BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 250.
INKUNABUŁY

Opera et libri vite fratris Thome de Kempis ordinis canonicorum regularium quorũ titulos vide in primo folio.

185
4°

= Hain 9769.

Opera et libri vite fratris Thome de Kempis ordinis canonicorum regularium quorũ titulos vide in primo folio.

Registrum

Tituli operum librorum venerabilis patris Thome de Kempis ordinis canonicorum regularium.

De imitatione xpi libri qtuor. Liber primus fol. I. Liber scds. fol. VII. Liber tercius. fol. X. Liber quartus. fol. XXIII.
De meditatione cordis Johannis Gerson. folio. XXVII
Liber vite magistri Gerhardi magni vulgariter gros. fol. XXI
Liber de humilitate xpi quam dns florenti/us studuit imitari. folio. XXXIX
Liber de discipulis dni florētij. fol. XLVII
Soliloquium anime. folio. LXX
De disciplina claustralium. fol. LXXVII
Aliqua notabilia de conuersatione Thome de kempis. folio. LXXXV
Alphabetum deuoti monachi thome Kempis. folio. LXXXV
Sermones ad nouicios partes tres. Pars pma fol. LXXXVI. Pars scda fo. XCIII Pars tercia. folio. CVI
Item sermones eiusdem. folio. CXXII
Dyalogus nouiciorum. folio. CXXVII
Canticum de laudibus sanctarum virginū. folio. CXXX
Epistole plures eiusdem. folio. CXXXI.
Libellus de paupertate. humilitate z patiētia. folio. CXLVI.
Libellus de vera compunctione. CLII.
Libellus ortuli rosarum. folio. CLIIII.
Libellus vallis liliorum. folio. CLX.
Epithauium monachorum. folio. CLXIX.
Vita boni monachi. folio. CLXX.
Manuale monachorum. folio. CLXXI.
Doctrinale iuuenum. fol. CLXXII.
Hospitale pauperum. folio. CLXXIIII.

Ex Biblioth. Universitatis Frider. Guil. Berolin.

A.

Georgius Pirckamer presbyter Carthusie domus Nurmberge humilis prior Magistro Petro Danhausser orationes suas q̃ deuotissimas offert.

Multas ⁊ varias artes que ad vitam bene beateq; agendã faciant summa industria ⁊ diligẽtia conflatas conquisitasq; iam olim nobis maiores nostri charissime ac doctissime Petre tradidere. Que oẽs etsi ferant prese/quasi certatim huc tendere: vt plurimũ generi hoĩm ꝓsint tñ habere innatũ atq; insitũ eas intelligimus quippiam, quo singule singulos p̃ ceteris diuersosq; polliceri fructus videant. Nanq; artes quidẽ alias necessario sectamur: alias ꝓbamus vtilitate. Alie vero q̃ tantũ circa res gratissimas versent in p̃cio sunt. Quales aũt he sint artes nõ est opus te docere ne in hoc ꝓuerbium cadam q̃ cicero in hortensio dicit suem instruere mineruam. Verũ si repetas Petre humanissime ex omni maximarũ numero artium nullaz penitus inuenies que nõ spretis reliquis: suos quosdã ⁊ ꝓprios fines petat ⁊ contemplet. Aut si tandẽ cõperias vllam: que cũ huiusmodi sit: vt ea carere nullo pacto possis: tum ⁊ de se vtilitatẽ voluptati dignitatiq; coniunctã prestet. Magno itaq; ⁊ excellenti ingenio viri cum sese doctrine penitus dedissent: quicquid laboris poterat impendi contemptis omnibus ⁊ publicis ⁊ priuatis actionibus ad inquirẽde veritatis studiũ contulerunt. Quales fuere Hieronymus ecclesie doctor facũdissimus. Aurelius Augustinus philosophorũ in vtraq; lingua doctissimus: ac diuus Ambrosius multarũ scientiarũ nõ tam ornatus q̃ sapiẽtissimus: qui in diuina imagine dies suos q̃ felicissimos finiere: relinquẽtes monumenta ⁊ antidota multipliciũ voluminũ: quibus sacram religionẽ docent aperiunt ⁊ pandũt. Sed cum ego animaduerto te Petre studijs poetarũ ⁊ gentilium deditum quibus iam multis annis tue iuuẽtutis primitias accomodasti: haud possum amplius ferre quin te ab his absterreã. Indoleo em̃ vehemẽter tuam indolem his studijs acquiescere: p̃sertim cum xp̃ianum virum te ꝓfitearis: cui hec gentilitia minus honori q̃ comodo sunt: ⁊ vnicuiq; religioso viro dedecori. Quo respectu in mentẽ iam pridẽ mihi venit: aggredi te: si morem gerere velles maturo consilio ac ꝓbo: te ab illis auocare: et verã philosophiã que eterna est sapientia induere. Que multo melior vtilior gloriosiorq; est q̃ illa ieiuna fictaq; poetarũ studia ob que diuus Hieronymus virgis cesus legit. Cum plane eadẽ nõ ad virtutem sed ad argutam maliciam te erudiunt. Moneo itaq; te doctissime magister rectius nunc iter intrare q̃ tua etate dignius salubrius ⁊ felitius est futurũ: de p̃ceptis celestibus ac diuinis: quibus mens tua ad cultũ vere maiestatis instrui possit cogitare. Cogitabis aũt si iussibus meis haud difficilem te p̃beas nulla prorsus salubrior tibi est medela que te in diuinã mentẽ sancte trinitatis ꝓuocare poterit q̃ si libros vite Thome de Kempis legeris: leges aũt eosdẽ cum voluptate: si curaueris vt tua auctoritate eneo opificio impriment: inualuit supioribus diebus apud me ederes archetipos triũphantis rome ꝓ noĩs eternitate clarissimi ciuis Sebaldi Schreyers: res magna docta dignaq; tanto viri tã magnifico ac fortissimo in oĩ genere virtutis. Sed nihil sanctius nihil honestius nihil deniq; religiosius ꝓ republica xp̃iana cõdere poteris q̃ curare vt illa opa libri vite Thome de Kempis viri sanctimonia ac castitate p̃cipui in vulgus exeant: que multũ salis xp̃iane religioni accomodare poterunt hactenus derelicta velud ignis abscõditus in venis silicum: fuit reuera Thomas de Kempis ꝓfessus monachus fratrũ ordinis canonicorũ regulariũ vir sanctitate ⁊ doctrina eximius: parẽtibus mediocris fortune. Matre hũili genere, patre vero opifice: qui hisce libellis plutonẽ furiasq; infernales sepenumero fugauit. Neq; temere facis si ea a tenebrarũ sordibus in splendidã lectionũ lucez reuocas que aut ingenia ꝓmpta expeditaq; ad salutis eterne cupidinem vtiliũq; artiũ contẽplationem celeri faciliq; cõpendio ducunt: aut homĩes deuotos religiososq; a turpi certe agrestiq; rerum imperitia vindicãt. Quantũ vero edificatura sunt ea opa in oĩbus religionis xp̃iane viris maximis doctissimisq; nec dici nec scribi põt. Nec inficiaris humanissime Petre si vulgari ac simplici stilo sunt condita: deus em̃ ipse optimus maximus hanc suorũ apostolorũ voluit esse naturã vt lenocinio verborum ⁊ oronis ornatu carerẽt simplex ⁊ nuda veritas q̃ esset luculentior. Cum sacra theologia satis per se ornata sit ideoq; ornamẽtis extrinsecus additis phucata corrumpit. Mendaciũ vero specie placet aliena: quia ꝑ se corruptũ vanescit ac defluit nisi aliunde ornatu quesito circumlitũ fuerit ac politũ. Verum venerabilis pater Thomas de kempis nõ eloquẽtie: sed veritatis fiducia hec opa condendo amplexus est: ⁊ orone que de te

Artiũ finis.

Poetae.

Thomas de Kempis.

Theologia sine verborũ insola.

Mendaciũ.

Inc. 250

1415053

nui fonte emanat lumine tñ suo clara ⁊ illustris apparet. Nam et in hoc philosophi ⁊ oratores poeteq; pniciosi sunt q̄ incautos animos irritare possunt suauitate sermonis ⁊ carminū dulci modulatione currentiū. Qua de re a quouis docto hec eadē diui Thome de Kempis opuscula haud negligenda sunt doctissime petre. Hanc apud maiores nostros potissimā lego causaz sacram scripturā cōtemni q̄ cōmuni ⁊ simplici sermone transeat. Sunt em̄ qui nihil legere audire nisi expolitū ⁊ disertū volūt. Nec quicq̄d herere animis eorū potest nisi que aures blādiori sono mulceāt. Eloquentia em̄ seculo seruit: ꝓpl̄o se iactare ⁊ in rebus malis plura gestit: vt vim suā monstret veritatem sepius expugnare conat̄: opes expetit: honores concupiscit summū deniq; gradum dignitatis exposcit ergo hec quasi humilia despicit archana tanq̄ ꝯtraria sibi fugit hinc est q̄ nemo rem veritate sed ornatu ponderat: nō credunt ergo diuinis quia fuco carent. Nam ⁊ si hoc accidit ei scz Cypriano qui erat ingenio facili: copioso suaui ⁊ q̄ sermonis maxima est virtus aperto: vt a quodā homine satis diserto vna immutata littera Capria/nus vocaret̄ quasi elegans ingeniū ⁊ melioribus rebus aptum ad ciuiles fabulas contulisset: hec scribo ad te doctissime petre: vt tibipsi ꝑsuadeas aliam scz eternā post hanc vitā futurā: vt velis operā dare in libris diuinis animū tuū recreare voluptatēq; illic petere ⁊ nō poetarū fabulis q̄ luxuriē ac turpissimā vitā edocēt: facis aūt ea si studiosus in imprimēdo opa Thome de kempis fueris: curaueris q; vt iusto emēdatoq; charactere imprimēt̄. Ad q̄ vota felicissimos tibi dent dies: qui cū deo optimo maximo sup ethera beatissima penniq; vita fruunt̄. Vale et iussibus meis rem appone ex Nurmberga. 16. kal̄. martias. Anno ⁊c̄. 94.

Eloqua.

Cyprianꝰ.

Reuerendo ac clemẽtissimo in xpo patri dño Georgio Pirckamer presbytero priori. visitatori ordinis Carthusieñ. germanie Petrus Danhausser obsequia sua summa veneratiõe ꝛ pietate recõmẽdat.

Multa quidẽ in vita vtilia esse dulcissime ac pijssime pater ꝛ humano generi accomoda litte- Theologia ꝓfitetur religos
re vestre multo lepore condite ac grauitate redolentes declarãt. Scripsere phi multa: scripse-
re mathematici excogitata: magnũ fuit rimari secreta nature. Celos scãdere atq; inde ad nos
doctrinã ꝛ artem earum rerum traducere: vt cum tantũ ac tam ꝑpetuũ ordinem admirantes
intueremur maiestatem diuini numinis merito in eadẽ mentem nostrã collocaremus: per eam
eñ omniũ mortaliũ vita salutiferis ac diuinis ꝓceptis excolit: cuius studio qui allecti atq; in-
censi sunt vere sapiẽtie amatores futuri sunt: hec est illa sup creata oĩa: sup celos: sup disципli-
nas: sup virtutes excelsa dei quantũ fas est homini reuelata cognitio ipsa: non humanis: sed
angelicis ꝓdicãda vocibus quã vosipse theologiã vocitatis de cuius laudibus ꝛ ꝓconijs nũc
omittendũ censeo: ne si rem adeo grandẽ ꝛ supra vires attentare velim in ipso conatu succum
bam: grandes materias parua ingenia nõ ferunt itaq; ea illa missa facturus sum ꝛ ad vestras
suauissimas accedo lras quas verbis meis nunq; collaudare sufficio. Tantus siquidẽ in illis
est ofonis bonos atq; decor ꝛ veluti maiestas quedã: q̃ reuocat me in cõtemplationẽ diuini nu
minis: ꝛ ab his studijs quibus me penitus dediderã: vt cum vestra paternitate hoc lrarum cer
tamine certare totus quodãmodo phorresco: gelidusq; ꝑ yma cucurrit ossa tremor. Qua de
re quid respondeã nõ habeo sed meam fatuitatẽ fateri est necesse: poetarum xo studia que aut
qualia sint ꝛ an christianũ virum deceat legere poetas satis a me disputatũ est in apologetico
ꝗdã qõ sacraui clarissimo ciui Sebaldo Schreyer in eo libro quẽ archetipũ apellaui qõ vbe-
re minerua ꝓ mea virili vestre paternitati satisfacit: q̃re ea hoc loco silentio trãsibo: vt vra au
ctoritas longa ambage nõ molestet. porro lre vestre me adhortant vt meo studio operã dem
quatinus libri Thome de kempis eneo opificio imprimẽt ꝛ ad pluteola clarissimorũ viroꝝ
accedãt: additisq; eius viri eximiã doctrinã ꝛ studiũ in ptẽplatõe deuotissimũ. Magnũ opus
puinciãq; ꝛ xpiane reipublice accomodatissimũ humeris meis imponitis. Sed opere ꝑcium
est eum me in ea re ꝑbere: vt ad omnia que vestra paternitas: ꝛ vestri velint ita adsim ꝓstovt
me nõ solum oĩa debere vestra causa sed ea quoq; etiã que nõ possim putem: libros deuotissi-
mi patris legi ac relegi sepius: placuit mihi eius viri religio ꝛ castitas: placuit mens in diuinũ
numen erecta: placuit sapia ꝛ copia sacre scripture: vt iam oĩa studia mea oẽm operam curam
industriã cogitationẽ: mentẽ deniq; oẽm in his libris vestro ductu fixi et locaui: statuiq; in eo
nõ officij solum me fructũ: sed etiã pietatis laudem querere debere. Neq; xo aliqua opuscula
tante cure imprimẽda fuisse mihi vnq; puto: quãta mihi est de his libris apponẽda in quo oĩa
mea deposita esse decreui. Veniunt ergo ad vestrã paternitatẽ accuratissime impssa opa san-
ctissimi viri in singulis ofonibus q̃ emẽdatissima ꝛ ꝑ me summo studio cura diligentiaq; casti
gata atq; reuisa: ꝛ vt a vulgi temeritate qui oĩa ad peius interptat minus sint violata futura Cui libri viris ꝓstribus dedicet
vro noi grauissimo vt par est sacraui dicaui ꝛ asscripsi: nec ab re id factũ arbitramini: cũ vetu-
stissimi scriptores: ꝛ vates opa sua maximis viris inscripsere id solũ querẽtes vt ab illorũ po-
tentatu ꝛ magnitudine laboribus suis apud oẽs auctoritatẽ ꝛ ab inuidis tutelã munimẽq; pa
rarẽt. Dñatio vra pr et ꝓnceps me⁹ hac hoĩm vtilitate motus sicq; dignitati ecclĩastice ꝓsulẽs
nõ frustra mãdauit vt illa opa imprimerent: ne illorũ grauiter dicta perirẽt negligẽtia scripto
rũ. idcirco ꝑ me dedicata nemo male ferat: qñ ita veteri cõsuetudine fieri videmus vt oi in re-
in litteraria imprimis minus vulgo cognita: qõ ꝓnceps ꝓbat: gratũ habet: ceteri etiã laudẽt
cupiãt: tueãt: ideoq; isto opi vro noi dicato vobis in scripto auctatẽ a vro ꝓratu a vroq; po-
tentatu ꝓtectionẽ nõ renuo: aliud tñ ꝛ queor ꝛ expecto qõ plurimũ sum facturus: virtutis ꝛ de
uotõis ornatu polletis: quicq; ad vrm veniũt aspectum oratores oĩs germanie: intelligãt: vos
esse priorẽ oĩm in religione xpiana maximũ cuius amplitudo virtutis nec dici nec scribi potest
Si itaq; hec opa in vram tutelã accipitis ꝛ ꝓbasse videritis: vt lre vre cõtinẽt: abesse nõ pote
rit: quin a tam virtuoso laudatũ priore laudandũ q̃z ceteri oẽs existimẽt. Qua fretus cõfiden-
tia libẽtius impssionẽ operũ suscepi. Me aũt longius meis ineptijs vram paternitatẽ suspẽdã
finẽ facio epĩe mee. Ceterũ ego ꝓfiteor eximiũ studiũ meũ v.p. in oi genere officij q ad hone-
statẽ spectabit: cui me ꝛ oĩa mea recõmẽdo ꝑ incremẽto nois vri ꝓmpta dicata et exposita re
q̃ verbo esse docebo. Valete ex Nurmberga ꝛc.

Registrum

Tituli capitulorum quatuor librorum de imitatione christi.

Tituli capitulorum primi libri.

Capitulum primum. De imitatõe xpi ⁊ cõtẽptu omnium vanitatum mundi. Fol. I.
Capitulum secundum. De humili sentire sui ipsius. folio. I
Cap'm terciũ. De doctrina veritatis. fol. I
Capitulum quartum. De prudẽtia in agendis. foli. II
Cap̃. V. De lectione sanctarum scripturarũ. folio II
Capitulũ sextum. De inordinatis affectionibus. fol. II
Cap'm. VII. De vana spe ⁊ elatione fugienda. folio. II
Cap̃. VIII. De cauenda inimici familiaritate. folio. II
Ca. nonũ. De obedientia ⁊ subiectione. II.
Capitulum decimũ. De cauenda superfluitate verborum. folio. II
Capitulum. XI. De pace acquirenda et zelo proficiendi. folio. II
Capitulũ duodecimũ. De vtilitate aduersitatis. folio. III
Capitulum. XIII. De temptationibus resistendis. folio. III
Capitulum. XIIII. De temerario iudicio vitando. folio. III
Capitulũ quindecimũ. De operibus ex charitate factis. folio. III
Capitulum sedecimum. De sufferentia defectuum aliorum. folio. III
Capitulum decimũ septimũ. De monastica vita. folio. IIII
Capitulum decimũ octauum. De exemplis sanctorum patrum. folio. IIII
Capitulum decimũ nonũ. De exercitijs boni religiosi. folio. IIII
Capitulum vicesimũ. De amore solitudinis et silentij. folio. IIII
Capitulum vicesimũ primũ. De compunctione cordis. folio. V
Capitulum vicesimũ scõm. De consideratione humane miserie. folio. V
Capitulum vicesimũ tercium. De meditatione mortis. folio. V.
Capitulum vicesimum quartum. De iudicio penis peccatorum. Folio. VI.
Capitulum vicesimum quintum. De feruente emendatione totius vite nostre. fol. VI

Tituli capitulorum secundi libri.

Capitulum primum. De interna conuersatione. folio VII
Capitulum secũdũ. De humili submissione sub prelati regimine. folio. VII.
Capitulum tercium. De bono pacifico homine. folio VII
Capitulum quartum De pura mente et simplici intentione folio VIII
Capitulum quintum. De propria consideratione. folio. VIII
Capitulum sextum. De leticia bone conscientie. folio. VIII
Capitulum septimũ De amore iesu super omnia. folio. VIII
Capitulum octauum. De familiaria amicitia iesu. folio VIII
Capitulum nonum. De carentia omnis solatij. folio. VIII
Capitulum decimum. De gratitudine p gratia dei. folio. IX
Cap̃. XI. De paucitate amatorum crucis iesu. fol. IX
Capitulum. XII. De regia via sancte crucis. fol. IX

Tituli capitulorum libri tercij.

Capitulum primum. De interna christi locutione ad animam fidelẽ. folio. X
Capitulum secundum Q veritas intus loquitur sine trepitu verborum folio. X
Capitulum tercium Q verba dei cum humilitate sunt audienda et q multi ea nõ ponderant. folio. X
Capitulum quartum. Oratio ad implorãdũ deuotionis gratiam. folio. XI
Capitulum quintum Q in veritate ⁊ humilitate coram deo cõuersandũ est. fol. XI
Capitulum sextum De mirabili effectu diuini amatoris folio. XI
Capitulum septimũ De pbatione veri amatoris folio. XI
Capitulum octauum De occultanda gratia sub humilitatis custodia folio. XII
Capitulum nonum De vili estimatione sub oculis dei folio XII
Capitulum decimum. Q omnia ad deum sicut ad finem vltimũ sunt referẽda fo. XII
Capitulum vndecimũ Q spreto mũdo dul-

Registrum

ce est seruire deo folio XII
Capitulum duodecimum Q desideria cor/dis examinãda sunt ⁊ moderãda fo. XII
Capitulum tredecimum De informatiõe patiencie et luctamine aduersus concupiscẽtias. folio XIII
Capitulum quatuordecimum. De obedien/tia humilis subditi ad exemplũ ihesu christi. folio XIII
Capitulũ q̃ndecimũ De occultis dei iudicijs ꝯsiderãdis ne extollamur in bonis. XIII.
Capitulum sedecimum. Qualiter scandũ sit ac dicendũ in oĩ re desiderabili fo. XIII.
Ca. XVII Oro ꝓ bñplacito d̃i ꝑficiẽdo XIII
Capitulum decimũoctauũ. Q verũ solaciuꝫ in solo deo est querendum folio XIII
Capitulum decimumnonum Q solitudo in deo ponenda est folio XIIII
Capitulum vicesimũ. Q tẽporales miserie christi exemplo equanimiter sunt feren/de. folio. XIIII
Capitulum vicesimumprimum De tolleran tia iniuriarum et quis verus patiens pro/betur. folio. XIIII
Capitulum vicesimumsecundum. De con/fessione proprie infirmitatis et huius vite miserijs. folium XIIII
Capitulum vicesimumtercium Q in deo su per omnia bona et dona requiescendum est. folio XIIII
Capitulum vicesimumquartum De recorda tione beneficiorũ dei multipliciũ. fo. XV
Capitulum vicesimumquintum De quatuor magnam importantibus pacem fol. XV
Capitulum vicesimumsextum. Oratio cõtra cogitationes malas folio XV
Capitulum vicesimumseptimum. Oratio ꝓ illũinatione mẽtis deuotissima fol. XV
Capitulum vicesimumoctauum. De euita/tione curiose inquisitionis sup alterius vi ta. XV
Capitulum vicesimumnonũ. In quibus fir/ma pax cordis et verus ꝓfectus consistit. folio XV
Capitulum tricesimum De eminentia libere mentis et q̃ supplex oratio magis meretur q̃ lectio. XV
Capituluꝫ tricesimumprimum. Q priuatus amor a summo bono maxime retardat. folio XVI
Capitulum tricesimumsecundum Oratio ꝓ purgatione cordis et celesti sapientia. folio XVI
Capitulum tricesimumtercium. Contra lin/guas obtrectatorum folio XVI
Capitulum tricesimumquartum. Qualiter instante tribulatione. Deus inuocandus est et benedicendus folio XVI
Capitulum tricesimumquintum. De diuino petendo auxilio et confitentia recuperan/de gratie. folio XVI
Capitulum tricesimumsextum. De neglecto omnis creature vt creator possit inueniri. folio XVI
Capitulum tricesimumseptimum De abne/gatione sui et abdicatione omnis cupidi/tatis. folio XVII
Capitulum tricesimumoctauum De instabi/litate cordis et de intentione finali ad de/um habenda folio XVII
Capitulum tricesimumnonum. Q amanti sapit deus super omnia ⁊ in omnibus. folio XVII
Capitulum quadragesimum. Q non est se/curitas a tentatõe in hac vita fol. XVII
Capitulum quadragesimumprimum Con/tra vana hominum iudicia. folio. XVII
Capitulum quadragesimumsecundum. De pura et integra resignatione sui ad obtinẽ dum cordis libertatem folio XVIII
Capitulum quadragesimumtercium De bo no regimine in externis et recursu ad deũ in periculis. folio XVIII
Capitulum quadragesimũquartum Q ho/mo non sit importunus in negocijs. folio XVIII
Capitulum quadragesimũquintum Q ho mo nihil boni ex se habeat et de nullo glo riari potest. folio XVIII
Capitulum quadragesimumsextum De cõ/tẽptu oĩs tẽporalis honoris fol. XVIII
Capitulum quadragesimumseptimum. Q pax nõ est ponẽda in hoĩb⁹ fol. XVIII
Capitulum quadragesimũoctauum Contra vanã et secularẽ sciẽtiam. folio. XVIII
Capitulũ quadragesimũnonũ De nõ attra/hẽdo sibi res exteriores. folio XVIII
Cap̃. quinq̃gesimũ Q nõ est oĩbus credẽdũ et de facili lapsu verborum. folio XIX
Capitulum quinquagesimũprimum De con fidentia in deo habenda quãdo insurgũt verborum iacula. folio XIX
Capit. quinq̃gesimũ scd̃m. Q oĩ grauia pro eterna vita sunt toleranda. folio XIX

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Poznań

Registrum

Cap̄. LIII. De die eternitatis et huius vite angustijs. Folio. XIX.
Cap̄. LIIII. De desiderio eterne vite ⁊ quāta sint certantibus bona ꝓmissa. fol̄. XX.
Cap̄. LV. Qualiter homo desolatus debeat in manus dei se offerre. fol̄. XX
Cap̄. LVI. Q̄ hūilibus insistendū est opib⁹ cum deficitur a summis. fol̄. XX
Cap̄. LVII. Q̄ hō nō reputet se. cōsolatiōe dignū ꝑ magis ꝟberibus reum. fol̄. XX
Cap̄. LVIII. De gratia dei que nō miscetur terrena sapientibus. fol̄. XXI.
Capit̄. LIX. De diuersis motibus nature et gratie. fol̄. XXI.
Cap̄. LX. De corruptione nature ⁊ efficatia gratie diuine. fol̄. XXI
Cap̄. LXI. Q̄ nosipsos abnegare et christū imitare debemus per crucem. fol̄. XXII
Cap̄. LXII. Q̄ homo nō sit nimis deiectus quādo in aliq̄s labit̄ defectus. fol̄. XXII
Cap̄. LXIII. De altioribus rebus ⁊ occultis iudicijs dei non scrutandis. fol̄. XXII
Cap̄. LXIIII. Q̄ omnis spes ⁊ fiducia in solo deo est figenda. fol̄. XXIIII

Tituli capl̄oꝝ quarti libri de imitatione xp̄i.

Deuota exhortatio ad sacram corporis xp̄i communionem. fol̄. XXIII
Capit̄. I. Cum quanta reuerentia christus sit suscipiendus. fol̄. XXIII
Cap̄. II. Q̄ magna bonitas et charitas dei in sacramēto exhibet̄ homī. fol̄. XXIII
Ca. III. Q̄ vtile sit sepe cōicare. fo. XXIIII
Cap̄. IIII. Q̄ multa bona prestantur deuote communicantibus. fol̄. XXIIII.
Cap̄. V. De dignitate sacramenti et statu sacerdotali. fol̄. XXIIII
Cap̄. VI. Interrogatio de exercitio ante cōmunionem. XXV
Cap̄. VII. De discussiōe proprie ꝯscientie et emendationis proposito. fol̄. XXV
Capit̄. VIII. De oblatione christi in cruce et propria resignatione. XXV
Cap̄. IX. Q̄ nos et omnia nostra deo debemus offerre et ꝓ oībus orare. fo. XXV
Capit̄. X. Q̄ sacra cōmunio de facili non est relinquenda. fol̄. XXV
Cap̄. XI. Q̄ corpus christi et sacra scriptura maxime sint aīe fideli nc̄caria. XXVI
Cap̄. XII. Q̄ magna diligentia se debeat cōmunicaturus xp̄o preparare. fol̄. XXVI
Ca. XIII. Q̄ toto corde aīa deuota xp̄i vnionē in sacr̄o affectare debet. fol̄. XXVI
Cap̄. XIIII. De quorūdam deuotoꝝ ardēti desiderio ad corpus christi. fol̄. XXVI
Cap̄. XV. Q̄ gratia deuotionis hūilitate et suipsius abnegatōe acquirit̄. fo. XXVII
Cap̄. XVI. Q̄ necessitates nr̄as xp̄o aperire ⁊ ei⁹ gr̄aꝫ postulare debem⁹. fol̄. XXVII
Cap̄. XVII. De ardenti amore et vehementi affectu suscipiēdi christū. fol̄. XXVII.
Cap̄. XVIII. Q̄ hō nō sit curiosus scrutator sacr̄i ꝑ hūilis: imitator xp̄i subdēdo sensuꝫ suum sacre fidei. fol̄. XXVII

Finis Registri de imitatione christi.

Dulcissimi ac diui Thome de kempis viri pyssimi religiosissimiq; de imitatione xpi opus: qđ falso apud vulgares Gersoni parisiensi cancellario inpingit casta ac inteme rata dei genitrice fauente libell⁹ ꝑm⁹ incipit

Capitulum. I.

Qui sequit me nō ambulat i tenebris sed habebit lumē vite dicit dñs hec sūt verba xpi/ qb⁹ ammonemur quatin⁹ vitam ei⁹ et mores imitemur si velimus veraciter illuminari: t ab omni cecitate cordis liberari Summū igit studiū nostrū sit in vita ihesu christi meditari. Doctrina xpi oēs doctrinas sctoꝝ ꝓcellit/ t q̄ spiritū haberet absconditū. ibi mānā inueniret. Sed cōtigit q̄ multi ex frequēti auditu euāgelij paruū desiderium sentiūt: qr spiritū xpi non habēt. Qui aūt vult plene et sapide christi verba intelligere: oportet vt totā vitam suā illi studeat cōformare. Quid ꝓdest tibi alta ō trinitate disputare: si careas hūilitate/ vñ displiceas trinitati? Vere alta ẏba nō faciūt sanctū t iustū: sz ẏtuosa vita efficit deo charū. O pto magis sentire cōpunctionē q̄ scire ei⁹ diffinitionē. Si scires totā bibliā exterius t oīm philosophoꝝ dicta: quid totū prodesset sine charitate dei et gratia. Vanitas vanitatuz t oīa vanitas: ꝓter amare deū t illi soli seruire. Jsta summa est sapientia/ p cōtemptum mundi tendere ad celestia regna. Vanitas igit ē diuitias perituras querere: t in ilt sperare. Vanitas quoq; est honores ambire. t in altū se extollere. Vanitas est carnis desideria sequi: t illud desiderare vnde postmodū grauit oportet puniri. Vanitas est lōgā vitā optare: et de bona vita parum curare. Vanitas est ꝑsentē vitā solū attendere: et q̄ futura sunt nō ꝓuidere. Vanitas est diligere q̄ cū omni celeritate transit: et illuc nō festinare vbi sempiternū gaudiū manet. Abemento illius frequenter ꝓuerbij: qr nō satiatur oculus visu: nec auris impletur auditu. Stude ḡ cor tuū ab amore visibiliū abstrahere/ t ad iuisibilia te trāsferre Nā seq̄ntes suā sensualitatē maculant conscientiam t p dunt dei gratiam.

De humili sentire suiꝑius. Cap̄. II.

Omnis homo naturaliter scire desiderat: sed sciētia sine timore dei quid importat? Melior est profecto humilis rusticus q̄ deo seruit: q̄ superbus pḥs qui se neglecto cursum celi considerat. Qui bene seip̄m cognoscit: sibipsi vilescit: nec laudib⁹ delectatur humanis. Si scirē oīa que in mūdo sūt: et nō essem in charitate/ quid me iuuaret coram deo: qui me iudicaturus ē ex facto. Quiescea nimio sciendi desiderio: qr magna ibi inuenit distractio et deceptio. Sciētes libēter volūt videri et sapientes dici. Multa ergo sunt que scire parū vel nihil anime ꝓsūt Et valde insipiens est qui alijs intendit q̄ his que saluti sue deseruiūt Multa ẏba nō satiant aiam: sed bona vita refrigerat mentem: t pura cōscientia magnā ꝑstat ad deuz ꝓfidētiā. Quāto plus t meli⁹ scis: tāto grauius inde iudicaberis nisi sanctius vixeris. Moli ergo extolli de vlla arte vel sciētia: sed poti⁹ time de data tibi noticia. Si tibi videtur q̄ multa scis t satis bene intelligis: scito tñ qr sunt multo plura q̄ nescis. Moli altum sapere: sz ignorātiā tuā magis fatere. Quid vis te alicui ꝓferre: cū plures doctiores te inueniant. t magis in lege periti? Si vis vtiliter aliquid scire et discere: ama nesciri t p nihilo reputari. Hec est altissima et vtilissima lectio: suipsi⁹ vera cognitio t despectio. De seipso nihil tenere/ et de alijs semp bñ t alte sentire: magna sapientia est t ꝓfectio. Si videris aliquē aptè peccare vl aliq̄ grauia perpetrare: nō oēs te tñ meliorē estimare: qr nesc̄ q̄diu possis in bono stare. Oēs fragiles sumus: sz tu neminē fragiliorē teipso tenebis.

De doctrina veritatis. Capi. III.

Felix quē veritas p se docet nō p figuras et voces trāseuntes/ sed sicuti se habet nostra opinio t nost sensus sepe nos fallit: et modicuz videt. Quid ꝓdest magna cauillatio de occultis t obscuris rebus: de q̄bus nec arguemur in iudicio qr ignorauim⁹? Grādis insipientia q̄ neglectis vtilibus et necessarijs: vltro intēdimus curiosis et dānosis. Oculos habentes: non videmus. Et q̄d cure nobis de generibus t speciebus? Cui eternū verbū loquit: a multis opinionib⁹ expedit: ex vno ẏbo omīa. t vnū loquūt oīa: t hoc est ꝓncipiū q̄ t loq̄t nobis. Nemo sine illo itelligit: aut recte iudicat. Cui oīa vnū sunt/ et omīa ad vnū trahit: t oīa in vno videt: pōt stabilis corde eē et i deo pacificus ꝑmanere. O veritas deus fac me vnū tecū in charitate ꝑpetuā. Tedet

me sepe multa legere et audire. In te ē totū qđ volo ꝛ desidero. Taceant oēs doctores: sileant vniuerse creature in cōspectu tuo: tu mihi loquere solus. Quāto aliquis magis vnitus sibi et interius mollificatus fuerit: tanto plura ꝛ altiora sine labore intelligit: q; desup lumē intelligētię accipit. Purus simplex ꝛ stabilis spūs: in multis opibus nō dissipat: q; oia ad dei honorem operat: ꝛ in se ocios⁹ ab oi ppria exquisitione esse nititr. Quis te magis impedit et molestat: q̄ tua inmortificata affectio cordis. Bonus ꝛ devotus homo opa sua prius intus disponit: quę foris agere debet. Nec illa trahunt eum ad desideria vicios⁹ inclinatiōis: sed ipse inflectit ea ad arbitriū rectę rōnis. Quis habet fortius certamen. q̄ qui nitr vincere seipm. Et hoc deberet esse negociū nr̄m: vincere videlicet seipm: ꝛ quotidie seipso fortiorem fieri: atq; in melius aliqđ pficere. Quis pfectio in hac vita: quandā impfectionē sibi habet annexam: ꝛ oīs speculatio nr̄a quadam caligine non caret. Humilis tui cognitio: certior via est ad deū: q̄ pfundę scientię inquisitio. Non est culpāda sciētia aut quelibet simplex rei noticia: que bona ē in se cōsiderata ꝛ a deo ordinata: sed preferēda est semp bona cōsciētia: ꝛ virtuosa vita. Quia vo plures magis studēt scire q̄ bene viuere: ideo sepe errant: ꝛ pene nullū vel modicū fructū ferunt. O si tantā adhiberēt diligentiam ad extirpāda vicia ꝛ virtutes inserendas: sicuti ad mouēdas questiones: non fierent tanta mala ꝛ scādala in pplo. nec tanta dissolutio in cenobijs. Certe adueniēte die iudicij nō quer⁹ a nobis qđ legimus. nec qđ fecimus: nec q̄ bene diximus. sed q̄ religiose viximus. Dic mihi vbi sunt modo oēs illi dñi ꝛ magistri: q̄s bene nouisti. duz adhuc viuerent ꝛ in studijs florerent. Jam eorū p̄bendas alij possidēt: ꝛ nescio vtrū de eis recogitāt. In vita sua aliqđ videbāt: ꝛ modo de illis tacet. O q̄cito transit gloria mūdi. Utinā vita eor. scię ipsor. p̄ cordassz: tūc bñ studuissent ꝛ legissent. Quā multi peūt p vanā sciam in h̄ seculo: q̄ parū curāt de dei seruitio. Et q; magis eligūt magni esse q̄ hūiles iō euanescūt i cogitatōib⁹ suis. Vere magn⁹ est: q̄ magnā hz charitatē. Vere magn⁹ ē q̄ in se paruus est: ꝛ p nihilo omne culmē honoris ducit. Vere p̄u dens est qui oia terrena arbitratur vt stercora: vt xp̄m lucrifaciat. Et vere bñ doctus est: q̄ dei voluntatē facit: ꝛ suam voluntatem relinquit.

Devotg.

Scia.

De prudētia in agēdis. Cap. IIII.

Non est credēdū oi verbo nec instinctui ſ caute ꝛ longanimit̄ res est fm deū ponderāda. Proh dolor sepe malū facilius q̄ bonuz de alio credit̄ ꝛ dr. ita infirmi sumus. Sed pfecti viri nō facile credunt oi enarrāti: q; sciunt infirmitatē hūanā ad malū pclinā: ꝛ in verbis satis labilez. Magna sapia est nō esse p̄cipitē in agēdis: nec ptinaciter in pp̄rijs sensibus stare. Ad hanc etiaz ptinet: non q̄buslibet hoīm verbis credere: nec audita vel credita mox ad aliorū aures effundere. Cum sapiēte ꝛ cōscientioso viro p̄siliū habe: ꝛ quere potius a meliore instrui quā tuas adinuētiōes sequi. Bona vita facit hoīem sapientē fm deū: ꝛ exptū in multis. Quāto q̄s in se humilior fuerit ꝛ deo subiectior: tanto in oibus erit sapiētior ꝛ pacatior.

De lectiōe sctārum scripturarū. Cap. V.

Veritas est in scripturis sctis querenda: nō eloquētia. Oīs scriptura sacra eo spū debet legi: q̄ facta ē. Querere potius debemus vtilitatē in scripturis q̄ subtilitatē sermonis. Jta libēter devotos ꝛ simplices libros legere debemus: sicut altos ꝛ pfundos. Nō te offendat auctas scribentis: vtrū parue vel magne lr̄ature fuerit sed amor pure veritatis te trahat ad legendū. Non queras q̄s hoc dixerit: sed quid dicat attende. Homines transeūt: sed veritas dñi manet in eternū. Sine p̄sonarū acceptōe varijs modis loquit̄ nobis de⁹. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectōe scripturarū: cū volumus intelligere ꝛ discutere: vbi simpliciter esset transeundū. Si vis pfectū haurire: lege humiliter simpliciter ꝛ fideliter: nec vn q̄ velis habere nomen scīe. Interroga libenter ꝛ audi tacens verba sctōr: nec displiceāt tibi pabole seniorū: sine causa em̄ nō pferūt.

De inordinatis affectōib⁹. Cap. VI.

Quandocūq; hō aliquid inordinate q appetit: statim in se inq̄etus fit. Superbus ꝛ auarus nūq̄ quiescūt. Pauper: ꝛ hūilis spū in multitudine pacis cōuersant̄. Homo qui necdū pfecte in se mortuus est: cito tentat̄ ꝛ vincit̄ in paruis et vilibus rebus. Infirmus spū ꝛ qōāmodo adhuc carnalis ꝛ ad sensibilia inclinat⁹ difficulter se pt a terrenis desideriis ex toto abstrahere. Et ideo sepe habet tristiciā cū se subtrahit: leuiter etiā indignat̄ si q̄s ei resistit. Si aūt pfecutus fuerit qō ꝓcupiscit: statim ex reatu cō-

scientie grauat: qz secutus est passionē suaz q̄ nihil iuuat ad pacē quā quesiuit. Resistēdo igit passionib⁹ inuenit vera pax cordis: nō aūt seruiendo eis. Nō est ergo pax in corde hoīs carnalis: non in homine exterioribus dedito: sed in feruido spirituali.

De vana spe t electiōe fugiēda. Cap. VII.

v Anus est qui spem suā ponit in hoībus aut in creaturis. Non te pudeat alijs seruire amore iesu xp̄i t pauperem in hoc seculo videri. Non stes super teipsum sed in deo spem tuam cōstitue. Fac qđ in te est: t deus aderit bone volūtati tue Non confidas in tua scientia: vel cuiusq̄z astutia viuentis sed magis in dei gratia: qui adiuuat humiles: t de se p̄sumentes humiliat. Ne glorieris in diuitijs si adsunt: nec in amicis quia potētes sunt: sed in deo qui oia p̄stat: t seipsum sup̄ omnia dare desiderat. Non te extollas de magnitudine vel pulcritudine corporis: que modica infirmitate corrumpit̄ et defedat̄. Non placeas tibipsi de habilitate aut ingenio tuo: ne displiceas deo cuius est totum quicqđ boni naturaliter habueris. Non te reputes alijs meliorē ne forte coram deo deterior habearis: qui scit qđ est in hoīe. Non supbias de opibus bonis: quia aliter sunt iudicia dei q̄z hoīm: cui sepe displicet qđ hoībus placet. Si aliquid boni habueris: crede de alijs meliora: vt humilitatē cōserues. Non nocet si omnibus te supponas: nocet autē plurimū si vel vni te preponas. Jugis pax cū humili: in corde autē supbi zelus t indignatio frequens.

De cauēda nimia familiaritate. Cap. VIII.

n On omni homini reuelles cor tuū: sed cum sapiente t timente deū age causaz tuā. Cum iuuenibus t extraneis rarus esto. Cum diuitibus noli blandiri: t coram magnatis nō libenter apareas Cum humilibus t simplicibus: cū deuotis t morigeratis sociare: t que edificatiōis sunt ptracta. Non sis familiaris alicui mulieri: s in cōmuni oēs bonas mulieres deo cōmenda. Soli deo t angelis eius opta familiaris esse: t hoīm notitiā deuita. Charitas habēda est ad omnes: sed familiaritas non expedit. Quandoq̄z accidit vt p̄sona ignota ex bona fama luceat: cuius tū p̄sentia oculos intuentium obfuscat. Putamus aliqđ alijs placere ex cōiunctione nostra: et incipimus magis displicere ex morū ip̄robitate i nob cōsiderata. De obediētia t subiectōe. Ca. IX.

v Alde magnū est in obedientia stare sub p̄lato viuere: t sui iuris nō esse. Multo tutius est stare in subiectōe. q̄z in p̄latura. Multi sunt sub obediētia magis ex necessitate q̄z ex charitate: t illi penā habent t leuiter murmurant: nec libertatem mētis acquirēt. nisi ex toto corde ppter deū se subijciant. Curre hic vel ibi: nō inuenies quietē nisi in humili subiectione sub p̄lati regimine. Imaginatio locorū t mutatio multos fefellit. Verū est q̄ vnusquisq̄z libenter agit p sensu suo: t inclinat ad eos magis q̄ secum sentiūt. Sed si deus est inter nos. necesse est vt relinquamus etiā qñq̄z nr̄m sentire ppter bonū pacis. Quis est ita sapiens qui omnia plene scire p̄t? Ergo noli nimis in sensu tuo confidere: sed velis etiā libēter aliorū sensum audire. Si bonū est tuū sentire. t hoc ip̄m ppter deū dimittis t alium sequeris. magis exinde p̄ficies. Audiui enim sepe. securius esse audire t accipere consiliū q̄z dare. Potest eñ cōtingere vt bonum sit vniuscuiusq̄z sentire. sed nolle alijs acquiescere cū id ratio aut causa postulat signuz est superbie t pertinatie.

De cauenda supfluitate verboꝝ. Cap. X.

c Aueas tumultū hoīm quātū potes multū eñ impedit tractatus secularium gestorū etiā si simplici intentione p̄ferant̄. Cito eñ inquinamur vanitate t captiuamur. Vellē me pluries tacuisse t inter hoīes nō fuisse. Sed q̄re tam libēter loq̄mur t inuicē fabulamur. cū tñ raro sine lesione consciē ad silentiū redimus? Jdeo tam libēter loq̄mur. q̄ p mutuas locutōes ab inuicē cōsolari querimus. t cor diuersis cogitationibus fatiga tū optamus releuare. Et multū libēter de his q̄ multū diligimus vel cupimus: vel q̄ nobis contraria sentimus: libet loqui t cogitare. Sed p̄hdolor sepe inaniter t frustra. Nam hec exterior cōsolatio interioris t diuine cōsolatōis nō modicū detrimentū est. Jdeo vigilandū est et orandū ne tēpus ocios transeat. Si loqui licet t expedit: q̄ edificabilia sūt loq̄re. Malus vsus et negligentia p̄fectus nr̄i multum facit ad incustodiā oris nr̄i. Juuat tñ nō parū ad p̄fectū spūalē deuota spūaliū rerum collatio maxīe vbi pares aīo t spū in deo sibi sociāt̄.

De pace acq̄rēda t zelo p̄ficiēdi. Cap. XI.

m Ultā possemus pacē hr̄e. si nō vellemus nos cū aliorū dictis et factis q̄ ad nr̄am curā nō spectāt occupare.

Quō pt ille diu in pace manere q̄ alienis curis se intrmiscet q̄ occasiones forinsecus q̄rit: qui parū vel raro se intrinsec⁹ colligit. Beati simplices. quoniā multā pacem habebunt Quare quidā sctōꝝ tā pfecti ⁊ contēplatiui fuerūt. Quia oīno seipsos mortificare ab oībus terrenis desiderijs studuerūt ⁊ ideo totis medullis cordis deo inherere atq; libere sibi vacare potuerūt. Nos quidē nimiū occupamur ꝓprijs passionib⁹. ⁊ de trāsitorijs nimis sollicitamur. Raro etiā vnū viciuz perfecte vincimus. et ad q̄tidianū ꝓfectū nō accendimur: iō frigidi et tepidi remanemus. Si essemus nobis ipsis perfecte mortui: et interius minime īplicati tūc possemus etiā diuina sapere ⁊ de celesti contēplatiōe aliquid expiri. Totū ⁊ maximū impedimētū est. q̄ nō sum⁹ a passionib⁹ ⁊ cōcupiscētijs liberi: nec pfectā sctōꝝ viam conamur ingredi. Quādo etiaz modicū adūsitatis occurrit: nimis cito deijcimur: et ad humanas cōsolationes conuertimur. Si niteremur sic viri fortes stare ī prelio. ꝓfecto auxiliū dñi videremus super nos de celo. Ipse eī certantes ⁊ de gratia sua sperātes paratus est adiuuare: qui nobis certādi occasiones procurat: vt vincamus. Si tm̄ in istis exterioribus obſuātijs ꝓfectū religionis ponim⁹: cito finē habebit deuotio nostra Sed ad radicē securim ponam⁹: vt purgati a passionibus pacificā mentē possideamus. Si oī anno vnū viciū extirparem⁹ cito viri perfecti efficeremur. Sed mō ecōtrario sepe sentimus vt meliores ⁊ puriores in initio cōuersionis nos fuisse inueniam⁹: q̄ post multos annos ꝓfessionis. Feruor et ꝓfectus nr̄ quotidie deberet crescere ꝑ nunc pro magno videtnr. si quis p̄mi feruoris partē possit retinere. Si modicā violētiā faceremus in p̄ncipio, tunc postea cuncta possem⁹ facere cum leuitate et gaudio. Graue est assueta dimittere: ꝑ grauius est contra ꝓpriam voluntatem ire. Sed si nō vincis parua ⁊ leuia. q̄ñ supab̄ difficiliora. Resiste in principio inclinationi tue ⁊ malā desiste consuetudinē ne forte paulatim ad maiorē te ducat difficilitatem. O si aduerteres quantā tibi pacem et alijs leticiā faceres. teipsum bene habendo: puto q̄ solicitior esses ad spiritualem profectum.

desere difficultatem

De vtilitate aduersitatis. Cap̄. XII.

b Onum est nobis q̄ aliq̄ñ habem⁹ aliq̄s grauitates ⁊ ꝯrietates q̄ sepe hominē ad cor reuocāt q̄ten⁹ se ī exilio cōcē cognoscat nec spem suā in aliqua re mūdi ponat. Bonū est q̄ patiamur q̄ñq; cōtradictores ⁊ q̄ male et impfecte de nobis sentiat̄ etiā si bene agimus ⁊ intēdim⁹. Ista sepe iuuant ad humilitatē. et a vana gloria nos defendunt Tunc enī melius interiorē testē deū querim⁹: q̄ñ foris vilipēdimur ab hoībus: ⁊ nō bñ nob̄ credit̄. Iō deberet se hō in deo totalit̄ firmare vt nō esset ei nccē mltas cōsolatiōes q̄rere. Q̄ñ hō bone volūtatis tribulat̄ vl̄ tētat̄ aut mal̄ cogitatōib⁹ affligit̄ tūc deū sibi magis necessariū ītelligit sine quo nihil boni se posse deprehēdit Tūc etiā tristat̄. gemit ⁊ orat ꝓ miserijs q̄s patit̄. Tūc tedet eū diuti⁹ viuere. mortē optat inuenire vt possit dissolui ⁊ cū xp̄o esse. Tūc etiā bene aduertit perfectam securitatē ⁊ plenam pacem in mūdo non posse constare.

De tentationibus resistētis. Cap̄. XIII.

q Uamdiu in mūdo viuim⁹ sine tribulatiōe et tentatōe esse nō possumus. Uñ in iob scriptuz est. Tentatio est vita hoīs sup terraz. Ideo vnusq̄sq; solicit⁹ esse deberet circa tentationes suas ⁊ vigilare in orationib⁹ ne dyabolus locū inueniret decipiendi qui nunq̄ dormitat: ꝑ circuit q̄rens quem deuoret. Nemo tā pfectus est et sctūs qui non habeat aliq̄ñ tentatiōes et plene eis carere nō possum⁹. Sunt tñ tentatōnes hoī sepe valde vtiles. licet moleste sint ⁊ graues: quia in illis hō hūliatur, purgat̄, ⁊ eruditur. Omnes sancti ꝑ multas tribulatiōes et tentatiōes trāsierūt ⁊ ꝓfecerūt. Et qui bene tentationes sustinere nequiuerunt reprobi facti sunt ⁊ defecerunt. Nō est aliq̄s ordo tam sanctus nec locus tam secretus. vbi nō sint tentationes vel aduersitates. Non est hō secur⁹ a tentationib⁹ totaliter q̄diu vixerit: quia in nobis est vñ tētamur exq̄ in cōcupiscētia nati sum⁹. Una tentatione seu tribulatiōe recedente alia supuenit: et sp aliq̄d ad paciendū habebim⁹. Nam bonū felicitatis nr̄e ꝑdidimus. Multi querunt tētatiōes fugere. ⁊ grauius incidunt in eas, Per solā fugā nō possumus vincere. ꝑ per patiētiā et verā hūilitatē oībus hostib⁹ efficimur fortiores. Qui tantūmō exteri⁹ declinat nec radicē euellit. paꝝ ꝓficiet: īmo citi⁹ ad eū tetatōes rediēt ⁊ pei⁹ sentiet. Paulatim ⁊ ꝑ paciētiā cū lōganimitate deo iuuāte meli⁹ supabis. q̄ cuz duricia ⁊ importunitate ꝓpria. Sepi⁹ accipe cōsiliū in tentatione. ⁊ cū tētato noli duriter agere: ꝑ cōsolationē ingere. sicut tibi optares fieri. Initiū oīm malarū tētationū incōstātia ani-

mi ⁊ parua ad deū cōfidentia: q⁹ sicut anuis sine gubernaculo hicinde a fluctib⁹ impellit ita hō remissus ⁊ suum ꝓpositū deserens varie tentat. Ignis ꝓbat ferrū: ⁊ tēptatio hoiem iustū. Nescimus sepe q̄d possum⁹ ꝑ tentatio apit q̄d sum⁹. Vigilandū est tū ꝑcipue circa initiū tentationis q⁹ tūc facilius hostis vincit: si ostiuz mentis nullaten⁹ intrare sinit: ꝑ extra limen statim vt pulsauerit. illi obuiat. Vñ quidā dixit. Principijs obsta sero medicina parat. Cū mala p lōgas ꝙualuere moras Nam ꝓmo occurrit menti simplex cogitatio, deinde fortis imaginatō. postea delectatio ⁊ motus prauus et assensio. Sicq̄ paulati ingredit hostis malignus ex toto. dū illi nō resistitur in ꝓncipio. Et quanto diutius q̄s ad resistendū torpuerit: tanto in se q̄tidie debilior fit. ⁊ hostis ꝫ eū potentior. Quidā in ꝓncipio ꝙuersionis sue grauiores tentatōes patiuntur: quidā aūt in fine: quidā ꝙ quasi per totā vitā suā male habent. Nōnulli satis leuiter tentant ꝓm diuine ordinatiōis sapiam ⁊ equitatē ꝙui statū ⁊ merita hoīm pensat: et cūcta ad electoꝝ suoꝝ salutē preordinat. Jō non debem⁹ desperare cū tentamur. ꝑ eo feruentius deū exorare, q̄tenus nos in oī tribulatione dignet adiuuare: qui vtiq̄ ꝓm dictū pauli talem faciet cuz tentatione ꝓuentū, vt possimus sustinere. Humiliem⁹ ergo animas nr̄as sub manu dei in oī tentatione ⁊ tribulatione: q⁹ humiles spiritu saluabit ⁊ exaltabit In tentatiōib⁹ ⁊ tribulatōibus ꝓbat homo quātū profecit ⁊ ibi maius meritū existit ⁊ virtus melius patescit. Nec magnū est si hō deuotus sit ⁊ feruid⁹ cuz grauitatē non sentit: ꝑ si tēpore aduersitat⁹ patiēter se sustinet spes magni ꝓfectus erit. Quidā a magnis tentatiōibus custodiunt, ⁊ in paruis q̄tidianis sepe vincunt. vt hūiliati nūq̄ de seipsis in magnis confidant. qui in tā modicis infirmantur.

De temerario iudicio vitādo. Ca.XIIII.

a Ad te ipsum oculos reflecte. et aliorū facta caueas iudicare. In iudicādo alios hō frustra laborat sepius errat et leuiter peccat. Seipsum vo iudicādo ⁊ discutiendo sp fructuose laborat. Sicut nobis res cordi ē. sic de ea frequēter iudicam⁹. Mā verū iudiciū propter priuatū amorē faciliter perdim⁹ si deus sp esset pura intentio nostri desiderij, nō tā faciliter turbaremur ꝓ resistē tia sensus nostri. Sed sepe aliq̄d ab intrā latet. vel etiā ab extra cōcurrit q̄d nos etiā pariter trahit. Multi occulte seipsos q̄rūt in rebus quas agunt ⁊ nesciūt. Vident etiā i bona pace stare: q̄ res ꝓ eoꝝ velle fiunt ⁊ sentire. Si aūt aliter fit q̄ cupiunt. cito mouent ⁊ tristes fiunt. Propt diuersitatē sensuū ⁊ opinionū. satis frequēter oriuntur dissensiones inter amicos ⁊ ciues, inter religiosos ⁊ deuotos. Antiqua ꝙsuetudo difficulter relinquit, ⁊ vltra ꝓpriū videre nemo libent ducit. Si rōni tue magis inheres vel industrie q̄ vtuti subiectiue iesu xp̄i: raro ⁊ tarde eris hō illuminatus q⁹ deus vult nos sibi pfecte subijci. toēm rōnem p inflamatū amorē trāscēdere.

De operib⁹ ex charitate factis. Ca.XV.

p Pro nulla re mundi ⁊ p nullius hois dilectione aliq̄d malū est faciendū ꝑ p vtilitate tū indigētis opus bonuz aliq̄ inmittendū est aut etiā ꝓ meliori mutandū: hoc enī facto. opus bonū nō deserit. ꝑ in melius cōmutat. Sine charitate op⁹ externū nihil ꝓdest. q̄q̄d aūt ex charitate agit quātūcunq̄ etiā paruū sit ⁊ despectū. totum efficit fructuosū. Magis siquidē deus pēsat ex q̄nto q̄s agit: q̄ quātū q̄s facit. Multū facit qui multū diligit. Multū facit q̄ rem bene facit. Bñ facit q̄ magis cōmuni q̄ sue volūtati seruit. Sepe videt esse charitas: ⁊ ē magis carnalitas: q⁹ carnalis inclinatio, ꝓpria voluntas, spes retributōis, affectus cōmoditatis, raro abesse volunt. Qui verā ⁊ pfectā charitatē habet: in nulla re seipsum querit: ꝑ dei solūmodo gloriā in oībus fieri desiderat Nulli etiaz inuidet: q⁹ nullū priuatū gaudiū amat nec inseipso vult gaudere. ꝑ in deo sup omia bona optat beatificari. Memini aliq̄d boni attribuit: ꝑ totaliter ad deū refert a quo fontaliter oīa ꝓcedunt: in q̄ finaliter oēs scti fruibiliter q̄escūt. O q̄ scitillā hr̄et de charitatis ꝓfecto oīa trena sentiret plena forevanitatis.

De sufferentia defectuū alioꝝ. Cap.XVI

q Vle homo in se vel in alijs emēdare non valet debet patient sustinere. do nec ōs aliter ordinet. Cogita q⁹ forte sic melius est ꝓ tua probatiōe ⁊ patiētia. sine qua nō sunt multū pōderāda merita nr̄a Debes tū ꝓ talib⁹ ꝛpedimētis supplicare. vt deus tibi dignet subuenire ⁊ possis benigne portare. Si q̄s semel aut bis admonitus nō acq̄escit noli cū eo ꝓtēdere: ꝑ totū deo cōmitte vt fiat voluntas ei⁹ ⁊ honor in oībus suis suis: q̄ scit bñ mala in bonū ꝙuertere. Stude patiens eē in tollerādo alioꝝ defect⁹ ⁊ q̄lescunq̄ infirmitates: q⁹ tu multa habes q̄ ab alijs oportet tolerari. Si nō potes te talē fa

cere qualem vis quomõ poteris aliũ habere ad tuũ bñplacitũ? Libenter habemus alios perfectos: ⁊ tñ pp̃ros non emẽdamus defectus. Volum⁹ q̃ alij stricte corrigant: et ipsi corrigi nolum⁹. Displicet larga alioꝝ licẽtia ⁊ tñ nob nolum⁹ negari qđ petim⁹. Alios restrigi p statuta volum⁹: ⁊ ipsi nullatenus patimur am plius cohiberi. Sic ꝯ patz q̃ caro ꝑimũ sic nosipos pensamus. Si essent oẽs pfecti: quid tũc haberem⁹ ab alijs ꝑ deo pati. Nunc aũt deus sic ordinauit: vt discam⁹ alter alterius onera portare: q̃ nemo sine defectu nemo sine onere: nemo sibi sufficiẽs nemo sibi sat̃ sapiẽs: ꝫ oportet nos inuicẽ portare: inuicem cõsolari piter adiuuare instruere ⁊ admonere. Quãte aũt virtutis q̃sq̃ fuerit melius patet occasione aduersitatis. Occasiones nãq̃ hominem fragilẽ non faciunt sed qualis sit ostendunt.

De monastica vita. Capitulũ. XVII.

Portet vt discas teipsum in multis
o frãgere. si vis pacẽ ⁊ ꝯcordiã cũ alijs tenere. Nõ est parũ in monasterijs vel in cõgregatione hĩtare. vbi sine querela cõuersari. ⁊ vsq̃ ad mortẽ fidelis pseuerare. Btũs quidẽ q̃ ibi bñ vixit: ⁊ feliciter cõsũmauit. Si vis debite stare et proficere teneas te tanq̃ exulẽ et peregrinũ sup terrã. Oportet te stultũ fieri ꝓpter xp̃m. Si vis religiosam ducere vitã. Habitus ⁊ tonsura modicũ ꝑferunt: ꝫ mutatio morũ et integra mortificatio passionũ verũ faciunt religiosuz. Qui aliud q̃rit q̃ ꝑ̃ deũ ⁊ anie sue salutẽ. nõ inueniet nisi tribulationẽ ⁊ dolorẽ. Nõ põt etiam diu stare pacificus: q̃ nõ nitit̃ esse minim⁹ ⁊ oib⁹ subiectus. Ad seruiendũ veniſti: nõ ad regẽ dñ. Ad paciendũ ⁊ laborandũ scias te vocatũ: nõ ad ociãdũ vel fabulandũ. Hic ꝯ ꝓbãt hoies sic̃ aurũ in fornace. Hic nẽo p̃t stare: nisi ex toto corde se voluerit ꝓpt̃ deũ hũiliare.

De exemplis sctõꝝ patrũ. Ca. XVIII.

Habuere sctõrũ patrũ feruida exẽpla
i in q̃bus vera pfectio refulsit ⁊ religio ⁊ videbis q̃ modicũ sit et pene nihil quod nos agim⁹. Heu qđ est vita nr̃a si illis fuerit cõparata? Sãcti ⁊ amici xp̃i dño fuierunt in fame ⁊ siti: in frigore ⁊ nuditate: in labore ⁊ fatigatõe: in vigilijs ⁊ ieiunijs: in oronibus ⁊ sctis meditationib⁹: in pſecutionib⁹ ⁊ opprobrijs multis. O q̃ multas ⁊ graues tribulatiões passi sunt apli: martyres: ꝓfessores: ꝟgines: ⁊ reliqui oẽs: qui xp̃i vestigia voluerunt sequi. Nam aĩas suas in hoc mũdo oderunt: vt ineẽnã vitã eas possidere ~~ãt~~ ~~rent~~. O q̃ strictã ⁊ abdicatã vitã sctĩ patres in heremo duxerunt: q̃ longas ⁊ graues tentatões ptulerũt: q̃ frequẽter ab inimico vexati sunt: q̃z crebras ⁊ feruidas orones deo obtulerũt q̃z rigidas abstinẽtias peregerũt: q̃z magnũ zelum ⁊ feruorẽ ad spũalẽ ꝓfectũ habuerũt: q̃z forte bellũ aduersus edomationẽ vicioꝝ gesserunt q̃z puram ⁊ rectam intentionẽ. ad deũ tenuerũt. Per diẽ laborabãt ⁊ noctib⁹ orони diuine vacabant. quã q̃z laborãdo ab orone mentali minime cessarent. Oẽ tẽpus vtiliter expendebãt: ois hora ad vacandũ deo breuis videbat̃: ⁊ pre magna dulcedie cõtẽplationis etiã obliuioni tradebat̃ necessitas corporalis refectiõis. Oibus diuitijs, dignitatibus, honorib⁹. amicis ⁊ cognatis renunciabãt: nil de mũdo hr̃e cupiebãt: vix necessaria vite sumebant: corpi seruire etiã i necessitate dolebant. paupes igitur erãt rebus terrenis ꝫ diuites valde in gr̃a ⁊ vrtutibus. Foris egebant ꝫ intus gratia ⁊ ꝓsolatione diuina reficiebant̃. Mũdo erant alieni: ꝫ deo ꝑtimi ac familiares amici. Sibiꝑis videbãt tãq̃ nihil: huic mõdo despecti ꝫ erãt in oculꝫ ꝺi pretiosi ⁊ electi. In vera hũilitate stabant. in simplici obediẽtia viuebant. in charitate ⁊ patiẽtia ambulabãt. videoꝫ ãtidie in spũ ꝑficiebãt, ⁊ magnã apud deũ gratiã obtinebant. Dati sunt in exemplũ oibus religios: ⁊ plus ꝓuocare nos debẽt ad bñ ꝑficiendũ. q̃z tepidorũ nũerus ad relaxandũ. O quant⁹ feruor oĩm religiosoꝝ in ꝑncipio sue sctẽ institutõis fuit O quanta deuotio orонis: quãta emulatio virtutis. q̃z magna disciplina viguit: quãta reuerẽtia ⁊ obedientia sub regula magistri in oibus efflorуit. Testant̃ adhuc vestigia derelicta q̃ vere viri sancti ⁊ pfecti fuerunt: qui tam strenue militãtes mõm suppeditauerũt Jam magn⁹ putat̃ si q̃s trãsgressor nõ fuerit si q̃s quod accepit cum patiẽtia tolerare potuerit. Ab tẽporis ⁊ negligẽtia stat⁹ nr̃i: q̃ tã cito declinam⁹. a ꝑstino feruore: ⁊ tã tedet viuere pre lassitudine ⁊ tepore. Vtinã in te penitus non dormitet profectus virtutum: qui multa sepius exempla vidisti deuotorum.

De exercitijs boni religiosi. Cap. XIX.

Jta boni religiosi oibus virtutibus
v pollere debet vt sit talis interi⁹: qualis videtur hoibus exterius. Et merito multo plus debet esse intus: q̃z qđ cernitur foris: quia in spectoꝝ noster ẽ deus quẽ sũmope reuereri debem⁹ vbicũq̃ fuerimus:

ꝛ tāq̄ angeli in cōspectu eius mōi incedere. Oī die renouare debem⁹ ꝓpositū nr̄m et ad feruorē nos excitare q̄si hodie primū ad conuersionē venissem⁹ atq̄ dicere. Adiuua me dñe deus me⁹ in bono ꝓposito et sctō tuitio tuo: ꝛ da mihi nūc hodie pfecte incipe: q̄ nihil est qđ hactenꝰ feci. Scōm propositū nr̄m cursus pfectus nr̄i ꝛ multa diligētia opus ē bene pficere volēti: q̄ si fortiter ꝓponēs sepe deficit: qđ ille q̄ raro aut minus fixe aliquid ꝓponit. Variis tñ modis contingit desertio propositi nr̄i et leuis omissio exercitiorū vix sine aliq̄ dispendio trāsit. Justoꝝ ꝓpositū ingratia dei potius q̄ in ꝓpria sapia pendet i quo ꝛ semp cōfidunt quicq̄d arripiūt. Nam hō ꝓponit: ꝑ deus disponit nec est i hoīe via eius Si pietatis causa aut fraterne vtilitatis ꝓposito qñq̄ cōsuetū omittit exercitiū: facile postea poterit recupari. Si aūt tedio animi aut negligentia facilē relinquit: satis culpabile est ꝛ nociuū sentiet. Conemur quātū possum⁹ adhuc leuiter deficiem⁹ in multis. Semp tñ aliquid certi ꝓponendū est ꝓtra illa pcipue que amplius nos impediūt. Exteriora nr̄a ꝛ interiora pariter a nobis scrutanda sunt ꝛ ordinānda: q̄ vtraq̄ expediunt ad pfectū. Si nō ꝓtinue tevales colligere. saltē interdū: ꝛ ad minus semel in die. mane vide licet aut vespe. Mane ꝓpone. vespe discute mores tuos qualis hodie fuisti in ẋbo opere et cogitatiōe: q̄ in his sepius forsitan deum offendisti et ꝓximū. Accinge te sic vir ꝫ dyabolicas nequitias frena gulaz, ꝛ oēm carnis inclinationē facilius frenabis. Nunq̄ sis ex toto ociosꝰ: ꝑ aut legēs aut scribēs aut orās aut meditās aut aliquid vtilitatis ꝓ cōmuni laborans. Corporalia exercitia discrete sunt agēda nec oīb⁹ eq̄lit assumēda. Que cōia nō sūt. nō sē foris oñdēda: nā i secreto tuti⁹ exercēt ꝓuata. Cauēdū tñ ne piger sis ad cōia et ad singularia ꝓmptior: ꝑ expletis integre fidelit debitis ꝛ iniūctis. si iā vltra vacat. redde te tibi ꝓut deuotio tua desiderat. Nō pñt oēs habere vnū exercitiū: ꝑ aliud isti. alio illi magis deseruit. Etiā ꝓ tēporū cōgruētia diuersa placent exercitia: q̄ alia in festis: alia in feriatis magis sapiūt diebus. Alijs indigem⁹ tēpe tentatōis: ꝛ alijs tēpore pacis ꝛ quietis Alia cū tristamur libet cogitare: ꝛ alia cū leti in dño fuerimus. Circa ꝓncipialia festa renouāda sunt bona exercitia ꝛ scōꝝ suffragia feruētius implorāda. De festo in festū ꝓponere debem⁹. quasi nūc de hoc seculo migraturi simus: ꝛ ad eternū festū ꝓuenturi. Jōq̄ solicite nos prepare debemus in deuotis tēporibus ꝛ deuotius ꝓuersari atq̄ oēm obseruantiā strictius custodire tanq̄ in breui premiū laboris nr̄i a deo ꝓceptur⁹. Etsi dilatum fuerit credam⁹ nos minus bene preparatos atq̄ indignos tāte adhuc glorie: q̄ reuelabit in nobis tēpe prefinito: ꝛ studeam⁹ nos melius ad exitum preparare. Btūs Iuus ait euāgelista lucas: quē cum venerit dñs inuenerit vigilantē. Amē dico vobis super omnia bona sua constituet eum.

De amore solitudinis ꝛ silētij. Ca. XX.

Quare aptū tēpus vacandi tibi: ꝛ de beneficijs dei frequenter cogita. Relinque curiosa. Tales plege materias que cōpunctionē magis prestant q̄ occupationē. Si te ꝺtraxeris a supfluis locutionibus ꝛ ociosis circuitionib⁹: nec non a nouitatibus ꝛ rumoribus audiēdis: inuenies tempus sufficiēs ꝛ aptū ꝓ nobis meditatiōibus insistēdis. Maximi sanctorū hūana ꝓsorcia vbi poterant vitabāt ꝛ deo in secreto viuere eligebāt. Dixit quidā. Quotiēs inter hoies fui: minor homo redij. Hoc quipe sepius experimur: q̄ diu confabulamur. Facilius est omnino tacere q̄z vbo nō excedere. Facilius est domi latere: q̄z foris se posse sufficiēter custodire. Qui igit intendit ad interiora ꝛ spiritualia peruenire: oportet eum cū iesu a turba declinare. Nemo secure apparet: nisi qui libenter latet. Nemo secure preest: nisi qui libenter subest. Nemo secure precipit nisi qui libenter obedire didicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone conscientie testimonium habet Nemo secure loquitur: nisi qui libēter tacet. Semper tamen sanctorū securitas plena timoris dei extitit. Nec eo minus soliciti ꝛ humiles in se fuerunt: quia magis virtutibus ꝛ gratia emicuerunt. Prauorum autem securitas ex superbia ꝛ presumptione orit⁹ ꝛ in fine in deceptionem sui vertitur. Nunq̄z promittas tibi securitatem in hac vita: q̄z uis bonus videaris cenobita aut deuotus heremita. Sepe meliores in estimatione hominum grauius periclitati sunt propter suam nimiā confitētiam. Unde multis vtilius est vt non penitus tentatōibus careant: sed sepius impugnētur. ne nimium securi sunt: ne forte in superbiaz eleuentur. ne etiam ad exteriores cōsolationes licētius declinent. O qui nūq̄z transitoriā leticiam quereret. qui nunq̄z cum mundo se occuparet: q̄z bonam conscientiā

seruaret. O qui oēm vanā solicitudinē am/
putaret: et dūtaxat salutaria ac dīna cogita/
ret. ⁊ totā spem suā in deo cōstitueret: q̄ ma
gnā pacē ⁊ quietem possideret. Nemo dign⁹
est celesti ꝯsolatione nisi diligēter se exercue
rit in sancta cōpunctōe. Si vis cordeten⁹ cō
pungi. intra cubile tuū et exclude tumultus
mūdi. sicut scriptū est. In cubilib⁹ vr̄is com
pungimini. In cella inuenies qd̄ deforis se/
pius amittes. Cella ꝯtinuata dulcessit ⁊ ma/
le custodita tediū generat. Si in p̄ncipio cō/
uersionis tue bñ eam incolueris ⁊ custodiers
erit tibi postea dilecta amica. ⁊ gratissimū so
latium. In silentio ⁊ quiete ꝓficit aīa deuota
⁊ discit abscōdita scripturaꝝ. ibi inuenit fluē
ta lacrimaꝝ q̄bus singulis noctibus se lauet
et mūdet vt ꝯditori suo tāto familiarior fiat.
quāto longius ab oī seculari tumultu degit.
Qui ergo se abstrahit a notis ⁊ amicis: appro
pinq̄bit illi deus cū angelis scis. Melius est
latere ⁊ suā curam agere: q̄ se neglecto signa
facere. Laudabile ē hoī religioso raro foras
ire: fugere videri: noli etiā homines videre.
Quid vis videre: qd̄ non licet habere? Trā
sit mūdus ⁊ ꝯcupiscētia eius. Trahūt deside
ria sensualitatis ad spaciādū ꝑ cum hora trā
sierit: q̄d nisi grauitatē ꝯsciētie ⁊ cordis disp/
sionē importas. Letus exitus tristē sepe re/
ditū parit: ⁊ leta vigilia serotina: triste mane
facit. Sic oē carnale gaudiū blāde intrat: ꝑ
in fine mordet ⁊ perimit. Quid pōt alibi vi/
dere: qd̄ hic non vides? Ecce celū ⁊ terram ⁊
oīa elementa. nā ex istis oīa sūt facta. Quid
potes alicui videre: qd̄ diu potest sub sole ꝑ/
manere? Credis te forsitan satiari: ꝑ nō pote
ris ꝑtingere. Si cūcta videres presentia: q̄d
esset nisi viso vana? Leua oculos tuos ad
deum in excelsis: et ora pro peccatis tuis et
negligentijs: dimitte vana vanis. tuaūt in/
tende illis que tibi precepit deus. Claude su
per te ostiū tuū ⁊ voca ad te iesum dilectum
tuū. Mane cum eo in cella: q̄r non inuenies
alibi tantaꝫ pacem. Si non exisses: nec q̄cq̄
de rumorib⁹ audisses meli⁹ in bona pace per
mansisses. Ex quo noua delectat aliq̄n audi
re oportet exinde turbationē cordis tolerare

De compunctione cordis. Cap̄. XXI.

Si vis aliquid ꝓficere: ꝯserua te in ti
more dei: ⁊ noli esse nimis liber: ꝑ sub
disciplina cohibe oēs sens⁹ tuos: nec
inepte te tradas letiticie. Da te ad cordis cō
pūctōꝫ ⁊ inuenies deuotōꝫ. Cōpūctio multa
bona apit: q̄ dissolutio cito perdere ꝯsueuit.
Miꝝ ē q̄ hō possit vnq̄ ꝑfecte letari ī hac vi
ta q̄ suū exiliū ⁊ tāmulta ꝑicula aīe sue ꝯside
rat ⁊ pēsat. Propt̄ leuitatē cordis ⁊ negligē
tiam defectuū nr̄orū. nō sentim⁹ anie nr̄e do
lores sed sepe vane ridemus q̄n merito flere
deberemus. Non est vera libertas nec bona
leticia. nisi in timore dei cum bona ꝯscientia.
Felix qui abijcere potest omne impedimen/
tum distractionis. ⁊ ad vnionem se redigere
sancte cōpunctionis. Felix qui a se abdicat
quicquid conscientiā suam maculare potest
vel grauare. Certa viriliter. consuetudo cō/
suetudine vincitur. Si tu scis hoīes dimitte
re. ipsi bene te dimittent tua facta facere. Nō
attrahas tibi res aliorū: nec te implices cau/
sis maiorum. Habe semper oculum super te
primū. et admoneas teipsum specialiter pre
omnibus tibi dilectis. Si non habes fauorē
hominuꝫ: noli ex hoc tristari: sed hoc sit tibi
graue. quia non habes te satis bene et circū/
specte: sicut deceret dei seruū et deuotū reli/
giosum conuersari. Utilius est sepe ⁊ securi
us q̄ homo non habeat multas consolatio/
nes in hac vita ꝑm carnem precipue. tamen
q̄ diuinitus non habemus. aut rarius senti/
mus nos in culpa sumus. quia compunctio/
nem cordis non querimus. nec vanas ⁊ ex/
ternas consolationes omnino abijcim⁹. Co
gnosce te indignū diuina cōsolatiōe. sed ma
gis dignū multa tribulatione. Quando hō
perfecte est cōpunctus. tūc grauis ⁊ amarus
est ei totus mūdus. Bon⁹ homo sufficientē
inuenit materiā dolendi ⁊ flendi. Siue enim
se cōsiderat siue de proximo pensat scit quia
nemo sine tribulatione hic viuit. Et quanto
strictius sese considerat. tanto amplius do/
let. Materie iusti doloris et interne cōpun/
ctionis sunt peccata et vicia nostra quib⁹ ita
inuoluti iacemus vt raro celestia cōtempla/
ri valeamus. Si frequētius de morte tua q̄ꝫ
de longitudine vite tue cogitares: nō dubiū
quin feruentius te emendares. Si etiam fu/
turas inferni siue purgatorij penas cordiali
ter perpenderes: credo q̄ libenter laborem ⁊
dolorem sustineres et nihil rigoris formida/
res. Sed quia ad cor ista non transeunt: et
blandimenta adhuc amamus ideo frigidi ⁊
valde pigri remanem⁹. Sepe est inopia spi/
ritus vnde tam leuiter conquerit̄ miserū cor
pus. Ora igitur humiliter ad dñm: vt det ti
bi compunctiōis spiritū: ⁊ dic propheta. Ci/
ba me domine pane lacrimarū. ⁊ potum da
mihi in lacrimis in mensura.

De ꝓsideratõe hũane miserie. Ca. XXII.

Jser es vbicũq; fueris ⁊ quocũq; te verteris nisi ad deum te conuertas.

Quid turbaris q; nõ succedit tibi sicut vis ⁊ desideras? Quis ẽ q̃ habet oia fm suã volũtatẽ? nec ego nec tu: nec aliq̃s hoim sup terrã. Nemo est in mũdo sine aliq̃ tribulatõe vl̃ angustia: q̃uis rex sit vel papa: q̃s ẽ q̃ melius hz vtiq; q̃ ꝓ deo aliquid pati valet Dicũt mlti becilles ⁊ infirmi. Ecce q̃ bonã vitã ille hõ habet: q̃ diues: q̃ potens: q̃ excelsus: q̃ magnus ⁊ q̃ pulcer. Sed attende ad celestia bona ⁊ videbis q̃ oia ista tpalia nulla sũt: ꝑ valde incerta ⁊ magis grauantia: q; nũq; sine solicitudine ⁊ timore possidẽt: nõ est hois felicitas hr̃e tpalia ad abũdantiã: ꝑ sufficit ei mediocritas. Vere miseria est viure sup terrã. Quãto hõ voluerit esse spũali/or: tanto pñs vita fit ei amarior: q; sentit melius ⁊ videt clarius hũane corruptõis defectus. Mã comedere bibere vigilare dormire quiescere laborare ⁊ ceteris necessitatib⁹ nature subiacere: vere magna miseria est ⁊ afflictio hoi deuoto: q̃ libẽter esset absolutus ⁊ liber ab oñi pctõ. Valde eñ grauat interior hõ necessitatibus corpalibus in h̃ mũdo, vñ ꝓpha deuote rogat ẽtenus liber ab istis esse valeat dicẽs: De necessitatib⁹ meis erue me dñe. Sed ve nõ cognoscẽtibus suã miseriã. ⁊ amplius ve illis q̃ diligunt hanc miseriam ⁊ corrptibilẽ vitã: Mã intantũ quidaz hãc amplectũt. Iz etiam vix ncẽia laborãdo aut mẽdicãdo habeãt. vt si hic possent sp viuere de regno dei nihil curarẽt. O insani ⁊ infideles corde q̃ tã pfunde in terris iacẽt vt nil nisi carnalia sapiãt. Sed miseri adhuc in fine grauiter sentiẽt q̃z vile ⁊ nihilũ erat q̃d amauerunt. Scti aũt dei ⁊ oẽs deuoti amici xp̃i nõ attẽdebãt q̃ carni placuerũt. nec q̃ in h̃ tpe floruerũt: ꝑ tota spes eor ⁊ intẽtio ad eterna bona anhelabat. ferebat totũ desideriũ eor ad mãsura ⁊ inuisibilia. ne amore visibilium traherẽt ad infima. Noli frater amittere cõfidentiã pficiẽdi ad spũalia: adhuc hẽs tps tum: Surge ⁊ in instãti incipe ⁊ dic. Nũc tps ẽ faciẽdi: nũc tps est pugnãdi: nũc tps aptuz est emẽdãdi. Q̃n male hẽs ⁊ tribularis tũc tps est ꝓmerẽdi. Oportet te trãsire p ignẽ ⁊ aquã anteq̃z venias in refrigeriuz. Nisi tibi vim feceris: viciuz nõ superabis. Q̃diu istud fragile corpus gerimus. sine pctõ. esse nõ possumus: nec sine tedio ⁊ dolore viuere. Libẽter haberemus ab oi miseria quietẽ: ꝑ q; per pctm̃ pdidimus innocẽtiã. amisimus etiã veram beatitudinez. Jdeo oportet nos tenere patiam ⁊ dei expectare misericordiaz: donec transeat iniquitas hec: ⁊ mortalitas absorbeatur a vita. O quanta fragilitas humana q̃ semp ꝓna est ad vicia. Hodie confiteris peccata tua: ⁊ cras iterum ꝓpetras cõfessa. Nũc ꝓponis cauere ⁊ post horam agis quasi nihil ꝓposuisses. Merito ergo nosipsos humiliare possumus nec vnq̃z aliquid magni de nobis sentire: quia tam fragiles ⁊ instabiles sumus. Cito etiam potest perdi per negligẽtiam: quod multo labore vix tandem acquisitum est ꝑ gratiam. Quid fiat de nobis adhuc in fine qui tepescim⁹ tam mane. Ue nobis si sic volum⁹ declinare ad quietem quasi iam pax sit ⁊ securitas cum necdum appareat vestigium vere sanctitatis in nostra cõuersatione. Bene opus esset q̃ adhuc iteruz institueremur tanq̃z boni nouicij ad mores optimos: si forte spes esset de aliqua futura emendatione ⁊ maiori spirituali ꝓfectu.

De meditatione mortis. Caꝑ. XXIII.

Alde cito erit tecum hic factum. Ui v de alit quomodo te habeas: hodie homo est ⁊ cras non comparet. Cũ autem sublatus fuerit ab oculis cito etiã trã sit a mẽte. O hebetudo ⁊ duricia cordis humani q̃ solum p̃sentia meditat ⁊ futura non magis prouidet. Sic te in omni facto ⁊ cogitatu deberes tenere: quasi statim esses moriturus. Si bonam conscientiaz haberes non multum mortem timeres. Melius esset peccata cauere: q̃z mortem fugere. Si hodie nõ es paratus: quomodo cras eris. Cras est dies incerta: ⁊ quid scis si crastinum habebis. Quid prodest diu viuere: quando tam parũ emendamur? Ah longa vita non semp emẽdat: sed sepe culpam magis auget. Utinam per vnam diem bene essemus conuersati in hoc mundo. Multi annos computant conuersionis: sed sepe paruus est fructus emendationis. Si formidulosum est mori. forsit ã periculosius est diutius viuere. Beatus qui horam mortis sue semper ante oculos habz ⁊ ad moriendum quotidie se disponit. si vidisti aliquando hominem mori: cogita quia ⁊ tu per eandem viam transibis. Cum mane fuerit. puta te ad vesperum non peruenturũ Uespere autem facto. mane non audeas tibi polliceri. Semp ergo paratus esto: ⁊ taliter viue: vt nunq̃z te imparatum mors inue

niat. Multi subito & improuise moriunt nã hora q̃ nõ putat: filius hois venturus ẽ. Qñ illa extrema hora venerit. multũ alitet sentire incipies de tota vita tua ꝑterita et valde dolebis q̃ tã negligẽs & remissus fuisti. Q̃ felix & prudẽs q̃ talis nũc nititr esse in vita q̃lis optat inueniri in morte. Habit nanq̃ magnã ꝓfidentiã fideliter moriẽdi pfectus ꝓẽptus mũdi feruẽs desideriũ in virtutibus ꝓfitẽdi. amor discipline labor pñie. pmptitudo obediẽtie: abnegatio sui: & supportatio cuiuslibet aduersitatis ꝓ amore xp̃i Multa bona potes opari dum sanus es: ꝙ infirmatus nescio q̃d poteris. Pauci ex infirmitate emẽdant: sic & q̃ multũ pegrinant raro sctificãt. Noli ꝓfidere sup amicos & ꝓximos nec i futuris salutẽ tuã differas. q̃a citius obliuiscẽtur tui hoies q̃z estimas. Melius est nũc tẽpestiue ꝓuidere & aliq̃d boni ꝑmittere: q̃z super alior̃ auxilio sperare. Si nõ es ꝓ teipso solicitus modo. q̃s erit ꝓ te solicitus in futuro. Nũc tps est valde ꝑciosum: ꝙ ꝓdolor q̃ hoc inutilius expẽdis: in q̃ ꝑmereri velis vñ eternaliter viuas. Veniat qñ vnũ diem seu horã ꝓ emẽdatõe ꝓsiderabis & nescio an impetrabis. Eya charissime de quãto piculo te poteris liberare de q̃z magno timore eripe: si mõ semp timoratus fueris & de morte suspectus. Stude nũc taliter viuere: vt in hora mortis valeas poti⁹ gaudere q̃z timere. Disce nũc mori mũdo vt tũc incipias viuere cũ xp̃o. Disce nũc oĩa ꝓtẽnere: vt tunc possis libere ad xp̃m pgere. Castiga nũc corpus tuũ ꝑ pnĩam: vt tũc valeas certã hr̃e cõfidentiã. Ah stulte q̃d cogitas te diu victurũ cũ nullũ diem habeas hic securum. Q̃ multi decepti sunt: & insperate de corpe extracti. Quotiẽs audisti a dicẽtibus: q̃ ille gladio cecidit: ille submersus est: ille ab alto ruens ceruicẽ fregit: ille mãducãdo obstruxit: ille ludẽdo finẽ fecit: alius igne: alius ferro: alius peste: & alius latrocinio perijt: & sic oĩm finis mors est: & vita hoĩm tanq̃z vmbra subito pertransit. Quis memorabit tui post mortẽ & quis orabit ꝓ te? Age age nẽ charissime q̃cq̃d agere potes: q̃ nescis qñ morieris: nescis etiaz q̃d tibi post mortẽ sequet. Dum tps habes congrega tibi diuitias immortales. Preter salutem tuã nihil cogites: solũ q̃ dei sunt cures. Fac nunc tibi amicos venerãdo dei sctõs: et eorũ actus imitãdo: vt cum defeceris in hac vita illi te recipiãt in eĩna tabernacula. Serua te tanq̃z pegrinũ & hospitẽ sup terraz: ad quem nihil spectat de mundi negotijs. Serua cor liberũ et ad deũ sursum erectũ: q̃ non habes hic manentẽ ciuitatem. Illuc ꝓces et gemitus quotidianos cũ lachrymis dirige: vt spũs tuus mereat post mortez ad dñm feliciter transire Amen.

De iudicior penis pctõrũ. Caꝑ. XXIIII.

In omnibus rebus respice finem: et qualiter ante districtũ iudicẽ stabis cui nihil est occultũ: qui muneribus non placat: nec excusationes recipit: sed q̃d iustũ est iudicabit. O miserrime & insipiens pctor: q̃d rñdebis deo: oĩa mala tua scienti: q̃ interdũ formidas vultum hois irati? Et q̃d nõ ꝓuides tibi in die iudicij: qñ nemo poterit ꝓ alium excusari vel defendi: sed vnusq̃sq̃ sufficiens onus erit sibipsi? Nũc labor tuus est fructuosus: fletus acceptabilis: gemitus exaudibilis: dolor satisfactorius et purgatiuus. Habet magnũ & salubre purgatorium patiens homo q̃ suscipiẽs iniurias plus dolet de alterius malicia q̃z de sua iniuria: q̃ ꝓ contrariãtibus sibi libẽter orat & ex corde culpas indulget qui veniam ab alijs petere non retardat: qui facilius miseret q̃z irascit: qui sibipsi violentiam frequenter facit: & carnem suam omnino spiritui subiugare conat. meli⁹ ẽ mõ purgare pctã & vicia resecare. q̃z in futuro purganda reseruare. Vere nosip/sos decipimus ꝓ inordinatum amorẽ quem ad carnem habemus. Quid aliud ille ignis deuorabit nisi peccata tua? Quãto ampli⁹ tibipsi nunc parcis & carnẽ sequeris. tãto durius postea lues: & maiorem materiam comburendi seruas. In quibus homo peccauit in illis grauius punict. Ibi accidiosi ardentibus stimulis pũgent & gulosi ingenti fame ac siti cruciabunt. Ibi luxuriosi & voluptatum amatores ardenti pice & fetido sulphure pfundent. Et sicut furiosi canes ꝑ dolore inuidiosi vllulabunt. Nullũ vicium erit quod suũ ꝓprium cruciatũ nõ habebit. Ibi superbi oꝑfusione replebũt: & auari miserrima egestate artabunt. Ibi erit vna hora grauior ĩ pena: q̃z hic centũ anni ĩ amarissima pnĩa. Ibi nulla requies ẽ & nulla cõsolatio dãnatis. Ibi tñ interdũ cessat a laborib⁹: atq̃ amicor̃ fruitur solatijs. Esto modo solicitus et dolens ꝓ peccatis tuis vt in die iudicij sis securus cum btis. Tũc enim iusti stabunt in magna ꝓstãtia aduersus eos q̃ se angustiauerũt & depresserunt. Tunc stabit ad iudicandũ: qui modo se subijcit humiliter iudicijs hoĩm. Tunc

magnã fiduciam habebit paup ⁊ humilis: ⁊ pauebit vndiqz ſupbus. Tunc videbiť ſapiens in hoc mũdo fuiſſe: q̃ ꝓ xp̃o didicit ſtultus ⁊ deſpectus eſſe. Tũc placebit oĩs tribulatio patiẽter ꝓpeſſa: ⁊ oĩs iniqtas oppilabit os ſuũ. Tunc gaudebit oĩs deuotus ⁊ merebit oĩs religioſus. Tũc plus exultabit caro afflicta: q̃z ſi in delicijs fuiſſet ſemp nutrita. tũc ſplẽdebit habitus vilis: ⁊ obtenebreſcet veſtis ſubtilis. Tũc plus laudabiť paupculum domiciliũ q̃z deauratũ pallatiũ. Tunc plus iuuabit ꝓſtãs patiẽtia: q̃z oĩs mũdi potentia. Tũc amplius exaltabiť ſimplex obediẽtia: q̃z oĩs ſecularis aſtutia. Tũc plus letificabit pura ⁊ bona conſcia: q̃ docta pbia. Tunc plus põderabit ꝓẽptus diuitiarũ q̃ totus theſaurus terrigenaruz. Tunc magis cõſolaberis ſup deuota oſone: q̃ ſup delicata comeſtione. Tũc potius gaudebis de ſeruato ſilentio: q̃ de longa fabulatõne. Tunc plus valebũt ſcta opa q̃ multa pulcra x̃ba. Tunc plus placebit ſtricta vita ⁊ ardua penitẽtia: q̃ oĩs delectatio terrena Diſce nunc in modico pati: vt tũc a prauioribus valeas liberari. Hic ꝑmo ꝓba q̃d poſſis pati poſtea Si nunc tam parũ non vales ſuſtinere: quõ poteris tũc eterna tormẽta ſufferre? Si mõ modica paſſio tam impacientẽ efficit. q̃d gehenna tũc faciet? Ecce vere non potes duo gaudia hr̃e. delectari hic in mundo ⁊ poſtea regnari in celo cũ x̃po. Si vſq̃ in hodiernũ diẽ ſemp in honoribus ⁊ voluptatibus vixiſſes: q̃d totũ tibi ꝓfuiſſet ſi tã in inſtanti mori ꝓtingeret? Oĩa ergo vanitas p̃ter amare deum ⁊ illi ſoli ſeruire. Qui enĩ deũ ex toto corde amat. nec mortẽ nec ſuppliciũ nec iudiciũ nec infernũ metuit: q̃ ꝓfectus amor ſecuruz acceſſũ ad deũ facit. Quẽ ãt adhuc peccare delectat. nõ mirũ ſi mortẽ ⁊ iudiciũ tieat Bonũ tũ eſt: vt ſi necdũ amor a malo te reuocat ſaltẽ timor gehẽnalis coerceat q̃ x̃o timorez dei poſtponit: diu ſtare in bono nõ valebit: ꝑ diaboli laqueos citius incurret.

De feruenti emendatione totius vite noſtre.

Cap̃. XXV.

E Sto vigilãs ⁊ diligẽs in dei ſeruitio ⁊ cogita frequenter ad q̃d veniſti et cur ſeculũ reliq̃ſti. Nonne vt deo viueres: ⁊ ſpũalis hõ fieres? Igiť ad ꝓfectum ferueas: q̃ mercedẽ laborũ tuorũ in breui recipies: nec erit tũc amplꝰ timor aut dolor in finibus tuis. Modicũ nũc laborabis ⁊ magnã requiẽ immo ꝑpetuã leticiam inuenies. Si tu pmãſeris fidelis ⁊ feruidus in agẽdo deus ꝓculdubio erit fidelis ⁊ locuples in retribuẽdo. Spem bonã retinere debes q̃ ad palmã ꝓuenies: ꝑ ſecuritatẽ cape nõ oportet ne torpeas aut elatus fias. Cũ enĩ quidã anxius inter metũ ⁊ ſpem frequẽter fluctuaret ⁊ quadã vice merore ꝓfectus in eccleſia ante quoddã altare ſe in oſone ꝓſtrauiſſet: hec inter ſe reuoluit dicẽs. O ſi ſcirẽ q̃ adhuc ꝓſeueraturus eſſem ſtatimq̃ audiuit intus diuinũ reſpõſum Quid ſi hꝫ ſcires facere velles? Fac nũc q̃d tunc facere velles et bñ ſecurus eris. Adhoq̃ cõſolatus ⁊ cõfortatus diuine ſe ꝓmiſit volũtati. ⁊ ceſſauit anxia fluctuatio noluitq̃ curioſe inueſtigare vt ſciret que ſibi eſſent futura: ſed magis ſtuduit inquire/re q̃ eſſet volũtas dei bñplacens ⁊ ꝓfecta ad omne opus bonũ inchoandũ ⁊ pficiendum Spera in dño ⁊ fac bonitatẽ ait ꝓpha: ⁊ inhabitu terrã ⁊ paſceris in diuitijs eius. Vnũ eſt q̃d multos a ꝓfectu et feruẽti emẽdatiõe retrahit horror difficultatis ſeu labor certaminis. Enimuero illi maxime p̃ alijs ĩ virtutibus ꝓficiunt qui ea q̃ ſibi magis grauia et cõtraria ſunt viribus vincere nituntť. Nam ibi hõ plus ꝓficit ⁊ gr̃am mereť ampliorem vbi magis ſeipm vincit ⁊ ſpũ mortificat. Sz nõ oẽs habẽt eque multũ ad vincẽdũ ⁊ moriendũ. Diligẽs tũ emulator volẽtior erit ad ꝓficiendũ etiã ſi plures habeat paſſiões: q̃z alius bñ morigeratus: minus tũ feruens ad virtutes. Duo tũ ſpãliter ad magnã emẽdationẽ iuuãt videlicet ſubtrahere ſe violẽter ad q̃d natura vicioſe inclinat et feruenter inſtare ꝓ bono q̃ amplꝰ q̃s indiget. Illa etiaz ſtudeas magis cauere ⁊ vincere: q̃ tibi freq̃ntius in alijs diſplicẽt. Vbiq̃ ꝓfectũ tuũ capias: vt ſi bona exẽpla videas vl̃ audias ad imitãdũ accẽdar. Si q̃d aũt reprehẽſibile cõſideraueris: caue ne idẽ facias aut ſi aliq̃n feciſti. citiꝰ emẽdare te ſtudeas Sicut oculus tuꝰ alios ꝓſiderat: ſic iterũ ab alijs notaris. Quã iocũdũ ⁊ dulce ẽ videre feruidos ⁊ deuotos frẽs bñ morigerates ⁊ diſciplinatos. Quã triſte ẽ ⁊ graue videre ĩordinate ambulãtes: q̃ ea ad q̃ vocati ſũt nõ exercẽt. Quã nociuũ ẽ negligere vocatõis ſue ꝓpoſitũ: et ad nõ ꝓmiſſa ſenſũ ĩclinare. Memor eſto ar repti ꝓpoſiti: ⁊ imaginẽ tibi ꝓpone crucifixi. Bñ verecũdari potes inſpecta vita ieſu x̃pi: q̃ necdũ magſ illi te ꝓformare ſtuduiſti: lz diu ĩ via dei fuiſti. Religioſꝰ q̃ ſe intẽte et deuote in ſctiſſima vita ⁊ paſſione dñi exer/

cet:omia vtilia ꝛ necessaria sibi abundanter ibi inueniet:nec opus est vt extra iheſum aliquid melius querat. O si iesus crucifixus in coꝛ nostrū veniret:q̄ cito ꝛ sufficienter docti essemus Religiosus feruidus omnia bñ poꝛtat ꝛ capit que illi iubent. Religiosus negligens ꝛ tepidus habet tribulationem sup tribulationē:ꝛ ex omni parte patit angustiam quia interioꝛa cōsolatione caret ꝛ exterioꝛem querere p;hibet. Religiosus extra disciplinam viuens graui ruine patet. Qui laxioꝛa querit ꝛ remissioꝛa:semp in angustijs erit:q; aut vnum aut reliquū sibi displicebit. Quō faciunt tam multi alij religiosi qui satis arcti sunt sub disciplina claustrali? Raro exeūt: abstracte viuunt:pauprime comedunt:grosse vestiunt:multū laboꝛant:parum loquūt: diu vigilant:mane surgūt:oꝛones ꝓlongāt frequenter legunt:ꝛ se in omni disciplina custodiunt. Attende chartusienses cisterciēses ꝛ diuerse religionis monachos ac moniales qualiter omni nocte ad psallendū dño assurgunt:ꝛ ideo turpe est vt tu deberes in tā sancto opere pigritare:vbi tanta multitudo religioſoꝛū incipit deo iubilare. O si nihil aliud faciendu; incūberet:nisi dñm deum nr̄m toto coꝛde ꝛ oꝛe laudare. O si nunq̄ indigeres comedere nec bibere nec dormire:ꝑ semper posses deū laudare:ꝛ solūmodo spūalibus studijs vacare:tnnc multo felitioꝛ esses q̄ modo cum carni ex qualicunq; necessitate seruis. Utinam non essent iste necessitates:sed solūmodo spūales anime refectiones quas heu satis raro degustamus. Quando homo ad hoc puenit q̄ de nulla creatura cōsolationē suam querit:tunc ei deus primo pfecte sapere incipit:tunc etiā bene contentus de omni euentu rerum erit tunc nec ꝓ magno letabit:nec ꝓ modico cōtristabit:sed ponit se integre et fiducialiter in deo: qui est ei omnia in omnibus: cui nihil vtiq; perit nec moꝛit:sed omnia ei viuūt ꝛ ad nutū incūctāter deseruiūt. Memento semp finis:ꝛ q; perditum nō redit tp̄us. Sine solicitudine ꝛ diligentia:nūq̄ acquires virtutes. Si incipis tepescere incipies male habere. Si aūt dederis te ad feruoꝛē:inuenies magna; pacem ꝛ senties leuioꝛē laboꝛem ꝓpter dei gratiam ꝛ virtutis amoꝛē. Homo feruidus et diligens ad oīa est paratus. Maioꝛ laboꝛ est resistere vicijs ꝛ passionibus:q̄; coꝛpalibus insudare laboꝛibus. Qui paruos nō vitat defectus: paulatim labit ad maioꝛes. Gaudebis semper vespe:si diem expendas fructuose. Uigila sup teip̄m excita te ip̄m admone teip̄m: ꝛ q̄cq̄ de alijs sit nō negligas teip̄m. Tātū ꝓficies:quantū tibipsi vim in tuleris.

Explicit Liber p;imus.

Incipit Secundus.

De interna cōuersatione. Cap̄.I.

Egnū dei intra vos est dicit dominus. Cōuerte te ex toto coꝛde tuo ad dñm:ꝛ relinque hunc miserū mundū: et inueniat aīa tua requiē. Discе exterioꝛa cōtemnere ꝛ ad interioꝛa te dare:ꝛ videbis regnū dei in te venire. Est enī regnū dei pax ꝛ gaudiū in spū sctō: q̄ non dat impijs. Ueniet ad te x̄p̄s ostendens tibi cōsolationē suam:si dignā illi abintus paraueris māsionē Omnis gloꝛia eius ꝛ decoꝛ ab intra est:ꝛ ibi cōplacet sibi. Frequens illi visitatio cū hoīe interno:dulcis sermocinatio:grata consolatio:multa pax familiaritas stupenda nimis Eya anima fidelis p̄para huic sp̄oso coꝛ tuū quatinus ad te venire ꝛ in te habitare dignetur. Sic enī dicit. Si quis diligit me sermonem meum seruabit:ꝛ ad eum venienus:et mansionem apud eum faciemus. Da ergo christo locum:ꝛ ceteris omnibus nega introitum. Cum x̄p̄m habueris:diues es ꝛ sufficit tibi. Ipse erit p;ouisoꝛ tuus:ꝛ fidelis ꝓcuratoꝛ in omnibus:vt non sit opus tibi in hominibus sperare. Homines enī cito mutantur: ꝛ deficiunt velociter. christus autem manet ineternū ꝛ astat vsq; in finem firmiter. Non est magna fiducia ponēda in homine fragili ꝛ moꝛtali:etiam si vtilis sit ꝛ dilectus:neq; tristicia multa capienda ex hoc si interdum aduerset ꝛ contradicat. Qui hodie tecū sūt cras contrariari possunt:ꝛ econuerso sepe vt aura vertuntur. Pone totam fiduciam tuā in domino:ꝛ sit ipse timoꝛ tuus ꝛ amoꝛ tuus Ipse ꝓ te respōdebit ꝛ faciet bene sicut melius fuerit. Non habes hic manentem ciuitatem:ꝛ vbicunq; fueris extraneus es ꝛ pegrinus. nec requiez aliqñ habebis nisi x̄p̄o intime fueris vnit⁹. Quid ꝫ circūspicis: cū iste nō sit loc⁹ tue req̄etōis. In celestib⁹ oꝛ eē hītatio tua:ꝛ sic i trāsitu cūcta trena sūt aspicie da. Transeunt omniaꝛ tu cum eis pariter. Ui de vt non inhereas: ne capiaris et pereas. Apud altissimum sit cogitatio tua:et deprecatio tua ad christū sine intermissiōe diriga; tur Si nescis alta speculari ꝛ celestia:requiesce in passiōe x̄p̄i:et in sacris vulneribus ei⁹

libenter habita. Si enim ad vulnera ⁊ preciosa stigmata iesu deuote confugis: magnaꝫ in tribulatione confortationem senties nec multum curabis hominum despectiones. faciliterq; verba detrahentium perferes. Christus fuit etiam in mũdo ab homĩbus despectus: ⁊ in maxĩa necessitate a notis ⁊ amicis inter opprobria derelictus. Xp̃s pati voluit ⁊ despici: ⁊ tu audes de aliquo ꝯqueri? Christus habuit aduersarios ⁊ oblocutores: ⁊ tu vis oẽs habere amicos ⁊ bñdictores? Unde coronabit̃ patiẽtia tua: si nil aduersitatis occurrerit? Si nihil cõtrariũ vis pati quõ eris amicus xp̃i? Sustine te cũ xp̃o ⁊ ꝓ xp̃o: si vis regnare cum xp̃o. Si semel ꝑfecte introisses in interiora iesu ⁊ modicum de ardente eius amore sapuisses: tunc de ꝓprio comodo vel incomodo nihil curares: ꝫ magis de opprobrio illato gauderes: quia amor iesu facit hominẽ seip̃m cõtemnere. Amator iesu ⁊ verus internus ⁊ liber ab affectionibus inordinatis põt se ad deũ libere conuertere ⁊ eleuare se supra seip̃m in spũ ac fruitiue q̃escere. Cui sapiunt oĩa prout sunt nõ vt dicunt̃ aut estimant̃ hic vere sapiens est ⁊ doctus magis a deo q̃ ab hoĩbus Qui ab intra scit ambulare ⁊ modicum res ab extra ponderare: nõ requirit loca: nec tp̃a expectat ad habenda deuota exercitia. Homo internus cito se recolligit: q̃ nunq̃ se totũ ad exteriora effundit. Non illi obest labor exterior aut occupatio ad tp̃us necessaria: sed sicut res eueniunt sic se illis accomodat. Qui intus bñ dispositus est ⁊ ordinatus non curat mirabiles ⁊ ꝑuersos hominũ gestus. Tantũ homo impedit̃ et distrahit̃: quãtũ sibi res attrahit. Si recte tibi esset et bñ purgatus esses: omnia tibi in bonũ cederent ⁊ ꝓfectũ. Ideo multa tibi displicent ⁊ sepe cõturbat: q̃ adhuc nõ es tibi ipsi ꝑfecte mortuus nec segregatus ab omnibus terrenis. Nihil sic maculat et implicat cor homĩs: sicut impurus amor increaturis. Si rẽnuis cõsolari exterius poteris speculari celestia: ⁊ frequẽter interius iubilare.

De humili submissione sub prelati regimine. Capl̃m. II.

Non magnipendas quis ꝓ te vel cõtra te sit: sed hoc age ⁊ cura vt deus tecũ sit in omni re quã facis. Habeas conscientiã bonã: ⁊ deus bñ te defensabit. Quẽ em̃ adiuuare voluerit: nullius ꝑuersitas nocere poterit. Si tu scis tacere ⁊ pati videbis proculdubio auxiliũ dñi. Ipse nouit tp̃us ⁊ modum liberandi te: ⁊ ideo debes te illi resignare. Dei est adiuuare ⁊ ab omni confusione liberare. Sepe valde ꝓdest ad maiorẽ humilitatẽ cõseruandã. q̃ defectus nr̃os alij sciũt ⁊ redarguunt. Quãdo homo ꝓ defectibus suis se humiliat: tunc faciliter alios placat ⁊ leuiter satisfacit sibi irascentibus. Humilem deus ꝓtegit ⁊ liberat: humilẽ diligit ⁊ cõsolat̃: hũili hoĩ se inclinat hũili largit̃ gr̃aꝫ magnã: ⁊ post suã dep̃ssionẽ leuat ad gl̃iã hũili sua secreta reuelat: et ad se dulciter trahit et inuitat. Humilis accepta cõtumelia ⁊ confusione satis bene est ĩ pace: q̃ stat in deo ⁊ nõ in mundo. Non reputes te aliquid ꝓfecisse: nisi omnibus inferiorẽ te esse sentias.

De bono pacifico homine. Cap̃. III.

Pone te primo in pace: et tunc alios poteris pacificare. Homo pacificus plus ꝓdest q̃ bñ doct⁹ Hõ passionatus etiã bonũ in malũ trahit: ⁊ faciliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonũ conuertit. Qui bene in pace est: de nullo suspicat̃: qui aũt male contentus est ⁊ cõmotus: varijs suspitionib⁹ agitat̃: nec ip̃e quiescit: nec alios quiescere ꝑmittit: dicit sepe quod dicere non deberet: ⁊ omittit quod sepe sibi magis facere expediret. Cõsiderat q̃ alij facere tenentur: ⁊ negligit quod ipse facere tenetur. Habe ergo primum zelum sup̃ temetipsum: tunc zelare poteris etiam iuste proximum tuum. Tu bene facta tua scis excusare ⁊ colorare: ⁊ aliorum non vis recipere excusatiões. Iustius esset vt te accusares: et fratrem tuum excusares. Si portari vis: porta ⁊ alium. Uide q̃longe es adhuc a vera charitate ⁊ humilitate: que nulli nouit indignari vel irasci nisi tm̃ sibipsi: non est magnum cum bonis ⁊ mansuetis conuersari: h̃ enĩ omnibus naturaliter placet ⁊ vnusquisq̃ libenter pacem habet ⁊ secum sentientes magis diligit. Sed cum duris et peruersis aut indisciplinatis aut nobis cõtrariantib⁹ pacifice posse viuere magna gratia ⁊ laudabile nimis virileq; factum. Sed sunt qui seipsos in pace tenent ⁊ cum alijs etiam pacẽ habent. Et sunt qui nec pacem habent nec alios in pace dimittunt. Alijs sunt graues: sed sibi sunt semper grauiores. Et sunt qui seipsos in pace retinent: ⁊ ad pacem alios reducere student. Est tamen tota pax nostra in hac misera vita potius in humili sufferentia ponẽda quam in nõ sentiẽdo contraria. Qui melius scit pati: pacẽ tenebit maiorem

Iste est victor sui: et dominus mundi: amicus christi et heres celi.

De pura mēte ⁊ simplici intētōe. Cap̄. IIII.

Dabus alis hō subleuat̄ a terrenis simplicitate. scz ⁊ puritate. Simplicitas dz esse in intētōe: puritas in affectōe. Simplicitas intēdit deū: puritas ap p̄hendit ⁊ gustat. Nulla bona actio te impediet: si liber intus ab oī inordiato affectu fueris. Si nihil aliud q̄z dei bn̄placitū ⁊ ꝓximi vtilitatē intēdis ⁊ q̄ris: interna libertate fueris. Si rectū cor tuū esset tunc oīs creatura speculū vite ⁊ liber sctē doctrine esset. Nō ē creatura tā ꝑua ⁊ vilis q̄ bonitatē dei nō repn̄tet. Si tu esses intus bonus ⁊ purus: tūc oīa sine impedimēto videres ⁊ bene capes. Cor purū penetrat celū ⁊ infrmuz. Qualis vnusq̄sq; intus est: taliter iudicat exterius. Si est gaudiū in mūdo h̄ vtiq; possidet puri cordis hō: ⁊ si est alicubi tribulatio ⁊ angustia h̄ melius nouit mala cōscia. Sicut ferrū missum in ignē amittit rubiginē ⁊ totū candēs efficit̄: sic hō ad deū se integre ꝯuertens a torpore exuit̄ ⁊ in nouū hoīem trāsmutat̄. Qn̄ hō incipit tepescere: tunc ꝑuū metuit laborē ⁊ libēter externā accipit ꝯsolationē. Sz qn̄ ꝑfecte incipit se vincere ⁊ viriliter in via dei ambulare: tūc minus ea reputat: q̄ sibi ꝑ us grauia esse sentiebat.

De ꝓpria cōsideratione. Capl̄m. V.

Non possum⁹ nobisipsis nimis credere: q; sepe nob̄ gr̄a deest ⁊ sensus. Modicū lumē est in nobis: ⁊ h̄ cito ꝑ negligentiā amittimus. Sepe etiā nō aduertim⁹ ꝙ tam ceci intus sumus. Sepe male agim⁹: ⁊ peius excusamus: ⁊ passione interdū mouemur ⁊ zelū putamus. Parua in alijs rep̄hēdimus: ⁊ nr̄a maiora ꝑtrāsimus. Satis cito sentimus ⁊ pōderamus quod ab alijs sustinemus sed quantum alij a nobis sustinent non aduertimus. Qui bene ⁊ recte sua ponderaret: nō eēt qd̄ de alio grauiter iudicaret Internus hō suijpsius curā oībus curis an̄ ponit: ⁊ q̄ sibijpsi diligēter intendit: faciliter de alijs tacet. Nūq̄z eris internus ⁊ deuot⁹: nisi de alienis silueris ⁊ ad teip̄m spāliter respexeris. Si tibi ⁊ deo totaliter intēdis: modicū te mouebit qd̄ foris ꝑcipis. Ubi es. qn̄ tibijpsi pn̄s nō es? Et qn̄ oīa ꝑcurristi quid te neglecto ꝓfecisti. Si debes habere pacē ⁊ vnionē verā: oportet qd̄ totū adhuc postponas ⁊ te solū p̄ oculis habeas. Multū ꝓinde ꝓficies: si te feriatū ab oī tꝑali cura cōserues. Valde deficies: si aliquid tꝑale reputaueris. Nil altum nil magnū nil gratū nil acceptum tibi sit: nisi pure deus aut de deo sit. Totum vanū estima: quicquid cōsolatōnis occurrit de aliqua creatura. Amans deum anima: sub deo despicit vniuersa. Solus deus eternus ⁊ immēsus implens omnia: solatium est anime ⁊ vera cordis leticia.

De leticia bone consciētie. Cap̄. VI.

Gloria boni hominis testimoniū bone conscientie est. Habe bonā cōsciētiam et semꝑ habebis leticiā. Bona consciētia valde multa potest portare. ⁊ valde leta est inter aduersa. Mala conscientia semꝑ timida est ⁊ inquieta. Suauiter requiesces: si te cor tuum non p̄henderit. Noli letari: nisi cum bn̄feceris. Mali nunq̄z habēt veram leticiā nec internam sentiunt pacem: quia non est pax impijs dicit dn̄s. Et si dixerint in pace sumus non venient suꝑ nos mala: ⁊ quis nobis nocere audebit. Ne credas eis: qm̄ repente exurgat ira dei ⁊ in nihilum redigent̄ actus eorum: ⁊ cogitationes eoruz peribunt. Gloriari in tribulatiōe nō est graue amanti: sic enī gloriari est in cruce domini gloriari. Breuis gloria que ab hominib⁹ datur ⁊ accipitur. Mundi gloriam semꝑ comitatur tristicia. Bonorum gloria in conscientijs eorum: et non in ore hominum. Iustorum leticia de deo et in deo est: et gaudiū eorum de veritate. Qui verā et eternam gloriam desiderat. temporalem nō curat. Et qui temporalem querit gloriam aut nō ex animo contemnit: minus amare conuincitur celestem. Magnā habet cordis tranquillitatem q̄ nec laudes curat nec vituperia. Facile erit contentus ⁊ pacatus cuius conscientia munda est. Non es sanctior si lauderis nec vilior si vitupereris. Quod es hoc es: nec maior dici vales q̄z deo teste sis. Si attendis quid apud te sis intus: non curabis quid de te loquantur homines foris. Homo videt in facie: deus autem in corde. Homo considerat actus: deus pensat intentiones. Bene semper agere et modicum de se tenere: humilis anime iudicium est. Nolle consolari ab aliqua creatura magne puritatis et interne fiducie indicium est. Qui nullum extrinsecus pro se testimonium querit: liquet ꝙ sedeo totaliter commisit. Non enim qui seipsum cōmendat ille probatus est ait beatus paulus sed quem deus commendat. Ambulare cuz deo intus nec aliqua affectione teneri foris:

status est interni hois.

De amore iesu sup oia. Cap. VII.

b Beatus qui intelligit quid sit amare iesū: & cōtemnere seipm ppter iesū.

Oportet dilectū p dilecto relinque re: q; iesus vult solus sup oīa amari. Dilectio creature fallax & instabilis dilectio iesu fidelis & pseuerabilis. Qui adheret creature cadet cū labili: qui amplectit iesum firmabit in euū. Illū dilige & amicū tene tibi. qui oibus recedētibus te nō derelinquet nec patet in fine perire. Ab hoibus oportet te aliqñ separari siue velis siue nolis. Teneas te apud iesum viuēs & moriēs: & illius fidelitati te cōmitte qui oibus deficiētibus solus potest te iuuare. Dilectus tuus talis est nature vt alienū nō velit admittere s solus vult cor tuū habere & tanq; rex in ppio throno sedere. Si scires te bñ ab oī creatura euacuare, iesus deberet libēter tecū habitare. Pene totū pditū inuenies, quicqd extra iesum in oibus posueris. Non cōfidas nec innitaris sup calamū ventosum q; ois caro fenū: & ois gloria eius vt flos feni cadet. Cito decipieris si ad externā hoīm apparentiam tm aspexeris. Si eī tuū in alijs queris solatiū & lucrū senties sepe detrimētū. Si queris in oibus iesum inuenies vtiq; iesum. Si autē qris teipm inuenies etiā teipm. s ad tuā pniciē. Plus eī hō nociuior sibi si iesū nō qrit. q; totus mundus & omnes sui aduersarij.

De familiari amicitia iesu. Cap. VIII.

q Quando iesus adest totū bonum est nec quicq; difficile videt. Cū vo iesus nō adest totū durū est. Cū ihs intus nō loquit cōsolatio vilis est. Si autē iesus vnū verbū loquit tantū magna cōsolatio sentit. Nōne maria magdalena statim surrexit de loco in q fleuit qñ martha illi dixit. Magister adest & vocat te. Felix hora qñ iesus vocat te lacrimis ad gaudiū spūs q; aridus & durus es sine iesu. q; insipiens & vanus si cupis aliqd extra iesum. Nonne h est magis damnū q; si totū pderes mundū Quid pōt mūdus cōferre sine iesu. Esse sine iesu grauis est infernus: & esse cū iesu dulcis paradisus. Si fuerit tecū ihesus/ nullus poterit nocere inimicus. Qui inuenit iesum inuenit thesaurū bonū imo bonū sup omne bonū. Et qui pdit iesū pdit nimis multum et plusq; totū mūdū. Pauprimus est q viuit sine iesu. Ditissimus qui bñ est cum iesu. Magna ars est scire cōuersari cū iesu & scire iesum tenere magna prudētia. Esto hūilis & pacificus & erit tecū ihs. Potes cito fugare iesum & gratiā eius pdere si volueris ad exteriora declinare. Et si illum effugaueris et perdideris ad quem tunc fugies: et quem tunc queres amicum. Sine amico non potes diu viuere: et si ihesus non fuerit tibi p omnibus amicus eris nimis tristis et desolatus. Fatue igitur agis si in aliquo altero confidis & letaris. Eligendum est magis totum mundum habere contrarium q; iesum offensum Ex omnibus ergo charis sit iesus dilectus specialis. Diligat omnes ppter iesum iesus autē ppter seipsum. Solus iesus xps singulariter est: amandus qui solus bonus & fidelis inuenit pre omnibus amicis. Propter ipsum & in ipso tam amici q; inimici tibi sint chari & p omnibus his exorādus est vt omnes ipsum cognoscant & diligant. Nunq; cupias singulariter laudari & amari: q; hoc solius dei est qui similē sibi non habet. Nec velis q aliquis in corde suo tecum occupet, neq; tu cū alicuius occuperis amore sed sit ihesus in te et in omni bono homine. Esto purus et liber ab intus sine alicui⁹ creature implicamento. Oportet te esse nudum & purū cor ad iesum gerere si vis vacare & videre q; suauis est dñs. Et reuera ad hoc non peruenies nisi gra ei⁹ fueris preuētus & intractus: vt omnibus euacuatis & licentiatis solus cum solo vniaris. Quando eī gratia dei venit ad hominē. tunc potēs fit ad omnia: & quando recedit tunc pauper & infirmus erit. & quasi tm ad flagella relict⁹ In his non debes deiici nec desperare: sed ad voluntatem dei equanimiter stare: & cuncta superuenientia tibi ad laudem iesu christi perpeti: quia post hyemem sequit estas: post noctem redit dies: & post tempestatem serenitas magna. De carentia omnis solatij. Capitulum. IX.

n Non est graue humanū contemnere solatium, cum adest diuinum. Magnum est & valde magnum tam humano q; diuino posse carere solatio: & p honore dei libenter exilium cordis velle sustinere: & in nullo seipsum querere nec ad proprium meritum respicere. Quid magni es si hilaris sis & deuotus adueniente gratia optabilis cunctis hec hora. Satis suauiter equitat: quam gratia dei portat. Et quid mirū si onus non sentit qui portatur ab omnipotente & ducitur a summo ductore. Libenter

habemus aliquid ꝓ solatio et difficulter homo exuit̃ a seipso. Licit sctūs martyr laurētius seculū cū suo sacerdote: q̄ oē qđ in mūdo delectabile videbat̃ despexit: ⁊ dei summi sacerdotē Sixtū quē maxime diligebat ꝓ amore xp̄i etiā a se tolli clement̃ ferebat Amore igit̃ creatoris amorē hominis superauit: ⁊ ꝓ humano solatio diuinū beneplacitū magis elegit. Ita ⁊ tu aliquē necessariū ⁊ dilectū amicū ꝓ amore dei disce relinq̄re Nec grauit̃ feras cū ab amico derelictus fueris: sciens q̄m oportet nos oēs tandē ab inuicē separari. Multū et diu optet hoiem in seipso certare: anteq̄ discat seip̄m plene superare: et totū affectum suum plene in deū trahere. Quādo homo stat sup seipso facile labitur ad cōsolationes humanas. Sed verus xp̄i amator et studiosus sectator virtutū nō cadit sup illas ꝓsolatiōes nec querit tales sensibiles dulcedines: sed magis fortes exercitationes: et ꝓ xp̄o duros sustinere labores. Cum igit̃ spiritualis cōsolatio a deo dat̃ cū gratiar̄ actiōe accipe eam: sed dei munꝰ intellige esse non tuum meritū: et noli extolli. Noli nimiū gaudere nec inaniter p̄sumere: sed esto magis humilior ex dono, cautior q̄ ⁊ timoratior in cunctis actibus tuis quoniā trāsibit hora illa ⁊ sequet̃ tentatio. Cū ablata fuerit cōsolatio nō statim desperes sed cū humilitate et patīa expecta celestē visitationem: q̄ potēs est deus ampliorem tibi redonare gr̄am et ꝓsolationem. Istud nō est nouum nec alienum viā dei expertis: q̄ in magnis sanctis ⁊ in antiquis ꝓphet̄ fuit talis sepe alternatiōis modus. Ūñ quidā p̄sentē iā gratia dicebat. Ego dixi in abundātia mea nō mouebor ineternū. Absente aūt gratia quid in se fuerit expertus adiūgit dicēs. Auertisti faciē tuā a me ⁊ factus sum cōturbatus. Inter hec tñ nequaq̄ desperat ꝫ instātius dñm rogat et dicit. Ad te dñe clamabo ⁊ ad deū meū deꝑcabor. Deniq̄ oratōis sue fructū reportat ⁊ se exauditū testatur dicens. Audiuit dñs et misertꝰ est mei dñs factus est adiutor meus. Sed in quo. Cōuertisti inquit planctū meū in gaudium mihi ⁊ circumdedisti me leticia. Et si sic actū est cū magnis sanctis. nō est desperandum nobis infirmis et paupibus si interdū in frigiditate ⁊ interduz in feruore sumus quoniā spūs venit et recedit ꝑm sue volūtatis bñplacitū. Ūñ beatus Job ait. Visitas eū diluculo et subito ꝓbas illū. Sup quid igit̃ spare possum aut in quo ꝓfidere debeo nisi in sola magna misericordia dei: ⁊ in sola spe gr̄e celest̄. Siue enī adsint hoies bonī siue deuoti fratres et amici fideles siue libri sancti vel tractatus pulchri siue dulcis cantus et hymni: oia hec modicū iuuāt et modicū sapiunt q̄n̄ desertus sum a gratia: et in ꝓpria pauptate relictus. Tunc nō est meliꝰ remediū q̄ꝫ patientia et abnegatio mei in volūtate dei. Nūq̄ inueni aliquē religiosum qui nō habuerit interdū gratie subtractionē. aut nō senserit feruoris diminutionē. Nullus sanctus fuit vnq̄ tamalte raptus ⁊ illuminatꝰ qui p̄ius vel postea nō fuit tentatus. Nō enī dignus est alta dei cōtēplatiōe: q̄ ꝓ deo nō est exercitatus aliqua tribulatiōe. Solet enī sequētis ꝓsolatiōis tentatio p̄cedens esse signum Nam tentationibꝰ ꝓbatis celestis ꝓmittit̃ ꝓsolatō. Qui vicerit inquit dabo ei edere ò ligno vite. Dat̃ etiā cōsolatio diuina vt homo fortior sit ad sustinendū aduersa Sequitur etiā tentatiōe se eleuet de bono. Nō dormit dyabolꝰ nec caro adhuc mortua est: ido nō cesses p̄parare te ad certamē: q̄ a dextris et a sinistris sunt hostes qui nunq̄ quiescūt

De gratitudine ꝓ gratia dei. Capi. X.

Quid queris quietē cū natus sis ad laborē? Pone te ad patientiā magꝫ q̄ꝫ ad ꝓsolationē, et ad crucē portandam magis q̄ꝫ ad leticiā. Quis enī secularium nō libēter cōsolationē et leticiā spūalem accipet. si semp obtinere posset. Excedūt eī spūales cōsolatiōes oēs mūdi delitias ⁊ carnis voluptates. Naz oēs delitie mundane. aut turpes sunt aut vane. Spirituales vo delitie sole iocunde et honeste ex vtutib⁹ ꝓgenite ⁊ a deo puris infuse mentibus. Sed istis diuinis ꝓsolatiōibus nemo semp ꝓ suo affectu frui valet: q̄ tps tentationis nō diu cessat. Multū cōtrariat̃ superne visitationi falsa libertas animi ⁊ magna cōfidentia sui Deus bñ facit cōsolatiōis gr̄am dando: sed hō male agit nō totū deo cū gratiar̄ actiōe retribuēdo. Et ideo nō possunt in nobis dona gratie fluere: q̄ ingrati sumꝰ auctori. nec totū refundimꝰ fontali origini. Semp enim debet̃ gratia digne gr̄as referēti. auferetur ab elato qđ dari solet humili. Nolo consolationē que mihi aufert cōpunctionē: nec affecto cōtēplationē que ducit in elationez. Nō enim omne altū sanctū: nec omne desiderū purū: nec omne dulce bonū: nec oē chare gratū: deo. Libēter accepto gr̄am vñ humilior

et timoratior inueniar: atq; ad relinquendũ me paratior fiam. Doct⁹ dono gratie: ⁊ eruditus subtractiõis verbere: non sibi audebit quicq̃z boni attribuere: ꝑ potius se pauperẽ ⁊ nudum confitebit̃. Da deo quicq̃d dei est: et tibi ascribe qd̃ tuũ est hoc est: deo gratias pro gratia tribue tibi aũt soli culpã: et dignã penã ꝓ culpa deberi sentias. Pone te semꝑ ad infimũ ⁊ dabit̃ tibi somnũ: nã sumnũ non stat sine infimo. Sũmi sancti apud deũ. minimi sunt apud se ⁊ quãto gloriosiores: tãto in se humiliores: pleni ṽitate et gloria celesti non sunt vane glorie cupidi. In deo fundati et confirmati: nullo mõ possunt esse elati: ⁊ q̃ deo totũ ascribũt quicq̃d boni accepert̃ gloriam ab inuicẽ non querũt: ꝑ gloriã que a solo deo est volunt et deũ in se ⁊ in oĩbus sctis laudari sup oĩa cupiunt: et semꝑ in idipsum tendunt. Esto igit̃ gratus in minimo et eris dignus maiora accipe. Sit tibi minimũ etiã ꝓ maximo et magis cõtẽptibile pro speciali dono. Si dignitas datoris inspicit̃: nullum datũ paruũ aut mun⁹ vile videbit̃. Non enĩ paruũ mun⁹ est qd̃ a sũmo deo donat̃ etiã si penas ⁊ verbera donauerit gratũ esse debet: qꝛ semꝑ ꝓ salute nr̃a facit quicq̃d nobis aduenire permittit qui gratiã dei retinere desiderat: sit grat⁹ ꝓ gr̃a dei data; patiẽs ꝓ sublata oret vt r̃deat: caut⁹ sit ⁊ humil̃ ne amittat.

De paucitate amatoꝝ crucis iesu Ca. XI.

Habet ihesus nunc multos amatores regni sui celestis: sed paucos baiulatores sue crucis. Habet multos desideratores consolatiõis: ꝑ paucos tribulationis. Plures inuenit socios mense: ꝑ paucos abstinẽtie. Omnes volunt cũ xp̃o gaudere: ꝑ pauci volunt ꝓ ipso aliq̃d sustinere. Multi sequunt̃ ihesum vsq; ad fractionẽ panis: ꝑ pauci ad bibendũ calicem passionis. Multi miracula eius venerant̃: ꝑ pauci ignominiã crucis sequunt̃. Multi iesum diligũt: q̃zdiu aduersa nõ contingũt. Multi illũ laudant ⁊ bñdicunt: q̃zdiu cõsolationes aliq̃s ab ipso recipiunt. Si aũt se iesus abscõderit ⁊ modicum eos relinquerit: aut ĩ querimoniã aut in deiectionẽ nimiã cadũt. Qui aũt iesum propter iesum ⁊ non ꝓpter suã aliquã cõsolationem ꝓpriã diligũt: ipsum in tribulatiõe et in angustia cordis sicut in sũma consolatiõe benedicunt. Et si nũq̃z eis cõsolationem dare vellet: ipsum tñ semꝑ laudarent ⁊ sꝑ gratias agere vellent. O quãtũ põt amor iesu pur⁹: nullo ꝓprio cõmodo vel amore permixtus.

Nõne oẽs mercenarij sunt dicendi: qui cõsolationes sꝑ q̃runt? Nõne amatores sui magis q̃z xp̃i ꝓbant̃: qui sua comoda vel lucra semꝑ meditant̃ Ubi inueniet̃ talis qui velit deo ꝑuire gratis. Raro inuenit̃ tã spiritualis aliq̃s: qui oĩbus sit nudatus. Nam verũ spiritu pauperẽ: ⁊ ab omni creatura nudũ quis inueniet? Procul ⁊ d̃ vltimis finibus preciũ ei⁹. Si dederit hõ oẽm substãtiã suã: adhuc nihil est: ⁊ si fecerit penitentiã magnã adhuc exiguũ est: etsi apprehẽderit oẽm scientiam adhuc longe est: ⁊ si habuerit virtutẽ magnã et deuotionẽ nimis ardentẽ: adhuc multum sibi deest vnũ scilicet quod sibi sũme necessariũ est. Quid illud? Ut oĩbus relictis se relinquat et a se totaliter exeat nihilq; de priuato amore retineat. Cum omniĩa fecerit q̃ facienda nouerit: nihil se fecisse sentiat. Nõ grande punderet q̃ grandis estimari possit: sed in veritate seruuum inutilem se pronunciet: sicut veritas ait. Cum feceritis oĩa que precepta vobis sunt: adhuc dicite qꝛ serui inutiles sumus. Tunc ṽo paup et nudus spiritu esse poterit ⁊ cũ ꝓpheta dicere: Quia vnicus ⁊ paup suz ego. Nemo isto ditior: nemo tñ liberior: nemo potentior illo q̃ scit se ⁊ oĩa relinquere: ⁊ ad infimum se ponere.

De regia via sancte crucis. Cap̃. XII.

Durus hic multis videt̃ sermo. Abnega temetp̃m tolle crucẽ tuam ⁊ sequere iesuz. Sed multo durius erit audire illud extremũ verbũ. Discedite a me maledicti in ignẽ eternuz. Qui enĩ modo libenter audiũt ⁊ sequunt̃ verbũ crucis: tunc non timebũt ab auditõe mala eterne dñationis. Hoc signũ crucis erit in celo cuz dñs ad iudicandũ venerit. Tunc oẽs serui crucis q̃ se crucifixo cõformauerunt in vita: ad xp̃m accedent iudicem cũ magna fiducia. Quid igit̃ times tollere crucẽ: ꝑ quã itur ad regnũ In cruce salus: in cruce vita: ĩ cruce ꝓtectio ab hostibus: in cruce infusio supne suauitatis: in cruce robur mẽtis: in cruce gaudiũ spiritus: in cruce virtus sũma: in cruce ꝑfectio sanctitatis. Non est salus anĩe nec spes eterne vite: nisi in cruce. Tolle ergo crucẽ tuam ⁊ sequere iesum: ⁊ ibis in vitam eternã. Precessit ille baiulans sibi crucẽ ⁊ mortuus est ꝓte in cruce: vt tu etiam portes crucẽ ⁊ mori affectes in cruce: qꝛ si cõmortuus fueris: etiã cũ illo pariter viues: ⁊ si socius fueris pene socius eris ⁊ glorie. Ecce in cruce totũ constat ⁊ in moriẽdo totũ iacet: ⁊ non est alia via ad

vitam ⁊ ad verā internā pacē nisi via sancte crucis ⁊ quotidiane mortificatōis. Ambula vbi vis: quere qcunq; volueris: ⁊ nō inue/nies altiorē viā supra: nec securiorē viam infra nisi viā sctē crucis. Dispone ⁊ ordina oīa ꝑm tuū velle ⁊ videre: ⁊ nō inuenies nisi semp aliq̄d pati debere aut sponte aut inuite: ⁊ ita crucē semp inuenies. Aut enī in corpe dolorem senties: aut in aīa spūs tribulationem sustinebis. Interdū a deo relinq̄ris: interdū a ꝓximo exercitaberis ⁊ qō amplius est sepe tibimetipsi grauis eris: nec tū aliq̄ remedio vel solatio liberari seu alleuiari poteris ꝙ donec deus voluerit oportet q̄ sustineas. Vult eī deus vt tribulationē sine ꝰsolatiōe discas pati: ⁊ vt illi totalit̄ te subijcias ⁊ humilior ex tribulatiōe fias. Nemo ita cordialiter sentit passionē christi: sicut is cui contigerit similia pati. Crux igit̄ sp parata est ⁊ vbiq; te expectat. Nō potes effugere vbicunq; cucurreris q: vbicunq; veneris: teipsum tecū portas: et sp te ipsum inuenies. Cōuerte te supra: conuerte te infra: cōuerte te extra: et intra: ⁊ i his oībus inuenies crucē: ⁊ necesse est te vbicū q; tenere patiam si internā vis habere pacem ⁊ perpetuā ꝓmereri coronā. Si libenter crucē portas portabit te ⁊ deducet te ad desidera/tum finē: vbi scilicet finis patiendi erit q̄uis hic nō erit. Si inuite portas: onus tibi facis ⁊ teipsum magis grauas: ⁊ tū oportet vt sustineas. Si abijcis vnam crucē aliā ꝓculdubio inuenies: ⁊ forsitan grauiorē. Credis tu euadere: qō nullus mortalium potuit preterire? Quis sctōq; in mūdo sine cruce ⁊ tribulatōne fuit? Nec enī dñs nr̄ ihesus xp̄s vna hora sine dolore passionis fuit: q̄diu in hoc mūdo vixit. Oportebat ait xp̄m pati ⁊ resurgē a mortuis: ⁊ ita intrare i gloriā suā. Et quō tu aliā viam queris q̄ hanc regiam viam que ē via sctē crucis? Tota vita christi crux fuit ⁊ martiriū: ⁊ tu tibi queris requiē ⁊ gaudiū? Erras erras si aliud queris q̄ pati tribulatiōes: q: tota ista vita mortalis plena miserijs ⁊ circū signata crucib⁹. Et quāto altius quis in spiritu ꝓfecerit: tanto graviores cruces sepe inueniet: q: exilij sui pena magis ex amore crescit. Sz tū iste sic multiplicit̄ afflictus non est sine leuamine consolatōis: q: fructū magnū sibi sentit accrescere ex sufferentia sue crucis Mā dū sponte illi se subijcit: oē onus tribulationis in fiduciā diuine cōsolationis conuertitur. Et quanto caro magis per tribulatio/nem atterit̄: tāto amplius spirit⁹ per internā consolationē roborat̄. Et nō nunq̄ in tantū cōfortat̄ ex affectu tribulationis ⁊ aduersitatis ob amorē cōformitatis crucis xp̄i: vt non sine dolore et tribulatione esse vellet quoniā tanto se acceptiorē deo credit quāto plura ⁊ grauiora ꝓ eo perferre poterit. Nō est illō virtus hois: sed gratia xp̄i: que tanta pōt et agit in carne fragili: vt quod naturaliter semp abhorret ⁊ fugit: hoc feruore spiritus aggrediatur ⁊ diligat. Nō est ꝑm hoīem crucē portare: cruce amare corpus castigare: ⁊ seruituti subijcere honores fugere: cōtumelias libēter sustinere: seipsuz despicere ⁊ despici optare: aduersa queq; cū dānis perpeti: ⁊ nihil ꝓsperitatis in hoc mundo desiderare. Si ad teipsum respicis: nihil hmōi ex te poteris: ꝙ si in dño confidis dabit̄ tibi fortitudo ō celo ⁊ subijciet̄ ditioni tue mundus et caro. Sed nec inimicū diabolū timebis si fueris fide armatus: et iesu cruce signatus. Pone ergo te fidelis et bonus ꝓuus xp̄i ad portandū viriliter crucem dñi tui: ꝓ te ex amore crucifixi. Prepara te ad tolerāda multa aduersa ⁊ varia incōmoda in hac misera vita: q: sic tecuz erit vbicunq; fueris: ⁊ sic reuera eū inuenies vbicunq; latueris. Oportet te ita esse et nō ē remediū euadendi a tribulatiōe maloꝝ ⁊ doloꝝ q̄ vt te patiaris. Calicē dñi affectant bi be si amicus eius esse ⁊ patrē cum eo habere desideras. Cōsolationes deo cōmitte: faciat ipe cū talibus sicut sibi magis placuerit. Tu vō pone te ad sustinendū tribulationes: ⁊ reputa eas maximas ꝓsolationes: q: non sunt cōdigne passiones huiꝰ tēporis ad futuram gloriaz: q̄ reuelabit̄ in nobis ꝓmerendā: etiā si solus oēs posses sustinere. Quādo ad hoc veneris q̄ tribulatio tibi dulcis est ⁊ sapit ꝓ xp̄o tunc bene tecū esse estima: q: inueniſti paradisuz in terra. Quādiu pati tibi graue est ⁊ fugere queris: tādiu male habebis. ⁊ sequetur te vbiq; fuga tribulationis. Si ponis te ad quod esse debes: videlicet ad patiendū ⁊ morienduz fiet cito melius ⁊ pacē inuenies. Etiā si raptus fueris in tercīū celū cū paulo: nō es ꝓpterea securatus de nullo ꝰrio sustinendo. Ego inq̄t ihesus ostendā illi quāta oportet eū ꝓ nōie meo pati. Pati q̄ tibi remanet ihesum diligere et ꝑpetuo illi seruire placet Utinā dignꝰ esses ꝓ nōie ihesu aliq̄d pati: q̄ nag̃ gloria remaneret tibi: quāta exultatio ibus sctis dei: quāta q̄ edificatio esset ꝓximi. Nā patiam oēs recōmēdant q̄uis pau/i tū pati velint. Merito deberes libēter mo

i cum pati pro christo cum multi grauiora subiantur pro mundo. Scias pro certo, quia conuenit te, oportet discere tuam, et quan/q̄ quisq; plicit sibi moriter, tanto magis deo viue/re incipit. Nemo aptus est ad comprehendendum celestia, nisi se submiserit qs portandum pro christo aduersa. Nihil deo acceptius, nihil tibi salubrius in mundo isto, quam libenter pati pro christo. Et si eligendum tibi esset, magis opta/re deberes

res p xpo aduersa pati: q̄ multis cōsolatiōi bus recreari: qr xpo similior esses r oib⁹ scis ei⁹ magis cōformior. Mō ei stat meritū nr̄m et pfectus status nostri i multis suauitatib⁹ r cōsolatiōib⁹: ꝙ poti⁹ in magnis grauitatib⁹ r tribulatiōib⁹ pferēdis. Siquidē aliq̄d melius r vtilius saluti hoīm q̄ pati fuisset: xps vtiq; ꝛbo r exēplo oñdisset. Mā et sequētes se discipl̄os oēsq; eū seq̄ cupiētes manifeste ad crucē portandā hortat r dicit. Si q̄s vult veire p⁹me: abneget semetipsū r tollat crucē suā r sequat me. Oibus ergo plectis r scrutatis: sit ista finalis cōclusio. Q̄m p multas tribulatiōes oportet nos ītrare in regnū dei.

Explicit liber Secundus.

Incipit liber Tercius.

De interna christi locutione ad animā fidelem. Capitulum. I.

a Audiam quid loquat in me dom⁹ deus. Btā ania q̄ dñm in se loquentē audit et de ore eius verbū cōsolatiōis accipit. Btē aures q̄ venas dīni susurri su/scipiūt: r de mūdi huius susurratiōib⁹ nihil aduertūt. Btē plane aures q̄ non vocē foris sonantē: ꝙ interius auscultāt ꝛitatē loquentē r docentē. Beati oculi qui exteriorib⁹ clausi: interiorib⁹ aūt sunt intenti. Beati q̄ interna penetrāt: r ad capienda archana celestia magis ac magis p q̄tidiana exercitia se studeant ꝓparare. Beati q̄ deo vacare gestiūt: r ab oī impedimento seculi se excutiūt. Animad/uerte hec o aīa mea et claude sensualitat̄ tue ostia vt possis in te audire: quid loquat dñs deus ī te. Hec dicit dilectus tuus Salus tua ego sum: pax tua et vita tua. Seruate apud me: r pacē inuenies. Dimitte omnia transitoria r quere eterna. Quid sunt oia tēporalia/re: si fuers a creatore deserta? Q̄ ibus ergo adhe/rere

interminabili vel ad modicū fatigari pigritatur. Erubesce ergo serue piger & queruloſe q̄ illi patiores iueniunt ad perditionē q̄z tu ad vitam. Gaudent illi amplius ad vanitatē q̄z tu ad vitatē. Equidem a spe sua nonnūq̄z frustrāt: ꝙ promissio mea neminē fallit: nec cōfidentē mihi dimittit inanez. Quō promisi dabo qō dixi implebo: si tñ vsq̄z in finē fidelis in dilectione mea qs permānserit. Ego remunerator oīm bonorū: & fortis probator oīm deuotorū. Scribe verba mea in corde tuo: & pacta diligenter erūt enī in tēpe tentationis valde necessaria. Quō nō intelligis cū legis: cognoſces in die visitatōis. Duplicit̄ soleo electos meos visitare: tentatione scilicet & psolatiōe. Et duas lectiōes eis q̄tidie lego: vnā increpādo eorū vicia, alterā exhortando ad virtutē incrementa. Qui habet verba mea et spernit ea: hz qui iudicet eū in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotiōis gratiam. Capitulum. IIII.

Omie ds meus oīa bona mea tu es.
d Et quis ego sum vt audeā ad te loq̄:
Ego sum pauperim⁹ seruul⁹ tuus et abiectus vermiculus multo pauperior & cōtemptibilior: q̄z scio & dicere audeo. Memēto tñ dñe q: nihil sum nihil hēo nihil q̄z valeo. Tu solus bonus iustus & sctūs: tu oīa potes: oīa prestas: omnia imples: solū peccatorē inanē relinquens. Reminiscere miserationū tuarū dñe: & imple cor meū gratia tua q̄ nō vis vacua esse opa tua. Quō possum me tollere in hac misera vita: nisi me cōfortauerit misericordia & gratia tua? Noli auertere faciem tuā a me. noli visitationē tuā plongare: noli psolatōz tuā abstrahere: ne fiat aīa mea sicut tra sine aqua tibi. Dñe doce me facere voluntatē tuā doce me coram te digne & hūiliter cōuersari: q: sapia mea tu es: q̄ in veritate me cognoscis: et cognouisti añ q̄z fieret mundus & añ q̄z natus essem in mundo.

Quod in veritate & hūilitate coram deo conuersandum est. Capitulum. V.

Fli ambula coram me in veritate: & in
f simplicitate cordis tui q̄re me semp.
Qui ambulat coram me in veritate tutabit̄ ab incursib⁹ malis: & veritas liberabit eū a seductorib⁹ & a detractionib⁹ iniq̄. Si veritas te liberauerit: vere liber eris & nō curabis de vanis hoīm verbis. Domine verū est sicut dicis: ita q̄so mecū fiat. Veritas tua me doceat ipsa me custodiat: & vsq̄z ad saluta rē finez me cōducat. Ipsa me liberet ab oī affectione mala & inordinata dilectiōe: & ambulabo tecū in magna cordis libertate Ego te docebo ait veritas que recta sunt & placita coram me. Cogita peccata tua cū displicentia magna & merore: & nunq̄z reputes te aliquid esse propt opera bona. Reuera peccator es: & multis passionib⁹ obnoxius et implicatus Ex te semp ad nihil tendis & cito laberis: cito viceris: cito turbaris: cito dissolueris Nō habes quic q̄z vñ possis gloriari ꝙ mlta vñ te debes vilificare: quia multo infirmior es: q̄z vales cōprehendere. Nihil ergo magnū tibi videat̄ ex oībus que agis: nihil grāde: nihil pciosum & admirabile: nihil reputatiōe appareat dignū: nihil altū nihil vere landabile et desiderabile nisi qō eternū est: placeat tibi sup oīa eterna veritas displiceat tibi sup oīa vilitas maxima tua. Nihil sic timeas: nihil sic vituperes & fugias sicut vitia & peccata tua: que magis displicere debēt q̄z q̄libet rerum dāna. Quidā nō sincere coram me ambulant: ꝙ quadā curiositate & arrogantia ducti volunt secreta mea scire & alta dei intelligere: se & suā salutē negligētes. Ihi sepe i magnas tētationes & pctā ppter suā superbiam & curiositatē me eis aduersante labunt̄. Time iudicia dei expauesce irā oipotētis: noli aūt discutere opa altissimi: ꝙ tuas iniq̄tates perscrutare: in quantis reliq̄sti et q̄z multa bona neglexisti. Quidā solū portant suā deuotionem in libris & quidā in imaginibus: quidaz aūt insignis exteriorib⁹ & figuris: quidā hūt me in ore: ꝙ modicū in corde. Sūt & alij q̄ intellectu illūinati & affectu purgati: ad eter na sp anhelāt: de terrenis grauit̄ audiūt necessitatib⁹ nature dolent̄ infuiunt & hij sentiūt q̄d veritatis spūs loquit̄ in eis: q: qui docet eos terrena despicere et amare celestia mundum negligere & celū tota die ac nocte desiderare.

De mirabili effectu dīni amoris. Ca. VI.

Enedico te pater celestis pater dñi
b mei ihesu xp̄i: q: mei paupis digna/
tus es recordari. O pat mia & de⁹ totius cōsolationis gras ago tibi q̄ me indignū omni psolatione q̄z tua recreas cōsolatione. Benedico te semp & glorifico cū vnigenito filio tuo et spiritusancto paraclito in secula seculorum. Eya domine deus amator sancte meus: cum tu veneris in cor meū exultabunt oīa interiora mea. Tu es gloria mea et exultatio cordis mei. tu spes mea & refugium meū in die tribulatiōis mee. Sed q: adhuc debilis sum in amore & imperfectus in vir-

tute:ideo necesse habeo a te ꝓfortari ⁊ consolari ꝓpterea visita me sepius ⁊ instrue disciplinis sanctis. Libera me a passionibus malis:⁊ sana cor meū ab oīb⁹ affectionibus inordinatis et vicijs: vt intus sanatus et bñ purgat⁹:aptus efficiar ad amandū fortis ad patiendū:stabilis ad perseuerādū. Magna res est amor:magnū omnino bonum:qđ solum leue facit omne onerosum:⁊ fert equalit omne inequale. Nā onus sine onere portat: et omne amarū dulce ac sapidū efficit. Amor iesu nobilis ad magna op erāda impellit: et ad desidera semp ꝓfectiora excitat. Amor vult esse sursum nec vllis infimis rebus retineri. Amor vult esse liber et ab oī mundana affectione alien⁹ ne internus ei⁹ impediatur aspectus ne per aliqđ comodū tēpale implicationes sustineat aut per incōmodū succūbat. Nihil dulcius ē amare:nihil fortius:nihil altī⁹:nihil latius:nihil iocūdi⁹:nihil plenius:nihil melius in celo et in terra:qr amor a deo natus est:nec potest nisi in deo sup oīa creata requiescere. Amans volat:currit letatur:liber est ⁊ nō tenet:dat omnia ꝓ oībus ⁊ habet omīa in oīb⁹:qr in vno summo bono sup omīa quiescit:ex q̄ omne bonū fluit ⁊ ꝓcedit. Non respicit ad dona:ꝑ ad donantē se quertit sup omia bona. Amor modū sp nescit.ꝑ super oēz modū feruescit. Amor onus non sentit:labores nō reputat: plus affectat q̄ valet ꝺ impossibilitate nō causat qr cūcta sibi posse ⁊ licere arbitrat. Valet igit ad oīa ⁊ mlta iplet ⁊ effectui mācipat:vbi nō amās deficit ⁊ iacet. Amor vigilat:et dormiēs non dormitat. Fatigat⁹ nō lassat artatus nō artatur:territus nō cōturbat:ꝑ sicut viuax flama ⁊ ardens facula sursuz erumpit:secureq̄ pertransit. Si quis amat:nouit q̄d hec vox clamet. Magnus clamor in auribus dei est: ipse ardēs affectus anie que dicit. Deus meus amor me⁹:tu totus meus ⁊ ego tuus. Dilata me in amore:vt discam interiora cordis ore degustare:q̄ suaue sit amare et in amore liquefieri et natare. Tenear amore vadēs supra me pre nimio feruore ⁊ stupore. Cantem amoris cāticū:sequar te dilectū meū in altū: deficiat in laude tua aīa mea iubilās ex amore. Amen te plus q̄ me:nec me nisi ꝓpter te: et oīes in te qui vere amāt te:sicut iubet lex amoris lucens ex te. Est amor velox:sincer⁹ pius:iocūdus:tamen⁹:fortis patiēs:fidelis prudēs:fortis:virilis:⁊ seipm nunq̄ q̄rens. Vbi enī seipsuz aliquis querit: ibi ab amore cadit. Est amor circūspectus:humilis⁊ rect⁹ non mollis: non leuis:nec vanis intendens rebus:sobrius:castus:stabilis:quietus: et in cunctis sensib⁹ custodit⁹. Est amor subiect⁹ et obediēs plātis:sibi vilis et despectus:deo deuotus ⁊ gratificus ꝓfidens ⁊ semp sperās in eo etiā cum sibi nō sapit deus:qr sine dolore nō viuit in amore. Qui nō est parat⁹ oīa pati ⁊ ad voluntatē stare dilecti:nō est dign⁹ amator appellari. Oportet amātē oīa dura ⁊ amara ꝓpter dilectū libenter amplecti:nec ob contraria accedentia ab eo deflecti.

De ꝓbatione veri amatoris. Cap. VII.

f Ili non es adhuc fortis et prudens amator. Quare dīe:Quia ꝓpt⁹ modicā cōtrarietatē deficis a ceptis: et nimis auide ꝓsolationē queris. Fortis amator stat in tētationib⁹: nec callidis credit persuasionib⁹ inimici:sicut in ꝓsperis ei placeo: ita nec in aduerꝭ displiceo. Prudēs amator nō tā donū amātis cōsiderat q̄ dantis amorem. Affectū potius attēdit q̄ cēsum:⁊ infra dilectū oīa data ponit. Nobilis amator non quiescit in dono:ꝑ in me sup oē donū. Nō est ideo totū ꝓditū:si qñq̄ min⁹ bene de me vel de sctis meis sentis q̄ velles. Affect⁹ ille bonus dulcis quē interdū ꝓcipis:affectus gratie presentis est ⁊ quidā pregustus pfie celestis. sup quo nō nimiū immittendū qr vadit ⁊ venit. Certare āt aduersus incidētes malos anī mot⁹ suggestionēq̄ spernere dyaboli insigne est virtutis ⁊ magni meriti. Non ergo te ꝓturbent aliene fantasie de quacūq̄ materia ingeste. Forte tua ꝓpositū ⁊ intētionem rectā ad deū. Nec est illusio q aliqñ in excelsum subito raperis: ⁊ statim ad ineptias solitas cordis reuerteris. Illas ei inuite magis pateris q̄ agis:⁊ q̄diu displicent ⁊ remitteris:meritū est ⁊ non perditio. Scito q anti/quus inimicus oīno nitit impedire desideriuz tuū in bono et ab oī deuoto exercitio euacuare:a sanctoz cultu a pie passionis mee memoria:a peccatoz vtili recordatiōe a proprij cordis custodia:⁊ a firmo ꝓposito pficiendi in virtute. Multas malas cogitatiōes ingerit vt tediū tibi faciat et horrorē vt ab oīone reuocet ⁊ sacra lectione. Displicet sibi humil ꝓfessior si posset:a coīone cessare faceret. Nō credas ei neq̄ cures illū: lz sepius tibi decceptionis tetēderit laqos. Sibi ꝓputa cū mala ingerit ⁊ imūda:dicito illi. Vade imūde spiritus erubesce miser: valde imūd⁹ es tu qui talia infers auribus meis. Discede a me se/

ductor pessime: nō hēbis in me partē vllaz: ꝙ iesus mecū erit tanq̄ bellator fortis: z tu stabis cōfusus. Malo potius mori z oēm penā subire q̄z tibi consentire. Tace et obmutesce non audiā te amplius: licet mihi plures moliris molestias. Dñs illūinatio mea et salus mea quē timebo? Dñs ꝓtector vite mee: a q̄ trepidabo? Si cōsistant aduersū me castra: non timebit cor meū. Dñs adiutor me⁹ z redēptor me⁹. Certa tāq̄ miles bonus: z si interdū ex fragilitate corruis resume vires fortiores priorib⁹ cōfidēs de ampliori gratia mea et multū ꝓcaue a vana cōplacentia z supbia ꝓpter hoc multi in errorē ducunt z in cecitatem pene incurabile q̄q̄ labunt. Sit tibi in cautelā et perpetuā humilitatē ruina hec superborū de se stulte presumentium.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia. Capitulum. VIII.

f Ili vtilius est tibi z securius deuotionis gratiam abscondere nec in altuz te efferre nec multuz inde loqui neq̄z multū ponderare: ꝙ magis temetipm despicere z tanq̄ indiguo datā timere. Nō ē huic affectōi tenatius inherendū: q̄ citius pōt mutari in ꝓriū. Cogita in gra q̄ miser et inops esse soles sine gra. Nec est in eo tātū spūalis vite ꝓfectus cū cōsolationis habueris gram ꝙ cū hūiliter z abnegate patient q̄q̄ tuleris ei⁹ subtractionē: ita q̄ tūc ab oronis studio non torpeas nec reliqua opa tua ex vsu facienda oīno dilabi ꝑmittas: ꝙ sicut melius potueris z itellexeris: libent qō in te est facias: nec propter ariditatē seu anxietatē mentis quā sentis te totaliter negligas. Multi enī sunt qui cum non bene eis successerint: statim impatientes fiunt aut desides. Non enī semp est in potestate hoīs via eis: ꝙ dei est dare z cōsolari q̄n vult et quantū vult z cui vult: sicut sibi placuerit: z nō amplius. Quidā incauti propter deuotionis gratiā seipsos destruxerunt quia plus agere voluerunt q̄q̄ potuerūt. Nō pensantes sue paruitatis mensuraz ꝙ magis cordis affectū sequētes q̄q̄ rōnis iudiciū. Et q: maiora ꝓsumpserūt q̄q̄ deo placitū fuit id circo gram cito ꝑdiderunt. Facti sunt iopes z viles relicti: qui in celum posuerunt nidum sibi: vt hūillati et depauperati discant nō in alis suis volare ꝙ sub pennis meis sperare. Qui adhuc noui sunt z imperiti in via domini nisi consilio discretoz se regant: facili⁹ decipi possunt z elidi. Quod si suū sentire magis sequi q̄q̄ alijs exercitatis credere volunt: erit eis periculosus exitus: si tum retrahi a ꝓpio cōceptu nō voluerint. Raro sibipsis sapientes ab alijs regi humilit patiunt. Melius est modicū sapere cū humilitate et parua intelligētia: q̄q̄ magni sciētiarū thezauri: cum vana cōplacentia. Melius est tibi min⁹ habere: q̄q̄ multū vnde posses supbire. Nō satis discrete agit qui se totū letitie tradit: obliuiscens pristine inopie sue: et casti timoris dñi qui timet gratiā ablatam amittere. Nō etiā satis ꝟtuose sapit qui tempe aduersitatis et cuiusq̄z grauitatis nimis desperate se gerit z min⁹ fident ō me q̄z oportet recogitat ac sentit. Qui tēpe pacis nimis securus esse voluerit. sepe tēpe belli nimis deiectus z formidolosus reperiet. Si scires semp hūilis z modicus in te ꝑmanere: nec nō spm tuū bene moderare ac regere: nō incideres tam cito in periculū z offensam. Consiliū bonū est: vt feruoris spiritu cōcepto mediteris quid futurū sit abscedente lumine. Quod dum contigerit: recogita et denuo lucē posse reuerti: quaz ad cautelam tibi: mihi aūt ad gloriam ad tēpus subtraxi. Utilioz est enī sepe talis ꝓbatio q̄z si semp prospera pro tua haberes voluntate. Mā merita non sunt ex hoc estimāda si quis plures visiones aut cōsolatōnes habeat: vel si peritus sit in scpturis aut i altiori ponatur gradu: ꝙ si vera fuerit humilitate fundatus z diuina charitate repletus: si dei honorē pure z integre semp querat: si seipm nihil reputet: z in veritate despiciat atq̄z ab alijs etiam despici z hūiliari magis gaudeat q̄z honorari.

De vili estimatōe suipius i ocul'ōi. Ca. IX.

l Oquor ad dñm meū cū sim puluis z cinis. Si me ampli⁹ reputauero: ecce tu stas ꝫ me: z dicūt testimonia ꝟum iniqtates mee: nec possum ꝫdicere. Si aūt me vilificauero et ad nihilū redegero et ab omni ꝓpria reputatōe defecero atq̄z sicut sum pulueri ꝫuero: erit mihi ꝓpitia gra tua et vicina cordi meo lux tua z omis estimatio quātulacūq̄z minima i valle nihilcitatis mee submergetur et pibit ineternū. Ibi ostendes me mihi quid sum: qd fuit z de q̄ veni: q: nihil et nesciui. Si mihipli relinquor: ecce nihil et tota infirmitas. Si aūt subito me respexeris statim fortis efficior et nouo repleor gaudio Et mirū valde q̄ sic repēte sbleuor: z tam benigne a te cōplector: q̄ ꝓpio pondere sp ad ima feror: Facit ꝟ amor tuus gratis ꝓueniēs me z in tā mltis sbueniēs necitatib⁹: a q̄ib⁹ quoq̄z custodiēs me piculis z ab inūeris vt

vere dicā eripiens malis. Ame siquidē male amando me perdidi ⁊ te solū q̄rendo ⁊ pure amādo me ⁊ te pariē inueni: atq; ex amore p fundius ad nihilū me redegi Quia tu o dulcissime facis mecū supra meritū oīe: ⁊ supra id qđ audeo sperare vel rogare. Bñdict⁹ sis deꝰ meus q: licet ego oībus bonis sim indignus: tua tñ nobilitas ⁊ infinita bonitas nūq̄ cessat bñ facere etiā ingratis ⁊ lōge a te auersis. Cōuerte nos a te: vt sim⁹ ḡti: hūiles ⁊ deuoti: q: sal⁹ nra tu es: virtus ⁊ fortitudo nra.

Quod oīa ad deuz sicut ad finē vltimū sunt referenda. Capitulum. X.

f Uli ego debeo esse finis tuus supm⁹ et vltimat⁹ si vere desideras eē btūs

Ex hac intentiōe purificabit affect⁹ tuus sepius ad seipsum ⁊ ad creaturas male incuruatus. Mā si teipm in aliquo q̄ris stati in te deficis ⁊ arescis. Oīa ergo ad me principalit referas q: ego sum qui oīa dedi. Sic singula ꝓsidera: sicut ex summo bono manātia: ⁊ iō ad me tanq̄ ad suā originē cūcta sūt reducenda. Ex me pusillus ⁊ magnus pauper et diues tanq̄ ex fonte viuo aquā hauriunt viuam: ⁊ q̄ mihi sponte ⁊ libere debuūt: gratiam ꝓ gratia accipiēt. Qui aūt extra me voluerit gloriari vel in aliquo priuato bono delectari: nō stabilieꝫ in vero gaudio neq; i cor de suo dilatabit: ꝫ multiplicit impedieꝫ ⁊ angustiabit. Nihil ergo tibi de bono ascribere debes: nec alicui hoī vtutē attribuas: ꝫ totū da deo: sine quo nihil hz hō. Ego totū dedi: ego totū re hre volo: ⁊ cū magna districtiōe grārū actiones requiro. Hec est vanitas quā fugatur glorie vanitas. Et si intrauerit celestis gratia ⁊ vera charitas: non erit alīq̄ inuidia nec cōtractio cordis: neq; priuatus amor occupabit. Uincit enī oīa diuina charitas ⁊ dilatat oēs anie vires. Si recte sapis: in me solo gaudeb: in me solo sperabis: q: nemo bonus nisi solus deus: qui est sup oīa laudād⁹ et in omnibus benedicendus.

Qđ spreto mōdo dulce ē fuire đo. Ca. XI.

n Unc iterū loquor dñe ⁊ nō silebo: dicam in auribus dei mei: dñi mei ⁊ regis mei qui est in excelso. O q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timētibus te Sz q̄d es amātibus: q̄d toto corde tibi fuiētibus: Uere ineffabilis dulcedo ꝓtēplatiōis tue: quā largiris amātib⁹ te. In hoc maxime ondisti dulcedinē charitatis tue: q: cum nō essem: fecisti me et cum errarē longe a te reduxisti me: vt seruirē tibi ⁊ precepisti vt diligaz te. O fons amoris ppetui q̄d dicam de te: quō potero tui obliuisci: qui mei dignatus es recordari: Etiā postq̄ ꝓtabui ⁊ peri: fecisti vltra oēm spem misericordiaz cū tuo tuo: ⁊ vltra oē meritū grām ⁊ amicitiā exhibuisti. Quid retribuā tibi ꝓ gra ista: Nō ei oībus datū est vt oībus abdicatis seculo renuncient ⁊ monasticā vitā assumant. Nūq̄d magnū est vt tibi seruiā cui oīs creatura seruire teneꝫ: Non magnū mihi videre dz seruire tibi. ꝫ potiꝰ hoc mihi magnū et admirādū apparet: q̄ tam pauperē ⁊ indignū dignaris in seruū recipe: ⁊ dilectis tuis tuis adunare. Ecce oīa tua sunt que habeo ⁊ vnde tibi seruio. Uerūtamē viceuersa tu magis mihi seruis q̄z ego tibi. Ecce celū ⁊ terra q̄ in ministerio hois creasti ꝓesto sunt et faciūt quotidie q̄cunq̄ mandasti. Et hoc pārū est: quin etiā angelos in ministerio hois creasti ⁊ ordinasti Trāscendit aūt hec oīa q: tuipse fuire hoi dignatus es et teipsū ei datuꝝ ꝓmisisti. Quid dabo tibi ꝓ oīb⁹ istis milibus bonis. Utinā possem tibi fuire cūctis diebꝰ vite mee vtinā vel vno die dignū seruitiū exhibere sufficerē Uere tu es dignus oī fuitio: oī honore ⁊ laude eterna. Uere dñs meus es ⁊ ego paup seruus tuus: qui totis viribꝰ teneor tibi seruire: nec vñq̄z in laudib⁹ tuis debeo fastidire. Sic volo sic desidero: ⁊ quicqđ mihi deest tu dignerīs supplere. Magn⁹ honor magna gloria tibi seruire ⁊ oīa ꝓpter te contēnere. Habebunt enī grām magnā q̄ sponte se subiecerunt tue sctissime seruituti. Inueniēt suauissimā sanctispūs ꝓsolationē qui ꝓ amore tuo carnalē abiecerūt delectatōnē ꝓsequent⁹ magnā cordis libertatē: q̄ artam ꝓ noie tuo ingrediunt⁹ viā ⁊ oēm mūdanā neglexerint curam. O grata ⁊ iocūda dei seruitus: qua hō veracit efficit liber ⁊ scūs. O sacer status religiosi famulatus qui hoiem angelis reddit equalem: deo placabilē demonib⁹ terribilē: ⁊ cunctis fidelibus cōmendabilē. O amplectendū ⁊ sp optandū seruitiū q̄ summū ꝓmeret bonū ⁊ gaudiū acq̄rit sine fine mansurū.

Qđ desideria cordis examinanda sunt ⁊ moderanda. Capitulum. XII.

f Uli oportet te adhuc multa addiscere q̄ nec dū bene didicisti. Que sunt hec dñe: Ut desideriū tuū ponas taliter fm bñplacitū meū: ⁊ tuipsius amator non sis: ꝫ mee voluntatis cupidus amator ⁊ emulator. Desideria te sepe accendūt: ⁊ vehementer impellūt: ꝫ considera an ꝓpter bono

rem meū an ꝓpter tuū cōmodū magis mo/
uear ſ. Si ego ſū i cā: bñ ꝙuēt⁹ eris quomōcū
q̄ ordinauero. Si ā te de ꝓpo q̄ſitu aliq̄d latz
ecce h̄ ẽ q̄d te ipedit ꝛ grauat. Caue ergo ne
nimiū initaris ſup deſiderio ꝓ ꝓcepto me nō
cōſulto: ne forte poſtea peniteat ꝛ diſpliceat
q̄d ꝑmo placuit ꝛ q̄ſi ꝑ meliore zelaſti. Non
enī oīs affectio q̄ videt bona ſtatim eſt ſeq̄n
da: ſz nec omnis contraria affectio ad pmū
fugienda. Expedit interdū refrenatione vti
etiā i bonis ſtudijs et deſiderijs: ne ꝑ impor-
tunitatē mētis diſtractionē incurras ne alijs
ꝑ indiſciplinationē ſcādalū generes: vel etiā
ꝑ reſiſtentiā alior ſubito turberis ꝛ corruas.
Interdū ꝺo oportet violentia vti et viriliter
appetitui ſenſitio ꝓire: nec aduertere q̄d velit
caro ꝛ q̄d nō velit: ſz hoc magis ſatagere vt
ſubiecta ſit etiā nolēs ſpūi: et tādiu caſtigari
dz ꝛ cogi ſeruituti ſubeſſe donec parata ſit ad
oīa pauciſq̄ ꝓtētari diſcat ꝛ ſimplicib⁹ dele/
ctari: nec ꝫ aliq̄d incōueniens murmurare.

De informatiōe patientie ꝛ luctamine ad
uerſus ꝓcupiſcentias. Capitulū. XIII.

Omine dñe deus vt audio patia eſt
d mihi valde neceſſaria: multa enī z in
hac vita ac̄idūt ꝫria. Mā qualit̄cun
q̄ ordinauero ō pace mea: nō pōt eē ſine bel
lo ꝛ dolore vita mea. Ita ē fili. Mō aūt volo
te talē q̄rere pacē q̄ tentatōib⁹ careat aut cō-
traria nō ſentiat: ſed tūc etiā eſtimare te pacē
inueniſſe: cū fueris varijs tribulatiōib⁹ exer-
citatus ꝛ i multis ꝓtrarietatibus ꝓbat⁹. Si
dixeris te nō multa poſſe pati: quō tūc ſuſti/
nebis ignē purgatorij? De duob⁹ malis ſem
per minus malum eſt eligēdū. Vt ergo eter-
na futura ſupplicia poſſis euadere: mala pre
ſentia ſtudeas ꝑ deo equanimit̄ tolerare An
putas q̄ hoīes ſeculi hui⁹ nihil aut pauꝫ pati
antur? Nec hoc inuenies etiā ſi delicatiſſimos
queſieris. Sed h̄ūt inquis multas delectatō
nes ꝛ ꝓprias ſequunt̄ volūtates: iōq̄ paruꝫ
pōderant ſuas tribulatōes. Eſto q̄ ita ſit vt
habeāt quicq̄d voluerint, ſz q̄diu putas du-
rabit? Ecce quēadmodū fum⁹ deficient abū
dantes in ſeculo: ꝛ nulla erit recordatio pre-
teritor gaudior. Sed ꝛ cū adhuc viuūt: nō ſi
ne amaritudine ꝛ tedio ac timore in eis quie/
ſcunt. Ex eadē nāq̄ re vñ delectationē cōci-
piunt: ſibi inde doloris penā frequenter reci
piūt. Juſte illis fit vt q̄ inordinate delectati
ones q̄rūt ꝛ ſequūt̄: nō ſine amaritudine ꝛ cō
fuſiōe eas expleāt. O q̄ breues: q̄ falſe q̄ in
ordinate ꝛ turpes oēs ſunt. Cerūtū ꝑ ebrie-
tatē ꝛ cecitate nō intelligūt: ꝙ velut muta aīa
lia ꝓpter modicū corruptibil̄ vite delectamē
tū, mortē aīe incurrūt. Tu ergo fili poſt cōcu
piſcētias tuas nō eas: ꝛ a volūtate tua auer
tere. Delectare in dño: ꝛ dabit tibi petitiones
cordis tui. Etēm ſi veracit̄ vis delectari ꝛ ab
undantius a me conſolari: ecce in contēptu om
niū mūdanor ꝛ in abſciſſiōe oīm infimar de
lectationū erit bñdictio tua: ꝛ copioſa redde
tur tibi conſolatio Et quātoplus te ab oī cre
aturar ſolatio ſubtraxeris: tāto i me ſuauio
res ꝛ potētiores conſolatōes inuenies. Sed ꝑ-
mo nō ſine q̄dā triſticia ꝛ labore certamis ad
has ptinges Obſiſtet inolita conſuetudo, ꝙ me
lioꝛi conſuetudine deuicēt. Remurmurabit ca
ro: ꝙ feruore ſpūs refrenabit̄. Inſtigabit te ꝛ
exacerbabit ſerpēs antiqu⁹: ꝙ oratōne fugabit̄,
inſup et labore vtili adit⁹ ei magn⁹ obſtruet̄.

De obedientia hūilis ſubditi ab exemplū
ieſu chriſti. Capitulum. XIIII.

Jli qui ſe ſubtrahere nitit̄ ab obedi-
i entia: ipe ſe ſubtrahit a gra Et q̄ que
rit h̄re priuata: amittit cōia. Qui n: nō
libent̄ ꝛ ſponte ſuo ſuperiori ſe ſubdit: ſignū
eſt q̄ caro ſua necdū perfecte ſibi obedit: ꝙ ſepe
recalcitrat ꝛ murmurat. Diſce ḡ celerit̄ ſupio
ri tuo te ſubmittere: ſi carnē ꝑpriā optas ſub
iugare. Citi⁹ nāq̄ exteri⁹ vincit̄ inimic⁹: ſi i
terior hō nō fuerit deuaſtat⁹ Mō ẽ moleſtior
ꝛ peior aie hoſtis q̄ tu ipe tibi: nō bñ ꝓcordāſ
ſpiritui. Oportet em̄ vex te aſſumere tuipſi⁹
cōtēptū: ſi vis ꝑualere aduerſus carnē ꝛ ſan
guinē: q̄ adhuc nimis inordinate te diligis:
iō pleno te reſignare alior volūtati trepidaſ
Sz q̄d magnū tu q̄ puluis es ꝛ nihil: ſi ꝓpter
deū te ſubdis hoī: q̄n ego oīs ꝛ altiſſim⁹ qui
cūcta creaui ex nihilo: me hoī ꝓpter te hūilr
ſubieci. Fact⁹ ſū oī hūilim⁹ ꝛ ifim⁹: vt tuā ſu
pbiā mea hūilitate vicēs. Diſce obtpare pul
uis: diſce te hūiliare ẽra ꝛ lim⁹ ꝛ ſub oīm pedi
b⁹ icuruare: diſce volūtates tuas frāgē ꝛ ad
oēm ſubiectionez te dare. Exardeſce ꝫ te nec
patiar ſ tumorē i te viuē: ꝙ ita ſubiectū ꝛ puꝫ
lū te exhibe vt oēs ſup te ābulare poſſint: et
ſicut lutū platear ꝓculcare. Quid hēs hō in
anis cōq̄ri? Quid ſordide pctōr potes ꝫdicē
exprobrātib⁹ tibi: q̄ totiēs deū offēdiſti: ꝛ to-
tiēs ifernū meruiſti? Sed pepcit tibi oculus
meus q̄ preciosa fuit anima tua in cōſpectu
meo vt cognoſceres dilectionē meam ꝛ gra-
tus ſemp bñficijs meis exiſteres: ꝛ ad veraz
ſubiectionē ꝛ hūilitatē te iugiter dares: pati
enterq̄ ꝓpriū cōtemptum ferres.

De occultis dei iudicijs considerãdis ne extollamur in bonis. Cap.XV.

I Atonas sup me iudicia tua dñe: t timore ac tremere ꝓcutis oia ossa mea t expauescit aia mea valde. Sto attonitus t ꝓsidero: q; celi nõ sũt mũdi in ꝓspectu tuo. Si ĩ angelis repisti prauitatẽ nec tñ pepcisti: qd fiet de me. Leciderũt stelle de celo: ego puluis qd ꝑsumo? Quor opa videbanť laudabilia ceciderũt ad infima: t q; comedebãt panẽ angelor: vidi filiqs delectari porcoꝝ: Nulla est ℊ sctitas: si manũ tuam dñe retrahas. Nulla sapiẽtia ꝓdest: si gubernare desistas. Nulla iuuat fortitudo: si ꝓseruare desinas. Nulla secura castitas: si eã nõ ꝓtegas: Nulla ꝓpria ꝓdest custodia: si nõ assit tua sacra vigilãtia. Nam relicti mergimur t pim?: visitati xo viuim? et erigimur. Instabiles quipe sum?: ß p te cõfirmamur: tepescimus: ß a te accẽdimur. O q̃ hũiliter t abiecte mihi de meipo sentiẽdũ ẽ: q̃ nihili pendendũ si qd boni video: hfe O q̃ ꝓfunde me submittere debeo sub abissalib? iudicijs tuis dñe vbi nihil aliud me eẽ ĩuenio q̃ nihil t nihil. O põdus immẽsũ: o pelag? intrãsnatabile: vbi nihil de me repio q̃ in toto nihil. Vbi est ℊ latebra glie: vbi ꝓfidẽtia de glia ꝓcepta: Absorpta ẽ ois glia vana in profunditate iudicior tuorũ sup me. Quid est ois caro in ꝓspectu tuo. Nũqd gliabit lutũ ꝓtra formantẽ se: Quõ põt erigi vaniloco: cui? cor in veritate subiectũ ẽ dco? Nõ eũ totus mũdus erigeret quẽ sibi subiecit veritas nec oĩm laudantiũ ore mouebit q̃ totã spem suã in deo firmauit. Nã t ipsi q̃ loquunť ecce oẽs nihil: t deficiẽt cũ sonitu verboꝝ. Veritas aũt dñi manet ineternũ.

Qualiter standũ sit ac dicendũ in oñi re desiderabili. Cap.XVI.

f Ili sic dicas ĩ oi re Dñe si tibi placitũ fuerit fiat ꝫ ita Dñe si sit bonor tu? fiat ꝫ in noie tuo Dñe si mihi videris expedire t vtile eẽ ꝓbaueris tunc da mihi ꝫ vti ad honorẽ tuũ: ß si mihi nociuũ fore cog̃ noueris nec aie mee saluti ꝓdesse: aufer a me talem desideriũ. Nõ enĩ oẽ desideriũ a spũsctõ ẽ etiã si hoi videať rectũ aut bonũ. Difficile ẽ pro xo iudicare an spiritus bonus aut alienus te impellat ad desideranduz ꝫ vel illud: an etiã ex ꝓpio mouearis spũ. Multi in fine sunt decepti: q; primo bono spũ videbanť inducti. Igit semp cum timore dei a cordis hũilitate desiderãdũ est t petẽdũ quicqd desiderabile mẽti occurrit: maxiecq; cũ ꝓpria resignatõe mihi totũ ꝓmittẽdũ ẽ atq; dicẽdũ. Dñe tu scis q̃liter meli? ẽ fac ꝫ vel illud siẽ voluerĩ. Da qõ vis t q̃tũ vis t qñ vis. Fac cũ sicut scis t sicut tibi magĩ placuerit: t maior honor tu? fuerit. Pone me vbi vis t libere age mecũ in oibus. In manu tua ego sũ: gyra t reuersa me p circuitũ. En ego seruus tuus parat? ad oia: qñ nõ desidero mihi viuere: ß tibi vtinã digne t pfecte. Oro p ꝫ placito dei pficiẽdo. Cap.XVII.

C Oncede mihi benignissime ieſu gratiã tuã. vt mecũ sit t mecuz laboret: mecũ q; vsq; in finẽ pseueret. Da mihi sp desiderare et velle: qõ tibi magis acceptũ t carius placet. Tua volũtas mea sit: t mea volũtas tuã sequať sp: t optime ei ꝓcordet. Sit mihi vnũ velle t nolle tecũ nec aliud posse velle ac nolle nisi qõ tu vis t nolis Da mihi oibus mori q̃ in mũdo sũt: t ꝓpter te amare ꝓtẽni t nesciri in hoc seculo. Da mihi sup oia desiderata in te q̃escere t cor meũ in te pacificare. Tu vera pax cordis: tu sola reqes extra te oia sũt dura t inquieta. In hac pace in idipm: ꝫ est ĩ te vno sũmo t eterno bono: dormiam t requiescam.

Qõ verum solatiũ in solo deo est querendum. Cap.XVIII.

Q Uicqd desiderare vel cogitare possum ad solatiũ meuz: nõ ꝫ expecto ß in posterũ. Qõ si oia solatia mõi seculus haberẽ coibus delicijs frui possem certũ est q; diu durare nõ possent. Cũ nõ poteris aia mea plene ꝓsolari nec pfecte recreari nisi in deo ꝓsolatorẽ paupex t susceptore hũiliũ Expecta modicũ aia mea: expecta dinũ promissũ t habeb abũdãtiã oim bonor in celo. Si nimis iordiate ista appet? pũtia: pdes et na t celestia. Sint tpalia ĩ vsu: etna ĩ desiderio Nõ potes aliq̃ bono tpali satiari q; ad ꝫ fruẽda nõ est creata. Etiã si oia bona creata hes: nõ posses eẽ felix t btã: ß ĩ deo q̃ cũcta creauit: tua btitudo tua t felicitas ꝓsistit: nõ q̃lis videť t laudať a stult? mõi amatoribꝰ: ß q̃lẽ expectãt boni xpi fideles t pgustãt inde spũales ac mõi corde q̃ conuersatio ẽ in celis Manũ ẽ t breue oẽ hũanũ solatiũ. Btñ t verũ solatiũ: qõ int?a vitate capiť Deuot? hõ vbiq; secũ fert ꝓsolatorẽ suũ ieſu t dic ad eũ Adesto mihi dñe ieſu ĩ oi loco t tpe. Hec mihi sit cõsolatio: libẽter velle carere omni humano solatio. Et si tua defuerit consolatio sit mihi tua volũtas t iusta ꝓbatio p sũmo

solatio. Nō enī impetuū īrascēris: neq; in/
eternū cōminaberis: Qō ois solicitudo
in deo ponēda est. Cap̄. XIX.

Jli sine me tecū agere qō volo: ego
f scio q̄d expediat tibi. Tu cogitas vt
hō: in multis sentis sicut tibi hūan⁹
suadet affectus. Dñe verū est qō dicis. Ada
ior est solicitudo tua p me q̄ ois cura quam
ego possū gerere p me. Nimis enī causaliter
stat q̄ nō p̄icit oēm solicitudinem suā in te.
Dñe dūmō volūtas mea recta ⁊ firma ad te
pmaneat fac de me q̄cq̄d tibi placuerit. Nō
enī pōt esse nisī bonū: quicq̄d de me feceris.
Si me vis esse in tenebris: sis bn̄dictus: et si
me vis esse in luce: sis iterū bn̄dictus. Si me
dignaris ꝓsolari sis bn̄dictus: ⁊ si me vis tri
bulari: eque sis sp̄ bn̄dictus. Fili sic oportet
te stare: si mecum desideras ambulare. Jta
pmptus debes eē ad patiēdū: sicut ad gau-
dendū. Jta libēter debes eē inops ⁊ paup sī
cut plen⁹ ⁊ diues. Dñe libēter patiar p te: q̄c
q̄d volueris venire sup me. Jndifferēter vo
lo de manu tua bonū ⁊ malū: dulce ⁊ amar:
letū ⁊ triste suscipe: ⁊ p oibus mihi ꝓtingēti-
bus gr̄as agere. Custodi me ab oī pct̄o: ⁊ nō
timebo mortē nec infernū: dūmō inetnū me
nō p̄icias: nec deleas me de libro vite: non
mihi nocebit q̄cq̄d venerit tribulatōnis sup
me. Qō tales miserie, xp̄i exēplo eq̄ni-
miter sunt ferende. Cap̄. XX.

Jli ego descēdi de celo p tua salute:
f suscepi tuas miserias nō necessitate
s̄ charitate trahēte: vt patiam disce-
res ⁊ tales miserias nō indignanē ferres.
Nā ab hora ortus mei vsq; ad exitu⁹ ī cruce
nō defuit mihi tolerātia doloris. Defectū re
rū tpaliū magnū habui: multas q̄rimonias
de me frequēter audiui: ꝓfusiones ⁊ oꝓbria
benigne sustinui: p bn̄ficijs ingratitudinem
recepi p miraculis blasphemias: p doctria
reph̄ensiones. Dñe q: fuisti patiēs ī vita tua:
in h̄ maxie implēdo p̄ceptū p̄ris tui: dignū ē
vt ego miserrim⁹ pct̄or fm volūtatē tuā pa-
tiēter me sustineā: ⁊ donec ipse volueris: on⁹
corruptibilis vite p salute mea portē. Nā ⁊
si onerosa sentiē p̄s vita facta est tñ iam p
gratiā tuā valde meritoria: atq; exēplo tuor
sct̄oꝝ tuoꝝ vestigijs infirmis tolerabilior et
clarior: s̄ ⁊ multo magis ꝓsolatoria: q̄ olim
in lege veteri fuerat: cū porta celi clausa p̄si-
steret: ⁊ obscurior etiaꝫ via videbaē q̄n iam
pauci regnū celoꝝ q̄rere curabāt s̄ neq; qui
tunc iusti erāt ⁊ saluādi: añ passionē tuā ⁊ sa
cre mort̄ debitū celeste regnū poterāt intro-
ire. O quantas tibi gr̄as teneor referre: q; re
ctā ⁊ bonā viā dignat⁹ es mihi ⁊ cūctis fide
lib⁹ ad eternū regnū tuū oñdere. Nā vita tua
via nr̄a: ⁊ p sanctā patiam ambulam⁹ ad te
q̄ es corona nr̄a. Nisi tu nos p̄cessisses ⁊ do-
cuisses: q̄s sec̄ curaret: Heu quāti lōge retro
q; manerēt: nisi tua p̄clara exēpla inspicerēt
Ecce adhuc tepescim⁹ auditis tot signis tu-
is ⁊ doctrinis: q̄d fieret si tñ lumē ad sequē-
dū t e nō haberemus.

De tolerātia iniuriarū ⁊ q̄s verus patiēs
ꝓbetur. Cap̄. XXI.

Quid est q̄ loq̄ris fili. Cessa conq̄ri
q Considera meā ⁊ alioꝝ sct̄oꝝ p passio
nē. Nondū vsq; ad sanguinē restiti
sti. Parū ē q̄ tu pateris in cōpatōe eoꝝ qui
tam multa passi sūt: tā fortiter tentati: tā gra
uiter tribulati: tā multipl̄r ꝓbati ⁊ exercitati
Oportet te igit̄ alioꝝ grauiora ad mentē re
ducere: vt leui⁹ feras tua minima. Et si tibi
minima nō videnē: vide ne h̄ tua faciat im/
patia. Siue tñ parua siue magna sint: stude
cūcta patiēter ferre. Quāto meli⁹ te ad pati
endū disponis: tāto sapiētius agis ⁊ ampli⁹
p̄mereris ⁊ feres leui⁹: ais ⁊ vsu ad h̄ nō se/
gnit̄ paratis. Nec dicas nō valeo h̄ ab hoie
tali pati: nec huiuscemodi mihi patiēda sūt
graue enī intulit dānū ⁊ imꝓperat mihi q̄
nūq̄z cogitauerā: s̄ ab alio libēter patiar ⁊ si
cut patiēda videro. Jnsipiēs ē talis cogita-
tio q̄ virtutē patiē nō ꝓsiderat nec a q̄ coro/
nāda erit: s̄ magis ꝓsonas ⁊ offensas sibi il/
latas ꝓpēdit. Nō est ver⁹ patiēs: q̄ nō vult
pati nisī quantū sibi visū fuerit ⁊ a q̄ sibi pla
cuerit Verus aūt patiēs nō attēdit a q̄ hoie
vtrū a p̄lato suo an ab aliq̄ eq̄li aut inferiori
vtrū a bono et sct̄o viro vel puerꝫ indigno
exerceat: s̄ indifferenter ab oī creatura q̄ztū
cūq; ⁊ q̄tiēscūq; ei aliq̄d aduersi acciderit: to
tū h̄ gratāter de manu dei accipit ⁊ ingēs lu
crū reputat q: nihil apud deū q̄ztūlibet par-
uū p deo tñ passum poterit sine merito trāsi
re. Esto igit̄ expedit⁹ ad pugnā: si vis h̄evi
ctoriā. Sine certamine nō poteris venire ad
patientie coronam: si pati nō vis recusas co
ronari: si autem coronari desideras: certa vi
riliter: sustine patienter. Sine labore nō ten
ditur ad requiem: nec sine pugna peruenit
ad victoriam. Fac mihi dñe possibile p gra-
tiā: q̄d mihi impossibile videt̄ p naturā. Tu
scis q; modicū possū pati: ⁊ q; cito deijcior le
ui exurgēte aduersitate. Efficiat̄ mihi q̄cū

bet exercitatio tribulatõis ꝑ noĩe tuo amabilis ⁊ optabilis: nã pati et vexari ꝑ te valde salubre est aĩe mee.

De confessione ꝓprie infirmitatis ⁊ hui⁹ vite miserijs. Cap. XXII.

Confitebor aduersum me iniusticiaz ꝓfitebor tibi dñe infirmitatẽ meã Sepe parua res est q̃ me deijcit ⁊ contristat. Propono me fortiter acturũ: ꝑ cũ modica tẽtatio venerit: magna mihi fit angustia. Valde vilis quãdoq; res est vñ grauis tentatio ꝓuenit: ⁊ dũ puto me aliquãtulũ tutũ cũ nõ sentio inuenio me nõ nunq; pene deuictũ ex leui flatu. Vide ergo dñe hũilitatem meã ⁊ fragilitatẽ tibi vndiq; notã: Miserere mei ⁊ eripe me de luto vt nõ infigar: nõ permaneã deuinct⁹ vsq; q̃q;. Hoc est qõ me frequẽter reuerberat ⁊ cozã te ꝓfundit q; tã labilis sum ⁊ infirmus ad resistẽdũ passionibus Et si nõ oĩno ad cõsensionem trahit: tñ mihi etiã molesta ⁊ grauis est eozũ insectatio: ⁊ tedet valde sic q̃tidie viuere in lite. Exhinc nota fit mihi infirmitas mea: q; multo facili⁹ irruũt abominãde sp fantasie q̃z discedũt Vti nã fortissime deus isrl zelator aiaz fideliũ respicias serui tui laborẽ ⁊ dolorẽ: assistasq; illi in oĩbus ad q̃cũq; ꝓcerit. Robora me cc necdũ plene subiecta valeat dñari: aduersus quã certare oportebit q̃diu spirat ĩ hac vita miserrima. Heu q̃lis est ꝟ vita: vbi nõ desũt tribulatões ⁊ miserie: vbi plene laq̃is ⁊ hostibus sũt oĩa. Mã vna tribulatõe seu tentatõe recedẽte alia accedit ꝑ adhuc ꝓiore durante ꝓflictu: alij plures supueniũt ⁊ inspirate. Et quõ põt amari vita hũis tãtas amaritudies ⁊ tot subiecta calamitatib⁹ ⁊ miserijs? Quõ etiã dr vita tot generãs mortes ⁊ pestes: ⁊ tñ amat ⁊ delectari in ea a multis querit? Rep hendit frequẽter mũdus q; fallax sit ⁊ van⁹ nec tñ facile relinquit q; cõcupiscẽtie carnis nimis dñantur. Sed alia trahũt ad amãdũ: alia ad cõtẽnendũ. Trahũt ad amorẽ mũdi vite: ꝑ pene ac miserie sequẽtes ea: odiũ mũctatio ꝓaua mentẽ mũdo deditaz ⁊ esse sub sensibus delitias reputat: q; dei suauitatẽ et internã virtutis amenitatẽ nec vidit nec gustauit. Qui aũt mũdũ pfecte ꝓtemnũt ⁊ deo viuere sub sctã disciplina studẽt: isti diuinaz dulcedinẽ veris abrenũciatoribus pmissam nõ ignorãt: ⁊ cp grauiter mũdus errat ⁊ varie fallit videt. Qõ in deo sup oĩa bona dona requiescendũ est. Cap. XXIII.

Super oĩa ⁊ in oĩbus requiesce aĩa mea in dño semp: q; ipse est sctõrum eterna requies. Da mihi dulcissime ⁊ amãtissime iesu id te sup oẽm creaturã req̃escere: sup omnẽ salutem et pulcritudinem: super omnem gloriam ⁊ honorem: super omnem potentiã ⁊ dignitatẽ: sup oẽm sciam et subtilitatẽ: sup oẽs diuitias ⁊ artes: sup oẽm leticiã ⁊ exultationẽ: sup oẽm famã ⁊ laudẽ: sup oẽm suauitatẽ ⁊ ꝓsolationẽ: sup omnem spem ⁊ ꝓmissionem: sup oẽ meritum ⁊ desiderijũ: sup oĩa dona et munera q̃ potes dare ⁊ infundere: sup omne gaudiũ ⁊ iubilationẽ quã põt mẽs capere ⁊ sentire. Denicq; sup oẽs angelos ⁊ archãgelos ⁊ sup oẽm exercitum celi: sup oĩa visibilia ⁊ inuisibilia et sup oñe qõd tu de⁹ meus nõ es: qa tu deus meus sup oĩa optimus es: tu solus altissimus: tu solus sufficientissimus ⁊ plenissimus: tu solus suauissimus ⁊ solatiosissimus: tu solus pulcerrimus ⁊ amãtissimus: tu solus nobilissimus ⁊ glorioſissimus sup oĩa: in q̃ cũcta bona sil ꝓfecte sunt fuerũt ⁊ erũt: atq; ideo minus est ⁊ insufficiẽs quicq̃d ꝓter teipsum mihi donas aut vt de teipso reuelas: vel ꝓmittis te non viso nec plene adopto. Quinquidẽ nõ ꝑt cor meũ veraciter requiescere nec totaliter ꝓtentari: nisi in te reqescat: ⁊ oĩa dona oẽmq; creaturã trãscendat. O mi dilectissime spõse ie su xp̃e amator purissime dñator vniuerse creature: q̃s mihi det pennas vere libertatis ad volandũ ⁊ pausandũ in te? O q̃n ad plenum dabit vacare mihi: ⁊ videre q̃z suauis es dñe deus meus? Q̃n ad plenũ recolligã me in te vt ꝑ amore tuo non sentiã me: ꝑ te solum sup oẽm sensum ⁊ modũ in modo non oĩbus noto? Huc aũt frequẽter gemo ⁊ infelicitatem meã cũ dolore porto: q; mlta mala ĩ hac valle miseriarũ occurrũt q̃ me sepi⁹ cõturbãt cõtristãt ⁊ obnubilãt sepi⁹ ipediũt ⁊ distrahũt alliciũt ⁊ implicãt ne liberũ habeã accessum ad te: ⁊ ne iocũdis fruar amplexibus ꝑsto sp tis spiritib⁹. Moueat te suspiriũ meũ: ⁊ de solatio multiplex ĩ terra. O iesu splẽdor eterne glie: solamẽ pegrinãtis aĩe: apud te ẽ os meũ sine voce: et silentiũ meũ loquitur tibi. Usq; quo tardat venire dñs meus. Veniat ad me paupculũ suũ ⁊ letum faciat. Mittat manũ suã: ⁊ me miserum eripiat de oĩa angustia. Veni veni q; sine te nulla erit quieta dies aut hora: q; tu leticia mea ⁊ sine te vacua

est mēsa mea. Miser sum ⁊ q̄dāmō incarceratus ⁊ ꝓpedibus grauatus donec luce p̄sentie tue me reficias ac libertati dones: vultū q̄z amicabilem demōstres. Querāt alij ꝑ te aliud q̄cunq̄z libuerit: ⁊ mihi aliud interim nil placet nec placebit nisi tu de⁹ meus spes mea: salus eterna. Nō reticebo nec deplorare cessabo donec gr̄a tua reuertat̄ mihiq̄z tu intus loq̄ris. Ecce assum. Ecce ego ad te q̄ invocasti me: lacrime tue ⁊ desiderium anie tue: hūliatio tua ⁊ ꝓtritio cordis inclinauerunt me ⁊ adduxerūt ad te. Et dixi dñe invocaui te et desideraui frui te: paratus oīa respuere ꝓpter te. Tu enī p̄uior excitasti me vt querē te. Sis ergo bñdictus dñe: q̄ fecisti hāc bonitatē cum seruo tuo ſm multitudinē mie tue. Quid habet vltra dicere dñe seru⁹ tuus coraz te: nisi vt hūiliet se valde añ te memor sp ꝓpr̄ie iniq̄tatis ⁊ vilitatis? Non enī est similis tui in cunctis mirabilibus celi ⁊ terre. Sunt opa tua bona valde dñe: iudicia vera: ⁊ prouidētia tua regunt̄ vniuersa. Laus ergo tibi ⁊ gloria o p̄fis sapīa: te laudet et bñdicat os meū: aīa mea ⁊ cūcta creata sil̄.

De recordatōne bñficiorum dei multiplicium. Cap̄. XXIIII.

a Peri dñe cor meū in lege tua ⁊ in p̄ceptis tuis doce me ambulare. Da mihi intelligere voluntatē tuā ⁊ cuz magna reuerētia ac diligēti ꝓsideratōe bñficia tua tam in generali q̄z in speciali memorari: vt digne tibi ex hinc valeā gr̄as referre verū scio ⁊ p̄fiteor nec ꝑ minimo puncto me posse debitas gr̄az laudes p̄soluere. Minor ego sum oībus bonis mihi p̄stitis: ⁊cū tuam nobilitatē attēdo: deficit p̄ magnitudine illius spūs meus. Oīa que in aīa habemus ⁊ in corpe ⁊ quecūq̄z exterius vel interius naturaliter vel supnaturaliter possidemus: tua sunt bñficia: ⁊ te bñficiū pium ac bonū ꝓmēdātia q̄ bona cuncta accepimus. Et si alius plura: alius pauciora accepit: oīa q̄si tua sūt ⁊ sine te nec minimū haberi pōt. Ille q̄ maiora accepit non pōt merito suo gloriari nec sup alios extolli nec minori insultare: q⁹ ille maior ⁊ melior qui sibi minus ascribit ⁊ i regratiādo humilior est atq̄z deuotior. Et qui oībus vilior̄ se existimat ⁊ indignior̄ se iudicat: aptior est ad p̄cipiendū maiora. Qui aūt pauciora accepit: cōtristari nō debet nec indignāter ferre neq̄z ditiori inuidere: sed te potius attēdere ⁊ tuā bonitatē maxime laudare q⁹ tam affluēter tam gratis tam libēter sine p̄sonarū acceptōe tua munera largiris. Omnia ex te: ⁊ ideo in oībus es laudādus. Tu scis quid vnicuiq̄z donare expediat: et cur iste minus ⁊ ille amplius habeat non nostrū sed tuū est hoc discernere: apud quē singulorū diffinita sūt merita. Vñ dñe deus ꝑ magno etiā reputo bñficio nō multa habere vnde exterius ſm hoīes laus ⁊ gloria appareat. Ita vt quis cōsiderata pauptate ⁊ vilitate p̄sone sue nō modo grauitatē aut tristiciam vel dei ectionē inde cōcipiat: sed potiꝰ cōsolationē ⁊ hilaritatez magnā: q⁹ tu deus paupes ⁊ humiles atq̄z huic mundo despectos tibi elegisti infamiliares ⁊ domesticos. Testes sunt ipsi apli tui q̄s principes super oēm terrā cōstituisti fuerunt tū sine querela cōuersati in mūdo tam humiles ⁊ simplices sine oi malicia ⁊ dolo: vt etiā pati cōtumelias gauderēt ꝑ noīe tuo: ⁊ q̄ mundus abhorret: ipsi amplecterent̄ affectu magno. Nihil ergo amatorē tuū ⁊ cognitorē bñficiorū tuorum ita letificare debet sicut volūtas tua in eo⁹ bñplacitū eterne dispositōis tue: de qua tm̄ cōtentari debet ⁊ cōsolari: vt ita libenter velit esse minimus sicut aliquis optaret esse maximus: ⁊ ita pacificus ⁊ contentus in nouissimo sicut in loco p̄mo: atq̄z ita libenter despicabilis ⁊ abiectus: nullius q̄z nois ⁊ fame: sicut ceteris honorabilior ⁊ maior i mūdo. Nam voluntas tua ⁊ amor honoris tui oīa excedere debet ⁊ plus eū cōsolari magis q̄z placere: q̄z oīa bñficia sibi data vel dāda.

De quatuor magnā importantibus pacē Capitulum. XXV.

f Jli nūc docebo te viam pacis ⁊ vere libertatis. Fac dñe q⁹ dicis: q⁹ b̄ mihi gratū est audire. Stude fili alteri⁹ potiꝰ facere volūtatē q̄z tuā. Elige sp minus q̄z plus h̄re. Quere sp inferiorē locū et oībus subesse. Opta sp roza: vt volūtas dei integre fiat. Ecce talis hō ingredit̄ fines pacis ⁊ quietis. Dñe sermo tuus iste breuis mūltū in se ꝓtinet pfectiōis: paru⁹ est dictu ꝑ plenus sensu ⁊ vber in fructu. Mā si posset a me fideliter custodiri: nō deberet tam facilis in me turbatio oriri: nā q̄tiens in me impacatū sentio ⁊ grauatū: ab hac doctrina me recessisse inuenio. Sz tu q̄ oīa potes ⁊ aie ꝓfectum sp diligis adauge maiorē gratiaz: vt possim tuū cōplere sermonē: ⁊ meā pficere salutem

Oro ꝓtra cogitatōes malas. Cap̄. XXVI

O mine deus meus ne elongeris a d me: deus meus in auxilū meū respi-

ce: quoniam insurrexerũt in me cogitatõnes vane: ⁊ timores magni affligẽtes aĩam meã Quõ ꝑtransibo illesus: quõ ꝑfringam eaꝫ? Ego inquit añ te ibo ⁊ gloriosos terre hũilia bo: aperiã ianuã carceris ⁊ archana secretoꝝ reuelabo tibi. Fac dñe vt loqueris: et fugiãt a facie tua oẽs inique cogitatiões. Hec spes ⁊ vnica cõsolatio mea ad te in omni tribulatione cõfugere: tibi cõfidere: te ex intimo inuocare ⁊ patiẽter cõsolationẽ tuã expectare.

Oratio ꝓ illuminatione mentis deuotissima. Cap̃. XXVII.

c Larifica me bone iesu claritate eterni luminis: ⁊ educ de habitaculo cordis mei tenebras vniuersas Cohibe euagatões multas: ⁊ elide vim faciẽtes tentationes. Pugna fortiter pro me ⁊ expugna malas bestias ꝯcupiscẽtias dico illecebrosas vt fiat pax in virtute tua: ⁊ abundantia laudis tue resonet in aula sctã. h̃ est in conscientia pura. Impa vẽtis ⁊ tẽpestatibus: dic mari quiesce: dic aquiloni ne flaueris: ⁊ erit trãquillitas magna. Emitte lucẽ tuã ⁊ veritatẽ tuã vt luceat sup terrã: qꝛ terra sum inanis ⁊ vacua: donec illumines me. Effunde gratiã tuã desup: ꝑfunde cor meũ gr̃a celesti: ministra deuotõis aquas ad irrigãdã faciẽ terre: ad ꝓducendũ fructũ bonũ ⁊ optimũ. Eleua mentẽ p̃ssam mole pctõꝝ: ⁊ ad celestia totuꝫ desideriũ meũ suspẽde. vt gustata suauitate supne felicitatis pigeat de terrenis cogitare. Rape me ⁊ eripe me ab oĩ creaturaruꝫ indurabili cõsolatiõe: qꝛ nulla res creata appetitũ meũ plenarie valet quietare ⁊ cõsolari. Jũge me tibi inseꝑabili dilectiõis vinculo: qm̃ tu solus amãti sufficis: ⁊ absq; te friuola sũt vniuersa.

De euitatõe curiose inquisitionis sup alterius vita. Cap̃. XXVIII.

f Jli noli esse curiosus: nec vacuas gerere solicitudines. Quid hoc vel illud ad te? tu me sequere. Quid enĩ ad te vtrum ille sit talis vel talis: aut iste sic agit vel loquit̃? Tu nõ indiges respõdere ꝓ alijs: ꝫ ꝓ teipso rõnem reddes. Quid ergo te implicas? Ecce ego oẽs cognosco: ⁊ cũcta que sub sole fiũt video ⁊ scio: q̃liter cũ vnoq̃ q; sit q̃d cogitet: q̃d velit: ⁊ ad quẽ finem tendat eius intentio. Mihi igit̃ cõmittẽda sũt oĩa: tu v̄o serua te in bona pace ⁊ dimitte agitare quantũ voluerit. Veniet sup eũ quicq̃d fecerit vel dixerit qꝛ me fallere nõ põt. Non sit tibi cure de magni nomĩs vmbra et nõ de mlt̃orũ familiaritate nec de p̃uata hoĩm dilectõe. Jsta eĩ generãt distractões: ⁊ magnas in corde obscuritates. Libenter loquerer tibi verbũ meũ ⁊ abscõdita reuelarẽ si aduentum meũ diligẽter obseruares ⁊ ostiũ cordis mihi apires. Esto ꝓuidus ⁊ vigila in or̃onibus: ⁊ humilia te in omnibus.

Jn quibus firma pax cordis ⁊ verus ꝓfectus consistit. Cap̃. XXIX.

f Jli ego locutus suꝫ. Pacẽ relinquo vobis pacẽ meã do vobis: non quõ mũdus dat ego do vobis. pacẽ oẽs desiderãt: sed q̃ ad verã pacem ꝑtinent non oẽs curant. Pax mea cũ hũilibus ⁊ mãsuetis corde. Pax tua erit in multa patiẽtia Si me audieris ⁊ vocẽ meã secutus fueris: poteris multa pace frui. Quid igit̃ faciã. Jn oĩ re attẽde tibi q̃d facies ⁊ q̃d dicas: ⁊ oẽm intentionẽ tuã ad hoc dirige vt mihi soli placeas: ⁊ extra me nihil cupias vel queras: sed ⁊ de aliorũ dictis vel factis nil temere iudices nec cũ rebus tibi non cõmissis te implices: ⁊ poterit fieri vt parũ vel raro turberis. Nunq̃ aũt sentire aliquã turbationẽ nec pati aliquã cordis vel corꝑis molestiã nõ est p̃ñtis tꝑis: sed status eterne quietis. Nõ ergo estimes te verã pacez inuenisse: si nullã senseris grauitatẽ: nec tunc totũ esse bonũ: si neminẽ pateris aduersariũ: nec hoc esse ꝑfectũ si cuncta fiunt ꝟm tuũ affectũ: neq; tũc aliquid magni te reputes aut specialiter dilectum existimes si in magna fueris deuotõne atq; dulcedine: quia in istis non cognoscit̃ verus amator virtutis: nec in istis consistit ꝓfectus ⁊ ꝑfectio hoĩs. Jn q̃ ergo dñe? Jn offerendo te ex toto corde tuo volũtati dĩne nõ q̃rendo q̃ tua sũt nec ĩ ꝑuo nec in magno nec in tꝑe nec in et̃nitati ita vt in vna eq̃li facie ĩ gr̃aꝝactione ꝑmaneas int̃ ꝓspera ⁊ cõtraria: oĩa eq̃lance pẽsando. Sed fueris tã fortis ⁊ lõganimis in spe vt subtracta interiori ꝯsolatiõe etiã ad ampliora sustinẽda cor tuũ p̃ꝑaueris nec te iustificaueris sctm̃ laudauer̃: tũc in vera ⁊ recta via pac̃ ambulas ⁊ spes indubitata erit q; rursus ĩ iubilo faciẽ meã sis visurus Qd̃ si ad plenũ tuipsi⁹ ꝯtemptũ ꝑuener̃ scito q; tunc abũdantia pacis ꝑfrueris ꝟm possibilitatẽ tui incolatus.

De eminẽtia libere mẽtis ⁊ q; supplex or̃o magis meret̃ q̃ lectio. Cap̃. XXX.

d Omine hoc opus est ꝑfecti viri nũq̃ ab intẽtõne celestiũ animũ relaxare: ⁊ inter multas curas q̃si sine cura

trāſire nō more torpētis: ſ ꝓrogatiua q̄dā libere mētis: nulli creature inordinata affectione adherēdo. Obſecro te pijſſime deus meus ꝓſerua me a curis huius vite ne nimis implicer a multis neceſſitatibus corpis ne voluptate capiar: ab vniuerſis aīe obſtaculis ne moleſtijs fractus deijciar: nō dico ab his rebus q̄s toto affectu ambit vanitas mūdana ſ ab his miſerijs q̄ aīam ſerui tui cōi maledicto mortalitatis penaliʒ grauāt ꝛ retardāt ne in libertatē ſpūs q̄tiēs libuerit valeat introire. O deus meus dulcedo ineffabilis verte mihi in amaritudinē oēm ꝓſolationē carnaēlab eternorū amore me abſtrahentē ꝛ ad ſe intuitu cuiuſdā boni delectabilis pūtis male allitientē. Nō me vincat deꝰ meus nō vincat caro ꝛ ſanguis: nō me decipiat mūdus ꝛ breuis glia eius: nō me ſuplātet diabolus ꝛ aſtutia illius. Da mihi fortitudinē reſiſtēdi: patiam tollerādi: ꝓſtantiā pſeuerādi. Da ꝓ oībus mūdi ꝓſolationibus ſuauiſſimā ſpūs tui vnctionē: ꝛ ꝓ carnali amore tui noīs infunde amorē Ecce cibus potꝰ: veſtis ac cetera vtēſilia ad corpis ſuſtētaculū ptinētia feruēti ſpūi ſūt onerosa. Tribue talibus fomentis tpate vti: non deſiderio nimio implicari. Abijcere oīa nō lz: qz natura ſuſtētanda eſt: reqre aūt ſupfluaꝛ q̄ magis delectāt: lex ſctā phibet: naz alias caro aduerſus ſpm̄ inſoleſceret. Inter h̄ q̄ſo manus tua me regat ꝛ doceat ne q̄d nimiū fiat. Q̄ō ꝓuatus amor a ſūmo bono maxime retardat. Cap̄. XXXI

f Jli oportet te dare totū ꝓ toto ꝛ nihil tuipſius eē. Scito q̄ amor tuipſius magis nocet tibi q̄ aliq̄ res mundi. Scōm amorē ꝛ affectū quē geris: q̄libet res plus vel minus adheret. Si fuerit amor tuus purus ſimplex ꝛ bñ ordinatus: eris ſine captiuitate rerū. Noli ꝓcupiſcere q̄d non licet hre. Noli hre q̄d te pōt impedire: ꝛ libertate interiori ꝓuare. Adirū q̄d nō ex toto fūdo cordis teip̄m mihi ꝓmittis: cū oībus q̄ deſiderare potes vel hre. Quare vano merore conſumeris? Cur ſupfluis curis fatigaris? Sta ad bñplacitū meū; et nullū patieris detrimentū. Si queris h̄ vel illud et volueris eſſe ibi vel ibi ꝓpter tuū cōmodū ꝛ ꝓximum bñplacitū magis habēdū: nū q̄ eris in quietudine nec liber a ſolicitudine: q̄a in oī re reperiē aliq̄s defectus: ꝛ in oī loco erit qui aduerſet. Juuat igiē nō quelibet res adepta vl̄ multiplicata exterius: ſ potius ꝓtēpta ꝛ deciſa ex corde radicitus. Q̄ō nō tm̄ de cenſu

eris ꝛ diuitiarū intelligas: ſ de honoris etiā ambitu ac vane laudationis deſiderio q̄ oīa tranſeūt cū mūdo. Adunit parū locus: ſi deeſt ſpūs feruoris. Nec diu ſtabit pax illa q̄ſita forinſecus: ſi vacat a vero fundamēto ſtatus cordis: hoc eſt: niſi ſteteris in me: pmutare te potes ſ non meliorare. Nam occaſione orta ꝛ accepta inuenies q̄d fugiſti ꝛ amplius

Oratio ꝓ purgatione cordis ꝛ celeſti ſapientia. Cap̄. XXXII.

Onfirma me deus ꝓ gr̄am ſctiſpūs

c da virtutem corroborari in interiori hoīe: ꝛ cor meū ab oī inutili ſolicitudine ꝛ angore euacuare nec varijs deſiderijs trahi cuiuſcunq̄ rei vilis aut p̄cioſe ſ oīa inſpicere ſicut tranſeūtia et me pariter cū illis tranſiturū q̄ nihil pmanēs ſub ſole: niſi oīa vanitas ꝛ afflictio ſpūs. O q̄z ſapiēs qui ita cōſiderat. Da mihi dñe celeſtē ſapiam vt diſcā te ſup oīa quererē ꝛ inuenire: ſup oīa ſapere ꝛ diligere: ꝛ cetera ſm̄ ordinē ſapie tue ꝓut ſūt intelligere. Da prudēter declinare blandientē ꝛ patienter ferre aduerſantē: q̄ h̄ magna ſapia nō moueri oī vēto verboꝝ nec aurem male blandiēti ꝓbere ſyrene ſic enī incepta pgiē via ſecure. Contra linguas obtrectatorum. Cap̄. XXXIII.

Jli nō egreferas ſi quidā de te male

f ſenſerint ꝛ dixerint: q̄d nō libēter audias. Tu deteriora de teipſo ſentire debes ꝛ neminē infirmiorē te credere Si ambulas ab intra: nō multū ponderabis volantia ẏba. Eſt nō parua prudētia ſilere in tpe malo ꝛ introrſus ad me cōuerti nec humano iudicio diſturbari. Nō ſit pax tua in ore hominū: ſiue eīm bñ ſiue male intertpati fuetit: nō es igiē alter hō. Ubi eſt vera pax: ꝛ vera gloria. Nōne in me? Et q̄ nō apetit hoībus placere nec diſplicere timet multa pfrueē pace. Ex inordinato amore ꝛ vano timore oriē oīs inquietudo cordis ꝛ diſtractio ſenſuum.

Qualiter inſtāte tribulatōe deus inuocādus eſt ꝛ bñdicendus. Cap̄. XXXIIII.

Jt nomē tuū dñe bñdictū in ſecula:

f q̄ voluiſti hāc tētationē ꝛ tribulatōꝝ venire ſup me Nō poſſū eā effugē: ſ neceſſe hēo ad te ꝓfugere: vt me adiuues et i bonū mihi conuertas. Dñe mō ſum in tribulatōe: ꝛ nō eſt cordi meo bñ: ſed multū vexor a pūti paſſione. Et nūc pr̄ dilecte q̄d dicam. Depħēſus ſum inter anguſtias ſaluifica me ex hora hac. Sed ꝓpterea veni in hāc horā vt tu clarificeris: cū fuero valde hūiliatus ꝛ

p te liberatus. Cõplaceat tibi dñe vt eruas me nã ego paup qđ agere possũ: t q̃ ibo sine te? Da patiam dñe etiã hac vice. Adiuua me deus meus: t nõ timebo q̃tũcũq̃ grauatus fuero. Et nũc inter hec qđ dicã? Dñe fiat voluntas tua ego bñ merui tribulari t grauari oportet vtiq̃ vt sustineã t vtinã patiẽter do nec trãseat tẽpestas t melius fiat. Potẽs est autẽ ops manus tua etiã hanc tentationẽ a me auferre et eius impetũ mitigare ne penitus succũbã: quẽadmodũ t p̃aus sepe egisti mecũ deus meus mia mea. Et quanto mihi difficilius: tanto tibi facilior est hec mutatio dextere excelsi. De diuino petẽdo auxilio t cõfidẽtia recupande gr̃e. Cap̃.XXXV.

f Jli ego dñs cõfortans in die tribulationis. Venias ad me cũ tibi nõ fuerit bñ. Hoc ẽ qđ maxime impedit cõsolationẽ celestẽ: q? tardius conuertis te ad oronẽ. Nam anteq̃ me intẽte roges: multa interim solatia queris t recreas te ĩ externis Jdeoq̃ fit vt parum oia p̃sint donec aduertas: q? ego sum q̃ eruo sperãtes in me: nec ẽ extra me valens auxiliũ neq̃ vtile p̃siliũ: sed neq̃ durabile remediũ. Sed iam resumpto spũ post tẽpestatẽ reconualesce in luce miserationuz mearũ: q? ppe sum dicit dñs: vt restaurẽ vniuersa nõ solum integre sed t abundanter t cumulate. Nunqđ mihi quicq̃ est difficile: aut ero silis dicẽti t nõ faciẽti? Vbi est fides tua? Sta firmit t pseuerãter. Esto longanimis t vir fortis: veniet tibi p̃solatio in tpe suo. Expecta me expecta: veniã t curabo te. Tẽtatio est q̃ te vexat: t formido vana q̃ te exterret. Quid ĩportat solicitudo de futuris cõtingẽtibus: nisi vt tristiciã sup tristitiã habeas? Sufficit diei malicia sua. Vanũ est t inutile de futuris p̃turbari vel gratulari q̃ forte nunq̃ eueniẽt. Sed humanũ est huiusmodi imaginationibus illudi: t p̃aui adhuc animi signum tam leuiter trahi a suggestione inimici. Jpse enĩ nõ curat an veris an falsis illudat t decipiat t vtrũ pũtiũ amore vel futuroz̃ formidine p̃sternat. Non ergo turbet cor tuũ neq̃ formidet. Crede ĩ me et in misẽdia mea habeto fiduciã. Q̃n tu te elongatum estimas a me: sepe sum ppinquior. Q̃n tu estimas totum pditum: tunc sepe magis merendi instat lucrũ. Non est totum pditum: q̃n res accidit in contrariũ Non debes iudicare fm p̃sens sentire nec sic grauitati alicui vndecunq̃ venienti inhereat t accipe: tanq̃ omnis spes sit ablata emergendi

Noli putare te derelictũ ex toto: q̃uis ad tẽpus miserim tibi aliquã tribulationẽ vel etiam optatã subtraxerim p̃solationẽ sic enim transit ad regnum celoz̃. Et hoc sine dubio magis expedit tibi et ceteris seruis meis vt exercitemini aduersis: q̃z si cuncta ad libitũ haberetis. Ego noui cogitatõnes absconditas: q? multum expedit p̃ salute tua vt interdum sine sapore relinquaris: ne forte eleueris in bono successu: t tibipsi placere velis in eo quod nõ es. Quod dedi auferre possum t restituere cum mihi placuerit. Cum dedero meũ est: cum subtraxero tuũ nõ tuli: quia meũ est omne datũ bonũ t omne donũ pfectum. Si tibi admisero grauitatẽ aut quãlibet cõtrarietatẽ nõ indigneris neq̃ cõcidat cor tuũ: t ego cito subleuare possum t omne onus in gaudiũ transmutare. Veruntñ iustus sum t recõmẽdabilis multũ cum sic facio tecũ. Si recte sapis t in veritate aspicis nunq̃z debes p̃pter aduersa tam directe cõtristari: sed magis gaudere t gr̃as agere: immo hoc vnicũ reputare gaudiũ t affligẽs te doloribꝰ nõ parco tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos: dixi dilectis discipulis meis: quos vtiq̃ nõ misi ad gaudia tpalia: sed ad magna certamina: nõ ad honoz̃es sed ad despectões: nõ ad ocium sed ad labores: nõ ad requiẽ sed ad afferendum fructũ multuz in patientia. Horũ memento fili mi verborũ

De neglectu oĩs creature vt creator possit inueniri. Cap̃.XXXVI.

O mine mi adhuc bene indigeo mao ioris gr̃a si debeam illuc puenire: vbi manere nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nam q̃z diu res aliqua me retinet: nõ possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare q̃ dicebat. Quis dabit mipẽnas sic colũbe t volabo t requiescã? Quid simplici oculo q̃etius: t qđ liberius nil desiderati ĩ terris. Oportet igit oẽm ptrãsire creaturã: t seipm pfecte deserere ac ĩ accessu mẽtis stare t videre te oim p̃itorẽ cũ creaturis nil sit hre. Et nisi qs ab oĩbus creaturis fuerit expedit? nõ poterit libere intẽdere dñis Jõ enĩ pauci inueniunt p̃templatiui: q? pauci sciũt se a pituris creaturis ad plenũ seq̃strati. Ad hꝰ magna req̃rit gr̃a q̃ aiam leuet t supra seipam rapiat Et nisi hõ sit ĩ spũ eleuat? et ab oĩbus creaturis liberat?: ac deo totus vnitus: quicquid scit: qđ etiã habet: non est magni ponderis. Diu paruus erit t ĩ terra iacebit: qui aliquid magni estimat nisi solus

vnū īmēsum eternū bonū. Et quicqd dē nō est: nihil est: ꝛ p nihilo computari debet. Est quipe magna differētia sapiētia illuminati ꝛ deuoti viri: ꝛ scia lrati ꝛ studiosi clerici. Multo nobilioꝛ est illa doctrina q̄ desur/sum ex diuina influētia manat: q̄ꝫ q̄ laboꝛiose humano acquirit ingenio. Plures reperiunt cōtemplationē desiderare: sed q̄ ad eaꝫ requirunt nō student exercere est ꝛ magnuꝫ impedimentū q̄n signis ꝛ in rebus sensibilibus stat ꝛ parū de pfecta mortificatōne habet. Nescio quid ē ꝛ quo spū ducimur ꝛ q̄d p̄tendimus q̄ spūales dici videmur: q̄ totuꝫ laboꝛē: ꝛ ampliorē solicitudinē p trāsitoꝛijs ꝛ vilibus rebus agimus: ꝛ de interioꝛib⁹ nostris vix raro plene recollectis sensibus cogitamus. Prohdoloꝛ statim post modicam recollectionē foꝛas erūpimus: nec opa nra districta examinatōe trutinamus. Ubi iacent affectus nri nō attendimus: ꝛq̄ꝫ impura sint oīa nra nō deploꝛam⁹. Dis quipe caro coꝛrupat viam suā: ꝛ ideo sequebat diluuiū magnum. Cum ergo interioꝛ affectus nr coꝛruptus sit: necesse ē vt actio sequēs indecarē tie interioris vigoꝛis coꝛrūpat. Ex puro coꝛde p̄cedit fructus bone vite. Quantū quis fecerit querit: sed ex quāta virtute agit non tam studiose pensat. Si fuerit foꝛtis: diues: pulcer habilis: vel bonus scriptoꝛ bonus cātoꝛ: bonus laboꝛatoꝛ inuestigat q̄ꝫ paup sit spū q̄ꝫ patiēs ꝛ mitis: q̄ꝫ deuotus ꝛ internus a multis tacet. Natura exterioꝛa bois respicit: gra ad interioꝛa se cōuertit. Illa frequenter fallit: ista in deo sperat vt nō decipiatur.

De abnegatione sui ꝛ abdicatiōe omnis cupiditatis. Cap. XXXVII.

f Ili non potes pfecte possidere libertatē: nisi totalit abneges temetipsuꝫ Cōpediti sūt oēs p̄prietarij ꝛ suipsius amatoꝛes cupidi: curiosi: gyronagi querētes sp mollia: nō que iesu xp̄i: ꝫ sepe ꝺ fingentes ꝛ cōponentes q̄ ꝺ non stabit. Peribit enī totū q̄ ꝺ non est ex deo oꝛtū. Tene breue ꝛ cōsūmatū verbū. Dimitte oīa: et inuenies oīa Dimitte cupiditatē: ꝛ inuenies requiē. Hoc mēte ptracta: ꝛ cū impleueris oīa intelliges Dñe hoc nō est op⁹ vni⁹ diei nec ludus paruloꝛ: īmo in hoc breui includit oīs pfectio religioso. Fili non debes auerti nec statim deūci audita via perfectoꝛū: sed magis ad sublimioꝛa prouocari et ad minus ad hec ex desiderio suspicare. Utinā sic tecū esset ꝛ ad hoc p̄uenisses vt tuipsius amatoꝛ non esses: ꝫ ad nutū meū pure stares: ꝛ ei⁹ quē tibi p̄posui patris: tūc mihi valde placeres: ꝛ tota vita tua eum gaudio ꝛ pace trāsiret. Habes adhuc multa ad relinquendū: q̄ nisi mihi ex integro resignaueris nō acquires q̄ꝺ postulas. Suadeo tibi a me emere aurum ignitū vt locuples fias id est sapientiā celestem oīa infima cōculantē. Postpone terrenā sapiētiam: oēm humanā cōplacentiā et p̄priam. Dixi tibi fili oꝛa emenda p̄ pciosis ꝛ altis in reb⁹ humanis. Nam valde vilis ꝛ parua ac pene obliuioni tradita videt vera celestis sapiētia: nō sapiens alte de se nec magnificari querēs in terra: quā multi oꝛetenus p̄dicant sed vita longe dissentiūt: ipsa tñ est p̄ciosa margarita a multis abscōdita.

De instabilitate coꝛdis ꝛ de intentione finali ad deum habenda. Cap. XXXVIII.

Ili noli credere affectui tuo q̄ nunc
f est: cito mutabitur ī aliud. Quādiu enim vixeris mutabilitati subiectus eris etiā nolēs vt modo letus: modo tristis: modo pacatus: modo turbatus: nūc deuot⁹ nūc indeuotus: nūc studiosus: nunc accidiosus: nūc grauis: nūc leuis inueniaris. Sed stat sup hec mutabilia sapiēs ꝛ bñ doctus in spū: nō attēdens q̄ꝺ in se sentiat vel qua parte flet ventus instabilitatis: sed vt tota intentio mētis eius ad debitū ꝛ ad optimū pficiat finē. Nam sic poterit vnus ꝛ idē incōcussus p̄manere: simplici intentōis oculo p tot vari os euētus ad me īm̄termisse directo. Quāto aūt purioꝛ fuerit intentiōis oculus: tanto cōstātius inter diuersas itur p̄cellas. Sz in multis caligat oculus pure intentiōis: respicit enī cito in aliq̄ꝺ delectabile q̄ꝺ occurrit: ꝛ raro totus liber q̄s inuenit a neuo p̄prie exquisitōis. Sic iudei olim venerant in bethaniā ad marthā ꝛ mariā: nō p̄pter iesum tñ: sed vt lazarū viderēt. Mūdandus est ergo intentiōis oculus: vt sit simplex ꝛ rectus atq̄ vltra oīa varia media ad me dirigēdus.

Quod amāti sapit deus sup oīa ꝛ in omnibus. Cap. XXXIX.

Ece deus meus et oīa. Quid volo
e amplius: et quid felicius desiderare possum? O sapidū ꝛ dulce verbū: ꝫ amāti verbum nō mundū nec ea q̄ in mūdo sunt: deus meus ꝛ oīa. Intelligenti satis dictū est: ꝛ sepe repetere iocundū est amāti. Te siquidē p̄sente iocūda sunt oīa te autē absente fastidiunt cuncta. Tu facis coꝛ tranquillū: ꝛ pacē magnā leticiā q̄ festiuā. Tu facis bene

sentire de oibus ⁊ in oibus te laudare: nec ꝑt aliquid sine te diu placere: ꝑ sī dꝫ gratū esse ⁊ bene sapere: oportet gr̃am tuā adesse ⁊ cōdimento tue sapiētie condiri. Cui tu sapis. qđ ei recte nō sapiet: ⁊ cui tu nō sapis: qđ ei ad iocunditatē esse poterit: Sed deficiūt in tua sapia mūdi sapiētes ⁊ qui carnē sapiūt: qꝝ ibi plurima vanitas et hic mors inuenit. Qui aūt te ꝑ contēptu mūdanoꝝ ⁊ carnis mortificationē sequūt: vere sapiētes esse cogſcunt qꝝ de vanitate ad veritatē: de carne ad spiritum trāsferunt. Jst̄ sapit deus: et quicqđ in uenit in creaturis totū referunt ad laudē sui conditoris. Dissimilis tñ et multū dissimilis sapor creatoris ⁊ creature: eternitatis ⁊ tpis lucis icreate ⁊ lucis illūinate. O lux ꝑpetua cuncta creata trāscendēs lumina: fulgura coruscationē de sublimi penetrantē oia intima cordis mei: purifica: letifica: clarifica ⁊ viuifica spīm meū cū suis potentijs ad ingerendū tibi iubilosis excessib⁹. O qñ veniet hec btā et desiderabilis hora: vt tua me saties pñtia et sis mihi oia in oibus? Quādiu hoc datū non fuerit: nec plenū gaudium erit. Adhuc ꝑhdolor viuit in me vetus hō: non est tuus crucifixus: nō est pfecte mortuus. Adhuc cōcupiscit fortiter aduersus spīm: bella mouent intestina nec regnū anie patit esse quietum. Sed tu qui dñaris potestati maris et motū fluctuū eius tu mittigas: exurge adiuua me Dissipa gentes q̄ bella volunt cōtere eas in virtute tua oñde queso magnalia tua ⁊ glorificetur dextera tua: qꝝ nō est spes alia nec refugium mihi nisi in te domine deus meus.

Quod nō est securitas a tētatione in hac vita. Capitulum. XL.

f Jli nunq̄ securus es in hac vita: sed quo ad vixeris semp arma spūalia tibi sunt necessaria. Jnter hostes versaris: a dextris ⁊ a sinistris ipugnaris. Si ḡ nō vteris vndiq̄ scuto patientie nō eris diu sine vulnere. Jnsup si non ponis cor tuū fixe in me cū mera voluntate cūcta patiēdi ꝓpter me: nō poteris ardorē istum sustinere nec ad palmē ptingere btōꝝ. Oportet te ergo viriliter oia ptrāsire: ⁊ potēti manu vti aduersus obiecta. Mā vincenti datur manna: ⁊ torpenti relinquit multa miseria. Si queris in hac vita requiē: quō tūc puenies ad eternā? Nō entiā. Quere veram pacē non in terris ꝑ in celis: nō in hoibus nec in ceteris creaturis: ꝑ in deo solo. Pro amore dei debes oia libenter subire: labores scz ⁊ dolores: tētatiōes: vexationes anxietates: necessitates: infirmitates iniurias. oblocutiones. reprehensiones humiliatiōes: cōfusiones: correctiones: ⁊ despectiones. Hec iuuant ad virtutes: hec ꝓbant xp̄i tyronē: hec fabricāt celestē coronā. Ego reddā ei eternā mercedē pro breui labore: et infinitā gloriā ꝑ trāsitoria confusione. Pulcras q̄ semp habebis ꝑ tua voluntate consolationes spūales? Scti mei nō habuerūt tales: ꝑ multas grauitates ⁊ tētationes varias magnasq̄ desolationes: ꝑ patienter sustinuerunt se in oibus ⁊ magis sunt confisi deo q̄ sibi. sciētes qꝝ nō sunt cōdigne passiones huius tēpis ad futurā gloriā ꝓmerendam. Elis tu statim hr̄e: quod multi post lachrymas ⁊ magnos labores vix obtinuerūt: Expecta dñm viriliter age ⁊ confortare. noli diffidere. noli discedere ꝑ corpus ⁊ aiam expone cōstanter pro gloria dei. Ego reddā plenissime. Ego tecum ero in omni tribulatione.

Contra vana hoim iudicia. Ca. XLI.

f Jli iacta cor tuū firmit̄ in dño: ⁊ hūanū ne metuas iudiciū vbi te cōscientia piū reddit ⁊ insontē. Bonū est ⁊ beatus taliter pati: nec hoc erit graue humili cordi ⁊ deo magis q̄ sibi ꝑi cōfidenti. Multi multa loquunt̄: ⁊ ideo parua fides est adhibenda. Sed ⁊ oibus satis esse nō est possibile. Et si paulus oibus studuit i dño placere et oibus oia factus est: tñ etiā ꝑ minimo duxit q̄ ab humano die iudicat⁹ fuerit. Egit satis pro aliox edificatiōe et salute quātū in se erat ⁊ poterat: ꝑ ne ab alijs aliquādo iudicaretur vel non despiceret: cohibere nō potuit ideo totū deo cōmisit qui totū nouerat: ⁊ patientia ⁊ humilitate contra ora loquētiū iniq̄ ac etiā vana ac mendosa cogitantiū atq̄ pro libito suo queq̄ iactantiū se defendit Rñdit tamē interdū: ne infirmis ex sua taciturnitate generaret̄ scandalū. Quis tu vt timeas a mortali hoie iudicari. Hodie est ⁊ cras nō cōparet. Deū time: ⁊ hoim terrores nō expauesces. Quid pōt aliqs in te verbis aut iurijs Sibi potius nocet q̄ tibi nec poterit iudiciū dei effugere qcunq̄ est ille. Tu habe deū pre oculis et noli contendere verbis querulosis. Qđ si ad pñs videris succūbi et confusionē pati quā nō meruisti: ne indigner̄ ex hoc: neq̄ ꝑ impatiam minuas coronā tuā: ꝑ ad me potius respice i celū: q potēs sū eripe ab oi ꝓfusione ⁊ iuria ⁊ vnicuiq̄ reddere ꝑm opa sua.

De pura et integra resignatōe sui ad opti

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Poznań

nendã cordis libertatẽ. Caplm. XLII.

Fli relinque te: ⁊ ĩuenies me. Sta sine electione ⁊ oi ꝓprietate. et sp lucraberis. Mã ⁊ adijciẽ tibi amplior gratia: statĩ vt te resignaueris nec resũpseris Dñe q̃tiẽs me resignabo ⁊ in q̃bus me relinquã. Sẽp et in oi hora: sicut in paruo sic ⁊ in magno: nihil excipio ꝑ in oĩb⁹ te nudatũ inueniri volo. Alioquĩ quõ poteris esse meus ⁊ ego tu⁹: nisi fueris ab oi ꝓpria volũtate intus ⁊ foris spoliat⁹? Quãto celeri⁹ ꝑ agis. tãto meli⁹ habebis: ⁊ quãto pleni⁹ et sinceri⁹: tãto pl⁹ mihi placeb ⁊ ãpli⁹ lucraberis. Qui dã se resignãt ꝑ cũ aliq̃ exceptõe. Mõ eni plene deo ꝓfidũt iõ ꝓuidere sibi satagũt. Quidam etiã ꝓmo totũ offerũt: ꝑ postea tentatõe pulsante ad ꝓpria redeunt: nõ minime in ꝛ̃to te ꝓficiũt. Hi ad verã puri cordis libertatẽ ⁊ iocũde familiaritatis mee gr̃am nõ ptingent nisi integra resignatõe ⁊ q̃tidiana sui imolatione ꝓus facta sine q̃ nõ stat nec stabit vnio fruitiua. Dixi tibi sepissime: ⁊ nũc iterũ dico Relinque te: resigna te: ⁊ rueris magna interna pace. Da totũ ꝓ toto: nil exq̃re: nil repete sta pure ⁊ ihesitãter in me ⁊ habeb me. Eris liber in corde: ⁊ tenebre nõ ꝓculcabũt te. Ad hoc conare: ꝑ ora: hoc stude desiderar: vt ab oi ꝓprietate possis expoliari: ⁊ nudus nudũ iesũ seq̃: tibi mori ⁊ mihi eternalit viuere. Tũc deficiẽt oẽs vane fantasie: ꝓturbatiões iniq̃ ⁊ cure supflue Tũc etiã recedet immoderat⁹ timor: ⁊ inordinatus amor morietur.

De bono regimine in externis et recursu ad deum in periculis. Capitulũ. XLIII.

Fli ad istud diligent tẽdere debes vt in oĩ loco: actiõe seu occupatione externa sis interius liber ⁊ tuiꝑius potens: et sint omĩa sub te ⁊ tu nõ sub eis: vt sis dñs actionũ tuar: ⁊ rector: nõ ꝛ̃uus: nec emptitius: ꝑ magis exẽptus: verusq̃ hebre⁹ in sortẽ ac libertatẽ trãsiẽs filioꝝ dei q̃ stant super pñtia ⁊ speculant eterna: q̃ trãsitoria inuuent sinistro oculo: ⁊ dextro celestia: q̃s tpalia nõ trahũt ad inherendũ: ꝑ trahunt ipsi ea magis ad bñ fuiendũ ꝓut ordinata sũt a deo ⁊ ĩstituta a sũmo opifice q̃ nil inordiatũ reliquit ĩ sua creatura. Si etiã in oĩ euentu stas nõ in apparentia externa: nec oculo carnali lustras visa vel audita: ꝑ mox in q̃libet causa intras cũ moyse in tabernaculũ ad ꝓsulendũ dñm: audies nõnũq̃ diuinũ rñsum ⁊ redies instruct⁹ de multis pñtibus ⁊ futuris. Sp ei moyses recursuꝫ hũit ad tabernaculũ ꝓ dubijs ⁊ q̃stionib⁹ soluẽdis: fugitq̃ ad ofonis adiutoriũ ꝓ piculis ⁊ iprobitatib⁹ hoĩm subleuãdis: sic ⁊ tu cõfugere debes in cordis tui secretariũ: diuinũ intẽti⁹ iploraãdo suffragiũ. Propterea nãq̃ iosue ⁊ filij israel a gabaonitis leguntur decepti q: os dñi nõ ꝓuus interrogauerunt: sed nimiũ creduli dulcibus sermonibus falsa pietate delusi sunt.

Quod homo non sit importunus in negocijs. Capitulum. XLIIII.

Fli cõmitte mihi sp cãm tuam: ⁊ ego bñ disponã in tpe suo. Expecta ordinationẽ meã: et senties inde ꝓfectũ. Dñe satis libent oĩs res tibi cõmitto: q: parũ põt cogitatio mea ꝓficere. Vtinã nõ multũ adhererẽ futuris euẽtib⁹: ꝑ ad bñplacitũ tuũ me incũctãter offerrẽ. Fili mi sepe hõ rẽ aliquã agitat q̃ desiderat ꝑ cũ ad eaꝫ puenerit aliter incipit sentire: q: affectões circa idẽ nõ sũt durabiles ꝑ magis de vno in aliũ nos impellũt. Mõ est g̃ minimũ etiã ĩ minimis se relinq̃re. Verus ꝓfectus hoĩs est abnegatio suipsius: ⁊ hõ abnegat⁹ valde liber est ⁊ securus. Sz antiqu⁹ hostis oĩbus bonis aduersans: a tentatõe nõ cessat ⁊ die noctuq̃ g̃ues molit ĩsidias: si forte ĩ laqueũ deceptõis possit precipitare incautũ. Vigilate ergo et orate dicit dñs: vt non intretis in tentationem.

Quod homo nihil boni ex se habet et de nullo gloriari potest. Capitulum. XLV.

O mine q̃d est hõ q̃ memor es eius: aut fili⁹ hoĩs q: visitas eũ? Quid ꝓ meruit hõ vt dares illi gr̃am tuam. Dñe q̃d possum ꝓqueri si deseris me: aut q̃d iuste obtẽdere possum si q̃s peto nõ feceris? Certe ꝑ in ꝛ̃itate cogitare possum et dicere. Dñe nihil suꝫ nihil boni ex me hẽo: ꝑ in oĩb⁹ deficio ⁊ ad nihil sp tendo. Et nisi a te fuero ad intus ⁊ interi⁹ ĩformat⁹: tot⁹ efficior tepidus et dissolut⁹. Tu aũt dñe sp idẽ ipse es et ꝓmanes ineternũ: sp bon⁹ iustus et sctũs: bñ iuste ac sctẽ agens oĩa ⁊ disponẽs in sapiẽtia Sz ego q̃ ad defectũ magis pronus sũ q̃ ad ꝓfectũ nõ sum semp in vno statu ꝑdurãs: q: sp tẽpa mutant sup me. Veruntamẽ cito melius fit cũ tibi placuerit et manũ porrexeris adiutricẽ q: tu solus sine hũno suffragio poteris auxiliari: ⁊ ĩ tm cõfirmare vt vult⁹ me⁹ amplius in diuersa nõ mutet: ꝑ in te vno cor meũ ꝓuertat et quiescat. Vtĩ si bñ scirẽ oẽm humanã ꝓsolationẽ abijcere siue ꝓpt deuotionẽ adipiscendã siue ꝓpter necessitatẽ qua cõpellor te querere: q: nõ est hõ q̃ me cõsolet

tūc merito possem de gratia sperare tua t de dono noue cōsolationis exultare. Gras tibi vñ totū venit: ꝗtiens cunqꝫ mihi bñ succedit. Ego aūt vanitas t nihilū añ te: incōstās hō et infirmus. Uñ ergo possum gloriari aut cur appeto reputari? Nūqd nihilo? t hoc vanissimū est. Uere inanis gloria mala pestis: vanitas maxima: qr a vera trahit gloria t celestis spoliat gra. Dū enī hō cōplacet sibi: displicet tibi: dū inhiat laudib⁹ hūanis: priuat veris virtutib⁹. Est aūt vera gloria t exultatio sancta gloriari in te t nō in se: gaudere in nōe tuo nō in ꝟtute ppria: nec in aliq̄ creatura delectari nisi ppt te. Laudet nom̄ tuū nō meū: magnificet opus tuū nō meū bñdicat nomē scm̄ tuū: nihil aūt attribuatur mihi de laudib⁹ hoim. Tu glia mea tu exultatio cordis mei. In te gloriabor t exultabo tota die: p me āt nihil nisi in infirmitatib⁹ meis. Que rāt iudei gloriā q̄ ab invicē est: ego hāc req̄rā q̄ a solo deo est. Dis quidē glia hūana: ois honor tpal' ois altitudo mūdana eterne glorie tue cōpata vanitas est t stultitia. O veri soli laus ꝟtus honor t glia p infinita secula seculorum Amen.

De cōtēptu ois tpal' honor. Ca. XLVI

f Fli noli tibi attrahere si videas alios honorari t eleuari te āt despici t hūiliari. Erige cor tuū ad me in celū et nō ptristabit te ptēpt⁹ hois in terris. Dñe in cecitate sum⁹ t vanitate cito seducimur. Si recte me inspicio: nūq̄ mihi facta est iniuria. ab aliq̄ creatura. vñ nec iuste hēo conq̄ri adueꝛsū te. Quia aūt frequēter t grauit pecca ui tibi: merito armat̄ om̄ me ois creatura. Mihi igit iuste debet̄ confusio t contēpt⁹: tibi aūt laus honor t gloria. Et nisi me ad hoc ppararuero q̄ velim libēter ab oi creatura despici t relinq̄: atq̄ penit⁹ nihil videri: nō possū interi⁹ pacificari t stabiliri: nec spūalit illūinari: neq̄ plene tibi vniri. Qō pax nō est ponenda in hominibus. Cap. XLVII.

f Fli si ponis pacē tuaz cū aliq̄ pson ppter tuū sentire t cōuiuere instabil' eris t iplacatus. Sz si recursum habes ad sp viuētē t manētē ꝟitatē: nō ptrista bit te amicus recedēs aut moriēs. In me dz amici dilectio stare: t ppt me diligend⁹ ē q̄s tibi bon⁹ visus ē t multū char⁹ i hac vita Sine me nō valet nec durabit amicitia: nec ē vera t mōa dilectio quā ego nō copulo. Ita mortu⁹ deberes eē talib⁹ affectiōib⁹ dilector hoim vt quātū ad te ptinet sine oi hūano pturares esse ꝓsortio. Tāto hō deo magis appropinquat: quāto ab oi solatio tereno longi⁹ recedit Tanto etiā altius ascēdit ad deū: qnto pfundi⁹ in se descēdit et plus sibipi vilescit. Qui āt aliq̄d boni sibi attribuit: gram dei impedire: qr gra spūssci cor hūile sēp q̄rit. Si scires te pfecte annihilare atq̄ ab oi creato amore euacuare tūc deberē i te cū magna gra emanare. Sz qñ tu respicis ad creaturas: ꝟtrahit tibi aspect⁹ creatoris. Discere te ioib⁹ ppter creatore vincere: tūc ad dīna valeb cognitionē ptingere. Quātūcūq̄ modicū sit si inordinate diligit t respicit retardat a summo bono et vitiat.

Cōtra vanā t secularē sciam. XLVIII.

f Fli nō moueāt te pulcra t subtilia dicta hoim. Nō ei ē regnū dei i ꝟmone sī i virtute. Attēde ꝟba mea q̄ corda accēdūt t mētes illūināt iducūt cōpūctionez et verū igerūt ꝓsolationē. Nūq̄ ad b legas ꝟbū vt doctior aut sapiētior possis videri: sī stude mortificationē vitior: qr b̄ āpli⁹ tibi p derit q̄ notitia multar difficiliū q̄stionū Cū multa legeris t cognoueris: ad vnū tñ oportet venire pncipiū. Ego sū q̄ doceo hoiem sciaz t clariorē itelligētiaz puul' tribuo: q̄ ab hoie possit doceri. Cui ego loqr: cito sapiēs erit et multū i spū pficiet. Ue ill' q̄ m̄lta curiosa ab hoib⁹ inqrūt: t de via mihi fuiēdi pax curār Ueniet tps qñ apparebit mgr mgror xp̄us dñs angelor: cūctor auditur⁹ lcōnes: b̄ ē singulor examinaturus ꝓscias t tūc scrutabitur irlm i lucernis: t manifesta erūt abscōdita tenebrar: tacebūtq̄ argumēta liguar Ego sū q̄ hūilē i pūctu eleuo mētē: vt plures etne veritatis capiat rōnes q̄ siqs decē ānis studuisset i scol. Ego doceo sine strepitu ꝟbor: sīn ꝓfusiōe opinionū sine fastu honoris: sine pugnatōe argumētor. Ego sū q̄ doceo terrena despicere: pntia fastidire: eterna q̄rere: eterna sapere: honores fugere: scādala sufferre: oēz spem i me ponere: extra me nil cupere: et supra ardēter me amare Mā q̄d amādo me intime didicit dīna t loqbat mirabilia. Plꝰ p fecit i relinq̄ndo oia q̄ i studēdo subtilia Sz alīs loqr cōia: alīs spālia: aliq̄b⁹ isignis t figuris dulcit appareo: q̄busdā ꝟo i multo lumine reuelo misteria Una vox libror: ꝟ non oēs eq̄ ifort: qr it⁹ sū doctor ꝟitatis cordis scrutator: cogitatōnū itellector: actionū pmotor distribuens singulis sicut dignū iudicauero De nō attrahēdo sibi res exteriores. XLIX

Ili in multis oportet te esse insciũ et
f estimare te tanq̃ mortuũ sup terrã t
cui tot⁹ mũd⁹ crucifixus sit. Adulta
etiã oportet surda aure ptrãsire: t q̃ tue pacis
sunt magis cogitare Utilius est oculos a re
bus displicẽtib⁹ auertere t vnicuiq; suũ sen
tire relinq̃re: q̃ ptẽtiosis ꝯmonib⁹ deseruire.
Si bñ steteris cũ deo t ei⁹ iudiciũ aspexeris
facili⁹ te victũ portab. O dñe q̃squ venim⁹?
Ecce dãnũ deflet tẽpale: p modico q̃stu la
borat t currit: t spũale detrimẽtũ in obliuio
nẽ trãsit: t vix sero redit. Q̃ parũ vel nihil
pdest attẽdit et q̃ sũme necessariũ est negli
gẽter pterit: q⁹ tot⁹ hõ ad extrna defluit: t ni
si cito resipiscat: libens in exterioribus iacet.

Quod nõ oibus est credendũ: et de facili
lapsu verborum. Capitulum. L.

Amihi auxiliũ dñe de tribulatõe: q⁹
d vana salus hoĩs. Quã sepe ibi non
inueni fidez vbi me hre putaui q̃tiẽs
etiã ibi reperi: vbi min⁹ pslpsi. Vana g̃ spes
in hoĩb⁹ sal⁹ aũt iustoz in te ds. Bñdict⁹ sis
dñe ds in oĩb⁹: q̃ accidũt nob. Infirmi sum⁹
t instabiles: cito fallimur et pmutamur. q̃s ẽ
hõ q̃ ita caute t circũspecte in oĩb⁹ se custodi
revalet: vt aliquãdo in aliquã deceptionẽ vl
pplexitatẽ nõ veniat? Sz q̃ in te dñe cõfidit
ac simplici ex corde q̃rit nõ tã facile labit. Et
si inciderit i aliquã tribulationẽ: q̃mõcũq; et
fuerit iplicat⁹: citi⁹ p te eruet aut a te psolabi
tur: q⁹ tu nõ deseris in te sperãtẽ vsq; in finẽ.
Rarus fidus amic⁹ in cũctis amici pseueras
pssuris. Tu dñe tu sol⁹ es fidelissim⁹ tu oĩb⁹:
t pter te nõ est alter talis. O q̃ bñ sapuit illa
aia sctã q̃ dixit: mẽs mea solidata est et i xpo
fundata. Si ita mecũ foret nõ tã facile timor
hũan⁹ me solicitaret nec vbor iacula moue
rẽt. q̃s oĩa ꝓuidere: q̃s pcauere futura mala
sufficit? Si preuisa etiã ledũt sepe q̃d ipro
uisa nisi grauit etiã ferũt. Sz q̃re mihi misero
nõ meli⁹ ꝓuidi. Cur etiã tã facile alĩs credi
dit? Sz hoĩes sum⁹ nec aliud q̃ fragiles ho
mines sum⁹: etiã si angeli a mltis estimamur
et dicimur. Cui credã dñe: cui credã nisi tibi
veritas es q̃ nõ fallis nec falli potes. Et rur
sum. Ois hõ mẽdax infirm⁹ instabilis t la
bilis maxie in vbis: ita vt statim vix credi de
beat q̃d recte in facie sonare videt. Quã pru
dent pmonuisti cauẽdũ ab hoĩb⁹: t q⁹ inimi
ci hois domestici ei⁹ nec credẽdũ si q̃s dixe
rit ecce h aut ecce illic Doct⁹ sum dãno meo:
t vtinã ad cautelã maiorẽ: t nõ ad insipiẽtiã
mihi. Caut⁹ esto q̃dã ait, caut⁹ esto: fua apõ
te q̃d dico. Et dũ ego sileo t absconditũ cre
do: nec ille silere pt q̃d silendũ petijt: ꝫ statim
pdit me t se t abijt. Ab huiusmõi fabulis et
incautis hoĩb⁹ ptege me dñe: ne i man⁹ eoz
incidã nec vnq̃ talia cõmittã. Verbũ vez t
stabile da in os meũ: t liguã callidã lõge fac
a me. Q̃d pati nolo: oĩmode cauere debeo.
O q̃ bonũ t pacificũ de alĩs silere nec idiffe
renter oĩa credere: neq̃ de facili vlteri⁹ effari
paucis seipsum reuelare: te sp inspectorẽ coz
dis q̃rere: nec oĩ vento vborũ circũferri ꝫ oĩs
intima t externa ꝺm tue bñplacitũ volũtatis
optare plici. Quã tutũ p cõfuatiõe celestis
gre hũanã fugere apparentiã: nec apetere q̃
foris admirationẽ vident pbere ꝫ ea tota se
dulitate sectari: q̃ vite emẽdationẽ dant t fer
uorẽ. Quã multis nocuit virt⁹ scita ac ppere
laudata: q̃ sane pfuit gra silentio seruata in
hac fragili vita q̃ tota tẽtatio ferit et milicia.

De pfidẽtia in deo habenda q̃n insurgũt
verborum iacula. Capitulum. LI.

Ili sta firmit t spera in me. Quid ei
f sunt vba nisi vba? Per aerẽ volãt: ꝫ
lapidẽ nõ ledũt. Si re⁹ es cogita q̃
te libẽter velis emẽdare. Si nihil tibi pcius
es pensa q̃ velis libẽter pro deo ꝺ sustinere.
Parũ satis est vt vel vba interdũ sustineas:
q̃ nec dũ fortia vbera tolerare vales. Et q̃re
tã parua tibi ad cor trãseũt nisi q⁹ adhuc car
nalis es t hoĩes magis q̃ oportet attendis.
Mã q⁹ despici metuis: repbẽdi p excessibus
nõ vis: t excusationũ vmbracula q̃ris. Seo
inspice te meli⁹ t agnosces: q⁹ viuit adhuc in
te mds: et vanus amor placẽdi hoĩb⁹. Cũ ei
quassari refugis t pfundi p defectib⁹: cõstat
vtiq;: q̃ nec vere hũil⁹ es: nec vere mdo mor
tuus nec tibi mds crucifix⁹. Sz audi verba
mea: t nõ curab decẽ milia hoĩm vba. Ecce
si cuncta ꝯ te dicerẽtur q̃ fingi malicioſissime
possent: q̃d tibi nocerẽt si oĩno trãsire pmitte
res nec plus q̃ festucã ppẽderes? Nũq̃d vel
vnũ capillũ tibi extrahere possent? Sz q̃ cor
intus nõ hz: nec deũ p oculis: facilit vbo mo
uet vituperatõis. Qui aũt in me cõfidit nec
p ꝓprio iudicio stare apetit: absq; hũano ter
rore erit. Ego enī sũ iudex t cognitor oĩm se
cretor. ego scio q̃liter res acta ẽ ego iniuriã
tẽ noui t sustinentẽ a me exijt verbũ istũd: me
pmittẽte hoc accedit: vt reuelent ex multis
cordib⁹ cogitatiões. Ego reũ t innocẽtẽ iu
dicabo: ꝫ occulto iudicio vtrũq; añ pbarevo
lui. Testioniũ hoĩm sepe fallit: meũ iudiciũ
vez est: stabit t non sbuertet: latet plenũq; t

paucis ad singula pz: nūq̄z tñ errat nec erra-
re pt. etiã si oculis insipiẽtũ nõ rectũ videar
Ad me ergo recurrendũ est in oi iudicio: nec
ppio innitendũ arbitrio. Just⁹ enĩ nõ ꝓtur
babit q̄cq̄d a deo ei acciderit. Etiã si iniuste
aliq̄d ꝑ eũ ꝓlatũ fuerit: nõ multũ curabit Sz
nec vane exultabit: si p alios rõnabilit excu-
set. Pensat nanq̄z: qz ego sũ scrutãs corda t
renes q̄ nõ iudicio ꝼm faciẽ t hũanã apparẽ-
tiã. Mã sepe in ocul' meis repit culpabile: qđ
hoĩm iudicio creditur laudabile. Dñe ds iu-
dex iuste fortis t patiẽs q̄ hoĩm nosti fragili-
tatẽ t prauitatẽ esto robur meũ t tota fiducia
mea. Mõ ei mihi sufficit ꝓscia mea. Tu nosti
qđ ego nõ noui. t iõ in oi reꝓhẽsiõe me hũili
are debui t mãsuete sustinere. Ignosce q̄ mi-
hi ppit⁹ q̄tiẽs sic nõ egi: t dona iterũ gr̃am
ampliorẽ sufferẽtie. Melior est enĩ mihi tua
copiosa mia ad ꝓsecutionẽ idulgẽtie: q̄z mea
opinata iustitia ꝑ defensiõe latẽtis ꝓscie. Et
si nihil mihi ꝓscius sũ: tñ i hoc me iustificare
nõ possũ: qz remota mia tua non iustificabit
in ꝓspectu tuo oĩs viuens. Qđ oĩa grauia
ꝑ eterna vita sunt tollerãda. Cap. LII.

f Jli nõ frãgãt te labores q̄s assũpsisti
ppt̃ me nec tribulationes te deiciãt
vsq̄q̄z. ꝼ mea pmissio in oi euẽtu te
roboret t ꝓsolet. Ego sufficiẽs suz ad reddẽ
dũ supra oẽm modũ t mẽsurã. Mõ hic diu la
borabis: nec sp grauaberis doloribꝰ. Expe-
riet vna hora: qñ cessabit oĩs labor t tu mul
tus. Brodicũ est t breue oẽ qđ trãsit cũ tẽpe
Age q̄ qđ agis fideliter labora i vinea mea:
ego ero merces tua. Scribe: lege: cãta: geme
tace: ora, sustine virilit p̃cia: digna ẽ his oĩb⁹
t maioribꝰ prelijs vita etna veniet pax ĩ die
vna q̄ nota est dño: t erit non dies neq̄z nox
hui⁹ sc̃z tẽpis: ꝼ lux ꝑpetua: claritas infinita:
pax firma t reqes secura. Non dices tũc: qs
me liberabit de corpe mortis hui⁹ nec clamab:
heu mihi qz incolat⁹ me⁹ plõgat⁹ est: qñ pre
cipitabit mors t salus erit indefectiua: anxie
tas nulla: iocũditas btã: societas dulcis t de
tuas: quanta q̄s nũc exultãt glia q̄ huic mõo
olim ꝓtẽptibiles t q̄si vita ipsi indigni puta
bãt: pfecto te statim hũiliares vsq̄z ad terrã:
t affectares poti⁹ oĩbus ẽsse q̄z vni preesse:
nec hu⁹ vite letus dies ꝓcupisceres: ꝼ magis
ꝑ deo tribulari gaudẽs: t ꝑ nihilo inẽ hoies
cõputari maximũ lucr̃ diceres. O si tibi hec
saperẽt t pfunde ad cor trãsirent: quõ aude
res vel sel' pqri. Mõne ꝑ vita etna cũcta labo
riosa sunt tollerãda: Mõ est paruũ qđ lucra
ri aut ꝑdere regnũ dei. Leua igit faciẽ tuã
in celũ Ecce ego t oẽs scti mei mecũ q̄ in hoc
seculo magnũ habuere certamẽ mõ gaudẽt:
mõ cõsolanť: t mõ securi sunt: t mõ requiescũt
t sine fine in regno p̃is mei pmanebũt mecũ.

De die etnitat⁹ t h⁹ vite ãgustijs Ca. LIII

Speme ciuitatis mãsio btissima. O
f dies etnitatis clarissima quã nox nõ
obscurat: ꝼ sũma vitas sp irradiat di
es sp leta: sp secura: t nũq̄z statũ mutãs i ꝓria
O vtinã dies illa illuxisset t cũcta hec tẽpo-
ralia finẽ accepissent Lucet q̄dẽ scis ꝑpetua
claritate splẽdida: ꝼ nõ nisi a lõge t ꝑ specu-
lũ pegrinãtib⁹ i tra. Mozũt celi ciues q̄z gau-
diosa sit illa: gemũt exules filij eue q̄z amara
t tediosa sit ista. Dies hui⁹ tẽpis paruꝰ t ma
li: pleni doloribꝰ et angustijs: vbi hõ multis
pctis inq̄nat: multis passiõib⁹ irretit: multis ti
moribꝰ stringit multis curis distendit: t mul-
tis curiositatib⁹ distrahit: multis vanitatib⁹
implicat: multis erroribꝰ circũfundit: multis
laboribꝰ atterit tẽtatiõibus grauat: delicijs
eneruat: egestate cruciat. O qñ finis horum
multoz labor: qñ liberabor a misera seruitute
viciorꝰ: Qñ memorabor dñe tui soli⁹: qñ ad
plenũ letabor in te: Qñ ero sine oi ipedimẽ-
to: t in vera libertate: sine oi grauamie men-
tis t corpis. Qñ erit pax solida: pax ĩturba
bilis t secura: pax int⁹ t foris: pax ex oi parte
firma: Jesu bone qñ stabo ad videndũ te: qñ
cõtẽplabor gloriã regni tui: qñ eris mihi oĩa
in oĩbus. O qñ ero tecũ in regno tuo: qđ ꝑpa
rasti dilectis tuis ab etno: Relict⁹ sũ paup t
exul in terra hostili: vbi bella q̄tidiana t ifor
tunia maxima. Cõsolare exiliũ meũ: mitiga
dolorẽ meũ: qz ad te suspirat oẽ desideriũ me
um. Mã onus mihi totũ est: quicq̄d mõs hic
offert ad solaciũ. Desidero te ĩtime frui ꝼ ne-
queo apprehẽdere. O pto inherere celestib⁹:
ꝼ deprimũt res tales t imortificate passiões
Mente oĩbus rebus supesse volo: carni aũt
inuite subesse cogor. Sic ego infelix hõ mecũ
pugno: t fact⁹ sũ mihimetipsi ḡuis: dũ spũs
surgit et caro q̃rit eẽ deorsũ. O q̄d int⁹ patior
dũ mẽte celestia tracto t mox carnaliũ turba
occurrit orãti. Deus me⁹ ne elõgeris a me
neq̄z declines in ira a ꝓuo tuo. Fulgura cor-
uscationẽ tuã t dissipa eas. emitte sagittas tu
as t cõturbent oĩs fantasie inimici. Recolli
ge sensus meos ad te. Fac me obliuisci oĩm
mũdanoꝝ Da cito abũcere et ꝓtenere fantas

mata vicioꝝ. Succurre mihi eterna veritas: vt nulla me moueat vanitas: aduenì celestis suauitas: et fugiat a facie tua omnis impunitas. Ignosce q̄z mihi et miscōik idulge: q̄tiēs p̄ter te aliō in ofone reuoluo. Cōfiteoꝛ etenī vere: qꝛ valde distracte me ꝓsueui hr̄e. Mā ibi mltotiēs nō sū vbi coꝛpaliꝛ sto aut sē deo ꝑ ibi magis sū q̄ cogitatōib⁹ feroꝛ. Ibi sū vbi cogitatio mea ē. Vbi ē freq̄nꝛ cogitatio mea: ibi ē id qō amo. Hoc mihi cito occurrit qō nālik delectat aut ex vsu placet. Vnde tu veritas apte dixisti. Vbi enī ē thezaur⁹ tu⁹ ibi ēt coꝛ tuū. Si celū diligo: libēt ō celestib⁹ penso: si mām amo felicitatib⁹ mōi ꝓgaudeo t de aduersitatib⁹ ei⁹ tristoꝛ. Si carnē diligo q̄ carnis sūt sepissime imagino: Si spm̄ amo de spūalib⁹ cogitare delectoꝛ. Quecūq̄z ei⁹ diligo: ō his libēter loq̄r t audio atq̄z taliū imagines ad domū mecū fꝓxto Sz btūs ille hō q̄ ꝓpꝛ te dñe oīb⁹ creaturis abeūdi licētiā tribuit: q̄ nature vim facit t ꝓcupiscētias carnis feruoꝛe spūs crucifigit: vt serenata ꝓscia purā tibi ofonē offerat: dignusq̄z sit āgelicis int̄esse choꝛis: oīb⁹ trenis foꝛis et int⁹ exclusis.

De desiderio eterne vite t quāta sint certantib⁹ bona ꝓmissa. Capitulū. LIIII.

Jli mi cū tibi desideriū etne btitudinis desup̄ ifundi sentis t ō tabnaculo coꝛpis exire cōcupiscis vt claritatem meā sine vicissitudis vmbꝛa ꝓtēplari possis: dilata coꝛ tuū t oi desiderio hāc sctām ispiratione suscipe. Redde āplissimas supnī bonitati gr̄as: q̄ tecū sic dignāter agit: clemēter visitat: ardēter excitat: potēter sblevat: ne ꝓpo pōdere ad t̄rena labaris. Neq̄z enī ꝑ cogitatu tuo aut conatu accipis: ꝙ sola dignatiōe supne gr̄e t dīni aspect⁹: q̄tin⁹ i vtutib⁹ t maioꝛi hūilitate ꝓficias t ad futura certamīa te ꝑpares: mihiq̄z toto coꝛdis affectu adherere ac feruēti volūtate studeas deſuire. Fili sepe ignis ardet: ꝙ sine fumo flama nō ascēdit. Sic t aliq̄z desideria ad celestia flagrāt: t tñ a tē tatōe carnal⁹ affect⁹ liberi nō sūt Idcirco nec oīno pure ꝓ honoꝛe dei agūt qō tā desideranter ab eo petūt. Tale ē t sepe tuū desideriū: qō insinuasti foꝛe tā iꝓportunū. Mō ei ē ꝑ purū t ꝓfectū qō ꝓꝑa comoditate ē ifectū. Pete ñ qō tibi ē delectabile t comodū. ꝙ qō mihi acceptabile ē atz honorificū: qꝛ si recte iudicas meā oꝛdinationē tuo desiderio t oi desidera to ꝑferre dēs ac seq̄. Noui desideriū tuū: t frequētes gemit⁹ audiui. Jā velles esse i libtate gl̄ie filioꝛ dei iā te delectat dom⁹ etna t celestis p̄ria gaudio plena: ꝙ nōdū venit hoꝛa ista: ꝙ est adhuc aliō tp̄s belli videlz tp̄s laboris et ꝓbatōis. Optas sūmo repleri bono: ꝙ nō potes hac assequ mō. Ego sū expecta me ōt dñs donec veniat regnū dei. Ꝓbād⁹ es adhuc in t̄ris: t i multis exercitād⁹ Cōsolatio tibi interdū dabik: ꝙ copiosa satietas nō ꝓcedik Cōfoꝛtare igik t esto robust⁹ tā i agēdo q̄z in patiēdo nature ꝓꝑia: optet te nouū iduē hoīem t i alteꝛz viꝛ mutari. Optet te sepe agē qō nō vis: t qō vis optet te relinq̄re: qō alīs placet ꝓcessū hēbit: qō tibi placet t vltra nō ꝓficiet Qō alī dicūt audiek: qō tu dicis ꝓ nihilo cōputabik Petēt alī t accipiēt tu petes nec ip̄e trab. Erūt alī magni i oꝛe hoīm: ō te āt tacebik. Alīs ꝑ vel illō cōmittek: tu aūt ad nihil vtile iudicaberis: ꝓpꝛ ꝑ nā aliq̄s ꝓtristabik: et magnū certamē sustiebit. Sz magnū bonū ide ꝓseq̄ris si silēs poꝛtaueris. Jn his t silib⁹ mltis ꝓbari solet fidel⁹ dñi suus: q̄liter se abnegare t in oīb⁹ frāgere querit. Vix ē aliq̄d tale in quo tātundē moꝛi indiges: sicut nō videriꝛ pati q̄ volūtati tue aduersa sunt maxie aūt cū discōueniētia t q̄ min⁹ vtilia tibi apparent fieri iubēt. Et qꝛ nō audes resistere altioꝛi potestati sub dño ꝓstitut⁹: iō duꝛ tibi videtur ad nutū alterius ambulare t omē ꝓpaū sentire obmittere. Sed pensa fili hoꝛum fructum laboꝛum: celerem finem atq̄z premium nimis magnum et non habebis inde graua/men sed foꝛtissimū patientie tue solamē. Mā et ꝓ modica hac voluntate quam nūc spō te deseris: habebis semper voluntatem tuaz in celis. Jbi quipe inuenies omne quod volueris: oē quod desiderare potes. Jbi aderit tibi totius facultas boni: sine timoꝛe amittēdi. Jbi voluntas tua vna semper mecum nil cupiet extraneum vel p̄uatum. Jbi nullus resistet tibi: nemo de te cōqueretur: nemo impediet: nil obuiabit: sed cuncta desideria simul erunt p̄sentia: totumq̄z affectum tuum reficient et adimplebunt vsq̄z ad summum. Jbi reddam gloꝛiam ꝓ contumelia perpessa: pallium laudis ꝓ meroꝛe ꝓ loco nouissimo sedem regni in secula. Jbi apparebit fructus obedientie gaudebit laboꝛ penitentie: et hūilis subiectō coꝛonabik gl̄iose. Hūc ꝙ te inclina humilik sub oīm manib⁹: nec sit cure q̄s hoc dixerit vel iusserit: ꝙ ꝑ magnope curato vt siue p̄latus siue minoꝛ aut equalis aliq̄d a te exposcerit vel innuerit: ꝓ bono totū accipias t sincera volūtate studeas adimplere. Querat ali⁹ ꝑ: ali⁹ illud: gl̄iek ille in il

lo: t iste i isto: laudet q̄ milies mille: tu autē nec i isto nec i illo: ſ i tuipſi⁹ gaude ꝓtēptu: t in mei ſoli⁹ bñplacito ac honore: hoc optando tibi: vt ſiue p vitā ſiue p mortē: de⁹ ſp in te glorificet. Qualr hō deſolatus debeat in manus dei ſe offerre. Cap. LV.

d Omine de⁹ ſctē pr̄ ſis nūc t inetnuz bñdict⁹: q: ſiē vis factū ē: t qđ facis bonuz ē. Letet i te ſeru⁹ tu⁹: nō in ſe nec i aliq̄ alio: q: tu ſol⁹ leticia vera: tu ſpes mea t corona mea: tu gaudiuz meū t honor me⁹ dñe. Quid hz ſuus tu⁹: niſi qđ a te accepit etiā ſine merito ſuo. Tua ſūt oia: q̄ dedisti t q̄ fecisti. Paup ſū t i laborib⁹ meis a iuē tute mea t cōtristat aia mea nōnūq̄ vſq̄ ad lacrimas: qñq̄ etiā ꝓturbat ad ſe ppt iminē tes paſſiōes. Deſidero pacis gaudiū pacē fi lioꝝ tuoꝝ fiagito: q̄ i lumie ꝓſolatōis a te pa ſcunt. Si das pacē: ſi gaudiū ſctñ infūdis: erit aia ſui tui plena modulatōe t deuota in laude tua. ſ ſi te ſubtraxeris ſiē ſepiſſime ſo les nō poterit currere viā mādatorū tuoꝝ: ſ magis ad tundēdū pect⁹ genua incuruāt: q: nō ē illi ſiē heri t nudiuſterci⁹ qñ ſplēdebat lucerna tua ſup caput ei⁹ t ſub vmbra alarū tuarū ꝓtegebat a tētationib⁹ irruētib⁹. Pr̄ iuſte t ſp laudāde: venit hora vt pbet̄ ſuus tu⁹. Pr̄ amāde dignū ē vt hora hac patiat̄ p te aliq̄d ſeru⁹ tuus. Pr̄ ppetue venerāde venit hora quā ab eterno p̄ſciebas affuturā vt ad modicū tp̄s ſuccūbat foris ſeru⁹ tuus vi uat vō ſp apud te int⁹ paululū vilipendat̄: hūliet̄: t deficiat cora hoīb⁹: paſſionib⁹ ꝓte rat̄ t lāguorib⁹: vt iterū tecū in aurora noue lucis reſurgat t i celeſtib⁹ clarificet̄. Pr̄ ſctē tu ſic ordinaſti t ſic voluiſti: t ſ factū ē qđ ip ſe p̄cepiſti. Hec ē enī gr̄a ad amicū tuū: pati t tribulari i mūdo p amore tuo: q̄tiēſcūq̄ a q̄cunq̄ t quōcūq̄ id pmiſeris fieri. Sine cō ſilio t ꝓuidētia tua t ſine cā nihil fit in tra. Bonū mihi dñe q̄ hūliaſti me vt diſcā iuſti ficatōes tuas: t oēs elatōes cordis atq̄ p̄ſū ptōes abijciā: Vtile mihi q̄ cōfuſio cooperuit faciē meā: vt te pot⁹ q̄rā q̄ hoies ad ꝓſulādū re quirā. Didici etiā ex ſ inſcrutabile iudiciuz tuū expaueſcē: q̄ affligis iuſtū cū impio: ſ nō ſine eq̄tate t iuſticia. Gr̄as tibi q: nō pepci ſti malis meis. ſ attriuiſti me vberib⁹ amar̄ infligēs dolores: t imittēs anguſtias foris t int⁹. Nō ē q̄ me ꝓſoleat ex oīb⁹ q̄ ſub celo ſūt niſi tu dñe ds me⁹: celeſtis medic⁹ aiaꝝ: q̄ p cutis t ſanas: deducis ad inferos t reducis. Diſciplina tua ſup me: t vga tua ipa me do cebit. Ecce pr̄ dilecte i manib⁹ tuis ego ſum ſub vga correctōis tue me iclino: pcutē dor ſū meū t collū meū: vt incuruē ad volūtatē tuā tortuoſitatē meā. Fac me piū t hūilē diſcipulū ſiē bñ facere cōſueuiſti: vt ambulem ad oēm nutū tuū. Tibi me t oīa mea ad cor rigēdū ꝓmēdo: meli⁹ eſt ſ corripi q̄ ſ futuro Tu ſcis oīa t ſingla: t nil te latet i hūana cō ſcia. Añq̄ fiāt noſti vētura: t nō op⁹ eſt tibi vt q̄s te doceat aut admoneat ō his q̄ gerūt in tra. Tu ſcis qđ expedit ad ꝓfectū meū: et quātū deſeruit tribulatio ad rubiginē vicio rū purgādā. Fac mecū deſideratū bñplaci tū tuū: t ne deſpicias peccaminoſā vitā meā nulli meli⁹ nec clari⁹ q̄ tibi ſoli notā. Da mi hi dñe ſcire qđ ſciēdū ē: ſ amare qđ amādū eſt. ſ laudare qđ tibi ſūme placet: ſ reputa re qđ tibi p̄cioſū apparet: ſ vituparе qđ ocul⁹ tuis ſordeſcit. Nō me ſinas ſm viſionē ocu loꝝ exterioꝝ iudicare: neq̄ ſm auditū auriū hoīm impitoꝝ ſentētiare: ſ i iudicio vero de viſibilib⁹ t ſpūalib⁹ diſcernere: atq̄ ſup oīa volūtatē bñplaciti tui ſp inq̄rere. Fallūt̄ ſe pe hoīm ſēſus i iudicādo: fallūt̄ t amatores ſecli viſibilia tm̄m̄ō amādo. Quid ē hō nō melior: q: reputat̄ ab hoīe maior: Fallax fal lacē: van⁹ vanū: cec⁹ cecū: ifirm⁹ ifirmū deci pit dū exaltat t veracit̄ magis ꝓfūdit: dū ianit laudat. Nā q̄ntū vnuſq̄q̄ ē i oculꝭ tuis tm̄ ē t nō āplius ait hūilꝭ ſctūs frāciſc⁹. Qđ hūi lib⁹ iſiſtēdū ē opib⁹ cū deficit a ſūmis. LVI.

f Zli nō vales ſp i feruētiori deſiderio ꝟtutū ſtare nec i altiori gdu ꝓtēpla tiōis: ſ nccē hēs intdū ob originalē corruptelā ad inferiora deſcēdē: t on⁹ corru ptibil̄ vite etiā inuite t cū tedio portare. Qđiu mortale corp⁹ geris: tediū ſenties t gua mē cordis. Q portet g̃ ſepe i carne de carnis onere gemere: eo q̄ ñ vales ſpūalib⁹ ſtudijs t dīne ꝓtēplatōi idefinenter iherere Tūc expedit tibi ad hūilia t exteriora opa ꝓfugere t i bonis te actib⁹ recreare: aduētū meū t ſup nā viſitatōz firma ꝓfidētia expectare: exiliū tuū t ariditatē mētis patiēt̄ ſufferre donec ite rū a me viſiteris: t ab oīb⁹ anxietatib⁹ libere ris. Nā facia te labor⁹ obliuiſci: t interna q̄ete pfrui. Expādā cora te p̄rata ſcpturaꝝ vt di latato corde currere incipias viā mādatorū meoꝝ: t dices. Nō ſūt ꝓdigne paſſiōes hui⁹ tpis ad futurā gloriaz q̄ reuelabit̄ in nobis.

Qđ hō nō reputet ſe ꝓſolatōe dignū ſed magis verberibus reum. Cap. LVII.

Omine nō sū dignus cōsolatōe tua
d nec aliq̄ spūali visitatione: t iō iuste
mecū agis qū me inopē t desolatuz
relinqs. Si eī adinstar maris lacrimas fū/
dere posse: adhuc ꝓsolatōe tua dign⁹ nō esse
Ūū uihil dignus sū ꝙ flagellari t puniri: qz
grauit t sepe te offendi t ī mltis valde deliq
Ergo vera pēsata rōne: nec minima sū dig/
nus ꝓsolatōe: ꝑ tu clemēs t miserico2s de⁹ q̄
nō vis ꝑire opa tua ad oñdēdū diuitias bo
nitatis tue ī vasa mie tue: etiā ꝑter oē ꝓportiū
meritū dignaris ꝓsolari seruū tuū sup hūa/
nū modū. Tue eni ꝓsolatōes nō sūt sic hūa/
ne ꝓfabulatōes. Quid egi dñe vt mihi ꝓfer/
res aliquā celestē ꝓsolationē: Ego nihil bo/
ni me egisse recolo: ꝑ sp ad vicia ꝓnum t ad
emēdationē pigrū fuisse. Uerū est t negare
nō possū. Si aliꝙ dicerē: tu stares ꝫ me t nō
eēt q̄ defenderet. Quid merui ꝓ pctis meis
nisi ifernū t ignē eternū: Jn vitate ꝓfiteoꝛ qm̄
dignus sū oī ludibrio t ꝓtēptu: nec decet me
inter deuotos tuos ꝓmoꝛari. Et lz hoc egre au
diā: tñ aduersū me ꝓ vitate pctā mea arguā
vt facili⁹ miam tuā merear ipetrare. Quid
dicā reus t oī ꝓfusiōe plenus: Nō hēo os lo
quēdi nisi hoc tm̄ vōbū: peccaui dñe peccaui:
miserē mei: iḡsce mihi. Sine me paululū vt
plāgā doloꝛē meū: añq̄ vadā ad terrā tene/
brosā t optā moꝛtis caligine. Et q̄d tā maxie
a reo t misero pctōe requiris: nisi vt ꝓteraī
t hūiliet se ꝓ delictis suis: Jn vera ꝓpitiōe t
coꝛdis hūiliatōe nascit spes venie recōciliat
ptu: bata ꝓscia repat gra ꝑdita: tuet hō a fu
tura ira t occurrūt sibi mutuo in osculo sctō
ōs t penitēs aīa. Hūilis pctō ꝓpitio acce/
ptabile tibi ē dñe sacrificiū lōge suaui⁹ odo/
rās ī ꝓspectu tuo q̄ thuris incēsū hoc ē gtū
etiā vnguētū q̄ sacris pedib⁹ tuis infundi
voluisti: q: coꝛ ꝓpitū t hūiliatū nūq̄ despe/
xisti. Jbi ē loc⁹ refugij a facie ire inimici: ibi
emēdat t abluit quicq̄d aliūde ꝛctū ē t inq̄
natū. De gra dei q̄ nō miscet terrena sapi
entibus. Cap. LVIII.

Jli ꝑciosa ē gra mea: nō patit se mi/
f sceri exteneis reb⁹ nec ꝓsolationib⁹ ter
renis. Abijcere ḡ oportet oia ipedi/
mēta gre: si optas ei⁹ infusionē suscipe. Pe/
te secretū tibi: ama solus hitare tecū nullius
reqre ꝓfabulatōz: ꝑ magis ad deū deuotā ef
funde pcē vt ꝓpūctā teneas mentē t puram
ꝓsciaz. Totū mūdū nihil estima dei vocatio
nē oibus exterioꝛib⁹ añpone. Nō eni poter
mihi vacare t ī trāsitoꝛijs pariter delectari. A
notis t a charis amicis oportet elōgari: t ab
oī tpali solatio mētē tenere ꝑuatā. Sic obse/
crat btūs apl's petr⁹ vt tāq̄z aduenas et pe
grinos in h̄ mūdo se cōtineāt xpi fideles. O
quanta fiducia erit moꝛituro: quē nullus re
affect⁹ detinet ī mōdo. Sed sic segregatū co
hre ab oibus: eger necdum capit anim⁹: nec
aīalis hō nouit intrni hois libertatez. Attñ si
vere velit eē spūalis: oportet eū renūciare tā
remotis q̄z ꝓpinqs: t a nemine magis caue
q̄z a seipso. Si temetipm̄ pfecte viceris: cete
ra facili⁹ subiugab. Perfecta nāq̄ victoꝛia
ē de semetipo triūphare. Qui eni semetipm̄
sbiectū tenet vt sensualitas rōni t rō ī cūctis
obediat mihi: h̄ vere victoꝛ ē sui t dñs mūdi.
Si ad hūc apicē scādere gliscis: oportet viriliꝛ
incipe t securi ad radicē ponere: vt euellas t
destruas occultā t inoꝛdinatā inclinatōz ad
teipm̄ t ad oē ꝓpriatū t māle bonū. Ex h̄ vi
cio q̄ hō semetipm̄ nimis ioꝛdiate diligit: pe
ne totū pēdet q̄cq̄d radicaliꝛ vicēdū ē. Quo
deuicto t sbacto malo: pax magna t trāq̄llitas
erit ꝓtinuo. Sz q: panci sibipsis pfecte moꝛi
laboꝛāt nec plene ex se tēdūt: ꝓpterea ī se im
plicati remanēt nec sup se i spū eleuari pñt.
Qui autē libere mecū ambulare desideraī:
ncce ē vt oēs p̄uas t ioꝛdiatas affectōes su/
as moꝛtificet: atq̄ nulli creature ꝑuato amo
re ꝓcupiscēter inhereat. De diuersis mo/
tibus nature t gre. Cap. LIX.

Jli diligēter aduerte mot⁹ nature t
f gre: q: valde ꝛrier subtiliꝛ mouent t
vix nisi a spūali t intimo illuminato
hoie discernūt. Oēs q̄dē bonū apetūt t ali
q̄d boni ī suis dict⁹: vel factis ꝓtēdūt: iō sub
spē boni multi fallūt. Natura callida ē t ml
tos trahit illaqat t decipit: t se sp ꝓ fine hz.
Sz gra simplr ābulat t ab oī spē mala decli
nat fallatias: nō ꝓtēdit: t omnia pure ꝓpter
deum agit in quo t finaliter requiescit. Na/
tura inuite vult moꝛi: nec premi nec superari
nec subesse nec sponte subiugari. Gratia vo
studet moꝛtificationi ꝓprie: reīstit sensua/
litati: q̄rit subijci: apetit vinci nec ꝓpria vult
libtate fungi: sub disciplina amat teneri: nec
alicui cupit dñari: ꝑ sub deo sp viuere stare t
esse: atq̄ ꝓpt deū oī hūane creature hūiliter
pata est inclinari. Natura ꝓ suo comodo la
boꝛat t q̄d lucri ex alio sibi ꝓueniat attēdit.
Gra aūt nō q̄d sibi vtile t comodosum sit: ꝑ
q̄ multis ꝓficiat magis ꝓsideraī. Natura li/
bent honoꝛē t reuerētiā accipit. Gra vo oēz
honoꝛē t glīaz deo fidelit attribuit. Natura

ꝓfusionē timet⁊ ꝓtēptū. Gr̃a autē gaudet ꝑ noīe iesu ꝓtumeliā pati. Natura ociū amat⁊ quietē coꝛpalē. Gr̃a aūt vacua esse nō pōt: ꝙ libēter amplectit̄ laboꝛē. Natura q̄rit curio sa habere⁊ pulcra:⁊ abhoꝛret vilia⁊ grossa Gr̃a ℞o simplicib⁹ delectat̄⁊ hūilib⁹: aspera nō aspnat̄: nec vetustis refugit indui pānis Natura respicit tpalia: gaudet ad lucra tre na. tristat̄ de dāno: irritat̄ leui iniurie ℞bo. Sz gr̃a attēdit etna: nō inheret tpalib⁹: nec in ꝓditōe rerū turbat̄: neq; verb̄ duriozibus acerbat̄: qz thesaurū suū⁊ gaudiū i celo vbi nil perit ꝓstituit. Natura cupida ē⁊ libētius accipit q̄ donat: amat ꝑticia⁊ ꝓpria. Gr̃a aūt pia ē⁊ cōis vitat singularia: ꝓtētat̄ pau cis: beati⁹ iudicat dare q̄ accipe. Natura in clinat ad creaturas: ad carnē ꝑticia: ad vani tatē⁊ discursus. Sz gr̃a trahit ad deū et ad ℞tutes: renūciat creaturis: fugit mūdū odit carnis desideria: restringit euagatōnes: eru bescit i publico apparere. Natura libēter ali qō solatiū hz extēnū in q̄ delectet̄ ad sensū. Sz gr̃a in solo deo q̄rit ꝓsolari⁊ in sūmo bo no sup omnia visibilia delectari. Natura to tū agit ꝓꝑt lucrū⁊ comodū ꝑticiū nihil gra tis facere ꝓt ꝙ aut eq̄le aut meli⁹ aut laudē vl̄ fauoꝛē ꝑ bñfactis ꝓseqū sperat:⁊ multū pōde rari sua gesta⁊ dona cōcupiscit. Gr̃a ℞o nil tpale q̄rit: nec aliud ꝓmiū q̄z deū solū ꝑ mer cede postulat: nec ampli⁹ de tpalib⁹ necessa rijs desiderat nisi quantū h̄ sibi ad assecutio nē etnoꝛū valeāt deseruire. Natura gaudet de amicis multis⁊ ꝓpinq̄s: gloriat̄ de nobi li loco⁊ oꝛtu generis: arridet potētib⁹: blan dit̄ diuitib⁹: applaudit sibus. Gr̃a aūt⁊ ini micos diligit: nec de amicoꝛ turba extollit̄: nec locū nec oꝛtū nataliū reputat nisi si ℞tus maioꝛ ibi fuerit: fauet magꝭ paupi q̄ diuiti. cōpatit̄ plꝰ innocēti q̄ potēti: ꝓgaudet vera ci nō fallaci: exhortat̄ sp bonꝰ melioꝛa charis mata emulari⁊ filio dei per ℞tutes assimila ri. Natura de defectu et molestia cito ꝙrit̄. Gr̃a ꝓstāter fert inopiā. Natura oīa ad se re flectit: ꝑ se ceꝛtat⁊ arguit Gr̃a aūt ad deū cū cta reducit vñ oꝛiginalit̄ emanāt: nihil boni sibi ascribit nec arrogāter ꝑsumit: nō ꝓtēdit nec suā sniam alijs ꝑfert: ꝙ in oī sensu⁊ intel lectu etne sapīe ac dīno examini se submittit Natura appetit scire:⁊ noua⁊ secreta audire vult exteri⁹ apparere⁊ multa ꝑ sensus expiri tio ꝑcedit. Sz gr̃a nō curat noua nec curio sa ꝓcipe: qz totū ꝙ ꝺ vetustate coꝛruptiōis ē oꝛtū: cū nihil nouū⁊ durabile sit sup terram Docet ita q̄z sensus restringere: vanā ꝓplacē tiā⁊ ostētationē deuitare: laudāda et digne mirāda hūiliter abscōdere⁊ de oī re et de oī scia vtilitatis fructū atq; dei laudē⁊ honoꝛē q̄rere. Nō vult se nec sua ꝑdicari: ꝙ deū i do nis suis optat bñdici: q̄ cūcta ex mera chari tate largit̄. Hec gr̃a supnaturale lumē⁊ qꝺ dā dei spāle donū ē:⁊ ꝑticioꝛ signacu lū et pignꝰ salutis etne: q̄ hoīem de terrenis ad celestia amāda sustulit:⁊ de carnali spūa lē efficit. Quāto igit̄ natura amplius ꝓmit̄⁊ vincit̄: tātomagis gr̃a infūdit̄:⁊ q̄tidie no uis visitationib⁹ iterioꝛ hō ꝺm imaginē dei reformat̄. De coꝛruptione nature⁊ efficacia gratie diuine. Cap̄.LX.

Omine deus meus q̄ me creasti ad imaginē⁊ sīlitudinē tuā: ꝓcede mi hi hāc gratiā: quā ostēdisti mihi taz magnā⁊ necessariā ad salutez⁊ vincā pessi mā naturā meā trahētē ad pctā⁊ i ꝑditionē Sentio enī i carne mea legē pctī ꝺicentē le gi mētis mee⁊ captiuū me ducētē ad obedi endū sensualitati i multis nec possū resistere passionib⁹ eius: nisi assistat tua sctissima gr̃a coꝛdi meo ardēter infusa. Opus ē gr̃a tua⁊ magna gr̃a: vt vincat̄ natura ad malū sp ꝑ na ab adolescētia sua Mā ꝑ ꝑmū hoīem adā lapsa⁊ viciata ꝑ pctm̄ i oēs hoīes pena hu ius macule descēdit: vt ipa nā q̄ bona⁊ recta a te ꝓdita fuit: ꝑ vicio iā⁊ infirmitate coꝛru pte nature ponat̄ eo q̄ mot⁹ ei⁹ sibi relictus ad malū⁊ iferioꝛa trahat. Mā modica vis q̄ remāsit ē tāq̄z scintilla quedā latēs i cinere. Hec est ipsa rō nālis circūfusa magꝭ caligine adhuc iudiciū hñs boni et mali: veri falsiq̄ distātiā: lz ꝑotēs sit adimplere oē qꝺ appro bat: nec pleno iā lumine ℞itatis nec sanitate affectionū suaꝝ potiat̄. Hinc ē deꝰ meꝰ q̄ cō delectoꝛ legi tue ꝺm interioꝛē hoīem. sciens mādatū tuū foꝛe bonū. iustū⁊ sctm̄ arguens etiā oē malū⁊ pctm̄ fugiēdū: carne aūt seruio legi pctī dū magis sensualitati obedio q̄z rō ni. Hinc ē q̄ velle bonū mihi adiacet: ꝑficere aūt nō inuenio. Hinc sepe mlta bona ꝓpono ꝙ qz gr̃a deest ad adiuuādū infirmitatē meā ex leui resistētia resilio⁊ deficio. Hic accidit q̄ viā pfectōis a gr̃sco⁊ q̄lit̄ a gē debeā clare satis video: ꝙ ꝓprio coꝛruptōis pōdere ꝓcessus ad pfectioꝛa nō assurgo. O q̄z maxle est mihi nccria ꝺne gr̃a tua: ad inchoādū bonū ad ꝓficiēdū⁊ ad pficiendū. Mā sine ea nihil possū facere: oīa aūt possuz in te: ꝑfortāte me

gra. O vera celestis gra sine q̃ nulla sunt p̃ pria merita: nulla q̃z dona nature p̃derāda Nihil artes: nihil diuitie: nihil pulchritudo vel fortitudo: nihil ingeniū vel eloq̃ntia valet apud te dñe sine gra Mā dona nature bonis t malis sūt cōia: electoꝝ aūt ꝓpriū donū est gra siue dilectio q̃ insigniti digni habent vita eterna. Tantū eminet h̄ gra vt nec donū ꝓphetie nec signoꝝ opatio nec quantalibet alta speculatio aliq̃d estimetur sine ea. Sed neq; fides neq; spes neq; alie virtutes tibi accepte sūt sine charitate t gra. O btissima gra q̃ pauperē spū ꝙtutib⁹ diuitē facis: t diuites mlt̄s bōis hūilē corde reddis veni descēde ad me: reple me mane ꝙsolatōe tua: ne deficiat plassitudine t ariditate mentis ania mea. O bsecro dñe vt inueniā gratiā in oculis tuis: sufficit eñ mihi gra tua: ceteris nō obtēt̄s q̃ desiderat natura. Si fuero tentat⁹ t vexatus tribulatōib⁹ multis: nō timebo mala dū mecū fuerit gra tua Ipsa fortitudo mea. ipa ꝙsiliū cōfert t auxiliū. Cūctis hostib⁹ potentioꝝ ē t sapiētioꝝ vniuersis sapiētibus. Magistra ē veritat̄s: doctrix disciplineꝝ lumē coꝝdis: solamē pssure: fugatrix tristicie: ablatrix timoꝝis: nutrix deuotōnis: ꝓductrix lachrymarū. Quid sum sine ea: nisi aridū lignū et stips inutilis ad ej̄ciēdū? Tua g̃ me dñe gra sp̄ ꝓueniat t sequat̄: t bonis opibus iugiter pstet eē intentū p̃ ihesū xp̃m filiū tuū Amen.

Qō nosipsos abnegare t xp̃m imitari debemus p̃ crucem. Cap̃. LXI.

Ili quantū a te vales exire: tantū in me poteris trāsire. Sicut nihil foris ꝙcupiscere interna pacē facit sic se interius reliq̃re deo ꝙiūgit. Volo te addiscere pfectā abnegatōe tui i volūtate mea: sine ꝯdictōe t q̃rela. Seq̃re me: ego sū via veritas t vita. Sine via nō itur: sine veritate nō cognoscit̄: sine vita nō viuit̄. Ego sū via quā sequi debes: veritas cui credere debes: vita quā sperare debes. Ego sū via inuiolabilis veritas infallibilis: vita int̄miabilis. Ego sum via rectissima: veritas supma: vita vera vita beata: vita increata. Si mānseris in via mea: cogn̄sces veritatē: t veritas liberabit te t apphendes vitā eternā. Si vis ad vitā ingredi: serua mādata. Si vis veritatē cognōscere: crede mihi: Si vis pfect⁹ esse: vende oīa. Si vis eē discipulus me⁹ abnega temetip̃m Si vis beatā vitā possidere: p̃sitem vitā ꝓtēne. Si vis exaltari in celo: hūilia te in mūdo Si vis regre mecū: porta crucē mecū. Soli eni serui crucis inueniūt viā btītudinis t vere lucis. Dñe ihesu xp̃e q̃rta ē via tua t mūdo despecta: donā mihi tecū mūdi despectū imitari. Nō eni maioꝝ ē seru⁹ dño suo nec discipulus sup magr̄m. Exerceat̄ seru⁹ tuus in vita tua: q̃ ibi ē salus mea t sanctitas vera. Quicq̃d ex eā lego vel audio: nō me recreat nec delectat plene. Fili q̃z h̄ scis t legisti oīa btūs eris si feceris ea. Qui habet mandata mea t seruat ea: ipse est q̃ diligit me: t ego diligā eū t manifestabo ei meip̃m: t faciā eum ꝙsedere mecū in regno p̃is mei. Dñe igit̄ sicut dixisti t ꝓmisisti sic vtiq; mihi ꝓmereri ꝓtingat. Suscepi de manu tua crucē: portabo eā vsq; ad mortē sicut ip̃posuisti mihi. Vere vita boni monachi crux est: t dux paradisi. Inceptū est retro abire nō lz: nec relinquere oportet. Eya frēs pgam⁹ sil̄: abs erit nobiscū Propt̄ ihesū suscepim⁹ hāc crucē: ꝓpter ihesū pseuerem⁹ in cruce. Erit adiutoꝝ nr̄ q̃ ē dux nr̄ t ꝓcessoꝝ. En rex nr̄ ingredit̄ añ nos: qui pugnabit ꝓ nob. Seq̃mur virilit̄: nemo metuat terroꝝes: simⁿ parati mori fortit̄ in bello nec inferamus crimē glie nre vt fugiamus a cruce. Qō hō nō sit nimis delectus qñ in aliquos labit̄ defectus. Cap̃. LXII.

Ili magis placēt mihi patiētia t humilitas i aduersis q̃z multa ꝙsolatio t deuotio in ꝓsperis. vt q̃d te cōtristat paruū factū ꝑ te dictū? Si amplⁱ fuiss̄: ꝓmoueri nō debuisses ꝑ nūc dimitte trāsire: nō est p̃mū nec nouū: nec vltimū erit si diu vixeris. Sat̄ virilis es: q̃diu nil obuiat aduersi: bñ etiam ꝙsulis: t alios nosti roborare verbis: ꝑ cū ad ianuā tuā venit repētina tribulatio deficis ꝙsilio t robore. Attēde magnā fragilitatē tuā quā sepi⁹ expiris in modicis obiect̄s Tñ p̃ salute tua ista fiūt. Cū hec t silia ꝓtingūt. Pone vt melius nosti: ex corde t si te tetigit: nō tñ dej̄ciat nec diu implicet. Ad minus sustine patiēter si non potes gaudēter. Etiā si min⁹ libēter audis t indignatōnē sentis Repāme te: nec patiaris aliq̃d inordinatum ex ore tuo exire vñ paruuli scādalizent̄. Cito ꝙescet cōmotio excitata: t doloꝝ intern⁹ reuerēte gra dulcorabit̄. Adhuc viuo ego dicit dñs: iuuare te parat⁹ t solito ampl⁹ cōsolari: si cōfisus fueris mihi et deuote inuocaueris. Animequioꝝ esto: t ad maioꝝē sustinentiā accingere. Nō ē totū frustratū si te sepi⁹ ꝓcipis tribulatū vel grauit̄ tentatū. Ihō es t nō ōs: caro es t nō angel⁹. Quō tu posses sp̄ in eodē statu ꝙtutis p̃ma

nere:qñ ꝫ defuit angelo in celo⁊ ꝑmo hoi in paradiso:q̄ nō diu steterūt:Ego sū q̄ merētes erigo sospitate:⁊ suā cognoscētes infirmitatē ad meā ꝓpriā diuinitatē. Dñe bñdictus sit verbum tuū:dulce sup mel ⁊ fauus ori meo. Quid facerē in tātis tribulatiōibus ⁊ angustijs meis:nisi me ꝯfortares tuis sctis sermonibus:Dummō tandē ad portū salutis puenīā:qđ pure est q̄ ⁊ quāta passus fuero:Da finē bonū. da felicē ex hoc mūdo transitū. Ame mēto mei deꝰ meus:⁊ dirige me recto itinere in regnū tuū Amē.

De altioribꝰ rebus ⁊ occultis iudicijs dei nō scrutādis. Caꝑ. LXIII

f Ili caueas disputare de altis materijs:et de occultis dei iudicijs. Cur iste sic relinquit ⁊ ille ad tātā gratiā assumit cur etiā iste tantū affligit ⁊ ille tā exaltat. Ista oēm hūanā facultatē excedūt nec ad inuestigādū iudiciū diuinuz vlla rō ꝑualet vel disputatio. Qñ g̈ hec tibi suggerit inimicꝰ vel etiā quidā curiosi inqrunt hoies:rñde illud ꝓphe. Justus es dñe: ⁊ rectū iudiciū tuuz. Et illud. Judicia dñi vera iustificata in semetipsa. Judicia mea metuēda sūt nō discutiēda:qz humano intellectui sūt incōphēsibilia. Noli etiā inqrere vel disputare de meritis sctōꝝ:qs alio sanctior aut qs maior fuerit in regno celoꝝ. Talia generāt sepe lites ⁊ ꝓtentiones inutiles:nutriūt q̄ supbiā ⁊ vanā gloriā. vñ oriunt inuidie ⁊ dissensiones dū iste illū sctm ⁊ ali⁹ aliū conat supbe ꝓferre. Talia aūt velle scire ⁊ inuestigare nullū fructū afferūt:ꝫ magis sctis displicēt: qz nō sū deus dissensionis ꝫ pacis:q̄ pax magis in hūilitate vera q̄ in ꝓpria exaltatione ꝓsistit. Quidā zelo dilectōis trahūt ad hos vel ad illos ampliori affectu:ꝫ hūano potiꝰ q̄ diuino. Ego sū q̄ cūctos ꝓdidi sctōs:ego donaui gratiā:ego ꝑstiti gloriā. ego noui singulorꝝ merita. ego ꝓueni eos in bñdictiōibꝰ dulcedinis mee. ego ꝑsciui dilectos añ secla ego eos elegi de mūdo nō ipsi me ꝑelegerūt ego vocaui p gratiā. attraxi p miam:ego p/solatōes magnificas:ego dedi pseuerātiam ego coronaui eoꝝ patiētiā:ego ꝓmū ⁊ nouissimū agnosco:ego oēs inestimabili dilectōe amplector. ego laudādus suz in oibus sctis meis. ego sup oia bñdicēdus sū ⁊ honorāndꝰ si in singulis qs sic gliose magnificaui et ꝓdestinaui sine vllis ꝓcedētibus ꝓpriis meritis Qui g̈ vnū de minimis meis ꝓtēpseris: nec magnū honorat qz pusillū et magnū ego fe/ci. Et q̄ derogat alicui sctōꝝ:derogat mihi ⁊ ceteris oibus in regno celoꝝ. Oēs vnū sunt p charitatis vinculū:idē sentiūt:idē volūt ⁊ oēs in vnū se diligūt. Adhuc aūt qđ multo altiꝰ est:plus me q̄ se ⁊ sua merita diligunt. Mā supra se rapti ⁊ extra ꝓpriā dilectionem tracti:toti i amorē mei ꝓgūt:in q̄ ⁊ fruitiue q̄escūt. Nihil ē qđ eos auertere possit aut deprimere:quippe q̄ etna veritate pleni:igne ardent sūt inextinguibilis charitatis. Taceāt igit carnales ⁊ aīales hoies de sctōꝝ statu disserere:q̄ nō norunt nisi ꝓpria gaudia diligere. Demūt ⁊ addūt p̄ pua inclinatiōe nō ꝓut placet etne veritati. in multis ē ign̄ratia:eoꝝ maxime q̄ parū illūinati raro aliquē pfecta dilectōe spūali diligere norūt. Adulti adhuc naturali affectu ⁊ hūana amicitia ad hos vl ad illos trahunt:⁊ sicut i inferioꝝ se hūt ita ⁊ de celestiꝰ imaginant. Sz est distātia incōpabilis q̄ impfecti cogitāt ⁊ q̄ illūinati viri p reuelationē supnā speculant. Caue g̈ fili de istis curiose tractare q̄ tuā sciaz excedūt: ꝫ h magis satage ⁊ intēde vt vel minimꝰ in regno dei queas inueniri. Et si q̄spiaz sciret qs alio sanctior esset vel maior haberet i regno celoꝝ:qđ ei h noticia ꝓdesset:nisi se ex hac cognitōe coram me hūiliaret:⁊ in maiorē noīs mei laudē exurgeret? Adulto acceptiꝰ deo facit:q̄ de pctōꝝ suoꝝ magnitudie ⁊ ꝟtutū suarū paruitate cogitat ⁊ q̄ lōge a sctōꝝ ꝓsecutiōe distat: q̄ is q̄ de eoꝝ maioritate vel paruitate disputat. Adelius ē sctōs deuotis ꝑcibus ⁊ lacrimis exorare ⁊ eoꝝ gloriosa suffragia hūili mēte implorare: q̄ eoꝝ secreta vana inqsitiōe pscrutari. Illi bñ ⁊ optime ꝓtentant:si hoies scirēt ꝓtentari ⁊ vaniloqa sua ꝓpescere. Nō gloriāt de ꝓprijs meritis:qppe sibi nil bonitatis ascribūt: ꝫ totū mihi:qñ ipsis cūcta ex infinita charitate mea donaui Tāto amore diuinitatis ⁊ gaudio supefluēti replēt vt nihil eis desit glie:nihil q̄ possit deesse felicitati. Oēs scti quāto altiores in glia tāto hūiliores in seipsis:⁊ mihi viciniores et dilectiores existūt. Jdeoq̄ habes scriptū qz mittebāt coronas suas añ deū ⁊ ceciderūt in facies suas coram agno:⁊ adorauerūt viuentē in secula seculoꝝ. Adulti q̄rūt qs maior sit in regno dei: q̄ ignorāt an cū minimis erunt digni ꝓputari. Magnū ē vel minimū eē in celo vbi oēs magni sūt:qz oēs filij dei vocabūtur ⁊ erūt. Adminimꝰ erit in mille ⁊ pctōr cētū annoꝝ morieꝝ. Cū enī q̄rerēt discipli qs maior eēt i regno celoꝝ:tale audierūt rūsū. Nisi

ꝓuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut paruuli: nō intrabitis in regnū celoꝝ. Quicūq; ergo humiliauerit se sicut paruulus iste: hic maior ē in regno celorū. Ue eis q̄ cū paruulis hūiliare se spōte dedignant: qm̄ hūilis ianua regni celestis eos nō admittet intrare Ue etiā diuitibus q̄ habēt hic cōsolatōes suas: quia pauperibus intrātibus in regnū dei stabūt foris eiulātes. Gaudete hūiles ⁊ exultate pauperes: qm̄ vīm est regnū dei si tm̄ in veritate ambulatis. Qō ois spes ⁊ fiducia in solo deo est figenda. Cap. LXIIII.

Domine q̄ ē fiducia mea quā ī hac vita habeo: aut qō maius solatiū meū ex oibus apparētibus sub celo: Mō/ne tu dñe deus meus cuius miscōie nō est numerus: Ubi mihi bñ fuit sine te: aut qm̄ male esse potuit pñte te: Malo pauper esse ꝓpter te: q̄ diues sine te. Eligo potius tecū in terra pegrinari q̄ sine te celū possidere. Ubi tu ibi celū: atq; ibi mors ⁊ infernus vbi tu non es: tu mihi in desiderio es: ⁊ iō post te gemere ⁊ clamare ⁊ exorare necesse ē. In nullo deniq; potest plene ꝓfidere q̄ in necessitatibus auxilieꝝ opportunis nisi in te solo deo meo. Tu es spes mea ⁊ fiducia mea tu consolator meus ⁊ fidelissimus in oibus. Oēs q̄ sua sūt querūt: tu salutē meā et ꝓfectū meū solūmō ptendis ⁊ oīa in bonū mihi cōuertis: ⁊ iam si varijs tentationibus ⁊ aduersitatibus expo nas. Hoc totū ad vtilitatē meā ordinas: qui mille modis dilectos tuos ꝓbare cōsueuisti In qua ꝓbatione nō minus diligi debes et laudari: q̄z si celestibus ꝓsolationibus me repleres. In te ergo dñe deus pono totā spem meā ⁊ refugiū: in te oēm tribulationē ⁊ angustiam meā cōstituo: q̄ totū infirmū ⁊ instabile. inuenio quicq̄d extra te ꝓspicio Mō enī ꝓderūt mlti amici: neq; fortes auxiliarij ad iuuare poterūt: neq; ꝓuidētes ꝓsiliarij respōsum vtile dare neq; libri doctorum cōsolari: nec aliqua p̄ciosa substātia liberare: nec locꝰ aliquis secretus ꝓtutari: si tuipse nō assistas iuues ꝓfortes: cōsoleris instruas et custodias. Oīa nanq; q̄ ad pacē videnē esse ⁊ felicitatē habendā: te absente nihil sunt: nihilq; felicitatis in veritate ꝓferunt. Finis ergo oīm bonoꝝ ⁊ altitudo vite ⁊ pfūditas eloquioꝝ tu es: ⁊ in te sup oīa sperare fortissimū solatium seruoꝝ tuoꝝ Ad te sunt oculi mei: in te cōfido deus meus misericordiarū pr̄. Benedic ⁊ sctifica mīam meā bñdictōne celesti: vt fiat habitatio sācta tua ⁊ sedes eterne glorie tue: nihilq; in templo tuo indignitatis inueniaē quod oculos tue maiestatis offendat. Scōm magnitudinē bonitatis tenet multitudinē miserationū tuarū respice in me ⁊ exaudi oronē paupis serui tui longe exulātis in regione vmbre mortis. Protege ⁊ ꝓserua aiam seruuli tui inter tot discrimina vite corruptibilis ac comitāte gr̄a tua dirige p̄ viā pacis ad patriā ꝑpetue claritatis.

Explicit liber tercius. Incipit q̄rtus.

Deuota exhortatio ad sacram corpis x̄pi cōionem. Uox christi.

Uenite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos dicit dñs. Panis quē ego dabo: caro mea est: p̄ mūdi vita. Accipite ⁊ comedite: hoc ē corpus meuz qō p̄ vobis tradeē. Hoc facite in meā cōmemorationē. Qui manducat carnē meā ⁊ bibit meū sanguinē ī me manet ⁊ ego in illo. Uerba q̄ ego locutus sū vobis: spūs ⁊ vita sunt.

Cum quanta reuerentia x̄ps sit suscipiendus. Cap. L.

Ec sunt verba tua x̄pe veritas eterna: q̄z uis nō vno tpe ꝓlata nec vno in loco ꝓscripta. Quia ergo tua sūt verba gratāter mihi ⁊ fideliter cuncta sūt accipienda Tua sunt ⁊ tu ea ꝓtulisti ⁊ mea q̄ sunt q: p̄ salute mea ediḋisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo: vt artius inserantur corde meo. Excitant me verba tante pietatis plena dulcedinis ⁊ dilectōnis: ꝑ terrent me delicta ꝓpria: ⁊ ad capiēda tanta misteria me reuerberat impura conscientia. Prouocat me dulcedo verboꝝ tuoꝝ: ꝑ onerat me multitudo vicioꝝ meoꝝ. Jubes vt fiducialiter ad te accedā si tecū velim hr̄e partē: vt immortalitatis accipiā alimoniā si eternā cupiā obtinere vitā ⁊ gloriā. Uenite inquis ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis: et ego reficiam vos. O dulce ⁊ amicabile verbū in aure peccatoris q̄ tu dñe deus meus egenū ⁊ pauperem inuitas. ad cōionez tui sctissimi corpis. Sed q̄s ego sum dñe vt ad te p̄sumā accedere: Ecce celi celoꝝ te nō capiūt: ⁊ tu dicis venite ad me oēs: Quid sibi vult ista pijssima dignatio ⁊ tam amicabilis inuitatio: quō ausus ero venire: q̄ nihil boni mihi ꝓscius sū Unde p̄sumere: quō te introducā in domū meā q̄ sepius offendi benignissimā faciē tuā. Reuerētur angeli ⁊ archāgeli: metuunt sctī ⁊ iusti, ⁊ tu dicis: venite ad me oēs. Nisi

tu dñe hoc diceres: qs verū esse crederet t ni
si tu iuberes: qs accedē attēptaret; Ecce noe
vir iust⁹ in arche fabrica centū annis labora
uit vt cū paucis saluarē: t ego quō me potē
ro vna hora pparare vt mūdi fabricatorē cū
reuerētia sūmā. Moyses famul⁹ tu⁹ magn⁹
t specialis amicus tu⁹ archā ex lignis iputri
bilib⁹ fecit quā t mūdissimo vestiuit auro vt
tabulas legis i eis repōneret: et ego putrida
creatura audebo te ꝓditorē legis ac vite da
torē tā facile suscipe in corpe meo pctis sbdi
ficū tēplū septē annis in laudē nois tui edifi
cauit: t octo dieb⁹ festū dedicatōis eius cele
brauit: mille hostias pacificas obtulit: et ar
chā federis clāgore buccine et iubilo in locū
sibi pparatū solēnit collocauit: t ego infelix
t pauprim⁹ hoim quō te in domū meā intro
ducā: q vix mediā expēdere deuote noui ho
de⁹ qntū illi ad placendū tibi agere studuer
cū me ad cōicādū disponō: raro tot⁹ collect⁹
rarissime ab oi distractōne purgat⁹. Et certe
in tua salutari deitat pītia nulla deberet oc
currere indecēs cogitatio nulla etiā occupa
re creatura: qz nō āgelū s angelox dūm susce
pturus suz hospitio. Est tñ valde magē distā
tia inē archā federi cū suis reliquijs t mūdis
simū corp⁹ tuū cū suis ineffabilib⁹ vtutibus
inē legalia illa sacrificia futurox pfiguratiua
t verā tui corpis hostiā: oim antiqrū sacrifi
ciorū ꝓtēplatiuā. Quare igit non magis ad
tuā venerabilē innardesco pītiā: cur nō ma
iori me pparo solicitudine ad tua sctā sumen
da: qñ illi antiq scti pfiarche t pphete reges
s et pncipes cū vniuerso pplo tm demōstra
runt affectū erga cultū diuinū? Saltauit de
uotissim⁹ rex dauid coā archa dei totis viri
bus: recolēs bnficia olim indulta pfib⁹: fecit
diuersi gnis organa: psalmos edidit t canta
ri istituit. cū leticia cecinit et ipse frequēter in
citthara: spūscti afflat⁹ gra docuit pplm israel
gulis bndicere t pdicare Si tāta agebat tūc
rā archa testamēti: qnta nūc mihi t omi pplo
xpiano hnda est reuerētia t deuotio in pītia
sacramēti: in sūptōe excellētissimi corpis xpi
Currūt multi ad diuersa loca p visitādis re
liquijs scox t mirant auditis gestis eox: am
t auro inuoluta sacra ossa ipsorū. Et ecce tu
pns es h apō me in altari os me⁹ sctus sctox
creator oim t dns angelox. Sepe in talibus
videdis est curiositas hoim t nouitas inui
sorū: t modic⁹ reportat emēdatōis fructus
maxime vbi est tā leuis sine vera ꝓtritōe di
scursus. Hic aūt in sacro altaris tot⁹ pns es
deus me⁹ hō xps ihs vbi et copiosus pcipit
eterne salutis fruct⁹ qtienscūq fueris digne
ac deuoto suscept⁹. Ad istud vo nō trahit le
uitas aliq nec curiositas aut sensualitas: sed
firma fides: deuota spes t sincera charitas.
O inuisibilis ꝓditor mōi os q mirabr agis
nobiscū: q suauiter t gratiose cū electis tuis
disponis: qbus temetipm in sacro sumēdū p
ponis Hoc nāq oēm intellectū supat: h spe
cialit deuotox corda trahit: t accēdit affectū
Ipsi ei veri fideles tui q totā vitā suā ad emē
dationē disponūt: ex h dignissimo sacro ma
gnā deuotiōis gram t virtutis amorē freqnt
recipiūt. O admirabilis t abscōdita gra sa
cramenti quā norunt tm xpi fideles: infideles
aūt t pctis suietes expri nō pnt. In h sacro
ꝓfert spūalis gra: t repat in aia vtus amissa
t p peccatū deformata redit pulcritudo. Tā
to ē aliqn hec gra vt ex plenitudie collate de
uotōis nō tm mēs: h t habile corp⁹ vires sibi
pstitas sentiat ampliores. Dolēdū tñ valde
t miserandū sup tepiditate t negligētia nra
q nō maiori affectu trahimur ad xpm sumē
dū: in q tota spes saluādox ꝓsistit et meritū.
Ipse ē enī sctificatio nra t redēptio ipse con
solatio viatox t sctox etna fruitio. Dolendū
itaq valde q multi tā parū hoc salutare my
steriū aduertūt qō celū letificat et mūdū con
seruat vniuersum. Heu cecitas t duricia cor
dis hūani tā ineffabile donū nō magis attē
dere t ex qtidiano vso etiā ad inaduertentiā
defluere. Si enī hoc sctissimū sacrm in vno
tm celebraretur loco et ab vno tantū conse
craretur sacerdote in mundo: quanto pūtes
desiderio ad illū locū t talē dei sacerdotē hō
mines afficerent: vt diuina misteria celebra
re audirēt. Nūc aūt multi facti sunt sacerdo
tes: t in mltis locis offert xps: vt tāto maior
appareat gra t dilectio dei ad hoiem qnto al
tius est sacra cōio diffusa per orbē. Gras tibi
bone iesu pastor etne q nos paupes t exules
dignat⁹ es pcioso corpe t sāguie tuo reficere
t ad h misteria pcipēda etiā pprij oris tui al
loqo inuitare: dicendo. Venite ad me oēs q
laboratis t onorati estis t ego reficiam vos.

Quod magna bonitas et charitas dei. in
sacramento exhibetur homini. Cap. II.

Per bōitate tua et magna mīa tua
f dñe ꝓfusus: accedo eger ad medicū ꝛ
saluatorē esuriēs ꝛ sitiēs ad fontē vi
te. egen⁹ ad regē celi: fuus ad dñz creatura
ad creatorē: desolat⁹ ad meū piū ꝓsolatorē.
Sz vñ h̄ mihi vt venias ad me? Quis ego
sum vt ꝑstes mihi teip̄m? Quō audet pctōr
corā te apparere? Et quō tu dignris ad pctōrē
venire? Tu nosti fuū tuū ꝛ scis q̄ nil boni in
se hz: vñ hoc illi ꝑstes. Cōfiteor igit̄ v ilitatē
meā: agnosco bonitatē tuā. laudo pietatē et
gr̄as ago ꝓpt̄ nimiā charitatē. Ꝓpt̄ temet
ipsū enī hoc facis. nō ꝓpt̄ mea merita: vt bo
nitas tua mihi magis inotescat: charitas am
plior ingerat̄: ꝛ hūilitas pfecti⁹ cōmēdetur.
Quia g̃ tibi hoc placet et sic fieri iussisti: pla-
cet ꝛ mihi dignatio tua: ꝛ vtinā iniq̄tas mea
nō obsistat. O dulcissime et benissime ihesu:
quāta tibi reuerētia et gr̄arū actio cū ꝓpetua
laude ꝓ susceptōe sacri corꝑis tui debeā cui⁹
dignitatē null⁹ hoim explicare potēs inueni
tur. Sz q̄d cogitabo ī hac cōiōe: ī accessu ad
dñm meū quē debite venerari neq̄o ꝛ tñ deuo
te suscipe desidero? Quid cogitabo meli⁹ et
salubri⁹ nisi meip̄m totaliť hūiliādo corā te:
ꝛ tuā infinitā bonitatē exaltando supra me?
Laudo te ōs me⁹ et exalto inetnū. Despicio
me: et subiicio tibi in ꝓfundū vilitatis mee.
Ecce tu sctūs sctōr̄ ꝛ ego sordes pctōrū ꝛ tu
inclinas te ad me: q̄ nō sū dign⁹ ad te respice
re. Ecce tu venis ad me: tu vis esse mecū tu
inuitas ad cōuiuiū tuū: tu mihi dare vis cele
stem cibū: ꝛ panē angelor̄ ad māducādū: nō
aliud sane q̄ teipsū panē viuū: q̄ de celo de-
scendisti ꝛ das vitā mūdo. Ecce vñ dilectio ꝓ
cedit: q̄lis dignatio illucescit: q̄ mane gr̄arū
actiones ꝛ laudes tibi ꝓ his debent̄. O q̄ sa
lutare et vtile ꝓsiliū tuū cū istud instituisti: q̄
suaue ꝛ iocūdū cōuiuiū cū teipsū in cibū do-
nasti. O q̄ admirabil̄ opatio tua dñe q̄ po-
tens ꝟtus tua: q̄z infallibilis veritas tua. Di
xisti enī ꝛ facta sunt oīa: et h̄ factū est q̄ ipse
iussisti. Mira res ꝛ fide digna ac hūanū vin
cens ītellectū: q tu dñe ōs me⁹ verus ōs ꝛ hō
h̄ modica specie panis ꝛ vini integer ꝓtinet̄
ꝛ sine ꝓsūptōe a sumente māducet̄. Tu dñe
vniuersor̄ q̄ nulli⁹ habes indigētiā: voluisti
ꝓ sacr̄m tuū habitare in nob̄ ꝓserua cor meū
et corꝑ meū īmaculatū: vt leta et pura ꝓscia
tepi⁹ valeaz tua celebrare misteria et ad meā
ꝓpetuā accipe salutē: q̄ ad tuū p̄cipue hono-
rē ꝛ mēoriale penne sanxisti ꝛ instituisti. Le-
tare aīa mea ꝛ gr̄as age deo: ꝓ tā nobili mu
nere ꝛ solatio singulari. in hac lacrimar̄ val
le tibi relicto. Nā q̄tiēs hoc misteriū recolis
ꝛ xp̄i corꝑ⁹ accipis: totiēs tue redēptōis op⁹
agis et particeps oīm meritor̄ xp̄i efficeris.
Charitas eteni xp̄i nūq̄z minuit̄: ꝛ magnitu-
do ꝓpitiatōis ei⁹ nūq̄z exhaurit̄. Jō noua sp
mētis reuocatione ad hoc disponere te dēs
et magnū salutis misteriū attēta ꝓsideratiōe
pensare. Jta magnū nouū ꝛ iocundū tibi vi
deri dz cū celebras aut missam audis ac si eo
dē die xp̄s ꝓmū in vterū v̄ginis descēdēs hō
factus esset: aut in cruce pēdens ꝓ salute ho-
minum pateretur et moreretur.

Q̄d vtile sit sepe cōmunicare Caꝑ. III

Ecce ego veio a te dñe: vt bñ mihi fi
e at ex mūere tuo ꝛ letificer in ꝓuiuio scō
tuo q̄d parasti in dulcedie tua panpe
rib̄. Ecce in te est totū q̄d desiderare possuz ꝛ
debeo: tu salus mea ꝛ redēptio: spes ꝛ fortitu
do decus ꝛ gl̄ia. Letifica g̃ hodie aīam serui
tui: q̄m ad te dñe ihesu aīam meā leuaui. Desi
dero te nē deuote ac reuerēter suscipe: cupio
te in domū meā introducere: q̄tin⁹ cū zacheo
merear a te bñdici ac int̄ filios abrae ꝓputa-
ri. Alia mea corꝑ⁹ tuū ꝓcupiscit: cor meū tecū
vniri desiderat. Trade te mihi ꝛ sufficit. Nā
ꝑ te nulla ꝓsolatio valet: sine te esse neq̄o: ꝛ si
ne visitatōe tua viuere nō valeo. Jō q̄z optet
me freq̄nt̄ ad te accedere ꝛ in remediū salutis
mee recipe: ne forte deficiā in via si fuero ce-
lesti fraudat⁹ alimonia. Sic enī tu misericor-
dissime ihesu p̄dicās ꝓphs ꝛ varios curās lan-
guores aliq̄s dixisti Nolo eos ieiunos dimit-
tere in domū suā ne deficiāt in via. Age igit̄
hoc mō mecū: q̄ te ꝓ fideliū ꝓsolatōe in sacro
reliq̄sti. Tu es ei suauis refectio aīe ꝛ q̄ te di-
gne māducauerit. ꝓticeps ꝛ heres erit eterne
gl̄ie. Necessariū q̄dē mihi est q̄ tā sepe labo-
ro ꝛ pecco. tā cito torꝑesco ꝛ deficio: vt ꝓ fre-
q̄tes oīones ꝛ ꝓfessiones ꝛ sacrā tui corꝑis
ꝓceptionē me renouē: mūdā ꝛ accēdā: ne for-
te diutius abstinēdo. a sctō ꝓposito defluā.
Proni enī sūt sensus hois ad malū ab adole
scētia sua: ꝛ nisi succurrat dīna medicina. la-
bit̄ hō mor ad peiora. Retrahit g̃ sctā cōio a
malo ꝛ ꝓfortat in bono. Si enī mō tā sepe ne
gligēs suz ꝛ tepidus q̄n cōmūico aut celebro
q̄d fieret si medelā nō sumerē et tā grande iu
uamē nō q̄rerē? Et licet oī die nō sim aptus
nec ad celebrandū bñ dispositus dabo tamē
operā ꝓ gruis tēporib⁹ diuina ꝑcipe misteria
ac tante gr̄e ꝑticipē me exhibere. Nā hec est
vna ꝓncipal̄ fidel̄ aīe ꝓsolatio q̄zdiu pegri-

mak a te ī mortali corpe: vt sit sepi⁹ mēor dei sui. dilectū suū deuota suscipiat mēte. O mira circa nos tne pietat⁹ dignatō: q̄ tu dñe ds creatō⁹ t viuificator oīz spirituū ad paupculā dignaris venire aiaz t cū tota deitate tua ac hūanitate ei⁹ īpinguare esurīē. O felix mēs t btā aīa q̄ te dñm deū suū merek deuote suscipe: t ī tua susceptōe spiritali gaudio repleri. O q̄z magnū suscipit dñz. q̄ dilectū inducit hospitē: q̄ iocundū recipit sociū q̄ fidelē acceptat amicū: q̄ speciosū t nobilē āplectit spōsū. p oīb⁹ dilectis t sup oīa desiderabilia amādū. Sileāt a facie tua dulcissime dilecte me⁹ celū t terra t oīs ornat⁹ eorū. qm̄ q̄cq̄d laudis hūt ac decoris: ex dignatōe tue est largitat⁹: nec ad decorē tui pueniēt nois cui⁹ sapiētie nō est nūerus. Q̄ō multa bona p̄stant deuote cōicātibus. Cap̄. IIII.

Omine ds me⁹ p̄ueni ꝓuū tuū in bñ dictōib⁹ dulcedis tue. vt ad tuū magnificū sacrm digne et deuote merear accedere. Excita cor meū in te: t a gui corpore exue me. Visita me ī salutari tuo ad gustandū in spū tuā suauitatē: q̄ in b̄ sacro tāq̄z ī forte plenarie latet. Illūina q̄z ocl̄os meos ad intuendū tātū misteriū: t ad credēdū illō indubitata fide me robora Est ei opatio tua nō hūana potētia: tua sacra īstitutō nō hois adinuētio. Nō enī ad hec capiēda et itelligē da aliquis idoneus p se repit: que angelicaz etiā subtilitatē trāscendūt. Quid g̃ pct̄or ī dign⁹ terra t cinis de tā alto sacro secreto potero iuestigare t capere? Dñe ī simplicitate cordis: in bona firma fide t in tua iussione ad te cū spe t reuerētia accedo: t vere credo q̄ tu pñs es hic in sacro ds t hō. Vis g̃ vt te suscipiā: et meipm tibi in charitate vniā. Vñ tuā p̄cor clemētiā et specialē ad b̄ iplorō mihi donari gr̄az vt tot⁹ in te liq̄fiā t amore pfluā atz de nulla aliena ꝓsolatōe āpli⁹ me intromittā Est enī hoc altissimū t dignissimū sacrm salus aīe t corpis: medicina oīs spūalis lāguoris: in q̄ vicia mea curant: passiōes frenāt: tētatōes vincunt ac minuūt gr̄a maior ifundit: virt⁹ incepta auget: firmat: spes roborat et charitas ignoscit ac dilatat. Multa nāq̄ bona largit⁹ es et adhuc sepi⁹ largiris in sacro dilect⁹ tuis ꝺuote cōicātib⁹ ds me⁹ susceptor aie mee: reparator ifirmitat⁹ hūane t totius dator ꝓsolatōis intne. Nā multā ipsis ꝓsolationē aduers⁹ varias tribulatiōes ifundis et de imo deiectiōis ꝓpriē ad spem tue ꝓtectionis erigis: atq̄ noua q̄dā gr̄a eos int⁹ recreas t illustras: vt q̄ anxij p̄mū t sine affectiōe se añ cōionē senserant: postea refecti cibo potuq̄ celesti in meli⁹ se mutatos iueniāt. Q̄ō id circo cū electis tuis ita dispensant agis vt veracit agnoscant et patent expiank̄ q̄ nihil ex semetipsis hēant et q̄d bonitatis ac gr̄e ex te ꝓsequāk̄ q̄ ex semetipsis frigidi duri ac indeuoti: ex te aūt feruētes alacres deuoti esse merenk̄. Quis enī ad fontē suauitat⁹ hūiliter accedēs nō modicū suauitat⁹ inde reptat: aut ds iux̄ ignē copiosū stās nō parū calorīs inde pcipit: Et tu fōs es sp plen⁹ t supabūdans ignis iugit ardēs t nūq̄z deficiēs. Vñ si mihi nō lz haurire de plenitudie font⁹ nec vsq̄ ad satietatē potare apponā tū os meū ad foramē celestis fistule vt saltē inde guttulā modicā capiā ad refocillādū sitim meā et nō penit⁹ exarescā. Et si necdū tot⁹ celest⁹ t tā ignitus vt seraphin t cherubin esse possuz: conabor tñ deuotōi insistere t cor meū p̄parare vt vl modicā dīni incēdij flamā ex hūili sūptione viuifici sacri conq̄rā. Quicq̄d āt mihi deest bone iesu saluator sctissime tu p me supple benigne ac gratiose: q̄ oēs ad te dīgt⁹ es vocare dicēs. Venite ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis: t ego reficiā vos. ego q̄dē labore in sudore vult⁹ mei. dolore cordis torque or peccatis oneror tentationibus inquietor: multis malis passiōibus implicor t p̄emor: et non est qui adiuuet: non est qui liberet et saluuz faciat nisi tu dñe ds saluator me⁹: cui cōmitto me t oīa mea vt me custodias t pduc as in vitā etnā. Suscipe me in laudē t gl̄az nois tui: q̄ corp⁹ tuū t sanguinē in cibū t potū mihi parasti. P̄resta dñe ds salutar⁹ me⁹: vt cū frequētatiōe misterij tui crescat mee deuotiōis affect⁹. De dignitate sacramenti et statu sacerdotali. Capitulum. V.

Si haberes angelicā puritatem t scti Joānis baptiste scitatē: nō eēs dign⁹ hoc sacrm accipe nec tractare. Nō ei hoc meritis debek hoīm q̄ hō ꝓsecret et tractet xp̄i sacrm t sumat in cibū panē āgelorū. Grāde misteriū et magna dignitas sacerdotū: q̄b⁹ datū est q̄d angel⁹ nō ē ꝓcessū. Soli nāq̄ sacerdotes ī eccl̄ia rite ordiati: ptātē hūt celebrādi t corp⁹ xp̄i ꝓsecrādi. Sacerdotes q̄dē minister ē dei vtēs verbo dei p iussionē t īstitutionē dei. De⁹ āt ibi p̄ncipal⁹ ē actor t iuisibilis opator cui subest oē q̄d voluerit: t paret oē q̄d iusserit. Plus g̃ credere dēs deo oīpotēti ī hoc excellētissimo sacro: q̄z ꝓpo sensui aut alicui signo visibili. Joq̄ cū timore t reuerētia ad b

op⁹ ē accedēdū. Attēde igit̄ ⁊ vide cui⁹ mi-
nisteriū tibi traditū ē ꝑ ipositionē man⁹ epi
Ecce sacerdos fact⁹ es⁊ ad celebrādū ꝓsecra
tus: vide nūc vt fidelit̄ ⁊ deuote in suo tpe ꝺo
sacrificiū offeras ⁊ teipsū irrepħēsibilē exhi-
beas. Mō alleuiasti on⁹ tuū: ꝑ artiora iā alli-
gat⁹ es vinculo disciplineꝛ ad maiorē teneris
ꝓfectionē sctitatis. Sacerdos oīb⁹ ꝟtutib⁹
ꝺz esse ornat⁹: ⁊ alijs bone vite exēplū ꝓbere
Ei⁹ ꝙuersatio nō cū popularib⁹ ⁊ cōib⁹ hoīm
vijs: ꝑ cū angelis in celo aut cū ꝓfectis viris
in tra. Sacerdos sacris vestib⁹ indut⁹ xp̄i vi
ces gerit: vt deū ꝓ se ⁊ ꝓ omī ꝓlo supplicit ⁊
hūlit̄ roget. Habet nanq̄ añ se ⁊ retro dñice
crucis signū ad mēorādū iugit̄ xp̄i passionē.
Añ se crucē i casula portat vt xp̄i vestigia di
ligēter ispiciat ⁊ seq̄ feruēter studeat. Post se
cruce sigt⁹ ē vt aduersa q̄libet illata ab alijs
clemēt̄ ꝓ deo toleret. Añ se crucē gerit vt ꝓ-
pria pcta lugeat p⁹ se: vt alioꝝ etiā cōmissa ꝓ
cōpassionē defleat ⁊ se mediū int̄ deū ⁊ pcorē
ꝓstitutū eē sciat: nec ab ofone nec ab oblatōe
sctā torpescat: donec gfaz ⁊ miaz ipetrare me
reat. Q̄n sacerdos deuote celebrat: deū ho-
norat: āgelos letificat: eccl̄iā edificat: viuos
adiuuat: defunctis requiē ꝑstat ⁊ sese oīm bo
norum participem efficit.

Introgatio ꝺ exercitio añ cōionē Ca. VI.

Dm tuā dignitatē dīe ⁊ meā vilita-
tē pēso: valde ꝓtremisco ⁊ in meipso
ꝓfundor. Si ei nō accedo vitā fugio
et si indigne me ingessero offensam incurro.
Quid ꝙ faciā ꝺs me⁹ auxiliator me⁹ ⁊ ꝓsola
tor in nēcitatib⁹? Tu doce me viā rectā ꝓpo
ne breue aliqꝺ exercitiū sacre cōioni ꝓgruū.
Utile est enī scire q̄lit̄ scz deuote ac reuerent
tibi ꝑparare debeā cor meū ad recipiendū sa
lubriter tuū sacramētū: seu etiā celebrādū tā
magnū et diuinū sacrificiū. De discussiōe
ꝓprie ꝓscie ⁊ emēdatōis ꝓposito. Ca. VII.

Uper oia cū sūma hūilitate cordis ⁊
supplici reuerētia cū plena fide ⁊ pia
intētōe honoris dei ad hoc sacr̄m ce
lebrādū tractādū ⁊ sumēdū optet dei accede
re sacerdotē: diligēter examina ꝓscīam tuā ⁊
ꝓposse tuo vera ꝓtritōe ⁊ hūili ꝓfessiōe eā nu
da ⁊ clarifica: ita vt nil graue hēas aut scias
qꝺ te remordeat ⁊ libez accessū ipediat. Ha-
beas displicētiā oīm pctoꝝ tuoꝝ in gñali: et
ꝓ q̄tidianis excessib⁹ magis in spēali doleas
⁊ gemas. Et si tps patit̄: deo ī secreto cordis
cūctas: cōfitere passionū tuaꝝ miserias. In-
gemisce ⁊ dole q̄ adhuc ira carnalis ⁊ mūda
nus: tā īmortificat⁹ a passiōib⁹: tā plen⁹ ꝓ
piscētiarū motib⁹: tā incustodit⁹ ī sensib⁹ ex
teriorib⁹: tā sepe multis vanis fantasijs ipli-
cat⁹: tā multū iclinat⁹ ad exteriora: tā negli-
gēs ad īteriora: tā leuis ad risuz ⁊ dissolutio-
nē: taz dur⁹ ad fletū ⁊ cōpūctionē: tā ꝓmpt⁹
ad laxiora ⁊ carnis comoda: tā segnis ad ri-
gorē ⁊ feruorē: tā curios⁹ ad noua audiēda ⁊
pulcra intuēda: tā remiss⁹ ad hūilia ⁊ abiecta
amplectenda: tā cupid⁹ ad multa hñda: ⁊ tā
parc⁹ ad dādū tā tenax ad retinēdū: tā inco
sideratꝰ ī loq̄ndo: tā incōtinēs ad tacēdū: tā
incōpositꝰ in manib⁹ tā īportun⁹ in actib⁹: tā
effusus sup cibū: tā surd⁹ ad deiꝟbū: tā velox
ad quietē: tā tard⁹ ad laborē tā vigilās ad fa
bulas: tā somnolēt⁹ ad vigilas sacras: tā fe-
stiuus ad finē: tā vag⁹ ab attēdēdū: tā negli-
gēs in hor⁹ is ꝓsoluēdis: tā tepid⁹ ī celebrā
do: tā arid⁹ in cōicādo: tā cito distract⁹: tā ti
ro tibi bñ collect⁹: tā subito cōmot⁹ ad irā: tā
facil̄ ad alteri⁹ displicētiā: tā ꝓnus ad iudicā
dū tā rigid⁹ ad arguēdū: tā let⁹ ad ꝓspera: tā
debil̄ in aduersis: tā sepe multa bona ꝓponēs
⁊ modicū ad effectū ꝓducēs. His ⁊ alijs de-
fectib⁹ tuis cū dolore ⁊ magna displicētia ꝓ
prie infirmitatis ꝓfessis ac deplorat̄ firmū sta
tue ꝓpositū sp emēdandi vitā tuā ⁊ in melio⁹
ꝓficiēdi. Deide cū plena resignatōe ⁊ integra
volūtate offer teipsuz in honorē nois mei in
ara cordis tui holocaustū ꝑpetuū corꝑ⁹ tuuz
scz ⁊ aīam mihi fidelit̄ ꝓmittēdo: q̄ten⁹ sic di
gne merearis ad offerēdū deo sacrificiū acce
dere ⁊ sacr̄m corꝑis mei salubrit̄ suscipe. Mō
est enī oblatio dignior et satisfactio maior ꝓ
pctis diluēdis q̄ seipsū pure ⁊ integre cū ob
latiōe corꝑis xp̄i in missa ⁊ i coione deo offer
re. Si hō fecerit qꝺ in se ē et vere penituerit:
q̄tiēscūq; ꝓueniat gra ad me accesserit: viuo
ego dicit dñs: qz nolo mortē pctōris ꝑ magis
vt cōuertat̄ ⁊ viuat: q̄m pctoꝝ suoꝝ nō recor
dabor ā pli⁹ ꝑ cūcta sibi indulta erunt. De
oblatōe xp̄i i crucez ꝓpa resignātōe Ca. VIII.

Jcut ego meipsū expānsis i cruce ma
nibus ⁊ nudo corꝑe ꝓ pctis tuis deo
p̄i spōte obtuli ita vt nihil in me re-
maneret q̄n totū in sacrificiū dīne placatōis
trāsierit: ita debes ⁊ tu temetipsū mihi volū-
tarie in oblationē purā ⁊ sctāz q̄tidie in missa
cū oīb⁹ viris ⁊ affectib⁹ tuis q̄nto intimi⁹ va
les offerre. Quid magis a te reqro q̄ vt te stu
deas mihi ex integro resignare? Quicqꝺ ꝓter
teipsū das nihil curo: qz nō q̄ro datū tuū ꝑ te
Sic nō sufficeret tibi oīb⁹ hab[illegible] ꝓter me: ita

nec mihi placere poterit q̄cq̄d dederis te nō oblato. Offer te mihi ⁊ da te totū ꝓ ꝺo ⁊ erit accepta oblatio Ecce ego me totū obtuli ꝑi ꝓte: dedi etiā totū cor̄ꝑ meū ⁊ sanguinē in cibū vt tot⁹ tu⁹ eē m ⁊ tu me⁹ ꝑmaneres. si āt in te ipso steter̄ nec ſpōte te ad volūtatē meā obtuleris. nō est plene oblatio nec integra erit int̄ nos vnio. Jō oīa ꝺpa tua p̄cedere ꝺz ſpō tanea tui ipsius i man⁹ ꝺei oblatio si libertatē ꝓseq̄ vis ⁊ gr̄az. Jō tā pauci illūinati ⁊ liberi int⁹ efficiunt: q̄r seipsos ex toto abnegare ne sciunt. Est firma ſnīa mea: nisi q̄s renūciauerit oīb⁹: nō ꝑt me⁹ esse ꝺiscipl's Tu ġ si optas me⁹ esse ꝺiscipl's offer teipm mihi cū oīb⁹ affectib⁹ tuis Qꝺ nos et oīa nr̄a ꝺeo ꝺebem⁹ offerre et ꝓ̄ro omnibus oꝛare. Capl'm. IX.

Omine oīa tua sūt q̄ in celo sunt ⁊ in terra. Deſidero meipm tibi in ſpōtanea oblatione offerre ⁊ tu⁹ ꝑpetue p manere. Dñe in ſimplicitate cor̄ꝺis mei offero meipm tibi hodie in ſeruū ſempit̄nū: i obsequiū ⁊ sacrificiū laudis ꝑpetue. Suscipe me cū hac ſcta oblatōe tui p̄cioſi cor̄pis quā tibi hodie in p̄ſētia angelor̄ iuiſibilit̄ assistētiū offero: vt sit ꝓ me ⁊ ꝓ cuncto ꝑ̄lo tuo in salutē Dñe offero tibi oīa pcā ⁊ ꝺelicta mea q̄ cōmisi cor̄ā te ⁊ ſctis angelis tuis a ꝺie q̄ ꝑmū peccare potui vsq̄ ad ꝺiē hāc: sup placabili alta ri tuo: vt tu oīa piter īcēdas ⁊ cōburas igne charitatis tue: et ꝺeleas vniuersas maculas pctor̄ meor̄: ⁊ ꝓscīam meā ab oī ꝺelicto emūꝺes: ⁊ restituas mihi gr̄am tuā quā peccādo amisi: oīa mihi plene īdulgēdo ⁊ ī oſculū pacis me miſcōiter assumēdo. Quid possū agē ꝺo ⁊ tuā ꝓpitiatōez incessant̄ ꝺepcādo: Dep̄ cor̄ te exaudi me ꝓpitius vbi astō cor̄ā te ꝺs me⁹. Oīa pcā mea mihi maxīe ꝺisplicēt. Nolo ea vnq̄ ām̄li⁹ ꝑpetrare ꝑ ꝓ eis ꝺoleo ⁊ ꝺolebo q̄ꝺiu vixero: paratꝰ pniaz agē ⁊ ꝓposse satisfacē. Dimitte mihi ꝺs dimitte mihi pctā p̄cioſo sāguie tuo redemisti. Ecce ꝓmitte me fm bōitatē tuā nō fm meā maliciā ⁊ iniq̄tatē Offero ēt tibi oīa bona mea q̄uis valde pauca ⁊ ipfecta vt tu ea emēdes ⁊ sctifices: vt ea gr̄ata habeas ⁊ accepta tibi facias ⁊ ſp ad me melioꝛa trahas: necnō ad btm̄ et laudabilē finē me pigrū ⁊ iutilē homuntionē ꝓducas. Offero q̄ tibi oīa ꝺesideria ꝺeotor̄: necessitates parētū: amicor̄ fratrū: ſor̄or̄ oīm q̄ charor̄ meor̄ et eor̄ q̄ mihi vel alīs ꝓpt amor̄ē tuū bñfecerūt ⁊ q̄ or̄ones ⁊ missas ꝓ ſe suisq̄ oīb⁹ ꝺici a me ꝺesideraueŕt et petierūt siue i carne adhuc viuāt siue iā sclo ꝺefuncti sint: vt oēs sibi auxiliū gr̄e tue: opē ꝓlatōis: ꝓtectionē a pcul: liberationē a penis aduenire sentiāt et vt ab oīb⁹ malis erepti gr̄as tibi magnificas leti ꝑſoluāt. Offero etiā tibi p̄ces ⁊ hostias placatōis ꝓ illis ſpecialit̄ q̄ me ī aliq̄ leserūt ꝓtriſtauerūt aut vituperauerūt vel aliq̄ ꝺānū vel ḡuamē intulerūt. ꝓ his q̄z oīb⁹ q̄s aliq̄n contriſtaui ꝓturbaui: grauaui ⁊ ſcādalizaui: verb factis ſciēter et ignor̄āter: vt nob oīb⁹ ꝑiter ꝺulgeas pctā nr̄a ⁊ mutuas offensiones. Auffer ꝺñe a cor̄ꝺib⁹ nr̄is oēm ſuſpitionē īdignationē: irā ⁊ ꝺisceptatōez: ⁊ q̄cq̄d ꝑt charitatē lederet ⁊ fraternā ꝺilectionē minuere. Miſerere miſerē ꝺñe miaz tuā poscētib⁹: ꝺa gr̄am indigētib⁹: ⁊ fac nos tales exiſtere: vt sim⁹ digni gr̄a tua ꝑfrui: ⁊ ad vitā ꝓficiamus eternam Ameu. Qꝺ sacra cōmunio ꝺe facili non est relinquēda. Capitulū. X.

Requēter recurrēdū est ad fontē gr̄e ⁊ ꝺiuine mie: ad fontē bonitat̄ ⁊ totius pietat̄: q̄ten⁹ a passionib⁹ tuis et vicijs curari valeas ⁊ ꝓ vniuersas tētatiōes ⁊ fallacias ꝺyaboli fortior̄ atq̄ vigilātior effici merearis. Jnimic⁹ sciēs fructū ⁊ remediū maximū in sacra cōione positū oī mō ⁊ occasione nitit̄ fideles ⁊ ꝺeotos: q̄tū p̄eualet retrahere et īpedire. Cū eni q̄ꝺā sacri cōioni se aptare ꝺisponūt: peiores sathane īmissiones patiunt̄. Jpe eni neq̄ ſpūs vt in Job scribit̄ veit int̄ filios ꝺei vt solita ei⁹ neq̄tia ꝓturbet aut timiꝺos nimiū reddat et ꝑplexos q̄ten⁹ affectū eor̄ minuat vel fidē īpūgnādo auferat: si forte aut oīno cōionē relinquāt aut cū tpe accedāt. Sz nō ē q̄cq̄ curādū ꝺe ỳsutijs et fantaſijs illi⁹ q̄tūlibet turpib⁹ ⁊ horꝛidis ꝑ cūcta fantasmata i caput e⁹ sūt retor̄quēda Cōtēnēdus est miser ⁊ ꝺeridēd⁹: nec ꝓpt̄ insult⁹ ei⁹ ⁊ cōmotōes q̄s ſnscitat sacra est omittenda cōio. Sepe etiā īpedit nimia ſollicituꝺo ꝓ ꝺeuotione hñda ⁊ anxietates q̄ꝺā ꝺe cōfessione faciēda. Age fm ꝓſiliū sapientū ⁊ ꝺepone anxietatē ⁊ scrupulū: q̄r gr̄az ꝺei īpedit ⁊ ꝺeuotionē mētis ꝺestruit. Propter aliquā paruā tribulatōz vel ḡuitatē. sacrā ne ꝺimittas cōionē ꝑ vade citi⁹ cōfiteri ⁊ oēs offensiones alij libent̄ īdulge. Si ỳo tu aliq̄ē offeꝺisti: veniā hūilit̄ p̄care et ꝺs libēt̄ īdulgebit tibi. Quid ꝓdest ꝺiu tardare cōfessionē aut sacrā ꝺifferre cōionē. Expurga te cuz p̄mis: expue velocit̄ venenū: festia accipe remediū

ꝛ ſenties meli⁹ q̄ſ ſi diu diſtuleris. Si hodie ꝓpt illō dimittꝫ: cras forſitan illō magis eue niet: ꝛ ſic diu poſſes a cōione ipediri ꝛ magis inept⁹ fieri. Quāto ꝯ citi⁹ vales: a pñti ḡuita te ꝛ iertia te excutias: q̄ nihil ꝑtat diu an xiari diu cū turbatōe trāſire ꝛ ob ſtacula ſe a dīnis ſeq̄ſtrare: imo plurimū no cet diu cōionē ꝓtelare: nā ꝛ ḡuē torꝑē ꝓſue uit iducere. Prochdolor q̄dā tepidi ꝛ diſſolu ti moras ꝓfitēdi libēt accipiūt: ꝛ cōionē ſacrā idcirco differre cupiūt ne ad maiorē ſui cuſto diā ſe dare teneāt: heu q̄ modicā charitatē ꝛ debilē deuotiōez hñt q̄ ſacrā cōionē tā facilit⁹ p⁹ponūt. Quā felix ille ꝛ do accept⁹ hēt q̄ ſic viuit et tali puritate ꝓſciaz ſuā cuſtodit vt ēt oī die cōicaſ pat⁹ ꝛ bñ affectat⁹ eēt ſi ei liceret ꝛ ſiñ nota agē poſſz ꝑ ōt ei q̄libz duot⁹ oī die ꝛ oī hō ad ſpūalē xp̄i cōionē ſalubrit ꝛ ſine p hibitōe accedere ꝛ tñ certꝫ dieb⁹ ꝛ ſtatuto tpe cor⁹ ſui redēptorꝫ cū affectuoſa reuerētia ſa cramētalit dz ſuſcipe: ꝛ magꝫ laudē dei ꝛ hono rē ꝓtēdere q̄ ſuā ꝓſolatōez q̄rere. Mā toti ens myſtice cōicat ꝛ iuiſibilr reficit q̄tiēs in carnatiōis xp̄i miſteriū paſſionēq; deuote re colit ꝛ ī amore ei⁹ accēdit: Qui alit ſe nō ꝑpa rat niſi iſtāte feſto l' ꝓſuetudie ꝓpellēte: ſepi⁹ ipat⁹ erit. Btūs q̄ ſe dño i holocauſtū offert q̄tiēs celebrat aut cōicat. Mō ſis ī celebrādo nimis ꝓlix⁹ aut feſtin⁹ ꝑ ſua bonū cōem mo dum cū q̄b⁹ viuis. Mō dēs alijs gñare mole ſtiā ꝛ tediū ꝑ cōem ſuā viā ꝑm maior īſtitu tionē: ꝛ poti⁹ alior ſuire vtilitati q̄ ꝓprie de uotōi vl' affectui. Qō cor⁹ xp̄i ꝛ ſacra ſcꝑtu ra maxie ſint anie fideli nccaria. Cap. XI.

O Dulciſſime dñe ieſu q̄nta ē dulcedo deuote aie te cū epulāt ī ꝓuiuio tuo: vbi ei nō ali⁹ cib⁹ māducād⁹ ꝓpoīt niſi tu vnic⁹ dilect⁹ ei⁹ ſup oīa deſideria cor dis ei⁹ deſiderabil. Et mihi q̄dē dulce foret ī pñtia tua ex ītimo affectu lacrimas fūdere: ꝛ cū pia magdalena pedes tuos lacrimis irri gare. Sz vbi ē h̄ deuotio: vbi lacrimar ſcār copioſa effuſio. Certe ī ꝓſpectu tuo ꝛ ſcōr an gelor tuor totū cor meū ardē dēt ꝛ ex gau dio flere. Habeo ei te ī ſacro vere pñtē: q̄uis aliena ſpecie occultatū. Mā ī ꝓpa ꝛ dīna cla ritate te ꝓſpicere oculi mei ferre nō poſſent: ꝑ neq; tot⁹ mōs ifulgore gl'ie maieſtat⁹ tue ſbſi ſteret. Jn h̄ ꝯ imbecillitati mee ꝓſulis q̄ te ſb ſacro abſcōdis. Habeo vere ꝛ adoro quē an geli adorāt ī celo: ꝑ ego adhuc interī in fide il li ār ī ſpecie ꝛ ſine velamie. Me oportet ptētū eſſe in lumie vere fidei ꝛ in ea ābulare donec aſpiret dies etne claritat⁹: et vmbre figurarū inclinēt. Cū āt venerit qō ꝓfectū eſt: ceſſabit vſ⁹ ſacror: q̄ bti in gl'ia celeſti nō egēt medi camie ſacrali: gaudēt enī ſine fine ī pñtia ōi: facie ad faciē gl'iaz ei⁹ ſpeculātes ꝛ ō claritā te ī claritatē abyſſal' deitat⁹ trāſformati guſtāt ꝟbū dei caro factū: ſic fuit abinitio ꝛ mānet in etnū. Memor hor mirabiliū ḡue mihi fit te diū etiā qōlibet ſpūale ſolatiū: q̄ q̄diu dñm meū apte ī ſua gl'ia ñ video ꝓ nihilo duco oē qō ī mōdo ꝓſpicio ꝛ audio. Teſtꝫes tu mihi ōs q̄ nll'a ꝑt me res ꝓſolari: nll'a creatura q̄tare niſi tu ōs me⁹ quē deſidero etnalit cōtēplari. Sz nō ē h̄ poſſibile durāte me ī hac mortalī tate. Jō optet vt me ponā ad magnā patiaz ꝛ meipm ī oī deſiderio tibi ſbmittā. Mā ꝛ ſcī tui dñe q̄ tecū iā ī regno celor exultāt: ī fide ꝛ patīa magꝝ dū viuerēt aduētū gl'ie tue expe ctabāt. Qō illi crediderūt ego credo: qō illi ſperauerūt ego ſpero: q̄ illi puenerūt ꝓ gr̄am tuam me vēturum confido. Ambulabo inte rim in fide exēplis confortat⁹ ſanctorū. Duo nanq; mihi nccaria p maxime ſentio in hac vita ſine q̄b⁹ mihi iportabil' foret iſta miſabi lis vita. Jn carcere cor⁹ pis, h⁹ detēt⁹ duob⁹ me egere fateor: cibo. ſ. ꝛ lumie Dediſti itaq; mihi ifirmo ſacr cor⁹ tuū ad refectōz mēt ꝛ cor⁹ pis: ꝛ poſuiſti lucernā pedib⁹ meis ꝟbū tu um. Sine his duob⁹ bñ viuē ñ poſſez nā ꝟbū dei lux aie mee et ſacr̄m tuū panis vite. Hec poſſūt etiā dici mēſe due hic ꝛ iñ ī gazophila tio ſctē eccl'ie poſite. Una mēſa ē ſacri altar ſ hñs panē ſcm. i. cor⁹ xp̄i p̄cioſū. Altera ē di uine leg ꝓtinēs doctrinā ſcām: erudiēs fidē rectā ꝛ firmit⁹ vſq; ad īterioza velamis vbi ſt ſctā ſctōr pducēs Gr̄as tibi dñe ieſu lux luc etne ꝓ doctrie ſacr mēſa quā nob⁹ ꝑ ꝟos tu os ꝓphas ꝛ ap̄los alioſq; doctores miſtraſti Gr̄as tibi creator ꝛ rdēptor hoīm q̄ ad decla rādā toti mōdo charitatē tuā cenā paraſti ma gnā: ī q̄ nō agnū tipicū ꝑ tuū ſciſſimū cor⁹ ꝛ ſāguinē ꝓpoſuiſti māducādū: letificās oēs fidel es ꝓuiuio ſacror calice ebriās ſalutari: in q̄ ſūt oēs delicie padiſi: ꝛ epulāt nobiſcuz angeli ſci: ꝑ ſuauitate felitior. O q̄ magnū ꝛ honorabile eſt officiū ſacerdotū q̄b⁹ datū eſt dñm maieſtatis verbis ſacris conſecrare: la bijs benedicere: manibus tenere: ore pr̄o pr̄io ſumere: et ceteris miniſtrare. O q̄ munde debēt eē man⁹ ille q̄ purū os: q̄ ſctm cor⁹ q̄ imaculatū erit cor ſacerdot⁹: ad quē totiēſ īgredit auctor puritat⁹. ex ore ſacerdotis ni hil niſi ſctm: nihil niſi honeſtū ꝛ vtile ꝓcedē dz verbū q̄ taz ſepe xp̄i accipit ſacr̄m. Oculi ei⁹ ſimplices ꝛ pudici: q̄ xp̄i cor⁹ ſolēt intue

ri. Manº pure ⁊ ī celū eleuate: q̄ creatorē celi ⁊ ēre solēt ꝓtrectare. Sacerdotibº spāliť in lege dñi Scti estote qm̄ ego sctūs sū dñs ds vr Adiuuet nos gr̄a tua ops ds vt q̄ officiū sacerdotale suscepimº digne ac deuote tibi in oi puritate ⁊ ꝓscia bona famulari valeamº. Et si nō possumº ī tāta innocētia vite ꝓfuari vt debemº cōcede nob tñ digne flere mala q̄ gessimº vt ī spū hūilitatis ac bone volūtatis ꝓposito tibi feruēti º de cetero deseruire valeamus. Qd̄ magna diligentia se debeat cōicaturus xp̄o p̄parare. Cap̄. XII.

e Bo sū puritatis amator ⁊ dator oīs sctitatis. Ego cor pur̄ q̄ro ⁊ ibi ē locus recetōis mee. Para mihi cenaculū grāde stratū: ⁊ faciā apd̄ te pasca cū discipul meis. Si vis vt veniā ad te apd̄ te mea: expurga vet º fermētū ⁊ mda cordis tui hitaculū. Exclude totū seculū ⁊ oēm vicior tumultū: sede tāq̄ passer solitari º in tecto: ⁊ cogita excessus tuos ī amaritudine aie tue. Dis nāq̄ amās suo dilecto amatori optimū ⁊ pulcerimū p̄pat locū: qr ī h̄ cogscit affectº suscipiēt dilectū. Scito tñ te nō posse satisfacere huic p̄patōi ex merito tue actiōis etiā si p integrū annū te p̄pares: ⁊ nihil aliud ī mēte hꝫes. Sz ex sola pietate ⁊ gr̄a mea pmitteres ad mēsā meā accedē: ac si mēdicº ad p̄ādiū vocaret diuitis: ⁊ ille nihil aliud hēat ad retribuēdū būficijs eiº nisi se hūliādo ⁊ regtiādo Fac qd̄ ī te ē ⁊ diligēt facito ñ ex ꝓsuetudie ñ ex necītate: ꝫ cū tiore ⁊ reuerētia ⁊ affectu accipe cor pº dilecti dñi dei tui dignatis ad te venire. Ego sū q̄ vocaui: ego iussi fieri: ego supplebo qd̄ tibi deest: vēi ⁊ suscipe me cū gr̄am deuotōis tribuo: gr̄as age deo tuo: nō qr diligº es ꝫ qr tui miserº ē. Si nō hēs ꝫ magis arida: te sentis insiste oroni īgemisce ⁊ pulsa: nec desistas donec merearis micā aut guttā gr̄e salutaris accipe. Tu mei īdiges nō ego tui indigeo. Nec tu me sctificare venis: ꝫ ego te sctī sctificem ⁊ meliorare venio. Tu venis vt ex me as ⁊ d̄ noua ad emēdatōz accēdaris. Noli negligere hāc gr̄az: sp̄ p̄pa cū oi diligentia cor tuū ⁊ introduc ad te dilectū tuū. Optet āt vt nō solū te p̄pas ad deuotōz añ cōionē ꝫ vt ēt nor custodia pº exigit: q̄ deuota p̄patio prº p̄parationē ad maiorē gr̄az ꝓseqndā. Ex eo q̄ q̄pe valde īdispositº q̄s reddit si stati fuerit nimis effusº ad exteriora solatia. Caue a mlt̄o mane ī secreto: ⁊ feruere deo tuo Jēm cū hēs: quē totº mds tibi auferre nō pt Ego sū cui te totū dare debes: ita vt iā vltra ñ ī te ꝫ in me absq̄ oi solicitudine viuas.

Qd̄ toto corde aīa deuota xp̄i vnionē īsacro affectare debet. Cap̄. XIII.

q Talis mihi det dñe vt iueniā te solū ⁊ apiā tibi totuz cor meū ⁊ fruar te sic desiderat aīa mea: ⁊ iā me nemo ds̄piciat nec vlla creatura me moueat vl respiciat ꝫ tu solº mihi loq̄ris ⁊ ego tibi: sic solet dilectº ad dilectū loq ⁊ amicº cū amico ꝓuiuari. Hoc oro h̄ desidero vt tibi totº vniar: ⁊ cor meū ab oibus creatis reb º abstrahā: magisq̄ p sacrā cōionē ac freq̄ntē celebratōz celestia ⁊ etna sape discā. Ah dñe ds qñ ero tecū totº vnitº ⁊ absorptº meiq̄ totalr oblitº. Tu ī me ⁊ ego ī te ⁊ sic nos pfit in vnū manē ꝓcede. Vere tu es dilectus meº electº ex milibº: ī q̄ ꝓplacuit aie mee hitare oibus diebº vite sue. Vere tu pacificº meº ī q̄ pax sūma ⁊ reqes ꝛa ex quē labor ⁊ dolor ⁊ infinita miseria. Vere tu es ds absc̄ditº ⁊ ꝓsiliū tuū nō ē cū impijs ꝫ cū hūilibº ⁊ simplicibº ꝫmo tuº. O q̄z suauis ē dñe spūs tuº. q̄ vt dulcedinē tuā ī filios demōstrares: pane suauissimo d̄ celo desc̄dēte illos reficere dignaris. Vere ñ ē alia natio tā grādis q̄ hē at deos approp̄quātes sibi sic tu ds nr̄ ades vniuſ fidelibº tuis: qbº ob q̄tidianū solatiū ⁊ cor erigēdū ī celū te tribuis ad edēdū ⁊ fruēdū. Que ē ei alia gēs tā iclita sic plebs xp̄iana aut q̄ creatura sb̄ celo tā dilecta vt aīa deuota ad quā ingredit ds vt pascat eā carne sua gl̄iosa O ineffabil gr̄a: o āmirabil dignatio amor īmēsº hoi singulr ipēsº. Sz qd retribuā dño p gr̄a ista: p caritate tā eximia Nō ē aliud qd̄ gtiº donare queā q̄z vt cor meū deo meo totalr tribuā ⁊ itime ꝓiūgā. Tūc exultabūt oia interiora mea cū pfecte fuerit vnita ds aīa mea. Tūc dicet mihi si tu vis eē mecū ego volo eē tecū. Et ego rñdebo illi. Dignre dñe manere mecū: ego volo libēt eē tecū: h̄ ē totū desideriū meū vt cor meū tibi sit vnitū

De quorūdā deuotorū ardenti desiderio ad corpus xp̄i. Cap̄. XIIII.

Tam magna mlt̄itudo dulcedinis q tui dñe quā abscōdisti timētibus te. Qñ recordor deuotorz aliquorū ad sacr̄m tuū dñe cū maxima deuotōe ⁊ affectu accedētiū tūc sepiº in meipso ꝓfundor ⁊ erubesco q̄ ad altare tuū ⁊ sacre cōionis mēsaz tā tepide ⁊ frigide accedo: q̄ ita aridus ⁊ sine affectōe cordis maneo: ⁊ q̄ nō sū totaliter accēsus cor̄ā te deo meo nec ita vehementer

attract⁹ ꝛ affect⁹ sicut multi deuoti fuerũt: q̃ p̃ nimio desiderio cõionis et sensibili cordis amore a fletu se nõ potuerũt ꝓtinere: ꝑ ore cordis ꝛ corpis piter ad te deũ fontem viuũ me dullit⁹ inbiabãt: suã esuriẽ nõ valẽtes aliter tpare nec satiare nisi corp⁹ tuũ cũ oĩ iocũdi/tate et spũali auiditate accepissent. O vera ardẽs fides eor: ꝓbabile exístẽs argumẽtũ sacre pũtie tue. Justi em veracit cog̃scũt dñm suũ i fractõe panis: q̃z cor tã valide ardet in eis de iesu ambulãte cuz eis. Lõge ẽ a me se pe talis affect⁹ ꝛ deuotio: tã vehemẽs amor ꝛ ardor. Esto mihi ꝓpici⁹ iesu bone dulcis ꝛ benigne ꝛ ꝓcede paupi mẽdico tuo vel inter dũ modicũ de cordiali affectu amoris tui in sacra cõione sentire: vt fides mea magis cõ: valescat. spes in bonitate tua ꝓficiat ꝛ charitas semel pfecte accẽsa ꝛ celeste mãna expta nũq̃z deficiat: ꝓtẽs ẽ aũt mia tua etiã gr̃az desideratã mihi p̃stare ꝛ in spũ ardoris cũ dies bñplaciti tui aduenerit me clementissime vísitare. Eteni lz tãto desiderio tã spãliũ de: uotorũ tuorũ nõ ardeo: tũ de gr̃a tua illi⁹ magni inflamati desideriꝝ desideriũ hẽo orãs ꝛ desiderãs oĩm taliũ feruidor amator tuor ꝓticipẽ me fieri: ad eor sctõ ꝓsortio annumerari. Qõ gr̃a deuotõis hũilitate ꝛ suipsi⁹ abnegatõe acquirit. Cap. XV.

Portet te deuotõis gratiã instanter
o q̃rere: indesinẽter petere: patiẽter et fiducialr expectare: gratanter recipe hũilr ꝓseruare: studiose cuz ea opari. ac deo tps ꝛ modũ supne visitatõnis donec veniat ꝓmittere. hũiliare p̃cipue te debes cũ parum aut nihil deuotõis interi⁹ sentis: ꝑ nõ nimiũ deíci nec inordinate ꝓtristari: dat sepe ds in vno breui momẽto qõ lõgo negãti tpe. Dat etiã q̃nq̃z i fine qõ in p̃ncipio oronis largire distulit. si sp cito gr̃a dare ꝛ ꝓ voto adesset nõ eẽt infirmo hoi bñ portabile. Propterea in bona spe ꝛ hũili patia expectanda ẽ deuotiõis gr̃a. Tibi tñ ꝛ pctis tuis imputa cũ nõ dat vel etiã occulte tollit. Modicũ q̃nq̃z est qõ gratiã ipedit ꝛ abscõdit. si tñ modicum ꝛ nõ poti⁹ grãde dici debeat qõ tñ bonũ ꝓhibet. Et si h̃ ipm modicũ vel grãde amoueris ꝛ pfecte viceris: erit qõ petisti. Statim nãq̃z vt te deo ex toto corde tradideris nec h̃ vel illud ꝓ tuo libito seu velle q̃sieris: ꝑ integre te i ipo posueris: vnitũ te inuenies ꝛ pacatũ qr nil ita bñ sapiet ꝛ placebit sic bñplacitũ diuine volũtatis. Quisq̃s g̃ intẽtionẽ suã simplici corde sursũ ad deũ leuauerit seq̃z ab oĩ inordiato amore seu displicẽtia cuiuslibz rei create euacuerit: aptissim⁹ gr̃e ꝓcipiende ac dign⁹ deuotõis munere erit. Dat em dñs ibi bñdictionẽ suã vbi vasa vacua iuenerit. Et quãto pfecti⁹ qs infimis renũciauerit ꝛ magis sibipsi ꝓptẽptũ sui morit: tanto gr̃a celerius venit copiosi⁹ intrat ꝛ altius liberũ cor eleuat. Tũc videbit ꝛ affluet ꝛ mirabit ꝛ dilatabit cor ei⁹ in ipso qr man⁹ dñi cũ eo: ꝛ ipe se posuit totalr in manu ei⁹ vsq̃z in seculum. Ecce sic bñdicet hõ q̃ q̃rit deũ in toto corde suo. in vanũ accipit aiam suã. Jhc i accipiẽdo sacra eucharistiã magnã ꝓmeret diuine vnionis gratiã qr nõ respicit ad ꝓpriã devotionẽ ꝛ ꝓsolationẽ: ꝑ dei gl̃iã ꝛ honorem.

Qõ necessitates nr̃as x̃po aperire ꝛ eius gratiã postulare debemus. Cap. XVI.

Dulcissime atq̃z amãtissime dñe quẽ
o nũc deuote desidero suscipe tu scis i firmitatẽ meã ꝛ necessitatẽ quã pati or: in quantis malis ꝛ vicijs iaceo q̃z sepe ifi grauatus tentat⁹ turbat⁹ ꝛ inq̃nat⁹. Pro re medio ad te venio: p ꝓsolatõe ꝛ subleuamẽ te depcor. Ad oĩa scientẽ loq̃r cui manifesta sũt oĩa interiora mea ꝛ q̃ solus potes me pfecte ꝓsolari ꝛ adiuuare. Tu scis q̃bus bonis indigeo p̃ oĩbus: ꝛ q̃z paup sũ in ꝫtutib⁹. Et ce sto añ te paup ꝛ nudus gratiã postulãs ꝛ miam implorãs. Refici esuriẽtẽ mẽdicũ tuũ accẽde frigiditatẽ meã igne amoris tui illũi na cecitatẽ meã claritate p̃tie tue. Aperte mihi oĩa terrena in amaritudinẽ oĩa grauia et ꝑia in patiẽtiã: oĩa infima ꝛ creata in ꝓtem/ptũ ꝛ obliuionẽ. Erige cor meũ ad te i celuz Et ne dimittas me vagari sup terrã. Tu solus mihi ex h̃ iã dulcescas vsq̃z i seculũ: qr tu solus cib⁹ ꝛ potus me⁹ amor me⁹ ꝛ gaudiũ meũ: dulcedo mea ꝛ totũ bonũ meũ. Utinã me totalr ex tua p̃tia accẽdas ꝓbures: ꝛ in te trãsmutes: vt vn⁹ tecũ efficiar spũs p gratiã int̃ne vnionis ꝛ liq̃factionẽ ardẽtis amoris. Nec patiaris me ieiunũ ꝛ aridũ a te recedere ꝑ opare mecũ misericordit sic sepi⁹ opatus es cũ sctis tuis mirabilr. Quid miruz si tor⁹ ex te ignescerẽ ꝛ in meipso deficerẽ cum tu sis ignis sp ardẽs ꝛ nũq̃z deficiens. amor corda purificãs ꝛ intellectum illuminans.

De ardẽti amore ꝛ vehemẽti affectu suscipiendi x̃pm. Vox discipuli. Cap. XVII.

Um sũma deuotõe ꝛ ardẽti amore:
c cũ toto cordis affectu ꝛ feruore desidero te dñe suscipe: quẽ ad modũ mi tũ scti ꝛ deuote ꝓsone i cõicãdo te desideraue

rūt q̄ tibi maxīe in sctitate vite placuerūt ⁊ ī ardētissima deuotōe fuerūt. O ds me⁹ amor ethus totū bonū meū felicitas inēminabilis cupio te suscipe cū vehemētissimo desiderio ⁊ dignissima reuerētia q̄ aliquis sctōr vnq̄ habuit ⁊ sentire potuit. Et lz indign⁹ sū oīa illa sentimēta deuotōis hr̄e: tū offero tibi tōtū cordis mei affectū ac sī oīa illa gtissime inflamata desideria sol⁹ habere. Sz q̄cūq̄ pt pia mens ꝓcipe ⁊ desiderare: b oīa tibi cū sū ma reuerētia veneratōe intima ac fauore p/ beove offero. Nihil opto mihi reseruare sed me ⁊ oīa mea tibi spōte ⁊ libētissime imolare Dñe ds me⁹ creator me⁹ ⁊ redēptor mē⁹ cū tali affectu: reuerētia laude ⁊ honore: cū tali gratitudīe: dignitate ⁊ amore: cum tali fide: spe et puritate te affecto hodie suscipe: sīc te suscepit ⁊ desiderauit sctissima mr̄ tua gl̄o/ sa ỽgo maria: qñ angelo euāgelizanti sibi in carnatōnis misteriū hūiliter ⁊ deuote rn̄dit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝑm ỽbū tuū. Et sī cut btūs p̄cursor tu⁹ excellētissimus sctōr io hānes baptista in pn̄tia tua letabūd⁹ exulta uit ī gaudio spūssctī. dū adhuc matris clau deret viscerib⁹. ⁊ postmodū cernēs int hoies iesū ambulātē valde se hūiliās deuoto cū af fectu dicebat. Amic⁹ aūt spōsi q̄ stat ⁊ audit eū: gaudio gaudet ꝓpt vocē spōsi: sic ⁊ ego magnus ⁊ sacris desiderijs opto inflamari ⁊ tibi ex toto corde meipm p̄tare. Tū et oīm deuotor cordiū iubilatōes ardētes affectus mētales excessus ac supnales illūinatōes et celicas visiones tibi offero ⁊ exhibeo cū oī/ bus ỽrutib⁹ ⁊ laudib⁹ ab oī creatura ī celo ⁊ in ṫra celebrāris ⁊ celebrādis ꝑ me ⁊ oīb⁹ mi bi ī ofone ꝓmēdat⁹ q̄tūc⁹ ab oīb⁹ digne lau/ deris ⁊ ippetuū glīficeris. Accipe vota mea dñe ds me⁹ ⁊ desideria infinite laudatōis et īmēse bñdictōis q̄ tibi ꝑm multitudinē ieffa/ bilis magnitudis tue iure debent. Hec tibi reddo ⁊ reddere desidero ꝑ singulos dies ⁊ momēta tēpor: atq̄ ad reddendū mecū tibi gr̄as ⁊ laudes oēs celestes spūs ⁊ cūctos fi/ deles tuos p̄cib⁹ ⁊ affectibus īuito ⁊ exoro Laudēt te vniuersi ꝑtūs trib⁹ ⁊ lingue: ⁊ sctm ac mellifluū nomē tuū cū sūma iubilatōe et ardēti deuotōe magnificēt. Et q̄cūq̄ reuerē ter ac deuote altissimū sacr̄m tuū celebrant ⁊ plena fide recipiūt gratiā ⁊ miam apud te in uenire mereāt ⁊ ꝑ me pctōre suplicit exorēt Cūq̄ optata deuotōe ac fruibili vnione po titi fuerint ⁊ bñ ꝓsolati ac mirifice refecti ⁊ ō sacra mēsa celesti abscesserint: mei paupis re cordare dignent. Qd hō nō sit curiosus scrutator sacri ꝑ hūilis imitator xpi. subden do sensum suū sacre fidei. Cap. XVIII.

c Auēdū ē tibi a curiosa ⁊ iutili pscru tatōe huius ꝓfundissimi sacri sī nō vis ī dubitatiōis ꝓfundū demergi. Qui scrutator ē maiestatis: opꝓmet a glia. Plus valet de⁹ opari: q̄ hō intelligere pōt. Tolerabilis pia ⁊ hūilis inq̄sitio veritatis: pata sp̄ doceri ⁊ p̄ sanas patrū snias studēs ambulare. Btā simplicitas q̄ difficiles q̄stio nū relinqt vias ⁊ plana ac firma ꝓgit semita mādator dei. Multi deuotionē pdidert dū altiora scrutari voluerūt. Fides a te exigit ⁊ sincera vita: nō altitudo intellect⁹ neq̄ ꝓfūditas misteriorꝝ dei. Si nō intelligis nec ca/ pis q̄ infra te sūt: quō ꝓpēdes ea q̄ supra te sūt? Subde te deo ⁊ hūilia sensū tuū fidei et dabit tibi scie lumē put tibi fuerit vtile ac ne cessariū. Quidē grauiter tentant de fide ac sacro: ꝑ nō est b ipsis iputādū ꝑ poti⁹ inimi/ co. Noli curare: noli disputare cū cogitatio/ nib⁹ tuis nec ad īmissas a diabolo dubitatio nes rn̄de: ꝑ crede verbis dei crede sctis ei⁹ et ꝓphis ⁊ fugiet a te nequā inimic⁹. Sepe mt̄ tū ꝓdest q̄ talia sustinet dei seru⁹. Mā infide les ⁊ pctōres nō tētat ds secure iā possidet: fi deles aūt deuotos varijs modis tētat ⁊ ve/ xat. ꝓge g̃ cū simplici ⁊ idubitata fide ⁊ cum simplici reuerētia ad sacr̄m accede Quicqd intelligere nō vales: deo oīpotēti secure cō/ mitte. Nō fallit te ds: fallit q̄ sibi nimiū cre/ dit. Gradit ds cū simplicib⁹ reuelat se hūili/ bus dat ītellectū puulis: aprit sensum puris mētib⁹: ⁊ abscōdit gratiā curiosis ⁊ supbis. Rō hūana debilis ē ⁊ falli pt: fides aūt vera falli nō pōt. Dis rō ⁊ nālis inuestigatio fidē seq̄ dz: nō p̄cedere nec infringere. Maz fides ⁊ amor ibi maxīe p̄cellūt ⁊ occultis modis ī hoc sctissimo ⁊ supexcellētissimo sacro ope/ rant. Deus etnus ⁊ īmēsus infinite q̄ poten tie facit magn̄ ⁊ inscrutabilia ī celo ⁊ ī ṫra: nec est inuestigatio mirabiliū operū ei⁹. Si talia eēnt opa dei vt facile ab hūana rōne capent nō essent mirabilia nec ineffabilia dicēda.

Explicit liber q̄rtus de sacro altaris.

Incipit tractatus de meditatione cordis Johannis Gerson. Cap. I.

m Editatio cordis mei in conspe/ctu tuo semp. Felix certe q̄ cuz ꝓphā pōt ex snīa dicere verbū istud deo. Sed videamus in p̄mis quid sit meditatio cordis

non pro carnali solo sed spirituali corde: est aũt meditatio vehemens cordis applicatio ad aliqd inuestigãdũ ꝛ inueniẽdũ. Et ꝟ applicatio fortis hꝫ difficultatẽ q̃ qñq̃ maior ẽ qñq̃ minor. Qꝺ vt intelligaꝫ ꝓsupponaꝫ ex creditis ꝛ ab expientia: cor nr̃m ꝓditũ esse: ꝛ tres hr̃e spẽs oculoꝝ mẽtales oculos rõna/les oculos sensuales. Et ex illis est vtrobiq̃ vn⁹ oculus in cognitõe: ali⁹ in affectõe. Fundaꝫ ꝟ distinctio ī altera q̃ dicim⁹ hoiem hr̃e portionẽ seu faciẽ rõnis duplicẽ q̃rũ supior vertiꝫ ad leges etnas: altera ad tpales. Neutra tñ in actu suo depẽdet ab organo corporeo. Sub istis ẽ rõ demersa corpi: q̃ sensualitas apellaꝫ. Prim⁹ oculorũ vocaꝫ ab alijs oculus mẽtis: alter oculus rõnis terci⁹ oculus carnis. Caꝑ. II.

f Uerat ab initio bñ ꝓdite rõnalis nature talis ordo ordinisq̃ trãq̃llitas: q̃ ad nutũ ꝛ merũ impiũ sensualitas rõni inferiori: ꝛ inferior rõ supiori seruiebat: et erat ab inferioribꝰ ad supna ꝓn⁹ ꝛ facilis ascẽs⁹: faciẽte ꝟ leuitate originaꝫ iusticie subleuãtis sursuz corda: quẽadmodũ nãliter ignis sua leuitate sursum ferꝫ. At ꝺo postq̃ aduersus dñm supmuz ingta ꝓditio demeruit auferri iusticiã hãc originalẽ sub introijt põdus grauissimũ ꝓcomitãs pctm̃: qꝺ miserã ꝛ captiuatã aiam trahere nõ cessat ad infima tãq̃ circũligata sit funib⁹ cathenis ꝛ ꝓpedibus vincta ī mẽdicitate ꝛ ferro. Sicq̃ mirabili: imo miserabili ꝓfusione facta ẽ ordis ꝓris puerssio q̃ ī hoie sic mersa tenebris ꝛ carcere ceco ꝓturbat⁹ est ī ira triplex vtrimq̃ oculus p imꝑfectionẽ ī sensualitate: p obnubilationez in inferiori rõnis pfectõe ꝛ p quãdã excecatiõz in supiori rõnis portione. Caꝑ. III.

b Abemus ecce causã p̃mã difficultatis quã in meditatõe sentim⁹: quã in habẽdis sp ad dñm oculis experimur. Facit ꝟ penalis illa gaudio deorsũ iugit̃ impellẽs quẽadmodũ videre ẽ sensibiliꝫ in aq̃ductu q̃ tota facilitate defluit intima. Continet aũt vel sursũ leuaꝫ non nisi cũ violẽtia. nõ aliꝫ cor ad infima pronũ leuiꝫ effluit hac illacq̃ veluti sine retinaculo vel labore qñ facilis descẽsus auerni. Ait poeta. Sz reuocare graduz supasq̃ euadere ad auras. hoc opus hoc labor est. Caꝑ. IIII.

p Erscrutemur ꝓsequenter ex p̃dictis naturã seu ꝑpetatẽ meditatiõis qñ ex hoc ipso q̃ ex ncẽria nob ad deũ tendẽtib⁹ existat videbim⁹. Diximꝰ aũt ꝛ reperim⁹ q̃ meditatio est vehemẽs applicatio vel attẽtio animi ad aliqd inuestigãduz vel inueniẽduz fructuose. Addim⁹ fructuose ne meditatio vergat aut ī supstitionẽ aut incuriositatẽ aut in melãcolicã stoliditatẽ. Dicamus ġ ꝓplẽtes q̃ meditatio ẽ vehemẽs ꝛ salubris animi applicatio ad aliqd inuestigãdũ vel exprimẽtaliꝫ cognoscendũ. Ponim⁹ hoc vltimũ ꝑpt nãm ipsius affectiõis q̃ diuersa sortiꝫ noia ꝓportionaliꝫ ad ꝓditionẽ cognitiõis. Nõ põt aliꝫ affectio cogĩsci q̃ exprimentaliꝫ ab eo q̃ p eã afficiꝫ. Quã exprimẽtalem affectõnis cognitionẽ nõ ꝓt eã hñs in alterũ ꝟbis qbuslibet infũdere nisi sil⁹ affect⁹ sit alter ille. Qñ solus nouit: put in apocalipsi scribiꝫ: q̃ accipit. Propterea vocaꝫ manna abscõditũ. Exẽplis ẽ pspicuũ in illo q̃ nouit dulcedinẽ mellis solũ p doctrinã: sicut medicus sanã infirmitatis doloreẽ. Hec aũt dulcedo a gustãte: ꝟ dolor ab egrotãte aliter ꝛ longe cognoscunt. Caꝑ. V.

p Erpendam⁹ ex his q̃ ꝓfunde sensit ꝓpha naturã meditatõis dñ ait. in meditatiõe mea exardescet ignis. Utrũq̃ enī ꝓplexus ẽ lumẽ itellectu: ꝛ ardorẽ in affectu. Quã ꝺo sit difficile q̃ ignis deuotõis spũalis exardescat flatu meditatõis fiet notũ ꝓsiderãtib⁹ ignẽ mãlẽ: dñ q̃riꝫ a lignis aq̃sis viridib⁹ luto respsis elici. Suffla q̃ntũ potes: itez atq̃ itez mꝛto conatu resufla emerget plũm⁹ ab initio fum⁹ ab initio cõturbãs oc̃los. Uix emicabit scintilla: q̃ mox euanescet. Dispges forsitan irat⁹ ꝓgesta p/us ligna si nõ ī lõganimitate pstiteris. Quã longanimitatẽ apellamur ꝟ meditationem aut meditationi ꝓiungendã. Caꝑ. VI.

m Eminimus aliq̃s scpsisse doctrinas vel industrias nedũ latino: ꝟ gallico sermone sup hñda meditatõe tali hꝫ fortassis vteremur alijs terminis ī tractatulo ꝺ mistica theologia pte scõa q̃ praxim ei⁹ docet ꝛ q̃ ī altero de morte ꝓtẽplatõis edito in altero rursũ de mẽdicitate spũali ꝓpilato Deniq̃ tãta repiꝫ difficultas: tanta p diuersitate hoim varietas ī practicãdo doctrinaz vere sctẽq̃ meditatõis: q̃ an silere vel aliqd scribere ꝓsultius sit: video: egomet mihipsi qñq̃ sub dubio fluctuans. Caꝑ. VII.

c Um enī recogito: q̃ absq̃ meditationis exercitio null⁹ secluso dei miraculo spãli: ad pfectionẽ ꝓtẽplatõnis dirigiꝫ aut puenit: nullus ad rectissimã xp̃iane religionis normã vix se ꝓponit audeo ce-

ls:ardeoq; studiū sctē meditatōis suadere
At xo dū totiēs expt⁹ picula sedul⁹ recogi/
to difficultatē ꝛ arduā charitatē pueniēdi q̄
trahere meditatio nitit ego q̄si torpēs ꝛ stu/
pidus efficior. Quesierit aliqs q̄ pacto sic eve
nit:q; nimiū frequent exptū ē studiū medita
tiōis puerti dilabiq; i mozbū melācolice pas
sionis ppt imoderationē vl ppt supbiā da
ri i repzobū sēsū diabolice illusiōis. C. VIII

Anducam⁹ exēplis id qđ dicimus.
m Scim⁹ vinū i iocūditate ꝛ hois salu
te cōditū eē. Sic enī scriptura: sic rō
loqt. Videm⁹ tñ ex abusu potātiū: pserti dū
febriū discrasia laborant q̄ pot⁹ vini alioq̄n
salubris causat vl egritudis augmtū vl ma
niā ꝛ furorē: aut qñq; mortē. Nos añ filios
oēs adā qs egrotos qs febricitātes eē pessi/
mis aīe febrib⁹ negauerit: qb⁹ xt̄us i nauseā
amaritudinē optia dinoz eloq̄oz xba qb⁹
in fel puertit suauissim⁹ dinus xbi panis. Heu
miseros nos heu quā ex intima ꝓsideratiōe
talia mistice ꝓclamauit apls. Infelix ego hō
qs me liberabit de corpe mortis hui⁹. Sub/
iungit. Gra dei ꝓiesum xp̄m. Cap̄. IX.

Uid agimus g̃: Quid abim⁹ p̄cipi/
q te s p abrupta vicioz. Ibim⁹ ne post
desideria cordis nr̄i. ꝛ i adinuētōib⁹
nr̄is pessimis despati sine lege sine freno: sine
ordine: nūqd sufficiēt nob cogitatōes instabi
les: sordide: fluxe somnioq; similime: q̄ non
ꝓsolationē ve edificatōz allature sūt s deso/
lationē mestitiā ꝛ ruinā oblectātib⁹ se i eisdē
Ñndebim⁹ neq; id fieri debere: s assit discre
tio moderatrix i oīb⁹ q̄ nō securi⁹ hꝛe post di
uinā gratiā poterim⁹ q̄z p sedulū ꝛ securū al
teri⁹ expti nosq; diligētis ꝛ agnoscētis consi
lium. Cap̄. X.

c Laīnat aristoteles vocē expiētie lo/
q̄nsq; ars ꝛ xt̄⁹ sūt circa difficilia vt
ars pigēdi ars scribēdi: ars citharizādi: xt̄⁹
castitatis: xtus fortitudis: xtus sobrietatis
Hoc xo sic intelligēdū ē q̄ ab initio xtus et
ars multas i acq̄sitōe sua patiūt difficultates
dū xo fuerit ꝓq̄site facilia sūt eis oīa Pingit
facilit pictor exercitat⁹ i arte sic de scriptore
sic de citharizāte videm⁹: ita vt dixerit idē.
Aristoteles q̄ ars pfecta non deliberat tam
sibi facilis est actus suus. Cap̄. XI.

Tamur ista ꝓpatōe dum de medita
v tiōe loq̄mur. Attēdam⁹ q̄ i trahēdo
passim lineas picture vl scripture dis/
ficultas nulla ē sic nec i discussione digitorū
ꝑ citharе cordis. Inuenim⁹ silr in cogitatōe
Nō enī difficulē aut laboriose nunc b: nūc il
lud put occurrerit cogitat: s q̄ nullus inde
resultet effect⁹: vides i sic pingēte: sic scribē/
te. ꝛ sic citharizāte: ita neq; ꝓsus i sic cogi/
tāte: imo cū se talibus cogitatiōibus vagis
oblectauerit: vt dic̄ Seneca tristis remane/
bit. Porro laboriose studiose ꝛ attētissime cū
mira tarditate pingēdo: scribēdo: ꝛ cithari
zādo: fit q̄nq; vt bñ ꝛ celeriē ista fiāt. XII.

Plorsū ista: Plimirū vt oīdam⁹ quē
q admodū de cogitatōe nulla vniq; ꝓ
ficiet: aut emerget i meditatōz qu ā/
to min⁹ i ptēplationē: Et meditatōe xo q̄ sūt
mā hz difficultatē: si bona fide simplici: ꝛ dis
creta diligēt exerceat: pueniem⁹ ad hāc p/
fectionez q̄ absq; vlla difficultate fiet apud
nos fructuose: qđ sūmo meditatōnis studio
ꝓq̄rere voluim⁹. Ita veniq; trāsibit medita
tio i ptēplationē. Nō enī differt ꝓtēplatio a
meditatione nisi penes facile et difficile: qñ
vtrobiq; ē fruct⁹ alit in cognitōe. Ca. XIII.

Escribit aūt ptēplatio q̄ ē liber ꝛ ex
d pedit⁹ mētis intuit⁹ in res pspicien/
das vsq; q̄z diffusus. Et h q̄ ad ptē
plationē q̄ respicit intellectū. Porro q̄ ad cō
tēplationē q̄ ꝓsistit i affectu ꝛ in praxi descri
bit eā Hugo q̄ ē p subleuatē mentis iubilū.
mozs q̄dā carnaliū desideriox. Hoc ē gusta
re q̄z suauis ē dns: quē iustū seq̄t alia longe
cognitio: q̄z fuerit intellectualis solū visio vl
q̄dā auditio p fidē aut p scpturā. Ca. XIIII

Editabit ecce aliqs gemēs ꝛ suspi/
m rās vt colūba. dicet cū ꝓpha: medi/
tatus sū nocte cū corde meo exerci/
tabar: ꝛ scopebā spm meū facit h anxie: diffi
cult laboriose recogitādo nūc oēs annos su
os i amaritudie aīe sue: nūc iudicia dei q̄ sūt
abyssus multa i celo sursū ꝛ i abyssis deorsū: ꝛ
ita de reliqs circa q̄ xsat meditātis attentio
vehemēs: vt ea q̄ meditat vel cogitat limpi
di⁹ vel firmi⁹ i affectū suū trahat. Efficiet tā
dē vt h oīa tāta felicitate recogitet ꝛ sapiat:
q̄z facilis ē ipa cogitatio. Docēt nos exēpla
ꝓdicta si dubitam⁹. Nō enī pl⁹ laboris hūt
scptor pictor: citharista bñ agēdo qđ optie
didicerint: q̄z vag⁹ ꝛ van⁹ aliqs ab initio di
scurrēs sine arte ꝛ ordine p lineas picture: vl
scripture: aut p cythare cordis. Cap̄. XV:

Ddendū est ad p̄missa nihilominus
a q̄ vir ē aliqs ita pfect⁹ i arte sua q̄n
assidue possit ad aliq̄ vel cogscenda
vel agēda ꝓficere q̄lia ncce ē vt nō hēat cuz
labore: multomagis h vez ē in ipsa de q̄ loq

mur meditatõe q̃ nouos veritatis aut deuotiõis fet⁹ iugit parere studet: ꝙ nõ deest parturitõnis dolor ꝓpt illud maledictũ ſpũalit intellectũ. In dolore paries filios tuos. Nõ meminit tñ ꝑſſure ꝓpt gaudiũ: q̃ nat⁹ ẽ ſibi nouus cognitõis ⁊ affectõis ſctẽ fetus i animi ſui mundũ. Caꝑ. XVI:

Enit aũt ab initio freq̃ntius vt dum aliq̃s nõdũ purgat⁹ a vicijs ſatagit meditari vt colũba: meditat q̃ſi vet⁹ ſimea dolos odia. Meditat ſic canis rabioſa ſilẽtia rodẽs iuſt verbũ ſatirici. Meditat q̃ſi ſordida ſus: dũ fediſſimas i aĩo verſat reuerſatq̃ cogitatões Quid porro ỏ blaſphemie ſpũ: q̃ abominabilis: q̃ horrid⁹: Nõ nũ q̃ reſurgit territãs meditantẽ loq̃ns aduerſus deũ ſctõs ſctãſq̃ ingẽtia q̃ nec fari lz. Jaciunt ifidelitatj iacula: baratrũ deſperatõis apiet exprimẽtũ q̃z manifeſtat: q̃z recte iuſſerit ſapiẽs fili accedẽs ad ſeruitutẽ dei: ꝑpara aĩam tuã ad tẽtationẽ. Seq̃t ꝑſidiũ certiſſimũ: ſta in timore. Btũs eñ vir qui ſemp eſt pauidus. Caꝑ. XVII.

Auidus ỏ ſp quõ btũs q̃ret aliq̃s dũ timor addit tĩor. ſcrupulus ſcrupulis: puſillanimitas puſillanimitati: ꝑſertim cũ nõ adeſt aſſidue cõſiliator: dux ⁊ ꝑmonſtrat cor itineris arti ⁊ rectis. Si ỏ talis q̃ rar⁹ ẽ inuẽt⁹ forte fuerit cũ ocio nouũ meditatẽ inſtruẽdi q̃ntũ libuerit felix q̃dem erit ipſe nou⁹ tyro: ſi tñ ꝓtin⁹ abſq̃ vlla trepidatõe par⁹ ẽ credere ꝓſilio. Sz o q̃tiẽs bone ieſu: q̃tiẽs heſitabit: ⁊ idẽ repetet itez ite/rũq̃ q̃ſi falli reformidãs querat idẽ. Deniq̃ nõ vtet erga dantẽ ſibi ꝓſiliũ doctrina iacobi q̃ eſt vt poſtulet i fide nihil heſitãs. Scripſi quedã ſup hmõi ſcrupulis i tractatulo ỏ ꝓparatõe ad miſſã aliq̃ ſiłr de cautelis ꝫ ſcriptũ blaſphemie duriſſimũ: aduerſus quẽ remediũ optimũ ẽ ꝓtẽnere nec curare q̃n potius irridere: nã ſup his ſolicite ꝓfiteri niſi forſitan in ꝓncipio ꝓ cautela ad habẽdũ ꝓſiliũ

De ſcrupulis ỏ teneat hec regula q̃ aduerſus eos agẽdũ ẽ: ſi ita p̃udẽs aliq̃s ⁊ exptus ꝓſiliator dictauerit: mãdauerit aut iuſſerit: nec aget i hoc ꝫ ꝓſciam ſuã demeritorie dũ illã ad ꝓſiliũ ſapiẽtiorũ ꝓ rõnis libertatẽ ab aĩo ſuo mutat et diſponit q̃uis aſſidue ſenſualitatis remurmuratio forte ſentiatur. Alioq̃n nũq̃ fiet i pace deo loc⁹ cordis. Rurſus aduertẽdũ q̃ ſic dicẽte ariſtotele oĩs nr̃a cognitio a ſenſu iterũ ncce ẽ oẽm intelligẽtẽ fantaſmata ſpeculari: ſic originat meditatio nr̃i cordis a ſenſibilib⁹ q̃ figurata ſũt q̃ colerata ⁊ ceteris accidẽtib⁹ tp̃is ⁊ loci circũuoluta Hinc ſũt meditatões ꝓſcripte. hinc imagines picte vel ſculpte. hinc generat fit illũ ꝓſalmiſte. Meditab⁹ ſũ in oĩbus op̃ib⁹ tuis: in factis manuũ tuaz meditabar. Que vtiq̃ facter opa ſũt corpalia. Nihilominus dꝫ aſſurgere meditãs vltra ꝓgredi. veluti per ſcalã aliq̃s ex viſibilib⁹ ad inuiſibilia: ſic docet apl's: qm̃ inuiſibilia dei. ex his q̃ facta ſũt intellecta ꝓſpiciũt ſempiterna q̃z x̃tus eius et diuinitas. Propterea docẽs nos a corpalibus ad ſpũalia migrare dicebat. Et ſi xp̃m ſm carnẽ cognouimus nũc tñ ſm carnez nõ cognoſcimus. Caꝑ. XVIII.

Duertẽdũ x̃o q̃ meditaturis duplices inł ceteras tendunt inſidie: vna dũ petũt ꝓſiliũ ſup occurrẽtib⁹ ſcrupulis in meditatõe ſua. ꝑſertim mulier a viro. Altera dũ ſunt i actu meditatiõis. Fit in ꝓmo caſu crebri⁹ ⁊ leui⁹ q̃z a multis credi ꝓt agglutinatio q̃dã aĩoz velata pallio ſctẽ deuoteq̃ dilectõis q̃ ꝓmo ꝓfabulatõib⁹ ſub typo q̃rẽdi ꝓſilij q̃rit: dehinc aĩa veluti ꝓfricata caleſcit ⁊ ſenſim igne ceco carnalis amor carpit ⁊ virtus. nec intelligit ꝓmo donec tãdẽ ad riſus leues: ad facetos blãdoſq̃ geſt⁹ ꝓuentus eſt. Auertat de⁹ a ſeruis ſuis id q̃d reliquũ ſilem⁹. Timeo inq̃t apl's: neduz ſpũ cepieritis. carnẽ ꝓſũmamini. Scripſi iã pluries talia ꝓſequẽter ad auguſtinũ: noiatim i tractaculo de ꝓbatõe ſpirituũ. Jncurrũt alĩ ud piculũ meditãtes: dũ i ſolis fantaſijs: dũ ſolis imaginibus corporeis ſe tradũt ⁊ toto corde vehemẽter incũbũt. Fit ꝓinde q̃ meditãs dũ trãſire ſatagit in ꝓtẽplationẽ colla bat ad melancoliã ſeu fantaſticã leſionẽ: ita tãdẽ vt imagines itez x̃ſatas i imaginatiua x̃tute ꝓ reb⁹ ipſis exterioꝛib⁹ accipiat. Et ſicut euenit in ſomniãtib⁹ dũ dormiũt: nõ aliter iſtis i vigilia ꝓtingit q̃z x̃ba ⁊ opa nullã int ſe ꝓnexionẽ: nullũ ordinẽ ſeruãt vbi neq̃ eſt ꝓncipiũ neq̃ finis: vbi ſic vulgo dr: neq̃ eſt caput neq̃ cauda: ꝙ de gallo ſit ſaltus ad cignũ: ita vt vigilãtes ſomniare videãt. De q̃ libet dicũt vulgares. Jlz reſuent ont font en reſuerie. porro timẽt nõ timẽda ſperant non ſperãda. Nũc gaudio diſſoluũt: nũc ſubito meroꝛe tabeſcũt. Quales egẽt ampli⁹ fomẽto ſacratis q̃z monitione ſapientis.

Tractatus aureus ⁊ putilis de pfecta imitatõe xp̃i ⁊ vero mũdi ꝓtẽptu. Cũ tractacu/lo de meditatõe cordis finiunt feliciter.

Incipit ꝓlogus in vitā venerabilis magistri Gerhardi magni. vulgariter Groß.

A Vxiliāte domino frater charissime ꝺ paternis actibus: pauca tñ de pluribus charitatis ausu dicere tentabo: ob magnā vtiq; petitōis tue instantiā ⁊ cōmunē vtilitatē. Ex q̄ enī multi iam p̄res ⁊ deuoti fratres olim mihi cogniti dormierunt: eorū virtutes effari non vereor: q̄tenus exinde bonā memoriā de bonis exēplis ipsorum posteris relinquā ad diuini noīs laudē altiꝰ extollendā. Igit̄ a venerabili mgr̄o gerhardo cognomēto magnus: p̄dicatore egregio ⁊ deuoto exordiū sumā. Deinde etiaz si dñs annuerit: de deuotis fratribus discipulis eiꝰ aliqua sctē cōuersatōis exēpla adijciā: ad tuam ⁊ aliorū simpliciū fratrū deuotionē excitandā. Quez licet in carne nō viderim pl̄es tñ discipulatui eius adherētes corporaliter agnoui: a q̄bus multa de felicibꝰ actibꝰ eius frequēter audiui vt nō putes me ꝓp̄a imaginatōe hec ꝯfinxisse: sed a valde fidelibꝰ vtriusq; sexus ꝑsonis veridica relatōe ꝑcepisse.

Explicit ꝓlogus. Incipiūt capl̄a.

De ortu ⁊ īterp̄tatōe noīs mgr̄i gerhardi. I.
De celeri ꝓfectu eius in studio parisiēsi. II.
Q̄ cōuersio eius cuidā solitario in colonia fuit reuelata. III
Qualiter per religiosum carthusiensem tractus sit ad deum. IIII
De mutatione habitus sui secularis ⁊ emendatione morum suorum. V
Qualr̄ a ꝯsortio seculariū se subtraxit. VI
De abstinētia eiꝰ ⁊ cilitio q̄ꝺ gestauit. VII
Q̄ cōsilio religiosorum cepit verbum dei p̄dicare. VIII
De laboribus ⁊ patientia eius inter aduersarios. IX
De ꝓfectione eius ad partes brabātie. X
De rigore eius in victu ⁊ vestitu. XI
De deuotiōe eius in or̄onibus ⁊ diuinis audiendis. XII
De magno desiderio suo legēdi scripturas sanctas. XIII
De multiplici fructu eius in conuersione hominū. XIIII
De deuotis cōgregationibus ⁊ monasterijs ab eo exortis. XV
De felici obitu eius ⁊ sepultura. XVI
De magnifica recōmēdatiōe eius a cantore parisiensi. Capl̄m. XVII.
De publica ꝓtestatōne eius ⁊ de veridica p̄dicatione euangelij q̄ꝺ p̄dicauit. XVIII

Incipit vita venerabilis mgr̄i Gerhardi magni deo deuoti dyaconi ⁊ p̄dicatoris eximij. De ortu ⁊ interp̄tatōe noīs eiusdē. C. I.

V Enerabilis magister gerhardus dictus magnꝰ ciuis fuit dauentriēsis ciuitatis ex honestis ⁊ maioribus eiusdē loci ꝑentibꝰ ortus: ac diligēti cura suoꝝ teneriter educatꝰ. Cōgrue aūt satis tale sortitꝰ ē nomē a terrenis ꝑentibꝰ sibi impositū: ꝫ celesti ꝓuisione postmodū in meliꝰ ꝑmutatū. Nā q̄ antiquā vitā suā in noue cōuersatiōis statū mutauit: digne q̄z nomē eiꝰ piā interp̄tationē hr̄e ꝓmeruit: sicut ob v̄tutū eius īsingnia sequēs narratio declarabit. Dicit̄ nāq; gerhardꝰ q̄si gerēs artes: q̄ studio lr̄aꝝ deditꝰ: ī liberalibꝰ artibus ⁊ sciētijs multis fuit ꝑ maxime eruditus. Vel dr̄ gerhardus q̄si gerēs ardorem: q̄ gr̄a dei misericorditer p̄uētus. in amore xp̄i arsit interius: ⁊ in diuinis laudibꝰ vehemēter erat affectꝰ. Vel recte iā tercio gerhardus vocat̄ q̄si gerēs ardua: q̄ ad deū ꝑfecte ꝯuersus: magna ⁊ alta gessit in vita. dū sedule mentē ad celestia erexit: ⁊ multos ꝓp̄los ad emēdationē vite p̄dicādo ꝯuertit. Nā totā hāc patriā nr̄az vita verbo moribus ⁊ doctrina illuminauit ⁊ accēdit. Fuit itaq; re ⁊ noīe magnꝰ in seculo. diuitijs honoribꝰ sciētijs ac bñficijs locupletatus: ꝫ maior extitit in ꝯtēptu secl̄i. ⁊ imitatōe hūilis vite iesu xp̄i. nec nō in multiplici fructu discipuloꝝ xp̄i: sicut vestigia derelicta patēter oñdūt. In memoria ḡ eterna erit vir iste: q̄ in diebꝰ nr̄is orthodoxe fidei regulas secutꝰ docuit: ⁊ sctē religionis statū ꝑ deuota exēpla repauit. Nā lz diu in seculari vita insolēs ac vanꝰ incesserit: tñ postea ꝯuersus hūilime ac deuotissime in sctā pauptate ⁊ abstinētia multa vitā valde exēplarē exegit: q̄ꝫ ⁊ felici agone optime cōsummauit.

De celeri ꝓfectu eiꝰ in studio ꝑisiensi. C. II.

h Ic itaq; a ꝑentibus ad studiū parisiense sub annis adolescētie missus ē: ⁊ copiosis expēsis p̄ multis ꝯsodalibus affluens satagebat ꝓ q̄ venerat ꝓficere diligēter. Nec tūc quidē xp̄i gloriā studēs q̄rebat: ꝫ magni noīs vmbrā sequēs famā potissime curabat hūanā. In breui tñ ꝫm cōem studētiū cursū ad altiora auide nitēs: ad ma

Gerhardꝰ ūde.

gisteriū intellectū suffragāte decimo octauo etatis sue anno ꝓmotus est. Adeptus ꝙ hūc apicē cū calleret ingenio ac seculari fastu tumeret. ecclesiasticis bñficijs insignit: ⁊ int̄ plura bñficia etiā aquēſ ecclie canonic⁹ inuestit. Verū latas adhuc seculi vias nec dum inspiratus quagat: donec deo miserāte in virum alium mutaretur.

Qꝛ conuersio eius cuidam solitario in colonia fuit reuelata. Capitulum. III.

Ed cū oꝑs ⁊ misericors deus qui facit mirabilia magna solus hunc doctū et famosissimū magistrū a pñtis seculi nexib⁹ soluere decreuisset modū cōuersionis ei⁹ duxit ad effectū. Cuius tñ uersio hoibus inestimata ⁊ incognita: cuidā solitario in colonia ꝓus fuit reuelata ⁊ oꝛeten⁹ predicta. Cum enī quodā tēpe colonie esset. ⁊ secularib⁹ ludis intēderet vagabundus. ꝓfat⁹ solitarius nomē ⁊ habitū magri gerhardi expresse designās: predixit eius uersionē cito cōplendā ⁊ mltis profuturā. Ille quidā hoc sciēs: venit ad eū vbi stabat ⁊ ait. Quid hic stas vanis intētus? Alius homo fieri debes Qđ ille de se dictū tā ꝙ puerile factū estimauit: nec tunc quidē multū aduertit. Sed de⁹ prescius futuroꝝ qui non fallit. in breui tēpe impleuit predestinatiōis sue verbū: reuocās dilectū sibi gerhardū a via iniqtatis ad sctē cōuersatiōis statum. per quendā religiosum carthusiensis ordinis virum.

Qualiter per religiosum carthusiensem tractus sit ad deum. Capitulum. IIII.

Rat nāq; in terra gelrensi apud oppidum arnemēse religiosus quidā ꝓr ordinis carthusien⁹ in monichusen: vir lr̄at⁹ ⁊ deuot⁹. magistro gerhardo olim in seculo familiarit notus. Hic charitatis visceribus plenus ⁊ zelo anīaꝝ erga ꝓximum ꝓcitatus. cepit cogitare ꝙliter cum magistro gerhardo posset hr̄e ꝑmonē. et secreto de ei⁹ tractare salute: ne tātus vir eruditusq; magr̄ in seculo deperiret. ꝑ de dyaboli laqueis ereptus dei auxilio electoꝝ numero iūgeretur. Eo siquidē tēpe mūdi status in maligno vi debatur vndiq; plapsus ita ꝙ pauci essent q̄ verbū vite moꝛib⁹ ac vocibus ꝓdicarēt: pautioꝛes ꝛo qui ꝓtinentiā sectabant: ⁊ qđ dolē dum erat. nomē sctē religionis ⁊ status deuotionis pre inopia spūs a patrū ꝓcedentiū vestigijs nimiū claudicabat. Apud carthusienses ꝛo lux vite celestis remāsit occulta: ⁊ carnalibus videbatur satis austera. erat tñ deo gratissima. ⁊ spiritu feruētib⁹ optabilis atq; iocunda. Interea accidit. vt prenoiat⁹ ꝓꝛ causa emergente traiectū tenderet: ibiq; dilectum magistrū gerhardū adesse ꝓcipiēs. ad eius colloquiū desiderant ꝑperat: moꝛq; ad extrahēdū piscē hunc magnū de seculi fluctibus. scē exhortatōis rethe oportune relaxat Adgredit ergo familiarē amicū. salutat comitē antiquū: hortat sapienter hospitē benignū. cū docto loquit de sūmo bono. ꝓponit premia eterna: terret iudicio futuro. miscet blādis tristia laudat religionē. mūdi vituperat cursum. oñdit sub sole cūcta esse peritura Nam moꝛs imminet inq̄t. incerta dies moꝛtis et hoꝛa: ꝙ o quāta sectatoꝛib⁹ xp̄i sūt dona ꝓmissa. Inter hec sctā mutuaq; colloq̄a sepī⁹ repetita: adest gr̄a diuina. Mollit anim⁹ audientis. fidez prebet dictis magr̄ reuerēdus. assentit veris: ducit rōnibus. trahit ꝓmissis. firmat sctōꝝ exēplis. Tandē ꝑponit vitam mutare in melius: ⁊ mūdanis renūciare festib⁹ deo fauente. His ꝓꝛ ceptis. exhilarat altius q̄ semē dei in terrā bonam cecidit gaudetq; gaudio magno de ceto grandi xp̄i hamo capto. citius de marinis turbinib⁹ extrahendo. Redit letus ad sociū suū. gratias agit deo a quo oñe bonū: fatet se nō frustra texuisse sermonē. Quia cepi inquit vt spero magistrū gerhardū et ꝓfido de eius cōuersione: q̄ bonū ꝓpositum velit tenere. et factis cōꝛobare. O stupenda ⁊ laudanda saluatoris nr̄i clemētia. O ineffabilis spūssancti virtus et gratia: q̄ facile coꝛda hoīm mutat. dū intus visitat ⁊ illustrat. Hec ē mutatio dextre excelsi. faciens ꝓdigia sursum. et signa in terra deoꝛsum: euacuans tenebras ⁊ lucē coꝛdi infundēs. Hec est dei soli⁹ potētia magna qui in bñdictionib⁹ dulcedinis sue preuenit electū dyaconū suū gerhardū: faciens de leone agnū. quem añ secula ꝑdestinauit sibi in coꝛporandū: atq; in fine seculoꝝ prepauit adeuangelizandū verbū suū mltis ciuitatibus et ꝓlis ad sancti nois sui laudem et honoꝛē.

De mutatiōe habitus sui secularis ⁊ emēdatione moꝛum suoꝛum. Capitulū. V.

Ec longe post: cepit bene volūtatis
h sue ꝓpositū ducere ad effectū. Igitur animo bene deliberato et in xp̄o fundato. abrenunctiat beneficijs cunctis: vestes mutat seculares. simplicib⁹ induit sicut decuit humilē clericū: mūdi cōtēptū diuicijs preferentē. Fit rumoꝛ in populo. ⁊ multi obstupescentes de nouitate facti: adinuicem lo-

quebant̃. Quid hic iam pretendit? Que res noua huic accidit? Nũquid multe littere ad insaniã eum ꝑduxerũt? Ecce qui iam antea ornatis vestibus ꝓcedebat: nunc incultis ⁊ criseis tegit̃ lanis. Et q̃ cõuiuijs ⁊ epulis delectabat̃ varijs: nunc respuit iocunda: querit vilia. fugit honores. diligit pauptatẽ. Eteni manus dñi erat cũ eo: cepitq; fiducialit̃ agere in noĩe domini. Unde hoĩm fabulatiões. et susurratiões inanes paruipẽdens: ad deũ tota cordis intẽtione se ꝯuertit dicẽs. Elegi abiectus esse in domo dei mei: magis quã habitare in tabernaculis pctõꝝ. Factus ẽ ergo deo cooꝑante ex diuite pauper. de suꝑbo humilis: de delicato abstinẽs. de vago stabilis. de mũdano spũalis. de curioso simplex ⁊ deuotus. Loquẽtib⁹ igit̃ et mirantib⁹ ꝓplis de subita mutatiõe tãti viri: accessit ad eũ secreto vnus ciuiũ suoꝝ de magnatis: volẽs plenius scire ꝓpositũ venerabilis magistri fugientis leta consortia mũdi. Cũq; multa ab eo studiose requisisset. ⁊ ꝑfecte abrenũciationis misteriũ audisset: ita de dubijs quesitis ꝑdocetur. vt sũme edificat⁹ abiret dicens. Quid isti ignari ⁊ vulgares de bono ⁊ prudẽti viro tam insana v̄ba loquũt̃? Nũq; tam sapiens et sensatus esse cepit. sicut mõ cũ seculi vias fugiẽs deserit: et deo in spũ hũilitatis seruire intendit. Q̃ felix foret qui imitare vellet: nec bene agenti insultaret. Si in hoc bono ꝑsti/terit: multorum erit ipse causa bonorum.

Qualiter a consorcio secularium se subtraxit.

Capitulum. VI.

Sed ne semen sanctũ in corde viri di plantatũ. a trãseuntib⁹ secũ viã ꝯculcaret̃: aut a volucrib⁹ celi nõ opertũ carꝑetur. ne etiã lumẽ accẽsum leui flatu extingueret̃: ꝫ potius sub modio latens ꝟuaret̃ et pinguedine int̃ne deuotiõis nutriret̃. vel ne recẽs ⁊ fragilis arũdo vanitatis aura pulsata ad terrã mox flecteret̃: ꝫ virtute firmaretur ex alto. elegit hũilis magister ad tempus latere: ⁊ ab humanis aspectibus seculariũq; colloquijs se caute segregare. a cũctis q̃z mũdi curis animũ soluere: soli deo et sibi libere vacare. vt primo in se disceret qd̃ postea docturus erat: quatenus diuina dulcedine pregustata equanimius ferret ꝓ veritate aduersa. nec dyabolica ꝑtimesceret tẽptamẽta sibi aduentura. Secessit igitur a ciuitate sua ⁊ de domo pat̃na: venitq; in partes gelrie ad religiosos fratres carthusienses in monichusen in xp̃i charitate sibi dilectos. A q̃bus reuerẽter suscept⁹. cellã accepit vt hospes amãd⁹: quã letus ⁊ desiderãter ingrediens. cum btõ petro in mẽtis excessu ait. Dñe bonũ est nos hic esse Ibi nãq; recollegit cordis sui dispsiones: ibi veteris vite detersit rubigines. atq; interioris hoĩs imaginẽ reformauit ad purũ Ibi insurgẽtes passionũ motus ieiunãdo vigilandoq; ꝯfregit: ⁊ demonũ varios insult⁹ orãdo flendoq; deuicit: loquẽs cũ scõ dauid Ecce elõgaui fugiens ⁊ mansi in solitudine. Expectabã eum qui saluũ me fecit: a pusillanimitate spũs ⁊ tẽpestate. Uidi ⁊ ego habitationis sue locũ. in quo lucerna dei et amicus omnipotentis ad tempus latuit donec super candelabrum poneretur: vt omnibus lucis exempla monstraret.

De abstinentia eius et cilicio quod gestauit.

Capitulum. VII.

Bouus igit̃ miles xp̃i sub castris carthusioꝝ stabat intrepidus. nec tedio celle vincit̃ intus: nec laboris exercitio frangit̃ foris. ꝫ sicut bouus claustralis fit custos cordis ⁊ oris. Eteni agrũ cordis sui districta examinatiõe quotidie visitans diligenter excoluit: spinas viciorũ eradicando ac virtutum semina inserendo. Itaq; bellum spirituale aduersus carnem ⁊ sanguinẽ assumens: quo citius mundi rectorẽ. principẽ tenebrarum dyabolũ ꝓsterneret: strennue ꝯtra seipsum in loco solitudinis armat̃. Nõ ergo se palpat vt delicat⁹. nec sibi parcit quasi sit debilis: nec se excusat tanq; innoxius. nec penitentiam differt sicut negligens et tepidus seruus: sed memor iniquitatũ suarum antiquarum spiritũ contritionis concepit: ⁊ faciẽ christi placare desiderans. carnẽ suam cum vicijs et cõcupiscentijs pro nomine iesu crucifixit. Tenero nanq; corpusculo crebra ieiunia indixit. ab esu carniũ sicut mos ordinis est ⁊ a m̃ltis licitis abstinuit. vigilias noctis prolõgauit: somni torporem. stando orando genu flectendo ab oculis excussit atq; in spiritu feruoris corp⁹ spũi seruire coegit. Lũbos q̃z suos cilitio asprimo ⁊ nodoso p̃cinxit nec caro lasciuiẽs titillaret: fortiq; pudicitie vigore renes cõstringens. pellem et carnem pro anima fideliter exposuit. Unde ad litteram veraciter ꝓphete verbũ ĩ psalmo impleuit: vt merito dicere posset. Ego aũt cum mihi molesti essent: induebar cilitio. Qui sunt isti o bone magister vobis in claustro infesti? Caro certe concupiscens. mũdus allitiens: et diabolus temptans. Mirũ si in hac solitu

dine tẽtationes habetis: vbi iaz a secularib⁹ longe estis: Nõ sum securus nec ego nec aliquis in corpe pcti ꝓstitutus. Sed ne vincar affectõibus prauis, aut mouear exẽplis malis: quesiui locum solitudinis sub maiori spe diuine ꝓtectionis. Et quidẽ xp̃s nunq̃ fuit tam aperte tẽtatus, nisi cũ intrasset desertũ, et ieiunasset a cibis: qui tũ liber erat a passionibus cũctis. Itaq̃ ego qui peccator suz, vt deo meo amplius satisfaciã: sbtraxi me a turbis, humiliaui in ieiunio aiam meaz: vt oro mea in sinu meo ꝓuertat. Retulit mihi q̃dam deuota sororꝝ quã ipse conuertit, q̃ post mortẽ eius ciliciũ magistri gerhardi vidisset et manibus cõtrectasset: quia valde longum et asperum fuit, et multos nodos habuit ad grauiorem penam sibi infligendam.

Q̃ cõsilio religiosorum cepit verbum dei predicare. Capitulum. VIII.

Umq̃ deuotus ac studiosus magi/
c ster vtutũ ꝓficeret incremẽtis, t mũdus tanto magis ei vilescceret: quãto xp̃s sibi plus dulcescebat, deo disponente cũ tẽpus fructificandi iam instaret: ꝓsilium fuit prudentũ virorꝝ ac religiosorꝝ fratrum, vt lucerna ardens t lucens sup candelabrũ poneretur: quatenus oĩbus qui in domo dei sunt luceret p vocem p̃dicatõis: t p sctẽ ꝓuersationis exemplũ accẽderet corda pctõrꝝ. Fuisset bonũ q̃ vir magne facultatis deo t sibi cõtinue vacasset in solitudine claustrali: ꝑ maius bonũ et altior laus dei ex inde sperabatur: q̃ magister ad predicandũ ydone⁹ t ad ferẽdũ onus ordinis minus qualidus: plurib⁹ ꝓficeret aiabus verbũ vite palam p̃dicando: q̃ viam hũilitatis didicit incedere terrena oia aspernãdo, vt sic xp̃o lucrũ maximũ ferret, t multos secum ad eternũ ꝓduceret regnũ, tãto glorioso⁹ vtiq̃ in futuro, quãto feruẽtius laborasset p aĩaꝝ salute in p̃senti. Tribus aũt annis lectioni t oroni vacauit: añq̃ p̃dicare inciperet. Accensus est ergo p̃co fidelis spiritualibus armis et scripturarꝝ documẽtis: ad euangelizandũ verbum dei in ciuitatibus et villis corã clericis t laicis ac religiosis mul/tis audientibus viris et mulierib⁹ paruulis et magnis, doctis pariter t indoctis: magnatis scabinis, consulibus: suis ac liberis diuitibus paupibus indigenis t pegrinis. Cũq̃ tuba salutari ĩtonaret, nec q̃q̃ necessarie salutis audientiuz auribus subtraheret: ꝑ oĩe consiliũ dei scm statum t cõditiones ꝓsonarũ sexus et etatis publice annũciaret, cõmo/ta sunt corda plurimorꝝ a facie formidis dñi et a ventura ira iudicij extremi, t ignis extremi. Posuit quippe securim scm beati Johis baptiste sentẽtiã ad radicẽ arboris, vt districtũ iudicẽ oẽs timerẽt: peccare desinerẽt, ac dignos penitẽtie fructus agerent: oronibus elemosinis t ieiunijs insistendo: faciẽ pij cõditoris preueniret atq̃ placarẽt. Et multi audientes sermonẽ eius cõpuncti sunt, t accedẽtes ad eum consilio eius se subdiderũt: oẽm vanitatẽ seculi abiciẽtes. Quidã etiã ĩ castimonie emulatõe virgines ꝓmanserunt: nonnulli continentiã vouẽtes plures secuz in dei seruitio cõgregarunt. Sed q̃m ꝓbitas bonorum inuidiã patit malorũ: cõdixerunt ei frequẽter hoĩes mente corrupti, amatores mũdi t delitiarũ sectatores: viam vitatis odiẽtes et oĩbus bonis aduersantes. Isti viro dei secreto detrahebãt: t q̃ñq̃ aptis latratibus cõtra eum turbationẽ suscitabant: quia corꝝ vicia et scelera acriter arguebat. Sed quod nequius est quidã prelati t sacerdotes nec non religiosi circũuagãtes, indigne ferebant tãti viri doctrinã t iusticie zelum in desertorꝝ sacrelegis: idcirco famã eius denigrare: et anĩ constantiã debellare conabant. De q̃bus et ipe in quadã epla ita scribit. Multi me circũstant latratus, qui exardescunt sicut ignis in spinis: ꝑ non cõparent. Unde amatorꝝ xpi et zelatorꝝ aniaꝝ: nec minis aduersantiũ turbabatur, nec vituperijs exprobrãtiũ irritabat. Fundatus enĩ erat supra firmã petrã: q̃ non quesiuit mundi gloriã nec veritus est pati ꝓ xp̃o cõtumeliã: q̃nimo paratus erat p vitate et euangelio dei corpus tradere et animã ad dei gloriã ꝓmouẽdam: t vbilibet dilatandã. Bñdictus itaq̃ deus qui talem nobis p̃dicatorẽ suscitauit: t ad predicandũ transmisit: ꝑ q̃ nob ĩ hac ĩfima ẽra refulsit lux vite celestis.

De laboribus et pacientia eius inter aduersarios. Capitulum. IX.

Ongum est enarrare labores q̃s pertulit in predicãdo, ꝓflictus quos habuit cõtra subuersores fidei in disputando: exhortatõnes quas peregit deuotos fratres t sorores in sancto ꝓposito cõfirmando. Et hec latissime in eplis suis patẽt: quas diuersis ꝓsonis p ꝓsolatione destinauit. Aiãq̃ in epla q̃dã ad sacerdotes in amsterdã sibi multũ familiares. Non terreanũ charissimũ: si famã audiueritis de cãpensibus cõtra me. Omia succedũt vt spero sicut deus vult. Et mirabiliter augẽt eccliã in cãpis: deo al/

tissimo laus ⁊ gloria. Ardeat charitas intra nos nō lente: ꝫ vehemēter. Despiciam⁹ ista stercora: simus ī laudē ꝓditoris vt exēplaria altissimi. Sentiēs ꝓinde multos ecclesiarum ꝑlatos sibi aduersari: et ꝑdicationē suā inimica emulatōne ipediri ac callido edicto interdici. cessit humiliter furoꝛi ⁊ liuoꝛi: nolēs in populo tumultū contra clerū agitare. Dixitq; ad plebē que indigne ferebat inhibitionē talem cōfictā. Prelati nri sunt: ⁊ volum⁹ ꝓut decet et tenemur eoꝝ edictis obedire. Non enī qrimus aliquē ledere: nec scandalū suscitare. Dns bn nouit suos quos elegit ab initio: ⁊ vocabit etiā p gram suam sine nobis sicut ei placuerit. Supsessit ergo vocem suā ad tempus. et interim ad ꝓuincias se contulit exhoꝛtatōes: cunctis aduētantibus ꝓsolationis verbum alacri coꝛde ipendendo quēadmodū et btūs paulus ait. Et ego ipse impendar ꝓ aniab⁹ vestris: nō qrēs qđ mihi vtile sed qđ mltis. Fecit etiā plures sacre theologie libꝛos a scolarib⁹ scribi. quos attraxit colloquijs bonis: ac ꝑcio remunerauit. inuitans eos ad domū suam venire et verbū dei sepius audire: vt sic instrueret ad castitatē et vite emendationē: quatenus eterne btitudinis ꝑticipes fierent: ⁊ sctē nouitatis formā arriperēt per abrenūciationē vite secularis. Interdū quoq; pia cautōe ꝓhabita pecunie sūmā ex integro non soluit. ꝫ ꝑ partes tribuit: vt frequēter ad eum ꝓ debito tollendo ac cederent. ⁊ tali occasione familiaritatis eius grām inuenirēt. Qui tanto libentius magri doctrinā audiebant: quanto maioꝛa pietatis beneficia in eo redūdare videbant. Adultum enī affectauit ex his scꝓtoꝛibus aliquos facere discipulos xpi: quod etiā deo fauēte factū est in tēpe breui. Plus enī delectabat simplicibus et minus eruditis loqui: q̄ sapiētibus seculi. quia innocētes ⁊ egeni plerūq; cōsiliū dei citius admittūt: q̄ astutioꝛes qui ī sua sapiētia ꝓfidunt. Unde ꝓpheta dauid. Innocentes ⁊ recti adheserunt mihi: quia sustinui te. Quidā ex oꝛdine mēdicantiū religios⁹ habitu. ꝫ pnitiosus fmone: cepit venerabili magistro cōtradicere in multis. Is ergo cuz eum vincere nō posset. ad curiā romanā iter arripuit: vt viro dei litem iferret. aut q̄licūq; astucia silētiū imponeret: quod vtiq; facere ptimuisset. si spū dei motus fuisset. Uerū de⁹ arbiter iustus et pacis amatoꝛ aliter disposuit: q̄ ille iniquus turbatoꝛ pesumpsit. Subito enī infirmatus in via obijt ⁊ tota machinatio eius ad nihilū redacta cessauit. Fuit ⁊ alius in oꝛdine ꝑdicatoꝝ eloquēs fmocinatoꝛ magne opinionis hns titulū ⁊ dignitatē. q ꝓpter venerabilis magri fama ꝑclara: gaudens est charitate eximia. ꝓgratulans eidem mēte deuota. Misit ergo sibi amicabilē litterā elegāti dictamine cōscriptā: recōmendās bonum opus ab eo inceptum. suadens ne frangeret impulsibus puersoꝝ: ꝫ in dño confisus staret fortissime. ⁊ ꝓlo xpiano celestia fluenta vberius instillaret. Quibus auditis ⁊ litteris ꝑlectis magister in multis ꝓbatus. collegam sctē exhoꝛtatōis charitatis vnis amplexat⁹ est: et ad predicationis opus velut diuinis oꝛaculis armabatur.

De ꝓfectōe ei⁹ ad ꝑtes brabātie. Ca. X.

Audiēs pius ⁊ humilis magister gerhardus magnā ac celebrem famā venerabilis dñi iohānis ruseb⁹oec religiosi prioris viridis vallis ꝓpe bruxellā. prexit ad ꝑtes brabātie p lōgi qui itineris spacium ad videndā sancti ac deuotissimi patris pñtiā coꝛpalē: vt quē opinione vulgata t ātū et ex libꝛoꝝ suoꝝ editione cognouerat. coꝛā quoq; positus oculata spem sperneret: ac viuentis in carne vocē gratiosam tāq; spūsscti fistulā audiret suauꝫba resonantē. Assumpsit ergo secum reuerendū magistrū iohannē cele rectoꝛē scole zwollenſ. deuotū ac fidelē ie/su xpi amatoꝛē: quoꝝ erat anima vna ⁊ coꝛ vnū in dño. ⁊ grata vtriusq; societas ⁊ accensa voluntas: vt ad doiem dei pariter ꝓficiscerent: spūaliter edificatōis dūtaxat gratia. Profectus est etiam cum eis vir quidā fidelis et deuotus laicus gerhardus calopifex dict⁹ dux angusti itineris ⁊ indiuiduus comes hui⁹ felicissime ꝓfectōnis. Uenientes ergo ad locū viridis vallis nōiatū. viderunt in eo nō alta et curiosa edificia: ꝫ simplicitati ⁊ pauptatis insignia. que celestis regis nostri fuerūt vestigia ꝓma: cum in oꝛbem terrarū rex celi ex virgine natus ꝓcessit inopia plenus. Intrātes aūt monasteriū portā. mox occurrit pater sanctus prioꝛ deuotus: etate grandeu⁹. affabilitate serenus: ac moꝛum honestate reuerēdus ꝓpter quē intuendū et visitandū venerant. Qui benignissime aduentātes salutans: diuina reuelatiōe instructus magistrū gerhardum ꝓprio noie appellauit et cognouit. quē tamē antea nunq; viderat. Salutatione igitur premissa hospites honestissimos secū ad interioꝛa claustri perduxit. et debitā humanitatis gratiam hilari vultu et coꝛde letioꝛi ei⁹

exhibuit: tãq̃ iesum xp̃m recepisset. Mansit aũt magister gerhardus ibidem paucis die/bus conferens cum viro dei de sctis scripturis: a quo multa secreta celestia audiuit. que suũ intellectũ excedere fatebat̃. ita vt cum regina saba stupẽs diceret. Maior est sapiẽtia et scia tua pater eximie. q̃ rumor quẽ audiui in terra mea: vicisti enĩ virtutib⁹ famã. Post hec cum suis ad ꝓpriam vrbem plurimũ edificatus repedauit. ⁊ tãq̃ mũdum anĩalis audita mente ꝑtractans frequẽter intus rumi/nauit: ⁊ quedaꝫ ex his dictis ne obliuisceret̃ inscriptis redegit. Cui etiã deus obitũ amãtissimi patris reuelauit. ꝙ in cõpulsatõe campanaꝝ multis ciuibus audientib⁹ manifestauit: eiusq̃ aĩam vna hora purgatã ad celestẽ gloriam transisse quibusdã amicis suis secretius indicauit. Sꝫ nec ipse diu postea supuixit. Nã triẽnio fere trãsacto mortalitatis tpe carnis debitũ domĩo se vocãte ꝑsoluit. Nec fuit ociosa huius visitationis peregrinatio. nec ĩfructuosa tã scti patris allocutio: ꝫ viue vocis eius informatio fiebat nutrimẽtũ am/plioris dilectõis. ⁊ augmentũ noui feruoris: sicut in quadã epl̃a ad eosdẽ fratres de viridi valle directa testat̃ dicens. Intime cõmẽdari desidero p̃posito ⁊ priori cuius scabellũ pedũ tam in hac vita q̃ in futura: qꝛ aĩa mea sibi pre cũctis mortalibus amore ⁊ reuerẽtia cõcludinata est fieri ꝯcupisco. Ardeo adhuc ⁊ suspiro vestrã presentiã: ⁊ de spiritu vestro renouari ⁊ inspirari et mihi impartiri.

De rigore ei⁹ in victu ⁊ vestitu. Ca. XI.

Domestica aũt ꝯuersatio eius qualis fuerit paucis edicam. Ipse nãq̃ normã viuendi sibi statuit: ⁊ multa deuota exercitia cõpilãdo descripsit. Valde sobrius in comedẽdo fuit: ⁊ pene oĩ die vno prandio ꝯtentari consueuit. Somni necessitatem sic tẽpauit: vt septẽ horas ꝓ quiete sufficere estimaret. Extra domũ suã cõmedere a quocunq̃ etiã inuitatus noluit: deuitãs familia/ritates seculariũ. ⁊ longas epulatões diuitũ indetrimentũ egenoꝝ. Tam rigide suũ ꝓpositum tenuit vt nemo eum inuitare aut molestari precibus auderet. Et in hac conscientia bonis viris sic placuit: vt mal̃ oẽm obloquẽdi tolleret causam. Attamẽ aliquos paupes deo seruiẽtes. ⁊ interdũ vnũ vel duos honestos burgenses: ad suam mensulã cõuocauit ob instructionẽ vite melioris. quos vberius suauitate celestis sermonis refecit: q̃ fercul̃ accuratis que minime preparauit. Siue enĩ solus siue cũ hospite edebat. lectio sctã p̃ibat sermo edificatiuus ex ore mellito fluebat: alias silentiũ suũ stricte tenebat. Longe ab ore eius risus ⁊ iocus. longi⁹ detractionis neru⁹ aut qui ad rem non pertinet rumor secularis Sermo ei⁹ sale conditus: ⁊ sup oñe delectamẽtum dei cultus ⁊ anĩe salus sapiebat edenti. Inter hec etiã mense celestis in regno dei et dulcis societatis sctõꝝ post grande huius mundi exilium recordabatur: sicq̃ hospites suos reddidit letos in dño et in corde cõpungebat. Habebat autẽ refectoriolũ modicũ in quo pauci secum poterant discũbere. Vbi in ꝓpinquo cõtra mẽsam stabat promptuariũ libris optimis refertum. vt si ferculuꝫ corpis non placeret: ex copia librorũ poculũ anime amicis suis ꝓpinaret. Sepe etiã cibos insulsos aut exustos edebat non inpatiens ꝫ gratias agens: et tanq̃ penã de preteritis bonis exigens ⁊ ꝑsoluens. Ipse sibi cibos coquere solebat. licet peritiã coquẽdi non haberet: a sororibus aũt que in vicina domo segregati morabant̃. suscipe seruitiũ deuitabat. Si qd̃ forte emendũ esset in foro venali. hoc ille ꝓuidebat: nullã tñ ad suũ domiciliũ ingredi permisit. sed vnius clerici solatio cõtentus fuit. Cuncta ad honestatez bone fame tam intus quã foris disponebat. Et ne suspecta res notaret̃: nulli soroꝝ nisi clausa ⁊ obuelata fenestra loquebat̃. Qꝛ si aliquid sibi dandũ erat et ministrandũ: per volubilem rotam hoc inferebat̃. Vnde quidam discipulorũ eius videns euꝫ tam solicite custodituꝫ: quesiuit ab eo familiare verbũ dicens. Quare bone magister tam diligent̃ obstruitis fenestrã vr̃am? Respondit verbum edificatione dignũ. Si possem etiã aures obdurarẽ: ne voces earuꝫ audirem. Siq̃dem habundans cautela non nocet. Omne enĩ scandalũ ⁊ periculũ fragilium ꝑsonarũ: ex incustodia sensuũ ⁊ nimia familiaritate venit. Qui ergo vult ꝫuare cõtinentiã visum reprimat et auditũ: nam sola necessitate cogente. cuꝫ feminis timorate est loquendũ. Ieiunia aũt sancte ecclesie multum stricte obseruabat. Ferijs sextis a lacticinijs penitus abstinebat: ⁊ sepe istis diebus ꝯdimensalis pro oleo vtebatur. Scutellam suaꝫ raro lauit sed pane tergebat. aut catello et muribus lingendã exposuit: nec mussidũ panem abhorrebat. Ferijs quintis v̄o ob parasceuẽ sequentem: cuncta vascula sua ab oĩ sorde pinguedĩs cena facta abluebat in aq̃s Erat igitur iocundus in domino modicis et

simplicib⁹ necessarijs cõtentus. supflua rese
cans delicata non requirens: sibi rigidus et
parc⁹. alijs misericors ⁊ benignus. Vesti
menta eius grisei colorꝭ erant et humiliter
formata. non mollia non nitida: non multis
rugis cõplicata. raro noua et ob vetustatem
qñq; attrita. que modicũ etiã pictacijs fece/
rat resarciri. Nec erubuit homo bene natus
inter amicos ⁊ cõciues videri abiectus in ve
stitu. Sestauit pinde ruptũ pelliciuz multis
particulis repeciatũ. paupibus ⁊ mendican
tibus cõsimile diuitibus aspnabile: deuotis
tñ exemplare. et posteris sanctũ memoriale.
Omis siquidẽ amictus illius non magni va
loris erat: ꝫ non parue virtutis. Nam totus
ornatus eius abintus lucebat: ideo externos
nõ curabat obtur⁹. Que prius vix aspexisz
istis iam delectabaꝫ inuolui. O virũ inclitũ
non mollib⁹ indutũ: sed cũ iohanne duris ci
licijs sagis opertũ: cũ christo q̃q; sancte paup
tatis pãnis amictũ. Interrogatus est aliq̃
ab vno familiari amico. quare tam antiquũ
et subunculatũ pelliciũ portaret: vnde rusti/
canus homo erubescere potuisset. Respõdit
more suo grato ⁊ iocundo. In hoc quero cõ
modũ meum. ne frigus patiar: ⁊ ne ventus p
foramina iret si nõ essent obstructa. Hoc au
diens frater ille. valde edificatus fuit: ppen
dens quia non mũdo sed deo tñ placere de
sideraret. Quesitus est etiã ỏ pellicio suo
et tunicis: quot annoꝝ essent. Qui ait. Aba
ius pelliciũ qỏ superius gero vltra nouẽ an
nos habet: ꝫ paruũ quod subtus porto. duo
rum annoꝝ est. Qdiu inquit portastis tuni
cam vestram? At ille. Una duodeci annorũ
est: alia ỏo trium. Poterat ergo cum sctõ da
uid dicere dño fiducialiter supplicãdo. Vide
humilitatẽ meam ⁊ laborem meũ: et dimitte
vniuersa delicta mea. Recordabaꝫ enĩ humi
lis magister ⁊ pauptatis sectator. qualis du
dum in seculo fuisset cũ delicias amaret: qñ
oportet recto iudicio ꝓtraria ꝓtrarijs curare
Olim siquidem pulchris vestibus ⁊ cingulo
deargẽtato ꝓcessit in publicum. trãsijt etiam
inter canonicos cum suppellitio subtilissimo
et almutio formoso: corpi suo lauciora sepe
indulsit alimẽta et pocula pciosa: sed postea
mutatus in virũ alterũ non est passus prioza
multa trãsire: subiecitq; se non solum pedib⁹
maioꝝ ⁊ honoratoꝝ: sed etiam nouissimorũ
laycorum corã eis sup nudã terrã aliquotiẽs
comedendo ita inquiens. Non sum dignus
vobiscum in sedili ad mẽsam sedere: q̃ plus
oibus peccaui ⁊ deum offendi. Et qui capiti
suo loturã supfluam frequenter exhibuit cri
nes molliter cõponendo. postmoduz sibipsi
indignatus birretũ gessit in capite valde ve
tustũ a tyneis corrosum: ⁊ pene centũ foram
nibus ꝓcauatũ. Magnã igitur sibi violẽtiã
fecit. carnem subegit: mũdũ cõtempsit caput
serpentis antiqui contriuit. nec vicia sibi do
minari pmisit: sed christo duce ꝙ viam humi
litatis constãter incessit vitã suam scõm mo
res sanctoꝝ patrum legittime conformãdo.

De deuotione eius in orationibus ⁊ diui
nis audiendis. Captulum. XII.

Ed q̃ deuotus et feruidus in orõne
s extiterit quis enarrabit? Sepe nãq;
cũ horas legeret. exinde sõe supabũ
dantis gratie in vocem iubilatiõis erupit: in
ternũ cordis gaudiũ cantu dulcisono pmẽs
Dumq; leuiter intra se modulaꝛet: sursuz in
deum spiritus eius ardenter ferebaꝫ. Plus
enĩ iocundabaꝫ in eloquijs diuinis et oroni
bus deuotis: quam vmq; prius in mundi cõ
messationibus et varijs musicorũ cantilenis
Habebat aũt secum in ministerio iohãnẽ
zutphanie cognomẽto bynckerinc deuotum
clericum moribus matuꝝ ab adolescẽtia sua
deo deditũ: qui cum eo horas canonicas le
gere. ⁊ ad diuersa loca pdicatiõis tpe secum
comitari solebat. Hunc bone indolis iuuenẽ
tãq; filiũ paterne dilexit: quia deo ⁊ hoibus
carus extitit: ⁊ difficulter ab eius latere auel
li potuit Cui quadã vice horis expletis dixit
Quid tu iohannes iam meditaris? Intelli
gis ne que legis? Dic mihi quid inde sentis.
At ille ad magistruz. Quomõ intelligerem
nisi ab aliq̃ instructus? Tunc ille ad discipu
lum suum. Et mihi sensus multiplex ⁊ misti
cus occurit: ⁊ de vno ad alium latenter trãs/
mittit. vt tedium in legendo non habeam. ꝫ
diutius his bonis gaudeam ĩmorari. In
via positus ⁊ hospicio receptus dicto cõple
torio dixit duobus discipulis suis: florentio
et iohanni iam prefato. Dicamus modo sin
guli suffragia nostra q̃tidiana. Et hec erant
de ꝓsuetudine bona. vt vnus alteri defectus
suos diceret: si quid forte reꝓhensibile in ipo
notasset. Tunc satis libenter obtẽpantes li/
bere se inuicem ãmonebãt: ⁊ humiliter culpã
agnoscentes veniam petebant: sicq; charita
tiue emendati ibant ad quietẽ. Quodam
tempe cum ciues dauentricenses cõtra hostes
suos pergerẽt armati: vir dei ꝓ ciuiũ salute
supliciter orauit. Et factũ est deo dispẽsante

vt hostibus appropinquātib⁹ nebula ꝯdēsa-
inter eos exurgeret. vnde aduersarij ꝑterriti
et in fugam versi discesserūt. at ciues cū suis
salui et alacres in opidū remearunt. Multū
ergo valet depcatio iusti assidua. Omni
quoq; mane priusq̄ negotia externa tractan
da suscipet. vel querētibus respōsa daret: sa
cris lectionibus mentē refocillabat. ⁊ deuo-
tis meditatōibus ac p̄cibus futuras actiōes
suas tēpestiue studuit preuenire: scdm illud
psalmiste verbū. Preuenerunt oculi mei ad
te diluculo vt meditarer eloq̄a tua. Quo-
tidie missam cum magna reuerētia et debita
deuotione satagebat audire: querēs p̄mo re-
gnum dei et iusticiam eius deinde ꝓximorū
vtilitatibus se exponens. rectū tenuit iter gē
me charitatis: iuxta illud in cāticis. Ordina
uit in me charitatē. Cunq; ecclesiam intro
isset. non ad spectādum excelsa pietum vitra
stetit erectus: sed humiliter genua coram do
mino flexit. aut solotenus in oratione se pro-
strauit. Nec vllos ibi ſmones cōserere volu-
it. ſ solum diuinas auscultare laudes aut ho
ras legere ꝯplacuit: vitans in templo dei oē
ociosuz verbū loqui. Et ne deuotio orātis ex
tumultu hominū turbaret. aut ab astantib⁹
quid secreti cum domino gereret notaretur:
locum priuatū ⁊ clausum apud fratres mino
res obtinuit vbi solus reclusus iacuit in ora-
tione ꝓstratus. ⁊ per quandā fenestellā vene
rabile altaris sacramētū in pluribus locis vi
dit et adorauit. Ibiq; precibus et gemitibus
celum pulsabunt pectus suū cum publicano
amarissime tōdebat: postulans deū sibi pro-
piciū fieri. ⁊ delictis preteritis ignosci: ab in-
stantibus malis et passionibus emundari: ⁊
a futuris periculis solite pietatis sue munere
defendi. Tanteq; deuotionis ⁊ ꝯtempla-
tionis extitit vt diuina plerūq; reuelatiōe me
reretur consolari: ⁊ prophetico spiritu instrui
de futuris. Nam quendam discipulum suū
de longa fratris sui absentia tristem. consola
batur de celeri aduentu eius: quia sanus est
inquit frater tuus ⁊ cito veniet et ita accidit.
De quibusdam etiam fratribus clericis sibi
adherentibus predixit ꝙ aliqui eoꝝ ad sacer
dotiū essent promouendi: et quidam ad sta-
tum religionis assumendi. Quodam tpe
magno desiderio eterne vite accēsus ait vni
ex discipulis suis Quid hic faciaz amplius?
Utinā essem apud dn̄m meum in celis. Tūc
frater ille rn̄dit. Predilecte magister: nō pos-
sumus adhuc carere presentia vestra. Quis
nos ita instrueret: et pro nobis tam strennue
certaret? Pauci sumus ⁊ imbecilles: ⁊ isti se-
culares cito nos forsitan fugarēt. At ille rur
sum confidenter aiebat. Rogabo pro vobis
patrem vt non deficiat deuotio vestra: q̄ do
minus noster plātauit in terra ista Spero ꝙ
istud modicum inceptum: erit in magnū pro
fectum. Deus bene ꝓuidebit sibi pro me aliū
virum idoneum: qui se murum ponet pro do
mo dei indubitanter.

De magno desiderio suo legendi scriptu-
ras sanctas. Capitulum. XIII.

Magnus āt huic venerabili magistro
m inerat amor legendi scripturas san-
ctas: ⁊ infatigabilis estus colligendi
libros doctoꝝ. plusq̄ thezauros denariorū.
Unde in epl'a quadam testatur dicens. Sē-
per inquit suz inutilis: sempq; auarus ⁊ pre-
auarus librorum. Quis enim multis doctis
esset doctior nō tamē inde voluit honorari: ſ
erat mestorum consolator: et omniū volenti
um deo famulari fidelis semp adiutor. Nec
destitit semel lecta sepe repetere obscura q̄q;
diligentius inuestigare: vt se ip̄o semper me
lior fieret ⁊ industrior ad sacratiora capessen
da. Sed nec puduit eum a minoribus aliq̄d
discere vel querere: sciens scriptum declara-
tio sermonum tuorum illuminat ⁊ intellectū
dat paruulis. Unde talib⁹ valde affabilē se
prebuit et benignum: imo maluit potius ab
alio cōsilium petere q̄ in suo sensu solus ha-
bundare. Q̄ inquit si puer aliquis me possz
instruere ad sciēdam plenius domini volun-
tatem: libentius eum vellem audire quā ne-
mine consulto ex me ipso aliquid noui attē-
tare. Erat igitur studiosus in scp̄turis le-
gendis ſ nō curios⁹ in pulchris libris haben
dis. Siquidē ⁊ breuiariū nō multū valēs ha
buit. ex quo horas suas legebat: vitans pro
vsu suo om̄e qd̄ niteret aut simplicitatē nō re
doleret. Uidēs ergo quēdā habere libꝝ satꝭ
bene paratū: ⁊ q̄ sollicite illū inspiceret ⁊ cō-
plicaret dixit ei. Poti⁹ habeo ꝙ liber me cu-
stodiat. q̄ ego illū. Seruire debet liber vtili-
tati legētis: nō ad curiositatē intuentis. Ita
q; affectio deuoti magr̄i magis versabat̄ er-
ga sentētias ī libris: q̄ ad venustatē expoliti
codicis. Sic ⁊ btūs iheronim⁹ maluit habe-
re in vilib⁹ mēbranis codices emēdatos: q̄
pulchros ⁊ incorrectos. Est tn̄ decēs ⁊ recō-
mendabile satis ꝓ honore dei et ornatu sctē
ecclesie lōge lateq; florētis: ꝙ libri sacre scri-
pture ⁊ ad diuinū officiū ꝑtinētes meliori sti

lo scribant̃: atq; ab oī pulueris sorde ⁊ corru
ptōe p̃seruēt̃. q̃ten⁹ mlt̃is tā pñtib⁹ q̃ futurs
catholice pacis fidelib⁹ deseruiāt: ⁊ inertes ad
legēdū ardēti⁹ ꝓuocēt: ac diu nobiscū ꝑseue
rent: quia magno precio empti ⁊ longo labo
re conscripti estimant̃. Nec solum sacros li/
bros ꝑlegere studuit: sed etiam ex autēticis
dictis sanctorū nōnulla opuscula rogatu ali
orum flagitatus ꝓ vtilitate petentium fide-
liter edidit ⁊ cōscripsit: paratus etiā illos in-
struere. quos corꝑaliter adire ⁊ oretenus in-
formare nō potuit. Scripsit nanq; inter cete
ra plures notabiles epl̃as: que apud pleros-
q; simul aggregate ꝓ digno memoriali ser/
uant̃ ⁊ legunt̃. Habuit em̃ scientiā omnium
liberaliū artium cum multiplici sanctaꝝ scri
pturarū noticia: necnon naturale ingenium
valde acutū. diuine gratie lumine suborna/
tum: linguā quoq; eruditam. copiam exhor-
tandi: memoriāq; tenacē vt vix ei scd̄s ī tot
scientijs sciret̃ equalis: ⁊ in sancta cōuersati-
one tam strēnuus ⁊ deuotus. Cunq; esset tā
diuinarum q̃ humanarū eruditionū p̃roga-
tiua illustratus: erat nihilominus in deferen
do honorem maioribus suis et p̃latis valde
humilis ⁊ submissus: in studendo simplicia
⁊ deuota aliorum dicta bene affectatus. ī ser
mocinando circūspectus: in dictando scriba
velox: in meditando cōpunctus: et in nego/
cijs sibi ꝯmissis fidelis ⁊ expeditus. Sed ne
obliuioni traderet que agere vel dicere eum
oportebat ꝓut vtilitas causarum exigebat:
mox in registris aut in marginibus librorū
vel operculis negocia occurrētia firmiter as
signare solebat. Unde ad cautelam propter
emulos reuincēdos qui ei insidiabāt̃ in mul
tis. copias dictorum suorū apud se diligent̃
retinuit: vt casu emergente in ꝓmptu habe-
ret. quid detrahentiū latratibus respōderet

Contigit igitur vt quidā ecclesiasticus p̃
latus aduersarius eius contra ip̃m discepta
ret. ⁊ de quibusdam scriptis suis quasi min⁹
bene saperet palam eum argueret: nō ꝑpen/
dens quali inuidie morbo intus ipse labora
ret. Tūc vir dei memor innocentie sue. copi-
am lr̃arum suarum ꝓtulit asserens illa que si
bi obijciebant̃ non esse scripta ipsius: nec cū
lr̃is suis consonantiam habere. Uos inquit
dñe videretis quales lr̃as recepistis vel misi
stis. En hec est copia ⁊ series lr̃arum mearū
que manu mea dictaui: cum istis loquor ⁊ ꝓ
istis ago ⁊ respondeo. His ita constāter edi-
tis. obstructum est os loquētis iniqua: ⁊ ma
gister insignis ꝑ assertionem veritatis in ma
iori abcessit reuerentia coram multis astanti
bus qm̃ veritas semꝑ ꝑualebit. q̃uis ab im-
peritis frequenter impugnet̃. Fertur quo
q; ꝙ idē magister in astronomia ⁊ nigromā-
tia tritus fuerit ⁊ anteq̃ conuersus esset que
dam magice artis prestigia actitasset. Sed
a duobus discipulis eius intellexi plura sibi
non recte imponi. Cum enim vnus discipu
lorum eius de hac re sciscitaret̃ ab eo verita-
tem: ait illi. Scientiam quidem huius artis
didici ⁊ libros legi ⁊ habui: sed magicam le-
uitatem non exercui. Adiecit etiam mihi di-
cere quidam discipulus eius fidelis ⁊ deuo-
tus p̃sbyter ad certificandum me clarius de
dubio p̃senti. Quia duplex est inquit nigro
mantia. Una dicit̃ naturalis que est subti-
lissima ⁊ a paucis vix discernitur. a secunda
que dyabolica appellatur ⁊ a iure prohibet̃
Naturalem magister gerhardus sciuit. sed
alteram estimo eum non didicisse: nec cū dia
bolo pactū inisse. Sed qualitercunq; tamen
sit. quicquid vanitatis ⁊ contagionis ex pre
dicta scientia olim contraxit: siue iocularitez
vel seriose aliquid egit vel dixit. hec cuncta
dignis penitentie fructibus ad deum plene
conuersus diluit ⁊ purgauit. In cuius rei te
stimonium quadam egritudine tactus: corā
sacerdote omnibus illicitis artibus renunci
auit ⁊ codices vanitatis igni tradidit exurē
dos. Agnoscatur in his omnibus diuine
pietatis sinus immensus qualiter omnipo-
tens deus quosdam sinit grauioribus pecca
tis ⁊ diuturnis erroribus implicari: ⁊ tandē
ampliori miseratione apparente ex occulto.
reuocat perditos ad vitam. ac lapsos susci-
tat ad penitentiā: donans nonsolum de pre
teritis criminibus veniam. sed etiam perfe-
cte conuersis et bene ꝓficere nitentibus cu/
mulum maioris gratie: vt quod diabolus in
stigauit ad confusionis penam: deus nouit
ordinare ad altioris glorie coronam prome-
rendam. Si enim gaudiuz nascitur angelis
super vno peccatore penitentiam agente: q̃
ingens gaudium factum est de eo qui nonso
lum de proprijs malis penituit sed tam mul
tos etiam peccatores ad penitentiam verbo
⁊ exemplo suo conuertit: atq; magnam tur-
bam fidelium ad celestia regna trahere labo
rauit.

De multiplici fructu eius in conuersione
hominum. Cap̃. XIIII.

q Uoniam quidem omnis arbor xp̃o

attestante ex fructu cognoscitur: pandendū
nūc est ꝗles ac quātos pietatis fructus ꝟ ar-
bor ꝓtulerit in tam breui tpe quo ꝑdicauit.
Tribus aūt ꝓcipue arboribus hūc memo-
rabilem virum ⁊ doctū mgr̄m dignum duxi
cōpandū: videlicet olive vertili cedro subli-
mi ⁊ palme florenti. Ipse eñ tanꝯ lignū fru
ctiferum secus decursus aquarū plantatus
extitit. q̄ in tpe suo fructos optimos deo red
didit: q⁊ plenus fluentis scripturarū, vineā
dñi sabaoth vbertim irrigauit: vñ botri de/
uotiōis cum viriditate boni operis excreue
runt ad laudē dñi nostri saluatoris. Non fu
it iste homo ꝺi arbor sterilis nec siluestris ve
lut quercus defluētibus folijs: sed reuera fer
tilis vt oliua speciosa ī campis: sicut cedrus
nobilis exaltata in libano: ⁊ tanꝯ palma de
cora in monte syon. Prestitit enim ei miseri/
cors deus gratiaꝫ magnā quam nō inuacuū
recepit. sed ad vsuꝫ boni operis exercuit: vt
fieret omnibus exemplū virtutis. qui ꝓius
fuerat multis causa erroris ⁊ comes vanita
tis. Et factus est tanto humilior ⁊ feruenti-
or ad bonum: quanto grauius se nouerat er
rasse in malo. Quorem spiritu dei innoua/
tus ⁊ accensus opibus misericordie diligen-
tius insistebat. magno ꝑpassionis affectu ꝓ
ximis succurrendo: salutis verbum populis
ꝑdicādo. tristibus ⁊ tentatis tanꝯ pius ani
marū medicus diuine consolationis solatiū
adhibendo: ⁊ recidiuantes crebra exhortati
one ad primi feruoris statum ꝓcibus ⁊ lamē
tis reuocando. Quia ergo multā misericor/
diam assecutus est a dño ⁊ hanc cum ꝓximo
impartiri studuit in vera charitate largiter
⁊ vbiꝯ: merito potest cum sancto dauid cā-
tare ⁊ dicere. Ego aūt sicut oliua fructifica/
ui in domo dñi: speraui in misc̄ia dei in eter
num. Non eñ incōpassiuus ⁊ immisericors
extitit. sicut malus ille seruus: qui omnibus
sibi dimissis nō est misertus cōserui sui. sed
ab initio conuersionis sue omne debitum in
se peccantibus dimisit: ꝓ detrahētibus sibi
suppliciter orauit: paratus etiā ad satisfacti-
onem ꝓior venire si quē offendisset: ⁊ cū om
nibus pacem salua veritatis defensione con
seruare. Nec etiā abscondit pecuniā dñi sui
sicut piger ille seruus ꝓprijs cōmodis inten
tus: sed donū scientie ac talentū sibi traditū.
ad lucrandas animas fideliter exposuit. Di
gne ergo oliue fertili comparat. qui oleū mi
sericordie quod a deo ꝓcepit: in ꝓximos su/
os pia erogatione transfudit. Precipue ta/
men miserie viscera: pauperibus clericis vi
duis desolatis et virginibus castitatem ser-
uantibus ostēdit: curam paterne solicitudi/
nis eis impendēs atꝯ omni quo potuit con
solationis auxilio necessitatibus egenorum
p se ⁊ p alios studuit subuenire. Compa-
rat quoꝯ nō absurde cedro sublimi in altuꝫ
ꝓtense: q⁊ terrena cuncta spernendo p ꝓtem
plationē eternorum creuit in altum. atꝯ per
ꝓprie fragilitatis respectū. cor suum fixit in
humilitatis ꝑfundo: factusꝯ est tanto latior
in summo. quāto angustior ⁊ deꝑssior in mū
do. Cū eñ eēt tā multis scientijs ꝑditus: et
maxime reputatōnis inter egregios sui tpis
doctores: despexit tñ omne culmē secularis
honoris. ⁊ simpliciū se cōformauit moribus
vt si quis eum nō cognouisset vir attendisset
nec salutasset. Bene etiā palme floreti ma
gister iste assimilat: qua antiquitus victores
pugilesꝯ solebant coronari: q⁊ multis labo/
ribus ⁊ scripturarū documētis veluti armo
rum telis contra hereticos, symoniacos vsu
rarios, ꝓprietarios focaristas ac alia ꝓplura
viciorū mōstra certauit: ⁊ vicit dignꝰ. ꝑdi
eterne beatitudinis palma coronari. atꝯ a
fidelibus populis debita laudū veneratōne
cōmendari. Ecce iam verus israhelita ⁊ the
ologice veritatis deuotissimus ꝑdicator ⁊ de
fensor: qui sic deum dilexit vt ꝓximū non ne
gligeret. sic ad celestia mentem erexit vt ne/
cessitatibus aliorū non deesset: qui nō tñ ꝓ
prie saluti intendit sed multis ꝓdesse. ⁊ secū
ad pfectiorē vitam ducere satagebat. Erat
eñ vultu hylaris affatu benignus mēte trā
quillus: habitu humilis: victu sobrius: consi
lio sagax iudicio discretus. rigidus cōtra vi
cia feruidus ad virtutes: ociū fugitans sem
per aliquid vtilitatis ꝓ edificatione exercēs
simplicitatem diligens humilia sectans cele
stia meditans interna penetrans: lectionib⁹
⁊ orationibus sedulo vacans. deum semper
ꝑ oculis habens. iura ecclesie solicite custo/
diens atꝯ secularibus bonum exemplum ꝑ
bens: ñil terreni comodi ex predicatiōe que
rens. sed animaruꝫ lucra pensans ac gratis
sine ecclesiasticis sumptibus euangelizans.
Quis ergo longeuam vitam non duxit se/
nio fessam: in breui tamen tempore multum
fructum ꝑdicatione sua protulit. ⁊ deuotissi-
mos post se discipulos ac fratres in diuersis
locis reliqt: quos ipse primo noue lucis gra-
tia qua imbutus erat fideliter instruxit et ac
cendit.

De deuotis congregationibus et monasterijs ab eo exortis. Cap̄.XV.

Optime autē eterna patris sapientia supnaq; clemētia ꝓuidit. vt senescēti iam mūdo ⁊ ad deteriora vergenti: talis ac tantus mgr̄ tanq̄ celestis legatus destinaret̄. lorica fidei indutus et sanctitate vite suffultus: ꝑ quē religio sacra refloreret: ⁊ deuotio xp̄iani ꝑpl̄i ad diuini cultus studium ⁊ obseruantiā decalogi frequenter eius sermonibus erudita incalesceret: atq; opera miscdie in paupes exerceret. Non em̄ imperiti hoīs opus esse videbat̄. tot hoīm malicijs posse resistere: ⁊ de ꝓfunda peccatorū caligine pereuntes aīas ad veritatis lucē reuocare. sed huic doctissimo viro ⁊ in multis exꝑto gratia diuina p̄dicanti tribuit facultatē: qui vite merito ⁊ doctrina celesti plenissime instructus alios p̄cellebat: ⁊ cōtemptū mūdi nō in humane sapiētie verbis: sed sancte cōuersatiōis exemplis suis auditoribus efficatius ꝑsuadebat. Tantusq; affectus audiēdi verbū dei in ꝑpl̄o fuit: vt turbā cōuenientē ecclesia vix caꝑet. Nam multi sua prandia relinquebāt: ⁊ negocia necessaria suspēdentes ad eius sermonez pia ꝓrsus auiditate tracti concurrebant. Sepe nanq; duos sermones vno die p̄dicauit: ⁊ qn̄q; spū feruoris concepto tribus horis aut amplius sermonē cōtinuauit. Predicauit autē in principalioribus ciuitatibus dyocesis traiectensis dauentrie swollis. campis pluribus vicibus ⁊ in traiecto corā vniuerso clero: atq; in hollandie ꝑtibus leydis delfft goude: et in amsterdā primū sermonē teutonicū. ⁊ in quam pluribus alijs oꝑpidis ac villis famosis. vbi sperabat aliquē fructū facere ⁊ nouū ꝑpl̄m deo parturire. Et bn̄dictus deus qui misso desuꝑ spiritusancto accēdit corda fideliū suorū ⁊ auxit ꝑpl̄m suū vehemēter: vt de paucis granis cōuersis surgerent multe cōgregatōes deuotorum fratrū ⁊ sororum in castimonia vite deo seruientiū. ex quibus nōnulla monasteria regulariū ac sanctimonialiū feminarū initium sancte cōuersatōis acceperūt. Magna laus mgr̄i gerhardi ꝙ de origine ac fonte p̄dicationis sue stirps tanta ꝓcessit: q̄ nec post mortem eius licet nouiter plātata in agro dn̄ico germinare cessauit. Si quidē primo ad ꝓximas regiones hollandie gelrie brabantie: ꝺ hinc ad remotiores ꝑtes flandrie frisie westfalie saxonie ordo regularis ⁊ deuotorū conuētus deo ꝓsperante cursim emanauit: insuper ad audientiā apl̄ice sedis odor bone opinionis ꝑuenit. Ipse nanq; venerabilis magister gerhardus spiritu dei repletus. cū videret paulatim numerū discipulorū suorum augmētari ⁊ ad studium celestis exercitij cōflagrare: operam dedit et cōsuluit vt deuoti qn̄q; in vna domo ꝓ mutua exhortatione cōuenirent. ⁊ de deo ac charitate seruanda sincere tractarent. Et si qui simul stare vellent: de labore manuū suarū victū quererent ⁊ cōmunez vitam quantū possent sub disciplina ecclesiastica tenerent. Nullum etiam ꝑmisit publice mendicare. nisi euidēs necessitas coegisset: nec curiose ꝑ domos sub obtentu alimonie circuire. ꝫ potius domi manere ⁊ operi manuali vt paulus docuit insistere suasit: neq; aliqua negocia deuotionis impeditiua spe vberioris lucri censuit exercenda. ne diabolo instigāte daret̄ infirmis occasio recidiuandi rursum ad pristina mala. Habuit etiā in ꝓposito edificandi monasteriū clericorū ordinis canonicorū regulariū volens quosdam de ydoneis clericis sibi adherentibus ad religionis habitum ꝓmouere: vt alijs deuotis essent in exemplum. ⁊ aduentantibus deforis clericis vel laicis bone conuersationis iter ostenderent. Ad hunc ordinē regularium instituendū p̄cipue inductus fuit: propter singularē reuerentiā ⁊ amorem venerabilis dn̄i iohānis rusebroec primi prioris viridis vallis ⁊ aliorum ibidem religiose conuersantiū ꝓbatissimorum fratrum in ordine regulari: quos dudū ꝑsonaliter in brabātia visitauit. a quibus magnā edificationis formā ob multā ipsorum humilitatem ⁊ simplicis habitus differentiam traxit ⁊ annotauit Cum igitur pro loco religioni apto ⁊ monasterio fundando diligenter instaret. mortalitate preuentus non potuit ꝑficere quod optauit: sed deo regi immortali ⁊ inuisibili omnium rerum conditori intentum voluntatis sue pro operis effectu obtulit: ac totum desiderium monastice constructōnis charissimis discipulis suis ab eo conuersis perficiendū commisit: hortans ne tantū bonum ipso defuncto sopiretur. sed pro honore dei ampliando: omnes pariter consilium prestarent ⁊ iuuamen. Ex his fuerunt qui monasterium in windesem ⁊ domū sancte agnetis in monte prope swollis primitus deo iuuante fundauerunt.

De felici obitu eiꝰ ⁊ sepultura. Cap. XVI

Entiens itaq; fidelis ⁊ prudens ser-
ſ uus dñi magiſter gerhardus dieruꝫ
ſuoꝝ adesse finē. vtpote cōi mortali
tatis lumie pcussus: salutare viaticū petijt et
accepit. Insup plagā dñi patienter tollerās
cum electis nō refugit flagellari vt iram om
nipotētis iudicis tāto facilius placaret. quā
to humilius ⁊ libētius pñtia flagella sustine-
ret. Igiť oīmode volūtati diuine se resignās
⁊ ordinationi supne sponte se subijciēs: ago
nem suum fiducialiter dño ꝓmēdauit ita ad
astantes sibi frēs breuiter loquēs. En vocor
a dño: ⁊ tp̄us resolutōis mee instat: Augusti
nus ⁊ Bernardus pulsant ad ostium: nō pos
sum ꝓterire terminū a deo cōstitutuꝫ. Logor
cum mortalibus ceteris: debitū psoluere car
nis. Deus tueať exitum meū: pgat spūs ad
dñm qui fecit illum. Tegat terra corpuscu-
lum: de terra sumptū nō diu ibi mansurum.
Det mihi deus inuenire requiē post mortem
p cuius amore laboraui. scripsi ⁊ predicaui.
Contristati ꝙ nimis discipuli eius: ⁊ ꝓfun-
de ingemiscētes dixerunt. Quid iam vltra
faciemus et quis de cetero nos informabit?
Tu pater ⁊ defensor noster fuisti: et ad dñm
nos traxisti. Jam aduersarij nostri letabūť:
et seculares nos subsannabūt dicentes. Mō
habent isti ducem ac principē. ideo cito redi
genť in nihilū. Si te viuente ausi fuerūt nos
deridere: ⁊ maledicere: quid faciēt te decedē
te? Cadat oro tua p nobis: ⁊ fer cito auxiliū
filijs derelictis. Tuo consilio nos emēdare
incepimus adiuua vt pseuerem⁹. Videns
pius ⁊ misericors magr̄ corda filioꝝ suoꝝ
de suo transitu grauiter contristari: benignā
cōsolationē intulit dicens. Habete fiduciam
in dño charissimi: nec timeatis seculares ho-
mines cōtra vos garrientes. State firmiter
in ꝓposito sctō: dñs erit vobiscū in loco isto
Nō em̄ ꝑualebit hō infringere q̄ ds decreuit
opari. Et cito venero ad dñm spero q̄ ꝓsci
am vobis flores de celo vt gratiā sentiatis et
fructum faciatis in mundo. Cōmendo autē
vos oēs deo ⁊ sctis eius. Et ecce dñs flore-
tius dilectus discipulus meus: in quo vere
spūssanctus requiescit erit vobis pater et re
ctor vester. Jp̄m loco mei habeatis. ip̄m au-
dite ⁊ eius consilio obedite. Nonnoui consi
milē ei de quo talia sentio ⁊ cui tm̄ confido:
quē sicut patrē diligere ⁊ honorare debetis.
Sicq; benigne consolatus est discipulos su
os graui merore affectos: spondens auxiliū
dei eis certissime affuturū. Quibus non au
rum nec argentum. nec ꝑdiorum copias reli
quit in testamentū: sed sacros codices ⁊ pau
perculas vestes ac alia quedam vilia ⁊ anti
qua vtensilia in signū cōtemptus mundi. ⁊
ad cōsequenduꝫ facilius regnum dei. Tunc
etiā venerūt ad eum quidaꝫ deuoti scolares
morbo pestilentie pcussi: cupientes ꝓfice-
dio anime salutare aliqō verbū ab eo audi-
re. Ad quos ille clemēter locutus est. Si ha
betis bonā voluntatē semp seruiendi deo se
cure potestis mori. Omnes lectiones quas
didicistis. reputabunť vobis sicut oro dñica
lis: ꝓpter piam intentionē quaꝫ ad deum in
studendo habuistis. His auditis consolati
sunt iuuenes. ⁊ reuertentes ad hospicia sua
defuncti sunt in cōfessione bona: cōmendan
tes deo ⁊ angelis sanctis animas suas xp̄i san
guine redemptas: Igiť post festū assum-
ptionis beate marie semp virginis cum iam
natalis dies beati bernhardi illuxisset. vene
rabilis pater magr̄ gerhardus speciali deuo
tione sancto bernardo affectatus: sole aduc
sperante inter quintā horam ⁊ sextam tradi
dit deo animā suaꝫ sacramētis ecclesiasticis
munitaꝫ: fide p̄ciosam ac multis virtutibus
claram Anno dñice incarnatōnis millesimo
trecentesimo octogesimo quarto. etatis sue
q̄dragesimo circiter quarto. tpe vrbani pa-
pe sexti ac reuerendissimi dñi florencij de we
uelichouen traiectensis ep̄i viri spectabilis:
multis ꝓbis actibus adornati. Cū ergo tri-
stis rumor obitus eius exisset in ꝓx̄im. conue
nerunt multi fideles ad tam amandi et deo
deuoti magistri exequias celebrandas. Fu-
derūtq; pias lacrimas religiosi fratres ⁊ so-
rores: debitū humane defunctiōis cum p̄ci-
bus ⁊ missarū solennijs ex more psoluentes
Omniq; ecclesiastico officio fideliter pacto
corpus eius deportatum est ad ecclesiā bea-
te marie: in qua reuerende traditť sepulture.
vbi frequenter verbum dei noscitť viua voce
predicasse Jbi non longe a sanctuario requi
escit in pace: cum ceteris fidelibus resuscitā-
dus in nouissimo die. Per iesum x̄p̄m dñm
nostrum qui iudicaturus est viuos ⁊ mortu
os ⁊ seculum per ignem. Hec pauca de pluri
bus ⁊ magnificis actibus venerabilis magi
stri gerhardi ꝓ edificatione p̄sentium ⁊ fu
turorum fratrum nostre cōgregationis sint
dicta ad laudē dñi nostri iesu x̄p̄i. Peto aūt
veniam mihi dari p̄ omni errato ⁊ sermonis
defectu: q̄ impericiam meā agnosco ⁊ frater

ne correctioni humiliter me subijcio, gre dei tribuens quicqd boni hic scriptū inuenit.

n Quicius. Multū desiderāt ista audio: t quasi nouum deuotionis spm̄ sentio mihi exinde generari. O si mlti iam tales magistri possent inueniri: qui ecclesiaz dei tam pclaris exemplis t doctrinis conarent informare. Quapropter egregiū virū hactenus mihi ignotū in maiori reuerētia dilectiōis habebo t eius scripta ac gesta vbicūqz inuenero: studiose plegeret indagare curabo. Sed queso te si adhuc aliqua cōmendabilia de eo nosti ētenus hec mihi prius edisseras anteqz ad ulteriora pcedas.

f Enior. Licet ad alia scribenda festinem, tū vt tuo desiderio satisfaciam paucis: audi quid de eodē quidam doctor in theologia cantor parisiensis olim sibi familiaris scribit. t quāta eū laude post mortem extollit.

De magnifica recōmendatiōe eius a cantore parisiensi. Cap. XVII.

f Acre recordatōis mgr Gerhardus dictus magn⁹ feliciter migrauit ad dñm. Et vere magnus qñ in oībus sciētijs liberalibus naturalibus moralibus ciuilibus canonicis et theologicis simul in vno supposito cōgregatis, nulli scōs erat in orbe. Erat etiaz tante sctitatis et exempli in mortificatiōe carnis in abnegatōe tpaliū in cōtemptu mūdi in charitate fraterna ad oēs in desiderio salutis aiarum: in efficatia pdicationis, in reprobatōe t detestatione viciorum, in opponēdo se hereticis: in psequendo fm iura canonica cōcubinarios, in conuertēdo ad vitam spūalem plures viros ac mulieres prius fm seculuz viuentes: in fidelitate ad dñm nrm vbanū sextum: q multa milia psonarum testificarent de credulitate q crediderunt eum fuisse non minorē in dictis virtutibus quā in antedictis sciētijs. Magister wilhelmus de saluaruilla cantor parisiēsis archidyaconus brabantie in ecclesia leodyensi, doctor in theologia pcellens, hec prędicta cōpilauit: put ab ore fide dignorū audiuit t fm qd ipse magrm gerhardū nouit vera esse, pcul dubio credit.

n Quicius. Cōsonāt scriptis tuis verba supradicti doctoris: de veridica laude magri gerhardi primi nri religionis instauratoris. Nam q doctor precellens breuiter t sūmatim cōscripsit: tu largiori stilo reserasti. Unde q plura testimonia de venerabili viro pcipio: eo amplius exulto et dictis suis fidē firmius adhibeo.

f Enior. Et ergo nō tm aliorum testimonijs informeris, ad habendā noticiam magistri fidelissimi: volo introducere eloquia oris sui: quatenus publica ptestatōne eius lecta cognoscas clare qd viuens ipse docuerit t pfessus sit.

De publica ptestatiōe eius t de veridica pdicatōe euāgelij qd pdicauit. Cap. XVIII.

e Go gerhard⁹ dict⁹ teuthonice grof cozā oipotenti deo cozā oībus sctis t coram vobis t oībus hoībus protestor firmiter me circa ea q̄ fidei sūt in ipso sūmo lapide iesu xpo fundamēto: firmā illibatam t catholicā fidem pdicasse et defendisse atqz in via mozū sanas certas t indubitatas euāgelicas t aplicas doctrinas et vias. fm scripturas diuinitus inspiratas docuisse et seminasse fm sensus et intelligētias sctorum doctorū et patrum ambrosij gregorij augustini hieronimi, crisostomi dyonisij bernardi bede ysodori hugonis t richardi, quorum libros vna cum sctōz aliorum libris p terrenis habeo t quero. Item qz ea q̄ scripsi aut pdicaui circa iura humana, aut circa materiā decretorū aut decretaliū: t maxime circa turpissimos notorios fornicatores: spero ab oībus medullitus iura intelligētibus aut tanqz certa t indubitata aut tanqz securiora t probabiliora aut veriora: cum eo tēpamento et moderamine quibus ea pnunciaui aut scripsi inueniri t pbari. Saluo semp iudicio sacrosancte romane ecclesie: cui humilime vndiqz t vbiqz me submitto. Et si qd absit longissime, me cōtra fidem vel sanam doctrinā quaz vbiqz defendo quisquis dixisse diceret vel confringeret: aut nominatim me exprmēdo, aut si hoc non auderet: de pprijs verbis diffusus, circumloquendo: aut in genere me vrendo fm pīsumptionem aut cleri aut ppli designaret aut temerarie infamaret aut falsum aut mendatiū reperiet in effectu. Episcopalē reuerentiā excipio: cui in hoc defero honorem. Si tū qd absit quid repiret in lris principis ppli t dñi nostri epi respondeo qd beatus bernardus ad lras quasdam summi pōtificis cū assensum malo pbuisset: rndit videlz pōtificē nostrū aut circūuentū mēdatio aut importunitate victum.

Concluſa et pposita. non vota in nomie dñi a magro gerhardo edita.

D gloziam ⁊ honozem ⁊ seruitiū dei
a intendo vitam meā ozdinare ⁊ ad sa
lutem aīe mee. Nullū bonum tpale
siue cozpozis siue honozis seu fozrune seu sci
entie ꝓponere saluti aīe mee. Omnē emula-
tionē dei sequi. de qua mihi certum esset esse
scientiā ⁊ discretionē: habito respectu ad coz
pus ⁊ statum meū de quibus alique emula-
tiones subsequunt. Primum est. nullum
amplius beneficiuz desiderare nec spem nec
desiderium in aliquod lucruz tempozale po
nere de futuro. Item quanta plura habuc/
ro. tanta sine dubio auarioz. Item ꝼm eccle
siam primitiuam nō potes hꝫe plura benefi-
cia. Itez in morte te penitebit: qz cōiter dicit
ꝙ nunqz quis pluralis in bñficijs sine huius
penitudine mozruus est. Et quāto plura bñ
ficia ⁊ plura bona habeo. tāto pluribus ego
seruio: ⁊ pluribus oneratus sum. ⁊ est cōtra
libertatem spūs q̄ est principale bonū in vi/
ta spūali. Alligat enī affectus pluribus: et
tenet pluribus alligatus. Repugnat nanqz
paci cordis ⁊ quieti mētis affectio hmōi ani
mā inficiens: ⁊ cure iste annexe mentē macu
lant ⁊ disturbāt sepius. Item apetitus plu-
riū rescindēdus est: deinde possessa abbreui-
anda sūt discrete ad minus. Item Si de me
is largiri volo: cur ꝓ pluribus stabo? Tātū
NB est si dedero ex medico modicū. sicut ex ma-
gno multū deo: qz nō substantiā. sed cozpē/
sat deus. vnde vidua q̄ misit duo minuta di
uitibus ꝓfert a dño. Item video ꝙ q̄ habeo
excellēter me ligant: quāto magis illa acqui
renda si adderent istis? Itē satis habeo ꝼm
ꝓpoziões cōis vite ⁊ dignitatis. Itē nul
li cardinali vel ecclesiastico: attento fine hoc
eruiam ad bñficia vel bona tpalia cōsequē-
s a. Quia hoc seruitiū multis lapsibus ⁊ re
cidiuationibus ꝓmū est: ⁊ tu debilis es. et
piculis nullis nisi in seruitio dei te expones
⁊ morti satis ꝓmus ⁊ nullas cōmessatões
vales sustinere Item nulli dño tpali seruies
ad lucrū cōsequendū. Item nullius dñi vis
vnqz esse astrologus. Itez ꝓ nullo hoīe mū
di exercere debes aliquā scientiarū ꝓhibita
rum: qz res in multis in se male suspiciose et
suspecte ⁊ ꝓhibite. Item oēs has superstitio-
nes ⁊ alias curiositates debes a mētibus ho
minū remouere. inquantū potes salua quie
te mentis ⁊ puritate ⁊ libertate voluntatis:
vt cum illo quo deo displicui deo cōplaceaz
ꝼm suam voluntatem. Item nunqz tpus eli
ges ad itinerandū vel fleubothomizandum
vel aliquo alio nisi grossas ꝼm aeris cōsistē-
tiam. Talis electio ꝓhibita est in decretis ⁊
a sanctis patribus. Item quicqd incipiā. in
noīe dñi incipiam ⁊ spem meam in illa repo
nam in dño vt ipse ad viam salutis mee me
in illa re dirigat ⁊ nō dependeat aliqua spes
in fatu vel ozbibus celestibus alia a spe deiz
oꝛone: ⁊ bonis spiritibus ⁊ eozum custodia.
Item: quid scio si ꝓsperare in via vel in re ē
mihi vtile. imo sepissime inutile: ꝙa sepe an/
gustia sepe tribulatio vtilissima est. ergo sup
ponam me ozdinationi dei. Beatus enī hō
qui sperat in deo. Omnē igit solicitudinem
in eum ꝓijcias: qm̄ ipsi cura est de te. Quan
ta enī miscōia me ꝓ flagella cōtra meā volū-
tatem spero reuocauit. Nec soliciti debem⁹
esse quid mādducemus: quātominus ō astris
⁊ supsticiosis. Necessariū est enī ex coꝛde pu
ro omni xp̄iano seipm̄ deserere ⁊ se deo com
mittere. Item nūqz iudicabo rem futurā
⁊ modicū aduertā futura in genere: qm̄ deo
⁊ me ⁊ mea singula supponā. Item ꝓ ho/
noꝛes ⁊ fauoꝛes ⁊ ꝓ auaricīā quibus oēs stu
dent coinquinat. ⁊ ꝓ tales lucratiuas scien/
tias homo obscurat: passionat et rectitudo
naturalis obliquat. ⁊ inficitur apetitus. vt
nec q̄ sūt dei nec virtutis nec bona coꝛpis re
cte aspiciant. Vñ rarissime est ꝙ qui sciētijs
lucratiuis vl̄ medicie vel legib⁹ vel decretis
inheret. vel rect⁹ vel equus in rōne vel iust⁹
vel quietus vel recte videns. Item. Tu
nullum tpus consumes in geometricis. arit-
metricis. rethoꝛicis dialeticis gramaticis li-
ricis poetis iudicialib⁹ astrologie. Hec om-
nia ꝓ senecam repꝛobāt. ⁊ retracto oculo bo
no viro respiciēda sunt: quāto magis spūali
vl̄ xp̄iano respuēda. Itē inutilis tpis ꝺsum
ptio est: ⁊ nihil ꝓdest ad vitā. Itē int oēs
scias gētiliū. moꝛalia minus abhoꝛēda sunt
q̄ sepe sūt multū vtilia ⁊ ꝓficuat tā in ꝓpria
ꝓsona quā in docēdo alios. Vñ sapiētioꝛes
oēm phiam ad moꝛes retoꝛq̄bāt: sicut socra
tes ⁊ plato. Et si de altis rebus dixerūt etiā
sub leui moꝛalitate ea figuratiue ꝼm beatum
Augustinū ⁊ expientiā tuā tradiderūt: vt et
inueniri possz ꝙ mos iuxta cognitionē. Vñ
⁊ seneca ꝺ secutus in q̄stionibus nālibus to-
tiēs admiscet moꝛalia. Quicqd ei meliozes
nos nō facit: vel a malo nō retrahit. nociuū
est. Itē secreta nature nō esse studiose in/
quirēda in libꝛis gentilium nec legis nr̄e ve-
teris et noui testamenti: sed cum occurrant
de eis ⁊ in eis deus est laudandus ⁊ gloꝛifi-

candus, vt de naturali fiat meritoria scia: et offerat sicut sacrificiū deo altissimo, p gras actiões cū abel iusto, z cum eo cogitet aliqd bonū in honorez dei. Aduerte in oibus q̄ h oia coinq̄nāt nō satiāt: z inuenis in eis mau scam p gratiā spero altissimi. Nunq̄ capi es gradū in medicina q: nec lucruz nec bñfi/cia cū gradu intēdo acquirere. Sic nec gradū in legib⁹ vel canonibus, q: finis graduū est vel lucrū vel bñficia, vel inanis iactantia vel gloria mūdi: q̄ cū ad lucz vel bñficia nō ordinant, simplr inutiles sunt: z supuacue z stultissime res z cōtra deū z oēm libertatē et puritatē sunt, et homo cū illas appetit, cadit in mala plurima, z peiores sunt lucris z bñficijs. Item nullā artē studere: nullum libruz facere, nullū iter arripe vel laborē, nullā practicā scie exercere ad dilatandā famā mea am: z nomen scie mee, z ad habēdos honores vel gratitudinē quoruncūq̄ vel ꝓpter memoriā meā post me derelinquendā. Si eniz ꝓpter hec, talia vel aliquē actū fecero mercedē in eis ponēdo, non reddit mihi apud patrē qui in celis est: z si quid taliū ꝓpter bonū z mercedē eternā semp faciā. Unde dilatatio nois oi modo vitet. Item q: hec inanis gloria memoria z fama etiā p philosophos tam excellēter est reprobata: vt vir eā aliqs dignus laude admitteret. Et si veniret laus ex ope ꝓpter deum facto, de q̄ intētio fuerit occulta: licet h̄ opus luceat, redde altissimo laudē illā z gloriā. Item ꝑm bernardū, nullū verbū ꝓferas de q̄ multū religiosus vel sciētificus appareas. Item oēm disputationē publicā vitare z abhorrere q̄ est litigiosa vel ad triūphandū vel ad apparendū, sicut sūt oēs disputatões theologoruū z artistarū parisius imo nec ad discendū interesse: ptz q: contra quietē sunt z lites z dissentões fiunt, z inutiles z semp curiose: z vt plurimuz superstitiose aiales diabolice z terrene ita q̄ doctrina sepe nociua z sp inutilis est: z cōsumptio tpis inutilis est. Interim possis lucrū spūale acq̄rere vel ofone in merito vel studio alicui⁹ deuoti. Item nunq̄ disputabo cū quocūq̄ priuate, nisi ꝓordinet certus finis euidentis boni, z nisi talis sit, q̄ me velit audire: z cū quo possum sine litigio ꝓferre z modeste, nisi malicia rigorē requireret ꝓpter bonū subseqns z hoc nunq̄ nisi bñ deliberate: ptz q: semper in bono fine oīs res debet ordinari in laudē dei, hoc est semp orare. Unde nō differas cū eo nisi qui veritatē cōcedit. Item nunq̄ studebis ad capiendū graduz in theologia vel niteris ad hoc: q: lucrū z bñficia nolo consequi vel famā: et sciam equaliter possum hr̄e sine gradu. Item cōium est carnale z carnaliter sapiunt. Item in multis trahereris a salute ꝓximi. Item ab ofone, a puritate mentis z abstractōe. Item multis vanis lectionibus oportet interesse: z multitudini hoim in q̄bus hō inquinat et diuaricat. In legibus z in medicina nūq̄ studebis: nisi casu occurrente, in q̄ possis aliqd boni facere cum eis. Nihil eīm nutriūt in se sed mentē diuertunt: sed amore cōcordie vel casu necessitatis vel casu mirabili se offerēte in legibus pōt videri z p ꝓprio corpe vel socij in medicia. Sūt eīm res seculares in q̄bus magis cōgruū est pati aliorū ꝓsilia q̄ dare. Item theologis monachis z legē dei desiderātibus ꝓhibent leges z medicina. Item nō dabis dubias medicinas, vel dubie infirmitati quascunq̄ medicinas vel cuicūq̄ egroto nisi maxia necessitate modicū dicas: vbi alius haberi nō possit. ℞ alias nunq̄ te intromittas. Item vides quantū boni viri gaudent liberati a practica eius. Item in nullis causis placiti vel cōtrauersie cōsulas vel intromittas nisi euidēter cōstaret tibi, q̄ sibi calumnia euidens fieret, z nisi miserabilis z nisi causa tota pia esset, vel manifestissimoruū maloruū fieret repssio, vel pauperū suppressio: z si equa mente seruata possis te intromittere, et post intromissionē te retrahe, ita q̄ reliquiarū cure nō manerent: z i hoc caute attende, q̄ amicitia vel consanguinitate vel odio nō mouearis, z si amicus vel consanguineus vel odibilis aliquando tibi, inuestiga intra te si esset alienus vel nō odibilis si idem faceres: patet satis, quia conditio felicitatis in rustico est q̄ non vidit ꝑm virgilium ferrea iura insanum q̄ forum. Item Lorā officiali vel iudice spirituali ꝓ nullo amicoruum vel consanguineorum vel aliorum fauore cōparebis: nisi vrgeret maxima necessitas pietatis, z tunc alium procuratorem mittere debes si necessitas requirat z met non ire. Ex hoc nanq̄ turbat quies mentis si ires z strepitui et naufragio mūdi te intromitteres: in omnibus alijs mitte mortuos sepelire mortuos suos. Lorā scabinis vel iudice seculari in dauentria nō comparebis: nisi in similibus necessitatibus quia amici tui omnia hec tractāt satis corā scabinis. Nunq̄ de quibuscūq̄ hoim cōtroversijs nisi vt supra te intromittas, nisi ad cō

ponendū si in breui ⁊ sine strepitu cōponi ꝑt ⁊ vbicū q̄ etiā ꝓpositio fieri debet si eque bñ ꝑ aliū fieri pōt nō te intromittas ⁊ hoc semp cōsiderā: sed ꝓpter tuā quietē pacē quā poſſes verisiliꝝ ordinare nō dimittes. Item Qñ cunq; aliquis tuus cōsanguineus verberaꝝ interficiꝝ vel molestaꝝ: nunq̄ iniuriantē molestabis: nunq̄ ꝓsiliū in malū eius contra eū dabis: nunq̄ os tuū cōtra eū obturabis vel eum vitabis. vel potiꝰ cōsolatorie monebis. vel ad pacem reduces. Et si volunt vindicare amici a vindicta eos remouebis placitis verbis: ⁊ iniurijs ne inferant. Tu met dimittes oībus ⁊ exemplū tale ꝑbebis quāto magis alios monebis. Item facta amicorum ⁊ cōsanguineorū vel dñorum nunq̄ tractabis: nisi mera pia sint ad miscōiam ⁊ pietatē ⁊ iusticiā declinātia ⁊ q̄ ꝑ alios eque bñ fieri non possunt: malū esset etiā ꝓpter ꝓtēplationē pietatē ⁊ iusticiā qō ꝑ aliū fieri nō posset deserere ⁊ ꝓmi vtilitates pias.

De sacris libris studendis.

Euertor ad scientias. Radix studij tui ⁊ speculū vite sint primo euangeliū xp̄i: q̄ ibi est vita xp̄i. Deinde vite ⁊ collatões patrū. Deinde epl̄e pauli ⁊ canonice ⁊ actꝰ apl̄oꝝ. Deinde libri deuoti. vt meditatões bernhardi ⁊ anshelmi. Homologium. De cōsciētia bernhardi. Soliloquiorum augustini ⁊ consiles libri. Item legēda ⁊ flores sctōꝝ. Instructões patrū ad mores sicut pastorale gregorij. De ope monachali beati augustini. Gregorius sup iob et silia. Omelie euāgeliorū sctōꝝ patrū ⁊ q̄tuor doctorū. Intellectus sctōꝝ patrū. ⁊ postille super epl̄as pauli q̄ cōtinue in capl̄is ecclesie. Studium in libris salomonis parabolaruꝫ: ⁊ ecclesiastes ⁊ ecclesiastici q̄ continue in ecclesia in lectionibus ⁊ capl̄is orabo spū ora/bo ⁊ mēte. Studiū ⁊ intellectus psalterij q̄ ꝓtinue in eccl̄a sctōꝝ patrū psallā spū psallā ⁊ mente. Librorū moysaicorū studiū hystoriarū. iosue iudicū ⁊ regū ꝓphetarū: ⁊ expositiões patrū in his. De modo trāscurrendi decreta ꝓpter scire instituta maiorū ⁊ ecclesie. nō ad incorpandū sed trāscurrē: ne ignorātia iuris pietatē vertas in inobedientiā vt videas grossos eccleſie primitiue fructꝰ. vt scias a quibus debes cauere ⁊ a q̄bus monere cauendū. Omni die q̄ potes debes audire missam ad finē. laicis em̄ p̄ceptū ē in dñicis: vt de conse. dis. j. c. missas clericis singulis diebus vt in glosa ibidē. Item in ecclesia maneas diebus festis vsq̄ misse solēnitas ꝓpleaꝝ. Itē corpali nature iuuamē ē ad deuotiōꝫ cātus vt scis ꝑ expiētiā. Surgēdū semp in euāgelio ⁊ standū est: vñ de ꝓse. j. c. dō. Aplica auctoritate mādamꝰ vt nō sedentes ꝙ venerabiliꝝ curui stantes simus: ⁊ in cōspectu euāgelij. In v̄bo venerabiliꝝ includiꝝ honorē tribuendū euāgelio. vñ ⁊ in verbo q̄ dicit. Attēte v̄ba eius audiāt ⁊ fideliter adorent: id est venerēꝝ ꝑ ꝓpositionē corpis. Corporales veneraciones sunt in curuitate: scōo in capucio deponēdo ex ꝓsuetudie tercio inclinare ad verbū Jh̄s et Maria. q̄ hoc hñt deo deuoti. Itē cum legiꝝ euāgeliū mens nō debet aliā sibi ofonē ꝓponere: vel aliā lectionē. cui dꝫ intendere. Pluriꝰ intētus miorē attentio ad singnla. Precipiunꝝ enim v̄ba euāgelij et scripturaꝝ apl̄i in solēnitatibꝰ attēdere ꝑ cap̄. Qñs de ꝓse. d. ꝑma. Frustra audire esset nisi attēderemꝰ. Itē nihil legere nihil q̄ meditari q̄ attēdere pñs debitū est seu debemus euāgelio: a quo ꝟtrahimꝰ oñe quod vel dicēdo vel meditādo pagimus. Itē curuatio nr̄a illis v̄bis et veneratio corpalis: signa sunt venerationū mētaliū. Signa falsa sunt: nisi signata eis respōdeāt Itē illoꝝ mētaliū hec exteriora inductiua sūt ⁊ sic sunt frustra si eis nō correspondērēt. Itē plus ore ⁊ mēte venerari est: q̄ solo ore vꝝ capucio. Vñ audeā capucio audiā aure audiā ⁊ mēte: alias est sicut cymbalū tynniēs aures sonans. Nō sunt mihi voces aut loq̄le quoꝝ sermo a me non ꝑcipiꝝ. Itē genuflexo. capite nō velato: dorso inclinato stabis post ꝓsecrationē sacramēti si ipsum vel calicē videre valeas. Humiliꝝ illa adoratio et bassatio corpis decēs deo rmēti ꝓgrua i iuuamē deuotōis oī modo imo aptior inclinatio capitl̄ sup cubito vt scis Maxime enī seruus teneꝝ reuerentiā dño in in pñtia dñi. Incuruatio est mirabiliter apta incuruationi mentis ꝓpter ꝓportionabilem fantasmatem motione. Quando es remote vel videre nō possis. iaceas capite declinato ⁊ ora i abscōdito deū tuū: a sctūs vsq̄ ad pacem. ⁊ deinde siue capias siue nō vsq̄ ad euāgeliū scti iohānis. Pacē venerabiliter ⁊ deuote sumas q̄ cōtactꝰ ē dñici corpis ꝑ os sacerdotis. Nōne veronica adoraꝝ: Nōne pictura xp̄i non xp̄i dedicata corpe adoraꝝ: Mā si deles solebāt cōicare oēs in primitiua eccl̄ia loco cuiꝰ cōicationis datur pax quasi aliq̄d dñicatōnis corpis xp̄i. Ratio. quare non its cōiter daꝝ corpus opinor. q̄ in primitiua ec-

clesia meliores erant feruēte sanguine xpi: et religio stetit in vigore z culmine. q̄ est iam antiquata. Unde z sibi subtrahit xps corpora liter: sicut spiritualiter se subtraxit. Cū pax venit sis paratus ac si capias corpus xpi: et tunc leua desideriū z te prepara. Q; si sacrm corpalit manducare nō vales saltē spūaliter māduces. Post cōionē talez ex pace oportet desideriū tuū manere z diu durare itus. Si tū euagari incipias sicut solet tibi cōtingere. q̄ p te cogitas que non ꝓdinasti: vade ad passionē xpi. Jtē a sctūs sctūs prepara te ad videndū sacrm. Mūqd solēt oēs se pparare ad videndū regē a quo z videant: Post visionē pparate ad ipsum māducādum z nihil aliud facias: q; tūc pūtia xpi opatur et iuuat infirmitatē tuā z sic ad sacrm amore exciteris hoc ptz p hoc qđ dicit surſuz corda: z habemus ad dñm. Jtē sp appropinqua sacerdoti quātū honor ꝓmittit vt audias missaz. vt videas sacrm z in pūtia ei⁹ sta. Mūq̄ vis alicui cōsulere vel dicere nisi deuotissimo vel iuuare vt ordinet. Primo ꝓpt dicta q̄ ad officia ptinēt q̄ fieri deberēt z nō fiunt vt ptz in. iij. sentētiarū z in decretis. Scđo ꝓpt symoniā q̄ cōiter inuenit. Tercio ꝓpt inutilē statū ecclesie. De abstinentia. vident bone f non promisse: primo suare precepta ieiunia. scđo nunq̄ cōmedere carnes. Rationes habes in margere decretoꝝ de ꝓsecratione. v. distinctione. vbi. tercio aduentuz z septuagesimā semp ieiunare non sine causa dimittere. q̄rto q̄tidianū ieiunium sit non satiari totaliter ni si frigus impediat. Hoc suadent philosophi omnes: precipue seneca z arestotiles. Dum adhuc appetitus durat. manum retrahe. sed male scitur sattetas. sed eaz sic cōsidera quātum velles comedere si omīno liceret tibi vsq̄q̄q̄. z de illo appetitu durāte aliq̄d trahas qđ tibi rōnabile videt: q̄nto iuꝝ finē comestionis vel vltimū ferculū delibera q̄ntū comedisti z q̄ntū eēs adhuc comestur⁹: si cōtinuares z de h reseca. seqt vt ꝓcedit ista ꝓcedēte: sexto i principio cū ppare incipis: delibera ꝓmestionē tuā z ei⁹ q̄ntitatē. Septimo caue plus q̄ ab vno piro cocto p⁹ cibū nec multū magnū: z tria paruissima. Octauo sep in nocte cōmedere infra horā quartā et q̄ntā. nisi hospites. infirmitas vel accidens aliud. iter vel hmōi ipediuerit. Probat p causas. Primo hoc digestioni ꝓuenies vt cibet in stomacho nō corrūpat i vigilia p hoc q̄ calor sit nimis modic⁹. Scđo ꝓpt studiū vel aliud ipedies digestionē in vigilia: sicut solicitudo z tristicia. Tercio ne digestionē ipediat potus suptus. Quarto ne potū sūpsumere tibi conscientiam faciat qđ sepe ꝓtingit. Quinto ne crudū pomū: species vel alia te tēptent p diē. Sexto q; somn⁹ est melior q; plenus venter libenter dormit. Septimo q; tunc studium z ofones diei minus ipediūt somnū. Octauo ex hoc fiet vt ita cito dormitū z vna hora sp. Nono ex hoc fiet vt vnus somn⁹ ꝓtinu⁹ ppt tempestiuā dormitiōez. Decimo non tenebit te delectatio studij nimis ad noctē. Undecimo q; tūc habes totā diē in laborib⁹ z ofonibus. Duodecio q; tūc tota vigilia tota est sobria z ieiuna subtilis z apta ad deū z opera. Jtē plus appetit hō cibū q̄ cōmedit quā ieiunus sic nō pt se hō abstinere existēs iuxta vel in mēsa. Jtē ab exaltatōe sctē crucis vsq̄ ad pasca nō nisi semel cōmedere hoc ē carthusiensiū z bernarditarū z alioꝝ. Jtē hoc incipit in septēbri circa eqnoxiū z durat vsq̄ ad eqnoxiū fere vernale. Jtē in magno rigido pl⁹ cōmedere licet nō tñ nisi semel q; hoc est dotrina ypocratis. Jtē h adiuuat te ad resistē dū frigorib⁹: q̄bus vix alias posses resistere Cū potes vna hora vel media plus dormire Jtē q̄n bis cōmedēdū est tūc modicū de paruo digestibili. vt vnū ouū. non plus. vel magis aliq̄ siccātia vt panē et vinū: vel spēs cū pane modico si tñ vinū zc. q; ꝓdigestiōe fiūt hic rōnes sic supius vbi de nocte cōmedēdū cōcludit. Jtem vellē posse nūq̄ bibere vinū sine causa q̄ūsq̄ essem san⁹ ne ꝓtra doctrinā pauli agerē: est enī in eo luxuria. Jtē expēse nimie. Jtē p⁹ prādiū z añ. z int prādiū nūq̄ bibere: nisi infirmitas vel causa maxia q̄ rō dictaret. Jn labore z p⁹ laborē nullo mō bibere nisi cedata calefactōe: hoc sanū corpi et āie. Nulla satietas trahat te ad potandū int hōras vel ieiunia frangēda: bonū est inicere pedes in cōpedes sapie. Jtez sit tibi hora ad plegēda ea que scribis in hoc libro q; hoc ordinat statū tuū. Videt mihi q̄ pfes in defto breues et crebras ofones fecerūt: ex eo vt sp ꝓtinue cor eleuet ad dñm. z nō in res fundat sed abstrahat a rebus z sic faciendū est. Cōsiliū in noie dñi. q̄ sp ferijs quartis ieiunē. nisi infirmitas vel rōnabilis causa obstiterit: vt non habeā tñ tanq̄ fixū. s tāq̄ ad qđ niti debeo. sil⁹ sabbatho z feria sexta. Die nanq̄ ferie quarte iudas tradidit dñm. z sexta crucifixus. z q̄ nō ieiunat videre tradere vel crucifigere xpm cum crucifigētib⁹ sine necessitate.

Eo plus teneor quia cleric⁹ sum de sorte dñi. Itē sanitas ꝯseruat̄ multa: ⁊ aīam sentio meliorē cum deo suo. Etiā si modicū corpi noceret. nō aduerte: semp enī meli⁹ fuisti qñ ieiunasti. semp solue deo tuo aliq̄d et sp eius melius recordaberis. Caue subitā ꝯmestionē et auarā ⁊ auidā. Uenit eī velocitas ex amore obiecti inordinato. Edacitas velox gule et desideriū admixtū habet ⁊ viciū. Gregorius in expositōe iob. Loq̄citatē excitat. imo inebriat. calefacit ⁊ exorbitat̄: sicut ebrietas vel nimia loq̄la. tepefacit ⁊ illecebras educit Itē oēm cogitatū de deo p̄scindit ⁊ recludit. Melius ē vnū actū in magna mora bñ facere: q̄ in parua exorbitare. Naz ad sanitatē corpis quāto honestius ⁊ ornati⁹ ingerit̄ cibus: tāto facilius digerit̄ ⁊ salubrius. Et sic etiā debes visitare. ⁊ scribēdo et loquēdo ⁊ agendo. vt nō festines: scd̄o qꝛ in illis nō pōt gloria dñi queri cū ita impetu homo fert̄ in rē q̄ om̄es vires in eā extendūt̄. Discas ergo tardare ⁊ minui ab actu. Nullū bonū facias vt ī inobedientiā incurras. In tēporalib⁹ pecunijs redditibus ⁊ libris habeas te sicut dispēsatorē: ⁊ videas vt in hoc fidelis ⁊ prudēs inueniaris Tibi ergo victū ⁊ vestitū frugaliter tribuas: deinde magis indigētib⁹ ⁊ melioribꝰ ⁊ in salutem aniaꝝ magis. Nulli nō indigēti aliq̄d notabilis tribuas vnq̄: qꝛ indigentes plurimos inuenis. Et si habūdāti tribueres. fideliter non dispensares: nec prudēter ad tuā salutem. Itē ne carnalit̄ in dando afficiaris. A nullo tp̄ale accipiā. cū indigētiores repiant̄: qꝛ qd̄ nullo facere volo ab alijs non postulabo. Item dixit. Pro nulla re mūdi deberet homo turbari. Qui facit illud qd̄ scit. multū meret̄ sciētie: ⁊ qui nō facit illud qd̄ scit. multum cecitatis. Magnū est obedire ī illis que sūt hoī ꝯtraria ⁊ grauia. ⁊ hec ē vera obediēcia. Pre oībus ⁊ in oībus stude te humiliare specialiter in corde ⁊ etiā ab extra corā fratribus. Sciētia sciaꝝ ē scire se nihil scire. Quāto plus hō scit se distare a p̄fectiōe tam ꝓpe est p̄fectioni. Initiū vane gl̄ie est sibipsi placere In nullo melius cognoscit̄ hō: q̄ in hoc q̄ laudat̄. Sp debes niti aliq̄d boni notare ⁊ cogitare d̄ alio. Quotiēs aliq̄d inordinate extra deū cōcupiscim⁹ totiens a deo fornicamur. ideo ꝓpha ait. Mihi aūt deo adherere bonū est. Uiriles esse debem⁹ in ofone et nō leuiter desistere: nec cogitare qꝛ d̄s non vult me exaudire: s̄ quotiēs repellimur: nūq̄ desperem⁹. Pusillanimes orare dñt tanq̄ fili⁹ ad pium patrē: sicut in euāgelio d̄r Quis ex vobis p̄rem petit panē: nunq̄ lapidē dat ei: Et cetera. In oī re mundi est tēptatio: q̄uis hō nō sentiat. Maxīa tēptatio est nō tēptari Quā diu hō inuenit in se aliq̄d ad amputādū tūc bñ stat. Qñ aliq̄d mali tibi suggerit̄. cogita q̄ velis socios tuos introgare: et tūc dyabolus stat ꝯfusus. Sp magis sperab̄ de eterna gl̄ia quā timebis de gehēna. Caueat quiuis ne alios scādalizet morib⁹ suis. s̄ studeat mores suos corrigere ⁊ honeste se vbiq̄ habere: vt alij magis edificent̄. Qualib⁹ cogitatiōib⁹ vadit hō dormitū cum talib⁹ surgit: vtile est tunc orare vel aliq̄s psalmos legere. Modica ꝯfusio hic ꝓpessa delet eternā ꝯfusionē corā deo ⁊ oībus scīs. Illi studeas solū placere et illū timere: qui te ⁊ oīa tua cognoscit. Posito q̄ oībus placeres ⁊ d̄o displiceres: quid esset. Auerte ergo cor tuum a creaturis etiā cū magna vi. auerte vt teip̄m p̄fecte sic vincas: ⁊ erige cor tuū sp ad deū sic ꝓpha dicit. Oculi mei sp ad dñm. Deo gr̄as

Epistola ad ep̄m traiecteñ. pro magistro gerhardo gros quādo erat sibi interdictum ne publice predicaret.

Pater precelse potestatis et princeps populi traiectēs. Nup cum inspirante dño. gerhardus magn⁹ dyacon⁹ vestre dyoces in his vltimis tēporibus p̄dicatiōis zelo accēsus: clero ac ꝓpl̄o scelera sua annunciasset ⁊ pericula. nec non sanā ⁊ verā euangelicā ⁊ apl̄icam doctrinā. cōtra hereticos vsurarios ⁊ clericos focarios habentes: atq̄ ꝯtra diuersa alioꝝ facinora ⁊ flagicia in dyocesi vr̄a p vestrā ⁊ prochialiū curatorum licentiā. nō sine fructu ⁊ incremēto vt sperat predicasset ⁊ seminasset. Uñ in diuersis locis multoꝝ corda vias suas ꝑuersas ⁊ malas relinquētia cōuersa sunt ad dñm. Uñ etiam in agro dñico v̄ginei flores plurimi viduarūq̄ castarū ⁊ volūtarioꝝ pauperū segetes. abrenūciatōes secl̄i: restitutōes ablatoꝝ: atz mlti et varij alij ecclesiastici ⁊ catholici germinis fructus ad oculos vere deū amantiū noscūt̄ pullulasse. Unde etiam quorūdam hereticorum secrete serpentiū in terra audacia compressa videtur ⁊ in partibus zallandie vsurarum prauitas et vesani amoris cessauerunt. Ueruntamē eidē gerhardo procurantib⁹ vt presumit̄ clericis ⁊ presbyteris focarias habentibus per vestras lr̄as sine causa vel cause cognitione exercitiū predicationis indirecte interdictū est. Naz q̄uis generaliter vr̄e

littere emanarũt oēs tamē alij ad ſua officia pene reſtitute ſunt. q ab epiſcopali ꝓuidētia non ſperat idē gerhardus ꝙ a malignoꝝ ſug geſtione ꝓceſſiſſe: in ſancte edificationis nō paruũ detrimentũ et grauamē. Jnde letant hereticiꝫ ſerpunt audatius. inde exultāt inimici eccleſie clerici focariſte in lubrico carnis fetidiſſime ꝑmanentes: inde gaudent vſurarij. inde etiā multiplicant ſcandala: ꝫ multiplicabunt forte latius q̄ carnales ꝫ mūdane mētes valēt eſtimare. Et q̄uis deo teſte idē gerhardus quātū eſt ex ſe ſpeculationi vitatis. vacare mallet et quieſcere: tamē q; vidit boſtem humani generis in ꝓximos ſuos vndiq; crudeliter graſſari ꝫ eos ꝑ abrupta et in ꝓcipicia vicioꝝ ipellere: quoꝝ plures ſcōm ſpem ſuam vt etiā ex effectu apparuit. ꝑ ſuam predicationē poſſint eripi a laqueo venātiū et a verbo aſpero: zelo domꝰ dñi incitatur et amore ꝓximorū accēdit ꝫ ſtimulat: vt poſſit verbū domini ſine emolimento tpali in pauꝑtate humiliter ꝙ veraciter ꝓdicare et ſeminare ꝓut ꝓius nō ſine fructu euidēti ꝓedicauit ꝫ ſeminauit. Et ſi ſibi ſpecialis licētia denegat. hoc ſaltē petit vt prochialibus curatis non inhibeat. quin ipſum poſſint ſi velint admittere: qui ſcōm conſuetudinē ciuitatis ꝫ dyoceſis traiectenſ quos voluerint ꝓedicatores maxime veros ꝫ bonos ſine licētia veſtra ſemp admittere ꝓſueuerūt. Et adhuc q; abſit a dñatiōe veſtra ſi cōtra hmōi fructū et contra cōſuetudinē predictos. ipſum gerhardū velitis a predicatōis exercitio ꝓhibere: rogat ꝫ petit humiliter et humilius vt ſibi cauſas et rōnes ꝓhibitiōis vře velitis oſtendē: ꝫ non ſine monitione que ſemp debet ꝓcedere ipſuꝫ iudicare aut iure ſuo ꝓuare vl a iure ſuo ſuſpendere. qui paratus eſt non ſolū vobis pater verū omni homini de ſingulis que docet publice vel ꝓuate rationē reddere et ſanctis ſcōꝝ radicibus ꝫ ſcripturis veraciter cōꝓbare et ſi neceſſe fuerit ad conſpectum ſummi pontificis deducere.

Epla magiſtri wilhelmi de ſaluaruilla cātoris pariſienſ ad papā vrbanū ſextū ad impetrādū magro gerhardo ꝓuilegiū ꝑdicādi.

S Anctiſſimo in xp̄o ꝑr̄i ac dño nostro dño vrbano dīna ꝓuidētia pape ſexto ſacroſcē romāe ac vniuerſal' eccie ſummo pontifici. Hūilimus veſtre ſctitatis orator et ſeruitor. wilhelmus de ſaluaruilla cantor pariſienſ. archidiaconus brabrātie in eccleſia leodienſi. Beatiſſime pater hūlima ac deuotiſſima ad pedum oſcula btoꝝ ſubiectione premiſſa: zelum dei habens niſi fallor ſcribo fidelit̄ que ſequunt̄. Vir quidā venerabilis noīe gerhardus magni diaconus traiectenſis dioceſ. in ſcientijs liberalibus naturalibus ꝫ moralibus ac etiā in theologia ꝫ iure canonico eruditus: qui dudū ꝓpter deum oīa bñficia ſua. ſ. ꝑbēdas traiectēſ. ꝫ aqueſ. ac etiā patrimoniū ſuum ſatis largū reliquit modica dicti ꝑmonij parte retenta ꝙ tenui victu ſuo: cui mūdus crucifixus eſt ꝫ ipſe mūdo. factus eſt magnꝰ hereticoꝝ ꝑſecutor. iuſticie ꝫ vnitatis eccleſie zelator: ꝫ feruidꝰ predicator in dicta dioceſi cōtra vicia laicoꝝ ꝫ clericoꝝ: nihil ab illis q̄bus ꝑdicat recipiens ſeu requirens. nullū tēpale ſeu eccleſiaſticuꝫ petit bñficiū. ꝙ deſiderat vt liberius ꝫ ſine ipedimento ꝑdicare poſſit. habere ſuper hec cōmiſſionē auctoritate aplica. Vñ quātū mihi pōt apparere videret expediens q; veſtra ſanctitas eidem cōferret auctoritatē ꝑdicandi: ꝫ cōtra hereticos inquirendi. ꝫ etiā veſtre ſanctitatis canonicā iuſticiā in ſuis ſmonibꝰ ꝓpalandi. Jn pulcia colonienſi vel ſaltem in predicta dyoceſi traiectēſi. Preſentiā veſtre ſanctitatis dignet̄ altiſſimꝰ cōſuare feliciter ad regimen eccleſie ſue ſancte. Scriptū leo/dij. xxj. die octoberis.

Epithauiū venerabil' mgri gerhardi magni.

Erhardꝰ magnꝰ. vixit ſic piꝰ agnus
Fecit qđ dixit. ſic docuit quoq; vixit
Sic nō fictꝰ. mitis ſatis. et bñ ſtrictꝰ
Lux fuerat cleri. per doctrinam quoq; veri
Lux fuerat prauis ocul' mentis bene grauis
Hic fuerat ſpretꝰ q̄ſi pneumate credo repletꝰ
Eius doctrina: falſis fuerat quaſi ſpina
Sic ſimul ꝫ vanis oculis mentis maleſanis
Que falſos leſit. pars iuſtorum ſed adheſit.
Jlli pro vero. fuit vtilis hic quia clero
Vt clero laicis prodeſſe volens inimicis
Doctrina veri. debet chriſtus miſereri
Eius de iure pro tali pondere cure
Talis nanq; fore voluit gratis ſed amore
Diuino tactus. non prebendiſq; coactus
Namq; reſignauit prebendas ſicut amauit
Xp̄m. ſic ſtrauit carnē. paupes quoq; pauit
De ꝓprijſq; bonis. tenuit regimen rationis
Sic fuit exemplo. lux in chriſti bene templo
Gerhardus magnus quē verus diligit agnꝰ
Sctoꝝ ſortem. teneat ſic poſt modo mortem

Incipit prologus in vitam reuerendi patris dñi florentij deuoti presbyteri ⁊ vicarij ecclesie dauentriensis.

Ignũ iã arbitror ex ordĩe ꝓmisso aliqua etiã scribere de vita ⁊ moribus reuerẽdi patris ac pie memorie magr̃i florentij dauẽtriens ecclesie presbyteri. quondã magistri gerhardi discipuli: de quo supius narrationẽ peregi. Et rectus iam ordo loq̃ndi ꝓcedit. vt qui boni arboris vbertatem in gerhardo ostendi qui fuit nostre deuotionis fundator: iam in pio florentio eius discipulo aperiam speciosi floris dulcedinẽ: q̃ eiusdem deuotionis imitator extitit ⁊ feruẽtissim⁹ propagator. Cui⁹ hũiles et tractabiles mores. profecto sũt aĩe languentes flores medicinales: et sctẽ ei⁹ virtutes nouellos instruunt et ꝓuectos. Obsecro aũt te frater bone ne simplicitatẽ eloquij mei ad iniuriã illustris sacerdotis retorq̃as qui erat humilitatis ⁊ simplicitatis amator: ꝫ bona audita pio ꝯsideratio nis oculo ĩspicias et ꝑlegas. Esto sicut apis prudentissima sugendo mel dulce ꝺ floribus pulchris in prato virenti: atq; ad edificationem status ⁊ ordinis cui dilecti patris nostri florentij virtutũ germina ⁊ exempla tãq̃ flores rosarũ ⁊ lilia redolẽtia: in ortulo pectoris tui diligenter insere ⁊ reconde. vt in bono sp ꝓspicias ⁊ in amore xp̃i amplius ĩardescas. Ipse enĩ fuit insigne virtutis speculũ ⁊ cũctis deo seruire cupiẽtibus ad celeste regnum singulare iuuamẽ. De quo tanto fidentius valeo loqui quanto apertius eum agnoui ⁊ sepius sibi astiti et ministraui.

Nouitius. Opus quod rogatu meo ⁊ aliorũ instanter incepisti. ad honorẽ dei ꝑfice. Erit enĩ delectabile posteris audire: q̃ clara luminaria in finib⁹ nr̃is emicuerunt. Quoꝝ meritis tu quoq; particeps esse poteris: si ea que gratis accepisti. ceteris in charitate studeas impartiri.

Senior. Laboriosum opus quod aggredior ⁊ quod sciam meaꝫ ac vires imbecilles excedit. Nam potius eligerem ab alijs dictata in silentio legere: q̃ rusticitate mea claritatẽ illustriũ viroꝝ barbarizãdo obscurare. Uerũ tu q̃ nõ apices lr̃aꝝ ꝫ v̄tutes moꝝ q̃ris in lr̃is: ꝓpt̃ ĩopiã dictamĩs nõ dẽs aspnari margaritas ĩ vilib⁹ conchis. Fateor nãq̃ impitiã meã nõ posse sufficẽ ad tanti patris vitã describendã: ꝫ in tẽplo dei offero pilos capraꝝ ad opiendũ tectũ tabernaculi: qui lapides p̃ciosos non habeo ad ornandũ clamidẽ sacerdotis. Deniq; durũ ⁊ ingratũ mihi indigno videt̃. si tã dilecti patris virtutes reticerẽ: qui mihi ⁊ multis alijs bene fecit in vita et primo traxit ad dei seruitiũ ac tandẽ direxit ad monasterij portũ. Unde ꝓ gratiarũ actiõe ⁊ dulci recordatiõe ei⁹ libens sibi rependo muneris vicem: hoc opusculũ conficiendo post ei⁹ decessum. Sit igit̃ ꝓ aliquãta excusatione opis p̃sumpti ingens affectus patris reuerẽdi: cui⁹ memoriã inter deuotos opto semp ⁊ vbiq; florere. Dñs aũt iesus qui duo minuta paupis vidue non spreuit: mihi exiguo in futuro recõpenset. q̃ pia intẽtione in eius gazophilatiũ mitto manũ. doctoribus meis altiora reseruans. Nam et ꝓpriam calamitatẽ sciens: correctõi me sb̃do maioꝝ. Iuuet me obsecro deuota mens orãdo. ⁊ si quid edificatiõis hauserit hec scripta legendo: laudet deum de vniuersis donis suis et sit gratus etiam in paruis.

Explicit ꝓlog⁹. Incipiũt capl̃a libri tercij

De humilitate xp̃i quam dominus florẽtius studuit. imitari. Capitulũ. I.
De int̃ꝑtatõe noĩs florẽtij laude triplici. II
De int̃pretatõe noĩs p̃ris sui radewyni III
De p̃ria ei⁹ ⁊ ꝓfectu in studio pragẽsi IIII
De honestate moꝝ ei⁹ int̃ seculares V
De conuersione ei⁹ ꝑ predicationẽ magistri gerhardi VI
Qualit̃ seculari vita despecta magistro gerhardo adhesit. VII
Qualiter ip̃e iam plene conuersus q̃ plures alios cõuertit. VIII
De pressuris ⁊ iniurijs sibi illatis IX
De promotione eius ad sacerdotiũ ⁊ descensu humilitatis sue. X
De raritate exitus sui ⁊ cum quanta disciplina stabat in choro XI
De simplicitate vestimentoꝝ eius XII
De humili ꝑuitio eius inter fratres XIII
De labore manuũ eius ꝓ cõi bono XIIII
De miscdia eius in pauperes ⁊ egrotos atq; ignotos XV
De r̃fectõe pauperꝝ ⁊ lauatura miꝑoꝝ XVI
De abstinẽtia eius ⁊ infirmitatibus ex rigore contractis XVII
Qualiter orationibus deuotorum adiutus sepe reconualuit. XVIII
Q̃ semel in nocte paschali angelica visione curatus fuit XIX

De viro qui in puteum cecidit. & inde illesus extractus fuit. XX
De visione crucifixi super domum ei⁹ apparentis. XXI
De patientia eius & mansuetudine ac dilectione ad omnes. XXII
De deuota exhortatõne eius ad spiritualem profectum. XXIII
De efficacia sermonũ eius & intellectu scripturarum. XXIIII
De custodia vocũ & iuratõe vitãda. XXV
De trib⁹ periculos tẽtatoib⁹ deotoꝝ. XXVI
De emissione fratrum ad fructificandũ in diuersis locis. XXVII
De felici trãsitu eius ex hoc mundo & ecclesiastica sepultura. XXVIII
De quadã visiõe facta p⁹ obitũ ei⁹ et magna gl̃ia sua XXIX Expliciũt capitula

Incipit liber tercius. De hũilitate xp̃i quã dñs florẽtius studuit imitari. Cap̃.I.

Los omniũ

virtutũ oĩmq̃ sciẽtiarum magr̃ & dñs nr̃ ihesus xp̃s ab hũilitate & mãsuetudine normã viuẽdi incepit: quã & discipulis suis tãq̃ legittimã regulã tradidit obseruãdo dicens Discite a me qz mitis sum & hũilis corde: & inuenietis requiẽ aĩab⁹ vr̃is. Ihanc autẽ vere hũilitatis virtutẽ q̃ rectissima via est ad celeste regnũ ꝓmerendũ: secutus est deot⁹ & humilis sacerdos xp̃i magr̃ florentius filius ragewyni: quã vsq̃ ad ꝓsumationẽ vite sue p multos spiritales agones in lõga carnis macerationẽ cõtinẽtissime viuẽdo tenuit donec ineẽte btitudinis reẽm ꝓ pijs et iustis laboribus a deo remũerãdus introiret. Sed qualiter ad hãc hũilitat̃ viã puenerit: referã deo fauẽte ꝓ ꝓcessus seq̃ntes. Deus ei⁹ ops & misericors q̃ eum ab eterno in sacerdotez elegit ꝓsecrandũ ac donis sublimioribus p̃sciuit illustrandũ: ipse q̃z eundẽ de mũdi naufragio mira pietate eripuit & abstraxit atq̃ in sanctioris vite statum et noue prolis palmitem per verbum veritatis efficaciter regnauit.

De interpretatione nominis florentij laude triplici. Capitulum.II.

Ane non sine p̃sagio futurę pbitatis florentius radewyni est apellat⁹: ad celestis pr̃is gl̃iam & sui gñis famam lucidius declarãdã. Tũc ei⁹ res digna laude gerit: si vita noi cõcordat si fama vtutib⁹ nõ dissentit. qõ vtiq̃ in sinceris actib⁹ ei⁹ cõprobat. Est nãq̃ florẽti⁹ dulce nomẽ pijs ad nominãdũ & recolendũ: q̃ talẽ se exhibuit ĩ vita vt ab oĩbus tã religios q̃ secularib⁹ ĩ maxio amore & reuerẽtia haberet. Pulchre aũt florentius quasi flores legẽs dicit: propter liberales artes q̃s olim didicit in q̃bus tm̃ valuit et ꝓfecit. vt magr̃ vocaret & esset. Aut ꝓpter diuine legis noticiã et sacre theologie libros q̃s p̃ ceteris sciẽtijs libẽtius legit. & sup oĩa mũdi thezauros carius dilexit quẽadmodũ ppha in psalmo dicit. Iõ dilexi mãdata tua sup̃ auꝝ & thopasion. Sz mlto pulchrius florẽtius dicit. q̃si florẽ tenens qz xp̃m oĩm vtutũ florẽ et castitatis amatorẽ secut⁹ est. Pro cui⁹ amore florẽtẽ mũdũ despexit. atq̃ sinceritatẽ fidei & catholice pacis vnitatẽ firmissime tenuit: dicẽs cuz sp̃osa in cãticis cãticorũ. Dilectus me⁹ mihi & ego illi q̃ pascit̃ inter lilia Tenui eã nec dimittã. Adhuc ãt sacratiori sensu & vberiori fructu florẽti⁹ dicit̃ q̃si flores colligens: qz multos fratres clericos primeua etate florẽtes secũ in domo sua cõgregauit. q̃ seculi vanitate despecta hũilit̃ & deuote altissimo dño in castimonia vite & fraterna charitate seruierũt: secũdũ q̃ sctũs dauid gratulabũda voce decãtat. Ecce q̃ bonũ et q̃ iocundũ habitare fratres in vnũ. Ihos cũ tanta disciplina & spũali feruore rexit & edu-cauit. vt esset dom⁹ dñi florẽtij scola celestis exercitij: speculũ sctitat̃ ornat⁹ moꝝ. exẽplar virtutũ. aditus paupeꝝ. quẽtus clericoꝝ: instructio laicoꝝ. refugiũ deotoꝝ: & toti⁹ boni initiũ & ꝓfectus. Ex hac quipe domo. q̃ plures notabiles & lr̃ati viri spm̃ deotionis ꝓcerũt: et veluti apes dulcedine mellis referte de alueario pleno ad fructificãdũ in alijs locis lõgius ꝓcesserũt et deo bñdictionẽ dante nõ modicũ fructũ effecerũt: vt de his merito dicere libeat. qz flores apparuerũt in tra nr̃a.

De interptatione nominis patris sui radewini. Capitulum.III.

Ed nec absurdũ videat̃. si p̃ni nois vocabulũ mistice exponat̃: q: ꝫ ad laudẽ tanti viri nõ parũ tendere estimat̃. Apte g̃ satis radewynus dr̃ q̃si radi⁹ divinus. Quo noie recte xp̃s intelligit̃: qui est splẽdor pr̃is. mũdũ illũinans sapie sue luc̃. vita pura. doctrina vera. miraculis sctis & reuelationib⁹ multis. Qui & ap̃los suos tanq̃ veri solis radios misit in orbẽ terraꝝ ad p̃dicandũ verbũ suũ: & ad dãdũ exẽplũ bonũ fidelibus cũctis ita ad eos inq̃ens. Sic luceat

lux vestra coꝝ hoibus: vt videant opa vra bona et glorificent patrē vestrū q̄ in celis est Bene ergo florētius filius radewyni dictus est: qui a xp̄o in spem viuā regnatus ab ipso irradiari meruit ⁊ accendi: vt terrena despi/ceret. ⁊ celestia ardenter amaret. Et si idē no mē radewynus ex teutonico trāsferat ad la/tinū. ꝓsiliū exp̄mit ⁊ vinū. Que duo sūt. florē tio optime adaptant q̄ ꝓsiliū mūdane sapie reliquit: ⁊ diuine legis mandatis se subdidit iuxta illud psalmiste. Mā ⁊ testionia tua me ditatio mea est: ⁊ ꝓsiliū meū iustificatōes tue Cui etiā xp̄s ꝑ delectatōib⁹ vanis ⁊ carnali bus q̄ mūdus offert suis amatoꝝib⁹. gustū in terne suauitatis p̄stitit quā mund⁹ accipe nō merē: ⁊ spūalis leticie vino dū diuina miste ria celebraret coꝝ ei⁹ ⁊ aiaꝫ potissime repleuit vt oia interiora ei⁹ diuini amoris incēdio fer uerēt. atq; in voce exultatōis cū ꝓpha deuo tissime iubilaret dicēs. Coꝝ meū et caro mea exultauerūt in deū viuū. Tūc ei totus intra se collectus: ⁊ supra sepe in spū raptus. semet ipsum hostiā viuentē ac deo placētē obtulit. multūq; fideliē ꝑ sctā ecclia ⁊ oi xp̄o xp̄iano uꝑlicit intercessit. In q̄ sacro ꝓuinio deificam in suo fonte dulcedinē gustans ⁊ p̄ magnitu/dine diuine largitatis amoꝝose liq̄factus cuꝝ magna gr̄arūactiōe hec mistica v̄ba rumina bat. Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe quā absc̄odisti timētib⁹ te. Sꝫ his iā p̄li batis ad rerū gesta stilus vertat. De p̄ria ei⁹ ⁊ ꝓfectu in studio pragensi. Cap̄.IIII.

Euerēdus p̄s ⁊ deuot⁹ sacerdos xp̄i magr̄ florētius vicari⁹ fuit eccl̄ie da/uētrienſ: ꝑ p̄dicationē venerabil̄ ma gistri gerhardi magni dīna gr̄a opitulāte cō uersus. Cui⁹ factus hūilis auditoꝝ: ꝑ oia stu duit ei⁹ fieri imitatoꝝ. Et salutaribus ꝓsilijs gratāter acceptis ip̄m sic̄ patrē charissimū ⁊ sue salut⁹ genitoꝝē dilexit: ac sūma cū reuerē tia vt decuit sp ⁊ vbiq; honoꝝauit. Vñ iterū ab ipso inter ceteros discipulos suos ampli⁹ diligi meruit. ⁊ p̄ceteris digni⁹ cōmēdari ob specialē moꝝ suoꝝ venustatē et modestiā q̄ eminenter p̄dit⁹ fuit ac religiosi⁹ refulsit. Hic igit̄ de ciuitate leyderdā in terra nobilis do/micelli de erkel originē natiuitat⁹ duxit: que circa fines hollandie sita. trib⁹ fere miliarib⁹ a traiectēsi ciuitate distat. Hui⁹ p̄ radewin⁹ noie. vir quidem erat inter suos fama notissi mus: rebus ac facultatib⁹ scōm status sui ex igentiā decent adornat⁹. Qui filio suo florē tio ad studiū pragēsi ꝓgenti: piū assensū pre/buit ⁊ iuuamē. Mā tunc tēpis apud pragam bohemie studiū ꝓuilegiatū latissime floruit ⁊ multi de partib⁹ inferioꝝib⁹ illuc expeditius pergebāt. Fit cito artista bon⁹ qui erat inge/nio clarus et in ꝓficiendo studios⁹: talit̄ inter scolares. pius ad domesticos. reuerēd⁹ erga magr̄os. Post hec ad patriā suā cognatosq; reuertit̄: ⁊ ꝑ magisterij gradu honorifice su/scipit̄. Cōgaudēt vniuersi amici cuꝝ vicinis eximie: q; iocūda eius p̄sentia salubri ꝓsperita te post tāta terraꝝ spacia et picula diuinitus cōcessa. frui ac cōsolari merebant. Siquidē matura ei⁹ de studio reuersio. grādis extitit amicoꝝ exultatio: ſ deo melius disponēte fa cta est eterne salutis sue felix ꝓparatio. qz nō longe post tēpe lapso: fact⁹ est ver⁹ xp̄i disci pulus ꝺ magistro. Cui etiā pi⁹ dñs cū de pra gis rediret: rem satis mirādā oñdit: in q̄ mise ricordiā eius manifeste cognouit. Mā cū ad quādā ꝓfundā vallē puenisset: seq̄bat eū cur rus cū ipetu magno de mōte descēdēs Quē declinare nō valens ⁊ piculū coꝝpis metuēs cū iā humanū deesset auxiliū: ꝓfugit ad diui num. Et inuocato oipotente dño: affuit gr̄a saluatoris īmensa Vidit nāq; qꝺ dictu mira bile est moꝝ vt dñm inuocasset: currū eundē añcedere se p viā q̄ tendebat ⁊ oē piculū esse sublatuꝫ. Qꝺ factū erga se miraculose gestū deo totū ascripsit: q̄ tribulatos coꝝde sanat ⁊ ab omni angustia liberat ad se clamantes.

De honestate moꝝ ei⁹ int̄ seclares Ca. V.

Erat aūt moꝝū honestate ꝓspicu⁹. le/tus inter sodales affabilis v̄bis libe ralis expensis facie venustus: statu/ra gracilis et mediocriter ꝓcerus. Quē de⁹ aliq̄ tēpe p̄misit in seculo versari et ei⁹ insani as falsas expiri: ſ nō finaliter piclitari. vt ne mo cōuerti volēs de venia desper⁹: q̄n hūc tā cito in meli⁹ mutatū cog̃scit Quodā nāq; tpe inuitat⁹ est cū multis amicis ad nuptias seculares. Cū q; in itinere simſ ꝓgerent. egit aliq̄d ꝓ solatio amicoꝝ ꝓmtissime eis obse/quēdo ⁊ leticiā exhibēdo. Ꝓrecidit ita q; ra/mos virentes de arboꝝib⁹: q̄bus secū allatis obūbrauit in vehiculo sedentes. vt magnos inde mereret̄ habere fauoꝝes. Nōdū enī scie bat q̄d dñs de se facturus esset: nec aduertit quāto studio ꝓsciam suā interi⁹ ornare cū vir giniꝫ sctis debuisset. vt ad celestes nuptias dign⁹ esset intromitti. Sꝫ nec spiritales epu/las in nuptijs xp̄i nouerat: ideo secularib⁹ cō uiuijs int̄esse gaudebat. Verū deo miserāte nō diu in hac vanitate p̄mansit: ſ ad magnū

De Humilitate Christi

deuotionis gram oem mũdi suauitatẽ superantẽ felici vocatõe puenit. Prefigurauit tñ istud factũ seculare: aliqõ bonũ in eo futurũ qz ipse dei gra mutatus in viz spũalẽ plures secũ ptubernales inuitaturus esset ad nuptias ciuiũ supnoz: vbi spõsus imortalis ieſus xps cũ oibus sctis cõuiuaẽ in secula seculoz lhoc postea verissime claruit ĩ mltis fratrib⁹ per eũ deuote conuersis: sicut etiã manifeste oculis meis cõspexi et tota pauentria nouit.

De conuersione eius p predicationẽ magistri gerhardi. Capitulum. VI.

n Ec distulit pietas saluatoris nri succurrere ouicule errãti: q̃ int nebulas glie secularis versabaẽ nõ sine piculo grandi. Cũ igiẽ tẽpus miserẽdi ei⁹ aduenisset: pius pastoz aiaz ouẽ suam pcio sanguinis sui care redẽptaz de medio laqozum caute subtraxit: z ad sctẽ cõgregatõis caulã quã rectur⁹ erat clementẽ induxit. Predicãte nãqz venerabili mgro gerhardo magno euãgeliũ xpi p dyocesem traiectẽsem: multi clerici z laici audito ẏbo dei reliq̃runt vanitates seculi: cupiẽtes euadere penas ignis eterni z regna celestia p penitẽtiã z luctum adipisci. Ciua eteni vox magri pdicãtis. tãto fortius valuit in cordib⁹ audiẽtiũ: quanto pfectius ceteros preibat in via virtutũ: vt fidẽ fmonibus ei⁹ daret scã puersatio in opatione oĩsa. Cũ igitur dauẽtrie apud sanctã mariã feruẽter pdicaret. affuit etiã magr florentius diligenter auscultans quid diceret: z lumine celestis fmonis sapiẽt foris instruct⁹ mox interius irradiat⁹ est z corde cõpũctus. Solebat eni pdicator egregius interdũ oculos suos dirigere ad astãtes: z p audientiũ q̃litate ac vtilitate sermonẽ suũ formare in altuz vel longũ p feruoris excessuz: quẽadmodũ cupidi piscatores ibi latius sua retia laxant. vbi plures pisces confluxisse cõiecturãt. Diuina itaqz inspiratione actũ est vt magr florentius etate iuuenili decoz⁹ z sufficiẽter pbendat⁹ vocẽ dñi libenter audiret: z sonitũ celestis fistule nõ surda aure ptrãsiret. ꝫ ad se vtiliter traxit: qõ ad oẽs gnaliter p os magni predicatoris emanauit. Erat eni de ouibus illis ỏ qbus saluator nr pdixit. Oues mee vocẽ meam audiũt z ego cognosco eas z sequũt me.

Qualiter seculari vita despecta magistro gerhardo adhesit. Capitulũ. VII.

i Gitur spiritu dei afflat⁹ magister florentius ac roze celesti intime pfusus repente pedẽ vanitatis retraxit: quẽ in hui⁹ seculi itinere figere ceperat. Perpendit qz prudent qõ sequeret post fugitiua gaudia carnis: qz pfecto moz⁹ seua z luctus eternus. Jõqz ne florigerã angeloz patriã amitteret. falsos mũdi honoz⁹ spernere decreuit et humilẽ vitam xpi sectari p optimo duxit. Cupiẽs ergo magistro gerhardo familiari⁹ loqui. quẽ vidit magnũ zelũ aiarũ ad oĩs habere: nõ differt ad eius reuerẽtiã fidenter accedere. cui quid intus gerebat tãqz amico et secretario dei ex ordine narrat. At ille veniẽtem gaudẽter acceptãs charitatis sinũ apit: colloquiũ desideratũ pbet. paratus rationẽ reddere de quibuscunqz voluisset scisciari. Itaqz in vnũ cõueniẽtes. et q̃ salutaria sunt dulciter pferentes: exardescũt corda amboz in celestibus vilescunt oĩa terrena. ratificantẽ psilia bona de diuina seruitute tenenda. Efficiunt deinceps in fraternitatis amoze vnani mes: qui in sancta puersatõis ppoſito ad patriã in dño feruẽt. Quibus affuit etiã multiplex gra xpi: vt nõ tantũmõ sibi: ſ z primis suis pficerẽt ad salutẽ. Mã additi sunt illis ad solaciũ amplioris gaudij et decorẽ dom⁹ dei nri quidã lrati z eloqntes viri. q̃ dono spũ rituſſcti vehemẽter iflamati: elegerunt vestigijs xpi firmiter adherere. atqz p contẽptum mũdanorum et fortia bella viciozum ad eterna bona trãsire. Qua ipse iam plene conuersus q̃z plures alios puertit. Ca. VIII.

c Umqz suauissim⁹ diuini amoris auster ortulũ cordis magri florentij crebrius pflaret et fletib⁹ irrigaret cepit magna deuotõe fecundari: z ad extrahendũ alios de sordib⁹ pctõz pia emulatõe moueri Dedit ergo operã ad hñdũ fratres spũales: qui dudũ studio lraz intẽtus delectabaẽ sorcios habere seculares. Mã igne q̃ ipse iã erat accẽsus cupiebat z alios secũ accẽdere: z lumine q̃ fuerat a deo illustratus. nõ tardauit ad se veniẽtes ẏbis z exẽplis lucidis iformare. Suasit igiẽ clericis ac laicis deo fuire volentibus praua cõsorcia fugere ad audiendũ verbum dei. pperare: hũilitatẽ xpi sectari. et sanctoz vitã ad imitandũ aspicere: q̃tenus p cõtinẽtie virtutẽ z pcepta dñica pmia pseq̃rẽtur eterna. Nec fuit inutilis labor quẽ p lucrãdis aniabus ipendit: ſ copiosus ide fructus excreuit. Plures nãqz iuuenes z virgines ei⁹ salutari psilio freti: relictis parẽtib⁹ z amicis humiliter z deuote incedere ceperũt: z secularem vitã odiẽtes. aplico moze socialẽ in xpo cõuersationẽ ducere. z alacri corde cõem mẽ

ſam ⁊ victū tenuē habere gaudebāt. Deniq; virtutū gradibus ſingulos ꝓficere hortabatur. orare ſepius. ⁊ tēporibus debitis laborare manibus: nec nō ſacris lectiōib⁹ ac meditationibus inſiſtere cōpūctiuis. q̄bus feruor deuotionis maior acq̄rat: ⁊ horror ꝓtinus ꝫ vicior̄ incētiua habeat. ne quis per deſidiā cordis a dyabolo ſeducatur.

De ꝓſſuris ⁊ iniurijs ſibi illatis. Ca. IX.

Atuens hec ſtudia ſpūalis exercitij antiqu⁹ humani generis hoſtis graiter doluit: ⁊ felicibus initijs ac pijs actibus deuoti magri floretij iuidit. nō omittens ꝓſeq; bene agentē. Nā metuēs exemplo eius ⁊ induſtria ꝑmonis multas aiaꝝ ſpolia ſibi aufferri: ſuſcitauit aduerſarios quoſdaꝝ q̄ aſperis verbis et deriſionib⁹ inſuetis. iuſti ſimplicitatē impūgnarent: ad retrahendum eum a bonis inceptis. Sed vir anio manſuetus. ⁊ ad tollerāda obꝓbria ꝓ xp̄o bñ animatus: nec verboꝝ iniurijs. nec detractionū mouet figmētis. ſ velut araneaꝝ tela paruipendit oia: ꝓmanens ꝓſtātiſſime in bono q̄ cepit. Ibat ergo mitis inter puerſos patiēs inter obloquētes. nulli malū ꝓ malo reddēs ſ trāquillo corde orabat ⁊ tacebat. aut rōnabili ẏbo iprudentiū ora frenabat. Rephēderunt enī ſtulti q̄ ignorabāt. ⁊ quē humiliter incedere. atq; oēm leuitatē vitare cernebāt: hunc ꝓteruo ſenſu multū delirare eſtimabāt Ipſe aūt tāq; flos campi ꝓceſſit verecundo aſpectu: griſea tunica indutus et longa toga palliatus. Et ſicut lilium inter ſpinas creſcit ⁊ inciſum redolet. ſic floretius deriſus inter ſubſannātes letior fiebat. ⁊ odorē noticie ſue per pacientiā ſuauiorē reddidit ac clariorem Induit enī eū dñs lorica fidei. ⁊ virtute conſtācie militē ſuuz armauit: vt nō poſſet hoim peruerſitas ſtatū mētis eius euertere. quem gr̄a dei roborauit abintra. Studuit q̄ppe ꝓ noie ieſu contumelias pati ⁊ terrores. ſciens ſcriptū quia bti eritis cū maledixerint vobis hoies: ⁊ exꝓbrauerit nomē vr̄m tāq; malū ꝓpter filiū homis. Attēdebat igit̄ ſedulo in auctorē vite ieſum filiū dei. quē ſamaritanū ⁊ ſeductorē vocabāt phariſei: qui diſcipulos ſuos p̄monuit mlta p̄ria debere pati a mūdanis. q⁊ ipſe prius grauiora patiebat ab emulis iudeis. Si me inq̄t pſecuti ſunt ⁊ vos pſequent: nō eſt enī ſeruus maior dño ſuo. Et ſi patrē familias beelzebub vocauerūt: quāto magis domeſticos ei⁹? Ihis itaq; ꝑmonibus ſctis ſtrennue cōfortatus: nec hoim ludibria curauit. nec a vera hūilitatis via quaz vitare docuit declinauit: ſ ꝓtentū mūdi ⁊ abnegationē ſui conat⁹ eſt aſcēdere ad alta virtutū. Elegit nāq; poti⁹ abiect⁹ lullardus cū fratribus ſuis vocari: aut inſan⁹ a ſecularib⁹ reputari q̄ magn⁹ dñs et magr̄ noiari. Ell̄ q̄ntū in eo fuit. honorificū magri nomē ſupꝓſſit. voluitq; ſolū ſimplici noie florētius dici: ſic⁊ alij fratres ſui. quoꝝ aliqui ſatis bñ lr̄ati erāt et ex dicionibus in ſeculo nati. Nihil aūt ꝓcioſum aut nitidū in veſtibus habere voluit nil delicatuz in cibis cupiuit: nil ſupfluitatis in neceſſarijs vtenſibilibus admiſit. ſed ſimpliciora ⁊ plana que humilitatē ꝓtenderēt: et ſeculares non offenderent. qui melius docent humili exēplo q̄ ſubtili ſermone. Itaq; cōem vitam ſectando ⁊ fraternam charitatē omibus exhibendo. nō alta de ſe ſapiendo: ſed humilibus ſemp cōſentiendo iam non vt magiſter rigidus metuebatur. ſed ſicut amabilis pater diligebatur: q⁊ in ipſo velut in lucidiſſimo ſpeculo et foris decens morum honeſtas. et intus celeſtis puritas aparebat.

De ꝓmotione eius ad ſacerdotiū et deſcenſu humilitatis ſue. Capitulum. X.

Ed quia humilem merito gloria ſeq̄ ſ tur. ⁊ mitem iuſta laudatio decet: illi qui viro dei prius contrariebantur. videntes mentis eius conſtantiā: et ꝓpoſitū in domino fixum: repreſſerunt linguas ſuas ab infeſtatione iniuſta. Unde ad pietatē cōuerſi ceperunt cōmendare vite ſanctitatem: et reuereri eum ꝓpter modeſtiam habitus ſui ⁊ diſciplinam. nec nō fratrum ſuoꝝ deuota diligere ſtudia in humilitate chriſti fundata. Et quidem iuſte. Quē enī gratia dei pfuderat. et multis virtutibus floꝛere fecerat: recte diligi meruit ⁊ ab omnibus magnificari. Creſcente igitur fama bonitatis eius. q̄ plures clerici et laici ad audiendum verbum dei domū eius frequentabant: et nōnulli de ſcabinis ⁊ maioꝛibus ciuitatis conſilij cauſa ad eum veniebant: eo q⁊ ſapiētia dei et fides maioꝛ ſecundū virtutem animi inueniebant̄ ei/dem ineſſe. Qua ꝓpter in arduis ⁊ obſcuris caſibus conſcientias ſuas ſecurius ei comittebant. et libenter eum audiebant: auditoq; eo multa bona deo placita faciebant. Gaudebat igitur magiſter humilis charitate plenus de fructu animarū et ſpirituali ꝓfectu fratrum ſuoꝝ: magnamq; curam ꝓ ne/ceſſitatibus pauperum clericoꝝ gerebat. chriſtum dominū in eis venerando. Con-

sideratus autē venerabilis magister gerhardus dilectum discipulū suū mgrm florentiū speciali deuotionis p̄rogatiua florere: consilio sanctiſpūs inſpiratus. ⁊ multorū fratrū p̄cibus flagitatus: decreuit eundez ad sacerdotij gradū p̄mouere. Qui tāto honore indignuz se cōtestans: ab hoc onere humiliter petijt supportari. Sed fratrū victus instātia tandē mgri sui monitis resistere nō audens obediētia p̄pellente assensit. Factus ergo p̄sbyter nō est elatus in gloriā humanā: sed tāto humiliorin oi actu et habitu suo inuētus est, quāto dignitate ⁊ ordine maior. De quo magr gerhardus tale testimoniū phibuit dicens. Semel feci vnū ordinari in p̄sbyterū: ⁊ spero q̄ dignus sit. De cetero cauebo. ne leuiter quid stulte faciā: q̄ paucos ad h̄ idoneos cerno. Ipse tū dñs florētius sicut vere paruꝰ et vilis in oculis suis. nil magni ex clericali ordinatōe de seipso estimauit: sed inferiores etiā frēs in aio sibi p̄posuit. ⁊ de quodā simplici clerico nondū in sacris cōstituto sic ait. O si p̄ calice meo possem deo offerre in iudicio pennā illius clerici.

De raritate exitus sui ⁊ cū quāta disciplina stabat in choro. Cap. XI.

E bonis aūt ⁊ honestis moribus suis. facile poterat vir dñi florētius ab ignotis et secularibꝰ agnosci: q̄ erat deuotus hō ⁊ amicus dei. dignusq̄ vicariꝰ ihesu x̄pi. Hic ita q̄z p̄ius fuit canonicus scti petri in traiecto. ſ illa p̄benda relicta vicariam recepit in dauentria: vt apud mgrm gerhardū staret. eius erudiēdus exemplo ⁊ doctrina. Unde semel vni amicorū dixerat hec verba. Spero q̄ nō moriar canonicus: ſ in humiliori statu seruiā deo. Et factum est ita ad laudē dei in secula. Qui cū in magna haberet reuerentia p̄ sua sanctitate ⁊ abstinentia: sūme tū vitauit ab hoibus honorari. Jō q̄z egredi ad publicum declinauit. ⁊ manere domi cum fratribus suis vnicuz solaciū sibi extitit: sciens maiorē sibi p̄fectū ⁊ alijs exemplū stabilitatis inde p̄uenire. Transiēs aūt p̄ plateā expeditius ibat. nō tenēs alicubi lōgos sermōes: ſ breui verbo aut sōlo nutu capitis satisfecit obuianti. Sed ⁊ oblatos sibi honores sic paruipēdebat exterius vt sepe nō aduerteret obuiātes: nec quorsuz tēderēt inuestigare curaret. Uadēs aūt ad ecclesiā interim orabat aut meditabat de deo p̄out spūſctūs inſpirabat. Propter magnā aūt corpis sui debilitatē ⁊ frequētes infirmitates q̄s in p̄mo feruore p̄pter nimiā abstinentiā inciderat. nō potuit q̄tidie chorum visitare. In magnis tū festiuitatibꝰ sctōr quātū valitudo p̄misit: libenter affuit vespis ⁊ misse maiori. Cūq̄ esset senior vicarius in sinistro latere chori sp in inferiori stallo locū tenuit: cū tū altior ei sedes post canonicos p̄petisset. Stās aūt in choro neq̄q̄ vagis oculis circūspectabat. ſ versus ad altare cū oi disciplina ⁊ reuerētia q̄tissimus stabat deo ⁊ sibi deuote intētus: ⁊ put eger potuit. moderata voce nō fractis notulis psallebat. Jta morigeratꝰ ⁊ reuerēda facie erat. vt multi pueri ⁊ cātores eū frequēter aspicerēt: ⁊ religiositatē eius mirarēt. q̄ nihil leuitatis in verbo aut motu corpis apparuit: vñ potuisset reprehēdi. Et ego tūc tpis cum alijs scolaribꝰ chor̄ visitare p̄sueui sicut iniunctū mihi fuerat a mgro iohe boeme qui scolas ⁊ chor̄ strēnue regebat. Quotiēs g̃ dñm meū florētiū in choro stantē vidi. ly ipse nō circūspiceret. p̃tiā tū eius ob reuerentiā statꝰ sui metuens. cauebā aliq̄d fabulari. Et accidit aliq̄n vt nō lōge ab eo starē in choro: vertitq̄ se ad libꝝ nobiscū cantēdo. Et stās retro me manus suas sup humerū meū posuit. stetiq̄ fixus vix audēs me mouere: stupēs ad tāte dignatōis gratiā. Erāt q̄z tūc tpis i collegio dauētriēsi p̄les canonici ⁊ vicarij lſati ac p̄babilis vite viri: strēnui ⁊ alacres ad diuinū officiū debita cū laude p̄soluendū. Ibi virū dei mgrm florētiū in reuerētia ⁊ digno honore habētes. ipso p̃nte insolētias leues soliciti cōpescebāt: totusq̄ chorus illustrabat tanti sacerdotis disciplina.

De simplicitate vestimētoꝝ ei⁹. Cap. XII

Mator simplicitatis ⁊ hūilitatis pi⁹ dñs florēti⁹. sciēs q̄ ornat⁹ vestiū clericū nō facit: ſ magꝭ hūilitas cordis ⁊ p̄bitas mor̄ ad maiorē cōscie sue puritatē seruādā: oēm a se amouit vestiū nitorē. ⁊ q̄cquid ad mūdi ptinuit pōpā: ⁊ ostētationem hūanā. Et g̃ interiori hoi habit⁹ exterior rñderet: postq̄ sacerdos effect⁹ est: nō quesiuit molliores festes q̄si p̄ ceteris sibi magis p̄petētes. ſ cōibus ⁊ simplicib⁹ sicut alij frēs erat p̄tētus. Illā deū p̄ oculis sp hns. nō aduertit trāsitoriū corpis cultū vl ornatū. ſ ad virtutes aie oculū gerebat apertū. Cauebat aūt infirmis dare offendiculum in p̄pria veste. aut alia quacūq̄ necessitate nature: eligens exēplo x̄pi qō hūilitati erat p̄pinq̄⁹. ⁊ min⁹ ab hoibus reputabat. Nam ergo alia porta

bat in festis.alia ī diebus q̄tidianis: ꝫ tñ in celebratõe misse ob reuerẽtiã sacri meliori ornamẽto in festis vtebaꝫ.in quo tñ metã seruauit debite honestatis. Almutiũ eius qđ habebat satis antiquũ ꝛ pallidum erat: ꝛ in multis locis q̄si a tineis corrosum ꝛ caluum. Et q̄n vidi eũ cũ tali almutio ad chorũ transire:cõdolui q̄ tam bonus ꝛ honestus sacerdos ita simplicit̃ ꝛ humiliter incedebat. Ad pedes nõ habebat pulcra sandalia sicut alij vicarij in ecclesia:ꝫ p illis fecerat sibi parua ꝛbassa calopedia. q̄ erant antiquo corio sub suta:cũ quibus sine strepitu chorũ intrauit. Tunica eius ꝛ toga de griseo pãno erãt.De derat ei auũculus suus nouã togaz amicitie gr̃a sed eaz noluit portare q̄ nimis honesta videbaꝫ:ꝛ ipse simplicia p̃ferebat semp p̃ciosis.Capuciũ nigri coloris aut grisei fuit:ꝛ sicut sibi parabaꝫ portauit.qđ vtrãq̄z scapulã ꝛ colla nuda ꝓtexit.Manicas habebat paruas ꝛ strictas cũ paucis nodis:q̄ ꝓpter attritionẽ vetustatis interdũ fuerãt nouis panniculis anterius repate. Non em̃ erubescebat humilis sacerdos dei:antiquã tunicaz a sartore repeciatam portare:q̄nimmo ipse ꝛ oẽs frẽs sui cõtendebãt sacre emulatõne viliora indumẽta habere ꝛ in hoc alius aliũ supare Quadã vice p̃te quodã seculari clerico loquebaꝫ deuote de deo:ꝛ stabat idez scolaris iuxta eũ pulcris ꝛ curiosis manicis suis occupatus.nunc hic nũc ibi manus suas versando. Ad quẽ dñs florentius benigne intuens aiebat.Ecce frater manicas meas q̄les ego habeo:q̄ me nõ occupãt nec inquietãt. Vaz tam longas manicas ferre sicut tu habes: te diũ mihi foret ꝛ onus.His auditis parũ erubescẽs quietius stetit.ꝛ bñ acceptãs qđ dixit edificatus abscessit:q: ad simplicitatẽ vestiũ ꝓprio eũ exẽplo instruxisset. Alio q̄z tpe vocauit ad se sartorẽ qui ei tunicã nouã facere debebat ꝛ ait.Magister scitis deformẽ tunicã facere:Qui rñdit.Nescio si bñ hoc noui.Dicatis tñ mihi dñe qualẽ vultis habere Tunc ait humilis magister florẽtius ad sartorẽ.Faciatis de isto pãno q̄tuor partes.et ita ꝓsuatis eas sil̃ sine plicis: vt de facili queam tunicã istam induere ꝛ exuere.ꝛ tũc satis bona erit.Ad hec sartor cũ ammiratõe multa rñdit.O dilecte mi q̄liter hoc staret Quare vellem bonũ pannũ destruere:Ego faciã bñ sicut melius cõuenit.Tunc humilis ꝛ mitis sacerdos ait.Que cura ẽ de apparatu ab extra:Faciaꝫ amore dei planiora modo q̄ potestis:sic em̃ mihi magis placet:nam simplicia me decet habere'ad edificationẽ ceterorũ O nobilẽ xp̃i sacerdotẽ ad humilia semp inclinatũ:qui vt deo amplius placeret,omnez curiositatẽ amputauit.

De hũili seruitio eius inter frẽs.Ca.XIII

Ex mundi xp̃s ad illuminandũ mẽtes fideliũ venit in mundũ p̃dicans verba vite celestis:atq̄ p humilitatis sue exempla.ad amorẽ sui nos: torpida petor̃q̄ corda p̃cipue accẽdit. q̄ cũctis p orbẽ fidelibus imitãda reliquit. Nam talẽ se xp̃s in medio discipulorũ suorum exhibuit sicut vnũ ex ipsis.seruitiũ pietatis oñdens:ꝛ dominiũ ptãtis nõ exercens. vt qui eum imitari voluerit:ab eo q̄z dignus sit honorari:ꝛ super oĩa bona in celesti regno ꝓstitui. Ego inquit in medio vr̃m sum sicut qui ministrat. Et iterũ. Filius hois nõ venit ministrari sed ministrare:ꝛ dare aiam suã p multis.Hanc aũt sct̃e seruitutis doctrinã.humilis seruus xp̃i florẽtius cũ fratribus suis studuit obseruare:psuadẽs oĩbus sibi adherẽtibus cuiuscunq̄z essent ꝛ etatis.vt p charitatẽ inuicem seruirẽt:inuicẽ sua onera portarẽt.nulla abiecta opa abhorrerẽt:ꝫ humilia seruitia hbẽter exercerẽt:illud amplectẽdo carius qđ minus cõtinet honoris.ꝛ plus habet laboris et rigoris.Hos igit̃ sanctus ꝛ ꝓbabilis apud eos virtus inoleuit.vt quilibet fratrũ p hebdomadã in coquine ministerio staret:ꝛ cũ oi hũilitate ibi coqueret.vel q̄ sibi a coco iniungebaꝫ ꝓmpte ꝛ hilariter adimpleret. Seruebãt em̃ tũc oẽs ad viliora opa faciẽda:siq̄dem ꝛ p regno dei laborare iocũda requies putabaꝫ.Volẽs ergo bon⁹ pr̃ ꝛ dulcis mgr̃ florẽtius exẽplũ bonũ p̃bere subiectis:tenuit etiã ipse in coquina vicẽ suã p posse. Cui quidã ex vicinis cõpassiõe motus dixit.Cur bone dñe vos estis ī coq̄na:Nõ habetis aliq̄ẽ q̄ p vob̃ istud faciat:Nõne melius esset q̄ vos iretis ad ecclesiaz ꝛ alius coqueret p vobis:Respõdit humilis minister xp̃i florẽtius dicẽs.Nõne magis affectare debeo q̄ habeam omnium aliorum orationes:q̄z solummodo meas:Dum enim ego sum in coquina:omnes alij interim tenentur orare p me. Maiorẽ ergo fructũ spero ꝓsequi de oratiõnibus alioꝝ q̄ sũt in ecclia q̄z si ego solus oraẽ Sic ergo tam verbo q̄z exẽplo edificauit vniuersos: nõ querẽs qđ sibi esset delectabile. ſ alijs vtile ꝛ exẽplare. Quotiẽs autẽ cum fratribus comedebat.p̃mũ ferculũ manib⁹

suis eis apposuit: t de hoc plurimū doluit. qz infirmitate cogēte refectioni fratrū q̄tidie interesse nō potuit. Quapropter seorsū in coq̄na cū coco suo solus edebat. habēs mensam paruā sobrie paratā: qz solidū cibū debilitas stomachi nō sufferebat. Ego licet indignus ab ipso sepe inuitatus mēsam eius parauī: t modicum qđ petebat de cellario attuli. gaudensq̄ cū multa hilaritate ei ministrauī.

De labore manuū ei⁹ p cōi bono. XIIII.

Primus in moribus digneq̄ memorandus inter oēs deuotos deuotissimus florētius nunq̄ otiosus voluit inueniri: ꝫ pciosum tps fructuose nisus ē expendere: cauēs oīmode q̄uis bñficiatus ecclē panē suū gratis t absq̄ labore manducare. Qđ a venerabili magro gerhardo didicit t accepit. hoc diligēter obseruauit: cuius sniā fuit. vt nemo ad cōgregationē suscipi deberet. nisi fm bti pauli dictū manibus laborare vellet. Est nanq̄ opatio sctā ad oēm spūalem pfectū vtilissima. p quā carnis lasciuia domat: t ab euagādi leuitate mens dissoluta citius refrenat. Per hanc ocia nociua tollunt t cōfabulatōes friuole ex ocio surgētes facilius decurtant. Occasione eñ loquendi sublata. labor pficiet in manibus: t erit sp ditior in bonis. qui fuerit opārius fidelis. Per hanc etiā necessitatibus fratrū sapiēter prouidet: t pauperū miserijs copiosi⁹ subuenit. Nam illa elemosina gratius deo placet t clarius lucet. q̄ de vultus sudore pcedit: t iusto labore quesita reficit indigentes. Igitur ars scribēdi libros q̄ clericis melius cōuenit t quietius exerceri pōt. a fratribus dom⁹ sue est maturius arrepta: et p cōi bono seruādo vsitatius introducta. Ipse vo venerandus pr florētius ne vacuū nomē gereret rectoris ꝫ in exhibitiōe opis officium sacerdotale cōmēdaret: dedit scriptoribus exēplū clarum. mēbranas pumicādo: q̄ternos lineādo t cōponēdo: qz licet minus bñ scribere sciret. in p parādo tñ alijs necessaria. q̄ plurimū scriptores adiuuit manu sua oleo sctō cōsecrata. Interdū cū opus esset t tps vacaret. assumpto socio libros iam scriptos plegit t correxit: aut de scripturis sanctis aliq̄ deuota notabilia ad cōsolationē fratrum t exercitationem internorū cōpilauit. Adultū nanq̄ gauisus est t delectatus. cum p cōi aliquid vtilitatis p diē fecisset: sciēs hoc deo gratissimū fore. Verū multitudine clericorū ad eum cōfluente. cū fama bonitatis eius longius resonaret: req̄situs est a multis extraneis t religiosis viris t frātis. Idcirco p aiarū salute altioribus negocijs oportebat eū intendere: t a priuatis actionibus t internis studijs frequēter abstinere t spūalia lucra tpalibus comodis anteferre. Tantiq̄ cōsultādi causa ante cameram eius q̄nq̄ steterūt cupiētes ei loqui. aut abscōdita sua tanq̄ viro sctō cōfiteri: vt vix ei transitus exeundi pateret: vix tps p horis dicēdis t necessitatibus corpis soluēdis oportune supesset. Neminē tñ inconsolatū reliquit sed vel incōtinēti expediuit: aut altera vice liberū ad se reditū fm pdictū petētis pcessit: Contigit aliquotiēs vt horas suas legere inciperet. t supueniētib⁹ alijs talijs q̄ multis: nō posset finire psalmū quē inchoarat Ne ergo tedio affectus desisteret apire pulsanti: ait ad semetipsum. Adhuc semel ppter deū: sicq̄ semel iterauit sepe t fiebat longū: vincens molestiā t inquietudinē aliorū in patientia ex charitate fraterna.

De miscōia eius in paupes t egrotos at/q̄ ignotos. Cap. XV.

Virtus q̄z miscōie in corde pij patris inter alia pietatis opa pcipue florūit t excreuit: q̄ frequēti elemosynarū largitōe in paupes t pegrinos ostendit t implcuit. Unde merito de ipse dici debet: qđ de iusto viro in psalmo decantat. Dispsit dedit paupibus: iusticia eius manet in seculuz seculi. Ipse eñ dñs florētiꝰ fuit pijssimus pr pauperū: dulcissimus cōsolator tribulatorū. t ppatiētissim⁹ visitator infirmorū. Qui pfecto spū dei plenus cū lacte miserationis habuit vinū zeli et feruoris. fouēs infirmos oleo mie: t odio hñs passiones t vicia ipsoq̄ magna cum maturitate t discretiōe exercēs vtrūq̄ in tpe suo. Sepe nāq̄ egenis t debilibus cibos mēse sue misit: t spēs sibi ex caritate missas. maiori charitate vlteri⁹ cū alijs indigētibus impartitus est. Pauperū etiam noia in scriptis habuit. q̄ cura vni aut duobus fratribus suis iniūxit: vt hospicia honesta et subsidia sumptuū eis pcurarēt. Erāt aūt tūc tpis in opido dauētriēsi viri quidaz honesti deū timētes fm pfiliū dñi florētij bñ quersantes: necnon matrone alique diuites devote. misericordie actibus dedite: q̄ ecclesiā dei sedulo visitantes. t sacerdotes honorantes multa beneficia pauperibus clericis deo famulantibus rogatu t instātia ciusdez dñi florentij libentissime ministrabāt. Tam pius tamq̄ dilectus oibus q̄parebat humi

lis vicarius xp̄i florētius: vt si ꝓ aliquo pau
pere rogasset cito petitionem suā impetrassꝫ
Ignotis ⁊ extraneis ita affabilē se p̄buit q̄si
amici ⁊ cognati sui fuissent. querēs vñ essent
⁊ quo nomine vocarent̄. rogans vt interdū
visitandi gratia ad eum accederent. Par
uulis ⁊ iuuenibus naturali innocētia ⁊ puri
tate nitentibus insignis castitatis amator su
am beniuolentiā nō abscondit: sed pijs ver/
bis ad amandū iesum ⁊ mariā eos instruxit
suadens eis innocentiā seruare: q̄tenus an-
gelis dei similes facti in celo cāticū virginū
decantarent. Tristibus ⁊ tentatis hilarem se
exhibuit ⁊ solatiosū. vt si q̄s offensus fuisset
⁊ turbatus eo viso ⁊ secū parū loquēte: mox
bene pacatus ⁊ consolatus ad sua cum gau-
dio remearet. Hoc sepissime exp̄tus sum in
meipso ⁊ socijs meis deuotarijs. qui eius cō
silio eruditi sumus: ⁊ ī scola xp̄i optimis col-
lationib⁹ informati. Sed nec leprosos ⁊ ali-
qua deformitate corp̄is viciatos abhorruit:
īmo clementiorez se talibus abiectis p̄sonis
curauit exhibere. cognoscēs hoc magis pla-
cere creatori ⁊ sibi gloriosius fore: q̄ nō vili-
tatē p̄sone sed nature copulā ⁊ imaginez dei
in hoīe cōsiderabat: Uidi quendā mono-
culum ⁊ alium pede claudicantē ab ipso cō/
uersos: et probabiles viros postea effectos.
Cognoui etiā quēdā leprosum extra menia
ciuitatis morantē. qui deuotionis gratia ad
sacerdotē dei accessit: loquēs cū ipso familia
riter multis h̄ idē vidētibus ⁊ mirātibus q̄ꝫ
hūiliter iuxta leprosum sederet. Cui etiā ius
sit potū dari. ⁊ miscdiam vtiq̄ specialez sibi
impendi quē post plura sacre consolationis
verba: dimisit ad ꝓpriā mansionez cum suo
collega gratiose redire. De refectiōe pau
perū ⁊ lauatura miserorum. Cap̄. XVI.

Q Uia v̄o docēte scriptura diuina. hi-
larem datorem diligit deus: libet ad
amplius aliquid narrare de eximia
miscdia huius clemētissimi patris florētij er
ga inopes ⁊ vlcerosos atq̄ deformes solatia
amicorum nō habentes. Igit̄ misericordissi
mus pater pauperum exceptis quotidianis
elemosinis impios mendicantiuz vsus: om̄i
anno in festo beati gregorij pape. duodeciz
paupes scolares ad honorem sancti grego/
rij ad suū prandiū inuitare solebat q̄ beatū
gregoriū duodecim paupes oī die habuisse
legerat. Et ego ex ꝯmissione eius aliq̄s pau-
peres noīatim mihi exp̄ssos: ad domuz eius
hora prandij introduxi. Qui cibo potuq̄ re
fecti alacri corde ad scolas radierūt. ⁊ de ac-
ceptis bñficijs deo laudes ⁊ magnas grates
largifluo hospiti suo dño florētio: ⁊ fratrib⁹
eius retulerunt. Tunc manifeste impletū est
qd̄ ꝑ psalmistā dicit̄: ⁊ a multis religiosis añ
bñdictionem mense canit̄. Edent paupes et
saturabunt̄: et laudabūt dñm qui requirunt
eum ⁊c̄. Silr̄ in mense mayo q̄ñ herbe agre/
stes maxime valēt ꝓ medicamētis: pius pa
ter nō est oblitus pauperū suorū. Sciens er
go mltos esse debiles scabiosos ⁊ vlcerosos
fecit eos ad domū suā venire certo die ⁊ ho-
ra ꝓ aliqua medicina ⁊ corp̄ali balneatōe in
aquis calidis cum odoriferis herbis suscipi
enda. Quibus bene balneatis ⁊ lotis. lectu
lum parauit mūdissimū ꝓ sudoribus eoruz
abstergēdis: datoq̄ poculo ⁊ consolationis
verbo. cū ingenti leticia ibant ad sua hospi-
cia. mutuo inter se cōferētes. Q̄ bonus ⁊ pi
us homo est iste dñs florentius ⁊ q̄ꝫ boni fra
tres sunt isti secū habitātes: qui nobis ꝓpter
deū gratis talia p̄stant. Quodā tp̄e in q̄-
dragesima cuz tp̄a eēnt aliquatenus cara. ⁊
paupes mēdicātes grauarent̄ inopia: multi
ad solatiū misericordis patris florentij obse
crando cōfugerūt. sperantes qualecūq̄ sub
sidiū inuenire: q̄ nemo vacuus nemo incon
solatus inde cōsueuit abire. In tali ergo ar/
ticulo. miscdiarū pater condoluit fame affli
ctis ⁊ paupibus deuotis: habitoq̄ cōsilio cū
fratribus suis. quesiuit meliorē modum suc
currendi egenis: qui erant ita attenuati reb⁹
vt neq̄ es in zonis neq̄ panes haberēt ī sac
cellis. Tūc vnanimiter frēs accēsi sūt ad suc
currēdū pauperū turmis: ⁊ p̄cipue in tā sctō
tp̄e q̄dragesime. q̄ñ agunt̄ dies pnīe: ⁊ largi
ora miscdie stipēdia exuberare debent erga
indigētes panē ꝓ deo multis p̄cibus postu-
lantes sicut in ysaia legit̄. Frange esurienti
panē tuū: ⁊ egenos vagosq̄ induc in domū
tuā. Cū videris nudū operi eū ⁊ carnē tuaz
ne despexeris. Statuerunt ergo firmiter ali
quid sibi subtrahere. ⁊ paupibus contribue
re copiosius: atq̄ vltra solitū tp̄us laboris.
vnā horā adicere q̄tidiano opi suo ꝑ totā q̄-
dragesimaz ꝓ paupibus: ⁊ quicq̄d illa hora
scribēdo lucrarent̄. h̄ integre collectū ꝓuiso
ri pauperū traderet̄ vt ille cōsequēter neces
saria alimēta emeret ⁊ indigētibus fideliter
ministraret. Hoc idē fecerūt in alijs domib⁹
quidā frēs scriptores ⁊ officiales. ꝓprijs de
laborib⁹ elemosinā deo īmolātes: seip̄os spō
te castigātes ⁊ paupes felicissime recreātes.

Et quis digne explicabit oēs misericordias huius felicissimi patris in paupes ⁊ peregrinos maxime aūt erga simplices et deuotos xp̄o famulātes: Et si oīes tacuerint ego nō silebo. sed miscōias dñi florencij ineternum cantabo: q̄ indubitata fide ipso adhuc viuē te p̄ septenniū multitudinē miserationū sua rum expientia rerum ꝓbaui. Siquidē cum beato iob. pes fuit claudo oculus ceco. manus egeno. baculus infirmo: solamen lapso amictus male vestito. Alius nanq; gaudebat de elemosina sibi data. ali⁹ de tunica sibi parata: ali⁹ togā ali⁹ caputiū ꝓportauit Ali⁹ calcios alius caligas: alius cingulum ⁊ socos recepit. Alius libros alius pēnas incauti ꝓ singulis leti muneribus: ab ipso honorabili dño florentio patre orphanorū ⁊ egeno/ rum emolimentū nō tm̄ corporis sed anime sue remediū se consecutos fatebant. Cuius virtutes ⁊ opa charitatis ad plenū exprime re lingua fragilis nō sufficit: q̄ estimationē humanā conuersatio eius ac fratrū suorum ꝓcellit. Merito ergo de his dicere non vereor: q̄ dō de aplicis viris scribit. Isti sunt viri misericordie: quorū iusticie obliuionem non acceperūt. Cum semine eorum ꝑmanent bona: ⁊ elemosinas eorū narrabit omnis ecclesia sanctorum.

De abstinentia eius et infirmitatibus ex rigore contractis. Cap̄.XVII.

f Feruidus ac deuot⁹ dei famulus florentius in p̄mordio ꝙuersionis sue ad edomandā carnis sui cōcupiscentiam: corpus suū ieiunijs ⁊ vigilijs rigide nimis castigauit. nō satis nature imbecillitatē attendens: sed in feruore spūs tm̄ ꝑsequebatur hostem domesticū. vt pōdere rigoris oberet ciuem sibi adhuc necessariū ⁊ fidelem q̄ non solum ab illicitis ⁊ superfluis abstinebat. sed multa etiā sibi necessaria subtraxit. ita vt plerūq; appetitū cōmendendi ꝑderet ⁊ gustū discernendi cibos nō haberet. Un de semel accidit vt absente coco cellariū intraret. ⁊ ex quadā amphora oleum p̄o cerusia potaret: nec hoc discernere potuit: nisi q̄ cocus eū de qua amphora bibisset requisiuit et tunc se erasse cognouit. Alioq; tpe in monasterio quodā. oblatū ei fuit modicū vini ad bibendū ꝓ sua debilitate ⁊ reuerentia: quā ad ip̄m frēs habebant. Cūq; inde parū gustasset ait astanti. Q̄ acrem ⁊ amarā ceruisiam habetis. Et mirati sunt fratres: q̄ vinū ab alio liquore nō discreuit. Comedit igit̄ sepius quasi sine sapore. ⁊ potius ex necessitate nature: q̄ ex appetitu gule vel alicuius cibi suauitate. Veni aliq̄n ad visitandum eum in camera sua. vbi sedebat debilis in lectulo suo: ⁊ salutaui eū benigne. multū dolens de eius infirmitate. Frater aūt iacobus de vianē qui ei tūc ministrauit: aliquos species confortatiuos ei obtulit dicens. Iste bone species sunt. gustetis parū inde. Nonne valde bene sapiunt: Tunc ille me audiente respōdit. Crustula panis melius vobis saperet. q̄ istud mihi. Quis ergo totus debilis eēt ⁊ multis teneret̄ incōmodis corpis non tū ab opere dei ⁊ pijs animarū fructib⁹ cessauit: sed q̄n accessus hoīm pati potuit. resumpto spiritu dabat petentibus monita salutis. Et tanto dulcius. q̄to amplius nouerant eū a deo dilectū: ⁊ infirmitatibus varijs tanq̄ aurū p̄ciosum in igne ꝓbatū.

Qualiter oīonibus deuotorū adiutus sepe recōualuit. Cap̄.XVIII.

Um igit̄ frequētes pateret̄ molestiac as corporis. studuit deo sedule gratias agere: q̄ non sunt cōdigne passionis huius tēporis. ad futurā gloriam dei ꝓmerendā. Ideoq; virgā dñi sibi illatā: patienter suscepit sicut anime medicinaz reputans dilectionis esse signū ꝑm illud salomonis verbū. Quē em̄ diligit dñs corripit: flagellat aūt omnem filiū quem recipit. Volens aūt pius dñs ostēdere quantū sibi placēt ꝓbata virtus filiorū. ⁊ quantū valēt oīones deuotorū: misertus est dilecti sacerdotis sui. sepe in extrema necessitate constituti: qui a medicis humana via desperatus videbat̄ sed ipse in dño spem totam posuit. qui merētes erigit sospitate. Igit̄ quotiēs grauis eū infirmitas inuasit. missum est ad vicinas congregationes fratrū ⁊ clericorū atq; sororum vt ꝑ eo instāter singulis diebus oēs orarēt. q̄tenus deus ei adhuc parceret eius vitaz ꝓ multorū salute ꝓtelando: ne deuoti tristiciā sup̄ tristiciā haberent. si tam amabili patre necessario gubernatore priuarēt. Ego q̄nq; internūcius huius rei fui dicens sororibus. Orate ꝑ dño florencio: q̄ grauiter infirmatur. Et ecce clemens dñs qui nō spernit preces pauperū. sed vota humiliū libēter exaudit: redidit sanitatē dilecto ⁊ fideli seruo suo vt notam faceret filijs hoīm potentiā suam.

Fuit tpibus illis magnus quidā magr̄ in medicis. dñs euerhardus eza curatus in al/

melo. vir valde peritus ⁊ notatus inter phi
sicos doctos: qui deuotiõis gr̃a inspiratus.
multũ familiaris extitit dño florẽtio. ⁊ fratri
bus ei⁹ alijsq; ꝓpo deuotis. Hic frequent ad
dñm florenciũ venire cõsueuit. et libẽter ille
artis sue medicamẽta adhibuit: qnẽ fratres
valde diligebãt et reuerenter suscipiebant.
Qui magna adhibita diligẽtia ꝓ curatione
dñi florencij intimi amici sui multotiẽs ei ꝓ/
fuit: mestitiãq; fratrum fiducia sperande sa-
lutis sepe erigebat ⁊ cõsolabat. Dicebat iste
in dño plus cõfidens q̃z in arte mee medici/
ne: q; supra humanas vires est. q; hic homo
potest tãdiu in tã debili corpe viuere. Et nisi
specialis gr̃a eum ꝓseruaret: ⁊ ofones multo
rum ꝓ eo fierent: celerrime deficeret aut etiã
diu defunctus fuisset. Bonũ est ergo fideliꝫ
ꝓ ipso orare: q; salus eius specialiter in diui
na stat gratia.

Qõ semel in nocte paschali angelica visio
ne curatus fuit. Cap̃. XIX.

Inter cetera tpa anni grauius ⁊ fre/
i quentius in quadragesima egrota-
re solebat ꝓpter cibos quadrage-
simales sibi magis onerosos et inflatiuos.
Et licet tunc corpe debilior erat: mente tñ hi
lariori ad susceptionem ieiunij se offerebat.
Semel igiꝫ quasi ꝓ totum ieiuniũ debilita-
to stomacho nimiũ languebat: ⁊ vix vsq; ad
pascha victur⁹ spabat. Sz deuota fratrũ ofo
nõ cessauit ad dñm ꝓ eo clamitare: et gratiã
dñi quã sepe fuerãt expti. multiplicat intces
soribus iterum flagitabãt. Deficiebat enim
tunc omne humanũ p̃sidiũ: ideoq; ad fortis/
simũ deitatis recurrebãt solatiũ. Cum ergo
iam pacto ieiunio. dñice resurrectõis glorio
sa instaret festiuitas: ⁊ electus vir dñs floren
cius i lectulo sue requiesceret. dulci somno
sopor̃atus: ecce in ipsa sacratissima nocte pa
sce. mox angelica visione meruit cõsolari et
ꝓfortari. Vidit nanq; duos angelos sibi
apparere: quorũ vnus stabat ad dexteram le
ctuli ⁊ alius ad sinistram. Eleuãs aũt vnus
manũ suã in altũ. quasi ad pcutiẽdũ gladiũ
vibrabat sup caput dormiẽtis: sed statim al-
ter ictum sustentauit ferientis. ⁊ ꝓhibuit eũ
dicens. Noli pcutere: vita eñ adhuc viuet ⁊
nõ morieꝫ. Ad hanc visionẽ celitus factã ob
stupefactus ⁊ quasi de morte ad vitam resu
scitatus euigilauit. mirabiliter in dño cõfor-
tatus: ⁊ vocans ministrũ suũ qui non longe
in camera quiescebat. ait illi ꝓfidenter. Sur
ge ⁊ para aliquid qõ hodie mãducem. Sen
tio me melius habere: ⁊ volumus in dño pa/
riter epulari Tunc ille ingenti gaudio reple
tus festinauit parare quod iussit. Et omnes
qui audierunt mirati sunt ⁊ gauisi: q; tam ci
to conualescere ceperat. quem iaz ꝓdẽ mo-
ri formidabant. Hanc visionem postea auũ
culo suo canonico sancte marie i traiecto in-
timauit. qui eũ cordialissime dilexit. nõ tñ se
ipm noiando. ſ q; cuidã reuelatũ esset. q; ad
huc supuicturus esset. De quo magnifice et
intime congratulans deum benedixit: quia
misit angelum suum et sanauit eum ab inte/
ritu mortis. Dixit post hoc charissimus do-
minus florencius aliquot annis ad consola-
tionem omnium deuotorum tam clericorũ
q̃z laicorum. de diuersis partibus ⁊ regioni-
bus ad eum venientium: ꝓ remedijs ani/
marũ suarũ. quibus vir domini tam verbo
q̃z exemplo magnũ p̃stitit sancte cõuersatio-
nis ducatum cum vniuersis fratribus secuꝫ
in domo congregatis. ad laudem dei omni-
potentis.

De viro qui in puteum cecidit ⁊ inde ille-
sus extractus fuit. Cap̃. XX.

Cidit autẽ quodã tpe vt plures ad
a audiendum verbum dei in antiqua
domo ꝓdilecti patris dñi florencij
conuenirent. Et dum collatio deuote exhor-
tationis fieret. vir quidaz cum alijs fidelib⁹
sedebat sup putei marginẽ: ⁊ oppressus som-
no cecidit improuise retro i aquã capite ver
so. Ad cuius lapsum exterriti qui aderant.
mox in puteum dolentes respiciunt: et ecce
deo ꝓtegente stetit homo sup pedes suos in
aquis putei saluus ⁊ illesus mirantibus cũ-
ctis. Sumentes ergo festinanter vectem de
sup pendentem: submiserũt in os putei ⁊ ex-
traxerunt hoiem viuum quẽ estimauerũt pe
ne submersum ⁊ defunctũ. Videntes autem
eum de tanto periculo liberatũ. gratias deo
omnipotenti retulerunt: ⁊ consolati sunt nõ
minime. quia deus nõ est passus hoiem peri
clitari in illa domo subita morte. Hec mihi q̃
dam ciuis cãpensis retulit qui pñs tunc affu
it. ⁊ dauẽtrie iuuenis frequẽtauit: ſ ⁊ multa
alia bona de viro dei ⁊ fratribus eius enarra
uit. Et ego ex eodẽ puteo sepius aquã hau-
si ad vsum coquine. qui satis angustus erat:
⁊ ideo res gesta ad gloriã dei amplius valet
qui supra id qõ petiꝫ occurrit piculis aiarũ.

De visione crucifixi sup domũ eius appa-
rentis. Cap̃. XXI.

Sata ad modū ⁊ deo dilecta ꝓgrega
S tio fratrū in domo reuerēdi pris dñi
florētij: ad laudē di collecta magnis
refulsit vtutib⁹. ⁊ sb.imiū meritoꝝ actib⁹ ex
titit decorata. Ibi hūilitas oim vtutū ꝑma.
exq̄sita fuit a maiore vsq; ad minimū: faciēs
de terrena domo paradisum: et transferens
hoies mortales in celestes margaritas tan/
q; lapides viuos in templo dei glorificādos
Ibi obediētia mater virtutū. ⁊ discretōis lu
cerna. viguit sub tanta disciplina: vt summa
esset sapia obedire sine mora. ⁊ nephas foret
horrendū ꝑterire senioris cōsilium aut mini
mā verbū. Ibi charitas ad deū ⁊ ad ꝓximū
sic arsit intus ⁊ extra. vt dura corda petōꝝ
auditis sermonibus sctis: soluerent in lacri
mas. ⁊q; frigidi aduenerāt verbi calore accē
si: leti abibāt de cetero peccare cauētes. Ibi
spūalis militie armatura contra singula vi
cia enituit strēnue. ⁊ senes cū iunioribus ad
uersus sathanā ⁊ ꝓpriā carnē. ac mūdi falla
cias. fortiter certare didicerūt. Ibi antiquo
rum patrū memoria. ⁊ egiptiorū monacho/
rum feruida cōuersatio: q̄ q̄si semimortua ia
cuit in terra ad vitā redijt. ⁊ clericorū status
ad summe ꝓfectōnis normā. ꝑm ecclesia pri
mordia surrexit. Ibi audiebat deuota spūa
lis exercitij exhortatio. ⁊ inter q̄tidianas me
ditatōes. sacrosctā ⁊ dolorosa passio salua
toris nri ihesu xpi. crebrius ⁊ affectuosius ē re
petita ⁊ masticata. ex cuius intenta recorda
tione salus aie noscit efluere. valens morti
feros serpētis morsus sanare: ⁊ mentē passio
natā mitigare. ac torpentē animū ad celestia
de terrenis ꝑ cruciformē imitationē subleua
re. Cum igit magnifice deuotōnis ardor
erga diuina bñficia recolenda. in multorum
cordib⁹ flagraret: ⁊ exēplo reuerēdi pris dñi
florētij ad ꝓfectū mūdi ꝓtemptū. sctā illa cō
gregatio erudita. ꝑficeret semp in melius: pi
us deus q̄ bñdictionē suā ⁊ gratiā hūilibus
ꝑstat: nō destitit cōsolationib⁹ sacris ⁊ inter
nis gaudijs refouere sibi fideliter seruiētes.
Et vt de multis aliq̄d ꝓferam. vnā breuiter
visionē h̄ inserā: quā ds oim secretoꝝ cogni
tor: sup domū illā celesti vnctōe bñdictā ostē
dere dignatus ē. Quidā ex nouellis plā
tationibus dñi florentij discipulus deuotus
quadā nocte insolita visione ꝑterritus expa
uit totus in principio: sed in fine letificatus
est mira dei pietate. Cumq; in stratu suo qui
esceret. ecce ventus ab aquilone validus ni
mis: ⁊ tempestas seuissima veniebat totā cō
cutere terram. quasi iam instaret dies extre/
mi iudicij omni carni metuenda. ꝓ quaꝛ ergo horrenda tempestate cepit iuuenis ille
cogitare vbi nam fugeret. et quo se diuerte
ret loco a facie formidinis dñi. Deprehēsus
itaq; inter angustias aspexit sursum in celū:
⁊ ecce signum crucis euidens in aere apparu
it salutis humane auctorem rep̄sentans. Vi
dens ergo hanc sanctam imaginez crucifixi
expansis manibus ⁊ confixis clauis in aere
pendentem. cuius radijs illuminabat orbis
tam tempestas illa cessabat. Et crux vltra ꝓ
cedebat vsq; dum staret supra domum domi
ni florentij: in qua habitabant sancte crucis
serui. et veri cōtemptores mundi. Ad cuius
aduentum ⁊ p̄sentiam tota domus quasi ob
uiam tendens saluatori a fundamēto eleua
batur in aere super terram: nusq; tangēs ter
ram: atq; reuerenter se inclinans ex vno late
re versus crucem. redijt iterum sup stabilita
tem suam. Imago aūt crucis ꝓcessit ⁊ stetit
super murum contra hostium domus ꝑ qō
quotidianus est transitus fratrum. Ibis vi/
sis cepit iuuenis expansis manib⁹ orare ver
sus crucem ⁊ petere a timore terribilis iudi/
cij protectionem. Statim raptus est de loco
suo. ⁊ intra ianuam domus dñi florencij col
locatus: tāq; in loco securitatis sub alis cru
cifixi. Tunc nimium exhilarātus ⁊ quasi de
omni angustia tutatus: ꝑ ineffabili letitia ex
pergefactus est. Et vehementer ammirans
gratias egit deo: qui dignatus est sibi talia
de deuotis fratribus illis reuelare. quibus
deinceps studuit adherere et vitam eorum
cum xpo absconditam semp venerari.

De patientia eius ⁊ mansuetudine ac di/
lectione ad omnes. Cap̄. XXII.

Vidam curialis seculari fultus astu
q cia virum dei magistrum florentiuꝝ
non est veritus molestare. sed benefi
cio suo conabatur frontose priuare: estimās
q; forsitan nemo se opponeret aut pro vica
rio christi responderet: quia deuotus ⁊ man
suetus ad iniurias videbatur. Vocatus er/
go ad causaz. vt de obiectis sibi querelis ad
uersario responderet: non multa contentio
ne nec splendido sermone vsus est: sed breui
⁊ humili responsione sic ait. Si vos melius
ius habetis q; ego teneatis in nomine dei.
Mirati sunt astantes ⁊ edificati. in verbo p̄
senti. Un⁹ aūt ex canonicis. pro viro dei zelās
nec sustinēs iustū ⁊ innocentē opprimi ait ad
eū. Quō ita loquimini dilecte mgr florentij

Non curatis plus de ꝑbēda vra? Ceruntñ iſte nō habebit qō querit, ſ̄ ꝓvobis agemus vt teneat qō bono iure poſſidet. Hiis auditis ſiluit aduerſarius: t receſſit nihil adept⁹. Cognouerunt ſiquidē a maiore vſq; ad minore: q; fidelis t deuotus mgr̄ florentius dignus ſacerdos xꝑi erat: cuius vita t doctrina plures ad ſeculi cōtēptū trahebant. Naz de magnis t terrena ſapiētibus hūiles t ſimplices frēs fecit: necnō quoſdā cōpetēter inſtructos ad ſtatū religionis t ſacerdotij honorē creſcēte in eis ſeptiformi ſpūſſcti gratia habilitauit. Illud aūt ꝓ maxio lucro t gaudio ſingulari reputabat: ſi alicui iter eterne ſalutis oſtēdiſſet. atq; a pctis ad cōtinentiā reuocaſſet. Reuerebar igr̄ a mundanis. honorabar a magnatis: t a bonis t deuotis teneritime diligebar. Fecerat eñ eum tā amabilē cūctis vita ſincera: charitas ad deū pfecta pietas ad ꝓximum: largitas ad egenos. honeſtas ad ciues. affabilitas ad afflictos. Vnde quidā de eo dicebat. Non eſt religioſus. quē tñ diligo: nec eſt quem tñ timeo: ſicut dñm florentiū: quē ſicut angelū dei aſpitio. Ipſe tñ nequaq; de ſua reputatōne gaudebat. ſed de cōuerſione hoīm t fratrū pfectu: quoz numerus quotidie augmētabar. dño gratiā ſuā in diebus eius largiter conferente. Hinc t nomē ſuū a dexteras ciuitates cū multa ammiratōe t bone fame noticia peuenit: t tam pñtes q; abſentes eximijs eum laudibus cōmendabāt. Sed humanas laudes ſibi impēſas nō attēdit nec pōderauit: imo vilipēdit t deriſit. Nam lras quaſdam cōmēdaticias ſibi trāſmiſſas breuiter legēs retro ciſtā iactauit dicēs. Non eſt aliud qō ſcribūt: bñ potuiſſent de hoc tacuiſſe.

De deuota exhortatiōe eius ad ſpūalem pfectum. Cap. XXIIII.

Gregius ac vernās flos ſacerdotuz mgr̄ florētius feruidus animarū zelator: non ſolū curā domeſticorū fratrū habuit: ſ̄ etiaz ſalutaris verbi ſemina in alijs vicinis congregatiōibus clericorū plātare ſtuduit: faciēs interdū collationez deuote exhortatōis p ſe vel p aliū ydoneū fratrem dom⁹ ſue: p mutua pace t charitate ſeruanda. Ad cui⁹ aduentū letabant oēs inhabitātes: ex ore ſacerdotis dei ſacra verba audire cupiētes. Nā loqbat ſpūſſctūs p eū ad cōſolationē gregis puſilli: q patus erat ei obedire alacriter t deuote. Dicebat g̈ in quadā collatōe ammonendo h̄ mō. Quilibet debet oī die ꝓponere vitā ſuā feruēter emēdare. t nouū certamē ꝓtra tētatiōes t vicia ſua arripe: t q̄ amplius eū moleſtāt. fortius illa niti vincere t violentiā ſibi ꝓpter xꝑm inferre. q; regnū celoz vim patit t violēti rapiūt illud. Eſt etiā vtile qñq; alicui fratri diſcreto t in via dei expto paſſiones ſuas t ꝓplexitates reuelare: nec ꝓprio ſenſui inniti: ſ̄ alteri potius credere atq; hūiliter accipe ꝓſiliuz t libēter ſequi ſuū rectorē: q; h̄ eſt magnū releuamen nouiter conuerſis t bonum ſignuz ſpiritualis ꝓfectus. Qui ergo ſic ꝓponit deo ſemꝑ ſeruire, t totā vitam ſuam diligenter emēdare atq; ab oīmi pctō ſe cauere: de h̄ magis meret t deo acceptior fit. q̄ ſi centum paupes paſceret, t tale ꝓpoſitū ꝓtinēdi non haberet. Quia maximū mun⁹ qō hō ꝑt deo offerre: eſt bona t pfecta volūtas ſuiēdi deo oī tēpe quo vixerit. Talis etiā non pōt male mori: q̄ diu in ſctō ꝓpoſito ſteterit. Et ſi obierit. ſpero q; in ſtatu ſalutis erit t miaz inueniet. q; bonū ꝓpoſitū habuit. t bona voluntas ꝓ ope cōpleto ſibi ad meritū cōputabit. ſicut dauid ſctūs ꝓfitet dicens Dñe vt ſcuto bone vnluntatis tue coronaſti nos. Multa quidē t alia ꝓſolatiua ꝓ cōfirmatōe bonoz iuuenū loquebat. qui de diuerſ partib⁹ illic ꝓgregati fuerāt: nō tñ in ſcola lr̄ax. ſ̄ etiam in ſcola xꝑi vacantes ſtudio ſpūali. Quidā ex ipſis verba viri dei in tabulis ſignabāt. t alijs abſentib⁹ indicare cum magno feruore ſatagebāt: multo alacrius diuina eloq̄a iter ſe tractātes. q̄ ſeculares ſolēt ſcurrilia recitare. De altis queſtionib⁹ t ſbtilib⁹ rebus t intricatis negocijs oīno tacuit: ſciēs q; paruā edificationē deuotis mētibus ꝑſtant: t cōpūctioni cordis frequēter obſiſtūt t corda innocentiū ſubuertūt. ſicut exptū eſt in pleriſq; q̄ curioſa ſcrutātes: t viā xꝑi planā t hūilem relinquētes. multis lapſibus t erroribus ſe inſeruerūt. Cū quidā lr̄atus monach⁹ quēdā carthuſienſem arguere eo q; ordo eoz deditus eſſet ſolitudini et quieti ad vacādū ꝓprie ſaluti: t pene nullū fructū facere viderent in eccl̄ia dei. rñdit ille bon⁹ religioſus ſatis prudenter t elegant dicens. Nos libenter facere vellem⁹ qō vos ꝓdicatis t docetis. Nā contemptū mūdi melius credim⁹ ꝓnie laboribus ꝓſuaderi: q̄ ſmonib⁹ pulchris t euagatoīb⁹ multis. Vir quidā ex iudeis ad fidē xꝑianā cōuerſus audiēs famā ſctē ꝓuerſatōis mgr̄ florētij: cupiebat cū ipſo de antiqs pr̄iarchis t ꝓphetis diſſerere. eo q; in vetere lege t hec

braicis lr̃is satis edoctus videbat̃: ⁊ rabbi a multis scd̃m sectam iudeoꝝ dicebat̃. Cunq; venisset ad pñtiam viri dei benigne eũ susci/piẽs patienter audiens. hũane ⁊ charitatiue cum eo egit fidem sincerã in xp̃o suadẽs tenere: ac opibus bonis insudare. de questionib⁹ v̄o legis ad salutẽ non ꝑtinentib⁹ ⁊ genealogijs veteꝝ nihil vẽtilare voluit non qꝛ ignorabat sed quia edificationẽ nõ importabant.

De efficacia sermonum eius et intellectu scripturarum. Capitulũ. XXIIII.

Sermo reuerendi sacerdotis non fuit palpans adulatio. ꝫ veritatis clara protestatio: nõ secularis eloquẽtia ꝫ humilis informatio morũ. ⁊ ad abiectionem seculi rationabilis inductio ꝑ exempla sctõꝝ Neq; enĩ a diuitibus pecunias quesiuit. nec honorẽ inter magnatos: ꝫ cum simplicibus liberior sermocinatio eius. ꝓ quibus etiã instabat apud potẽtes vt pauperum memores essent: ⁊ de mãmona iniquitatis facerent sibi amicos in tabernaculis regni celestis. Et q̃s illi facile negaret: ꝓ quo ipse intercedere volebat? Offensam dei timebat: si eum ĩ pia petiõe non audisset. Venit ad eum aliquãdo pastor ⁊ curatus ecclesie dauẽtriensis bonus amicus eius: beniuolentiã obsequij sui exhibens et dicens. Predilecte mi dñe florenti. si possum aliquid vobis gratũ facere: non parcatis mihi. At quẽ pius pat̃ ait. Nihil aliud ꝓ nunc. nisi vt beniuoluz vos exhibeatis deuotis fratribus ⁊ sororibus sub cura vr̃a positis: ne molestent̃ a secularib⁹ et ĩprobis ꝑsonis. Qui mox pie annuens rñdit. Libenter id faciã amore d̃i ⁊ vr̃i: vt etiã sitis memores mei. Magister iohẽs boheme rector scholariũ ⁊ vicarius maioris ecclie: sub quo diu frequẽtaui magnus amicus fuit dñi florentij. libenter eum audiẽs et faciens qd̃ deo placitũ fore sciebat. Cum ergo tẽpus soluẽdi preciũ instaret: reddiderũt singuli quod iure debebant. Tunc etiã ⁊ ego obtuli ei preciũ ad manum eius: repetẽs librum quem ꝓ pingnore reliqui. Et qꝛ noticiã mei habuit sciẽs me stare sub cura dñi florentij ait mihi Quis dedit tibi hanc pecuniã? Respõdi. Dñs meus florentius. Vade inquit reporta sibi pecuniam suam: nolo inquit a te recipe ꝓpter ip̃m. Reportaui iterũ pecuniã dño meo florentio ⁊ dixi. Reddidit mihi magister preciũ amore vr̃i At ille. Grates sibi ago alias iteꝝ donis potioribus prouidebo. Per sp̃m discretiõis sciebat quid vnicuiq; rñdere deberet, ⁊ ꝑ donum cõsilij sapiẽtibus ⁊ indoctis: varijsq; necessitatib⁹ occupatis salutari subuenit remedio nihil tñ terreni cõmodi ꝓ his requirens.

Unde quidã eius cõsilio se cõmittens dicebant. Quotiens ꝯsilium dñi florentij secutus sum bñ mihi successit: ⁊ qñ ꝓprio sensui innisus sum. maluz mihi sꝑ aduenit: aut me penituit: qꝛ non feci sicut mihi dixit. Intellectus sanctarũ scp̃turarũ velut quidã celestis radius in eo luculẽter resplẽduit tantaq; puritate diuine claritatis illuminatus est. vt siue in veteri siue in nouo testamento legeret: ab omni parte misticus ei sensus occurreret. et vbiq; inueniret ꝙ eum instrueret ⁊ ad deũ oĩm scientiarũ fontem finẽq; verborum reduceret. Habebat tñ apud se simplices ⁊ morales libros et precipue speculum monachorũ: et quedã virtutum exercitia contra vicia quibus se suosq; comilitones ĩ xp̃i militia docuit contra diabolica tentamenta triumphare. Nouis tñ et imꝑfectis ac seculari fastu tumidis et carnali amore adhuc infectis dissuasit alta ⁊ subtilia: atq; obscura ⁊ dubiosa legere et curiosa rimari. Discant ergo isti primitus se humiliare ⁊ ꝓprios defectus bene cognoscere. supioribus suis ꝑfecte obedire. nemini se preferre. cum oĩbus pacẽ ⁊ concordiã tenere: timorẽ dei in mente semꝑ habere. ⁊ firmũ fundamẽtũ ĩ humilitate ponere: ac sic demũ ad arcem charitatis et diuine speculationis ascendere lucem per inhabitantẽ spiritussctĩ gratiã mundis cordibus ꝓmissam iuxta illã dñi sententiã qua ait Beati mũdo corde: qm̃ ipsi deum videbũt. Qui aũt student magis videri subtiles q̃ esse humiles. ⁊ plus q̃runt scire q̃ bene viuere: cito extollunt̃ ⁊ fiunt carnales. Tales solebat acriter corripe: ⁊ ad cognitionem defectuũ suorum ꝑ humiliationẽ ⁊ frequẽtes exercitationes salubriter reuocare. Qñ aũt necessariũ fuit vt aliquẽ argueret ita timebat̃. vt nemo auderet ꝯtradicere nec se excusare ꝓpter reuerẽtiã sctĩtatis sue: quã nullus audebat offendere. metuens dei indignationem incurrere si non humiliter sermonibus eius obedisset.

De custodia verborum et iuratione vitãda. Capitulum. XXV.

Quodam tẽpe apud amersfordiã cõstitutus ab incolis illius ciuitatis et maioribus illius loci satis reuerẽter est susceptus et interdũ pia deuotione visitatus. Tunc etiã quidã honesti viri ad audiẽdã vocẽ sermonũ eius venerunt ad prandẽ

dum cũ eo et fratribus suis: cupiẽtes familia ritatis ei⁹ habere gr̃am et exemplis bonis et doctrinis informari Quos benigne tractãs et ꝓ eorũ statu salubriter exhortans: post au ditionẽ verbi dei cũ gr̃arũ actiõe singuli ĩ do mum suam sunt reuersi. Illis aũt abcedẽ tibus mox breuẽ ammonitionẽ fratribus di xit. Periculosuz est magnatis ⁊ secularibus loqui ⁊ cõiungi. Nõ expedit diuitibus blãdi ri: nec artiora eis ꝯuenit dici Ideo oportet vt homo caute ꝑuideat quid talibus loquat̃: ne scãdalizent̃ in aliquo v̄bo leui vel actu inde centi. Habent enĩ oculos sup nos aptos ad cõsiderandũ gestus nr̃os ꝓpter bona q̃ audi unt de vobis. Stemus ergo sup custodiã no stram et demus bonũ exẽplum alijs qui nos visitant ⁊ requirũt: qui tantũ exteriora vidẽt et scd̃m hec de interiorib⁹ iudicant. Quis in oĩbus ꝑfecti non simus: tñ precauendũ est ne malũ exẽplũ et occasionẽ scandali dem⁹ in firmis. Sed isti nimis beniuoli sunt nobis: ⁊ hoc forte nõ expedit nobis. Nõ delectemur fauoribus vanis qui simplices et hũiles esse debemus. Melius est ergo ad locũ pristinũ citius redire. q: multi ibidẽ minus curant de nobis: et quidã etiã deridẽt nos ⁊ obloquũt̃ quod valde nobis ꝓficuũ est. et ad deũ ma gis redire cõpellit. Fuit itaq; vir dñi florẽti⁹ custodit⁹ ⁊ premeditatus in cunctis sermoni bus suis maxime coram secularib⁹ ⁊ ignotis personis. Pessima etiã hoĩm seculariũ ꝯsue tudinem iurandi stricte vitauit. ⁊ oĩbus suis interdixit: vt neq; certe vel vere in quotidia no sermone dicerent. ne peccatũ sup peccatũ ex incauta iuratõne cumularẽt. Qñ ergo ali quid notabile ⁊ seriosuz exp̃mere voluit. aut dicere in testimoniũ oportebat: nõ facile nec temere iurãdi notã int̃posuit. sed faceto mo do ita rñdit. Dico vobis finaliter. vel vtiq;. ⁊ sic satisfecit querenti. Nec voluit verbũ cer tiue loqui. in quo potuit dep̃hendi. ꝑ memor verbi domini est est nõ non. lapsum ligue stu duit precauere: et alios bono exẽplo ⁊ simpli ci veritatis ꝓlatione docere. Unde magis si bi credebat̃ sine iuramento: q̃ alioꝝ linguis multa iuratione male assuetis.

De tribus periculosis tentationibus de uotorum. Capitulum. XXVI.

Expertissimus in spiritualibus rebus ac strennuus adletha magister florẽ tius. tres tẽtationes dicebat esse val de periculosas: que sub p̃textu boni decipiũt mltos. Et nisi tẽpestiue eis in p̃ncipio resista tur. ad ꝑuersum finẽ paulatim ꝑducunt: aut in miserabilem teporẽ desides trahunt Sed quod nequius est mlti has tẽtationes ꝓ ver sucia dyabolice fraudis minus caute aduer tunt: et in quanta pericula labi possunt vix a prudẽtib⁹ ⁊ exptis informari queũt. Una est quãdo aliquis nouiter cõuersus repatria re disiderat ⁊ visitare q̃rit parentes vel ami cos. Hic enĩ sub specie boni ⁊ spe cõuertendi seculares reuertens ad seculũ. cuz estimat in partibus suis facere fructum: ex tali occasio ne sepe negligit semetip̃m. Dũq; moras tra hit inter vanos et lubricos: periculosis se ex ponit ventis et vndis. Quia sicut frequens experientia docet. leuis annu⁹ et nec dum in virtute fundatus si mũdanis libẽter iungit̃: aut pctis eoꝝ inuoluit̃. aut tẽptatus refrige scit ab inceptis bonis. Bonũ est ergo homi ni vt semp fugiat om̃e quod aĩe nocet: ⁊ sine causa notabili patriã vel amicos non requi rat. Nũq̃ de seipso p̃sumat. sed p̃sens seculũ laqueis venenatis plenum habeat vbiq; su spectum: ⁊ prelati sui sequatur consiliũ et di ctum. quod in omni euentu est magis secuꝝ et firmum. Nam de decem vix vnus vel duo illesi redeunt qui inter cognatos ⁊ notos diu versant̃. Sepe etiã alijs deteriores ⁊ vanio res fiunt: qui a bono ꝓposito resilientes in se culo remanent et gratiam dei abitientes nõ erubescunt iterare mala que prius contẽpse runt. Alia tentatio est quãdo laicus vult esse clericus. ⁊ idcirco humilẽ statũ relinquit et a sctã cõgregatione recedit. vt agnitis lit teris magnus dñs fiat: ⁊ nescit miser q̃ male decipitur. qui humilitate et obiam relicta tẽ dit ad alta. Hic ex modica sciẽtia cito inflat̃ et tarde bonus clericus erit: qui ꝓprio motu ductus ꝓ vilibus litteris v̄tutes perdit ⁊ bo ni noĩs famã denigrat: vtinã totus secularis non fiat. Tercio tentatio est qñ clericus et lr̃atus anhelat ad sacros ordines ⁊ prelatu ram aut aliq̃ dignitatẽ: sb aliqua specie san ctitatis vt possit alijs magis ꝓdesse et meli⁹ docere ac freq̃ntius predicare. Iste licet piã intentionẽ videat̃ habere: intus tñ graui sup bia laborat dũ ꝑ se ascendere festinat vt alijs maior appareat. Et quia humilẽ subiectionẽ non diligit: ⁊ contẽptũ sui inuite sustinet: per preces et cautelas amicoꝝ querit ꝓmotõnis suffragiũ. non attẽdens anĩe sue periculum. Heu q̃ malam inueniet ꝯscientiã post modi cam et breuem glorie captionẽ: q̃ difficulter assequit̃ multoq; facilius oĩ honore priuari

potest. Qui ab his tribus liberari desiderat deum quotidie roget vt euz a supbia ⁊ vana gloria custodiat: ⁊ in humili subiectiõe et pfecta obediẽtia ꝯseruet. Nam supbia facit hominem intus cecum et insipidũ. ⁊ foris garrulum ac p̃sumptuosum: suipsius nesciũ ⁊ de alijs habere cõtemptũ. Et quod deterius est sup alios querere dominiũ: aptum satis est pditionis signũ ⁊ multoꝝ malorũ inductiuũ Cum quidã frater cum dño florentio loqueretur in camera sua ait illi inter cetera. Studeatis vos dare ad humilitatẽ: tũc potestis proficere et gratiam dei promereri.

De emissione fratrũ ad fructificãdũ in diuersis locis. Capitulum.XXVII.

a Rdẽtissimus amator christi domin⁹ florentius cui xp̃s viuere erat ⁊ mori lucrum desiderans fructum facere in tpe suo: maximã operã dedit multis ꝓdesse ad eterne salutis regnũ suadẽs hunc miserũ et caducum spernere mũdũ. Misit ergo plures personas ad diuersa monasteria ⁊ ad nouas domos ꝑ alioꝝ cõuersione extruendas. Exq̃bus aliqui in wyndeſhem aliqui in mõtem sancte agnetis: aliqui in northorn. aliq̃ in gelriam. aliqui in hollandiam ꝑrexerunt. Quidã etiam monasteriorũ priores nõnulli rectores cõgregationẽ et monialiũ ꝯfessores effecti sunt. Ex quibus aliqui adhuc supsũt. qui deuotissimũ ⁊ deo dilectũ magistrũ et dominũ florentiũ olim in carne viuẽtem cognouerunt: ⁊ idubitabile testimoniũ magne sanctitatis eius ꝑhibere possunt. Sed ⁊ sacer ordo carthusiensis nec non cistertienſ sanctiq̃ benedicti viros habet mihi non ignotos: qui virum dei florentiũ ⁊ fratres sctẽ cõgregationis eius cum dauẽtrie frequẽtarent videre ⁊ audire meruerunt. ⁊ me veꝝ dicere cõprobabunt. Fuerunt eodẽ tẽpore quo claruit et floruit in dauẽtria insignis sacerdos dei florentius plures deuoti sacerdotes in dyocesi traiectẽsi: qui populũ fidelem ſmonibus sacris ĩstruxere. ⁊ religiosos ꝯuẽtus siue fratꝝ siue soroꝝ strennue gubernare nouerant. Hi om̃s debita cum reuerentia dño florẽtio humiliter se submittebant: et angelicũ virũ sup arduis causis libentissime cõsultãtes ei⁹ potius discretioni ⁊ prudentie q̃ sibipsis credere maluerunt Videbãt enĩ in ipso preceteris gratiã diuini cõsilij celsius efflorere. qui tãq̃ lilium cõuallium aqua sapientie ꝑfusus ĩ medio turbaꝝ candorẽ sue puritatis ꝯseruauit: et bone opinionis odorẽ longe lateq̃ respersit. Erat itaq̃ tunc tẽporis in traiecto dominus wermboldus famosus p̃dicator ⁊ cõfessor soroꝝ sancte cecilie: feruẽs amator sctẽ scripture. et magnus amicus reuerendi p̃ris dñi florentij. optime visus et auditus a tota cõitate plebis. Apud amerifordiã fuit dominus wilhelmus henrici qui incepit cõgregationẽ clericoꝝ qui postea facti sũt canonici regulares. In swollis fuerunt dñs heinricus goude egregius predicator. pecuniaꝝ contẽptor. humilis cõfessor beginarũ: necnõ dñs gerhardus kalker deuotorum clericorũ rector et optimus virtutũ informator. In partibus hollandie claruerunt valde notabiles et eruditi in lege domini p̃sbyteri. v̄bo et actõe conspicui: quoꝝ aliqui ꝯtubernales magistri gerhardi fuerunt. atq̃ dño florẽtio cordialissime predilecti: qui suis in locis fructum non paruũ domino retulerunt in conuersione hominũ. ⁊ edificatione ꝯuentuũ deuotoꝝ. Inhaerlem fuit dominus hugo aurifaber dictus cum presbiteris suis. In amsterdam dominus ghisebertus dou: duorũ monasteriorum fundator ac multarũ sororũ inclitus gubernator. In medenblic dñs paul⁹ totus deo deuotus et probus. Horum etiam meminit magister gerhardus in epistolis suis: ⁊ ꝑ hos prima deuotio in hollandia cepit ⁊ profecit. Fuit eniuero in partibus gelrie in doesbroch dñs dericus gruter multarum sororum laudabilis pater: antiquus magistri gerhardi discipulus. qui multa mihi bona d̄ eo narrauit. Longum est ꝑ singulos noĩare deuotos patres: qui a tempore magistri gerhardi ceperunt. ⁊ cõtẽpanei dñi florentij fuerunt: qui nos vanitates seculi cõtẽnere ⁊ humiliter ac continenter viuere docuerunt. omnibusq̃ sequacibus eorum clara exempla deuote ꝯuersatiõis ꝑ patiam ⁊ obiam reliq̃rũt.

De felici transitu eius ex hoc mundo ⁊ ecclesiastica sepultura. Capl'm.XXVIII.

b Enignissimus iesus oĩm fideliũ conditor ⁊ redẽptor eterneq̃ vite fidelissimus ꝓmissor ac redditor copiosus qui dicit omnis qui reliquerit patrem et matrem et cetera terrena ꝓpter nomen meũ centuplum accipiet ⁊ vitam eternam possidebit: ad remunerandũ fidelem famuluz suum piũ florentiũ multis adornatuz virtutibus ac diuersis ꝓbatum pressuris et languoribus: de huius ergastulo corpis educere dignatus ẽ ⁊ in regnum suum celeste letantibus angelis trãsferre. Fundatis igitur eius ꝯsilio ⁊ auxi-

lio q̃ plurimis deuotis congregationibus ⁊ monasterijs. atq; humili grege dom⁹ sue se/cundũ bñplacitũ xp̃i in pace et charitate fraterna ordinate instructo ⁊ sollicite custodito: iam ad sup̃ne patrie ciues et xp̃i gloriam in/tuendã medullitus suspirabat et ardẽter anhelabat: ꝑ oĩa confidens in xp̃o iesu quẽ sup̃ oĩa amabat. Petiuit ergo sibi corpus dñi cũ sincera deuotione ministrari: quod ⁊ plena fide ⁊ digna veneratione intuens ⁊ adorãs ait O mi dilecte dñe de⁹ indulge mihi: q̃ totiẽs te tã indigne tractaui et sumpsi. Ad hec verba multi cõpuncti fleuerunt. Quidã etiã ex canonicis ista audiens valde ĩgemuit dicẽs Quid ergo ego miser pctõr dicam si tantus vir talia de se sentit ⁊ dixit? Vir aũt deo plenus et xp̃i gr̃a munitus totũ se in diuino beneplacito obtulit: ⁊ q̃ diu loqui aliquid boni potuit. saluberrime cõsolationis verba dilectis filijs ⁊ fratrib⁹ suis eructauit. Inter alia digne memoranda fraterne charitatis vnitatem cõmẽdauit dicens. Quicũq; in vna domo habitat vnũ sentire et vnũ ꝓpositum in domino teneant: ⁊ semꝑ ad ꝯformitatẽ moꝝ sine omni singularitate cum simplici obediẽtia sui sup̃ioris tendant. Ibi est pax ibi spiritualis ꝓfectus et optima dispositio domus: vbi om̃s in feruore spũs nituntur esse vnanimes ⁊ hũilitate xp̃i se oĩbus ꝯformare. Manete in hũili simplicitate vestra ⁊ xp̃s manebit vobiscum. Post sacram exhortationẽ ne grex dñi inter populares fluctus ꝯstitut⁹ sine rectore maneret quasi debito gub̃nacu/lo destitutus: prefecit: vniuerse ꝯgregationi sue vnũ de p̃sbyteris suis dñm amiliũ viꝝ deuotũ sapientẽ et eruditũ zelum dei et aĩarũ salutem incũctãter habentẽ vt ad eum singuli recurrerẽt. et sibi ex animo obedirent. His itaq; alijs quiete dispositis: crescente iam infirmitate corp̃is ad extrema ꝑuenit vite presentis. Cum ergo dñice annũciationis sctĩssima solẽnitas instaret. deuotissim⁹ vicari⁹ xp̃i florentius intimus amator beatissime sꝑ virginis marie pijssime matris iesu xp̃i in ꝓfesto eiusdẽ gl̃iose genitricis dei: post horã cõpletorij pulsato ad laudẽ btẽ v̄ginis aue maria solito more. finito iaꝫ die finẽ vite fecit in terris orãtibus fratribus circa eum cũ gemitu ⁊ merore. Nec mirũ. Vis etenĩ intensi amoris cogebat flere charissimũ patrẽ oĩm deuotoꝝ lumen ⁊ speculum: omĩq; tribulatoꝝ solamẽ ex hac tp̃ali luce subtractum. Sed pia fides amantiũ recogitãs optimi sacerdotis sobrietatem ac vite modestiam ꝯsolabat̃ spe glorie celestis sibi non negando ꝑ iesuꝫ xp̃m quem toto corde dilexit: cuiusq; ad mortẽ plena fidei deuotione seruiendo. ꝑseuerãter adhesit Transijt aũt ex hoc mũdo dilectus deo ⁊ hominibus sacerdos magister florentius anno dñice incarnationis millesimo q̃drigẽtesimo tẽpore bonifacij pape noni: anno etatis sue ⁊ vt estimo q̃nquagesimo aut non multũ senior vltra. Vixit v̄o post obitũ venerabil̃ magistri gerhardi in bona ac sancta ꝯuersatiõe annis fere sedecim: quibus magnũ fructũ fecit in populo dei in dauentria ⁊ in tota dyocesi traiectẽsi. De cuius laudabili vita sit laus et gloria xp̃o in secula qui tam preclari luminis sidore decorauit tẽpora nr̃a. Sequẽti igitur die cõgregatis canonicis cum clericis corpusculũ eius longa maceratione castigatum ad ecclesiam sancti lebuini a canonicis ⁊ presbyteris est ꝓcessionalit̃ allatũ. ⁊ exequiarum solẽnijs ꝑsolutis ante altare suum in honore sctĩ pauli cõsecratũ cũ magna reuerẽtia sepelit̃. Ipse aũt electus sacerdos dei sic̃ verus humilis seruus xp̃i optauit cum fratrib⁹ suis ante eum defunctis in cimiterio sepeliri: ⁊ nihil amplius honoris sibi exhiberi. Sꝫ reuerendus dñs Reymbertus decanus dauẽtriensis hoc penitus recusauit. q̃n potius rectissime decreuit: vt in ecclesia et loco celebri honorifice ꝯdiret̃. qui eiusdẽ eccl̃ie extitit sacerdos egregi⁹ virtutib⁹ et sciẽtia illustrat⁹.

De quadã visione facta post obitũ eius ⁊ magna gloria sua. Capitulum. XXIX.

f Uit in ciuitate gorichem vir quidaꝫ fidelis bone vite et fame laudabil̃ iohãnes hermãni noĩe cui⁹ vxor iutta vocabat̃. qui pariter scd̃m mandata dei viuẽtes: q̃ plures alios ad dei seruiciũ traxerunt Frequent̃ sacris diebus de deo in domo sua loquebant̃: hospitalitatẽ multis deuotis ad se venientibus libẽter exhibẽtes. Erant aũt ambo valde familiares dño florentio: a quo sancte cõuersationis formã habentes etiam ꝓximis suis vite exẽpla p̃buerũt Post obitũ igitur dñi florentij supradictus iohẽs in breui ex hoc seculo migrauit. Euenit itaq; quadam die vt iutta deo deuotissima in camera sua or̃oni incũberet. Qua cõsummata surrexit aperiens hostiũ ad exeunduꝫ de camera sua. Quod cum aperiret. repente audiuit fenestram camere retro se aperiri. Respiciens ergo vidit quendã lumine splendoris circũamictũ ⁊ aspectu amabilissimũ ꝑ eandẽ fene

stram intrantē viro suo facietenus simílem. Cui illa ait. Estis ibi iohānes dilecte ꝓiunx? Cui ille. Ego sum. Sed ne modo voces me cōiugem tuū. Cui illa. Et quō est vobiscum? Ille respōdit. Ego saluatus sum et gaudijs celestibus ꝛ pātia dei fruor. Cui illa. Et quō est cum dño florentio patre nostro? Respōdit ille. Dñs florentius est in valde magna glia et omia sua recta ꝛ bona fuerunt. Et adiecit. Manete in hac domo ꝛ non mutetis locū: q cito moriemini. Et hec rectrici suoꝝ aleyde thome reueletis. Et tandem hec visio dispa ruit. Post hec ista iutta ita feruido ad deum corde dies suos licet ꝓpaucos pegit: vt oia tēporalia tanq̄ despecta stercora ei viderēt. Et quo solo signo euidēt apparet. q̄ supa dicta visio non fuit delusio vana: ꝫ reuelatio celestis a deo facta. Cum q̄reret quidā de magna gloria dñi florentij in celo. respōsum est. Propter tres maxime virtutes. Primo ꝓpter eximiā charitatē quaz habuit ad deū: oia bona sua finaliter ad eum referēdo ꝛ dei honorē et bñplacitū i oibus querēdo. Scdo ꝓpter zelum aiarū quē ad ꝓximos suos ha buit: salutē oīm desiderando et ad seruitium dei eos alacriter trahēdo. Tercio ꝓpter ma gnam humilitatē suam ꝛ ꝓtēptū suipsius: sp paruaꝛ vilia de se ipso sentiendo. Et hec tria satis lucide ꝛ distincte in vita sua supius de scripta apparēt ꝛ a mltis fidelib⁹ nō ignorāt.

Explicit vita reuerendi patris dñi florentij presbyteri. Incipit epistola eiusdem ad quendam regularem in wyndesheym.

k Arissime quare me sic vexas: nonne mihi sufficiūt miserie mee? Tamē te dio victus et ipoꝛtunitate tua cōpul sus: cogoꝛ tibi scribere que longe a me distāt Primo vt ita impoꝛtune coram deo pulses ꝓ oibus tuis sine intermissiōe. et ꝓfestim apiet tibi lōge clarius q̄ aliquis hoim totius vite tibi possit scribere: si permāseris pseueraris. querendo pulsando petendo. Item suadeo tibi vt añ omia humiles te sub oibus: ꝛ suffi cit tibi corde verbis ꝛ opibus. Cogita indesi nenter scm beatū bernardum ad fratres de monte dei: vbiq̄ solem lucere nisi in ꝓsciētia tua vbiq̄ serenuz esse nisi apud te. Et hoc fit ꝑ assiduā assuefactionē inspiciendo ꝓpriam vilitatē coꝛpis ꝛ anie: non respiciēdo defectꝰ alioꝝ aut excusando. Maxime quādo coꝛri pis aliquem tunc caue tibi ab intra ne te ele/ ues. Btūs hieronimus sup marcū dicit. Ce cus a dño illūinatus vidit hoies tanq̄ arbo res ābulantes: sic dicit q̄ pcōꝛ estimabit oēs hoies sup se. sic ꝛ tu vide oīes fratres tanq̄ arboꝛes coꝛā te. In opibus tuis fac vilioꝛa ꝛ abiecta. sed interim vilitatē tuam cogita aut de moꝛte aut ō pena aut iudicio. vl quic quid potest te deꝑmere aut accēdere ad amo rem dei ꝛ ꝓximi: ꝛ in huiusmodi cogitationi bus exerce te ad amoꝛē dei ꝛ ꝓximi: vel ad ex stirpandum vicia vel acqnirendo virtutes.

Item ꝑm bernardum ad fratres de mōte dei. Cōpa diem presentē semel in die diei pre terite: vt apprehendere possis q̄ ꝓficis in vir tutibus aut deficis. Disce semel aut bis i die tibi preesse ꝛ vitam tuam ordinare. moꝛes cō ponere: ꝛ teipsum accusare ꝛ cōdemnare. nec impunitū dimittere. Cōsulo tibi q̄ habeas circa te speculū monachoꝝ aut speculū bern ardi scōm quod oīs actus tuos potes ordi nare: quē libꝝ etiā ita discas exterius q̄ in oi bus opibus tuis leuit occurrat quomō te de beas habere. aut i quo te male habuisti. Itē oēs actus tuos ꝓueni ꝑmeditatione ꝛ oꝛone breui. quō te deceat habere in eodem operet et hoc erit tibi leue quādo ꝓmpta ꝓsuetudi/ ne scis libellū exterius. Item mane ꝛ post prandium. statue ante oculos tuos tuas ma las cōsuetudines et vicia tua ꝓncipalioꝛa. et virtutes ad quas niteris: ꝛ sic intra recenter bellū cum hostibus tuis. cum carne mundo et dyabolo. nil hesitans. quia plures sunt no biscū q̄ contra nos. Et sic ꝓplebis illud bern hardi. Mane preterite noctis fac a te ipso ex actionē. et venture diei tibi statue cautionē: quomō ꝑ totam diem tevis habere. Item bernardus singulis hoꝛis describe tua singu la exercitia. cui spūalia spūalia. cui coꝛpalia coꝛporalia: vt in vespis q̄ de singulis factis tuis tenes capitulū. si quid impfectuz fuerit. suo modo suo loco aut tpe nō abeat ipunitū vel irrecōpensatū. Quere cōe bonū: ꝛ coꝛ sp surſum habe. Oꝛa pro me frater nunq̄ sic fe ci. Vale.

Ante prandiū cogitabis de passione domini Pº prādiū ō moꝛte ō iudicio de penis iferni Post cenam de vicijs et peccatis.

Quedā notabilia verba domini florentij presbyteri.

a Ante oia cognosce vicia tua ꝛ passio nes tuas. Semp sis vigilās circa tē tationē ꝛ motus passionū. Si sentis eas ꝛ statim reicis non nocent: si moꝛaris ma lum est. si delectaris et moꝛaris in eis peius est. Ad quesita humiliter respōde. Fuge mul

lieres ⁊ caue inſpicere. Malũ exemplũ eſt ſe cularibus: oculos non cuſtodire. Dic pctiñ tuũ cum verecũdia ⁊ triſticia ⁊ magno ꝓpoſito dimittendi coram deo ⁊ preſbytero tuo. Dic culpã tuam ſingulariter: ſic feci et hoc feci. Nota bene in quo ſtat culpa tua: ⁊ hoc exꝑpone ſimplicibus verbis. Non debes malũ alicuius dicere: niſi poſſit ſibi vel alteri ꝓdeſſe. Accuſa aliũ cum cõpaſſione: ſicut cum infirmo fratre. Tunc cõſciẽtia eſt bona et rõ tua recta, qñ nihil agis niſi ſm ſacram ſcꝑturam ⁊ intelligis eam ſicut ſcti intellexerũt: et non credas capiti ꝓꝓio. Bonũ eſſet hoi ſpũali q̃ tẽporalia ſua in aliquo tẽpore deputato tractaret: ⁊ poſt ad ſpũalia rediret quaſi oĩm oblitus. Eſtimo q̃ motus ⁊ cogitationes que incidunt in corde noſtro non ſunt in poteſtate noſtra: ſed tñ noſtꝝ eſt aliquid boni in corde noſtro plantare, legendo orando ruminãdo: donec alij motus illiciti ab his victi ſuccũbant, ⁊ꝑ gratiã dei ceſſent. Sunt alii qui tãte ſupbie, q̃ vel oportet eos alios regere, vel oĩno deficere ⁊ ad mũdũ reuerti: quia nec ſciunt ſe eq̃re alijs nec ſubeſſe. Sepe mouet̃ totũ corpus ſm paſſionẽ q̃ regnat in homine: ipo tñ non cõſiderãte. Quidã ꝑ medium annũ nec bñ potuit dormire nec comedere ⁊ non potuit cauſam inuenire: ſed poſtmodũ inuenit cauſam que fuit triſticia. ita latent paſſiones in nobis. Debiles non iudicabunt facta ſuperioꝝ: qꝛ ſepe fallunt̃ Mil tene ſecretũ vel in rebus vel in ꝓſciẽtia q̃n reueles

Raro loquere cum ſeculari quin cõfortes eum ſm ſtatum ſuũ ad bonum. Fuge ſeculares magnates et cõuiuantes. Si facis opus humile et vile in pũtia hoĩm noli ridere: ſi rides ſupbis. quaſi hoc opus ad te non ꝑtineat. Diſce intelligere quid oras ⁊ ſic expellent̃ vage cogitatões. Altus cantus ꝑturbat caput: ⁊ ſenſum ⁊ deuotionẽ exſtinguit. In oõnibus potius deſiderare debes gratiã ⁊ miſericordiã dñi: q̃ magna premia. Maria reputabat ſe indignã ſalutatione angelica: ⁊ repleta ſpiritu ſcto aſcendit cito ad montana ⁊ ſeruiebat elizabeth. Si q̃s haberet loqui magno regi. ꝓcuraret ſibi ſpecialiores apud regem: ſic de maria agendũ eſt. q̃ maxime ſpecialis eſt deo. Omnia fierent hoi dulcia: ſi ſe bene exerceret in paſſiõe dñica. Sine intermiſſione deberemus cor noſtrũ erigere ad celũ. ⁊ ad ſacrã ſcripturã recurrere: ⁊ ſepius ſuſpirare. q̃ tam carnales ſumus ⁊ pigri ad bona eterna querẽda. Ex nimia feſtinãtia ꝓdit̃ deuotio. caue ergo ipoꝛtunitatẽ: ⁊ oĩa fac cũ attenta conſideratione ⁊ non ex ꝓſuetudine. Qñ aliquid ꝓtrarium corꝑi tuo inũgit̃ tibi: cogita q̃ corpus nõ eſt tuũ ſed eius in cuius obedientiã te dediſti. Quãto homo oĩa bona ſua ſiue corꝑis ſiue anĩe cõĩa fecerit: tãto oĩa bona alioꝝ erunt ſibi cõĩa. Dilige oĩes cõuerſos equaliter in deo: tam abſentes q̃ te cum exiſtentes Fuge factionẽ cui apẽdet honor. vl̃ de qua vane gloriari potes: ſi poſſet ꝑ aliũ eque bene fieri. Qñ in alio locoꝝ ꝑ alium poteſt bene fieri dilige et exalta plus: quã ſi ꝑ te fuiſſet factum. Noli inuidere q̃ alius te ſanctioꝛ ſit vel maioꝛẽ habet famã: ſed dona dei ama in illo ⁊ tua erũt. Mil ſic extinguit carnalia vicia: ſiẽ feruẽs ſtudiũ aſſueſcet et coge te in camera manere ⁊ in libro legere: donec ſit tibi dulce. ⁊ graue exire ⁊ cũ gaudio intrare. Fuge ad cellã ſicut ad amicã: quia ſecurus es in ea. Quãdocũq̃ homo loq̃ret cum hoĩbus. deberet nitivt impmeret eis humilia. Scientia ſecularis eſt valde allectiua. caueat ergo homo ne nimis afficiat̃ ad illas ſed ꝑ illas quaſi ꝑ mediũ ſtudeat tranſire ad deũ. nec maneat in medio ſtare. Deuot⁹ ⁊ venerabilis pater florentius dixit ſepe ad ſocios ſuos ⁊ fratres. q̃ bene vobis eſt ⁊ q̃ ſecure ſtatis q̃ poteſtis ſic viuere ſub obedientia. Et ſi antea ſciuiſſet. ꝑ nulla re mundi incepiſſet alios regere: niſi ipſe ꝓius ſub obedientia fuiſſet. Et niſi infirmitas corꝑis impediret adhuc mallet eſſe ſubſtrẽnuo aliquo magiſtro qui eius voluntatem plene frangeret.

Item ſi eſſet ſub obedientia nunq̃ vellet eſſe perplexus. Nam quinis deberet ponere onus ſuum ſup doꝛſum alterius in quo dubitaret. Merito deberet ſe homo ſub oĩbus cõuerſis humiliare quãtũcunq̃ etiam nouis quia neſcit quantã gratiaꝝ ſibi dederit deus. Nunq̃ põt aliquis venire ad veram humilitatem: niſi cõtẽpnat̃ ab alijs ⁊ in nullo curet̃ Melius eſſet cõculcari cum pedibus: q̃ laudibus alioꝝ conſentire. Cum aliquis fratrũ petit conſilium: debes ei humiliter dicere qõ legiſti. Semp eſt melius ſequi videre alioꝝũ q̃ ꝓꝓiũ. niſi homo ſciret aliquid melius ſibi reuelatum: ꝓpter humilitatẽ eius qui ab eo interrogauit. ⁊ nunq̃ ſibi illud aſſcribat. Si homo habuerit multas fantaſias: tunc debꝫ vocaliter orare. Omnia exercitia ⁊ ſtudia ſua debet homo dirigere. vt paſſiões ⁊ defectus ſuos ſupet: quia alias parum ꝓficit. In laboꝛe cõmuni ſta in cõtinua cuſtodia cauẽdo

multa verba: ⁊ cogita de studio tuo que legi
sti. Non est morbus tam grauis a quo ve
rus obediens nō curat̄. Si homo pure se re-
signasset: non deberet plus sibi confidere vel
desperare q̄ꝫ superior sibi diceret. Sepe de/
bet se homo resignare ī die deo ⁊ supiori suo.
et genua cordis pro licentia flectere: ⁊ intelle
ctualiter obedire. Miror ꝙ qui sub obedien
tia est habet dubia: ⁊ non stat ꝯtētus. Qñ
aliquid boni facis. caute respice vt fiat vtiq̄ꝫ
propter deum ⁊ non cōcupiscas aliud nisi ho
norē dei ⁊ edificationē ꝓximi. Inter fratres
potes cogitare. O si possem me taliter habe
re: ꝙ nullus per me scandalizaret̄. Semꝑ de
bes niti querere cōmunia. quia si querere in-
cipis te in minimis: cito ꝓbaberis ad maio-
ra. Quicq̄d est ꝓ cōmuni bono sollicite cu/
stodire debemus sicut sacra vasa altaris. Li
bri sacre scripture custodiendi sunt: tanq̄ꝫ ve
rissimus thezaurus ecclesie. In scriptura nō
solum querere debemus nos. scꝫ ꝙ bene scri
bamus: sed etiam vtilitatē cōmunis boni. ꝙ
libri sint correcti ⁊ bñ cōpūctuati et distincti.
quia nos non libenter studemus ex malis et
incorrectis libris. Ue illi qui ī cōmunitate
existens querit quod suū est: vl' dicit aliquid
esse suum. Ue homini qui in cōitate murmu
rat de aliquo: et dissentit cōitati vel q̄licunq̄ꝫ
modo eam ꝑturbat. Tunc vere in vnū habi-
tamus: si vnū volumus vnū sapimus ⁊ vni⁹
moris sumus in domino. In oī ope suo ⁊ mo
ribus suis studeat se quibus cōmunitati con
formare in legendo cantādo cōmedendo ie-
iunādo: ⁊ non sit singularis. Nihil tā pacifi-
cum reddit hominē. q̄ꝫ ꝙ nihil ex se p̄sumat
facere: sed totū cū cōsilio bonoꝝ. ⁊ semꝑ cre-
dere salubrius esse quod ꝯsulunt. Stude hu
militer implere qd̄ tibi iubet̄: qꝛ si vis discer/
nere vix verus obediēs eris. Quantū po
tes stude deuotiōi attēte orando. Dissolutio
est deuotiōi cōtraria sicut aqua agni. Quis
pauꝑ es in virtutibus ⁊ debilis. nō debes tñ
te deicere sed magis humiliare ⁊ cogitare: qꝛ
non habeo magna. volo istud paruū deo of
ferre qd̄ habeo. sicut maria obtulit par turtu
rum ⁊ non agnū. Ille vere est frater ⁊ amic⁹
alterius. qui odit vicia sua: ⁊ iuuat ipsum ea
vincere Semꝑ debes niti te occupare aliqui
bus bonis: ⁊ oīno non attendē ad fantasias
Periculosū est multū sepe loqui vel cōuer
sari cum hoībus secularibus potestatē habē
tibus siue dignitatē: vtputa sicut scabini. p̄/
sbyteri. canonici ⁊ alij diuites. Ratio est quia
natura timēs illos: sepe homo applaudit eis
et assentit v̄bis eoꝝ. Caueas de multiloquio.
maxime apd̄ seculares: qꝛ raro loquit̄ homo
quin postea penitet de aliquo verbo incauto
etiā abstineas a risu ⁊ cachino qꝛ q̄lez ipsi xp̄i
viderint hominē ab extra. talem ipsum iudi-
cant ab intra. q̄ꝫuis tñ talis non sit. Parū
ꝓdest multū studere. nisi quis studeat vitam
suam emendare: ⁊ cum omni diligētia ad bo
nos mores ordinare. nā dyabolus multa scit
de scripturis et tñ nihil ei ꝓdest. Si quis de
mane tardus et piger fuerit. non debet despe
rare: qm̄ deus pōt sibi dare gratiā deuotiōis
qñ sibi placuerit. Añ laborem breuē oratiun-
culam p̄mitte. Seruus xp̄i breuiter ⁊ sub/
missa voce loqui debet. et cauere loq̄ vbi nō
debet: et si necessitas cogit. eat ad locū secre/
tiorē sibi licentiatū: et videat vtrū expediat
quod loquit̄. Semꝑ niti debes ꝙ edifices au
dientes verbis tuis. et trahas eos magis ad
seruitiū xp̄i: qui nihil placabilius deoq̄ꝫ labo
rare ꝓ aīabus cōuertendis. Et nihil iniurio
sius deo facere possumus q̄ꝫ aliquem nostro
malo exemplo scandalizare vl' a seruitio dei
laxare: quia hoc peius est q̄ꝫ xp̄m cuꝫ iudeis
carnalit̄ crucifixisse. Pre oībus actib⁹ bonis
debes niti ꝓ puritate cordis. ⁊ bonas medi/
tatiōes assumere: quia ex his surgit charitas
oratio deuotio. ⁊ om̄s alie virtutes firmant̄.
Nunq̄ꝫ sis ociosus. sed sancta precipue occu
patōne implicitus: dirigēdo affectiōes tuas
⁊ om̄s opationes ad deum. Melius est mo/
dicum spiritus: q̄ꝫ multa sciētia sine deuotio
ne. Nam pulchroꝝ verboruꝫ valde leuis est
emptio: sed operū bonoꝝ difficilis inuentio.
Quicq̄d fecerit homo. si non senserit se inde
humiliorē: nihil sciat se lucratum. Quando
aliquid boni facis: fac simpliciter et pure ad
honorem dei et non queras te ipsum aliquo
modo. Ex inprouidentia verborū veniūt
perturbatōes scandala et oblocutiones. Ui
de ergo q̄d facis quare facis et quomodo fa-
cis. Non est leue in quo offenditur deus. et
scandalizatur proximus. Ante initium ope/
ris propone qualiter te velis habere: nec le-
uiter hoc frangas. Festina ad cellam: et recu
perabis deuotiōez perditam. Quando duo
vel plures colloquuntur. quiuis respiciat: ꝙ
non ad inutilia sermo procedat. Et si conti/
gerit debet hoc alteri absq̄ꝫ omni verecūdia
dicere charitatem et humiliter. Frater nō ex
pedit nobis plus loqui eamus ad cellam: et
faciamus aliquid melius. Seruus dei quā/

tũcunq; potest debet niti q; cor̃ saũ auertat a creaturis t ꝓcupiscentijs terrenis. Et quãto plus in illo ꝓfecerit: tanto crescit appetitus ad amorem dei. Desiderãs ꝓficere studeat sibi vim facere hoc est nitatur vicia sua vincere: vt qui prius desiderauit sublimia, iam desideret humilia. t sic de alijs vicijs vicendis

Bonus obediens nũq; debet paruipẽdere mandatũ quantũcunq; leue videat. Tũc dyabolus in veritate fugit a nobis, quando perspexerit nos humiles et vnicordes: quia ipse est pater superbie t discordie. Non debemus attẽdere ꝓprium nostrum vt pulchrum vel diuitem: sed sicut sanguine xp̃i redẽptũ. Seruus dei multum niti debet ꝓ pace t cõcordia habenda cum fratribus suis: quia angeli nihil plus diligũt et libentius vident in nobis. q; q; sumus inuicem pacifici t concordes. Quicquid boni seruus xp̃i facit nunq; sit securus: sed timeat semp de se ipso ne forte reprobus inueniatur corã domino nostro iesu christo. Et pre oĩbus debet niti: vt oĩs homines reputet: sanctiores et meliores se.

Deuotio non est aliud nisi desideriũ anie ad deum. Quantũcunq; paruũ consuetudinis nostre fuerit. si q̃s tũ humiliter studuerit facere: totum reputabit ꝓ obedientia. Q; si neglexerit t nõ curauerit: timeo q; grauiter punietur. Optans in humilitate ꝓficere se pe debet sibi dura t despecta proponere: t semetipsum arguere, iudicare t condemnare. t secretis cogitationibus suam vilitatem cõsiderare: vt aduenĩente hũiliatiõe sciat patienter contẽptuz pati. Cum sentis inuidiã vel suspitionẽ aut vanam gloriam: responde tibi ab intra t dic. Prochpudor q; tu adhuc tam miser t tam debilis es. q; ex aliorũ profectu deficis et deterior efficeris: sicq; ab intra temetipsum humilia t cõfunde. t fugiet dyaboli tẽtatio a te qui solet talia ingerere. Magno labore optet nos ꝑ carnalia pugnare: si volumus ea vincere. Raro vel nunq; comedimus quin dyabol⁹ insidiatur nobis. Igitur semp vigilemus t oremus, quia aduersarius nunq; dormitat: ꝙ vndiq; nos impugnat.

Incipit ꝓlogus libri quarti de discipulis domini florentij.

q Via deo donante de venerabilibus patribus ac illustribus viris magro gerhardo t domino florentio quedã virtutum opera ꝓm tenuitatẽ ingenij mei impolito sermone descripsi: restat nunc consequenter ꝓ vt memorie occurrit, de eorũ discipulis aliqua assignare: que simplicium fratrum vitam t mores valeant humiliter informare. Hi eteni seculi pompã et carnis mollicies viriliter calcantes, christum sectati sunt per artam viam que ducit ad vitam: t nõ immerito celi luminaribus cõparent. Nam maximam multitudinẽ fideliuz virtutibus suis illustrarunt: quã ad bene agendum dum ad huc viuerent exhortari non cessarunt. Jdeo q; pia eorum in christo cõuersatio non est penitus silenda: sed ad instructionẽ paruulorũ pandenda sunt facta eorum veneranda.

n Quitius. Rogo te obnixe vt de tam ꝑclaris viris paucas deuotõis scintillas in lucez proferas. quibus accẽdi valeaz ad virtutis amorẽ: quatenus ex auditu modernorũ noue cõuersationis statum arripiam. Nam plericq; poetaz gesta scripsere gentilium. ꝓ qualicunq; vtilitate legentium: quãtomagis ad ꝓsolationẽ religiosoz recitare debes exẽpla seruorũ dei qui mũdũ triũpharent: vt boni in melius sp ꝓficiant. t pigri de torꝑis lectulo citius suscitentur.

s Enior. Si me digneris audire: dicã q; nõ parũ te edificet in pñti. Eos tibi ꝓponã qui non tm̃ virtutis nomẽ sed cũ bono noie vitam tenuerũt virtutibus clarã. Sed iam ꝓchdolor aliq; sunt qui ꝓmo feruore derelicto, euagationes diligunt. vaniloquijs delectant: ꝓpriã sapiẽtiã ꝓmis patrũ nr̃oz institutionib⁹ ꝓponunt. t ad sua desideria explenda callidis argumẽtis ꝓscris legibus vtunt. Quoz stultã ꝑsũptionẽ oĩmode caueas. t ꝓbatoz patrũ hũiles mores habitũ q; attẽdas: qui in diebus nr̃is sub disciplina reuerendi patris dñi florẽtij dauẽtrie emicuerũt. Det igit deus nũc gram ꝓficiendi ea que edificationis sunt. q̃tenus pñs hic sermo sic simplices t humiles fratres eruerudiat: vt xp̃m sequi in religione cupientes oẽm seculi curam pfecte abiciant: et tales in feruore deuotõis et sancte simplicitatis subiectione esse studeant, quales isti deuoti virtutum viri omi studio predicãdi extiterunt.

Explicit ꝓlogus. Jncipiunt capitula.

De prima congregatione clericorum in daventria. Capl'm. I.
De dño iohanne gronde. II
De dño iohãne brinckerinc. III
De dño lubberto berneri. IIII
Scriptũ dñi amilij de felici obitu eius. V
Collecta quedam ex deuotis exercitijs dñi lubberti. VI

De dño heinrico bruyne. VII
De dño gerhardo suthanie. VIII
De dño amilio de buren. IX
Exhortatio ei⁹ de mutua caritate ꝟuãda X
De dño iacobo de vianen. XI
De iohãne kessel humili coco. XII
De deuotis exercitijs eius. XIII
De arnoldo schoenhouie deuoto clerico. Capitulum. XIIII
De prima congregatõe clericorum in dauentria. Cap.I.

Bonorum probitas vt ratio dictat laudem dignam vbiq; meretur. Nam qui in vita sua laudabiliter vixerunt: post mortem quoq; obliuioni tradi nõ debent. Si quidem ad solacium viuorum. actus iustorum recensendi sunt: ⁊ ad exemplũ ceteris fidelibus ꝓponẽdi. Unde iam p̃cipue eos cõmendare oportet qui in domo reuerendi patris dñi florentij a p̃ricipio domus illius deo humiliter ac deuote seruire studuerũt: ⁊ cum magno feruore spũs vsq; ad finem vite in sancta obedientia constantissime ꝑmanserunt. Non tñ oĩm intendo scribere virtutes. quod nullatenus possibile est: sed de pluribus pauca mihi nota libet memorari. Cum igit̃ studij causa in annis adolescẽtie dauentriam ꝑuenissem: quesiui iter ꝑgendi ad regulares in wyndesem. Ibiq; inuẽtis fratribus canonicis regularibus cũ germano meo. hortatu illius inductus sum adire summe reuerentie virum mgr̃m florentiũ dauentrienꝭ ecclesie vicariũ sacerdotẽq; deuotũ: cuius fama dulcissima ad partes supiores iam ascẽderat. ⁊ in amorem sui mentẽ meã traxerat: quez frequens turba scolariũ in diuinis rebus agentem recõmendare solebat. Visu enim ⁊ auditu iustus erat. atq; oĩm oculis gratiosus: vtpote ver⁹ dei cultor: ⁊ sctẽ mr̃is eccl̃ie deuotissim⁹ venerator. Veniẽs ḡ ad p̃ntiã p̃ris reuerẽdi: mox pietate mot⁹: aliq̃tisꝑ me secuz in domo tenuit ⁊ ad scolas instituit: datis insuꝑ libris q̃bus me egere putauit. Demũ hospitiũ cũ q̃dã honesta ⁊ deuota matrona gratis impetrauit: q̃ mihi ⁊ alijs multis clericis sepi⁹ bñ fecit. Adiũctus itaq; tã deuoto viro ⁊ fr̃ibus eius q̃tidie deuotã eoꝝ ꝯuersationẽ attẽdi ⁊ inspexi: ⁊ gauisus sũ ac delectat⁹ in bonis moribus eorũ ⁊ in verbis gr̃e q̃ de ore humiliũ ꝓcedebãt: q; nũq; ꝑus tales hoĩes tã deuotos ⁊ feruẽtes in charitate dei ꝓximi me vidisse memini. q̃ inter seculares viuẽtes de seculari vita nihil habebãt: nihilq; de terrenis negotijs curare videbãt. Nã domi q̃ete manẽtes. libris scribẽdis operã solicite dabant. sacris lectionib⁹ ⁊ deuotis meditatiõibus freq̃nter insistẽtes ad iaculatas or̃ones laboris tp̃e ꝓ solamine recurrebant. Mane etiã dictis matutinis horis eccl̃iã visitabãt. ⁊ inter missaꝝ celebrationẽ: p̃mitias oris sui ⁊ cordis suspiria deo libãtes. puras man⁹ ⁊ oculos mẽtis corꝑe ꝓstrati leuabãt ad celũ: p̃cibus ⁊ lamẽtis deũ sibi ꝑ hostiã salutẽ recõsiliari q̃rentes. Hui⁹ eximie ꝯgregatõis p̃mus institutor ⁊ spũalis rector extitit dominus ac mgr̃ florẽtius virtutib⁹ ornatus. ⁊ diuina sapĩa ⁊ intelligẽtia in agnitõe xp̃i refertus: sacre apl̃ice vite cũ suis p̃br̃is ⁊ clericis formã hũilit̃ imitãdo. Isti ḡ cor vnũ ⁊ aĩam vnã in deo hñtes. singuli q̃ sua erãt in cõem ꝯferebãt: ⁊ simplicẽ victũ ac vestitũ accipiẽtes. de crastino cogitare vitabãt. Spõte nãq; se deo dicãtes oẽs rectori suo aut ei⁹ vicario obedire satagebãt: ⁊ sanctã obĩam ꝓ sũma regula tenẽtes. totis virib⁹ se ipsos vincere. ⁊ passionib⁹ resistere: ac mot⁹ ꝓprie voluntatis frãgere nitebant. rogãtes insuꝑ feruẽter. vt ꝓ defectib⁹ ⁊ negligẽtijs suis serio se corriperẽt. Idcirco gr̃a magna ⁊ vera deuotio erat in eis. et multos edificabãt v̄bis et exẽplis: atq; patiẽter derisiones seculariũ ferentes. plures etiã ad seculi ꝯtẽptũ ꝑducebant. Et q̃ antea illos despexerãt. vitã eorũ sine honore tanq̃ stulticiã estimãtes: postea ad deũ ꝯuersi ⁊ deuotõis gr̃am exꝑti. veros dei ꝟuos ⁊ amicos palã illos ꝯsciẽtia ꝑurgẽte fatebant. Multi ergo viri ac mlieres. mũdana felicitate ꝯtẽpta ꝯuersi sunt ad dñm: ⁊ cõsilijs dilecti patris dñi florẽtij ĩnitẽtes precepta dñica ꝟuare ⁊ mĩe opa xp̃iana deuotione in pauꝑes exercere studuer̃t. Adiuuabãt aũt eũ om̃s fratres sui. verbũ vite retinẽtes qui tãq̃ luminaria celi in medio turbarũ lucebãt mdo senescẽti Quidã etiã sacerdotes sciam diuine legis illustrati. strenue in eccl̃ia p̃dicabãt: quoꝝ exp̃dicatione. fideles ꝑpl̃i in pijs actib⁹ exercendis ⁊ ꝟmonib⁹ sacris audiendis salubriter sunt instructi.

De domino iohanne gronde. Cap.II.

Uit tunc tp̃is in dauẽtria sacerdos deuotus dñs iohãnes de gronde di

ctus de oetmerſhem ex twenchia natus Hic fama celebris et ſermone facundus. aliquo tempore in hollandie partibus honeſtiſſime cõuerſatus eſt: qui caſtitatis titulo inter ſacerdotes inſigniter effulſit. ſimplici altaris bñficio ſobrie contentus. Hunc venerabilis mgr gerhardus magnus ad ſe accerſiri fecit ita ſcribẽs ad ſacerdotes qui in amſterdam dño deuote tunc ſeruiebant quibus ſpeciali charitatis vinculo vnitus erat. Ait nanq;. Moſcatis q villa dauentrienſis mirabiliter bono ꝓſbytero ꝓ adiutorio ſpũalium in confeſſiõe indiget: q nullũ talem ad votum noſtrum habemus. Quapropter vos rogo ſi nõ fuerit notabile impedimentũ ſctẽ eccleſie in amſterdam noſtrum perdilectum iohannem de gronde a loco veſtro remoueri: nobis ſine dubio proficuus erit. Et ſtatus ſibi erit multum conueniens. qui tñ ad hoc ordinatur: vt ſubueniat veraciter cõuerſis ad dñm. qõ eſt opus pꝛiſſimũ. Et libentiſſime t cum gaudio eũ acceptabimus. Veniens igitur dauentriã ad mgrm gerhardũ t benigne receptus: in antiqua domo dñi florentij cum pꝛimis fratribus illius ſctẽ cõgregatiõis humiliter t deuote cum cõi ſocietate vixit: t feruens ſpũ ſummo mane frẽs ad oꝛonem excitare cõſueuit dicens. Surgite, vigilate t orate: vt nõ intretis in tentationẽ. Permãſit aũt in eadem domo vſq; ad obitũ mgri gerhardi: poſt cuius felicem tranſitũ. fuit apud ſoꝛoꝛes in camera mgri gerhardi. Predicauit aũt verbum dei frequenter in eccleſia dauentrienſi voce ſolẽni: cuius ꝓdicationi dñs florẽtius qñq; reuerẽter affuit: audiens intẽte ac deſideraꝛter diuini ſermonis dulcedinẽ ex oꝛe ꝓdicantis. Erat eñ vox eius ſonoꝛa: aures hoim penetrans t coꝛda cõpungens. Hic etiã interdũ zwollis venit: ad cõfortandum deuotos frẽs t ſoꝛoꝛes. Et quodaz tpe ibidẽ in quadrageſima pluries ꝓdicauit: in/ ſup paſſionẽ dñi in die paraſceues vltra ſex hoꝛas deuotiſſime ꝓdicando expoſuit: modico tñ interuallo in medio ſermonis ꝓ viriuz reparatõe ꝓpꝛis indulto. Cũq; charitatis intuitu moꝛas illic faceret. quoꝛundã deuotoꝛum cõfeſſiones audiuit: dans remedia ſalutaria penitẽtibus t ſuadẽs pmanere in pꝛoꝓoſito ſancto. Nam multis in ea ꝓpꝛis ad ſeruiendũ deo inuẽtus eſt: t vſq; ad tpa nra feliciter ampliatus. Tam diligenter deuotus ꝓdicatoꝛ querebaꝫ t libẽter audiebaꝫ: vt hoſpicio receptus, verbũ ſalutis ad pꝛandium ſedens petentibus nõ negaret: ſed inter epulas coꝛpis. animarũ medicinã ꝓſtabat coꝛde cõtritis ſup delictis ſibi confeſſis. In hoc ſiquidẽ opẽ xpm imitabaꝫ. qui inteꝛ cibos mẽſe penitentiam beatiſſime marie magdalene clemẽter ſuſcepit: et ſymonẽ penitentẽ male ſentientez. pꝛudenti rõne ꝓ pietatis opa ſibi exhibita redarguit t bñ inſtruxit. Acceſſit etiã interdũ ad fratres in monte ſancte agnetis. eoꝛũ ꝓfeſſiones audiẽdo: qui adhuc pauperes erant t ſine ſacerdote. Et ait. Non ſit vobis graue humilẽ deũ ſequi: nam paucis laboꝛibus poteſtis regnũ dei pmereri. Poſt hec redire feſtinauit ad habitatõis ſue locũ. nolens diu a dilectis fratribus dñi florentij ſeparari: cum quibus viuere vnicũ ſibi ſolatium fuit. t qui ipm coꝛdialiſſime diligebant

Simplex erat in veſtitu t ſobrius in conuictu. nõ blandiens ſecularibus ꝓpter queſtum: ſed ſicut verus euãgelicus ꝓdicatoꝛ lucrum querebat animarũ t augmentũ ſpiritualis ꝓfectus in domibus deuotoꝛũ. Cum ergo dño fideliter miniſtraſſet: t dies vocationis eius iam inſtaret vt pꝛo laboꝛibus ſuis eternam meꝛcedẽ reciperet. cepit grauiter infirmari. Et eſtimans ſe nõ diu victurum. fecit ſe ad domum dñi florentij deꝓoꝛtari: deſiderans finem dieꝛum ſuoꝛum in medio fratrum conſumere. quoꝛum oꝛationibus t meritis ſe confidebat in extremo maxime iuuari: t ab inimico inſidiante fideliſſime defendi. Quod t factum eſt deo miſerante. Nam dño florentio cum fratribus ſuis pꝛeſente cõfoꝛtatus eſt in miſericoꝛdia altiſſimi: t ad iuſſionem patris dilecti vltimum verbum ſuũ terminauit in nomine dñi. Sicq; agonẽ ſuũ dño cõmendans: ſpiritum vite ſummo mane circa hoꝛam quartam in craſtino ſancti iohannis ante poꝛtam latinam exalauit. Anno dñi milleſſimo trecẽteſimo nonageſimo ſcõo menſis maij die ſeptima. Sepultus eſt autẽ in eccleſia beate Marie virginis ad latus venerabilis magiſtri gerhardi in vno ſepulcro: vbi pariter requieſcunt in pace. Et hoc apte ſatis. vt quomodo dilexerunt ſe in vita. ita t in morte non ſint abinuicem ſeparati: in vna eccleſia ſub vnius petre ſignaculo clauſi. expectantes aduentum domini noſtri ieſu xpi ab ipſo iterum reſuſcitandi.

De dño Johãne brinckerinck. Cap. III.

Hic atlethe dei ſucceſſit dominus iohannes brinckerinck: quondã magiſtri gerhardi diſcipulus ꝓdilectus

de zutphania natus. Hic veniẽte mgr̃o ger-
hardo ⁊ p̃dicãte ĩ diuersis locis cũ ipso sepe
prexit: comes itineris eꝰ quẽadmodũ lucas
cũ paulo. Vñ mlta bona freq̃nt̃ ab eo audi-
uit ⁊ didicit. factus deuotus imitator operũ
eius ac testis ydoneus sanctitatis eiꝰ intrãs
⁊ exiens cum eo horas legẽdo: ac alia pieta-
tis obsequia sedulo exhibendo. Post cu-
ius mortẽ feliciter celebratam sub obediẽtia
reuerendi patris dñi florentij. deuote et hu-
militer vixit: nõ segnis emulator bonarũ in-
formationũ quas olim magistro gerhardo
p̃dicante sitibundo pectore hausit. Dei autẽ
consilio ad sacerdotiũ ꝓmotus est: mãsitq̃
cum fratribus in congregatione multum la-
borans in edificatiõe prime domus dñi florẽ
tij donec defuncto dño iohãne de gronde ad
regimen sororũ poneret̃. Qui sicut vir strẽ-
nuus ⁊ zelator castitatis. in omni disciplina
creditam sibi domũ gubernauit. ꝓprijs nõ
parcens laboribus: sepius supra vires fati-
gatus ꝓ animabus lucrandis. Ipse etiã in
terdum verbum dei p̃dicauit in ecclesia. acri
ter obiurgãdo peccata: ⁊ virtutes cõmẽdan
do vt decuit excellenter. Bina vice audi
ui eum p̃dicare in die parasceues passionem
dñi satis cõpuncte ⁊ ꝓlixe. Primum thema
eius fuit. ꝓprio filio suo non pepercit deus.
Scdm vo ex psalmo sumpsit. Quid retribu
am dño ꝓ omnibus que retribuit mihi. Li-
bẽter a deuotis audiebat̃: sed seculares qui
dam susurrabãt contra eum: qꝛ vicia eorum
vbi oportuit arguebat. Sed tñ propter hos
nõ terrebat̃. qꝛ amabat veritatem dicere ⁊ ꝓ
iusticia agonizare: eligẽs deo potius obedi-
re ⁊ bonis ꝓdesse. q̃ꝫ prauis cõsentire. Qua
dam igit̃ die in circũcisione dñi. valde elegã
ter ⁊ dulcit̃ de noĩe iesu p̃dicauit. bñdictum ⁊
dulce nomen iesu sup̃ omnia nomina in celo
⁊ in terra exaltando. Tandẽ ad arguenduꝫ
quosdam seculares. ⁊ stolidos hoĩes sermo
eius descẽdit: eo ꝙ ꝓchdolor plures minus
reuerẽter ĩmo sepe iocanter sanctũ ⁊ inuiola
bile nomen iesu nominãt. ⁊ clamauit dicens
Sunt quidã qui audito dulci ⁊ bñdicto no-
mine iesu iocaliter ⁊ despectiue loquunt̃. Ay
ihesus deus beginarũ. O miseri ⁊ insensati
quid dicitis? Quis ẽ ergo deus vester? Est
tunc dyabolus deꝰ vester: qꝛ dicitis iesus de
us beginarum. Hoc est magnũ scandalũ vo
bis. Illis aũt hoc sanctũ nomẽ magnus ho
nor est ⁊ gaudiũ singulare. qꝛ freq̃nt̃ noĩant
iesum: summe venerãt̃ iesum: et añ oĩa ⁊ sup̃
omnia nomĩa sanctoꝝ diligunt ⁊ adorant ie
sum dei filium quẽ vos deridetis ⁊ despicitis
qꝛ frẽs ⁊ begine iesum libenter nominãt ⁊ de
uote laudãt: ⁊ in noĩe iesu inuicem se salutãt
Ve vobis qui diabolũ frequẽtius in ore ha-
betis q̃ꝫ iesum: eo ꝙ nimis humilis ⁊ despe-
ctus iesus vobis esse videt̃. Hec dicens leti
ficabat amatores iesu ⁊ confundebat deriso
res eius ꝓut digni erant. Cunq̃ numerꝰ
ancillarum dei cepisset augeri. dñs iohãnes
spem iactans in adiutorio altissimi: fecit am-
pliora edificia ad habitandũ. vt plures ani-
mas saluaret: que de huius mũdi naufragio
ad xp̃m cõfugerant. Demum extra ciuitatez
versus aquilonem monasteriũ sanctimonia
lium nõ sine grandi labore cõstruxit. in quo
de domo magistri gerhardi sorores aliquas
assumens: fecit illas sacris lr̃is imbui. ⁊ habi
tu regulariũ sub perpetua clausura inuesti-
ri. Has strenue cum his que in ciuitate ma-
nebant per viginti sex annos domino iuuã-
te rexit vsq̃ ad vite terminum: nonnullis ta
men ad alia loca ꝓ nouis domibus inchoã-
dis ab ip̃o transmissis. Nam p̃mo sedecĩ tm̃
sorores in cõmuni viuentes repperit: sed do-
mino multiplicante numerum in diebus su-
is. post obitum centũ quinquaginta reliquit
Sed q̃ꝫ humiliter ac timorate inter tanta
bona de seipso senserit: testantur verba que
vni familiari socio aliquãdo dixit. Cum em̃
pariter in via transirent ⁊ de futura vita lo-
querentur: hec ait. Ecce frater si angelus do
mini ad me nũc veĩret ⁊ diceret. inclina te io
hannes ⁊ permitte caput tuum amputari et
eris in purgatorio: ego libenter hoc subirem
vt de salute mea certus essem et sic in gratia
mori possem. Alia vice in predicatiõe sua
hec dixit. O q̃ꝫ magnus ⁊ altus est status sa
cerdotalis: cuius dignitatẽ vix aliquis mor-
talis digne exequi valet. Ego si tã facile pos
sem tunicam sacerdotalem deponere sicut in
duere: statim eam hic exuerem. Aduertãt h̃
qui de sacris ordinibus gloriantur ⁊ intume
scunt. nec quantis debitis obligantur atten-
dunt: ⁊ discant de seipsis humiliter sentire. ⁊
in timore dei corda sua deprimere: quia tan-
to erit quisq̃ securior apud deum in futuro.
quãto nunc humilior in semetipso. Ecce iste
seruus dei multos labores fecit in vita sua.
passus est contumelias et detractiones ab
emulis: sed per patientiam vicit omnes. Et
dans deo gloriam. opus bonum quod in-
cepit fideliter consummauit: et tanto deo

plus placuit. q̃to hũilius de se sensit. ⁊ plẽs secũ ad celibẽ vitã traxit. Igit̃ postq̃ in vi/nea dñi quã dextera dei plãtauit diu satis vb̃timq̃ laborasset: venit dies ad vesperam in qua laboris sui p̃miũ reciꝑet: ⁊ ab omni oꝑe tꝑali cessare deberet: iuxta verbũ dñi dicẽtis Voca oꝑarios. ⁊ redde illis mercedẽ suam. Et ecce vi febriũ correptus infirmat̃: et esti/mans se iam migraturũ: denunciat priori de wyndesem egritudinis sue molestiã. ⁊ dierũ suorũ finẽ aduenisse. Quo veniẽte exponit ei desiderij sui intentũ. cõmendãs eidẽ sicut fideli cõmissario curã sctĩmonialiũ: q̃ten⁹ de ydoneo rectore eis ꝓuideret. ne feruor disci/pline nouit̃ introduct⁹ ꝑ negligẽtiã aut inso/lẽtiã deꝑiret. Cũ ḡ festiuitas dñice ãnũciati onis illuxisset. sequẽti die fidelis seruus xp̃i iohẽs ad celestẽ patriã anhelãs septimo ka/lendas aprilis animã deo reddidit cui totis viribus in corꝑe positus studuit a iuuẽtute sua famulari: Anno dñi millesimo q̃dringẽ/tesimo decimono: residente in sede traiectẽn venerabili dño frederico de blanckenhẽ no/bili ep̃o oĩm deuotorũ patrono pio ⁊ glorio so. Sepultus est autẽ in monasterio sctĩmo/nialiũ ordinis regulariũ in dyepẽuene añ sũ mũ altare in medio chori qd̃ ipse primus in/cepit: ⁊ ad honorem btẽ virginis ⁊ sctẽ agne tis cõsecrari fecit.

n Ouitius. Gratanter capio qd̃ dicis Felix dauentria q̃ talibus sacerdoti bus extitit adornata. Sed iter ince/ptum iam ꝓsequere: ⁊ q̃ necduꝫ audiui noli abscõdere mihi.

s Enior. Exigit feruida petitõ tua: vt adhuc quedam incognita tibi descri bã. Sed mens ꝓprijs grauata ma/lis quid digne dicere valet de virtutibus ꝑfe ctorũ: Quia tñ pietatis causa id facere cepi ꝯsequentia patiẽter aduerte. Breuiter tran/sibo ne tedium generet lectori sermo ꝓlixus Nec queras in verbis ornatũ: sed edificatio nem morũ in hũili cõuersatiõe deuotorũ.

De dño Lubberto berneri. Cap̃. IIII.

i Nter illa p̃mitiua deuotorũ lumina ria refulsit dauẽtrie magne humilita tis ⁊ summe obediẽtie sacerdos qui dam noĩe lubbertus filius berneri iohannis de swollis oriundus. Cuius feruidã in xp̃o cõuersationẽ plures mecũ nouerunt frẽs in wyndesem. in monte sancte agnetis ⁊ in fon te beate marie ꝓpe arnẽ. ex quibus multi ad huc manent: quidã autẽ in dño dormierunt. Quid aũt dicam pauꝑculus de tali egregio viro: cui testimoniũ ꝑhibet tam religiosa mul titudo? Sed ⁊ ipsi seculares viri consules ⁊ scabiny. necnõ sui tꝑis canonici ⁊ vicarij da uentrienses: dñm lubbertũ cognouerũt ma/gnarũ virtutũ fuisse virũ: qd̃ ex multis humi libus actibus eius ꝓbari põt. de quibus exẽ pli gratia hic aliquos inseram: tanq̃ suaue olentes ramusculos de bona arbore natos. Hic igit̃ iuuenili etate pollẽs ⁊ artis grãma/tice rudimẽta transcẽdẽs cum coetaneis so/cijs ciuibus suis ꝓfectus est ad studium pra gẽse: ibiq̃ breui tꝑe baccalauri⁹ factus swol lis redijt ab amicis suis letissime receptus. Nec diu postea deuotorũ fratrũ affabilitate tractus celesti inspiratõe ad emendationem emollit̃: inuitisq̃ parẽtibus ⁊ amicis clamcu lo recessit xp̃o seruire ꝓponẽs ⁊ studiũ secu/lare in spũale exercitium felicius cõmutauit Venitq̃ dauẽtriã ad mgr̃m florentium vite sctĩtate potissime tunc florentẽ: a quo pater/ne suscept⁹. docet̃ ꝑfecte renũciare pompis ⁊ curis seculi: ⁊ humilẽ vitã xp̃i imitare. Qui toto mẽtis eruore iugo obediẽtie se subdidit ⁊ disciplinã noue vite alacriter arripuit: ⁊ se metip̃m quotidie hostiã viuã dño offerens: ad summã ꝑfectionẽ ꝑ ꝓprie voluntatis fra ctionẽ cito ascẽdit. Sed pater eius berne rus potẽs scabinus swollensis indigne satis tulit q̃ filius suus florẽtij discipulus est effe/ctus: ⁊ ad tam humilẽ statum se cõuertisset. Misit ergo nuncios plures qui eum a ꝓpo/sito sancto reducerẽt. estimãs ip̃m nimis er/rare: q̃ parẽtes et seculi diuitias insipienter reliquisset. Sed lubbertus anĩo cõstans sta bat intrepidus. eligens magis sequi cõsiliũ xp̃i: q̃ facere voluntatẽ patris sui terreni. q̃a deus maior hoĩe est. q̃ se sup oĩa p̃cipit ama ri dicens. Qui amat patrẽ aut matrẽ ꝑsusq̃ me: nõ est me dignus. Interea accidit vt pater eius infirmaretur: ⁊ erat languor for/tissimus: vt nec loqui quidem posset. Nunci atum est ergo lubberto. quatenus ad patrẽ cito veniret si eum viuentem videre cuperet tur: vtpote qui in extrema necessitate consti/tutus. consilium salutis per ipsum deo ꝓpi/cio esset habiturus. Tunc ille filialiter cõdo lens patri egrotanti. memor dñici precepti: sed immemor iniurie sibi prius illate. acces/sit festinus ad domũ paternã ꝓpter anĩe sue salutem. Visitat iam securus infirmũ. quez dudum fugiebat ꝑsequentez: ac blande eum alloquitur. quem ꝑtulerat aduersantẽ. Vi/

dens aūt pater filiū suū dilectū: exhilarat̄ nimis ad eius conspectū. Et qō mirū est dictu incipit loqui p̄ gaudio: qui antea obmutuit otiis p̄uatus officio. Hor obsecrat ab eo veniam: vt sibi clementer ignoscat q̄ ei in via dei aliq̄ resistebat. Ille charitatis viscerib⁹ affluens: libenter cūcta remittit. Pacato igitur patre cum filio. saniori iam pater vtik cō filio: t nolens filiū bonis fraudari paternis. oia sibi dari p̄cipit: que hereditario iure ad ipm deuoluunt̄. Hec viuens ordinat quatenus deū post mortē ppiciū inueniat: t filij sui p̄cibus fideliter adiuuet̄. Post paucos dies p̄ obijt: t lubbertus memor bñficiorum p̄ris deuotas p eo p̄ces cū multis lacrimis fudit. Recepitq; deinceps portionē suā non ad cupiditatē ppriā: sed cuncta in manu dñi florentij in pios vsus fratrū tradidit dispensanda. At ille nō ad p̄uata cōmoda sibi credita retinuit: sed ad edificationē domus sue t solutionē expensarū exposuit. Hec est domus dñi florentij titulo nois eius insignis q̄ fauētibus ciuitatis scabinis p̄ gregatione clericoq; deotoq; fundata est: Anno dñi millesimo trecētesimo nonagesimo primo. Eodem anno lubbertus cum socio suo heinrico buyne viro deuoto p̄sbyter est ordinatus Qui ambo tāq; gemelli frēs lacte sctē deotionis in domo illa enutriti t magnis virtutibus ornati: sacerdotali honore digni censebant̄. viri sm̄ seculū genere clari: sm̄ deū deuotōe p̄cipui. hūiles sobrij casti benigni alacres feruidi amabiles tractabiles simplices t obedientes. Sed iam de dño lubberto p̄sbytero facto aliq̄ exēpla q̄ vidi t a fratribus sepe audiui dicere conabor. Quadā nanq; vice sedebat in camera sua scribēdo: misit q; dñs florentius p eo vt ad se veniret. Statim vt hoc audiuit. pennā de manu sua posuit. t de sede surrexit. Erat aūt in vltima riga lateris: t forte tria vl̄ q̄tuor verba adhuc scribēda restabāt. Dicit ergo ad eu⁹ frater q̄ missus fuit p eo. Scribatis vlterius illam rigam: t tunc latus est finitū. adhuc tēpestiue venietis. Ad hec sicut verus obediēs rūdit. Non plus: sed obedire. Ecce nouus marc⁹ cum eodē p̄miandus in celo. de quo in vitis patrū legit̄: q; vocatos ab abbate inceptam lram non cōpleuit. Facto ergo negotio lubbertus ad explendū opus suū redijt: repletꝰ fructu obedientie cum gaudio bone conscie tie. Tunc frater ille dño florētio exordine h̄ omnia recitauit. Audiens aūt dñs florētius tam p̄mptam lubberti obedientiā: respōdit ita eundē cōmendando. Lubberte lubberte q; bñ nosti lucrum tuum t aīe p̄fectū. Tam diligens erat in scribendo. vt cum ei aliquis loqueret̄: ipe nihilominus scribebat. t quod vtile fuit respōdebat. Alio tpe iuuenis quidem scolaris scripturus lram ad partes: de consilio eius dictauit eam in camera sua me p̄sente. Supuenit dñs florētius t ait. Quid facitis? Respōdi reuerēter. Socius meꝰ scribit lram ad parētes. Tunc dulcissimus pat ait. Scribe. vt scribaris in vitam eternā. Et iuuenis ille postea factus est deuotus religiosus. Et ego nō sum oblitus verborum dñi mei florentij q̄ locutus est in camera lubberti: q; bonus homo de bono thesauro semper p̄fert bona. Ad hoc em̄ studebat dñs florentius vt edificationis verbū p̄ferret: ad h̄ conabat̄ lubbertus discipulus eius. ne verbū ex ore mgri negligeret. sed festinanter impleret: Quidā deuotus licentiā petijt a dño florentio visitandi amicos t cognatos. Cōcessit ille ne cōtristaret importune petentem Postea reuersus t multa pericula exptus in via. accessit ad lubbertū xp̄i famulū dicens. Miror q; dñs florentius tam facile mihi licētiam dedit repatriandi: cuius tot pericula homini occurrāt in mūdo. Respōdit ei lubbertus. Si dñs florentius cognouisset vos tam fortem: t posuissetis totā voluntatē vestrā in h̄ placito eius. bene aliter dixisset vobis. Sed ille cōdescendit desiderio vr̄o t inclinationi ex pietate ne p vos peiora attentaretis Unde culpa est ex parte vr̄a: nō de cōsensu ipsius. Tunc ille. Bonum est q; hoc scio Alias melius p̄uidebo. vt faciam sicut dicit̄ mihi: vtens eius consilio qui me regere habet. Fatue igitur facit: qui contra superioris h̄ placitum p̄priam inclinationem sequitur sicut iam p̄batum est in isto: t multorum experientia idem testat̄.

Quicius. Libenter hec audio de virtute sancte obediētie. Et tinam p̄senti exemplo instructus de cetero caueam abundare in sensu p̄rio: sed semp̄ me inclinem ad obediendum p̄lato meo. Sed adhuc velim audire de hūilitate hui⁹ deuoti viri: q; nisi hūilis fuisset: tā cito nō obediuisset

Enior. Dignū est vt de h̄ aliq̄ tibi dicam. Nam in pia causa exaudire petentē: edificatōis est t nō pui meritū apud oipotētē. Hūilis fuit iste felicis memorie dñs lubbertus: hūilis corde. humilis ha

bitu. humilis actiõe, humilis sermone vt se-
quẽtia declarabunt. Solebat nanq; alio
rum virtutes altius cõmendare ⁊ seip̃m om
nibus viliorem reputare: ⁊ cum paupibus ⁊
simplicibus libentius q̃ cum diuitibus loq̃.
Unde quidã clericus ad eum veniens roga
uit vt aliqua bona ꝓ emendatione sibi dice
ret. Qui respõdit. Bone frater quid ego pi
ger ⁊ inutilis hõ tibi dicerem. Uade ad illũ
fratrem. ⁊ ipse te melius informabit. Ego sũ
sicut vas vrinale fetidũ. quod nunq̃ ad pu-
rum potest lauari: sed semꝑ de se fetorẽ emit
tit. Audiens hec frater ille multum edifica-
tus abscessit: ⁊ socijs suis dixit. Q̃ humilis
homo ẽ dñs lubbertus. Duo clerici inter
se de dño lubberto loquebant̃: quorum vn⁹
ait. Uidetur mihi q̃ dñs lubbert⁹ nimis au
sterum vultum p̃tendit: libenter sibi qñq; lo
querer: sed nõ audeo. Respondit alius. Si
placet. dicam sibi: ⁊ forte emendabit se. Ue-
nit ergo ad eum ⁊ dixit. Dñe libenter dicerẽ
vobis modicum. Qui respõdit. Bene pote
stis. Dixit ergo. Aliqui offendunt̃ in vobis
q̃ tam mature inceditis. ⁊ austere eos inspi-
citis. Ideo nõ audent ad vos venire: et vo
biscum loqui. Sitis magis affabilis ⁊ dulci
or in verbis vr̃is: vt libere accedant ad vos
Tũc respõdit humilis dñs lubbertus. Ego
libentissime me emendabo per dei gratiam:
grates vobis q̃ me amonuistis. Ex illa ho-
ra dñs lubbertus quasi in alterum virũ mu
tatus est. vultusq; eius hilarior apparuit er-
ga aduentantes: debita tñ honestate serua-
ta. Quodaꝫ tẽpore congregatis fratribus:
dñs florentius interrogauit de quadã mate
ria ex scripturis sanctis Multis ergo tacẽti
bus dñs lubbertus q̃ senior erat loqui cepit
Dñs florentius volens eum coram alijs hu
miliare ⁊ ꝓbare ait illi seriose. Lubberte esti
matis q̃ talia nescimus q̃uis nõ sum⁹ bac-
calaurij ⁊ magistri. Mox ille hũiliter respõ-
dit. Mea p̃sumptio. Habebat autẽ hanc cõ-
suetudinẽ: qñ de aliqua re parua corripieba
tur: vt se nõ excusaret. sed magis se reum fa-
tebat̃ dicens. Mea culpa aut mea negligen
tia. aut mea inaduertentia: aut mea leuitas:
aut mea obtusitas aut pigritia vel aliud cõ-
simile verbũ quod humilitatẽ sonaret. ⁊ fra
tres edificaret. Cum legeret ad mensam qñ
q; scienter titubauit vt a correctore mẽse cor
rigeret̃. ⁊ dissimulauit se interdũ audire: vt
eum amplius emendaret. desiderãs confun
di ⁊ ebes reputari quasi non sciret melius le
gere. Sed dñs gerhardus zutphanie. q̃ erat
corrector errorum in mensa ꝑpendens quia
nõ simpliciter de ignorantia errabat: sed ex
virtute humilitatis. cessauit eum iterũ emẽ-
dare. Habebat aũt vocem virilem ⁊ tubalẽ:
multumq; decẽter legebat. Frater quidã
quesiuit a dño florentio dicens. Quare me
non ita reprehenditis ⁊ exercitatis sicut do-
minũ lubbertũ ⁊ iohannem kessel cocum no
strum? Nonne esset etiã mihi bonum: vt me
aliquotiens exercitaretis et argueretis? Rñ
dit pius pater discretõis virtute plenus. Si
vos tam fortem ad omnia cognoscerem: be-
ne similiter vos ꝓbarem. Sed isti tales sũt.
vt ex increpationibus magis ꝓficiãt: nec in
de murmurant: sed humiliores ⁊ feruẽtiores
ex hoc fiunt. Gaudent enim se despici: ⁊ pre
alijs reprehendi. Solebat autẽ dilectus pa
ter istos frequẽter coram fratribus in presen
tia eorum arguere: quia licet eos duriter cor
riperet ꝓpter exemplum ceteris p̃standum.
intime tamen eos diligebat: sicut specialiter
in obitu eorum ꝓfusis lachrimis ostendebat
Huic deniq; dño lubberto sicut viro vir-
tuoso ⁊ prudenti veraciter sapiebant virtu-
tes: ⁊ maxime horrori erant passiones ⁊ con
cupiscentie carnales. Nam quod contrariũ
sibi erat. illud vincere conabat̃: ⁊ alias con-
similiter ad certandũ cõtra vicia fortiter in-
citabat. Quadam igitur vice cuꝫ aliquibus
fratribus deuote ⁊ feruenter de passionibus
vincendis loquebat̃. ⁊ vsq; ad mediam fere
noctez collatia mutua extendebant̃: atq; in
dei amore ⁊ emendatione vite corda eorum
ita sunt accensa q̃ seipsos obliuiscebantur
non sentientes somni vaporem. sed omnem
expellentes torporem in nouam quondã de
uotionem ex ignito colloquio verbi dei eui
gilabant experimentaliter ꝓbantes insemet
ipsis illum versiculum psalmiste esse cõple-
tum. Ignitum eloquium tuum vehemẽter:
⁊ seruus tu⁹ dilexit illud. Ex hac sancta col
latione valde feruebãt ipse ⁊ qui cum eo ad
spũalem profectum erant inuitati vt postea
ad cõmilitones fratres suos lubbertus iocũ
do ore diceret et affectuose repeteret qñ qñ
volumus nos iterum ignire.

Nouicius. Dum ista narras in ammi
rationem me ducis. O vtinam sem
per talia audirem: que me salubriter
cõpungerẽt ⁊ accẽderẽt: ⁊ nullũ vaniloquiũ
interueniret qđ cõsciam meã macularet. Sꝫ
ad vitãdũ scurrilia verba: ꝓfer vlteri⁹ hui⁹

hūilis sacerdotis exēpla. Fateor enī me ex deuota collatōe ista: ñ modicū leticiā recipe

Enior. Saluator nr ihesus xps dicit.

f Qui ex deo est: verba dei audit. Et qr tu libenter de seruis dei bona audis t legis: spero q hoc sit de gratia diuina. quā cū magna solicitudine custodire debes t ad humilitatez te semp inclinare. q in dño lubberto artius erat radicata. Quodā igit tpe stabat circa coquinā molendo synapiū: t supuenerūt quidā amici eius swollēses. visitare eū cupiētes. Intuēs aūt eos ammonitus est eos alloqui. ne forte offenderēt eius allocutione optabili defraudati: qr erāt viri honesti t cōsules noīati. Tunc humilis lubbertus sicut erat lintheo pcinctus accessit ad eos t salutauit familiariter amicos: non erubescēs seruili habitu corā amicis apparere: ꝙ deo gestiens magis humili in officio placere. Post breue colloquiū valedictis amicis rediit ad opus iniunctum: amici vo recedētes de humilitate eius plurimum sunt edificati.

Cum esset aliqñ swollis. quidā amicorum eius ibāt cum eo bñ vestiti: ille aūt sicut simplex frater ibat longa toga innocenter indutus. Hoc quidā videntes dicebāt de eo ammirando. Ecce quō transit agnos inter lupos Et erat apta cōpatio: qr ingens distātia vtriusq vite. Semel i estate habuit sibi capuciū simplex griseū pallidū et antiquū. Frat aūt amilius multū sibi familiaris t dilectus volens eū pbare dicit ei. Lubberte quale caputiū habetis modo? Satis male stat vobis. Nam sic pendet in collo vro q̄si essetis cum pulmone pcussus. Tunc ille letus respōdit. Frater mi quid dicis? Ecce t palpa q̄ bonꝰ pannus est iste: t desine vituparе qō nō sum dignus portare. Audiens hec amilius edificatus est in verbis eius. Rursū q̄z amilius hec mihi de eo recitauit dicēs. Iste dñs lubbertus ita hūilis est t mortificatus in ppria voluntate. vt etiā paruo puero se subderet: t minimo fratri in domo ita libēter obediret sicut dño florētio. si eū dñs florentius ponеret ad regendā hanc domū. Erat quipe vilis t abiectus in oculis suis. et ideo meliora sensit de alīs: t pcipue de eis qui seruiebant fratribus in coquina. Et dicebat. Iste iohes kessel t socius eius multū pcedūt nos in virtutibus: ipsi adhuc efficient superiores nostri Mā ofusionē nobis faciūt ppter teporē nostrū: t ipsi operant cum magno feruore. Vident esse serui nri sed reuera dñi sunt t mgri in via dei. Hec aūt ex cordis humilitate pferebat: quibus seipsum t alios optime informabat. Sciebat etiā cōpetenter bñ scribere. t libenter scripsit: vitans ocium t diligenter operi manuū instans. t alios inducēs ad scribendū. Rogāte aūt quodā iuuene vt exēplar ei scriberet: benigne annuit t fecit Et ait Bene addisces scribere: lōgos enī et molles digitos habes. Et deo coopante verū pphetauit. Scripsit aūt in rotunda scriptura hec verba p exemplari t bono memoriali. Tollite iugū meū sup vos: t discite a me q mitis sum t humilis corde. Jugum enī meū suaue est t onus meū leue. Ista verba intime sapiebant sibi. t ideo omissis philosophoꝝ dictis ad humilitatē xpi hortabat: q̄ ducit. ad verā sapiam t etnā btitudinē pmerendā. Jgit postq̄ humilis t deuotus sacerdos dñs lubbertus de silua cognoiatus. multis virtutibus clarus ex hoc seculo eēt migraturus: instanter petijt a fratribus vt eius recordarēt post mortē in orationibus suis. precipue tñ tpe scripture in cellis legēdo in priuato qñq oratione p defunctis. Cum ergo plaga mortalitatis dauētrie t in circūiacētibus locis graiter regnaret: plerosq etiā deuotos de hac vita subtraxit. ꝙ eterne luci vt pie credendū est in supnis cōiūxit. cōtigit etiā dñm lubbertum eadez peste pphendi. Et ecce in mense iulio tribus diebus ante festum beate marie magdalene cepit egrotare. t lecto decūbere: dicēs se nō diu hic pmansurū. Laborauit est ecōtra multis pcibus t quesitū remedium a deo t ab intelligentibus cyrurgicis: qr vita eius erat optabilis cunctis. Sed illius pualuere desiderioꝝ pces ad audientiā supnoꝝ ciuiū puolātes. Dicit ergo ei vnus de fratribus. Adhuc nō sepabimur tam cito: ꝙ in camera dñi florentij tenebimus collatōnes nostras. Tunc ille. nō hic amplius: sed in supernis cum sanctis. Cupiebat enī dissolui t esse cum xpo. Jgitur in die beate marie magdalene fecit coram se cantari sequentiaz Laus tibi xpe. Qua cantata ait. Q̄ deuota et feruida verba sūt ista. Et repetiuit intra se hūc versum ruminando. Quid nā haberet egra si nō accepisset: si nō medicus adesset. Adulti deuoti qui aderant hec audientes lachrymati sūt. Ille vo letus in dño consolabatur merentes. Frater amilius qui ei solicite ministrauit. multa edificabilia ex ore eiꝰ audiēs diligenter oia pseruabat. q̄ post obitū suū p epl'am fribus absentibꝰ p ordinē scribēs dig

fide exposuit: quã etiã ꝓ memoriali hic inse-
rere placet, in qua plenius felix obitus eius
et finis vite cognoscet. Luz igit octo ferme
diebus egrotasset, nec recõualuisset: tandez
multis doloribus fatigatus ad extrema per
uenit, z diuina cõsolatõe repletus: ĩ crastino
scti iacobi apli coꝝ fratribus qui exitũ eius
deuotis ꝓcibus tuebant: letꝰ ac feliciter ob-
dormiuit in dño: Anno dñice incarnationis
M.ccc.nonagesimooctauo septimo kalen-
das augusti, tẽpe bonifacij papa noni. Cuiꝰ
corpus in cimiterio sancti lebuini circa iohã
nem kessel deuotũ xpi famulũ collegã suum
in australi parte ecclesie reuerenter est sepul
tum: vbi z ꝑplures alij fratres ꝓ successum
tpis consepulti requiescũt in pace.

Scriptum ꝑdilecti dñi anulij de felici obi
tu dñi Luberti. Caꝑ. V.

In noie dñi amen. Anno natiuitatis
eiusdẽ Millesimo trecentesimo no-
nagesimooctauo, quartodecimo ka
lendas augusti, dñs lubertus von dem bu-
sche hũilis ꝓsbyter z hõ magni feruoris mor
bo pestilẽtiali coꝛreptus: ꝓ duos vel tres pri
mos dies somniãdo et dormiẽdo quasi sine
sensibus, sicut huius morbi mos est versa-
bat in lectulo: in quibus diebus ad tantã ve
nit debilitatẽ vt morti videret ꝓximꝰ. Post
hoc tñ confortatus videbat disponi ad ꝓua
lescentiã ab his qui aderãt, sed ipse ꝓ oĩa ha
buit se: q̃ si certissime se sciret moriturum. ali
quos cõfortans aliquibus valedicẽs. Etiaz
ꝑplures dictauit lras ad amicos suos fami
liares ꝓsbyteros z religiosos hinc inde in di
uersis locis: vt sibi ad purgatoriũ z loca pe-
naruz transeunti, missis vigilijs z oronibus
subuenirent. Deinde desiderauit conuocari
frẽs nr̃os domesticos dicens q videret sibi
vtile z cõgruum vt cũ quibus tot annis con
uersatus fuisset: pacificatus discederet. z ve-
niã ac indulgentiã peteret. Quibus cõuoca
tis sanctas apud eos innixus baculo q̃ sustẽ
tabat ita exorsus ẽ. Ego tot annis fui in do-
mo dñi florentij. z parum me emendaui z in
virtutibus ꝓfeci: sicut ꝓposui q̃ ibi veni.
Tunc eñ fuit oĩs intentio mea z ꝓpositũ q
vellẽ me dare ad oẽm hũiliationẽ subiectõz
abiectõz charitatẽ z ceteras virtutes: z in oĩ
bus me subijcere dño florẽtio z oĩbus fratri-
bus: qõ nõ ita feci sicut iam moriturus me fe
cisse gauderẽ. Sed fui vobis sepe scandalũ
z offensio: supbia mea z alijs ꝑplurimis vi-
cijs q̃ tunc ex humilitate ꝓferebat. Deinde
humilime ꝑtũcunq; debilis ꝓstratus in ter
ra cũ magna humilitate z lacrimis ab oĩbus
veniaz postulabat. O quis tam duri coꝛdis
qui lacrimas cõtinere potuisset: q̃ tm̃ virũ
patrẽ z fratrẽ coꝛdialissimũ cerneret tam hu
militer cũ lacrimis ꝓstratũ in terra? Deinde
eleuatus a terra z innixus baculo, cepit tre-
rum loqui ad frẽs: z exhoꝛtari eos vt fideliꝫ
z coꝛdialiter seruarẽt vnionẽ z charitatẽ ad
inuicẽ: z q̃ semp niterẽt se subijcere z in obe
dientia charitatis sibinuicẽ acq̃escere. z q̃ q̃
libet niteret esse minimꝰ z seruilis alijs. Etiã
q̃ fideliter frẽs se inuicẽ niterent custodire,
charitatẽ ammonẽdo z fraternaliter coꝛripi
endo de vicijs z inoꝛdinatis moꝛibus: z non
blandiri vel applaudere sibinuicẽ in vicijs z
negligẽtijs. z sic venirẽt ad verã vnionem z
charitatẽ ꝓ extirpationẽ vicioꝛũ. Addens. si
sic sil manseritis, z ita feceritis: a nullo habe
bitis timere, z eritis tã ꝑ murus inexpugna
bilis. Alioquin cito res perĩt, z oĩa nullius
reputatõis erũt: sed tm̃ vanitas z friuolum.
Post hoc humiliter rogabat frẽs vt fideliter
oꝛarẽt ꝓ eo, z memoꝛes essent sui in oronibꝰ
suis sicut in eis cõfideret: z specialiter in illis
oronibus quibus q̃tidie infra laboꝛẽ manu-
um se exercitãt, z sic valedicẽs fratribus di-
misit eos. Deinde altero die dictauit vnam
lram mittẽdo dño florentio z alijs fratribus
tũc absentibus. q̃ sequit in hec verba.

Incipit lra deuoti z humilis dñi Luberti
ad dñm Florentium.

Salutẽ z omne bonuz charissime pat
re infirmitate mea amilius dilectus
nr̃ credo vobis scripsit: hoc tñ addo
q̃ a sexta feria q̃ obꝛuebar pene vsq̃ ad ter-
ciaz feriã sine sensibus doꝛmiẽs: nesciẽs quõ
huc illucq; in lecto me verti. Sed nunc cum
dñs ꝓpter bonitatẽ suã ingeniolũ meũ mo-
dicũ reilluminauit. nõ potui pacifice ex hac
miseria transire: nisi vobis saltẽ semel z num
q̃ amplius in hac vita doloꝛẽ meũ z necessi
tates infinitas mihi ꝓcipue iminentes obuo
lutus pedibus vr̃is filialiter aperirem. Jam
eñ terribili dei iudicio coꝛam angelis eius z
aduocatis nr̃is ꝓcipuis pñtandus sum: cuz
maxima verecũdia pctõq; illoꝝ. de quoꝝũ
remedijs vos me sepissime instruxistis. Sz
heu tunc non cogitaui q̃ mihi tam grauia z
terribilia foꝛẽt sicut vos ea ponderastis. Et
qz dñe florẽti manui vre ꝓpie in dei iudicio
nescio cõtradicere sup passionibus meis q̃s
mihi scripsistis, licet tñ multis z imꝑtunis

precibus meis ad hoc vos quodāmō coegi: et eādem cedulam amilio dilecto nostro vobis p̄sentandā cōmisi. vt miseri cordius ex illis & alijs videatis qd iam patiar in loco horroris & imanium penarū: & vt p̄cibus vris mihi maxime necessarijs occurratis. Predilectissime pater si apud vos p̄sens essem flebilib⁹ oculis vos rogarē vt mihi p̄cipue de inobedientia et alijs offensionibus: vt inde nō terribilius dānarer paternaliter & sincere velitis indulgere sicut nō dubito q̄libenter indulgetis. Nunc loquar ad vos dilectissimi fratres qui vita vestra & conuersatione me tepidum et negligentē tociens ad emendationē reuocastis: dulcissimis vestris āmonitōnibus me tociēs de passionib⁹ meis āmonuistis. ℔ heu miser ego vt scitis me non emendaui. quātū potui & debui: nec exempla vīa nec verba poterant duriciā cordis mei cōpūgere sicut expediebat mihi: nesciēs tū nec preuidens q̄talis sum ex hac vita ad loca horribiliū penarū. vbi serpētes sunt mordentes. leones feroces. lupi rapaces: & infinita monstra demonio⁹ subito essem deducendus. Gratias tū oibus vobis p̄ vobis exhortatorijs & bonis exemplis. si quas possem nunc̄ reddere negligam nec sufficio: qr quātulūcūq; in hac vita profeci. hoc adiutorio dei et vro profeci nec mihi asscribo. Nunc etiā de oibus negligentijs meis humiliter me pedibus vestris prosternens. corde & ore coram deo et vobis me accuso: et veniā de singulis peto. Rogo etiā vos quatenus obitus mei diem illis quibus vobis visuz fuerit expedire q̄ tū satis facietis. denūciari facere velitis: & p̄ me diuinū officiū vigilias & alia que vobis vident fieri faciatis. Valete valete. & inetnū valete vos amplius in hac vita nō visurus. Dictata hac littera in vigilia sācti iacobi apli. resedit ad plegendum eam si forte aliquid placuisz aponere vl deponere: tunc subito inuasit eū tantus horror & tanta debilitas vt oibus viribus destitueret. et sic ab his qui aderāt reclinatus & reductus est in lecto. Et statim p⁹ hoc cepit magnis doloribus & angustijs agitari. ita vt instātissime cum lugubri alta & lamentabili voce clamaret: & peteret vt p̄uocarentur fratres domus nre & alij deuoti extra domū nostram vt ofonibus suis sibi succurrerent. Quibus cōuocatis incepit mirabiliter tremere pectore. & oi corpe vehemēt palpitare & cōquassari: pallescē sudare versis oculis horribiliter videre. ore ac dentib⁹ fremēs ac stridens dabat rugitus anxios & voces lugubres. Interea deuotis vndiq; p̄currētib⁹ et cū lacrimis p eo instāter orātib⁹ respiciēs ad eos et ipse aliquantulū incepit lacrimari. Tūc innuit mihi amilio q̄ sp sibi aderā vt cereū sibi i manu q̄si statim moriturō positū remouerē: et vt cū eo legerem⁹ septē psalmos. qr adhuc nō essz moriturus. Incepit g̃ legēs mecum vnū versum. alijs dicētibus reliquū: & sic quasi vsq; ad finem magno feruore & deuotione continuabat. Quibus finitis dixit. Cantemus oēs in fine apud sanctā mariā: & sic incepit. Salue regina cum coll. Et antiphonā sepius cū magno affectu & deuotōne repecijt. p̄dicens collectā: mutās sepius verba scōm affectū & deuotionē suam. Et cū sibi successiue vis loquēdi subtraheret: sepissime eādem antiphonā incepit vt eam alij p̄sequerentur. Quo satis diu cōtinuato dixit mihi amilio: q̄ ego dicerem fratribus q̄ orarent p eo sub silētio in cōpūctione cordis. Post hoc diu iacuit sine loquela: & vt ad extra aparuit in magnis penis et angustijs. Deuoti vo et fratres nostri p totam diem apud eum orantes p̄seuerabāt: de hora in horā mortem eius expectando. Post̄q diu sic iacuisset: vocauit me dicens. Amili frater nunc mihi vis loquē di restituta est. Dicatis ergo fratribus nris & oibus deuotis. vt quiuis eoz p me legere incipiat psalteriū: & q̄ in principio et in fine cuiuslibet psalmi flexis genibus orent vnū aue maria. Post hoc dixit mihi. Dicatis fratrib⁹ q̄ ego nō curo multitudinē psalmoz. ℔ q̄ alij quādo expectent modicū infra psalmos: me distantes & in cōpunctione cordis p me dīm orantes. ne pre multitudine psalmoz obruātur in intellectu. Post̄q hoc eis dixissem. dixit mihi. vt oibus cōgregationibus demandarem vt orarent p eo septem psalmos: horas de dīna. horas sctī spiritus: et si qd aliud scirent. p̄seuerātes secū in orationibus. sic expectando mortē suam. Quo facto. subiūxit dicens ad me. Frater timeo fratres & sorores grauare. sed cogit me necessitas. qr oīno nō confido in me: sed valde multū in ofonibus deuotorū hoim. Quid videt vobis? Tunc cōsolabar eum vt esset bene contētus: eo q̄ libentissime facerent. Deinde ab hora vespar vel circiter vsq; ad octauā horam iacuit sine loquela in magnis ardoribus. Octaua hora cepit denuo loqui et efficiebatur totus tranquillus. Post hoc vocauit me ad se: et dixit mihi quomodo p diem fuisset secum. Primo

q̄ habuisset multas ⁊ mirabiles tēptationes. Et q̄ venisset ad eum quidam malignus spi ritus i specie fratris nostri iohannis kesel. q̄ multis modis nitebatur eū decipere. ⁊ q̄ iste spiritus valde multa ⁊ mirabilia dixit sibi de gloria celesti: de diuersis subtilib⁹ et altis ma teriis de quibus multa vera ⁊ conformia scri pturis. sed multa intermiscuit falsa: ⁊ q̄ mul ta mirabilia dixisset sibi que non sciret expri mere. q̄ modus loquēdi fuit spūalis: ⁊ q̄ spi ritus ille videbat cōiunctus spūi suo vt ipse loqueretur sibi ⁊ spiritus suus respōderet ei. Deinde dixit. Isti spūi fuit valde cōtrariū q̄ aliquādo alloq̄bar vos. Quādo volui vos alloqui: tunc dixit mihi. Nō loquaris carni: non loquaris carni. Etiā fuit sibi valde ꝟsū q̄ ego feci fieri tā multas ofones a deuotis: et q̄ tantū in eis cōfidebam. Et quando ego petij a vobis q̄ legerent psalteria. ipse dixit mihi ab intra: stercus stercus. vt quid pfidis in istis psalmis. maria gregorio. hieronimo ⁊ similib⁹. Tu deberes in deo pfidere. Deus irascitur tibi q̄ tm̄ cōfidis in istis rebus ⁊ nō solum in eo. Sed q̄ pusillanimis ⁊ timidus es ⁊ non fecisti ex malicia: ipse indulget tibi. sed noli amplius talia facere. Ego kessel sic nō feci: tamē sine purgatorio veni ad regnū celorum. Ade vo requirēte quō hoc esset: ille subiūxit duas causas. Una erat q̄ oibus bo nis ⁊ diuitijs tēporalibus pure ꝓpter deum et salutem anie sue renūciasset: et se ad talem humilem statum puta officiū coq̄ne dedisset et q̄ nūq̄ penituisset eum renunciasse. Se/ cunda causa erat q̄ cum magno affectu ⁊ de siderio sic perseuerauit in coq̄na sine vllo de siderio redeundi ad pristina. Et q̄ habuit fir mū ꝓpositum et magnū affectū in tali humi li statu ⁊ abiecto officio vt posset oibus serui re vsq̄ ad mortē pmanendi: ⁊ q̄ in tali statu et ꝓposito obijsset. Tunc dixit mihi dns lub bertus. Frater scio q̄ ista que iste neq̄ spiri tus narrauit de vero et dilecto fratre nro io/ hanne kessel vera sunt: sed vtrum sine purga torio venit ad regnū celoꝝ nescio. Et subiun xit. Iste neq̄ spiritus etiaz dixit mihi: q̄ ego sine purgatorio venirē ad regnū celoꝝ. Ade vo inquirente causam. respondit. Tu cora deo martyr es. eo q̄ p fratribus ⁊ sororibus tuis posuisti animā tuā: quia ex affectu ⁊ cha ritate elegisti apud eos manere in tali piculo mortis. Tunc dixit ad me humilis dominus lubbertus. Utrū sine purgatorio veniaz ad regnum celorum nescio: sed hoc negare non possum quin ex charitate ⁊ affectu mās apō fratres. Sed tm̄ est q̄ omia in multis verbis nitebat me inducere: vt cōsiderem in ꝓpijs meritis ⁊ virtutib⁹. Ego tū sp timidus nūq̄ confisus sum in meipso: nec adhuc confido. Sed ois pfidentia et spes mea in mia dei. in precibus ⁊ meritis gloriose virginis marie ⁊ alioꝝ sctōꝝ: et ofonibus deuotoꝝ hominum. Ergo placet mihi ⁊ gaudeo q̄ mlti boni psal mi et ofones lecti sunt. Aliqñ puauit me oi bus sensibus pter solum auditū: ⁊ illum simi liter conabat auferre. sed non potuit. Itē do minus lubbertus dixit mihi ō pluribus alijs mirabili bus rebus qua dyabolus dixit sibi. quoꝝ plura erant heretica et contra fidē: ad que nitebat eū trahere sed multa intermisci uit vera. Et sic scio q̄ fuit malignus spiritus qui conabat me despicere: qm̄ plura falsa et mendacia semp miscuit. Apparet igitur mihi q̄ valde vtile et necessariū sit homini morien ti: q̄ habeat hoiem intelligentē apud se sicut sunt fratres nostri vsq̄ in exitū. Hec in vigi lia sancti iacobi ap̄li post octauaz horam de vespe narrauit mihi. Post hec totus debilis in magna tranq̄llitate ⁊ pace cordis vsq̄ ad mortem pdurabat. Valde enī ardenter cupie bat dissolui et esse cum xp̄o: habens firmā fi/ duciam et spem de aduētu dñi nostri iesu xp̄i gloriose virginis marie. ⁊ alioꝝ sanctoꝝ. Et in tali ardenti desiderio cum magno feruore orans suspirās ruminādo deuotos psalmos specialiter psalmū. Beati imaculati. vsq̄ in crastinū scti iacobi pdurabat. sepius inq̄rēs q̄ ppinquus esset mortis: ⁊ ne adhuc haberet oia signa mortis An ne breuis anhelit⁹. esset verum signū mortis et huiusmodi. Et in mul lo eum melius cōsolari potuimus: q̄ mortē ppinquā adesse diceremus. Aliquādo cum magna fiducia quasi exclamando. O qñ ve niet dominꝰ iesus et sancta maria cum ange lis sanctis absoluere me et huiusmodi. Spe ro q̄ non diu expectabūt. Och si vellent cito venire. och si vellent facere finem. Spero q̄ non diu hic durabo ⁊ hmōi. Et sepissime in uocabat sanctā mariā hieronimū ⁊ gregoriū quos specialiter dilexerat: ⁊ alios sanctos vt orarent p eo ⁊ adessent ⁊ succurrerent sibi in hora mortis Etiā petijt vt aliquādo breuiter alloqueremur eum excitādo ad inuocationē sanctoꝝ ⁊ ofonē: ⁊ alias oraremus p eo in si lentio suspirijs ⁊ gemitib⁹ in cōpūctione cor dis ad dñm secum suam mortem expectātes Sic in tāto feruore. in tanta deuotione. in tā

ardenti desiderio dissoluendi. et in tam affectuosa ac fiduciali expectatõne aduẽtus dñi nr̃i iesu xp̃i: gl'iose v̄ginis marie sctõrũ angelor̄ ⁊ alior̄ sctõr̄ ꝑueit ad horã extremã. nec vt videt̃ fraudatus est a desiderio suo. Jam eni in membris oĩbus p̃mortuus et totus frigidus. sola vita in lingua et pectore videbat̃ palpitare: vt vix aliquod mẽbror̄ videbatur posse mouere. Et ecce subito sine cuiusq̃ sustentatione seipsum ꝓprio motu erigens. cõplosis eleuatisq̃ manibus: oculis sursuz versus parietẽ defixis illac reuerendissime cum omni deuotione inclinabat. Et viribus quibus potuit: raucam ⁊ fractam vocem recolligens exclamauit. In gloria. in bonitate tua: in misericordia tua suscipe suscipe. In gloria in gloria. in bonitate ĩ bonitate in misericordia suscipe suscipe suscipe. Et dum sic erect⁹ sedens hec sepius iteraret. tandem reclinatus ad lectum: bina vice eisdem moribus et gestibus eadem replicans se iterum erexit. Qui vltima vice reclinatus videbat̃ iacere in magno stupore ⁊ ãmiratione. Ego v̄o inquirens alloquebar eum dicens. Lubberte frater quid est? quõ est vobiscum? Ipse autẽ quasi cũ magna ãmiratione rñdit. Mira mira. mirabilia mirabilia. magna mirabilia vidi. quãdo me erexi. Quo dicto statim subiũxit. Vocate fratres. vocate fratres Quibus cõuocatis. statim modicũ agonizando expirauit. et feliciter in domino obdormiuit: plenus virtutibus et bonis operibus. de quo benedictus sit deus in secula Amen.

Ex epl'a dñi florentij de recõmẽdatõe ei⁹.

Quis non doleret de morte dilecti fratris lubberti qui eum nouit: quis nõ fleret si quis eum dilexit? Quis non de domo nostra plãgeret ⁊ lamentaret̃. si diligenter respiciat quantã ruinã: quãtũ casuz domui nostre mors e⁹ minat̃: quantũ humilitatis exemplũ: quãtũ feruoris ad cõmunia spectaculũ ꝑ mortem ei⁹ ablatum sit? Quis remansit qui vt ipse ad oĩa deuotionis precipue et contẽptus exercitia feruet? Quis nostrum vt lubbertus cõmunia ꝓmouet? Quẽ vt ipsum ꝓ domo nostra cõmedit zelus dei. Quis nostrum remãsit. qui sibi tam vilis in oculis ꝓprijs: tam parũ sapiens tam parum ydoneus sibi videatur. Hor̄ oĩm exemplum in eius morte ablatũ est. Hinc merito pie dolet qui domũ nostram diligit. Hinc lacrimat̃ qui ꝓfectum nostrũ in spiritualibus affectat Hinc nos quantũ dilectũ fratrẽ lubbertũ dileximus tantũ dolemus: quãto corda nostra sibi erant vnita. tanto amarius sentiũt eius sepationẽ. Vere erat nobis cum dulcissimo fratre lubberto cor vnum ⁊ ania vna in dño. Pensate igit̃ ex vnione cordiũ dolorem sepationis. Que mensura tristicie: ex amoris q̃ntitate ꝑpendite. Verũ si breuiter et clare mẽsuram tristiciarũ et dolor̄ nostror̄ scire cupitis: qui vtiq̃ tantus et tam grauis est. vt vix duas rigas vel tres in litteris vr̃is potuim⁹ legere. vix tres rigas rescribere potuim⁹. q̃n effluerent lacrime copiose: ⁊ scribere ⁊ legere ꝓhiberẽt. si inquã hui⁹ tristicie ⁊ miserie mẽsuram scire cupitis ꝑfecte: propria corda vr̃a inspicite qui nobiscuz similiter dilexistis lubbertum.

Collecta quedaz ex deuotis exercitijs domini lubberti. Capitulum. VI.

Tuum erit laborare ꝓ vicijs tuis extirpandis: ⁊ ꝓ virtutibus acquirendis. Sz nisi pure ex corde deo teip̃m resignaueris et sibi vlterius cõmiseris generat tibi magis p̃sumptionẽ: ⁊ faciet te durum et ꝑplexum et anxiũ ⁊ pusillanimẽ. Labora ergo cum verecundia et quiete et timore. sed resigna ⁊ cõmitte deo vt faciat sicut voluerit et noli tristari vel deici. si nescis ꝓpositũ tuũ exequi. forte sic est voluntas dei vt non cõfidas ꝓprie virtuti. In or̃one nihil intende nisi deo ⁊ psalmodie quasi in conspectu dei. Et cõmitte voluntati sue libere ex toto. ⁊ abice leuiori modo quo poteris suꝑfluas et vanas cogitationes: ⁊ ad hoc tende quasi tu solus coram deo et beata virgine ⁊ oĩbus sctis stares. ⁊ ostende eis necessitatem et vulnera anime tue. Noli attendere fratres in or̃one. in colloq̃o. vel vbicunq̃. nec etiam quoscũq̃ quia valde alienaris a te ipso. ⁊ dissoluit virtutem mentis. facit te suspiciosum et amarũ obscurat intellectuz generat dei obliuionẽ et aꝑplausuz hoĩm: obnubilat intellectũ turbat cõscientiã. Habeas cor pacificum: ⁊ a fantasmatibus rerũ ⁊ a peccatis auersum et ad deum cõuersum. Tene faciem cõmunẽ cum ceteris sine nimia austeritate aut serenitat̃ oñtatione. et apud te ipsum semꝑ int⁹ maneas Et in quocũq̃ oꝑe auersus fueris ab ista forma. nitere reformare te. ⁊ sic semꝑ tranquillo animo ꝑficies voluntatem dei: et custodies te a vicijs ⁊ semꝑ hilaris ꝑseuerabis Caue omni modo in oĩbus vehementiã: ꝑ oĩa deliberato anĩo facito absq̃ oñtatione. Nũq̃ debes alicui aliquid dure dicere vl' oꝓprobriose

increpare: aut deridere increpãdo. Obsecra et mone vt charitas poscit: & qñcũq; turbidi animi es. patienter & quiete suffer illa q̃ sunt tibi cõtraria & passioni tue: & p̃ tunc nihil mone ꝓtra hoc vel de illo ad qđ iportune agitaris. Poti⁹ expecta donec gr̃a dei & serenitas mentis redierit. Fuge interim ad camerã et ad oronem tq̃ infirmus & obsessus & cogita In patientia vestra possidebitis animas vr̃as Elige ad tẽpus solitudinẽ & laborare manibus: et patienter orare & facere sine iportunitate. Semp aliquid de deo aut sacra scriptura ruminare: quod ad amorẽ vel timorẽ dei. aut ad horrorẽ vicioꝝ te inflamet. In omi actione tẽporali non nimis stricte attendere exteriora et ornatũ s̃ intendere voluntati dei solum: & sibi totũ cõmittere cor & oculos auertere ab hoibus. abintra sp manere. exteriora obliuisci: ad celestia oronem suspirijs. lectione cõpunctione tendere: & mentẽ ad p̃dicta frequẽter exacuere. ostentationẽ et p̃sũptionẽ fugere. abicere imagines hoim de corde. In hoc ois virtus ois ꝑfectus exequi volũtatẽ dei & sibi placere Ad hoc tende vt intẽtio tua sit ad deum & fm deũ: & abicere passiões aie. Hoc habe p̃ regula infallibili. Quicqđ placet dño florentio et fratribus: hoc vult deus vt facias. q: ipsi habitãtur a deo. & ipsi nihil querunt nisi eius volũtatem. Omia fac cum consilio dñi florẽtij. & qñ abest eodem modo per oia quasi ex deo fac cuj⁹ ꝓsilio dñi gerhardi: q: lõge sapientior humilior cautior & spiritualior & abstractior te est & facit magis scõm voluntatẽ dei quã tu. Cauendũ est multũ occasio vitioꝝ. Et sepe inquiete videris tibi aliquid esse: sed effusus in exterioribus reb⁹ apparet quid in te latuit. ex hoc potes multũ te humiliare. Longa locutio hominẽ a se rapit. & ducit in ignorãtiã: p̃meditationẽ aufert inordinata ꝓfert. Necessariũ est ergo homini multa dicere volenti: frequens meditatio et interpollatio siue pausatio: scilicet si scõm beneplacitum dei loquat̃ vel non si declinat ad iactantiã & aplausum hominũ & ad vanã gloriã. Necessitatẽ pietatẽ & vtilitatẽ: attẽde in verbis et maxime voluntatem dei. Nullo modo loqui burdosa: vel alios v̄bis ad hoc incitare Nunq̃ ip̃rouise ex capite tuo derisorie alicui corã alijs aliquã defectũ dicere: q: signũ est supbie et p̃sumptionis & malum exẽplum alijs. Disce parũ & paucis v̄bis loqui. & cum p̃meditatione: & expecta aliũ in verbis & time audire vnde ledaris Discute v̄ba etiã cuiuscunq;. an sint vera vel detractoria. Firmiter ꝓpone p̃ gratiã dei de malo nullius hominis dicere nec libenter audire: nisi pia vtilitate. & tñ maxime caue ne seducaris. Assuesce ad nullã rem mũdi neq; tẽporale neq; spirituale cor inportune effundere: s̃ semp cũ timore viciorũ tuorũ mediocriter abstrahere cum discretiõe & pedetẽtim incedere ad horam te mutuare. & nunq̃ in toto a te recedere sed in verbo dei cor tenere suspẽsum. & reflexum contra vicia tua in cõi. tñ specialiter magis ꝓtra hoc quod tunc magis times. Et sic p̃ gratiã dei cum bono moderamine & matura deliberatione corã oculis dei loqui & facere quicqđ putas deo placere In cõmestione caue auiditatẽ & subitã cõmestionẽ. sed retrahe potius appetitũ: vt ceca & turbata concupiscentia tua illuminetur compunctione & auiditate lectionis: & cum quiete mastica aliquid de lectione. aut de illa particula. homo quidã fecit cenã magnã. Quicunq; ex cõmestione turbatus es in capite vel grauar⁹ tũc fuge ad camerã: vel loquẽs cum hoibus magis caute conare ad custodiã tutius est fugere et orare. Beatus homo qui semp est pauidus. Et veraciter scito. qñ declinas a timore ad securitatẽ. declinas a deo: & capieris a demonibus & a passionibus tuis. Tamẽ sic debes timere vt eo magis de deo confidas. Et quantũ videris tibi infirmior: tanto te faciet fortiorẽ. Restat ergo alijs magis credere: in te ipso trepidare. Propter deũ disce ab alijs virtutes et mores: & time vanã gloriã tuam. xp̃s tibi didicit tibi tacuit. Disce ab intra manere. & inter fratres et alios hoies cõiter & socialiter te habere: & extolle eos. cogita virtutes eoꝝ & vicia tua. Semp de aliquo cũ quo es virtutẽ aliquã cogita. et viciũ tuũ: ad humiliandum te ab intra ex vicijs interioribus deo & angelis et tibi notis. Accede ad studiũ sicut ad cibum capiendũ anime: vt lectione refecta discat in illis anĩa occupari q̃ legit et obliuisci tẽporalia & refrenari a vicijs. Nõ multũ simul est tibi vtile studere sine masticatione & ore sed parũ & masticare illud cum ore et desiderio: & sic mittere in ventrẽ aie et in mores et in virtutes vt anima his quasi nutrimento sustentẽtur. Sicẽ corpus cibo: sic anima virtutibus reficitur. Nunq̃ debes aliqua studere que non reficiunt animã: q: fructus studij est fortitudo anĩe. & ꝓpter virtutes acquirendas. Studere ꝓpter scire & propter docere alios. aut ꝓpter quodcũq; aliud

quã dictũ est.nõ nutrit aiaz: ꝫ facit eã insanã sicut superflui hũores corpus.ꝛ generat vanã gloriã. elatũ cor. incõpositos mores.vanas cogitatiões.instabilitatẽ mentis.dei obliuionem ꝛ ptẽptũ.aplausuz hoim.turbatã ꝓsciẽtiam.tenebrosuz intellectũ:ꝛ magis exinanit et debilitat aiam q̃ reficit. Igitur moderate studere ꝛ bene masticare magis reficit aiam q̃ ꝛsiderate multa absq̃ masticatiõe. Sequitur ergo q̃ ania mortua est que verba dei indesinenter non digerit in mores ꝛ in virtutes: vel cõsumit seipsam ꝛ fit putrida diuersarũ cõcupiscẽtiaꝝ malarũ humoribus:ꝛ cõsumit a demonibus sicut corpus a fermibus

In pulsu horologij quasi in medio inimicorũ versans et in te deficiens:clama ad deũ ꝛ ora. Ne derelinquas me dñe deus de⁹ me⁹ ne discesseris a me. Aliquãdo ad beatã virginem. Aue maria. Cogita te a deo respici. et opa tua ab angelis sibi pñtari:quid boni fecisti.quantũ ꝓfecisti. et quid mali cõmisisti.

Cum audis cãpanã cogita. Surgite mortui:venite ad iudiciũ. Semp niti sequi volũtatem alioꝝ in illis que non sunt peccata vel contra deum:ꝛ tuam voluntatẽ ꝛ ꝓsilium spabicere. Omia ꝓtraria ꝛ tibi dura cum laboze ꝛ doloze cape: et nulli ab extra importune cum inpatia rñdere Elige magis misereri ꝛ in hoc potius excedere q̃ in duricia. Quãdo interrogas prelatũ ꝛ rectorẽ tuũ.cogita q̃ dñs in eis habitans loquit̃ p eos et dicit suã volũtatẽ:ꝛ q̃ periculosum est tibi sue dispositiõi p eos resistere. Multotiens cogita de pctis quotidianis ex qua radice procederit. Timor ĩmoderatus vel nimia ꝑsumptio quotidie te impediunt Declinare ad diuicias ad delitias.ad honestatẽ ꝛ aplausum hoim.ad curiositatẽ ad delectatões terrenoꝝ:ad ppriam voluntatẽ ꝛ pprioꝝ videre.ꝛ fugere vel nõ curare hũilia.ad huiusmodi declinare:est regredi ad vicia.ꝛ auerti a xp̃o. et maxime ab regla pris spũal:q: ꝫ ẽ verissima via ad xtum tes resistere vicijs:et hũiliter obedire ꝑlatis.

De dño heinrico brune. Capl̃m. VII

Agne deuotiõis et sctẽ simplicitatis virum.nec nõ angelice puritattis sacerdotem p̃terire nõ debeo: sed suo p̃mordiali socio atq̃ p̃cordialissimo conpsbytero dño lubberto ꝓiungere placet:ꝛ aliquid in eius laudẽ pferre. Ipse est dñs heynricus bruyne.sodalis dñi lubberti:deo dilectus.et hoibus acceptus.oibus benignus nulli onerosus.hic de partibus hollãdie natus:ciuis fuit leydis ciuitatis ex honestis pntib⁹ ꝛ amicis. Sz nil estimãs seculi diuitias ꝛ honores amicoꝝ vitauit aspectus quesiuit dñm in tẽpore iuuẽtutis:ꝛ vsq̃ ad senĩũ adhesit illi cor de pfecto. Mansit aũt in obediẽtia in domo dñi florentij cum omi humilitate ꝛ mãsuetudine multa:audiẽs ꝓfessiones deuotoꝝ ꝛ celebrans missas suas cum magna deuotione et reuerẽtia.sine cura tpaliũ rex viuẽs in trã q̃llitate ꝛ simplicitate cordis:atq̃ int̃ fratres cõuersans sine querela.testimoniũ bonũ habens in tota dauẽtria: notus apõ religiosos in plurib⁹ locis. sicut verus israhelita absq̃ dolo ꝛ nequitia:tãq̃ colũba sine felle p̃ditus singulari inocẽtia vite. Oculi ei⁹ sp ad dñm: ꝛ vbicunq̃ solus esse potuit ab oõne deuota meditatione non cessauit. Sedebat aliq̃n hyeme iuxta focũ man⁹ suas calefaciẽdo: ꝫ faciẽ cõuertit ad parietẽ secreto interi oãs ꝛ silentiũ bene seruãs. Qõ cũ viderẽ.multũ edificatus fui:ꝛ eo ãplius eũ dilexi. Nũq̃ ego indecẽs verbũ ab eo p̃cepi.nec sup eo cõqueri audiui: nisi q̃ missaz suã ceteris tracti⁹ celebrare ꝓsueuit. Quo tũ facto plures seculares ad deuotionẽ misse sue traxit: et facilis ei indulgẽtia dabat̃ qz inuite a dilecto iesu separabat̃. Accidit aũt vt vir quidã fidelis occulta ipungnatõne dyaboli tentaret̃ in fide: qui etiã de sacramento altaris cepit quodãmodo dubitare de veritate corpis xp̃i. Js q̃ cũ staret ad audiẽdã missam huius deuoti sacerdotis.sepe ĩgemuit.dolẽs de prava imissiõe spũs maligni orauitq̃ dñm: vt sui i hac vacillatõe dignaret̃ misereri. Sz misericors deus qui aniaꝝ saluti varijs ac miris modis occurrere solet:p̃fatũ virũ noua ꝛ in solita visione instruxit atq̃ in fide suauiter ꝓfortauit Vidit nãq̃ inter manus sacerdotis sibi apparere non speciem panis:ꝫ formã specioſi pueri p̃ filijs hoim. et nimiũ stupens ac tremens gratias egit et deũ benedixit. Sacerdos xo de his nihil sciẽs:officiũ misse solito more cũ benedictõe cõpleuit. Nõ enĩ ppter eũ qui fide ꝛ gr̃a plenus erat hec ostensa sunt: ꝫ ppt infirmũ in fide roborandũ. Et qz fmo de venerabili sacꝛo incidit adhuc referam ꝓsimile factũ de quodã sacerdote in partibus frisie: ꝫ minus laudabilis vite. Siquidẽ bone memorie fratre nr̃o alardo narrãte cognoui: q̃ erat secũ q̃dã p̃sbr parue scie ꝛ fame nõ clare Jste cũ eccl̃iaz intraret vt diuina celebraret: honesta quedã matrona q̃ ei⁹ ĩperitiã cognouit: cepit intra se de eo suspecte cogitare ac

murmurando dicere. Quid tu imperite vis facere ꝛ quō tu indigne poteris tam magnū sacramētū ꝓficere? Hec ea cogitante ꝓsbyter cepit celebrare: et diuina misteria tractare et cōsecrare. Factū est aūt dū venerabile sacramentū ritu ecclesiastico ꝓsecratū eleuaret. et oīnis ꝓl's hoc flexis genibus fideliter adoraret: matrona supradicta vidit in eleuatōe aptis oculis figuraz hoīs xp̄i. numiū stupida et perplexa. Finita itaq; missa hanc visionē alteri sacerdoti secrete exposuit. ꝛquid mali de celebrāte antea cogitauerit humiliter cōfessa est. Qui diligēter geste rei ordinē et visionē examinans matrone rīndit. Hoc deus ꝓ vra salute fieri ꝓmisit. ne de cetero male de sacerdotibus cogitetis: nec de vera ꝓsecratiōe dubitetis. licet male fame sint ꝛ īdigne vite. Illa hec audiēs firmā fidē tenuit: ꝛ deo iudiciū de sacerdotibus eius cōmisit. Sed non te pigeat aliud iterū miraculū de hoc sūme veneratiōis sacramento audire. Eo nanq; tpe quo monasteriū montis sctē agnetis illic moraturus intraui: quidā deuotus clericus mecum diu in eodē loco habitās ꝓ quadā causa ad vicinū monasteriū prexit. Cunq; in itinere esset: iunxit se illi quidā secularis cum eo socialiter vadens ac familiariter colloquēs. Factū est aūt dū pariter ambularēt ꝛ de deo ꝓferrent: ait ille secularis clerico secum comitanti. Dicā vobis amice dilecte quid mihi in vita mea breuiter accidit. Longo fui tēpore q̄ intrans ecclesiam nunq; potui sacramētū altaris in manibus sacerdotis videre. Estimans aūt q: nimis remote tunc starem ꝛ pre caligine oculoz nō possem bñ videre. accessi ꝓpius quātū ausus fui ꝛ licuit: ꝑ nihil penit⁹ ꝓfuit mihi. nihil q̄ inter man⁹ sacerdotis cōspexi. At istud etiā vltra annū mihi euenit: ꝛ qua de causa non satis ꝓpendi. Tandē ī me reuersus et multū pplexus ad sacerdotē me cōtuli: ꝛ cuncta ei in ꝓfessione denudaui. Ille benigne me audiens ꝛ caute secreta pquirēs inuenit me stare in odio cuiusdā ꝓximi mei: cui ꝓ nulla re volui offensam qua me offenderat dimittere. Aniaduertēs bon⁹ ꝛ discretus cōfessor culpā malicie mee increpando ꝛ ammonēdo ꝓdocuit me. asserens periculose valde fore ī tali duricia stare: nec posse aliq̄ veniā ꝓmereri. nisi ex corde dimitterē offensas oīnis: atq; idcirco mihi istud accidere. q: non essem dignus diuinū sacramentū oculis malignis ītueri. Auditis his sacris monitis acquieui ꝓsilio sacerdotis. ꝛ toto corde cōpūctus remisi ex integro iniurias nolēs meipm de cetero vindicare: quatenus possem deo reconciliari ꝛ gratiā ꝓditā recupare. Tunc demū sacerdos me absoluit: ꝛ īposita penitētia abire ꝓmisit. His gestis statim ad ecclesiā intraui ꝛ missam audiui. deo mihi ꝓpicio facto sacrū corpus xp̄i in manibus sacerdotis oculis meis clarissime vidi ꝛ gratias agens deū in mirabilibus opibus suis benedixi. Sz ad ꝓpositū redeundū ꝛ de felici fine dilecti dñi heinrici aliquid iam tractādū. Nam cui⁹ vita virtutibus ornata extitit: eius q̄z exitus felicem transitū ex hoc mūdo meruit habere Inter alias virtutes homo iste pius ꝛ deuotus. suo ꝓpiori humiliter erat subiect⁹: dans exemplū bonum ꝓsbyteris ꝛ clericis. ne se eleuent ꝓpter sacerdotalē gradum supra iumentores. Celebrauit aliquotiens in festis apud leꝓsos de licentia dñi florentij vbi eidem tūc ministraui. Quadā vice cum fratribus prexit ꝓ indulgentijs in arnem: ꝛ interrogatus est in via ꝓ quanto indulgentias suas daret Qui ait. Libēter darē indulgētias meas ꝓ hac gratia vt quotienscūq; alicui aliqua bona dicerē: q̄ ille statim ꝓuerteret. ꝛ vitam suam emendaret. Qō audientes fratres mirabiliter edificati sunt: de taz bono responso ex magno aiaz zelo ī corde pio ꝛ puro. Igit̄ anno dñi. M. cccc. xxix. cū pestilētia regnaret sutphanie. vbi tūc fratres dom⁹ dñi florētij a dauētria ꝓscpti cū mltis alijs deuotis mo rabāt: dñs heinric⁹ ipsa peste īfirmat⁹ ē. ꝛ ad extrema puenit. premiū laboris sui a dño ꝓfi dēt expectās. Qui fere a tpe mgri gerhardi retinet ī domo dñi florētij. p ānos circit. xliij. sacerdotio fūct⁹: diutissime viuēs vltra oēs q̄ secū in ꝓmo feruore incepert. Sz ꝓ oē tps suū laborauit in ope scpture: quē mltotiēs vi divasa coq̄ne lauātē ꝛ alia hūilia opa faciētē Pene nihil sciuit nec voluit loq̄ nisi de deo ꝛ de salute aiaz. Et qō exercuit in vita ꝓtinuauit vsq; ad mortē. Nā oīns horas suas legit vsq; q̄ tradidit spm̄. Nec lectionē sacre scpture intermisit in īfirmitate sua: ꝓsolationē q̄rēs poti⁹ in ꝓmonib⁹ dei q̄ incōfabulatōe hoīm. Migrauit aūt ab hīs seculo pijssim⁹ sacerdos anno dñi supdicto in crastino sctī bartholomei apli circa. xj. horaz diei: ipso die sctī gregorij epi traiectēs. Sepult⁹ ē aūt ī cimiterio scē walpurge vbgis apd collegiū canōicoz ī sutphania. De dño gerhardo sutphanie. VIII.

Ibet iā deuoti ꝛ eruditi viri dñi gerhardi de sutphania virtutes breuiter

indagare: ꝛ ꝓ bono memorali vite eius exemplo atq; scripta future generationi imitãda ꝓponere: qui inter primos frēs ꝛ diuine legis zelatores meruit pstãtior noiari. Et lz breui vixerit tpe: gratissima tñ nob reliqt doctrine monimēta. Erat ei studiosus valde ī scripturis sctis, trahēs etiã ex abditis sentētijs doctorũ varias aromatũ spēs, ꝓtra vicia morbos ad sanandũ aiarũ languores: sicut ꝑcipue patet ī duobus libellis ab eo editis, q̃z vnus incipit hō quidã, ꝛ alius intitulat. Ab infantia nanq; ꝛ puerilib⁹ annis ad discendũ inclinatus fuit, ingenio habilis ꝛ ad artes auidus liberales: refugiens ex aia negocia secularia, et quecũq; poterãt studiũ sapientie impedire. Cũq; adoleuisset bene indolis iuuenis pergressit ad extraneas scolas meli⁹ imbuẽdus, vbiq; toto conamine satagebat bñ frequentare: mane diluculo surgere, ꝛ ad audiendã lectionẽ tẽpestiue ꝑperare. Q̃ inne tps ad studẽdũ breue sibi videbat, semp ex ore mgri aliqd vberioris scie cape cupiẽs: qd armariolo pctoris sui tenacius inserebat. In tantũ anim⁹ eius flagrabat in scia ꝓficere: vt vehemẽter tristaretur q̃n ī scolis nõ legebat a mgris. Proinde q̃n q; flebat: q; diebus celebrib⁹ lectio nõ fiebat male ꝓtẽtus q; dies sine fructu lectõis transiret. Longe nanq; distabat ingenua mẽs ei⁹ a segnicie obtusor ꝛ euaginatõe lasciuor q̃ ꝑ plateas currẽtes lusib⁹ delectant insanis: horrẽtes scolas ꝛ ecclesiã raro visitãtes. Hic ꝛo pensabat ad qd venisset ꝛ cur scole institute essent: ideoq; acriter studio incubuit, et tam sapiẽter ꝓfecit, vt de scolastico discipulo etne sapie discipulus postmoduz fieri mereret. Hã deo disponẽte tandẽ ad studium deuotiẽse accessit, ibiq; inuẽtis, deuotis fratribus dño florẽtio firmit adhesit: ꝛ sufficienter iã edoctus fragilẽ mũdi statũ ꝑ xp̃i amore ꝛ ꝑpria salute dereliqt. Cepit itaq; cõuersus diligẽter emẽdationi insistere, ꝛ in spũali feruere ꝓfectu: ac mentẽ suã ab oĩm tpalium rerũ implicatõe segregare, ꝛ tanq; bon⁹ heremitari⁹ cellã diligere ꝛ ad ẽterna exercitia se dare: tps suũ studẽdo scribẽdo expẽdere, ita vt multi stuperẽt q̃ raro visus ẽ egredi ꝛ solatiũ de foris nõ captaret. Habuit autẽ ꝑ solatio maxio libros sctõs: ꝛ ꝑ spaciamẽto cãpi q̃ssuit sacra palacia celi. Trãsiẽs ꝛo ad eccliã: q̃si sine aduertẽtia hoĩm ptrãsiuit. Cũq; interrogaret an nõ impediret a trãseuntib⁹ secularib⁹: rñdit, Cogito q; grex porcorũ ibi trãsit. Quid ad me de statura hoĩm? Sedẽs in camera sua ita intẽtus erat operi suo, scribẽdo legẽdo orando: q; sepe de tota die non aperuit fenestrã nec foris respiceret, licet aura satis serena fuisset. Dixit ꝑ ei qdã ex fratrib⁹. Cur nõ apitis fenestrã vestram? Clos sedetis hic q̃si in cauea clausus: bonũ eẽt q; aliquã respirationẽ capetis. Rñdit hõ deditus studio discipline. Si possem vacare ꝛ scirẽ tñ ꝑcogitare: forte bonũ esset qđ ḧ facerẽ. Quesitũ ẽ ab eo qđ cogitaret q̃n ad prandiũ pulsatũ eẽt. Qui ait. Sicut ad vnũ sic ad reliquũ opus vado. Pene nihil curabat iste quid comederet: vel q̃n hora refectionis esset. Et cũ necessitas ad comedẽdũ vrgeret: magis ad auditionem sacre lectõis q̃z ad reficiendũ corpus festinauit. Fuit ꝓterea incuri⁹ sui corpis: maiorẽ curã gerẽs de viribus aie repandis. Et nisi dñs florẽtius ꝑ ei⁹ necessitatib⁹ solicit⁹ fuisset: cito seipm destruxisset ꝛ defecisset. Hinc accidit q; occultũ morbum quẽ medici fistulã vocãt diu patienter portauit: nolẽs aliq̃s secũ occupari nec ꝑ se expẽsas fieri: ꝑ dolores in corpe ꝑ anie remedio pati. Verũ vbi dñs florẽtius hoc ꝑcepit medicũ aduocauit: q̃ curã ei⁹ gereret donec sanaret. Erat aũt armari⁹ ꝛ custos librorũ magnã diligentiã hñs ꝑ libris colligẽdis ꝛ scribendis. Et multis clericis extraneis sacros codices ꝓcessit, vt haberẽt in domibus suis ꝛ in scolis lectiões sacras ad vitandum fabulas ociosas ꝛ vagos circuit⁹ in festis: q̃bus ꝑcipue ammonent clerici intẽdere diuinis. Et dicebat. Isti libi plus ꝑdicãt ꝛ docẽt q̃z nos dicere possumus. Hi libi sacri sunt aiarũ nr̃arq; lumina ꝛ solatia atq; vera medicamina vite: q̃bus nõ minus in hac pegrinatiõe carere possum⁹ q̃z ecclesie sacris. Diligebat aũt sacre theologie libros sup oẽs diuitias mõi: ꝛ plus gaudebat de bono codice bñ scripto. q̃z de prãdio lauto ꝛ optimi saporis vino. Sciebat ei q; nõ erũt sapiẽtes q̃ delicatis fercul⁹ ꝛ potib⁹ delectãt. Qui ꝛo studijs sacris dediti sunt: replebunt sapia, ꝛ celestibus secretis merent admitti. Igit libros in maxia reuerẽtia habuit: desiderãtissime ī eis legit ꝛ sub diligẽti custodia eos fuauit. Plures etiã clerici ad eũ ꝑ diuers casib⁹ ꝛ dubijs soluẽdis veniebãt, ꝛ libẽt collatões ei⁹ audiebãt: q; erat vir eloq̃ns ꝛ doct⁹ ꝛ ī mltis exercitatõib⁹ ꝓbatus sciẽs qđ vnicuiq; deberet rñdere. Frequẽter dñs florẽtius ipm aduocauit ꝑ negotijs domus disponẽdis: ꝛ ꝑci-

pue cū eo tractabat de his q̄ iuris periciā requirebāt. ⁊ spūalē causam expetere videbāt Unde si quid graue ⁊ arduū occurrisset hoc declarationi ⁊ examini mgr̄oꝝ vbi oportuit reseruauit: audiēs reuerenter doctores. ⁊ sequēs incunctanter sc̄ōꝝ auctoritates: dicta sua testimonijs sacris patenter affirmans. Quapropter a sapiētibus ⁊ lr̄atis viris pro ingenio sibi collato mirifice laudabat: ⁊ ipe p nihilo duxit hoīm laudes Non em̄ eloq̄ntie studuit esse sectator: sed bone conscīe obseruator. Itaq̄ ad intelligentiā scripturarū nō tam longe exercitatio studij eum iuuit q̄ spūs sc̄i informatio: q̄ intellectū dat puulis ⁊ misteria sua reuelat mētibꝰ puris. Ad quā sane puritatē cōsequendā oīm exercitiū suū direxit: incutiens timorē dei nouiter conuersis: increpans torpētes. ⁊ ad mortificationē viciorum exhortās in virtutibus pficere cupientes. Si inquit negligimus certare cōtra vicia: ꝓualebunt passiones ⁊ incidemus laq̄os dyaboli qui semp insidiaī pfectui nostro Idcirco laborandū est cum oī diligentia vt viriliter repugnemus: q̄ corona eterne glorie vincentibus est ꝓmissa. Postq̄ ergo illuminatus iste sacerdos humiliter ⁊ deuote inter frēs cum multa gr̄a cōuersatus est. ⁊ q̄plures libros plegisset: ante finē vite sue q̄ si nouiter cōuersus speculū monachorū ⁊ pfectus religiosorū iterū legere cepit: in q̄bus spīm deuotōis studuit recolligere ⁊ ad primitiuū feruorē se innouare. Nec diu superuixit tali pficiēdi zelo accēsus. sed memor dñi lubberti defuncti quez plūmū dilexit: et in cuius obitu lachrimas multas fudit. ipm in breui subsecutus est Nā missus cum fratre amilio ad abbatē in dickeninghe doctorē decretoꝝ cum q̄ sepius tractare de casibus iuris ꝓsueuit: reuertēs de via wyndesem venit. ibiq̄ p noctando. infirmatus est vsq̄ ad mortē Cui amilius inquit: videtur mihi q̄ mori vultis. Ad quē ille. Hoc etiā videt mihi. Itaq̄ crescente egritudine in nocte sc̄tē barbare virginis q̄si somno leui sopitus spīm vite exalauit Anno dñi. M. ccc. nonagesimooctauo etatis sue tricesimoprimo. Cuius corpus a prior re ⁊ fratribus digno cū honore in trāsitu aī forores ecclesie est sepultū. Audiēs aūt dñs florentius obitū dilecti dñi gerhardi cōtristatꝰ est valde. Et fleuit ipse ⁊ oēs frēs eius cū eo fletu magno. charitate nimia ꝓpellēte: q̄ sublatus est ab eis frater charissimus q̄ erat colūna domus ⁊ altera manus in negotijs pertractādis. Sed bñdictus deus qui talem vt rum nobis habere cōcessit.

De dño amilio de buren. Cap. IX.

Unc dilecti et deo digni sacerdotis dñi amilij habēda est mēoria: ⁊ huic cartule inserēda. Hic q̄dez successor reuerēdi pris dñi florētij i regimine domꝰ extitit scōs: ab ipso familiariter dilectꝰ. ⁊ multis virtutū gēmulis insignitus. Fuit nanq̄ de ptibus gelrie in ꝓfinio dñi de buren oriundus: ⁊ inter suos pgenitores de nūero curialiū curialis estimatꝰ. Cunq̄ studij causa daventriā applicuisset vbi studiū pticulare tūc satis viguit: tanta diligētia in scolasticis artibus pfecit. vt in breui inter pmarios vnus de doctoribꝰ fieret: ⁊ mgr̄o ꝓpter ingenij sublimitatē carius placeret. Dei aūt mūere factū est. vt tale ingeniū in seculari vita nō piret: nec mūdi honores p scientiaz ambiret. ⁊ oia tanq̄ stercora refutaret. Preuētus ḡ celesti gr̄a ⁊ ab altissimo inspiratꝰ. accessit ad domū dñi florētij: ⁊ attractꝰ est pietate sermonū eiꝰ subdēs se ꝓsilio spūsc̄ti p os reuerendi pris loquētis. q̄ ei monita dabat sapie salutaris.

Igiī postpositis scolis ⁊ amicis carnalibus derelictis. factꝰ est hūilis frater ⁊ xp̄i discipulus: atq̄ suo exēplo multis pfuit ad renunciandū seculo ⁊ seruiēdū xp̄o. Tradidit aūt semetipm ad hūilia q̄q̄ opa faciēda. nō pcēs corpi ppr̄ aīe sue salutē: nil pprij cōmodi q̄rēs in pūti ⁊ in ꝟtute sc̄tē obediētie gr̄ues etiā labores subijt pinsendo brax̄ādo: ⁊ alia q̄libet sibi ꝓmissa hilariī ⁊ fideliī exequēdo. Mirabanī multi q̄ i corpe nō grādi potuit tā laboriosa exercere q̄ vtiq̄ i seculo nō didicit nec pus facere ꝓsueuit: ⁊ vix aliqs fortior ꝓ tpali lucro pfecisset. Sz amor xp̄i ⁊ fratna charitas valēs ad oia. bone volūtati vires mīstrabat: vt merituz eiꝰ amplꝰ creſceret. q̄ plus oibus feruēti laborabat. Qui in tātū deo ⁊ frībus placuit. vt post dormitionē dñi lubberti ⁊ gerhardi: statim sacerdos ordinarei dño florētio adhuc viuēte. Cūq̄ primaz missā suā celebrare deberet. dñs florētiꝰ suppellitio indutꝰ affuit: donec officiū suum ad honorē dei pfecte deuoteq̄ ꝓpleret. Celebrauit aūt infra sūmā missā sup altare sc̄ti pauli ptinēs ad vicariā dñi florētij. satis secrete sine ꝓcursu ꝓpli. Hic itaq̄ pietate p̄cipuꝰ. ⁊ in oi ꝓmisso vere fidelis. cūctisq̄ in necessitate positis ꝓsolatiuꝰ amicus: tpe pestilētiali curā gessit ifirmoꝝ. patꝰ cū frībꝰ suis aut viuē aut mori ex obedientia ⁊ charitate f aterna.

Nam iohī kessel cōco domus ⁊ dño lubberto astitit intrepidus, vsq; in finem vite ministrando eis ⁊ alijs multis sibi morbo detētis ꝑe q; post multa obsequia fratribus impēsa egrotare cepit. sed deo miserāte ad cōsolationem fratrum recōualuit: ne tristiciā super tristiciā haberēt. Ab eius ore multa bona de virtutibus fratrū audiui. q̄ in huius opis libro vbi oportunitas requirebat cōscripsi: q̄uis relatorē eius noīatim nō expressi. Ille nit aliq̄n ad fratres in monte sctē agnetis et loquēs aliq̄bus sibi notis, hortabat eos permanere in sctō ꝓposito ordinis ad ꝓficiēdū in virtutibus. De cuius bonis morib⁹ ⁊ gratiosis verbis valde edificatus fui: q; serena facie et oculis ante se fixis stetit sicut agnus mansuetus astantiū facies nō attēdēs. Igitur post felicē dñi florentij obitū qui ipm ad gubernationē domus deputauit expletis in bono regimine q̄tuor annis ⁊ mēsibus quatribus obdormiuit in dño in ꝓfesto barnabe apli Anno dñi millesimo q̄dringētesimo q̄rto. Qui sepultus est iuxta dñm lubbertū in cimiterio scti lebuini ad australē partē ecclesie: nō longe a vestibulo sacerdotū.

Exhortatio dñi Amilij de mutua charitate seruanda. Cap. X.

Fratres charissimi hucusq; semp in vnione ꝓseuerauimus in charitate mutua: sed iam vt videt recessurus sum a vobis. Propterea cordialiter affecto. vt vnionē q̄ hucusq; feruēter tenuistis: de q̄ xpo sit laus ⁊ gloria firmiter ꝓseuerāter q; seruetis. Et illi cui cura domus cōmittit ꝓ oia sicut xpo. ⁊ sicut mihi hucusq; fecistis charitatiue obediatis: psonā eius nō respiciendo sed xpm in eo. Ideo nolite cogitare illa esse mala vel irrōnabilia vel saluti vre ꝓtraria q̄ vobis p̄cepit: q; nō ipse sed dñs p eum precipit ideo ꝓpter xpm et sicut xpo sibi obedialis. Ideoq; vobis ab ipso p̄cepta, tanq; sint de celo edita ꝓplere festinate: q; dñs nō semper vult p se ip̄m. vel cum miraculis vel cuz angelis' vobis voluntatē suam manifestare sed ita disposuit. vt p hoiem voluntatem suam nosceremus ⁊ hoi nobis talia cōsulēti vt p̄cipiēti sicut sibi obediremus. Ideo quecūq; officia vel p̄cepta charitatiua vobis ab ipso imposita libenti ⁊ hilari animo impleatis non cogitando vobis illa fore instructuosa: vel deuotiōis vel etiā salutis impeditiua. q; mille deuotōes respectu humilitatis ⁊ subiectionis: quā hō hilariter exhibet nihil sunt. Ideo si etiaz viderent irrōnabilia ⁊ magna inde impedimēta futura ⁊ facta nihil tñ vos iudicetis: ꝙ semp hūiliter i subiectōe nihil iudicādo ꝓseueretis. xpm sicut sepe dixi ⁊ non psonā in hoie ꝓsiderātes: q; nō ꝓpter psonā illi subijcimini ꝙ ꝓpter deū ꝓpter eternā salutē ⁊ ꝓfectū vrm. ꝓpter regnū celorū hoc agitis. Ideo q̄ cepistis pficite, nihil patrē vrm iudicando ꝙ eū summe venerādo: ⁊ in oibus sibi hūiliter ⁊ hilariter obtpando. nō cogitando vos esse tam senes tam exptos tā doctos tam sapiētes sicut ipse. q; nō ꝓpter eum vos ei subijcimini ꝙ ꝓpē xpm ⁊ vram hūiliationē ⁊ vram securitatē vt ad ipm q̄si ad patrē sp refugiū ⁊ ꝓsiliū habeatis. Quid em vobis ⁊ mihi frēs nisi q; ꝓpter deū obedistis mihi: Et quid mihi ⁊ dño florētio ⁊ mgro gerardo si secū fuissem: nisi ꝓpter regnū celorum ei obedissem; Quilibet ergo cogitare debet quō possz se hūiliare ⁊ subijcere. ⁊ studeat eē ꝓtētus q̄cunq; officiū sibi iniūgat: siue paruū siue magnū. ⁊ non sit sibi sapiēs sed ꝙ putet sibi melius q̄ fuerit ei ordinatū. Et si alī quis vellet habere exceptōes de aliquo officio, dicēs in oibus se velle acquiescere. ꝙ ad hoc vel ad illud officium non esset deducendus. ego mallem eū expellere de domo q̄z tale ꝓiuilegiū sibi dare. Nam alio tpe q̄n sua ꝓpria volūtas aliud vellet: etiā in illo deberet esse rebellis. Sed non cogitet nisi xpm in quo velit acquiescere. Frēs simus tanq; mēbra inuicez: ⁊ sustineam⁹ nos mutuo. Q̄ si noluerimus facere: cito pibūt res nre. Mitamur inuicē tenere charitatē ⁊ vnionē: ⁊ quis nitat ꝓculcari q̄dāmō sub pedibus alterius ⁊ sic nulla aduersitas poterit nocere. Nihil aliud scio q̄ dicā vob nisi q̄ dñs dixit discipulis suis iam ascēsurus vt diligatis inuicē sicut xpus dilexit vos ⁊ oretis ꝓ me. Ego si venero apud dñm faciā q̄ potero. Et q; sepe male me habui ⁊ vos scādalizaui. peto vt mihi indulgeatis: q; fui negligēs ⁊ multis alijs vicijs implicatus. q̄ oia coram vob patus eēm ꝓiteri: nisi timeo q; aliq̄ vrm scādalizarent. His dictis deposuit caputiū suū petēs venia a fratrib⁹ de culpis suis ꝓpūcte ⁊ valde hūiliter: ⁊ cepit flere. Quo viso frēs flexerūt genua: ⁊ fleuerūt oēs fortit ⁊ amare. Hec verba dñi amilij nouissima ꝓ edificatōe mutue charitatis ⁊ pacis sint dicta.

De dño Jacobo de vyanē. Cap. XI.

Trennus ac maturus moribus dñs iacobus de vianen magnā gratiam

humilitatis cõpunctionis ⁊ internitatis habuit: sepe suspirãs ⁊ lacrimans ꝑ q̃tidianis defectib⁹ suis. districte examinãs semetipm etiã illud in se redarguit qõ alius in eo recõmẽdabat: metuens rigidũ supm iudicis examen in oi qõ agebat. qui nõsolũ aptas negligentias ꝫ occultas cõscie maculas iudicabit Longe a corde eius altũ sape de seipso. aut velle reputari ꝑ bono: cui oĩbus subesse ⁊ minoribus sicut maioribus obsequi ꝓplacebat Erat aũt egregius scriptor inter scriptores: diligẽs ad scripturã et librorum custodiam.

Quidã iuuenis petijt ab eo informari in spũali exercitio; Qui statim ex hũilitate pigrũ se fatebat ⁊ miserũ. ⁊ q̃ nõdum virtutis initiũ ꝓfecte attigisset: cepitq; quosdã iuniores frẽs recõmẽdare q̃ feruẽtes ⁊ intelligentes essent. Alia vice idẽ iuuenis multũ cõtristat⁹ retulit ei angustiã cordis sui: desiderãs ꝓsolatõis verbũ audire. Qui benigne eum cõsolans. hortabat ad patiẽtiã. et vt gratiã dñi hũiliter expectaret: q; pius dñs cõtritis corde solet adesse sicut psalmista dic̃. Scõm multitudinẽ dolorũ meorũ in corde meo: cõsolatões tue letificauerunt aiam meã. Qua cõsolatõe suscepta. sepius tam dulcium verborũ postmodũ recordabat cuz aliqd triste sibi occurreret: q; cum humana ꝓsolatio deficit. ad diuinã recurrendũ est: ⁊ cogitandũ qm̃ magni scti ⁊ electi viri etiã grauitates et desolatiões q̃q; habuerũt. Hic igit̃ cum esset laudabilis vite ⁊ cupet ĩ infimo gradu ⁊ in simplici clericali statu manere: ꝓpter virtutes tũ suas ⁊ insigne humilitatis donũ de bũplacito dei ⁊ ꝓsilio dñi florẽtij ac fratrũ suorũ ꝑmotus est ad sacerdotiuz. Qõ ei tm̃ valde graue fuit: ita q̃ acriter fleret cum hoc ꝓcepissz qõ ordinari deberet. Fatebat̃ em̃ se fore nimis indignũ ad talẽ statuz. reputans eos grauit̃ peccasse qui hoc ꝓsiliũ dedissent. eo q̃ in idoneũ ꝑmouere decreuissent. Sed quãto plus se deprimebat. tanto amplio⁹ deo ⁊ fratribus placebat: ⁊ eo libẽtius dñs florẽtius ipm̃ ꝑmouebat. Eo si quidez tpe apnd deuotos sacerdotiũ rarũ erat ⁊ p̃ciosuz. Nã nisi iussus ⁊ cõpulsus ꝑ cõi vtilitate. nemo ꝫ acceptare audebat: q; oẽs altiorẽ statum fugiebant. ⁊ in humiliori loco ⁊ officio minori manere eligebãt. Unde dñs florentius qui erat gẽma sacerdotum ferẽ aliqñ dixisse. Si nõ essem sacerdos nec curam aliorũ haberẽ tũc possem me ꝓfecte emendare: q; locus superior plures occasiones turbationũ habet a quibus magis liber est bonus subditus sine cura exteriorũ viuens. Quodã tẽpore dñs iacobus volens cogitare de defectibus suis. ascẽdit secrete solariũ domus: ⁊ grauit suspirans. culpas suas in tabula scripsit ne obliuioni traderet̃ qõ ꝓfitendum estimauit Et cũ a quodã interrogaret̃ de statu dom⁹ ait. Si qs nobiscũ habitare desiderat: oportet q; se humiliet. ⁊ oĩbus minorẽ se faciat: ⁊ talis paradisum hic habet ⁊ optime ꝓtentat̃ Solebat dñs florentius interdũ ipm̃ corripe ⁊ ad moderatã cõpunctiõis grauitatẽ reuocare: ne nimio rigore metã discretõis excederet. At ille patiẽter ferens correptionẽ: multum se humiliauit q; minus discrete ꝓcederet. Feruidus nanq; spũs eius ꝓprias supgressus est vires: sed pia eius intentio eũ excusabat q; deum finaliter querebat. Incidit aũt post hec corpalẽ egritudinẽ ⁊ deficientibus paulatim viribus: ante patrẽ suuz dñm florentiũ in bona cõfessione vitã finiuit Anno dñi millesimo q̃dringẽtesimo in crastino scti gregorij pape quẽ speciali deuotõe dilexit. Sepultus est aũt cũ fratribus suis in cimiterio maioris ecclesie apud sanctum Ledbuinum.

De iohãne kessel humili coco. Cap̃. XII.

Erat quidã humilis seruus xpi ĩ domo dñi florẽtij iohãnes kessel nomine coquine officio deputatus. q̃ despectis oĩbus mũdanis: elegit viam sancte paupertatis in terris. vt eternas diuitias cũ sctis possideret in celis. Nã ꝑ opa misc̃ie ⁊ charitatis meruit ingressum phennis felicitatis Hic dudũ optime mihi notus cum dauẽtrie frequentarẽ: tam humilẽ se exhibuit moribꝰ ⁊ exẽplis. vt ꝓtemptũ mũdi plus factis ꝑdicaret q̃ verbis. Nec tm̃ fuit inanis ei⁹ sermo cũ de deo loqueret̃: q; oẽm excellentiã tpalẽ auditoribus suis psuasit esse spernendã: nec vllum laborem ꝓ christi amore abhorrendum. Sed quis digne huius viri loquetur virtutes? Attamen pauca dicere charitas expostulat. ne margarita in agro dominico abscondita diutius lateat: sed ꝑ edificatiõe plurimorũ ad lucem veniat. Huius natalis ciuitas fuit duseborch in comitatu de marcka non longe a wesalia iuxta reni fluminis decursum: cuius mater cristina filium subsecuta diem extremum dauentrie clausit ĩ domo sororum. Hic itaq; primo negociator extitit in partibus flandrie ⁊ hollandrie man-

sionē statuens cuz mercatoribus marinis in dordraco sepius tñ habuit inspirationē bonam ad seruiēdū deo: sed nesciebat q̄liter inciper. aut qua via ad hoc tenderet. Cūq; seculi rebus aliq̄ diu ꝓspere vsus fuisset: tandem meliori cōsilio inspiratus cogitauit mūdi fallaciā ⁊ grauē eius seruitutē abijcere ac velle p̄sbyterari vt deo honestius in hoc statu seruiret. Hac igit̄ occasione postposuit seculi nundinas: ⁊ audita fama deuotoꝝ clericorum in dauentria: venit illuc cum quibusdam boni ꝓpositi viris inuisere scolas. Et app̄hensa aliquāta noticia in grāmatica ꝓ intellectu sacre scripture. cū vidisset sanctaz cōuersationē dñi florentij ac fratrū suorum in alterū mutatus est virū. ⁊ ad seculi renuntiationem accendit̄ cum multis. reliquit regulas allexandri ⁊ donati ⁊ intrauit scolam celestis exercitij. vt disceret voluntatē dei in domo dñi florētij: vbi plures cōgregati xp̄o seruiebant in humilitate fundati. ⁊ in charitate diuina firmati. Petiuit ergo magna instantia ad seruienduz fratribus in coquina: vt q̄diu hic viueret. gratum deo obsequiuz in humili statu exhiberet. Post multas itaq; p̄ces admissus est ad ꝓbationē: ⁊ depositis vestibus secularibus indutus est habitu veterano ⁊ teristro lyneo. coquine sordibus apto. Plus aūt in tali laborinto delectaꝰ est q̄ si stola sacerdotali fuisset amictus. Et factus est exemplū humilitatis et abiectionis omnibus qui in domo erant: tradens se ꝑfecte mortificationi pro amore crucifixi. Exijt aūt fama bone cōuersationis eius ad aures extraneorū. ⁊ mirabant̄ multi magnates: qr diues quondā ille mercator nūc effectus est pauꝑculus cocus. ⁊ humilis frater. Nam q̄ prius ꝓposuerat ꝑ sciam ascēdere ad ecclesiastici ordinis dignitatē. postea oī culmīe honoris ⁊ cuiuscūq; dignitatis fastu relicto nouissimū quesiuit locū xp̄m imitādo: q̄ humiliauit semetip̄m formā serui accipiēs discipulis suis ministrando. Preparauerat aūt sibi quedā p̄ciosa ornamēta sacerdotalia cū adhuc esset secularis. q̄ aur̄eis imaginibus intexta erāt tam pulcra vt cathedralis ep̄s vl̄ abbas regalis potuisset ea cū honore deferre. Sed spū dei salubriter informatus om̄ia ista postposuit ⁊ abiecit. ⁊ vendens alijs casulam cū cappa serica: ipse pānis vilibus nigra tunica ⁊ grisea toga inuestitus est ad seruiendū in coquina. Maximas igit̄ gratias deo referebat. ꝙ eū ad huiuscemodi ministerium vocasset: nec cum multis in seculo perire ꝑmisisset. Dixit ergo aliqñ cuz magna iocūditate cordis ad frēs. Nōne magnus sacerdos factus sum ⁊ p̄latus. qui om̄i die bis cōico fratres: significās in hac parabola. q̄ a tam mane q̄ vespere prandiū eis p̄parabat ⁊ xp̄m in singulis fratribus reficiebat Sepenanq; inuentus est flexis genibus orare circa ignem ⁊ cum ollā manu cōgereret: ore deuote psallebat. Fecit de coquina oratoriū sciens vbiq; esse deū: ⁊ de igne materiali excitauit spūalem feruorē. Que in ecclesia audiebat cantare: hec postea inter opa sua dulcit̄ ruminabat. Sicq; deuz mente gerens. foris practicauit coquendo. intus v̄o vacabat celestia meditando: nullū tp̄s infructuose ducendo. nec interna exercitia sua negligendo Cibos fratrum tempestiue ⁊ solicite studuit parare qui mgr̄ cocorū fuit. nil tñ supfluitatis introduxit: sed meliora alijs tribuēs. viliora ipse sumebat. Tres sctōs speciali deuotōe sibi p̄elegit: sctm̄ scz alexiū qui in domo paterna diu in ꝑegrino habitu latuit et multa despectiua a ꝓpria familia patienter sustinuit. Itē sctm̄ franciscū pauꝑtatis amatorem: qui nihil terreni in hoc mūdo possidere voluit. Item sanctā elizabeth viduā que miscdie visceribus affluens oīa pauperibus distribuit ⁊ oēs mūdi diuitias atq; honores tanq̄ stercora despexit. Semel loquebatur cum socio suo de sctā pauꝑtate. ⁊ cum tanto feruore verba eius sonabant. ꝙ ex gestu corporis ⁊ alteratōe vultus. totus videbat̄ interius inflamatus. Quodā die sacro cū quidaz clerici venissent ad eū de scola: cepit eis dicere aliqua bona. ⁊ inter cetera hec ait. Bene inuenimus in euangelio scriptū. bti pauperes spū: qm̄ ipsorū est regnū celorū. ꝑ nullibi legimus beati magistri artiū. At illi obstupescentes de nouitate verborū: cum multa reuerētia eius verba sumpserūt. Quibus etiā declarabat sn̄iam suā: quia sine humilitate scia nō prodest. sed paupertate spūs id est humilitate regnū dei veraciter obtinetur Nam ⁊ humilitas nūc inuenit gratiā apud deum ⁊ vitam eternā in futuro. Erat aūt valde pius ⁊ misericors erga pauperes alēdos ⁊ p̄cipue qui deo seruire cupiebant. Et cum quidam dicerent quia ꝑ plateas mendicando parum acquirerēt satis mirabatur: ꝙ multi diuites tam tenaces essent nec pauperibus largiter darent: qui sine magno detrimēto sui possent opa mīe exercere ⁊ maxima

ꝑmia a deo recipe. Volēs igit ꝓbare q̄ pauperes dixerāt: exijt die quadā sero iam facto in specie pauperis mēdicare panem cum socio sibi deputato. Et clamabat ante fores dicens. Detis cuidā pauperi pegrino aliquid ꝓpter deū: qui libenter esset hierlm. Nō notauit hierlm terrenā q̄ occidit xp̄m t ꝓphetas: sed celestez patriā quā inhabitant ciues sanctorū t angeli dei: ad quā suspirauit pauper iste pegrinus iohes. corpe interim elōgatus a celesti hierlm: mente vo q̄tidie tendēs ad illam. Audiēs hanc vocē clericus quidā intraneus surrexit cito apire ianuā. vt sciret quis esset iste pegrinus. Et currens post eū: quesiuit dicēs. Quis es tu qui taliter petis? At ille cupiens latere tacuit: sed victus precibus ait. Ego sum. Tunc ex voce ipm cognoscēs rūdit. Estis vos iohes kessel? Jtis vos nunc ꝓ pane? Unde venit istud? Dixit ergo iohes. Taceatis. nec faciatis inde plura verba. Est bona t pia causa. Clericus vo rediens in domū narrauit domesticis suis dicēs Mirū mirū q̄ vidi. Johes kessel cocus dñi florentij transit nūc ꝓ pane. At illi signo crucis se signātes obstupuerūt dicentes. Quid iam ꝓtendit ille bonus hō. Et hec inter se cōferētes edificati sunt exemplo iohis: t q̄busdam secrete recitauerūt q̄ gesta sūt. Sed iohānes domū reuertēs elemosinarū fragmēta cū magno gaudio portauit in coquinā: et oñdit dño florētio t fratrib⁹ bñdictionez scti panis quē ꝓ deo rogauit. Gauisus est autē dñs florētius de deuotōe humilis coci sui et ait. Johes detis nobis partez de elemosina vra. Qui rūdit. Libenter dabo vobis inde comedere. sed volo iterū paupibus de nris panibus ꝓuidere: q̄ paupes nō debēt sua p dere sed etiā amplioza recipe. Tunc datū est fratribus aliq̄d de elemosinis illis in prādio t iohes accepit integros panes ex ꝓmptuario ad dandū paupibus ꝓ deo sicut sibi cōmissum erat. t facta est leticia magna in domo illa. Quodaz tpe exijt mane haurire aquā de flumine iuxta portā piscū. Intrās aūt in nauē cuidā piscatoris vt aqnā mūdā hauriret: supuenit piscator et ait. Quid hic habetis agere? Exeatis cito de nauicla. Tūc ille ferens patiēter verba increpantis omisit haurire aquā: ne hoiem offenderet Videns aūt vir ille q̄ esset bonus frater. t nihil dicēs recederet: miscōia motus est t ait. Veniatis huc ad me et detis mihi vasculum vestrum. Et hausta aqua reddidit ei dicēs Eatis nūc in pace. Qui regratiās bñfactori suo. reportauit aquā in ydria orās deuote in via: sicut semp facere cōsueuit q̄n ꝓ negocio aliq̄ exibat: Sciens dñs florentius ipm fore virū virtutis. t ad tolerādū aduersa fortiter animatū: sepius eū de negligētia redarguit. culpam sibi imponens vbi culpabilis non fuit: volens in hoc patientiā eius ꝓbare. et alijs ad exemplū mōstrare. Cum igit quidā pulsarent ad fenestrā coquine t alij añ ianuā: festinauit iohes rūdere singlis ꝓ necessitatib⁹ oportunis. Et illo hinc inde discurrēte pulsauit dñs florentius manu sua sup mensam: vt illi aliquid apportaret. quasi necessitatem haberet. Quo parū tardante ꝓpter occupationes: dixit pius pr̄ serioſe ad cocū suum ꝓ bandū. Q̄diu sedebo hic vos expectando? Ad hec bonus cocus māsuete rūdit. Assum charissime t portabo q̄ placet. Jgnoscatis queso tarditati mee. Dixit etiā interdum sic ad eum. Quō sapit istud sic. nescitis melius coquere? Forte fratres possūt murmurare: q̄ debent male coctos cibos vros comedere. Ille vo patienter increpationē audiēs t negligentē se cōfidens: libenter inquit me emēdabo. Cui dñs florentius. Sepe hoc dicitis sed parū ꝓficitis. Alia quoq; vice transeunte dño florētio ꝓ coquinā: venit post eū iohes t flexis genibus traxit fimbriam vestimenti eius veniaz petens. Ad quē respiciēs ait. Quid est modo? Tūc ille. Ego fudi aliquid ex amphora in cellario. Cui rursuz durius rūdit. Si sic destruitis res nras vnum frangendo t aliud fundēdo. Et statim auersa facie clausit ostium coquine dimittēs cocum in genib⁹ sedere. Qui oia humiliter sustinens surrexit de terra. nihil cōquestus inde quasi iniuriā passus: sed sine hesitatione optime sensit de patre sctō qui eum increpauit ꝓ vtilitate sua. Hiis t alijs multis modis ꝓbauit eū frequēter dñs florentius quē specialiter vtiq; dilexit t corde veneratus est ꝓpter fidelitatē suam: t pauptatis amorez. de qua sepius loquebat cū eo in coquina. Et q̄uis magne lrature nō esset. habuit tñ ingenium bonū ad intelligendum scripturas: sciens caute discernere inter vicia t virtutes. t efficatia remedia dare tribulatis t tentatis. Libenter legit in codice tēpore sibi vacante a labore. non vt doctior fieret ex scientia inflante: ꝫ feruentior in charitate ad opus redderetur. Diligenter aduertit ad lectiones in mensa. colligens ex paucis verbis multa: et

quod illi denegauit altitudo latini sermonis
supleuit virtus obedientie et frequēs medi-
tatio bñficiorū dei. Uñ desideranter studuit
in vita domini nostri iesu xp̄i trahēs ex eo to
tius vite sue regulā: t ꝓpter eius amorē am-
plexatus est infimū statū t viliorē cibuz atq;
vestem pauperiorē. Cum legisset aliqñ li-
brū iohānis climaci de pfecta ab renūciatiōe
seculi t mortificatione ꝓprie voluntatis ꝓtu
lit exinde sentētias spū plenas: vt docti viri
de hoc mirarent. q̄ tam bonū intellectū illi⁹
libri haberet Ante paucos dies obitus sui re
quisitus est vt diceret si quod emēdatione di
gnū in domo sciret: q̄ fratres libenter se emē
dare vellet. Tunc respondit fidelis amator
pauperū dicens. In tribus optarē emenda-
tionē nostram. Primo q̄ partius comederē
mus t pauperibus amplius darem. Scōo q̄
meliora ornamenta venderent: t preciū pau
peribus largirem. Tercio q̄ mltos libros ha-
bemus. q̄ aliqui venderent necessarijs retē-
tis: t paupibus meli⁹ subueniret. His dictis
dñs florentius cōgaudens deuotioni eius di
xit. Johānes valde bonum est quod dicitis.
Tempore infirmitatis sue venerunt quidam
pauꝑes clerici vt eum visitarent. Quos ille
intuēs oculis miscōie sue ait. O dilecti pat-
peres mei iā de cetero non potero vobis ali-
quid dare. Cōmendovos deo vt vobis ꝓui
deat in bono. Inter plura humilia exerci-
tia hoc in vsu habuit. vt omi sabbatho i me-
moriā mortis sue longum kedellū portaret t
in eo coquere tunc cōsueuit: petens t deside-
rans in eodem post mortem sepeliri. Quod
t factū est. Nam mathias de mechelinia qui
so cius eius erat fecit vestem illam lauari: vt
in ea sepeliret sicut desiderauit. Igit multis
bonis virtutū fructibus replet⁹ fuus dei io-
hannes cocus ex hac vita iam migrat⁹: ce
pit infra octauā pēthecostes apostemate ta-
ctus infirmari t ad sequētes vite trāsitum se
disponere. Cui hoc etiam ad magnū meritū
creuit. q̄ aliq̄s infirmarē curam pauperū cle
ricoꝝ t infirmoꝝ ex obedientia t charitate ꝺ
nouo suscepat: cupiens eos visitare t necessa
ria sollicite eis ministrare. Sed preuētus est
infirmitate t dulcedie visitatōis xp̄i mirifice
consolatus. Nam dñs amilius qui sibi in in-
firmitate fideliter astitit et cōtinue ministra-
uit. quadā die sūmo mane ad eum visitandū
accessit: t querens si aliquid vellet. de licētia
eius eccl̄iam intrauit missam audit⁹ Qua
finita redijt ad infirmū. Cui iohānes. Vult
mecū diuidere missā i charitate quā audisti
Respōdit amilius. Libenter vobiscum totū
diuido t tribuo in charitate dilecte frat. Ad
quē iohes Frater mi dñs noster iesus xp̄s in
terim me visitare dignatus ē. Tunc amilius
hoc audiens dixit. Ubi queso manſit: Qui
respondit. Statim quando vos apuistis ia-
nuam disparuit. Gauisus est ergo amilius et
gr̄as agens dominuz benedixit. Et hec mihi
postmodū enarrauit. Tentauit etiā satha
nas seruū dei decipe et terrere. ita dicens ad
eum. Recipe bursam tuam fetide mercator.
Estimas tu q̄cum pecunia tua possis emere
regnū celorum. Humilis aūt iohānes intelli
gens hostis malitiā. intra se tacite dixit. Nō
de me ꝑsumo: sed de misericordia dei t in me
ritis sctōꝝ. Sicq̄ inimicus totaliter cōfusus
abcessit: et iohānes diuine miscōie fiducialit
se cōmisit. Deuotus igit famulus xp̄i ad ora
tionem intētus se cōuertit: t inter alia psalmo-
die cantica hec verba ruminauit. Dñs soluit
cōpeditos dñs illuminat cecos. Amilius xo
sedens ad lectulum eius aurem apposuit. vt
de ore agonizantis aliquid amplius audiret
ꝓ bono memoriali: sed pre raucitate infirme
vocis intelligere nō valuit. Tandē diu ago-
nizando t cōtra vim mortis desudans. inter
deuotas fratrū preces qui cōuenerāt: spiritū
vite exalauit beato fine in seruitio xp̄i ꝑsum-
mato. anno dñi millesimo trecētesimo nona-
gesimo octauo sabbatho q̄tuor tēporuz post
penthecosten. die petronelle virginis. Cuius
corpusculū recōditū est in cimiterio apō scm̄
lebuinū vbi t plures fratres post eum defun
cti in pace xp̄i requiescūt ꝓ xp̄m in nouissimo
die cum fidelibus cunctis resuscitandi. Sit
laus et gloria xp̄o de tam deuoto viro et hu-
mili coco: qui breui annoꝝ curriculo t labore
exiguo sortitus est vt pie credimus maxima
p̄mia in celo. De q̄ venerabilis pater dñs io
hānes huesden prior in wyndekhem dignū
testimoniū reddidit dicens. Utinā cum tali
viro et in tali statu mori mihi contigisset.

Incipit deuotum exercitiū eiusdē fratris
iohannis. Capitulum. XIII.

Quid retribuā tibi ō eterne ꝓbis
que retribuisti mihi: O dilecte iohā-
nes miserere tui ipsius t pēsa cū ma
gna diligētia et oibus viribus tuis preterita
vitā tuam: q̄ fuisti in seculo. quid adhuc es
et quid ꝓmeruisti. Cogita inestimabilē boni
tatem dilecti dñi nostri iesu xp̄i quā tibi vltra
tā multos hoies exhibuit: pensa q̄ grauiter

vitra alios te iudicabit. si te nō emēdaueris. Sta in timore et cogita q̄ ille qui tā benigne tibi pepcit forsitan diuti⁹ parcere nolit. Pone in corde tuo q̄ hodie vel ad longius cras sis moriturus ꝛ quorsum pges. Ue mihi ōs eterne vbi fugiaz a facie ire tue: quia peccata mea existunt sup arenaz maris. Uerūtn̄ scio verissime q̄ nihil ita tibi displicet sicut despe rare: et q̄ non vis mortē pctōris ꝫ penitētiā. Dic ergo ad eum in gemitu cordis tui Aspi ce in me miserū pctōrē īmensa pietas dei: cō/ uertere ad me iniquū hoīem patens misc̄ia Ecce ego desolatus venio ad oīpotentē vul neratus curro ad medicū: serua solitā pieta tem tuam. qui tam diu gladiū vindicte suspē didisti. Dele numer̄ iniq̄tatū mearū: multi/ tudinē miserationū tuar̄. Multa alia potes etiā cogitare ō mia dei sicut de dauid. de scō petro ꝛ sancto paulo de maria magdalena ꝛ de publicanis et alijs multis pctōribus ꝑ manifeste ī tota vita xp̄i patet. q̄ misericors extitit erga penitentes q̄ ad deū accesserunt. In quibus non pōderauit q̄ multū peccaue runt: sed quātū amauer̄t. Quapropter si ad istam dilectionē debeā puenire tunc sūme mi hi necessariū est. q̄ respiciā fragilitatē meam ꝛ q̄ in veritate sentiā q̄ ex me ipso nihil boni possum: atq̄ incessanter p̄ oculis habeā ma gnitudinē dei ꝛ suā fidelitatē. ꝛ meip̄si⁹ par uitatē ꝛ infidelitatē ad ipsum. in quibus mul ta ꝓsideranda sunt. Nam si recte hec attēdo perducent me ad subiectionē oīm hoīm ꝛ ad meip̄sius ꝓtēptū: ita vt etiā desiderē ꝓtēpni Sed istud oportet veracit̄ sedula cogitatōne exerceri: sepius inuocando dn̄m. a quo vtiq̄ venire oportebit. Si igit̄ ad istā humilita tem ꝛ ad hanc dilectionē debeam puenire: ne cessariū est mihi vt habeā quotidianū exerci tium ꝛ regulā que me ad ista ꝓducant. Ita q̄ ꝑm dicta sctōr̄ necessariū mihi est p̄terita pec cata mea aspicere ꝛ ea añ oculos semp habe re: ꝛ multū niti ea ponderare. Et istud valde sup̄rimit me ꝛ humiliabit. vt defectus fratrū meor̄ ac alior̄ hoīm nō magnipendā nec le uiter iudicē: ꝫ cum cōpassione ad meliora tra ham. Et hoc expedit mihi vt p̄ isto laborem ꝛ caueā alior̄ facta vel verba curiose inuesti gare: ꝛ vtiq̄ fugiaz detractionē. ꝛ si audiero q̄ nitar excusare ꝛ seorsum ponere ꝛ abicere. Multū etiā me iuuabit q̄ ꝓsiderem virtutes fratrū meorū. de q̄bus estimo q̄ maior pars nunq̄ mortale cōmisit: et ecōtrario recēseam magnitudinē pctōr̄ meorū. atq̄ ita inueniā q̄ non sum dignus inter eos conuersari nec ipsis seruire: ꝫ habeā eos in reuerentia. ꝛ spe rem q̄ p̄ bona opa eorū et ōfones pueniā ad vitaz eternā. Est etiā mihi necessariū q̄ oi tēpore p̄ oculis habeā dei presentiā ꝛ q̄tidie nitar ab ītra. aliq̄d boni cogitare ī ope meo: ꝛ singulariť sequi cupiā illud dignissimū spe culum vitā dn̄i nr̄i iesu xp̄i. suā humilitatem. suā pietatē. suam patiam. suā despectionem ꝛ pauptatē ꝛ specialiter suā charitatē: ꝛ mul tū nitar vnūquēq̄ hoīm sicut dei imaginem aspicere. ꝛ omia opa mea sic trahā quasi xp̄o faciā: ꝛ istō multū allcuiabit opus meū: ꝛ be niuoluz me singulis p̄bebit. Conabor etiā vt ōfonē meā attēte et sine festinātia legā et frequēter in labore ꝛ ope meo genua mea fle ctam: ꝛ modicum breuiter cum attentōe orē.

Omni mane tercia hora audiens cāpanā surgere debes absq̄ mora: ꝛ statim aliq̄d bo ni cogitare cū gr̄arūactiōe ō mia dei ꝛ de tua miseria. ꝛ q̄ deus ibidē presens sit ꝛ angeli ꝛ scti: ꝛ aduerte quid legis ꝛ ad quē loqueris. Flecte genua vel sede honeste sine accidia ꝛ reclinatione ad vnū vel alterū latus: ꝛ ita sp ages dū oras. Finitis matutinis vl p̄mis stu de sacrā scp̄turā. ꝛ si sopore dep̄meris modi cū ex studio tuo scribe Quinta hora signata ptracta si aliquid agere habes in coquina: si nihil ibi agendū putas. claude coquinā ꝛ li/ ga libros aut si aliq̄d aliud tibi cōmissum est hoc age donec tp̄s sit intrandi coquinā. Dū cōpulsat̄ ad missaz incipe legere terciā flexis genibus in domo vsq̄ ad psalmos: ꝛ lege cō sequenť in via eundo ad eccl̄iam q̄ restat.

In eccl̄ia sedeas recte sup genua tua p to tā missam in aliquo angulo: ꝛ cogita de vita et passione dilecti dn̄i nr̄i iesu xp̄i ꝫm ꝓsuetu dinē tuam. Finita missa incipe sextam legere in eccl̄esia vsq̄ ad psalmos. deinde relīq̄ eun do p viā. Cū de eccl̄ia reuersus fueris in coq nā. ora primo modicū. ꝛ ꝓpone in corde tuo qualiter te velis habere p̄ die: ꝛ in q̄bus pun ctis tibi necessariū est te emendare. et ad hoc fortiter conare habendo pre oculis vt p̄cedi ctum est illud diuinū speculū vite ꝛ mor̄ dile cti dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ꝛ q̄ sibi ministras ꝛ nō ho minib⁹. Infra labore ꝛ opus tuū debes se pe breuiter orare flexis genibus cū attētōe ꝛ specialiť ad signū cāpane: ꝛ q̄n in eccl̄ia pul/ sat̄ ad elevatōnē sacri corpis dn̄i nr̄i iesu xp̄i Loge te sepi⁹ aliq̄d boni cogitare infra labo rē tuū: videlz de bn̄ficijs dei de regno celor̄ de iudicio de morte: ꝛ q̄n aliq̄s pulsat añ coq

nam vt des responsuz bonũ. Et si habes tps
stude parum in excerpto tuo. Quẽcunq; de
fratribus in domo, aut extra domũ videris,
illũ aspice tanq; xpm: z pcipue illos qui curã
domus gerunt Et si aliquid a te desiderant:
hoc leta facie citius age. Anteq; incipias
comedere, lege benedicite. z aliquid boni in-
fra prandiũ studeas legere vl meditari: z ca
ueas ne nimis festinanter edas et a delicato
cibo vel potu nec plusq; fratres in mensa. et
cito surge cuz aliquis infra prandiũ pulsat q
mense ministrat. Facto prãdio debes lectori
de calido cibo ꝓuidere z sicut fratres habue
runt. Et interi lege gratias z residua cibaria
repone: z vasa coqne singla ad loca sua q̃to
tius vales. Cum veneris ad camerã prã
dio cõpleto statim lege nonam ac deinde fac
opa z labora vsq; ad secundũ pulsuz vespaz
apud fratres minores: nisi aliquid aliud ha/
bueris agendũ in domo vel foris z tunc lege
vespas tuas. Et si amplius de tpe habes co-
gita vel stude aliqd boni vsq; dũ quarta ho
ra signata sit: z tũc intrabis coqnã parando
fratrib9 cenã. Cena aũt facta ptractabis ꝺ
crastino die quid tũc infirmi z fratres come/
dere debeãt. Et cũ res in coqna dispositefue
rint, tunc vade ad camerã et lege cõpletoriũ
tuũ: z postea potes studere z aliqd boni age
re vsq; octaua hora signet. Post octauã ho-
ram debes scribere defectus tuos. z cogitare
aliqd boni de materia sancta z orare aliquid
cũ inuocatõe sctõz: z cũ istis ire dormitũ cir/
ca horã nonã. z niti cũ sctis meditatõib9 ob-
dormire. Et dũ exprectus fueris cogita sta-
tim de materia deuota cũ qbus itez dormire
queas. Ante oia ista debeo ꝓponere obe/
dientiã. ita vt q̃cquid rectores dom9 iusserit
vel aliter ꝓsulerint quã ego cõcepi. statim in
illis me relinquere volo: z cito facere qꝺ ipsi
desiderant. z niti nullã rem nec vllũ opus cũ
inordinato amore possidere. z sic facilius me
relinquã. Debeo etiã niti vt habeã eos in re-
uerentia z honore q̃ sunt custodes z pcurato
res dom9: z multũ precauere ne vllã durã co
gitationẽ neq; suspitionẽ sup eos acquirã. ſ
pie z simpliciter facere quod volunt sine iudi
cãdo z pscrutãdo quare hoc vel illꝺ: z habe-
re vtiq; ꝓ oculis meã simplicitatẽ. z q̃ nõ suz
sapiens. et eoz sapiam magnã reputare. Et
vtiq; añ oculos tenere q̃ meipm eis resigna-
ui in loco dei z meipsius nõ suz: ad qꝺ tñ me
ipsum ex voto non obligaui. ſ ex libera mera
volũtate z ꝓposito. q: spero q̃ mihi salubre
sit taliter stare z non facere scom meũ videre
z velle. Et idcirco volo cogitare meũ ꝓpter
q̃d: z multũ eos rogare vt velint me depmere
Insup debeo niti vt in oibus opib9 meis
ac verbis et cogitatõibus deũ plus timeã q̃
hoies: vt quicqd facio q̃ hoc pure sit ad ho-
norẽ dei z ad sibi soli placendũ. Et in q̃cũq;
re excedo q̃ in illa deũ plus formidẽ offende
re q̃ hoies. Et vtiq; me custodiã a iactãtia z
appetitu ostẽtatõis z laudis corã hoib9. Sz
et multũ nitar ad silendũ qꝺ me notabilit iu-
uabit ad multa. Et qꝺ loquar cũ ꝓuidẽtia. z
interdũ legã vnũ aue maria añq; loquar vel
rñdeã nec res magis dicã q̃ sint: z caueã diſ-
solutionẽ z multa verba z sonorosa speciali
in coqna. et alios de istis studeã ãmonere. q̃
hoz quicq; fecerint. Et multũ niti esse solus
vbicũq; possuz z ab intra armatus: z q̃ vtiq;
nũq; sim ociosus z caueã detractionẽ loq vel
audire In officio tibi cõmisso eris diligẽs
ad custodiendũ res bñ exteri9. z in ꝺ sis obe
diens atq; vnicuiq; benignus appareas: spe-
cialiter cibos infirmoz ꝓcurãdo z maxie dñi
florentij q̃ pene quotidie debilis est z infirm9
Q̃ oibus hospitibus sim beniuolus recipiẽ
do eos tãq; xpm. ſ nõ multũ cũ eis loquẽdo
z q̃ respiciã bñ ad paupes. z in his tãtũ agã
quantũ mihi est cõmissuz ꝓ posse meo: ita vt
habeã eos in reuerẽtia z exhibeã eis benigni
tatẽ: z res mihi ꝓmissas bñ custodiã. Q̃
foras ex eo ꝓ negocio q̃ tũc nitar oculos me
os bñ custodire: z aliqd boni legere vel cogi
tare in platea. z q̃nto citius possum domũ re
uertendo. Sepe etiã nitar reuelare tẽptatio-
nes meas. z ad minus infra octo dies vni de
defectibus meis cõqueri: z remediũ inde ac/
cipere. z niti me sp reũ dare z cõtra nullũ ar-
guere. Et si aliquid frãgo vel negligo: ꝓ illo
volo libẽter veniã petere Volo etiã me ca
uere a multa ꝓgustatõne cibi sine necessitate.
z a potatiõe extra tps prandij sine licẽtia su-
perioz: z qꝺ nõ faciam aliqd post tergũ eoz
quod nõ auderẽ facere in eoz pñtia. Multũ
etiã debeo niti oia despectiua et humilia opa
facere: et mathiã z iohãnẽ fratres nros inde
releuare vbicũq; possuz. z habere eos in reue
rẽtia z oñdere me beniuolũ ad eos z ꝓmptũ
ad oñe hũile opus coadiuuãdũ. Cauebo
me q̃ nũq; pcipiaꝝ a me q̃rimonia de vestib9
de cibis aut his silib9: ſ potius nitar sentire
q̃ nõ sum dign9 istis qbus indigeo. Debeo
etiã niti studere libros q̃ me ad ista adiuuẽt.
z totũ studiũ meũ ad ista trahere: et niti mo,

rose me habere in eundo stando sedẽdo ⁊ in cõsimilibus. Est etiã mihi vtile q magna reputem exercitia dom⁹ istius sup oẽs alias domus ⁊ q habeã magnũ affectũ in ope meo in coq̃na ⁊ magnũ ꝓpositũ in ꝫ statu mor: ⁊ ꝓ nulla re mihi aduentura ab isto velle separari. salua sp obedientia. Et q̃in hoc magnã habeã fiduciã ad amãtissimũ dñm nostrũ q oĩa pcta mea velit cum isto indulgere mihi: ⁊ de omni ope q̃tũcunq; paruo speciale p̃miũ largiri. Et licet multa alia bona opera sint q̃ maiora ⁊ sanctiora sunt. q tñ ꝓpterea nõ discedam ab opere meo: ꝫ firmiter maneaz sup hoc et confidam q mihi nullũ opus salubr⁹ nec vtilius est q̃ hoc ad quod me dñs vocauit. Insup volo omni die post octauaz horã me examinare in omni huiuscemõi modo et videre in quo amplius excessi: et spero fortit ꝓponere de cetero in hoc mevticq; emẽdare. Explicit exercitiũ ⁊ ꝓpositũ humilis ⁊ deoti hominis iohannis kessel quondam coci in domo dñi florentij. De arnoldo schoenhouie deuoto clerico. Cap. XIIII.

Cum dauẽtriensis ecclesia reuerendi patris dñi florẽtij floret p̃tia. ⁊ multi de diuers⁹ partibus scolares dauẽtriam intrarent ꝓpter doctrine studiũ: venit illuc quidã de finibus hollãdie bone nature iuuenis. expers malicie secularis. arnoldus noie filius wyronis viri fidel⁹ ⁊ honesti ciuis schoenhouie ciuitatis. Ihic igit dum adhuc in domo parentũ esset ⁊ scolas cum sodalib⁹ pueris frequẽtaret. non est secutus itinera ludentiũ in plateis: ꝫ solid⁹ erat mane ecclesiã intrare. et ibidẽ ad singula altaria oones et vota sua deo offerre: tradens cor suũ diluculo ad dñm qui fecit illũ. Hec aũt p̃mordia tã deuote puericie: fuerũt quedã indicia ãplioris gratie ꝓmerẽde in virili etate. Nam deo se ꝓtegente a contagione carnis pmansit immunis. Ingressus ergo vt dixi oppidũ dauẽtriense magr̃o iohãne de arbore tunc regẽte. presentauit se obtutibus dñi florentij ad habendum hospiciũ in domibus deotoꝝ cleri corum: quoꝝ nõ parua multitudo in diuersis domib⁹ sub cura et disciplina deuotissimi patris viuebat. sacris dominicis obediendo cõsilijs ac preceptis ⁊ nihilomin⁹ scolasticis libris insudãdo tẽporib⁹ certis. Cernẽs itaq; dñs florẽtius arnoldũ ad seruiendũ deo fer/uenter affectatũ: atq; a seculo totaliter auersum ꝓcessit ei mãsionẽ in antiqua domo sua vbi plures clerici nũero fere vigiti in cõi bursa stabant: vnam cõmunẽ mẽsam et sumptũ habentes ⁊ in magna deuotione dño famulãtes. Inter quos tres erant laici. vnus ꝓcurator qui necessaria emebat: alius coquine ꝓfuit. terci⁹ vestes sarciebat. Ex illa domo postea quidã ad ordinẽ canonicoꝝ regularium transierũt. quidã ad sacerdotalẽ gradũ puenerunt: fructũ alibi facientes de bonis exemplis q̃ dauẽtrie didicerũt ⁊ viderũt. Eodẽ tẽpore adiuuãte dño florentio ⁊ cõsulente domũ illam inhabitare cepi. ⁊ fere p annũ in cõgregatiõe illa cũ arnoldo ꝓmansi: simul vna camerula vnoq; lecto ambo ꝓtenti. Ibi q̃pe didici scribere ⁊ sacrã scripturã legere. ⁊ que ad mores spectant: deuotosq; tractatus audire. Ad seculi q̃ contẽptuz fortius aniabar maxime dulci ꝓuersatione fratrũ ⁊ pia ãmonitione arnoldi quotidie adiutus ⁊ instruct⁹ Quicqd tunc scribendo lucrari potui in sũptus cõmunes tradidi: ⁊ qõ mihi defuit. larga pietas dilecti dñi mei florentij ꝓ me psoluit ⁊ paterne in oĩbus subuenit. Aduita igit deuotõis signa in arnoldo notaui. quia multũ exemplaris et deuotus fuit tam in domo quã inscolis: nulli molestus nec amarus: sed oĩbus gratus ⁊ benignus. Omi mane hora quarta cãpana signacula dãte statim cuilibet alacriter surrexit: ⁊ flexis genibus ad lectulũ breuiter orauit. ꝑmicias oris sui dño feruide libans. Deinde celeriter se vestiendo ad locũ oronis ꝓ matutinis btẽ marie virginis ⁊ sancte crucis legendis tẽpestiue ꝓcessit non faciens mor̃ã alijs: ꝫ cunctos ꝓcurare satagebat. Ad missam iturus festinauit esse cum p̃mis: flectens humiliter genua circa altaria audiẽdo officiũ misse cum supplici reuerentia: nec cessans ab oronе ⁊ meditatione sacra donec missarum solẽnia essent rite finita. Amabat autẽ locũ secretũ a turbis remotũ. ne ꝑpedieret in orando: ⁊ tanto feruẽtius tũc orabat quo secretius existebat. Fugiebat hominũ aspectus: ne in aliquo notaret esse deuotus. Cauebat q̃z ne vox ei⁹ audiret foris: q; in ꝓuata oronе soli deo volebat esse aptus Sed tñ nõ sp ita latere potuit: quin ardẽs lãpas vl̃ inuitus foris crepitaret. Accidit ergo aliquotiens me sibi assistente latenter. vt co orante caute aduertere quid ageret: atq; per illius feruorẽ ad ꝑcandũ accensus fui. optãs talem deuotõis gratiã q̃q; sentire: qualẽ ille fere quotidie videbat habere. Nec mirũ si deuotus in orãdo fuit qui sollicitus custos cordis ⁊ oris extitit vbicunq; transisset. Nam ⁊

ex magna deuotionis dulcedine sonus iubi/
lationis in eius gutture audiebat quasi cibū
suauissimū degustasset: iuxta illud psalmiste
verbū. exultatōes dei in gutture eoꝝ Sedēs
in scolis cum pueris non aduertit clamores
pueriles: sed legēte magistro scribebat lecta
in papiro postea repetens ea per se vel cum
socio. fabulans vanas deuitans. Non se fu/
dit ad externa. sed lectione firmata modicū
legit in pagina sacra: sepe tacite orās. aut in
time suspirās. deū in studio suo p̄cipue que/
rens. Si quid notabile inuenisset hoc assidē/
ti socio charitatiue ostēdit vl̄ ad legendū tra
didit: sicq; ꝫ bis sacris t bonis alloquijs mul
tos a scurrilitatib⁹ et risibus abstraxit. Festi
uis diebus q̄ plures frequētantes cuiuscū q̄
etatis vel artus fuissent: secum ad domū dñi
florētij p audienda collatōe duxit. gaudēs t
sperans de cōuersione aliquoꝝ. Et deo inspi
rante nō est fraudatus a desiderio suo. quia
vidit fructū laborū suoꝝ in emēdatione mo/
rū secularū iuuenū t senioꝝ. Sermo eius t
exhortatio nō de altis materijs nec de extra/
neis rebus: sed de vera puersione ad deum t
correctione vite secularis extitit. Et plus in
bona simplicitate oris deuoti. q̄ in subtilita/
te sermonis latini p̄fecit. Postq̄ ergo cō/
petēter l̄fatus videbat. reliquit scolasticalia
et cōtulit se plenissime ad spūalia studia: do/
mū parentes ac patriā suā obliuiscēs p vita
eterna. p̄mptissime se subitiens iugo obediē
tie t clericoꝝ discipline: secundū laudabiles
cōsuetudines dom⁹ antiq̄. a deuotissimo pa
tre dño florentio p̄mit⁹ ordinatas. Nō ma/
gnope laborauit p multa scientia habenda.
sed p bona conscia t puritate cordis seruan/
da: sciens mūdos corde btōs fore. t deo gra/
tissime placere. Cepit aūt instare t feruenter
rogare. vt in domo dñi florētij possit habita/
re cūctis dieb⁹ vite sue: non affectans aliquē
statū in toto mūdo q̄ talē vitā cū tam deuo/
tis t deo dignis fratribus ducere. ꝺ strēnuo
magisterio t obedientia p̄fis sūme venerādi
Adhuc enī viuebāt in carne q̄s supra memo
raui dilecti dñi florētij discipuli t alūni deuo
tissimi: dñs lubbert⁹. dñs heinricus. dñs ger
hardus. dñs amilius. dñs iacobus. et iohēs
kessel. cū alijs p̄mitiuis fratribus in domo il/
la plantatis: xp̄i amore feruētibus t p̄mis
suis lucis exempla mōstrātibus: quoꝝ humi
li cōsortio et sinceritati vite charissim⁹ frater
arnoldus sitiebat copulari: felicē se estimans
si cum his florigenis celibē vitā in terra agen
tibus mereret toto tpe mortalitatis sue ꝓuer
sari. Illo igit̄ p̄sistente in p̄ce distulit dñs flo
rētius desiderū eius exaudire: vt p̄baretur
melius ita dicēs ad eū. Discatis bñ scribere t
tunc spes erit de vobis. Quo audito tota di
ligētia nitebat scribere adiscere: sepe vadēs
ad vnū de bonis scriptoribus t petens ab eo
plenius informari Et dixit mihi. O si scirem
bene scribere: vt possum citius cum dño flo/
rētio habitare. Spero q̄ bene p gratiam dei
vellem passiones meas vincere: si tm̄o scri
bere scirem. Et cuz hec audissem. mirat⁹ sum
p̄bitatē eius t feruorē: quia omni canonime
satagebat agere que dñs florentius dixerat.
Et ego versa vite cogitaui mecū dicēs. Be/
ne vellem adiscere scibere: si scirem me bene
emendare. Verum ipse gratiā dei specialem
habuit. que euz ad oñe opus bonū instruxit
vt nil ei graue ad obediēduz videret. Quā
gratiā exercitijs deuotis enutrire et ofonib⁹
sedulis seruare conabat: ne in vacuū gratiā
dei recepisse argueret. Igitur añq̄ in codice
legeret vel scribere inciperet. breuiter orauit.
mentē suam eleuans ad deum: similiter et in
fine opis sui fecit gratias agēdo. Exiens do
mum vel rediens ad camerā coram imagine
sua genua flexit: et orans atq̄ inclinans ad
opus suum accessit. Ad singulas horas cum
cāpana signaret aue maria vel quid simile le
git. Cum adhuc frequētaret. si ianuā ecclesie
apertam vidisset quantū tēpus p̄misit: liben
ter ante vel post exitum scole ecclesiam intra
uit. vel ad minus versus ecclesiā inclinauit.
Cōsuetudines bonas a senioribus inpositas
sollicite obseruabat: nil q̄libet minimū scien
ter p̄termittens. Ammonitiones de quali/
bet re parua sibi intimatas gratanter accepit t
studiose emendare curauit. Omne verbum
a supiore suo aut eius vicario dictū ita humi
liter accepit: quasi ex ore dei vel alicuius sci
audisset. Sed nec discutere vl̄ dijudicare au
debat aliter interp̄tando q̄ dictū erat. Idcir
co magnā pacem intus habuit. t tam deo q̄
hoibus carus fuit: t quasi semp letus in dño
ad omnia iussa sponte paratus. Ante festi
uitates xp̄i t sctoꝝ cum magna intētione ad
sacram cōmunionē se studuit p̄parare t dice
bat. Jam magnū festum instat p̄parem⁹ nos
deuote ad suscipiendū dñm. Itē hodie est fe
stum istius sancti: implorem⁹ feruēter eius
suffragium. Loquente quodaz iuuene cū
dño florentio de vicio vane glorie t remedia
postulante: supuenit arnoldus transiens añ

illos. Quem videns dñs florentius ait inue ni. Quid dicis de isto fratre? Habet ipe etiã vanam gloriã? Respondit iuuenis. Estimo q̃ non. Cui dñs florenti⁹. Bene credo sic esse vt dicis. Postq̃ ergo fere p annũ affectus arnoldi ꝓtractus esset ꝛ sufficienter ꝓbatus: et tñ constãs ꝑmaneret ꝛ longanimiter expectaret fraternitatẽ sibi concedi: misertus dñs florentius petitionibus eius assũpsit eũ dãs ei locum inter fratres suos quod ei erat letissimũ ꝟ quo maximas gratias deo referebat. Tunc quasi denouo cõuersus ꝛ impfectiorẽ statum vocatus esset, tam feruenter et humiliter cõuersari studuit: vt fieret oibus exemplũ virtutis ꝛ lũme subiectionis, nil laxans a deuotione pristina et cõsuetudine bona ab antiquioribus dom⁹ illius fratribus sibi tradita. Toto corde apprehendit disciplinam quotidianis renouationib⁹ se exercendo ad virtutes. ꝟm illũ apostoli, renouamini ãt spũ mentis vestre. Excussit a se torporem, alacer ad vigilandũ ꝛ orandũ: inꝛtũ diligẽs ad scribendũ ꝛ negligentes bono zelo induct⁹ piet charitatiue ammouẽdo. Preter volũtatẽ rectoris sui nõ videbat alia volũtas in eo viuere: illius facta ꝛ dicta magnificando, ꝛ tanq̃ celitus emissa hũiliter ea amplectẽdo. Et sic non solũ in iuuentute sua, ꝟ vsq̃ ad vltimũ vite: tanq̃ innocẽs puer ꝑmansit obediẽs et subiectus. In vestitu q̃, in sermone ꝛ moribus suis humilitatẽ ꝛ verecundiã exhibuit trahẽs semp ad meliorẽ partem si quid insolens vidisset aut defectuosum ꝓcepisset. Infimũ locum querebat non ficte sed ex animo. Et sicut aliqui grauantur in humiliatiõibus sic ipse grauabatur in supportatione humiliationis. Jocũdus erat inter fratres sine dissolutiõe, tñ nec multũ loquax: sed ori suo custodiam ponens, et q̃ edificatiõis erãt in mediũ proferens multo libẽtius audiens q̃ docẽs. In labore erat fidelis ꝛ feruens: ꝛ grauabat si nõ semp adiuuaret fratres in braxatura de nocte surgendo. Ad horã scribendi pẽnas suas parare solebat: vt eo magis expediti⁹ scriberet, et cõmune bonũ ꝑmoueret. Sic nitebatur facta sua ordinare, ne per eum fratres grauarent: ꝟ poti⁹ aliquid vtilitatis eis ꝑtaret. Studebat ergo quãtũ potuit ne fratꝛ labores cõmederet: ideoq̃ cõmunia ꝛ exteriora opera libenter faciebat. Et quod min⁹ lucrari poterat scribendo, gaudebat supleri per patrẽ suũ carualem: qui aliquã sũmã pecuniarũ fratribus annuati mittere consueuit. Post obitum parentũ suoꝛ hereditatẽ ad se deuolutã libenter ad cõmunẽ vsum fratrum dedisset: ꝟ morte ꝓuẽtus ipeditus fuit. Cũ eni ꝓposuisset ad hollandiã pgere ꝑ dispositione hereditatis sue: venit sutphaniam ad fratres suos qui ibidẽ tunc morabant: ꝛ paucis diebus illic pactis cepit post festum philipi ꝛ iacobi infirmari: ꝛ sic dilata est itineratio sua ad partes, ne forte alibi a cõsortio fratrum elongatus cõsũmaret. Sentiens ergo magis ac magis se infirmari, ita tñ q̃ multũ lecto decubuit, nam ipso die sancti wyronis episcopi, qui fuit penultim⁹ dies vite sue, lectulum suũ ipse sibi strauit: ꝛ in crastino wyronis scz i die sancti gengulfi martyris circa horã vesperaꝛ dispositis rebus suis, cõmunicat⁹ est sacro corpe xpi ꝛ etiã inunctus. Sero aũt facto cum valde debilẽ se sentiret, desiderauit fratres ad se pariter ꝓuenire, quib⁹ deuote se cõmẽdauit: vt fideliter ꝑ eo orarẽt ꝛ cuidã deuote ꝟginì in schiedã noie lydewy obitũ suum denũciarent quam aliqñ in partibus hollãdie visitauit: de qua multa mirãda ex longa eius patientia referunt: que ꝓmiserat se oraturã ꝑ eo. His dictis iacuit cõpos mẽtis sue vsq̃ ad decimã horã die discedente. Veniẽs aũt ad extremã horam, nullã tristiciã ostẽdit, sed dixit se pacatũ esse: ꝛ tũc pũtibus fratribus ꝛ orantibus tradidit spiritum hora supradicta sine magna vt videbat pena, quia cũ deuotis fratribus ab adolescẽtia sua cõuersatus est cum bona conscientia, tanq̃ verus dei cultor ꝛ deuotus xpi amator in hũili statu clericali ꝑ annos triginta ꝛ vnũ in cõgregatione fratrũ ꝓseuerando. Defunctus est autẽ dulcis ꝛ amabilis frater. Anno dñi millesimo q̃dringẽtesimo tricesimo, mẽsis may die nono in ciuitate sutphanie terre gelrensis, ꝛ in cimiterio beate marie virginis sepultus ad australem partem ecclesie.

Quitius. Cum istorũ viroꝛ vitã audio, cogor vitaꝫ meam despicere: q̃ in istis conspicio quã longe adhuc a veris virtutibus disto. Attamẽ mihi, pficere spero q̃ hec te narrante ꝓcepi: nam intendo me cordialiter emendare.

Enior. Idcirco ista tibi breuiter dixi ꝟ vt ad spũalẽ feruorẽ te studeas dare et in hũilibus exercitijs gaudeas cõuersari. Nec vmquã ad aliquã dignitatẽ vl honoris officiũ anheles ꝟ ad ommodã subiectionẽ ꝛ vicioꝛ extirpationẽ labores: vt deo amplius placere possis q̃ hũilius sꝑ dat spe-

ialem deuotionis gr̃am ⁊ post p̃tis vite labore bñ exercitatis gloriã sempiternã. Amẽ.

Explicit liber quartus deuoti fratris thome kempis. Incipit plogus in soliloquiũ anime eiusdem.

Onsolationis gratia aliquas sententias deuotas in vnũ coaceruaui libelluz: quẽ meo pectori carꝰ cõmittere volui: ⁊ quasi quoddã delectabile p̃atũ varijs arboribꝰ cõsitũ. pulchrũq; venustũ floribꝰ hr̃e disposui: vbi ad legẽdũ speculãdũq; optabiles materias tpe necessitudis p refouẽdis animis tedio vel meroꝛe obtectis qñq; introirẽ. Vt aũt lucide ⁊ pmpte inuenirẽ. sub qua arboꝛe requiescerẽ. vel qui ad legendũ flos gratioꝛ esset: singla capitulozꝝ loca rubꝛicatis titulis p̃refulgere feci. Vario etiã sermonũ genere. nunc loquens. nunc disputans. nunc oꝛans nunc colloquẽs: nunc in ꝓpꝛia ꝓsona. nũc in peregrina. placido stilo textũ p̃sentẽ circũflexi. Rogo ergo nemo legentiũ indignans moueaꝫ supscribentis manũ: qꝛ sibi totaliter cõfabulari placuit. Ignoscat q̃s impositioni ⁊ facilitati dictaminis: pensans qm̃ deo non artificiosa ꝙ simplicia ⁊ pura magis redolent Q̃ si foꝛte vspiã sensꝰ aut minꝰ iteger aut minꝰ clarꝰ apparuerit: sup his piũ flagito cooꝛectoꝛẽ denũciãs ei si q̃d ieptũ iuenerit. ex iaduertentia potiꝰ q̃ ex ꝓposito id mihi ꝓuisse Adhuc qꝛ hũana iudicia q̃uis ꝓbabilia falli possunt: ad te omp̃s deus et pater luminũ supplex discipulus recurro. tuq; istud soliloquiũ tibi repꝛesento: vt tu digna approbes viciosa iꝓbes: mihiq; vel alteri fideli seruo rectius seruãda ĩ displicent insinues. ꝓeꝛoꝛitẽq; pater sct̃e largire mihi exiguo mancipio tuo tẽpus ⁊ horã cõmoꝛãdi ĩ vberrimis pascuis scripturarũ: q̃ mee charissime delicie sunt et erunt: donec dies eternitatis eluescat. ⁊ vmbꝛa moꝛtalitatis inclineꝫ. Subtrahe ꝓinde curas inutiles. amoꝛes tẽpoꝛales passiones noxias: aliasq; causas ab ocio ꝙcupito meretardantes. Oꝓtet enĩ liberũ esse animũ et tranquillũ: de intimis ⁊ diuinis meditari cupientẽ. Ideo vt talem cõsequi merear: bñdictione celestis dulcedinis tue me imbuere digneris ⁊ infundere: vt tibi ad gloriã: mihi q̃z ad qualemcunq; loquar ꝙsolationis gratiã.

Explicit ꝓlogus. Incipiũt capl̃a hꝰ opis.

De desiderio aĩe querẽtis deũ. Cap̃.I.
De districto dei iudicio Cap̃.II.
De doloꝛe ⁊ fletu peccatoꝝ. III
De lamẽtatione tpis ⁊ negligentie. IIII
De breuitate et miseria p̃sentis vite V
De anhelatione eterne vite. VI
De optatione bone moꝛtis. VII
De moꝛtuo mõo cuiꝰ vita est in x̃po VIII
De elongatione a creaturis. IX
De contẽptu oĩm cõsolatione terrenoꝝ X
De magna dulcedine ⁊ ꝙsolatiõe ĩ deo XI
De vnico ⁊ sũmo bono querendo XII
De vniõe aĩe cũ deo ⁊ sb̃tractõe gr̃e XIII
De tristicia aĩe absente dilecti gr̃a. XIIII
De scrutinio sup dilecto ⁊ donis gr̃e eiꝰ XV
De benigna protectione dilecti ⁊ sufferentia anime. XVI
De rũsiõe dilecti. q̃ sit rõ recessus sui XVII
De fiducia diuine miserationis XVIII
De desiderio diuine fruitionis XIX
De gemitu aĩe ex dilatione glorie XX
De memoria celestis patrie XXI
De accessu ad sanctũ sctõꝝ iesum christũ regem angelorum. XXII
De ꝓcessu ad salutãdũ v̄ginẽ gl̃iosã XXIII
De consolatione p̃ssime matris v̄ginis marie. XXIIII
De redẽdis gr̃tijs ꝓ acceptis bñfitijs XXV

Incipit soliloquiũ anime. De desiderio anime querentis deum. Capitulũ.I.

Mi aũt adherere deo bonũ est O breue et dulce v̄bũ: deũ amplectens ⁊ mõm excludẽs vniuersuz. Quid ãplius dicẽdũ: ⁊ q̃d vltra cupiẽdũ? Nõne satis ẽ. si fiat q̃d ia dictuz est? Et si dicank aliaꝝ alia mꝛta: nõne ad hoc vnũ reducẽda sunt oĩa? Dic g̃ aĩa mea cũ ꝓpheta: mihi aũt adherere deo bonũ ẽ. O ds meꝰ tu vnicũ bonũ meũ: solus bonꝰ ⁊ dulcis De te loqui dulce ẽ amãti: de te cogitare suaue est deuoto: cuiꝰ coꝛ nõ est in mundo ꝙ tecũ abscõditũ in celo: vt tu sis ei sola vera requies ⁊ intima suauitas: nec hic cruciek quotidie vbi tẽptat falsa cupiditas. Deus meꝰ quõ ẽ illi in coꝛde: q̃ tuo feruet amoꝛe? Quale gaudiũ eius: quẽ nulla delectat creaturaꝝ vanitas? An nõ voꝛ eius canit in psalmo. de q̃ et ꝑmonis suscepi exoꝛdiũ: ⁊ tal̃ est? Quid mihi est in celo: ⁊ a te quid volui sup tr̃ã? O aĩa

ſctā aīa deuota⁊ ad deū ſuſpēſa: qđ ꝫ audio de te? Q3 eſt qđ loqueris? Parua tibi vidē-tur q̄ in celo ſunt⁊ in terra? Parua mihi ſunt oīa. Quid ergo queris? Quē vis ſine iſtis? Et vbi inuenies cū ſine his? Habet ne nomē aut locū: aut habitationē ad querēduz? Vbi eſt locus habitationis gloria eius. de quo ce ceniſti dicens: dñe dilexi decorē dom⁹ tue. et locū habitationis gloꝛie tue? Reſpōde obſe-cro mihi. Nam ſi poteris euz mihi indicare. ibi tecū ⁊ q̄rem⁹ illū ſil': erit q3 ꝺs tu⁹ ꝺs me⁹: ⁊ bñ nob cū fuerit inuētus a nob et detētus.

Q3 hoc inqt q̄ris a me. aut cur tale aliqđ ſcrutar' apꝺ me? Putas q tibi talia dicā: aut dicere valeā? Q; ſi charitas fauet: nonne rei hui⁹ raritas. aut etiā ſecreti mei ꝓfunditas magꝭ dicere ꝓhibet? Quid me introgas? In terroga eos q̄ audieſt⁊ videſt. Ecce hi ſciūt: q̄s ſit ille quē q̄ris. Sed poti⁹ eū introga: q̄ nouit oīa. Ipſe enī eſt de quo fit ſermo: q̄ me lius ſe tibi indicabit: et vbi nā habitet. longe clarius demōſtrabit. Is vti3 eſt q̄ docet ho minē ſcīam: dat q3 hūilibus gr̄am ſuā. Acce de ad eū q̄ reuelat ſeipſum cū voluerit et cui placuerit: nec eſt q̄ ſine eo apiat. Potens eſt ſolus reuelare tibi gaudiū amātiū ſe: ⁊ vltra q3 potes a me diſcere. Et nunc q̄d ſic loq̄-ris ania ſctā et hūilis? Me eſtimes me velle a te inquirere: qꝺ forte ſciri non oꝓtet. aut ne queat dici. Maneat ſecretū tuū tibi: clauſuz ſit ſup te oſtium tuū: ſtet firmū ſignaculū fi/dei. non moueat velum a ſanctuario. mādu-ca panē ſctm in ſacrario: intra tabnaculū do mus tue. aſcende ſupius cenaculū. ingrede/re cellariū regis eterni: aut quid ꝓeſtantius eſt ⁊ amabili⁹ ſonat. thalamū ſcz celeſtis ſpō ſi tui. Scio ſcriptū. Nō eſt bonū ſumere pa-nē filioꝝ: et mittere canib⁹ ad māducādum. Noui ꝫ ⁊ legi. Tu aūt vide q̄d ſequit: ⁊ miſe rere mei ſm eloquiū ei⁹ q̄ dixit. Catelli edūt de micis cadētib⁹ de menſa dñoꝝ ſuoꝝ. Mo-li ꝓinde celare vbū qꝺ ſciſciter: ꝫ deverbera te interne ſuauitatis effunde vel vnā ſcintil-lā amoris igniti. Da guttā paruulā vini ꝓre-cioſi: emitte de optimo vnguēto vel modicū odoris: vt ⁊ ipſe guſtare valeā. cui⁹ tibi nota eſt pars optia: ⁊ amabile tā creb;o ſolamen.

Quid cūctaris? Satiſfac deſiderāti: ⁊ aperi oſtiū amico iā t̄cio pulſanti. Dic dilecta ꝺ di dilecto: me tū nō neglecto. Si nō vales ſīc ē. dicē: dicvtcū q3 potneris. Mā dicere ſicuti eſt q̄s valebit? Et q̄s dicētē capet? Ergo ſi non vt ī ſe eſt: dic ſaltē q̄lis ſit ī te. Si nō q̄d ſibi: eructa tū q̄d boni fecerit tibi. Quis eī q̄d ſit in ſe iueſtigabit? Tu nō poter' ſ: eoq; ꝓfeſſa ſis ⁊ nō negaſti dicēs. Mirabil' facta ē ſcia tua ex me: ꝓfortata ē ⁊ ñ potero ad eā. Quo ibo a ſpū tuo. Si ḡ nō ſuffic' penetrare ſpm tuū quē creauit creato: ⁊ viuificato: oīz ſpirituū: quō penetrab ī creatū? Mōne iō ſtupēs dixi: ſti: dñe q̄s ſil'is tibi? Dic tū obſecro p aliquā ſil'itudinē: c⁹ eētiā nec dū attigiſti. Neq; ei ex ꝑte negare debes: cui totū reuelādū ñ eſti mas. Fateo: inqt. q; nimiū curioſ⁹ es tu: ⁊ īportun⁹ mihi. Perſcrutar' oīa mea: ⁊ ad ſe-creta cubil' mei mitt' manū tuā. Mihi ſi te ad il lū: ⁊ itez veis ad me? Me q̄ris an ipz? Sz q̄-ro te cu⁹ es ſpūs? Quieſce obſecro: ⁊ noli mi moleſt⁹ eē: q; ſup me ē quē q̄ris Et dixi. Mū q̄d q̄ deū q̄rit: tā facile ꝓqeſcet? Moli ꝓtrahē ꝑmonē: q̄ potes cito adhibē ꝓſolatōz. Quo-uſq3 aīaz meā ſuſpēdis: q̄d dic' ⁊ nō dic'? Eli uit aīa tua q; ñ dimittā te: niſi bñdixer' mihi. Eteni ꝑ bñdictōe mea erit: ſi oñder' eū mihi Jā ḡ ſi vidiſti illū. dicito mihi palā: ⁊ ego eū tollā. Rurſ⁹ illa. Videō te ī deſiderio eē: ⁊ ī amoꝛe creatoꝛ laboꝛare. Nē difficilē a me po ſtulas: ⁊ neſcio an fieri poſſit qꝺ optas. Scit bñ quē q̄ris q; ñ ē mecū ꝫ dicē tibi. Videt ta le eē ſcrutiniū tuū: q̄le⁊ ſpōſe ī cāti'. Indica m̄ inqt quē diligit aīa mea. Dis ḡ a me diſcē q̄s ſit iſte: aut q̄d bōi mecū egerit ipe. Utq3 aūt ſecretū meū mihi. Sz ſi es ꝓtēt⁹: nec illi⁹ magnitudinē detrer' ſ: celoſ excedit: nec mea quitate auert' ſ q̄ nulli⁹ moñtu ſūt ī ꝓſpectu e⁹. Cur ipoſuiſti mihi on⁹ iſtō: Hoc eī dicere labo: ē añ me: donec itrē ī ſctūariū dei ⁊ itelli gā. Cur vis ſcire qꝺ loq nō lz? Et dixi. Mū q̄d nō libz? Et ꝓ maxie. Placet eī ea ſepe ma gis ſcire: q̄ difficili⁹ pādunt. Mihi tū q̄ſo ne ita difficilis ſis: vt oīno taceas Me tieas: q; ꝫ inimic' mox ꝓdā. Seruabo vbū tuū amicis ⁊ valde amic'. Secure dicas mihi. in ſecreto ſilētij tui. Ecce duo ꝫ ſoli ſum⁹. Nec ego leui tate. nec tu arrogātia delectabimur: ꝑ ī eo q̄ nos ꝓſiderare fecit: ꝺ q̄ ⁊ loq̄mur Si āt ſupue nerit ipe. dem⁹ locū: ⁊ ſit ī medio nr̄z. Et ſi di gnet loq̄ libēt audiam⁹: noſq3 interī ſileam⁹ Tu āt nō teneber' illa hoza rñdere voti' meis Illo eī loq̄nte: ſilē dz oīs caro. At illa Bonū pactū ē Sit ille tm̄ nobcū ⁊ feramur ad ſecre tū nr̄z. Sit ipe dux vbi: ⁊ ducat q̄ nos īredele ctat. Dilect⁹ iſte ꝺ q̄ diligētiſſie ſciſcitar'. tal' ac tāt⁹ ē: vt ꝑmōe nō poſſit explicari. cū ſit in effabil'. Tā alt⁹ ⁊ ſup exaltat⁹ ē oīb⁹ creatur' ſ: vt ſit ſp incōꝓhēſibil'. Tūt⁹ ei⁹ ⁊ magnifi/

centia ei⁹ intminabilis. Quicqd de eo ꝺr aut scribit, indignū ei totū credit: qr oibus sup-
fert. Leli dixerūt. Pertransiuit nos t ascen-
dit: inualuitqꝫ sup nos. Terra rndit. Si celi
celoꝝ nō capiūt: nolite me interrogare Stel
le ceciderunt: tenebre sumus t nō lux si illuxe
rit. Mare cōtremuit: t ait. Non est in me: et
abissus ignorauit. Audis qd isti dicunt: Au
diui t cōturbatus sum: a voce eorū cōtremu
erūt labia mea. Quid ergo fiet si interroga-
uerimus eū: Interrogemus. Dñe si tu es ip
se de q̄ cecinere viri: t cui oia deseruiūt p tpa
Utiqꝫ ego sū q̄ sū: t p̄ter me nō ē alter. Ego
p̄mus t nouissimus: oia creās et gubernans
Uiuo ego dicit dñs: qr regnabo ineternū et
vltra. Quid dicis nūc vermicule, circumfu-
sus tāto lumine: Ecce dilectus tuus loquit
tecū: quē putabas esse mecū. Mecū erat: qñ
illi dicebā. Mihi aūt adherere deo bonū est
Tecū erit: si dixeris t tu. Renuit ꝓsolari aīa
mea, t dixē hoīs nō ꝓcupiui: sed in te dñe spe-
rabo: tu es enī rex meus t deus meus. Non
eris sillis vagis amatoribus: sed vnicus vni
ci: vnicū requirēs: qui nullū de externis ad-
mittit sodalē. Sermo ergo tuus solus cū so
lo: etiaz si abierit sede vacua: patiēter ferens
oia. Nam hic est modus eius, ire t redire et
Pbare sibi dilectā: atqꝫ in amore facere perfe
ctam. Non te cōturbet recessus: si optas ei⁹
accessum. Expecta expecta: medicum ibit t
post modicū redibit. Hoc tñ totū amor facit
qui nunc fert ad summa: nunceꝫ dimittit ad
yma. Amor eius gratiosissimus cunctis flo-
sculis suauior, liliis candidior: et micātibus
gēmis pulcrior. Eius siquidem amori nil in
creaturis est p̄ferendū: et ideo p eius amore
totū despiciendus. Ego tacta amore eius in-
trinsecus, intātū cepi ardere cordetenus: vt
oibus licentiatis creaturis, eius solūmō pca
rer castissimos amplexus: t incōsuetā multi
edidi vocē, tanqꝫ carbones ignitos de forna
ce ardēti p̄ferēs Quid mihi est in celo: t a te
quid volui sup terrā: Deus cordis mei: t ps
mea deus ineternū. Intellige nūc de dilecto
tuo q̄lis ac quātus sit: qui oia etiā entia incō
Pbensibiliter transcēdit. Et licet sit ineffabi-
lis t oīno inexcogitabilis qr intminabilis, ē
tñ multū amabilis attrectabilis, socialis ex-
ori possit Eteni amādo capit amādo stringit
s desiderādo q̄rit: orādo pulsat: expectādo
pmeret. Si necdū tibi satisfeci: satisfaciat il
le quē q̄sisti: t doceat te sup oēs docētes se in
uenire.

De districto dei iudicio. Cap. II.

Etetur cor meū: vt timeat nomē tuū
Deus meus multū amabilis es: sed
et terribilis multū. Qui amat gau-
deat, timeat vo qui nō amat. Qui nec timet
nec amat: stolidus est et insanus. Est enim
horrēdū incidere in manus tuas. Et quis p̄
timore iram tuam dinumerare poterit: Aut
quis stabit ad videndū te in iudicio ventu-
ro: Quia sicut rugitus leonis sic rugitus tu
us: t sicut ignis vibrans gladi⁹ tuus. A cla
more vocis tue cōmouebunt oēs inhabitan
tes orbem: t cōcutient oia fundamēta terre
cum veneris. Quis ergo non timebit: Aut
quō poterit quis effugere manus tuas: Si
absconderit se homo subter petram fumissi-
mā: tonabis sup eam, t scindet fortitudo ei⁹
Et si latuerit in speluncis aut in mōtibus in
de eruet: t sustinebit iratum: quē nō studuit
habere placatū. Certe nō est locus: vbi hō a
facie tua abscondat. Omnia eñ tibi nudat
aperta: penetras quoqꝫ oia interiora hois: t
subtilissimos cogitationū motus perspicis.
Nullū ergo secretum clausum est oculis tu-
is. O q̄ terribilis eris peccatoribus t indura-
tis mentibus: qui modo gloriant cū male
fecerint, et exultant in rebus pessimis: et di-
cunt nō videt dñs, nec intelligit deus. Tan-
q̄ non sis venturus sic inflant verbis inani
bus: t auertunt oculos suos ne videāt in fi-
nem. Tu aūt venies hora qua nō estimant:
capientur qꝫ peccatorū suorū laqueis. Et si-
cut fures t latrones cōprehensi cōfundunt:
sic cōfundent in tpe suo. Deridebis eos qui
nunc derident tuos: t reddes eis maliciam
suā: qui odio habuert iusticiā tuam. Adodo
surdescūt ad vocē tuam: s̄ veniet tps qñ clā
mabūt t nemo exaudiet. Uertūt nūc verbū
tuū in fabulā: sed conuertent tunc ipsi infla
mā. Egrediet eñ sermo tuus horribili flatu
pcutietqꝫ impios t incredulos sine misc̄ia.
Quid tūc dicet superbus inflatus sciētia ac
tumēs potētia: Quid rndebit cum tuba no
uissima insonuerit: qñ tu dñe deus nr cū an-
gelis t archangelis in maiestate apparueris
Tunc certe obmutescent omnes iniqui illu-
sorec verbi tui: t conturbabuntur vndiqꝫ q̄
non timuerunt deuotos tuos insectari. Tūc
confundent confusione maxima: qui relicta
conscientia t honestate vite, vanitatibus se
subdidere t illecebris. Tunc soluent penas:
qui carni laxarunt habenas. Tunc dabunt
mugitum ad celū: qui nūc tympanū tenēt et

chorũ. Tunt totũ vertetur in luctuz: quicqd p immoderatũ gaudiũ est cõtractũ. Tunc ligabunt in fasciculos ad ꝑburẽdũ: qui socij fuerũt ad inebriandũ. Et ꝗs amor ligauit in culpa: vltrix flamma sil' rotabit i pena. O stulti z miseri. o vesani z ceci amatores seculi: qd agitis z ptenditis? Quõ effugietis irã dñi? Cur ad eternos cruciatus festinatis: p modica voluptate quã amatis? Cur gehẽnã nõ horretis: qui paruam penitentiã sic timetis? Et qui mortẽ carnis fugitis: quare eternam aiẽ mortẽ nõ ꝓcauetis? Nisi ergo cõuersi fueritis z penitentiã egeritis: hec horrẽda ignea ꝙ tormẽta deo vindicãte nõ euadetis. Tremens factus sum ego. dũ extremũ penso diẽ z horã: qñ tunc deus non flectet ꝑcibus: sed erit iustus iudex oĩbus. Sãcte deus sctẽ fortis. sctẽ z misericors saluator amare morti ne tradas me: sed da locum penitẽtie: vt digne queã pctã mea deflere: pausq̃ defungar hac luce.

De dolore z fletu peccatorũ. Cap. III.

Dolor meus in cõspectu meo semper
D Deus meus vitã meã maculaui peccatis multis: sed vide lacrimas meas: quas fundo in cõspectu tuo p eis. Scio enim qz nõ habitat in me bonũ: z q̃diu mortale gero corpus: non sum liber a pctis. Facio igit malũ z pecco quotidie: z qõ grauius ẽ multa patior abire sine gemitu z digna ꝓtritione. Nam exterioribus rebus z vanis curiositatib⁹ sepius intẽtus z implexus: nõ possum tam celeriter reuerti ad salutares fletus Ideo tam fortiter multiplicant in me pctõꝝ tenebre. fontes obstruẽtes gre: z venas diuine ꝓsolatiõis nõ admittẽtes An istud paruũ est malũ? Grãde est ꝟ malũ deus meus: z fit tanto grãdius: q̃to citius trãsit a corde. nec vllo me pungit dolore. Dñe nunqd nõ respicies? Qdiu illudã te. z fallaz me? Vsqq̃ taces dñe? Vbi est virga: vbi stimulus z baculus? Quare subtrahis iudiciũ z infernuz ab oculis meis? Si starẽt hec añ me. putas negligẽter agerẽ? Si taces emẽdatiõis gra: patientiã exhibes. Sed si neglexero: nõne acriter post corriges? Si non hic: certe in futuro corripies. Mil quipe trãsibit inultũ: nec paruũ nec grande pctm. Sed multo melius hic vbi fructuosus fletꝰ: labor breuis. satisfactio acceptior: z recõciliatio facilior est. Ne parcas igit virge. sed acri collirio vnge oculos meos: nec in posteruz reserues mala mea: ne forte tradar tortoribus ad soluendũ nouissimũ quadrantẽ. Melius est nũc paruũ z saluberiter pũgi: quã postea tam acerbã luere tormẽta purgatorij. Lugendũ ergo mihi: z dolor ingens ꝓ pctis est habẽdus. Multa enim habeo q̃ defleã: sed vnde rideã nõ habeo causam. Tenebre cordis et lubrica cõscia. casus in vicia. et occasus gre. flere et gemere mihi suadent: imo ex angustia me sepe cõpellunt Cogitãs ꝙz diuersas tentatões z malorũ incursus: ad qd risus? Parce mihi dñe. parce mihi Si enim fleuero tactus dolore intrinsec⁹ nõ est mirũ: qz tpus flendi est. Felix hora qñ nascit mihi ꝓ pctis dolor. Beata lacrima q̃ fluit ex doloris vehemẽtia: circũspecta oĩ cordis macula. Et ꝗs sufficit abissum hanc plene discutere: z latẽtes sordes sine palpatõne arguere? Deus meus lumen veruz tu potes oẽs cordis mei tenebras illustrare: z oẽs maculas eius in spũ ardoris z iudicij cõcrema re. Tuũ est dare cor nouũ. creare cor mũdũ. z ꝑparare ibi secretũ habitaculũ: vt fiat locꝰ requietõis tue. et tabernaculũ noĩs tui. q̃ es amator mũdicie: z hospes bone ꝓscie. Sz qz neglectã domũ nõ libẽter visitas. imo bestialibus motibus illudendã sepe relinq̃s: ideo sollicitus sum ne id mihi ꝓtingat: ꝟ ad repadãdas ruinas meas misericors z clemẽs succurre. Ne illi: cui irat⁹ abscesseris. Pax ei ad quẽ descẽderis: z apud quẽ pmãseris. Ego miser posit⁹ in medio laqueoꝝ. z granat⁹ cõpedibus pctõꝝ: q̃le mihi ẽ ꝓsiliũ. z qõ salutis remediũ. nisi vt ad te leuẽ ꝓtritos ocꝭos meos: si forte audiat clamor me⁹ in excelsis Ne q̃ enim salubre⁹ remediũ inq̃nata ꝓscia inueni et vel habebit: q̃ amarissime se in ore mactare. Et importuna tentatio quõ meli⁹ curabit ne preualeat: nisi vt ꝓtinua ore ad te fundat z multũ se hõ hũiliet? Sed ꝟ bona quis mihi tribuet: orare z flere sicut expedit? Tu mihi hũilitas z tãta lacrimarũ copia? Vtiq̃ apud te dñe: apud quẽ mia z copiosa redemptio. O dñe de⁹ dator oĩs gre: ꝓcede mihi digne flere ctiã q̃tũcũq̃ minima: z q̃ latẽt et q̃ patẽt oĩa sil' sine excusatõe castigare. Hec inter me z te masticata gratiã mihi restituant amissã: z ad meliora ꝑpẽt ac viciniora saluti

De lamẽtatõe tpis z negligẽtie. Ca. IIII.

Aspectũ meũ viderũt ocli tui. Ach
I dñe de⁹ q̃d vnq̃ fiet de me cũ deficiã q̃tidie? Qñ emẽdabo pfecte vitam meã? Qñ meli⁹ fiet: qñ qualescã z qñ oĩa vincã? Deiect⁹ sum i limo pfũdi. Putas adhuc spes eẽ poterit resurgẽdi emẽdãdi ꝓficiẽdi

ex pueniēdi? Non est mihi spes de me: ⁊ vti-
nam firmior sit in te. Desperatio mihi ingeri
tur valida: qz infirmitas mea grandescit ex
longa vexatōe: nec video finē doloris ⁊ ini-
quitatis. Et si dixero nunc incipiaz ecce tps
est. conabor sicut potuero: statim adest pec-
catū p foribus. ⁊ erigit aduersum me inimi-
cus: ⁊ tenet me cōsuetudo mali tenaciter ⁊ in
uite. Elide dñe deiectionē meā ⁊ cōculcatio-
nem meā: ⁊ oēm q̄ patior calamitatē. Exal-
tet dextera tua: ⁊ libera me ab his q̄ me con
clusērūt: qz cecidit timor eoz sup me. Perijt
cōsilium a me: ⁊ fortitudo mea defecit. Bra-
chium meū cōfractū est: ⁊ gladius meus sal
uare me nō poterit. Non video ad quem di
uertā: ⁊ qui me recipiat ⁊ curet non cōparet
Tu solus mihi ad refugiū remansisti: sed qa
offendi: hoc est qō me deterret. Peccaui: ig-
nosce mihi. Penitet me totū: ⁊ valde multū
Redde tu mihi qō tibi rectū videt: ⁊ ppicio
esto Juste me deseruisti: iuste me aduersario
tradidisti. Memēto queso figmēti tui: et re-
para qō cecidit: nam p se stare nō potuit. At
tende gemitū meū ⁊ necessitatē meā. Labor
meus ⁊ dolor cordis mei non sint in obliuio
ne cozā te. Captiuitatē ⁊ incarcerationē me-
ricors pr: ⁊ erue vinctū de domo carceris ac
miserie seruitutis. Si vixerit homo multis
annis: qd ex hoc emēdabit? Et qs nouit si
melior an peior fiet? Incertꝰ est hois pgres-
sus ⁊ exitus: ⁊ dubiosa pseuerātia: ppter va
rios casus malorū ⁊ tētationū pricula. Mul
ti prima cōuersione boni et humiles: postea
peruersi ⁊ rebelles. Prius timorati ⁊ deuoti
cōpuncti ⁊ taciti: post ꝯo liberi ⁊ dissoluti: lo
quaces ⁊ incustoditi. Et q̄ prius cogitatōes
restringebant: postea de verbis et factis vix
curam gerūt: sicq̄ paulatim vadit in deteriꝰ
omne malū nō pcautum in principio. Quis
ergo nō debeat timere ⁊ circumspectus esse:
cum bonis ⁊ modestis interdū soleant mul-
ta infausta accidere? Quis etiā scit si electus
fuerit: ⁊ oia sustinere possit? Oportet vt oēs
pbent: ⁊ quis certus est q nō pburat. qm̄ ig
nis tentatio est? Timendū ergo oibus. et eq̄
de meliori sperādum: sed nō temere psumen
dum: nec sub vana spe torpendū. Aurū pro-
batū saluabit: tu autē homo vide cuius sub
stantie sis. Celestis conflator conflabit. ⁊ fili
os leui emundabit: oēs videlicet seruientes
sibi. Non semp aurum qui hoibus fulget vt
aurū: nec semp stipula aut reprobū argentū
qui vim patit ⁊ sustinet flagella: qz deus in-
tentōes aspicit ⁊ corda: opans etiā ibi plerū
q̄ mirabilia. vbi a multis putat pdita. Dñe
deus quid mihi gaudij esse potest in mūdo:
cum ptractare cepero incertitudinem ⁊ infir
mitatē oīs rei sub celo? De te tū certus sum
qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericordia tua sup oēs
te timentes. Nam bonitas tua ⁊ pietas: infi
nito maior est q̄ oīs iniquitas mea. Et hoc
meū erit solaciū: q̄diu emēdandi cōcesseris
spacium.

De brevitate ⁊ miseria pntis vite. Cap. V.

Vocitatē diez meoz nūcia mihi. Q̄
p diu i hoc mūdo sū mūdus nō sū. Et q̄-
diu hoc maneo: pauper pegrinꝰ sū. ⁊ ho-
spes sup terrā. Nihil intuli in hunc mundū
⁊ nihil inde auferre possuz: qz nudus huc ve
ni: ⁊ nudus ab hinc egrediar. Quasi vmbra
que pterijt. ⁊ quasi pluma q̄ vēto tollit: ⁊ tā-
q̄ hospes vnus noctis mox transibo. O is
vita psens vna brevissima nox est. Dies mei
pauci sunt ⁊ mali: ⁊ post modicū finientur: ⁊
erunt quasi nō fuissent. Mortuo hoie quid
nisi vilitas in hoie? Quis curabit de fetido
cadauere? Aut quis queret de absente mor-
tuo: qui nec viuēs pputabit p aliq̄? Memoria
homis brevis sup terrā: ⁊ apud notos ⁊ igno
tos. Sed i memoria eterna erit iustus: quia
deo qui nō morit: eternaliter erit cōiunctus
Felix igit qui nō ponit spem suā in homine
nec nimiū letat in aliqua re mundi vel spē: q̄
in celo habet cor fixū: qz hic totū caducum ⁊
vanum. Numera oēs ab origine mūdi vsq̄
nunc. dic queso vbi sunt? Et quos adhuc vi
uere vides vel audis: q̄diu putas durabūt
Pronūcia ergo de oibus: qz vanitas oīs hō
viuēs. O vitā paupē ⁊ miserabilē: vitā fra-
gilē ⁊ lamētabilē: quā boni magis patiūt q̄
diligunt. Mali aūt ⁊ si multū eā diligunt: tū
diu in ea subsistere non pnt. O q̄ finieris: ⁊
q̄ cessabis vniuersa vanitas mūdi? Sed ve
niet tps q̄ liberabunt a seruitute corruptio
nis oīs electi: qui iā sepe lamētant qz longe
sūt a regno xpi. Utinā arescat in corde meo
totus hic mūdus: ⁊ fiat mihi tm̄ suauis dñs
deus meꝰ sponsus immortalis. Vere fallax ⁊
amarissimū poculū ē hoc vite decurrēs gan-
diū. Bibāt q̄ volūt: qz solutionē duram oēs
postea luēt. Et q̄to quis eo fuerit inebriatꝰ:
tāto acrius sentiet eius cruciatū: qz oīa iocūda
in hoc mūdo celeri vento trāsibūt: ⁊ suis dilec
toribꝰ dolores ⁊ ardores reliquēt. Fuge g̊ a
me fallax mundi gla: et oīs fatua carnalis q̄

leticia. Multos trahis ⁊ decipis: sed in fine eos relinquis ⁊ submergis. Heu credētibus tibi: ve submersis ibi. Veni ⁊ accede sancta abiectio. ⁊ omniū pomparū seculi plena de/spectō: ⁊ noli a me recedere ꝑegrinatōis mee salubris recordatio. Quid sum nisi cinis et terra: ⁊ quorsum tendo nisi ad terram? O q̄ miser factus sum ⁊ q̄ iuste tristari possum cū reuoluo ꝑegrinationē meam: qui etiā igno/ro qualiter adhuc finiam eam. Si bene vixe ro ⁊ sic ꝑseuerauero: nō est timendū de mala morte. Sed de bona vita ⁊ irrep̄hensibili cō scientia: quis poterit gloriari? Qui se talem nouit in dño glorieť: ⁊ mei peccatoris mise/reatur. Viuere mihi nō libet: q̄ miseria vn/diq̄ vrget. Nori cōscientia mala timet: quia quid deo rñdeat. vnum ꝓ mille non habet. Non est simile huic trepidationi verbum ꝓ phete dicentis. Paratū cor meum deus: pa/ratuz cor meū. Dñe deus salutis mee da finē bonum vite mee: ⁊ noli ꝓlongare dies luct⁹ mei. Lugens veni in hunc carcerē: ⁊ sine ti/more hinc nō exibo. Longa mihi videť hec vita: sed hoc miseria frequēs facit ⁊ tristicia. Reuera autē nō longa: sed velotius cursore decurrūt tpa. Ei v̄o qui in tristicia et dolore versať. omne tp̄s longū est: ⁊ diem quasi an nū cōputat. Ideo tediosa est mihi hec vita: ⁊ tanto graui⁹ me affligit: quāto verius sin/gulas eius miserias intueor. Sed ⁊ si alique intercurrūt cōsolatōes ⁊ leticie: circūspicere me oportet an ex deo sint vel nō. Si ex deo libēter eas accepto: sed q̄diu durabūt igno/ro. Tamen q̄tūcunq̄ exigue sint: mihi pla/cent ⁊ sapiunt. Sed vtinā deus meus largi/ter influant. ⁊ horas non breues apud me fa ciant. Que aūt ex deo nō sunt: viles sunt et cito ꝑibunt: q̄uis in facie iocūde videanť et dulces. Sic sic transit vita ista: bonis ⁊ ma/lis semꝑ admixta. Q̄diu ergo hic sum: pau per ⁊ ꝑegrinus sum. Non possum dicere sa/tis est mihi: q̄ sacietas nullius boni est in p̄/senti: sed bonū meū qd̄ expecto: tu es in quē credo. Cum ergo apparuerit gloria tua ⁊ me impleuerit: tūc cōfitebor tibi. q̄ oīno mihi iā sufficit. Interim tamen q̄ verbū hoc abscū/ditū est a me: multiplex luctus circūdat ani/mā meā. Propterea memor verbi scti tui: h̄ sepe dico. Tristis est aīa mea vsq̄ ad mortē Bonuz mihi si hec hora transisset: nec vllus luctus aut dolor occuparet. Sed pietas tua dñe oro me cōseruet.

De anhelatōe eterne vite. Cap̄. VI.

Duc de carcere aīam meā. Doloris e vis silere me nō patiť Quid em̄ hic diutius moror? Nescio em̄ quid hic valeo. Tarde nimis ꝓficio: ⁊ vtinā non ma gis deficerē. Q̄ bñ mihi faceres dñe. q̄ cito me ab hinc tolleres: ne deterius mecū fieret. Vita mea in dolore suspirat: ⁊ in opere se nō emendat. Si expectas. nō ex hoc emendor: sed etiā tua longanimitate abutor. Et si cor rigis vix patior: q̄ siccā stipulum ꝑsequeris Cur ergo nō tollis seruuz tuū? Vt quid etiā terrā occupat? Qd̄ est dicere. Quare cū bo nis habitat: ⁊ vitā ac mores nō emēdat? Cur locum alicuius melius cōuersantis q̄diu su ꝑest: ⁊ tam negligēter ac tepide se agit: indi/gne ⁊ damnose occupat? Et hoc triste nimis cogitās: in auribus dei mei loquor. Sed bo ne dñe: noli in ira tua clamare ꝯtra me. Suc cidite arborem: ⁊ mittite in ignem. Ego infir mitatez meam accuso coram te: vt ignoscas cōfitenti mihi. Meum est accusare: tuum est indulgere. Meum est flere ⁊ dolere grauiter tuum est flētem cōsolari misericorditer. Aut igitur dñe deus p̄sta mihi maiorē gratiaz in hac vita: aut tolle me cito de hoc mundo. ne peior fiat scissura. Nam diu viuere ⁊ vitam non emendare: penam est accumulare. Nec mihi potest placere talis vita que ꝓfectum nescit: ⁊ defectum nō plangit. Qui em̄ sctē ⁊ iuste viuit: dolet in quibuscūq̄ deficit: et vt magis in virtute ac gratia crescat: in deside rio semper habet. Sed quid hic faciet qui se quotidie sentit deficere: ⁊ grauiter cōtra spi/ritum carnē surgere? Qui etiam nonnunq̄ tedio victus ⁊ negligentia temporis tepefa/ctus iaz cessat repugnare: aut ꝓiectis armis spiritualibus sequiť impetum carnis: ⁊ quo cunq̄ eum propria trahit voluntas. Talis heu dñe deus appropinquat vsq̄ ad portas mortis: ⁊ viuens in carne mortē incurrit ani me. O quantū vnicuiq̄ timendū est de sedu ctione ⁊ supplantatiōe inimici. Nemo secur⁹ nemo mundus: sed est fragilitas in omnib⁹. Tu autē dñe qui omnia potes ⁊ omnia cog noscis: resuscita confratum corde. ⁊ munda immundū ab omai sorde: et da spm̄ nouū in visceribus eius: vt discedat oīs tepor ⁊ lan/guor. ⁊ reuertať spūalis feruor: ⁊ vsq̄ in finē stet īmobilis tuus amor. Solūmō eget adiu torio tuo: q̄ p̄pediť pōdere suo. Nec valet ꝑ se abijcē sarcinā pctōꝝ: donec tu d̄ celo p̄stes gr̄az valētē soluē dura vīcl'a passionū. Quā peto mihi donari: q̄ sine gr̄a nō p̄t eē bona

vita:nec sine ea pcipiť eterna vita. Q; autez nūc viuo i corpe.nō ē ꝓsolatio mihi:qz melioz ē mihi moꝛs q̄ vita. Quare? Quia ꝓpter hāc vitā elōgoꝛ ab eterna vita: q̄ venire nō potest nisi moꝛs p̄sentem perimat:et moꝛs ipsa sil' destruať. Ideo desideriū meū sursū respicit:z coꝛ querēs eternā requiē alte suspirat z clamat. Sufficit mihi dñe: tolle animā meā quā redemisti sanguine tuo. Aperi mihi portā regni tui:z introduc pauperē pegrinum.de exilio ad te reuertētē. Audi me dñe: z solue me a corpis vinculo. Quid hic vltra faciā? Nec mihi nec alijs sum vtilis. Ad q̄d ergo viuo? Mihi quidē onerosus:ceteris tedioſus. Quid fiet de me? Nescio dñe. Si tu melius aliquid de me ꝓuidisti quare tardāť desideria mea. Consentio ordinatōi tue q̄m bona est. Sed in me tantū malū inuenio:q̄/re mihi viuere in mundo onus sit z tedium. Mau pecco quotidie:z pētm̄ sup pctm̄ adicio:z sicut dignū est nō peniteo. Si igitur solutus essem ab hoc corpoꝛe pcti.z tibi sociatus in regno:nec ego amplius peccarez:nec tu in aliquo offenderis.Sed semp te laudarē Sed adhuc sustines me:z omnē ostēdis patientiā. Cognosco culpā meā: qz ob peccata mea nō licet regnum ingredi:nam nihil immundum in illud introibit. Sed q̄ ero sine pctō:q̄ ad plenum mūdaboꝛ: vt nō timeaz ꝓhiberi.sed magis gaudeaz intromitti? Si non ꝓfecero feruentius.nec sollicitioꝛ fuero q̄ hactenꝰ fui:timeo q̄ spes mea pua satierit Sz tu dñe q̄ neminē vis perire ꝑ oēs saluos fieri:p̄sta mihi maioꝛē gr̄am ad emēdationē vite:z ad sperāda bona celestia da spīm̄ pinguedinis interne. Mun q̄ hic sit coꝛ meū fm carnem letū:sed timēdo expectat letū. Nulla creatura me teneat aut cura:sed tua optata p̄sentia me trahat z consoleť. Beatus qui te expectat dñe:sed beatioꝛ qui iam emigrauit ab hoc seculo nequā:non eī vltra aliq̄d molestie sentiet vel timebit.

De optatōe bone moꝛtis. Cap. VII.

Spes mea dñe a iuuentute mea. In hac spe ad te cōfugio: dū nouissima horaz tp̄s resolutōnis mee venerit. O si bñ paratus eēm: vt moꝛi ꝑ spe gr̄e possem. O si felici transitu diem extremū claudissem.z coꝛpoꝛeā sartinā deposuissem.quā-ta tunc pericula z timoꝛes euasissem. Felix quē elegisti et assumpsisti:qui iam depositō coꝛpoꝛe transijt ex hoc mundo ad patrez:de exilio ad regnum.de carcere ad palaciū: de tenebꝛis ad lucem.de moꝛte ad vitam:de periculis ad securitatem.de laboꝛe ad requiez: de cūctis miserijs ad ꝓpetuam beatitudinē. Felix anima que iam potiť p̄mio suo:gaudens in te dño suo. Sed heu mihi:quia incolatus meus ꝓlongatus est vsq̄ adhuc. O gratiose z misericoꝛditer mihi faceres:si citius me euocares.et ad te puenire sineres: vt vbi tu es.illic et ego essem. Ach si maturius me ex hoc mundo tulisses:q̄ necdum inquinamenta eius cognoscebā:z q̄ peccare etiā in paruis metuebam: quanta mihi bona in hoc p̄stitisses. Munc autē diutius viuendo vagatus sum longius a te:z offendi in valde multis. Ue mihi quid feci. Secutus sum passiōes carnis:vanitates attraxi: virtutes deseruj.innocentiā non custodiui.mala malis addidi:z ꝓdoloꝛ expertus sum quod legi. Ue impio in malum. Uix sero redij.tarde incepi:in reditu nō festinaui.in ꝓfectu nō ferbui.in feruoꝛe nō creui:z quod deterius ē a p̄stino etiā caloꝛe refrigui. Ihinc z moꝛi sepe timui:quia vrgente conscientia nō vixi vt debui. Sed ꝓpter pericula tentationē ne fieret nouissimus erroꝛ peioꝛ p̄ioꝛe:moꝛtem frequenter optaui. Et dixi. O si in gratia moꝛtuus iam essem:ne tantis afficerer malis sup terram. O si deus me tempestiue afferre dignareť:z omniū laboꝛum meoꝛuz finem imponeret:q̄ bene mihi tunc cōtigisset. Ueruz in volūtate tua dñe omnia sunt posita:si decreueris facere quod postulo:erit continuo. Si nauū:fiat voluntas tua. Ego possum tibi insinuare desideriū meū . et calamitatem q̄ patioꝛ:non quasi nescienti:ꝑ vt tali alloquio aliquod refrigerium anime mee faciā. Scio quia necdum bene paratus sum:conscientia enim adhuc multum metuit: z quid nimirū si ego peccatoꝛ timeo.quādo et multi sancti patres timuerūt.cum aliter sint iudicia tua. aliter iudicia nostra. Sed quomodo me p̄parabo? Bonum vtiq̄ esset vt melius me p̄pararem in illum diem:quez ignoꝛo si hodie an cras futurus sit.z innouabo firmius p̄positum.p̄teritas negligētias deploꝛabo: totum me tibi immolabo:z tue misericoꝛdie me imperpetuum cōmendabo. Domine deus meus in misericoꝛdia tua.stāt omnia opera mea:z nulla sunt p̄opria merita: nisi assit tua pietas et miseratio immensa. Et hec est spes mea et tota fiducia mea. Sed qualiter est cum bona z immaculata conscia? Quid dicit casta z deuota ania? Ueni ait dñe iesu

veni ⁊ noli tardare: relaxa facinora mea. solue vincula: educ vinctū de domo carceris. ō lacu miserie ⁊ de luto fecis. Expectās expectaui te: intende mihi ⁊ exaudi me. Noli me apud seculū diuti⁹ relinq̄re. Satis sit q̄ huc usq̄ certaui: q̄ tāto tpe exulaui. q̄ te frui nō merui: nec facie ad faciē ꝓtēplari potui Nūc optato concede pfrui gaudio: qō nullo finiē termino nec vllo obnubilaē tedio. O stende mihi faciem tuam q̄ angeli semp vident: sonet vox tua in auribus meis: quā illi sine intermissione audiunt. Veni dñe iesu. et tolle me de terra aliena: reuoca abiectum ad patriam: ⁊ in pristinū gradum lapsum restitue Veni redemptor bone: fac me participē eterne tue glorie. Tēpus est vt reuertar ad te: tēpus est vt cōmendes terre corpus meū de q̄ sumptū est. Non est magna cura vbi ponaē vel qualiter tractē: dūmodo spūs saluus fiat. ⁊ ad te pueniat. Habeat bñ spūs me⁹ quē tibi cōmēdo: caro aūt mea requiescat in spe: in nouissimo die resuscitāda. Nam vbicūq̄ recōdita fuerit: tibi remota vel ignota eē nō poterit. Recipe me ab hoibus ⁊ sctō⁹ tuorū me ꝓiunge societatibus. Tedet me vite tpalis: sola me delectat dies eterne claritatis. Non mihi obsistat in exitu de egipto serpēs antiquus: nō latret ꝓtra me i porta inimicus nō tetra eius imago ꝓterreat. nō mortis horror ꝓturbet: ꝫ sctī angeli tui fideliter assistāt. fortiter iuuēt viriliter ꝓtegant. blande leniterq̄ suscipiāt: ⁊ ad celestem paradisum cuz exultatōe ꝓducāt. Assistat ⁊ gloriosa dei genitrix virgo maria: ⁊ tota celestis frequētia. Et tu ihesu bone dulcis optime: redde mihi leticiā vultus tui: ⁊ noli me reprobare a dilectis sctis tuis: ſz retracta o fili dei. q̄a p̄cioso sanguie tuo ab inimico me redemisti. Suscipe me in gloria in miscōia ⁊ in bonitate tua: q⁹ desiderio desideraui apud te facere pasca O felix dies optati premij mei: eya bñdicta hora transitus beati: q̄diu desideraui. et sp̄ oculis seruaui. Quid mihi iam nocuerūt tribulatiōes ⁊ p̄ssure in mundo: quid obfuit ꝓtēptus ⁊ labor. ⁊ humiliatio p nomīe tuo? Tu mihi viuere fuisti: nunc aūt mori lucruz erit: ⁊ esse tecū in regno multo melius manebit. Sit tibi laus ⁊ gloria qui es vita viuentium spes morientiū: salus ⁊ requies oīm in te sperantium.

De mortuo mundo cuius vita est in christo. Capitulum. VIII.

a Verte oculos meos: ne videant vanitatem. O iesu vita vera. vita mori nescia: tribue mihi ex amore conteri: ex amore vulnerari. ex amore mori: ne caro possit mihi dominari. Nōdum perfecte mortuus sum mūdo. sed viuit adhuc in me vetus homo. suscitans in me varias rixas et desideria multorum malorum: faciens noctes amaras et dies tediosos. O qñ fiet: vt cum fiducia dicā Ego aūt estimabam me tanq̄ mortuū super terram. Qui eñ mortuus est non curat laudes hoīm. nec vituperia exprobrantiū: quia mortuus est. Qui carne mortuus. nō loquitur nō odorat. non gustat nec exercet quicq̄ operis: sed nec vanitatē huius mūdi audit: nō etiā videt curiosa ⁊ pulcra: ⁊ quecunq̄ allicere possunt ad amanduz aliquid vile sup terram. Sed qui mortuus est mūdo. non est in mūdo sed in deo cui viuit: sicut ⁊ dilectis discipulis paulus dicit. Mortui estis ⁊ vita vestra abscōdita est cum xp̄o in deo. Iste sic loquiē sic cogitat. sic videt ea que foris sunt quasi nō sint: q⁹ qō videē tpale est ⁊ vanum qō nō videē eternū est ⁊ verum. Illic igitur spectat illic flagrat: hoc ei in corde est. ad hō laborat: ad hoc pueníre desiderat. hoc vult hoc amat hoc querit hoc sapit qō intus est ⁊ latet. magnū videlicet bonum summū eternum bonuz: de quo cogitare nunq̄ illi satis est: q⁹ nimis carum est. ⁊ dulce ⁊ delectabile. ⁊ plusq̄ ineffabile. Qui talis est multū elongatus est a p̄sentibus: ⁊ totis affectibus inhiat eternis: habens sub se appetitum sensualitatis. Nam sensualitas querit exteriora. cupit delectabilia aspicit p̄sentia. negligit futura: fugit vbicūq̄ potest aspera ⁊ amara: que tñ spiritui sepe sunt salubria. Unde nō sinit spiritum in silentio ⁊ quiete agere: sed diuersa ei adducit fantasmata que vix sunt dicenda: p nihilo tamē in veritate curanda. Qui autem habet gratiā spiritualis fortitudinis potest citius subiugare insolētes motus carnis: psallens in verbo diuine virtutis. Dominus mihi adiutor: non timebo quid faciat mihi caro. Quis igitur ista sensualitas bellum incitat. et vox carnis submurmurat: nō tamen ei facile consentit: quia maior est vis amoris dei que interius confortat. Iste quādoq̄ tam dulciter tam fortiter et ardēter ad deum trahitur. rapitur ⁊ tenetur: vt non videat. aut vix sentiat que iuxta se sunt et strepunt in mundo: quia non est ibi sed alibi: non infra sed supra: cum deo et in deo: qui spiritum introrsus mouet erigit. et quasi in

curzu igneo trāsuehit: vt fruaī aliqñ eo ī feli
ci ꝛdiu ꝓcupito coꝛdis sui desiderio sctō Nō
inueniī foꝛis: qꝛ trāstulit illū amatoꝛ suꝰ Ibi
solus audit verba eiꝰ verba dilecti: ꝛ gaudio
gaudet ꝓpter vocē spōsi in nullo sibi suspe/
cti. Nec statim effundit in solā filiolā suā ad
hauriendā vanitatē: ꝑ inuentū thesaurū ab
scōdit. ꝛ claudit sub signaculo: ne pes super
bie intret. ꝛ virtus oīs depereat. Sic nanq;
dicit ei. Pone me sicut signaculū sup coꝛ tu=
um: ꝛ q̄ ibi sequunī. Utile est signare coꝛ et
custodire illud. ne forte dilectus declinet ꝛ fu
giat: qui coꝛ puꝝ ꝛ humile specialiter querit
ꝛ visitat. Confert ista secū ꝛ miraī tm̄ bonū
qꝫ oēm sensū supat ꝛ donū. Miraī iterū et
interrogat diligenter: quidnā est hꝫ: Et letaī
vehemēter: qꝛ māna de celo descendit. Qui
aūt ministrat panē de celo verū: dat etiā gu
stanti intellectū bonuꝫ: vt sciat qꝛ oē datum
optimū ꝛ omne donū ꝓfectū desursum est de
scendens a ꝑe luminū. Hoc iam inq̄t a deo
verbū est. Nihil sine eo: oīa mihi ex ipso sūt
Rursus miraī ꝛ ꝓqueriī: q̄re tm̄ bonū tā mo
dice curat: cū ꝙ tm̄ nō modice ei bñ est. q̄re q̄ꝫ
nō sepius ad audiendū ꝛ videndū illud. coꝛ
suū inclinat: ꝙ dultius ac felicius ad fruēdū
nil esse pōt. Et modo vtinā de cetero id fiat
Hoc em̄ summe me delectat. ꝛ amplius dele
ctabit: si tm̄ operā ad vacandū dederim. Ue
niat dilectus meus in coꝛ meū: vt comedam
de fructu pomoꝝ suoꝝ Declinet ad me: ꝛ
ostēdat seip̄m mihi: ꝛ ego illi. Ipse bonū me
um: ꝛ gaudiū meū. Tunc incipit anhelare ꝛ
desiderare ac vehementer amare hoc bonū
in ꝙ est omne bonū: hꝫ gaudiū in ꝙ est omne
gaudiū: hꝫ vnū in quo oīa paruū ꝛ magnum
summū ꝛ ymū: nō tm̄ aliquid ipsoꝝ ꝓditoꝝ:
sed sine forma cōceptuū humanoꝝ. ꝓnci/
piū ꝛ finis oīm bonoꝝ ab eo formatoꝝ Un
de q̄ñ q̄ꝫ vult ex toto illo bono repleri. ac gau
dio suauissimo ꝓfundi: ꝛ q̄dāmodo ab ipso
cupit ad fūdū absoꝛberi ꝛ ꝓsumi. vt satisfiat
insatiabili eiꝰ amoꝛi: ita vt nihil suip̄sius sīr:
ꝑ eius totus cuius est ignis et estus amoꝛis:
cuius est hꝫ mirabile opus. vt sic in eū auidi:
us rapiaī: ꝛ vnus cū eo spūs efficiaī. Nec ꝓ
pter hꝫ se extollit. aut aliq̄d esse putat: aut ce
teros despicit vel minoꝛes iudicat: qꝛ nō est
hoc suū sed dei munꝰ gratuitū: vt merito nō
debeat se inde extolli: cū se senserit taliter ab
eo ꝓsolari. Non em̄ querit laudes neq; fauo
res curat externos: ꝑ dilectū querit: eius lau:
dē ꝛ fauoꝛē solūmō sitit: in ꝙ oīa hꝫ ꝛ plusq̄ꝫ hꝫ
oīa inuenit: qꝛ amoꝛē eꝰ dulcedinē eꝰ ꝛ gaudio
sā fruitionē eiꝰ oībus ꝓfert trāsitoꝛijs: ꝛ sup
oīa honoꝛē eius cōcupiscit ꝛ diligit. Ideoq;
de nullo bono se offerre nec vane gloꝛiari ꝑt
Ipse gloꝛia eius: laus ꝛ exultatio eius. Ipse
verū ꝛ sincerū gaudiū. summū et vnicū bo/
nū: totū desideriū ꝛ ꝓplementū eius. Magi
aūt vult ꝛ alios secū ita letari: ꝛ tali frui bo=
no sine fine nūc ꝛ in celo. Hoc em̄ desiderat
ꝛoꝛat: vt oībus hoībus se notū faciat. ꝛ oēs
ad se cōuertat ꝛ trahat: vt ipse solus laudeī
ꝛ glorificetur: qꝛ dilectus eius charitas est ꝛ
amoꝛis puteus: ꝙ nō ꝑt exhauriri. Plus em̄
oēs amat: q̄ꝫ ab oībus possit amari. Placet
tū ei si q̄s eum ex fundo amare appetat. hꝫ ad
fundū puenire nō valeat: qꝛ ipse oēs in amo
re deuoꝛat vincit ꝛ supat.

De elongatōe a creaturis. Cap. IX.

Ece elongaui fugiēs: ꝛ mansi in soli
tudine. O q̄ꝫ salubꝛe. q̄ꝫ iocundum ꝛ
suaue est sedere in solitudine ꝛ tace/
re. ꝛ loqui cū deo: ac frui solo summo bono.
in ꝙ sunt oīa bona Utinā sic essem ꝓiunctus
illi simplicissimo ꝛ vnico bono: vt nullis mo
uerer effectionibus ꝛ distractōibus rerū trās
euntiū: nulli creature nulliq̄ rei visibili ocu=
los vidēdo ꝛ aduertēdo curiose ꝑbꝛē. Infe=
lix ego hō: q̄s me liberabit de coꝛpe moꝛtis
huius: Heu q̄ꝫ sepe moꝛiī aīa mea ꝓpter cre
aturas q̄s amat: sepe creatoꝛis sui ꝓpter eas
obliuiscīī ꝛ seducitur. Instabilis mens mea
nūc istud vult nūc illud: nūc hic est nunc ibi.
pacē queꝛēs in creaturis ꝛ non inueniens: qꝛ
oīs creatura ꝛ si delectationez aliquā habet
ad vsum: non tm̄ ꝑstat sacietatem ad fruēdū
Inscrutabile coꝛ hominis: ꝛ quis cognoscet
illud: Deus tu scis cogitationes hominum:
quoniā vane sunt. O deus et eterne summe et
immense creatoꝛ omniū ꝛ rectoꝛ: ego sum cre
atura tua quā feciſti in virtute tua. Ad amā
dum te factus sum. et modo volo amare te:
et non possum quantuꝫ volo. Ligatus sum
vano amoꝛe ꝛ viscoso affectu rerum labenti
um: a quibus dū me excutere conoꝛ: vix aut
nullatenus sine graui doloꝛe possum. O si
tu mihi dulcescas ꝛ sapias: q̄ꝫ cito fugient et
peribūt. Interdum tamen video mentis in=
tuitu inuisibilia tua per ea que facta sunt. et
te summū bonū verum sempiternū deum: ꝛ
delectat me his immoꝛari: sed statim nescio
quo flatu actus ab hoc stadio reuocoꝛ: et in
amoꝛe ꝛ pondere visibilium miser langues
teneoꝛ. Ecce enim firmiter ꝓpono in coꝛde

meo tanꝯ signū federis inter me ⁊ te faciendo: ꝙ nullā creaturā videre ⁊ amare volo ꝓpter amorē tuū nobilē ac ꝓciosum: sed oīa cōtemnere. ⁊ me ⁊ oīa mea pariter relinquere. Post hec aūt ascēdūt cogitatōes huius mūdi. carnis peccatricis cognate ⁊ vicine. tā suauiter ad cor meū: quasi in ipsis esset aliqua felicitas. et q̄si ammissurus essem q̄d magni boni. si eas cōtemnerē: letā faciē ꝓtendentes finē tristē abscōdentes: quid in ꝓsentiarū sit exhibētes. quid mali aūt sequat tacētes: q̄si vbiq; ⁊ in oībus querēdus sis creaturis: ⁊ nihil abijciendū vel ꝓtemnendum q̄ a te deo meo cōstat factū: sicq; abducūt me sepe a ꝓposito meo: ⁊ tādē oīno seducūt. O q̄ vane q̄ deceptorie ⁊ ꝓpe nihil etiā stātes ⁊ florētes ꝓbant: q̄ post subitaneas suas delectatiōes diffugiētes me inter spinas ⁊ tribulos male conscie relinquūt. Ue mihi dñe ⁊ ve iterum mihi: q; vanitati citi⁹ credidi ⁊ assensi: te aūt qui veritas es tam facile reliqui? O quantū in hoc deliqui: ꝙ non oībus postpositis tibi soli adhesi. Nam ad amandū te ⁊ fruēdū factus sum. sed creaturas inordinate sequendo te amisi: ⁊ in eis nullaz cordis mei pausationē inueni. Conuerte me dñe ad te. et noli me in terrenis relinquere: qui celestia te seqntibus dignatus es ꝓmittere.

De ꝓtemptu oīm consolationum terrenarum. Cap̄. X.

Tennuit cōsolari aīa mea. Noli euagari aīa mea post vanitates ⁊ insanias falsas: sed cōuertere ad dñm deū tuū: q; ipse fons totius cōsolatōis. Quicqd in hoībus quesieris aut in creaturis. perdis ⁊ ꝓditū senties: q; pōt aliq̄d solatij in eis apparere: nihil aūt ꝓmanere. Cur frustra deciperis? Stultū est mēdicare a pauꝑe: cum dīues sufficienter voluerit dare. Dis creatura paup est ad ꝓsolandū: deus aūt dīues est in gr̄a: qui dat oībus affluēt ⁊ nō imꝓperat: si tū quesieris diligēter. patienterq; expectaueris. Reuertere aīa reuertere columba ad noe i archā. ad xp̄m in cordis secretū: q; diu foris manere nō est securuz. Rēnue cōsolari exterius: si vis recreari interius. Noli cū cor uo extra archā manere. sed cadauer cito fuge: esuriēs redi: pascet te xp̄us pane celi. Si necessitas vrget vel infirmitas aliq̄ ad extra te tenet. morā caue: redi mox intra ne diluuio verboꝝ pereas: aut laqueo tentantis inimici capiaris. Multe sunt insidie libēter extra vagātis aie: ⁊ magne tutele cito reuertentis columbe. Que cum nō inuenisset vbi requiescēret pes eius: reuersa est ad noe i archam. Et tu ergo vade ad cellā tuā ⁊ habita ibi: sitq; tibi graue eē alibi. Btā aīa cuius ꝓscia ante deū mūda est. nec vlla tenet re vana: neq; amore alicui⁹ inq̄nata. neq; odio tabefacta. Beata q̄ nullā ꝓsolationem ab aliq̄ creatura querit: ꝙ oēm spem suā in deo ponit Beata q̄ respuit oēm forinsecā ⁊ tpalē req̄z ⁊ quecūq; ad carnis ptinēt ꝓmodū: atq; libēter ꝓ xp̄o amplectit labore ⁊ defectū. Beata que seipsam deo cōmittit: vt secū faciat sicut illi placuerit. Btā q̄ nunq; gloriā suā querit nunq; volūtatē suā fieri desiderat: ꝙ dei gloriā ⁊ volūtatē in oībus rebus intēdit amat⁊ ꝓponit. Beata q̄ se alienā facit ab oībus tpalibus rebus: ⁊ purā se seruat apud deū in cūctis actibus suis. O quecūq; talis es aīa. gaude ⁊ letare nō modice: q; vales iā versari in intimis ⁊ celestibus: ⁊ deū laudare diebus ac noctibus. Btā ⁊ bñdicta a deo. cuius desideria sursum sūt. cuius man⁹ et brachia expāsa sunt. sicut due ale cherubin: cui⁹ oculi mūdi ad ꝓtēplandū deū: cuius oīs vigor⁊ labor interior vadit ⁊ ascēdit: ⁊ nō reuertit: donec inueniat quē solum ꝓ oībus amat Et cū inuenerit: tūc oīb⁹ oblitis sequit dilectuz quocūq; ipse voluerit ⁊ duxerit. Ut aūt ēcutus fuerit: gaudebit ad vocē eius dicētis Ego dilect⁹ tuus: vnicus ⁊ elect⁹. Ego merces tua magna nimis. Esto hūilis ad ꝓspera: ⁊ mater inter aduersa fortis. Ecce q̄ dilīgūt me: quō ꝓsolāt ꝓ me. O dulciter putas tractabunt: cū deposita oī molestia corpis ⁊ aīe ad eternā requiez suscipient. O si tali fruerer dulcedine quēadmodū aīa sctā. deo dilecta ⁊ deuota: q̄n sopitis sensibus sursum in spū fert. ⁊ eleuat sup semetipsā in amplexus dilecti: ⁊ deo ꝓ intime dilectōis vinculū copulat. O deus meus cordis mei thesaur⁹ verus: nō ignoras quin h̄ doloris mei intus abscōditi. vnicū foret refrigeriū Sed huius vntōnis tu elargitor es ⁊ infusor. Tu doces tu hortaris: tu foues tu ꝓsolaris: tu ꝓuehis ⁊ sustētas. tu ducis ⁊ reducis: tu facis cuz aīa quam elegisti sicut vis. et totum bonum est quicquid agis ⁊ vis. Ego xo q̄si vas acidū ⁊ boni spūs tui infusione indignus: peto sacrā ipsius emanationē mihi ampliari: q̄ten⁹ ⁊ interne dilectōis tue dulcedinē gustare. vt sacras illas delitias valeā ꝓsentire: q̄s aīam tibi studiose vacantē non diffido frequenter mereri. O doraui a longe aromata celestia:

cū de aīa ſctā meditatus ſum quedā interio-
ra mentis ſtudia. Sed tu dñe ſcis q̄ rara mi
hi q̄ tenuis eſt eternor cogitatio: q̄ frequen
ter arēcia verba. q̄ rudis intellectus ⁊ inpa-
cata cōſciētia: q̄ confuſa interioza mea. in il/
luminata ⁊ ideuota: nec alicui⁹ niſi mea. ſolū
modo culpa. Interdū tñ viam querēs ad in
terioza. aſſūptis mecū cogitatōibus in ſecre-
to de bonis electe anie ſerioſe ptracto: quāte
ſint leticie celeſtes ac delicie ſpiritales in ei⁹
corde: que pax que tranquillitas. que ſpes ⁊
exultatio in deo ſalutari ſuo: cuius eloquiuz
dulce ⁊ facies decora. Et licet breuis ſit mora
eſt tñ gratioſa hora. Hec aūt me cogitāte. et
te illūmināte tenebras meas. inuenio ſuper
me iuſtas querelas: et ſentio p occultas gre
rimulas. q̄ talis ⁊ talis eſt aīa tibi intime vni
ta: ⁊ ſic ⁊ ſic tu ei locutus es. Illa tacet ab oī
bus ſenſibilibus: ⁊ tu loqueris ei in ſpiritu de
inuiſibilibus. Videt quaſi derelicta ab omi-
bus creaturis: ⁊ tu eā cōſolaris modis in ef/
fabilibus. Dixi ergo rurſus hec i corde meo
Ue aīe peccatrici. ꝓſciētie graui conuerſatio
ni tepide: non habenti lumen gratie. neq̄ ſo-
laciū ſpirituale: querenti lacrimas nec inue/
nienti aliquas. Pax huic q̄ chriſtum ſincere
diligit. ⁊ oculos cordis ſui ab eo nunq̄ decli-
ctit: ꝙ que placita ſunt ei ſemp inquirit: quia
in pace ⁊ equitate ambulabit: ⁊ in gaudio ei⁹
non miſcebitur alienus. Videbit q̄ bonū eſt
ocium eius: et guſtabit q̄ ſuauis eſt dñs de⁹
ſuus in quo confidit. Elongabit ſe a tumul-
tibus externis ⁊ expectabit cum ꝓuentu ma
gno aduentū eius in intimis. Ecce ſic opaī
deus in vaſis ſibi electis. Si q̄s venit ad eū
nō reuertet vacuus: q̄ libēter dat aquā ſitiē
ti: et panē eſurīēti. Deus meus cū introieris
in domū amantis te aīe: nōne paſces eā tuo
lacte ⁊ deduces aliq̄ etiā extra ſe. p̄ habun/
dantī tua dulcedine. ad capiendū te ſine ali-
qua corpali imagine? O vitas veritas: quā
tū valet et agit charitas. Tunc loqueris illi
verbū tuū ſecretiſſime: et oſtendis ei oīa no/
uiſſima ⁊ antiqua in charitate ⁊ fruitione fe-
liciſſima: vbi finiunt omnia verba humana.
Et tunc facis maxime tibi cōfidentē de eter-
na requie. de ſanctor conſocietate: quia pre-
rogando pignus ſpecialis gratie. valētiorē
vtiq̄ reddis ad ſpernanda que non videt: ⁊
ad ſpernēda pñtia que ſenſu tenet. Recorda
re mei paupis mendici pater bone p viſcera
miē tue: ⁊ mitte panē de celo verum: verbum
bonum conſolatione ⁊ gratia plenum.

De magna dulcedine et conſolatione in
deo. Capitulum. XI.

Omnia oſſa mea dicēt: dñe quis ſimi-
o tibi? Unus eſt: et ſimilis illi non eſt.
Deus meus eſt: et oē cōpatū ei nihil
eſt. Dilectus intimus ⁊ amicus fideliſſimus
qui amantē ſe nunq̄ deſerit: ſed cum amāte
ſe libenter ſociat. Et ſi aliq̄n ſe abſcondit aut
anguſtiari pmittit: non hoc agit vt reprobet:
ſed vt pbet purget et erudiat. Nō ergo oīno
tunc deſerit. ꝙ etiā ſapiētius inſtruit: vt appa-
reat q̄lis q̄ſq̄ ex ſe ſit: ⁊ q̄uſq̄ puenerit. Pul
cer es dilecte mi ⁊ amabilis valde: nō carni ꝙ
mēti: nō oculo aut ſenſui alicui: ꝙ aīe credēti.
mūdū cor hñti: et ad iuiſibilia atq̄ ſpūalia ſe
tranſferenti. Qui ergo tibi p deuotiōis affe/
ctum vniri deſiderat: neceſſe eſt vt oēm carna
lem affectum in ſe mortificet: ⁊ puritatē con-
ſcientie maxime cuſtodiat. Diſplicet enī tibi
ſi quis gradit ad fragiles creaturas p men-
dicādo ſolacio. Propterea introrſus me vo-
cas vt amem te. ⁊ iubes vt expectē te: qm̄ tūc
inueniā te. quotiēſcūq̄ me poſtpono. ⁊ ſicut
tu vis ita et ego volo. Et hoc erit totū bonū
meū. vt gratis ſeruiā: nullā timēs amiſſionē
nec aliquē faciens cum amore auariciā: quia
pure amantē approbas animā. O illam vnā:
in vita ⁊ in morte tibi ſoli vnitā. Ego aūt lōge
a te ꝓiectus ſepe eo p aliā viam amando
res pituras: nō ſicut oportet nec ad quē finē
decet. Sed ne cum his pereā. reuertar citius
cōſiderādo in eis laudes tuas: ⁊ ad te meas
dirigendo affectiones. Tu dñe deus meus q̄
oīa feciſti ex nihilo: da ex oībus pſallere noī
ſancto tuo. Tua eſt enī potentia. tua eſt ſapi
entia. tua bonitas ac pietas: etna quoq̄ glo-
ria ⁊ maieſtas. Regnū tuū regnū oīm ſeculo
rum: ⁊ dñatio tua in omī generatiōe et gene/
ratione. Tu oīa diſponis: que ſurſum ſunt ⁊
que in terris. Omīa cognoſcis. oīa in manu
tua habes: nihil tibi reſiſtit. nihil te cōturbat
ſed cum trāquillitate oīa iudicas: et rebelles
etiā tibi ſubicis et ſeruire facis. Scis omīa q̄
gerunt in vniuerſo: ⁊ añq̄ fiant fine ꝓclusiſti
certo. Tu es deus celi ⁊ terre: viſibiliū ⁊ inui
ſibiliū creator ⁊ gubernator: oīmq̄ temporū
diſpoſitor. Cōſerua queſo p orbem famulos
tuos. longe lateq̄ diſpſos: tuo tñ ſuitio ſpe-
cialit deputatos. Fac eos laudes tuas enar-
rare. ⁊ voce cōſona vbiq̄ gloriā tuā predica
re. Excita corda eor valēter in amore tuo: et
dona eis omīa opera ſua ſctō fine cōſūmare.
O q̄ pius q̄ dulcis es diligentibus te: q̄

bene places gustantibus te. Qui expti sunt suauitatē tuā: nozunt inde melius cogitare ꝛ loqui. Vicit enī tua dulcedo oēm dulcedinē ꝛ dulcozat oēm amaritudinē. Dñe deus me⁹ de te viri scti locuti sunt: ꝛ pphete non tacuerunt. Quotquot fuerunt sancti ab initio mūdi in te crediderūt: tibi seruierunt. in hostijs ꝛ muneribus te coluerūt: nomē sctm̄ tuū laudauerunt: ꝛ benedixerunt: qz te creatozē suū ꝛ oīm rerū conditozē cognouerūt: ꝛ in te suꝝ oīa sperauerūt. Cognouerūt te in visionib⁹ suis: tu siquidē reuelasti eis nomē tuū: alium p̄ter te nescierūt. Custodierunt legē mādatozū tuoꝝ: q̄z eis dedisti. Non sunt secuti falsoꝝ deoꝝ figmēta stultissima: ꝑ adozauerunt te viuētē in secula seculoꝝ qui creasti oīa. Le uauerunt vocē suā in p̄fessione laudis tue: qz tu de excelsis clamozē magnū auribus eozū infudisti dicens. Ego sum ego sum aſi me nō est formatus deus: ꝛ post me non erit. Feci q̄ futura sunt: et p̄terita non perierunt a memoria mea. Hec audientes ꝛ intelligentes eleuauerunt etiā in longīquo fidei oculos: credentes qz saluos nos faciet dñs: ꝛ qui venturus est veniet ꝛ non mentiet. Hec p̄scientes cōsolati sunt nō minime: ꝛ vehemēter āmirantes p̄tiā future maiestatis. ꝑ stupoze defecerūt. Respirātes paulisp: ꝛ pre gaudio aspiciētes dei potētiā venientē dixerunt. Ipse est. ipse est: dñs deus noster est. ꝛ alius non est. Ipse cepit: ꝛ saluabit nos. Non pōt negare seipsū qm̄ verus ē. Sicut audiuimus ita ꝛ vidim⁹: sicut credimus sic ꝛ loquimur: ꝛ testamur veritati. Semel locut⁹ est de⁹: dixit ꝛ facta sunt Dixit p̄silium meū stabit: vestrum filij hoim peribit. Ve qui cogitatis inutile: ꝛ post verba dei ridetis. Ve qui fingitis de coꝛde vro sapientiā: ꝛ in potetia vestra eriginū. Audite verbū dñi qui queritis dñm: scitote qz iudicium eius cū habitationib⁹ terre. Non est bonum si auerſi fueritis: state ꝛ cōsiderate vias eius. Reuertimini ꝛ venite: libenter suscipiet vos: qz misericoꝛs ꝛ clemēs est dñs. Nec sicut homo iram seruat: ꝑ oīa pctā donat: insup et gratiā p̄ioꝛē cum posterioꝛe restituet. Tātū toto coꝛde cōuertimini: et donate vos illi ad seruiendū mente fideli. Hec vox sctoꝝ in auribus meis. Quasi melos in cōuiuio. ꝛ quasi thus redolens de thuribulo: sic est verbū dei in coꝛde puro. Sancti aūt tui dñe repleti spiritu tuo. memoriā habūdātie suauitatis tue eructauerūt. Et eloquia sua nobis eructāda reliquerunt. Deus autē sermo sepe claudit inter angustias: ascendenti iter non habet. Sed si ignis desursum venerit: ignitū eloquium meū erit. Et si incanduerit: moꝝ cōsumet me. Non subsistam a facie eius: quia sicut a vento palea, sic tollet de coꝛde mesticia: ꝛ sicut rubigo ab igne, consument peccata mea Ignis diuinus oīa cōburens: mūdabit aream coꝛdis. Descende et accende:: modicū tange me: ꝛ euolabo. Preterita non erunt: ꝛ futura non cōputabunt: quia oīa mala obliuiōi trādentur. Vetera transient in abundantia noua venient et affluent desideria sancta: atq; ex oī latere consurgēt vbicunq; flauerit spiritus almus. Timoꝛ non erit. ꝑ amoꝛ totū ip̄le bit: cessabit q̄z quassatio: nā dextre dei est hec mutatio. Ideo qđ loquoꝛ: non mea sed eius est laudatio. Cōsolatio lugēti est. panis dat petēti: haustū suscepit sitiens. Manus egro data est: vacillāti baculus venit. Deficiēs vires resumpsit: requiē lassus inuenit. Desperanti noua luꝝ oꝛiri visa est: clamāti venit responsum. Caliganti infulsit dulce lumē: via patuit ignoꝛāti: ꝛ porta ilico est reserata pulsanti. Dubitanti affuit veritas: titubanti succurrit autoꝛitas: affectanti querenti obuiauit charitas. Cupiēti dilecto eloquij letioꝛ ip̄e occurrit. ecce assum inquit: dic quid noui nunc accidit. An tibi excidit. p̄o me patiet agere debere? Volentē cum eo pergere: nec hoc p̄hibuit. Statim q; ascendi: ꝛ oblitus sum quicq̄d molestie habui. Desiderantē cū ipso habitare moꝝ p̄tristari noluit: sed lenib⁹ verbis edocuit: quia modo id fieri non cōuenit. Desideriū tuuz bonū est. et placet oꝛatio quā p̄sentasti mihi: ꝑ oportet adhuc differri. Vade ꝛ reuertere in domū tuam: ꝛ annūcia tuis. quāta fecit tibi dñs. Et dic eis. Preparate ſinguli coꝛda vra: ꝛ deponite graue ou⁹ peccati: ꝛ sitis cauti ꝛ fortes aduersus insidias diaboli. Vigilate et oꝛate: vt non intretis in tentationem. Tempus p̄ope est vt veniā: videte vt patos vos iueniā Ecce p̄dixi vob.

De vnico ꝛ sūmo bono q̄rēdo. Ca. XII.

O Ic anīe mee. salus tua ego suz. O q̄ nobilis es anīa: q̄ mira virtus in te latet: q̄ quiescere non vales niſi sum moꝝ adepto bono. et vltimato inuento fine. Quo cognito et inuēto: cessāt motus tuus. O bonū super omne bonuz: o finis sine fine: quando fruar te sine modo et sine fine. Multa hic inuenio bona. sed que alterant: non q̄ satiāt. Poꝛro vnum est necessariū. Hoc vnū quero: hoc vnū desidero. Propter vnū oīa:

et ex vno oīa. Hoc si habuero contētus ero: z nisi potitus fuero semp fluctuo: quia multa me implere nō possunt. Quid hoc vnū? Nescio dicere: desiderare me sentio, q̄ nihil melius nec maius est: sed nec cogitari pōt. Non enī hoc vnū inter oīa: sed vnū sup omnia est. Deus meus est. cui adherere bonū mihi est. Huic dico huic clamo: dic aīe mea salus tua ego sum. Quid vltra cōcupiscis ania mea. desiderio plena? Nōne melius est vt vni adhereas q̄ multis? Ex vno multa: non vnū ex multis. Cessa mlta querere: vni te iunge: vni adherere. in vno totū consistit. Querāt alij multa z varia ad extra: tu quere vnū internū bonū: z sufficit tibi. Ecce alius villam querit alius in negotiatione suam vadit. Alius argentū et aurū multū congregat: alius voluptates ambit z honores. Alius amicos z cognatos requirit. notos z affines libenter visitat: alius vrbes z castella intrat: z varias mūdi partes desiderio oculoruz ductus lustrat. Alius sapiētiā alius potentiā alius magisteriū: alius regale aut principale petit obsequium. Et in hunc modū alius hoc alius illud: siue in seculari siue in spirituali statu requrit. Pauci vnū: z ppter vnum pure z simpliciter querunt. Ideoq̄ nec stabilē pacem inuenīūt nec internā gratiā sapiunt. Quicunq̄ enim sunt christi. non tēporalia. nō terrena querūt tanq̄ tunc magni z gloriosi essent: si his oīb⁹ abundarent. Non ergo ad te ptinet que isti querunt o ania deuota? Profecto nihil. Deteste: hec oīa: quia vnū est bonū meū. vnum diligo vnū requiro. z ipsum melius mihi est: q̄ oīa bona infra vel supra. Si tm̄ bonū inuenisti: horto: te z suadeo tibi: custodi et tene. p quo oīa cōtēpsisti. Nam illud habendo ceteris carere non erit onerosum: imo p ipso lucrando. oīa dare z pati debere. iudicabis rectissime dignū. Quere ergo nunc aīa mea tam singulare z supeminēs bonū. Q̄diu in carne viuis. querere necesse ē: quia nec satis inueniri pōt. quod ad plenum comprehēdi non potest. Erit autē finis querēdi: cum venerit hora fruendi Tūc em̄ erit oīa in oībus: ipse solus vnus sufficiens oībus et singulis. Et si ibi adhuc querit vbi semp inuenit: non tamen sicut hic cum labore: s̄ sūmo cum gaudio z amore. Qualē aut sit pīs in hac vita multis docet noībus: nec ignorat ab exptis Aduerte tm̄ aliqntulū experientia magistra iuuante: que sint diuine pietatis noīa. Pauca tibi appono: s̄ plura atq̄ sacratiora eius doceat gratia. Ecce sponsus est amātibus: et q̄ adhuc in timore ei seruiunt. metuēdus dns. Pater est bonis filijs: maliuolis āt district⁹ iudex. Infirmis est medicus: et sanis solid⁹ cibus. Docto: est ignorātibus: z obtēperātibus sibi salus eterna. Via est incipientibus: veritas ꝓficientibus: z vita pfectis. Spes ē penitentibus: z iustis cōsolato: optim⁹. Gloria est humiliū: z pena superbor. Lux est in tenebris et lucerna in noctibus: dat medelam egris mentibus: z vinū leticie multū tristib⁹. Stat cum pugnantibus. ambulat cum ꝓficiscentibus: currit cum feruētibus: volat cum contēplantib⁹. Adest orantib⁹. loquit cū legētibus: quiescit cum meditantib⁹. In oīb⁹ his operatur vnus atq̄ idez deus: apparens singulis ꝓut vult: z non est rēphensio in sermone ei⁹. neq̄ inuestigatio operū eius. Magna sunt enim z inscrutabilia iudicia eius: z nemo dicere pt. cur ita facis: z quare hūc magis q̄ illum eligis? Stulta est hominis interrogatio aduersus oīpotentē: et oīs adinuentio filioz adā. vanitas z nihilū. Quomodo placent tibi hec. z q̄liter sapit tibi deus? Bene sapit mihi: z opa ei⁹ non possunt mihi displicere. Justus est. et quis pōt eum arguere de iniusticia? Qui em̄ hoc fecerit. cōtrariū se illi cōstituit: z arguet ab irrephensibili lumine eius. Sed hec que audisti quid sunt in cōspectu ei⁹? Vix scintilla modica est: ab eo q̄ intrinsecus latet. Queris quid istud? Dico. nescio quid est: s̄ est totū supra me: z quasi inaccessibilis quedā caligo: cuius principiū sic et finis ignorat. Sit ꝓinde potior meditatio tua. z affectus frequētior circa humilia vestigia. iesu: z noli ab alta cito cōscendere ne opprimaris a gloria. Nec q̄ amor intensus interdum obliuiscit reuerētie z timoris: tollerādum est. si aliq̄ de dilecto suo amans intēse inflamat: vt querat non solum qualiter paruulus natus in p̄sepio vagiat. aut in patibulo crucifixus pēdeat: s̄ qualiter gloriosus in celo regnat: et cuncta sub celo mirabiliter disponit. Libenter sequor te amande. iesu. in terris: sed multo libentius sequerer ad celos Ubi est thesaurus meus: ibi erit z cor meum Thezaurus meus tu es charior omni creatura: qui es ad dexteram patris. Pro me incarnatus: pro me eleuatus. Exemplū te reliquisti in terris: premiū te seruas in celis. Ad te igit oculi mei: p⁹ te omnes gressus mei ibunt Tibi dicit cor meum: exquirit te facies mea: faciē tuam domine iugiter requiraz. Usque

quo domine visio glorie tue? Quare faciem tuam abscondis: ⁊ arbitraris me inimicũ tuum? Scis vtiq; quia tam diu fertur hĩcinde animus: trahit̃ ⁊ retrahit̃ in diuersa affectus meus: donec tibi tãq̃ suo amabili iungat̃ in celis. Vis etenim amoris quiescere nescit: ꝑ de suo amato incessanter querit: nũcios emittit. preces geminat: sed nec sic dimittit: quia amor omnino possidere vult quod ꝯcupiscit Trahe ergo me: vt currere incipiam feruẽter post te. Opus mihi est tractu: et magno tractu. Nisi enim traxeris nemo venit. nemo sequitur: quia ad se quisq; curuat̃. Si trahis ecce venio: ecce festino: curro ferueo Sinaũt: nec curro nec quero: vix est ꝙ sequi desidero Sed si manum dederis: tãto celerius curro: quãto fortius traxeris. Vox dilecti mei trahentis. Et ego cum exaltatus fuero a terra: oĩa traham ad meipsuz. Jesu bone trahe me post te: et non solum ego sed oms̃ curremus in odore vngentoꝝ tuoꝝ. Primũ itaq; trahe me post te: deinde sequant̃ alij viso exemplo bone vite. At ne supbire possemus bonũ est nobis hoc simul sentire: quia non in viribus nostris: sed in odore vngentoꝝ tuorum currere cepimus. Hic est tractus diuinus: sine q̃ proficit nullus: sed nec incipit aliquis. sicut itidem dixisti. Nemo venit ad me: nisi pater meus traxerit eum. Quẽ ergo trahit pater: vtiq; sequit̃ te ⁊ deserit se. Bene tractus videbat̃: qui dicebat. Magister. sequar te quocunq; ieris. Sed non est omniũ sic ad te affici: nec parue est anime tam parate ad omnia te sequi. Qd̃ tibi obest anĩa mea: ꝙ ꝓpter iesum nõ deseris omnia? Quare tam inuite separaris a vanis et perituris. Quid iuuãt hec visa? Ecce cũ ꝑ res mortales et visibiles creaturas ꝑgis volens in eis cõtentari: ꝑdis meliora. A summo bono te diuidis cum hoc agis: et a vera ac beata eternaq; vita te auertis. Idcirco misera et infelix manebis: plena doloribus et anxietatibus. Quocunq; enim te vertere disponis. dolores semꝑ inuenies. et tedia multa. nisi fueris iterũ ad creatorem cõuersa: quia ipe est pax tua ⁊ requies secura Verũ si in terrenis morã minime feceris. nec pedem in limo fixeris: sed potius considera ueris ⁊ venerata fueris in speculo creaturaꝝ non imaginẽ que transit sed eũ cuius est hec imago ⁊ superscriptio: beata eris ⁊ non morieris. Cum enim cuncta visibilia nõ ad fruẽdum queris. sed ad benedicenduz creatoris tui nomen aspicis. fabricãdo tibi ex summis et ymis operibus eius scalã quãdam cui innitaris ad sursum ꝑgendũ: liberaberis vtiq; a seculi visco pessimo: ⁊ tuo desiderato fini satis intime copulaberis: qui est super oĩa deꝰ benedictus in secula. Amen.

De vnione anĩe cum deo et desubtractione gratie. Capitulũ. XIII.

Adhesit anima mea post te. Deꝰ meꝰ consolator verus. tu scis quia non te det me tui: sed quotidie libet tibi in secreto meo loqui. Sed vbi te queram. si forte ad horaz perdidero? Quis me ꝑducet ad te? Tu suꝑ omnia deus: ⁊ ego inter ista inferiora homo pauꝑculus. Tu in celo: ⁊ ego in mundo. Tu solus altissimus: ego vero pauper ⁊ mendicus. Quis mensus est distantiã celi et terre? Hec valde distant: sed tu longius a me. Quis ergo me tibi adiunabit? Aut tu facies: aut nullus poterit. Veruntñ si vis: fiet vtiq; celeriter. Tu aũt nosti. quia cadere mihi ꝓcliuius ex me est: abs te vero stare donatur et ꝓficere. Ideoq; pendet anima mea ex dignatione spũs tui: ⁊ infusione gratie salutaris. Jubente te eleuabit̃ de terra: auertẽte aũt te faciem tuam ad se ꝯturbabit. Propter charitatẽ tñ tuã ⁊ mãsuetudinẽ assumes me: et deducet me mirabiliter ad te dextera tua. Quiq; terrigine ⁊ filij hominũ audite: quia possibile est ac facilimuz apud deum. vt fiat quod scriptũ est: simul in vnum diues ⁊ pauper. Pauꝑ ego sum et omnibus indigens: ꝑ diues iste deus meꝰ est. nullius egens. Huiꝰ rei et si non magnã exꝑientiã: habeo tñ fidele testimoniũ vnde id ꝓbem: quia possit aĩa deo vnire per gratiã. Dilectus meus inquit mihi. ⁊ ego illi: qui pascitur inter lilia. Hoc ẽ testimonium amici ⁊ amice: sponsi et sponse Cõueniens satis ⁊ validum sacre legis testimoniũ. Secundũ aũt simile est huic. Volo pater vt oms̃ vnum sint: sicut et nos vnũ sumus. Ecce duoꝝ libroꝝ preclara testimonia: quibus liquide patet deo posse animã familiariter cõiungi: ꝑm gratiam celitus sibi datã Et si res est rara. tñ valde est cara: nec amanti ignota. Quãuis quoq; sit difficilis: nõ est tñ penitus impossibilis. Quã ergo deus sibi sic ꝯiunxit: nemo separare aut cõturbare audeat. Si stupes dignationẽ vnionis huius: obstupesce ⁊ ãmirare excellentiam bonitatis eius: nec non ⁊ assũpte humanitatis vnionẽ singularẽ. Licet ei agere quod vult: qui facit mirabilia magna solus. Si merituz queris: inuenies beneplacitũ sue voluntatis. O dul

cis societas: cum christo ⁊ sub alis christi. O gratiosa conunctio: plena dilectione et sua/uitate spūssancti: que melius sentit q̄ dicit. Hec pertinent ad animā que oībus mundanis se fecit alienā: quam non tenet amor vite presentis: sed sursum vexit secretuz mentis. Quanto istud notius est amanti: tanto ob/scurius est ⁊ mihi. Vellem tamen libenter interesse: quando anime deuote solet bene esse. Est aūt illi bene: dum fuerit cum spōso in meridie. Est ⁊ illi male et multū egre si contigerit Jesum abesse: si desinant fluere aromata gratie. si minus sapiāt littere sancte. si tedet orationi aut meditatiōi insistere: si sic dēsant cordis nebule. ⁊ tantū prevalent cogitatões noxie. vt cohiberi vix valeant: sed pene simt omnia bona priora obruere nitant. O domine deus: quid sic facis? Quis est iste ludus? O pie iesu quid in hoc facto pretēdis? Si tibi non displiceret: optarē latius inter te et dilectā tibi habere colloquiū. Ex eo q̄ ipsa votis oībus tuā gratiosam querit psentiā. quascastis foueat delitijs: miror cur ipsam pateris interdum sedere sic desolatā Quasi ipsa non esses que te expetisset: ita pertrāsis ⁊ recedis. Ipsa aūt gemens et sola. Eius enī vox ista videt. Anīa mea desiderauit te in nocte. Nox ei est: cum tu vera lux non ades. Precatur ergo tuā presentiā: ne te tenebre peccatorum eam cōprehendant. Sentit vtiq; incommoda multa: subtracta sibi visitationis tue gratia. Nisi enī aliquid passa esset: non tam desideranter post te clamasset. Clamauit et altera: cuius verba iam supra. Adhesit anīa mea post te. Sed nullam estimo huic tā molestam fore vel videri molestiam: quam tuā abesse presentiā. Et non mirum si ex hac etiā carencia incidat anīa amorosa. in quendam cordis sui languorē. Tu enī difficulter q̄q; inueniris: et cum fueris tandē inuentus illa gaudet ad reditū tuum. sperans letum diem agere tecum: sed minus tanta de recessu tuo. nihil triste suspicatur. Tu autez aliud tacide tractans: sepe fugam exhibes. Recedis q̄pe repente de manibus eius: illa non presumente. Laudo te: in hoc quomodo laudabo? Si quid laudis habes ⁊ dulcoris: cur in hoc facto videris illud amittere? Nisi tu esses. forsitan scandalum illi grauares. Sed non pōt in te scandalizari: a quo se nouit tam valenter amari. Si ergo quid iuste rationis tali documento figuras: indica mihi obsecro deus. Vellem enim libenter intelligere: nec inutile iudicio. vel parum inde scire. Occulta nāq; iudicia tua nemo per se intuet: sed lux tua ē que obscura queq; illustrat. et noxia fugat. Quare igitur est q̄ te subtrahis interduz tā occulte ab anima ipsa ignorante? Diligis eā an non? Si diligis: cur fugis dilecte mi? Si nō diligis: cur pridem visitasti? Etiam si nō diligis: cur denuo reuerteris. et ostiū pulsas et intras? Nunquid leuitate vteris eundo ⁊ redeundo? Absit. Sed non est illi leue tā frequens alteratio: quinimo nascit nō modica turbatio. Adhuc minor forsitā querela esset: si palam illi diceris. Vado et venio iterū: et gaudebit cor tuū: ⁊ gaudium tuum nemo tollet a te. Nunc aūt ,puerbium nullum dicis: q̄ illius verbi recordat cuius veritatē experit: quia ihesus abscondit se et exiuit de templo Habeo ergo aduersuz te pauca: sed ex bona radice orta est mea cōquestio. Cupio humiliter erudiri: non ipacienter litigare. Dabis p inde interroganti responsum: cū fuerit oportunum. Loquatur etiam ad maiorem intelligentiam: aliquid pro se anima deuota. Respondet et tu libere partē tuam. Dilectus enī patienter te audiet. ⁊ occurret verbis pacificis: ne detrimentuz ex eo patiaris. Quis enī te cōsolabit: si nō ipse fuerit psolator? Et tuā infirmitatē quis clementius feret: nisi qui cūcta sine onere portat? Cui etiā tutius reuelabis si quid triste habueris: nisi omnia plene sitienti? Aut cui magis fidem dabis: nisi nō fallenti veritati? Jam hec si quis externorum audierit. et qui non est de amicis sponsi: prefloribus arceatur. Sin vero sponsum diligit: si fidelis fuerit. si deuot⁹ ⁊ internus: illi liber concedatur ingressus. Si custos conscientie si amator virtutis fuerit ⁊ discipline: si affectu purus et intellectu clarus. si in se humilis et ad suos pius: si bona audita non male capere non vane afferre. nō temere arguere. nō animose defendere. nō superbe predicare nouit: sed econtra non intellecta venerari. obscura ⁊ mistica sane interpretari didicit: talis introducatur: ⁊ huic intersit gratis colloquio. Affectus enim cordis ex verbor sonitu magis pensare debet: q̄ vocum qualitates. Jndica ergo mihi anīa: qualiter te sustines absente dilecti gratia. Ego me sentio minus leniter posse sufferre si se in lōgum voluerit differre: et puto aliquid simile de te. Si vis sedeam⁹ hic pariter: et conferamus super hoc verbo pro aliqua consolatione nostra.

De tristicia anime absente dilecti gratia. Capitulum. XIIII

Dormitauit ania mea p̄ tedio. Quis d est iste sermo quem loqueris? Qua re dicis syon reliquit me dominus? Noli timere filia syon. anima amans ꝛ specu lans: ecce rex tuus dilectus dilecti veniet tibi Surge sta in excelso: et vide iocunditatem q̄ veniet tibi a deo tuo. Quesiui inquit et non inueni: vocaui ꝛ non respondit mihi: propte rea dormitauit anima mea p̄tedio. Et ego hec vox turturis: amisso cōpare. Mō est ho die sicut heri ꝛ pridie: quando cantabas can tica leticie. Precessit mane, venit vespe: spon sus aūt cubat in meridie: nec datur accedere Verba tua tristiciam sonant: et oculi tui la chrimis rigantur. Anima in dolore es: et cō solari opus habes. Sed dic vnde est? Non est mihi super auro et argēto aut qualibet re mundi: nō de lucro aut damno. non de in iuria aut penuria: que mūdo iam mortua sū et crucifixa. Si bene te noui: diu oībus mun danis abrenunciasti. Sed an etiam te in om nibus perfecte abnegasti: ꝛ vsq̄ ad contēptū tui veneris inquiro. Hoc paucissimorum est: et exigitur specialiter a te. Unde est ergo do lor tuus? Quid amisisti? Si de dilecto ē: scio quia non in merito tristicia impleuit cor tuū: nec est quid q̄ tibi iocundum. donec reuerta tur: et reddat tibi aspectum suum. Sed quo modo interim te sustines. o delicata ꝛ innixa super dilectum? Et mihi cōstat: quia semper p̄o voto non adest. Ergo duꝛ abest quid so latij habes: ꝛ in quo te quietas? Narra mihi secreta tua: etiā si sint dolore plena. Te p̄m absentem dolore nemo dubitet: nisi qui non amat. Habes modo tristiciam: sed de spon so christo: non de mundo isto. Et scio q̄ illo reuertente iterum consolaberis: quia non im perpetuum tui obliuiscetur. Dixit enī. Non relinquam vos orphanos: vado ꝛ venio ad vos. Non ergo sunt vacua verba tua cū tā to dolore prolata: sed cor amantis ostendūt: et geliduꝛ cor feriunt. quod amore christi nō igneſcit. Vox enim tua vox turturis: nō cla mor murmuris. Ideo cōfido q̄ inuenies eū: quem doles amissum. Interrogo tamen te. Quid dicis de eo quē sic absentem ploras? Bonus est an aliud suspicaris? Et quidē bo nus. et bonus valde: iustus et fidelis. in quo non est iniquitas: sed nec esse potest. Cur igi tur doles de bono: in quo non est dolus? Mō de bono doleo quia bonus est: sed me misē ram lugeo. quoniam bonum et fidelem ami cum amisi. Ego ego sum que merui: sed ve ve. quia sollicite gratiam eius non custodi ui. Perdendo didici: quid habendo possedi Indicat dilecti absentia: quid contulit eius presentia. Letabar cum eo et iocundabar: ꝑ minus cauta fui de celeri recessu. Uenit sali ens in montibus: hilaris et iocundus in ho stijs domus mee. Et statim clausi fores car nis: et introduxi ad me dilectum. Sedi q̄ cum eo: et requieui sub eius vmbraculo a tur bine et a pluuia. Et gauisa sum: viso dilecto Quid ni gauderem? Ipse gaudium meum: et exultatio cordis mei. Eya quid habui: et quid in illa hora possedi. Non possum indi care tibi. q̄ bene mihi cessit: nec nunc quidē dicere expedit. Plus desiderare non potui: presente illo quē solum dilexi. O q̄tum dile xi: quando me et omnia neglexi. De omni re que delectare potuisset. parum vel nihil cu rauī: quia eius amor me totam rapuit: ꝛ quic quid ipse non erat. incōgruum videbatur et insipidum. Quo oblato: ꝓiectum est cor me um pene extra me Dependebat enim anima mea ex gratia eius: quia aliud non habui so lacium. nisi hunc quem plango subtractum Sufficiebat mihi: et satis erat ad omnem le ticie veritatem. Sicut volebam sic ille erat: et quicquid mihi precipiebat libēter accepta bam: meq̄ illi totaliter ꝛ prompte donabam Et concors animus: ꝛ tranquillitas magna nobiscum. Nec fuit ausus quisq̄ nostrum ir rumpere silentium: illo nimirum sic iubente per os suum. Adiuro vos filie hierusalem p̄ capreas hynnulosq̄ camporuꝫ: vt non suscī tetis neq̄ euigilare faciatis dilectam. donec ipsa velit. Jam nunc perpende si vales ver ba mea sentire: quantum mihi de absentia di lecti necesse sit dolere: cuius ex presentia oīm bus bonis cepi abundare. Ad hec respondi Scio quid loqueris: experimēto sepius p̄o bauī quod dicis. Sed in hoc ꝓsolemur: quia eius dispensatio voluntatis: nostre deuotio nis est profectus. Et nunc que dixisti. gratā ter suscepi: sed adhuc perfectius ea vellē au dire. Tardioribus enim sensu: opus est mo rosior declaratio.

De scrutinio super dilecto ⁊ donis gratie eius.

Capitulum.XV.

b Benedictus deus qui nō amouit misericordiam suaz a me. Assum igitur pio rursus scrutinio querens: si quā do te sine interna consolatione reliquerit dilectus, quid interim agis: quid etiam super hoc consulis: quali quoq; arte possit reconsiliari vel reuocari. Rogo te charissima et deuota christi amica: nihil horum sileas a me que venerim interrogare. Potes prodesse hac vice: pandendo mihi quod pie sentis. Ex tuis sermonibus potero mensurare pondus mei doloris: an iuste sit vel iniuste quod dolui. Vidi em̄ te quandoq; hilarem: quandoq; vo tristem: rursusq; conspexi gaudentem: ⁊ ex te perpendi aliquantulū me. Sed causam huius mutationis hanc reor esse potissimā: de transitu ⁊ reditu vnici dilecti tui. In quo casu plura te percurisse intelligens informandus accessi. At illa. Desiderijs tuis annuens, conabor saltem modice propalare que intra me aguntur: siue cum fuero cū dilecto, siue cum ablactata remansero sola: expectando eum quem diligit anima mea. Sane hoc primum noueris: quantum mihi gaudij ⁊ dulcedinis eius confert gratia: tantum doloris ⁊ amaritudinis ministrat illius absentia. Sed cur sic dispensat vices suas: vellem eum potius dicere q̄ me. Audies autem cum compleuero verba carminis mei: quia postremo introducemus eum ad nos. sedensq; in medio nostri, docebit nos ordinationē suam: quā solitus est exhibere amātibus suam p̄sentiam. Sed iam audi patienter me: ⁊ imperfectū eloquium meum non sit tibi graue. Ad excitandum nanq; corda nostra inuicem conuenimus: vt vel pariter lugeamus: vel ex amore insimul gaudeamus. Te enim soli: quia cum ceciderit in aliquam tristiciam vel tentationem: non habet subleuantē. Et si fuerint duo pariter confouebuntur mutuo: dum vno tristante alter consolationem ingerit: aut si consolari respuit, compassionem mox prebet. ⁊ super amico contristari vehementer incipit: sicq; fit vt aut pariter gaudeant: aut de ablato gaudio lachrymis se mutuis consolentur. Et q̄uis adhuc dolor de aduersa causa vel re flebili insit: animi equiores tamen fiūt quia tam vnicordes se inueniunt: vt rebus mutatis corda minime mutari seu corrumpi potuerunt. Quis non diceret cōsiderata hac animorū tam fida concordia: ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum habitare fratres in vnum? Possum igitur liberi? tibi dicere quod sentio: quo nil doli vel captionis in te formido. Ecce iste dulcissimus sponsus ⁊ dilectissimus amicus meus dñs meus iesus xp̄us amator animarū sanctarum, ex amore cessare nō valens: attraxit me miseram ad se. Et cū non essem, dedit mihi esse viuere sapere: ⁊ cōmuni hac frui luce. Contulit ⁊ renasci p̄ gratiā baptismi: ⁊ suor me vestiuit gloria meritorū. De hinc cū multis peccatis me deformassem. ⁊ inepta ad re amandum essem: non aspexit ad meam fediatem: sed ad sinum miserationum suarum. Ereni adhuc longius me vagante, vocauit per gratiā suam: nō sinens me perire in hoc seculo. Prouidit deinde locuz mihi ad pausandum modicum: q̄diu in hoc fragili corpore dego. Non est tamen vera pausatio: ne q̄ diuturna ista qualiscunq; habitatio sub vmbra dilecti. Illa est vera pausatio: q̄ post p̄sentis vite labores percipitur in patria. Est tamen suo modo suauis quedam anime releuatio ad deum suspirantis, exutam se videre a grauibus seculi nexibus: et illic iam esse quo possit dilectio plenius seruire: atq; in secreto silentij sibi ⁊ illi vacare. Nō defuit etiā diuersis necessitatibus meis: iuuans ⁊ in tentationibus primitiuis. Frequēter quoq; me sermonibus instruxit vtilibus, confirmans me in verbis suis. Et sicut nouelle plantationes rigari solent ymbribus: sic internis me rigauit consolationibus: ne tāq; testa virtus in me inchoata arescet. Et dixit mihi. Si volueris ⁊ audieris me: videbis omne bonum Si feceris que dico: eris amica mea. Si me elegeris et super omnia amaueris: fiet tibi a patre meo quocunq; petieris. Si autem me dimiseris: erit tibi hoc in offendiculum: et ponam contra te zelum meum. Et cū que sieris alterum non diu tibi placebit: sed in tedium ⁊ amaritudinez conuertetur: quia ego salus ⁊ vita sum anime. Et conuerti me ad eum qui benefecit mihi: et excutiens me de puluere terrene affectionis statui in cordeo meo de reliquo viuere illi soli: quoniam nihil melius eo: nec vllum salubrius hoc pacto. Eant ⁊ requirant quicunq; volunt quē ament et cui seruiant: mihi compertum est hunc verum esse anime virum: p̄o quo nec mori erit difficile. vt eius semper inheream amori. Adhesit ergo illi: placuit enim semp

mihi: nec meliorem inuenire potui. Talem ẽm vehementissime desiderauit anima mea. quo nemo maior nemo melior nec dignior esset: & qui omnibus bonis afflueret. Et quia multum benignus erat. consolatoria adhuc verba dabat: ꝓuidens sollicite ne quidã asperitate & duricia nimia me terrerent & frangerent: sed quod leue ac suaue esset ad portãdum magis imponerent & docerent: vt sic affectus iniciatus melius traheretur: ac forti⁹ in amatum tenderet nec resileret. Melius inquit docebitur & pficiet: si non coacte ꝫ sponte ꝓuocetur. Facilius suscipiet iugum meũ. si amor magis per premia inuitauerit: q̃ timor per supplicia terruerit. Q̃ si in pulsu indiget: solerti moderamine tamen fiat: ne violentia subruatur. Ipse ẽm sciebat quid nouelle plantationi expediret: & quid mihi post modum vtilitatis hec ipsa pietas conferret maxime instante ꝓbationis tempore: cũ possem faciliter recogitare quanta in initio fecisset anime mee. et ideo non deficerem in aliq̃ certamine. Nec mox mihi indicare voluit: q̃ et quanta in eius seruitio essem passura: sed letis quãdoq̃ permiscuit tristia. considerãs imbecillitatem & incapacitatẽ primo nascentis fruticis: donec ad ardua conualescerem. Post hec circũduxit me & docuit: atq̃ in humeris suis portauit. Circũduxit ꝑ paginas sacras: & sancto flamine me armauit contra dyaboli nequicias. Proposuit mihi omniuz virtutum specularia: sanctos videlicet patriarchas & ꝓphetas. ac noui testamenti gloriosa luminaria. Circũduxit etiam me per loca heremi. et tabernacula egipti: vbi vigere inceperat & crescere monachorũ ac cenobitarum nomen magnificum: qui suis exemplis imitabile & credibile fecerant suaue esse iugũ dñi: & amaram atq̃ fallacẽ latam viam seculi. Docuit me sicut mater paruuluz: frangẽs mihi nuces spirituales & inferẽs faucibus meis nucleos: quia dulces erant ad vescenduz. Inuestiga si potes quid significẽt: & vbi nãtales inueniant. Aperi codicem apostolicũ: & coniectis oculis lege si potes tanta capere misteria. Resolue ysaiam: inspice euangeliũ lumen omniũ luminariũ: & vide si non ꝓducãt ex se dulcissimos nucleos. Quicquid ex his inueneris obscurum & intellectu difficile nucleus in testa est. Sed si audieris exponere & intellexeris quod ante nõ potuisti: testa nucis frangitur: & dulcedo nuclei saporescit in corde. Sic et in alijs sententijs subtilioribus estimandũ est. Unde & tot potes intueri nuces: quot sensus latentes. Et quomodo putas portauit me in humeris? Fecit ꝫ quotiens cũq̃ infirmitatem meam aspexit: nec tamen abiecit neq̃ despexit: sed patienter & lõganimiter me sustinuit. Portauit etiam me in humeris suis: quando alijs inspirauit. et virtutem dedit patiendi infirmitates meas: & quicquid in me reprehensibile erat. Portauit adhuc multo carius me in humeris suis: quando baiulans sibi crucem exiuit in eum qui dicitur caluarie locum: vbi et crucifixus est. Ego enim ab ipo magis ibi portabar: q̃ crux ipsa. Et erant onera grauiora humeris eius peccata mea: q̃ hoc lignum crucis. Nã propter me portata est crux illa: non propter se. Meruit tamen dedicari et honorari propter eum qui baiulauit eam: & mortuus est in ea. O quantũ mihi super oĩa amãdus est & venerãdus: cuius merito et gra sic quesita sum et redempta. Erit igitur mihi dilectus iste: sicut vnicus matri sue. Et ego veraciter noui: quia nequaq̃ eius conuenio dilectioni. Tamen quicquid ꝓsumpsi: de illius processit dignatione. Et consequens non fuit vt illo tam benigne se gerente ad me: nõ occurrerem ad vicarios amplexus. Memoriter teneo: quid dixerit dauid. Quis sum ego vt fiam gener regis? Sed est lõge maior ista q̃ illa affinitas. Quia hec est celebs et sincera cognatio. vbi caro & sanguis locum non habent: sed fides inuiolata et bone conscientie ad deum interrogatio. De qua & ille discipulus quez amabat plurimũ iesus dicit. Quia maior est qui ī nobis est: q̃ qui in mũdo. Deus eñ charitas est. & ipsa hanc cognationez parturit. Cum ergo dauid tantũ se humiliat vt gener terreni regis fieret: quã humilit me oportet sentire: q̃ rex regum dñs me pauperculam dignatur agnoscere: & ad sui amorem trahere. Fecit itaq̃ mecum nõ sicut meruí: sed quemadmodum benivolẽtissima virtus eius dignabatur: sicut per omnia charitati & iufinite bonitati eius placere videbat. Felix & benedicta anima: diuini amoris vinculo colligata. Q̃ nobilis & ingenua: que tã sancte copule non ignorat vota. Et quia iã plixior sermo de dilecto ꝓcessit: nec tamẽ quod querebas narratum est: ex ordine alius succedat: quem ipse nobis dulcem ac fructuosum facere dignet.

De benigna ꝓtectione dilecti ⁊ sufferentia anime. Cap̄. XVI.

Ecce sicut oculi ancille ī manib⁹ dñe sue: ita oculi mei sp̄ ad dilectū meū. Ex eo tp̄e q̄ eū amare cepi: etiaz ꝑseuerare cū ipso volui. Q̄ cū instituissem: placuit ei hoc ipsum. ⁊ cōfirmauit dicens. Qui manserit in me et ego in eo: hic fert fructum multum. Sed vt ꝓbaretur virtus dilectionis q̄ vera q̄ fortis ⁊ q̄ casta esset: necesse fuit vt tentatio illud aperiret. Tentari aūt nō possem nisi ipso p̄mittente: ⁊ paululum se abscondente. Et q̄ ad purgationem interioris hoīs necnō ad fecundiorē fructificationē virtutum, atq̄ clariorem spūalium donorum ꝑceptionem tentatio ꝓficere solet: ipsa me apprehendit et exercere cepit. Q̄ fortiter et q̄ frequenter hinc inde me iecit: quē nullum latet secretum deus ⁊ dñs meus clarissime nouit: qui testis est omniū que in corde meo gerebant. Et nunc vsq̄ me conspicit: nec aliud q̄ fragile figmentum esse cognoscit. Nisi ergo adiuuisset me qñ grauabar taz anxie. ita vt viuere vix me crederem: paulominus habitasset in inferno anima mea: tanq̄ ꝓlapsa in desperationis fouea. Sed ipse misertus ē mei: qui tribulatis corde solet adesse. Quis enim ad tolerandas p̄ualeret tam multas tētationes: nisi deo se ꝓtegente et adiuuante? Q̄ igitur stare potui ante faciem venti: eius fuit misericordie. Et q̄ adhuc stare me cognosco: ex eiusdē pietatis munere venit. Unde mihi nequaq̄ confidere debeo: donec in carne viuo. Etiam si celum serenum sit: non puto q̄ securitas amodo erit. Subito enim aer concitabit: ⁊ fortassis quādo minime estimatur. Tanto igitur magis mihi necessaria est dilecti mei gratia ⁊ ꝓtectio: quanto verius experior. pene om̄ia patere ꝑiculis. Nusq̄ locus tutus est q̄ in celo: vbi dilectus meus pascit electos suos in leticia ⁊ exultatōe. Sed quādo ibi? Dicere inde quid possum? Cogitare vix modicum inde licet: nec tamē clare: sed introire minime licet. Utinam veniat ipse ⁊ collocet me in loco pascue sanctorum lucidissimo tutissimo ⁊ amenissimo: vbi non est sathan neq̄ occursus malus de cetero. Adhuc in mari laboro: ⁊ an portum attingam salutis ꝓpter tentationes ex diuerso afflatu tumescentes ignoro. Nihil ergo mecū agitur in tuto: sed hoc mihi pro scuto manet ⁊ tegumento: q̄ fidei lumen semp̄ aspiciam, q̄ dilecti mei gratiam humiliter requiraz: q̄ bonam spem ad eum indefesse geram: q̄ ab eius caritate separari nullatenus consentiā q̄ deniq̄ eius ꝓuidentie ⁊ abissali misericordie plusq̄ proprie industrie me relinquam. Quapropter licet etiam frequentissime titubabo, ac nonnunq̄ in vicia cado: et nequaq̄ tamen desperare debeo: sed ad ipsum instanter clamabo ⁊ eiulabo. Domine deus meus miserere aīe mee: ⁊ ne sinas me periclitari in tentationibus meis: sed adiuua me fideliter vt fortiter resistam ⁊ vincam. Operi manuum tuarum porrige dexteram qui me ꝓbas per sathanam: ⁊ sepe ponis ad partem sinistram. Q̄ si tam grauis tentatio aduenerit. que me ad dominū clamare ꝓhibuerit: mox ex intimo corde suspirabo. Ipse enim nouit abscondita cordis: ⁊ scit quid desiderat spiritus. Non enim est voluntas eius: vt pereat vnus ex his pusillis qui credunt in eum. O q̄ magna misericordia eius super me: etiam ignorante me vel non aduertente. q̄ me cum fuerit in tribulatione. Nam multotiēs seruauit me: vt nō traderer passionib⁹. Qñq̄ vo ex occulto eius iudicio factum est: vt caderem ⁊ vincerer etiam in paruis: ne forte superbirem. ⁊ in magnis p̄sumerem: sed humiliata ⁊ confusa discerem: quia nihil eram. etiam cuz bene stare videbar ⁊ florerē. Sua deo ergo ne temere aut cito me laudes. licet prospere procedam: sed fini sancto reserua potius laudem: immo nō me sed dominum lauda. Laudetur solus gloriosus deus: qui astitit mihi frequenter in tentationibus meis. Sepe nāq̄ cum captus essem ab eis: pie liberauit me. Interdum autem veniētes vt turbo ad dispergendum me. emisit sagittas suas. ⁊ dissipauit eas: fulgura multiplicauit ⁊ contutbauit eas. Et recesserunt a me. vsq̄ ad tempus. Nam omnino carere eis me noluit: quod raro alicui sanctorum in hac vita donauit. Habui ergo post hec modicam requiem: largiente dilecto meo pacem. Qua tamen adepta non ad corporale neq̄ ad seculare ocium me contuli: sed ad mentale ocium me verti: vt terram delonge cernerem: ⁊ celi iam secreta parumper inspicerem. Intēdi itaq̄ mihi vt viderem qualis essem: ⁊ quibus modis illi melius placere possez: qui tāta mihi dilectiōis ostēdit signa. merita mea valde excedētia. Non poterā in turbine tentationis videre q̄ suauis esset dilectus me⁹: sed in sereno mentis et quiete solitudinis.

Et quantum in me erat hanc pacis serenitatem sine intermissione optabam. vt illi perfectius adhererẽ: ⁊ sine aliqua abstractõne ⁊ molestia vacarem. Sed non ꝑm desiderium anime: effectus semꝑ comitat̃ gr̃e. Datur tñ nõ nũq̃ desiderata dulcedo: nõ nũq̃ ꝟo differt̃ ex iusto. Cui etenĩ non optabilius foret sub vmbra pausare dilecti: dũmodo liceret: dũmodo tp̃s ⁊ locus admitteret? Nunc aũt vicissim opatur mecum dilectus meus. Nec semꝑ sentio qd̃ turbat: nec indesinẽter fruor qd̃ delectat: sed fit vespe ⁊ mane dies vnus: qꝛ eundo ⁊ redeundo per leta ⁊ tristia: agitur tota hec mortalis vita. Senserat nimiruꝫ h̃ idem sctũs qui dicebat. Visitas eum diluculo: ⁊ subito ꝓbas illũ. Videt̃ tñ aliqualis reqes: si nõ nimis cõtinua sit aut importuna tẽtatio. Cum ergo donatũ mihi fuerit. vel parum in dilecto meo suauiter requiescere: gratum oĩno habeo. ⁊ optabile. Gaudeo in hoc ⁊ semꝑ gaudebo: ꝓ tam deifico mũere. Prestat insuꝑ fiduciã affandi eum quacunq̃ de causa fuerit: ꝙ totiẽs benigna visitatiõe sua me g̃tis p̃uenerit. Siquidẽ ipso appropinq̃nte ⁊ diez festũ meũ agere volente: subito lux cordi meo infulget: ante cuius cõspectũ oĩm inaniũ cogitationũ caligo pellit̃: ⁊ diu optata serenitas possidet? Ad ingressum nãq̃ eiꝰ stare nõ põt aliquid turpe aut indecẽs: quia mũdicie amator est ⁊ insertor: sed necesse est vt abscedat oĩs illusio dyaboli: cũ oĩbus põpis mũdi. Suppressis ergo passionibus ⁊ tẽtationibus meis quas ꝑtuli: clarius eũ cepi agnoscere. atq̃ feruẽtius diligere: studui q̃z gr̃as eidẽ agere: ꝙ iam sero dignatus sit viciorum a me tumultus ꝓhibere. Etenĩ ipsa solent pacẽ meã inquietare: ⁊ os meũ moliũtur obstruere: ne loquar ad dilectũ meũ. Sꝫ frustra est eorũ conatus aduersus potentiaꝫ eius ⁊ sapientiã: qui in quolibet tumultu potest illabi cordi meo: ⁊ secreta sua mihi silenter infundere: ita vt cunctas eorũ inusitationes ꝓ nihili ducã: penitusq̃ non aduertam.

O mi cordialissime et pulcerrime dilecte: sic queso assume me ad te: quotienscunq̃ videris affectus meos p̃mi aliqua viciorũ mole. aut teneri inutili occupatõne: ne lõgius a te post greges malarũ cogitationuꝫ vagari incipiã. ac ꝯcito priuari gr̃a tua sine qua nõ potero durare in tua exquisita amicitia. Tu es em̃ dñs meus ⁊ deus meus qui verbo tuo oĩa sanas ⁊ sanctificas: qui posuisti animaꝫ meam ad vitam. ⁊ non dedisti cõmoueri pedes meos: sed de tẽpore iniquo ⁊ de laqueis mortis extraxisti me. O quanti derelicti sũt et perierunt: qui innocentiores me fuerunt. Benedic igitur anima mea dño: et omnia q̃ intra me sunt nomini sancto eius. Benedic anima mea dño: ⁊ noli obliuisci omnes retributiones eius. Parum est vtiq̃ ⁊ modicum nimis. quicquid dixeris aut cogitaueris. vl̃ ꝓmiseris in laude eius. Maior est em̃ omni laude: ⁊ suauior omni melodia. Propterea adheret tibi anima mea. ⁊ super omnia data te diligit: q̃uis pulcrum sit ⁊ dulce quod mihi ex charitate miseris. Tu nanq̃ solus es sponsus: cetera donaria sunt ⁊ iudicia amoris. Non diligam ea ꝓ te. nec credam sine te omnia mihi posse sufficere: ne forte cum illis amittã ⁊ te. Uti ꝓpter te multis sinis: sed ꝓ te frui nec aliquibus rebus vis. Ideo dilecte mi sponse iesu xp̃e oĩbus te p̃posui: et pre omnibus amare curaui. Da ergo mihi feliciter te frui: ⁊ fruibili vnione vna tecũ ꝑpetuo beatificari. Sed quo ꝑueni? Lõgius forsitan te ꝓtraxi q̃ volebas. Sꝫ indulge amice. Sustulit em̃ me paululũ amor summi ac vnici amici: ⁊ vtinam de cetero magis sustollat: ac te pariter leuet in altũ. Prouideat nobis celestem ascensum: nos aũt teneamꝰ humilem descensum. Si relinquar interduꝫ a dilecto queris? Dico etiaꝫ. Quid facis inter hec? Sustineo me quãto equanimiꝰ possuꝫ: ⁊ expecto donec veniat. Natura grauor sed spiritu interius me sustento: ne sit inconsolabilis dolor. Memor sum: quia sine dolore non viuit̃ in amore. Ex fide viuo. scripturis sanctis credo: verbis consolatorijs assentio: ⁊ licet adhuc male habeã. melius tamen posse fieri non diffido: nec diffidere debeo. Vera sunt enĩ ⁊ firma: que narrant̃ eloquia Ipsi nãq̃ in multis sunt exercitati: ⁊ in similibus ꝓbati. Natura semꝑ optat alleuiari ⁊ in aliquo consolari querit: sed spiritus tamẽ ꝓmptus est ad ꝓferendum omnia: quecunq̃ deus pati me voluerit. Si itaq̃ indeuotior ⁊ pigrior ad bona faciẽda fuero: ꝓpterea nõ erit sine remedio plaga mea. Etiam si occiderit me ait iustus: in ipso sperabo. Si virtutes diligo: patientia magna virtus est: seruetur ergo ⁊ modo. Difficultas nanq̃ operis: sepe auget claritatem virtutis. Ut autem probetur. magisq̃ clarificetur virtus: per contrarios solet experiri successus. Luꝫ igitur tale probamẽtum aduenerit: ne diffidas nec concidas: sed conserua patientiam

ꝛ dei ꝓmẽda iusticiã. Nõ est deꝰ tã seuerus ꝛ
imisericors: vt diu inconsolatũ te patiat̃ ma
nere. Tãtũ caueas ne immoderate doleas ꝛ
velis aduersus iustũ et sanctũ remũerare qꝫ
relinqueris: ne ꝛ malignus spũs acerbiores
tibi tentationes de fide ꝛ blasphemia immit
tat: ꝛ ex his nimium pauidus plus crucieris
q̃ oporteat. Idcirco sustine te modicũ ꝛ do
lorem cõprime: etiã quãtalibet tibi grauedo
cordis ingeratur aut corporis. Permane fir
mus in bono ꝓposito: quod instituisti fua
re ab initio. Iuuat eũ in tali maxime articu
lo: omnẽ spem in dilectum ꝓijcere. Expecta
patienter cõsolationem celestem: senties cito
vberem gratiã: ꝛ dei respectum. Ecce habes
fidelem testẽ dicentem. Expectans expecta
ui dñm: ꝛ intendit mihi. Vt aũt in ꝓximo il
lam merearis cõsequi: interim sepius ora: et
ꝓ te orari supplica: sicq̃ te totaliter eius com
mitte voluntati ꝛ ordinationi: vt faciat tecũ
sicut placitum magis fuerit sibi. Dicasq̃ illi
cum bona cõfidentia. In manibus tuis opa
mea: tu scis qualiter mecuꝫ sit. tu cognoscis
quid patior: ꝛ nunc si vis citius consolabor.
Fiat tñ semp̃ qõd tibi rectum ꝛ bonũ videtur
in oculis tuis: ꝛ miserere mei desolati ꝛ meri
dici paupis, ad te humiliter gemẽtis. Si igi
tur in patientia ꝛ longanimitate ꝓseueraue
ris: nec ꝓpter modicã tribulationẽ a fide et
castitate que est in xp̃o iesu declinaueris: ꝓ
fecto reuertet̃ ad te splendor gratie eius: ꝛ il
luminabit te copiosius. Eritq̃ multo carior
dilectus reuertens: q̃ si nunq̃ absens fuisset
Nõ em̃ est irreuocabile verbum: nec si offen
sus est: vt iam vltra nequeat recõsiliari. Pla
cabit̃ citius ꝛ facillime, dũmodo tu operam
dederis: ꝛ cauere melius ꝛ satisfacere matu
rius spopõderis. Si his salutaribus moni
tis acquiescis: erit tecum dilectus sicuti ꝑmꝰ
ꝛ ex illius ꝓsentia iocundaberis ꝛ dices. Q̃
magna multitudo dulcedinis tue dñe: q̃ ab
scondisti timẽtibus te. Perfeciſti eis qui spe
rant in te: sub vmbra alarum tuarum ꝓteges
eos. O syon renouaberis: ꝛ videbis inclitũ
tuũ qui regnaturus est in te. Ipse est rex vir
tutũ ꝛ dilectus tuus: cuius posteriora in pal
lore auri: sed caput eius aurũ optimum. Hec
ꝓ tua cõsolatione ꝓpaucis sint dicta. Reli
qua vo de dilecti mutatiõe ꝓmissa, qualiter
nunc videlicet apparet. nũcq̃ discurrit: seq̃n
ti narratõe ab ore eius suscipies ꝛ audies.

De responsione dilecti que sit rõ recessus
sui.

Cap. XVII.

Irabilia opa tua: ꝛ aĩa mea cogno
scet nimis. Quid est dilecte mi qꝫ sic̃
feciſti mihi? Vt quid me dereliquiſti? Rñde
mihi. Reliquiſti me ꝛ abiſti. Sed ꝛ denuo re
pedasti. Et in hoc bñ feciſti Si nõ cito veniſ
ses: pene defeciſſez. Sed misertus es mei: cõ
scius secretorũ meorũ. Etenim tristis eram
ex recessu tuo: et nunc ꝓ reuersione tua sum
cõsolata. Dic tñ aliquid ad doctrinã meam:
quid boni in hoc ptẽdisti? Quid te iuuat sic
discurrere, ꝛ me affligere? In te audire dele
ctat: mane nobiscum dñe, qm̃ aduesperascit?
Veni ꝛ sede in medio nr̃m: qꝫ ecce ego ꝛ ali
quidã discipulus te audire cupimus: ꝛ obse
cramus vt doceas nos. Dic fidenter qõd pla
cuerit: ꝛ ad me si vis verba tua cõuerte. Mul
lum libentius q̃ te audio loquentẽ. Et si q̃s
alius loquit̃: ꝓpter te qui in eo loqueris ser
mo eiꝰ mihi gratus ꝛ audibilis efficit̃. Erũt
igitur eloquia tua dulciora mihi sup̃ mel et
fauum: vincunt em̃ omnẽ suauitatẽ verboꝝ
Sonet iam vox tua in auribus meis. Intoꝛ
nuit ergo vox dilecti mei: ꝛ dixit. Ego qui lo
quor iusticiã. Quis filis mei in cõsilio ꝛ pru
dẽtia? Quis fecit mare ꝛ aridam? Ego dñs
formans lucem: ꝛ creans tenebras. Quis in
trauit abissum: ꝛ de ꝓfundo eduxit aquas?
Ego dñs: scrutans corda ꝛ renes. Quis co
gnouit omnia nouissima ꝛ antiqua? Ego do
minus: qui feci oĩa in numero ꝛ põdere ꝛ mẽ
sura. Ego creator celi ꝛ terre: rector omnium
seculorũ. Ego secretorũ cognitor: ꝛ occulto
rum reuelator. Ego vniuersa cõplector ꝛ sin
gulorũ causas intueor. Ego deus ꝛ non mu
tor: apud quẽ omniũ mutabilium stant im
mutabiliter rationes. Ego deus oñipotẽs:
cuius potestas insuperabilis. Ego altissimꝰ
cuius altitudo inattingibilis. Ego bonitas
cuius entitas incapabilis. Ego ꝓsentissimꝰ
et secretissimus. Ego intimus: et a sensibus
remotissimus. Ego omnia sine onere portor
ꝛ cuncta sine distentatione rogo. Ego ꝓte
rita simul ꝛ futura eque intueor: vt ꝓsen
tia. Ego omnem corporalem pariter ꝛ spiri
tualem excedo creaturam. Ego varijs mo
dis nominabilis: nulla tamen cogitatione
vere formabilis. Ego subito compareo: et
mox dum nescitur lateo. Vere ego deus ab
sconditus: qui mille modis dispenso vices
meas cum amantibus. Et dixi etiaz hec ad
amantem animam. Abscondam faciem me
am ab ea modicum: ad monumentũ eã relin
quam, videam si caste diligat. Adultum est

caste diligere: q; hoc est nō ꝓpter seipsaz me diligere: nō ꝓpter aliqō tpale cōmoduz. vel spūale solatiū: ꝫ me solūmodo ꝓpter me: ꝛ se se finaliter ꝓpter me, ꝛ ob aliud nihil sperandum a me. Non est oīm sic me amare: sed est solius perfectissime aīe. hec p;rogatiua castiamoris. Que aūt adhuc impfecta est, necesse habet frequenter ꝓbari ꝛ exercitari: vt sciat quantū diligat: ꝛ si vsq; ad cōtemptū sui. Dixisti eñ in coꝛde tuo, pfecto diligo: et idipm frequēter repetis: q; diligo. Sed nō tñ verbis vel cogitationibus credo. Eteni te in veritate ꝓbabo. Cum pñs sum ꝛ blādio;: cū deuotionē tribuo aut datā augeo: cū tñ p;ospera aut ꝓ maioꝛe pte iocūda p̄fero: tūc deuote dicis, dilecte mi diligo te. Et bñ dicis. Sum eñ amabilis valde: ꝛ oīa q̄ de me dici aut cogitari pñt amabilia sunt: ꝛ dulcia atq; laudabilia in secula. Sed ꝛ in bñfactis solū me amare ꝛ laudare: quid grande est? Nam ꝛ pctōꝛes ħ faciūt. Equidē me sepe bñdicūt: cum acceperint qō male cupiūt. Sed nō est speciosa laus ī oꝛe pctōꝛis. Qui ergo ꝓpter bñficiū aut ꝓsolationē me diligit: q̄d ampli⁹ auaro facit? P;oficias ꝓficias: ꝛ ad pfectiora ascēde. P;igeat semp debilē ꝛ mollē esse: disce solidū edere cibum: nō lacte ꝓuuloꝛū diutius vesci. Transi ad numerū fortiū da/uid: tenentiū hastā ꝛ gladiū et clipeū. Tolle crucē: ꝛ sequere me. Festina inter illos cōputari: qui diuersa grauamina ꝛ multa exilij genera ꝓ me sciunt poꝛtare. Nimis inclinaris ad ꝓsolationē. P;obare ergo te volo ꝛ inclinare ad aliud latus: vt expiaris q̄d pati possis: ne tibi innocēs ꝛ sancta videaris. Abit/tam sup te tribulationē, ꝛ iram ꝛ indignationem missionēq; ꝓ angelos malos. Alij que tua sunt tollent: alij quib⁹ indiges negabāt. Alij tibi detrabēt: alij in facie resistent. Alij graue iugū imponēs: alij q̄ tu nō vis ducēt. Alij exterius ꝛ alij interius te affligent. Alij assumenē ad statum ꝛ honoꝛes: tu relinq̄ris ad ꝓtumelias ꝛ laboꝛes. In oībus his ꝛ maioꝛibus: ꝓbaberis vt athleta fortis. Recedā nec dimittā quin diligenter te examinē: si in facie mihi bñdixeris. Q; si in toto coꝛde me dilexeris, ꝛ in oī tpe nomen meū bñdixeris: dignū est vt amodo spōsa voceris: ꝛ secretū apud me cubiculū obtineas. Q; si necdū virgam meā poꝛtare sufficis: sed hāc disciplinā minus amabilē censueris, lugēs multis diebus absentiā meā quā affectāter ꝛ sedula petis, mittā tibi baculū meū vt surgas: ꝛ post ħ veniā, ꝛ suscitaberis ad p;istinā gratiā. Nolo eñ vt oīno deficias: q; ego amantē me diligo. Et si nondū pfecte diligis: nō tñ paruulam ꝓtēno: ꝫ vt crescas curabo. Cura mihi ē de te vt bñ habeas: nolo ḡ vt de me hereas. Scio quidē quantū pati valeas: ꝛ ideo tempero vices meas: nec sup id q̄ possis sustinere tenteris, ꝛ deficias. Q; si morā fecero: expecta me vsq; in diē visitatōis. Veniens veniā: ꝛ ꝓmissioni mee satisfaciā. Tu aūt oſoni incūbe: sacre lectioni intēde: ꝛ in oībus patientiā ꝛ longanimitatē tene. Nec eñ ignoro q; interim in meroꝛe exist̄is: ꝫ tam subito infirmari ꝛ ab oī spe quasi nō essem reditur⁹ deficere: nō placet vtiq; mihi. Ubi est fides tua? Magna fide opus est tibi in hac parte maxime: q; ꝛ si me nō vides: videris tñ a me cui te ꝛ oīa tua credere deberes. Licet nāq; iudicia mea ignoꝛes: dicit tñ firma fides: bonū est quicq̄d disponit et opaī de⁹. Cōsoloꝛ igit̄ te: q; infirmitas ħ nō erit ad moꝛtez: ꝫ ꝓ gloria dei. Abstuli a te desideriū tuū: ꝛ volui tentare fidē ꝛ dilectionē tuā. Feci eñ ħ oīa: vt tuam infirmitatē aptius scires: ꝛ meā bonitatē magis intelligeres: Nō te bñ nosti: sicut ꝛ ego noui. Ego teꝛ oīa tua noui: nō modo ex tpe ꝫ ab eterno. Agnosce ergo quid ex me tibi veniat: vide q̄ paup ex tuo sis: si q̄ a me relinqueris. Nondū in vera tui cognitione plene pfecisti. Et q; expedit plurimū ħ te scire: volui vt expimēto discereꝛs. Bonū ē tibi q; aliqñ desolaris, q; tribularis q; hūiliaris: vtsic ꝓpā manifesti⁹ palpes infirmitatē. Ego noui hanc magis venire ad pfectum tuum. Si ex hac p;udentioꝛ ꝛ solicitioꝛ fueris ad singula: quid pdidisti? Arrogans es plerūq; ꝛ insci a tui: putans te habere bonū quod nō habes. Deciperis amoꝛe ꝓpio: et dum non cogitas datoꝛem: abuteris dato. Ego inebriaui te: sed oblita es quia de vite mea botrus erat. Experire modo te ipsam: agnosce quid viriū habes. Si ex te est quod habuisti: cur nō tenuisti? Si nec illud tenere potuisti: cognosce quia desup accepisti. Da ergo honoꝛē gratie: ꝛ confitere quia sine me nihil potes facere. Considera q̄ necessarius sum tibi: q̄ sufficiens ꝛ solus potens in omni bono te cōfirmare. Ubi eras p;uul q̄ te vocarem: nisi in peccatis tuis? Et nunc vbi es, nisi quo pduxi te. Sed ꝛ quādo tibi bñ erat sine me? Et dixi. Nunq; dulcissime dñe. Tu solus vnicus ꝛ singularis dilectus meus: in omnibus ꝛ ꝓ omnibus fidelissimus. Quare

igitur cogitasti apud te nō recte: vt ires post amatores alienos? Quid tibi displicuit in me? Munqd glia mea aut pulchritudo mea? Vere dñe, non est similis tibi in pulchritudine & in gloria: in diuitijs & potētia: neq talis in celo neq in terra. Tu es enim solus altissimus super omnē creaturam. Tui sunt celi et tua est terra: orbem terre et plenitudinē eius tu fundasti. Abultum est quod creaturis donasti: ex quibus magna pulchritudo sapientia et bonitas tua relucet: sed nichil in cōparatione beate & gloriose presentie tue. Expiētia nūc didici: quia amarū mihi est vt ad horam te reliquisse. Ad me ergo reuertere dicit dilectus tuus. Satis est q̄ hucusq̄ circū cursitasti. Disce stabilis esse & mitis: sperans & fidēs in me non tm̄ in die visitationis: ꝑ abundantius in nocte tentationis. Ego dimisi te vt fatigata citius ad me redires: et frustrato exteriori solatio, demū intelligeres, quid tibi contulit dilectio mea: que totiēs te inuitauit Auerte itaq̄ nūc, q̄ rōne nō caret, q̄nōnūq̄ relinq̄ris: q̄ sine affectu manes q̄ tedio afficeris q̄ tētatoib⁹ fatigaris: q̄ hinc & inde affligeris, q̄ cōsilium nō inuenis, nec auxilium sentis: ꝑ angustiam vndiq̄ & egestatē pateris. Jdeo relinquo te vt cognoscas meam presentiā tibi fore necessariā: non modo in vna re, aut in maxima tm̄ causa: ꝑ in omni ꝓfecto actione in omni loco & tēpore: tā mane q̄ sero, & vbicunq̄ fueris, ieris vel steteris. Sic quidē instrueris sollicite cuz dilecto tuo ambulare: et a vanis abstinere, offensasq̄ cauere. Relinq̄te vt sciam quantū diligas me: hoc est appareat tibi modus dilectiōis tue. Fortiorem te et beatiorē putabas q̄ eras: ꝑ euidentius patuit, auxilio meo tibi paululuz subtracto: q̄ egens fuisti & misera. Quomodo cognosceē dilectio tua: nisi cū māsuete portaueris gravamina? Interdū te video tepescentē: sed vt susciteris ad feruorē & querēdi diligentiā: abscōdo me ad horā, tanq̄ dilectus stans post parietē. Videō & scio omnia: sed exercitationis vtilis ad multa, maiorem dat sepe intelligentiam. Etiā si me diligis: vtiq̄ querere nō tardabis. Si placeo: indagare curabis. An ignoras quia laboriose acq̄site diuicie, tenent magis studiose? Cui eque optata requies sicut fatigato? Cui tam iocūdus amor: nisi in quo precessit amati dolor? Et reinuentus thezaurus: nonne bis charior est q̄ prius? Duplex gaudiū et geminata redit leticia: de intermissa dilecti presentia. Utiliter igit me subtraho: quia non dedignando hoc ago: sed pia quadam dispensatione sic cum amantibus ludo Sufficiat pro p̄senti: quia tantillū audire me ruisti. Do aūt licentiā totiens reuertendi ad me: q̄tiens tibi senseris opus esse. Ego nūq̄ viscera mea clausi. humiliter et seriose deprecanti.

De fiducia diuina mirabilis. Ca. XVIII.

Deus meus misericordia mea et ideo non sum cōfusus. Non videar cui q̄ absurdū. si cupiā cum dño deo meo frequēter celebrare colloquiū: cuius benignitas me pigrum sepe trahit & accendit ad orandum & meditādū: ita vt eius non respondere vocibus durum mihi sonet et ingratū. Sed dicit forsitan aliquis contra me. Ergo nec tu times deū: cum sis reuera peccator immundus, & vita ipsa indignus? Unde tibi hec presumptio cordis? Et cum sis dim minimus et despector vniuersis: quid adhuc te diuinis ingeris colloquijs? Quē te ipsum facis? Dilecte mi dñe, pro me respondē: quia os pctōris aptum est super me. Si me iustificare voluero: os meum condēnabit me. Et si mundus fuero: hoc ipsum ignorauit aīa mea. Tu scis insipientiā & confusionē meam. Tu loquere: ego libenter silebo Et vox dilecti mei. Ne attendas ad verba exprobrantiū tibi: sed ausculta potius quod dixi. Non enī veni vocare iustos: sed peccatores. An nō licet mihi facere quod volo? Uolūtati mee quis resistet? Si tibi q̄uis nouissimo bene facere voluero in modico: quis arguet me de peccato? Qui sine peccato est: primus in te lapidem mittat Si aūt et ipsi peccatores sunt. cur gratie detrahūt? Non tu me elegisti: sed misericordia mea te preuenit. An adhuc aliqs audet murmurare cōtra te, quia accesisti ad me? Certe nō est murmur eius cōtra te, sed aperte ꝓtra me: quia peccatores recipio. et manduco cū illis. Et quare non vendicares tibi familiaritatem meam: q̄ potius gaudeo exhibere q̄ retrahere? Cui ego. Dilecte dñe, non iputet eis: ꝑ mihi et pctis meis. Non nego quicqd de me egre sentit: fateor et hoc indubie: quia multo plus est q̄ scitur. Dicit ille. Bonū tibi quia humiliasti te. sic enī semp magis lucraris: & gratiam meam facilius ipetrabis. Propterea tm̄ nō est abiciend⁹ quia peccator es & defectuosus: q̄q̄ temetipsuz ob id despicere debeas merito: nec vmq̄ obliuisci in quātis deliquisti. Sed ne anxietate intereas, pensa q̄ sepe de pctōribus iustos facio et amicos:

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Poznań

humiles eligens. et de se presumentes relin/quens. Non opus habeo vt dones mihi aliquid de tuo: sed tm̃ hoc peto: dilige me corde puro. ꝛ sufficit. Cui rursus. Prochpudor mihi quia non est quicq̃ in me: vñ possit amor tuus erga me incitari Dicit iterũ. Nihil hor attendo que mundus ad placendũ offert: nil talium requiro: amor pse satis est: tãtũ ferueat mecũ q̃ pseueret Ceruntiũ cuius sunt que hominẽ adornare possunt: Nonne mea sunt omnia. ꝛ que in corpore ꝛ que in ania fulgẽt: Que aũt mũdi sunt ꝛ que corpus honestãt: parũ te implicare debent. Quexo ad decorẽ virtutis pertinent. tua interest ꝛ oportet ista curare: vt placeas coram deo in lumine viuẽtium. Juste tũ te humiliasti. et accusasti tam foris quã intus coram vultu mee maiestatis. confitendo veraciter infirma ꝛ dedecora tua atq̃ pfundius ingemiscendo. quia nequaq̃ dignus es familiaritatis mee vendicare graciam vel ad horam: cum sim speculũ sine macula: ꝛ tu peccator et immũdus ab infantia. Memor ergo esto fragilis cõditionis tue. et generose celsitudinis mee: sicq̃ cũ humili reuerentia ad me accede confidenter. Ego enim qui deleo iniquitates ꝛ peccata: qui iustifico impiũ: dimittens ei omnia delicta propt nomen meũ. Non solum hec confero: sed adhuc maiora dona misericordie paratus sum prestare. Mã ꝛ misereri potius eligo q̃ irasci malens parcere q̃ punire. Sed hoc parum visum est mihi: neq̃ sic contẽtus sim. vt post primã gratiam nõ adiciã secundã vel terciã: imo finẽ non impono miserationũ mearum: sed neq̃ gratiarũ ꝛ beneficiorũ meorũ dicibilis est numerus. Deniq̃ post peccatorũ veniam post penitentiã ꝛ satisfactionẽ completã: reddo plerũq̃ salutaris vultus mei letitiã. ifundendo abundantiorẽ spiritussancti gratiã: ꝛ licet adhuc in carne peccator morek. in meuz tm̃ illum recipio familiaritatẽ: ita vt de perpetratis malis nulla sit erubescenda iam confusio: sed magis gratiarũ actior vox laudis: qr transierunt vetera. ꝛ noua facta sunt omnia Tam pius ꝛ misericors sum: vt sep paratior sim ad indulgendũ. q̃ tu ad penitendũ: pmptior ad dandũ: q̃ tu ad rogandum. Quid igitur times: quid trepidas ad sinũ accedere tante pietatis: Et cur te alienaris a gratia mea sponte oblata: Etiam si scires q̃ ppositum essem negare: non tamẽ a precando deberes desistere. neq̃ cõfidentiã exauditionis amittere: sed insuper vehementius donec accipe-

res instare. Infinite sunt enim miserationes mee: ꝛ quod vno tempore negak: alio tẽpore poterit pie concedi. Quid scis si quãdo cõuertam ad te faciẽ meam: et donẽ tibi desiderium cordis tui: Et quid dicit ꝓpheta de me Accedite inquit ad eum ꝛ illuminamini: ꝛ facies vestre non confundent. Ego magis accusa accessus tui raritatẽ. q̃ accessum frequẽtem: et plus timidã verecundiã: q̃ promptã venie presumptionez. De mea bonitate confidere: recte humilitatis ꝛ magne fidei est indiciũ. Hec dico: vt non pecces. Q̃ si peccaueris: non desperes. ſ cito resurgas. Habes enim adhuc spem: ꝛ aduocatũ aput patrem An expectare vis vt dignus fias priusq̃ accedas: Et ex te quando hoc poteris: Si solum boni ꝛ digni. magni et perfecti viri mihi appropinquare debent: peccatores ꝛ publicani quem adibunt: Quid ergo euangeliũ dicit: Et erant inquit appropiquãtes ad iesum publicani ꝛ pctores: vt audirent illum. Accedant ergo indigni: vt fiant digni. Accedant mali: vt efficiank boni. Accedant parui ꝛ imperfecti: vt fiant magni ꝛ perfecti. Accedant oñs accedant singuli: vt accipiant de plenitudine fontis viui. Ego sũ fons vite: q̃ nõ pt exhauriri. Qui sitit: veniat ad me et bibat. Et qui nihil habet: veniat vt gratis emat. Qui morbidus est: veniat vt sanek. Qui tepidus est: veniat vt accendak. Qui timidus est: veniat vt confortek. Qui tristis est: veniat vt consolek. Qui aridus est: veniat vt adipe et pinguedine spiritus repleatur. Qui tedio afficitur: veniat vt gaudio recreetur. En delicie mee esse cum filijs hominũ. Qui ꝛcupiscit sapientiã: veniat ad doctrinaz meam. Qui querit diuitias: veniat vt accipiat eternas et incorruptibiles. Qui honores ambit veniat vt nomen eternum in celo hereditet. Qui felicitatẽ desiderat: veniat vt eam sine timore et periculo possideat. Qui omnium bonorum abundantiam concupiscit: veniat ad me vt summũ eternum ac immensum bonum percipiat. Ego sum qui omnia tẽpora/lia bona presto: et sup temporalia eterna bona in celestibus tribuo Nec promissioni mee deero. cum adimpleta fuerit mãdatorũ meorum salutaris obseruantia Coronabitur aũt glorioſe in celo: qui legittime certauerit in h mundo.

De desiderio diuine fruitiõis. Ca. XIX.

Meditatio cordis mei in cõspectu tuo semper. Quid anime fideli suauius.

quid iocundius esse potest. quam deuote de domino deo dilecto suo meditari: vt quē clara ac beatifica visione intueri nec dum valet: saltem per studiosam recordationē quasi presentem sibi faciat. Contemplet igitur eum p speculum in enigmate: q̄ facie ad faciem nō potest videre. Scrutetur nihilominus per scripturas ꝛ figuras: quem in suo fulgore cōtemplari non sufficit. O si studium querendi faciem domini nunq̄ frigescat: sed de die in diem magis feruescat. Inest aūt anime deū amanti incessabilis estus ad eius visionē p/ fruendam. quia visio dei beatitudo summa est. et felicitas perfecta. Appetit ergo hanc beatitudinē: quatenus totus eius appetitus suo cōiunctus fini satietur ꝛ quietet: qm̄ nullo presenti bono poterit vmq̄ contētari. Mā et creb̄a experiētia didicit. quanto longius a celesti beatitudine errauerit: tāto infelitior est et inquietior: cuj nihil in creaturis stabile appareat aut durabile: quo eius affectus possit mitigari. Redeat ergo ad euj a quo facta est: ꝛ ab illo requirat beatitudinem vñ sūpsit originem. Quoniā quidem qui creauit animam: ipse est qui satiat in bonis desiderium eius. Mā talem affectum ei indidit: vt eo dēpto nullum sit bonum quo contētetur: nullū gaudium quo secure fruatur. Moli ergo hic stare anima mea. quia non est iste locus requietionis tue: sed perge sursuz: ascende ad eum qui te fecit. Jam enim et ille nuncios misit: ꝛ ad ascendendum te inuitat. Quot desideria eterne vite inspirat: tot nuncios tibi trāsmittit. Quibus susceptis: para te ad ambulandum. Ambulas si euj videre desideras. si ei placere contendis: si inferioribus abrenuncias: si eius amore agis. quicq̄d agendum vel dimittēdum fuerit. Non enim tu eum prius querere posses. nisi ꝛ ipse te prius quesisset: ꝛ sancta in te desideria suscitasset. Siquidem languet illa omnia non amore sed tedio pernitioso: que eterni solis non fuerit irradiata calore Sed si austro suauiter flante a frigore fuerit resoluta ꝛ merore: tunc mox estuare incipit pre desiderio inspirāti luminis. ad in cōprehense archanuz diuinitatis. O veri solis ardor immensus: quot tunc in amante partus sas actiones in nihilum mutas. Longos annos diesq̄ paupertatis: vno simplici illapsu abunde consolaris. O tristium medicina: o errantium et querentiū fulgida lucerna. Tu iugiter mihi mica: tu mansionem in me para donec illucescat lux perpetua. O q̄ dulcis ꝛ iocunda erit tua presentia: quando ex sola tui memoria tanta prodeunt solacia. Qui libenter me possū ad te conuertere: q̄ libere omnibus renunciare: vt tua gratia merear consolari. Non enim difficile erit anime cupienti tuam faciem cernere. a presentiū se oblectatione nudare: cum iam maiorem interius sentiat: aut in proximo sibi largiendam fiducialiter abs te expectet. Preterea nullus insipienter cogitans putet. q̄ tu animam tibi deuotam diu incōsolatam relinques: vl̄ q̄ parua recipiet carissimata gratie. pro vniuersis victorijs nature: quia nec in qualitate nec in suauitatis quātitate poterit vni q̄ tue celesti cōsolationi comparari. qualiscunq̄ terrena delectatio etiam vndecunq̄ concepta. Studeas ergo fidelis ania talem te exhibere xp̄o celesti sponso. vt eius gratia et consolatione digna semp existas: quia per ipsum et in ipo copiosissime reperies: q̄te in q̄uis anxietate positam consoletur. Quanto frequētius ad ipsum accesseris eiusq̄ lateri vicinius et tuū aplicueris: tanto tibi dulcior aparebit et iocundior. Q̄ si te subtraxeris: tu sola detrimētum pacieris: ille autem in sua permanens pulchritudinem. nil molestum sentiet nec triste. Tu bonitate eges illius: ille nullius. Jō tu beatior ex ipso fieri potes: ille ex tuo profecto non potest. Solus est qui sibi sufficit: solus cui nihil addi minui ve potest. Eius gratia sunt qnecunq̄ sunt: quecunq̄ viuunt sentiunt et intelligunt. Merito ergo omnia que creata sunt: ipsum laudando benedicūt O si sufficienter eum enarrare tibi et explicare possem: q̄ libenter id agerem. Sed quid ineffabile est: sicut ꝛ effari prohibetur. Similiter q̄ in excogitabile fertur: nulla cogitatione vel voce vere formatur. Et cum ita sit cogita tamen interim humano more de creatore tuo: habendo memoriam abundantie suauitatis eius pro solatio: donec presentiā vultus sui tibi ostendat in regno.

De gemitu anime ex dilatione glorie. Capitulum. XX

Go dixi in excessu mentis mee: proiectus sum a facie oculorum tuorum e

Percussum est cor meū intra me: ex dilatione glorie tue. Loquar ergo: et confabulabor cum amaritudine anime mee. Vis amoris tui dicere me compellit: nec patitur tibi aliquid abscondi. Quid igitur referam:

Ecce deus meꝰ in pace amaritudo mea amarissima. Qui nō intelligit: nescit quid hec volunt. Non ego sic. sed scio ꝛ sentio: et ideo cātare cum prophetа non erubesco. Tibi domino deo meo loquor cui omnia sunt nota: qui et scire dedisti et sentire pro bona vnluntate tua: ne forte plus glozier: aut aliquid ab insipiente existimer. Quod ergo a te accepi: dicere possuz tibi. Et quid opus est tibi hoc dicere: cum omnia scias. nec vllum ex his solacium expectes? Et quale solacium tibi veniret: qui es consolacio desolatorum? Ergo mihi totum prodesse potest. qui verborum adhuc solatio indigeo: vt ꝑmonibꝰ bonis ꝛ dulcibus excitem affectum meum in te: ꝛ faciam refrigerium aliquod desolate anīe mee. Etenim cum non possim te videre presentem. lugebo absentem: quia et hoc amoris est indicium: ꝛ dulce satis amanti. Jam sensus huius versiculi aparere incipit: quia de anima amante recte scribitur. Quanto enim ardentius amat. quantoq; vehemētius eterna desiderat: tanto veratius virtutem huius versiculi in se viuere sentit. Nō sunt frigida verba nisi nō amanti: nec surda organa nisi cor obturanti. Scit amans et flagrans anima: ꝛ totiens intrà se concalescit cor eius: quotiēs ex amore eterne pacis cōpungitur. Jpsa ergo dicit tibi domino deo suo: non omnibus quibus ignota esse cupit. Et si hominibꝰ aliquando loquitur. hoc tamen foris est quod illi audiunt: tibi quicquid dicit. intus dicit: ꝛ amando magis q̄ sonando. Ecce ait: in pace amaritudo mea amarissima. Ac si cōfitetur. Postq̄ ad pacem mentis te largiente redij: magis mihi grauis esse incipit fallax status mundi. Video enim in hac pace: quantum disiungor a summa pace. Et quidez prius occupata desideriis terrenis et varijs comota passionibus. plurimuz impediebar ab interioribus meis. ꝛ per consequens a contēplatione celestium: pro quibus anxie gemere debui. ꝙ minime potui: quia sensum interni doloris per incuriam perdidi. Jam vero sublatis inanium cogitationem tumultibus in pace mentis aliquantulum resideo: ꝛ toto cordis desiderio trahor ad superna: et amplius pāgo qz bonis celestibus nō fruor: q̄ prius plangebam cum mundi malis cruciarer. Est ergo amaritudo anime mee in hoc mundo degere. sub peccati sarcina incedere: sed hec mihi amarissima fit: cum pro posse meo recollectis in vnum affectibus. bona iam cordis pace potior: atq; totis medullis īamplexus eterne pacis cōmoueor: ꝛ tamen propter mortalitatis mee vinculum apprehendere impedior. Jdeoq; cuz gemitu ad te clamare cōpellor: et dico. Jnfelix ego homo: quis me liberabit de corpore mortis huius? Nō sentio grauius onus: q̄ diutius peregrinari a te in seculo: quia in amore laborans. nullam prēter te consolationem requiro. Euidētissima namq; ꝓbatione didici. non posse animā meam bonis saciari presentibus: nec veram adipisci beatitudinem. nisi tibi coniuncta. celestem acceperit mansionem. Licet eni excessiue amet flagret. ꝛ contēpletur sita in corpore insatiabilis tamen perseuerat eius affectus: nisi deposito corpore. Jdcirco in adeptionem summi boni. et in lumine vultus tui finis eius consummatus. O rex celi summe amabilis: o dilecte mi pulcherrime totus desiderabilis. Quando adimplebis me letitia cum vultu tuo: quando satiabis omne desiderium meuz fonte perhenni? Sitiuit in te aīa mea: ꝛ multipliciter affligit̄ te nō adepto q̄diu in terris viuo ꝛ tenondum video: triste est mihi omne quod cerno. Jn tantum calescit cor meuz. vt non modo semel. sed sedule in excessu meo dicam: quando veniam et aparebo ante faciem dei mei? Ecrescit adhuc amor et desiderium amplius ignescit: ita vt flere die noctuq; nō essem duz cogito p singulos dies: vbi est deus meus? Amanti namq; dulce est pro te flere. dum quod desiderat nō potest habere: sed oportet vtiq; expectare et carere. Ex his fletibus magis pascitur et cōfortatur amans anima: q̄ si haberet omnia terrena. Nam si illa diligeret: pro te nullatenus fleret. O q̄ beata et tibi placita fusio talium lacrimarum. Siquidem secularīū gaudiorum ac temporalium cupiditatuz peremptrices sunt: ꝛ celestium consolationum deuote impetratrices. Propterea specialium deuotorum et solūmodo amantium est iste profluuius taz sanctarum lacrimarum. Alia est ratio lacrimarum his. qui misera necessitate constringuntur. Ille quia morbidus est. ille quia oppressus est: alius quia iniurīā patitur alius quia sue voluntati cōtrahitur. nōnūq̄ lacrimatur. Sola tu aīa deuota diuini amoris lachrymas fundis: pro damnis aut temporalibus et causis transitorijs vero dei iudicio te submittis et gratias agis. Nemo tā

indeuotus velut insipientē te iudicet aut impatientem, audiens te flentem: quia lacrime iste non grauant sed recreant: non maculant sed lauāt: nec oculis officiūt: que oculos cordis puriores reddere consueuerunt. Sentiant alij de te quid volunt: non possum ego aliud nisi bene de te sentire: nam et consimili opto fletu potari. Si inquit mecum optas lachrimari: poteris et consolari. Vtinā esset anima tua pro anima mea: nunc̄ ignorares quod sentio. Ego scio cui credidi: et certus sum quia facilius est negare celum et terram non esse: q̄ deum non esse. Et scio quidē ipm esse bonum anime mee: et nunc̄ me beatam fieri posse, sine eius perfecta contemplatiōe. Cuius contemplatio quia nec dum mihi collata est, nec̄ perpetue firmata: nimirum plāgo q̄ tanta priuor felicitate, q̄ huius vite tenebris inuoluor: q̄ propria sic grauor infirmitate, vt lucem illam non valeam sufferre: et q̄ tam exigui sit momenti et tectū nebula: quic quid meditor de celesti gloria. Quapropter planctum sepe gemino pro cantu: et dum dicitur mihi per singulos dies vbi est deus tuus: magis compūgitur spiritus meus. Pensa eñ suspense. Vbi est bonum meum: et perfectum cordis mei gaudium? Vbi pax et requies vera? Vbi hec omnia ineffabilia bona nisi in deo meo? Et quando his perfungar: nisi et sine medio fuero cōiuncta? Et quādo ibi ero? Credo spero: sed non possideo. Vbi est ergo deus meus quem sic amo et nōdum video: cuius amor me totiens vulnerat, absentia contristat, sed et visitatio nōnunc̄ recreat? Vbi est deus meus: quem semel vidisse est omnia didicisse? Vbi est deus meus: in quem cor meum et caro mea exultare iugiter concupiscit? Vbi est deus meus pro quo tot labores sustineo et dolores: cuius memoria dulcis, sed presentia carior, omnem de corde mesticiam repellit. Vbi est spes mea: et tota gloriatio mea? Nonne in te deus meus, salutare vultus mei? Ostende mihi gloriam tuā et ne auertas faciem tuam a me: et cessabo cōqueri. Si litigo parum tecum, non mihi improperes: amor enim vehemens habet multos modos mirabiles. Expectare cogor: et desiderare magis instigor: sicq̄ duellū amabile perseuerat.

De memoria celestis patrie. Cap. XXI

Domine dilexi decorem domus tue: et locum habitationis glorie tue. Q̄ libēter apud te essem bene nosti deus meus: et q̄ intime hoc desidero: non possum satis dicere. Non solum hoc peto cum mihi male est: sed etiam quātumlibet hic mihi bene sit, opto tamen vt magis tecum mihi esse liceat. Sz quomodo satisfiet desiderio meo? Hic esse me tedet et oportet: tecū esse libet et nondum licet. Non video nisi vt patiēter dilationem istam feram: et optionem meā tibi resignem. Quid enim? Audsitare volo cum sic oportet fieri? Absit. Et multi siq̄dem sancti diu se sustinuerunt in hoc seculo: quorum tamen corda erant in celo. Q̄ si meam protēdere volueris peregrinationem: parebo etiā quousq̄ tibi placuerit. Verumtamen vt cōplacitior sit in expectatiōe sua affectus essendi tecum: volo interim aliquid de mansione celesti meditari mecum. Nō tamen presumo vel minima illa penetrare gaudia, que preparasti diligentibus te, sed sparsim modicum quid meditabor: vnde affectus meus sepe terrenis pressus et infectus iterum excitetur: et in specie vite eterne subleuetur. O si dies illa illuxisset: quo celi gaudia me rapuissent. Q̄ letus tunc forem: et q̄ felicem me putarē q̄ vtiq̄ tūc instabili pace beatus essem. Nec opus foret inde aliquid inuestigare: quando nulla possent secreta latere. Sed in nocte vita mea versatur: et ideo non mirandum: si caligat oculos meos inter nebulas glorie. Attamen leuabo oculos meos, a longe prospectans, et scientiam illam ciuitatem hierusalem salutans: que construitur in celis viuis ex lapidibus, angelis videlicet et hominib⁹ sanctis: plena semper existens in laude et canore iubilo: deum sine fine laudando. Eya et aye nunc anima mea assumptis desideriorū pennis perge sursum: euola a corporeis sensibus: transmigra a visibilibus mundi figuris ad habitaculum dei sanctum: ad hierusalem nouam perpetua pace stabilitā, gloria et honore coronatam: et omnium bonorum aggregatione perfectam. Ecce mira et ineffabilia: que non licet homini loqui. Sensus non capit, intellectus nō attingit humanus q̄ gloriosus sit deus in sanctis suis: q̄ mirabilis in maiestate sua. Extende cogitatum tuum vsq̄ in altissima: dilata desiderium tuum in perpetuas eternitates: et dic cū propheta, Gloriosa dicta sunt de te ciuitas sancta dei. Ibi quicquid desiderat habetur: et quicquid ha

betur secure possidetur. Ibi videtur deus facie ad faciem clare et sine enigmate: non raptim nec horarie: sed sine fine limpide. Ibi cognoscitur beata et gloriosa trinitas t inseparabilis vnitas: que ab omnibus celi ciuibus adoratur laudatur et benedicitur. Ibi ē illevnicus dilectus singularis precioso2 cūctis opibus thezaurus desiderabilis domin⁹ meus iesus christus ecclesie sponsus immortalis: in quo sunt omnes thezauri sapientie t scientie dei a seculo absconditi: sed ipsis beatis manifesti. O q̄ iocundi sunt omnes sancti ante faciem sancti sanctorum: qui est causa et origo salutis eorū. Ibi enim non in prouerbijs loquitur eis: sed palam de patre annunciat ipsis. Ipse liber eor verbum in principio apud deum: docens de omnibus et adimplens omnia: ita vt nihil desit eis in gloria O felix sempiterna gloria: que non est de bre ui memoria: sed in splendoribus sanctorum de dei p̄sentia. Ibi est et gloriosissima mater dei perpetua virgo maria: totam celestem curiam peromans specie et pulchritudine sua: quam circundant et comitantur virginales turme: tam q̄ flores rosarum et lilia conuallium. Ibi sunt angeli t archangeli in suis ordinibus positi: diuinis laudibus alacriter intenti: quorum alij supremi alij medij, alij inferiores secūdum tres gherachias, sunt distincti. Ibi sunt patriarche et pphete: qui de aduentu christi spiritusancto olim repleti preciuerunt: et nunc ipsum dominū ihesum christum, regem regū deum verum cognoscunt. ac incessabili laude benedicunt. Jam vident oculo ad oculum redemptorem suum quem diu expectabant: et corde aduenire desiderabant. Ibi sunt preclari et omni veneratione dignissimi precones christi apostoli et discipuli domini, sanctitate t gratia pleni: fundatores catholici fidei: sed nūc deuoti intercessores ineterna gloria p̄o his quos in fide genuerunt et instruxerunt. Ibi precipue fulget venerabilis baptista christi iohannes amic⁹ sponsi specialis. Ibi petrus clauiger celestis paulus doctor egregius andreas philipus thomas iacobus et iohānes, cū ceteris apostolis et euāgelistis ecclesiarum columpnis. Horum fidem tenere et exemplar imitari: ad vitam eternam est peruenire. Ibi sunt incliti martyres proprio sanguine purpurati et ineternum cum christo beati: quorum licet corpora crudelissime laniarentur: tamen anime non potuerunt per tormenta a christo separari. Ibi sunt lucidissimi confessores: qui vitam secularem contēnentes, celestes fieri meruerunt Ibi sunt magni glorioſiq̄ doctores per sancte vite meritum alicuius in dei contemplatione suspensi: equibus multi viuentem sanctitatis imaginem in suis scripturis relinquerunt. Ibi sunt iuuenes et virgines senes cuz iunioribus nomen domini assidue collaudantes: et quicquid boni ac virtutis vnq̄ gesserunt, diuine maiestati ascribētes: semper grati, semper deuoti, semper iocundi semper et accēsi: nec vnq̄ fastidio p̄essi, sed iugi contemplatione in deum erecti. O q̄ glorioſum est hoc regnum. in quo cum christo regnant omnes sancti: amicti stola prima securiq̄ de reliqua Ibi iam sequuntur agnū quocunq̄ ierit: quia nulla separatio ab ipso erit: sed ineternū gaudentes in domino gaudebunt. Hec contemplare anima mea: et super omnia visibilia tuam cogitationē suspō de. Vere locus iste sanctus est: et dominus est in eo. Hic semper pax et gaudium redundant: hic omnium bonorum affluentia: omniumq̄ malorū perpetua carentia. O si posses modicum quid ā de ineffabilibus sanctorum gaudijs rapere, vnde peregrinatio tua aliquantisper cōsolaretur: quia apud me nō inuenies nisi labores et dolores, impetus tētationem et luctus seculi. O si tibi dignetur aliquid inspirare supni luminis auctor: nec vacuam te remittat ad arescētes escas meas sed secundum diuicias supabundantis gratie sue. ab omnibus materialibus formis te purificet et euacuet: ac in abissum sue eterne claritatis vel raptim inducat. Etinam ex illo celesti sanctuario formam et exemplar vere sanctitatis quam imiteris reportes. Melioza sunt enim t verioza exemplaria celestiū et confirmatorum: q̄ que terrenis demōstrationibus probantur. Da mihi domine deus sapere et intelligere que sit sanctorum perfecta felicitas. non ex codicibus inde scriptis: sed per spiritum sanctum qui docet de celestibus secretis: supra id etiam q̄ possit humanus attingere sensus. Da et vitam meā multo feruētius ad spiritualiora eleuare: et inter crebra tribulationum pondera patientie palmam fortiter tenere: donec soluto carnis debito. ad banc quam desidero beatitudinem tua misericordia valeam peruenire.

Soliloquij anime

De accessu ad sanctum sanctorum iesum christum regem angelorum.

Capitulum. XXII

Tu es ipse rex meus et deus meus. Exurge anima mea: veni et ingredere in locum tabernaculi admirabilis usq; ad domum dei. Decet nāmq; vt ceteris omissis cum supplici reuerentia nūc procedas ad salutandum dominum nostrum iesum christum, saluatorem ac redēptorem tuum: qui ē caput omnis principatus et potestatis, gaudium et corona sctōrum omnium: firma spes ac certa expectatio cunctorum fideliū. Ipse est qui te fecit et redemit: ipse p te laborauit, certauit et vicit. Ipse est aduocatus tuus: et propitiatio pro peccatis tuis. Ipse est consolator tuus: prouisor tuus et gubernator tuus Ipse est vnicus et singularis dilectus tuus. qui pascit inter lilia: et inter vbera tua optat cōmorari. Quis vmq; tibi tanta bona fecit: Quis tanta charitate te dilexit: Ad hunc accede: huic te prebe. Aperi ei cor tuum: et enumera coram illo quecūq; diu celata portasti. Nemo tibi melius indicabit nec reuelabit qd spei vel consilij sit gerendum in rebus humanis: que tot variantur euentibus. Apud ipm vota et desideria tua: et in ipso consilia tua p maneant. Spes hominum frustra: ipse autē est stabilimentum pacis Per ipsum habem⁹ accessum ad patrem: et ab ipso omnis gratia tibi donatur: et virtus amplior infunditur. Siue tristeris siue gaudeas: ad ipsum habeas semper recursum. Ipse speculat vite: ipse norma iusticie. Ipse lux indeficiens anime: amor pudicitie, et gaudium conscientie. Propter ipsum faciliter oia delectabilia contemnes: propter ipsum omnia amara et contraria tollerabiliora erunt: et placebunt tollerata eius amore. Deniq; ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. Ad ipsum principaliter omnis intentio, ois actio, sermo, lectio, oratio, meditatio, et speculatio respicere debent Per ipsum tibi salus datur: et preparatur vita eterna. Propter ipsum non timebis mori nec recusabis viuere, quia eius fidelitati debes te credere: nec ei⁹ honori vel amori qcq; preponere. Accede ergo nunc: et gratias age tuo redemptori. O dulcissime et super oia amantissime iesu, sis deuotissime salutatus: altissime laudatus: et nunc et eternaliter ab omni creatura benedictus. O dignissime iesu quod honoris vmq; reperiam, aut q; gratiarū actionem reddam tibi: qui mihi infinitas misericordias exhibuisti? Et si aliquid inuenirem quod tibi donare possem: nōne tuū esset anteq; darem? Parum vel nihil habeo Munquid de nihilo sacrificare possum? Accipe tamen sacrificiū humilitatis paupertatis et nihileitatis mee: et sit totum tibi assciptū: quicquid mihi impartiri voluisti. Dicant et pro me laudes immensas omnes angelorum chori: tibi semper assistentes. Dicant et oēs spiritus iustorum: alta iubilatione ad ipsum repetētes. Sed adhuc quid agam in memoriā et laudem sanctissimi nominis tui? Multa deberem agere: multis teneor et obligor: et vix ad minima sufficio. Legam igitur de te iheſu mi dulcissime: scribam de te, cantem de te, Cogitabo de te, loquar de te: operabor p te, patiar pro te. Exultabo in te laudabo te: magnificabo te, glorificabo te Digne adorabo te quia deus meus es tu: in quem credidi quem amaui quē quesiui. quem semp optaui. Fac mecum signum in bono: vt videant oculi mei speciosum vultū tuum in celo. Ad pedes tuos humiliter mēte me prosterno: deprecans obnixe tuam clementiam cum lacrimis: quatenus mihi misericors esse digneris Scribe nomen meum in libro vite: nec vmq; illud deleatur quod sancta manus tua conscripsit. Ego infelix et sanctorū meritis valde dissimilis, de tua superabundanti prerogatiua meritorum confidens implore: vt saltem inter infirma et extrema electorum membra merear computari. Scio quia non est talis vita et cōuersatio mea, vt confidere aliquid de me ipso audeā: sed tota spes et consolatio mea in precio pretiosi sanguinis tui constat et requiescit: in quo me totaliter pono. et ponendum sentio: cuius omnibus que egi deliqui merui et obmisi. Elide ergo exiguitatem et indigentiam meam clementissime iheſu: attende affectum cordis mei quem ad te gero et habeo: non quia ego dignus sum, sed quia tu benignus es: qui ab indignis non dedignaris tangi et amari. Terret me impuritas mea: iterum me trahit et allicit ad te maxima pietas et humilitas tua: qui non solum homo fieri: sed etiam pro homine peccatore pati mori et sepeliri. in vera charitate p̄sensisti. Jōq; ad te cōfugio: quia nihil boni in me inuenio. Tu supple p me: quod minus valet vis mea

perficere. Tu desiderium mihi tribuisti. vt te salutarem laudarem atq; benedicerem: quia spes mea tu es: et portio mea in terra viuentium. Desiderium anime mee est esse tecum in regno celorũ: sed quia tempus meum nõdum est paratum: expectabo te vsq; ad vesperam. Interim hec mihi sit consolatio in loco peregrinationis mee: q̃ memor sum nominis tui et maxime charitatis tue: et q̃ presentem te habeo in fide et sacramentis ecclesie. Intollerabile mihi prorsus foret in hoc mundo viuere: nisi spem haberem in te domine. Non enim consentio cum seculo gaudere: et ne sine consolatione et gaudio manerem: in te statui gaudium meum ponere. Multum sepius errarem t multum in cogitationibus fluctuarem: nisi te in memoria mea et in imaginatione mea tenerem. Et quia diuinitatis tue altitudinẽ capere non possum. nec incorpoream veritatem comprehendere sufficio: tutius me ad sancte humanitatis tue gesta t verba conuerto: quia hec cogitãs non omnino a diuinitate tua recedo. Gratias tibi iesu bone dulcis et amande: quia frater meus os meũ et caro mea fieri dignatus es. Gratias et sancte marie matri tue: de cuius virginea carne sacrosancta corporis tui mẽbra assũpsisti: ac mediante anima rationali perfecte diuinitati adunasti: vt ipsa non tantum hominis sed et dei mater digne ac fideliter appelletur.

De processu ad salutandum virginẽ gloriosam.

Capitulum. XXIII

a Stitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata amicta varietatis. Quis nullius sim meriti sed multorũ delictorum cõscius mihi: est tamen pergrandis fiducia mea passio tua domine ihesu: et meritum gloriose virginis sancte marie matris tue de qua parũp cogitare nunc libet: t queso vt liceat. Quis enim ego sum vt audeam propius accedere: nisi licẽtia prius postulata? Scio indignitatem meã in eius singulari reuerentia non debere apparere: quam nimirum angeli venerantur cum stupore dicentes. Que est ista q̃ ascendit de deserto mundi. delicijs affluens paradisi? Id circo o predulcissima maria. neq; mihi conuenit tuam gloriam et honorem. tuam pulchritudinem et magnificentiã considerare: quoniam terra sum et cinis. imo terra vilior t cinere: quia peccator sum et ad omne malum procliuus valde. Tu autem celo celsior facta. mũdum sub pedibus habes: et propter honorem filij tui omni honore digna existis et reuerentia. Attamen ineffabilis pietas tua que omnẽ cogitatum excedit. affectum meum ad te trahit et allicit: quia tu es vtiq; solamen desolatorum: et tu miseris peccatoribus libens subuenire consueuisti. Ego quidem omnibus bonis consolationibus et confortationibus. et maxime gratia filij tui me egere sentio: nam me ipsum nullatenus iuuare sufficio. Tu autẽ pijssima mater. si meam paruitatẽ dignaris attendere: multis me potes subleuare auxilijs: atq; vberioribus consolationibus inter pressuras refouere. Cum ergo aliqua pressura vel tentatione fuero circũuentus: cito mihi et sine trepidatione ad te est recurrendum: quia ibi prior misericordia: vbi amplior redundat gratia. Q̃ si forte aliquando libet speculationi excelse glorie tue intendere. atq; honorifice te ex intimo salutare: longe purior me oportet corde procedere: nec sine superni luminis ductu mihi expedit proficisci. Vere non est illi gloria: sed digna reddenda confusio: q̃squis irreuerenter ad tuum presumpserit ostium accedere. Oportet autẽ accedentem summa cum reuerentia et humilitate procedere: bona tamen spe simul iuncta: quatenus tua miserante clementia dignus sit admitti. Ihu militer ergo ac reuerenter deuote et confidẽter ad te procedo: gabrielis portans in ore salutationem tibi suppliciter offerendam: quã et inclinato capite ob tui reuerentiam. et expansis manibus ob eminentem deuotionis affectum lete represento: atq; eãdem centies millesies et multo amplius ab omnibus celestibus spiritibus pro me dici peto et exoro. Nam quid dignius et dultius pro presenti offeram prorsus ignoro. Auscultet itaq; tunc sancti nominis tui pius amator. Celum gaudet. stupet omnis terra. cũ dico Aue maria. Sathan fugit infernus contremiscit: cũ dico aue maria. Abundus vilescit caro mar

Soliloquij anime

cessit: cum dico Aue maria. Abcedit tristicia venit noua leticia: cum dico aue maria. Torpor euanescit: cor ex amore liquescit: cum dico Aue maria. Crescit deuotio oritur compunctio: spes proficit: augetur consolatio: tum dico Aue maria. Recreatur animus et in bono confortatur eger affectus: cum dico Aue maria. Siquidem tāta est suauitas huius benedicte salutationis: vt humanis non possit explicari verbis: sed semper manet altior ⁊ profundior: ꝯ omnis creatura indagare sufficiat. Propterea iterum flecto humiliter genua mea ad te sanctissima virgo Maria et dico. Aue maria gratia plena. Suscipe clementissima domina mea sancta maria hanc deuotissimam salutationem. ⁊ me in ea suscipe: vt aliquid habeam quod tibi grate placeat. quod mihi fiduciam ad te prestet. quod maiorem semper amorem accēdat: ac in iugi deuotione tui venerandi nominis cōseruet. Utinam ad satisfaciēdum desiderio honorandi ⁊ salutandi te ex totis precordijs meis: omnia membra mea modo verterentur in linguas. ⁊ lingue in igneas voces: vt modum inuenirem glorificandi te dei genitrix in eternum. Utinam adhuc pro omnibus peccatis meis quibus iram merui ⁊ gratissime filium tuum contristaui: te quoq; et omnem exercitum celi sepissime inhonorauī et offendi: hanc suauissimam gabrielis salutationem reddere valeam. tanq; sanctam et puram orationis hostiam: omnium commissorum meorum expiatricem Utinam quoq; cum nimis fragilis et labilis sit vita mea: p vniuersis excessibus et negligentijs meis. pro omnibus etiam cogitationibus vanis. immūdis et peruersis. omnes beati spiritus ⁊ anime iustorum purissima deuotione et ardentissima deprecatione dicant tibi o beatissima virgo maria ac centupliciter in honore tuo altissimam hanc salutationem replicent qua pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus te primū per angelum suum statuit salutare: quatenꝰ sic aliquomodo reperiam incensum dignuz in odorem suauitatis: qui nihil bonitatis et digne recompensatōnis in me reperio. Sed ⁊ nunc in presentia tua prostratus et sincera deuotione inuitatus: atq; totus in veneratione alimiflui nominis tui accensus: repreſento tibi leticiam salutationis istius: quando gabriel archangelus a deo missus. secretarium thalami tui est ingressus: ⁊ flexis reuerter genibus. noua et inaudita a seculo salutatione. tuam virginalem faciem honorauit et dixit. Aue gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus ⁊ benedictus ⁊c. Quam ⁊ ego fidelium more. ⁊ aureo si possem ore ex integro cupio persoluere: atq; vt mecum omnes creature pariter loquantur. ex intimis visceribus concupisco. Aue maria gratia plena dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. ⁊ benedictus fructus ventris tui ihesus christus Amen. Hec est salutatio angelica: spiritussancti institutione formata: tue maxime dignitati ⁊ sanctitati congrua. Hec est oratio parua verbis. alta mysterijs: breuis sermone lata virtute: sup mel dulcis ⁊ super aurum preciosa: ore cordis iugiter ruminanda. labijsq; puris frequentissime legenda ac repetenda. Nā verbis paucissimis contexitur: et in latissimum torrentem celestis suauitatis diffunditur. Sed ne fastidiosis ve indeuotis ⁊ vagis oratoribus aurea verba non ponderantibus nec mellea pocula gustantibus: qui totius dicunt Aue maria sine attentione et reuerentia. O dulcissima virgo maria: custodi me a tam graui negligentia et desidia: et tribue veniam de transacta iam culpa. Ero ammodo deuotior feruentior ⁊ attentior in dicendo aue maria: siue in choro siue in cella: siue in orto siue in agro. aut quocunq; locorum fuero. Et nunc post hec quid petam a te domina mea charissima? Quid melius quid ve vtilius. et quid tam necessarium mihi indigno peccatori: nisi vt inueniam gratiam coram te et dilectissimo filio tuo? Peto ergo gratiaz dei te interueniente ⁊ impendente: que teste angelo apud deum plenitudinem gratie inueniſti. Nulla charior petitio est: nec vlla re plus indigeo ꝯ gratia et misericordia dei. Sufficit mihi gratia dei: ceteris non obtentis. Quid est enim omnis conatus meus sine illa? Quid item impossibile. ea assistente ⁊ iuuante? Habeo multas ⁊ diuersas animi egritudines: sed diuina gratia efficacissima medicina est contra omnes passiones: ⁊ si dignāter aduenerit. mitigabit vniuersas. Habeo quoq; inopiam spiritualis sapientie et scientie: sed diuina gratia summa magistra est et doctrix celestis discipline: que repente in cunctis necessarijs me sufficit instruere. Nam vltra necessarium aliquid petere. aut preter licituz aliquid velle scire: hec ipsa gra

tia dissuadet: sed humiliari sub se. & contentari se ipsa monet & docet. Hanc igitur mihi impetra gratiam clemens virgo maria: que tam nobilis est & preciosa: vt merito aliud nihil desiderare debeam aut petere. q̄ gratiaz pro gratia.

De consolatione pijssime matris virginis marie.

Capitulum. XXIIII.

Iffusa est gratia in labijs tuis. Eya obsecro te domina mea: vel nunc parum loquere mecum sancta Maria. Aperi os tuum in nomine dilecti filij tui: qui te benedixit in omni gratia spirituali.

Vox marie. Ego sum inquit mater misericordie: plena charitate et dulcedine. Ego peccatorum scala: reorū spes et venia. Ego mestor cōsolatio & sctōr spālis leticia Transite ad me omnes qui diligitis me. et ab vberibus consolationum mearum adimplemini: quia pia sum & misericors omnibus inuocātib⁹ me. Venite omnes iusti & peccatores rogabo pro vobis patrem: rogabo & filium: vt reppropicietur vobis per spiritum sanctū. Omnes inuito. omnes expecto. omnes venire desidero. nullum peccatorem despicio: sed super penitente peccatore etiam cum angelis dei magna charitate congaudeo: quia non perit preciosus sanguis filij mei effusus pro mundo. Accedite ergo ad me filij hominum: attendite & videte zelum meum provobis ad deum filium meum ihesum christum Ecce ego iram eius in me suscipiam: placabo illum precibus sedulis: quem vos offendisse cognoscitis. Conuertimini et venite: agite penitentiam: & impetrabo vobis indulgentiam. Ecce ego sto inter celum & terram. inter deum & peccatorem: et ne mundus iste pereat precib⁹ meis obtineo. Nolite ergo abuti misericordia dei & mea clementia: sed omnem cauete offensam: ne subito super vos redeat indignatio et intollerabilis vindicta. Premunio filios meos: obsecro dilectos meos: estote imitatores filij mei & matres vestre Recordamini mei: que vesti non possum obliuisci. Ego enim sum omniū miserorum miseratrix: omnium q̄ fidelium pijssima aduocatrix. Discipulus.

O gratiosissimum verbum: omni celesti dulcedine plenum. O vox sublimis de celo rorans suauiter influens: peccatores consolans. et iustos letificans. O celestis fistula: q̄ dulciter resonans in desperata cōscientia Et vnde mihi vt alloquatur me mater domini mei: Benedicta tu mater sanctissima: & benedictum eloquium oris tui: nam mel et lac sub lingua tua: & odor verborum tuorum super omnia aromata. Anima mea liquefacta est: vt locuta es o maria. Ecce vt facta ē vox consolatōnis tue in auribus meis: exultauit in gaudio anima mea. Reuiuiscit nanq̄ intra me spiritus meus: & omnia interiora mea gaudio nouo perfunduntur: quoniam bona et iocunda per te mihi hodie nunciata sunt. Tristis eram: sed nunc gaudeo propter vocem tuam. Vox enim tua dulcis in auribus meis. Grauatus eram & desolatus: sed nunc releuatus sum et confortatus. Misisti enim manum tuaz de alto & tetigisti me: conualui q̄ de infirmitate. Vix loqui poterā: sed nūc libet etiam cantare. & gratias tibi magnifice agere. Tedebat viuere: sed iam nec mori timeo: quia te aduocatum apud filium sciens pro mea causa teneo: cuius misericordie me commendo ex hac hora & deinceps omni in momento. Ex quo enim locuta es ad cor desolati orphani tui. repente mutatus sum in melius: & valide interius recreat⁹. Quodā modo desperatus iacui: sed accessit consolatio tua: mecq̄ erexit cum iocunditate dicens Vox marie. Quid est fili: et qui sunt qui volunt nocere tibi? Noli timere: ego videbo pro te fili mi Viuo ego & viuit filius meus iesus frater tuus. qui est ad dexteram patris: fidelis vtiq̄ pontifex & intercessor pro peccatis tuis. In ipso sūme sperare debes: quia ipse est dator vite et destructor mortis. Ex me temporaliter icarnatus: ex patre eternaliter genitus: toti mūdo in salutem datus est. Ecce vnde spes & consolatio: & per quem fides & victoria. Sit ihesus & maria in tua semper memoria. & non timebis inimici iacula.

Discipulus. O felix hora: quando tribulato cordi meo adesse dignaris o pijssima virgo maria. O si esset longior mora ad audiendum verba tua consolatoria: nam vehementer me accendunt & afficiunt: quādo ex intimo me tangunt & instruunt. Beata vbera tua diuina maria: que nunq̄ cessant dulcissimum consolationis lac fluere. Nam pre vbertate gratie latentis olim pueri tui dilecti ihesu. non potest innatā tibi misericordi-

am denegare postulãti: sed gratiam sepe exhibes etiam in multis delinquenti. O mater summe pietatis: maxime miserationis ⁊ charitatis. O virgo incomparabilis: omnibus amabilis ⁊ venerabilis. O genitrix singularis ex te nati filij dei: sed ⁊ totius christianitatis mater generalis: ac cuiꝯ pro sue deuotionis affectu valde cordialis et specialis. O virgo virginum. regina mũdi ⁊ domina angelorum: trahe me post te: ne iacere maneam sub onere peccatorum. Effunde gratiam. rorem saluificum de celis ministra: vt veraciter incipiam sentire: quia tu es mater gratie: ⁊ fons patens misericordie. Ora marie.

Ego sum mater pulchre dilectionis. casti et sancti timoris: pie allocutionis ⁊ suauissime consolationis. Audito ergo nomine meo. exulta in toto corde tuo: inclina reuerenter: me ꝯ saluta libenter. Nam honorato matrem: honoras et filium qui deum habet patrem. Ego enim sum maria mater ihesu: ⁊ hoc nomen mihi ineternum manebit. Jhesus autẽ quid: Christus filius dei viui. hic est saluator mundi: rex celi ⁊ terre: dominus angelorum ac redemptor fidelium: iudex viuorum et mortuorum. Ipse est spes piorum. consolatio deuotorum. pax mansuetorum: diuitie pauperum gloria humilium. fortitudo debilium: via errantium. lumen cecorum. baculus claudorum. vnctio aridorum: leuamen oppressorum. iuuamen tribulatorum: et omnium bonorum singulare refugium. Bene/dic filium cum matre: ⁊ eris dilectus a patre Da ei honorẽ ⁊ gloriam: ꝙtiens mihi aliquã exhibueris reuerentiam. Eius gloria mea leticia: ⁊ mea laudatio eius est veneratio. Pone me et ihesum sicut signaculum super cor tuum: sicut signaculum super brachium tum. Stans igitur aut sedens. orans aut legens: scribens aut operãs: creber in ore. semper autem in corde ihesus versetur et maria

Discipulus. Eya amen. Seruiãt tibi omnes populi tribus ⁊ lingue: ⁊ incuruẽtur ante te omnes creature. Celum dicat. gaude maria: terra respondeat. Aue ineternum ⁊ vltra Confiteãtur simul omnes sancti nomini tuo magno: ⁊ exultent omnes deuoti coram te ⁊ agno ihesu christo filio tuo domino nostro. Amen.

De reddẽdis gratijs ꝓ acceptis bñficijs. Capitulum. XXV.

Jt nomen domini benedictum in secula. Seruiat tibi domine deꝰ quicquid ago lego ⁊ scribo. omne quod cogito dico ⁊ intelligo. A te incipiat. ⁊ per te ⁊ in te oñe opus meum finiatur. Quod dedisti hoc recipe: ⁊ vnde flumina exeunt. illuc reuertantur. Nunꝯ melius mihi manet nec vnꝯ dulcius sapit: ꝯ cum totum tibi sincere retribuo: quicquid rectum a me geritur aut cogitatur. Opto gratias agere: sed tunc veraciter ago: si totum tibi ⁊ nihil mihi dedero ex omnibus datis ⁊ acceptis. Quid inquaꝫ possum retribuere malus ⁊ piger seruulus: Nihil est seruitiũ meum: etiam si fecero omne quod iussisti. Propterea ad nihil redactꝰ sum: ⁊ in veritate humiliatus. Bonum mihi quia humiliasti me. vt tu solus iustificeris: tu solus laueris ab omnibus: nec vnꝯ glorietur in se puluis vilissimus. Ueruntamen desistere nolo: sed laudare te cupio corde et ore: quia si digne non possum perficere: indignuꝫ tamen est omnino simile. nec recognoscere. Laus mea deus meus tu es: in te cantatio mea semper. O qui parum sentiret de gloria tua. et quid est in te gloriari: ꝯ nihil duceret quicquid blanditur ne externa gloria. O qui parum saperet de dulcedine tua: ꝯcito illi amarescceret omnis delectatio terrena. O quantum ferueret qui paruam scintillam charitatis tue haberet: nam omnia libentissime contemneret: vt tuo amori inhererere liceret. Et vere totum illi suaue ac leue esset: quicquid pro amore tuo agere vel pati posset. O quantum exultaret. ꝯ vehementer post te curreret: memor omnium bonorũ tuorum. Nihil charius quereret. nil beatius possideret. nil sequeretur auidius: ꝯ quod amori tuo seruiret. Etenim amando onus non sentiret: quia amor omnia onera portaret. Et ideo qui de onere conqueruntur: exiguos se in amore testãtur. Ex amore tibi seruire. iocundissimum est et laboris solamen. Amor nõ respicit ad proprium cõmodũ: nec vereꝫ pati incõmodũ: sed tuũ querit in oñibus bñplacituꝫ. O ꝯ dulcis res est amor tuus xp̃e: ꝯ bene sonat ꝯ suauiter intrat: ꝯ fortiter tenet ⁊ stringit. Utinam me seruituti perpetue obliget: totaliter capiat totaliter sibi subijciat: ⁊ proprium tuum me tibi faciat. Tunc enim maxime liber sum cũ ab amore tuo captus sum: ⁊ omni proprietate priuatus ⁊ alienatus. Seruus tuus ego sum do/

mine: tuus inquã quia emisti me. Libenter sum tuus: et non pudet me proprium tuum esse. Nolo me ipsius esse: tu iuua vt possim ab omni proprietate liberari. Tu confla et accende: suscita igniculum et estuabit cor meum: fietq; purum clarum et amenuz: quia amor tuus fugat omne vicium: et consumit omne peccatum. Tu tene amoris vinculum et stabit meum pauperculum seruituz. Nec ignoro quia nihil tibi confert meum seruitium: sed mihi tamen proficit: si ago quod tibi gratum esse noui. Vtinam faciam et non simuleam: dicam et non abscondam opera tua. Quando enim digne sufficiam excogitare omnia illa beneficia: que mihi indigno contulisti? Magnam misericordiam domine cũ seruo tuo fecisti: sed ego prochdolor non retribui grates sic digne meruisti. Ideoq; me tenent pene et dolores cordis: quia non possum respondere beneficijs tuis tam multis et tam magnis. Vtinam vel semel digne et integre pro omnibus his quoam tibi regratiari. Sed in quo nihil est. quid de illo exire potest? Vas nanq; vacuum. nil habet ad propinandũ. Quid ergo faciam? Dare me aliquid oportet: quia vacuum apparere coram te nõ licet: nam et omnis ingratus tibi displicet. O si haberẽ aliquid in toto mũdo quod tibi darẽ: et gratũ foret oculis tuis. Quid vis habere dilecte domine? Bonorum meorum vtiq; nõ eges. Cur ergo exigis a me datum? Nemo ditior te et adhuc aliquid postulas a me? Volo inquit totum habere. Nam tibi hoc expedit. si vis gratiam meam mereri. Ego dabo gratiam: et tu reddes gratiam et sic tenebimus pariter iugem charitatem. Da te mihi: et totuz dedisti. O iesu fons omnis boni. fons vite. fons gratie: fons dulcedinis: fons eterne sapientie: infunde nũc pijssime donum celestis gratie: et doce me tibi sp gratias agere. et memetipsum ante omnia tibi dare: quia hoc est carius quod possum tribuere. Sentio hoc: et consentio. Accipe me: ecce tuus sum tot̃: et oia mea tua sunt: vnuz est quod nõ possuz tribuere tibi. Quid hoc? Peccatum meum quod mihi proprium est: et ideo tibi imputandum non est. Deum est peccatum. et omnis defectus in me reperibilis mihi soli attribuendus: tibi autẽ gloria et gratiarumactio pro omnibus beneficijs tuis. Sed iaz ad memorandа beneficia tua ex multis pauca mihi recolligo: et que amplius mouent: et eminent. Nam omnia perscrutari nec tpũs patitur: nec cogitatio preualet. Excedit enim numerositas modum: et magnitudo obruit sensum: sed et dignitas non habet precium. Nam emi nõ possunt: quia gratis dantur: et ideo pro eis tm̃ grates requirũtur: alioquin ab ingrato omnia auferentur.

Primum igitur gratias ago tibi domino deo meo creatori omnium q̃ me hominẽ rationalem dignatus es creare: et super opera manuum tuarum fm animam ad imaginez tuam et similitudinem factam constituere. Magnum hoc et primum beneficium gratuita bonitate donatum mihi: neq; enim meipsũ ego feci: sed tu me fecisti: introducens me in orbem terre per parentes quos tibi i hoc seruire voluisti. Et ecce melior sum omni corpore. prelatus omnibus bestijs et volatilibus celi: quia ad imaginem dei factus: eterne sapiẽtie capax. lucis increate et veritatis incõmutabilis sum naturaliter particeps. Pro omni igitur quod sum viuo et sapio. gratias tibi perpetuas refero: optans et petens vt omnes simul creature que in celo sunt et in terra. nomen tuum laudent ammirabile et superexaltatum in secnla. Benedico te pater et domine celi et terre: qui omnia creasti ex nihilo per vnigenitum filium tuum in spiritu sancto. Ex pura et libera voluntate non aliqua necessitate creasti omnia: vt notam faceres filijs hominum potentiam tuam: et mundum hunc visibilem optime disposuisti per inuisibilem sapientiam tibi coeternam. Benedicant te oẽs creature tue tibi in cunctis subiecte: et humano generi ad ministerium condite. Nam te iubente celum pluuias congruis dat temporibus: et terra fructus affert plurimos. Lucent sol et luna clare super terram: stelle girant noctibus per ordinẽ. Fontes scatent. fluunt riui: natãt in vndis pisces generis diuersi. Volant cantant aues celi: saliunt in montibus capre hynnuli et cerui. Oues et iumenta ad bona gaudent pascua: currunt per nemora diuersa animalia. Prata virent. campi floreant: et omnia ligna siluarum ramos fructusq; producunt. Hec sunt opera tua deus: qui facis mirabilia magna solus. Scõm beneficium mihi exhibituz est misterium incarnatõis: opus redemptionis. et precium salutis nostre: fructus vtiq; passionis tue et mortis. O magnum pietatis opus: opus excellentissime charitatis. summe humilitatis et pacientie singularis. Hoc homo non meruit. hoc angelorum nullus fa

cere potuit: hoc prophete mirate sunt: hoc apostoli viderunt ⁊ docuerũt: hoc fideles omnes susceperunt: hoc maxime electi diligunt et recolunt. Hoc beneficium bene cogitatum excitat desideria, inflammat corda: nutrit deuotionem, illuminat mentem, purgat affectum: trahit ad celum retrahit a mũdo, ducit ad christum. ⁊ vnit animã christo. Superabundat donum istud dono priori. vnus tamen qui vtrunq; dedit et fecit iesus christus dñs deus noster. Nihil enim mihi nasci profuit in mundo: nisi ⁊ redimi profuisset dato sanguinis precio. Subuenit ergo mihi gratia, excreuit diuina misericordia, et facta est copiosa redemptio: nã viciata natura absq; creatoris non potuit reparari auxilio. O pater misericordiarum ⁊ deus totius consolatiõis: vt damnatum seruum redimeres filium tradidisti. O mira circa nos tue pietatis dignatio: quam explicare non valet mens humana nec angelica ratio. O dulcissime ihesu principium nostre salutis et finis: tu solus nosti q̃ solus potuisti cõferre opem miseris ⁊ damnatis. Nam in humilima ⁊ abiecta forma serui apparere dignatus es hominibus: ⁊ pro mortalibus vermiculis sententiam dire mortis sola miserante charitate libentissime suscepisti. O ihesu fons bonitatis ⁊ pietatis, lux lucis eterne, ⁊ speculum sine macula dei maiestatis: accende cor meum meditatione huius ineffabilis beneficij: quod mihi ⁊ toti mundo exhibere voluisti. Generale quidem hoc beneficium sicut ⁊ primum: omnibus sufficiens ad salutez, sed nõ in' omnibus tamen efficiens fructum: ꝓpter multorum infidelitatem ⁊ maliciaz. Electis autem omnibus salutare est ⁊ proficuũ: propter quos omnia creata sunt, et per te ihesu christe recreata. O boue iesu quanta nobis beneficia in humanitate tua prestitisti. Factus es frater noster ⁊ caro nostra, vt filij dei cõputaremur: ⁊ per te accessum haberemus ad patrem: cuius offensam placare nemo dignus fuit: nisi tu de quo ipse ait. Hic est filius meus dilectus: in quo mihi bene compla cui. Felix anima que sacramenta nostre redemptionis studiose recolit: affectuose diligit, digne veneratur. ⁊ pro oñibus tibi gratias agit: ac tuo cõsilio plusq; suo sensui credit. Nã hoc misteriũ nõ ẽ quisq; idoneꝰ p se inuestigare: nec humana attingitur sapientia: sed fidei potius firmitate, ac puri cordis intuitu desuper illustrato. Beatus qui meretur accipere per gratiã: quod mundi sapientes non potuerunt cognoscere per naturam. O iesu sapientia patris: fac me intelligere in luce fidei hoc magnum ⁊ mirabile misteriuz tue incarnationis: quia in illo totius nostre salutis latet dulcedo: abundat maxima charitas. ⁊ inscrutabilis sapiẽtie tue plenitudo choruscat. Proficiat seruus tuus per augmenta virtutum ⁊ bonarum studia actionũ: ac magis magisq; in hoc memoriali incarnationis archano, cum sacre passionis profundo instruatur, atq; totus in tua intima penetrabatur. Profunda admodum abyssus et diuinum quoddam pelagus, tante charitatis tanteq; dignationis exhibitio, quod trãsnatari non potest: in quo natant ⁊ renatant spirituales pisces parui et magni: quos intra rethe fidei cepisti. Maneat igitur in recordatione mea tanta charitas et dulcedo: tanta humilitas et mansuetudo: et in omni orationis sacrificio ac meditationis exercitio occurrat ⁊ immisceatur aliquid de incarnationis passionisq; misterio: tanq; lucidissimum thus ⁊ suauissimum balsamuz in odorem suauitatis deo patri offerendũ. Dicant nunc mecũ qui redẽpti sunt a domino quos redemit de manu inimici canticũ diuine laudis: et hymnum mentalis iubilationis cum gratiarumactione persoluãt. Et omnes angeli stantes in circuitu throni procidant in facies suas: ⁊ adorent agnum dei qui abstulit peccata mundi dicentes. Te decet laus ⁊ honor domine. Benedictio ⁊ claritas gratiarumactio ⁊ vox laudis, fortitudo et imperium: maiestas ⁊ sapientia tibi domino deo nostro iesu christo in secula seculorũ Amen.

Tercium beneficium prioribus non infimum est gratia iustificationis: qua me clementer ad conuersionem et vite emendationem traxisti: donans penitudinem peccatorum, spem venie, et propositum bene agendi, ac imperpetuum tibi seruiendi. Hoc clare considerans beatus Paulus adhortatur discipulos suos, ne datori dãti beneficij sint ingrati: sed vt memores celestis gratie digñas superne vocationi laudes studeant referre. Videte inquit vocationem vestram fratres: quia non multi sapientes, nõ multi potentes: sed que infirma sunt mundi elegit deus. Jn me hec considero qui cõtemptibilis ⁊ inutilis huic mundo, tua sancta voca-

tione ereptus sum de ipsius naufragio: & ad seruiendū tibi etiam tuo merui sociari collegio. At ne retro iterū abirem: voto me sponte costrinxi. Quod vtiq; nō meis meritis: ꝑ tue deputo ꝓuidentie. De quo te magnifice laudo & bñdico, quia dignat⁹ es me vocare p gratiā: dās mihi volūtatē bonā & abijciēs a me peccatoꝝ sarcinā. Nam & suaui iugo tuo me subiecisti: emolliens mentem meam vnctionis spiritus tui: quem mundus nescit nec videt nec sapit. Custodi hanc voluntatē misericors dñe: insuper adauge dona gratie q̄diu sum in hac visibili luce. Sentio vocationem istam magnum fore beneficiū: quod non omnibus datur, sed quibus paratus est a patre: quia non est volentis neq; currētis, sed miserentis dei: vt omne os loquens inania obstruatur, & totus homo tibi subiectus sit, & non glorietur omnis caro in conspectu tuo: nec sibi quicq; deputet de ꝓpꝛijs meritis vel operibus bonis. Nam si fm iusticiaz mecum agere voluisses: iā deputatus essem cū his qui in inferno sunt. Sed pepercit mihi pietas tua dñe: atq; locum tribuisti indulgentie: ne similis fierē filio perditionis. Adagnas igitur tibi teneor laudes reddere ꝓ tam magnifico beneficio: et vtinam dignis respondeā vocibus & moribus cunctis vite mee tēporibus. Obsecro autē vt ꝓ gratiarumactione acceptes meū pauperculum obsequium, quo tibi seruire cupio & ex charitate debeo, et vt debitum seruitutis mee radicaliter ꝓcedat ac finaliter tendat ad tuum beneplacitum & honorem: nec vnq; cor meū a tua dilectione auertatur: sed anima mea et corpus meum pariter vigeant & perseuerent iugiter in sanctissimo seruitio tuo: q̄diu spiritus est in visceribus meis: & compos mei ipsius sum & tui recordari possum. Nunq; cesset laus tua ex ore meo: & abundantia benefactorum tuorum nō recedat de corde meo. Et si seruus tuus multis annis vixerit, dato etiam q̄ centum aut mille annis esset victurus: non erit ꝓpterea tepidus vel perterritus in humilitate & subiectione tibi famulari: sed ita deuote et voluntarie tibi in omnibus deseruiam, sicut ea hora & die quādo ꝓimum cor meum a te ammonitū est et confirmatum: vt te dñm solum pura & integra mente sequeretur. Nec huic ꝓposito obstabit aliq̄ infirmitas seu aduersitas intercurrens: sed sicut nunc sentio, & te deo meo audiente ꝓpono: ita quoq; quod semel egressum est de labijs meis, te adiuuante cupio adimplere. Si vo per aliquam fragilitatem vel aliquā culpam hec voluntas fuerit confracta, quia non est homo super terrā sic iustus: qui viuat & non peccet: adhuc non diffidam nec te dimittam: sed mox incuruabo genua cordis mei cum multa contritione & lacrimis offerendo tibi tristem & sautiam conscientiam meam, ad sanandum eam medicamēto gratie tue: & ad alligandum multo fortius ꝓpositum, q̄ antea fuerat constitutum. Non me penitebit boni incepti: immo gratias agam quia hoc a te vel semel merui suscipe: q̄ tibi consensi eternaliter militare. Potens es autem omnipotēs & misericors dñe, qui me de nihilo creasti, quiq; hominis infirmitatem & casum ab initio ꝓnosti, omnia ꝓmissa mea mihi benignissime dimittere, ac instaurare omissa: perdita restituere, liuida curare, sordida mundare: tenebrosa illuminare, tumida inclinare: extincta reaccendere, cōfracta reedificare, neglecta recuperare, ꝓtaua corrigere, aspera complanare: curiosa restringere, vaga colligere, inordinata componere: ac totum statum mentis mee in melius commutare: ita vt iam nil desit de ꝓiori ꝓposito: sed etiam omnis occasio mali cooperetur mihi in melius tibi humiliter ꝓstrato. Hec est mutatio dextere excelsi: hec est visitatio celestis: hec est multiplex collatio diuine pietatis. Accipe etiam ꝓ gratiarūactione cuncta sancte ecclesie deuota seruitia: cum vnanimi concentu totius celestis curie. Et omnes sancti ab origine mundi qui per gratiaz tuā illuminati sunt & vocati: omnes quoq; fideles & xp̄iani in omni populo & tribu et lingua & natione, qui vsq; hodie sunt, & aū nos fuerunt, & post nos erunt pariter celebrent & collaudent dulcissimuz atq; gloriosissimum nomen tuum: quod est super omne nomen benedictum. Dicant iterum & reuocent cum ingēti gaudio, laudes vniuersas tuo nomini digne dicandas: totvtiq; vicibus quot celum stellas, quot mare pisces, quot gramina tellus, quoq; biblia continet apices. Et cum istud totum fecerint & ꝓ me supplices dixerint: tunc adhuc confitebor tibi quia necdum satisfactum est ineffabili laudi nominis tui: quod totis viribus cupio laudare & omnimodo superaltare, quousq; ad illas pueniā curiales laudes: quas modo nō possunt attingere nec ꝓsequi mortaliū hominū voces. Vides nunc aīa mea magnitudinez

et p̄ciositatem beneficiorum creatoris ac redemptoris dñi dei tui: cui ad regratiandum nō sufficit oīs creatura, quā ipse in laudem ⁊ gloriam sui eterni bñdicti nomīs condidit qui nullius vtiq; glorie eget, sed sibi soli ipe solus sufficit, sua gloria est ipse qui est. Ecce p̄ multitudine bñficiorū eius non potui cuncta ante oculos tuos reducere: ꝑ eligi ex grādi copia tria munera p̄ciosa, quēadmodum magi dño oblaturi fecerūt: ī quibus placuit pene vniuersa concludere. Nam omne bñficiū si diligenter aduertis, aut est nature, aut gratie, aut superexcellentie: ⁊ quodcūq; aliud est satis conuenienter ad aliquod horum trium habet referri. In creatione habes bñficium nature: in redemptione bñficium superexcellentie: in iustificatione donū considera gratie: Pro quibus omnibus ⁊ singulis gloria tibi sit sctā trinitas equalis vna deitas: ⁊ ante omnia secula ⁊ nunc et imperpetuum. Amen.

Explicit soliloquium anime.

Incipit tractatus eiusdē fratris Thome Kempis. De disciplina claustraliū. In quibus consistit disciplina claustralis.

Capitulum primum.

Prehēdite disciplinaz: nequando irascatur dominus: et pereatis de via iusta. Disciplina claustralis si strenue seruet, ad magnā perfectionez ducit: et ab eterna dānatiōe liberat: et in celesti regno altissime coronat. Cōsistit aūt disciplina ī tribus p̄cipue: vt silentiū bene seruet: vt diuinū officium deuote celebret: ꝛopus manuum impigre exerceatur. Vbi disciplina viget: ibi maior pax ⁊ spūalis p̄fectus inuenit. Vbi disciplina perit: ibi dissolutio crescit: ibi vicia intrant: et virtutes eneruātur. Vbi disciplina custoditur: ibi adest gratia celestis: ibi deotio floret, ibi lectio sapit, ibi meditatio dulce sonat: ibi oratio feruet, ibi gratiarūactio ⁊ vox laudis resonāt, mens iubilat: ibi intellectus illustrat: ibi caro marcescit ⁊ spūs eleuatur. Qui amat disciplinā letificat cōsciētiam: acquirit bonā famam: ⁊ adauget sibi gloriam eternā. Amator disciplīne custodit os suum querit secretū, fugit tumultū, vitat risum diligit luctū: vt inueniat iesum sibi p̄pitium ⁊ amicū. Qui extra disciplinā esse querit, dyaboli laqueos incurrit: ⁊ deotionē mentis p̄dit In tribus locis libēter esto cū fratrib⁹ p̄p̄ communē disciplinā: in choro ad psallēdū in cella ad scribēdū ⁊ legēdū: in refectorio ad sobrie comedendū ⁊ verbū dei audiendum. Vbicunq; verbū dei legit, ibi spūssanctus occulte operat, qui malos de peccato redarguit, ⁊ bonos p̄ spem ⁊ consolationē scripturarum cōfortat: vt amplius p̄ficiant. ⁊ disciplinam ordinis fortiter teneāt. Hinc paulus ammonet dicens. In disciplina p̄seuerate: ⁊ tanq; filijs vobis offert se deus. Hinc dauid orat dicens. Bonitatē ⁊ disciplinā ⁊ scientiā doce me. Et alibi multū eam cōmendās ait Et disciplina tua correxit me in finem. Et disciplina tua ipsa me docebit. Magnū donū dei est habere scientiā scripturarum: sed magis p̄ferendum videt seruare ordinis disciplinam. Hinc summus magister xp̄s docēs discipulos suos legē vite ⁊ discipline: sic ait Si hec scitis: beati eritis si feceritis ea. Maz tanto fit quisq; beatior coram deo: quāto feruentior est p̄ obseruantia discipline. Duo bona p̄tendit omnis regularis disciplina ⁊ vt statuta diligenter seruentur: ⁊ negligentes p̄ culpis suis corrigant. Deuoti et boni fratris est violentiam sibi facere cōtra p̄auitatem nature. ⁊ sponte se subdere disciplīne: nec aliquid ordinatū p̄terire. Nam qui amat disciplinam sapiens est ⁊ ditabitur virtutibus multis. Qui autem odit correptiones insipiens est: ⁊ honore carebit. Consydera mores fratris disciplinati: qui non est leuis verbis, nec oculis vagus, sed ambulat in timore dei. ⁊ facit opera sua cum diligentia, custodiens silentium ⁊ amans celle quietem. Non murmurat non detrahit: sed deo omne iudiciū committit, et seipsum pre oculis habet: ⁊ que sibi cōmissa non sunt de illis tacet: vt liberius sibipsi vacet. Nam nimis insipiens est qui p̄pria negligit, et alienis rebus se implicat. Disciplinam ergo vbiq; serua: ⁊ erit tibi pax ⁊ gloria magna. Omne quod non decet: studeas cauere. Quicquid deo placet fac cū alacritate: nec p̄pter hominum displicentiam infringe ordinis disciplinam. Stulte agit qui contra consciētiam facit: ⁊ dei offensam p̄pter homines incurrit. Nam qui ordinem suum non seruat: per p̄uaricationem legis deum inhonorat. Si videris quempiam negligenter

agentē corripe illū vt fratrē: ⁊ trahe ad emē
dationē. sed noli sequi eius errorem: nec tm̄
diligas vt in malo ei consentias ne cum ip̄o
cadas ⁊ pereas. Quisquis ꝓ ordinis disci/
plina zelat ⁊ libenter ac gratanter ammoni=
tiones capit: specialē gratiā a deo obtinebit
⁊ i die exit⁹ sui de corpe ab auditiōe mala nō
timebit ⁊ cū electis de p̄mio sui laboris gaude
bit xp̄o dicente. Euge serue bone: qꝛ in pau=
ca fuisti fidelis: intra in gaudiū dn̄i tui. Qui
negligens est ⁊ dissolutus deum offendit et
homines: ⁊ peior est paralitico iacēte in gra
bato: quia iste defectum patit̄ a natura: ⁊ il/
le vincit̄ cordis inercia. Virtuosius est pas/
siones domare: q̄ꝫ demones fugare. Et ma/
ioris charitatis est negligentem ammonere:
q̄ꝫ elemosinam dare. Quem tedet orare ⁊
delectat fabulari: q̄lis feruor est in illo? Pror
sus nullus. Nam si ferueret intus: vitaret oī
no vaniloquia foris. Sed quō quis potest
accendi ad feruorem spiritus? In faciendo
sibi frequenter violentiā contra consuetudi
nem malam: ⁊ tenendo ordinis rigorem ꝑm
formam sibi p̄scriptam. Tepidus semꝑ con=
querit̄ de grauitate di scipline: feruidus am
plectitur cum hilaritate. Sed dicis. Timeo
frangere caput meū: ⁊ incurrere debilitatem
Quid loqueris tepide et dissolute? Nescis
quid pateris. Times parua: ⁊ nō times ma=
gna? Times dolorem in corpore: ⁊ nō times
vigilare. times grauitatē male conscientie?
Times ieiunare times vigilare. times silen/
tium seruare: ⁊ non times in igne cremari. a
demonibus torqueri ⁊ a regno dei excludi?
Vanus est timor iste: de modica afflictione
corporis frequēter cogitare. p̄sentia mala so
lummodo ꝑpendere: ⁊ minus ponderare q̄
eternaliter aīam saluant aut damnant. Re/
uertere ad cor tuū: conuertere ad deū qui fe=
cit te: spera in eo ⁊ iuuabit te. Si nō potes ei
seruire sano capite: tunc seruias ei debili ca/
pite: ⁊ coronabit te rosis ac lilijs suauissimis
cum martiribus sanctis in celis: qꝛ sustinui/
sti dolores ⁊ labores in terris. Noli ergo ꝓ/
pter modicū corruptibilis vite amorē illici/
ta admittere: noli secularia solacia querere:
separa te ab ineptis fabulis. intende sacris
studijs: serua disciplinam. subiuga carnem.
imple obedientiā: ⁊ saluabis animā tuam iu
xta xp̄i sententiā Qui odit inquit animā su
am in hoc mundo: in vitam eternam custo/
dit eam. Cum indisciplinato non habeas fa
miliaritatē: ne discas leuitates e⁹: ⁊ sil̄is ei fi
as in cōfusionem ordinis tui. Junge te reli/
gioso morigerato ⁊ deuoto fratri: vt edifice
ris semꝑ in bono. Vnus indisciplinatus et
verbosus multos inquietat: ⁊ qui eum com
pescit optime facit. Talis sepe est amonen=
dus ⁊ increpandus vt suas dissolutiones di
mittat: ⁊ ad deuota exercitia se cōuertat. Ne
mo se ꝑ alium viciose excuset: sed de propria
salute cogitet: ⁊ tēpus sibi indultum fructu=
ose expēdere curet sicut ⁊ beatus paulus di=
cit. Dum tp̄s habemus: opemur bonum ad
omnes. Ille ad oēs bonum operat̄: qui strē
nue seruat disciplinam: ⁊ ceteris in cōuentu
dat bonum exemplū. Benedictus ille frater
qui in oībus se vincere nititur: quia corona/
bitur ꝓ omni quod ꝓ xp̄o patit̄. Ad tenen/
dam formā sp̄ualis discipline: beatus Pau=
lus discipulos suos diligenter exhortat̄ di=
cens. Quecunq; sunt vera quecūq; pudica
quecūq; iusta quecūq; sancta quecūq; ama=
bilia quecunq; bone fame: si qua virtus si q̄
laus discipline: hec cogitate que ⁊ didicistis
⁊ accepistis ⁊ audistis ⁊ vidistis in me. Ecce
q̄ꝫ sollicitus fuit beatus paulus ꝓ obseruan
tia discipline: ⁊ ꝓ bono exemplo posteris re=
linquendo. Nam maximū meritū sibi in ce/
lestibus accumulat: quisquis disciplinam in
se ⁊ in alijs amat.

De diuersis tentationibus ⁊ insidijs dya
boli. Cap̄. II.

Vbiq; dyabolus insidiat̄ bonis ⁊ de
uotis: maxime tn̄ religiosis personis
in ordine sub disciplina constitutis.
Idcirco primus sancte ecclesie pastor btūs
petrus fideles ammonet dicēs. Vigilate: qꝛ
aduersarius vester diabolus tanq̄ꝫ leo rugi
ens circuit querens quē deuoret: cui resistite
fortes in fide. Hinc etiā beatus iohannes in
apocalipsi clamat: p̄muniens ad cautelam.
Ve terre et mari: qꝛ descendit dyabolus ad
vos habens iram magnā. Siquidez ꝓpter
excellentiā status religiosorū deijciendā dia
bolus acrius seruos dei tentat: ⁊ frequētius
eos q̄ꝫ seculares impugnat: qꝛ inuidet glorie
sanctitatis deuotorū continēter viuentium.
Scit enim ꝙ illi altius p̄miabunt̄ in celo: q̄
purius vixerint in mundo. Vnde quanto
grauiores tentationes sustinent. si viriliter
resistunt ⁊ seipsos vincunt: tanto gloriosio=
res erunt apud deum in futuro quia fortiter
certauerunt. Ex quo dyabolus ꝓiectus est
de celo ꝓpter superbiam suam nō cessat cir=
cuire terram: querens quem prauis suggesti

onibus decipiat ⁊ vulneret ꝑ delectationem morosam ad perdendã dei gratiã: ac secũ tãdem trahat inetnã dãnationẽ. Et sicut olim temptauit primũ hominẽ in paradiso. ⁊ filios israel in deserto: ita nunc temptat ⁊ persequit̃ religiosos in claustro: vt remisse viuãt ⁊ statuta sua frangant: vt p̃latis suis resistãt et inobedientes fiant: quatenus huiusmõi cõtagijs deprauati celestem gloriã perdant: et causam contra eos habeant: vnde in iudicio grauiter eos accuset. Vigilanduz igit̃ oĩ tpe et in oĩ loco caute respiciendũ: ne desides et inermes seruos dei sathanas inueniat: quia ipse nunq̃ dormit uec fatigat̃: sed a dextris et a sinistris insidiat̃. Desides faciliter capit: ⁊ hi sunt qui parũ laborant: et bene comedere volunt. Inermes cito vulnerat: et hi sunt qui raro orant: ⁊ in corde modicũ de sacra lectione seruant. Foris euagãtes illecebris inficit: ociose stantes fabulis cõnectit: vt opera sua negligant ⁊ alios ĩpediant. Bene etiã agẽtes a bono incepto reuocat: legere vl' orare volentes dormitare facit: surgere conãtes in lectulo tenet. Nõ est locus in claustro quẽ sathanas hostis monachoꝝ non ꝑlustrat: vt vnã saltem ouiculã de grege christi rapiat et perdat. Quapropter pastor celestis alta voce cornu salutꝭ sufflat: ⁊ ouibus suis ait. Vigilate et orate: vt nõ intretis in tentationem Ac si dicat. Lupus rapax circuit tabernacula vestra: serpens antiquus callide querit foramen intrandi ad interiora cordis vestri: vt dentẽ infigat per irã: aut osculo mulceat per turpitudine. Vos aũt vigilate anĩo. ⁊ orate corde et ore die ac nocte: quia ab oĩ parte vobis instat bellũ. ⁊ nil tutũ sub celo. ⁊ aduersarij multi docti ad preliuz mittentes sagittas acutas. et laqueos abscondẽtes pedibus vestris: vt cadatis in itinere recto et a sctõ ꝓposito recedatis. Sed state firmiter et pugnate fortiter ꝑ anĩbus vr̃is. ego dñs ero vobiscũ Obs̃uate aũt caute quales imagines vobis ingerunt̃: siue de mundo sint siue de carne: ⁊ claudite ostium cordis vestri: ac signo crucis vos armate ne diabolus intret: quia tẽptare vos venit et ad consensum peccati cõtrahere: vt deum offendatis et eius gratiã perdatis. O religiosi amici dei attendite a callidis ⁊ mortiferis diaboli ĩmissionibus ne moram in his faciatis. sed mox vt sentitis motus illicitos. mentem vestram auertite. et nomẽ domini inuocate: dolentes de malo vobis ingesto: et bonam cogitationẽ de deo et spirituali materia assumite: et in cõpunctione sancta vos exercete. Sic autẽ facientes fugiet dyabolus confusus: ⁊ accedent angeli sancti vobis in solaciuz missi: qui confortabunt manꝰ vestras contra aereas potestates. State ergo in timore dei: et semꝑ circa initiũ tentationis vigilate et orate cũ gemitu cordis in spiritu humilitatis: nil grande nil laudabile de vobisipsis sentientes: sed fragiles homines et inutiles seruos veraciter vos agnoscẽtes Quicquid etiaz boni sapitis vel agitis: non vestre hoc industrie et labori. sed diuine gratie et misericordie ex integro asscribatis. Neminem tantũ diabolus timet et refugit: sicut humilem et semetipsuz despicientẽ. Et cõtra nullum tãtum preualet: sicut contra superbũ et de se presumentem. Caue ergo superbiam si non vis pati ruinam. Si non vis seduci et supplantari: noli extolli nec inaniter gloriari. Quãuis in monasterio sis vel in solitudine. non es tamẽ liber a tentatione: quia christũ dyabolus tentauit in deserto: qui erat plenꝰ spiritusancto. Qdiu ergo vixeris oportet tẽpugnare cõtra insidias dyaboli et proprias passiones. Et si interduz cessat ad modicum tempus. hoc facit ad fraudem: vt cum incustoditus fueris et laxus: subito et inopinate te prosternat. Tẽptat in choro: vt cum tedio psallas: ⁊ parum aduertas ad sensum verborum. Reducit ad mẽtem fantasmata rerum exteriorum que prius vidisti et audisti: quatenus fructum orationis tollat: et chorum tibi in grauitatem vertat. Temptat in refectorio: vt plus vel lautius comedas: aut etiam de aliquo defectu murmures. Tẽptat in cella: vt pigre labores. aut rarius ores vel modice legas: sed cito inde exeas ⁊ fabulari queras: et tardius ad cellam redeas. Temptat tempore silentij. vt verbum illicitũ proferas: et si loqui licet. mox ad inania ⁊ nociua instigat: vt conscientiam macules et fratrem tuũ offendas. Vigila ergo et ora deum semper: vt det tibi gratiam contra sathane astucias: qui tam prosperis q̃ aduersis insidiatur omnibus deuotis.

De vera conuersione ad deũ qui est summum bonum.

Capitulum. III

Multe sunt auersiones nr̃e a deo summo bono: quia ex propria iniquitate ⁊ magna fragilitate cito labimur ad inferiora et terrena concupiscenda: que nos

satiare non valent. nec etiam permanere nobiscum. Opus est ergo quotidiana conuersione ad deū: a quo sepius auertimur ad nos ipsos inordinate nos diligēdo: aut aliquas creaturas vane aspiciendo. vel etiam male vtendo: et plus de temporalibus q̄ de diuinis rebus cogitando Sepe etiā odimus per uerse salutaria et que sunt p disciplina: t affectamus habere que comoda sunt et iocunda non attendentes quid dicit ꝓscientia. t quātum displicet deo auersio nostra ab ipso ad ista caduca. Et q̄uis aliquem iustum et bonum scimus. si cōtrariatur voluntati nostre t aliquam proponit restrictionē inducere ex virtute: incipimus ei improbe resistere. et viliter de eo sentire: t dicimus q̄ sibi non sit credenduz. Et hic error in plerisq̄ religiosis inuenitur: qui contra beneplacitum dei et superioris sui sensuz appetunt prosequi intentum suum: minus ponderantes graue iudicium sibi imminere: si plus q̄ oportet in causis propꝛijs de semetipsis confidunt. Quod ex eleuatione cordis t agitatione procedit: qui in spiritu proficere conātes. ad laxationez carnis trahere querit. Non enim sufficit ad veram hominis conuersionē secularis habitus mutatio que vel vna die fieri potest: sed illa est vera et religiosa ꝓuersio: cū quis nitit vicia sua vincere. et magno feruore pro virtutibus instat. Debemus igitur quantū possibilitas admittit nos qui religiosuz habitum gerimus. cor nostruz ab omnibus materialibus et visibilibus rebus auertere: t ad inuisibilem conditoris nostri faciem contemplandam eleuare et anhelare semper ad celestia. atq̄ per singulos dies omniq̄ hora. ymo toties quoties euagatio mentis accidit prouenia humiliter supplicare: t cum propheta gemebunde dicere. Conuerte nos deus salutaris noster: t auerte iram tuā a nobis Quādo ita facimus deus libenter suscipit preces nostras. et gaudent angeli sancti in celo de nobis quia conuertimur ex toto corde ad dominum deum nostrum: qui est beatitudo omniū sanctorum. Sed sathan ecōtrario conatur ab hoc summo bono religiosam animam abstrahere. et per diuersas occasiones et tentationes eam impedire: immittitq̄ cogitationes superbie ire gule īpudicitie īuidie discordie duricie fallacie blasphemie diffidētie pusillanimitatis. inconstantie dissolutionis et negligentie. ceterorum q̄ malorum que enumerare longum est: qnatenus a celestiuz dulcedine. et angelica puritate retardet. t finitis/ mis t vanis rebus diutius teneatur: nec non vt propter nimiam difficultatem vincendi tētationes deuz querere t inuocare cesset: et sic tandem omnē spiritualem profectum t laborem pro custodia cordis quasi ex tedio boni postponat. Hec sūt opa inimici: a facie di celi proiecti. Nam cum ipse totus sit a deo auersus. machinatur omne malum contra bene agentes: et precipue cum orare et ad interiora se conuertere voluerint. atq̄ pro delictis suis deprecari. Heu neq̄ pessimus. insidiat callide omnibus bonis. Nam rethe suuz per totum munduz subtiliter texit ac latissime expandit: monachos et moniales. subditos et prelatos. solitarios et officiales circundat et tentat: vt vel vnum piscículum hamo concupiscentie illiciat. et de piscina claustralis custodie ad litus seculi trahat: vbi perviſuz aliditum. iocum et risum aliquo peccati contagio inficiat: quatenus nullus sine periculo euadat. Quapropter religiosus seruus dei vias suas diligenter custodiat: t euagatōes tam mentis q̄ corporis compescat: ne summum bonum amittat. quod cum infimis teneri non potest: sed mox vt se abstrahi et ipediri sentit ad deum per orationem et cōtritionem redeat: et cum sancto dauit oret et dicat Oculi mei semper ad dominū: quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos. Sicut enim peccando et in creaturis delectando homo captiuatur et a deo separatur: sic penitendo ad eum reuertitur et sanatur. Nam peccando fit sordidus frigidus et aridus: sed iterū penitendo orando et flendo pro cōmissis: intus mundatur accenditur et irrigatur. Et sepe ad maiorem cautelam et rigorem seruandum: per facilitatem lapsus sui eruditur t solidatur. Ille aūt vere cōuersus est nec in vacuum nomen religiosi t habitum portat: qui seculo moritur et christo viuere delectatur: q̄ omnia opera sua et cogitationes ad deum finaliter refert: qui honorem dei et laudem nominis eius in omnibus dictis et factis suis querit t desiderat: nil de priuato amore t proprio comodo cupiēs habere: ꝑ semetipsuz cū omni bono quod fit in celo t in terra offert t eleuat: gratias immensas deo summo bono referendo. a quo omne bonū creatū descendit et emanat.

De obedientia humilis subditi erga prelatum.

Capitulum. IIII

Ad bonum subditum pertinet mandatum obedientie hilariter amplecti. et nihil de propria voluntate retinere: sed exẽplo christi in manus dei et prelati sui sponte se resignare: quia hoc est gratissimum donũ quod potest deo offerre. Caueat ergo omnis bonus subditus ne prelatum suum temere iudicet: nec vias eius curiose scrutetur: sed potius eius dicta et facta in melius interpretetur. Et si quedam minus vtilia apparẽt et aliqua defectuosa in eo reperiũtur: non despiciat nec arguat eum: sed excuset et pie tolleret: et charitatiue si ita conuenit ãmoneat: aut paterne obsecret per se vel per alium magis ydoneum. quia magnũ onus super se habet. Sepius etiã pro eo secrete oret: vt deus eum custodiat et confortet: cum nullus sit in tota domo qui tantam quotidie sollicitudinẽ pro omnibus gerat. Raro nãq; inuenit̃ prelatus: qui posset cuilibet satisfacere vel placere pro voto. Ideo iuuari debet a subditis et honorari: atq; portari ab omnibus et excusari coram infirmis: qui cito suspicãtur dum ipsis resistitur ⁊ aliquis negatur. Ipse est vtiq; qui om̃s tollerare habet. ⁊ in ore omniũ ventilatur: cui et facile imputatur quod male gestum est: aut neglectum estimatur. Sed hoc virtuosorum non est. imo emulorũ studium: qui querunt in prelato qd̃ reprehendãt. Nõ est credendum ei nec consentiendum: qui superiori suo detrahit. ⁊ ad resistendum sibi rationes querit: nolẽs acquiescere vicario xp̃i: qui loquitur ex ore dei ꝓ salute subdidi sub potestate presidentis cõstituisti Nam multũ superbe sapit et periculose agit: qui pertinaciter in sensu suo abundat: vt proprium videre ordinationi prelati sui preponat. Sed qui meritũ sancte obedientie attendit. et obediẽtiam christi et sanctorum vitam pensat: absq; mora et inusitatione verbum sibi mandatum implere satagit. nec curiose discutit: sed etiam quod friuole sonat. propter virtutem obedientie dignanter capit: ⁊ ad profectum anime sue conuertit. Hoc enim valde laudabile est et honestum: et inter opera meritoria summe meritorium: et conscientie proprie magis securum. Subditorꝝ est humiliter acquiescere consilijs maiorum: ⁊ sine recalcitratione obedire prelatis. Hoc pro magna sapientia tenet de propria sapientia nihil habes: et simplicem obedientiam omnibus rationibus et priuatis rebus prefers. Qui hoc facit deo placet: ⁊ prelato suo charus erit: qui pro eo rationẽ reddet. Talis subditus multum alleuiat onus prelati sui: ⁊ prouidet sibi optime in futuro: ne sb̃ graui discrimine cadat in iudicio coram deo. Qui vult summe perfectioni cito propinquare: studeat ante omnia obediẽtiã seruare. Magna et egregia virtus simplex ⁊ pura obediẽtia: nesciẽs tarda molimina nec parens argumẽta: s̃ implens iussa sine querela. Ideoq; magna ei debetur corona: ⁊ cum martyribus percipiet palmam: quia certauit fortiter et subegit naturam. obediendo vsq; ad mortem. Quoniãquidem fortissimũ vincendi genus est. semetipsum perfecte vincere et abnegare propter obedientiam: que monachorum est laus maxima: ⁊ omniũ religiosorum corona pulcherrima. O felix ⁊ venerabilis obedientia: q̃ꝫ p̃dicauit et seruauit iesus christus dominus noster eterna patris sapientia dicens. Quia descendi de celo nõ vt faciam voluntatẽ meam: sed voluntatem eius qui misit me. Et cum iret ad locum passionis: ita orauit cum ab negatõe proprie voluntatis. Pater si non potest hic calix transire nisi bibam illum: fiat voluntas tua. Hanc etiam promptissime exhibuit et plenissime expressit beatissima mater iesu v̄go maria: his verbis dicens ad angelum. Ecce ancilla domini: fiat mihi s̃m verbum tuum. Sic decet omnino. sic debet niti facere et etiã dicere bonus subditus coram prelato suo cum humilitate et reuerentia. Ecce pater. sicut dicitis et cõsulitis: ita libenter faciã pro viribus meis Hec namq; virtus prefertur victimis et donis: hec preterita mala delet. a futuris custodit. penam laxat: et ab eterna dãnatione saluat. Per hanc fit homo dilectus deo: et tam familiaris christo: vt frater eius esse mereat̃. Quicunq; inquit fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater et soror ⁊ mater est. O q̃ꝫ preciosa est hec virtus in subditis: vt securi coram deo appareant de culpis sibi obiectis. Qui hanc elegit et tenet: recto cursu ad patriã tendit. quam adam ⁊ eua inobediẽdo amiserunt: sed christus ⁊ maria pro nobis obediendo recuperauerunt. Hec sancta et simplex obedientia plus prodest q̃ꝫ alta doctrina: vtilior est q̃ꝫ potentia: et securior q̃ꝫ dignitas aut prelatura. Q̃ si cum scientia et dignitate inuenit̃ obedientia: multum cõmendanda est illa anima: et magni meriti

inter sanctos reputanda. Exemplum perfecte obedientie claret in abraham patriarcha qui sua ac demũ vnicum dilectum filium immolare paratus fuit: propter quod celesti voce benedici meruit: et pater multarum gentiũ nominari: atq; per omne seculum honorari. Ad hanc sane obedientie vtilissimam virtutem beatus paulus hortatur scribens ad hebreos. Obedite inquit prepositis vestris: et subiacete eis Ipsi enim perui gilant quasi rationem reddituri pro animabus vestris: vt cũ gaudio hoc faciant et non gementes. Hoc enim non expedit vobis. Hanc sanctam obediẽtiam que ad salutẽ maxime est necessaria comendant veteres ac noui testamenti plura testimonia et sanctorum deuotissima exempla. Hanc leges et iura dictant maioribus et prelatis exhibendam cum humili subiectione et reuerentia. Cogitet ergo cui graue est obedire. et qui sepius nititur se excusare. aut callide ab obediẽtia subtrahere. quales subditos vellet ipse habere: quia vtiq; bonos et humiles. et non rebelles. Igitur studeat tam esse talis ad suum prelatum: quales optaret habere si eligeretur ad presidendum. Discat primitus alteri humiliter subesse et reuerẽter obedire: vt dignus sit alios instruere. et vtiliter regere possit: ne maiori periculo stringatur: si hoc ab alijs exigit qõ ipse minime impendit. Quomõ enim potest seruari status religionis et regimen domus in claustris: nisi omnes subditi obediant prelatis suis: Mã si omnes regere volunt et quilibet agere contendit quod ei placuerit: erit cõfusio magna et turbatio frequens: peribit disciplina et crescet dissolutio: abcedit timor dei: et libertas carnis regnabit. Vbi enĩ obedientia non curatur et prelatus parum reueretur: ibi bonũ regimen annullatur.

De custodia cordis et reditu ad interiora. Capitulum. V

Quamuis de facili homo ad exteriora sit inclinatus. et libẽter capit aliq; ꝓsolationem a creaturis apetitu sensualitatis: tamẽ niti omnino debet redire ad seipsum per contritionem spiritus: ne perdat maiorem gratiam intus. Nam efficitur vagus et lubricus: si sequitur affectiones suas in curiosis rebus vidẽndis et habendis. Igitur semper sta super custodiam cordis tui: et ad interiora tempestiue redi. etiaz violenter te compelle intrare ad cordis secretum: quia cum intus non est pax: non erit tibi quod qd foris hauseris in terrenis. Multum valet pace et custodia cordis: si exteriora tua discrete ordinaueris. et quedam exercitia spiritualia apud te conseruaueris: vt scias quando legere quando orare. quando operari quando meditari quando tacere quando loqui. quando solus quando cum alijs debeas vt omnia in tempore suo cum bona deliberatione facias: et nullo tempore a sancto opere et pio exercitio vaces. Quedam omnino fugere debes: vt fabulas leues et seculi rumores homines seculares mulierum allocutiones: iuuenum familiaritates. amicorum visitationes. hospitum salutationes: quia ista distrahunt mentem et maculant conscientiã: et qui talibet delectatur: ab internis bonis minoratur. Quedam sunt fortiter tenenda: vt rigor disipline in silentio et ieiunio. in vigilijs et alijs laboribus ad castigationem corporis pertinentibus: quia nisi corpus sub freno subiectionis contineatur fit spiritui contrarium et multas tentationes in anima suscitat vnde intellectus hominis excecatur: et feruor deuotionis refrigescit. Sunt quedam patiẽter tolleranda: vt defectus temporaliuz damna verberum. vexationes aduersariorum. egritudines corporuz. mores imperfectorum. austeritates verborum subtractiones solatiorũ et afflictiones amicorum: in quibus homo probatur. et tanq; in igne purgat: et si bene vtitur istis contrarietatibus: cedent sibi ad meritum eterne retributionis. Sunt etiam quedam cito respuenda: vt aperta vicia et peccata: dei preceptis et virtutibus contraria. Interdum aliqua latenter se ingerũt sub specie licite dispẽsatõis: qñ tñ cupiditas vel tepiditas agitat negocium vltra necessitatis terminum: vbi cauendum est seductionis venenũ. Igitur secundum sapientis consilium. omni custodia serua cor tuum: ne aliquid impurum intret quod deum offendat. Si te sentis aliquo vicio moueri. adhibe tempestiue remedium: ne diutius differẽdo passio crescat et deterior fiat. Non est vicium taz graue qm curari possit si vulnus aperiatur: et spiritualis medici consilium requiratur. Sed aliud est scire remedium. aliud adhibere remediũ. Multi sciunt quid agendum sit quid ve cauendum: sed non adhibent diligentiam ad cordis oriq; custodiam: ideo ex leui occasio

ne trahuntur ad consueta vicia. In hac vita que tota tētatio dicitur oportet quotidie certare ⁊ firmiter proponere. et gratiā diuinam implorare: donec status huius lubrice vite ⁊ intestini certaminis fuerit finitus. Non inuenitur hic aliquod remedium quo plene omnes viciorum morbi sanent: ita ꝙ nullus motus cōcupiscentie sentiatur: quia hoc future beatitudinis est donum sanctis promissum. Sed tamen gratia dei iuuante possunt mali motus refrenari: ⁊ occasiones peccandi vitari: atq; macule contracte p singulos dies penitendo lauari. Magnus labor est custodire ab irruentibus vicijs: et non affici ad aliqua sensibilia foris. Aut enim creator te mouet aut creatura. ⁊ secundum statum mentis mouentur leuiter corporis membra: et nihil fit in verbo vel opere: quod ex radice cordis non procedit. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum: et malus profert malum ait dominus. Debes ergo maxime vigilare circa custodiā cordis: ⁊ considerare quales cogitationes et affectiones intus geris vt malas cito respuas et bonas assumas: ac de vtilitate anime tue semper solicite pensare iuxta illud prophete verbum. Anima mea in manibus meis semper: ⁊ legē tuā non sum oblitus. Si hoc fecit dauid sanctus ⁊ rex terrenus. curam totius regni possidens: quātomagis religiosus deo professus omnibus curis terrenis neglectis. debet habere anime sue salutem pre oculis: Ad puritatem cordis valde iuuant solitudo ⁊ silentium: studere legere orare meditari. ⁊ nil velle scire de statu mundi: quia sepe plus nocent mala audita: q̄ bona prosunt in libris lecta. Vix enim reperitur actio tam bona: cui aliquid mali nō admiscetur. Et in omni verbo vel facto aduersarius tendit laqueos: vt ab interna vacatione mentem retrahat. Mouit quippe cor humanū: quia si non delectatur in bono: cito labitur in malum.

De custodia oris et exercitio laboris. Capitulum. VI

m Agnam ori tuo custodiaz adhibe: qr de omni verbo ocioso oportet te reddere rationes. Qui non refrenat linguam suaz ait iacobus apostolus: huius vana est religio. Nam ex icustodia lingue. multa mala solent prouenire: a quibus homo taciturnus liber est. nec indiget culpam confiteri. Velis ergo libenter tacere et ab ociosis verbis te cauere: quia longa fabulatio deuotionem extinguit dissolutionem generat tempus male expendit. conscientiā ledit: et alios offendit. Silentiū est antiquum statutum religiosorum a sanctis patribus introductum et cum multa diligentia custoditū. Qui hoc leuiter frangit: deum et omnes sanctos graiter offendit. Christus dixit. Sit sermo vester est est: nō non. Quod amplius est: a malo est. Breuiter ergo ⁊ plane loqui docuit q̄ licet: sed quando non licet tacendum est. Si vis bene seruare silentium. fuge publicum: ⁊ vade in secretum locuz vt ores vel ad cellam vt legas vel scribas. Melius esset q̄ legeres vnum psalmum vel orationem dominicam pro peccatis tuis vl̄ amicis: q̄ sic stares fabulando de materijs vanis. Nō est vera recreatio dicenda ociari et fabulari: sed magis execratio nominanda: quando opus dei negligitur. et nuge recitantur. Vade ergo ad op⁹ tuum. et labora in vinea dei pro denario eterne vite: ne tibi imporperet paterfamilias q̄ hic stas tota die ociosus. Laudat scriptura bene operātem: remunerat christus seruum fidelem: arguit pigrum ⁊ negligentem: iubet ab eo tolli gratiam concessam: ⁊ dari eam feruentius operāti. Veniet namq; tempus quā do non poteris amplius operari: nec vnum quidem verbum loqui pre infirmitate. Hoc modo debes precogitare: et semper de extrema hora pauere: ne vacuū te inueniat. Vnde dominus iesus discipulis suis dixit. Me oportet opari opera eius qui misit me donec dies est. Venit nox quādo nemo potest operari. Q̄diu in mundo sum: lux sum mundi. Accipe ergo exemplum bona operādi a xpō iesu. a sancto paulo. a sancto anthonio a sancto patre nostro augustino. a sancto hieronimo. a sancto benedicto. a sancto francisco a sancto dominico. ⁊ ab omnibus sanctis patribus. qui regulas monachorum scripserūt: et religionem instituerunt. Reuera multum isti in ordine laborauerunt: ⁊ pro vita eterna duriter corpora sua castigauerūt: in ieiunijs

multis.in solitudine et silentio.in vigilijs e oratiõib⁹. aljsq; sacris deo placitis obseruã tijs et laboribus domino seruientes. Quid igitur? Estimas q; tu fabulando et hinc inde spaciando obtinebis gloriosissimã coronam quam sancti dei adepti sunt sanguinem suũ fundendo. nec non grauissima tormenta tol lerando? Nequaquã. Sed nisi penitentiam egeris ait dominus iesus penitentiam pre/ dicãs:omnes simul peribitis luce tredecimo Dura sententia: sed vtilis pro emendatione tua et disciplina seruanda. Emenda ergo vi tam et non timebis penam:sed gloriam ha/ bebis eternam.

De re commendatione celle ꝛ solitudinis Capitulum. VII

Q Vi cellam amat ꝛ libenter in ea com morat:a multis peccatis et tẽtatio nibus custodit. Quanto studiosius inhabitat:tãto plus placet ꝛ amatur. Quã to negligentius seruatur et rarius intratur: tanto magis horretur et fastiditur. Bene illi qui eam diligit ꝛ incolit:quia vnctio spiritus sancti eum docebit. Btũs cui inhabitare cel lam donatum est:et qui vsq; ad terminũ vi/ te sue in ea perseuerat. Ve illi qui leui occa/ sione eam deserit.et cui extra manere placet: quia cito seducetur ꝛ capiet et ledet. Multi quia eam studiose non custodierunt: per va rias occasiones inter seculi actiones proiecti sunt et male perierunt. Heu q; tamdiu in ea perseuerare nequiuimus.donec fructũ matu rum ex ea percipiamus. Sic se homo debe/ ret tenere:quasi quotidie iturus in sepulchr; Nam tali homini non est cella fastidium: ꝑ pacis domicilium Et sicut stabili homini cel la est paradisus:ita vago carcer videt et cip pus. Bonum tamen est et laudabile: si quis velit ibi propter deũ incarcerari. Nam plu res sancti martyres propter iesum incarcera ti et vincti fuerunt. Elige ergo ibi sponte li gari: vt sanctorum meritis possis coequari. Liget te potius timor dei q; ferrum: et chari tas magis q; indicta necessitas. Si nõ amor saltem timor dei te coerceat. Non es male li gatus:si timore inferni compunctus pro pec catorum tuor; penitudine te incluseris. Ma le ligati sunt:qui corde et corpe euagari que runt. Bene ligatus est.qui deo professus est: et extra cellam ire inclinatus non est. Si vis in ea durare:nũq; sis ociosus. Accidiar ociũ expellũt:monachũ vbosum de cella. Amãs silentium et operans cum quiete: bonus erit custos celle. Si tedium passus fueris. ꝓ chri sto agoniza: nec patiar; te expelli ex leui cau sa. Si manseris stabilis:cito vertetur carcer tuus in paradisus voluptatis. Sancti in car ceribus pro christo detenti. ab angelis fetis frequenter sunt visitati:et abundantius con solati. Tu quoq; si te in cella patienter pro christo clauseris. veniet tibi cito deo miseran te lumen celitus:bone conscientie gaudium. ꝛ magnũ spiritualis profectus lucrum. Qui in cella residet:a multis piculis liber ẽ. Qui foris vagatur: innumeris periculis patet. Bona celle nequeunt sufficienter explicari: sicut nec detrimenta extra vagantiũ Custos celle.custos est lingue: non audit detractio/ nes non percipit rumores: nõ videt vanita tes.nõ trahitur ad leuitates. Bonus cellita aut legit aut orat aut gemit aut meditat:aut scribit aut corrigit libros: aut aliquid aliud boni operatur. Bonus cellita ciuis est celi: amicus dei.socius angelorum. cognitor secre torum.inspector supernorum. victor tentatio num.expulsor demonum.bellator vicio;um contemptor mundanorum: neglector curar; possessor quietis obtentor pacis. amator scri pturarum:speculator veritatis. gustator pu ritatis.continuator orationis: collector san/ cte meditationis. ꝛ destructor omnis euaga tionis. Cogita deum et te solum esse in mun do:et habebis magnam requiẽ in corde tuo Memento quia angelus inuenit mariam in camera sua orantem: non foris cum homini bus loquentem. Nam qui appetit celestia se/ creta cognoscere: oportet eum ab hominibus elongari. Sic enim moyses fecit:qui relictis hominum turbis mansit solus cum domino in monte: vt legem domini susciperet mereretur. Hec quando; perlege: vt dulcescat tibi inhabitatio celle.

Poznań

De choro diuine officio peragendo.
Capitulum. VIII.

Chorus est dei ⁊ sanctorum angelorum locus sacratus: vbi diuinus agitur officium presentibus ecclesie ministris: cum reuerentia ⁊ deuotione psallentibus. Sicut angeli in celo: sic religiosi ordinati sunt in choro. Opus angelorum est deum semper laudare: opus religiosorum est intenta mente psallere ⁊ orare. Sic sta i choro ⁊ canta: quasi in medio angelorum stares Recordare dilecti domini tui ihesu in presepio iacentis: aut in cruce pendentis aut in celo ad dexteram patris sedentis: tanq̄ coram eo assisteres ⁊ cantares. Ipse sit in corde tuo et in labijs tuis. ad pronunciandum aperte ⁊ distincte verba spiritussancti: cuius ope ⁊ arte diuinum officium ordinatum est. Statue ihesum ad dexteram tuā et Mariā ad sinistram tuam: ⁊ omes sanctos in circuitu eorum. Omnes fratres tui sint tibi tanq̄ angeli dei. Et cum quibus nunc psallis in terris: spera etiam de cantaturum in celis. Vita pura ⁊ conscientia libera: gaudet in diuinis. Vagus et tepidus homo: cum tedio psallit ⁊ somno. Si viceris accidiam et corde euagationē restrinxeris: viam deuotioni paras: et semper in fine gaudebis. Mul/te cure suffocant verbum dei: ⁊ longe locutiones faciunt distractionem mentis. Quid/quid homo ante exercet: hoc sibi frequenter postmodum in oratione occurrit. Inimicus ibi non venit: nisi vt zizania superseminet. Deuotus choralis soli deo ⁊ sibi intendit: tāq̄ in celesti choro translatus ⁊ eleuatus esset Finitis his que in diuino officio celebrātur. non statim te effundas ad exteriora: ne perdas gratiam quam consecutus es orando: sed potius post vota labiorum tuorum te colige et in maiori gratiarumactione ab omni strepitu solus permane. ruminando que audisti cantare. Quid prodest vna hora deum laudare: ⁊ altera secularia ⁊ inania ptractare? Moli precios̄um fructum orationum tuarum. et laborē diuini operis: pro vilibus expone re iocis ⁊ nugis. Nam cito perit deuotio: que nō custodit sub silentij freno. Quādo autem tedium sentis ex longiori officio: pensa quia isto finito euolabis ad celum Et si hoc te non iuuat: memento quia leuius est tribus vel quatuor horis vigilare ⁊ cantare q̄ vna hora in purgatorio ardere. Magni quidem meriti est sacris canonicis horis interesse: ⁊ laudes dei alacriter cum multis fratribus persoluere in ecclesia sua. Et si non possumus sine intermissione orare aut cum perfectis contemplari: debemus tamen certis horis ad hoc deputatis omnem diligentiam adhibere: vt intētē ⁊ deuote psallamus Neq̄ enim in tam sancto opere tibipsi solus proficit eternam a domino mercedem pmerendo: sed etiam cunctis christi fidelibus. et precipue animabus defunctis prodesse potes: gratiam ⁊ veniam in quotidianis horis et missis implorando: ⁊ tanto plenius: quanto sepius et feruentius pro omnibus oraueris. Nam ⁊ pro quolibet verbo attente prolato iusto premio nō priuaberis. Quicquid etiam negligenter persoluis: inde districte punieris. Non enim est leue peccatum in p̄sentia dei et sanctorum vago corde stare: et ad sacra verba patrum attendere. Heu quāte irreuerētie est ib i inania dicta vel facta reuoluere: vbi omnibus pretermissis negocijs solum diuinis congruit intendere actionibus ⁊ secretis. In hoc cognoscitur verus et internus religiosus. si in dei laudibus fuerit feruenter intentus: si nil cogitare libet aut agere q̄ ea que deo maxime placent: et cum angelicis spiritibus communionem habent Et hoc est semper orare deum scilicet ex toto corde laudare benedicere et glorificare. quemadmodum dauid in psalmo dicit. Benedicam dominum in omni tempore: semp laus eius in ore meo. Qui ergo a dei laudibus torpescit aut tacet aut se absentat: non est amicus dei nec ciuis celi: quia angeli semper in laudibus dei sunt: ⁊ voce cōsona. sanctus sanctus sanctus in laudem summe trinitatis cantant Qui etam aues celi recte nominantur: quia alarum suarum sonitu ad cāndum nos hortantur. Inter omnes operationes anime fidelis non est tam fructuosus labor. et tam acceptabilis deo seruitus: sicut frequenter deuote orare. et deum toto cordis affectu laudare. Ue igit illis qui diuino amore non calent: sed ad extraneas fabulas se conuertunt. qui nec orant nec alios orare permittunt: ⁊ vbi peccata sua emendare deberent: ibi veteribus malis noua super addunt. Tales sunt qui ecclesiam tarde intrant ⁊ citius exeunt: qui breues missas diligunt. ⁊ longas epulationes exercent: qui sa

turati. lusibus delectantur et iocis: ⁊ pro beneficijs dei breues gratias vix debite soluũt eo ꝙ plus corpus ꝙ animam pascere gaudent. Non sic faciet bonus religiosus dei seruitio mancipatus: sed memor omnium beneficiorum dei que a seculo sunt cum ihesu studeat pernoctare in orationibus. hymnos et psalmos canendo. sacras hostias offerendo et deuotis meditationibus insistendo: et cor suũ ad deũ semp erigendo.

De discretiõe in omni spirituali exercitio seruanda. Capitulum. IX.

Seruus dei cum discretionis moderamine omnia agere debet. Stude ergo viam regiam tenere: vt neꝙ nimis laxus ad carnem nec nimis rigidus per feruorem corruas ante finem. Si vis stabilem bene viuẽdi ordinem seruare: inter duo extrema per medium iter intercede: vt nihil per arrogantiam vltra vires attemptes: et que comode agere prevales per inertiaꝫ nõ omittas. Nõ requirit deus a te corporis destructionem: sed viciorum refrenationẽ. Nõ exigit aliqua impossibilia: sed saluti tue vtilia. Dat sana consilia: prouidet vite necessaria: vt bene vtaris corporis seruitio ad animẽ profectum: ⁊ in nullo excedas discretionis modum. Nam hodie currere ⁊ cras lassus iacere: non est in via dei proficere: sed seipsum confundere. et profectum impedire. Nunc nihil velle habere. ⁊ cras superflua sumere: non est paupertatem diligere: sed cupiditatem fouere. Nunc necessaria recusare et cras singularia querere: non est abstinentiã facere: sed gulam excitare. Nunc apposita nolle comedere. et cras de defectu ciborum murmurare: non est abstinẽtis anime signũ. sed impatiẽtie monstrum. Nunc tam multũ legere aut scribere: vt dolor capitis sequat: non est animam pascere: sed impotentez ad alia bona opera reddere. Hodie nihil loqui et cras dissolutum fieri aut silentium frangere: non est zelum ordinis habere: sed multos in ordine scandalizare. Hodie tam alte cantare vt cras nequeas resonare aut vix os ad cantandum aperire: non est deum laudare: sed alios in choro turbare. Quicquid modum excedit et discretionem non tenet: nec deo placet nec diu durare solet. Necessariuz est ergo in omni spirituali actione ad perficiendum opus debite inceptum. vt cõmunem serues institutionem. ⁊ singularitatis caueas notam: atꝙ in dubijs et obscuris causis superioris sequeris consilium: ⁊ cum discretionis moderamine. obedientiaꝫ custodias sine fictione. Sed in summo deuotionis gradu posse consistere: nõ est fragilitatis humane: ⁊ nimis ad exteriora declinare ⁊ terrenis inuolui. non est profectus hominis spiritualis: sed perditio totus religiositatis. Nõ si speciali gratia fueris a deo visitatus ⁊ inebriatus: hominem te noueris esse non angeluz: carnis sarcinam adhuc gerere nõ anime stolam: datam gratiam recole nõ innatam. Caue igitur ne velis sapere plus ꝙ oportet sapere: sed gaudium tempera timore: nec velis altiora presumere: ne postea humiliatus desperatione frangaris. Cum exterius laboraueris ⁊ necessaria negocia tractaueris: non totus inuisibilibus defluas: sed frequẽti meditatione te sursum ad deum erigas. Pensa ad quid exteriora ista fiunt ⁊ exercentur: qa seruum dei iuuare debent nõ impedire: quatenus terrenis bene moderatis. ad eterna et inuisibilia facilius tendatur. Vt autem virtutem discretionis in operando. ⁊ donum sapientie possideas in vacando: melius hoc impetrabis deuote orãdo. ⁊ humiliter a deo petendo: ꝙ propꝛie industrie vel labori confitendo.

Oratio de felici consumatione in virtutibus. Capitulum. X.

O te domine pater sanctissime qui omnia in numero ⁊ pondere et mensura fecisti: qui famulatum tibi debitum ab omni creatura rationali vis exhiberi: ⁊ precipue in seruis tuis spontaneum seruitium diligis ⁊ exquiris: dirige actus meos spontaneos in beneplacito tuo. ⁊ ad imperium eterne dispositionis tue. rebelles motus carnis mee reflecte: propꝛiasꝙ volũtates ex integro frangere mihi concede. Sic ordina cunctas affectiones meas. vt malas statim ab initio respuam: bonas fortiter teneaz. puras diligam: teꝙ sine corporea imaginatiõe ꝓtẽplari discã. Sic tẽpera vires meas ⁊ opationes exterius. vt nõ totus inhereã infimis: sed semper potens sim me conuertere ad interna: ⁊ sine graui contradictione ascendam ad celestia. Sic me cõserua in eternoꝝ desi-

derio.in amore sanctarū virtutū.in fruitio/ ne celestiū: vt tu dñe deus ampliorē inde ha beas honorem:t ego salubriorez profectum suscipiā. Non mihi veniat ex tua visitatiōe pes superbie:nec me vexet pestis vane glo/ rie. Non me sinas sathane decipi illusione: neq; falsa rapi dulcedine:nec pauata deuo/ tione extra cōmunitatem recedere. neq; im moderata frangi exercitatione: sed da mihi cuncta cum discretione agere.sine solerti cō silio nil p̄tēdere:cum timore t reuerētia ma iestatis tue in conspectu tuo munde ac libe re sine omni passione t corruptibilium rerū affectione incedere. Da humilem et quietuz spiritum possidere:effusum et immoderatuz nunq; esse:nulli quoq; creature vicioso affe/ ctu inherere. ℣ tibi soli cor meū mōm t tran/ quillum conseruare: vt semper ad celum mē te erectus et tibi deo meo secrete intentus.a nulla re visibili capiar:sed verus mundi cō/ temptor permaneam. Sic exteriora pro lo/ co t tempore da congruēter perficere: vt nul lum interioribus meis sint detrimentuz: sed omnis labor t actio pro te assumpta:ad libe rius postmodum vacandum iuuamen mihi p̄sentent et ducatum.omne etiam quod ago exterius. aut quicquid interius intelligere possum:da mihi simpliciter t pure pro amo re nominis tui honori t beneplacētioris vo luntatis tue amore perficere:meq; ipsum ti bi in omni re desiderabili aut nature contra ria prompte resignare:patienter quoq; p̄/ sentis vite sarcinā quoadusq; iusseris t mee vocationis terminus venerit perferre: cor/ pus quoq; t animam tibi creatori meo fide/ liter cōmendare. Memento mei deus in ho ra extreme necessitatis: et fac misericorditer cum seruo tuo: qui non in meritis meis sed in tua miseratione t pietate confido.

De charitate dei t proximi et odio vicio/ rum.
Capitulū.XI.

Deus est beatitudo anime: nec vllo bono creato fit anima beata nec ve/ raciter sapiens: nisi deum super om nia amando. et omnia infra deum ex corde vilipendendo. Unde paulus dicit. Omnia arbitratus sum vt stercora: vt christum lucri faciam. Charitas nobilis est virtus t ex deo nata: que animam quam replet celestem fa/ cit. t mundo alienam. Charitas odit vicia. damnat delicias: persequitur malum. t vim facit nature: vt vincat quicquid deo t virtu tibus est contrarium. Sicut aqua et ignis contrariantur: sic charitas dei t amor mun di non sociant. Quātomagis seipsum quis vincit. t defectus suos emendat: tanto plus amor dei in eo crescit: t carnis affectus mar/ cescit t decrescit. Qui male se habet et de hō dolet. sed incorrigibilis manet: ledit cha/ ritatem t dissipat bonum pacis. Non est ap tus ad concordiam. nisi qui relinquit suos p uersos mores: quibus offendere potest deū t secum habitantes. Si vis habere charita/ tem dei. t seruare pacem inter fratres: fran/ ge propriam voluntatem t nihil age per ela tionē: sed in oībus humilia temetipsū. Via ad charitatem: est descendere per humilita/ tem. Nam qui elate de se sentit: longe a cha ritatē recedit. Sepe putatur eē charitas: t est magis carnalitas. Libenter bibere vi/ num. et loqui cum feminis: caro est. Laute comedere t ornate vestire: caro est. Diu fa/ bulari t parum operari: caro est. Raro ora/ re t frequenter foris vagari: caro est. Ad mē sam festinare t ad ecclesiam tardare: caro est Ille veram probatur habere charitatez: qui fundit⁹ odit mundi vanitatem: t carnalez fugit familiaritatem. Sancta quippe charitas non querit in hominibus solacium terre num: sed spiritualem profectum. Nam ani/ mam potius pensat ad dei imaginem factā: carnem vo ad malum procliuam refugit vt sibi nociuam. Charitas non potest dici vbi zelus non est iusticie: nec feruor discipline. Quisquis deum t proximū veraciter amat iniuriam dei t animarum damnum dissimu/ lare non debet. Pax cum virtutibus bona est: cum vicijs vero nunq; sed semper mala. Ibi est bonus status t pax in domo: vbi de fectus emendantur t vicia cito resecant.

De abstinentia t castitate.
Capitulum. XII

Brius victus t potus: sanitas est anime t corporis. Inopia rerū: pau pertatem docet amare. Rara virtus continentia in delicijs. Abundantia tempo ralium occasio est iurgiorum t mater vicio/ rum. Tutior est castitas in paupertate: q̄ in diuitijs multis. Corpalis egestas: medici na est aie fidelis. Dolor cordis prohibet ri sum: t timor dei oculos claudit petulantes. Sicut nocet visus impudicus: ita impedit

auditus de inhonestis. Cauendū est anime sancte de corporis propinquatione: quia caro cito afficit carnem. Diligere pulcra t appetere mollia: non est pro virtute castitatis: Qui autē abiecta t amara amplectitur propter castitatem: potest facilius vincere carnem. Quanto enī caro plus premitur: tāto spiritus plus eleuat. Qui se elongat ab omni tactu corporis: percipiet in anima suauitatem castitatis. Qui diligit solitudinez: purior erit a sorde mundanorū. Qui reputat corpus suum carcerem esse anime: nō curabit illud ornare nec ostentare: quia cito conuertetur in lutū t fetorem. Exteriora hominis cōsiderare t ī pulcritudine vel fortitudine gloriari: vanissimū est t viciosum. In multa abstinentia t castigatione corporis conuersati sunt sancti: t pro afflictione p̄senti receperūt cōsolationez spiritussancti. Non est dignus a deo consolari: qui in transitorijs bonis delectatur. t de penuria contristat. Qui patiēter sustinet laborem t dolorē in seruitio christi: recipiet plenā mercedē etiā pro minimo passo. Castitas multos habet impugnatores: sed qui veraciter se humiliant. t deū adiutorem solicite querunt. ac sensus suos caute custodiunt: victoriam christo duce obtinebunt.

De vtili exercitio in vita et passione christi. Capitulū. XIII.

Optimū exercitium t suauissimuz solaciū quod in hac vita potest habe/ri est vita t passio dñi nostri iesu x̄pi quia tam in vita actiua q̄ cōtemplatiua perfectissime hominē docet sine errore t multis argumentis: quod in alijs scientijs raro inuenitur. Igitur firmissima t tutissima via ad perfectionē t mentis illuminationē atq; eterne vite introductionē t conformari filio dei in oībus virtutibus et moribus suis. Disce ergo ad eius amorē e honorē cuncta exercitia tua trahere t ordinare: et tanq; p̄sentem iesum in omni loco t tēpore attende: et cum multa reuerentia t singulari deuotiōe ad auditionem t prolationez dulcissimi nois eius iesu caput humiliter inclina. genua flecte: et cum oībus angelis t archangelis t vniuerso cetu sanctorū. maiestatē eius atq; diuinitatem adora: benedic t collauda. Et hoc est christū per fidē t dilectionē habitare in corde tuo. oculos mentis ab eius imaginatōne nunq; auertere. ad eius beneplacitum semp tendere. t nihil eius amori preponere: ꝑ quic quid boni audieris vel legeris aut feceris in ipsum totaliter reducere et finaliter referre: quia ipse est fons vite t sapientie t disciplinē: apud quē nō perit nec minima cogitatio de eius memoria habita: nec vacua erit oratio ad eum cū gemitu fusa. Conforma ergo te sanctissime vite iesu eius paupertatē humilitatē patientiā t contemptū in hoc mundo pro tuo modulo imitando. Pensa qualiter ab initio sancte natiuitatis sue vsq; ad exitum mortis in cruce pro te laborauit t pro te sustinuit. t se totum tibi impendit: quod nullus angelorum nec aliquis sanctorū fecit: vt merito super omnia diligendus sit t sine intermissione recolendus: ac summo cū honore venerandus. Istud beato Paulo sapuit super omnē sapientiā t doctrinam: cogitare scilicet iesum christū et hunc crucifixū. Et si alia multa nouerat vel legerat: nil tamen ea estimauit. ob eminentiā passionis t charitatis christi: que tanta est vt nulla creatura possit digne deo pro minimo puncto regratiari Ideoq; omnibus postpositis rebus mūdi t subactis carnis passionibus: dicebat idē deo iaz plenus. Mihi viuere christus est: t mori lucrum. O dulce et salutare verbum: nunq; obliuioni tradendum. O felix t sancta anima que hoc dicere potest: cui christus totum est quicquid viuit quicquid sapit: quicquid legit. quicquid intelligit: quicquid credit: quicquid sperat: quicquid amat: quicquid cogitat: quicquid loquit: quicquid boni operat. Vere viuit t beate viuit: cui christus est omnia in oībus t super omnia singulariter dilectus: qui magis in x̄po q̄ in seipso manet: nihil de seipō tenens. sed in christo dulciter ac fruitiue quiescens. Sic viuere est christo viuere: t hoc est sibipsi mori. t a seipso deficere t maxime lucrari: q; hoc est mortē perdere t vitam eternam inuenire: in christo iesu dño nostro. Talis anima licet adhuc sit in mundo t carnis nube tecta. et diuersis molestijs pressa: tamen sursum mente habitat in celo: vbi christus est in dextera patris sedēs. Ad quem quotidie suspirat. desiderat q; tendit: et donec obtineat. laborare et orare non desistit.

De cōmemoratione t inuocatōe beatissime virginis marie. Capitulum. XIIII.

Gloriose virginis marie benedicte matris iesu memoriā agere per omnia decet: cuius meritis precibus q̄/

tidie te recommendare debes: ⁊ ad ipsam in cunctis necessitatibus confugere: sicut filius plagis percussus ad matrē suam dilectam. Nam dulce nomen Marie fiduciam donat inuocanti ⁊ nominanti. Et consequenter parata est loqui verbū bonum ad filium suum iesum pro anima tribulata ⁊ miseriam patiente. Nisi enī maria quotidie cum sanctis in celo pro mundo oraret: quomodo mundus adhuc stare posset: qui tam multis peccatis deum offendit. ⁊ tam parum se emēdat? Inuocanda est ergo maria ab omnibus christi fidelibus: a iustis ⁊ a peccatoribus. ⁊ precipue a religiosis ⁊ deuotis personis: qui continentie propositū tenent ⁊ per sancta desideria ad celestia anhelant: ⁊ nihil cum mundo habere agere volunt. Sed quid petendum est? Primuz pete indulgentiam peccatorum tuorum: deinde continentie virtutis atq; humilitatis donū deo gratissimum: vt semper humilis in conspectu dei inueniaris. vilisq; ⁊ abiectus desideres reputari: nec de aliquo bono velis gloriari: ne perdas totum quod videris habere Dole q; tam longe es adhuc a veris virtutibus: a profunda humilitate. a sancta paupertate. a perfecta obediētia. a purissima castitate. a deuotissima oratione. a feruētissima charitate: que oīa plenissime fuerunt in maria matre ihesu. Ideo procide ad pedes eius sicut pauper ⁊ mendicus: vt saltem minimuz gradum de his virtutibus obtineas: qui ad summū ascendere non vales propter desidiam tuā. Quicquid habere desideras per manus beate marie humiliter roga: quia per eius gloriosa merita iuuātur qui in purgatorio sunt ⁊ in terra. Magna gratia magna gloria eius in salutari suo iesu super omnes sanctos in celo: sed totum pro omnibus nobis qui degimus in mūdo. Secure ergo fidelitati eius te ꝑmitte. cuius orationes deo sunt accepte: nil aliud tamen petens nec querēs nisi quod sibi ⁊ dilecto filio suo placet ⁊ saluti tue expedit: prout ipsi melius noscunt. Pro peccatis orare ⁊ cor in humilitate custodire: multū placet deo et beate virgini. Nam ipsa de sola hūilitate gloriata est ante deū. ⁊ de ceteris tacuit: et quātamcūq; gratiā habuit: ab humilitate nō recessit. Oret ergo voce pia pro nobis virgo maria vt digni simus gratia dei.

De suffragijs sanctorum sedule pētendis Capitulum. XV

Anctorū cum christo regnantiū suffragia instanter petere nō negligas: quia sicut cernis in valle lachrymarum degis. ⁊ inter hostes quotidie versaris et adhuc longe a deo peregrinaris. Stude ergo cum sanctis ⁊ amicis dei tēpore incolatus tui amicitiā facere: ⁊ ad eos specialem familiaritatē habere: ⁊ hominū noticiam et allocutiones inutiles declinare. Melior est tibi vnius sancti oratio: q̄ omniū secularium amicorum visitatio. Plus te cōsolabit christus in silētio: q̄ longa hominū loquacitas in cōuiuio ⁊ risu multo. Habet iustus internum gaudiū: quod nō percipit animalis homo inhians terrenis. Si paupertatem ⁊ simplicitatem diligis: aderit tibi frequenter ihesus cū angelis sanctis. Et si nō manifeste tamen inuisibiliter ⁊ occulte cōsolabit te in scripturis. Beatus qui recreationes suas quērit nō ab hoībus: sed in lectionibus sacris et precibus deuotis ad beneviuendum ⁊ ad celestia amanda: sicut fecerunt sancti visibilia cōtemnentes. Qualis vnusquisq; est. tales etiā socios diligit: deuotus deuotum: pudicus pudicū. sctūs sanctū: vagus vagū: dissolutus q̄rit dissolutū. Si g̃ desideras cū sctis regnare in celo oportet te multa pati ꝑ deo et cū sctis hūiliari in mūdo: q; parum ꝑdest sctōs labijs honorare: ⁊ moribꝰ cōtraire. Si vis deor sctis placere. doma carnē frange ꝑ priā volūtatē: certa cōtra vicia. labora ꝑ virtutibus. inspice vitam sanctorū. lege doctrinam eorum: vt cum sanctis sanctus fias: ⁊ a sanctis erudiaris ꝑ sanctos adiuueris a sanctis exaudiaris: cum sanctis coroneris. Placet eis frequens gemitus in celū: dolor pro peccatis silentiuz oris: firmum propositum emendādi. desideriuz proficiendi: patientia in aduersis: gratiarūactio pro beneficijs collatis. Delectant etiam sanctos cantus deuotus alacritas in vigilijs. laus psalmodie cōfessio' peccatorū. postulatio venie. celebratio missaruz. orationū lachryme: ⁊ omnis obseruantia regularis discipline. Qui ab istis bonis tepescit ⁊ recedit. perdit deuotionis gratiam: nec est deo acceptus nec angelis charus: sed deo et sanctis omnibus contrarius Nam qui ex deo est verba dei audit. verba dei libenter legit ⁊ scribit: libenter vigilat et orat. libenter abstinet ⁊ laborat. libenter tacet ⁊ deo vacat: libenter est in cella ⁊ in ecclesia: nunc istū nunc illū sanctū inuocando: et flexis genibus gratiā postulando ꝑ passio-

nibus vincēdis. ꝓ tentationibus resistēdis quibus adhuc grauiter impugnat̄: vt eorum ꝑcibus gloriosis deuotus ꝑmaneat: et post huius vite agonē ad eterne quietis mansionē ꝑtingat: vbi oēs sancti cū xp̄o feliciter regnant. Non eñ erit frustra petitio corā sanctis: que pia intentōe eis offert̄ ad honorez. Nam qui tam sedule orauere ꝓ inimicis suis dum ꝑmerent̄ ab aduersarijs: quāto libētius nunc orabunt ꝓ suis supplicibus. vt sibi citius valeant associari in celestibus gaudijs: quos norunt in dei seruitio quotidie laborare: ⁊ ꝓ eterna vita multis suspirijs ⁊ lacrimis xp̄m exorare? Dat magnā fiduciam rogandi sanctos: qꝛ ⁊ ipsi fuerūt hoīes mortales ⁊ pctōres multis criminibus et varijs passionibus dudū inuoluti et grauati: sed ꝑ gratiā dei liberati ⁊ iustificati maximas nūc gr̄as xp̄o referūt ꝓ oībus malis q̄ euaserūt: leti in eterna beatitudine quam gr̄a diuina opitulante ꝑcipere meruerūt.

De desiderio anīe ad celeste desiderium. Capitulum. XVI

Vnicum ⁊ singulare desideriū sctōrū in hac vita fuit. nihil cōmune habere cū hoc seculo: sed ꝑ ꝯtemptū terrenorū tendere semꝑ ad ꝑsentiā xp̄i ⁊ cōsortiū angelorū. Unde ⁊ beatus paulus vehemēs amator xp̄i. oīa terrena ꝑfecte despiciebat. ⁊ ad celestia exestuās dicebat. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o Non est oīm tale desideriū: sed ꝑfectorum qui dicere possunt. nr̄a cōuersatio in celis est. Nam valde pauci ita nudati inueniunt̄ qui totū affectū suum ad eterna erigunt: ⁊ de terrenis diuitijs et honoribus nihil ambiūt. Qui aūt amore christi accensi in pauꝑtate in cōtemptu sui gaudent: atq; cor in humilitate deprimūt. ⁊ de paruis negligētijs etiā stricte seipsos rep̄hendunt: qui necessaria vite sobrie ⁊ cū timore capiūt. ⁊ potius minus q̄ amplius requirūt: hi sunt veri contemptores mundi ⁊ amici dei ad patriā festinantes. parati de corpore exire ⁊ ad xp̄m citius ꝑuenire: nō habentes qd̄ possit eos in seculo delectabiliter retinere. Felix aīa cui tale desideriū inest: ⁊ ꝑ singulos dies feruorez addit feruori: nō desistens orare ⁊ clamitare ad xp̄m donec apiat̄ sibi porta celi: et ingrediatur regnū dei cunctis fidelibus ꝓmissuz. O beata patria: vbi ꝑpetua leticia. pax summa. clara dei noticia: charitas ꝑfecta ⁊ beatitudo consumata. Ibi melior est dies vna q̄ hic mille milia: qꝛ ibi penuria nulla: hic miseria multa. pax rara. cognitio parua. Quid miseri loqui possunt d̄ felicitate suꝑna. quid mortales cape sciunt de eternitate vera ⁊ vita sempiterna. nisi sub quadā caligine ⁊ scripturarū velamine tecta? Gemat ergo aīa fidelis. mūdi circūfusa tenebris. ad gaudia lucis eterne. ad societatē patrie celestis: indesinenter oculū mentis sursū eleuans: vbi xp̄s est in gloria patris ꝑ eterna secula regnans.

Explicit tractatus de disciplina claustralium fratris Thome Kempis.

Incipiunt vel sequunt̄ aliqua notabilia de conuersatione eiusdem.

Hic thomas cognomēto heymergyn id est malleus. qui vere malleus existēs in suis dictis ⁊ tractatibus deuotis ⁊ indeuotis. deuotos ꝑ suos tractatus excitando et ꝑcutiēdo corda eorū ad maiorē deuotionē ⁊ ꝓfectum virtutū ⁊ gratiarū actiōes. sed indeuotis existens malleus videlicet corda eorū excitando ad cōpunctionē ⁊ recognitionē ꝓprie infirmitatis ⁊ imꝑfectionis. ⁊ ad emendationē vite cōpellendo. tentatos ⁊ tribulatos cōsolando ⁊ roborando ⁊ oībus viā incipiēdi ꝓficiendi ac ꝑficiendi ostendendo vt merito sibi ascribendū sit iam illud. qui erudiūt multos quasi stelle imꝑpetuas eternitates. Multum affabilis ⁊ cōsolatorius fuit infirmis et tentatis iste bonus ⁊ deuotus pater ⁊ valde zelosus ꝓ salute animarū ⁊ oēs cupiebat saluos fieri sicut seip̄m ideo scriptis ⁊ ammonitionibus instructionibus. modis quibuscūq; potuit alios etiā secū trahere ad regnum celorū nitebat̄. sicut sanctus gregorius hortatur in quadā omelia ⁊c̄. Et quia in iuentute incepit congregare diuitias scz virtutum: ideo sortitus est nomen bonum. Et illud trenorū tercio impletū est in eo. scz beatus vir qui portauerit iugū dñi ab adolescentia sua sedebit solitarius ⁊ tacebit quia leuabit se super se. quod hoc sit impletū in eo consideratur oīno in tractatibus suis ⁊ ꝑcipue in soliloquio anīe quod cōposuit vbi xp̄s spōsus eius loquit̄ cum anīa eius scz sponse sue ibi consideraꝛ quō sedebat solitarius ⁊ tacebat ⁊ leuabit se suꝑ se ⁊c̄. Iste bonus pater solitus erat dicere quādo fuit cū cōuentu spaciando vel cum alijs qñ sensit inspirationem diuinā qñ sponsus eius scz iesus xp̄s voluit cum sponsa loqui. tunc humiliter petijt licentiam dicendo: dilecti fratres oportet me ire vnus me expectat in cella. et fratres pie an-

nuētes petitioni eius multū edificati fuerūt ⁊ sic impletū fuit in eo illud. Ducā eum in solitudinē ⁊ ibi loquar cum eo. Et ipse thomas ad dñm illud. loq̄re dñe q̄ audit seruus tu⁹. Quid tunc loquebatur dño ⁊ quid loquebātur adinuicem. habemus in tractatu eius de interna xp̄i locutione ad aīam fidelē qui tractatus habet hoc idem p themate in scō capitulo. loquere dñe q̄ audit seruus tuus qō samuel ꝓpheta etiaz dixerat ad dñm q̄ dñs eū vocauerat ⁊c. Itē adhuc multa alia plura de eius vita ⁊ cōuersatione audiui a fratribus illius contētus qui adhuc viuunt q̄ vix millesimā partē enarraui scribēdo. sed quid dicam amplius? Sicut alios docuit ⁊ instruxit dictando ⁊ scribendo sic ipse fecit viuēdo ope impleuit qō sermonibus dixit faciendū

Hic thomas kempis cognomen hūs malleus. natus fuit de ciuitate cui nomē kempis dyoceſ colonien. qui studuit dauentrie in domo fratrū sc̄z clericoz. qui ingeniosus ⁊ docilis fuit et tractabilis. et ideo multū fuit amabilis dño florentio ⁊ eius fratrib⁹: qui postea vocatus a deo p inspirationē diuinā ad seruiendū deo viuenti. acquieuit cito inspiratio nibus diuinis ne sibi ip̄roperaret dñs illud. Vocaui ⁊ rēnuistis. ⁊ illō sibi ꝓtingeret. Vocabis tu me in oſonibus ſ non exaudiā te q̄ rēnuisti vocem meā audire. sed fecit iste thomas kempis sicut scriptū est de sctō andrea: mox vt audiuit vocē dñi vocantis se: relictis oībus q̄ huius mūdi sunt intrauit ordinē canonicoz regulariū qui tunc tp̄is in breui fuerat reformatus. in domū sc̄z in monte sancte agnetis ꝓpe zwollis anno dñi sc̄z millesimo quadringētesimo. Et fuit inuestitus ibidem anno dñi millesimo quadringētesimo sexto. et sic fuit p sex annos ꝓbatus añq̄ inuestir⁹: quia tunc tp̄is fuit consuetudinis q̄ sic ꝓbabant̄ p̄ius. añq̄ inuestiebant̄ tanq̄ aurum in fornace. ideo aurū ꝓbatum fuit: q̄ qui nō est ꝓbatus ⁊ tentatus qualia scit? Et quia acceptus erat deo: ideo necesse fuit vt multis tētationibus ⁊ exercitationib⁹ et humiliationibus ꝓbaretur. vt postea sciret alīs dare remediū sicut in se ⁊ in alīs fuit exptus sepe. sicut et fecit in suis sermonibus et tractatibus

Hic thomas multū p̄fecit in virtutibus de die in diem ꝓficiens addens semp feruoꝛē feruori deuotionē deuotioni virtutē virtuti. ita vt oīs mirabant̄ de eius feruore et deuotiōe et quia multū humilis fuit. ideo ad deo magnā et singularem gratiam meruit habere sicut patet ex dictis eius Item bis supꝛioꝛ fuit et semel ꝓcuratoꝛ. et quia multuz fuit internus ⁊ deuotus: ⁊ ideo simplex in tēpoꝛalibus rebus. ideo depositus fuit ab officio pꝛocuratoꝛis ⁊ insupꝛioꝛē iterū electus. quia sic maioꝛem fructū dictando contēplādo oſonibus insistendo fecit: qō fratres cōsiderantes fecerunt sibi misericordiam eum subleuādo ab occupationibus exterioꝛibus. Anno dñi millesimo quadringentesimo septuagesimo ꝓmo obijt iste deuotus pater thomas kempis. et sic seruierat domino in ordine canonicoz regulariū septuaginta annis in magna austeritate vite ⁊ feruoꝛe spiritus. Et quia multos tractatus scripsit et dictauit in vita. et pauci sciunt quomodo intitulant̄ vel vocant̄: ideo tabulam de eius tractatibus ⁊ libris hic intitulare ⁊ scribere intendo. vt oīs qui legunt vel audiunt possunt scire quot sunt.

Incipit Alphabetum deuoti monachi. eiusdem thome kempis Discipulus.

A Das tuas domine demonstra mihi ⁊ semitas tuas doce me Obsecro te deus meus doce me vias bone vite pꝛo salute anime mee. Magister.

A Ba nescire et ꝓ nihilo reputari. hoc tibi salubrius est et vtilius quam laudari ab hoībus. Benignulus esto omnibus bonis et malis et nulli onerosus.

C Custodi coꝛ tuū ab euagatione. os tuum ab ociosa locutione: ⁊ ceteros sensus tuos ſ rigoꝛe discipline. Dilige solitudinē et silētium: ⁊ inuenies quietem magnā ⁊ ꝓscientiā bonam. Ubi enim multitudo: ibi frequenter strepitus et magna distractio coꝛdis. Elige pauptatem ⁊ simplicitatem ⁊ cum paucis sis contentus: et non facile murmurabis.

F Uge homines et seculi rumoꝛes: quia nō potes satis esse deo et hoībus. eternis ⁊ transitoꝛijs. Gratias age deo semp coꝛde ⁊ oꝛe qualitercunq̄ tibi succedit in grauamine et doloꝛe. Nam deus oīa pꝛouide dispensat in mundo ꝛo et recto iudicio ab eterno. Humilia te in oīb⁹ ⁊ sub oībus. et mereberis gratiā ab omnibus. Eris q̄ deo acceptus et hoībus dilectus. ⁊ dyabolus a te fugiet citi⁹ ꝓpter hūilitatis virtutē sibi valde cōtrariā.

I In omni opoꝛe bono habeas intētionem puram ad placendum deo qui inspecto: est coꝛdis et diligit iustos et puros. Karissimos reputa amicos ⁊ patronos q̄ te p̄emūt et vituperant. Si enim recte sapis ⁊ conside

ras. lucrum inde acquires. Nam prosunt ti/
bi in bono: qui obsunt in malo. Labore et
dolore cum gemitu et fletu acquiritur regnũ
dei: delicijs et honoribus ꝑditur paradisus
Magnum donum dei est pauperẽ esse in
hoc mundo propter xp̃m et infimũ tenere lo
cum.. Magna superbia altum petere gradũ
Ad alta semꝑ diabolus suadet: honores am
bire. fugere despectum. vt cadat ascensor ei⁹
retrorsum. cum breue dominatus fuerit pau
perum. Minima dona pro magno reputa ⁊
eris dign⁹ maiora accipere. Neminẽ sper-
nas nulli noceas: afflicto condoleas. egeno
subuenias. et nunq̃ te extollas. Omne tẽ
pus vtiliter cum deo expendas. nihil enĩ pre
ciosius tẽpore. in quo ꝓmereri potes regnũ
dei imꝑpetuũ. omnibus quoq; te amabilem
benignum ⁊ affabilem sine dissolutione exhi
beas. Omnia bona ad laudem dei referas.
et sine cosilio et deliberatione nihil facias.
Primo semꝑ quere in oꝑe tuo an deo pla-
ceat vel displiceat: nec timore vel amore age
contra conscientiã tuam. In dubijs ad scri/
pturam et obedientiã prelati tui recurre. nec
tibipsi nimis cõfide. Prius disce tacere q̃ lo-
qui. potiusq; velis instrui q̃ docere. tutius ẽ
enim velle latere quã apparere. Quecũq;
ad te non pertinent de his nõ iudices nec te
intromittas vt pacẽ semꝑ habeas Qui cõia
sectatur et singularia vitat. magis diligetur
et citius ad bonũ finem perueniet. Qui tem
pestiue facit quod debet letior postea erit.
Reuertere ad iteriora cordis tui et claude
ostio oris tui: ne vagari incipias ꝑ varia de-
sideria mundi consilio dyaboli. Nocent ma
la audita. tẽtat pulchra visa: turbãt illata vi
tuperia. Recede ergo ab homine iracũdo in-
docto dissoluto. et mane in silentio cum deo.
Sobrius esto in victu modestus ĩ vestitu
prouidus in v̄bis. honestus in moribus. ma
turus in consilio. fortis in aduersis. humilis
in prosperis gratus pro beneficijs. hilaris in
despectibus. patiens in doloribus. discretus
in omnibus agẽdis. Time deum offende-
re in minimis negligentijs ⁊ defectibus tuis
noli presumere in bonis. nec desperare in ad
uersis. Timor dei facit recedere a peccato. ⁊
sollicitat in bono oꝑe. vt bonũ bene fiat. To
tum te deo cõmitte. ⁊ quod tibi est graue fiet
tibi portabile. Pax tua in patientia multa: le
uis est oĩs tribulatio pro vita eterna. Uẽde
deo omnia comota tua ⁊ dabit solatia melio
ra. adueniente gratia in vna hora. Nemo di
tior nemo liberior eo. qui se et omnia deo de
dit ⁊ xp̃m amando emit. q̃ mundum cruce re
demit. Xp̃s sit vita tua lectio tua: medita-
tio tua locutio tua. Ipse desideriũ tuum lu/
crum tuum tota spes tua et merces tua. Si
aliud queris quam pure deum damnũ patie
ris laborabis et requiẽ non inuenies. Ym
nos et psalmos canere monachorũ opus est
et clericorũ quibus congaudent angelorum
chori laudãtes deum iugiter in regno celoꝝ.
Seruire carni mors anime. cibus vermium
nidus demonum. vita pecorum. fomes mor
borum: corruptio corporum. inquinatio mo
rum. perditio bonorum: acquisitio multorũ
malorum dolorum. Seruire deo beatitudo
anime. sanitas corꝑis: prudentia spũs. vita
celestis. Dulces ymnos deo cantat: qui in tri
bulatione sua deuꝫ semper laudat. Initium
et finis omnis boni religiosi: deũ corde ama-
re ore laudare et fratrẽ suũ exẽplo edificare.
Zachee frater descẽde de altitudine secu-
laris scientie: veni et disce in scola dei viam
humilitatis mansuetudinis et patientie: per
quam posses christo docente ad eterne beati
tudinis gloriam secure peruenire. Amen.

Incipit ꝓlogus deuoti viri fratris Thome kempis p̄sbyteri canonici regularis ꝓfessi et defuncti in monte beate Agnetis prope zwollis. in ſmones ad nouicios regulares.

Dilectis ī christo fratribus innocentio simpliciano ac ceteris crucifixi discipulis: sacre relegionis disciplinā diligētib⁹. Frater peregrinus in valle lacrimarū degēs: orōnū vestraꝝ iuuamina humiliter petens. Pax xp̄i in cordib⁹ vr̄is abundet: ⁊ patiētia multiplex vob̄ ⁊ mihi in cruce xp̄i ꝯdonet̄. Sermones q̄s ꝑ modū dulcis collatōis ꝑ nouitijs nr̄is diuersis quidē tēporalib⁹ in vnū collegi: vobis in charitate cōicare pium censui istūq; existimaui. Quis igit̄ incultus sit ſmo. ⁊ materia nō ardua: tñ simplicibus placere cupiens. qd̄ dn̄s inspirauit ⁊ dedit: libēter pijs ⁊ deuotis offero ad legendū. Qd̄ si forte indiscretus ſmo quēpiam offenderit peto vt venia concedat̄ exiguo: atq; in meli⁹ reformet̄. quod absurdū foris sonare videt̄. Et q̄ exēpla sepe plus mouēt audiētes q̄ sola v̄ba: idcirco more bt̄i gregorij instruct⁹. in plerisq; locis post finē ſmonis ꝑ maiori assertiōe exēpla quedā sicut memorie occurrebāt breuiter annotaui. Gratanter fratres accipite q̄ vobis sicut dilectis amicis offero: oretis vt sint oīa ad honorē dei et multorū ꝓfectū. Sciēdū itaq; ꝙ liber iste ꝯtinet ſmōes. xxx. et h3 tres partes. Quarū p̄ma pars cōtinet nouem sermones ad designandū nouē choros angelorū. Scd̄a autē pars continet sermones decem: ad designandū decalogū legis. scd̄m numerū decē p̄ceptoꝝ. Tercia v̄o pars ꝯtinet ſmones vndecim ad designādū statū religiosoꝝ. in renūciatiōe seculi ⁊ baiulatione crucis: secundū cōsiliū nr̄i saluatoris dicentis. Qui vult venire post me abneget semetipsuz et tollat crucē suam ⁊ sequat̄ me.

Explicit prologus.

Incipiūt tituli sermonū prime partis.

De concordia fratrum ⁊ melodia diuine laudis. Sermo p̄mus
De laude bone cōgregatōis. S secūd⁹
De verbis et cōsilijs seniorum humiliter audiendis S terci⁹
De bōis colloq̄is īuicē hn̄dis S quart⁹
De patiētia conſuanda inter desides ⁊ peruersos S quītus
De vigilijs nocturnis contra impunguationem soporis. S sextus
De custodia oris et diligentia operis cū obedientia superioris S septim⁹
De vana gloria cauenda. ⁊ ꝙ soli deo laus ē exhibenda. S octau⁹
De periculo multorum malorum ex multiloquio verborum S nonus

Expliciunt tituli sermonū prime partis.

Incipit pars prima. De cōcordia fratrū ⁊ melodia diuine laudis. Sermo primus.

Ecce q̄z bonum ⁊ q̄z iocūdū: habitare fratres in vnū Dauid sanctus ⁊ vere ꝓpha magnus corā dn̄o. repletus spiritusctō. multos edidit psalmos: quosdā ꝑ auxilij postulatōe in tribulatiōe: quosdā ꝑ gr̄arūactiōe de hostiū liberatōe. ſ raro vel nusq̄ tā bonā ⁊ iocundā edidit symphoniā. sicut in hoc breui cantico graduū declarauit dicens. Ecce q̄z bonū ⁊ q̄z iocundū: habitare fratres in vnū. Oēs enī bonū naturaliter appetunt ⁊ iocunditatē: malū v̄o ⁊ tristiciā refugiūt tanq̄z hoīs infelicitatē. Igit̄ de fraterna charitate ⁊ vnanimitate loq̄ gestiēs tacitis alijs bonis p̄ntibus. specialit̄ deuotōi fratrū ꝯgaudebat: sūptoq; psalterio iocūdo cū cythara ī domo dn̄i p̄cinebat dicēs. Ecce q̄z bonū ⁊ q̄z iocundū: habitare fratres ī vnū Vere fratres nulla maior extat iocūditas in monasterio religiosoꝝ. ⁊ cōgregatiōe fratrū et soroꝝ: q̄z vnanimitas animoꝝ. et cōcordia moꝝ. cum obseruantia regule et statutorum: scd̄m decreta prelatorū et monita seniorum. Sed hanc sanctā ac deo placitā fratrum cōcordiam dyabolus omniū bonorū inimicus oppungnare et infringere non desistit: varijs modis die ac nocte insidias parans ad decipienduz anīas desides ac vagas: ⁊ nunc quidem aperte ꝑ locutiones vanas conturbat: nunc occulte per suggestiones turpes tentat et inquietat: quatenus nonū christi militē a sancto ꝓposito reuocet: aut antiquū discipulum in desideam trahat: aut debilem in murmurationē trudat: aut passionatū in partinatia stringat. Sed contra hos dolos et terrores sathane certat ac triūphat vnanimis cōuentus fratrum multorū: qui nocturnis vigi

lijs incubant. diurnis laboribus insudant: sacris lectionibus intẽdunt: deuotis precibus et psalmoꝝ melodijs insistendo deo iubilãt: et quasi celestibus tubis pariter insonando dyabolũ ꝑsequunt̃. Vehemẽter enĩ eũ affligunt cum ieiunãt. verberant cũ disciplinã recipiunt: calcant cũ veniaꝫ petunt. premũt cũ sẽ humiliant: terrent cũ iesum inuocant. torquent cum mariã nominãt: fugãt cum cruce se signant. vrunt cum crucifixũ adorant: vincunt cum obediũt. artãt cũ in solitudine manent: ligant cum stricte silentiũ seruãt. Vere hec est sctã cõgregatio fratrũ querẽtiũ dñm: querentiũ faciẽ dei iacob: spernẽtiũ mundũ: diligentiũ xp̃m. abnegãtiũ se ⁊ oĩa ꝓpt̃ deũ: certantiũ ꝯtra dyabolum. ⁊ exercitũ eius donec recedat nec iã cito ĩ castra dei redire p̃sumat. Perpẽdite ergo charissimi q̃ꝫ bonũ ⁊ iocundũ est habitare fratres in vnũ: qui in vna domo cõgregati. vnius regule ꝓfessione colligati. sub vno prelato bene ordinati: pariter surgunt ad vigilias. pariter cõueniũt ad horas canonicas: pariter incipiũt cãtare ⁊ legere: pariter nitunt̃ diuinũ officium honorifice cõsummare. O q̃ꝫ gratũ ⁊ cõmendabile collegium ad laudandũ deum precipue dedicatũ vbi sunt tot tube resonantes: quot voces in choro alacriter cantãtes. Sed hec audiẽtes quid dicunt demones religiosos ꝑsequẽtes? Fugiamus inquiũt israhelem. hanc sanctam ⁊ deuotã ꝯgregationẽ: dñs enĩ pugnat pro eis contra nos. Isti enĩ sunt veri israhelite q̃ de egypto ⁊ secula rꝫ vite tenebris egressi. ꝓpter xp̃m parentes ⁊ amicos reliquerũt: et nũc habitu sctẽ religionis induti. deo ꝑpetuose vouerunt. ⁊ cõtra nos militare fortiter ceperunt: ad cõfusionẽ vtiq̃ nostraꝫ et suam gloriã augmẽtandã. Constãter ergo fratres state armati precibus ꝯtra aduersarios salutis vestre. nullius impetũ formidãtes: sed in dño cõfidẽtes gratias agite de beneficijs vobis collatis. pre multis in seculo errãtibus. Non pigeat oĩ nocte surgere ad vigilias nocturnales: sed facto signo abijcite torporẽ ab oculis. euagationem a cordibus: dissolutionẽ a moribus. Eya charissimi attẽdite p̃ntiã xp̃i. angelorum custodiam. reuerẽtiam sacramenti. et reliquias sanctoꝝ: in quoꝝ ꝯspectu statis ⁊ psallitis: licet oculis corporalib⁹ eos non videtis. Cauete diligenter a vanis fantasijs et immũdis spiritibus: ne inueniãt locum intrandi et latendi in vobis. Cito auertite faciẽ vestram a mercatu diaboli: signate corda vestra signo sancte crucis: recurrite ad passionẽ xp̃i erubescite alia cogitare q̃ꝫ verba dei que legitis et cantatis. Incipite mõ celibem vitã ducere cũ angelis: pacẽ ⁊ cõcordiã tenete cum oĩbus: nulli scãdali occasionẽ detis. verbis vel actibus offensiuis. In xp̃i charitate supportate imꝑfectiones infirmoꝝ: nõ tamẽ cõsentiatis vitijs aut querelis eorum. Orate frequẽter ꝓ tribulatis ⁊ tentatis: timete ne vobis similia contingant. aut petora incurratis. Oĩbus aũt exemplũ vere humilitatis. mansuetudinis patiẽtie. taciturnitatis ⁊ obediẽtie exhibete: vt ꝑhennẽ a deo mercedem cum sanctis eius ⁊ electis in celo recipiatis. Si eĩ minimũ gaudiũ cognosceretis: ad oĩa que deo placent cõuolaretis: et ad chorũ vbi diuina et celestia die ac nocte tractant̃ festinaretis. Cum ergo tediũ cordis sentitis ex onere laboris: recolite eterna premia ꝓmissa vob̃ in celis. Unde beatus paulus qui plus oĩbus laborauit: pigros excitando: debiles confortãdo: inter labores ad mentẽ celestia reuocabat dicens. Non sunt cõdigne passiones huius temporis: ad futurã gloriam que reuelabit̃ in nobis. Nũq̃ꝫ poterit dei seruus vinci certamine nec grauari tẽporali labore: qui eterna bona vel mala semꝑ gerit in mẽte Qui ergo desiderat habere cor purũ et quietum: excludat a se om̃e terrenũ cõmodum et humanũ solaciũ. Cito nãq̃ꝫ perdit̃ celestium desideriũ in silentio acquisituꝫ: nisi fuerit cũ omni diligentia ab extraneis rumoribus custoditum. Cenobium monachoꝝ est sicut salsum mare. quod corpora mortua non põt in se retinere: ꝫ statim ad litus putrida proicit sana v̄o et viuida nutrit: atq̃ꝫ ad incremẽtum ꝓducens nitida intuẽtibus reddit. Scitote ergo. q̃ homo carnalis sub vili pãno latens diu se fringere nõ potest: sed aut in se ꝑteporẽ deficit ⁊ a feruore arescit: aut cito recedit. aut recedere cogitat: aut cum murmure manens fetorẽ de se peruerse actiõis ostẽdit. Et quia leuis ẽ corde et dissolutus ore. alios sepe deridet: quia suꝑbus ⁊ iracũdus: cõtentiones inter pacificos mouet ⁊ simplices accusat. Et q̃m radices humilitatis non habet et spinas carnalitatis euellere negligit: idcirco dulces flores castitatis cum fructibus obedientie et charitatis gignere nõ valet. In cõgregatione deuotorũ probant̃ corda multoꝝ tamq̃ꝫ aurum in fornace ardenti: vtrũ desideria eoꝝ ex deo sint. an ex carne cõcepta. Qui enim proprium cõmodũ querunt et cõ

munes labores et obseruantias ordinis ne/
gligenter pretereũt: hi parum in spiritu ꝓfi/
ciunt: ꝫ ad exteriora declinãtes sepe ad pristi
na vicia labunt̃. Quomodo poterit aliquis
diu in disciplina et deuotione ꝑseuerare: qui
contra tẽtationes et passiones viriliter non
pugnat[illegible]: Quapropter dũ parua latent vi/
cia tempestiue adhibenda sunt remedia: ne
vrtice crescentes bona semina premant. Di/
cit nãq; saluator de quibusdam fictis ⁊ tepi/
dis fratribus. in quibus non est feruor spiri/
tualis: sed tantũ exterior apparet habitus hu
milis cuꝫ affectu honoris. Omnis plantatio
quã nõ plantauit ꝯpater meus celestis eradi
cabitur. Et vere qui non edificat domũ suã
supra petrã firmam id est vitam suam super
christum ⁊ veram humilitatem: flante vento
elationis cadit a statu deuotiõis ad exterio
res occupatiões: ⁊ in varias tentatiões dya
boli A quibus malis nos benigne custodiat
iesus christus filius dei. qui verbo et exẽplo
suo docuit nos humiliter cõuersari: ⁊ pacem
cum fratribus sine fictione et dissolutiõe sem
per retinere. Amen.

Explicit sermo primus. Incipit sermo se/
cundus De laude bone congregationis.

f Rater qui adiuuat̃ a fratre: quasi
ciuitas firma. Dilecti fratres no/
tate v̄ba ista a salomone sapiẽter
⁊ ꝓficue dicta: ⁊ tenete ꝑseuerãter
loca vestra in societate bona. Sustinete inui
cem cum oĩ humilitate ⁊ mãsuetudine portã
do onera vestra: ꝓpter multa pericula eua/
denda. ⁊ maxima premia anime vestre a deo
ꝓmerenda. Congregatio quippe bonorũ: est
quasi turris fortitudinis a facie inimici. Ibi
namq; homo securius viuit: vbi a pluribus
iuuatur. ⁊ si interdum ab aliquo tribulat̃: ab
alio rursus consolat̃. Qui bone voluntatis
est et deum querit: inter deum querentes am
plius ꝓficiet. ⁊ firmius stabit. Ibi homo ma
gis in virtute ꝓbatur. ⁊ exercet̃: ibi frequẽter
de negligẽtia arguit̃. Ibi ad ꝑfectiora verbo
⁊ exemplo trahit̃: ibi suam imꝑfectionem cõ
siderare ⁊ lugere cõpellitur. Ibi alterius fer
uore excitatur: alterius humilitate docetur:
istius obedientia mouet̃. illius patientia edi
ficat̃. Ibi verecundatur esse vilior: ibi cõfun
dit̃ inueniri tardior. Ibi iuenit quos timet:
ibi habet quos diligit: et sic ex oĩbus ꝓficit.
Ibi alterius correptio sua fit ammonicio: ibi
alienũ periculuꝫ propriũ efficitur speculum.
Ibi vnus alterius est custodia: ⁊ alius alium
probat in patientia. Ibi homo portat et por
tatur: ibi multa audit ⁊ videt vnde doceat̃.
Ibi regula ⁊ sancta institutio in bono conser
uant: ibi confessio ⁊ disciplina excessus emen
dant. Ibi boni cõmendantur vt meliores fi/
ant: ibi negligentes arguũtur vt referuescãt.
Ibi homo nõ ꝑmittitur torpescere: nec scdm
suum libitum agere. Ibi cogitur spiritui ser/
uire: et carnis desiderijs resistere. Ibi diuer/
sa sũt officia: ⁊ multa exhibent̃ charitatis ob
sequia. Ibi omnia tẽpus habent: ⁊ ad opus
suum quisq; ex obedientia vadit. Ibi nulli
ociari conceditur: sed vnicuiq; mensura ope
ris iniungit̃. Ibi infirmus a fortiore. susten/
tatur: ibi sanus infirmũ visitans christo serui
re letatur. Ibi vno deficiente. alius locũ eius
supplet: ibi sana mẽbra pro debilibus sollici/
tantur. Ibi actiuus pro vacante laborat: ibi
deo vacans ꝓ laborante exorat. Ibi vno le/
gente multi edificantur: ibi singuli ebdoma/
das suas explentes seinuicẽ liberant ne fati/
gentur. Ibi homo habet multos pro se oran
tes: ⁊ in extremis se contra dyabolum prote/
gentes. Ibi tot auxiliarios inuenit quot so/
cios habet: qui sibi in necessitatibus assistunt
Ibi feliciter obdormit in domino: ibi multo/
rum intercessiõibus citius liberatur a purga
torio. Ibi post mortẽ heredes dei seruos sui
vtiq; interdum memores relinquit: quorum
pia studia. sua erit in celo leticia Ibi labor su
us et bona conuersatio obliuionem non acci
piet: sed multis posteris ad exemplum profi
ciet. Ibi sequentes pro predecessoribus suis
orare tenent̃: et dominũ pro benefactorũ be/
neficijs laudare. Ibi quicquid boni agit̃: ad
oĩm ibidem quiescentiũ participationẽ ꝓue/
nire credit̃. Ibi qui adhuc viuunt ꝓ defun/
ctis fratribus solliciti sunt vt a penis soluãt̃
et qui iã cũ xp̃o regnãt ꝓ peregrinãtib⁹ sup/
licãt vt in bono ꝑseuerẽt: ⁊ q̃ adhuc suꝑsunt
ad fratres suos venire desiderant. Ibi singu
lare bonũ fit cõmune: ibi tẽporale trãsit inct̃/
num. Ibi tẽporaliter cõuiuentes: eternaliter
erunt congaudẽtes. Magnũ igit̃ ⁊ iocundũ
bonũ: habitatio multoꝝ deuotoꝝ in vnum.
Qui in sancta cõgregatione vsq; in finem. ꝑ
seuerauerit etiã si imꝑfectus fuerit: ꝓpt̃ mul
torũ orones et merita ꝑfectoꝝ ad beatũ finẽ
deo ꝓpicio ꝑueniet. Qui aũt bonã congre/
gationẽ deserit: quasi extra portũ stabilitatis
et salutis diuertẽs. marinis ꝓcellis se expo/
nit. Qui enĩ de medio cõgregatõis se sepat:
incertũ est vbi adhuc ꝑseuerabit. Finis cito

declarabit: vtrū ex deo an ex passiōe recessit. Manebit ergo in medio sctē cōgregatōis: et manebit tecū dñs. Ipse enī ait. Ego in medio vr̄m sum: sicut qui ministrat. Et ad discipulos inquit Vos estis q̄ p̄mansistis mecū in tentatōibus meis. Si bon⁹ es: mane t edifica alios. Si peccator es t infirm⁹: manevt edificeris ab alijs. Quocūq; aūt preteris, scito q̄m dyabol⁹ tibi aduersabit: t sequet te tua passio etiam si solus fueris t inclusus. Sepe nāq; ex vbis leuib⁹ t habitu curioso exteri⁹ cognoscit stat⁹ mētis q̄d vanitat̄ gerit int⁹.

Exemplum duor̄ fratrum.

v Enerūt aliq̄n duo fratres ad domū cuiusdam nobilis viri t terreni p̄nci pis: p aliq̄ causa monastice vtilitatis. Intuens ergo eos diligēter p̄nceps honestus: cōsiderauit habitū t mores vtroq; extrīsecus Illis aūt recedētib⁹ dixit vir sagax domicelle sue in secreto: nulli tñ palā derogādo. Videbat mihi q̄ vnus istor̄ aut nouit ibi venit aut cito inde recedere velit. At quē dña ammirās ait. Vñ hoc scitis? Rñdit. Ex dissimili veste t gestu in verbis t moribus: cōiecturo differētiā p̄uersatōis. Post breue igit̄ tēpus res latens apparuit foris.

Aliud exemplū notabile.

q Vidaz deuotus grauiter a dyabolo tētatus: exiuit de p̄gregatōe fratrum ad captāda solatia mūdi in ludricis vanis. Relicto igit̄ humili cetu clericor̄: sociauit se frequēter p̄tubernijs laycor̄. Quadā vo die exiens portā ciuitatis cepit cū sodalib⁹ suis p pecunijs ludere: diuq; ludens p̄didit pecunie taxā t q̄d peius est bone p̄sciētie famam. Finito tandē pyramidis ludulo: coactus est soluere debita sine dilationis termino. Recusat itaq; trufatoribus trufam reddere: repugnat fortiter. nitit̄ effugere: spōte nihil soluere contēdit. Cōmoti ergo, lusores t cōgloba ti p̄ter aduersus debitorē p̄fidū tanq; canes rabidi cōtra lupum: clamāt trahūt, verberāt manibus, maledicūt verbis: redde trufator quod debes. Sed cū nō acquiesceret ex actoribus suis: irati nimis redderūt ei multa dura verbera p denarijs paucis. Demū resumpto spiritu: a quibusdā in opidū ē reductus. Mādauit ergo deuotis fratribus patriotis suis obsecrans p̄cibus multis vt eū visitarēt grauatū languor̄ib⁹: recitans cor̄ā eis historiam sue misere passiōis. versa enī erat cythara mundane ludificatōnis: in luctū acerrime afflictionis. Quibus auditis visitāt egrotū beniuoli fratres cōpatiēdo anime afflicte: increpant tñ serioſe erroneū p admisso scelere: dicētes digna eū recepisse verbera iuxta illa euangelica dñi verba. Exi cito in vias et sepes t cōpelle intrare. Si enī inquiūt in p̄gregatione māsisses: tot plagas non recepisses. Tunc multum ingemiscens: fatebat stulte se egisse t peccasse. Idcirco inquit si cōualuero fauento dño me emēdare p̄pono. Multi aūt ex fratribus hec infortunia audiētes timore correpti sunt: t constātiores effecti in melius p̄fecerunt. iuxta illud salomonis. Pestilēte flagellato: stultus sapiētior erit. Bonū est ergo in domo cū fratribus manere et a societate seculari abstinere: et sine cōsilio prelati nil attētare: nec exitū p licentiā exor̄re fraude vel prece. Nam sepe penitet in fine: q̄d male acquirit̄ p̄pria voluntate. Qui vult p̄ficere et in cōgregatiōe perseuerare: debet apertus esse prelato suo in cōfessione: fidelis in opere verax in sermone. Debet inter fratres esse verecundus humilis tacitus quietus: pius moderatus patiens gratus t obsequiosus. Ista faciunt deo carum: hominibus amabilem et nulli onerosum.

Aliō exēplū de q̄dā clerico sepe euagāte.

Clericus quidā in p̄gregatōe fratrū
c studij causa habitabat q̄ p recreatōe querēda sepe ad amicos diuertit: sepe etiaz loca et domos religioſorū visitauit. Dixerūt q̄ ei fratres t cōstudētes socij sui: timētes sibi periculū ex frequēti discursu imminere. Si vis in bono statu p̄seuerare: noli extra domū tā sepe vagari: caue amicos visitare: t familiaritates feminarū. Cū q̄ sepi⁹ t serio se a multis āmonit⁹ esset: t prauā p̄suetudinē nō resecaret: tandē tentationē crescēte sctām nō resecaret: tandē tentationē crescēte sctām societatē reliquit: et ad amicos rediens vxore accepta totus secularis t vagus effect⁹ est.

Explicit p̄mo secūd⁹. Incipit tercius. De vbis et cōsilijs senior̄ humiliter audiendis.

+ Interroga patrē tuū t annūciabit
i tibi. maiores tuos t dicēt tibi. Dilecti fratres audite libēter saluta/ria monita senior̄ vestror̄: et nolite esse prudētes apō vosmetipsos: ne incitatis in laqueū dyaboli t scādalū anie vre acq̄ratis. Nolite altiora q̄rere: nec curiose alior̄ facta p̄scrutari: sed q̄d velit deus t q̄d p̄miserit seruare: omni tēpore cogitetis. Dixit quidā deuotus religiosus. Qui de oīb⁹ alienis tacet: de omnibus pacē habet. O p̄ciosum

verbū vtile ⁊ semp aīo retinēdū. Quāto em̄ ꝙs latius foris extēdit: tanto intus minorat. Nemo ḡ alios inspiciēdo se negligat: ꝫ ante oīa curā sui gerēs de reliqs taceat: q̄ ad eius ꝓmissionē nō spectāt. Idcirco q̄libet intern⁹ esse cupiēs cum psalmista dicat. Alia mea in manibus meis sp: ⁊ legē tuā nō sum oblitus. Quicūq; voluerit in spū pficere: det se sepi⁹ ad oronē ⁊ silētij secretū: caueat multas q̄sti ones ⁊ fabulatōes lōgas texere: ꝫ potius cū sctō dauid deuote oret. Dñe ad te ꝓfugi: doce me facere volūtatez tuā. Si queritis q̄ sit volūtas dei, rndit btūs paulus plane ac lucide oībus nobis. Hec est volūtas dei: sctīficatio vra. Que est sctificatio ista: nisi abstinere a malo ⁊ exercere se q̄tidie in bono? Si ignoratis q̄d deo magis placeat ⁊ q̄d vtilius agere debeatis: ite incūctāter et interrogate diligēter a plato vro, aut a seniorib⁹ magis exptis: ne ꝓtingat vos in ꝓpio sensu abundare ⁊ errare. Que est causa q̄ tā multi a p̄ma deuotōe tepescūt: ⁊ tam parū i veris virtutibus ꝓficiūt? Quia ꝓchdolor a sctō pro posito pauptatis ⁊ simplicitatis q̄d a senioribus acceperūt ⁊ didicerūt paulatim recedūt ⁊ potius ꝓprias inclinatōes sequunt: ⁊ nouas ꝙētitias fingūt. simplicia ⁊ humilia abhorrēt, familiaritates hoīm querunt: sciam suā ostēdere appetunt: ⁊ sup seniores etiā doctos se arbitrant. Et vtinā nouicioꝝ humilia exercitia iterū apprehēderent: ⁊ paruā ammonitionē gratāter accipēt. Frēs. nemo erubescat a seniorib⁹ erudiri: nemo spernat a minoribus edificatiōis verbū audire: q̄ hō est humilitatis cōmēdabile signū: hoc spūalis ꝓfectus est valde bonum p̄sagiū: iuxta illud salomonis ꝓuerbiū. Audiēs sapiens sapientior erit: ⁊ intelligēs gubernacula possidebit. Qui vult sapiēs esse ⁊ doctus reputari anteq̄ audiat ⁊ discat: diu stultus inē sapientes remanebit. Prouerbiū veridicum est. Qui nō vult audire magistrū vt bonus discipulus: hic cū discolis verberabit vt asin⁹ rudis. Considerate iam ꝙsequēter ex scripturis vtriusq; testamēti sctōs pres ⁊ doctores ꝓphetas ⁊ aplicos viros scia ⁊ virtutibus p̄claros: q̄ solliciti fuerīt tam in vita q̄ in morte instruere filios ⁊ subditos suos: q̄ mlta secreta dei p̄dixerūt eis de futuris ⁊ celestibus bonis sub diuersis figuris ⁊ parabolis: q̄tenus oēs auditores suos benuolos redderent ad obseruātias legis: ⁊ cupidos facerent ⁊ oia diuina ꝓmissa tam p̄tia q̄ futura ꝓcipienda. Moyses em̄ doctor et legislator p̄cipu⁹ sic ait. Audi isrl̄ p̄cepta ⁊ iudicia q̄ ego doceo te: vt faciēs ea viuas. Non addetis ad verbuz q̄ loquor vobis, neq; auferetis ex eo ⁊ docebis ea filios ac nepotes tuos. Et rursum in alio loco. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua: et ex tota fortitudine tua. Erunt q; verba hec que ego p̄cipio tibi hodie in corde tuo: et narrabis ea filijs tuis: ⁊ meditaberis sedens in domo tua ⁊ ambulans in itinere dormiēs atq; consurgens. Et ligabis ea quasi signū in manu tua: ⁊ mouebūt inter oculos tuos: scribesq; ea in lumine et in ostijs domus tue. Ecce q; sancta mandata ac religiosa exercitia diuine doctrine ꝓposita sunt nobis ꝙ moysen: etiā cūctis fidelib⁹ digne imitāda. Post moysen sanctū surrexit yosue in loco eius fidelis minister electus ex milib⁹: cui dixit dñs. Sicut fui cū moyse: ita ero ⁊ tecū. Confortare ⁊ esto robust⁹ valde: ⁊ custodias ⁊ facias oēm legem quā p̄cepit tibi moyses seruus meus: nec declines ab ea ad dexterā vel ad sinistrā. Et q: moyses posuit sup eū manum suā meruit bñdictionē diuinā: ⁊ repletus est spiritu sapie q̄ maxime necessaria est ꝓ bono regimine in ciuitate ⁊ multitudine: et obedierūt ei filij isrl̄ sicut moysi iuxta ꝓceptum dñi. Hec audiens quilibet frater nouicius vel ꝓfessus, debet trahere vtile exēplū ad seipsuz obediēdo humiliter p̄lato suo aut seniori fratri ꝓpter deū: vt mereat habere bñdictionē celestem: ꝓpter humilitatē suā ⁊ obedientiā ꝓmptam. Nam humilis obediētia specialē mereat a deo gratiā: ⁊ defendit a multis dyaboli laqueis: ⁊ excusabit in iudicio de malis sibi obtectis ⁊ offensis. Idcirco rogo vos iuniores audite hūiliter seniores q̄ hūt longaz experientiā in multis: q̄ diu portauerūt in ordine p̄dus diei ⁊ est⁹: sepe corpe fatigati sepe mēte afflicti. Quos de⁹ fortit ꝓbauit i camino pauptatis tanq̄ aurū in fornace ignis: ⁊ post lōgā inediā ⁊ angustiā cordis ꝓsolat⁹ ē eos sepi⁹ gaudio spūsctī ⁊ dulcedie sacri: sicut olim i desto filios isrl̄ pauit māna celesti. Legit in ꝓmo libro regū q̄ samuel car⁹ deo ⁊ hoīb⁹. cū adhuc eēt puerul⁹ a sctā mre sua anna deo oblat⁹ ē ⁊ heli sacerdoti ad erudiēdum cōmēdatus: quatenus eius magisterio a puericia assuesceret deo in tabernaculo altaris humiliter seruire: ⁊ ꝝm legez dei bonis moribus ad altiora ⁊ sacratiora capiēda paulatim ꝓficeret. Qō ⁊ factum est deo feliciter

annuẽte. Qui in oĩbus agẽdis ⁊ cõsulendis sacerdoti suo tanq̃ vicario dei studuit incũctante: obedire: vt nec ad dormiendũ quidẽ sine eius licẽtia ire p̃sumeret. Nam trina vice a dño in nocte vocatus: statim de lectulo surrexit. Et q̃ diuinã reuelationẽ adhuc ignorabat: ad notã sibi sacerdotis p̃sentiã ꝓmptulus cucurrit: ⁊ vocẽ quã audiuit iudicio prelati sui exposuit: plus credens industrie senioris ac cõsilio sacerdotis: q̃ sue innocentie q̃ de facili poterit in secretis dei decipi aut maniter eleuari. O qualis hic erit puer ĩ futuro qui tam obsequiosus ⁊ obediens fuit seniori in vite p̃mordio. Certe crescente etate: cõcreuit ⁊ altioris reuelatiõis gratia: vt post mortem sacerdotis sui iudex fieret totius populi ⁊ ex illusione dũi reges vngeret: ⁊ virtute orationis potentiã inimicoꝝ debellaret. Cognouerũt em̃ oẽs a dan vsq̃ berſabee: q̃ fidelis samuel propheta esset dñi. Qui sepius conuocans populum ⁊ dei beneficia q̃ plurima memorãs: redarguit eos de stulta ydoloꝝ cultura: ⁊ de magna ingratitudine eoꝝ post tanta bñficia data. Et q̃ deũ sepius offenderant: ideo grauissime ab hostibus castigari meruerũt. Deinde ad sacre legis obseruantiam sollicite reuocat oẽs errãtes: ⁊ ait. Auferte deos alienos: ⁊ p̃parate cordа vr̃a dño: ⁊ seruite illi soli: ⁊ liberabit vos de manib⁹ inimicorũ vestrorũ. Dauid quoq̃ rex potẽs ⁊ sanctus a samuele oleo sctõ in p̃ncipẽ ꝓlĩ vnctus: cũ plurib⁹ annis israheliticũ regnũ strẽnue gubernasset: ante mortẽ suã vocauit ad se salomonẽ filium suũ: p̃cepitq̃ ei dicẽs. Ego ingrediar viã vniuerse terre: cõfortare ⁊ esto vir. ⁊ obserua custodias dñi dei tui: vt ambules in vijs eius. ⁊ custodias cerimonias eius⁹ ⁊ p̃cepta eius. ⁊ iudicia ⁊ testimonia sicut scriptũ est in lege moysi. Rursus ĩ psalmo quodã spũsancto afflatus. pp̃m sibi cõmissum erudiẽs ⁊ ad diuinũ cultũ exhortãs orat ⁊ dicit. Attẽdite populе meus legẽ meã inclinate aurẽ vr̃am in verba oris mei. Quã ta mandauit patribus nr̃is nota facere ea filijs suis: vt cognoscat generatio altera. Filij qui nascent ⁊ exurgent ⁊ narrabũt filijs suis vt ponãt in deo spem suaz. ⁊ nõ obliuiscant operũ dñi: ⁊ mandata eius exquirant. Ecce q̃ deuota ammonitio glorioſi regis: ad custodiam sacratissime legis. Salomon q̃z sapiẽtissimus regũ paterna vestigia sequẽs: inter multas ꝑuerbiorũ sententias iuuenes sic instruẽs ait. Audite fili disciplinã p̃s: et attendite vt sciatis p̃udentiã. Donũ bonũ tribuã vobis: legẽ meã ne delinquatis. Nam ⁊ ego filius fui p̃ris mei tenellus ⁊ vnigenitus coraz matre mea: ⁊ docebat me atq̃ dicebat. Suscipiat verba mea et coꝝ tuũ custodi p̃cepta mea ⁊ viues. Posside sapientiã possi de p̃udentiã: ne dimittas eam ⁊ seruabit te. Ecce q̃ vtilẽ doctrinã tradit sapiẽs iuuenibus ⁊ p̃cipue vobis nouicijs scolã dei ingressis: quatenus deo fauẽte in virtutibus vsq̃ in senectam ꝓficiatis. Legit etiã in libro primo machabeorũ de mathathia viro clarissimo ⁊ emulatore legis ꝓstantissimo: quia zelo dei inflamatus ⁊ diuino auxilio atq̃ humano potenter accinctus impios ac desertores paterne legis de finib⁹ suis expulit: ⁊ neglecta patrũ p̃ioruz statuta ad sanctam deo placentẽ obseruantiã decenter ꝓ viribus reformauit. Qui nihil aliud in cunctis bellicosis actibus suis p̃tendit: nisi vt honor dei et cultus in sacris legibus firmissime starent: ⁊ p̃ris desolatus deo seruiẽdo felici pace gauderet: atq̃ summa exultatõe deum omnipotentẽ cordibus sinceris colent: ac vocibus iocundis iugiter collaudaret. Hic tandẽ post multa inclita bonorũ operũ gesta moritur⁹ ⁊ paterna charitate de futuris sollicitus ne bonũ pio conamiue inceptũ p desidiã deperiret: cõuocatis ad se filijs ⁊ amicis zelus dei habẽtibus cõfortauit corda eorũ sermonib⁹ optimis cũ multis sctoꝝ p̃cedentiũ exẽplis: ⁊ ad pseuerantiã boni status iam incepti singulos strẽnue exhortãs ⁊ depcans ait. Nũc ergo o filij emulatores estote legi: ⁊ date animas vr̃as ꝓ testamẽto patrum. Memẽtote operũ patrũ q̃ fecerũt in generationib⁹ suis. ⁊ accipietis gloriã magnã ⁊ nomẽ eternum.

Saluator q̃z nr̃ dñs ihs xps pacto p passionẽ ⁊ crucẽ suã redẽptiõis nr̃e misterio p⁹ beatã resurrectionẽ suã aparẽs frequẽter discipulis suis. inter mlta sacrata verba q̃bus eos sapiẽter ⁊ exp̃sse instruxit: h̃ finaliter ⁊ salubriter intulit. Euntes ait in mũdũ vniuersũ p̃dicate euãgeliũ oi creature: ⁊ docete oẽs gentes seruare oĩa quecũq̃ mandaui vob. O felix ⁊ meritoria obediẽtia: q̃ nil aliud cogitat q̃ bñplacitũ ⁊ volũtatẽ p̃ris celestis desideranter implere. O q̃ sctã ania q̃ nitit se resignare: ⁊ totã vitã suã moribus xp̃i ꝓformare. Vere optimũ exẽplũ bñ viuẽdi relict oĩbus nobis ihs xps. Ipse magister omniũ: ipse liber ⁊ regula religiosorum: ipse conuentũ monachorum: ipse textus et glosa decretorum.

Ipse forma vite clericorū: doctrina laicorū: lucerna fideliū. letitia iustorū. gloria angelorum. finis ⁊ cōsummatio oīm desideriorum sctōꝝ. Legit etiā in actibus apl̄orū de beatissimo paulo apl̄o. q̄ in initio cōuersionis sue vox celestis dixit ad eū. Surge ⁊ ingredere ciuitatē: ibi tibi dicet quid te oporteat facere. Qui statim surrexit ⁊ voci dei obediuit: factusq̄ est sctūs et magnus p̄dicator in orbe terrarū: q̄ prius fuerat p̄secutor ecclesiarū. Hic pfecte abrenūciatiōis exemplū ostēdit oibus religiosis: p̄cipue tū obediētie formā reliquit nouiter cōuersis: vt oī hora cum paulo dicant. dñe quid me vis facere. Et sic tunc de subita cōuersione eius stupebāt oēs qui eū nouerāt: ita ⁊ nunc mirant et gaudēt de eius doctrina cuncti mūdi sapientes. vbicunq̄ xp̄s fuerit noīat⁹. Idcirco diuina charitate accēsus: oēs ad amorē xp̄i hortabatur dicens. Imitatores mei estote charissimi: sicut ⁊ ego xp̄i. De q̄ in actibus apl̄orū scribit: q̄ cū barnaba ad p̄dicandū gētibus verbū dei missus fuit ⁊ plures ad fidē xp̄i cōuertit. Post aliq̄t autē dies dixit iterū ad barnabā paulus. Reuertentes visitemus frēs p̄ vniuersas ciuitates in quibus p̄dicauimus verbū dñi quō se habeāt: vtrū p̄ficiāt an deficiant in bonis inceptis. Et iterū. Paulus vocato syla p̄ socio ad p̄dicandū ydoneo. p̄ambulabat syriē ⁊ cilicię confirmās ecclesias: p̄cipiēs seruare ⁊ custodire p̄cepta apl̄orū ⁊ seniorū. Ecce frēs iam multa bona audistis q̄ solliciti fuerūt scti viri tribus suis docere filios suos et subditos vt ambularēt in sacris dei p̄ceptis: q̄ sctē cōuersatōnis exempla etiā reliquerūt posteris suis: q̄ ipi prius a patribus ⁊ senioribus frequēter audierūt ⁊ didicerūt. Sic ergo ⁊ vos charissimi tanq̄ nouelle oliuarū plantati in domo dñi. state in obedientia et disciplina claustrali: tenete traditiōes seniorū ⁊ statuta capli generalis: diffinitores ordinata diuina inspiratōe p̄ salute vr̄a. Fratres accipite monita p̄latorū vr̄orū: ⁊ patienter sustinete correptōes eorum q̄ melius ē q̄ ipsi vos modo corrigāt: q̄ diabolus grauius in futuro vos puniat ⁊ desudat. Si enī nunc p̄pter xp̄m hūiliter cōsiliis seniorū acquiescitis: ⁊ p̄pria⁊ sapiam relinquitis: tūc magnā pacē habebitis: ⁊ per gratiā xp̄i eternā beatudinē recipietis Amē

Explicit sermo tercius. Incipit quartus

De bonis colloquiis iuicē hūdis

Vi enim sunt duo vel tres cōgregati in nomine meo: ibi sum in medio eorū dicit dominus. Attendite dilecti fratres p̄sentiam christi in omni loco vbicunq̄ conuenitis siue ad orādū siue ad laborādū: ne ali⁹ aliū impediat: aut verbo vel signo leuitatis offendat Si ergo data licētia loqui interdū vobis liceat: sit sermo de deo ⁊ deuotis matertijs ex scripturis sctis: q̄ vos edificēt i virtutibus ⁊ cōsolent in aduersis. Sic fecerunt olim scti p̄res in egipto: qui cōuenerūt piter p̄ cōsilijs ⁊ remedijs in tentationibus superandis. De seculi vo rumoribus ⁊ varijs hominū statibus loqui caueatis: nec aliquē secularez temere iudicetis: qm̄ deus iudicabit oēs iniqua agētes. Nulla igitur cura vobis sit de tpalibus rebus cogitare. nec inde fabulari: ꝫ tm̄ de spūali p̄fectu in virtutibus ⁊ de remedijs viciorū vr̄oꝝ. cōmittatis oia exteriora ⁊ negocia domus deo regēda ⁊ p̄latis vr̄is disponēda: qui rōnez reddēt in iudicio de sibi cōmissis. Vos estote pacati ⁊ grati ō ministerio q̄diano vobis exhibito. p̄tenti stipēdijs vr̄is i victu ⁊ vestitu moderato: nō curiosa nō superflua. nō recētia. non molliora querētes: ꝫ sicut boni simplices filij dei sine querela ⁊ disceptatōe inter frēs p̄uersantes: indignos vos oibus his bñficijs ex hūilitate reputetis. Feruear mens vr̄a in celestis regni desiderijs: ⁊ in deuotis exercitijs. alius aliū p̄ire conet: ⁊ p̄ter xp̄m ⁊ hunc crucifixū nil scire nec cogitare libeat q̄tenus oia secularia ⁊ carnalia ex amore ⁊ cōdolore crucifixi in nauseā vertāt: ⁊ p̄nie labor breuis ⁊ facilis vobis appareat: ⁊ disciplina regularis vite in dulcedinē ⁊ bone cōscie iocūditatē p̄ singulos dies p̄uertat. Tunc enī xp̄s vobis orātibus ⁊ colloquētib⁹ inter vos p̄morabit docēs vos frena despicere. ⁊ amare celestia ⁊ p̄tra diabolicas tentatiōes fortiter certare ⁊ ad passiōes carnis refrenare. Quare cū venistis de seculo: nisi vt tota spes vr̄a esset in deo ⁊ cor sursū in celo. Quia q̄ elegistis renūciare seculo. ⁊ seruire xp̄o in mōasterio: fugite hoies seculares. relinqte amicos carnales q̄ p̄nt vos in deuotōe vr̄a impedire ⁊ ad nociua desideria fabulādo trahere: nec aliquē fructū aie vr̄e p̄ferre. Quanto rarius ⁊ breui⁹ loq̄mini hoib⁹: tanto securius ē p̄ custodia cordis ⁊ oris. Est multū p̄ honore vestro ⁊ fama ordinis si p̄o reuerentia hospitum in p̄sentia eorum verecundi ⁊ taciturni appareatis: plus enim edificabitis bonis moribus: q̄ curialitate sermonis. Ex vno indiscipli-

nato verbo arguũt vos leuitatis⁊ imp̃rudẽ
tie:⁊ sub habitu religionis cõiecturãt vulpẽ
latere⁊ ouẽ se fingi. Pauci igit̃ sint sermões
vñi vtiles⁊ circũspecti:q̃ verbũ ociosum nõ
erit impunitũ apud deũ. Pro h̄ cauẽdo silẽ
tiũ est amandũ ⁊ seruandũ:⁊ a sctis patrib⁹
antiq̃s ⁊ modernis p̃latis nr̃is i religione sa
lubr̃iter institutũ. In nullo deniq̃ statu ⁊ or
dine stabit pax ⁊ disciplina:si nõ assit cẽsura
silẽtij q̃etis amica:q̃ est deuotõis nutrimẽtũ
ꝓtent õis obduratio. vanitatis fuga. In silẽ
tio discatis:q̃liter ⁊ cui loq̃ debeatis. Ex va
nis verbis fit animus vagus ⁊ lubricus: vix
valẽs ad interiora sua redire post lõgos ge
mitus ⁊ fletus. Ex diuinis ꝙ colloquijs na
scit̃ amor dei. edificatio ꝓximi: odiũ mundi
desiderium regni celestis: dolor de pctis. fer
uor charitatis. refrenatio cupiditatis. et re/
nouatio totius interioris hominis in specu/
lo sctissime vite nr̃i saluatoris. Ipse em̃ adest
se dignat̃ de se loquẽtibus: ꝑpe est oĩbus se
inuocãtibus. Excitat verbo sctõ torpentes.
cõfortat debiles: adiuuat fortiter dimicãtes.
coronat vincẽtes: terret p supplicia. hortat̃ p
exẽpla bona: consolat̃ p dona ꝓmissa: letifi-
cat tpali gr̃a gratis data: btificat eterna celi
gloria manifestata. attestãte psalmista. Sa-
tiabor inq̃t cũ apparuerit gloria tua. Tam pi
us ⁊ misericors est ih̄s: taꝫ dulcis ⁊ mitis est
xp̃s: vt si q̃s ei locũ i corde p̃parauerit: absq̃
dubio lumẽ gr̃e sue libẽter illi oñdet: et cũ eo
cenabit. Si solus est ⁊ legit aut orat: ih̄s vult
esse tercius. Nec vacua erit peticio istorũ in
noie iesu ꝓgregatorũ. q̃ bona fide humiliter
⁊ deuote supplicãt: si tñ in oĩ re quã petunt et
desiderãt eius bñplacitũ querũt. ⁊ sue ꝓprie
volũtati renunciãt: illud gratissimũ xp̃i ver
bum dicẽtes. Pater nr̃ mea volũtas: ꝑ tua
semꝑ fiat Amen.

Explicit sermo quartus. Incipit quintus
De patiẽtia conseruanda in ter desides ⁊
peruersos.

D Icite pusillanimes ꝓfortamini: ⁊ no
lite timere. Dilecti frẽs nõ turbemi/
ni si interdũ cõtingũt aliq̃ in religio
sis defectuosa q̃ vobis displicẽt: aut si aliqui
recedũt a ꝓgregatõe bonorꝫ: vel si tepidi cõ/
uersant̃ cũ eis ꝓpter tentatiões dyaboli q̃s
q̃tidie in dei seruitio patiunt̃. Nã h̄ tristicia
hũane fragilitatis tentamẽta etiã ꝓtigerunt
añ tpa nr̃a: sicut de multis sãctis ⁊ religiosis
viris legit̃: qui iã in toto orbe a multis hono
rant̃. Nos quidẽ fragiles sumus. ⁊ ad ma/
lum ꝓclivi: ideo necessariuꝫ est nr̃os p̃auos
mores p statua artari: et q̃si indomitos pul-
los ad stipitẽ sctẽ crucis p noie ihesu ligari:
ne ꝑm ꝓpria desideria viuẽdo declinemus a
via recta sctorꝫ: qui p angustã portã intraue
runt ad regnũ celorũ. Oremus ergo ꝓ invi/
cem vt deus adiuuet nos ⁊ cõfortet in oi tri-
bulatõe ⁊ tentatione nr̃a: ⁊ custodiat ab infe
statõe ⁊ deceptõne inimici: qui vbiq̃ circuit
querẽs quẽ deuoret: quasi arte aliquẽ de me
dio ꝓgregatõis trahat ad seculũ ⁊ de seculo
ad infernũ. Ibi nulla est redemptio ꝑ sempi
ternus horror inhabitat: ibi aie querũt mor/
tem ⁊ nõ inueniũt: ibi cruciat̃ die ac nocte in
igne ⁊ sulphure: q̃ hic modicã agere pniam
noluerũt: ⁊ tp̃us suũ tam vane ⁊ infructuose
expenderũt. Frẽs nõ queramus quietẽ ⁊
cõmodũ carnis sicut seculares: ꝑ laborem et
dolorem ꝓ pctis: resistamus vicijs sepe ieiu
nando orãdo legẽdo meditãdo. Certe non
habebimus pacẽ ⁊ quietẽ sup terrã vbicũq̃
fuerimus vel etiã preximus ꝓ solatio habẽ-
do: vel ꝓ tedio releuãdo: aut ꝓ laboris one
re diminuẽdo: nisi cõuertamus nos ad xp̃m
p oronẽ ⁊ ꝓtritionẽ pctorꝫ: cũ firmo ꝓposito
agendi semꝑ pniam: vt possimus p hunc le-
uem laborẽ ⁊ breuẽ dolorẽ eterni ignis eua/
dere penã. Pax nr̃a ⁊ quies bone vite est in
multa patiẽtia ꝑm vitã xp̃i ⁊ exempla sctorꝫ
nõ in longa fuga p loca arida: nec in nauicu
la p flumina transmarina. Jonas ꝓpheta
fugere voluit a facie dñi: nauẽ ascẽdit sed ni
hil ei ꝓfuit. Tradidit se sopori. quietẽ quesi
uit: ꝑ non inuenit. Latere se credidit. ꝑ deus
absconditũ ꝓdidit: tẽpestatẽ mouit et mare
turbauit. Tunc dormientẽ naute excitãt in/
crepant ⁊ in aquã p̃jciũt qui mox a pisce de
glutitus q̃si fugitiuus ⁊ inobediẽs in ventre
ceti ꝓ culpa incarceratur. Clamauit ergo in
arto carcere clausus: orauitq̃ dñm vt libera
retur de tantis piculis maris ⁊ angustia pi/
scis. Tandẽ vo oĩ hũano auxilio destitutus
cognouit in afflictõe sua q̃ manus dei effu/
gere impossibile est: ⁊ diuinis obedire p̃ece
ptis tutissima aie salus. Non ergo fugiam⁹
labores ⁊ angustias ꝓ salute nr̃a in religio/
ne suborꝫ ꝙ q̃bus antea nesciebamus: sed
stem⁹ firmit̃ certem⁹ virlit̃ obediam⁹ festinã
ter: oremus frequẽter. laborem⁹ diligẽter. ta
ceam⁹ libẽter. Sustineam⁹ nos ꝓpter xp̃m
patiẽt̃ sicut oẽs sct̃i fecerũt q̃ grauiora ꝑpes/
si nũc gaudẽt i celis ⁊ dicũt. Trãsiuim⁹ p a-

quã ⁊ ignẽ: ⁊ eduxisti nos in refrigeriũ sem/
piternũ. Inter multa picula versamur. ⁊ qui
tentãt nos ⁊ vexãt nõ dormiũt nec q̃escũt: ꝑ
querũt nos decipe ⁊ a bono incepto impedi
re. Nõ tñ desperem⁹, nec orare ⁊ clamare ad
xp̃m cessemus: etiã si tepidi ⁊ aridi sepi⁹ fue/
rimus ⁊ p̃ angustia cordis ignoram⁹ q̃d age
re debeam⁹: q; forte ꝓbat nos de⁹ in paucis
si vere eũ diligim⁹ nõ verbis tñ ꝑ factꝫ ⁊ pla
gis. Igit̃ surgẽtibus vẽtis duris nõ retroce
damus: ꝑ man⁹ ad remos ponam⁹: arma spi
ritualia arripiam⁹, animũ tristẽ erigam⁹, de
nouo incipiam⁹: ⁊ multo fortius q̃ fecimus
ꝓtra carnẽ, cõtra mũdũ, ⁊ ꝓtra dyabolũ cer/
tare studeam⁹. Quãta em̃ durior pugna: tã
to gloriosior corona: ⁊ quãto frequẽtior vexa
tio tribulãtis: tanto laudabilior virtus patiẽ
tis. Multũ impedit pusillanimitas cordis.
cito amittere ꝓfidentiã in aduersis: neglige/
re scñ. ꝓpositũ. reuoluere seculi statũ. imа/
ginari amicoꝝ p̃sentiam. sociorũ pẽsare iocun
ditatẽ: q̃ oĩa sunt vanitatis ⁊ fatuitatis: sicut
finis repẽtin⁹ oĩs delectatõis ⁊ honoris ostẽ
dit: vita nr̃a frẽs ⁊ religio ꝑ deo assumpta i
q̃tidiano certamine ꝓsistit: scz ꝓtra vicia cer/
tare q̃ oĩ loco ⁊ tpe in choro ⁊ dormitorio. in
silentio. in labore nos psequunt̃ ⁊ tentãt. vti
nã nõ vincãt. Ideo non mirũ si interdũ labi
mur et vulneramur: si leuiter offendimus et
offendimur in verbis in factis ꝓp̃ijs vl̃ alie
nis. Homines sumus nõ angeli: mortales sum⁹
⁊ fragiles pctõres: exules sum⁹ ⁊ pegrini nõ
ciues celi: instabiles ⁊ ꝓni ad vicia: nondũ ꝑ
fecti in gr̃a. nec beati in gloria. Ista conside
ratio hũiliare nos debet. nõ eleuare in super
biã mentis: ꝑ ꝑ ꝓp̃riã fragilitatem inducere
ad spem diuine miscõie ⁊ pietatis: sine q̃ ni/
hil boni incipe valemus nec pficere dño at/
testante q̃ ait. Quia sine me nihil potestis
facere. Propria nanq; fragilitas nos maxie
p̃mit: ꝑ diuina inspiratio ac celestis visitatio
deficiẽtes iterũ erigit: ⁊ ad bñ operandũ cõ/
fortat: atq; ad sustinendũ quecũq; imꝓuisa
sa sup nos veniũt: benigne ꝑ vtilitate salu
tis nr̃e ordinat: ⁊ iusto occultoq; iudicio oĩa
dispensat. Ipse em̃ cura est de oĩbus nobis:
ab initio vite vsq; ad finez mortis. Qui eni
fecit nos nõ dereliquet nos si eũ nõ relinqui
mus: ꝑ faciet cũ tentatõe ꝓuentũ vt possim⁹
resistere. ⁊ molestias eius sustinere. Dicam⁹
ergo cũ sctõ in psalmo: qñ impugnamur ab
inimico maligno. Adiuua me dñe de⁹ meus
ne derelinq̃s me. Et iterũ cũ tota mẽtis fidu
cia clamemus ad xp̃m in celis. Oculi mei sp
ad dñm: qm̃ ipe euellet de laqueo pedes me
os. Pax vera ⁊ pfecta reqes est in celo nõ in
terra: q; hic oĩa lũt in motu ⁊ timore ⁊ freq̃n
ti p̃ssura. Igit̃ fortis patiẽtia nobis sũme ne
cessaria est in hac fragili vita: q̃ nõ est nisi q̃
tidiana luctatio ꝓtra vicia. Siue em̃ hõ fue
rit i domo ꝓp̃ria siue aliena siue inter notos
aut familiares amicos: cito sibi obuiabit qõ
displicet aut ꝓturbat aĩe quietẽ nullibi tutã
Ponat ꝑ quilibet se ad patientiã sicut meli⁹
põt: ⁊ patiẽter portet quecũq; deus pmiserit
⁊ sic ampliorẽ pacẽ habebit. Si ab aliquo le
sus ⁊ vituꝑatus fuerit: vincat superbiã suã. et
discat pati ꝓtumeliã: et inueniet apud deum
gratiã magnã ⁊ gloriã eternã. Doleat se pec
casse ⁊ minus patiẽter ꝓtemptũ sui tolerasse
⁊ de oĩbus offensis hũiliter veniã petat: ⁊ de
us libẽter oĩa sibi dimittet. Dilecti frẽs nõ
desperetis. nec mala malis adjiciatis: ꝑ stati
qñ ꝓscia vos accusat ad ꝓfessionis remediũ
festinetis. Solus deus est: in quẽ petrñ non
cadit. Nam in angelis suis reperit prauita
tẽ ⁊ magna ps eorũ de celo cecidit ꝑ superbiã:
q; de donis sibi collatis nõ dederũt deo glo
riã. Primus hõ in paradiso tentatus ẽ ⁊ de
ceptus: ⁊ ꝓpter inobediẽtie culpam de loco
voluptatis eiectus fuit in huius mũdi misе/
riã. Quid ergo mirũ si frater aliq̃s fragilis
a diabolo ⁊ carne grauiter tentat⁹, vel a mul
tis ꝑ culpa sua increpatus. qñq; erret ⁊ pec
cet. aut impatiẽs fiat: qñ hõ bñ ꝓditus in pa
diso cecidit. vbi tot cõmoda ⁊ nulla incõmo
da habuit? Multi boni ⁊ iusti viri fuerũt in
veteri lege sepius tentati et vexati a malis
hoĩbus: ꝑ patiẽter malos sustinuerũt: vt me
liores ꝑ aduersa fierẽt. Qñq; ꝯo ꝑ voluntа
tem dei malis restiterũt: ⁊ iustã vindictã im
pijs reddiderũt: ne boni oꝑressi in tribulati
one nimia deficerẽt. Quidã etiã subita ten
tatiõe fracti ceciderũt: alij longa egritudine
quassati. hũiliati sunt in iniq̃tatibus suis: et
q̃s diuitie ⁊ honores extulerũt: dolores ⁊ cõ
fusiones ad fragilitatis sue cognitionẽ redu
xerũt. Multi q̃z post graue lapsuz cito peni
tendo fortiores surrexerũt: ⁊ in sctã ꝓuersati
one vitã laudabiliter ꝓsumarũt. Tpibus
xp̃i ⁊ apl̃orũ eius fuerũt boni malis pmixti:
in ciuitate. i itinere. in domo in deserto Elicꝫ
xp̃o crediderunt ⁊ opera eius laudauerunt:
quidam sibi contradixerũt. ⁊ de eo murmu
rauerũt. Quidam etiam mistica verba eius
male intelligentes ipsum deriserunt, et quis

vicia eorũ iuste reꝑhẽdebat. vera ꝛ sctã miracula eius inuidiose denigrauerũt. Etiã xꝑo ꝑdicãte ꝛ pñte ꝓtigit inter discipulos aliq̃ indignatio ꝛ disceptatio ꝙs eoꝝ esset maioꝛ et primus in ꝑlatõe ꝛ regimine nascẽtis ecclie. quã ex diuersis locis ꝛ ꝓuincijs ꝛ ꝑcipue pauperibus ꝛ simplicibus ꝙgregauit: q̃s pius ꝛ hũilis mgr̃ verbo suo ꝛ exemplo ad pacis ꝓcoꝛdiã ꝑ hũilitatis viã benigna coꝛreptõe reuocauit dicẽs. Nisi ꝓuersi fueritis ꝛ efficiamini sicut pueri: nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. Et iterũ. Qui vult primus esse: erit oĩm vr̃m seruus. Ecce charissimi ꝑ ista hũilitatis ꝛ patiẽtie exẽpla q̃ sunt oĩm virtutũ fundamẽta: ꝑ simplex ꝛ obediẽs frater sine mꝛtis argumẽtis ꝛ astutis verbis ad regnũ celoꝝz secura cõscia pueuire: ꝛ eternos euadere cruciatus inferni: patiẽter sustinẽdo q̃libet ꝓtraria. a ꝓuersis iniuste sibi illata. Aparet itaq̃ ex ꝑdictis q: in oĩbus locis ꝛ tꝑibus sctõꝝ fuerunt boni ꝛ mali. fideles ꝛ incrudeli: deuoti ꝛ dissoluti. beniuoli ꝛ puersi: spũales ꝛ carnales: ꝛ boni ꝑ sub patientiã ꝓfecerũt q̃tidie in melius. ꝛ mali tanq̃ fum⁹ euanuerũt in malcijs ꝛ desiderijs suis. Deus aũt oĩm rerũ ꝓditoꝛ ꝛ inspectoꝛ seculoꝝ a principio vsq̃ ad finẽ. sic nouit moderari causas singl'oꝝ vt bonis oĩa cooperẽt in bonũ: ꝛ malis oĩa ꝓueniant ad penã eternã. A q̃bus malis nũc et in eũ custodiat nos pius et misericoꝛs dñs iudex iustus ꝛ patiẽs redditoꝛ: qui est sup oĩa bñdictus deus in secula Amen.

Explicit sermo quintus. Incipit sermo sextus. De vigilijs nocturnis cõtra impugnationem saporis.

Sic nõ dormis? Nõ potuistis vna hora vigilare mecuꝝ? Vigilate ꝛ oꝛate vt nõ intretis in tẽtationẽ. Vox ista dilecti frẽs vox est celestis regis ꝛ saluatoꝛis nr̃i ihesu xr̃i q̃ hoꝛtat milites suos ad vigilandũ in castris cõtra tentatões dyaboli aduersarij generis hũani. Q̃d ergo dñs vigilãter ad beatũ petrũ ꝛ ad reliquos discipulos loq̃tur. Hoc etiã indubitãter oĩbus nobis dicit Igit̃ custode media nocte veniẽte ꝛ excitante: mox ad sonũ cymbali euigilemus: ꝛ ad ingressum chori deuotis ꝑcibus nos ꝓparem⁹ ac celesti sponso ardentibus faculis occurramus. Studeamus charissimi viriliter abũcere pigriciã coꝛpis: ꝛ somnolentiaꝝ ab oculis nr̃is. Extollamus manus in celũ ad laudãdũ creatoꝛẽ nostrũ vocibus letis ꝛ mẽtibus puris: ne forte ꝑualeat contra nos callidissimus hostis: ꝛ derideat quosdam oscitãtes: quosdã parũ cantãtes. quosdã vocibus discrepãtes. Pessimus aliquoꝝ vsus est ꝛ vtinã nõ multoꝝ q̃ dicere pudet qui in doꝛmitoꝛio seu in lecto diu fantasiãdo vigilant: et in ecclesia ꝛ in choꝛo ꝑ tedio deuotõis doꝛmitant. Ibi sibi ꝛ alijs frequẽter nocẽt: nec xr̃o strẽnue milit̃at: neq̃ ꝑ bñfactoꝛibus ꝛ tribulatis fideliter oꝛant. Qualde eñ graue deum offendũt. pigre surgẽdo. tarde sepius veniẽdo: tepide psallendo verba coꝛrũpenda: creb̃rius oscitãdo. vage circũspiciẽdo: male aduertẽdo. negligẽter inclinãdo: de longitudine psalmoꝝ attediãdo: ꝛ ad finẽ festinãdo. Gaudẽt ad sonũ refectoꝛij. hoꝛrent signũ capituli: properãt ad fabulas. tarde intrãt ad cellã: languẽt ad opa. feruẽt ad fercula bene parata. Oĩa ista sunt signa paruę deuotõis magne ingratitudinis: ꝛ vehemẽtis cõfusionis. Heu nõ est timoꝛ dei añ oculos istoꝝ nõ amoꝛ dei in coꝛde. non laus eius in oꝛe: ꝑ fraus in voce. ꝛ tepoꝛ in actõe. vbi est deus. vbi angeli. vbi sctĩ dei oẽs? Ubi ꝑlatus vbi custos. vbi cantoꝛ: vbi lectoꝛ. vbi suscitatoꝛ? Oĩa euanescũt añ oculos doꝛmitãtis. Euigilate iusti. ꝛ nolite peccare. ait apl's. Vigilate ꝛ oꝛate ait dñs: ne tentet vos sathanas ꝓpria spũs pigritãtes. Ipse etenim circuit die ac nocte querẽs q̃ deuoꝛet: qualiter decipiat simplicẽ. deuotũ distrahat: ꝛ quietũ ꝑturbet. Letaꝛ valde si aliquis nõ cãtat. aut male legit: si clausis oculis doꝛmitat: si vagis ocul' circũspicit. ꝛ sc̃ipm negligit. Adest cito vt versum ex oꝛe toꝛpẽtis rapiat: ꝛ i sacculũ suũ verboꝝ fragmina iactet. O frater azelle de genere doꝛmitanoꝝ̃ et numero fatuarũ virginũ. quarũ lampades in nocte extincte legunt̃: si deũ nõ times nec angelos reuereris. nec frẽs tuos scãdalizare erubescis: q̃ quare dyabolũ tibi insidiantẽ nõ metuis: q̃ oĩa verba neglecta ꝛ imꝑfecta in charta sua caute describit? Sicut eñ angeli sctĩ deuotas deo ꝑces offerũt ꝛ frequẽter cantãtes diligũt ꝛ comedãt: sic sathanas cum suis emulis insidiaꝛ oꝛãtibus vt distrahat ꝛ impedi- at cõcoꝛditer psallentes: ꝛ habeat nõ pauca cõtra eos de quibus eos accuset ꝛ toꝛqueat. Sed q: tam inanẽ raptoꝛẽ tam astutũ circũitoꝛẽ. tam strictũ exactoꝛeꝝ. tam durum accusatoꝛẽ. ꝛ seuerũ toꝛtoꝛẽ non attendis nec formidas: nec futura mala ꝛ infernalia toꝛmenta raro aut parũ attendis: ideo toꝛpescis et doꝛmitas: et tãq̃ moꝛtuus in sepulcro iaces

et taces. Non est labor taz grauis nec dolor tā acerbus: q̄n leuior fiet cōpatione ignis infernalis. Heu quid facies in mortis articulo dyabolo occurrēte cū vultu teterrimo et hyatu furioso? Ubi tunc amici fideles: vbi epule splendite ⁊ om̄s mūdi honores? Uis hec terribilia euadere ⁊ demōes nō timere? Surge. vigila. ora. canta. lege. labora. Ad iniurias tace. lesiones sustine. despectiōes dilige: honores supne peccātibus īdulge. Nō recedāt ab oculis tuis luctus dānatoꝝ ingēs clamor demoniorū: grauissimus discessus a p̄sentia dei ⁊ iocūda societate sctōꝝ. Times plerūq; videns incendiū fornacis ardētis: expauescis fulgura ⁊ tonitrua: horrescis tēpestates. ⁊ frigora valida: ⁊ vix audes dormire et manere in cella. Ex quo audisti et legisti multos extinctos subito casu ⁊ lāguore: cur nō me tuis simili a tibi posse accidere? Scito grauiora post mortē cruciamina īminere. Pone in mēte tua q̄ naturaliter horribilia videt̄: scz ollā succensam pice plenā. sulphure fetentē: attēde leones fremētes. canes mordētes. serpentes seuiētes. bufones corrodētes. dracones glutiētes: ⁊ vinces citius turpissima vicia ad cor tuū maculandū ꝑ dyabolū tibi īmissa: fugabisq; longi⁹ a te torporē mentis. somnolētiā corpis ⁊ desideriū vanissime laudis. Dico tibi ꝙ longe vigilie. longe lectiones. hore diurne. silentiū labor et ieiuniū. breue faciūt purgatoriū: et magnū inducūt gaudiū. post triū aut q̄tuor horarū spaciū. Mirū est ꝙ tā faciliter tediū sentis in choro cātādo legēdo et nō attediaris diutius fabulādo. aut rumores seculi audiendo. Intelligit istud esse dyabolicū factuz. qui nitit̄ oī mō diuinū īpedire seruiciū: ⁊ retrahere te ab eccl̄isia et a ꝯuentu psallentiū: vt habeat sociū in inferno ꝑpetue cōburendū. Tunc clamabūt ⁊ vlulabunt pre nimio calore et dolore: q̄ mō deū nō laudant corde ⁊ ore cū ingenti feruore. Si te delectat cū amico colloq̄ ꝑ qualicūq; solatio capescēdo: quātomagis festinare debes et anhelare ad diuina audiēda: vt loquaris cū deo ī ymnis ⁊ canticis oībus alijs curis ⁊ imaginationibus p̄termissis. Sed qꝛ sepe plus mouent facta q̄ verba: adiciēda sunt in fine ꝑmonis exēpla aliqua instructionis gratia. Imitare bona que placent: caue mala que offendunt.

Exemplum.

f Rater q̄dā infra matutinas parū cepit dormire. Q̄d attēdēs frater ꝓxime sibi assistens: silenter auribus ei⁹ hoc v̄bū tm̄ ingessit. Infern⁹. Quo audito ille s̄bito ꝑterrit⁹ ⁊ exꝑgefact⁹: oēm torporē a se abiecit. Cogita ḡ piger de īferno: ⁊ nō dormitab̄ ī choro lass⁹ ꝑ tedio. Exēplū aliud

a Lius q̄ꝫ frater cantans cū vocē eius astans nō audiret obiecit ei q̄d tunc tp̄is in matutinis cantabat̄. Simon dormis? At ille cōmotus ex v̄bis istis dep̄hēdit se notatū in sopore: ⁊ expauit āmouētem pre stupore et pudore. Exemplū alind.

f Uit quidā frater in ordīe regulariū deo deuotus et bn̄ lr̄atus: artificialis cātor ⁊ diuine laudatōis amator studiosus. Hic quadā vice loquebat̄ cū alio fratre socialiter de dulcedine diuini cātus: et de solēni officio q̄d fit in eccl̄ia in p̄cipuis festis Dixit ergo ei ꝑ edificatione pusillanimitatē eius cōfortādo: vt alacriter cātaret in choro. Frater deo laus. ego nūq̄ꝫ habui tediū in diuino officio: q̄tūcūq; longū esset. Nam in festo palmarū q̄uis diuinū officiū satis ꝓlixū nidet̄ pre ceteris diebus: tn̄ nō sum attediat⁹ de longitudine cātus: sed ita paratū me sensi ad cātanduz. ꝙ si aliq̄s iterū ab initio totū incipere voluisset: libēter cū eo incepissem et cātasse. Hoc audito edificatus est frater predictus: ⁊ ad cātandū alacrior effectus. Bene huic seniori credendū fuit: qꝛ sꝑ cuz p̄mis ad choꝝ venit. raro exijt. exiens ꝓ necessitate cito redijt: pn̄s fideliter ꝓ posse iuuit: ⁊ oculos in diuersa non defixit. Exemplū aliud

a Lius eiusdez ordinis frater zelo dei accēsus. ꝯtra somnolentiā fortit̄ certabat: ⁊ hanc sibi violentiā inferebat Grauatus nāq̄ꝫ somno in choro capillos capitis sui manu traxit: barbam duriter fricuit nasum stilo pupugit. oculos saliua detriuit: ⁊ sub mēto acutū lingnū q̄nq; posuit. vt somni torporē fugaret. Cūq; motus carnis sentiret flamas incēdij infernalis cogitabat: ⁊ digitoꝝ vnguibus cutē corpis sui acriter sulcauit. et rubeas cicatrices tā diu carni pruriēti infixit: donec motus illicitus ex dyabolo incitatus penitus cessaret.

Explicit sermo sextus. Incipit sermo septimus. De custodia oris et diligētia operis cum obedientia superioris.

b Onus hō d̄ bono thezauro ꝓfert bonū. Dilecti fratres sꝑ aliq̄d boni de deo et sacra scp̄tura habeat̄ in cordibus vr̄is recōditū: atq; in ope exteriori replicate dulcia v̄ba xp̄i: q̄ ꝯfortent vos ī grauamīe laboris vr̄i. Ruminetis

ſedule deuotos pſalmos ⁊ ymnos ſub ſilētio
oꝛis veſtri: ne dyabolus inueniat vos intus
vagos et ocioſos circa facta aliozū inutiliter
occupatos: qꝛ coꝛ inſtabile ⁊ a bonis cogita
tionibus vacuū. nidus eſt dyaboli. Ponde-
rate verba vꝛa añq̄ loquamur: ne quid inſi-
pidū ꝓferatis qđ audiētē offendat. ⁊ dixiſſe
peniteat: qꝛ diſcretionis limitē nō ſeruaſtis.
Si nō ſcitis ſapiēter loqui: ſtudeatis humili
ter et verecūde tacere: iuxta illud ſalomonis
Stult⁹ ſi tacuerit: ſapiēs reputabit. Tps
ad bñ operādū datū eſt nō ad ociandū: neq̄
ad fabulandū, neq̄ ad iocandū. Nullū ergo
tps abſq̄ fructu boni opis trāſire ꝑmittatis:
qꝛ ſi habetis licentiā loquēdi: nō tñ aliq̄d in-
utile ꝓferendi. Sicut enī de oīm ꝛbo ocioſo
reddituꝝ eſtis rationē coꝛā deo i iudicio: ita
etiā de oī tpe et momento male et negligēter
expenſo. Scōm diuerſa aūt tēpoꝛa vel feſta
p diem ⁊ noctē aſſumēda ſunt exercitia tēpo
ribus apta: et feruentius accēdenda ꝓpoſita
bona. Attamē ꝓpter bonū obediētie ⁊ fraṫne
charitatis obſequiū, oīa ꝑuata ſunt abnegā-
da: nec aliq̄d deuotionale ſingulare factum
ſctē obedientie et cōi vtilitate ꝓferendū. Sic
xp̄s relinq̄t templū ⁊ doctoꝛes legis: ⁊ obedi
uit matri ⁊ ioſeph ſicut bonus filius ſbditus
parētibus ſuis ad exemplū oībus religioſis
Qui in hoc bñ ſe exercet ⁊ quotidie certat et
ſeipſum vincere laboꝛat: altiſſime coꝛonabit
qꝛ legittime certauit. Oīnia enī opa bona ex
ſimplici obediētia ꝓpter deū facta, deo ſunt
gratiſſima: ⁊ maxima remuneratōe digna in
celo ꝓpetue coꝛonāda. Abnegatio nāq̄ ꝓpe
volūtatis cū vera humilitate coꝛdis ſubdita
prelato ⁊ cōſilio ſui ſuperioꝛis: oīa tēpoꝛalia
lucra ⁊ vtilitatē argumēta ſuperat. ⁊ ꝓfulget
laude eterna. Sicut enī nil ditius bona volū
tate nec quietius ſpōtanea ſubiectōne: ſic nil
deteriꝰ ꝓꝛia volūtate cū inflatione ſnꝓbie
Hinc de laude obediētie ſalomon dicit. Vir
obediēs loquit victoꝛias. Magnū certamē
eſt ſeipſum vincere: glorioſus triūphus cerui
cē ſupbie flectere: ꝓꝛiū videre relinq̄re: ꝓ
ꝓꝛiā ſapiam deponere: ⁊ in nullo ſevelle oſtē
tare. Oīs q̄ ꝓpter deū ſpōte obedit. opus foꝛ
tiſſimi militis facit: qꝛ ꝓtra ſeipſum certat: et
diuini timoꝛis gladio ꝓꝛie volūtatis moꝛ
necat. Jdeoq̄ cuꝫ martyrib⁹ coꝛonā phēnis
glorie accipiet: qꝛ virilit certauit ⁊ vicit. Qui
cūq̄ ergo ſuperioꝛi aut etiā inferioꝛi hūilit obe
dit, ⁊ ſenſū ſuū alteriꝰ ſenſui libēter ſbicit: iſte
nil ꝑdit, ſ cedēs alteri āplius lucrāt. Oīs q̄
ſe ſic vincit ⁊ hūiliat: caput ſupbi luciferi cō-
culcat. q̄ ꝓꝛia hūilitati ſuadet: ne hō alteri ce
dat. ſ ad argumēta callida ſe vertat. Cur h⁹
Me tacēdo foꝛis vileſcat. ⁊ q̄ſi fatuus aut in-
ſcius appareat. qꝛ ſe defēdere neſcit aut ſupa
ri ꝓmittit. Heu ſupbia q̄ ceca ⁊ fatua ſp: q̄ lō
ge deuias a regno dei: ⁊ ꝑcipitāter curris ad
portas iferni. O q̄ta bona laudabilia dicta
ſunt de te hūilitas ſctā ſp obedire parata: ti-
bi enī apte ſunt ianue celi: ad videndā glozio
ſam faciē ieſu xp̄i. Nō ergo graue alicui ſit,
nec īdignū videaṫ ꝓpter deū obedire hoī in
licitis ⁊ honeſtis: q̄ xp̄s factꝰ ē obediēs vſq̄
ad ignominiā crucis. Reuera fratres ſi quis
obedierit aut fuerit fratri ꝓpter deū hic ex-
hibet deo maximū in ſua ſubiectiōe honoꝛē:
⁊ habebit in fine xp̄m ſui laboꝛis ꝑmiū ac ſcē
ſeruitutis remuneratoꝛē ita dicentē. Qui vni
de his fratrib⁹ meis minimis feciſtis: mihi feci
ſtis. Sine obediētia nāq̄ ⁊ fraṫna charitate:
aut parua aut nulla ſunt opa nr̄a. Cuꝫ hūili
ꝛo obediētia: placent deo etiā vilia ⁊ parua
obſeq̄a fratrib⁹ impēſa. Velocꝰ ⁊ pfectꝰ obe-
diens nō tardat volatus: nō ſe excuſat occu-
patus, aut fatigatꝰ: timet ei dei in currere of-
fenſam ſi nō ſeq̄t iubētis vocē ſm ſuā poſſi-
bilitatē. Siue q̄ obediēs oꝛat vel laboꝛat, ſi-
ue legit aut ſcribit: ſiue tacet aut loquit, ſiue
vigilat aut quieſcit, ſiue comedit aut ieiunat
oīa ſibi in bonū ex merito ſcē obediētie cōpa
tant. Nā in oībus actib⁹ ſuis faciēdis vel di
mittēdis eque bñ mereṫ ſi ſeipſum plene in⁹
reſignat: ſi in his bñplacitū ⁊ honoꝛē dei ve-
raciter q̄rit ⁊ intēdit. Et tāto āplius ꝓficit et
deo gratius placet: quāto citius ⁊ alacriꝰ im
pleꝛ: qđ volūtas ſupioꝛis facere dictat. Et ſi
meliꝰ ſciret ⁊ clariꝰ ſibi mādatū innoteſceret:
oī mutatōe remota ꝓmtiſſimū ſe ad obedien
dū deo ⁊ vicario eiꝰ exhiberet. Jdcirco verꝰ
obediēs ſp in gaudio eſt ⁊ magnā fiduciā in
deo habet: cuiꝰ volūtatē ꝓficere oī tpe cupit:
a quo ꝑmiū ſine fine recipe cū electis nō dubi-
tat. coꝛde et oꝛe decantans. Paratū coꝛ meū
deus: paratū coꝛ meū. Et iterū. Paratꝰ ſum
et nō ſuꝫ turbatus: vt cuſtodiā mādata tua.
Explicit ſmo ſeptimꝰ. Jncipit octauꝰ De va
na glia cauēda. ⁊ q̄ ſoli deo laus ē exhibēda.

Jc luceat lux vꝛa coꝛā hoībus vt
videāt opa vꝛa bona: ⁊ glorificēt
patrē vr̄m q̄ in celis ē. Dilecti fra-
tres q̄ſi aliq̄d boni faciſ nolite ex
tolli nolite vane gl̄iari: ſ humilietis coꝛ vr̄m
coꝛā deo: ne ꝓpt vanā gloriā ⁊ ꝓꝛiā cōpla-

centiam ꝓdatis celestẽ gloriã ⁊ mercedẽ eternam Omnis actio bona deo assc̃ribenda est nõ vestre industrie nec potentie. Studeatis soli deo velle placere: ⁊ ꝓximo bonũ exẽplũ dare. in obseruantia regularis discipline: ne dyabolus inueniat vñ vos grauiter accusẽt et ip̃roperet: q̃ similes estis sepulchris foris dealbatis. Quid ꝓdest vana laus hominũ: qñ intus arguit mala conscientia peccatoꝝ: Superbus et ambitiosus glorie temporalis laborẽ habet sine fructu: ⁊ nisi cito penituerit ⁊ se ꝓfunde humiliauerit: maioris pene cumulum aggregabit. Extra charitatẽ dei et ꝓximi nulla ꝓsunt opera ab hoibus laudata: ꝙ sunt sicut vasa vacua oleum nõ habẽtia: ⁊ sicut lucerne in tenebris nõ lucẽtes. Profecto nãq; fatue sunt virgines: qui ꝓ aliquo bono ope vel sermone querũt hoim laudes. Prudentes vo sunt. qui in timore stant. ⁊ paruuꝝ bonũ qꝺ agunt in vera hũilitate custodiunt: totum etiã qꝺ sciunt ⁊ intelligũt et ad effectũ ꝓducunt. aut facere in melius ꝓponũt: hoc summo deo oĩm bonoꝝ largitori veraciter attribuunt. Alioquin fures sunt ⁊ latrones: fures. q̃ gloriã ⁊ honorẽ dei illicite vsurpãt: latrones. quia vane gloriando aiam suam infi ciunt: et superbiendo gratiam dei perdunt.

Quis est iustus ⁊ prudens: Qui deum ꝓ oculis semp habet: semp bona cogitat. semp bona loquitur: semp bona operat. dñ viuit ⁊ potest Nolite fratres idem supbire quia multa scitis ⁊ legitis: aut quia diu in via dei et in religione fuistis. dolendũ magis quia tã parum in virtutib⁹ ꝓfecistis: ⁊ vinã primitias nouelle dulcedinis adhuc haberetis ⁊ ita sentiretis. Verũtamen non debetis desperare. nec ab inceptis bonis desistere: ꝙ cuꝝ oĩni humilitate diuinũ auxiliũ flagitate: vt deus dignetur nouũ feruorem vobis inspirare. Nã ꝺdiu homo in statu presenti versat istabilis est. et de bono ad maluꝝ labilis: ⁊ econuerso de malo ad bonũ reparabilis. Unde sapiẽs rex salomon ait. Non est homo iustus super terram: qui faciat bonum. et non peccet. Et amãtissimus ihesu discipul⁹ beatus iohãnes dicit in epistola sua: ne aliquis gloriet inanit de iusticia ⁊ puritate sua. Si dixerimus quia peccatũ nõ habemus nosipsos seducim⁹: et veritas in nobis nõ est. Nemo ergo. se excuset q̃si innocẽs sit ⁊ a culpa purus: q̃ in multis offendim⁹ oẽs ait btũs iacob⁹ apls. Aut enĩ sciẽter qꝺ peccat. aut ignorãter. aut spõte aut inuite. aut ex infirmitate. aut peruersa volũtate: aut ex timore vel ex amore aut ex desperatione vel ꝓsumptiõe: aut ex animi leuitate. aut ex cõsuetudine. aut ex tepiditate: aut ex societate tract⁹. aut singularitate elat⁹: aut ira cũdia cõmotus. aut ꝓcupiscetia allect⁹ Istis passionib⁹ varijsq; desideriis tãq; ĩfijs ventis mouet ⁊ turbat sepe cor hois: ⁊ ꝓpt̃ has mõi ꝓcellas rarissime venit homo ad portũ quietis. Elix enĩ ẽ dies aut nox. hora vel mora tã breuis ⁊ bona: q̃n in aliq̃ hõ erret aut tepescat aut negligentias cõmittat. Pro quibus oĩbus sine intermissione orare oportet: vt pius ds misereatur ignoscat oĩbus malis nris q̃ vbo vel facto aut cogitatiõe deliq̃mus. Et q̃ nemo purus a sordẽ: iõ cũ hũilitate et cordis ꝓtritione ad cõfessiõis remediũ celeriter recurrendũ est: et cũ maiori custodia de cetero ab oĩ occasione malaꝝ cogitationũ ꝓcauẽdũ Oportet hoiem in initio miti ꝓcauere malũ. ne serpẽs lubricus foramẽ paruũ inueniat: ⁊ tandẽ totũ caput cũ cauda violẽter infigat. Cor hois quiescere nescit: ꝙ vl̃ in bono aut in malo occupat: sicut experiẽtia frequẽs docet ⁊ quantũ bonũ qs diligit ⁊ vtutes sectat: tm̃ malũ odit ⁊ vicia excecrat: q̃ ĩmia in vna domo morari non pñt. Nemo tñ requiẽ cordis inueniet q̃cq̃ hz vel desiderat: nisi deũ verũ et summũ bonũ q̃rat ⁊ habeat ad fruendũ: ⁊ tẽporalib⁹ moderate vtat ad eternũ dei regnũ ꝓmerendũ. Querite g̃ nũc frẽs xp̃m in hũilitate: vt postea videatis eũ in sua maiestate. Querite nũc gr̃am ei⁹ ꝓ oꝝones cũ lacrimis sinceris: vt purificati a sordib⁹ cũctis digni sitis videre faciẽ ei⁹ in celis. Querite nunc xp̃m in lege ⁊ ꝓphis velatũ sub figuris vt postea oia secreta scripturarũ pfecte sine libris ⁊ magris cognoscatis: sicut ꝓ aplm paulũ dr. videm⁹ nũc ꝓ speculũ in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. Sz ad hñdũ summũ bonũ cũ electis dei: qs aptus et dign⁹ esse poterit: Nẽpe verus hũilis. pfecte obediẽs. mitis et patiẽs: multũ dolẽs de pctis. fortit resistens vicijs: mõi gr̃iam spernẽs. seipsũ nihil reputans: ad exteriora rarus. ad interiora assidu⁹: ad terrena frigidus. ad celestia feruidus: ad portãdũ alios benign⁹. ad castigãdũ se strẽnuus: ad indulgẽdũ facilis. ad irascẽdũ difficilis: ad custodiẽdũ cor suũ oĩ hora sollicit⁹: ad exeundũ foras tardus. ad remanẽdũ domi anio let⁹. Btũs q̃ hec mẽte reuoluit: ⁊ ad intima sua citissime redit. Btũs q̃ nil tpale. nil carnale. nil turpidũ. nil timidũ in secretariũ cordis sui sinit intrare: nec patit ĩmorari

Beatus qui multa bona scit ⁊ facit q̄ dicit: q⁊ nunc magnā pacē hz: ⁊ in futuro beatitoꝛē cū xp̄o gloꝛiā iugit obtinebit. Tūc ei euanescet vis vana gloꝛia et tēpoꝛalis letitia: cū apparuerit xp̄s vera et celestis gloꝛia. Quā nob conferre dignet cum oībus sanctis suis: qui est sup oīa deus benedictus in secula. Amē.

Explicit sermo octauus. Incipit nonus. De piculo mlt̄oꝛ maloꝛ ex mlt̄iloq̄o x̄boꝛ.

Nolite multiplicare loq̄ sublimia n gloriantes. Dilecti fratres teneatis versiculū istū firmiter in mēte vestra. ⁊ caueatis loq̄ de alta materia: ne dyabolus vos tentet de vana gl̄ia: et pdatis tēpoꝛa vr̄a p deuotōe ⁊ cōpunctōe vobis data. Magis expediret multis q̄ cogitarēt de penis inferni et igne purgatoꝛij q̄s de latitudine mūdi ⁊ altitudine celi. Mā cogitare et loq̄ de tremendo futuro iudicio et de supplicijs reproboꝛ. sepe timoꝛē incutit: q̄ est valde vtilis tepidis ⁊ dissolutis. Loqui aūt de celo empirrio ⁊ nouē choꝛis angeloꝛū. nō deseruit iuuenib⁹ ⁊ īmortificatis monachis: q̄ leuiter extollunt cū subtilia aliq̄ legunt vel audiunt: de q̄bus melius tacerent ⁊ defectus suos inspicerent ⁊ lugerēt. Fratres tūc vere sapiēter agitis si cognoscitis vicia vr̄a: et acriter ō oībus malis doletis q̄ fecistis. Heu quāta bona oī hoꝛa ocianda ⁊ fabulādo pditis: q̄ laboꝛādo tacēdo et oꝛando lucrari potestis. Proponatis ergo firmit̄ vos emēdare et feruēter pficere: ⁊ in oꝛdine cōstāter pseuerare. Sepissime oculos vr̄os cū humili p̄ce leuate ad dñm in celis gemēdo: ⁊ in secreto coꝛdis vestri p delictis oꝛando. Tales deus diligit: q̄ coꝛda sua ad celestia sepius leuant et oꝛant. Libenter ignoscit culpis vr̄is p̄teritis si veniā petitis: ⁊ gratiā q̄ritis et custoditis. Mūq̄ fatue cogitetis magna ⁊ alta ō vobis: ne cadatis añq̄ scitis. Añ ergo aliq̄ bona cogitatis vel dicitis vl̄ facitis: nō hec vobis vel in modico attribuere debetis: sed statim oīa ad deū integre referre cū gr̄arū actōe studeatis: a q̄ oīa bona descēdunt q̄ in vob̄ cognoscitis ⁊ in alijs videtis. Oīa dei dona sūt q̄ coꝛpus ⁊ aiam oꝛnāt: ōs eni dedit esse viuere sentire agere discernere ⁊ intelligere. Magna cecitas coꝛdis est nō p̄siderare dona diuina: ⁊ quātum tenemur creatoꝛi regratiari. Tāta sunt bñficia dei vt nūerari neq̄ant: nec sufficiant explicari. Grauiter q̄ peccāt ⁊ p ingratitudinē deum offendūt: q̄ vanis īplicati deuotas deo laudes p bñficijs suis nō psol/uunt. Vñ apl̄s paul⁹ ait. Gr̄as agite h̄ p oībus: in noīe dñi nr̄i iesu xp̄i. Et dauid in psalterio ⁊ chitara canēs: p⁹ multa bñficia collata deo gr̄as referēs dicit. Adiutoꝛ meus tibi psallā: q⁊ ōs suscepto⁊ me⁹ es: ōs meus mia mea. Et p ysaiā pphetā ipse dñs loq̄t dicēs. Gloriā meā alteri nō dabo. Quid g̃ dicem⁹ ad hec q̄ nihil aut parū boni facim⁹: ⁊ tñ gloriari ⁊ laudari cupim⁹? Feda res oīno: reputari velle ō vtutib⁹ q̄s nō habem⁹. Reliq̄m⁹ hanc vanitatē: seq̄mur sctōs apl̄os ⁊ pphās q̄ vere scti fuerūt: ⁊ tñ nihil sibi de scitate sed totū deo attribuerunt. Q̄ñ igit̄ gloriā dei querimus ⁊ honoꝛē. ⁊ de oībus bonis nobis collatis gr̄as ei pure ⁊ integre reddim⁹: tunc sursum cū angelis in celū ascēdim⁹: q̄ in natiuitate xp̄i gl̄ia in excelsis deo cātauerūt. Q̄ñ ō inanē gloriā de aliq̄ bono foris appetim⁹ aut nobisipsis intus placem⁹. ⁊ plus pōderamus opa nr̄a q̄s debem⁹: tūc veraces non sumus. nec in x̄itate humiles s̄ sup̄bi ⁊ inanes: deo despecti. angelis reprobati. ⁊ oībus scis alienati. Q̄ñ ex vicio elationis īfra nos cadimus ⁊ paulatim inferno approp̄inq̄m⁹: q⁊ demonibus ⁊ dānatis assimilamur. q̄ deum nō amāt nec laudāt: nec gl̄iaz dei ptēplari valēt. Et q⁊ honoꝛē deo debitū nō exhibēt nec spōte cū sctis se humiliāt: s̄ creatoꝛi suo quer̄le ⁊ sup̄be resistūt: iusto dei iudicio pena īfernalē vtiq̄ secū fuerūt ⁊ in malitijs tabescūt. Ignibus vrunt ⁊ nō purgant: acerrime toꝛquent ⁊ nūq̄ meliorant. Ex q̄ in seipsis gl̄iam q̄sierunt celū pdidert: ⁊ ab etna gl̄ia dei in opꝛobriū sempitnū ceciderūt. Sic heu miseri sup bi hoies in se gloriātes ⁊ alios despiciētes cito peribunt añq̄ putāt: q̄ de se p̄sumētes dicūt aut cogitāt. Mag⁹ nr̄a excelsa: ⁊ nō dñs fecit hec oīa. Estote g̃ fratres humiles coꝛde casti. benigni modesti p̄patientes: circūspecti in x̄bis. diligētes in ope: feruētes in oꝛone. patientes in tribulatōe: obedientes sine tarditione. simplices sine q̄stione: verecūdi sine fictione. taciturni sine suspitiōe: obsequiosi sine murmuratōne. Q̄ñ etiā ōs ex sua magna pietate aliq̄ bona alicui oꝛanti vel studēti inspirat vel reuelat: nō statī de hoc se extollat. nec alijs se p̄ferat aut sanctioꝛē estimet: s̄ cogitare debet ⁊ credere q⁊ nō ppt̄ suas x̄tutes ⁊ laboꝛes. nec ppt̄ sua merita ⁊ īgeniosa opa hec fecit sibi ōs: s̄ ppt̄ īmēsam bonitatē suā qua pluit sup bonos ⁊ malos effundēs miaz suā sup oēm creaturā. Sic eni loq̄t p ezechielem pphetam ad iudeos sup̄biētes de bonis

sibi datis. Nõ ꝓpt̃ vos ꝫ ꝓpt̃ memetipsum hec feci domus israel: notũ sit vobis. Nemo ergo abutat̃ bonitatẽ et miseratiõe diuina super se sibi aliquid attribuẽdo ꝑ supbiã: ne indignationẽ dei mox incurrat ꝓpt̃ ingratitudinẽ suã: ⁊ audiat durã cõtra se iudicis sentẽtiã terribilit̃ intonantẽ. Auferte ab eo mnam id est deuotõis gratiã q̃ indign⁹ ẽ ꝓpt̃ vanã gl̃iaz: ⁊ date ei q̃ decez mnas hz. ꝓpt̃ suã hũilitatẽ ⁊ gratitudinẽ. Nã dign⁹ est maiora recipere dona: q̃ ꝑ minorib⁹ studet sp deo gr̃as agere: ⁊ indignũ se oibus fatet̃. Dat sepe benignissim⁹ dñs ꝯsolationẽ suã nõ solũ ꝓpter vnũ hoiem vel duos seinuicẽ cõsolandos: ꝫ etiã ꝓpt̃ alioꝝ edificationẽ ⁊ multoꝝ instructionẽ ad amãdũ et laudãdũ tã piũ dulcẽ ac largifluũ dñm in donis suis: q̃ tã bonus ⁊ beneficus est dando gr̃am suã hũilibus mãsuetis ⁊ corde cõpunctis. Subtrahit vero cito dulcedinẽ suã ab elatis ⁊ ingratis: a vaniloquis a curiosis, a dolosis ⁊ murmurosis. Oportet eni cor mũdũ esse a vicijs. si intrare dz dulcedo sctispũs: q̃ p̃ciosior est cũctis opibus terrenis. Ditabit̃ aũt bonis eternis in celis: qui respuit delectari in laudib⁹ hũanis. Queratis ḡ potius cõsolari in deuotis p̃cib⁹ ⁊ lacrimis: q̃ꝫ i altis q̃stionib⁹ ⁊ lõgis fabulis. Studete in libro cõscientie: fugite vmbras vane glorie: recõdite oleũ in vasis vr̃is cũ prudẽtibus virginib⁹: abscõdite thezauꝝ cordis in valle hũilitatis. Si eni culmen veri honoris queritis: ad illã celestẽ patriã toto desiderio festinetis. Ad quã feliciter obtinẽdã: ꝑducat nos pariter iesus christus.

Explicit pars p̃ma sermonũ ad nouicios regulares fratris thome kempis sacerdotis ac canonici regularis.

Incipiunt tituli sermonũ secunde partis eiusdem ad eosdem.

De multis tribulatiõibus iustorum ꝓ regno celorum. Sermo primus.
De quotidiano martyrio et bello in statu religionis. S secũdus
De sapientia cõfessorum et continentia religiosorum. S tertius.
De cauta custodia cordis ⁊ gr̃a interne deuotionis. S quartus
De constantia et perseuerantia in statu religionis. S quintus
De cauta custodia iuuenũ cõtra multas tentationes. S sextus.
De districto dei iudicio vbi accusabunt nos omnes creature. S septim⁹
De vana gloria vitanda ⁊ humili obediẽtia sectanda. S octauus
De spũali militia ꝯ vitia. S nonus.
De varijs bell' ⁊ ꝑicul' h⁹ vite S decimus

Expliciunt tituli secunde partis.

Incipit scd̃a pars sermonũ fratris thome kẽpis canonici regularis ad nouicios regulares. De multis tribulationibus iustorũ ꝓ regno celorum. Sermo primus

m

Vlte tribulationes iustoꝝ: ⁊ de oibus his liberabit eos dñs. Dilecti frẽs sctõꝝ vitã aspicite: doctrinã sctõrũ libent̃ audite ⁊ legite exempla eoꝝ imitari desiderate: ac gloriosa eoꝝ suffragia instãter petite vt in aduersis fortes sitis: ⁊ om̃s labores diurnos ac nocturnos ꝓ xp̃o ꝯstãter ferre valeatis. Nõ dubitetis de futura xp̃i ꝓmissione quã reddet diligẽtib⁹ se ope cõpleto et agone viriliter ꝯsũmato. Nõ fuistis in inferno nec i puteo luciferi: iõ onerosa vident̃ statuta claustri. Nõ estis expti ignẽ purgatorij ideo horretis sustinere verbũ iproperij. rigorẽ silẽtij. duriciã lectuli. grauitatẽ ieiunij. vilitatẽ cibi laborẽ cantãdi ⁊ frequẽtiã orãdi. Si vultis oĩa hr̃e ꝓ libitu vr̃o: q̃d inde meremi corã deo? Ista nõ ꝯcordãt sctis: qui passi sũt grauissimas penas tẽporib⁹ multis. Cõsideretis igit̃ in paruis laborib⁹ ⁊ angustijs vr̃is acerbissimas sctõꝝ martyꝝ passiones: et q̃rũ solẽnia ꝑ annũ celebratis: hoꝝ agones sectamini ꝑ veras virtutes. Cũq̃ tribulationẽ aliquã sentitis scutũ patie assumite: ne ante tp̃s finiti certaminis in religione deficiatis. Nõ scãdaliset vos. si mali florẽt i mdo: ⁊ boni gemũt sub onere: si ꝑuersi gaudẽt i honorib⁹ ⁊ bonis p̃uant̃ reb⁹ necessarijs ⁊ amicis. Deus clemens ⁊ iustus meliora et eterna bona ꝓuidit electis suis in posterũ reddẽda: q̃s nũc diuersis modis ꝑcutit ꝑ malos et castigat: vt digniores fiant ad maiora p̃mia recipiẽda in celestibus regnis. Multe itaq̃ sunt tribulationes iustoꝝ ꝓpt̃ regnũ celoꝝ: ꝫ ⁊ multa flagella pctõrũ q̃ sunt initia doloꝝ futuroꝝ. Et q̃s poterit plene cogitare ⁊ ꝑpẽdere abissum iudicioꝝ d̃i sup filios hoim? Eteni iust⁹ dñs ⁊ iusticias dilexit: q̃ bonis et rectis corde oĩa in bonũ ordinat ⁊ in salutẽ eoꝝ ꝯuertit: ⁊ malis duris ac ꝑuersis oĩa in eoꝝ ꝑniciẽ ⁊ luctũ

retorqt. Sustinete ḡ fratres sic boni ⁊ fideles serui xpi pacienti corde et aio beniuolenti pauca grauamia q̄ vos interdū molestāt ⁊ ꝓbāt q̄z fortes estis: qz nō diu durabūt. nec ꝓfūdēt hūiles: ꝙ pie tollerata valde letificabūt aias vras iuxta illō psalmiste Exultabūt ossa humiliata: ⁊ hūiles spū salua bit. Si essem⁹ vere hūiles ⁊ onera pctōꝝ nrōꝝ stricte pōdera re vellem⁹: nihil importabile sentirem⁹: vix vnū pro mille nos recipe diceremꝰ. Oportebat nāq; xpm pati q̄ tū pctm nō fecit: quāto magis nos miseri pctōres. q̄ qtidie offendimus mltos in multis: scz deū. angelos sctōs ⁊ hoies. Permittit aūt ōs multas tribulationes cadere sup electos suos. nō ad eorum reprobationē: ꝙ ad pctōꝝ purgationē. ad meritorū augmentū. ad maiorē cautelā: ⁊ ad eoꝝ inbecillitatē p patie ⁊tutē roborādā. Ponat ḡ vnusq̄sq; se ad patiam si vult hre cor/dis tranq̄llitatē: si cupit coronā glie recipe in celo p⁹ certamis sui laborē. Vita ista tpalis plena ē tribulis ⁊ spinis: in q̄ exercent⁹ ⁊ pbā tur electi p aspera: vt eo ardētius desiderent bona etna. Ecce nemi pcit ōs ꝙ dat vnicuiq; on⁹ ppriū ad portādū: vt habeat causaz ad multū ꝓmerēdū. Alia nāq; adueniūt ⁊ tētāt nos a dextris per blādimēta: alia a sinistris p fruituperia. alia ab ātetiori pte occurrūt p austeꝝ vultū: alia a posteriori pūgūt p detractionis morsuz: alia a supiorib⁹ nos artāt ad laborādū: alia ab inferiorib⁹ ebulliunt ad deridēduz. sic pueri puuli scm helyzeū. Ibis sexventis cōmouet⁹ statꝰ vite pūtis: et ipugnāt ois xpian⁹ siue religios⁹ siue secularis. Nec diues nec paup. nec sān⁹ nec eger: sine onere est. Quilibet hz satis ad portādū: ⁊ q̄ dorsuz suū ad h̄ ꝑpat et ītuuat: sapiēter agit ⁊ leui⁹ portabit. Qui āt ociari q̄rit ⁊ delectari fabul⁹ ac vagari p officinas ⁊ nemora cāpi: incidet in latrones et canes mordētes: h̄ ē in varias tētatiōes carnales gram deuotōis extinguētes: ⁊ ꝓficiaz multi vlneri⁹ sautiātes Sic est religios⁹ ī claustro ꝓfess⁹: sic nobilis miles ab hostib⁹ in castro vndiq; obsess⁹. Nō ꝑt fugere. nō pōt ocio torpescere: ꝙ vigilare oportet ⁊ in armis sp stare ꝫ inimicoꝝ īsidias ⁊ sagittas. Nisi enī pugil xpi cingulo castitatis sit accinct⁹ ⁊ scuto patie vndiq; ꝑmunit⁹: aut cito turbab⁹. aut deicit aut vulnerab⁹. State ḡ ī tiore dei ꝫpparate vos ad certādū ꝫ passiones vras ⁊ hoim veratōes et linguas iniq̄s: q̄ habebit⁹ sp aliquē aduersariū nūc istū nūc illū: put ōs ꝑmiserit ad hūliandū vos ne in bonis superbiatis: et per vanam gloriam totum perdatis. Quod si humiliter et patienter aduersarios vestros sustinetis eritis deo accepti. ⁊ sanctis martyribus in patiēdo cōformes: atq; in regno celesti valde glorioſi et sublimes. Oportet omnino q̄ humilitas gloriā ꝑcedat: ⁊ patia victorib⁹ coronā cū multi ictibus ꝑpararet. Mā sine patia ⁊ certamine ⁊ labore: vana est spes p̄mij celestis. Jnduite ḡ vos dilecti frēs sic btūs paul⁹ ait loricā fidei nō hesitātes ꝺ adiutorio dei: ꝑ sūmo solacio diuina ꝑmissa inter angustias recolētes: ac totā spem vraz in deo ⁊ nō in hoib⁹ ponatis q⁹ hoies sepe fallūt et fallūt⁹ in opinionib⁹ et astutijs suis: meditāt⁹ inania ⁊ stulta loquūt⁹: iudicia futura nō ꝓspiciūt: nec deū vt oportet metuūt. Cauete p̄cipue ab hoib⁹ iracūdis ⁊ dolosis a socijs vagis ⁊ iocosis ne discatis fabulari ⁊ ridere cū leuib⁹: q̄ ambulāt per amena loca ad hospitia praua. Sz cū simplicib⁹ ⁊ hūilib⁹ cū mitib⁹ ⁊ deuotis sit ꝙuersatio vra: vt ab istis capiatis cōsolationē spūs ⁊ in ⁊tutib⁹ magis ac magis ꝓficiat⁹. Patia ⁊ fortitudo ē vob maxie necaria: q̄ in religione estis ⁊ statis sb obedietia. Et iō libēti aio ⁊ pleno corde obedite: ⁊ bonis ꝓsilijs maiorꝝ acq̄escere studeat⁹: lz interdū aspera et vilia videntur que iubent⁹. Jgit sicut ab oi parte instant pugne ipugnantes fragilitatē vram ita sunt p̄mia maxima in dextera dei posita: pro multa patientia omniū tribulationū vobis restituenda. Animetis ergo vos ad oia ferenda: ⁊ nō abiciatis onera ad promerēda gaudia sempiterna. A superioribus nāq; oportet vos frequēter sustinere correptiones pro excessibus vestris: quia melius est hic q̄ in futuro purgari. Sed ⁊ eorum obedire precepti⁹ propter deum tutissimum est: si vultis cum electis felicissime coronari. Subiciatis ergo vos spontanee eorū dicioni: vt ducant eos tutiori via ⁊ breuiori spacio inter tot hostes ⁊ pricula: ad portū salutis sine murmure et sinistra aliqua suspitione. Ab inferioribus oportet vos sustinere eorū imperfectiones tam morum q̄ corporum quod est opus pietatis: ⁊ quandoq; etiam irrisiones sufferre: quod est mansuetudinis insigne. A dexteris oportet vos caute attendere ne ꝑ adulationes et vanas commendationes seducamini: ne sanctos et iustos vos estimetis: aut super id quod dicitur cor eleuetis. Nocēt sepe vane laudes: fallunt dulcia verba animo s leues: sicut auceps fistula dulcit canēs

decipit ꝛ arripit aues. Ergo laudem ꝛ honorem ab hoibus nō queratis sed fugiatis: ne apud deū mercedē plenā ꝑ fabulis stolidis ꝑdatis. Multi in facie laudāt: post tergū vicia narrāt. Qui ꝑsciam suā inspicit: hūanas ꝛo laudes nō pōderat nec affectat. Ā sinistris ꝛo oportet etiā cautelā magnaz hꝫ: vt non turbemini ab his q̄ vituparit facta vꝛa. deridēdo. ꝓclamādo. ꝛ ad peius bona interptā do: ne impatiētes sitis in corde. aut dure rīndeatis in voce: qz forte volūt vos opꝛobrijs ꝓbare: si vere būles estis ꝛ patientes in aduersis. Ab anteriori pte oportet vos cōsiderare cū q̄bus loq̄mini. cum q̄bus statis et ambulatis: q̄les sint vicini vr̄i et confrēs in moꝛib⁹ in verbis in actib⁹ suis: ne forte seducamini ꝛ inq̄namini malis exēplis. ꝑ dissolutiones ꝛ libertates iuuenū valde nociuas. Naz sepe post iocos leues ꝓuenit ad tristis ꝑscie dolores: iuxta illō ꝓuerbiū salomonis Extrema gaudij luctus occupat: ꝛ risus doloꝛe miserebit. Nō debetis oī verbo credere nec ulteri⁹ cito audita ꝓferre. Nō oīa edificāt: nec alioꝛ secreta scire expedit. Sepe mēdacia narrāt ꝑ veris: q̄ a celestib⁹ desideriis retrahūt audiētes. Abstinete g̃ a nugis ꝛ iocis. q̄ bona studia impediūt: intellectū obscurāt. memoriā distrahūt. ꝛ pacē hūtes friuol⁹ suspicionib⁹ inq̄etāt. Ā posterioꝛi pte oporꝫ tet vos etiā oculū hꝫe aptū ꝛ de futuris ꝓcullis nō exigue ꝓcogitare: scz q̄lia possent vob⁹ eos q̄s iam amicos tenetis ꝓria aduenire. Ꝓpareris igit̄ doꝛsū vr̄m ad sustinēdū omnē euentū maloꝛ: ad abluendū pctā ꝑterita: ad vitandū iocūda psētia: ꝛ ad minuēdū futura purgatoꝛij toꝛmēta. Nā hoīm oblocutiones. detractōes accusatōes ꝛ derisiones patiēter accepte: medicine sūt optime ꝑ salute aīe: a iustissimo deo pctōꝝ⁹ iuste iflicte. Nō itaq̄ nocebit̄ dura coꝛrectio verboꝛ. si benivoli ꝛ innocētes estis: qz sermo duꝛ⁹ vtilis ē ad coꝛrectionē dissolutoꝛ. Audistis iā ex supradictis in q̄s mītis ꝓiculosis bellis ꝓsistitis ꝛ quāta bona potestis ꝓmereri si virilit repugnatis. Nō g̃ sitis remissi nec ꝑ multitudine hostiū desperati: s cū religiosa sollicitudine satagite sp in meli⁹ ꝛ feruēti⁹ exertitiū ꝓfice re: vt ꝑ lōganimitatē ꝛ patiam ī virtutib⁹ et laboꝛib⁹ multis ꝓueniatis ad requiē ꝓpetuā ab oīb⁹ malis securā: largiēte dño nr̄o ihū xp̄o. intercedētib⁹ sctis martiꝛib⁹ suis diu deꝓsiderata vobis eterne vite coꝛonā Amen.

Explicit sermo primus. Incipit secūs.

De q̄tidiano martirio ꝛ bello in statu religionis.

Q Uoniā ꝓpter te moꝛtificamur tota die: estimati sum⁹ sicut oues occisionis. Dilecti frēs bñ notare ꝛba ista ī aurib⁹ vr̄is iā lecta: q̄ valde salubriꝫ ꝑ instructōe vr̄a diu añ natiuitatē vr̄am ꝑ ꝓphetā in psalmo sunt ꝓnūciata Bñdict⁹ deus q̄ vocauit vos de pñti seculo nequā. in q̄ ꝓclitant̄ multi in corꝓe ꝛ in aīa: sequētes carnis desideria ꝛ fugitiuos honoꝛes. Videte g̃ vocationē vr̄am ad ꝓgregationē istā a deo paratā: in q̄ ꝓmereri potestis breui tpe cū modico laboꝛe vitā eternā. Ecce religionē intrastis. spōte ꝓpꝛijs renūciastis ꝛ q̄dāmodo mundo moꝛti estis: aut q̄si moꝛtuos ī sepulcris vos reputare debetis. Hoc eteni habit⁹ vr̄ foꝛis ostēdit: ꝛ fama de vob⁹ trāsit: q̄ de mūdo nō estis: sed filij dei excelsi oēs. Dicūt em̄ frequēter hoies seculares de religiosis psonis. Qui deo seruit totū mundū deludit: ꝛ valde sapienter facit. Celū sibi ꝓparat: ꝛ ab inferno nō timebit. Ā moꝛtificate g̃ mēbꝛa vꝛa sup terraz: ne diabolic⁹ furoꝛ vos iterū alliciat: ꝛ ad eterna supplicia ꝑ mollitiē carnis secū trahat. Ā dagnus ꝓfecto laboꝛ ē certare q̄tidie cōtra passiones ꝛ vicia: s ꝓmia maxima vincētib⁹ sūt ꝓmissa. ꝑcogitetis verba q̄ cantant̄ tam sedule de sctis martiꝛib⁹ in ecclesia nr̄a ꝑ eoꝝ laude ꝛ mēoria ad impetranda suffragia: quoꝝ dulcedo tangere debet coꝛdis nr̄i intima: ꝛ excitare tepiditatē nr̄am ad tolerāda ꝑ xp̄o vel pauca contraria. Sic em̄ ad vesperas sepissime suffragam̄. Certamen magnū habuerunt scti dei: transierūt ꝑ ignē ꝛ aquā ꝛc. O dilecti fratres q̄ in religiōe sub obediētia statis: si fideliter impletis quod vouistis martyres estis: aut adhuc quotidie patiendo fieri potestis. Nā totiēs nouas coꝛonas ꝛ margaritas ꝑciosas ꝑ certamine vr̄o accipietis: q̄tiēs singula mēbꝛa vr̄i coꝛpis q̄tidianis laboꝛib⁹ ꝑ xp̄o exponit̄. Et si ꝓpꝛias volūtates reliq̄tis: ꝛ sēsualitati vr̄e fortit̄ resistitis. magnā a deo cōsolationē intus ꝓcipietis. Dis religiosus in obediētia viuēs patus suā volūtatē frāgere atq̄ ꝓplato suo hūilit̄ nitēs obedire: iste veraciter ī spū martir efficit̄: cuius materiali gladio ī collo nō feriam̄. Et q̄cūq̄ ꝓfecte moꝛtificatōi tota die. id est ꝑ totū tp̄s vite sue se tradit. simplici ex coꝛde obediēdo exēplū abrahe imitat̄: qui vnicū dilectū filiū suū ysaac ī

olocaustū offerre ligare ⁊ occidere nō recusauit. Legimus etiā de ſctis martiribus q̄ per diuersa tormētorum genera rransierūt ad regna celorū: q̄ nō elegerūt p̄ ſua voluntate q̄lem penā aut mortē paterent: ꝫ totaliter diuine ordinationi ſe cōmiſerūt: corpus ⁊ aiaz creatori ſuo ad oia ſuſtinēda cōſtanter obtulerūt. Si igit aliquis vīm audit p̄ceptū ſibi cōtrariū a p̄lato imponi. et tū paratus eſt obedire: ſi tūc etiā vim ſibipſi inferre conat. atq̄ murmurationē inſurgentē cōpeſcit ⁊ ne cat: tūc gratiſſimū deo ſacrificiū i ara cordis imolat: ⁊ cū martirib⁹ de hoſte victor ſuipſius fact⁹ ſtrēnue triūphat. Multi nanq̄ martires violēter tracti ſunt ad carceres. ⁊ duriſſimis inubi vinculis ferreis ſtringebant: q̄netiā ſine cibo ⁊ potu. ſine lumine ⁊ aliq̄ hūano ſolatio dimittebant iacere infetore ⁊ mortis horrore. Et tū in fide xp̄i cōſtantes p̄mā/ſerunt ⁊ gr̄as deo i doloribus ſuis agere ſtuduerūt: q⁹ p noīe eius cōtumelias ⁊ tormēta pati meruerūt. Horū exēpla intuētes nolite in aduerſis deficere ⁊ de nimia pauptate cōqueri: nec ꝓpter rigorē diſcipline de p̄lio añ finē victorie fugere. Illi digne coronari merent: q̄ legitime certāt ⁊ pſeuerāt. Leuiſſim⁹ eſt oīs labor p̄nie nr̄e ꝓ paſſiōe penarū ⁊ abſtinentiarū ſctōz martirū: ⁊ ꝓſideratōe dolorū infernorū. Audiſtis frequēter in paſſionibus martirū: q⁹ in diuerſis mēbris ſuis fuerūt cruciati: ⁊ poſt graues dolores eiſdē mēbris p̄uati. deinde ferociſſimis beſtijs ad deuorandū dati: aut etiā flamis ardētibus iniecti Nondū frēs iſta eſtis expti: nondū ſic tenta ti nec p̄bati: nondū ſic vexati nec verberati nondū ſic deriſi. nec ꝓtumelijs repleti. nōdū de domib⁹ vr̄is nude ⁊ ignominioſe expulſi ⁊ p̄ plateas publice tracti. Nondum vſq̄ ad ſanguinis effuſionē tentationibus reſiſtitis: nec manū nec pedē amputari p̄ fide ⁊ caſtitate p̄miſiſtis. Verum ſi ſepe deficitis in nu mis paſſionibus p̄ xp̄o in religione ſubortis quō maiora pati in pſecutōe poſſetis? Sunt nanq̄ multa in q̄bus p̄bare poteſtis fortitudinē veſtrā q̄uis ſanguinē nō fundatis: nec vſq̄ ad mutilationē membrō: ū repugnatis Scti martires mēbra ſua penis expoſuerūt grauiſſimis: vos in multis ieiunijs ⁊ vigilijs in ſilentio et laboribus corpus vr̄m ne inſoleſcat caſtigare debetis. Qui em̄ oē amarū p̄ dulci oē vile p̄ pulcro. oē triſte p̄ gaudio accipit ⁊ ſuſtinet. Hic veracit calicē dñi cum martirib⁹ bibit: ⁊ i futuris penis vr̄i nō time bit: ꝫ ſctōz chorīs ſociari ſumme gaudebit. Unū ex his eligatis: aut eternaliter ꝓburi cum demonib⁹ p̄ modicis voluptatib⁹: aut p̄ hec ui abſtinētia pēni glia pfrui cū angelis ſctis Et q⁹ martires mala ꝑpetua attēderūt: ideo mala trāſitoria leui⁹ ptulerūt: ⁊ potius p̄ angustā viā ad latitudinē celi intrare optauerūt Pōt q̄libet in ordine ⁊ i ſtatu ſuo religioſe ⁊ deuote viuēdo palmā martirij obtinere: ſi ꝫ vicia ſua fortit certat: ſi p̄ aduerſantib⁹ ⁊ detrahētib⁹ orat: ſi caſtitatē illibatā ſtrēnue ſeruat: ſi obedientiā vſq̄ ad mortē exēplo xp̄i cuſtodit: ſi de oībus frenis ⁊ neceſſarijs huius vite ſp̄ min⁹ q̄ plus hr̄e deſiderat: ⁊ bñplacitū dei in oībus q̄rit ⁊ ſuū velle relinq̄t. Sctā quipe volūtaria pauptas p̄ martirio cōpatit: ⁊ iō ſicut martirib⁹ ita ⁊ paupib⁹ regnū celoz̄ a dño p̄miſſū eſt ⁊ donat. Cū ꝑ verbo ſo ⁊ diſſoluto ſilentiū ponit ne extraneis vt fratri loquat: tūc lingua ad fabulāduz p̄na q̄ſi reſte ligat: ⁊ ne noceat alteri ſilētio cohibet. Et vere multis verboſis expedit p̄ pace ꝓſcie verecūde tacere: q̄ hinc inde hyſtorias de ſtatu ſeculi retexere. Et cū vago hoī p̄cipit in clauſtro manere: aut i cella q̄ete reſidere: tūc pedes eius pia violētia q̄ſi in cipo locant: ⁊ ſic ad viā ſalutis coz inſtabile redire ꝓpellit: iuxta illud dñi verbū: Exi cito i plateas ⁊ vicos ciuitatis: ⁊ ꝓpelle intrare. Heu quāti foris vagādo pierūt: quāti ſue curioſitati ſeruiēdo nil ſctitatis retulerūt. O q̄ mlti p̄ rectoris virgā reducti ſunt ad ꝓſcie ⁊ bone vite cuſtodiā. ⁊ de neceſſitate fecerūt vtute. Cū curioſus oculos ſuos claudit ne ſecuri vanitates aſpiciat: tūc mercedē cū ſctis recipiet: q̄z oculi fuerūt a tyrānis excecati. Cū piger aliq̄s laborare cogit: tūc manib⁹ ⁊ pedibus ad locum martirij trahit: ⁊ ſi obediens rit ad omnia ſibi iniūcta p̄miabit cum martirib⁹ q̄z man⁹ vinculis fuere ligate. ⁊ pedes in eculeo ſuſpēſi. Cogitare ꝑ debet bon⁹ obediēs frat⁹ q⁹ p̄pr̄ij corpis nō hz ptātē ſ̄ plat⁹: cui p̄pt deū ſe reſignauit libere: vt eat ⁊ faciat q̄d ille iuſſerit p̄ aie ſue ſalute. Sic em̄ obtinebit cū martirib⁹ patie palmā: ⁊ etne vite coronaz. Preſtāte dño nr̄o ieſu xp̄o regnāte in ſecula ſeculorum Amen. Explicit ſmo ſcōs ptis ſcōe. Incipit eiu ſdē terci⁹ de ſapia cōfeſſorū ⁊ cōtinentia religioſorum.

O Iuſti meditabit ſapiam: et lingua eius loquet iudiciū. Dilecti frēs iſta ſolēt cātari ⁊ legi de ꝓfeſſoribus ⁊ doctorib⁹: q̄s p̄cipua de

uotõe honorare debem⁹. atq; suffragia eorũ desiderãter implorare: q̃tenus eor̃ virtutes strẽnue imitando meramur finito pũtis vite stadio ad eor̃ societatẽ puenire. Igit̃ si non possum⁹ gũissima t diuersa tormẽtor̃ genera cũ sctis martirib⁹ sustinere: studeam⁹ pro viribus nr̃is cũ pfessorib⁹ t heremitis i sctã religione hũiliter patiẽter t ptinẽter viuere: quẽadmodũ t illi deo placuerũt: multis longis vigilijs t ieiunijs carnẽ macerando. Describit nanq; ppha in dicto psalmi versiculo q̃lis sit vita iusti viri placẽtis deo: t q̃ btũs exit⁹ eius q̃ pmãserit pstãs in pposito sctõ. Solet aũt vita iusti viri ac boni religiosi ex quibusdã signis notari: t maxie pmendari: videlicet vt habeat os custoditum a malo. lingua erudita in bono: cor quietũ a turbatõe: deuotũ in oratione: suspẽsum in ptẽplatiõe: vt faciat opus bonũ cũ recta intentiõe ad deũ: careat q; sinistra suspitõe ad pximũ Et q̃ ista hr̃e desiderat. legẽ dei in corde suo ponat: sacra verba frequẽter cogitet libẽter audiat t legat: de mũdanis vo ssileat: tm̃ de his q̃ ad salutẽ aie ptinẽt curã ampliorem gerat. alienas sollicitudines abijciat nullũ tps ocio indulgeat: s vel oret aut studeat. aut laboret: q̃tenus boni opis talentũ sicut fidelis serui⁹ q̃tidie augere valeat. Discat añq; doceat: et magis eligat tacere q̃ loq; si sapiẽs fieri desiderat. Pauca verba t vtilia habeat: cũ modestia singula pferat: corã magnatis apparere caueat: cuz timore dei oẽs actus suos et fimões disponat: tãq; ab ipo iudicãdus si in aliq̃ offendat. Tutius g̃ est t melius vt hõ taceat: q̃ debite loq; nescit. Si q̃s impius diuinã sapiaz hr̃e pcupiscit. delicias carnis spernat. sensus exteriores stricte custodiat. nevanitates mũdi hauriat: ad interiora se puertat defectus suos inspiciat. pscias p singulos dies examinet. pmissa defleat: nil impunitum relinq̃t: ad celestia suspiret. futurũ iudicium metuat: pũtẽ vitã carcerẽ reputet. a xpo elõgari penale sẽtiat: sctor̃ choris ñ interesse maximũ tediũ põderet: nihil in hoc mũdo possidere cupiat. vt cor liberũ sp habeat: oẽ gaudiũ tpale luctũ estimet: ac p̃ desiderio etnor̃ oẽz copiã rer̃ egestatẽ pputet. Hec intima sentiãs vagabũdus t fabulosus ignorat: t q̃ honores ambit: verã sapiam nũq̃ inueniet. Beatus igit̃ ille religiosus in cui⁹ corde lex dei recolescit: cui⁹ os meditat̃ sapiam sctor̃: nõ seculi vanitatez: cui⁹ lingua erudita rem iudiciũ in oi causa tractat. ne q̃d frustra q̃si in vẽtũ pducat: cui⁹ bona opa ad dei hõplacitum spẽdũt: cui⁹ gressus int⁹ t foris fm eloq̃ diuinũ dirigũt̃ in bonũ. Sapiẽtis g̃ t spũal' viri studiũ ẽ discernere verum a falso: vicium a vtute. necessariũ a superfluo. honestũ a scãdalo: clarũ ab obscuro. expediẽs ab illicito. priuatũ a publico. distortũ a recto. iustũ a puerso. simplicẽq; ab astuto: innocẽtẽ a ficto vdoloso. Vñ dñs p hieremiã ppham ait i laudẽ viri iusti. Si separaueris pciosum a vili: q̃si os meum eris. Verax t iust⁹ est de⁹. t iusticias diligit: eqtatẽ vidit vult⁹ ei⁹. Et iõ tales q̃rit t diligit: q̃ ambulẽt corã eo i veritate. Horum gressus nõ supplãtabũt̃ ab aduersario diabolo: nec a mũdi blãdimẽtis: nec a pprijs cõcupiscẽtijs: neq; ab alior̃ laudib⁹ aut vituperijs seducũt̃ Mã dextera dei ptegit gradiẽtes in simplicitate cordis sub alis suis: vota q̃ direxerint t fecerint ad maximũ eis pficiẽt meritũ. t pmiũ sempiternũ. Quo felicit̃ adepto: nõ exit q̃d cupiẽt ampli⁹ Vti enim oẽs q̃ digni erũt regno dei interesse t cũ xpo epulari t gaudere: p eo q; i vita sua xpm amauerũt: t oia terrena vilipẽderũt. Dilecti frẽs imitamini hũilẽ vitã iesu xpi: siẽ t scti pfessores fecerũt int̃ q̃s fuerũt multi nobiles ac diuites viri q̃ lõgo tpe i abstinẽtia carnis. i carẽtia frumẽti vini t olei t alior̃ delectabiliũ ciborũ nuxerũt vitã valde religiosã t durã: crucifigẽtes cũ vicijs t pcupiscẽtijs suis carnẽ fragilẽ nõ ppt laudẽ hũanã: s vt deo satisfacerent protectis p feruentẽ pniam. Hi ꝫ tentatiões diaboli t mũdi honores certãtes vsq; ad mortẽ felici tandẽ fine cursũ vite sue ppleuerũt. Quis igit̃ isti tyrãnor̃ gladiũ aut ignẽ vrentẽ: aut morsũ bestiarũ. seu alia seuissima tormẽta nõ ptulerũt i corpe: maximũ tñ bellũ t q̃tidianũ martirũ pfecerũt i mẽte: vitã castam hũilẽ obiectã. internã deuotã. benignã. patientẽ. sobriã modestã. paupẽ et absconditã p cũctis mũdi opib⁹ amplexantes. iõq; dignẽ coronas meruerũt hr̃e ppetuas. Si g̃ q̃ritis verã sapiam t cupitis hr̃e pacificã vitã deo placẽtẽ t hoib⁹ gratã: detis vos ad verã cor dis hũilitatẽ sicut scriptũ est. Ubi hũilitas: ibi sapia. Hãc sapiam mũdus odit. diabol⁹ ipugnat: caro abhorret: stult⁹ deridet: superb⁹ despicit. iracũdus psequit̃. Adagi eteni placet deo hũilis t casta vita: q̃ alta scia: t plus ẽ optãda bona t pura pscia: q̃ subtilis t verbosa eloquẽtia. Longe etiam melior est simplex obedientia q̃ cauta excusatio. Utilior silẽtij custodia: q̃ extorta loquẽdi licẽtia pro

tegit em̃ deus obediẽtes simpliciter: ⁊ calli/
dos in stultũ fin̄ cadere sepe ꝓmittit Nõ est
parua ꝓudẽtia seip̄m attẽdere: ⁊ sub oi crea
tura se hũiliare: q; deus ꝓpter hoiem se hũi-
liauit vsq; ad extrema terre. vt pct̃ores ꝓuer
teret: ⁊ penitẽtes ad alta celoꝝ ꝓ verã hũili/
tatẽ traheret ⁊ eternaliter beatificaret. Mul
ti docti philosophi ⁊ magni i oculis suis viã
salutaris ꝓudẽtie neglexerũt aut nescierũt: ⁊
ab hũilitate xp̃i recedẽtes a veritate erraverũt
⁊ difficulter ad ꝓtemptũ secli venire potuerũt
Multi etiã mgri sciam dei ⁊ noticiã virtutũ
ex longo studio hauriẽtes. de hũilitate ⁊ ca-
stitate. de ꝓtẽptu mũdi ⁊ sctã religione ⁊ obe
diẽtia optime p̃dicãt: qui tñ amore seculi de-
tenti vix alonge xp̃m sequunt̃: ⁊ vt oꝝ onus
qõ laudãt digito tangere vitant. Tam nobi
lis est virtus hũilitat̃: vt eã frequẽter supbi
⁊ seculares cõmẽdent. Et tam laudabilis est
virtus castitatis: vt eaz magnifice extollant
etiã incõtinẽtes ⁊ ad cõfusionem sui dignis
laudibus honorẽt. Et hoc vtiq; ex deo est: q̃
suos fidelissimos amatores ⁊ humiles ac ca
stos cliẽtes glorificat in p̃sentiarũ vbi aduene sũt
⁊ pegrini: q̃s in future btitudinis mansione
ampliori gloria letificare p̃tendit ꝓ oi ꝓfusi-
one quã ꝓtulerũt. Quicũq; ergo ꝓtinẽter vi
uit. ⁊ sensus suos sub disciplina regulari in/
tus ⁊ foris custodit: iste iure ꝓfessor dñi voca
bit̃: q; sup pauca bona ꝓudẽs ⁊ fidelis fuit.
Nam quinq; talenta sibi tradita id est quin-
q; coꝝpis sensus bñ rexit: innocẽter viuẽdo.
⁊ alijs bonũ exemplũ exhibendo. Hec enim
duo maxime in religiosis ⁊ abdicatis perso-
nis deo placẽt. ⁊ coꝝã hoibus lucẽt: bona vi
ta ⁊ sctã doctrina. Talis aũt seruus post cõ/
pletos labores in gaudiũ dñi sui letus intro
ibit: q; fidelis inuẽtus in oñi ope ⁊ sermone
bono: ad laudẽ dei ⁊ edificationez ꝓximi in
secula seculoꝝ Amen.

Explicit sermo tercius. Incipit quartus
De cauta coꝛdis custodia ⁊ gra interne de
uotionis.

O Mni custodia serua coꝛ tuũ: q; ex
ipso vita ꝓcedit. Dilecti frẽs dili
genter pensate ammonitionẽ ꝓu
dentissimi regis salomonis: ⁊ soli
cite vigilate circa custodiã coꝛdis vr̃i: ne dia
bolus inueniat foramen intrãdi Ille nõ que
rit aliud nisi vos decipe: ⁊ a deo fraudulent
abstrahere. Q̃n em̃ coꝛ hois a summo bono
abstrahit: tũc in infimis q̃rit delectari: ⁊ va/
rijs desiderijs hinc inde mouet. Et q̃ tẽpesti
ue nõ resistit: captiuat̃ ⁊ supat̃. Nihil labori
osius q̃ coꝛ custodire ab euagatõe ⁊ vitiosis
imaginib⁹: ex sensibilib⁹ rebus acq̃sitis. Pra
uũ ⁊ inscrutabile est coꝛ hois: ⁊ ad malũ pro
cliuũ ab adolescẽtia sua. Et q̃s cognoscet il-
lud: ⁊ oẽs motus ei⁹ ꝓ singulos dies enume-
rabit? Vtiq; solus deus q̃ vniuersa cõspicit
anteq̃ fiãt: de q̃ dr̃ in psalmo. Dñs scit cogi
tatões hoim: q̃m vane sunt. Coꝛ nũq; q̃escat
quin in aliq̃ sit occupatũ: siue bonũ fuerit si/
ue malũ. In bono coꝛ ꝓfortat̃: in malo ꝓtur-
bat̃. Si q̃s coꝛ suũ gestit custodire ⁊ ab euas
gatõe restringere bonã meditationẽ studeat
assumere: ⁊ de verbis sacre scripture fauum
mellis colligat vñ aiam suã pascat: leuia ver
ba dimittat: curiosa nõ q̃rat: in ꝓsperis nõ se
eleuet. in aduersis patiẽtiã seruet: et oia sup
se vẽtura deo libere ꝓmittat. Hoc q̃z pcipue
pẽset q̃liter vnionẽ cũ deo hr̃e possit: q̃ in pa
cifico coꝛde locũ ad habitãdũ q̃rit. Idcirco
totis viriḃ⁹ ab infimis curis se elõget: et coꝛ
assuetũ vagari p oꝝones ignitas ⁊ creb̃a sus
piria surs̃um leuet ⁊ dicat. O culi mei sp ad
dñm Quotiẽs aũt a smumo bono ex fragi/
litate. aut aliq̃ necessitate impedit̃: rursus in
cipiat. ⁊ cito p oꝝonẽ resurgat gemens ⁊ do
lens peniteat. q; ad momẽtũ creatorẽ ꝓ crea
tura neglexit: cui ꝓ posse totis affectib⁹ intẽ
dere ⁊ iugit̃ adherere deberet. Ex sacra nãq;
lectõne trahit̃ bona meditatio de deo: ex bo
na meditatõe ꝓcedit deuota affectio ⁊ ꝓm-
pta eleuatio mẽtis in deũ. Exinde surgit fer
uẽs ⁊ interna oꝝo penetrãs celos. oẽm crea
turã relinquẽs. ⁊ soli deo adherere cupiẽs: i
q̃ oia bona sũt q̃ ꝓcupisci p̃nt. Solus em̃ ds
ẽ q̃ totũ aĩe desideriũ implet q̃etat ⁊ btificat
ad quẽ suspiraret ⁊ quolare. debet ois religio
sus secretũ amãs: ⁊ occasiões fabulãdi vitãs
Qui em̃ loca spaciãdi foris q̃rit: ⁊ coꝛ suũ cu
stodire negligit: hãc vnionis gratiã aut non
sapit: aut parũ gustãs cito pdit. Et heu vix
cũ magno labore ⁊ dolore deuotõis dulcedi
nẽ recupabit: q; min⁹ sollicite eã custodiuit.
Restat g̃ oiḃ⁹ friuolis omissis ad xp̃m sedu/
lo ꝓfugere ⁊ cũ eo amicitiã spãlit iũgere: ⁊ cũ
cta ab ei⁹ amore retrahẽtia abijcere ⁊ refuta
re. Quecũq; bonã psciam nõ p̃nt facere nec
charitatis xp̃i feruorẽ dare vel augere: oino
vitãda sũt ⁊ respuẽda ab omni claustrali vi
ro ⁊ monacho religioso: cuius coꝛ debet esse
in celo non vagari in seculo. O frater mona
che q̃ sctitatis speciẽ geris habitu et nomĩe:
claude ostiũ oris tui. ⁊ secretũ coꝛdis non oi

bus reueles. Aperi camerā cordis tui ihesu xpo
ꝓsolatori amātissimo ac tutori vite tue fide-
lissimo: vt bñdictus ihesus ante oia ⁊ ꝑ oibus
in celo ⁊ in terra tibi dilectus diu desiderat⁹
⁊ expectatus: ad te venire dignet ⁊ māsionē
facere. Obsecra obnixe vt sepius te visitet ⁊
illuminet: doceat ignorantiā tuā. ꝓfoꝛtet pu
sillanimitatē: erigat spem. repellat diffiden-
tiā: cōfirmet fidē. infundat amoꝛē. augeatq;
feruoꝛē. O q̄s bñ est custoditus ⁊ armatus cō
tra diaboli insidias ⁊ malas cogitatōnes ac
turpes imaginatōes: qui imaginez crucifixi
habet i coꝛde fixā: oia interioꝛa sua penetrā-
tem: ⁊ ad oē bonū cogitandū ⁊ agēdū semp
⁊ vbiq; instigantē. Tunc recte poterit mira
cū dulcedine coꝛdis ex pūtia christi intime
cōsolatus dicere: q̄ dauid sctūs cum magna
leticia deo psallebat. Viam mādatoꝝ tuoꝝ
cucurri: cū dilatasti coꝛ meuz. Nihil ergo int
te ⁊ iesum amatoꝛē innocētie ⁊ puritatis ve
niat. nec intus lateat nec duret: imo nec pax
tangat: nec vanis laudibus mulceat ne infi-
ciat: q; coꝛ purū ⁊ tenerū deo in religione ob
latū: nō patit secū aliquē extra iesum sibi cō
iungi ⁊ cōfabulari. Nam oia in creaturis tē-
poꝛaliter solacioſa ⁊ pulchra nō sufficiūt ad
plenū aie gaudiū: ꝟ solus iesus sufficit ad oē
desideriū pficiendū. Cūcta extra iesum cru-
cifixū generāt fastidiū ⁊ habēt defectū: ⁊ q̄si
absinthiū ⁊ fel amarissimū toꝛquēt animum
varijs desideꝛijs occupatuz. Fons igit oīs
boni ⁊ totius ꝓsolatiōis mellifluꝰ riuus: ihs
xps verus consolatoꝛ aiaꝝ. Qui vult a deo
cōsolari iesuz in sociuz eligat: cū quo loquat
⁊ ambulet donec ad celū pueniat. Stude in
amoꝛe iesu viuere. toti mūdo moꝛi ⁊ in cruce
xpi nō in teipso nec in hoibꝰ gl̄iari. Illa bo-
ra tibi sepe pensanda est: q̄ non poteris am
plius vnū verbū loqui. nec mēbꝝ mouere.
Et q̄nis religiosus sit terrenis bonis ⁊ ami-
cis pūatus: habet tñ celestē thesauruz in ar
cha coꝛdis sui clausum ihesū xpm ⁊ hūc crucifi
xū. Habet ⁊ fidelissimū aie sue amicū ac sapi
entissimū vite sue doctoꝛē: ipm regē angelo-
rum oimq; rerū ꝓditoꝛem. Cis ergo habere
pacē ⁊ tranquillitatē coꝛdis: ⁊ gratiaz xpi et
amicitiā angelorū ꝓmereri: Contemne teip
sum ꝓpter xpm: ⁊ quantū possibile est stude
habere coꝛ purū a seculo segregatū: ad diui-
na feruidū. ⁊ ad celestia suspensuz. Qui enī
nihil terreni solacij foꝛis querit. nihil in crea
turis inoꝛdinate diligit cito internā quietē ⁊
xpi amoꝛē sentiet: ⁊ cūctas grauitates vnde-
cunq; veniētes. xpo intus cōfoꝛtante ⁊ iuuā
te facillime tolerabit. Multas nanq; turba-
tionum materias amputat. multos laqueos
tentationū euadit ⁊ supat: qui ꝓpter xpm ab
oibus terrenis desideꝛijs pfecte se denudat
⁊ elongat. Ibic ad celestia nullo terreno oꝝ pō
dere grauatꝰ euolare libere possit: q̄tiēs dile
cti amatoꝛis sui q̄ in celis est recoꝛdatus fue-
rit: aut ciꝰ verba audierit vel legerit. Doloꝛ
nempe de absentia iesu vehemēter ꝓpungit
amoꝛ. vo ex pūtia gr̄a eius languentē vngit:
tristem ꝓsolat̄. ⁊ toꝛpentē accendit. Qui ad
hanc deuotionis gr̄atiā ⁊ ꝓtemplatōis celsi-
tudinē nō valet tam repente ptingere: nō de
speret: nec laboꝛare desistat: genuat oꝛet: solꝰ
sedeat: taceat ⁊ se recolligat. expectet longa
nimiter: speret cōfidēter: ⁊ vltra q̄s credi pōt
ꝓsolabit̄ affluenter. Benignus est enī ihs su
per oēs sctōs suos: nō deserit sperātes in se.
Probat frequēter. coꝛripit amanter. instruit
sapiēter: vocat incessanter. pulsat foꝛtit̄. ape
rit libēter. suscipit letāter: indulget clemēter
donat sufficiēter. coꝛonat excellēter. Non er
go te frāgāt amoꝛosa iesu verbera: nec fasti-
dias audire sacra eius verba: a quocūq; vel
vbicūq; fuerit lecta. Nō te deijciat coꝛdis in
cōstātia nec coꝛpis egritudo: nec doloꝛ capi
tis in xpi seruitio acq̄situs. Qui te creauit ⁊
ad seruitiū suū vocauit: nō deerit tibi ꝓ noie
suo patiēti. Oia enī mala q̄ pateris. ⁊ quecūq;
bona ad honoꝛē dei in hac domo feceris i
disciplina pseuerando: scribent̄ in libꝝ vite
eterne: ⁊ cōputabunt̄ tibi ad maximū pmiū
in regno celoꝝ. Auerte igit̄ te a vanis. redi
ad interioꝛa mentis: recogita būficia dilecti
amatoꝛis tui sepius tibi ꝓcessa: ⁊ adhuc am-
pliora in futuro reuelāda. Trahat te ad ser-
uiēter gratāter pijssimo saluatoꝛi pietas eiꝰ
immēsa: ad amādū ipm bonitas infinita: ad
sperandū in miscoꝛdia eius charitas eius vsq;
in seculū extēsa: vere penitētibus ꝓmissa ꝓse
uerātibus in fine redēda. Transeūt oia ꝓter
amare deū: pereūt cūcta sine xpo: amaꝛescūt
oia sine iesu ꝓ salute mūdi incarnato. passo
crucifixo. resuscitato ⁊ gl̄ificato hec sit sapia
vra frēs. ꝟ studiū ꝑ cūctis lra ⁊ studijs eliga
tis. meditari die ac nocte iesū crucifixū ꝓ oi
bus nob iu cruce īmolatū. ⁊ in celis eleuatū:
vt tota spes vra sursuz tēdat in ipm sup oia
amādū ⁊ laudādū. Jōq; ꝓ ipo pati ⁊ fatiga
ri in eius seruitio reputetis ꝓ thesauro ma
ximo in agro sancte crucis inuento. Medi-
tatio operū diuinoꝝ et sermonum christi

dulcedinē parit et leticiā: fidē roborat: spem erigit: charitatēq; in corde accendit: quaz se daturū fidelibus suis ipse promisit. Sed inuidus diabolus qui xpm tentare audebat: t p secutões in ecclesia sepius suscitauit: ac multos sctōs vexauit: adhuc non cessat molestare deuotos: tediū boni ingerēs, t claustri rigorē dissuadēs. Heu callida instigatōe multos decipit p blanda et mollia: terret p dura t aspera. Ueruntū xpō auxiliante non nocebunt tela eius nequissima: ꝙ erunt fortiter dimicantibus t viriliter resistētibus in laudez t gloriā: t diabolo ad ppetuā cōfusionē t penam. A cuius laqueis t fraudibus nos semper custodiat iesus xps: qui est ad dexteram pris sup oia deus bñdictus in secula Amen

Nota religiose.

Dixit quidā deuot⁹ solitudinis amator. Btūs monachus desolatus: cui mūdus exiliū celū patria: cella padisus est. Beatus religiosus, deo deuotus, seculo ignotus: cui opi dū carcer, claustrū refrigeriū: labor requies, solitudo solatiuz, luctus gaudiū, silentiū pacis hospiciū. Btūs cui sacra lectio cibus: oro potus, psalmus iubilus: meditatio xps, speculatio deus. Beatus religiosus qui oia studia t exercitia sua ad virtutes t bñplacitū dei ordinat: t nihil singularitatis t ostētatiōis verbo vel facto ptēdit: cauēs vbiq; ne deū vel primū offendat Beatus q̄ p bono accipit qñ aliquis eū corripit t recte instruit: ne in errore pmaneat et male pereat. Beatus qui os suū stricte custodiat: ne ociosum aut nociuū verbum pferat. Tales magnā pacē habebit bonā pscientiā t famā: deuotōisq; gratiā obtinebit speciale. Multa iurgia cessare facit: qui patiēs est t tacet. Religiosus in abscōdito manēs: quasi lucerna in nocte secure ardens. Flauerunt venti: t nō nocebūt deo vacāti t orāti Uere magnus thesaurus in ore sapientis: ꝙ nō minore in corde tacētis t orātis. Dixit quidā exptus. Quicqd boni tacēdo colligo hoc fere totū loquēdo cum hoibus dispgo. Quia samson secretū suuz mulieri retulit. et parabolā mellis nō abscondit: postea ab hostibus captus t delusus fuit. Bonū est ergo religioso silentiū seruare: et verba sua caute ponderare. Qui eñ silentiū bñ seruat: quasi sacculū pecunia plenū secū ad domū mentis portat.

Exemplū de silentio.

Dit in partibus superioribus monachus quidā ordinis astertiensis solli citus custos oris sui: t claustralis discipline diligēs obseruator. Hic zelo deuotionis accensus: vix vnicum verbum in hebdomada loquebat. Cui abbas causa solacij ait. Frater do tibi licentiā qñq; loquēdi cū fratrib⁹. Qui rñdit. Pater reuerēde non desidero talem licentiā habere. Qđ audiēs abbas edificatus est in rñso fratris libēter tacentis.

Exemplū de solitudine.

Dam frater regularis ordinis foras emissus expleto negocio ad domū suā celeriter ac desiderāter redire studuit: vt deo liberius in silētio vacaret. In via aūt cōstitutus inuenit quendā viatorem sibi amicū t notū: qui diuersa loca sctōrū t monasteria se visitasse asserebat. Interrogatus ergo de religiosis locis: dicebat se etiā in sacro carthusie claustro fuisse. Cuncq; multa bona de situ loci illius in alto mōte et arta solitudine, ac fratrū ibidē habitantiuz rigore loquerek: hoc tandez intulit. Inueni ibi fratrē cū quo libēter loquēs: curiose interrogaui dicens. Quanto tpe hic habitastis? Qui ait. Quadraginti anni lapsi sunt: t interim non vidi primā portā: p quā primo ingressus sum. Audiēs hec frater pdictus miratus est: et alijs fratribus suis ista p bono exēplo amāde solitudinis recitauit. O q̄ rara rum t alienū est istud in multis religiosis tē porib⁹ istis: qui p pena carcens reputarēt si infra annū extra septa mōasterij vel extra portā spaciādi causa exire nō deberēt.

Explicit sermo quartus. Incipit quint⁹.

De constantia t pseuerantia in statu religionis.

Onstantes estote: t videbitis auxiliū dñi sup vos. Dilecti frēs gratanter accipite verbū pie exhortationis ad pseuerātiā vos ammonens in statu religionis: q̄ maximā habet remunerationē in celis. Proponatis firmiter in cordibus vris q̄ velitis in loco t ordine t isto quē spōte elegistis pmanere cōstantes: t cū oibus in hac domo ppter xpm diu ante tpa vra congregatis bono t mala sustinere. Qui dedit bñ incipe: dabit p gratiā suā melius consummare. Non eñ vris meritis adhunc ꝙuentū vocati estis: ꝙ coronis eoz participes vos fieri credatis. Horū oronib⁹ adiuuari t bñficijs sustētari gaudeatis: t gras semp deo agatis. Non eñ ad ociādū t epulandum venistis: ꝙ vt deo fideliter t deuote seruiatis. Et tanto solliciores et pmptiores

esse debetis ad oēm obseruantiam ordinis ⁊ cōes labores: quāto plura cōueniētia in edi-
bus et libris. in cibarijs et vestibus iam habe
tis: q̄ multi seniores aīi vos non habuerunt.
Vos in labores eor̄ itroistis ideo grati sitis
de bonis acceptis: hec tēporalia a deo parata
quasi encenia quedā ad sustentaculū corpis
vobis cōferunt. Si vtimini istis sobrie cum
grārū actiōe ⁊ benuolētia: tūc adicietur vob
adhuc āplior̄a bona in celis: q̄ certissime red
dent oībus pseuerātib⁹ in ordinis disciplina
Et si necdū intelligere nec capere potest fu-
tura gaudia pparata in nuptijs celestib⁹: fir
miter tñ credatis q̄ fidelis ⁊ potēs est ds da
re q̄ promisit diligētibus se: q̄ nō coacte ꝙ libe/
ra mēte seruiūt ei die ac nocte sine q̄rela. Id-
circo cū ingēti solitudine abicite cito de cor/
de vro nociuā tristiciā: et oēm indignationē
tāq̄ venenū dyaboli: et studeatis int̄ fratres
vros tāq̄ angeli pacis inter cōciues suos cō
uersari. Tollite sup humeros vros iugū dñi
amātib⁹ leue et suaue: donec pueniatis ad pa
triā felicitatis etne. Interi vo ꝓbari hētis mo
re sctor̄ p varias tētatōes q̄ in religione sepe
cōtingūt: ⁊ nouicios hincinde grauit afflige
re solent: q̄tenus tāq̄ aur̄ in fornace ꝓbati. ⁊
a rubigine vitior̄ pteritor̄ purgati: fulgeatis
in ꝓspectu dei sicut agni nouelli in fontib⁹ lo
ti. Enīuero post lacrimas ⁊ dolores recipietis
consolatiōes diuinas ⁊ illūinatōes mētales:
oīs labores et angustias alleuiātes. Quid
vultis amplius? Ecce nūc dant vobis terre
na bona ꝓ sustentacula corpis in via laboris
postea vo dabunt celestia et sempitna bona
in regno dei cū angelis sctis: q̄ cognatos et
amicos reliquistis. et deo poti⁹ q̄ seculo ser-
uire elegistis. Si igit cōstātes pmāseritis in
eo q̄ cepistis letāter ⁊ fiducialit a xpo in iu/
dicio audietis. Vos estis q̄ pmānistis mecū
in tētationib⁹ meis: ⁊ ego dispono vobis sic
disposuit mihi pat mē⁹ regnū: vt edatis ⁊ bi
batis sup mēsam meā in regno meo. O dul-
ce ⁊ psolatiū verbū ꝓfortās ad pseuerādū in
ordine assumpto: ⁊ in quacūq̄ tētatiōe ⁊ tri/
bulatōne aut infirmitate q̄s fuerit circūuētus
Dei pfecto ē adiuuare. ⁊ de oi angustia mē-
tis ⁊ corpis afflictū liberare. Et q̄ confidit in
deo orādo ⁊ patiēter se sustinēdo: psolabitur
tpe opportuno gr̄as agēdo de auxilio celit⁹ si
bi collato. Non est psona⁹ accepto: ds. ꝙ in
oi statu ⁊ loco q̄ fuerit memoria nois ei⁹ sub
celo: aderit tentat⁹ ⁊ tribulatis corde. Exau
di ⁊ eos p sua clemētia: ⁊ ostēdet eis secreta
iudicia sua: et mirabilia magna in oi re quā
operat̄ in terra. Nō pōt q̄s dicere deo cur me
ita affligis et aridū relinq̄s: ⁊ alium sic pmo
ues ⁊ plures volūtates hr̄e pmittis? Stulta
⁊ vana est huiusmōi cogitatio: vl in minima
re dubitare aut cōqueri de dei puidētia ⁊ bo
nitate. Infirmor̄ ⁊ insipientiū mos est repre
hēdere ⁊ male interpretari facta prudētiū q̄ nō
intelligūt: q̄ mirant̄ ⁊ scādalizant̄ plerūq̄ in
seipsis: q̄re ds ista vel illa tā apta mala fieri
pmittit. Quib⁹ psalmista ita rndet. Justus
dñs in oībus vijs suis: ⁊ sctūs in oib⁹ opib⁹
suis. Et iterū. Justus es dñe: ⁊ rectū iudiciū
tuū. Hoc igit firmiter teneatis q̄ in oi loco
oculi dñi cōtemplant̄ bonos ⁊ malos: ⁊ nemo
pōt se abscōdere a iudicijs e⁹. nec multis pul
chris vbis mala sua excusare: neq̄ ad supe/
riorē iudicē cōtentiose appellare. Quicūq̄ q̄
instatu hūili ⁊ ordine suo manēs. ꝓtra tenta-
tiones ⁊ vicia sua strictius certauerit: maiorē
nūc gr̄am deuotiōis a deo merebit: ⁊ in futuro
ampliorīs glie btitudine pfruet. Potest q̄li/
bet religiosus q̄ in ordine suo et loco: a deo sibi
puiso aiam suā saluare ⁊ virtuose pficere: si
sollicite fuat q̄ ordo instituit: ⁊ platus facere
iubet ac psulit. Nemo igit instabilis se sedu-
cat: neq̄ stulta ⁊ vana imaginatiōe de alio lo
co cogitet: et de incertis futuris iocūdiora si
bi ppbetādo dicat. O ds si in tali loco et or-
dine essem: q̄ bñ et deuote me habere vellē:
nec de aliq̄ āplius cōqueri vel turbari. Heu
miser ⁊ insipiēs hō. q̄ extranea ob defectū fer
uoris cogitas: ⁊ sepi⁹ ex angustia pūtis pas/
sionis leviora confingis: cur nō facis hec bo
na in loco isto. vbi cū multor̄ frat̄ gr̄a ⁊ bo
ne ꝓsciētie pace viuere potes deo teste ⁊ fauē
tē? Qua negligis modica tibi dicta: ⁊ psumis
ampliora futura? Prescito q̄ sepe alit ⁊ mul
to deterius cōtingere solet tepidis ⁊ discolis
discipulis: q̄ ipsi in anio pus finierūt. absq̄
fructu alicuius valoris. Multos fefellit ista
imaginatio: multos eruditos errare fecit faci
lis loci mutatio: plures ꝓtristauit ad aliū or/
dinē in cōsulta migratio. Sepissime nāq̄ in
alijs ꝓbatū est: q̄ raro emēdatior redijt. qui
plura loca q̄siuit. Vbicunq̄ enī homo fuerit
hoies inueniet: etiā claudos ⁊ debiles quos
vtiq̄ tollerare oportet Et forte imperfectiores
aliq̄s videb̄ q̄ tibi ī multis nō placebunt nec
tu eis similiter cōplacebis. Dicent forte qui-
dam aut cogitabūt de te sinistre: si valuisses
aliquid mansisses poti⁹ in loco et ordine tuo
cū pace. Manifesta tñ cito erit causa cuiusli/

bet discursantis de loco ad locū: quid eū am plius agitauit. Nō enim diu latere pōt ficta sanctitas. nec cum leuitas: nec alios edificat euagādi libertas. Nam vere deuotionis nu tritius est solitari⁹ ꝛ religiosus inclusus. Audite cuiusdā deuoti senis ꝓbolā. Cū aliqs vno pede claudus aut monoculus egredit: raro vtroq; sanus reuertit. Vulpes exiens foueā: nescit diu ꝓ rectā incedere viam. Sic hō vage mētis et dolosus nequit diu se fingere: ꝙ seipsum ꝓdit etiam inuitus cozā multis ignotis: aut ꝟbis aut factis aptis Sepe etiā iracūdia motus oīdit ipatie sue aculeus: cū fuerit ꝓ culpa sua correctus: aut silentiū sua re coactus. Superbus hō passionatus ītrinsecus ad breue cozaz alīs qñq; se cōprimit: ne reprobet ꝛ vilescat extrīsecus. Processu vo tpis liberior factus: ad solita reuertit inuerecundus. Sicq; patebit pluribus. qz nō vere fuit hūilis: sed voluit videri bonus ꝛ iustus. Tētatio dyaboli nō pmittit fugitiuū diu abscōdi nec quiete agere. ꝙ per noua ꝛ inopinata obstacula pungere inchoat: multoq; de terius vexare ꝛ confundere timidū laborat: qz nidulū suū insipiēter reliquit. Onus quipe ordīs diurnū ꝛ nocturnū collo monachi īpositum: oīdit cito quātū portare pōt ꝓ amore dei ꝛ sustinere. Idcirco in oī loco et statui in oī officio ꝛ dignitate spūali aut occupatione tēporali: pmaxime necessaria est longanimis patientia ac diuine gre larga affluentia cum frequēti precū instantia: ne infirma mens crebris ictibus tacta moueat subita ira ad īpatientiam. aut suggestiōe sathane querat reddere vindictā: indigne ferendo obprobria sibi obiecta. Noli miles xpi fugere: noli te/ipsum deicere: noli a primo feruore tepescere nec de diuine dulcedinis ꝓsolatione hesitare Noli querere exteriora corpis cōmoda anīe tue valde nociua: sed ꝓpter deum sustine tētationes et hominū vexationes tam bene in hoc loco sicut in alia domo Nec estimes te a deo derelictū si multa tibi occurrunt ad patiendum: quia non est melior christo passo: nec martyribus sanctior atrociter īterfectis. Homines agunt et sepe obloquunt vt homines nec semper verū est qđ dicunt: nec multū curandum si laudant vel vituperant. Cauc oī tempore et loco a malefacto ꝛ scandalo: ꝛ deus liberabit te a verbo iniquo de te mendaciter dicto. Scriptū est in quadā collecta quadragesime super populū. Tuere domine populum tuum. ꝛ ab oībus peccatis clementer emunda: quia nulla ei nocebit aduersitas: si nulla dominet iniquitas. Pena enī nō facit aliquē reum: sed culpa iustam exigit penam. Deū ergo pre oculis habeas orare in tribulatione nō omittas: temporibus debitis scripturas sctās lege vel scribe: vt tediū cordis melius vincas. Dat deus sepe in vna hora: quod in tota denegat septimana. Nunq; de tua virtute et iusticia presume: se de misericordia ꝛ bonitate dei optime cōfide: ꝛ inter spem ꝛ desperationē caute ꝛ discrete ꝓcede. Nūq; ita hilaris sis et securus vt timorē et verecundiam a te excludas. Qui deo vult placere et primum edificare: debet oīa verba sua ꝛ mores foris et intus taliter ordinare: q̄si statim coram deo et angelis eius deberet p̄sentari. Noli ergo religiose frater si leuis fueris ꝛ vagus aut verbosus de exteriori habitu coram hoībus quasi sctūs homo gloriari: ne de aliquo opere ꝓuato vel cōmuni superbire: ꝙ potius iutile te reputabis si recte sapis: vtpote qui de mille talētis vix vnū reddere sufficias. Nō es ideo sanctus ꝛ magnus dñs dicēdus q: capam geris extrinsecus. quod azinus facere posset. si esset taliter vestitus. Attēde cōscientie tue feditatē magis q̄ estimationē humanā: qz non sunt omnia ita sana cozā deo ꝛ clara: sicut apparent hoībus esse pulchra. Homo vidit in facie. deus aūt in corde: qui etiā minutissima cōsiderat: que tu non cognoscis aut modicū ponderas. Idcirco deprime cor tuum sub districto dei examine: ꝛ noli de dignitate religionis vane extolli: neq; de virtutibus alioz et miraculis sanctoz iactanter loqui. Seipsum denigrat ꝛ cōfundit qui patrum suoz sanctitatem cōmendat: et humilē eorum cōuersationē sequi negligit: qui regularis et religiosus vocatur: ꝛ viuendi normā quā sancti posteris reliquerunt feruēter non sectatur: qui de bonis monasteriꝫ quotidie vivit: et statuta monastica tepide seruat aut leuiter frangit. Attamen ꝓpter sanctos patres precedentes qui religionis ordinē instituerunt ꝛ regulas viuendi cōposuerunt: desides et vagantes a secularibus psonis ꝛ magnatis quos dei seruos credunt etiā honorātur. Ideo vnusquisq; seipsum recte inspiciat et alīs bonum exemplū tribuat: ne sancto ordini iniuriā faciat: ꝛ cōfusionē sibi malis moribus generet Ve illi inquit domin⁹: per quē scandalū venit. Si vis aliquē religiosum vere recognoscere ꝛ cōmendare: non corporis habitum album vel nigrum inspice. nec ad sub

tilitatem verboꝝ attende: ꝙ humiles mozes eius interioꝛis hoīs imaginē pferētes cōsi dera. Gratiā ꝗ xpi quā accepit tacitus vene rare et deū ꝑ donis suis ama ⁊ lauda: qui ta lem famulū sibi elegit in terra deserta tētatio nibus ⁊ periculis plena. Caute tū ⁊ modera te lauda quē diligis: ne te ⁊ ipsum decipias: si vltrā ꝗ oportet aliqd dicas. ō quo postea erubescas. Fratres oīs in xpō oīs vnū sumus. vnū patrē celestē habemus: omnes vn⁹ sctē matris ecclesie filij vocamur: qcūqꝫ in xpm credimus. et in xpo baptizati sumus: ideo de habitu exteriori et diuerso mō viuen di cōtendere non debemus: ꝙ vnusqsqꝫ in oꝛ dine ⁊ statu suo bene studeat viuere: ⁊ deo so li ad votū cum gratiarū actōe digne placere Non enim loci amenitas nec magnitudo nō vestis pulchra nec gradus excellētia pfectū facit religiosum: ꝙ pfecta seculi abrenūciatio et viciꝝ quotidiana mortificatio: et pcipue puritas coꝛdis. ⁊ amoꝛ virtutū. tendens di/ recte in deum. Religionis nomē magnā ha/ bet laudē inter seculares: ꝙ sine contētu secu/ li parui pōderis est apud deū. Sed quid va let altum nomen sine ope virtutis: qđ ꝑdest altus status sine humilitate ⁊ charitate? Ille vere religiosus est qui seculo spōte renūciat et coꝛde ad seculū non regirat: q̄ perpetuē se deo obligat: et oīs voluntates suas ꝓpter deum frā gere studet Qui enī cū sctō habitu et bono noīe opera virtutū sic agit exterius: et tū soli deo in oi cogitatu et actu placere in tendit interius: hic digne laudādus est ⁊ ami cus dei appellandus. Si cupis vanaꝫ gloriā vincere: attende singulos defectus tuos q̄si oībus notos: et cessabit vane glorie motus. Caue singularitatē verbis ⁊ moꝛibus ostēn/ dere: noli nimiū de te pſumere cum ꝑspere ti bi succesſerit: ne deiciaris aduersitate ingruē te. Abneas i loco tuoꝝ pone te ad paciētiā: et inuenies pacē ⁊ gratiā coꝛā deo ⁊ hoībus: ⁊ eris dilectus fratribus cunctis. Sed ne ali quis de facili cogitet mutare habitū vl' locū: referā vobis cuiusdā fratris factum ad ma/ iozem cautelam habendam.

Exemplum.

Fuit quidaꝫ frater in ordine regula/ rium ꝑbabiliter diu conuersatus: et procuratoꝛ factus. apud multos religiosos et seculares erat bñ vīsus et reputatus. Hic longo tpe tentationē habuit ⁊ desideriū trā seundi ad aliū ordinē ⁊ locum remotū: quod et fecit licet minus ꝑuide et incōsulte. Nam ex debili fine: patuit postmodū leuitas incō/ stantie. Prouideat aūt secrete sibi locuꝫ apō quosdam religiosos mēdicantes satis bone cōuersationis sub regula beati augustini de/ gentes: a quibus etiā benigne ⁊ libēter est re ceptus. Nec longa moꝛa extitit ad ꝑbandū: sed festinanter est inuestitus ꝓpter vehemēs suum desideriū adimplendū Tam instanter pecijt ⁊ anhelauit ad illum ordinem: vt eodē die libenter professionē fecisset: si fratribus ꝙ placuisset. Sꝫ fratres cautioꝛes ꝗ ipse qꝛ cō/ uersationis eius statum nesciebant: repenti/ no desiderio suo non cōsenserunt: sed tēpus ꝑbationis vt moꝛis est libere sibi indulserūt. Estimabāt enī sicut exterius apparebat: hūc aduenā vtilem sibi foꝛe. qꝛ psonis indiebāt ad ordinis reformationē. Sed cum iam in/ uestitus esset: mutatū est coꝛ eius in aliud ꝗ credidit. Cepitqꝫ vehemēter contristari ⁊ pe nitere: quia locum pristinū vbi diu moꝛabat relinquit: ⁊ fratres suos sine debita causa se/ crete dimisit: quos nō parū de suo recessu cō tristauit et cōfudit. Elixꝫ octo dies interceſſe/ rant: et in tantū pre cōfusione mentis doluit et ingemuit: ꝙ comedere nec doꝛmire potuit Interrogatus ergo. quid sibi obesset: dixit. Nullatenus possum in conscientia cōtentari nec pacem habere: nisi iterū ad pristinos fra tres meos fuero reuersus. Quibus auditis satis cōtristati ⁊ ꝑmoti sunt fratres: ⁊ acriter eius incōstantiā arguebant: eo ꝙ in tam bre ui tēpoꝛe remutatus esset. ⁊ puerilē rem pre/ sumpsisset. Ad quos ipse humiliter ⁊ verecū de respōdens: ita se excusabat. Credatis mi/ hi fratres qꝛ ꝑ multos iam annos hanc tēta/ tionē habui. vt ad aliuꝫ ordinē transirē: ⁊ tā fortiter hoc in animo cōcepi: ꝙ putabā nūqꝫ me posse mutari. Sed iam hocipsum experi/ entia ꝓpria aliter esse ꝑbauit: quod prius ꝓpen dere nequiui. His igit ab eo dictis: ne scā/ dalum adhuc latens erūperet et creſceret: inito consilio sanioꝛi. miserunt ad prioꝛem quēdā ordinis regulariū in vicino moꝛantē: rogan/ tes vt ad eos ꝓperāter venire dignaret cau/ sa necessaria perurgēte. Quo aduenīente. rē gestam ꝑ ordinē pandunt: ⁊ quid iam faciē/ dum sic diligenter efflagitant. Nec lōga mo/ ra trahitur: ꝙ paci ab vtraqꝫ parte ꝓuidetur Igitur frater predictus dolore magno cōpū ctus. habitu presumptō exuitur: et rursum a prioꝛe habitu regulariū canonicoꝝ in ordine consueto reinduit: sicqꝫ turbationis occasiō de medio sblata repente cessat. Deinde dato

Ubi socio ad monasteriũ suuz pristinũ redijt: et petens humiliter veniã de offensis patratis: a fratribus suis misericordit̃ est receptus Moxq; iniuncta sibi salutari penitẽtia: de p̃sumptionis errore castigatus est. Et de cetero cautior fact⁹. didicit nil timere debere agere: nec ꝑ alienas domos ĩsipiẽter discursare.

Explicit ſmo q̃ntus. Incipit sextus. De cauta custodia iuuenũ ꝯtra multas tẽtatões

Videte quõ caute ãbuletis: qm̃ dies mali sunt. Dilecti frẽs his verbis ãmonet nos om̃s doctor egregius beatus paulus apl's: vt cauti simus. ⁊ fortiter certemus cõtra vicia ĩ hac domo dñi: vbi est habitatio ꝑegrinoꝝ mũdi in qua erectũ est vexillum sancte crucis: in signum spiritualis militie ꝓ lucrandis aureis coronis in celestibus regnis. Quapropter a proficiẽdi desiderio nemo torpescat: dñs virtutum nobiscum: qui est fortis suꝑlãtator vicioꝝ ⁊ hostiũ fugator. Nemo turbet̃ neq; formidet. ab impetu tẽtationũ diuersarũ. nec a multitudine cõtrarioꝝ ventoꝝ: neq; a fatigatione laboꝝ quotidianoꝝ: qm̃ per multas tribulatiões oportet nos om̃s intrare in regnũ celoꝝ: sicut p̃dicat euãgeliũ xp̃i et docẽt act⁹ apostoloꝝ. Nẽpe ⁊ ipse apl's paulus vas electionis ad celi secreta frequẽter raptus. tentatiões habuit: vexationes hoĩm passus est: atq; in multis laboribus fatigat⁹. detractiones ⁊ murmuratiões ꝯtra se iniustas sepius audiuit ⁊ sustinuit. Nec tñ ꝓpt̃ aduersa affligentia a xp̃i seruitio ⁊ amore: discessit nec refriguit: sed magis viriliter ad tollerãdũ oĩa se exposuit: et alios secum ad certamẽ ꝓpter coronã glorie cõfortauit: quã xp̃s seruis suis multa cõtraria ꝓ se sustinentibus ꝓmisit. Et factus est beatus paulus tanto letior ⁊ securior ad percipiẽda p̃mia futura in celo: quãto duriora pertulit a notis et ignotis tãq̃ hõ despicabilis in mundo. Fratres nolite nimiũ timere ꝓ xp̃o pati ⁊ vilipẽdi: oĩa hec nihil sunt et cito finient̃: imo cõparatõe futurorum bonoꝝ ⁊ maloꝝ. vix vnius puncti sunt. aut momẽti rẽputanda. Scitote ergo q; hec vita ⁊ regularis disciplina quã deo inspirãte acceptastis bona est et anime vestre valde salubris: ſ nõ ab hostium insidijs secura: nec a vexatõibus hominũ ⁊ increpationib⁹ ꝑuersorum semper quieta. Quia modo iste mõ ille dicit aliquid aut facit. quod oculis vestris nõ placebit. Quid ergo facietis? Patientes estote ⁊ tacete: dñs pugnabit ꝓ vobis: ⁊ veritas liberabit vos. Nõ ꝑdatis meritũ vr̃m. sed tacendo sustinete modicum: dignos vos omni cõfusione iudicãtes. Adhuc non estis in celo cum angelis sanctis: sed in mundo cũ hominibus bonis ⁊ malis: qui nõ deficiẽt in hac regione vmbre mortis. Idcirco potestis bene sepius gemere ⁊ non leuiter ridere: magis aũt timere ⁊ non fatue de vobis presumere. Itaq; sollicite in omni loco ⁊ tempore coram deo ambulate: quia ĩcerti estis de bono fine: et qualiter deus velit facta vestra iudicare nescitis. Timete dñm omnes sancti ei⁹ ait dauid sanctus: qm̃ nihil deest timẽtibus eũ. Quare hortat̃ timere: ⁊ sub magna custodia discipline stare? Quia terribilia sunt iudicia dei suꝑ filios hominũ. et nemo certus est an dignus sit odio vl' amore. Idcirco valde vtile est homini adhuc carnali dissoluto ⁊ ĩmortificato habere timorez dei: ⁊ omnia oꝑa sua vereri ⁊ vilia de se sentire. Nam timor dei facit a peccato recedere: ꝑicula tẽtationũ precaue: de preteritis malis dolere de presentibus delectationibus abstinere: de necessarijs vite sobrie sumere ac discrete actus suos regere: semper ad ꝑfectiora tendere: et cuncta q̃ deo magis placent inquirere ac studiose agere. ⁊ ad eius honorẽ omnia bona laudabiliter trahere et promouere. Heu heu fratres multa pericula circundant nos vndiq;: scilicet caro dyabolus. ⁊ mũdus totus in maligno positus. Ex his generant̃ pericula ⁊ tentatões et pauci sunt qui sine lesione ⁊ inquinatione euadunt. Quid ergo mirum si q̃s de sua fragilitate timeat: cum vbiq; laqueos dyaboli contra se extẽdi percipiat? Si eni bona agit si bene legit. cantat vel scribit: si orat studet p̃dicat aut celebrat: ecce statim adest dyabolus cuz vana gloria. probum impugnans ꝑ prospera: volens eum deicere ⁊ priuare gratia a deo sibi collata. Si ꝟo in aliquod viciũ per fragilitatẽ cadit: mox aduersarius letus accurrit: suggeritq; non esse magnũ malum nec grauiter puniendũ. sed ⁊ breuiter cõfitẽdum ⁊ caute excusandũ: cuz multi talia ⁊ grauiora faciunt ⁊ fecerunt. Sic lapsum tepidũ hostis callidus decipit: quatenus parum peniteat. tarde ad cõfessionem eat cõmunicare differat. ministrare timeat: ad exteriora se cõuertat. cellã abhorreat: fabulari et ociari querat. debilẽ se fingat: necessaria omittat. aliena inuestiget: diuina negligat. terrena mẽte reuoluat. Hec omnia si quis tempestiue non expellit: grauiores dyaboli laqueos incurrit.

Rursum quosdam debiles per iracundiã et patientiã lederet ꝑsternere querit: et modica re perdita vel ablata contristat vel perturbat indignationẽ suscitat, suspitiones imittit: bñ gesta peruertit, falsa ꝓ veris seminat: et mala ꝓ bonis reddere suadet. O peruersitas hostis dolosi: quãte sunt insidie et decipule tue in oi loco et tẽpore occulte ledẽtes et ip̃rouise Et ꝙs cognoscet eas: et enumeret oñs. Solus deus oim secretoꝝ cognitor nouit astucias dyabolicas: q̃ docet eas p̃cauendas per scripturas sacras ex spiritusancto reuelatas. Quid ergo faciet homo grauiter tẽtatus et multiplicit̃ vexatus a facie inimici: qui etiam coram alienis accusatur et deridet̃? Ubi fugiet vt laqos euadat: et mala non audiat nec videat? Quãdo veniet tẽpus: vt pacẽ et quietem habeat. Dixi vobis: et itez dico oñibus paruis et magnis. Pax nra est in multa patientia: in vera humilitate. in cõtẽptu omniũ consolationũ terrenarũ. in forti tollerãtia cõtrariorũ: in longanimi expectatione celestiũ gaudioꝝ. Recordamini igit̃ charissimi in tribulatione vestra bñficioꝝ diuinoꝝ et mirabilium operũ suoꝝz ab initio creature vsq̃ ad cõsummationẽ seculi: et inuenietis q̃ pietas dei excedit maliciam hominũ parcendo eoꝝ malis, vt vitaz emendent in melius. Et cum ꝓpios flagellat aduersis: etiã amorẽ suũ in dilectis ostendit. Qui ergo verbera beneficia reputãt, ipsi nũc pacem habent: et hos iocũ/ dissima retributio sequet̃ in celis Ibi enĩ plena pax et securitas ab hostibus: libertas a vicijs, sanitas a morbis: requies a laboribus. Ibi diuicie sine sollicitudie. delicie sine amaritudine. cognitio sine errore: dilectio sine fi/ ctione. gaudiũ sine merore: honor sine cõfusione. laus et gloria sine cessatione. Sed heu hec bona desunt in mũdo. vbi oia permixta sunt malis: nam rara virtus pfecta: raro cõscientia ab oi macula pura. Et nisi assit gratia diuina et diligẽs cordis custodia: cito negligens cadit in vicia et solita mala. Et vnde hoc accidit? Quia cum pctõ nati sumus. et a iuuentute ad delicias carnis inclinamur: tepide ad virtutes nos damus. inuite a ꝓpijs cõceptibus retrahimur vanis iplicamur alienа scrutamur: ideo ꝓniores sunt sensus nostri etiã post cõuersionẽ et confessionẽ peccatorum ad terrena et visibilia bona sibi nota redire q̃ ad celestia et inuisibilia desiderãda assurgere. Grauis dolor est vage homini abstrahere mẽtem ab infimis bonis nature sue assuetis. grãdis labor attollere animũ ad superna et eterna bona abscõdita ab oculis humanis Heu heu quãta angustia anime: laborare et certare quotidie cõtra se ꝓ eterne vite retributõe. Sed latent adhuc tanta bona et magna merita et infinita ꝓmia: que deus laborantibus certantibus dolentibus et pie sustinentibus copiosissime reddet in futuro: ꝟm sua ꝓmissa in euangelio sancto. Ecce inquit merces vestra multa est in celo: que vobis dabit̃ ꝓ breui certamine atq̃ pressura in mundo Sed quis potest omnia pericula huius vite cognoscere et predicere: que possunt homini sub sole in loco tentatõis cõtingere. Nam iusto et impio: multa eque similia eueniunt. Sepe etiam aduersa plus cõtristant. q̃ bona adepta letificãt. Si aliquis pauper est: sollicitudo vrget cum de bonis acquirendis. Si diues fuerit: timorẽ habet de perdendis. Ue ergo habenti. et ve nõ habenti: quia vtrobiq̃ instant pericula peccandi. Orat ergo sapiens mediã viam eligens: et dicit. Diuicias et pauptatem ne dederis mihi: sed tãtum victui meo necessaria prebe. Ihs fili mi amplius ne requiras. Pauptatẽ christi amicam ꝓpter christum nõ verearis: quia spõte pati defectũ virtutis est: et acquisitio regni celestis. Dulcior est sepe siccus panis pauperis esurientis: qm̃ crapulosa mensa saciati diuitis. Salubrior est mendicanti aque potus sub vili tecto asseris: q̃ fortis vini copia in palatio regis. Plus enĩ diuitem saciet̃as ciborum grauat: plus vini potus caput eius ledit: qm̃ tenuis victus stomachum mendici languentis Periclitatur aũt citissime sancta pauptas in diuitijs magnis: sobrietas in cõuiuijs lautis. humilitas in honoribus altis: castitas in amicicia cum feminis. deuotio in tumultibus. cõpunctio in risibus: silentium in turbis. puritas cordis in rumoribꝰ. quies in laboribus: mãsuetudo in aduersis. prudẽtia in offitijs: trãquillitas in occupationibꝰ. discretio in correptionibus. sapor diuinoꝝz in fabulis vanis. Ecce quomõ virtutes obscurantur et subruunt̃: per nimiã familiaritatem quorundam actuum cum secularibus. Cito namq̃ spiritualis dulcedo per externa negotia perditur: et feruor charitatis a deo quesitus. per longas fabulas frigescit et extinguitur. Et nisi per cõpunctionem leuitas mentis refrenetur. per orationem tepiditas expellatur: per lectionem serenitas recupere tur: per puram et humilem confessionem cõ-

sciētia crebrius mūdet: vitia assueta redeūt. crescunt indurant. opprimūt ⁊ affligūt. Qua propter necesse est religiosum fratrē seipsum precipue ammonere. et aliorum ammonitiones benigne accipere: magnā curā cōtra passiones suas adhibere. ac fortiter cōtra vicia irruentia rebellare: qꝛ ꝑ fortia certamina itur sine dubio ad gaudia sempiterna vincentibus in extremis reddenda. Hinc xp̄s ꝑ beatū iohannē in apocalipsi loquens adhortat̄ strenue fidelē militem suum certare: ⁊ cōtra dyaboli nequitias per orōnes et sacra studia vigilare. Esto inquit fidelis vsq; ad mortē: et dabo tibi coronā vite. Et iterū in eodē. Vincenti dabo manna abscōditū: ⁊ nomen nouū quod nemo scit nisi qui accipit. De q̄ beatus paulus ait. Nemo coronabit̄: nisi qui legitime certauerit Duo p̄ciosa dona christus promittit bellatori suo ne deficiat in certamīe cōtra vicia: scilicet manna diuine cōsolationis in p̄nti: et coronam perhēnis leticie in regno celesti. Nolite ergo fratres seduci inanibus verbis per amicos seculares. nec attēdatis ad honores tēporales: sed tenete bonā et rectam viam per regularē vitā perducentē ad vitam eternam. Quā nobis omnibus dominus iesus christus post dolores ⁊ labores huius mortalis vite concedat: qui ꝓ nostra salute fortiter in mundo laborauit. certauit. doluit. fleuit. orauit. passus ⁊ crucifixus triumphauit. Amen.

Explicit sermo sextus. Incipit septimus. De districto dei iudicio vbi accusabunt nos omnes creature.

Humiliamini sb̄ potenti manu dei vt vos exaltet in tēpore visitationis. Dilecti fratres seriose attēdite sacra beati petri apostoli verba que iam in epistola eius sunt lecta Hortatur enī om̄s ad veram cordis humilitatē: vt homo consideret altissimā sup̄ se dei potentiā ⁊ proprie fragilitatis multiplicē miseriaꝫ. Hec duo simul iuncta faciunt humiliter de seipso sentire: ⁊ de nullo bono opere sup̄bire. Hinc rursus ait. Deus sup̄bis resistit: humilibus aūt dat gratiam. Inspiciatis ergo corda vr̄a deo in oībus aperta: recogitate mala preterita. presentia pericula. futura dei iudicia: ⁊ q̄ districte sint omnia opera nostra examinanda. Nescimus fratres qualiter deus iudicabit nos. Timeo autem ꝙ accusatores nostri multa grauia obicient nobis: de quibus nūc parum recogitamus. Sed qui sunt isti accusatores nostri? Vere valde multi: de quibus nūc aliq̄ sunt recitādi. Accusabūt nos angeli sancti: quia instinctibus diuinis nō obediuimus: s̄ potius carni et sanguini vltra necessitatē sepe indulsimus. Accusabūt nos demones horrendi ⁊ maligni: loca tēpora et personas allegantes in quibus ⁊ cum quib⁹ peccauimus: nec dignā penitentiā fecimus.

Accusabūt nos sancti patriarche ⁊ ꝓphete: quia bona eoꝝ exempla ⁊ fidem nō sum⁹ imitati per opera: qui predixerūt nobis multa bona per sacra eloquia de xp̄o et vita eterna. Accusabunt nos sancti apostoli ⁊ euāgeliste: quia illam ꝑfectiōis viam quā a xp̄o didicerunt ⁊ tenuerunt. tam negligenter ⁊ tepide secuti sumus: etiā postq̄ monasterium intrauim⁹. ⁊ deo seruire promisimus. Accusabunt nos scti martyres pro xp̄o occisi: qꝛ eorū patientiā saltem in paucis vexati debiliter sectati sumus: ⁊ ad mollia carnis prolapsi. vix scintillam primi feruoris retinemus.

Accusabunt nos sancti confessores et oēs religiosi ordines: quia eoꝝ abstinentiā ⁊ laborem in vigilijs ⁊ ieiunijs multis. in orōnibus et lectionibus. sicut de eis legimus. proposse sicuti non sum⁹. Accusabūt nos boni pastores sacerdotes ⁊ doctores: qui multū laborauerunt pro salute animaꝝ. pro conuersione peccatoꝝ. pro disciplina religiosorum. pro consolatione tribulatoꝝ: quia eorū prudentiam et predicationē non sumus in claustris per contēptum seculi ꝑfecte imitati: nec cum tanta reuerentia ⁊ amore eoꝝ libros super mel et fauum dulcissimos gratanter accepimus: nec studiose ꝑlegimus. nec diligēter ad sacros eoꝝ sermones aduertimus. Accusabunt nos lectores. cantores. scriptores. et omnes libri quos in choro. dormitorio. in refectorio et in cellis pro studio habemus: qꝛ fructum paruum in istis fecimus: sed ad aliena et vaniloquia sepius auscultauimus. Iō dicent si loqui possent. Cantauimus vobis ⁊ non saltastis pre magnitudine gaudiorum et premiorum futuroruꝫ que in libris nostris scripta continent̄: que deus vobis pro cōsolatione et eruditione vestra trāsmisit. Rursumq; dolētes cum lugentibus pueris dicēt Planxim⁹ vobis ⁊ non plorastis pre nimijs miserijs et penis futuris: que vobis frequenter denūciauimus. Accusabūt nos sancti heremite solitarie vite amatores. a secularibus mente et corpore segregati: quia eoꝝ angelicam conuersationem et celestem cōtem/

plationē in cōtinuis orationibus et deuotis meditatōibus in silentio et laboribus: in abrenūciatione terrenorū ⁊ mortificatiōe viciorum. negleximus ꝑfecte imitari. Ideoq; ipsi exultabunt in magna gloria coram deo et angelis: ⁊ nos ꝯfusi stabimus propter delitias quas libenter acceptauimus Accusabunt nos sancte virgines sctē vidue et oms pueri et puelle. pudicitiaꝫ deo amabilē constanter obseruātes: que licet sexu et etate fragiles essent: tamē per dura tormēta ab amore et fide celestis spōsi separari nō potuerūt. Nos vero difficulter a periculis ⁊ occasiōibus carnaliū viciorꝝ canemus: plerūq; inuite ieiunamus ⁊ rigorē silentij laxe seruamus: clausurā ⁊ secretum celle ꝓ pace cordis et cōseruatione deuotionis insipiēter abhorremus: et heu frequēter susurrādo leuibus vbis dyabolo instigāte offendimus: qui auctor est turbationis susurrij ⁊ leuitatis. Multe nāq; sacre virgines et nobiles matrone inter amicos ⁊ parētes seculares. int̄ diuitias ⁊ honores a delicijs abstinuerunt: inter ꝑsecutores ⁊ derisores castitatis propositū fortiter tenuerūt: clausuras ⁊ carceres vincula verbera et exilia patientissime tollerarūt. Quid ergo ad ista dicemus q̄ viri sumus? Nam sepius foris spaciari querimus: vnde paruū fructū reportamus. Erubescamus dilecti fratres ꝙ tam multos gloriosos sctōs ac sanctas virgines senes et iuuenes passos legimus: ⁊ adhuc paꝝ pati valemus. Sequamur eos penitēdo de malis: quos sequi nō possumus moriendo ꝓ virtutibus. Dicamus oms gemēdo ⁊ flendo. Miserere nostri domine. parce peccatis nr̄is: da veniaꝫ de oībus offensis: placare sctōꝝ tuoꝝ meritis et precibus tibi gratissime acceptis.

Sunt p̄terea et alij multi accusatores nr̄i: scꝫ locus aptus. ordo sanctus. ⁊ habitus religiosus. Quia et si seculū reliq̄mus ad oculū foris. ⁊ religiosum habituꝫ portam⁹ cū alijs: tamē statuta ordinis tam stricte non custodimus sicut ꝓmisimus. Accusabūt nos prelati ⁊ rectores nostri: cum fuerint coram xp̄o de bona cōuersatione nostra diligenter ꝑ singula interrogati. Oportet enī ꝙ dicant pure rei veritatē: añ iudicē xp̄m oīa secreta scientē Inter multa precipue queret̄ ab ipsis et exigetur a nobis: si in oībus cum debita reuerētia obediētes fuimus: si pacem ⁊ cōcordiā cū fratrib⁹ salua ordinis disciplina seruauim⁹: si diuinū officiū die noctuq; deuote ⁊ attente alacriter et vigilanter persoluimus: si pro benefactoribus viuis et defunctis feruenter ac frequēter orauimus: si ꝓ quotidianis excessibus et defectibus dignā penitētiā egimus: si pro tribulatis amicis et aduersarijs nostris preces ex charitate et pia cōpassione effudimus: si cōmune bonū et obedientiā om̄i priuato studio et deuotōi p̄posuimus. Accusabunt etiā nos fratres nostri videntes conuersationē nostrā a mane vsq; ad vesperam: quia bonū exemplum eis non dedimus vigilando. orando. laborādo. et alijs deuotis exercitijs insistendo: sed preciosum tēpus penitentie infructuose sepe expendimus: propriū cōmodū querēdo. et vtilia omittēdo. Accusabūt nos seculares hoīes. ꝑegrini ⁊ hospites aduentātes: quia viderunt nos foris vagantes. leues moribus. dissolutos verbis: bene vestitos. delicate comedētes. parū laborātes. diu fabulātes: tarde ad choꝝ. ad cellam et quietē properātes. Nam tenemur eis ⁊ hominibus oībus dare bone cōuersationis exemplū: eo ꝙ facti sum⁹ deo et angelis spectaculum: cūctisq; intuētibus doctis ⁊ indoctis vite eterne oportet ostendere viā: et boni nominis gerere famam. Accusabunt nos insuper elementa et oms creature celi et terre. propter multa seruitia vsibus nostris exhibita: quia creatori nostro debitum famulatum nō exhibuimus: et gratiarū actiones ꝓ collatis bn̄ficijs totis cordiū affectib⁹ sicut oportuit ac decuit nō ꝑsoluimus s̄m vires quas a deo accepimus. Ex quo enī sani videmur ac necessaria quotidiana a ꝓuisoribus nostris sine magna sollicitudine percipimus: et donaria gratuita libenter acceptamus: ideo iā magis deo obligamur tāq̄ cōmēsales regis celestis. Ignis dicet: et ꝯtra torporē ⁊ ingratitudinē nostrā exclamabit. Ego iubēte deo creatore meo vobis in multis locis sb̄uenio: ego sicut fidelis seruus gratis seruio sanis ⁊ infirmis in coq̄na. in pistrino. in braxatorio in lauatorio et in oratorio: et quotienscunq; necessarium fuit pium me prebui oībus calefacere se volentibus ad ignem. Ego virtute mihi data comburo stramina. cespites. lapides ⁊ ligna: ex sicco humida. calefacio frigida. mollio dura. induro mollia: in diuers̄ materijs ago cōtraria: mira dei potentia legib⁹ nature īpressa: vt vos habeatis comoda vr̄a ad seruiendum deo cum leticia et gratitudine magna. Nam in hyeme manus vestras et pedes calefacio: candelas accendo. tenebras fugo claritatē lucis ocul̄ reddo. Quid

debui facere et nō feci? Respondete creatori meo: si negaui obedire eius imperio. Feci ei sine cōtradictione, tam bonis q̄ malis: quecunq; mandauit fieri dominus conditor meus oīpotens et misericors deus. Bonis quidem t iustis ad vtilitatē eorū feruco t luceo: malis vo et ingratis ad vindictam ardesco. Cūq; deus iratus iusserit, tunc ciuitates villas et castra comburo: et tam diuites q̄ pauperes sine psonaꝝ acceptiōe deuasto: oēmq; mundi leticiam pulchritudinē et abundātiā incinerē redigo: et tamen illesus in ꝓprie nature forma ꝑmaneo. Aer dicet. Ego aurā bonam t serenitatē prebeo ad cōmodose ambulandū: ad ingeniose laborādū, ad fructuose seminandū: et ad maturos fructus in horrea et vascula hominū colligendos. Sed q; sepe hoīes abutunt bonis datis ad vanitates et illicita lucra exercēda: iratus deus malicijs eorū subito me cogit exercere terribilia in terra in mari, in arboribus ī pecoribus, in castris, in opidis in agris, et in domibus sacris. Nam clara adhuc die nemine aduertēte nubes eleuo, ventos ꝑduco, fulgura emitto, tonitrua genero tēpestates excito, mare perturbo, grandines proicio, ymbres effundo, terrā cōcutio, arbores euello, domos subuerto, et miram dei potentiā in istis inferioribus terribiliter ostendo: vt oēs peccatores terre deum timere discant: t q̄ horrendū futurum iudiciū in nouissimo die sequat ex presentibus malis perpendant. Aqua dicet. Ego terrā ymbribus irrigo, fontes t flumia produco, pisces diuersi generis enutrio, naues et galedas multis opibus onustas firmiter porto, et ad longinquas regiones t insulas flante vento transuecto: t multa mirabilia opera dei in mari et in aquis multis nauigantibus demonstro: vt annūciēt opera eiꝰ in exultatione cum ad portum peruenerint: et de magnis piculis liberati magnifice gratias agant. Et quia peccata vindictam exigūt, ideo grauiter deo offenso sepe naues tēpestate quatio t frango: sepe homines sōmergo, preciosas rerum copias absorbeo: t tāq; lutum platearum aurum et argentum in quibus homines cōfidunt in ymo ꝓsterno: quatenus auari et supbi gigantes qui deprimūt pauperes et defraudāt innocētes, in diuitijs suis nō exultent, nec spem in terrenis ponāt: sed in deo viuo, qui cuncta fecit ex nibilo, et pauperes pascit in modico. Ego sanctorum manus et pedes lauo, et malis et ingratis ad multa deseruio: sitientibus potum presto puteos t fossas impleo purgo sordes, candido vestes: et ad varios vsus hominū t pecorum dulcia pocula aquarum de fontibus et torrentibus propino. Ego propter peccata hominū versa sum in cruorem in terra egipti contra naturā de petra deserti largissime fluxi: ad preces sanctorum conuersa sum in dulcedinē: et ad verbum christi in saporem optimi vini. Multas igitur gratias deo reddere tenentur qui copiam aquarum habent, t pisces rethibus captant: qui vero vino et pocalis varijs se inebriant et pauperibus parum aut nibil tribuunt: cum diuite in inferno cruciabūt. Terra dicet. Ego homines et iumēta sustento: vias planas t semitas rectas per campos t nemora euntibus exhibeo: montes et colles ne aque prealeant ad refugium seruo. Ego ligna et gramina et varias herbarum species nutrio: vineas t oliueta, ficus et malagranata, poma, pira, nuces, amigdala, faba, pisa, ordeum, triticum, flores, rosas lilia, violas, profero: et per singulos annos cultoribus terre t messoribus consuetos reditus soluo. Et pro omnibus istis beneficijs largiter hominibus apportatis non aliud requiro et gratum habeo: nisi vt omnes vbiq; terrarum nationes et insule gentium deum cognoscant, colant, predicēt, laudent, t adorent: t super omnia bona visibilia et inuisibilia diligāt honorent et exaltent: q̄diu viuūt, odorant, spirant, terram calcant, fodiūt, plātant, et edificant. Ego quoq; post mortē carnis recipio corpora defunctorum in gremium meum tamq; mater filios luce ꝓpatos: quia de terra facta sunt: t in terrā omnia reuertentur sicut ad matrem suam. Vnde factus est adam et tamq; ad commune hospitale omnium mortalium peregrinorum. Cum enim quis inutilis fuerit mundo, aut senio fatigatus aut bello occisus, aut morbo infect⁹, aut vultu deformis, et nemo hunc amplius voluerit in domo tenere, nec in lecto refouere: tunc sine longa mora ad me amici vel vicini recurrunt, foueam parant, t abiectum suum ad me reducunt: et sub tecto meo in terra absondunt. Et quem viuentem dilexerant, et valde laudabant et honorabant: iam mortuum vitant, nares obstruunt, inspicere horrescunt, et recedunt. Ego sūt terra a deo creata, misericordia plena, nullum defunctum

quantumcunq; miserum. lazarum. sautium aut fetidum abhorreo aut contemno: sz sine psonax acceptõe oẽa ade filios z filias generaliter admitto: qui ppter primi parẽtis culpam cogunt redire in terraz. de qua omnes traxerunt originez. Ego indifferẽter aperio pauperi z diuiti locum sepulcri: et si interdũ viuentes p loco digniore litigãt defuncti tñ tacent. nec sepelientibus cõtradicunt. Omnes reges terre. oẽs principes. oñes duces. comites barones. pñsides milites. nobiles ignobiles. antistes. abbates. doctores. legistas sacerdotes. clericos. et laicos breui tugurio claudo tego z conseruo: donec nouissima tuba resonante xps in maiestate sua cum angelis sanctis apparuerit in maxima gloria Tũc enim cogor iterum reddere corpora in sepulcris dormientia: ad pñsentandũ in iudicio bonos z malos singulos cum corporibus suis sine mora: vt recipiat vnusquisq; mercedem vel penam ẽm opera sua que gessit in vita. Nec tunc potero aliquem violenter retinere nec põce nec põcio a facie iudicis et ab ira agni amplius abscondere. nec armis defendere: quoniã iustus dñs iuste iudicabit omnes filines terre: iustos misericorditer saluans: z impios p suis demeritis iustissime damnans. Ovnã mortales ista pẽsarẽt: z districto dei iudicio cũ tremore z gemitu freq̃nter cogitarẽt. Oẽs eñ vt ait apls stabimus ante tribunal xpi: de singulis malis ꝑteritis rationem reddituri: accusantibus nos vt dictũ est omnibus creaturis circũstantibus angelis z demonibus auide paratis ad recipiendũ secũ in ignez damnatos. Vbi nullus se poterit excusare nec ad excellentiam imperatoris appellare: nec lris apostolicis neq; priuilegijs regalibus se defendere contra sententiam iudicis cuncta ab eterno cernentis: qui secretissimas cogitationes et opera singulorum in qualibet etate z hora patrata cognoscit notitia clara: nullo sibi referente. Cuius tremẽdum iudiciũ omnes nunc reuereri debemus z ante iudicij diem z mortis horam cum vera corde contritione de malis omnibus penitere. z veniam humiliter petere: ne forte de hoc mundo subito ad iudicium rapti. cũ impijs perpetuo damnemur. Prestet nobis misericors deus nunc z semper inuenire misericordiam ante thronum gratie sue: vt cum electis mereamur benedici: z in regnum glorie feliciter introduci Amen.

Explicit sermo septimus. Incipit octauus

De vana gloria vitanda z humili obediẽtia sectanda.

Q Vi gloriatur: in domino glorietur. Dilecti fratres si vestram secularem vitam preteritam cum dolore cordis recogitatis: z quanto deum offendistis: ad quid gloriari potestis? Si etiaz negligentias quotidianas z offensiones diuersas caute considerare velitis: vnde gloriari habetis qui tam defectuosi estis? Qui mala sua preterita z prentia pericula vigilanter attendit z stricte ponderat: nunq; de operibus suis vane gloriari potest. Quis nostruz scit qualiter deus singula verba cogitationes z opera die et nocte pensat et iudicat: vtrum ea acceptat vel reprobat? Nescit etiã homo q̃uis modo bonus et deuotus sit. q̃diu sic manebit: si melior an deterior adhuc fiet Fratres si occulta dei iudicia et terribilia opera eius super filios hominum ab initio mundi cogitare ceperitis: etiã nescit citius omne altum z carnale quod delectat in terrenis. Vt sanctus dauid orat. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. Sicut deus pius z misericors est penitẽtibus et feruenter se emendantibus: ita rigidus est z terribilis male z negligenter agentibus. Nolite ergo gloriari i malicia z nequicia elati cordis vestri: sicut multi fatui faciunt: qui luto inquinati non erubescunt: sed etiam ab alijs deridi letantur z rident. Leuate oculos vestros ad celum: z angelorum dignitatem puritatem ac summam beatitudinem respicite: qui non querunt laudem propriam nec alienam gloriam. sed dei gloriam. z honorem et decorem: a quo conditos se cognoscunt: in q̃ z inuicem se diligunt: ac totum ei gratissime asscribunt quod potissime ab eo acceperunt Si ergo angeli sancti humiles sunt et grati deo in tanta sublimitate: quanto magis homo mortalis z peccator humiliare se debet. z omnem vanam gloriaz refutare. Discе miser et superbe non altum sapere: sed humilibus corde z ore consentire: vt inuenias gratiam coram deo et angelis: quam elati assequi nequeunt. et ne perdas eternam gloriaz in celo. quam mali angeli per superbiam p̃diderunt. Stude soli deo in omni ope bono velle placere: z oi humane creature propter

deum te subiicere: maioribus obedire. minoribus subuenire. oibus reuerentiã exhibere: moꝛis infirmoꝛũ ⁊ puerꝛoꝛũ pie tolerare. Si queris saluari. si optas beari. ⁊ exaltari. seq̃re humilẽ xp̃m. et despice teipsum. Non eñ aliter poteris ascendere in celũ: nisi te humiliaueris ex toto coꝛde ꝓpter deũ. Non deũ/deres esse in oꝛe hoim: qui vanis laudibus decipiũt fatuũ tpalis glorie amatoꝛẽ. Inspice in veritate coꝛ tuuꝫ q̃ multis passionibus sit obnoxiũ: ⁊ nõ gloriaberis in teipso: nec ꝓximũ tuũ despicies q̃tumlibet paup sit et infirmus. Memoꝛiter retine notabile verbum xp̃i: ⁊ cũ tentauerit vana gloria mũdi: respõde tibi ipsi qõ iudeis xp̃s dixit. Si ego glori/fico meip̃m: gloria mea nihil est. Recedat ergo vana gloria ⁊ laus humana de sciẽtia et arte acquisita: cesset stulta iactantia de opere bonoꝛ sermone perito: euellatur secularis astutia de coꝛde religioso: pereat falsa imaginatio de sanctitate foꝛis ostensa: erubescat ꝓsumptio nouitatis absq̃ fructu charitatis cõtra pacẽ cõmunitatis. Gaude semp̃ colum/bina simplicitas absq̃ felle amaritudis: coꝛripe fratrẽ in spiritu leuitatis: doce plus exẽplo humili q̃ verbo subtili. Poꝛta cõpatienter tibi cõtrarium: quẽ emẽdare nõ potes ad purum. Veniet cito tẽpus q̃ iniquitas opilabit os suũ: ⁊ nequicia redundabit in caput fallentis: sustinebit q̃ cõfusionẽ suã qui libẽter humanã apetit laudeꝫ: ⁊ honoꝛis querit dignitatẽ. Quid sanctitatis confert magnoꝛis dilatatio: q̃n parũ vel nihil virtutes residẽt in cõscientia? Quid deuotõis p̃stat diuersarũ regionũ peruagatio: que magne vanitatis causa est ⁊ mentis distractio? Quid vtilitatis affert religioso domoꝛũ noticia? et altoꝛum muroꝛum ⁊ castroꝛum curiosa inspectio? Nempe de terra oia ista facta sunt: ⁊ in terrã oia reuertentur. Sepe etiã peꝛ potẽtiã armoꝛũ ad pulueꝛẽ deiciunt: ⁊ igne comburunt. Melioꝛ est ergo pauper latens in vili domũcula comedẽs olera ⁊ legumina cũ bona cõscientia: q̃ diues habitãs in aula pulcra bibẽs vina ⁊ edens pinguia cũ leticia ⁊ superbia: repletus mala cõscientia. Cui põt illud euãgelicũ verbũ recte assignari. Stulte hac nocte a te aiam tuã repetũt: que aũt parasti cuius erũt? Nemo itaq̃ de vanis hoim laudibus gaudeat: etiã si aliq̃d laudabile agat. Nemo de bonitate sua nimis confidat: neq̃ de foꝛtitudine sua inaniter p̃sumat: nec etiaꝫ de nobilitate generis se extollat. Nemo õ facultate scientie inflꝛetur: nemo de dignitate ꝓlatiõis super alios glorieť: nemo de abundãtia pecuniarũ ⁊ reddituũ cõfidẽs diuitẽ ac se licem se reputet. nec paupes despiciat: quia nescit q̃diu viuet et ista tenebit: nescit quid molestie sibi inde pꝛouenire possit cum deus hoc permiserit. In oi deniq̃ re tempoꝛali et opere humano: incertus est pcessus ⁊ bonus exitus. Nam sepissime res aliter eueniunt q̃ hoies putant: ⁊ sepe consilia in cõtrariũ mutant. Nescit ceci mõtes claro die speculari: q̃uis astuti fuerint. Falluntur frequẽter sapiẽtes in oculis suis de futuris: qui i sua caliditate cõfidẽtes deũ ante oculos suos non habẽt. Nam qui terrena ambiunt. honoꝛes diligũt. voluptates sequũť. damna metuũt. ꝓspera cõcupiscunt. altioꝛa petũt. in vanis gaudẽt iusto dei iudicio iterũ dolebũt. miserabiliterq̃ de peꝛditis bonis affligemur. Inter spem bonoꝛũ ⁊ metũ maloꝛũ coꝛ seculare ⁊ carnale ꝓtinue fluctuat: quia anchoꝛã spei in celeste desideriũ nõ fugit: vbi oñia bona abundãt ⁊ ꝓpetue durãt. Quapꝛopter charissimi fratres ex quo nemo pꝛo certo nouit. quid de futuris sibi vtilius sit aut magis p salute anie sue expediat: tutius est et honestius vti consilio sapientum et expertoꝛum et pꝛecipue pꝛelatoꝛum nostroꝛum ac senioꝛum: qui habent scientiam scripturarum et experientiã periculoꝛũ de se ⁊ ꝺ aliꝫ multis Sepe eñ diabolus instinctu maligno: deuotos etiam sub specie boni decipit. Nullus ergo in desiderio suo ⁊ imaginatõe pꝛiuata capitosus sit: nec in ꝓpꝛio videre ⁊ naturali ingenio animose abũdet: sed etiam in paruis rebus nõ satis clare sibi notis timoꝛate ꝓcedat: cõsiliũ querat. cũ deliberatõe agat motiuũ suũ dicat: latẽs mentis vulnus aperiat medico credat: sub fictis verbis semetipsum non decipiat: non aliter oꝛe dicat q̃ in coꝛde habet: quia scriptum est: perdas omnes qui loquuntur mendatium. Est regula iuris qui male narrat nihil impetrat: sed omni beneficio indignum se facit et suspectum q̃ pluribus reddit. Magna ⁊ laudabilis pꝛudentia est. industrie pꝛopꝛie renunciare. humiliter superioꝛi obedire: doctioꝛi credere experientioꝛi acquiescere: ⁊ in oñibus bonis deo placitis hylarem se semper exhibere. Nec timẽdum ibi eroꝛis periculum vbi pia intentio pꝛelati excusat obedientem discipulum. Demum omnibus religiosis chꝛisto obligatis secure suadendum: vt totum negotium

pplexitatis sue, totū desideriū deuotionis, totum studiū lectōis, totum ocium ꝓtemplationis: oēm fructū ꝑdicationis sue, ꝛ quicqd boni mente cōcipiunt: primo studeāt deo in secreta oꝛone pūtare: deinde hoc idem fideliter ꝑlato suo sicut vicario xpi in aperta confessione humiliter exponant: ꝛ indubitanter ipsis cōmittant quid facere debeant vel dimittere. Nam pfecta obediētia de suo ppꝛio questu nihil habere debet: nec paruum nec magnū cum amore vicioso possidere: quatenus omni cupiditate et comoditate euulsa: ꝑ posse: liberū volatū aīa habeat ad celum. Huic xps iam viuere est: ꝛ mori ꝑ xpo maximū lucrū. Esse vere cū xpo vnicū desideriū: ꝛ felicissimū bonū. Frēs semp in coꝛde firmiter teneatis verbū sapientis salomonis: qui simplicē obedientiā cum resignatōne ppꝛie volūtatis ꝑfert oībus sacrificijs dicēs. Abelioꝛ est obediētia ꝙ victima. Et item. Oīnia fac consilio: ꝛ post factū nō penitebit.

Exemplum.

¶ Erant duo deuoti frēs in cōgregatione dauentrien̄si studio vacantes ꝛ loquebant pariter de virtute obediētie. Dixit ergo vn⁹ alteri socio suo. Semp mihi male successit: qū neglecta cōsilio feci voluntatē meā. Rūdit alter. Nec me penituit: ꝙ bonis cōsilijs acquieui. Noui fratrē senem qui in iuuētute sua seniorū verba valde libēter audiuit: ꝑ de hoc multū doluit: qꝛ multa obliuioni tradidit.

Explicit sermo octauus. Incipit nonus. De spūali militia contra vicia

¶ Cum audieritis ꝓelia ꝛ seditōes: nolite terreri. Dilecti frēs i hac vita inter hostes versamur: et ex oīpte bellū nobis instat cōtra vicia ferendum. Quotidie tentamur ꝛ impugnamur nūc quidē mollitef. nūc acriter. ſp autē piculose ꝛ neqter: diabolo nob vbiq; insidiāte ꝛ infestāte. Null⁹ qipe viuēs a tētatoīb⁹ ꝛ turbatoīb⁹ totalit liber ē ꝙdiu spūs i coꝛpe manet ꝑ quilibet cogit etiaꝫ inuitus ꝑportare pōdus diei ꝛ estus Nemo ergo ocio toꝛpeat nemo a castris dei recedere cogitet: nemo añ finē belli arma sua deponat. Accingat nou⁹ miles ense nouo in feruoꝛe spūs cōtra nequicias diaboli pugnaturus: pugnet fortiter in gladio bis acuto: timoꝛē pariter ꝛ amoꝛē dei in mēte habēdo: secretū oꝛonis querēdo: publicū ꝛ ociū sūme vitādo. Nemo eñ coꝛona bit in celo nisi ꝙ legitime certauerit ꝓtra passiones suas ꝛ vicia in hoc mūdo. Ensis nouus est nouus feruoꝛ sctē deuotōis: ꝙ a ꝑncipio cōuersionis sepe dat benigna sctispūs illustratōe nouis militibus: ad ꝓliandū fortit ꝓtra tentatōes futuras. Caueat ergo diligēter nouitius ne deuotōis gratiā ꝑdat toꝛpore infectus: ꝑ oi tpe ad spūalem pugnā se ꝑparet ꝛ oꝛet sepi⁹: vt sit vnus de electis abꝛahe vernaculis. qui hostes suos vicit fide et ꝑce armatus. Acuat gladiū suum frequēter innouādo primū ppositū suum qō accepit: nunc meditādo passionē dn̄icam: nunc martiriū certamina ꝛ cruenta vulnera: nunc eterni ignis incendia, nunc demonū grandē hoꝛroꝛem: nunc intolerabilē picis ac sulphuris fetoꝛē: nūc inferni ꝓfunditatē, nunc damnatoꝛū flebilem clamoꝛē: nūc oīs salutis desperationē. Hec si ad mentē venerint toꝛpoꝛem excutiūt: cōcupiscentiā carnis repꝛimunt: viciorū rubiginē ꝓsumunt negligentiā redarguunt: ꝛ ad spūalem ꝓfectū ꝛ deuotōnis feruoꝛē feruēter accendūt. Timeat ergo nimis tepidus religiosus: restringat se vagus ꝛ dissolutus: ne veniat in illū locū toꝛmentoꝛum vbi nullus est exitus nec miseꝛie locus Nūc ꝯo i tpe gꝛe negligentias ꝑteritas coꝛrigere studeat: secretariū coꝛdis sui ꝑ humilē confessionē ꝛ deuotā oꝛonē purget: recolligat se ꝑ sacrā lectionē ꝛ frequentē coꝛdis cōpūctionem: refrenet verboꝛū leuitatē ꝑ silētij custodiam: reforꝛmet interne pacis trāquillitatē ꝑ externoꝛū negociorū obliuionē: expellat iruētes soꝛdes malarū cogitationū ꝑ puram celestiū meditationē: ꝛ ad placandam citius dei offensam: verā teneat humilitatē. Hec ꝑtinent ad viriles ꝛ bellicosos tyrones: q̄ ꝓpter tres hostiū cuneos iubent in armis stare: ꝛ cōtra carnē mundū ꝛ dyabolū ꝑ totā vitam suā strēnue dimicare. Bellare ꝙ opoꝛtet cū adiutoꝛio dei instāter oꝛando: a delicatis abstinēdo, patiēter aduersa tollerādo: sicut fecerūt oēs scti, et ꝑcipue martires xpi: q̄ fortissime certādo vicerūt aduersarios suos benigne patiendo: atq; post multa impꝛoperia ꝛ toꝛmēta innocēter moꝛiēdo. Nō attēderūt ad amicos ꝛ parētes carnales: nō ad diuitias ꝛ honoꝛes ꝛpales: ꝑ ad eterna ꝓmia ad celestes thesauros, ad coꝛonas triūphales: ꝛ ad imarcessibiles glorias ꝓmerēdas. Etenim ꝑ trāsitoꝛia toꝛmēta: meruerūt sine moꝛa migrare ad gaudia sempiterna. Nūc gaudēt aīe eoꝛ i cel: q̄ vestigia xpi secuti sūt in cōtumelijs ꝛ grauissimis penis. Certa-

uerũt etiã scti cõfessores sobrie iusteet pie viuẽdo: sepe ieiunãdo. vigilãdo orãdo. meditando. studendo. gemẽdo. plorando. p suis pctis ꝛ aliorũ supplicando: oblocutiones: detractõnes. derisiones. murmuratões. minas. exactõnes. damna ꝛ iniurias sustinẽdo: in fide recta. spe firma. ꝛ charitate pfecta vsq; ad morte pseuerando. Certauerũt etiã scti ꝛ solennes sancte ecclesie doctores. cõtra hereticos ꝛ varios errores disputãdo. verbũ dei sedule ꝓdicando: libros scribẽdo. studendo dictando: questiones mouẽdo. dubia soluẽdo. obscura lucidãdo: viciosa refutando. salubria ꝓponẽdo. recta ꝛ vtilia hoibus psuadendo: a curiosis intricatis ꝛ infructuosis q̃stiunculis simplices ꝓhibẽdo: pigros excitãdo duros corripiẽdo: tristes psolando. debiles cõfortãdo: ac bonũ exemplũ viuẽdi alijs quotidie exhibẽdo: vt q̃ verbis suadere nõ poterãt: ꝓbis actibus affirmarẽt. Certauerunt etiã sancti heremite ꝛ monachi et diuersorũ ordinũ ꝓfessores. seculo renũciãtes vanitates mũdi ꝛ delicias carnis spernẽtes gloriã ꝛ honorẽ tpalem cõculcantes: tumultus hoim fugiẽtes. solitudinẽ diligẽtes. propria relinquẽtes: crucez suã tollẽtes: corpus suum p abstinentiã castigãtes. linguã silentio refrenãtes: euaginatões ꝛ discursus deuitantes violentiã sibi p singulos dies inferentes: iugo sancte obediẽtie se spõte subijcientes. in claustris sub regularibus disciplinis stricte viuẽtes: aplicam pfectionẽ imitantes ꝛ ꝓpter xp̃m q̃tidiane crucifixioni se tradentes: oibus inordinatis affectiõibus ꝛ ꝓprijs motibus pfecto corde reluctantes: nil sibi ex oibus caris vtẽsibilibus libris vel vestibus priuato amore retinẽtes. Nil quippe pfectiꝰ. nil salubrius. nil vtilius. nil laudabilius. nil securius ꝛ quietius ꝓ bona ꝓscia ꝛ pace cordis habẽda. q̃ vt religiosus deo deuotus ꝛ ꝓfessus monachus oi hora sine cõtradictõe sine mora. sine fictione. sine auersione promptꝛ libẽter ꝓlato suo obediat: seipm fortiter vincẽdo humiliter sbjciẽdo. patiẽter onerosa ꝛ insuauia supportãdo. Ad istam pfectõis viam seruandã. requirit magnuz certamen cõtra sensualitatis inclinationẽ: cõtra ꝓprij sensus prudentiã. cõtra malã suã cõsuetudinem ꝛ carnis libertatẽ. q̃ inuite vult alijs subdi ꝛ regi ꝛ artari: sed potiꝰ querit spaciari iocundari ꝛ deliciari. Hec em̃ valde contraria sunt legi dei ꝛ rõni. ꝛ cõi paci fratrũ: ac bono regimi claustrali Quapropter multũ laudabilis ꝛ vere amabilis reputabit simplex obediẽs frater; qui hylari vultu ꝛ corde beniuolo paratus est oibus obsequi exẽplo iesu xp̃i seruãs legẽ vite ꝛ disciplme ꝓ salute aie sue in ordine regulari. Rursuz multũ culpabilis et reꝓbẽsibilis est astutus frater in sensu suo abundãs: qui nõ obedit humiliter suo ꝓlato reuerentiã ꝛ subiectionẽ ei exhibẽdo. Ille illi qui inuite ac victo corde obedit: ꝛ leuit murmurat. Hunc xp̃us p̃ri suo obediẽs grauiter arguet: ꝛ sepe in ꝑsenti duriter vindicare solet. Nam ipse ꝓlatus ecclesie dicit. Qui vos audit me audit: ꝛ qui vos spernit me spernit Q̃ ergo aplis dixit hoc etiã successoribus eorũ ꝛ ceteris ꝓlatis dicit: hoc ꝛ monasterio rũ rectoribus loquit: iubẽs subditis vt obediãt ꝓpter deũ. ꝓpter magnũ meritum ꝛ bonũ exemplũ: qz oibus obediẽtib⁹ dabit gratiã ꝛ eternã gloriã: inobediẽtibus vo ꝛ pucr sis cõfusionẽ ꝛ penã eternã. Verus nãq; obediẽs ꝛ ptãtibus sublimioribus a deo cõstitutis se subdẽs: cõparat sapienti negocia tori: qui i oi loco ꝛ foro venali cogitat lucrũ suũ augere. ꝛ dãna ꝓcauere: melioꝛa nitit cõparare ꝛ vilioribus nõ implicari. Sic etiam religiosus vinculo obediẽtie ligatus pensari debet ꝛ conari in oi ope ꝛ negocio sibi cõmisso: vt fideliter agat nil omittendo q̃ deo placet: ꝛ ꝓlatus sibi ꝓmittit. Tunc em̃ maxime in bone ꝓficit ꝛ meritũ suũ ampliat: si visibilia mũdi spernẽdo celestibus intendit: si obedire ad alterius nutũ ꝓ cũctis opibus reputat aie sue lucrũ. Melioꝛ est em̃ obedientie fructus: q̃ ꝓprie prudẽtie cogitatus subtiliter auisatus. Et multo fructuosioꝛ est recta volũtas ꝓpter deũ: q̃ studiũ longum et psalteriũ plectũ. Btũs igit religiosus cuiuscũq; ordinis ꝛ status: q̃ xp̃m sequit modo p crucẽ ꝛ carnis violentiã semp obedire paratus: qm̃ in fine obitus sui recipiet cũ sctis cõfessoꝛib⁹ speciale p̃miũ i celis: xp̃o ꝓmittẽte ꝛ dicẽte his verb̃. Euge fue bone ꝛ fidelis: qz i pauca fuisti fidel: intra i gaudiũ dñi tui. Nõ ergo dedigneꝛ homo vilis ꝛ ignarus puluis ꝛ cinis futurus. se subdere et obedire homini salubria suadenti: quãdo angelus obedit angelo vno nutu aliquid sibi inuenti. ꝛ sanctus gabriel missus a deo venit nunciare maria incarnationem christi. Sed hoc amplius mirandum est ꝛ omnibus nobis ꝓpositus ad imitandum: qz deus homini obediuit. seruiuit. ꝛ ad vilia ꝛ infima se hũilit inclinauit: ne alicui q̃tumcunq; magno docto vel no-

bili graue sit obedire maiori, aut etiã equali vt minori: cũ xps hec oia prius fecerit. Obediuit nanq; ioseph et matri relinquẽs tẽplũ & doctores vbi poterat habere fauorẽ & honorẽ: descẽditq; cũ parẽtibus in nazareth et erat subditus eis: vbi multis amicis q̃ magnus esset mãsit diu incognitus. Certauerũt etiã fortiter cõtra hostes suos sacre virgines & vidue cõtinentes: q̃ seculi vanitates & carnis voluptates ac diabolicas tentatiões in etate puellari & sexu fragili vicerũt amore iesu xpi: ofonibus vigilijs & ieiunijs insistẽtes, mũdana cõsortia & colloqa inutilia vitãtes, corpa sua castigãtes, ab oi ornatu superfluo abstinẽtes: soli deo sincera mẽte & casto corpe placere cupiẽtes, ad celestes nuptias p̃ scta desideria & interna suspiria q̃tidie se p̃parãtes: deuotis meditatiõib⁹ hymnis psalmis tanq; floríb⁹ albis thalamũ cordis adornantes cõtritõe & cõfessione maculas cõscie lauãtes: & ad celestis & inuisibilis spõsi p̃sentiã incessanter cum gemitu & ardenti amore anhelantes. O sacra trophea virginũ: o fortia bella puellarũ, viduarũ & nobiliũ dñarũ que ꝓpter amorẽ cestis sponsi & angelice puritatis pulcritudinẽ seruandã, ꝓtempserunt nuptias terrenas, amicitias virorum, patrimonia parentũ, solatia filiorum, cõuiuia cognatorũ: ornamẽta vestiũ splẽdorẽ gẽmarũ copiam vasoꝝ, anulos aureos, ciphos argẽteos, varias supellectiles, cortinas sericas, sedes depictas, ministeria seruorum, comitiuas ancillarũ, organa musicorũ: spectacula ludorum, et oñia delectamenta gaudiorum mũdanorũ: q̃ offert & ostentat vanus & lubricus hic mundus insipientiũ oculis. Hec eñ uihil ꝓfuerũt nec ꝓsunt amatorib⁹ suis: qui letanẽ in perituris & ludicris rebus fallacijs & doloribus plenus. Felix igit caterua sanctarũ virginũ: q̃ cuncta seculi huius gaudia & corpis ornamenta tanq; stercora repudiare studuit ꝓ vita eterna: & magis cum angelis & archãgelis cõcupiuit beatificari in celesti gloria. O vere beata contio virginalis sexus, q̃ in suo gradu stabilis ꝓmansit: et vsq; ad sanguinis effusionẽ vicijs ac tirannicis legibus contradixit. Id eoq; speciosissimas in celo coronas p̃ciosis gẽmis & margaritas ornatas: ꝓ victoria certaminis sui a xpo ꝓcipere gloriosa laude ꝓmeruit. Quis etenim digne & sufficienter poterit explicare quales sepe angustias ptulerũ in corde: quales tentatiões in carne: quales suggestiones demonũ sentiebãt in ore: qui eas a castitate xpi ad delectatões instigabãt. Heu quãta consilia machinatus est sathanas ꝓ amicos suadentes, ꝓ matronas blãdientes, ꝓ multiplices quoq; derisiones & terrores vt seducerẽt eas & traherẽt secum ꝓ breues delicias ad penas infernales. Sed xpo auctore miserante & iuuãte nil valuerũt cõtra virgineas acies diabolica figmenta: nec hoim impiorum clamores nec tirannorũ verbera: nec arma minantia mortes. Cũ charitas xpi fortior omni armatura dignior omni honore: pulchrior oi decore, suauior omni melodia: tam vehementer ardebat in virgineis cordibus et semineis turmis signo crucis armatis: vt nec ignis nec verbera, nec bestias nec carceres, nec famẽ nec mortẽ pati timerent: quatenus firmam fidem & castitatis gemmã puro corde & corpe ꝓpetuo cum honore in celis coronandã cõseruarent. Hec igit beatorũ martyrum certamina, sanctorũ q̃ confessorum longam & durã abstinentiã, & ꝑcipue sanctarum virginũ castimoniã, patientiã ac ꝓseueranti am ad imitandũ vobis ꝓponere debetis: & ad resistendũ vicijs & passionibus viriliter vos armate. Horor oẽs in charitate: vt ꝓ scuto luctaminis sanctoꝝ suffragia nõ negligatis: ne in tentatiõibus vris deficiatis: largiente dño ihesu xpo oim bonorũ remuneratore Amen.

Explicit sermo nonus. Incipit decimus. De varijs bellis & periculis huius vite.

Caro cõcupiscit aduersus spiritũ, & spũs aũt aduersus carnẽ hec eñ sibi inuicẽ aduersant. Dilecti fratres supiori sermone pauca de spirituali sanctorũ militia audistis: nunc consequenter de diuersis bellis aliqua dicẽda sũt ad cauendũ laqueos & dolos serpentis antiqui nequicia plenus tanq; leo rugiẽs circuit querens quem deuorẽt: et specialiter contra nouellos milites xpi atrociter fremit. Inuidet enim eis gloriã regni celestis. Vnde ipe subito per supbiam cecidit cũ multis. Cuius ꝓsuasione pestifera plures decipiunt: & qñq; famosi viri in scientia & regimine sublimati errauerũt vana gloria infecti: qui hominũ amicitia tracti lapsi sunt & grauiter vulnerati. Cauete autem nouiter conuersi fratres a duobus ꝑcipue malis: scz a desideriis carnalibus repente irruentibus per quinq; corporis sensus: & ante supbia mẽtis p̃ appetitũ vane laudis: ne gratiã intne deuotiõis ꝓdatis

cum mercede terne retributiõis. Hilitia no
stra fratres charissimi non est carnalis potẽ
tia: sed benigna omniũ iniuriarum p̃o xp̃o
sufferentia: non secularis sapientia: sed hu/
milis obedientia: non corporalis commodi
exquisitio: sed carnis afflictio: non laboris
subtractio: sed p̃raue delectationis mortifi/
catio. Si queritis q̃diu durabunt bella ista
inter carnem ⁊ spiritum. inter diabolũ ⁊ ho/
minẽ. inter mundũ ⁊ xp̃m: dico p̃m euãgeliũ
⁊ ap̃lm: vsq; ad vltimũ vite nr̃e terminũ ⁊ se
culi cõsũmationẽ. Dixit em̃ xp̃s ante passio/
nis sue horã: tristis est aĩa mea vsq; ad mor/
tem. Et ad discipulos i vltima cena. In mũ
do p̃ressurã habebitis. Si me p̃secuti sunt: ⁊
vos p̃sequẽt. Et iõ eos p̃fortãs ad patiam ⁊
p̃seuerãtiã: ait amicis de suo recessu gũatis.
Non turbet cor vr̃m neq; formidet: q; vado
pare vob locũ: vt vbi sum ego ⁊ vos sitis me
cum. Sed interim dum estis in mũdo tenea/
tis patientiã p̃ forti scuto: ⁊ verbũ dei p̃ gla
dio acuto: ⁊ lorica fidei in oi periculo. cõfiden/
do semp in deo. Oremus ergo frẽs vt gratiã
⁊ miscordiam inueniamus in cõspectu dñi nr̃i
iesu xp̃i: doceatq; nos artẽ certãdi cõtra pas
siones ⁊ vicia nr̃a: q̃ nos impugnãt ⁊ tentãt
q̃diu in carne viuimus ⁊ corpus nutrimus.
dicat vnusq̃sq; cũ dauid in psalmo qñ diabo
lo insidiante tentat aliq̃ victo: vel molestat
ab hoie puerso. Dñe expugna impugnãtes
me ne deficiã sub onere: q; sine te non valeo
resistere nec sustinere. Qui em̃ sepe tentat et
in tentatõe sua ad xp̃m cito cõfugit ⁊ orat: p
gratiã eius liberabit. cõfortabit. ⁊ p̃ualebit:
multũq; p̃ficiet in virtute patiẽtie: ⁊ maiorẽ
coronã p̃ forti certamine recipiet. Qui autẽ
raro aut nunq; tentat: nec p̃p̃ris nec alienis
malicijs molestat: hic angelus potius dicen
dus est q̃ hõ terrenus. Huius habitatio ve/
rius in celo querẽda est q̃ in terra. Nam ibi
summa pax ⁊ cõcordia: hic aũt pax rara bre/
uis letitia: quies modica: turbatio frequẽs:
grauis cura. ⁊ incerta victoria. Nõ tñ despe
randũ est: q; p minimo labore ⁊ dolore dabi
tur gaudiũ sine fine. Sed multitudinẽ bello
rum ⁊ hostiũ nr̃oꝝ fraudes: quis poterit eno
dare? Nullus nisi a deo illuminatus fuerit: ⁊
bñ eruditus in scripturis sctis: sicut paulus
qui ait. Non ignoramus astutias eius. Au/
dite tñ pauca de bellis bonorũ ⁊ malorũ ex
diuinis libris ad cautelaz ⁊ eruditionem ve/
stram: vt cautiores semp sitis ad resistendũ
periculis malorum: ⁊ fortiores ad p̃seueran/
dum in semitis iustorũ. Primũ bellum in
cepit p̃ angelos in celo: q̃ lucifer p̃ supbiam
voluit altius se extollere ⁊ assimilari altissi/
mo: ⁊ quasi in p̃p̃ria virtute gloriari: ⁊ in se
ipso singulariter delectari. Hoc p̃cepto in
superni regis palatio: sanctus michael ⁊ an
geli eius indigne ferentes arrogãtiam super
bientis luciferi p̃moti sunt zelo iusticie: ⁊ eie/
cerunt omnes supbie ciues de finibus suis.
Non em̃ debuit aliquis angelorũ quãtumli
bet magnus supra creatoris sui magnifecen/
tiam se erigere: nec factus factori suo se equa
re: nec in decore sapientie sue temere gloriari
nec abuti donis altioribus a deo sibi gratuiꝫ
to collatis. Quia ergo sathanas p̃ tumorez
superbie se nimis extulit vane gloriando. et
sedẽ suam supra ceteros eleuando: iusto dei
iudicio cecidit de felici societate sanctorũ an
gelorum in abyssum inferni ⁊ carcerem dam
natorum. De quo saluator ad discipulos ait
Videbam sathanam tãq; fulgur de celo ca/
dentem. De cuius terribili casu ⁊ irrecupera
bili lapsu: beatus iohannes euangelista lo/
quit in apocalipsi dicens. Factum est p̃liũ
in celo: michael ⁊ angeli eius p̃liabant cũ
draconе: ⁊ p̃iectus est draco in terram. et an
geli eius cum illo missi sunt: ⁊ non est inuen/
tus locus eorum amplius in celo. Ecce quã
ta meruit superbia dyaboli: qui p̃iectus est
a facie dei celi ne videat gloriam dei. Quaꝫ
a sine dubio consequi nõ poterit: qui in seipso
voluerit gloriari. Hinc etiam ysaias manife
ste de reproborum p̃dition exclamat. Tol/
latur impius: ne videat gloriam dei. Certissi
mo exemplo iam patet q̃ maxime extollen/
tia supborum deo displicet qui angelis sup/
bientibus non pepercit: sed eternis eos igni
bus tradidit cruciandos omni spe venie ab
lata. Heu q̃ seuera sentẽtia superni iudicis.
p̃oijci a iocunda facie diuine maiestatis et
perpetue felicitatis: et semp comburi acerri/
mis flamis que non possunt extingui aquis
nec remedijs mitigari. Quapropter vnicui
q̃ formidandum est de tam seuero dei iudi/
cio in angelis superbientibus eternaliter dã
natis: sed potius cum psalmista confitendũ
⁊ orandum. Non veniat mihi pes superbie.
⁊ manus peccatoris nõ moueat me. Et iterũ
Nonne deo subiecta erit anima mea: ab ipso
enim salutare meum. Scõm bellum ince/
pit in paradiso primo homine formato: scili
cet inter diabolũ ⁊ hoiem. inter eũ serpentẽ
Nã diabolus inuidẽs hoi[illegible] adhuc innocẽti

ꝙ posset obtinere ascensum celi per obedien
tiam mandati: accessit in specie serpētis cuꝫ
callida questione ad mulierem. quam noue-
rat infirmiorem ⁊ viro molliorem: ac blādis
verbis et astutis persuasionibus seduxit fa-
ciliter sibi credentem: ⁊ dei p̄ceptū in tali ar/
ticulo nō attendentē. Sed ꝓchdolor hō bñ
a deo ꝓditus ⁊ in optimo paradisi loco posi
tus: p trāsgressionē sacri mandati. ꝓdidit in
nocētie statū ⁊ maxime quietis locū: ob vni
us vilissimi pomi morsellū. Ideoꝙ grauiter
deū offendēs mortis incidit sniam. et multā
corpis ⁊ aīe meruit miseriā: sicut iā veraciter
nos oēs filij eue exp̄imur patimur ⁊ dolem⁹
qui vicio originalis culpe inq̄nati corrupti ⁊
quassati sumus. In h̄ bello victus est hō ten
tatus de pomo: q̄ diabolica neq̄cia seduct⁹ ⁊
mortalis pctī veneno intoxicat⁹. multis vul
neribus sauciatus ē: scz fame. siti. frigore. ca
lore. labore. sudore. peste. lāguore. ⁊ mortis
horrore. Heu etiā paradisū ꝓdidit ⁊ celū ob
inobediētie culpā: p serpētis fallaciā ⁊ muli-
eris insipientiā. Que nimiū credula verbis
dyabolicis decepta est q̄nq̄ modis in q̄nq̄
sensibus corpis: scz p auditū falsi ꝑmonis. p
visū pulcri coloris. p tactū pomi noxialis. p
odoratū boni odoris ⁊ p gustū dulcis sapo-
ris. Sed q̄ peius ē gustato pestifero cibo.
decepit vlteri⁹ virū suū blandiēdo ⁊ traden
do ei fructū illicitū: sub pena mortis ambo/
bus interdictum. Hoc aūt malo temere ppe
trato: iratus est deus expellēdo reos ꝺ padi
so voluptatis: de amenissimo ⁊ q̄tissimo loco
totius orbis: ⁊ ad agēdā p̄niam detrusit eos
in huius mūdi exiliū tāq̄ in carcerē. ad mā-
ducandū panē doloris ⁊ laboris: cūctis die-
bus vite eorū. cū vniuersis filijs posteris su-
is: ex eoꝙ semine nasciturus. Istud bellū in/
ter diabolū ⁊ hoīem tam diu durabit: q̄diu
humanū genus versat in terra. Et donec cō
plet electorū numerus: nō cessat malignus
spūs psequi bonos sibi ꝓtrarios. Sed tamē
pius ⁊ misericors dñs deus hoi lapso ꝓpati-
ens: ait ad serpentē tortuosum. inuidiosū et
malicioſum: Inimicitias ponā inter te ⁊ mu
lierē: ⁊ semen tuū ⁊ semen illi⁹: xp̄m designās
ex femina nasciturū: ⁊ gen⁹ humanū redem
pturū. Ipsa inq̄t ꝓteret caput tuū: ⁊ tu insidi
aberis calcaneo ei⁹. Ex his verbis patet ne/
quicia ⁊ malicia diaboli cōtra nos: q: nō est
sibi credendū nec secū fabulandū. nec cū eo
disputandū: q: callidior est oībus aiantibus
in terra: ⁊ subtilior oībus studētibus i scolis
⁊ seculi negotijs. Cauete nouitij caput serpē
tis: initiū tentationis: latet sub herba virus
serpentis: qui sepe venit ⁊ decipit puerū sub
specie pulcri pomi intus fetentis. Non solū
aūt simplices ⁊ laicos decipit ſ etiaꝫ doctos
⁊ magistros nominatos atq̄ claustrales: va
rias eis ingerēs vanitates. Tentat quasi q̄-
tidie p quinq̄ corporis sensus: nunc p carnē
alliciendo: nunc p spm̄ eleuando: nunc p irā
indignando. Aut em̄ facit homines rixari p̄o-
pter honores ⁊ diuitias: aut letari in delitijs
aut nimis tristari in aduersis ⁊ damnis terre
nis. Hec sunt opa diaboli: qui cecidit p sup/
biam de altitudine celi. Ipse fecit filios isra-
el murmurare ꝓpter laborē ⁊ penuriā cibo/
rum i deserto: p̄suasit iudeis sacrificare ydo-
lis in templo deo consecrato. Ipse tentauit
xp̄m tribus vicibus post longum ieiuniū se-
minauit zizania inter triticū: inter ap̄los tra
ditores: inter discipulos murmuratorē: inte
r diaconos seductorē. inter fideles fidei per/
secutorē. Ipse seduxit iudā p furtū: de furto
traxit ad laqueū: de laqueo miserū duxit ad
infernū. Ibi nulla est redemptio: nec vllum
refrigerium. Heu oēs cōsentiētes sibi allicit
ad peccandū cōtra deum ⁊ p̄imū: atq̄ post
multa mala suadet perdere seip̄m: negligere
celum ⁊ diligere mūdū. Quis est qui mona
chum trahit ad seculū: ad tumultus hoim⁹?
Dyabolus insidiator animarū. Quis cleri/
cum de choro trahit ad forū? Dyabolus om
nis doli artifex diuinū cultum impedire cu-
piens. Quis laicum cōuersum de labore tra
hit ad ocium ⁊ fabulandū? Dyabolus circu
iens orbē vt inueniat aliquē foris vagantes
et parum vel nihil p̄o cōmuni laborantem.
Quis pigrū in lectulo retinet: ne suscitatus
cito surgat? Dyabolus claudēs oculos som
nolentis. vt parum adhuc iaceat ⁊ somnolē
tie sue satisfaciat. Gaudet em̄ ꝺ pigritante: ⁊
sepi⁹ tarde veniēte. Quis discordias inter
fratres seminat: ⁊ suspitōes multas in eis ge
nerat? Dyabolus pacis turbator. litis ama-
tor. neq̄cie inuētor. mēdacij pater: veritatis
obscurator. dolositat⁹ auctor. parcialitat⁹ su-
scitator. Quis docet amare delicias. vitare
labores. concupiscere honores: bene come-
dere ⁊ bibere. ⁊ ornate incedere? Dyabolus
incitator gule. commotor ire: castitatis p̄da-
tor. clericorū insidiator. monachoꝝ tentator
ꝺginū molestator. ꝓtinētiū impugnator. in-
nocētiū seductor. simpliciū derisor. sapiētiū
subuersor. bonoꝝ detractor prauorū cōmen

dato⁹.deuotōis impedito⁹.dissolutionis p̄curato⁹.Hec de bellis ꝛ mille artib⁹ ac fraudibus diaboli innotuisse vobis non displiceat:vt maiorē cautelā ꝛ strictiorem custodiaz p̄ta quālibet eius tentationē ꝛ suggestionē habeatis.Quia sicut a multis dr ꝛ frequenter experīt.nunq̄z a malicia nocendi diabolus cessat.nec alios quiescere sinit. ꝑ vbi ipe non venit:suos comites ad vexandū ouiculas xp̄i mittit.q̄ si rape nequeat ꝛ occidere.p hibēt:ad minus eas ledere p terrores conat Et si aliquē vagantez viderit ꝛ a bono ope vel studio aut oratione torpentē:ad hunc tendandū liberius accedit:q⁹ arma resistētia hosti incaute deposuit. Tercium bellū dr intestinū litigiū qđ ortū est inter carnē ꝛ spm̄: carne cōcupiscēti p̄tra spm̄ ex pena peccati: ꝛ spū repugnāte p rōnem cōtra sensualitatē Hanc rebellione in primis hō in statu innocentie nō senserat:q⁹ spūs deo subiectus corporis vires rōnis freno q̄te regebat. Istud aūt bellū intestinū durissimū est:ꝛ molestissimū oibus nobis in carne corruptibili ꝛ peccatrice generatis ꝛ natis.Quid nanq̄z durius et molestius vnicuiq̄z pacez desideranti: qm̄ q̄tidie bellare cōtra seip̄m.niti contra naturā restringere fomitē.vincere cōcupiscentiā intus p̄urientē?O serue dei o miles xp̄i: audi cōsiliū bonū ꝛ vtile tibi.Custodi visū: claude auditū:nō tangas illicitū:fuge nociuum.Et si sentis aculeū:noli adhibere consensum.Nil tam laboriosuz sicut de nouo spincipe:de mane vsq̄z ad vesperā contra tres turmas stare:oronū iacula in hostes mittere tubis sacris canere. corde gemere. vocibus clamitare. et de victoria triūphi frequenter dubitare.Ni nisi dns aderit nobis:nequa q̄z tantis periculis poterit fragilitas nr̄a resistere.Graue oino onus ꝛ intricatum bellū:carnem fouere.hostē nutrire.vestire.calefacere leuare.tergere.blandiri ne murmuret.castigare ne recalcitret:consolari ne desperet.increpare ne pigrescat:subiugare ne intumescat.exortare ne deficiat. p̄cutere ne resistat instruere ne erret. reprimere ne insolescat diligere naturā vt sociā.odire vo lasciuiaz vt mortis foueā.Denicq̄z carnē occidere nō licz a se repellere nemo valet:huic obedire non oportet.credi sibi cito non debet. affabulari nō expedit:arridere p̄cipue nocet.Quid ergo fiet? Seruiat caro spūi.sponte obediat. laboret.desudet.ieunet.surgat vigilet.oret cantet ꝛ laudet:donec post breuē laborē eternam requiē accipiat.Hanc itaq̄z carnē fragilem mortalē cōcupiscibilē.indomitā. ꝛ sepe spūi rebellem.rō regere debet.ꝛ timor refrenare.honestas moderari.disciplina cohibere.p̄bitas adornare.verecūdia tegere.sobrietas tēperare.iusticia castigare cū peccat:prudentia instruere cū errat.discretio cōsidere/re ne quid nimiū fiat. Spūs itaq̄z oia p̄scrutans tanq̄z strēnuus gubernator diligenter ad carnalē mentē et iuuenilē animū respiciat.ne ꝓprio sensui inhereat: ne ocio torpeat ne mollia querat ꝛ q̄ rigores sunt fugiat:sed ad orandū cito surgat.ad chorū tempestiue veniat:ad laborem ꝓmpte transeat.circuire ociose caueat:silentiū stricte teneat.quietem celle diligat:frequēter oret: libēter studeat. libēter scribat:debitis tpibus singula faciat oibus p̄uiatis cōia p̄ponat:minoribus seruire nō erubescat:maiorib⁹ obedire festinet. ad queq̄z impata letus accedat:diuinis laudib⁹ interesse sūme gaudeat. vocare deo intus eligat:ꝛ nullus externis implicari optimā partē reputet.Quis igit durū et molestum sit cōtra carnis incētiua q̄tidie bellare: tū valde virtuosum est ꝛ meritorū concupiscentie resistere.ꝛ violentiā nature inferre:q̄ ad ꝓpria cōmoda ꝛ sibi placita multū vicio se inclinat.Et nisi celerius ei resistat abstinēdo ꝛ cōpescēdo:seducit aiam ꝛ trahit ad cōsensum sicut eua decipit adam alliciēdo eū. ꝛ p̄bendo ei vetitū pomū ad comedendum. In hoc bello nullus vincit nisi mala voluntate corruptus:ꝛ a deo spōte auersus.Quicunq̄z em̄ sequit carnis sue desideriū:cito labit in viciū nisi tenuerit rōnis frenū. Caute ergo picula in q̄tidiano carnis cōflictu:q⁹ q̄diu viuimus in hoc mūdo edendo bibendo varie tentamur. Unde ꝛ quidā ꝓpheta ammonet desides et molles animos ad custodiā ꝓscie dicēs.Ab ea q̄ dormit i sinu tuo custodi clausura oris tui.Hoc est oēs sensus corpis tui cohibi firmit exteri⁹:ne mors intret p corpis fenestras ad interioza cordis.ꝛ diabolus te captet rhetibus suis. Frēs si viriliter agitis ꝛ certatis. ꝛ xp̄m in adiutoriū vim inuocatis:multo plus in isto bello carnis potestis vtiq̄z ꝓmereri:qm̄ si nihil gratis in vobis sentiretis. Habeatis ergo spm̄ bonā fiduciā in deo:ꝛ nō desistatis orare et ꝓtra vicia pugnare. Multa quidē ꝛ magna bona latēt in hoc certamine: q̄ deo placēt in fragili carne. Recipietis aūt maxima p̄mia cū certa sepe future glorie a iusto iudice:etiā

pro nimia cordis ptritõe. & corpis qualicũq; breui dolore. Letificabũt q; plurimũ animas vestras in fine vite vestre oĩa grauamia pro xpi amore tolerata: sicut ait quedã deuota soror in agone cõstituta. Hic perpessum est hic certatuz est. modo pergit ad premiũ. Quid plura dicã bellantibus cõtra carnẽ suã? Oĩa quecũq; facitis ex virtute obediẽtie: vel que sustinetis in ordine p rigore discipline & amore iusticie scribent in libro vite: licet q̃q; caro remurmuret ex fragilitate. Quod si dyabolus vos cõmouet aliqua indignatiõe aut praua suspitione cõtra prelatuz iubentẽ. vel fratrẽ non bene agentẽ vel male loquẽtẽ: nõ ideo dimittatis bonũ inceptũ: sed magis ad honorẽ dei & edificationẽ primi perficite qõ incepistis. Tunc enĩ pessimꝰ insidiatorꝰ & impeditorꝰ oĩs boni dyabolus cito fugiet a vob cũ fuerit contẽptus et nõ auditus. Siquidẽ cuncta eius suspiria de mõdo. de carne. de diuitijs. de gloria terrena: plena sunt veneno & fallacia. Multi in senio iam plãgunt: q̃ in iuuentute tã fatue egerunt & deũ offenderunt. State ergo & pugnate p ania vra: in religione & cõgregatione sancta. Quicqd enĩ mali patimini in laboribꝰ & doloribus. in caloribꝰ & frigoribus. in vigilijs & ieiunijs. in abstinẽtijs a carnibus & lacticinijs. in carẽtia vini & potus meliorꝭ p vicijs extinguẽdis & virtutibus acq̃rendis: hoc totũ cõputabit vobis p maximis lucris & premijs in regno xpi: supmilia auri & argenti. & oĩa desiderabilia mõdi. Quid enĩ dignius q; esse amicũ dei? Quid felicius: q; cõputare int filios dei? Quid ditius: q; hr̃e partẽ in regno xpi? Quid iocũdius q; interesse gaudijs angelorꝫ? Quid nobilius: q; ppetue coronari ĩ pñtia dei & aspectu oĩm sctorꝫ? O q; delectabile & gaudiosuz erit anie agonizanti & deũ amãti. ab angelis ferri in celum: & cũ lazaro quondã paupere letificare ineterna requie. p breui labore & modico dolore in corpore perpesso: p vili indumẽto. et cibo minꝰ sapido. p lectulo duro & somno sepꝰ subtracto: p lacrimis effusis. & oratonibus deuotis: p meditatõibus sctis. & aljs multis exercitijs bonis & lectionibus sacris: in obedientia & patientia cõsũmatis. O sctã obedientia & felix patientia pro xpo: que celi portã aperit morituro. Quartũ bellũ vocatur domesticũ duellũ: quod ortuz est inter duos fratres germanos. durum nimis & pnicio sum: dyabolo instigante & inuidia ardescẽte. Nam sicut legit in libro geneſi natis duobus ade filijs. iuidiosis. cayn surrexit aduersus abel fratrẽ suũ. iustũ & deo dilectũ: cuius munera deo accepta narrant Ũñ in ira furoris crudeliter pmotus. quasi lupus rapax ꝯ agnũ piũm deseuit: & innocentẽ fratrẽ suum meliorẽ se occidere studuit: non veritus deũ nec parẽtes contristari erubescens: ꝟ pteruo animo accensus manus suas noxias extendit: & primus inter hoies homicidiũ perpetrauit Ex his duobus fratribus litigantibꝰ incepe runt multe discordie & parcialitates inter homines: in diuersis regionibꝰ et locis. in ciuitatibus et villis: pro pmatu et diuitijs inuicẽ altricãtes. Ex hac occasione crescente vbiq; emulatione accidit etiã psecutio prauorꝫ cõtra vitaz bonorꝫ. sicut sacre historie indicant sanctorꝫ: & diuerse cronice cõtinẽt gentiliũ & xpianorꝫ. que tractãt copiose de bellis troianorũ. rhomanorꝫ. regumq; multorꝫ & diuersorum populorꝫ. Sicut fuit ab initio mundi inter filios adam lis & guerra. zelus & cõtentio: et precipue inter auaros & ambitiosos p terrenis habendis et ampliãdis: sic adhuc litigant in diebus istis hoies p perituris rebus et honoribus vanis. Et timendũ q; etiã post nos ista durabunt: donec dñs ad iudicandũ oñs fines terre ĩ nouissimo die manifeste aduenerit. Tũc em̃ xpo apparente in maiestate sua & gloria: reddet vnicuiq; iuxta opa sua. Tunc cessabunt oĩa iurgia & impiorꝫ bella: & tollent de regno dei oĩa scandala. Tunc tacebunt ora loquẽtiũ iniqua: & gaudebũt ossa sanctorꝫ humiliata Tunc audiet ab ore iusti iudicis vna finalis et irreuocabilis sententia ite maledicti in ignẽ eternũ: et venite benedicti patris mei pcipite regnũ ab origine mundi vobis preparatũ. Interim vo q; diu generatio preterit & generatio aduenit: mixta sũt oĩa in terra nr̃a. spinis & tribulis plena. Nũc assunt leta nunc tristia: nunc fames cruciat. nunc sitis exurit: nũc timor deicit. nunc spes erigit: nũc labor fatigat. nunc quies recreat: nũc sanitas delectat. nũc languor debilitat: et post modicũ tẽporis mors imminẽs oñia pulchra & iocunda consumit. In omni igitur loco statu et ordine inueniunt boni cũ malis permixti: benigni cuz proteruis. hũiles cum superbis: pacifici cum iracũdis. deuoti cum dissolutis: verecũdi cum audacibus. taciturni cum loquacibus: sobrij cum gulosis. feruidi cum tepidis: studiosi cũ pigris. interni cũ externis: simplices cuz astutis. veraces cum dolosis: prouidi cum negligẽtibus. docti cũ

ignaris: prudētes cum fatuis. validi cū infirmis stabiles cum incōstantib⁹. modesti cum discordātib⁹: et sic de alijs multis vicijs et moribus hoim bonoꝝ et prauoꝝ. iuxꝝ illud ysaie pphete. Habitabit lupus cum agno: et pardus cū hedo accubabit: vitulus et leo. et ouis sil' morabunt: et puer paruulus minabit eos Fiunt aūt hec oīa tam pspera q̄ aduersa cū bonis et malis similiter in hac vita pmissione diuina: ad ostendendū occulta iudicia dei in oībus vijs suis: vt probent electi et purgent deuoti p malos: et nō supbiant de bonis sibi collatis. Viuunt mali cuꝫ bonis. vt p exempla bonoꝝ puocent ad emendationē morū suoꝝ: et nō habeant excusationē per ignorātiam bone vite et disciplīe: quā vident in bonis sibi ꝓiunctis. Quidē valde incōstantes sunt: et cito mouent in odiū vel amorē ex leui verbo vel facto alterius. Rident p leui fabula: et p musca volante irascunt. Quidā p recreatione querūt hoies: vt amittūt deū et sanctos. Non est paruū dānum: pdere deuotionis gr̄am p multiloquiū. Quidā de aliorum malis loquunt: et suos defectus emēdare negligunt. Quidaꝫ de futuris bellis terrarum preloquūtur: ꝙ melius esset q̄ de bellis cōtra vicia cogitarent et qualiter illa vincerent. Si eterna bona et mala ad cor trāsirent: oīa tēporalia citius euanescerent Qui de mūdo sunt de mūdo loquūtur: et que xp̄m diligunt et de celestibus cogitant: et alijs celestia q̄ amāt libenter denūciant. Stulti stulta et vana referunt: et leues corde libenter leuia audiūt. bonum ē ergo de friuolis rebus et incertis euētibus tacere: et deo oīa occulta iudicia sua cōmittere: sine cuius ꝓuidētia nec folium arboris cadit in terra. Nec sine causa iustus p̄mitur: nec paup spoliat: nec innocens occidit. Nemo de deo iuste cōqueri habet: qr oīa iuste sapiēter et prouide disponit: licet hō vias iusticie eius nō cōprehendat. Qui enī spem suam in deo firmiter ponit. bene stat et nō vacillabit: qualitercūq̄ res in mūdo transeunt Unde ergo lites et bella inter hoies? Nōne ex ꝓcupiscentia carnis et supbia spūs? Radix enī oīm malorū cupiditas. Que si refrenata non fuerit: ad innumera mala perducit. Cū enim desiderata bona negantur. aut habita subtrahunt: fit animus tristis. exurgit latēs passio litis in corde: et indignatio apparet in vultu. et vox dura erumpit ab ore. In nobis ergo est materia litis et discordie fomes: scilicet cupiditas rei. amor habēdi. timor perdēdi. dolor boni amissi. Malus ꝺo et impatiēs plus nocet sibi q̄ alijs: et magis ledit a seipo intus. q̄ ab alijs foris. Omnis passionatus on⁹ sibipsi est et turbatio cordis: vbicūq̄ fuerit siue solus siue cum alijs multis. Cōtinua et domesticalis nostra hec est quia caro nr̄a non est subiecta spiritui scōm rectam rationē bene viuendi: nec spiritus perfecte subditus est deo: scōm omnem voluntatem suam. sibi soli intime placendi hic et eternū. Sed dyabolus malicios⁹ q̄escere nescit: et vbi ipse nō venit nuntiū occulte mittit: vt pacem aliorū turbet. aut callide decipiat. Aut enī a bono retrahit. aut ad malū incitat: aut falsa p̄ veris suggerit: aut de veris dubium facit. Sed fallit qui sibi credit. Quid aliud habet agere: q̄ per mundū discurrere et hoies tentare: et bonos vexare? Sed qui in deo confidunt et ad orationē cito recurrunt: omnia consilia eius tam q̄ aranearū tela xp̄o iuuante disrūpere possunt: et in nullo timere debēt minas maloꝝ. Nemo securior a laqueis tentationū q̄ verus humilis. perfecte obediens. et pauper peregrinus: qui nil commodi tēporalis querit: nec bona mundi ꝓcupiscit. Quis est hic et vere laudabimus eū? O q̄ laudabilis virtus humilitas: que laqueos dyaboli euadit omnes. Quā p̄ciosa et decora virtus castitatis: que carnis illecebras vincit cum oībus mundi pompis. Magna virtus paupertas spontanea: qua emitur celum sine pecunia. Nobilis virtus patientia: p quā vincunt oīa mundi aduersa. Sublimis virtus obediencia cui sepe obediūt elementa et que vident homini impossibilia.

Exemplum obedientie.

f Uit deuota quedā p̄ioriss̄a in ordine regulariū quodaꝫ tēpore ex febribus valde infirma. Cuius doloribus vna iuuencula sororꝫ cōpatiens: etiam lachrimas fudit. Que secrete intrauit chorū prosternens se ante reliquias sanctoꝝ. orans obnixe vt mater cōualesceret: et ipsa p ea febrē citaret. Et statim factum est ita. Nam oratione cōpleta iuuencula cepit egrotare. et p̄ioriss̄a eodem die et deinceps recōualuit. Audiēs aūt mater pijssima iuuēculā infirmari. vocauit eam querens ab ea quid egisset aut cōmedisset. Que respondit. Nihil mali comedi. Sed cogitaui et rogaui dominum q̄ melius esset vt ego p̄ vobis infirmarer: et vos sana. Tūc essetis deuota mr̄ cuꝫ bona fiducia quā in deo habuit ait. Experte dei p̄cipio tibi p

obediētiā: vt amplius non egrotes. Quarū ꝓeces deus exaudiens dedit vtriusq; salutē ad sancti nominis sui inuocationē laudem ꝛ bono: est. Amen.

Exemplum patientie.

Vidam frater interrogauit quendā peregrinū delonge venientē dicens Dic mihi bone amice: qd boni in via audisti et vidisti. Respondit. Patientiā pau perū audiui a multis satis laudari: ꝑ a pau/cis vidi imitari. Quid plura? Ait inter deli/cias cōperi spinas iné honores vidi dolores et inter diuitias inueni frequēter lites: et cu/ras magnas. Est ne aliquis liber ab his ma/lis? Ait tristis. Pauci admodū in dieb⁹ istis Et si plures sunt: ignoro. Beati igiē religio/si qui sciunt pauciorib⁹ cōtentari: ꝛ a nemi ne honorari cupiunt. nec laudari. Deus enī erit merces eox. Nam raro mihi talis occur rit qui de ꝓprio damno non doluit: vel de ꝓximo suo nō est cōquestus. Verūtamē si est alicui pax in hac vita sperāda: tunc eam verus humilis habet: qui iniurias patiēter sustinet et tacet. Qui vult ergo habere pacē ꝛ bonā cōsciētiam: relinquat ꝓ amore dei vo luntatē suam: et discat patiēter ferre iniuriā ꝛ hominū despectionē. Sic enī xps fecit por tando ꝓ nobis ignominiosam crucem: ꝛ obe diendo patri vsq; ad mortem.

Explicit scōa pars sermonū ad nouicios regulares.

Incipiūt tituli ꝛcie partis eorūdē ſmonū.

De cruce quotidie tollēda in religiōe assum/pta. Sermo primus.

De veneratione ꝛ cōmemoratione beate ma rie virginis. S secūdus

De laude dulcissimi nominis iesu et dulcissi/me matris eius marie. S tercius.

De deuoto seruitio beate virginis ꝛ recorda tione nominis eius. S quartus

De dolore et consolatione beate marie virgi nis. S quintus

De excellentia meritox et de priuilegijs bea te marie virginis. S sextus.

De tribus speciosis vestibus beate agnetis virginis. S septimꝰ.

De aurea corona in capite beate agnetis vir ginis. S octauus

In dedicatione templi. de quinq; luminari bus templi. S nonus.

De ornamentis ꝛ moribus ministrox in tem plo dei. S decimus

De quatuor conditionibus ad edificationē ꝛ decorē domꝰ dei ptinētibꝰ. S vndecimꝰ

Expliciunt tituli.

Incipit pars tercia sermonū fratris thome kempis ad nouicios regulares. Sermo primus. de cruce quotidie tollēda in religione assumpta.

Jchi aūt m absit gloriari: nisi in cruce dñi nostri iesu xpi. Dilecti frēs beatus paulꝰ celestiū secretox cōtemplator eximius ostēdit nob in predictis ꝟbis scē crucis rectā viam bene viuendi: optimā doctrinam aduersa patiendi: firmissimā scalam ascēdendi ad celum ꝓ inuictissimū scē crucis signū. Hec enī ducit amatores suos in regionem eterne lucis. eterne pacis. eterneq; beatitudinis: quā mūdus dare nō potest. nec dyabolus auferre. Horret hūana fragilitas paupertatem. abiectionē. vilitate. esurie. laborem. dolorē. angustiam. derisionē. que sepe cōtingūt: et hominē prauant et cōturbant. ꝑ hec oīa simul iuncta a deo nobis dispēsatiue trāsmissa salutarē fabricāt crucem ꝓ multiplicem penam: ꝛ veris crucifer is crucē suam tollentibus. aperiunt celestis regni portam. certantibus preparant vite palmā: et vincentibus dant eterne glorie coronam. Overe beata crux christi. que regem celorū portare meruisti: et toti mūdo gaudium salutis attulisti. Per te demones fugant. infirmi curant: pauidi cōfortant. vicioſi mūdātur. pigri excitantur: superbi humiliant. duri cōpūgūtur: ꝛ deuoti fletibus irrigātur. Beati qui passionem christi quotidie recolunt: et crucem suā post xpm baiulare cōcupiscunt. Habent nūc boni et religiosi fratres sub obedientia stantes in quotidiana afflictione corpis et in resignatiōe ꝓprie voluntatis crucē foris asperam ꝛ amarā: sed intus dulcedine plenā: ꝓpter spem eterne salutis. ꝛ diuine cōsolatōis affluentiā tribulatis corde ꝓmissam. Quam si cōtinue nō sentiūt. aut tardius influere pcipiunt: lōganimiter tamē expectare debent: ꝛ diuini voluntati se resignare. Nā ipse melius nouit tps miserēdi et modū tribulatis subueniēdi: sicut medicus artē curādi: et magister periciam regēdi. Habēt interni baiulatores crucis magnā cōfidentiā et gloriādi causam in cruce iesu xpi: quia non de suis meritis et

operibus confidũt et saluari presumunt: sed de miscõia dei et meritis iesu christi pro peccatis nostris crucifixi: in quẽ fideliter credũt et corde diligũt. quem ore cõfitẽtur laudant predicant. honorãt ꝛ bñdicũt. Solet deus familiares amicos suos per crucem sanctam probare vtrũ vere an ficte eũ querãt ꝛ amẽt: et si mãdata eius perfecte custodiant. Precipue tamẽ probãtur ꝑ tollerantiã iniuriarũ et subtractionẽ ꝓsolationũ internarũ: ꝑ mortẽ amicorũ et dãna rerum: ꝑ dolores capitis et lesiones membrorꝫ: per abstinẽtiã ciborum ꝛ asperitatẽ vestium: ꝑ duritiã lecturi. et frigora pedum: per lõgas vigilias noctis et diurnos labores: per oris silẽtium et correptiões presidẽtiũ: per vermes mordẽtes et linguas detrahẽtes. Inter hec tamẽ cõsolãtur per deuotã meditationẽ dominice passionis: sicut multis deuotis in secreto cõpertũ est. Mẽpe istorũ est gustare abscõditũ mel de petra: oleumq; misericordie stillãs de benedicto ligno sctẽ crucis: cuius sapor optim⁹. odor suauissimus. tactus sanissimus. fructus felicissimus O vere dignissimũ et preciosissimũ lignũ vite: in medio ecclesie plantatũ pro medicamine anĩe: O iesu nazarene crucifixe: tu peccatorũ vincula soluis: sctõrꝫ anias libertas. superborꝫ colla humilias: prauorꝫ potentiã cõteris. fideles cõfortas: incredulos fugas. pios cruis duros flagellas. aduersarios depmis: elisos erigis. oppressos eripis: nocẽtes percutis. innocẽtes defendis: veraces diligis. mẽdaces odis: carnales despicis. spiritales ꝛspicis: ad te venientes suscipis. ad te fugiẽtes abscondis. Te inuocãtes exaudis: te visitãtes letificas: te querẽtes adiuuas: ad te clamãtes cõfortas. Te honorãtes honoras: te laudãtes laudas: te amãtes amas: te adorantes glorificas: te benedicẽtes benedicis: te exaltantes exaltas. Te respicientes respicis: te osculantes oscularis: te amplectẽtes amplecteris: te sequẽtes ad celum perducis Sed ve amatoribus mundi qui vestigia christi nõ attendunt: nec per viam sctẽ crucis ambulãt: sed ad sua desideria cõplenda aurum et argẽtũ cõgregant: que secum ferre nullatenus possunt. Ve superbis et magnis ĩ oculis suis: qui humilitatẽ deuotorũ spernunt. simplicitatẽ deridẽt: paupertatẽ miseriã vocant. obedientiam paruipẽdũt: patientiã a se repellunt. castitatem male custodiunt: et crucifixo cõtrarie viuunt. Ve delicatis ꝛ curiosis. qui carnẽ suam nimis fouent et foris vestibus ornant: et aiam suam negligunt et peccatis maculãt Ve auaris et ambitiosis: qui ꝑ terrenis bonis et honoribus multum laborãt ꝛ sepe litigant: ꝛ ꝑ celestibus bonis ꝛ eternis gaudijs parũ agere et pati possunt. Ideo terrena frequenter subito pdunt: et celestia nõ acquirũt Nemo eñ potest hic gaudere cum seculo: et ibi regnare cum xpo. p nobis crucifixo. Nõ est seruus maior dño suo nec discipulus melior magistro suo: quẽ oportebat pati crucẽ ꝛ ita intrare ĩ gloriam suã. Et certe p⁹ brevissima vite huius gaudia: sequunt eterna lamenta. Et tunc duriter cruciabunt in igne ꝛ sulphure: qui modo edunt laute et abunde: ꝛ bibunt vinũ cum risu ꝛ dulcedine. Nisi eñ ait dñs penitentiã egeritis: oñs simul peribitis Sunt hoies mortales qui suaꝫ fragilitatem nõ ꝓsiderant: nec vilitatẽ luti vñ facti sunt cogitãt: sed de nobilitate generis sui gloriãtur: de diuitibus parẽtibus intumescunt. de sciẽtia et arte sua inflant: de fortitudine ꝛ pulcritudine presumũt: de regimine ꝛ prelatura exultant. de ornatis et varijs vestib⁹ se eleuãt: de noticia et fama noĩs sui letãtur. de visitatione amicorꝫ cõsolãtur: de priuatione sui honoris tristant: de aliorꝫ felicitate ꝛ promotõe sibi cõtrariorꝫ torquẽtur. Sed heu hec oñia diligẽter inspecta et veraciter pensata: vana sunt. nec aliqua reputatiõe digna: qꝛ subito casura et in nihilũ reditura. Omnis quippe caro fenũ: et oñis status mundi tamq; flos agri cadit. arescit ꝛ putrescit: ac si nũq; hic ortus fuisset. Sunt et alij multi vanis ludis intenti. crucis christi signo cõtrarij: ꝛ a sctorꝫ societate moribus et actibus valde remoti. Qui quasi insani gaudent in varijs mundi spectaculis. in psalterijs et citharis. in tubis et organis: currunt et saltant pedibus. plaudunt manibus: cantãt vocibus. ridẽt dentibus: et pre leticia cordis vix se capiunt in gestibus corporis: quia summũ bonum suũ cõstituunt in ludis et gaudijs ꝑsentibus. Qõ si durabile et deo acceptabile esset: multũ desiderabile et laudabile foret. Sed heu q; maxime fallunt homines tam reges q; prĩcipes populi: letantes in vanitatibus istius seculi. Nam vanitas ois homo viuens tamq; vmbra fugiens: et ros mane pertrãsiens. O q; longe sunt isti a sũmo bono. a dulcedine dei: a melodijs angelorum: a semitis iustorum. a sanctitate religiosorum: et a spiritali gaudio deuotorum. Veniet veniet cito mors super eos añq; sciant. qui modo letantur quasi se/

curi essent: et cessabit oīs ludus et cantus in domibus eorū ꝛ plateis. Et gaudebunt pauperes infirmi et huic mundo despecti cū omnibus veris crucifixis amatoribus xpi: qui carnem suam crucifixerunt cum vicijs ꝛ concupiscentijs in hoc mūdo: ne cū impijs dānent in iudicio futuro. Ue etiam vagis ꝛ dissolutis monachis, solo noīe et habitu religiosis: qui crucem suam cum murmure portant et inuite obediunt: cellam male custodiunt. silentium leuiter frangunt: labores fugiunt. ocia diligūt: oratiōes breuiant fabulas prolongāt: ad exteriora proni, ad īteriora pigri: ad cogitandū bona torpidi, ad pēsandū mala, pcliui: ad edendū ꝛ bibēdum alacres, ad ieunādum tristes: ad increpandum faciles, ad sustinēdum debiles: ad honores cupidi, ad humilia verecundi: ad rigorem disciplīne auersi, ꝛ ad laxiora semp inclinati. Sed heu pie deus q̄ filij huiꝰ seculi prudētiores sunt ꝛ feruētiores in terrenis acquirēdis, augmentandis et cōseruādis: q̄ filij lucis ꝛ serui sctē crucis, pro virtutibus colligēdis et vicijs extirpandis. O vtinā oīs saperent ꝛ intellegerent q̄ delectabile est deuotis exercitijs intēdere scripturarū archana perscrutari: verba christi ꝛ opera meditari, sepe legere, sepe orare, lecta et audita masticare: bñficia dei quotidie recolere: pro oībus bonis datis ꝛ creatis etiā pro minimis deo regratiari: ad meliora semp tendere, ad celestia suspirare: et oīa terrena ex corde elongare. O q̄ sanctū est in cauta custodia cordis stare: euagatiōes perferuidas orationes et puras meditatōes excludere: imaginationē mōi per imaginē crucifixi vincere: tentationes dyaboli cum sctā cruce, clauis, ꝛ lancea repellere: motiōes carnis spinis ꝛ flagellis acutis extinguere: iniurias illatas pacienti animo ferre, dāna ꝛ vituperia pro lucro anie reputare: ꝛ oīa grauamina presentia pro amore christi leuissima pōderare. Hec enim ꝛ similia attente cogitare ꝛ niti exercere est crucem tollere: ꝛ in cruce christi et nō in carne gloriari. Ex dulci nā q̄ ligno crucis, dulcis odor celestis gratie effluit: qui cūcta seculi gaudia repellit, carnis delectamenta extinguit: cordis elationem premit, interne consolationis munera tristibus affert: iniuriā patientibus fortitudinē prebet anxios animos varijs modis verbis christi et exēplis quietat. O religiose frater quare ptristaris et conquereris de grauitate crucis tue in vigilijs longis, in ieunijs multis, in labore et silētio, in obediētia ꝛ stricta disciplina: que pro profectu tuo et anime salute a sanctis patribus sunt deo inspirante vtiliter instituta: quatenus per ista secure ꝛ prudenter incedas: qui teipsum bene et virtuose regere nescis. Putas q̄ tu sine cruce et dolore ad regnum celoꝝ intrabis pre omnibus sanctis quod christus nō potuit nec voluit, nec aliquis ex charissimis amicis et sanctis eius impetrauit. Nam ipse dixit Oportebat pati christum: et ita intrare in gloriā suam. Erras plane in estimatiōe tua: nec attēdis vestigia christi tibi ostensa: qui per crucem ex hoc mūdo transiuit ad patrem suū celestem. Interroga quēlibet de victoribus et celestis regni ciuibus: quomodo venerit ad hanc gloriam dei perpetue possidēdam. Nōne per crucem et penā. Eya dilecti fratres tollite iugum domini super vos amātibus suaue et leue: amplectimini desideranter crucem sanctā omnibus virtutibus floridam, celesti vnctiōe plenam: vt perducat vos sine erroꝛe cuꝫ spe glorie in vitā eternam. Quid vultis amplius? Hec est via et non alia: via recta via sancta, via perfecta, via christi, via iustorū, via electorum saluandorū. Ambulate in ea, perseuerate in ea: sustinete in ea, viuite in ea: morimini in ea, expirate in ea. Crux christi vincit omnia dyaboli machinamēta: crux ad se trahit omnium fidelium corda: crux delet oīa mala, et confert nobis omnia bona: per ihesum christum qui pependit ꝛ mortuus est in ea. Non est aliqua armatura tam fortis nec sagitta tam acuta et terribilis contra dyaboli potentiam, ꝛ seuitiam, quam sic timet sicut signum sancte crucis: in qua filium dei suspēdi fecit et occidi: qui innocēs fuit et ab omni macula purus. O vere beata crux christi omni honore dignissima, omni amore amplexāda, amātibus leuis ad portandum onera, tristibus solacīosa ad sustinendū opprobria, penitentibus benigna ad dimittendum debita pro omni offensa. Hec est sctis angelis valde honorabilis: hominibus multum amabilis demonibus nimis terribilis, despecta superbis, accepta humilibus: aspera carnalibꝰ dulcis spiritalibus, incipida stultis, affectuosa deuotis, affabilis pauperibus, cōsocialis peregrinis, amicabilis afflictis, consolabilis infirmis, confortabilis morituris. Recondite ergo omnia sacra ihesu vulnera in secretario cordis vestri: que super omnia aromata sapiunt anime deuote in meroꝛe existēti: nec

ſolaciū foris ab hominibus querenti. Pensa te etiā dolores beate virginis matris ieſu ſtā tis iuxta crucem: q̄ multas tunc lacrimas cū intima compaſſione effudit cum multis femi nis ſecum plorantibus: vt et ipſa memor ſit veſtri in anguſtijs veſtris. Sequimini xp̄m per paſſionem ſuam et crucem ducentem ad eternam requiem et lucem: quia ꝛ ſi mō eſtis ſocij tribulationis: eritis poſtmodum cum eo ſocij menſe celeſtis et perpetue exultationis

Plantate in ortulo memorie veſtre arbo/ rem ſancte crucis: cōtra oīs mortiferas dia boli ſuggeſtiones medicinā virtuoſam pro/ ferentem. Huius enim nobiliſſime et feliciſſi/ me arboris radix eſt humilitas ꝛ paupertas: cortex labor et penitētia: rami miſcōia ꝛ iuſti cia: folia veritas et doctrina: flores honeſtas et pudicitia: odor ſobrietas et abſtinētia: pul chritudo caſtitas ꝛ obediētia: ſplendor fides recta ꝛ ſpes firma: fortitudo magnanimitas et patiētia: longitudo longanimitas ꝛ pſeue rantia: latitudo benignitas ꝛ concordia: alti tudo charitas ꝛ ſapientia: dulcedo amor ꝛ le ticia: fructus ſalus et vita eterna. Bene ergo ꝛ digne in ſancta eccleſia de ſancta cruce can tat: q̄ nulla ſilua talē p̄fert arborem fronde flore germine plenā. Sz nec in ortis ſalomo/ nis inuenit ſpecies talis nec herba tā valēs p medicamine oīs lāguoris: ſicut arbor ſctē cru cis p̄ferens aromata diuine virtutis ad reformationē hūane ſalutis. Hec eſt arbor fe cundiſſima ſup oēs arbores padiſi bñdicta: ramis pulcerrimis extēſa: foliis virētib⁹ or/ nata: fructibus vberrimis per mūdum dila/ tata: altitudine tangens celos: profunditate penetrās inferos: latitudine ambiēs mōtes et colles: magnitudine implens orbem terra rum: fortitudine vincens impios reges et fi/ dei perſecutores: pietate attrahens debiles. ſuauitate ſanās peccatores. Hec ē vitis dei/ fica. oliua fructifera: dulc̄ ficulnea: foris aſpe ra. intus melliflua: in domo dei plantata. in humilitate radicata. in patientia probata: in obedientia cōſummata. in charitate cōfirma ta. Hec eſt palma preclara digne xp̄ifera vo cata. humero ihēſu baiulata. in monte calua rie alte leuata: a iudeis condēnata. a gentili/ bus deturpata: a impijs exprobrata: a perfi/ dis abnegata: a fidelibus lamentata. a pijs implorata: a deuotis multum amata. a reli/ gioſis ſumme venerata. Hec cōſtātino impe ratori celitus eſt oſtenſa: a ſancta helena regi na diligēter queſita: ꝛ cū magno gaudio in/ uenta. Hec ab eodem nobili chriſticola fuit amoroſe amplexata. lachrimoſa facie irriga ta: et labijs puris affectuoſiſſime oſculata. Hec iam deo mirabiliter diſponente in mul/ tis locis ſignis emicat ꝛ virtutib⁹. Hec a re/ gibus ꝛ principibus mundi. ab omni cleror populo adoratur queritur ꝛ honorat̄: ꝛ p omnibus plagis ꝛ contumelijs ab impijs ſi/ bi factis a cunctis xp̄ifidelibus amplior de/ uotione colitur ꝛ celebratur. Attamen ex oc culto dei conſilio ꝛ prudentia. hec omnia p ſalute mundi geſta ſunt ꝛ ordinata. Hec ani mam deuotam pie cōpaſſionis affectu ſepe compungunt: ſepe lachrimari facit cum ima ginem crucifixi aſpicit: ſepe cor amantis cō/ uulnerat: cum xp̄m pro ſe vulneratum pen/ ſat. Beatus homo et fidelis ſeruus ille: qui ſacra ihēſu vulnera in corde ſuo iugiter por tat: ꝛ quicq̄d aduerſitatis ſibi obuiat. de ma nu dei hoc accipit et pie ſuſtinet vt crucifixo ſaltem in modico cōformis fiat. Dignus nā q̄ eſt a xp̄o viſitari ꝛ cōſolari: q̄ ſe ſtudet paſ ſioni eius in vita ꝛ in morte plene p̄formare. Hec eſt via ſācte crucis. hec doctrina nr̄i ſal/ uatoris: hec ſapia ſctōr: h̄ regula monacho/ rū. h̄ vita bonor. hec lectio clericorū. hec me ditatio deuotorum. xp̄m humiliter imitari: p xp̄o mala pati. pro dulcibus amara ſumere: honores ſpernere: ptemptū equanimiter fer re: a delectationibus prauis abſtinere. occa/ ſiones vicioꝝ fugere. diſſolutiōes vitare: p defectibus pp̄rijs ꝛ alienis gemere: p tribu latis et tentatis orare: p bñfactoribus gr̄as agere: p aduerſarijs vt cōuertant ſupplicare bñ agētibus cōgaudere: iniurias patiētibus cōdolere. indigētibus ſubuenire: alta nō ap petere: humilia eligere. ſimplicia diligere: ſu pflua reſecare: paucis cōtentari: p virtutib⁹ laborare. cōtra vicia q̄tidie certare: carnē ie/ iunio domare. ſpm̄ oꝛone ꝛ lectiōe roborare. humanā laudē refutare. ſolitudinē quererē. ſilentiū amare: deo vacare. ad celeſtia ſuſpi/ rare: oia terrena ex corde vilipēdere: nil p̄ter deū ſibi ſolacioſum reputare. Iſte poteſt cū beato paulo ap̄lo dicere: q̄ in viuere xp̄s eſt ꝛ mori lucrū. Et iterū. Gloriari me opor tet in cruce dñi mei ieſu xp̄i: p quez mundus iſte mihi crucifixus eſt ꝛ ego mundo. O reli gioſe mōache ꝛ ſectator artioris vite: noli ab aſſumpta cruce ī ordine recedere: § ſuſtine ꝛ porta crucē vſq̄ ad mortē: ꝛ iuenies etnā re quiē celeſtē gl̄iā ꝛ honorē. Q̄ñ aliq̄ tribula/ tio tibi aduenit tūc xp̄s cū cruce tibi obuiat:

⁊ iterad celeste regnũ q̊ ꝑgere debeas oñdit Si quis aũt gloriat̃ ⁊ sperat in diuitijs ⁊ honoribus huius mũdi vere decipit̃: ⁊ nihil ex oĩbns secũ portabit. q̃ in mũdo amare cõsueuit. Qui v̄o in cruce xp̄i gloriat̃ ⁊ oĩa ꝓpter xp̄m cõtemnit: hic iterũ a xp̄o in p̄nti cõsolabit̃: ⁊ in futuro celestibus bonis replebit̃: ac sine fine cũ xp̄o ⁊ oĩbus sctis felicissime gaudebit. Que nobis p̄stare dignet̃ iesus xp̄s ꝓ nobis in cruce passus ⁊ mortuus: cui eterna laus ⁊ gloria in secula seculorũ Amen.

Exemplum de sancta cruce.

f Uit apud nos laicus quidã nicolaꝰ petri nominatus: ex ꝑtibus hollãdie natus. Hic de inspirãte cũ eẽt carpẽtarius bonus statuit in anĩo seculũ relinquere: ⁊ monasteriũ nr̃m intrare. Cũ ergo solus esset in via ⁊ mõasterio appropinquaret: dyabolo insidiãte ⁊ tentãte cepit anxiari ⁊ multũ formidare: nesciẽs quid sibi obesset in bona via sole adhuc clare lucẽte. Stans ergo ⁊ deliberãs se quid ageret. cũ nullũ adesse cerneret: cepit cogitare q̃ forte diabolus cũ impedire vellet.: ne vlterius ad monasteriũ ꝓcederet. Circũspiciẽs ergo hincinde vidit a longe q̃si nigrã nubeculã de terra ascendere ⁊ paulatim ĩ altũ excrescere: ⁊ q̃si a vẽto agitante moueri. Perterritus itaq̃ valde ⁊ coniecturãs q̃ sathanas iter eius impedire niteretur ne ꝓpositũ suũ impleret: statim eleuata manu sctẽ crucis signum fecit: ⁊ salutari signo frontẽ armauit. Sicq̃ abiecto timore et forti fide cõfortatꝰ: frontẽ iterũ cruce signãs viriliter ꝓcessit. Quo facto diabolicũ illud fantasma virtutẽ sctẽ crucis nõ valens ferre quasi sagittã acutã ꝯtra se missam deuitans a via declinauit: moxq̃ tamq̃ fumus euanescẽs ex toto disparuit. Tuncq̃ multum letꝰ effectus mõasteriũ nr̃m in honore sctẽ agnetis virginis dedicatũ cõstanter intrauit: qd̃ tũc tp̄is in magna pauꝑtate inceptũ paucis cognitum fuit. Hic postmodũ multis annis suꝑuiuens ad honorem sancte crucis omnibus ferijs sextis ieiunauit: ⁊ etiaꝫ tp̄e messis magnis laboribus fatigatus nunq̃ sctẽ crucis ieiunium soluit: sed ꝓpositum suum qd̃ bene incepit cõstantissime terminauit.

Aliud exemplum.

f Uit quedã soror conuersa margarita noĩe deo deuota in ordine regularium sororũ: que officio coquine deputata tãq̃ fidelis martha: xp̄o ⁊ sororibus humiliter seruire studuit q̃diu potuit Quadam igit̃ vice posita erat patella olei sup̄ ignem qui ardebat: ipsa v̄o operi intenta non longe distabat. Cunq̃ cerneret oleuꝫ nimis ebullire et in altum spumas eius ascẽdere: timens illud effundi et igne cõsumi: citius ad focum cucurrit. Et facto desup̄ sancte crucis signo: mox tumor spume ad yma cecidit: ac si aquã frigidam iniecisset. Qd̃ socia eius videns mirata est: ⁊ alijs postea hoc factum reuelauit.

Exemplum aliud.

m Ulier quedã campẽsis ibat ad forũ ciuitatꝭ: vt sibi ⁊ domesticis snis modicum lactis emeret. Emptiõe autẽ facta ad domum redire festinabat: tenens in manu anforã lactis quã secũ tulerat. In via ergo posita cupiebat de lacte bibere: et inclinans se resedit sup̄ terrã. Accepta itaq̃ ĩ manu anphora: fecit desup̄ signũ sctẽ crucis añq̃ biberet: statimq̃ amphora inferius crepuit: ⁊ lac in terrã ruẽs vbertim effluxit. Quo viso nimis exterrita surrexit: ⁊ ꝑpendẽs q̃d miri sibi accidisset: p̄nti signo virtutẽ sctẽ crucis patenter agnouit. Quidã aũt rem gestã audientes: dixerũt Forte nisi h̄ mulier signo sancte crucis se signasset: diabolũ cum lacte imbibisset. Bonũ ẽ ergo cibũ ac potũ prius signo sctẽ crucis bñdicere: ne aliq̃d nociuuꝫ hoĩ ex vicio gule contingat: ꝑ quã diabolus multo sepius tentat ⁊ captat.

Aliud exemplum.

d Uo frẽs religiosi habita licẽtia ibãt pariter nõ longe extra mõasterij portã: post horã reuersuri ad cellã deuotionis amicã. Dũ ergo fabularent̃ adinuicẽ de diuersis sibi placitis historijs: interuenit etiã ex incustodia oris sermo detratõis de factꝭ sui prioris ĩstigatõe maligni spũs Tũc ecce subito apparuit eis equus niger valde terribilis cũ impetu occurrẽs ambulãtibus: et q̃si volẽs inuadere fabulãtes. At illi nimiuꝫ ꝑ territi mox signo sctẽ crucis se munientes: cõcito cursu ad monasterij portã fugerunt: ⁊ sic ꝑiculũ seuissimi hostis ꝑ sctẽ crucis signũ euaserũt. Et dixerũt. Malefecimus: ociosa ⁊ detractoria de alijs loquẽdo Ideo accidit nob̄ tã enorme mõstrũ: ad cauẽdũ de cetero pessimũ detractõis viciũ oĩbus abboĩandũ.

Exemplum aliud.

q Uidã frater ex labore fatigatus cuꝫ sero facto ad dormiendũ se disponeret: neglexit solito more sãcte signo

crucis cõtra terrorem inimici se signare. Nã celeri oppressus somno: nõ est armatus saluti fere crucis signo. Postea tã grauit fuit pterritus in somno ab antiquo humani generis inimico: ita q̃ p̃ timore clamaret alta voce: ⁊ expgefactus tremeret cum ingenti stupore. Tunc demũ recordatus est: quia vespere p̃cedenti nõ satis caute se signasset solito vex illo sancte crucis: ⁊ idcirco hostis malignus fuit sibi ĩ illa nocte tam seuere molestus. Ad se ergo plene reuersus inuocato salutari nomine iesu cruce se signauit: ⁊ suffragium sctẽ crucis deuote legit: sicq; iterũ obdormiẽs in pace xp̃i secure quieuit. Et ob hui⁹ rei factũ p sancte crucis signũ: sine cruce xp̃i nullũ locũ mũdi ab hostis terrore putat esse securũ.

Aliud exemplum.

V Ir quidã honestus vidit in somnis sibi astare imaginem sancte crucis. Que primo ante eũ stetit ⁊ aspexit: postea v̄o retro ip̃m stans in dorso detrusit ⁊ recessit. Sup quo nimis pterritus ⁊ perplexus. cuidã deuoto p̃sbytero quod viderat reuelauit. Qui visionẽ perpendens nec in cassum reputans: ait trepidanti. Forte dñs noster vult vos ꝓbare: ad sustinendũ aliquid oneris vobis imponere. Preparetis ḡ dorsum vestrũ ad portandũ pie cum eo crucem quia flagellat omnẽ filiũ quẽ diligit. His dictis consolatus est homo cõmittens se deo: qui nihil facit nisi ꝓ bono. Nec diu post extitit. venit sup eũ tribulatio et despectio hominũ: quã crux prius visa in somnis p̃figurauit. Ipse v̄o diligenter premonitus ad patientiã se disposuit: ⁊ post dignã ꝓbationem bono fine vitã terminauit.

Exemplum aliud.

Q Uidam deuotus frater p̃ ceteris sacris libris in passione dñi se exercere studuit: ⁊ imaginem sancte crucis in magna reuerẽtia habuit. Et vbicũq; aliquã crucẽ vidit. humiliter inclinans libenter se signauit: memor dei sui pro se crucifixi: quem amare ⁊ honorare desiderauit. Quadã igit̃ nocte vidit in visione quandã imaginẽ sancte crucis in pariete cuiusdã ecclesie pendentem: multis vulneribus ac plagis sauciataz. Quã nimis dolenter aspiciens: flexis genibus ⁊ iunctis manibus suppliciter adorauit. Statimq; imago dextrũ brachium suum de cruce ad eũ extendit. ⁊ dexteraz manum sibi porrexit. De quo cum multũ de tanta dignatione miraretur: dictum est ei Hoc pro bono re quem mihi in cruce exhibuisti. Exinde cepit maior deuotio in corde eius erga imaginem sancte crucis excrescere: ⁊ dulcius ei fiebat de passione dñi quotidie meditare legere ⁊ orare.

Oratio de laude sancte crucis.

O Dulcissima ⁊ amantissima crux dñi mei iesu xp̃i foris nimis tristis ⁊ amara: sed intus diuina dulcedine plena O arbor decora ⁊ fulgida: mẽbris xp̃i tanq̃ p̃ciosis margaritis ornata. O vitis fecũda: duris clauis pforata. O oliua speciosa: sanguine xp̃i colorata: aqua lateris eius sanctificata. O lignũ vite: portãs regem glorie ꝓ mũdi salute. O crux scutuz inexpugnabile. vexillũ regis incõpabile. signũ salutis ammirabile: in titulo capitis habẽs scriptũ tale iesus nazarenus rex iudeorũ. Salue iesu nazarene. laus angelorũ. vita beatoruz: venia peccatorũ. salus oĩm ꝓplorũ. O crux salutifera ab eterno p̃uisa ⁊ electa: tu oĩm virtutum floribus adornaris. digne adoraris: miraculis choruscas. fructibus eterne salutis exuberas: sup oĩa aromata redoles. morbos corporis ⁊ anĩe sanas: iustis celũ aperis. pctõribus veniã p̃bes: diabolũ fugas. infernũ frãgis. captiuos liberas. redẽptos beatificas. O crux arbor speciosissima sup oĩa ligna siluaꝝ bñdicta: tu cedro altior palma latior. ci p̃sso odoratior. balsamo nobilior. vite fecundior. oliua pinguior: ficu dulcior. buxo viridior. quercu fortior. rosa pulcrior. lilijs cãdidior O crux splẽdidissima sole excelsior. stellis clarior: luna lucidior gẽmis micantior: lapidib⁹ p̃ciosior. auro dignior. argẽto melior nardo efficatior. cũctis aromatib⁹ ⁊ medicinis salubrior. O crux valde amabilis. sũme venerabilis: esto mihi pectõri ꝓpicia ⁊ placabilis dux bone vite. lux recte vie. ꝓtectrix ab hoste: liberatrix in tremẽdo iudicio: ⁊ pia susceptrix ĩ regno supno. Assiste mihi ĩ agone cõforta in fide: spem venie tribue. charitatẽ cordi infunde: et cũ felici fine ex hoc mundo migrare ꝯcede: vt p te me recipiat: q̃ in te pependit ⁊ me redemit: ihesus xp̃s dñs noster

Laudat mũdus amatores suos. milites fortes ⁊ barones: qr ꝓ patria ⁊ ciuibus suis bellauerũt: ⁊ piculis multis ac morti viriliter se exposuerũt: ⁊ cõe bonum omnibus priuatis ⁊ ꝓprijs p̃tulerũt: q̃tomagis xp̃s laudãdus ẽ ⁊ amãdus: q̃ ꝓ oĩbus nob crucifixus est ⁊ mortuus: vt in eternũ viueremus et cũ

eo in celis regnaremus Amen.

Explicit sermo primus. Incipit secūdus De veneratōe ⁊ cōmemoratiōe beate marie virginis.

Stabat iuxta crucē iesu mater ei⁹. Dilecti fratres dignū est ⁊ consequēs vt post memoriā sancte crucis habeat̄ etiaꝫ specialis memoria doloris beatissime semꝑ virginis dei genitricis marie: que astitit fideliter dilecto filio suo ihesu pendēti in cruce: atq; ꝓ totius mūdi moriēti salute. O flebile spectaculum matris ⁊ filij crucifixi: matris lacrimātis ⁊ filij condolentis: matris deficientis et filij alloquentis matris sub cruce stantis et filij in cruce pendentis: matris suspirantis et filij expirātis. O immensi doloris magnitudo. nūq̄ obliuiscēda: sed in corde deuotorū fixe tenēda. Scripsit pylatus titulū in tabula super crucē: ihesus nazarenus rex iudeorum. Scribe etiā ⁊ tu eūdē titulū in corde tuo aureis lr̄is ꝯtra derisus hoīm ⁊ terrores demonum: ⁊ liberabit te iesus xp̄s rex celorum ab omni p̄ssura iniquorū. Si ita feceris astabit ⁊ tibi mater iesu maria p̄cibus suis: ne desperes in extremis et angustijs tuis. Nulla em̄ mater tam magnū in natiuitate filij sui gaudium ⁊ solacium habuit sicut hec beatissima sensit: que filiū dei cōcipere ⁊ parere meruit. Nulla em̄ mater tantā tristiciā ⁊ intollerabilem dolorē in morte carnalis filij sui habuit et ꝑtulit: sicut hec beatissima et amantissima mater in passione p̄dilecti filij sui ex cōpassione ꝑsensit: qñ iuxta crucem eius stetit ac doloris gladio cōuulnerata amarissime fleuit. Certe tantis visis doloribus in filio quē singulariter sup̄ omnia excessiue diligebat: mirum valde fuit ꝙ vltra in corpe viuere potuit: cuius animā totiens doloris gladius pertransiuit: quotiēs filiū torqueri ⁊ illudi vidit vel audiuit. O vere singulare martirium in desolata matre ⁊ tenera virgine: que acrius torquebat̄ in corde cōpatiendo filio: q̄ martir aliquis suspēsus in eculeo. Fratres si dñam nostrā diligitis ⁊ eius patrocinium in omni tribulatōe desideratis: tunc stetis cum ea iuxta crucem iesu compatiendo sibi ⁊ dilecto filio suo ex intimo corde: vt ⁊ ipsa iteruꝫ sedule oret ꝓ peccatis ⁊ negligentijs vr̄is in morte. Qui em̄ nunc sepe ⁊ deuote passionē dñi et lachrimas tristissime matris eius pio mentis affectu recogitat et ꝑpendit: sperare debet de miscōia dei. ⁊ beniuolentia amboꝝ matris ⁊ filij ꝙ sibi etiā aderunt in necessitatibus suis: ⁊ subueniēt cōsolando iacentem in extremis. O q̄ leta erit anima illa que iesum ⁊ mariā dilexit ī vita sua: ⁊ tristem stationem marie iuxta crucem iesu omni die reuoluit in mente. Felix religiosus ille cōtemnens omnia solatia mūdi: qui dñam nostraꝫ sanctā mariā elegit sibi in matrē consolantē ⁊ totius vite sue custodē ꝓtegentem. Nulli dubiū quin pia ⁊ misericors marer consolatrix pauperū. ⁊ orphanorū adiutrix. loquet̄ libenter ꝓ fideli seruo suo de mundo ꝑgenti verbum bonū ⁊ suaue: placando faciez dilecti filij sui redēptoris nostri p̄cibus suis sanctis dicēs. Fili mi amantissime miserere anime famuli tui amatoris ⁊ laudatoris mei. sicut tu bene nosti ⁊ vidisti: de cuius ore sancti angeli sepius mihi deuote salutationis gaudia nunciarūt: qui etiā ad laudandū nomen sanctū tuū et meū plures secū fratres imitare cōsueuit. Hic etiā notarius noster scribēs sacros libros. ⁊ amator sancte crucis: libenter orans ⁊ psalmos cantās qui audito noīe sācto tuo atq; meo reuerēter solebat ad nos inclinare ⁊ geniculando salutare. Transiēs ꝑ viam ⁊ videns alonge crucē: memor passionis tue exhibuit tibi reuerentiā inclinando se ad crucē. Cernēs etiā in ecclesia vel in aliquo loco pictam imaginē meā vel te in sinu meo iacentem aut sedentē vel quasi mortuū int̄ brachia mea pēdētē: stati cōpassus ē ⁊ doluit. fleuit ⁊ orauit: genua flexit et adorauit. Hic sine osculo amoris a nobis nō recessit: ꝫ tota die ac nocte dolores sanctorū vulneruꝫ tuorū ⁊ fletus oculorū meorum in corde suo abscōdit: ⁊ intime mihi cōpati studuit. Memor ergo esto horū fili mi charissime: ⁊ da ei nunc inuenire misericordiā corā te: me cū oībus angelis ⁊ sanctis tuis ꝓ eo instantia magna supplicante. Fratres ista modo attēdere debetis dum adhuc sani estis: et tēpus emendandi habetis. Procuretis iam vobis tales amicos ⁊ aduocatos: qui loquantur ꝓ offensis debitisq; vestris verbum bonū deo valde gratum: ⁊ recipiant vos in eterna tabernacula sua. post huius mundi pericula ⁊ laboriosa certamina. Non enim inuenietis fideliores amicos ⁊ potentiores in celo et in terra: q̄ iesum regem angelorum. ⁊ mariam dominam nostram reginam celorum. Si amatores christi estis. tollite crucem christi. sequimini crucem: stetis iuxta crucē. amplectimini crucē: nō relinquatis crucem: donec

veniatis ad ieſum xp̃m verã lucez qui dicit. Ego ſum lux mũdi: qui ſequit me nõ ambulat in tenebris Si cõſolari in oñi tribulatõe queritis: accedite ad mariã matrẽ ieſu iuxta crucẽ ſtantẽ, flentẽ ⁊ dolentẽ: ⁊ oĩa grauamina vſa aut cito recedent: aut leuiora fiẽt. Eligite hanc benigniſſimã matrẽ ieſu p̃ cunctis parẽtibus ⁊ amicis vſis in matrẽ ſpecialem ⁊ aduocatã ante mortẽ: ⁊ ſalutate eam angelica ſalutatiõe frequẽter: q; hanc vocẽ audit valde libẽter. Si malignus hoſtis vos tentat ⁊ a laude dei ⁊ marie impedit: nõ caretis nec laudare ⁊ orare ceſſetis: ſed eo ardẽtius mariã inuocate. mariã ſalutate: mariã cogitate: mariã nominate. mariã honorate: mariam ſemp glorificate. marie inclinate. marie vos ꝓmendate. Cum maria in cella manete cũ maria ſilete: cũ maria gaudete: cuz maria dolete. Cum maria laborate: cũ maria vigilate: cũ maria orate: cũ maria ambulate: cuz maria ſedete. Cum maria ieſum querite: cuz maria ieſum in vlnis portate: cũ maria et ieſu in nazareth habitate. Cum maria i hieruſalem ite: cum maria iuxta crucẽ ihesu ſtate: cũ maria ieſum plorate: cum maria ieſum ſepelite. Cum maria ⁊ ieſu reſurgite: cũ maria ⁊ ieſu celos aſcẽdite: cum maria ⁊ ieſu viue/re ⁊ mori deſiderate. Fratres ſi iſta bene co/gitatis ⁊ exercetis: diabolus fugiet a vobis: ⁊ in ſpũali vita ꝓficietis. Maria libenter ꝓ vobis orabit ꝓ ſua clemẽtia: et ieſus libẽter matrẽ ſuã exaudiet ꝓ ſua reuerẽtia. Parum eſt omne qõ agimus: ſed ſi p̃ mariã ⁊ filium eius ieſum humili ⁊ ꝓtrito corde ad patrem accedimus: miſericordiã cõſequemur ⁊ gratiam in hoc tpe: ⁊ gloriã in futuro cũ ipſis ſine fine. Felix aĩa deuota que habet ieſum ⁊ mariã amicos familiares in hac vita: ſodales in menſa. comites in via: puiſores in neceſſitate: cõſolatores in tribulatione: adiutores in periculis. conſultores in dubijs: ſuſceptores in extremis. Beatus religioſus qui ſe reputat peregrinũ in hoc mũdo: ⁊ ꝓ ſummo ſolatio habet ieſum et mariam in cordis hoſpitio. Exẽpla de ſalutatõe angelica.

Frater quidã libellũ in cella pdidit. quẽ diu ſollicite querẽs inuenire nõ potuit. Cũq; de eius ammiſſione triſtaret ⁊ de inuentõe eius iam deſperaret: cõuertit ſe ad oronẽ inuocans beatã virginem ꝓ angelicã ſalutationẽ. Cum ergo ſolito more aue maria legere inciperet ⁊ eandẽ ſepe repeteret, ⁊ inter hec de libello dolens cogitaret: ſubito ei venit ad mentẽ tale inſpiramentum: vbi ſedebat iuxta lectulũ orans ante beate marie virginis imaginẽ. Quere hoc ante te ſub ſtramine lecti. Statim manũ ſuam ad aſſerem lectuli extendit: volens explorare an ibi aliquid abſconditũ iaceret. Et ecce leuato modico ſtramine: mox libellus manu tetigit ⁊ extraxit. Quo viſo miratus eſt. et p̃ gaudio libellũ oſculans deo gratias egit: et beate virgini angelicas orones ſibi ꝓmiſſas ꝓtinus ꝓſoluit. Et dixit. Forte dña nra voluit aliqua aue maria habere: ideo non potuiſti tam cito libellũ inuenire. Bonũ eſt ergo aue maria ſepe legere: ⁊ matrẽ ieſu deote inuocare. Aliud exemplum.

Quidã frater ſcribens libros in cella: q diabolo inſidiante ſordida cogitatione moleſtabat. Quod ſentiens et indigne ferens ſtatim ſurrexit vt cellam exiret: ⁊ iſtam vexationẽ citius euaderet. Sed anteq̃ exiret deo inſpirante reſpexit ad beate virginis imaginem q̃ apud ſe habebat: ⁊ deuotõnis cauſa ſalutare ſolebat. Mox igitur flexit genua: ⁊ iunctis manibus cepit legere deuote aue maria. Et ecce continuo affuit gratia diuina: ſubueniente ſibi pia dña noſtra maria cum nobili ꝓle ſua benedicta. Nam incepta et in tente plecta ſalutatione angelica. cum in fine iam dixiſſet ieſus xp̃s amen. mox in ſemetipſo ſenſit dei virtutem et ab omni nocta quietez. Stupens ergo de celeri exauditõe: cognouit in p̃ſenti articulo magne angelice ſalutatõis vtilitatẽ: contra quãlibet hoſtis impugnationez. Et gratias agens deo. ait intra ſe. Nunc ſcio vere: quia potens eſt dña noſtra ſancta maria iuuare ⁊ eripere oẽs clamantes ad ſe. Nocte ꝺo ſeqñti talis ei viſio apparuit dormienti. Videbatur eñ ſibi q̃ in orto pomerij ſolus tranſiret Cui occurrens ſathanas: ipſum terrere ⁊ fugare cepit. At ille perterritus a facie eius: cepit ꝓcurrere vt euaderet manus eius. Et cum non auderet extra ſepta monaſterij trãſire: ex repentino curſu ſubito cecidit in foſſam aque in limum ꝓfundi. Timens ergo ſubmergi cum nullum adeſſe videret qui eũ iuuaret et extraheret: cepit intra ſe angelicã ſalutationem legere ⁊ auxilium petere. Mox igit cũ dixiſſet ihs xp̃s amẽ. raptus eſt de ꝓfundo lacu aq̃ ⁊ ſup aridã tre reſtitut⁹. Tũc valde exhilarat⁹ ⁊ q̃ſi de laq̃o mortis erept⁹ exꝓgefact⁹ ẽ ⁊ ad ſe plene reuerſ⁹. Erigẽs ꝙ ſe i lectulo p̃ gaudio cepit flere: ⁊ ꝓ gratiarũ

one flexis genibus legit attēte sepissime aue maria. Addidit etiaz hec verba. Aue maria dulcis dña nr̄a gr̄a plena: dñs tecū misericordie porta.

Exemplum aliud.

Duo fratres regulares ibant pariter partes superiores: pro pia causa visitandi parētes ⁊ amicos in christo fidelis. Contigit ergo paululum eos a recto itinere deuiare Dixit itaq; senior iuniori Frater videtur mihi ꝙ erramus: reuertamur iterum ad publicam viā. Reuertentes ergo ad priorem locū cepit senior orare ⁊ beatam virginem inuocare: vt mitteret eis recti itineris ducē et bone societatis viatorē. Cunq; iam aliqua suffragia cū hymnis ⁊ collectis de beata virgine legisset: ecce occurrit eis vir quidam in specie ꝑegrini baculū et saccellum in dorso ꝓ viatico secū ferens. Qui salutatis fratribus: dixit se velle tendere sursum ꝓ indulgētijs ad sctm̄ quirinū ⁊ libēter cū eis comitari. Sequebant̄ ergo velociter recti itineris ducē ꝑ longe vie spaciū: donec venirent ad optatū hospicij sui locū. Tunc senior cognoscēs diuinū eis affuisse auxiliū. ampliores gr̄as deo et beate virgini studuit referre pro ducatu bone vie: memor verbi scti petri apl̄i dicētis. Oēm sollicitudinē vestrā ꝓijcientes in eū: qm̄ ipsi cura est de vobis.

Aliud exemplum.

Frater quidā in tribulatōne positus habuit vsum inuocādi iesum ⁊ pijssimā matrē eius mariam. Et qñ tentabat̄ viciosa aliqua passione vel tristicia: statim confugit ad passionē dñi ꝑ orōnē angelicam: inuocādo iesum ⁊ mariā in adiutorium cōtra tentationē. Quadā igit̄ nocte vidit in somnis diabolū sibi occurrē ⁊ velle nocere. Et cū timeret ledi nec posse effugere: cepit silenter aue maria legere. Sed cū ille audisset ihesum noīare: statim auertit se ab eo ⁊ cepit fugere ⁊ cito currere. Quo viso: clamauit frater adhuc altius post eum iesus iesus. ⁊ quāto fortius clamauit: tāto celerius p̄currebat sathanas ꝑterritus voce dulcis noīs iesu et matris eius marie. Et subito cadens nō cōparuit. Hoc vidēs frater p̄ leticia cordis euigilauit: ⁊ ait. Si cuz vno aue maria possum diabolū fugare: quid habeo tunc timere.

Exemplum aliud.

Erat apud nos laicus quidā egbert⁹ noīe senex ⁊ ꝓuecte etatis: deuotus deo ⁊ btē virgini ac feruidus sctē pauꝑtatis amator. Hic ꝑm vires suas fortiter laborauit terrā fodiēdo ⁊ trāsuectādo: atq; in laboribꝰ desudans dñice passionis labores recogitabat: ⁊ fatigatus ex labore ꝓ reuelamine corporis orōni insistebat: hūc sathanas diu tentauit vt de monasterio recederet. et ꝑ mūdū mendicatū iret: putās ꝙ hoc deo magis placeret: et qꝛ hic multa cōmoda haberet q̄bus indignus esset. Sed ab hac opinione ꝯsilio prioris ⁊ fratrū ammonitionibus retractus est. ne se ꝑiculo daret: ⁊ ꝑ mundū vagādo finaliter erraret. Sepe em̄ callidus tentator sub specie melioris boni simplices decipit. ⁊ a bono incepto ꝑ mutationē loci ad incōstātiā animi trahit. Cunq; adhuc minime ꝯtentus esset ad manendū: nec tñ auderet inconsulte sine licētia recedere: inter hec tentamēta cōfugit ad beatā virginē ꝑ deuota orationū suaꝝ suffragia. Quadā igit̄ die fatigat⁹ ex labore. reclinauit se ad orandū iuxta vehiculū suū: sicut sepius faciebat inuocādo beatā virginē ⁊ noīando iesū xp̄m. Cū ergo solus iaceret ꝓstratus in terra: parū soporat⁹ est dulci sopore in dño. Uiditq; valde venerabilē dñam sibi assistere: ⁊ pia ammonitiōe hec verba dicentē. Maneatis in loco isto: et qd̄ prior vobis ꝯsulit ⁊ dicit h̄ faciatis. His dictis. honorabilis dña statim disparuit ⁊ ille ad se reuersus ⁊ exꝑrectus vberrime fleuit Deinde ad priorē festināter accessit: ⁊ ea q̄ viderat ⁊ audierat ꝑ ordinez cū gemitu ⁊ fletu ei referebat. Ad quē prior tanq̄ pastor bon⁹ ouē tristē cōsolando respondit Bñ placet h̄ mihi care egberte. Maneat̄ nobiscū: sic̄ dña nr̄a vobis mō oñdit ⁊ dixit. Nec diu postea suꝑuixit: ꝫ ꝓ breui labore eterna p̄mia accepturus. cū multa patīa ī obediēiia ꝑseuerās bono fine in octaua scti iohis apl̄i ⁊ euāgeliste infra matutinas obdormiuit in dño: āno dñi millesimo quadringentesimo vicesimo.

Explicit sermo scd̄s. Incipit tercius.

De laude dulcissimi nomīs iesu: ⁊ dulcissime matris eius marie.

Spiritus me⁹ sup̄ mel dulce: ⁊ hereditas mea sup̄ mel ⁊ fauū. Digne quidez frēs ⁊ pulcre satis v̄ba et̄ne sapīe ad matrē referūt̄ miscd̄ie: de q̄ ortus est sol iusticie xp̄s. Dulcis ih̄s dulcis maria: ⁊ nō est in eis amaritudo aliq̄: ꝫ sūma pietas māsuetudo charitas ⁊ miscd̄ia sine mēsura. Btūs q̄ adheret vestigijs hūilis iesu. ⁊ ad matrē eius deuote se ꝯuertit: vt inueniat gratiā in ꝯspectu eorū. Recollige ḡ fidelissime ꝑue dei ī vaum fasciculū facta iesu q̄ egit

et dixit: ꝛ pderunt tibi plus ꝙz oēs thesauri mūdi. ꝓtractа etiā apō te sedula mēte sā-ctissime matris iesu actus ꝛ verba: ꝛ erūt aie tue solaciosa: atq; sup oīa aromata dulciora ꝺelectaꝯ corpus odoribus bonis ꝛ repatur ciborum fomētis: aīa aūt virtutibus veris ꝛ meditationibus sctis nutriꝯ cōfortaꝯ ꝛ letaꝯ ℚrto ꝺo pfectioribus quis instat studijs et nobilioribus se subdit magris: tanto clarius edoceꝯ: ꝛ ad culmē btitudinis citiꝰ pueniet. Sūmi mgrij ꝺtutis. ꝛ totiꝰ sctitatis lumīaria sūt ihs ꝛ maria q̄s ꝓ modulo tue puitatꝭ tibi añ ponere debes: ꝛtāq; pītes intueri ihs iū ge te: his familiarē ꝛ deuotū te exhibe. ℚbi cunq; audieris aliq̄d de iesu ꝛ maria recita-re: ibi aurē diligēter accōmoda: ibi morā diu tius trahe: ꝛ q̄d edificatiōis ac latentis insit dulcedinis pensa. ℚuotiēscūq; etiā ad opꝰ diuinū accesseris pagendū: vel qñ ad labo-rem cōem siue pīuatū actū fueris euocatus pīmū ad celū oculos leua: ꝛ iesum atq; ma-riā specialiter inuoca: ꝛ ipsoꝝ ppetue custo-die supliciter te cōmēda. ℴffer te q̄z bñpla-cito eorum in cūctis agēdis: vt fiat actio tua deo grata: primo vtilis. tibi salubris. Sit sp intentio tua pura. ferueat volūtas bona: sit labor discretus. sermo circūspectꝰ executio p seuerās. in sctī nois iesu laudem. ac bñdicte matris sue honorē. Hic incipe laudare vene rari ꝛ amare: vt in futuro merearis cuz ipsis regnare atq; imppetuū cū angelis sctis eos laudare bñdicere ꝛ p̄dicare. ℒaus iesu su auis ꝛ pulcra laus marie amabilis ꝛ decora ℒetus igiꝯ lauda. tristis exora: digni eñ sūt oī laude: ꝛ oī tpe pariter inuocādi. ℚuanto frequētius in eorū laude te exercueris: tanto in amore plus cresces: atq; in deuotiōis gra cōualesces. ℳunq; tui obliuiscenꝯ: si tu non fueris eorū oblitus. Et si eos neglexeris qō absit: aut male te rexeris. qō lōge deus auer tat: vel a deuotōe cōcepta tepueris qō deus nō pmittat: necesse erit dignus castigationi-bus te flagellari: ꝛ aduersitatibus ad mentē reuocari: vt discas cū deo sollicitior cōuersa ri: ꝛ gratiā pītitam de cetero vigilantius cu-stodire. Tunq; memēto bñfactoꝝ illoꝝ: et deplora negligentiā tuā ꝛ ingratitudinē ma gnā: quā stulte incurristi. Felix qui meretur ammonitōes iesu in spū audire. vt se in meli us corrigat: q̄tenus post fletus amaros itez in iocūdos rapiaꝯ excessus. Excedit nanq; pietas iesu oīa pcta mūdi: ꝛ benignitas ma-rie nūq; poterit exhauriri. ℴ si posses in amore ꝛ laude iesu multū pficere: ꝛ bñdicte matri sue marie digne deuoteq; seruire. Sz quid facies qz dignus nō es eos aliquaten⁹ noīare: cū sis hō fragilis tepidus ꝛ negligēs in multis q̄z frequēter offendēs? ℚuō ergo laudabis: cū nō sit speciosa laus in ore pctō-ris? Decet eñ sanctos a iustis ꝛ dignis lau-dari. Silendū igiꝯ an aliquid dicendū? Ve tibi si nō laudaueris: ꝛ ve tibi si indigna la-bia aperueris. ℚuid facies vt misēdiam in-ueniās: ꝛ offensam nō incurras? Nihil meli⁹ ad captandā beniuolentiā benignissimi iesu et misericordissime marie matris eius. q̄z vt hūiles temetipm in oībus: et sub oībus te in-clines. atq; in nouissimo loco te ponas: indi gna ꝛ vilia de te veraciter sentiēdo: ꝛ ad ni-hilū si q̄d boni senseris rediendo. Ita placa biꝯ deus: ꝛ miserebiꝯ tui ihs. Maria q̄z ora-bit p te: ꝛ cōsolaberis in hūilitate tua. Non pfunderis a facie eorū: ꝙ copiose recipies sol uendo cantica laudis. ℚō si digne laudare nequeas. age qō vales. redde qō habes. Re frigerabit eñ te intentio pia: donec ditior fi-as ad reddēda obsequia meliora. ℚui ma-gni sunt ꝛ valde deuoti. laudent magnificeꝛ deuote: qui aūt parū olei habēr: ꝛ hoc ipm li benter filio olei ꝛ matri gre sacrificēt. Videt silendū ꝓpter excellentē gloriā ꝛ dignitateꝫ magnifici germinis matris ꝺginis: ꝙ qñ pu fillos ꝛ pctōres maria nō spernit. misericor-diter vociferationē tuā in cetu laudantium admittet: sicut ꝓpheta sctūs dicit. Paupeꝛ inops laudabūt nomen tuū. Idcirco modi cum dicendū fuit ꝓpter deuotōis incitamē-tum: ꝛ si nō plurimū diserte. humilioꝛi tñ ge nere et affectu ꝓmptioꝛi pro virium quanti-tate. ℚui sunt sublimioꝛes in celo: et hu-milioꝛes in terra? ℳonne ihesus et Maria? Jesus seruum se fecit: maria ancillam se no-minauit. Charitatē amboꝝ totus exptus esꝰ oꝛbis: dignitatē eorū celi p̄dicant ciues exer-citus adorat angeloꝝ. ℴ si posses illis inter esse: ꝛ indefessis vocibus dulce nomen iesu ꝛ dulcissime virginis marie collaudare. ℴ q̄z bonū ꝛ q̄iocundū est istis seruire: qui nobis tam fideliter q̄z humiliter seruierūt. Seruite dño filij hoim: q̄ vobis sepius seruire digna tus ē. Seruite genitrici dei: q̄ vobis sctē ser-uitutis exēpla ostēdit. ℴ quātū decet sum-mos honorare patronos: q̄ plus oībus iuua re pīt: ꝓ quoꝝ manus iudicia supna trāseūt ꝛ implenꝯ. Omni ergo hora implorādi sunt qui ab hostibus mētis ꝛ corpis defenduntꝯ ꝛ

suis seruitoribus eterna gaudia ꝓferunt. In qualibet necessitate ad ihesum et mariam recurre: oēm grauitatē tuam eis expone: confitere delicta. deplora cōmissa. Pete veniā. ad ripe penitentiā: spem resume. emendationē promitte: ⁊ de auxilio gratie bene cōfide. Si faciliter laberis: citius resurgere cura. Libēter annuent votis supplicū. nō despicient gemitum pauperū sed gaudebūt etiā sup te angeli scī. cuz cōuersus fueris ex toto corde ab omni deformitate peccati: ⁊ meliorem vitam assumpseris scōm formā xpi et matris ihesu benedicti. Tu tantūmodo caue offensam: et illi optata nō negabunt p̄sidia. Tu debitā exhibe reuerentiā: et illi curā tibi adhibebūt firmissimam. Amen.

Oratio.

t Ibi dñe iesu et sanctissime matri tue virgini marie: cōmendo aiam meaz ⁊ corpus meū custodiendū in vitam eternā. O vnica spes mea iesus et maria: in omni tribulatiōe et angustia succurrat mihi pietas vestra. Vos estis patroni potentissimi: sup oēs sctōs amādi. Nō habeo pauper et peregrinus in hoc mūdo tam fideles et caros amicos ex oībus caris ⁊ notis meis: sicut de vobis confido.

Explicit sermo tercius. Incipit quartus. de deuoto seruitio beate virginis et recordatione nominis eius.

m Emoria mea in generatiōe seculorum. Maria pauptatis amica humilitatis via: patiētie forma. et in oībus p̄fecta. Ab exordio natiui/tatis iesu pauperculā vitā duxit: et vsq; ad exitum eius in cruce patientiā cōstanter tenuit. Hanc seque placeat: hāc honorare humili et deuoto obsequio decet: atq; quotidie perpēdere oportet: qd gratitudinis et specialis di/lectionis ei intētius exhibeaī. Libenter gauderis cū maria in celo: fer etiam libēter pauptatē et cōtēptū cum maria in terra. Intuere humiles mores eius ⁊ virginalē verecundiā inter suos sodales: et cōpesce tuas leuitates ac fuge tumultus. Caue offēdere iesum ⁊ mariam verbis vanis: ⁊ factis indignis. Nō est eni leue: tā caros offēdere patronos. Videt oia q̄ geris: et qualē te in emēdatiōe prestite vincit sapiētia maliciā tuā: et benignitas eorū ad penitētiā te adducit. Si errata cognoscis: muta statū tuū in melius. In bonis pse uera: et de bonis dei gratias deuote retribue

Fecit ita beata maria cū esset repleta spūsctō et iesum portaret in vtero. Discе māsuetudinis ei⁹ exēplo occurrētes grauitates pie tollerare: ⁊ submitte te ordinationi diuine. sicut ordinatū est. ab eterno. Ihs erit adiutor tu⁹ maria erit tibi mr fidelis: esto tu fili⁹ bon⁹ et seru⁹ deuotus ad oē bonū paratus. Vis facere quod placet beate virgini? Sis hūilis patiens: sobri⁹ castus verecūdus. Feruidus māsuetus internus mēte deuotus. Raro, sis extra: lege scribe sepius ora. Seruitū marie nec longū videri debet nec onerosum. Delectabile est et letabundū: tali dñe cordet voce famulari. Nam abisq; notabili retributione nō erit: quātūcūq; modicū in ei⁹ honore impensum fuerit. Parua obsequia hūilis mater nō aspernaī: modica oblata pia virgo libēter acceptat: cuz spōte et deuote offerūtur. Novit q̄ magna dare nō possum⁹: neq; ipossibilia exigit a seruulis suis misericors domina māsueta regina. Nescit nobilis illa natura indigētibus nō miseri: que misericordiam vniuerso pepit orbi. O q̄z gratiose recepit fideliter sibi seruiētes: que tā frequēter querit monitis suis et miraculis euidētibus misere in seculo viuētes. Quāti fuissent eternaliter cōdēnati. vel in desperatione pmāsissent obstinati: nisi benignissima virgo maria ꝓ eis interpellasset ad filium. Digne ergo de ea dicī q̄ sit mīatrix miseroz: ⁊ auxiliatrix oīm peccatoz. Nō nostra querit nec nīs indiget cui celestia ad nutū famulātur. Amat nostrū bonū cū a nobis exigit seruitiū: cupit nostrā salutē: cū postulat sibi exhiberi laudē. Et q̄ nōis sui memoriā celebrari ꝓspicit: inde q̄rit occasionē būfaciēdi nobis. Delectaī em̄ seruitoribus suis rependere vicem. Valde fidelis in promissis: et largissima ī donis. Plena est delitijs: ⁊ sp angeloz fruiī cōcētib⁹. Attū hoīm seruitijs iocūdaī: vt honor dei ⁊ salus multoz latius inde propageī. Flectiī lachrimis miseroz. cōpatiī doloribus tribulatorū succurrit periculis tēptatoz inclinaī p̄cibus deuotorū. Si quis inhesitanī ac hūiliter ad eam cōfugerit. ⁊ dulce atq; gloriosum nomē eius inuocauerit: vacua manu ab ea nō recedet. Habet adherētes plurimos: ⁊ sibi obediunt angeloz chori: quos mittere potest in solatiū destitutoz. Demonib⁹ iperat. ne aliquē molestare audeāt qui ei⁹ dictioni se subicit ⁊ cure. Expauescūt celi reginā spūs maligni: ⁊ diffugiunt audito noīe sctō ei⁹ velut ab igne. Horrēt sctm̄ et terribile nomen marie: quod

christianis est sume amabile ⁊ vbiq; celebre. Mō audēt aparere nec possunt sua ludibria exercere: vbi nouerint nomē clarē sctē marie Tāq; tonitruū de celo factū sit pstemunt ad sancte marie vocabulū: et quo sepius illud proferē ac desiderabilius inuocaē: eo citius ⁊ longius ipsi fugātur. Rursuz angeli sctī et spiritus iustoꝝ letātur ⁊ cōgaudent deuotioni fideliū: eo q; tā libenter ⁊ sedule frequētant memoriā sancte marie: cuius honorabile nomen in oibus patet finibus ecclesie: que eius noi specialiter sunt dedicate. Et ꝓgruū ac dignū est pre cunctis sanctis dei honorari matrē a terrigenis: quā vniuersitas angeloꝝ venerat laudibus excelsis. Marie itaq; nomen oibus fidelibus venerandū. deuotis spamandū. religiosis āplectendū. secularibus cōmēdandū. peccatoribus pdicandū: tribulatis insinuandū. in periculis oibus inuocādū. Ipsa est ꝓpinquissima deo ⁊ charissima dei filio nato suo iheſu bñdicto: potens fiducialiter intercedere ꝓ flebilibus ade filijs: vt ignoscat eorū delictis. et sucurrat periclis. Mā cū oportunitas se prebuerit nō tardat in auribus filij sui verbū bonū proloqui: ⁊ misericordiā ipetrare indigentibus. Exaudiet aūt promtissime in oi causa sibi cōmissa. pro singulari sua reuerētia: qñ benignus filius eius ieſus auctor salutis generis humani. nihil negās eā honorat. Quapropter quilibet fidelis et deuotꝰ cupiēs mūdi naufragia euadere. ⁊ eterne saluationis attingere portū: cōfugiat ad dominā nostrā sanctā mariā: cuiꝰ ineffabilis pietas miseris sapit dulcius ⁊ fortius inheret: vt merito de ea abūdātius prēsumere liceat Reuera ab infantia creuit cum ea miscōia: nec eā reliquit in celo vt paupex suoꝝ modo obliuiscaē: sed vberius ipsam ac dulcius ipleuit Et licet olim sit altissima atq; felicissimꝰ circūamicta gaudijs nō ē tū humilitatis sue oblita: ꝓ quā meruit dignissime super oēs sublimari. Jōq; nouit ad minimos seruulos suos dignāter se inclinare: gaudēs aduocata miseroꝝ fieri: atq; orphanoꝝ mat apellari. Amen.

Explicit sermo q̄rtus. Incipit q̄ntus. de dolore et consolatione beate marie virginis.

q

Vasſ mirra electa: dedi suauitatē odoris. Alme ẏginis marie exempla: sūmo tibi desiderio sunt recolenda. Ipsa eñ vt mirra electa fructū obtulit odifex in patiā: et abūdātiori diuine dulcedinis solatio iocūdissime est refecta. Fortissimū inuenies ⁊ tu solatiū: si marie nomē gustaueris corde tuo īsertū. Habebis etenī multa bona: si bñ fueris cū maria. Dilectio sctē marie expellit oēm estū carnalis cōcupiscētie: ⁊ donat refrigeriū castimonie. Dilectio sctē marie facit mōm ꝓtēnere: ⁊ xp̄o in hūilitate fuire. Dilectio sctē marie ab oi malā societate cōfuat: ⁊ ad religiose puersatōis puritatē informat Dilige ergo sctāz mariā: ⁊ pcipies specialē grām. Jnuoca mariā: ⁊ obtinebis victoriā. Honora mariā: ⁊ habeb mercedē ppetuā. Duo ꝓfert pcipue bona sctā cōuersatio marie ad memoriā sepe reducta Jn bonis docet te deū ex intimo corde laudare: ⁊ in aduerſ patiētē pmanere. Ipsa sine intermissiōe deū ꝓ acceptis bñficijs altissime laudauit: q̄ ab ipso ceteris excellētius accepit. Ipsa in pssuris hui⁹ seculi mitē se ſp exhibuit: ⁊ ꝓtēptibilia magis q̄ ꝓspera elegit. Nullum diē sine dolore trāsijt: nec tū sine magna ꝓsolatiōe int̄ angustias fuit. Dis q̄pe tribulatō ꝓ xp̄o suscepta dulcorat ⁊ letificat: ⁊ quāto crebri⁹ q̄s maloꝝ ictib⁹ terit̄: tāto potionibus donis augeri merē. Doluit nāq; vehemēter virgo btā ꝓ mōi erroꝝib⁹ et ꝓ multoꝝ malitijs: cōpassa fuit vere penitētib⁹ et diuīt̄ptatis. Doluit ꝓ magna ingītudie hoīm. q̄bus ds pat misit filiū suū vnigenitū ex claritate incarnatū: vt redirēt ad paradisum p adā olim amissuz. Doluit de pditione prauorū q̄ ꝓtēnebāt audire dei verbū: q̄ potius diligebant mōm q̄ celū: ⁊ diuitias magis q̄rebāt fallaces q̄ virtutes veras. Doluit de innocentiū opp̄ssione ⁊ violentia malignoꝝ: de cōtēptu pauerū ⁊ elatiōe supboꝝ: de negligētia diuini cultus ⁊ de trāsgressione celestiū mādatoꝝ. Et q; mōs totꝰ in malignitate positus erat: et pauci ad videndū lumē eternū q̄ mūdo illuxerat se disponebāt: sūme pietatis mater cōpassionū stimulis abūdabat Jnhis patiētissime se habuit: ducēs vitā martyrio plenā: fundēs lacrimosas pces cū singultibus p salute aiaꝝ. Q̄ si latꝰ attēdere velis q̄ ⁊ quāta in psecutiōe atq; passione dilecti filij sui sustinuit: inuenias eam nimirū tot amaras potiones ebibisse in vita: quot ieſus habuit etatum momēta ⁊ mēbra vulnerata. Qñ eñ passus ē ieſus aliquē defectū ⁊ abiectionē hoīm: ⁊ illa nō defecit ꝓ ꝓpassionem? Si doluit qñ ihm ad horā pdidit: quātū fleuit cū crucifigi ⁊ mori vidit? Motū ē amātiꝰ ihm: q; matern⁹ affectus excessit in ꝓdolēdo signalē deuotoꝝ modū. Jō si experiri gestis

vim doloris in mſe:cogita vehementiã amoris in virgine. Rursum gaudiũ marie nemo effari potest:nemo affluentiã dulcedinis eius ꝛ ꝓsolatiõis magnitudinẽ valet cõprehẽdere:qñ ibi amplior leticia et ꝓsolatio: vbi plenior infusio gratie atq; frequẽtior dei visitatio cõsueuit adesse. Hinc ꝛ ardẽtior sp exercessit diuine laudis affectus: ꝛ innouat̃ totius interioris hõis status. Mõ ꝑmittit gr̃a celestis aiam sctãm deũ sup oĩa amãtẽ sine interna ꝓsolatõe viuere ꝙ ad supna cõtinuo erigit. ꝛ in agendis sapienter illustrat accendit in meditatõib⁹ sctis:ꝛ deuotũ reddit in gratijs referendis. Quãto aũt maior gr̃a ꝛ puritor vita:tãto letior cõscientia ꝛ deuotior oratio laudãtis. Hec nãq; ꝙuersatio a terrenis separata tumultib⁹. nec infimis retẽta desideriis quotidie angelicis inseri apetit choris: ꝑsentibus supelcuat̃ reb⁹:et sũme trinitat̃ estuat perhẽni gloria frui. Quã gl̃iaꝫ nullus sctõꝝ sic limpide ꝓlibauit in hac vita sicut beata et gl̃iosa ỽgo maria: oĩm ꝓtẽplantiũ ac deũ benedicentium ardentissima exoratrix effecta.

Imitare iã nũc ꝛ tu matrẽ dei auditis laudationũ suaꝝ ꝑconijs: q̃ten⁹ ꝛ ipse in numero deuotoꝝ merearis ꝑcibus mr̃is ỽginis cõputari. Studeas sollicite in ꝑ nolatis virtutũ passibus sctissimã subseq̃ mariã:ad ꝓsequendã celestis gl̃ie palmã. Cõtristare satis de ꝑteritis negligẽtijs tuis. et defectib⁹ non dum victis:q̃bus deũ ꝛ oẽs creaturas offendisti. Requiter egisti in seculo: tepide cõuersatus es in xp̃i seruitio: ideoq; tibi lugendũ. ꝑmo sup teipso:de hĩc ex charitate ꝑ ꝓximo Cõpatere itaq; periculis male viuẽtiũ:q̃bus eternus instat cruciat⁹ nisi recipiscãt a malis Multi male agunt ꝛ nesciũt:plures ꝓuita tes suas cognoscũt:nec tñ emẽdãt. Pro his dolendũ ꝛ orandũ:vt det illis ds cõpũctois spñs ad salutẽ. Ora etiã ꝑ amicis et bñfactoribus ꝑ aduersarijs ꝛ detrahẽtib⁹ tibi:vt pijs tribuatur gr̃a digna. odiosis cognitio bona: oĩbus aũt pax xp̃i cũ mĩa. Ora vt oẽs deum diligãt. et mãdata ei⁹ custodiãt: vt creatorẽ suũ creature rõnales glorificẽt: ꝑpt̃ q̃s deus cuncta mirabilia fecit. ꝛ seipsum exinaniuit: marie ꝛ ioseph humiliter subiect⁹. Itex esto grat⁹ diuinis bñfitijs toti humano generi ꝑ sacratissimã dei genitricẽ dignãtissime collatis:reuerẽtiã ꝛ honorẽ eidẽ iugiter exhibẽdo Cũ eñ lex nature iubeat parentib⁹ carnis reuerentiã ꝛ amorẽ oĩ tpe deferri:multomagis matri gr̃e filij ecclie. debẽt esse grati ꝛ gratiosi:atq; dei genitricẽ sup parẽtes ꝛ cognatos oñes amare. Oportet etiã te addiscere votiuis laudibus ad deũ cũ maria ascẽdere ꝛ ei⁹ patrocinijs fidelit̃ inniti nõ tuis viribus cõfidere: ne mens tua oppressa passionib⁹ retardetur iferius: ꝙ quotidie nouis desideriijs accensa sursum libere tẽdat: vbi cũ iesu angelorꝝ regẽ gloriosa celi regina pia virgo maria feliciter regnat. Sed heu denuo descẽdere cogit in hãc vallem lachrymarꝝ mortalis infirmitas:post breuẽ gustationẽ cõsolationũ diuinarũ. Et tũc iterũ necesse est clamitare ad matrẽ multarũ misericordiarꝝ: vt suggerat misericordi filio suo te nõ habere vinũ feruoris ꝙ indigere sacro deuotõis vnguẽto. ad se debita cũ veneratiõe laudandũ. Eteni ipsi cura est de egenis ꝛ cõtẽptoꝝ mundi:ꝛ de cõtẽptis in mũdo ꝓpt̃ iesum ꝛ euãgeliũ regni. Ideoq; vtile multũ scire locum refugij a facie inimici:vbi ꝓtegaris a sagittis acuti:vbi lateas a frigoꝝ ꝛ tribulationũ ꝓcellis. Nõ est tutior locus ad latendũ q̃ sin⁹ marie: nec equus velocior ad euadendũ man⁹ ꝑsequẽtis: q̃ oratio fidei missa in castellum regalis domicelle nostre sctẽ marie. Nam ꝛ ipse iheſus hoc castellũ intrauit:sumens ex ea sacra corpis sui mẽbra ad expugnãdũ ꝓncipẽ tenebraꝝ. Intra ergo ꝛ tu sub hui⁹ castelli vmbraculo:orans die ac nocte vt a cũctis malis imminẽtibus eruaris meritis sctissime virginis:sub amplissimo ꝛ pulcherrimo mantello dñe nr̃e latitãdo secure. Eteni orãte sctã maria ruit oñis turbe maligna. Juuãte maria: euades pericula cũcta. Ipsi paup habet domiciliũ:ibi infirmus inuenit remediũ:ibi tristis accipit solatiũ: ibi turbatus merẽt ꝓsiliũ ibi destitut⁹ acquirit iuuamẽ. bene tibi ꝛ multum bene: si ita te exhibueris dignum ꝛ obsequiosum bñplacito sctẽ marie: vt eius gr̃am obtineas in pñti:et gl̃iam cũ electis oĩbus in futuro. Tene illã nec dimitte eã donec te bñdicat:et ad celi palacium felici gubernatione perducat. Amen.

Explicit sermo quintus. Incipit sextus. de excellentia meritorũ et ꝓuilegijs donoꝝ beate marie virginis.

Multe filie cõgregauerũt diuicias: tu supgressa es vniuersas. Dilecti fratres estote fideles serui iesu xp̃i et deuoti amatores sctissime mr̃is eius virginis marie: si vultis cũ eis sp letari in celis. Tũc eritis deo ꝛ bñdicte mr̃i sue dilecti: si corde humiles et corpe fueritis casti: si

ñ oi conuersatione vestra modesti. prouidi timorati ꝛ circūspecti nulli occasionē dederi tis scandali: nec iuste querele. ¶Multū est ꝑ salute vestra. pro honore dei. ꝛ laude btē vir ginis vt sitis in oratione deuoti: in lectione studiosi. in opere strēnui. in dormitorio quie ti: in choro vigiles. in cantādo alacres. in ca pitulo corrigibiles. in ammonitōe dicibiles: in silentio stricti. in refectiōe sobꝛij. in oculis custoditi. ꝛ in oībus moꝛibus vꝛis disciplina ti. Si ergo desideratis beatā virginē digne laudare et sūme venerari: tunc sitis sicut sim plices filij dei sine malitia sine dolo: sine nec ꝯ tia. sine mēdatio: sine ira. sine disceptatōe. si ne murmure: sine suspitiōe: oia cōtraria vob supoꝛtātes in charitate fraterna cū hūilitate et patientia. ꝓpter iesum ꝛ mariā ꝛ sctoꝝ vi tam imitādā: ꝓpter pacē vestrā ꝛ alioꝝ edi/ ficationē: ꝛ maxime ꝓpter sctē trinitatis glo riam perfruendā. ¶Oia eni amara dulcia fiūt oia grauia leuigank: cū amoꝛ iesu ꝛ pie mꝛis eius memoria ad coꝛdis intima penetrāt Si quis hec pꝛobare voluerit: frequēter ꝺ eis co gitet. loquaꝝ. legat. cantet. ꝛ oꝛet. ¶Ut aūt aliquātulū vobis innotescat excellentissima dignitas btissime virginis marie: audite pau ca de pluribus donis ꝛ priuilegijs eiꝰ. ꝙbus deus eā bñdixit ꝛ exaltauit ꝑ oībus sctis an gelis ꝛ archāgelis in celis: et ꝑ cunctis homi nibus in terris. ¶Hec est virgo sacratissima et mater dei charissima: de qua canit in sancta ecclesia ꝓ totū oꝛbem terraꝝ late diffusa. ¶Ex altata est sctā dei genitrix: sup choꝛos ange/ loꝛum ad celestia regna. ¶Recogitate ergo di ligenter antiqua sctoꝝ patriarchaꝝ gesta: de quoꝝ stirpe oꝛta est mater dei maria tāq̄ ro sa inter spinas sine spina. Sicut eñ olim per multos sctos viros patriarchas ꝛ ꝓphetas per iudices ꝛ reges. ꝓ sacerdotes ꝛ leuitas. ꝓ doctoꝛes et scribas. verbis signis et figuris prenūciatus est xꝑs dei filius ex virgine pro mūdi redēptione nasciturus ꝛ in cruce passu rus: ita cōueniēter satis ꝛ sapiēter oꝛdinatōe diuina ꝑfigurata et ꝑconizata est btissima ac deuotissima virgo maria ꝓ sacras illius tpis virgines. per illustres feminas. ꝓ castas vi/ duas. ꝓ deuotas ꝓphetissas. ꝛ ꝓ ceteras ho nestas matronas. in castitate viuentes: atq̄ ob pudicitie custodiā cum puellis suis in do mib⁹ ꝛ cameris ab aspectib⁹ viroꝝ inclusas. ¶Hec est reuera atteſtatōe sctāꝝ scꝑturaꝝ oīm virginū virgo prudētissima. oīm feminaꝝ pu dicissima. oīm puellaꝝ speciosissima. omniū matronarū honestissima. omniū domicellaꝝ venustissima. oīm reginarū regina nobilissi ma: in qua oīs decoꝛ virginalis. oīs vꝛtus mo ralis. oīs speculatio theologicalis. oīs deuo tio affectualis. oīs operatio virtutis. oīs pfe ctio sctitatis pariē cōueniūt. inhabitāt ꝛ pfe ctissime elucent: q̄ nec ante se similē. nec post se equalē habet. nec habuit. nec habebit. ¶Et sicut olim materiale templum salomonis pre oībus terraꝝ tēplis decoratū fuit ꝛ latissime nominatū ac copiosissime ditatū. magnifice a regibus ꝛ populis honoꝛabaꝝ: ita spiritua le dei tēplum qꝺ est beata virgo maria ab oī labe pura. sup oia tēpla scōꝝ prenitet: ꝛ ideo āplius honoꝛari debet ꝛ amari. ¶O vere in clita proles ex insigni patriarchaꝝ ꝓsapia nobiliter ꝓcreata: ex sacerdotali genere ge/ nerose producta: ex pontificali dignitate di gnissime diriuata: ex prophetali choꝛo veris/ sime prenūciata: ex regali stirpe illustrissime edita: ex dauitica linea rectissime oꝛiginata: ex nobilissima tribu iuda clarissime prolata: ex israhelitica plebe felicissime ꝓgenita: ex electo populo dei singulariter ꝑlecta: ex san ctis ac religiosis ac deo placicis parētib⁹ vi/ uina ꝓordinatōe in lucē mūdi serenissime ex oꝛta. ¶O felix ꝛ illibata virgo maria oī laude et honoꝛe dignissima: oī amoꝛe et reuerentia ab oībus amplexanda. ¶O splēdida ꝛginū gēma. tu ab initio ꝛ aī secula a deo es ꝑdesti nata. redēptoꝛē mūdi tpe ꝑfinito paritura: a patriarchis desiderata. a ꝓphetis prenūcia/ ta: a multis regibus ꝛ iustis adoptata: a de/ uotissimo ꝓpho in israel diu expectata: ꝛ tādē deo miserante egrotanti mūdo visibiliter de mōstrata. ¶O sacra ꝛ illustrissima ꝛgo maria q̄ preclarū ꝛ laudabile est nomen tuū in vni uersa terra. ¶Nempe a solis oꝛtu vsq̄ ad occa sum in diuersis mūdi partibus. iudeis ꝛ gē/ tibus. grecis ꝛ latinis. romanis et germanis predicatū est nomē tuū ꝓ euangeliū iesu xꝑi filij tui: ꝛ adhuc quotidie ꝑdicaꝝ inclitū no/ men tuū in oībus ecclesijs dei. in capellis et claustris. in cāpis ꝛ siluis deo dicatis. a par/ uis et magnis. per sacerdotes et doctoꝛes. et ꝓ diuersoꝝ oꝛdinū ꝑdicatoꝛes: q̄ oīs pariē te laudare ꝛ elucidare desiderāt. ¶Nam vsq̄ ad celi sydera te extollere. ꝛ sup angelicā di/ gnitatē tuā sctitatē ꝛ pulchꝛitudinē cōmēda re vocib⁹ altis cūcti iustoꝝ spūs inardescūt et cōgaudēt: ꝛ pre amoꝛis magnitudine ꝛ de uotionis dulcedine cātando. meditādo. oꝛā do. et sacra solēnia tua celebꝛando. nequeūt

fatigari: iuxta illud sapientie verbum. Qui edunt me adhuc esurient: et qui bibūt me adhuc sitient. Laus et gloria altissimo deo: qui maximā grām tibi prestitit o maria p filiab' hoim in mūdo: et nūc sedem tuā statuit iuxta thronū filij tui in celesti regno. in eminētiori loco super oēs choros angelor et sctōr. ab eterno tibi pulcerrime pparato: et imppetuū felicissime pmāsuro. O summe venerabilis virgo maria etni regis mater et filia: oīm ore benedicēda. oī honore veneranda: virginitate cādidissima. humilitate pfundissima. charitate feruētissima. patiētia mitissima. misericordia plenissima: oīone deuotissima. meditatione purissima. cōtēplatione altissima: cōpassione suauissima. cōsilio prudētissima. auxilio potētissima. Tu aula dei. porta celi. paradisus delitiarū. puteus gratiarū. angelorum gloria. hominū leticia. forma morum: virtutū splendor. lucerna vite. spes egenor salus infirmorū. mater orphanor. O virgo virginū tota suauis et formosa: micans sicut stella. rubens tāq rosa: nitens vt margarita lucens vt sol. et luna in celo et in terra. O virgo mitis. innocens sicut agna: simplex vt columba: prudens sicut nobilis dña: seruiens vt hūilis ancilla. O radix sancta. cedrus alta: vitis fecunda. ficus dulcissima. palma latissima. in te repiunt oīa bona: et per te nobis eterna donant premia. Oēs ergo ad te confugere debemus sicut filij ad sinū matris. et orphani ad domū patris. q̄diu viuimus: vt tuis glorioſis meritis et precibus ptegamur ab oībus malis. Sed iam audite dicta cuiusdam doctoris de duodecim stellis in coro na beate virginis: quibus fulget dña nostra sancta maria p oībus sctis in celis. Iste duodecim stelle. sunt duodecim progatiue regnātis eius claritatis: quas habet respectu oīm alior ciuiū supnor. Respectu em ecclie militantis: habet quatuor specialia supplucentia dona mie operibus plena. Quia pre ceteris oībus exaudit benignius. descēdit hūilius agit virtuosius. succurrit frequētius: sicut experientia docet in arduis ecclesie causis. Itē respectu ecclie triūphātis: hz istas q̄tuor eminētes progatiuas. Quia ceteris oībus collocat in celo altius. resplēdet lucidius: amatur feruētius. honorat amplius: sicut dignū est tenere de glorioſis eius meritis. Item respectu summe trinitatis btificātis: hz sīr q̄tuor prerogatiuas siue stellas cūctis syderib' clariores. Quia pre ceteris oībus eterne trinitatis gliam cōtemplātibus. ipsam sanctā trinitatē intuet lympidius: afficit erga illā iocundius. ptēplat intimius: et fruit illa super oēs in celo felicius: de quibus nemo dubitare debet amplius. Sed adhuc audite qd de istis stellis sanct' ait bernardus specialis amator beate virginis. dulcis doctor. et deuotus monachor informator. In capite inquit eius cōrona stellarū duodecim. Quis illas estimet gemmas? Quis stellas enumeret: e quibus marie regiū dyadema cōpactuz est? Supra hominē est huius corone rationē exponere: indicare cōpositionē. Nos tn p mō nostre paruitatis abstinētes a piculoso scrutinio secretor: nō in cōgrue forsitan duodecī stellas istas duodecim prerogatiuas intelligere stellarū videamur. quibus maria singulariter adornat. Siquidē inuenire est in maria progatiua celi: progatiua carnis. et prerogatiua cordis. Et si fuerit ternari' iste p qua ternariū multiplicat': habemus forte stellas duodecim. qbus regine nostre dyadema prefulgeat vniuersis. Adhibi sane rutilat fulgor primo in marie generatiōe. scō in angelica salutatōe: tercio in spūscti supuētione: quarto in filij dei inenarrabili cōceptione. Vestre quidē sedulitatis erit singula queq diligentius intueri: mihi yo ex multis verbis pauca innotuisse vobis sufficiat. Si quis plenius vult scire sensum stellaz misticū: legat illum beati bernardi sermonē tali themate inchoatum. Signū apparuit in celo. Hec igit dilecti fratres ppter singularē reuerētiā et amorem btissime virginis marie frequēter reuolute. ore ruminate: et p grarū actiōe hymnos et cātica leticie in festis et incōmēoratione ei' per annū libentissime decātate. Precipue tn añ altare dei et cora imaginē btē virginis capita vra nudate et inclinate: genua humiliter flectite. quasi presentē in corpe mariā videretis cum angelo loquentē. aut filiū sinu tenentem: morq eleuatis oculis cuz bona fiducia sperande salutis. opem mie a matre miscōie affectuose iplorate et dicite. O clemētissima mr dei ygo maria. regina celi. dña mōi. scōr gaudiū pctōr solatiū. attende gemitus ptritorū. iple desideria deuotor: succurre necessitatibus infirmor: cōforta corda tribulator: assiste agonizātib'. ptege supplices fuulos tuos ab infestatione demonū: perduc tecum amatores tuos ad eterne btitudinis premiū vbi cum amantissimo filio tuo iesu christo regnas felicissime imperpetuum. Amen.

Explicit sermo sextus. Incipit septimus De tribus speciosis vestibus beate agnetis virginis ⁊ martyris.

Induit me dñs vestimẽto salutis: et indumẽto leticie circũdedit me Dilecti fratres ista legunt et cantant de sancta agnete ẏgine egregia sponsa xpi ⁊ gliosa patrona nra: cui⁹ diẽ festum annua reuolutione solẽniter celebrare debemus: ⁊ ei⁹ magnifica suffragia deuotis precib⁹ postulare. Et vtinã: dignet ꝓ nobis oibus orare. q̃ valde dilecta est a dño nostro iesu xpo: ⁊ optime visa coram oculis eius et sctissima matre sua maria: ad rogandũ ꝓ qualibet pia causa. O vtinã tam deuotas et acceptabiles deo ꝑces ꝓ suis seruulis ⁊ amicis in celesti regno iam effundere nõ omittat sicut quõdã ꝓ prefecti filio male extincto fecuit ⁊ orauit: quẽ a mortuis xpi gratia donãte suscitauit. Notate ergo verba ꝑdicta in principio huius sermonis: quasi ea ex ore felicissime agnetis iam auribus vris audiretis. Cõsiderate pulchritudinem vestimẽtoꝝ speciosissime virginis: qbus eã induit et ornauit interius magis ꝙ exterius ihesus xps spõsus suus celestis. Digna enĩ fuit a xpo vestimẽto salutis indui. ⁊ stola iocũditatis ornari: que oẽm ornatũ seculi cõtẽpsit. ⁊ ꝓ amore sponsi immortalis sanguinẽ fudit: atq; ꝑciosaz mortem libẽter provita eterna accepit. Ibi nunc gaudet cum amãtissimo spõso suo et angelis sanctis cũ gliosa matre iesu. ⁊ innumerabilibus virginũ turmis. cõstituta in altioribus virginũ choris: sequẽs agnũ quocũq; ierit. et cãtans dulcia cãtica dragmatis solis virginibus decãtanda que oĩm organoꝝ sonos ⁊ oĩm musicoꝝ melodiã excedunt. Insup hãc prerogatiuã habere meruit in terris: vt felicissimi nois sui memoria perpetuis laudib⁹ in ecclesia recolat ⁊ deuotissime celebret et a cũctis xpi fidelibus magnifice honoret. Hãc profecto magni ⁊ scti doctores frequẽter cõmendãt. excellẽter laudãt. patẽter ꝑdicant: ⁊ oibus nobis ad exẽplũ amãde castitatis textum passiõis ei⁹ recitãt: atq; ad amãdũ xpm iuuenes ⁊ virgines altis ꝑconijs exhortant.

Sed videamus nũc de speciosis vestibus sctẽ agnetis: qbus ꝑfulget ꝑ cũctis artificialibus stolis ab hoibus factis. Valde eĩ ꝑciosa ⁊ pulchra sunt vestimẽta qbus anie sctoꝝ ornant ab intra: q̃ xps de celesti thezauro attulit mõo: nat⁹ ex maria virgine de regia stirpe ꝓ salute nra. Sunt aũt ꝑcipue triũ vestiũ genera spũssctĩ artificio cõtexta: q̃ xps dedit sancte agneti spõse sue ꝓ munere: quatenus nullũ amatorẽ ꝓter ipsum solũ amaret: nec aspiceret. nec ad colloquẽdũ admitteret: ne forte amore ei⁹ minueret aut offuscaret. aut extingueret: qõ valde indecẽs esset. ⁊ maxie deuotionẽ orãtis impediret. Prima itaq; vestis qua induta est btissima agnes vna de sapientibus virginibus est alba talaris tunica: vitro clarior. bysso mũdior. niue cãdidior Et hec dicit ẏginitas inuiolabilis: deo amabilis. ãgelis acceptabilis: hoibus multũ honorabilis. Hãc sctãm deo placentẽ vestẽ ab annis puerilib⁹ imo ab ipis cunabilis agnes castissima indnit. ⁊ inuiolabiliter cõseruauit q̃ inter exordia reptãtis infancie a ꝓparẽtibus deo oblata. ⁊a nullo fidei xpo despõsata fuit vt ab amore ⁊ federe celesti spõsi. nulla rõne nulla potẽtia. nullo terrore nec blandimẽto reuocari posset: ꝙ ẏgo in eũ pmãsit: ⁊ ꝓ fide ac castitate mori nõ formidauit. Hec vestis habet inferius fimbriã aureã digito dei subtiliter cõtextam: in qua albis lris habẽt melliflua noĩa ihesus et maria. nec nõ oĩm aliaꝝ sanctaꝝ virginũ ingenua noĩa. ꝑm ordinẽ alphabeti decẽter inscꝑta: ad sequẽdũ btã vestigia iesu xpi. ⁊ bñdicte mris ei⁹ ꝓpetue virginis marie exẽpla: ꝓ celesti glia felicit optinẽda. Secũda vestis est rubea siue purpurea ꝑcioso sanguine agni imaculati iesu xpi colorata: ⁊ multis albis floribus luculent ornata. Et hec vocat patia insuperabilis: siue cõstantia infatigabilis. In hac veste ꝓtinẽt oĩa dñice passiõis signa: ⁊ stigmata sctã que etiã cũ interni doloris stimulo ꝓ q̃tuor angulos ante ⁊ retro inueniũtur aie amãti impssa Hec autẽ sunt diuini amoris signa: ⁊ inuicte patiẽtie scuta ꝗ diaboli tela: scz crux sctã. clauui. lancea. virga. restis. colũna: alba vestis ⁊ purpura: fel. arundo. sputa. flagella. corona spinea: ⁊ alia mlta improperea ⁊ vulnera dura. Hec vestis habet etiã fimbriã argenteã lõgã ⁊ latã: hoc est fidẽ rectã clarã ⁊ firmã vsq; ad mortẽ: in qua oĩm btõꝝ martyꝝ noĩa grecis latinis ⁊ hebraicis lris ꝑm ordinẽ alphabeti ꝓtinent roseo colore inscꝑta: q̃ diligẽter inspecta ⁊ plecta: aiam tribulatã ⁊ tẽptatã cõfortant ad tolerãda oĩa inflicti istius aduersa Hac nobili ⁊ purpurea veste indutus est dñs noster iesus xps rex martyꝝ ⁊ spõsus ẏginũ in sua btã ac bñdicta passione. portãs spineã coronã ⁊ purpureũ vestimẽtũ ꝓ nostra salute: ad ꝓfortãdũ pusillorꝝ corda in tribulatiõe

sua ꝓ qualicũq; cõtumelia aut iniuria eis facta: quatenꝰ post leuẽ ⁊ tẽporalẽ tribulatio/nem in mũdo: recipere mereant̃ inmarcessibilem coronã in celo. Oĩs em̃ tribulatio patienter tollerata ꝓ xp̃o: certa spem facit eternaliter regnãdi cũ xp̃o. Hãc sanctã et regalẽ vestem dedit xp̃s dilecte spõse sue nobili virgini sancte agneti tpe ꝑsecutõis xp̃ianoꝝ in sancta vrbe romana: ad sectãda sacre passionis sue vestigia: ad ꝑferendas cõtumelias ⁊ minas impioꝝ pro fide ⁊ castitate cũ magna cõstantia: exẽplo multoꝝ martyrũ ⁊ inumerabiliũ virginũ ꝓ noĩe xp̃i innocẽter occisorum. De quoꝝ laudabili triũpho ⁊ ineffabili gl̃ia: xp̃m nunc laudat ⁊ magnifice iubilat in toto orbe terrarum sancta mater ecclesia. Felix ania q̃ fortiter certat cõtra irruentia vicia: ⁊ crebro suspirat. ⁊ orat inter diuersa pericula ⁊ grauamina: vt possit citius liberari ab oĩ pressura ⁊ miseria. Tercia vestis sancte agnetis est aureũ palliũ ꝓ velamine virginitatis de olo sericis factũ: qđ totũ corpus virginis circũcingit tegit ⁊ ornat. Et vt intuẽtibus clarius fulgeat ⁊ placeat. mltis cãdidis margaritis. multis p̃ciosis lapidibus ac choruscãtibus gẽmis intextũ decorat̃. Et hec ceteris eminẽtior vestibꝰ spũsscti artificio texit̃ q̃ a doctis ⁊ intelligentibꝰ digne ac recte vocatur charitas inextinguibilis: de qua ꝑ beatum paulũ dicit̃. Charitas nũq̃ excidit: siue ꝓphetie euacuabunt̃. siue lingue cessabũt: siue scientia destruetur. Hac veste induta est btissima agnes: qñ interrogata de spõso suo q̃s esset. fiducialiter rñdit. Amo xp̃m in cuiꝰ thalamũ introiui: cuius mr̃ virgo est: cuiꝰ pater feminã nescit. Quẽ cũ amauero casta sũ. cũ tetigero mũda sum: cũ accepero virgo sũ Ista charitas sũme necessaria est ad ornãdũ virginitatis indumetũ: qꝛ sine charitate virginitas deo placere nõ põt: nec etiã inter prudentes virgines virgo suꝑba cõputabit̃: que oleũ charitatis et feruẽtis deuotõis in lãpa/de cordis nõ hz. Ut virgo vestis virginalis in cõspectu dei ⁊ angeloꝝ clare resplẽdeat: castitatis amatrix ab oĩ suꝑbia mẽtis ⁊ dissolutione oris custodire se debet: ne forte ꝑ negligentiã interioꝝ ⁊ ꝯcupiscẽtiã oculoꝝ exteriorũ decepta. celestis spõsi oculos maxĩe offendat. Ideo om̃s sensus suos ⁊ s̃mones omni loco et tpe stricte sub religiosa disciplina teneat ⁊ totũ bonũ castitatis deo fideliter ⁊ integre asscribat: q̃ tam electũ domũ ad decorẽ aĩe sibi cõferre dignatꝰ est. Insuꝑ cũ magna hũilitate et quotidiana suꝑplicatiõe a xp̃o desiderãter petat: vt vsq; in finẽ casta sobria et pudica sicut virginẽ xp̃i decet cõstanter ꝑseueret: ⁊ om̃s carnis illecebras vincẽ et seculi curas abicere valeat. q̃diu ĩ fragili corꝑe subsistit: qꝛ inter hostes ⁊ pericula multa versat̃ Ista charitas est etiã valde necessaria ad ornatũ scđe vestis virginalis q̃ dicit̃ patientia insuperabilis: qꝛ patientia sine charitate xp̃i nõ ꝓdest ad salutẽ et meritũ vite eterne: etiã si ferarũ morsus. aut ignem. aut gladiũ. aut crucis suꝑpliciũ q̃s sustineat. Non em̃ pena martyrẽ facit: s̃ bona causa sanctũ martirem facit: q̃ ꝓ fide xp̃i patit̃. aut ꝓ iusticia. aut ꝓ castitate: ⁊ p̃cipue ꝓ aniaꝝ salute. Contulit aũt xp̃s btissime agneti has tres p̃ciosas vestes. in signũ maxime dilectõis ⁊ ꝑpetue desponsationis: quas valde gratãter accepit: ⁊ cum magna leticia intus se ornãs dixit. Induit me dñs vestimento salutis: ⁊ indumẽto leticie circũdedit me. Et iteꝝ. Induit me dominus ciclade auro texta: ⁊ ĩmẽsis monilibꝰ ornauit me. His itaq; vestibus sacris celitꝰ induta ⁊ quasi tribus clipeis munita: ꝓcessit virgo iuuẽcula agnes btissima ꝯtra tres turmas diaboli pugnatura: scz cõtra carnis delicias. mũdi diuitias: ⁊ contra impioꝝ hoĩm minas. Gratias oĩpotẽti deo fortissimo adiutorio nostro. regi inuisibili ⁊ ĩmortali sponso oĩm rerum creatori: qui cor virginis ꝯfortauit vt vinceret: corpus sponse sue intactũ custodiuit: agnã innocentez int̃ flamas illesam cõseruauit: ⁊ tã vehemẽter cor eius in amorẽ sui sctissimi ac melliflui noĩs accẽdit: vt magis eligeret mori q̃ celestis sponsi sui fidem frangere: cui se deuouit ꝑpetuo federe famulari. O vere amirabilis ꝯstantia virginis: o q̃ laudabilis patiẽtia sancte agnetis: q̃ inter tantas tentatiões ⁊ ꝑsecutiões inter tot clamores derisiões. blãdicias terrores. ⁊ armatos viros gladijs vibrãtes. virginitatis propositũ tenuit: ⁊ xp̃s spõsum suum esse palam corã aduersarijs ꝓfiteri nõ timuit: s̃ cum magna cõstantia de nobilitate đ pulchritudine et potestate xp̃i spõsi sui mlta magnifica laudabiliter narrãdo clamauit dicẽs. Ipsi sum despõsata cui angeli seruiunt: cuiꝰ pulchritudinẽ sol ⁊ luna mirant̃. Ipsi soli seruo fidem ipsi me tota deuotõe cõmitto. Et merito quidem. Ipse em̃ solus verus đs est. potẽs in celo ⁊ in terra: sedens suꝑ cherubin ⁊ seraphin intuet̃ abissos ⁊ abscõdita cordis. Ipse humiles respicit: ⁊ superbos alonge cognoscit.

Ipse pſonā hoīs nō accipit: ꝙ rectū iudiciū in oībus ſeruat: tribuens vniculq; veraciter qđ debet. Ipſe ab eterno oīa cognoſcit: ⁊ cū ſumma ꝓuidētia cuncta gubernat. Ipſe electos ſuos multipliciter ꝓbat. et ꝓ multa patiētia copioſe i celo remunerat: reprobos vo ꝓpter eoꝝ maliciam diſtricte punit ⁊ dānat: ſeruata in his oībus magna mia cum plena iuſticia. Cui eterna laus et gloria: per infinita ſeculoꝝ ſecula. Amen.

Explicit ſermo ſeptimus. Incipit octauꝰ De aurea corona in capite ſanctiſſime agnetis (tis virginis ⁊ martyris.

e Tāq; ſpōſam: decorauit me corona. Dilecti fratres nūc de corona ſancte agnetis virginis qua coronauit eam xp̄s in celis: pauca ſi placet audiatis. Corona eſt ornamentū capitis et maxie dignitatis: q̄ ſpecialiter debeť regibꝰ ⁊ regū filīs ac filiabꝰ ob nobilitatē generis: aut etiā aliq̄bus magnis pſonis i ſignū victorie: aut doctrine. aut ſanctitatis: ſeu eximie virtutis Cū de ſctis martyribꝰ ſpecialiter legiť ⁊ cātatur. Corona aurea ſup caput eiꝰ: expreſſa ſigno ſctitatis. Sed q̄s huiꝰ corone pulchritudinē digne enarrabiť? Eſtimo q̄ nēo mortaliū ſcire poterit niſi cui deus hoc myſteriū reuelauerit: aut eiꝰ gr̄a poſt mortē ad regnū dei peruenerit. Iſta aurea corona oēm ſeculi huius gl̄iam ⁊ decorē tam regū q̄ p̄ncipū. tam nobiliū q̄ preſuluꝝ. mitras excedit: quā nō de terrena materia facta eſt: ꝙ in celeſti officina a deo parata. noua ſemp claritate refulget. Et q̄d melius ⁊ dignius. ꝓ nr̄a imaginatione per hāc coronā intelligere poſſumꝰ: q̄ ipſum dominū nr̄m ieſum xp̄m eterne glorie donatorē? Ipſe eſt enī eſſentiale p̄miū ⁊ corona oīm ſctōꝝ: p̄ncipiū ⁊ finis oīm bonorum. Ipſe ſūma felicitas. ſumma iocūditas: ſumma pulchritudo. ſumma ſuauitas. Ipſe eterna vitas. eterna ſapiētia: eterne bonitas eterna maieſtas. Ipſe fons vite ameniſſimꝰ: q̄ oīs celi ciues ſua p̄ſētia letificat ⁊ inebriat in mia ſaluat ⁊ coronat: ꝓ gr̄am iuſtificat ⁊ illuminat: ꝓ gl̄iaꝫ beatificat et ſatiat. Ipſe oīa ad ſe trahit. oīa ꝓ ſe implet. ſup oīa exaltat. et ſupeffluenter remunerat: tribuēs ſingulis aureū denariū ꝓ laboribꝰ paucis: et ꝓ breui certamine aureaꝫ coronā in vita eterna cum angelis potiſſime poſſidēdā. Pro hac corona hīda oīs laborare debemus ⁊ certare vt vincamꝰ: ſicut oēs ſctī aī nos fecerūt ⁊ viceruntꝫ qui mō cum xp̄o regnant: ⁊ coronas triumphales ꝓ duri certaminis labore in capitibus portāt. Qui tī ſibi victoriā de hoſtibꝰ nō aſſcribunt: ꝙ cum oī reuerētia ⁊ gratitudine coronas ſuas aī ſedem dei coā agno deponūt: ⁊ cum ingēti exultatione ⁊ cōſona voce pſallunt et dicunt. Benedictio claritas ſapiētia laus honor gl̄ia. ſalus virtus victoria deo noſtro in ſecula: qui nos ꝓ multas tribulationes ꝓduxit ad hāc gl̄ioſā coronā felicit optinendā. hāc aureā coronā cū aureola ꝓcpere meruit agnes btiſſima ꝓmanēs fortis ⁊ cōſtans in paſſione ſua ꝓ fide ⁊ caſtitate. tradens ſemetipſaꝫ in mortē: vt accipet coronā glorie nūq̄ amittendam. Quid hac corona pulchrius q̄d iocūdius. q̄d ſublimius. q̄d felicius: q̄ regē angeloꝝ clariſſime contēplari cū oībus ſanctis in celis. O virgo xp̄i cōtemptrix mūdi. que elegiſti xp̄o in caſtitate ſeruire: exhilareſce in ſpe future gl̄ie. Si deſideras aureā coronā ferre in celo: fer mō xp̄m ſemp in corde ſp in ore. ſemp in ope. Auerte oculos tuos a mūdo: leua aīam tuam ad ihesum in celo. Sis feruēs in laude eius. humilis et vilis in oculis tuis: frequēs in p̄cibus. ꝓmpta in obſequijs. ꝓuida in vbis: patiēs in doloribus. tacita in oprobrijs. hylaris in deſpectibus: ſimplex in veſtib⁹. pudica i moribus: cuſtodita i oībus vijs tuis. Nichil xp̄m negligere in aliquo ope vel momento tēporis ſub celo: qui nunq̄ auertit oculos ſuos a te in quocunq̄ fueris loco. Attende agnem ſanctā quaſi in corpe morātē: ⁊ caſtitatis exempla tibi monſtrantē. Tam ſancta tā caſta tam deuota tam pudica tā honeſta tā cuſtodita fuit agnes beatiſſima in hac vita: vt nec oculos ſuos leuaret ad ydola gentiū. nec ad ſpectacula ludoꝝ: nec ad fulgorē auri vel argenti: nec cōcupiſceret decorē aut amicitiam alicuiꝰ mortalis viri: ꝙ deū mente gerēs. fide tenens. corde amans. ore laudās: toto anie deſiderio oculos ſuos erigebat ꝓtinue ad celum: vbi ſciebat eſſe xp̄m ſponſum ſuum. coꝝ dis ſui thezaurum optimū: ſuper omnia deſiderabilia amandū ⁊ amplectendū. Igiť ad huc ꝓ ampliori deuotione excitanda. cōtemplari lib⁹ pulchritudinem corone beatiſſime agnetis: que ſpecioſis ornata floribus mirādam iocunditatem caſtis ingerit mentibus. Habet enim tres circulos argenteos ad honorem ſancte trinitatis: cōtinentes tria ſerta cōſtipata floribus pulcherrimi coloris ⁊ ſuauiſſimi odoris. Qui hꝫ aures audiēdi audiat ⁊ intelligat quid miſtice iſta ſignificēt. De

lectant̃ virgines in pulcris vestibus ⁊ floꝛi/
bus: milites in armis aureis ⁊ loꝛicis: clerici
in libris ⁊ studijs. monachi in hymnis ⁊ psal
mis: seculares in terrenis pncipes in delici
is: spũales in diuinis. Nulla tñ delectatio
maioꝛ ⁊ suauioꝛ: q̃ in deo ⁊ virtutibus veris
ad dei honoꝛem factis exultare. Dimissis er
go lubꝛicis ⁊ caducis: cũ castis ⁊ sacratis vir
ginibus inspiciamus internis oculis immar
cessibiles floꝛes in coꝛona felicissime agnetis

Primus circulus ꝓtinet sertũ ex albis flo
ꝛibus ⁊ candidis lilijs: in valle humilitatis
ꝓceptis ⁊ natis. Isti floꝛes designãt sctãs et
deuotas meditatiões de incarnatõe iesu xp̃i
ex maria pura ⁊ sctã virgine nati: mũdis pã
nis inuoluti. in arto p̃sepio locati. virgineis
vberibus lactati: angelicis laudibus ꝓmen
dati: a deuotis pastoꝛib⁹ visitati: a stella ra/
diante reuelati. a sctis regibus quesiti inuẽti
⁊ adoꝛati: ab eisdẽ cũ tribus muneribus au/
ro thure ⁊ mirrha oblatis digne venerati: a
sãcto symone in vlnis amoꝛosis amplexati:
ab anna vidua coꝛde ⁊ oꝛe summe bñdicti ⁊
ꝓfessi. Quid in his oñibus bonis auditis le
ctis ⁊ ꝓcogitatis aliud repit̃: q̃ oꝛtus plen⁹
floꝛibus ⁊ lilijs cũ aromatib⁹ multis? Uere
hec oꝛa nitẽt floꝛẽt ⁊ choꝛuscãt: flagrant odo
rãt ⁊ delectãt. Isti floꝛes de natiuitate xp̃i et
ꝑpetua virginitate btẽ marie matris ei⁹. ha
bent tam suauẽ odoꝛẽ. tam mirũ sapoꝛẽ. taz
magnũ decoꝛẽ. tam foꝛtẽ ardoꝛẽ. q̃ expellũt
ab aĩa languẽte oẽm tentationẽ ⁊ carnalem
amoꝛẽ: oẽm iram ⁊ indignationẽ. oẽm inui/
diam ⁊ supbiã: oẽm accidiã ⁊ toꝛpoꝛẽ. omnẽ
duritiã ⁊ ꝓturbationẽ: oẽm tristiciã ⁊ diffidẽ
tiã. oẽm nequiciã ⁊ fallaciã: omnẽ turpitudi
nem ⁊ diabolicã immissionẽ: siue a viro siue
a muliere. siue a iuuene siue a sene: siue a di-
uite siue a paupe: qꝛ ꝓ oĩbus natus est xp̃s.
ꝓ oĩbus passus ⁊ crucifixus: vt oẽs saluaret
oẽs a ꝑctis mũdaret: ⁊ virtutũ floꝛibus adoꝛ
naret. Sunt aũt in isto sertο q̃nq̃ lilia ꝓ
castitatis custodia virginibus valde necessa
ria: scz verecũdia. taciturnitas. sobꝛietas. so-
litudo. ⁊ clausura. Hec valde muniũt virgi-
nis aulã: ⁊ clariοꝛẽ reddunt eius coꝛonã. Au
di virgo virginẽ. sctimoniã ꝓmedantẽ. Uir
go inquit cogitat q̃ dñi sunt. vt sit sctã coꝛpe
et spũ in xp̃o iesu dño nr̃o. Quis est iste ihs
quẽ sic amãt sctẽ virgines: vt relinquãt etiã
parẽtes? Hic est iesus nazarenus: dei patris
vnigenitus. filiꝰ marie virginis: spõsus ag-
netis: amatoꝛ castitatis. custos virginitatis
Hic est cõsolatoꝛ pauperũ: defensoꝛ vidua ꝙ
suscepto: oꝛphanoꝙ: qui loquit̃ ad virgines
in canticis canticoꝛũ. Ego flos campi ⁊ liliũ
cõualliũ. ego sanctarũ mentium visitatoꝛ et
inhabitatoꝛ. Quapꝛopter virgo xp̃i si vis ce
lesti sponso digne placere: stude floꝛes virgi
neos ⁊ mũda lilia intus habere: ⁊ oẽs sensus
tuos foꝛis a deceptionibus custodire. Caue
miluuz o simplex columba: fuge lupum o mi
tis agnella: caue serpentem tibi apꝛoximan-
tem casta puella: ne ꝑ fenestras coꝛporis in-
tret ad cubiculum coꝛdis. ⁊ coꝛrumpat̃ puri
tas consciẽtie tue ꝑ incautum visum vel tur
pem auditum: aut ꝑ ceteros sensus tuos ꝓ
nos semp ad malum. Idcirco summe cauẽ-
da sunt loca. psone tpa: colloquia. salutatio
nes: munera: risus iocus. aspectus: ornatus
cõuiuia cantica vana. Hec ⁊ alia multa car-
nis blandimenta mũdus habet: que ꝑhdo
loꝛ offert suis amatoꝛibus ceca mente currẽ-
tibus ad inferni toꝛmenta. O stulta mundi
gaudia: post que sequuntur eterna lamenta
Peribunt eñ omnia pulcꝛa ⁊ delectabilia
sine moꝛa: cum mortis venerit hoꝛa. Sũt
aũt ista terrena ⁊ carnalia oblectamenta ve
nenosa virginibus: hoꝛrenda pudicis: fugiẽ
da deuotis: excecrãda religiosis. summe ca-
uenda iuuenibus: stricte coꝛrigenda in adul
tis et incautis. Uera nanq̃ discipula xp̃i et
amatrix castitatis ab aspectibus hominũ se
abscondit ne offendat deum: ne amittat spi-
ritussancti solatium: ne foꝛte sibi ⁊ alijs sit in
periculum ⁊ scãdalum: ⁊ diabolo in ludibꝛi-
um fiat que erat socia angeloꝛũ. Igit̃ in quã
ta artioꝛi mãserit custodia ⁊ oꝛdinis discipli
na: tanto pulcꝛioꝛa lilia habebit in sua aure-
ola ⁊ aurea coꝛona. Cunq̃ virgo absc̃dita
soli deo placere intẽdens ⁊ cupiẽs. ab oĩbus
mũdanis curis ⁊ fabulis se elõgauerit ⁊ mũ-
dauerit: tunc xp̃i aspirante gr̃a suauis ex ea
odoꝛ bone vite siẽ odoꝛ mirre ⁊ thuris ema-
nabit: ⁊ mlte filie syon adhuc scclo dedite au
diẽtes sctãz ꝙersationẽ incluse monial̃ exci-
tabũt̃ etiã ad relinquẽdũ ꝓpt̃ xp̃m oẽm secli
vanitatẽ vt apꝑhẽdãt cũ ṽginib⁹ auree coꝛo
ne pulcritudinẽ. O q̃ sapiẽs agis filia syõ: q̃
mũdũ lubꝛicũ spernis: ãgeloꝛ regi nubere ⁊
adherere semp intendis: ⁊ ad celestes nupti
as ĩtrare festinas Intra ĩtra claustrũ ṽginũ
vbi discas facere voluntatẽ dñi regis tui: et
ꝑpara te cũ sodalibns tuis vigilãdo oꝛãdoꝛ
expectãdo beatũ aduentũ spõsi tui de celo.
Certe si ꝑseueraueris in eo q̃ cepisti: erit si/

ne dubio qđ desiderāter a dño deo tuo sepe petisti. Scōs circulus hui⁹ auree cozone cōtinet sertū ex rubeis flozib⁹ colligatū: visu pulcz adozatu dulcisuū auditu mirādū: cor di solacioſuz. Iste rose designāt carnis casti gationē. mūdi despectionē. cordis ꝓpūctionē: z sacrā meditationē cū intime ꝓpassionis affectu erga dñicā passionē. Iste rose crescūt inť spinas z tribulos z vrticas: id est inť varias tentatões carnis. z hoim vexatões: qui nūc verbis duris nūc prauis moꝛib⁹ alios inquietāt: z deuotionē modesti hois sepe perturbāt. Ue illis: z bñ his q̄ patiūť molestias ab importunis. Iste rose ideo dicūť rubee siue purpuree: qz verecūdis mētibus dolorez inferūt z ruborē. Attū flagrāt suauiter. si fuerint duriter cōfricate: qz hūiles mētes dulciť rīdent z pie. cū fuerint ab iracūdis argute z despecte: z ampliozes gr̄as deo reddūt: qa a spinis ꝓximoz ledi z pungi meruerūt. Iste rose sup ignē posite z exuste. dulcem aquam emittūt ꝓ medicia vtilē: sīr mites z hūiles igne scti spūs accēsi ꝓ iniurios z inuidis pie intercedūt: z lacrimas cū gemitu sepius fundūt. Reuera magna sūt patiētiū merita magna virginū trophea: magna apud deū ꝓtinentiū fulgēt ꝓconia: qbus etna merces tuz aurea corona reddeť in cclis. stellis ꝓclarioꝛ vniuersis. O virgo mitis z hūilis: valde mť tū potes ꝓmereri in ꝓsuris ꝓ xp̄i noie sumptis. Eteni q̄tiēs verbū durū aut factū lesiuū patiēter sustines: totiēs rubeas rosas de spinis gignis z ꝓducis: z corozā tuā magis claresce facis. Iste rose iueniūť in magna copia apud sctōs martires z v̄gines deo dedicatas: q̄ fide armati. charitate inflamati. z patiētia accincti. roseū sanguinē suū ꝓ xp̄o largiter fuderūt: z corozas triūphales rosis ac lilijs emicātes meruerūt hr̄e ꝑpetuas sūmo honoze gaudentes. Ult̄ de sctō tiburtio nobili martire xp̄i legiť: qz iussus sup ardentes carbones nudis pedib⁹ incedere: ipse in dño iesu ꝓfidens intrepidus accessit: z facto sctē crucis signo sup igneos globos stetit ilIesus: z gaudēti aio iudici rñdit. In noie dñi nr̄i ihesu xp̄i videť mihi q̄ sup roseos flozes ingrediar: qz creatura ipa creatoꝛis famulať impio. Hinc etiā de sctā dozothea nobili virgine z martire pulcerrime ferť: qz ante hozā passionis sue breuiter ozans meruit impetrare de padiso celestis spōsi sui iesu xp̄i tres florentissimas rosas cū trib⁹ odoriferis pomellis. q̄s theophilo viro scolastico sibi insultanti z nō credenti ꝓ puerū angelici decoꝛis elegāter transmisit. Quib⁹ ille ꝓspectis puersus est z fidelis effect⁹: atq; fidei calore accēsus. ꝓtinus ꝓ martirij palmā dozotheam sequēs padisum letus intrauit: sicut eidē egregia spōsa xp̄i dozothea ꝓmiserat. Nemo igiť de istis rubicūdis rosis acquirēdis desperet: q̄si longe positis z difficulter iā inueniēdis. Mā pñt ab oīb⁹ xp̄ianis z p̄cipue a deuotis z religiosis ꝑsonis tam die q̄ nocte tam hyeme q̄ estate studiose queri z fructuose inueniri: ꝙ debēt caute seruari. Legēdo enī xp̄i passionē z sctōz martirū passiones rose rubee in libris ecclīasticis queruntť: meditādo z ozando inueniuntť: iuste sobrie z caste. z pie viuēdo carpuntť z seruāť. Amplius aūt iste rubicūde rose querēde sunt tpe angustie iuxta montē oliueti in oꝛto secreto a turbis: in quē introiuit iesus z discipuli ei⁹ vt ozarēt. Qui tūc a iudeis captus. ligat⁹. pcussus. flagellatus. cozonatus. crucifixus. vulnerat⁹. z q̄si toto cozpe cruentus: apparuit oī rosa rubicūdioꝛ p̄cioſi sanguinis sui ruboꝛe pfusus et purpurat⁹. O q̄ multas rubeas rosas ex singulis plagis z vulnerib⁹ suis mitissim⁹ iesus ꝓduxit: oīb⁹ aromatibus suauioꝛes et pulcriores. Nempe q̄to sepi⁹ rose iste aspiciuntť. durius teruntť. diuti⁹ mēte reuoluuntť: tanto vehemētius flagrāt. dulcescūt. flozent rubescūt crescūt z dilatantť. Excedūt enī rose iesu xp̄i nazareni in roseto passionis ei⁹ ozte z in hierl'm q̄si in moꝛtariolo a iudeis ꝓtrite oīm sctōz martirū ac virginū passiões: dignitate. magnitudine. suauitate. pulcritudine. z oīm gr̄az plenitudine. ab oꝛtu solis vsq; ad fines oꝛbis terre. Sūt aūt iste rose valde p̄cioſe z ad ornandū cuiuslibet deuote aie cozonam habiles z formose: ita q̄ nullo p̄cio mūdi valēt estimari. nec a mercatoꝛib⁹ ꝓparari: neq; in apothecis medicoꝛum inueniri. Ubi g̃ pñt discerni z acq̄ri? Non in foꝛo: ꝙ in choꝛo nō in platea ꝙ in ecclīa nō in bello ꝙ in cella: nō in tumultu ꝙ in silētio: nō in risu ꝙ in plāctu: nō in ꝓuiuio ꝙ in ieiunio. Uerum speciališ a ꝓtēptoꝛib⁹ seculi crucē suā q̄tidie tollentibus. z in passione xp̄i serioſe meditantibus citius inueniuntur: z vberius infra missam colliguntur. Ualde enim recreant tristes animos: et confoꝛtant aduersitate depressos. Oportet aūt deuotam animam magnā sibi adhibere custodiā: ne dolosus raptoꝛ diabolus in hūc oꝛtū rosarū cū figmentis suis pessimis subito veniat: z si archā coꝛdis ap-

tã inuenerit, suaues xpi rosas extinde tollat: t fetidas vrticas t nigros carbones iterũ si lẽter immittat Ubi est tũc ihs. vbi crux. vbi claui. vbi lancea: ad fugãdũ hostẽ malignũ de archa tua. Surge t vigila: clama t ora: ie sum inuoca. crucifixũ adora. Imprime tibi signũ sctẽ crucis ꝓtra hostẽ oĩs virtutis: ar/ripe lanceã longini militis cõtra terrorẽ seui leonis: claude cor tuũ ꝓtra virus serpentis: ꝓfirma illud tribus dñi clauis q̃si tribus fo/ribus seris: ne callido t rapido hosti pateat tam facilis intrãdi locus ad abdita cordis. Tercius circulus ꝓtinet sertum ex blaueis t glaucis florib⁹ optime ꝓpositũ: sup oĩa agri gramina odoriferũ. celestibus misterijs ple/nũ. Recte eñ ad decorem virginalis corone huiuscemodi flores ꝓtinẽt: q̃ puritatẽ cũ vir ginibus seruãt. Et si bñ intelligũt: non parũ religiosorũ mores edificãt: q̃ terrena fundit⁹ reliquerũt. Igit blauei flores qui speciem te nent etherei coloris designãt cõtẽplationem glorie celestis t magnũ desideriũ pfectorũ et inclusorũ: qui oblitis oibus infimis t p̃senti bus bonis ꝓturis meditant eterna: inhiant q̃s incessanter ad p̃sentiã dei t angelor ꝓsori/tia, vbi oĩa sunt tranquilla iocũda atq; pfe/cta. Ibi in ꝯcione frequẽter accẽsi. cupiũt cum btõ paulo a vinculis corpis dissolui: t cũ he lya in igneo curru ad celũ transferri: t xpo in regno suo feliciter p̃tari: vbi sp gaudeant t epulẽt in ꝓspectu dei: laudãdo et canẽdo cũ angelis sctis sine oi impedimẽto t labore al tissimas laudes sũme trinitati in ꝓpetuas et nitates. Ibi flores scz meditatones de celesti/bus gaudijs valde ornãt coronã cuiuslibet sacre virginis t anie fidelis xpm cordialiter amãtis: t ad deũ fontẽ viuũ auide sitientis. Ibi sacri flores maxime inueniũt t legunt in eu ãgelicis ꝓratis t dotulis saluatoris: medi/tando de gaudijs dñice resurrectõis. ascẽsio nis t spũssancti donis: t de miraculis p apo stolos xpi in ꝓmitiua eccl'ia in noie ielu glio se ꝓpetratis. Sili mõ ex spãli deuotione car punt flores celestis leticie i singulis festiuita tibus btissimi ỽginis marie. t alior sctor na talicijs: q̃ de ipsis deuote in eccl'ia cantant le git t celebrat: t de etna sctor glia desiderã/ter cogitat. Totiẽs nanq; flores etherei splẽ doris in aia ꝓtẽplatiua ad deũ suspẽsa oriũt crescũt et dulcescũt: q̃tiẽs ex mẽoria celestis mens ꝓpungit t accẽdit: t ad p̃tiã xpi t sã ctorũ suspirat t anhelat. Usi sepe p feruida desideria sursũ respicit: t ex intimis ꝓcordijs cũ helia clamat t orat. Sufficit mihi dñe tol le aiam meã: q; melior ẽ dies vna in atrijs tu is sup milia hui⁹ vite gaudia. Sed rursũ ꝓsi derãdũ. q; tũc nobiles iste rose ỽ corona aie deuote cadũt. sordescũt t arescũt: cũ in infi/mis vanis t curiosis reb⁹ mens incipit dele ctari. aut friuole foris occupat: t ex q̃dã tor pore ꝓsa negligit celestia meditari oibus vi sibilib⁹ ꝓferẽda: t oĩb⁹ thezauris mũdi me lioza. Usi t btus paulus discipulos suos ad floriferã patriã exhortãs ait. Qui surrsũ sũt querite vbi xps ẽ in dextera dei sedẽs: q̃ sur/sũ sũt sapite nõ q̃ sup terrã. Quare: Quia cito ꝓterit figura hui⁹ mũdi: t nihil ꝑmanet sub sole q; pot cor hois sociari. Sunt etia m in ỽgineo serto mlti pulcerrimi flores cro/cei t cerulei coloris igneũ hũtes splẽdorem: aspectu delectabiles. odoratu suaues: tactu lenes t flexibiles. Isti ꝓtinẽt ad vitã actiuã t designãt ꝓpassiuos affectus cordis ad sub ueniendũ debilib⁹ t infirmis: t dulces ꝓmo/nes ex ore prudẽtis ad ꝓsolãdũ tristes t gra uatos: ne deficiãt i tentationib⁹ t laboribus q̃tidianis. Sic eñ lex dei precepit t charitas fraterna exigit: vt fortis debilẽ portet prudẽs instruat ignarũ: mitis cõpescat iratũ. feruid⁹ excitet torpentẽ. letus cõsolet tristẽ. matur⁹ corripiat dissolutũ: discret⁹ refrenet nimium hũilis reprimat superbũ: simplex cohibeat cu riosũ. stabil retineat: vagũ taciturn⁹ increpet ỽbosũ: vt sillẽtio suo edificet proti⁹ audiẽtes q̃ verb effusis. Ex istis croceis florib⁹ odor suauissim⁹ sepius manat: q̃ alios debiles spi ritalib⁹ fomẽt cõfortat: vt in ỽtutib⁹ magis ꝓficiãt. Hinc ẽ q; diuin⁹ paul⁹ multis ỽtutũ floribus ornat⁹: ad colligẽdũ charitat flores discipulos hortat dicẽs. Per charitatẽ ser/uite inuicẽ: q; sum⁹ inuicẽ mẽbra. Et iterum Alter alteri⁹ onera portate: t sic adiplebitis legẽ xpi. Isti flores fratne ꝓassionis t eru ditiõis inueniũt pleni⁹ in agro dñice ꝓdica tionis: scz i dulcib⁹ xpi sermonib⁹ t octo bti/tudinib⁹: i misticis ꝓabolis. tiocũdis reucla tiõib⁹ regni celestis: i signis varijs: sup infir mos t obsessos. i mia sup egenos t paupes in benignitate sup pctores t penitẽtes: i mã suet verb ad duros t puersos. i honest mo ribus t humilibus obsequijs t penurijs rex cora discipulis suis: in fatigatione teneri cor poris sui. t longa ꝓnoctatõe in ꝯonibus de uotis in altis mõtibus t locis secretis: ad me ditandũ de celestib⁹ gaudijs aptis. Ecce q̃t sacri ꝓmones tot pulcri flores: quot mystice

parabole tot nobiles rose. Et qñ de regno dei ⁊ angelis ihs loquebaꝫ aplis: tūc flores ethereos amicis suis ostendi in celi secretis. Et qñ mandatū nouū eis dedit vt inuicez se diligerēt: atq; pedes eoꝝ lauit tam verbo q̄ exemplo eos instruendo: tunc optimi odoris flagrātiā ex croceis floribus inter eos dispersit. O q̄ stupendū signū fecit ihesus: cum seipm p̄buit oībus vere humilitatis exemplū. O mirū sup omne mirū: q oīm sctōrum sanctissimus ⁊ oīm dnoꝝ altissimus fit oīm seruoꝝ suoruz seruus infimus: q̄ sūma maiestas inclinauit se spōte infra hoīes simplices ⁊ paupes suos cōmēsales dicēs. Ego in medio vr̄i sicut qui ministrat: nō em̄ veni ministrari: sed ministrare. Si ego dns ⁊ magister vr̄ vr̄os laui pedes: ⁊ vos debetis alter alterius lauare pedes. Quid plus dne? Alius p alio orare debet: exemplo instruere neminē ledere: oībus bñfacere velle. Jsti flores fraterne cōpassiōis ⁊ pie subuentiōis valde ornāt coronā virginee puritatis ⁊ vitā religiose cōuersatōis: tam in cōtemplatōe celestiū secretoꝝ q̄ in visitatōe languentiū p̄rimoꝝ. Tunc em̄ flores virtutū inter frēs suauius redolent ⁊ vberius crescunt. tum deuotus cōtemplator angelicos ordines ad horā deserit: ⁊ ad seruiendū infirmis ⁊ egenis letus accedit. quasi xp̄m in p̄sti videret: cum etiā studiosus lector scripturarū aut diligēs scriptor librorū vocatus codicē claudit ⁊ pēnam de manu ponit: ⁊ ad sonū pulsantis statim surgit ⁊ ad chorū vadit: aut ad cōem lavatorem cōuentus incūctanter ꝓperat: tūc novi flores in orto cordis sui p gratiā sancti spiritus cū fructibus obediētie incipiūt oriri dilatari ⁊ magnificari: ⁊ sibi ad maximū meritum ⁊ pulcriorē corone ornatū cōputabunt. Precauendū tñ amatori solitudinis ⁊ deuote meditatōis speculatori a leuitatibus ⁊ rumoribus: ne p longas occupatōes ⁊ supfluas locutōes pdat suauitatē vnguēti mistici ⁊ saporē mellis extingat leuis infectio fellis ⁊ aceti. Quis em̄ est tā deuotus in ore. tā studiosus in sacra lectōe. tā strēnuus in oratione: q̄ tā cito se recolligit ab intra. q̄ facile labit ad extra. Quis tā cito ꝓsolidat fracta q̄ facile frāgit aliq̄? Quis tā cito imūda lauat. q̄ facile in lutū cadit? Jgit̄ o virgines xp̄i o religiosi serui dei: state sup custodiam cordis ⁊ oris vr̄i: ne corrūpant sensus vr̄i p varia desideria mūdi: q̄ nihil ꝓsunt ambulātibus in eis. cū magnis ꝓiculis ⁊ angustijs. Ecce in numeris fallacijs ⁊ laqueis: mūdus est plenus. Jdeoq; fm verbū xp̄i oportet vigilare ⁊ orare cōtra tentatōes ⁊ tribulatōes ab oi pte surgētes ⁊ ad bñ agendū nō deficere q̄diu vires assunt ⁊ tpa gr̄e ꝓmerēde florent. Nō em̄ est corgiā calciamēti pdere. gratiā dei amittere: tps pnie negligere: die vane ꝓsumere: ⁊ vitā eternā p modico delectamēto despicere. Recogitate immēsam bonitatē xp̄i sup oē genus humanū. quāta bona fecit quāta mala ptulit: et q̄ magna p̄mia electis suis post huius vite certamina ꝓmisit. Habete bonā fiduciā in dño sp: ⁊ ad auxiliū divinū in oi necessitate recurrite: ⁊ in tpe tribulatōis nolite desperare nec ab ore cessare. Capiatis notabile exemplū patiētie ⁊ pseverantie de sācta agnete virgine xp̄i ⁊ martire: corpe quidē iuuēcula: aīo cana: statura parvula. meritis magna. sexu infirma. fide fortissima. vestibus spoliata virtutibus ornata: q̄ vt diabolū ⁊ comites eius vinceret: ad xp̄m devotis ⁊ sedulis p̄cibus cōuolabat. Cumq; humana rabies non cessaret: p̄ diabolo instigante ignē copiosuz pararet ipsa intrepida manēs in medio flamarū expansis manib⁹ orabat. xp̄m corde et ore laudabat: atq; per martirij palmā ad spōsū suū pueire optabat quem sup oīa sincerissimo amore diligebat. Plus em̄ valuit ingēs amor xp̄i in sola fragili virgine: q̄ tirānicus furor armat⁹ gladio ⁊ igne. Jdcirco speciosissimā hanc aureā coronem cū tribus floridis sertis ornatā habere meruit: q: mundū sp̄euit. carnē domuit: diabolū vicit tyrannū derisit. p̄mia calcauit. penas supauit. ⁊ ad xp̄i gloriā p xp̄o monēdo felicissimo fine puenit. Hunc oēs pariter oremus ⁊ clamem⁹ ad dñm nr̄m ihesū xp̄m amatorez castitatis. innocētie ⁊ oīs puritatis: vt doceat nos āgelicā vitā i fragili carne imitari: ⁊ cū sctis v̄ginib⁹ castitatē mētis ⁊ corpis p̄cipue amare venerari ⁊ ꝓfuari amē. O fo

O Dulcissime dñe iesu xp̄e flos oīm virtutū. castissime amator v̄ginū. fortissime ō bellator demonū strictissime extirpator viciorum fragilitatē meā ꝓpicio⁹ respice. ⁊ p intercessionē btissime mr̄is tue v̄ginis marie ⁊ dilecte spōse tue sctē agnetis v̄ginis ac martiris venerāde auxiliū in supne virtutis impēde. vt discā terrena cūcta despicere: ⁊ amare celestia: vicijs resistere. ⁊ tentationibus nō ꝓsentire: v̄tutib⁹ firmit̄ adherere: hostes fugē. delicias vitare: pctā ꝓmissa plāgere. occasiones malorum cauere: a pua ꝓfectu

dine abstinere cū bonis ꝓuersari ⁊ in bonita
te perseuerare q̄tenus dono gr̄e tue merear
coronā eterne vite cū sctā agnete ⁊ cū oībus
sctis tuis eternaliter in regno tuo possidere.
Amen. Exemplum.

Frater quidā domus nr̄e capitis do
f lore frequēter patiebat: ⁊ideo nōnū
q̄ exire choꝛ cogebat. Habebat aūt
specialē deuotionē ad sanctā agnetē venera
bilē virginē patronā nr̄ā. multe pietatis
dulcedine affluentē. Desiderauit ergo ingē
ti cordis desiderio sacras reliq̄as eius visita
re in traiecto: q̄ ibidē in archa argētea auro
tecta in eccl̄esia cathedrali sctī martini hono
rifice cōseruant. Contigit ergo vt cū p̄ioꝛe
suo ꝓgeret ad p̄fatū summe reuerētie locum
visitādū: ⁊ veniēs ad p̄fate cathedral ecclie
aulam multis sctoꝝ reliquijs decēter ornatā
petijt a custode sibi ostēdi beatissime agnetis
archā ob deuotōis sue instantiā diu deside/
ratā. Tunc sanctarū reliquiarum custos ait
Nō facile licet mihi reserare p̄ciosam sctē ag
netis archā: ꝑ libēter vobis antiquam alme
virginis capsulā oñdā: in qua sacre reliquie
eius diu requieuerūt ad dei laudē ⁊ gloriaz.
Qō frater audiēs letatus est ⁊ ꝓsolatus: ex
pectās honorabilē sibi loculū p̄sentandum.
Quo viso ⁊ apto: inclinauit se reuerenter ⁊
osculās sctm̄ scriniū: intromisit caput suū cō
fidēter: sperās sibi auxiliū meritis sctē agne
tis affuturū inhesitāter. Ihis igit̄ actis maxi
mas gr̄as egit deo ⁊ sctē agneti v̄gini: q̄ pa
tentib⁹ oculis suis ꝟ meruisset intueri. Qui
ex hoc tpe ⁊ deinceps a p̄cedentis doloꝛib⁹ re
leuatus est nō solū in coꝛpe: ꝟ etiaz ampliori
deuotione ꝓfecit in mēte: atq̄ reliquuz vite
suc tp̄s iocūda ⁊ felici agone in feruoꝛe spūs
bene terminauit. Aliud exemplū.

Lius quidē frater cuz in p̄festo sctē
a agnetis ad refectoꝛiū legisset accidit
ei improuise q̄ postea solus come/
dēs os piscis in oꝛe eius frangeret: ⁊ palato
tā fixe inhereret: q̄ acumen ei⁹ extrahere nec
expuere tūc valeret. Quapꝛopter cōtristat⁹
valde: ⁊ timēs p̄culū vocis ex hac lesione si
bi iminere: expectauit patienter horā vespti
nā de sctā agnete solēnit in choꝛo decātādā.
Cū q̄ cantoꝛ rūsoꝛiū pulcra facie altius ince
pisset: ⁊ ꝓnētus choꝛi letis vocib⁹ ad honoꝛē
sctē agnetis resiluū ꝓsequeret deuote can/
tando ⁊ laudādo: cepit frater Ihesus parit cō
cinere: ⁊ sanctā agnetē dilectā ⁊ benignā pa
tronā suā supplicit̄ inuocare: vt in hac hora
sibi subueniret. ⁊ de ista lesione liberaret. Et
o mira dei clemētia ⁊ q̄ ineffabilis virtus ei⁹
⁊ potētia: q̄ nō deserit sperātes in se de q̄cun
q̄ tribulatōe clamauerint ad eū. Statim nā
q̄ cū hec verba cū cōuētu caneret: intercede
ꝓ oībus nobis: sensit quēdā p̄uritū in pala
to gutturis. cepit q̄ parū tussire: ⁊ instāti cū
saliua oꝛis expuit aculeuz piscis sine doloꝛe
sui gutturis Tūc alacer effect⁹ grās egit deo
⁊ sctē agneti v̄gini: q̄ tā cito meruisset exau
diri ⁊ curari. Finitis aūt vespis. māsit silen
ter in choꝛo ꝓsternēs se hūiliter sup scabellū
pedū suoꝝ oscūlādo pauimentū asserū ex in
timo coꝛdis affectu: ꝓgratulās in secreto de
tāto bñficio meritis sctē agnetis sibi collato
Deinde magis volens certificari de p̄miti fa
cto: quesiuit aculeū piscis ex oꝛe ꝓiectū: ⁊ in
uenit eū in arena ꝓlapsum. Quē secū tollēs
ad cellā: posuit iuxta sctē agnetis imaginez
ob eius specialē dilectionē ꝑpetue recolēdā
Cui⁹ sacro patrocinio pius dñs ab oī p̄iculo
nos sp̄ ⁊ vbiq̄ dignet̄ custodire: ⁊ i bona cō
uersatōe cū oībus nobis ꝓmendatis ꝓseua
re Amen. Exemplū aliud.

Fuit in ciuitate swollēsi ciuis quidā
f hermānus de oeuer noiatus: diues
⁊ honest⁹ pius ⁊ misericoꝛs sup pau
peꝛes: atq̄ i hospitali sctī spūs fidelis infirmo
rū ⁊ egenoꝝ ꝓcurator. Ihic quadā turbatōe
orta i ciuitate ꝓtra eū ⁊ q̄sdā ꝓciues suos: cō
fugit ad monasteriū nr̄m in mōte sctē agne-
tis v̄ginis hospitādi gr̄a. Qui ꝓ sua ꝓbita
te ⁊ māsuetudine susceptus est ⁊ benigne tra
ctatus est: cū multa charitate ⁊ fraterna beni
uolētia. Modico aūt tpe trānsacto didicit cō
fiteor legere ⁊ sacerdoti ad missam ministra
re: licet iā senex eēt ⁊ lr̄as penitus ignoraret
Qō cū tāta diligētia ⁊ deuotōe fecit: vt aljs
aliūde occupatis sepe bis vel ter vno die sa
cerdotib⁹ ad missā libent ⁊ alacr̄ ministraret
Siq̄dē venerabili p̄ri nr̄o wilhelmo vomi-
ken tūc tp̄is ꝓui dom⁹ nr̄e spāli amatoꝛi sctē
agnetis: frequēter infra summā missā choꝛo
canēte. ipse retro in eccl̄ia suppellitio indut⁹
magno cū affectu ministrauit. Accidit autē
q̄dā vice vt ipse q̄sdā pecunias ex cella in q̄
moꝛabat⁹ ꝓderet: de q̄bus vehemēter doluit
mirās q̄s ꝟ fecisset. Modū em̄ sua resignaue
rat: ꝟ sicut hospes ⁊ amic⁹ fidel⁹ int̄ frēs i am
bitu claustri habitabat Mā infra meridianū
p̄rādiū q̄dā alien⁹ ⁊ ignot⁹ latēt fenestrā ap
tā camerā ei⁹ intrauit: ⁊ q̄ntū sibi placuit fura
tus ē ⁊ cito recessit Prādio igit̄ facto cū her

mannus post gras dictas cellã suã intraret: pecunias suas querẽs nõ reperit: ꝛ satis cõtristatus vni cõuersorũ fratri iohãni de eme sibi familiari cõquerẽdo dixit. O bone dilecte frater iohannes: sunt hic fures in domo: Qui ait. Non vtiq; bone hermãne. Tnnc ille furtũ sibi iam factũ reuelauit dicẽs Perdidi pecunias quas habui in cella: ꝛ modo infra prandiũ sunt secrete furate. Cui frater iohãnes ꝓsolaudo tristẽ rñdit. Non cogitetis bone amice q aliqs fratrũ nrorꝫ aut ex familiaribus dom⁹ huius ꝺ fecerit. Sed forte aliquis extraneus hospes q orũ pomeriũ intrauit tentatus ꝺegit: sicut qñq; pteritis tpibus expti sumus vestibus occulte furatis. Audi diens aũt hec venerabilis pr ꝛ prior nr wilhelmus contristatus est valde: ꝛ oẽs frẽs de dãno boni viri ex cõfussione furti doluerunt Tunc quidã fratrũ nrorꝫ sibi magis familiares cõsolando ꝛ ad patientiã hortãdo: dixerũt ei. O hermãne charissime sitis modo patiẽs in isto: qr forte dñs deus nr nõ vult q oc cupetis amplius cor vrm cum pecunijs istis Faciatis ergo nũc de necessitate virtutẽ: ꝛ offeratis eas deo ꝛ sctẽ agneti ꝓ salute aie vre Et si postea ꝓtingeret vos iterũ eas acqrere q nõ velitis inde aliqd retinere: ꝗ ad cultum dei ꝛ ministeriũ sctẽ agnetis oia ꝓuenire debeãt. Fecit bono aio ꝛ pia intentõne qõ ꝓsultum est. vouẽs spõte oia deo plene. ꝛ btẽ marie virgini et sctẽ agneti patrone ecclesie nre breui tpe ꝓsecrate. Igit oblatiõe ista votiua ꝓsumata: venit post triduũ nũcius bonus ꝺ wollis missus a dño iohãne de haerlẽ tunc rectore deuotarũ sororũ beginarum dicens. Frẽs nõ sitis solliciti ꝛ tristes de pecunijs ꝓditis: cito eas recipietis deo fauẽte. Qui audiens gauisus est hermãnus: ꝛ cũ eo prior nr ꝛ totus cõuẽtus. Quis aũt fuit iste fur et raptor: clericus an laicus: hucusq; nescit. Mã sperat q penituit. ꝛ dño iohãni secreto vt ad mõasteriũ oia remitteret supplicauit: qõ etiã tacito noie fideliter fecit. Empta sunt autẽ ꝛ parata de pecunijs illis receptis ad sctẽ agnetis honorẽ duo ornamẽta sacerdotalia: et calix vn⁹ argẽteus deauratus titulo hermãni de oeuer sub pede calicis inscriptus.

Aliud exemplum.

q Quidã frater domus nre celebrãs in domo capli ĩ altare sctẽ agnetis virginis diabolo insidiãte subito tentatus ẽ in missa de fide ꝛ sacro corpis xpi: in q sepi⁹ habuit cõsolationẽ ꝛ deuotionẽ magnã. Sentiens ergo grauẽ influere questionez: cõuertit se cito ad piũ dñm iesum cũ gemitu ꝛ recta fide intentõe orãdo. Horꝫ audiuit diuinũ rñsum int⁹ sibi dictũ. Crede sicut sctã agnes cecilia barbara ꝛ alie sacre virgines credidерunt: q ꝓ xpo passe sunt ꝛ de nullo verbo in fide dubitauerũt. His auditis: cessauit tẽptatio ꝛ questionis dubitatio. Et sepius postea cõtra diabolicã imissionẽ ꝺ verba reuoluit. Crede sicut agnes cecilia barbara: ꝛ nũq; errabis in fide catholica. Mã tot sunt testimonia vera: q̃t sunt sancta verba in biblia.

Exemplum aliud.

a Cuius etiã quidã de fratrib⁹ nris infirmus in eodẽ loco ꝛ altari ꝛ ex deuotõe cõicauit: q diu baculis se sustẽtãs curuus incedere soleba. Sed post celebrationẽ misse virtute xpi ꝛ meritis sctẽ agnetis sic cõualuit: vt baculos suos post missam ibidẽ relinqueret: ꝛ postea ad chorꝫ ꝛ puentũ letus ꝛ rect⁹ trãsiret. Mirãte aũt quodã frẽ de isto facto: suscitari cepit pie qd egrotus egerit ꝛ infra missam cogitauerit. Rñdit sanat⁹. Cogitaui ꝛ reuolui verba scti euãgelij: luca referente de dño nro iesu xpo. Et ois turba querebat eũ tãgere: ꝛ virt⁹ de illo exibat et sanabat oẽs. Bona ergo fides ꝛ virtus sacri cũ pcibus sctorꝫ sanare adhuc pũt mentẽ ꝛ corpe debiles: vt fiãt feruẽtes in amore dei ꝛ ad oẽ opus bonũ ꝓmptiores: ꝛ suis ꝓlatis sine mora obediẽtes. Hec sũt eterne salutis miracula: q adhuc frequenter opat xps cũ deuotis mira clementia. Aliud exemplũ.

Cidit quodã tpe in q̃dragesimo q
a quidã frater rogatus fuit celebrare missaz mane circa horã quintã ꝓ hospitibus ꝛ tota domus nre familia: sicut ꝓsuetũ est fieri ꝓ bona custodia laborantiũ in officijs: ꝛ ꝓitinerantibus in via ꝓpinqua vel remota. frater aũt ille pie annuit: ꝛ ex charitate libẽter fecit ꝓ q rogatus fuit. Erat tunc festũ scti gregorij pape. quẽ frater speciali affectu diligebat: qr in eius festo scolas ad discendũ alphabetũ cũ alijs pueris ꝓmptus intrauit. Cũ g accessisset ad altare cepit cogitare q̃lẽ missam vellet legere: de ieunio vel de sctõ gregorio. Statim venit ei ad mentẽ. tu nũdũ legisti missã in hac ebdomada de sctã agnete: pro spali causa tibi cõmissa. Lege ergo modo de sctã agnete cum collecta de sctõ gregorio. et postea cantalis missam de eo in choro cũ toto ꝓuẽtu corde iocũdo Fecit sic i noie dñi cũ bona fiducia: soluẽdo vota sua ꝺ

sctā agnete patrona nr̄a xp̄o summe dilecta. Oībus igit̄ in ecclesia fere cōgregatis ⁊ missam audiētibus: cōtigit ꝑiculū incēdij in domo agriculture nr̄e nemine adhuc sciēte. Sz pius ⁊ misericors deus optime ꝓuidit: ꝙ incendiū cito extinctū fuit. Nā laicus quidam donat⁹ nr̄ mathias noīe post eleuatōez ecclesiā exiens supuenit: ⁊ fomitē ignis extinxit. Qd̄ meritis sctē agnetis confidimus, ascribenduz: de qua tūc specialiter legebat̄ missa ad roganduz ꝓ pia causa dn̄m. Deus em̄ q̄ beatā agnetē in medio flamaꝝ expansis manibus orantē illesam cōseruauit: ipse illo die domū nostrā cū oībus suis intēsibilibus incōbustā p̄cibus et meritis eius clemēti bonitate custodiuit. Unus em̄ laicorū ad audiēdā missam cū alijs intrauit ecclesiā: et neglexerat sub tecto domus lucernā extinguere: que cōbusto ligamine cecidit sup̄ segetes ibi iacētes ⁊ accēdit. Sed pius dn̄s oīa vidēs ⁊ inopū p̄ces misericorditer attēdens: huic periculo ꝑ aliū vt p̄dictū est tēpestiue subuenire cōcessit. Audiēs aūt deuotus ⁊ p̄dilectus pater nr̄ frater theodricus cliuis tercius domus nr̄e prior venerabilis periculū incendij accidisse, et dei gr̄a cito cessasse: primo satis expauit. nec mirū. Deinde consolatus est. ⁊ gr̄as egit deo ꝙ tā graue ꝑiculū nō ꝓcessit: s̄ repēte dissipatū fuit. Cū ergo rumor incēdij ad aures alioruz ꝑuenisset: frater qui de sctā agnete missam eodem die celebrauit. secrete ad priorē patrē suū accessit ⁊ hūiliter ei indicauit. Dilecte pr̄ gr̄as agamus deo ⁊ sancte agneti patrone nostre qr̄ missa d̄ ea hodie lecta fuit pro speciali causa: ⁊ spero ꝙ fideliter ꝓ nobis orauit. ⁊ ab incēdio isto nos dn̄s liberauit. Tunc bonus pr̄ ⁊ pius pastor ꝯgaudēs magnifice vtpote castus amator sancte agnetis iniūxit speciales or̄ones fratribus: atz largiores elemosinas distribui iussit pauperibus: ꝓ tam euidēti ꝓtectiōe ab incēdio p̄nti. ⁊ ab oī malo futuro Amen.

Aliud exemplum.

V Ir quidā furatus est equū ex pascuis monasterij nr̄i mōtis sctē agnetis quē secū duxit vltra miliare a monasterio nr̄o sitū: putās se esse securū ⁊ ad ꝓp̄ā domū cū p̄da ꝓspere rediturū. Ueniēs ḡ ad villā quādā ligauit equū cū resticulo ad stipitē cuiusdā sepis in biuio: ⁊ intrās hospiciū sedit ibi ad bibēdū ⁊ modice quiescēdū. Interim v̄o equus solus foris stās ⁊ nullū adesse vidēs. q̄dāmō impatiēter motus ꝙ in loco alieno esset. ⁊ a domo sue habitatōis violenter abductus: cepit caput suū frequenter hincinde agitare ⁊ pedib⁹ calcitrare. Et taz diu lorū q̄ ligatus erat hac illacq̄ distraxit: donec penit⁹ solueret ligaminis nodū. Cunq̄ se liberū ⁊ enodatū iā sētiret. ⁊ sessorē suū diu expectādo nō ꝑcipet: ⁊ qr̄ naturale ē aīali ligato diligere libertatē ⁊ ad suū tēdere stabulū ꝯsuetū: statim vertit caput suū ad viaz rectā q̄ venerat: ⁊ solus deo ducente fortiter currens ad portā monasterij saluus ꝑuenit. Ibiq̄ morose stās ⁊ expectās in loco sibi noto: a portario ⁊ colono nr̄o bn̄ cognit⁹ est ⁊ letāter introduct⁹: de q̄ deus eternal̄r sit bn̄dictus. O btissima agnes sp̄ honoranda tuis h̄ meritis deputam⁹: qr̄ in multis necessitatibus nr̄is tua patrocinia expti sum⁹. Ideoq̄ xp̄m in te p̄dicamus ⁊ deuote inuocam⁹ ⁊ laudamus: gr̄as agētes deo sp̄ ꝓ oībus bonis suis misericorditer nobis sepe collatis.

Explicit sermo octauus. Incipit nonus. De quinq̄ luminaribus tēpli in dedicatiōe ecclesie.

D Omus mea domus or̄onis vocabit̄ dicit dn̄s: dilecti frēs hodie est solēnis festiuitas dedicatōnis ecclesie nr̄e: q̄ ab om̄ibus in hoc loco habitantibus debet deuote ⁊ iocūde celebrari: ⁊ mētis celebrātiū ad supna angeloꝝ gaudia incitare. Ad h̄ em̄ oīs ecclesia ꝯstruit̄ ⁊ dedicat̄: vt in ea diuine laudis obseq̄a agant̄: ⁊ or̄ones fideliū in loco sctō citi⁹ ⁊ plenius a deo exaudiri mereant̄. Ualde aūt ecclesia dei ornat̄ ⁊ illuminat̄: si h̄ q̄nq̄ seruitia in ea seruāt̄: ⁊ tā q̄ celi luminaria vt in tēplo dei luceāt sollicite custodiant̄. Primo inter cetera diuini cult⁹ obseq̄a emicat ⁊ domū or̄onis illustrat atq̄ ingrediētes ecclesiā ad orandū excitat. ⁊ in diuino amore corda fideliū accendit: cū sacerdotes sacris vestib⁹ induti ad altare reuerētr accedūt. missas deuote celebrant: ⁊ ꝓ se ⁊ coī ꝓp̄lo sacrificiū deo sūme placitū offerunt. ⁊ pie intercedunt. Scd̄o domū dei p̄cipue ornat ⁊ illuminat chorus clericoꝝ cum quotidie hore canonice ab eccl̄ia institute a clericis ⁊ religiosis ꝑsonis tp̄ibus suis debite ꝑsoluūt̄: ⁊ oīa cantāda ⁊ legēda ad honorē dei modeste ⁊ honeste fiunt et cōplent̄: et oīs leuitas strepitus ⁊ cōfusio ꝓ posse stricte vitant̄. Tercio domū dei maxime ornat ⁊ illuminat: cū verbū dei frequēter a sacerdotibus pastoribus ⁊ doctoribus ꝓp̄lo xp̄iano regib⁹ ⁊ principib⁹, senib⁹ ⁊ iuuenib⁹. ꝑuulis ⁊

magnis strēnue ꝓdicaꝝ: z ꝙsi tuba celesti ne peccēt supplicijs terrēꝝ: z ne desperēt eternis ꝓmijs cōsolanꝝ. Magna eñ ꝓmia habebūt scti sacerdotes z ꝓdicatores qui vita z doctrina multos erudūt: z ad virtutes frequēter ammonēdo trahūt et accendūt. Vñ de sctō pfessō augustino glīoso sctē ecclie doctore legiꝝ z cantaꝝ: q; verbū dei vsq; ad ipsā suā egritudinē imꝑtermisse alacriter z fortiter sana mente sanoq; ꝓsilio in sctā ecclesia ꝓdicabat. Qui deo auxiliante diu vixit in virtute ꝓ multorū salute. scribēs libros z docēs inscios: sanctā ecclesiā multitudine librorū suorū magnifice ditauit ornauit z illuminauit. Quē obmeritorū suorūq; dignitatē laudare oportet: z filiali amore semp honorare z supplīciter exorare: vt recto itinere eū sequi valeamus ad xp̄m regnantē in celis: quez tam ardēter amauit z laudauit in hymnis z psalmis dū esset in terris. Quarto domū dei ꝓfecto ornat z illuminat frequens visitatio ecclesie ad audiendū verbū dei: et ad custodiendā legē vite z disciplīe ꝓducentem ad patriā claritatis z pacis eterne. Qui eñ ad celestis regni gaudia post mortē ꝙuenire feliciter desiderāt: modo dum sani sūt z viuūt debēt domū dei frequēter visitare z ꝓdicationē libēter audire: cōfessiones sepe facere. indulgētias querere z impetrare. Ꝑps eñ breue est: z incerta mortis hora. Qui ergo modo nō penitet nec se emēdat. post clausam ianuā foris stabit z misericordiā non impetrabit: clamabit dolens. nec exaudiet ploꝝans. Beatus ꝓpl's z laudabilis nimis: qui relictis vanis spectaculis. ꝓperat tēpestiue ad domū oronis z ꝓdicationē diuini sermōis: gratias agens deo de bñficijs acceptis: atq; ꝓ futuris amplius orās. Pulcrū spectaculum videre templū dei fidelibus vbiq; repletū: z forū a negocijs seculi esse quietū. Quinto ecclesiam dei ornat z illuminat frequēs z cōis oro multorum tam cleri q̄ totius ꝓpli xp̄iani ad deū instāter supplicātis: ꝓ diuersis causis z necessitatibus oīm indigentiū sanorū z infirmorū viuorū z defunctorꝝ. Ista quinq; luminaria sūt valde necessaria z vtilia in oī ecclesia: q̄ domū oronis optime ornāt: z tanq; quinq; ardentes lampades templū dei illumināt. z rectā viā ad supnā hierlm z celestē mansionē demōstrāt. Ubicūq; ergo i ecclīa ista deuota z sctā officia debetis tpibus reuerenter z diligēter fiūt: ibi deus habitat: ibi p̄sidet. docet z gubernat: sicut in apocalipsi beatus iohes ait. Ecce tabernaculū dei cū hoīb⁹: z habitabit cū illis. Oibus igiꝝ tumultibus z fabulis cū iocis exclusis nil aliud in domo oronis z loco sctō fieri decet z debet: nisi qđ deo maxime placet z proximos edificet: z ad diuinū officiū specialiꝝ ꝑtinet. Que ergo ad deuotōnis gratiam z ad canticorum dulcedinē z verborū intelligentiam iuuant: hec corde pensari debēt z leto ore ad laudez dei ꝓferri. Oīa viciosa z ociosa colloquia vbiq; vitāda sunt: ꝑ p̄cipue in templo dei in aula summi regis. in sanctuario spūssancti cōspectu angelorū z celestiū ciuiū. supnorum q; spirituū p̄nsia. Summe igiꝝ venerabilis ē loc' iste a deo ab eterno p̄uisus. z ad seruiēdū sibi cū suis ministris z sacris vasis electꝰ z ꝺe putatus: z in tpe p̄finito ꝑ manꝰ pōtificis cū multis sctōꝝ reliquijs cōsecratus z ornatus In q̄ quidē loco hūana iūgūꝝ diuinis. ꝑma summis terrena celestibus: ꝑ sacramēta xp̄i que ibidē tractanꝝ z celebranꝝ a sacerdotibꝰ in missis. Qđ agūt scti angeli in celis. ꝑ etiā agere debēt fideles in terris: scz laudare z benedicere deū totis viribus: z magnificare cū ꝑ oībus sctis z creaturis ꝓ donis et bñficijs suis. Et si nō tanta dignitate et alacritate sicut angeli: tñ ꝓ posse sue infirmitatis quilibet debet niti facere z aptare seꝝ deū ꝓfecte cū angelis semp laudet: sup oīa amet. z in oībus bñdicat. Si nō potes labijs oīs resonare: debes suspirijs cordis ad deum clamare. Si fueris raucus vel dissonus noli cessare a laudib⁹: nec te subtrahere a diuinis officijs: sed ausculta quid cātaꝝ z legiꝝ ab alijs: z cōgaude bñ cantātibus. Si nō vales tam pulcre cantare sicut a laude z philomene: canta z lauda lugubre sicut corui z rane in palude qui cantāt sicut deus dedit z natura cōcedit Noli extolli monedula de clamore vocis: q; nescis q̄diu durabis et alte cantabis. Uos quipe būlis z cōtriti cordis: bñ sonat in auribus dei oīpotētis oīa audientis. Canta et lauda deū in voce exultatōis: memor tñ ꝓ ꝓie vilitatis cum timore future tribulatōis Canta būiliter cū sctō dauid in psalmo: letetur cor meū vt timeat nomē tuū dñe. Quis sicut dauid fidelis in oībus ꝑgens ad imperiū regis: qui miles fuit in die fortiter bellando. monachus in nocte alacriter surgēdo et deuote orādo? Si nō potes cū sctō iohe euāgelista sublimia z diuina ꝓtēplari: ꝓcide cuz maria magdalena ad pedes iesu būiliter vel maria magdalena ad pedes iesu būiliter ve nia petēdo z ꝑ ꝑctis lacrimādo: vt dimittāt

etiã tibi pctã multa q̃bus deum sepius offendisti. Si nõ vales cũ sancto paulo ad terciũ celũ euolare: maneas cũ eo apud iesum xp̃m crucifixũ. nõ in carne gloriãdo: ꝫ carnẽ cum viciis ꝛ cõcupiscẽtiis suis crucifigendo. Si non habes alas aquile volantis ad celi syderа: habeas pẽnas simplicis colũbe nidificantis in petra: meditãdo quotidie sacrosancta ihesu vulnera. Plus eñ sctitatis et dulcedinis inuenit humilis frãciscus in passiõe xp̃i: q̃ subtilis astronom⁹ i speculãdo sydera celi. Relictis ergo curiosis ꝛ infructuosis reb⁹ stude in vita et in passione xp̃i: et ꝓficiet tibi magis q̃ oñs artes mũdi. Si vis ꝓsolari celitus: fuge hoies ꝛ seculi rumores. Esto libẽter cũ dño solus: ꝛ quere solatiũ intus in deuotis ꝓcibus et meditatõibus sctis. Nihil salubrius, nil iocũdius ꝛ dulcius: q̃ deũ laudare in ymnis ꝛ psalmis: ꝛ habere cursũ cuz angelis in celis infimis neglectis. Talis dicere põt in raptu spiritus: memor fui dei solius in iubilo cordis. Vere oñs est i loco isto nõ est hic aliud nisi domus dei et porta celi. Aperite mihi portas ãgeli sancti: ꝛ laudabo vobiscum nomẽ dñi dei mei in seculũ seculi. Ve añt illi que sciẽter cogitat vana inꝯ diuina: et iniuriosa reuoluit mente puersa. Ve q̃ ydola imaginaꝯ imũda: ꝛ negligit ꝑciosa xp̃i vulnera: nec inferni timet pati tormẽta. Ve qui ibi tacet ꝛ dormit: vbi vigilare ꝛ orare debẽt. Ve pigris et dissollutis ꝛ tarde veniẽtibus: q̃ vagis oculis parietes aspiciũt: ꝛ dulces psalmos nõ aduertunt. Ve qui de cibo et potu frequẽter cogitant: ꝛ de penis aniaꝝ in purgatorio paꝝ pẽsãt ꝛ raro plorãt. Si q̃s ibi fuisset ꝓ hora nũq̃ sentiret in choro tediũ nec in ieiunio tristiciã: nec in labore grauedinem. Benedicti oñs religiosi ꝛ deuoti serui dei, alacres in diuinis, studiosi in libris legẽdis ꝛ scribẽdis: qui se ꝛ alios cõpescũt a verbis leuibus: ꝛ fideliter orant ꝓ bñfactoribus suis, ꝛ oibus tribulatis ꝛ tẽptatis: quoꝝ magnus est numerus: deo melius q̃ hoibus notus. Quicunq̃ ergo gratus et fidelis fuerit in modicis ꝛ pñtibus donis: dign⁹ erit ãpliora recipere a deo in celis, in diuino officio negligẽter aliq̃d agere: ipune nõ ibit. Cauete ꝛ timete ne elemosine clament cõtra vos quia male sũt expẽse: ꝛ hore negligẽter sepi⁹ lecte ꝛ psolute. A quibus malis ihesus xp̃s nos liberet: omnes offensas nobis dimittat: et ad celestia regna post huius vite pericula felicit perducat.

Explicit sermo nonus. Incipit decimus. de ornamẽtis ꝛ moꝛib⁹ mĩstroꝝ in tẽplo dei.

Rnauerunt faciẽ tẽpli coronis aureis: ꝛ dedicauerũt altare dño: ꝛ facta est letitia magna in ꝑplo. Dilecti fratres ista legunt machabeorum libro ꝓmo. de tẽplo dei renouato: ꝛ cantant etiã a nobis in eccl̃ia tpe ꝓsueto. Sicut ergo illi antiqui scti fuerunt alacres ꝛ deuoti in tẽplo materiali laudãdo deũ in hymnis ꝛ organis ꝑ victoria data eis de celis ꝓtra aduersarios: ita ꝛ nos multo deuotiores esse debem⁹ regratiãdo deo q̃ nos eripuit de tumultibus seculi et laqueis dyaboli: ꝛ dedit spem perueniẽdi ad festiuitatẽ celestis hierusalẽ: ꝛ ad dedicatõnẽ tẽpli imaterialis in q̃ habitat deus cũ oibus sctis suis. Queratis in littera spiritualẽ sensum, ꝛ in cera mel absc̃ditũ: ꝛ delectẽt aniа vra in deo viuo, ꝛ in oi verbo qd̃ ꝓcedit de ore dei: sicut angeli et oñs scti in celo. Tunc eñ poterit aniа vestra ꝑ scalã sctoꝝ verboꝝ ad alta celoꝝ ascendere: q̃n negligit exteriorẽ ornatũ attẽdere: ꝛ ex intimis precordijs recordaꝯ dñi dei sui solius: quãtũ datur sibi sapere ex gra supne visitationis in statu humane fragilitatis. Fratres ibi est magna festiuitas dedicatõis eccl̃esie: vbi est puritas innocẽtis vite, libertas bone cõscientie, iocũditas spiritualis leticie: ꝓdicatio sctẽ doctrine, obseruatio regularis disciplĩe: recordatio regni celestis, obliuio omnis gaudij secularis. Ibi est vera pulchritudo tẽpli, et ornatus eccl̃esie cũ ramis ꝛ floribus bñ redolẽtibus: vbi est vera ꝓtritio cordis, hũilis cõfessio oris: et digna satisfactio ꝑ pctis cõmissis. Ibi est leta dedicatio noui altar⁹: vbi est nouus feruor deuotionis, cũ gr̃arũactiõe in iubilo cordis ꝑ bñfitijs acceptis. Nemo vacuus apparere debet in cõspectu dñi: ꝫ sp aliq̃d offerre in altari ad honorẽ dei. Ille vitulũ offert et hyrcũ: q̃ carnis petulãtiã frangit ꝑ ieiuniũ. Ille bouem mactat et thaurũ: q̃ supbiã mentis ꝛ duritiã ꝓprij sensus redigit ad nihilũ ꝑ humilitatẽ et sapientis ꝓsiliũ Ille agnũ imaculatũ deo dignuz offert: qui passionẽ xp̃i quotidie deuote cõmemorat: et se ei per patientiã et mãsuetudinẽ cõformat. Ille arietẽ imolat: qui totã virtutẽ et fortitudinẽ suam deo asscribit, ꝛ nil boni sibi attribuit. Ille renes coꝛ ꝛ pectus in altari cremat qui oñs carnales affectus sctispũs feruorẽ refrenat. Ille colũbã offert: q̃ simplicit̃ ambulat, ꝛ de alienis rebus tacet: q̃ cũ dolẽtib⁹

gemit: ꝛ pro sibi cõtrariãtibus orat. Ille turture deo offert: qui castitatẽ diligit ꝛ solitudinem querit: ꝛ cũ solatiũ terrenũ perdit: ad celeste palatiũ liberius volat. Ille passerem immolat: qui a garritu ꝟboꝝ inutiliũ abstinet: ꝛ in secreto celle solus residet. vt maiorẽ pacẽ habeat: ꝛ nulli onerosus loquẽdo existat. Ille ꝟo faciẽ tẽpli coronis aureis ornat: q̃ pclara gesta sanctoꝝ libẽter legit scribit ꝛ p̃dicat: et ad incitamenta virtutũ eoꝝ p̃mia aliꝭ denunciat. ne in tentationibꝰ deficiãt. Ille aureos clipeos in ecclesia ꝓ ornatu suspendit: qui veteris et noui testamẽti patres quantis virtutibus fulgeant. ꝓximis suis ad edificationẽ narrat: qui martirũ certamina ad tollerandũ aduersa recitat: labores cõfessorũ ad abstinendũ cõmemorat: trophea virginũ ac viduarũ continentiã ad castigandũ corpus beatificat: libros doctoꝝ ꝛ ꝑmones p̃dicatoꝝ ad studendũ legendũ scribendũ digne cõmẽdat: ꝛ alioꝝ bona opera ad laudẽ dei et decorẽ sctẽ ecclie replicat ꝛ expãdit. Ille pulcras imagines pingit ꝛ ornat: qui vita ꝛ moribus ꝓximũ edificat. Ecce tot aurea scuta fulgẽt in ecclesia. quot sunt sctoꝝ noia. quot festa. quot sacra ꝟba: quot bona videmus exẽpla.

O q̃ magna festiuitas celebrat in dedicatione ecclie triũphantis: vbi oĩbus deuictis hostibus cũcti simul gaudent scti cũ angelis amicti stolis albis: ꝛ coronati coronis aureis nũq̃ perituris. Ibi q̃pe eterna laus ꝛ gloria sine cessatione mansura. Ibi vox dulcis sine rancore: cãtus altus sine labore: pax ingens sine timore: leticia sine merore. amor sine liuore: scientia sine errore. Ibi abundãtia sine defecto. dignitas sine despectu: sanitas sine interitu: iocunditas sine fletu. securitas sine metu: voluptas sine vicio. satietas sine tedio claritas sine nubilo. ꝟitas sine ambiguo: puritas sine piaculo. libertas sine obstaculo: cõsciẽtia sine scrupulo. summa felicitas sine termino: oĩa bona in deo. O q̃ festine gaudẽt ibi sctoꝝ anie a vinculo corpis absolute. ab omni labe peccati purgate: deo intime cõiuncte. sine medio vnite. ꝓ ambitũ celi volantes libere. canẽtes ꝛ gratias agẽtes deo letissime Laqueus cõtritus est: et nos liberati sumus

Quotiẽs ergo adest aliqua festiuitas sanctorum in ecclesia recordare debemꝰ qualis et quãta sit in celesti patria: et despicere oĩe quod delectat in hac vita. Beati religiosi q̃ a secularibus turbis remoti: a tẽporalibus curis liberi. a passionibus trãquilli: ad celestia oculum mentis dirigunt: ꝛ ꝓ dulcedine amoris intimi quẽ sentiunt dissolui ꝛ esse cũ xpo cõcupiscũt. Beati qui ad celestem dedicationem et ad cenã agni vocati sunt: et ita se student ꝓparare. vt cum electis digni sint intrare. Vox vera. Nemo põt hic gaudere cũ seculo: et postea regnare cũ xpo. Amena prata: stultos ducunt ad hospicia prava. Et qui modo delicias et honores semp querũt: post breue gaudiũ inueniẽt eternũ ignem ꝛ luctũ. Heu miseri et insensati amatores seculi: qui festa christi ꝛ sctorũ honores in cõuiuia ciborum et ludos cõuertitis: vbi manebitis? Ve vobis qui ieiuz deseritis et mũdũ requiritis sanctos negligitis et vagos ac lubricos vob associatis: angelos offenditis: ꝛ demones letificatis. Ve qui simplices deridetis ꝛ fallaces commendatis: rosas virtutũ cõculcatis et spinas peccatoꝝ colligitis: ꝓsentia bona aspicitis ꝛ futura mala nõ ꝓuidetis nec timetis. Cur stulti vosipsos decipitis: ꝛ ad rectam viam nõ reditis? Timete deũ nequãdo irascat dñs: ꝛ pereatis cito ỏ terra cũ impijs et recipiatis infernũ ꝓ delitijs quas amastis Dignus est eñ operarius mercede sua: siue bonũ siue malũ fecerit in hac vita. Habet etiam felix et sancta mater ecclesia ꝓ magno solatio et decore domus dei multa sctoꝝ corpora in bona custodia: omni honore digna. Ad quoꝝ aspectũ multi fideles excitãt sepe ad amorẽ dei et fletum: desideranter petẽtes quotidiana suffragia: vt per eoꝝ sancta merita mereantur peruenire ad gaudia eterna. Que est eñ ecclesia vel capella tam paup ꝛ modica: que nõ habet vel ꝓcurat habere aliquas sacras reliquias ꝓ ornatu oratoriꝰ sui. ex deuotione erga aĩas sctoꝝ reghantiũ cũ christo in gloria? Ita sacra ossa sanctoꝝ humiliter venerari. xpm est honorare: in quibus habitauit spiritussctus. a quibus victus est mundus: ꝛ dyabolus per fidẽ xpi confusus. Sperãdũ igit indubitãter q̃ libẽter orabũt ꝓ nobis amicis suis ĩ terra degẽtibꝰ: quos viderint in oratione feruentes. ꝛ oculos crebro ad celos cum gemitu leuãtes: ꝛ oĩa ꝓpter xpm ex animo relinquentes. Iuuat etiã non modicũ infirmos animos et leticiã cordis: si in festis melioribus vestibus et cappis sacerdotes et ministri induant ꝓ diuino officio decentius celebrando: si floribus et frondibꝰ altaria et loca sacrata adornãtur: quatenus per extrema signa torpentiũ corda ad meditãdum celestia bona citius accẽdant. Fiebil

Nihil tñ in his cerimonijs cultibus ⁊ ornatibus inaniter ꝓ hūane laude ⁊ ꝓpria cōplacentia fieri debet: ne deus q̄ corda humilium respicit vanis clamorib⁹ ⁊ vagis moribꝰ offendat: ne festum tēporale in vicīū anime ex aliqua leuitate aut curiositate cōuertat. Nō enim est speciosa laus in ore superbientis; nec placēt deo labia sonora, vana gloria fedata: vel discordi voce plata. Dicat ergo grates deo ois deuotus orator: iubilet dño laudes ois ardens amator: cātent ⁊ laudēt deū oēs anie sctōꝝ cū angelis in celo: cantēt ⁊ laudēt deū oēs ecclesie terraꝝ cū fidelibꝰ in hoc mūdo dicētes. Te decet laus ⁊ honor dñe: ꝓ tua maxima dignitate in secula seculoꝝ. Amen.

Explicit sermo decimus. Incipit vndecimus. De quatuor cōditōibus ad edificationem et decorem domus dei pertinentibus.

Domū tuam dñe decet sctitudo: in longitudine dierū. Dilecti fratres sitis circūspecti ⁊ custoditi in oñi loco et tpe: maxime aūt in ecclesia in choro ⁊ in diuino officio: vbi a multis potestis cōsiderari. Vos estis templū dei. vos estis domus dei: vos elegit deꝰ in hereditatē sibi q̄bus ꝓmisit dare regnū dei. Notate ergo cōditiones quatuor ad decorē domꝰ dei ptinētes: ⁊ ad sctitatē vere religionis pducētes. Oñis bona domꝰ debet habere fundamētū firmū: parietes rectos: fenestras claras: ⁊ tectū integrū. Primo debet domus aie nře habere fundamētū ꝓfunde hūilitatis: ne totū edificiū cadat ab alto elationis in barathꝝ eterne dānatōis. Idcirco multi ceciderūt de statu religionis in varias tentatiōes diaboli et vicia carnis: q̄ nō habuerūt nec steterūt sup firmū fundamētū vere humilitatis: q̄ hominē custodit ab innūeris diaboli insidijs ⁊ casibus. Felix ania q̄ honorē tēporalē nō appetit: ꝙ cōmodū ꝓ posse vitat: et despectū ꝓ maximo lucro reputat. Dixit quidā deuotus. Qui me laudāt sepe decipiūt: et qui me vituperāt: bonū mihi sepe faciūt. Tū dauid sctūs orat. Nō mihi veiat pes superbie. Quare: Ibi enī ceciderunt q̄ operant iniqtatē: expulsi sunt. nec potuerūt stare. Et q̄re non potuerunt stare? Quia superbi fuerūt: ⁊ deo gratias nō egerunt. Deus enī superbis resistit: humilibus aūt dat gratiā. Nemo quippe secure et iuste laudat nisi verus hūilis cui sordescit mūdus ⁊ omnis gloria eius. Qui ergo vult bene ⁊ firmiter stare fundamētū humilitatis teneat: ab humilitate nō recedat: quātūcūq̄ laudatus fuerit ⁊ honoratus. Laueatis fratres ne totuz p̄emiū laboris vestri pdatis ꝓ superbiā ⁊ vanā hoim laudē: ne cum dyabolo cadatis in dānationē ⁊ ignē eternū. Transit cito tāq̄ fumus omnis delectatio carnis. omnis honor ⁊ gloria tēporalis: ꝙ nō cito trā sibit pena infernalis: imo in eternum durabit ignis ille sulphureus impijs ꝓparat⁹. Secundo debet domus anie nostre habere quatuor parietes rectos ⁊ firmos sursuz erectos et cōiugatos: nō de curuis lignis ⁊ asseribus ruptis: ꝙ de lapidibus ꝑciosis artificiose quadratis ⁊ bene politis. Hi sunt quatuor sancta euāgelia de incarnatiōe xp̄i veraciter cōscripta: toti mundo ad recte credendū ⁊ iuste ac pie viuendū salubriter destinata. Isti parietes sūt sicut muri fortissimi: ⁊ sicut turres hierusalem cum ꝓpugnaculis suis: qui cadere nō possunt nec in eternū perire: q̄ veritas domini ab eterno ⁊ vsq̄ in eternū permanebit. Quantūlibet ergo seuiat mūdus cōtra fideles humiles ⁊ deuotos: aut tēptet dyabolus aut psequat tyrānus aut rapiat auarus. nō tamē cōturbabit iustus in dño confidēs. Et si maledicat malignus. irrideat paganus. deludat iudeus: arguat astutꝰ reprobet philosophus: dubitet incredulus. erret hereticꝰ latret blasphemus. clamet obcessus: terreat gladijs iratus. mordeat dētibus insanus: ꝙ tamē p̄eualebit cōtra mendaces hoīes veridicus xp̄s: ⁊ vincet cū eo fidelis xp̄ianus veris, ꝙbis eius ꝓfortatus. Nolite inquit timere pusillus grex. Ego dabo vobis os ⁊ sapientiā: cui nō potuerūt resistere ⁊ cōtradicere oēs aduersarij vestri. Nam facilius est celū et terrā p̄eterire: q̄ de lege vnū apicē cadere. Qui ergo sequit xp̄m et recte credit ac bene viuit. sicut euāgelia docēt ⁊ scti doctores plane exponunt habet quatuor parietes rectos ⁊ firmos diuina charitate cōnexos: qui templū anie sue valde muniunt: ⁊ oēs dubitationes ex animo repellunt. Sic enī sūt in homine fideli ⁊ deuota anima sancti euāgelij verba diuinitus inspirata: sicut aurea scuta cōtra ignita diaboli tēptamenta et carnis blandimēta: sicut p̄ciosi lapides in pectore aaron sacerdotis ꝓtra mūdi errores: sicut cādide margarithe in corona virginis cōtra cogitationes iniquas: sicut lampades ardētes in medio ecclesie ante dominū celi ⁊ terre clarissime lucētes et sicut columne ereę argento decorate totū edificium templi sustentantes

Felix ania cui placet et sapit omne verbũ quod de ore dei ꝓcedit. ⁊ quicq̃d in euãgelio xp̃i audit et legit. Quãto em̃ sepius q̃s euãgelica verba audierit ⁊ legerit: atq; attẽtius cogitauerit et ruminauerit: tãto in virtutib⁹ plus ꝓficiet: ⁊ domus anie sue firmius stabit pulchriusq; fulgebit. Multũ q̃ in fine gaudebit q̃ iesum intime diligit ⁊ specialẽ gratiã ab eo ob ei⁹ memoriã obtinebit. Ipse em̃ ait ad dilectos discipulos suos: in mũdo exultãtes. Manete in dilectõe mea. Qui manet in me ⁊ ego in eo: hic fert fructũ multũ. Si vultis ferre fructũ multũ ⁊ augere meritũ laboꝝ vestroꝝ: tũc eatis ꝑ artam viam relinquẽdo ꝓpriã volũtatẽ vr̃am ꝓpter obediẽtiã: q̃ ducit recto itinere in vitã eternã. Si vultis etiã scire summã oĩm libroꝝ tunc studeatis sequi xp̃m ꝑ crucẽ ⁊ cõtẽptũ oĩm mũdanoꝝ: ⁊ inuenietis requiẽ aĩabus vestris: ⁊ aperiet̃ vobis regnũ celoꝝ. Purgetis ꝓinde agrum cordis vestri a tribulis ⁊ spinis vicioꝝ: ⁊ recipietis gr̃az xp̃i ⁊ amicitiã oĩm sctõꝝ angeloꝝ Orient̃ em̃ ꝓfecto vobis laborãtibus in vinea dñi multe in ania virtutũ species: scz pro lappa supbie nardus hũilitatis: ꝑ vrtica libidinis liliũ castitatis: ꝑ absinthio iracũdie ficus mãsuetudinis: ꝑ spina inuidie rosa charitatis: ꝑ aribulo tristicie botrus spiritualis leticie: pro zizania discordie balsamũ suauis concordie: pro iunipero lesionis oliua fraterne cõpassionis: ꝑ fabula dissolutõnis: mirra deuote meditatõis. Tercio debet domus anie nr̃e habere septẽ fenestras claras ad recipiendũ lumẽ celi deo semꝑ apertas: ꝫ ꝯtra dyaboli tonitrua ⁊ fulmina clausas. Iste fenestre sunt septẽ dona spũssctĩ: q̃ illuminant animã ꝑ v̄itatis cognitionẽ: ⁊ accẽdunt int⁹ per amoris feruorẽ. His donis acceptis ⁊ accensis fugant̃ tenebre pctõꝝ. ⁊ delectatõnes sensuũ exterioꝝ: q̃ excecãt oculos stultoꝝ respicientiũ vanitates mũdanoꝝ: q̃ negligunt heu gloriã beatoꝝ in regno celoꝝ. Cauendũ ergo valde ne fenestre anie nr̃e obscurent̃ fumo iracũdie. aut nebula tristicie: aut puluere vane glorie. aut turpi imagine: aut longa cõfabulatiõe. Vitandũ ꝑcipue ne fenestre nr̃e illuminate spiritu sapientie et intellectus in scripturis rũpant̃ duris verbis: aut luto male suspitiõis inquinent̃: aut tẽporalib⁹ curis nimis implicent̃: ⁊ sic a superni luminis claritate distrahant: et celesti consolatione sepe priuent̃ Caute igit̃ omnino custodiẽde sunt fenestre domns nostre in omni loco ⁊ tẽpore ob fragilitatẽ humane vite: que de facili declinat a deuotionis feruore ad terrenas occupationes ꝑ recreatione aut sub specie vtilitatis aliene. Sed vallit deo sepe vacantẽ angelus sathane: sub specie recreationis externe. Ideoq; deuotis precibus amplius est insistẽdum: ⁊ sacris meditatõibus fenestre domus nostre fortius sunt muniẽde: ne dyabolus locum intrandi habeat ꝑ euagationẽ mẽtis: et hoc maxime in tẽpore orõnis et studio sacre lectiõis. Venit em̃ sathanas occulte ꝑ ostiũ visus vel auditus cũ fantasijs externis querens rapere spalmũ vel verbũ ex ore legẽtis: aut suadens exire chorum ex tedio mentis. Quapropter magnoꝑe satagendũ ⁊ ad interiora tempestiue reuertendũ: quatenus xp̃o veniẽte et ostium pulsante statim sibi aperiatur: et lux gratie eius dulciter influat: et totã domũ mẽtis illuminet purificet et sanctificet et ab oĩbus irruentibus vicijs cautius custodiat et defendat. O benignissime dñe iesu christe miscõia mea et refugiũ meũ in oĩni tribulatione et angustia mea: o vtinã digneris quãdoq; cum celesti lumine comitãtibus angelis in domũ anime mee intrare: ⁊ cũ aureo thuribulo aromatibus pleno omnia interiora mea thurificare. ⁊ cor meum in tẽplũ sanctispiritus cõsecrare: cruce sctã signare. oleo gratie inungere: aureã vrnam cũ manna ibi reponere. ⁊ librũ legis tue lateri meo fixe applicare vt in eo studeã celestia ac diuina mãdata tua die ac nocte. q̃diu dego exul ĩ terra

Debet etiã domus aĩe nostre habere quatuor fortes trabes: ne elationis vento parietes moueant̃: aut maledicttõis iaculo aliq̃s percussus a veritate euãgelij ⁊ sanctitate humilis vite recedat. Omnia em̃ sine humilitate ⁊ firma custodia: periculis patent ⁊ ruinis Teneat ergo ania fidelis trabẽ iusticie. nulli inferẽdo ĩiuriã: teneat trabem fortitudinis pie sustinẽdo alioꝝ malitiã teneat trabẽ temperãtie refrenãdo carnis petulantiã: teneat trabem prudẽtie cauendo erroris fallatiam. Fili a iuuẽtute accipe doctrinã: disce a sapiẽ sapientiã vt sis prudens: est em̃ ignorantia mater erroris. Noli etiam esse negligens: q̃ negligentia est ꝑdicio multi boni operis ⁊ tẽporis. Quis facile recuperabit tẽpus amissum? Una hora silentij cũ deo expensa plus letificabit conscientiã: q̃ tres hore vanis fabulis ꝯsumpte. Sitis ergo charissimi diligẽtes in opere: custoditi in ore. simplices in malo: prudentes in bono: deuoti deo. benigni

Biblioteka Uniwersytecka Poznań

proximo, alieni mūdo, ꝑpinq celo Quarto debet domus anīe nōstre habere tectū solidū ⁊ integrū cōtra pluuiā ⁊ ventū: ne opus bene inceptū pereat añ finē cōpletū: ⁊ incurrat scādalū qui reliquit ex incutia tegere domum bene fundatū. Dicit ſpōſus in cāticis. Tigna domorū nostrarū cedrina: laquearia cipressina. Ex duobus lignis fiūt tigna: q̄ in vertice domus sunt iuncta ⁊ inferius diuisa: ꝑ clauis parietibus affixa Habeat ergo anīa constantiā in ꝓncipio cōuersionis sue ad ꝓficiendum in virtutibus: teneat etiā pseuerantiam boni operis vsq; ad exitum vite de ergastulo corꝑis: vt consequat ꝑ breui labore certaminis premiū eterne beatitudinis. Cū istis duobus lignis cōstantie ⁊ pseuerātie cōstruit̄ et perficit̄ tectū anīe fidelis: que facta est ad imaginē sancte trinitatis Multi feruēter incipiunt ꝑ paulatim tepescūt: ad exteriora se vertunt: et negligunt ꝓficere qō incepe-runt. Hoꝛ domus sanū tectū nō habet: ideo cogitatiōes male sepe intrant q̄ cōsciētiā maculant: ⁊ deuotionis gr̄am perdunt. Tandē vento tentatōis duriter flante. aut cadunt a bono ꝓpōsito: aut cogitant recedere a locō suo instigante diabolo. Isti ergo nisi cōsilio prelatoꝛ acquiescunt: diu cum bonis pseuerare nō possunt. Moli homo fragilis a statu religionis ⁊ a sctā cōgregatōe recedere: ꝑ sustine te ꝑ modicū tēpus: ꝓpter spem eterne retributōis in celestibus gaudijs. Sta in bono ꝓpōsito firmiter. acquiesce ꝓsilio humiliter: certa quotidie viriliter. laboza diligēter: oza frequēter. sustine patiēter. indulge liberter: expecta lōganimiter. spera ꝓfidēter. pseuera cōstanter ⁊ coꝛonaberis a deo coꝛona glorie indubitāter. Qui em̄ pseuerauerit vsq; in finem: hic saluus erit. Utile est etiā domum nostrā tegere lapidibus petrinis: ne ventus elationis inflet: aut ymber carnal̄ delectatiōnis cōsciētiā maculet. Tegule petrine sunt exēpla et verba xp̄i: q̄ nos docēt dyabolo resistere: ⁊ ꝓtra prauas suggestiōes bonas meditationes assumere: et die ac nocte in oꝛone vigilare. Felix anīa que vitam suā ad bonum pseuerātie finē ꝓducere merēt: vt post multos laboꝛes coꝛpis ⁊ doloꝛes coꝛdis possit dicere in fine quod xp̄us dixit in cruce: cōsummatum est. Hijs paucis ad laudem dei ō domo ⁊ templo anīme dictis: multe grātiaꝛ ationes deo referende sunt: etiam ꝓ nimio ꝫbo ⁊ cogitatu bono desup inspirato. Debet ergo oīs sacer locus a nobis in reuerētia semp̄ haberi ꝓpter mlta beneficia que ibidē oratibus solent deuotis prestari. Ibi namq; peccatoꝛ penitens et oꝛans accipit veniam: iustus gratias agens merēt gratiā. Ibi pauper gemēs et oꝛans accipit elemosinā. diues cōpatiens et tribuēs merēt dei misericoꝛdiā Ibi sacerdos celebꝛans offert deo sacrificiū omni sacrificio dignius: ꝑ se et alijs multis oꝛans et genua flectens: ibi missam audiens sepe compungit̄ vsq; ad lacrimas intime dolens. Ibi deuotus oꝛatoꝛ infra missam cogitat sacrā christi passionē: ibi peregrinus viatoꝛ ambulaturus per terram et aquā accipit benedictionē: ⁊ boni itineris ducē ihesuꝛ xp̄m amicū fidelē Ibi minister sacerdotis suplet angeloꝛ locū per obsequiū maxime deo gratum: ibi cōmunicans recipit sanctissimū coꝛpus dominicū angeloꝛ cibuꝫ omni dono dignissimū. Ibi iturus ad laborē per diem accipit a deo cōfoꝛtationē: tristis cōsolationē. timidus fiduciā: cōpunctus deuotionem. Ibi tēptatus inuenit remediū: anxiatus consiliū defectuosus auxiliū. Ibi san⁹ accipit leticiā infirmus medicinā: moꝛitur⁹ ab hoste in via tutelaꝫ. defunctis a penis liberationem. per missarū celebrationē. Bonū est ergo domū dei intrare. ecclesiam visitare. missam audire cimiteriū circuire. ꝑ moꝛtuis oꝛare: sacra loca ⁊ altaria adoꝛnare: reliquias sanctoꝛ ꝓseruare. imagines sanctoꝛ honoꝛare: sup oīes sanctos ⁊ sanctas sacramentū christi suppliciter adoꝛare: alta nō discutere: difficilia nolle penetrare. secreta humiliter venerari. ꝓfunda deo cōmittere. Nam vitas neminē fallit: oīpotēs deus omnia potest. Qui vult bene stare ⁊ deo placere: debet de oībus malis preteritis multū dolere: etiā de bonis neglectis et peccatis cōfessis. Salus anime sepe gemere. sepe oꝛare: sepe cōfiteri. sepe cōmunicare. Deuotionis signa sepe bona ꝓponere: sepe bona cogitare: scribere legere. hymn⁹ ⁊ psalmos ruminare: nunq; ociari. friuola vitare: fructuosa operari: coꝛde deum amare et oꝛe deuote laudare. Fratres modo est tēpus gratie modo debemus querere petere et pulsare: et omni conatu ad recipiendam dei gratiam nos aptare. Modo possumus oīm die et in omni loco eternū regnū ꝓmereri et eternas euadere penas: si per dei gratiā veram agimus penitentiā. Mondū clausa est porta celi: ianua patēt: qui parati sunt intrēt. Qui nō sunt parati adhuc melius se studeant preparare. et vitam ꝑfectius emendare: vt xp̄o

venientez vocante digni sint cum iustis letã ter intrare. O fidelis z humilis anima consi dera q̃ magna est misericordia dei sup te in omni vita tua: quia non statim se vindicat: ꝫ diu expectat et ad se pie reuocat. O felix mater ecclesia vere apud te est deus absc̃ditus thezaurus infinitus, copiosa redẽptio: et salus eterna. Oculus humanus non vidit nec videre potest: nec intellectus alicꝫs capit. nec ratio fragilis penetrat: qualit deus in sacramento vere totus sit: mãducat et tamẽ integer semp manet. O q̃ magna mirabilia agit deus in sacramẽto: cui nihil impossibili est facere quodcũq̃ voluerit in celo et in terra: p sancti nominis sui gloria et eterna memoria O salutaris hostia que celi pãdis ostium: q̃ mirabilia dicunt de te. q̃ ieffabilia sunt oia que latent in te: q̃ piez veraciter credunt de te. z inuisibiliter operãtur per te. Hec nobis proponunt fideliter credenda reuerenter celebranda: desiderãter sumenda. suauiter gustanda: incessanter recolenda. ardenter amplectenda: z quotidie p omniũ salute gratissime deo patri offerẽda. Nam quotiẽs missa celebrat z hostia verbo dei cõsecrat: totiens deus noster ad hoies venit: pro hominibus de celo descẽdit: cum hoibus manere desiderat. quos creauit z redemit: ac ineternũ beatificare intẽdit. sicut pmisit dicens. Ecce ego vobiscũ sum oibus diebus: vsq̃ ad cõsumationem seculi. O solatiosum verbũ. o pium et fidele testimoniũ: o magnũ z indubitabile diuinũq̃ pmissum: deum habere secum in sacramento presentem: quem angeli habent et adorant in celo regnantem. Quando ergo sacra hostia in altari sacerdotis manibus leuatur. et hoibus adoranda ostenditur: tunc christus pro nobis passus et crucifixus sub mystico velamine presentatur: vere adorat. deuote inuocat. digne honorat. Quicunq̃ igitur voluerit templũ dei intrare z orare: aut legere aut cantare aut missam audire vel celebrare: debet prius se ꝑparare. z cum pia intentiõe ita se disponere ac cogitare: quasi ad summũ pontificem z imperatorẽ esset iturus in necessaria causa aliq̃d petiturus pro se et amicis. Juuat eñ orantẽ et psallentẽ in omni loco et tẽpore: cogitare deũ quasi presentẽ et se cũ sanctis angelis serioſe claris oculis respicientẽ. Quale aũt quisq̃ ante orationem se disposuerit: talem se postmodũ in oratiõe frequẽter inueniet. vagus vage orat: leuis leuiter cantat. Attende homo fragilis reuerẽtiam dei: z cũ sctõ dauid ingredere in locum tabernaculi ammirabilis in timore sãcto: nõ ꝓsumas de te ipso: ꝫ cum publicano pete misericordiã et veniã in presenti exilio: vt in futuro merearis cũ lazaro habere eternã requiem et gl̃iam in celo. Quã nobis oibus ꝓsta/re dignet ihesus xp̃s dei filiꝰ ex maria virgine natus: p nobis crucifixꝰ et imolatꝰ. q̃ cũ pre z spiritusancto viuit et regnat deus: p oia secula seculorum. Amen.

Expliciũt ſmones fratris thome kempis presbyteri canonici regularis ad nouicios regulares.

Incipiunt tituli sermonum sequentium.

De abnegatione suipsius z cõtẽptu ꝓsolationum terrenarum. Sermo primus.
De meroze et consolatione anie in deo. Sermo secũdus.
De duplici compunctione anime pro celesti patria. Sermo tercius.
De laudibus preciose margarithe castitatis. Sermo q̃rtus.
De custodia castitatis. Sermo quintus
Contra carnalia tẽtamẽta Sermo sextus
De bono solitudinis exemplo christi et sanctorum patrum. Sermo septimus
De bono silẽtij z fructu eiꝰ Sermo octauus
De solitudine cordis qua supra se leuat anima. Sermo nonus

Expliciunt tituli.

De abnegatione suipsius et cõtemptu cõsolationum terrenarum.
Sermo primus

Vi nõ renunciauerit omnibus que possidet: nõ potest meus esse discipulus. Istis verbis dominus ihesus videtur illos arguere: qui perfectionẽ quã inchoant vsq̃ ad consummationem non sequuntur. Initium enim dum quidam arripiunt relinquendo exteriora que possident: ad hoc quod perfectius est scilicet seipsos relinquẽdo. voluntates proprias frangendo

non assurgunt. Et ideo multotiens ad prio-
rem statum reuertunt. Quia ex quo partim
aliquibus renūciāt neq; iuxta sniam dñi cū-
cta terrena pfecte deserūt: adhuc laqueos q̄-
bus capiant ⁊ relabantur in se retinēt. Sed
oīs verus xp̄i discipulus tam se q̄ sua ꝓpter
eius amorē cōtemnat: nihil de terrenis tene-
re velit. ne impediat in itinere q̄ tendit. Di-
scat seip̄m ꝑ ardorem virtutū ⁊ gratiā sancti
spūs vincere qui ātea potuit eius inspiratio
ne mūdana cōtemnere. Beata mens que oī
bus renunciare nitit: q̄ in vmbra huius vite
florere vident. Hec pfecta est renunciatio: se
ip̄m ex corde relinq̄re: nulliusq; creature so-
laciū querere: q; duz tpale aliquid inordina
te appetit vera abdicatio nō habetur. Et qñ
ad cōtemptū p̄sentiū xp̄i seruus nō nitit: pa
rum de diuina cōsolatiōe ꝑcipe meret. Qui
em̄ foris sequit qd appetit: in dei amore et in
sctō ꝓposito refrigescit. Sed pensari sepius
⁊ meditari talis debet q̄ cito perit quicquid
caꝝ ⁊ magnū estimat: tā de hoībus q̄ etiam
de vniuersis mūdi creaturis: hoc corde ꝑtra
ctet q; in vno statu non manent: sed mutant
oīa ⁊ deficiūt. Ergo ibi solacium querat: vbi
solius vitatis ⁊ eternitatis plenitudo ē. Et ex
indeficiente fonte ad refrigerandū seu cōso-
landū animā suam haustū aque viue petat:
q; nobilior est guttula vna diuine dulcedis
q̄ puteus plenus voluptatib⁹ terrenis. Fal
lit oīno q̄cūq; in hoc tpe solaciari amat: pe-
rit ab eo veri gaudij solamē q̄sq; mūdi hui⁹
sequit fallacem amorē. Q̄ felix ⁊ sctā ani
ma que solius dei pascit amore: ⁊ sanctarum
virtutū trahit odore: cuius tantū ꝓpositu
est vt visibilia cōtemnēdo inuisibilibus ⁊ di
uinis saginet. Talis multū sapiēs esse liqui-
do demonstrat: q; ꝓ modicis immēsa: ꝓ trā
sitorijs ꝑpetua: ꝓ vilibus p̄ciosa: ꝓ deformi
bus pulcra: ꝓ miseris iocunda: ꝓ amaris su
auia: et qd sublimius est et verius ꝓ nihilo
vniuersa mercat. Ista em̄ iam in terris cele-
stem sponsum querit: cuius amore p̄sentia fa
stidit: futura diligit. ⁊ aduentum eius p̄stola
tur: vt audire ab eo mortis tēpe possit. Ecce
ponsus venit: exite obuiam ei. Hec celibem
agit vitam: et angelorū sequit formam. atq;
xp̄o soli exhibere se curat illibatam. Vult er
go interim cunctis carere solacijs: vt ab eo
mereat cōsolari plenius. Et deflet omne qd
mētez de terrenis afficit desiderijs: alioquin
illius non posset munda p̄ntari aspectibus.

Vnde etiam tanto rigore se cōstringit intus
vt quicquid de cetero extrinsecus se applica-
uerit indignādo potius q̄ ꝓbando expellat.
Nec mirū. Timet em̄ ne angustia illi fiet vni
us amor quem diligit. Optat soli adherere:
quem cum multis pfecte casteq; nequit dili-
gere. Hinc est q̄ vna ex his loquit. Illi soli
seruo fidem: ipsi me tota deuotione cōmitto
Habet tñ in exilio p̄sentis vite solacium: sed
nō gaudiū plenum. Suscepit sponsi arram:
ꝫ nō ipsum. Legit epl̄am de nuptijs scriptā
sed nondum venit hora eius. Et cum vene-
rit tunc introducet: nec mora erit. Vestes et
ornamēta ꝑ legatos accepit: sed tunc dupli-
cibus vestiet. Solacium nanq; eius memo
ria xp̄i est: et amplius illi solaciū fit: q; diu h̄
nō erit: q; statim ipse veniet: ostiumq; pulsa
bit ⁊ dicet. Surge ⁊ veni. Sed q̄d ipsa? Nō
ne ad hanc vocē euigilabit? Surgat itaq; ꝓ
spiciat ꝑ fenestrā. si ipse est quē diligit: ⁊ cuz
iterum atq; iterū pulsauerit sine mora aperi
at: et illi dicat. Ecce ego: q̄a vocasti me. Si
me queris: p̄sto sum dñe. Educ de custodia
aīam meam ad confitendū nomini tuo. Nō
me ꝑmittas dñe diutius separari a te: sed in
bonitate tua suscipe me. Et quantū letabit
si tale aliquid a dño audire mereat. Seque-
re me: tp̄us est vt pariter epulemur. Eamus
iam nō ad vineam excolendā: sed ad vinum
obtimū bibendū. Eamus nō iterum in iude
am: sed in patriam meā. Ascendamus ad di
em festum hūc: q; magnus iste dies festus an
gelorum ⁊ hominum. Sed quid de te o ani-
ma mea in corpore peregrinante: et iam diu
expectante ⁊ quotidie in oratione tua dicen
te: adueniat regnum tuum? Quando vide-
bo? Putes de me recogitet? Putes obliui-
scetur misereri deus? Quando apparebit ⁊
quando veniet? Sed forte in cubiculo est et
dormit Nūquid tu dormies: ⁊ cor tuū nō eui
gilabit? Clamabis igitur si dignetur audire
⁊ pulsabis cordis voce dicens. Exurge qua
re obdormis domine: exurge et ne repellas
in finē. Sed fortassis secretiori adhuc cōsi-
lio et saniori iudicio dominus differt: quod
tu o anima magis impetu q̄ discretione fa-
cis. Pausabis igitur parum sed sub vmbra
eius: nec in estibus mundi quiesces. Meli-
us tibi mori est: q̄ mundo viuere. Felicius
tibi lugere: q̄ de his que non sunt et viden-
tur gaudere. In domino consolabitur ani-
ma mea: audiant mansueti et letentur. Q̄-

diu eñ ſancta aīa viuit in coꝛpoꝛe pegrinari ſe a dño dolet: ſed qꝛ voluntas eius eſt, pere grinationē patienter ſuſtinet. Ut interim tñ alium dilectum non querat vel eligat illius amoꝛe certare foꝛtiter neceſſe habet: qꝛ multi aduerſarij multi ad decipiendum parati. Et ideo diſtricte caſtigare debet: quicquid foꝛis ſe fūxerit amabile. Nec alicui quātumlibet blandienti credat: ne dilecti amicicīā fraude capta ꝑdat. Quia dum ſponſus abeſt luge/re magis eius abſentiā decet ⁊ viduitatis tē pus cognoſcere: donec veniat ⁊ eam ad ſe in eterna tabernacula ꝑducat. Ibi eñ requie/ſcunt ſanctoꝛū aīe nō in vmbꝛa ſed in pñtia: ⁊ ſereniſſimā iugiter ſpeculanť faciē dei pꝛis quē cum filio eius vnigenito dilexerūt in ter ris: ⁊ ſecuti ſunt relictis oībus.

Explicit ſermo pꝛimus. Incipit ſecūdus De meroꝛe ⁊ cōſolatione aīe in deo.

Olet aīa deuota que xp̄m diligit de eius abſentia dolere: et de ipſi⁹ ſpūali viſitatione plurimū conſo/lari. Hoc tñ magne dilectiōis xp̄i ſignum eſt nō ipſius meritum: quotienſcun/qꝫ ab illo conſolať. Bonū ergo ei eſt ſi ſe di/gnam nō putet ſed exiguam ⁊ inſufficientez ad donū gr̄e eius pcipienduz. Que eſt enim aīa que tantis beneficijs rñdere valeat: etiā ſi iugiter gr̄as rependať. Certum eſt ꝙ nul/la inueniet: dato ꝙ oīm eſſet repleta ſctōruz meritis. Soli nāqꝫ deo cōuenit rōnibus ſan ctis: honoꝛ virtus ⁊ gloꝛia. Anime autē dili/genti deū magnū eſt. ſi ꝑ ſuo modulo lauda re vel exiguum poſſit: ⁊ in ſanctis eius mira/bilem eum ꝓdicare. Aut ſi id agere non ſuffi cit: ſatis imparē laudibus dei ⁊ ſentiens: ſal tem non amittat ꝓpꝛiam deflere miſeriā. Et iſtud foꝛtaſſis multo vtilius ꝓderit. ꝙ nō tā altioꝛa ſape. qꝫ minoꝛa queqꝫ bñficia amare videať. Congruus oꝛdo aſcēdendi ad deuz eſt ab inferioꝛibus ſtudijs ad potioꝛa tende/re: ⁊ rurſus ad pꝛiſtinā infirmitatē humiliter ſe reflectere. Ibi igiť maneat diutius: vbi tu tioꝛ ꝓbatur eſſe locus. Qꝺ ſi aſcēdere ipſaz delectat: cum omni humilitate ⁊ timoꝛe pfici at. In deſcenſu ſuo nō tamen penitus deijci atur: qm̄ humilibus ſedes regni celeſtis p/o mittiť: ſed libentiſſime ibidez cōmoꝛeť. Et ſi natura hoꝛret ⁊ inferioꝛ videri non vult car nalis hō: pondere futuri iudicij terreať. vbi oēs elati cōfundēť. Beata nimiū aīa q̄ locū in hoc tpe eligit nouiſſimū: ⁊ ſeſe deflet ꝑ mo menta ſingula: qm̄ magna eius miſeria exi/ſtit. Multā dolendi materiā habet: quā nec pfecte valet cognoſcere: niſi ſe a terrenis cō/ſolationibus exuat: ad eterna bona fide nō ficta tranſeat. Eteni ex ꝓpꝛia fragilitate qua tātū ad hec yma ꝑmiť fideliter aīa depēdit qꝛ ſine xp̄i gr̄a neqꝫ ſtare ſed neqꝫ ſe eleuare ad celeſtia pōt. Ideoqꝫ indiget vt a xp̄o ie/ſu ꝑ viſitationē ſpūalem ⁊ cōſolationē inter nā ſuſtēteť frequētius: ne abſoꝛbeať aliqua delectatōe tpalīū: aut fallaci ſuggeſtione dy aboli auertať a ſācto ꝓpoſito. Multiplices ſunt eñ inſidie ⁊ immiſſiones diabolice: que caueri abſqꝫ ſpeciali etiā gr̄e luce nō poſſunt. Diuerſe tentatōes ⁊ inopinabiles tribulatio nes occurrūt plerūqꝫ hominibus ſctis: ꝙ beni gnus dñs cūcta facit ꝓdeſſe bonis. ſup q̄ be nedictū ſit nomen ſctm̄ eius. Debet aūt deo deuota aīa inter laboꝛes quibus in hoc pere grinatōis loca affligiť de futura ſctoꝝ medi tari requie: ne ſub onere deficiat: cui⁹ ſepe triſtāti luctus ſolet eſſe ſolamen. Videś nā/qꝫ ineuitabilē miſeriā: q̄d mirū ſi doleat: cō ſiderans q̄z grande exiliū: quō leta erit: ſē tiens abeſſe ſepius quem intime diligit: no/tū eſt amātiſſimus quale incōmodū patiať. Verū qui nō amāt iſta neſciunt. nec q̄ dolo/re aīa ſctā ꝓcutiť: q̄ venditis oībus terrenis ad querēdū inuiſibilē ſpōſū ſe ꝓtulit. Talis eñ xp̄m ꝑ oībus cōſolationibus qui ſpōſus eſt ⁊ amicus dulciſſimus: ſui pectoꝛis deſide rat habere ſolaciū. Qplures terrenā et va/nam dilectionē habētes grauiter ferunt dila tionē aut ablationem alicuius rei coꝛruptibi lis: quā ſibi vtilē eſtimāt. gaudentqꝫ de pꝛo/uētu illius: ⁊ q̄tidiano aſpectu cōſolanť. Si ſic agiť in inſipiētiū coꝛdibus: foꝛtius flagra re debet aīa deuota in amoꝛe ſummi cōdito/ris. Cum ergo ꝑ gratiā xp̄i viſitať: moꝛ no/ua leticia i ea naſcit. ac etnoū ſepe erigiť ex ultat q̄z i deſiderio coꝛdis ſui: oīmqꝫ affectu virtū internarū ad hanc guſtandā vertitur dulcedinē. Et vt craſſius ꝑ verbū internum reficiať: in q̄ tanta dulcedo exuberat: aperit os ſuū ⁊ attrahit ſpm̄: dicēs. Qbonus iſra/el deus: his qui recto ſunt coꝛde. Deus me⁹ deus meus: dulcedo nō fallax: dulcedo ſola reficiēs: virtus ⁊ deco/r aīe mee. ꝙ bñ mihi in hoc viſitatiōis tpe. Non meis meritis: non meis votis. ſed tue bonitati aſſcribo hāc ho ram dñe: qui es verus ⁊ vnicus oīm merētū ⁊ te diligentiū cōſolatoꝛ animarū.

Explicit ſermo ſcōs. Incipit tercius. De duplici cōpunctōe aīe ꝑ celeſti patria

¶ Quis det vt veniat petitio mea: et quod expecto tribuat mihi deus. Magnū desiderium fidelis aie p̄ senti versiculo inuitur: que non terrenas res sed cōemptis illis cum cōcupiscentijs suis: eterna bona sibi largiri deposit. Illa eñ sunt que fidelis anima expectat p̄ quibus laborat: quotidie toleranda certamina. Cerunt̄ finiri laboriosam vitam citius optat: z venire beatam requiē quam expectat cordialissimo affectu deprecat̄. Antecq̄ ad deum cōuersa esset z huius mūdi delectationes eam tenerent: nō ista que in celis promittebant̄ querere curabat: sed aut ignorās aut pupendens inuisibilia bona: satiari visibilibus et diu illis frui sumope intendebat. Hanc xo ad xp̄m cōuersa z p̄sentia nihilipē dit: z futura ardentius cōcupiscit. Sitī quo eq̄ desiderio ardebat illa ꝓphetalis anima: que dicebat. Unam petij a dño hanc requiram: vt inhabitem in domo dñi oibus diebꝰ vite mee. Duplicī aūt stimulo cōpungit̄ anima: vt tam instanter z ardenter querat trāsire ad patriam. Interdū quippe p̄sentiū malorum vrget̄ incōmodis. Videns nanq̄ taz in se q̄ in alijs multiplices tentatōes graues labores: diuersasq̄ occupatōes in q̄bus multi periclitant̄ z pauci illesi euadunt: prudenter sibi cōsulens z alijs cōpatiens q̄diu proposito sancto feruet: a miserijs istis liberari suppliciter desiderat. Timet eñ ne forte iterū ad secularia aut carnalia trahat̄: aut in alios errores morū vt leuitates animi inducat q̄ z si modo plenam voluntatē deo placēdi habet: non tñ securitatem sic p̄seuerandi accepit. Unde non immerito timida z infirmitatis sue cōscia: patriam supnam petit: et oibus votis tolli ex hac miserabili vita sanius sibi fore sentit: priusq̄ qō absit nouissima sua peiora prioribus fierent. Ubi eñ omni timore sublato cum voluntate perfecta securitas etiam pfecte stabit. Ex hoc ergo stimulo q̄si sinistro calcari equus sancti desiderij valenter instigat̄: quo anima cursu incepto ad patriam pgit celestem: q̄ in p̄senti nō habet manentem ciuitatem: sed nec requiem quidem.

Quādoq̄ xo deo deuota anima non tribulatione malorū z dolore afficit̄ ad exeundum de carcere suo sed nobiliori modo videlicet visionis diuine accensa: trahit̄ vehemēter ad supna. Fitq̄ ei nimis angusta p̄sens vita: quia adhuc copia sibi plenitudinis negat̄: que de fonte magis satiari appetit q̄ sobrijs haustis refocillari. Unde autez distat iste stimulus a priore. Nam dextro iaz calcari impulsus equus desiderij tanto expeditiꝰ ferr̄ ad anteriora: quāto amor plus valet q̄ dolor efficere. Hunc anime pulchre z dignius aptat̄: qō de patriarcha iacob scriptura cōmemorat. Quia inquit seruiebat iacob p̄ rachel septem annis: z videbant̄ ei dies pauci p̄ amoris magnitudine. Sic etiā omnis labor paruus videt̄ amanti deum z desideranti claritatem vultus eius inspicere: nec ieunia horret. nec labores diurnos pōderat: neq̄ elongari ab amicis z p̄rimis triste ducit: sed neq̄ aliquid estimari aut p̄mouri in h̄ mundo huiusmodi anima curat. Ideo omnia pupendens p̄sentia. z vnum sup omnia desiderans: eius amore frequētissime vulneratur: quia qō summe desiderat adhuc in dies z dies differt̄. Quocunq̄ tamen istorum modorū anima compungit̄ tanq̄ in excessu mētis posita p̄senti versiculo desiderium celestis beatitudinis complectit̄: ac sepius eundem reuoluendo enutrit deuotionem quam de supnis cōcepit dicēs. Quis det vt veniat petitio mea z qō expecto tribuat mihi deꝰ Ue ergo omnibus ambulantibus in desiderijs carnis: qui nec cōsideratōe miserie tēporalis oculos ad celestia leuant: nec magnitudine eterne felicitatis ad ea p̄cipienda vitaz suam disponūt. Sed nihil tibi z illis anima fidelis: sine eis agere qō volunt z implere oē qō delectat: sine dubio cōstat q̄ nō diu neq̄ impetuum durabit. Tu xo sicut nūc audisti z gauisa es in pollicitatōe patrie celestis: ita in eius ōso amore spes tua magis ac magis roboret̄. donec brauiū laboris tui merearis accipe. Insta diligēter p̄ virtutibus: passiones fortiter vince: charitatis et castitatis dona i custodia humilitatis sub clausura diuini timoris collige z recōde: ac cōtra spiritales nequicias arma oronis indue: z semp diuine bonitati plusq̄ ꝓprie industrie in cunctis confide.

Explicit sermo tercius. Incipit quartus. De laudibus p̄cioſe margarite castitatis.

¶ Quamur aliquid de laudibus castitatis: z ad decorē eius primo habitatorem illius cōsideremus. Spūs nanq̄ sctūs auctor est principalis innocētis vite: et consecrator totius castimonie. Qñ in maliuolā aiam nō introibit sapientia: z in corpore subdito peccatis spūs sancti nō p̄manebit gra. Absq̄ ei⁹ spe-

ciali munere castus nullus fuit: ⁊ nisi in illo
misericorditer ꝓtegente in hac gloria virgo
nemo ꝑmansit. Gloriosa siquidē cōtinentie
virtus: victoriosa castitatis palma: insignis
⁊ laudabilis flos virginū inuiolabilis Quā
ta sit virgini continentiūq; gloria: indicāt ip
sorum magna certamina ⁊ vincentiū ꝑseue-
rantiumq; paucitas facit eminentiaꝫ huius
virtutis lucere magis. Deposita omni spe ꝓ
pria. nihil de nostra industria. sed totum de
immensa dei confidamus misericordia: que
nunq̄ aberit dilectis suis in hac mortali vi/
ta. Nam supra nos est hec virtus: ⁊ confert
tm̄ diuinitus: neq; tamen ingratis aut elatis
sed humilibus ⁊ cōtritis corde: clamantibus
quotidie in orōne ⁊ dicentibus. Cor mundū
crea in me deus: ⁊ spm̄ rectum innoua in vi/
sceribus meis. Speremus igit̄ eius pietate
hanc nobis virtutē ab ipso tribui: quem con
stat sanctorum lacrimis posse placari: cuius
etiā inspiratōe cupimus de tam ammirabili
margarita pauxillū loqui. Simile est em̄ re-
gnum celorū hoī negociatori querēti bonas
margaritas: inuēta aūt vna p̄ciosa margari
ta dedit oīa sua ⁊ ꝯparauit eam. His verbis
xp̄s iesus ecclesie sponsus p̄monet et hortat̄
nos ad amorē castitatis: adequans illam re-
bus optimis: ꝑ figurā p̄ciosi lapidis. Quia
ergo nemo nobiliū inuenit̄ qui nō velit p̄cio
sorum lapidum gloria fulciri dūmodo illi fa
cultas assit: ac vestibus valde bonis nō affe
ctet indui ne vilescat hoībus: multo magis
nos versa vice deo placere studeamus. Sꝫ
que ē ista tꝑalis gloria. ⁊ qualis vestiū corru
ptibilium decor esse poterit: cum homo exi/
gui tꝑis sit tanq̄ fumus ⁊ vapor ꝑtransiens
Proinde sit nobis indignū ⁊ cōfusum valde
q̄ nobis de consecratis nō est sollicitudo tā-
ta ꝓ immortali ornatu anime: sicut inesse ple
rumq; cernit̄ stultis mūdi amatoribus ꝓ vi
li corporis indumēto. Nūc ergo hortatu sal
uatoris nostri demus omnē curam ad com-
parationem huius nobilissime margarite: si
volumus in sanctorū sorte splendidi appa/
rere. Minus em̄ in conspectu summi regis
gloriosi erunt. qui ceteris licet honestant̄ vir
tutibus hāc in se gemmā nō habuerint. An-
teq̄ saluator de celestibus descenderet late/
bat hec virtus: ⁊ quāte esset dignitatis ⁊ glo
rie ꝑpaucis innotuit. Sed nouus rex nouaꝫ
ꝓduxit de celesti thesauro gemmā: ⁊ qm̄ spō
sus hic erat cōtulit hanc ecclesie. ⁊ accepit eā
in suam. Et sic affinitate coniunctus est ei et
ipsa eius sponsa dicit̄. ꝓpter castitatis fideꝫ
⁊ charitatis indissolutionem. Erat satis in/
audita prioribus seculis: vox turturis in ter
ra nostra quādo nō benedicebant̄ beate ste-
riles: sed recensebant̄ ꝑ moysen filiorum ge-
nerationes. Nec tamen oīno videbat̄ abscō
dita ꝓphetis: q̄uis non p̄dicabat̄ populari
bus: quod satis liquet in hoc: cum quidā ex
ꝓphetis more castissime turturis ita insonu
it. Letare sterilis que nō paris: decanta lau-
dem que nō pariebas: qm̄ multi filij deserte
magis q̄ eius que habet virum. Et in alte-
ro quodā loco cōtemplatus vitam continē-
tium beatissimam. ⁊ seruātibus a dn̄o dona-
ri specialem gloriam ꝓphetauit dicēs. Hec
dicit dn̄s deus eunuchis. Qui custodierint
sabbata mea ⁊ elegerint que volui: ⁊ tenue/
rint fedus meum: dabo eis in domo mea ⁊ in
muris meis locum ⁊ nomen melius a filijs ⁊
filiabus. Ecce non tm̄ dn̄i voce cōmendatur
castitatis: sed etiam p̄cedētium patrum ora-
culis est magnifice declarata. Q̄ bene decu
it vt vtriusq; testamenti auctoritas hanc no
stris cōmendaret pectoribus: qua possimus
deo fieri viciniores ⁊ suꝑnis spiritibus semꝑ
chariores. Incorruptio em̄ vt scribitur in li-
bro sapientie ꝓximum facit esse deo. Q̄ splē
dida et speciosa facta es o beata castitas: vt
digna videaris ad agni intromitti nuptias.
Hec est formosa columba ac singularis ami
ca creatoris omniū: que cōtemnit consortia
mortalium: detestatur omnē carnis saniem.
et ad celestem ꝓperat amatorem. Ipsa lilio
assimilatur candidissimo: bissino figurat̄ mū
do: ⁊ species eius semꝑ placuit altissimo. Hu
ius candore reficiunt̄ sanctorū oculi: ⁊ odo-
re fame eius trahunt̄ ad xp̄m innumerabi/
les virginū chori. Odor em̄ nimis est ī vesti
mentis eius: q̄ castitas spergit vbiq; flagrā
tiam sui intacti corporis. Cuncti nanq; reue
rentiam castis deferunt: ⁊ inuenit̄ etiam in/
ter eos laudabilis qui nec mundiciaꝫ seruāt
incorruptionis. Contulit hanc gratiam ca/
stitati xp̄s per inhabitationem sui spiritus:
vt sit benedicta ab omnibus: que transcen/
dit limites humane fragilitatis. Nil sic ho-
minem super propriam fragilitatem eleuat
sicut virtus castitatis: que celis etiam vim
infert. Dum enim quis seruat per gratiam
in terris quod per naturā angelici spiritus:
nonne vim infert celestibus. Talis enim in
domino gloriatur et dicit. Domine exalta-
sti super terram habitationem meam: et pro

morte defluenti depcatus sum: ⁊ liberasti corpus meū a ꝑditōe. Cui merito debet diuina respōsio. Hec est que nesciuit thorum in delicto: habebit fructū in respectiōe aīarū sanctarū. Et rursus in generali spōsus cōgratulat celestis. He sunt q̄ nō nubēt neq̄ nubēt: ꝑ sūt sicut angeli dei in celis. Jaz patet clarius: qꝛ castitas de celis sumpsit originem: ⁊ a cōsortibus nobilissimis traxit ꝓgeniē: cū sit filia celestis hierl'm ⁊ cognata supnorū ciuiū In germine ⁊ fecūditate eius exultās spūs sanctus: nam nō ꝑterit tp̄us quo deficiat fructificare castas generatōes deo multū acceptabiles: que sunt deuote orationes sancte meditationes. et mundi cordis affectiones. O q̄ pulchra est ergo casta generatio cum charitate: que celum replet incorruptionis suauitate: et fecundat terram cōuersationis sanctitate. Tā suauis deniq̄ odor inerat castitati: vt eterni regis filius de sola nasci dignatus est virgine: consecrās hanc in matre quā detulit postmodū in dotem sancte ecclesie. Non tñ ꝓpter solam fatemur virginitatem: qm̄ virginitas sola non est nec sola placuit xp̄o. Nec angelis inquit. Aue castitate plena. sed aue gr̄a plena: vt virtutū plenitudo potius referat gr̄e q̄ castitati vel innocētie. Per solam quippe gratiā possident casti tatis humilitatis charitatis ceterarūq̄ virtutum charismata. Refulsit nanq̄ in maria ꝑ cunctis excellentius decus virginitatis: cū eius vita vt ita dicamus sola castitas ⁊ immaculata v̄ginitas extitit. Sed habuit etiā gratiā ꝑfectissime humilitatis: ꝑ quā de summo celo filiū dei ad se traxit. Unde de ea scribit in canticis. Dum esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odorē suauitatis Est itaq̄ deo munus valde gratissimū habere ꝑpetue incorruptōis gaudiū: ⁊ acceptabile sacrificium cunctis tp̄ibus vite sue seruare continentie ꝓpositū. Stupet natura: mirantur angeli: letant archangeli: exultat quoq̄ oīs sanctorū cuneus in obtentu ⁊ pulcritudine huius virtutis. Occurrit etiā iesus xp̄s amator castitatis. cōseruator pudicitie: salutans aīam quā sibi adoptauit in spōsam: iubilās ⁊ modulans in ipsius aduētu carmina quedā ex canticorū canticis. Ecce tu pulcra es amica mea ecce tu pulcra: oculi tui columbarum. Quid ad hec dicetis hoīes corpe ⁊ mēte corrupti? An nō demulcent aures vr̄as he voces gratulande: he delicie mūdis ⁊ castis reseruate? Et si vultis recipe ⁊ vere intellige re: seruite mūdicie: studete sobrietati: ⁊ mundas man⁹ vr̄as ꝯseruate. Et veniet a deo vob leticia ⁊ ienarrabil' exultatō: quā soli ꝑcipiūt q̄ mūdi fluxus despiciūt: ⁊ mētē ab oībus delicijs eius suspēdūt Eya charissimi nūc oēs erigamus aures nr̄as intētius: qm̄ venit nobis sponsus de celestibus. Et vos xp̄i virgines ferte lampades iā ardētes oleū sil' deferentes: ecce ianua patet q̄ parate sunt intrēt. Intremus intremus per portas q̄s aperuit dn̄s: vt cū oīb⁹ sctis mereamur illū bn̄dicere ⁊ laudare in secula seculorū Amen.

Explicit sermo quartus. Incipit q̄ntus. De custodia castitatis.

Sermone ꝑcedēti in laudē castitatis quedā diximus: sperātes q̄ h̄ virtus multoꝝ erit grata cordib⁹ que iure nil in se habet offensiōis Et si sūt qui offendūt: sue potius hoc obscenitati nō eius sctitati imputēt: nā castitas velut quidā carbūculus ī sctōꝝ vita semp emicuit. Confidimus igit q̄ tāto carius amplexabit ab oībus: quāto splēdidior effecta videt sacrarū laudū ꝑconijs Alta ꝓfecto laus eius q̄ nō ex hoībus ꝑ a deo ꝓcedit: ⁊ sctōrū abūdantius declarat exēplis. Precesserunt nos multi cōtinētie armis amicti: ⁊ fuso sanguine ꝓprio reliquerūt quid sit agendū nobis de corpe nr̄o: qꝛ sanctitati nō corruptēni nos optāt famulari. Cōcurrit etiaz hodie sacratissima vtriusq̄ sexus multitudo ad regales nuptias filij dei: optans ꝓ illecebris carnis adimpleri spūssancti fructibus: qui sunt pax patiētia modestia ꝯtinētia castitas. Et qꝛ tam excellentis est dignitatis: nō est mirꝝ si trepidi in eius deꝑhēdamur laudibus: cū ipsa locū habeat celsiorē ⁊ materiā loquēdi ministrat copiosaz magis ꝑitis. Silere tñ de illa nō oportet oīmodo: quā tam necessariā nobis agnoscimus: sine qua nec sctitatis ꝑfectionē valemus assequi: ꝓ qua in sanctoꝝ oīm remuneratōe trāslato laboris onere imperpetuum beari non dubitamus. Perscrutemur ergo diligentissime q̄liter seruari possit castitas: quibus etiaz iuuari remedijs debeat incontinens animus. Ad virtutē quippe castitatis absq̄ labore ⁊ certamine non ꝑuenitur: sine timore dei et sui custodia nulli in ea ꝑseuerate donatur. Grandis quedam custodia ad conseruationē ꝑseuerantiāq̄ castitatis est vtiq̄ instituenda deuotis: ne videlicet loqui audire legere aut talia intueri velit affectō carnis: vnde postea generari queat aliqua occasio tētatōis. Verū hi q̄ spū

ſctō irrorāte ab eſtibus carnis aliq̄tulū tēperati ſunt: ⁊ magno iā caſtitatis munere p̄cincti videnť: ſi foris adhuc p ſenſuū cuſtodiaz ſe nō muniūt: piculo rurſus ⁊ caſui appropinquāt. Foris eñ p ſenſus hauriť vñ mens caſta deturpari ⁊ delectationū ſordidarū venēno ad mortē nōnūq̄ ſolet infici. Dehinc valde ē neceſſariū cordis cubile ſollicicius ob/ſtrui. ne viſa aut audita p̄ius fantaſmata irruāt. ne illa q̄ videbanť obliuioni tradita p̄pter hoīs incuriā reuertanť. ⁊ pacē cū tranquillitate p̄ſcie de corde ſumāt. ſicq̄ de caſtitatis btitudine cogitare p̄hibeāt. Cecať p̄tinus mens pura ſi ſollicitudinē intimā cum diſciplina corpaliū ſenſuū amiſerit: ⁊ q̄ gaudio p̄fundi poterat indubitanter amaritudini ⁊ doloꝛi admiſceť. Quid mirandū ſi tradať ludibꝛio diaboli: q̄ p̄termiſit fideliſſimū pactū immortalis ſpōſi? Auertat benigniſſimus ſaluatoꝛ xp̄s talē iudicij ſniam a cordi/bus nr̄is: ꝑ digneť potius cōferre vberiozem ſpūs ſui gratiā: qua intus ſanctificari ⁊ cōfirmari aduerſus carnis bella mereamur. Flagitemus ab ipſo remedia ſalutaria q̄bus cō cupiſcētie fomes ſopiať ⁊ caſtitatis augeať refrigeriū: vt ſimus ſctificatōis templū: ⁊ ſicut decet ſctōs immaculati p̄ſeueremus cuz xp̄o: quēadmodū p̄pheta in pſalmo loquiť Domū tuā decet ſanctitudo in longitudine dieruz. Valet maxime ad caſtimonie decus p̄merēdū ſobꝛietatis virtus: q̄ delicatiozes reſpuit cibos ⁊ potū effluētē reſecat: vigilijs ſacris atq̄ ieiunijs p̄primere carnis laſciuiā ſuadet: laboꝛare manibus p̄dicat: occupari ſemp in dei ope adhoꝛtať: q̄ ociū ⁊ delicie p̄dones ſūt caſtitatis. Beatiſſima vo caſtitas totius gr̄e ⁊ ſanctitatis amatrix ſapiēter quidem ammonet renūciare terꝛenis affectibus ne celeſtibus fraudemur muneribꝰ: ⁊ ne ſctō rum cōſoꝛtijs ſimꝰ indigni ita inquiēs. Ego mater pulcre dilectōis ⁊ timoꝛis: ⁊ magnitudinis ⁊ ſctē ſpei. Tranſite ad me oēs qui concupiſcitis me: ⁊ a generatiōibus meis adimplemini. Qualis ipſa ē: tales fieri ⁊ alios deſiderat. Nam ipſa liberrima exiſtit: et nulla pctō̄z cōtagione violata manet in innocen/tia vite. Nullis carnalibus reſoluiť eſtibus: refugit bꝛutoꝛū ſubdi actibus: ⁊ ſulphureis conſumi flamis cōtremiſcit p̄pter creatoꝛis ſui reuerentiā. Jngenua inquit ſum ⁊ ſpecioſiſſima in genere meo: vt oīs actio voꝛ ⁊ ſermo indeꝛ pudicitie p̄teſtať. Jdeo obſcenis nimiuz dedigno: circūueniri negocijs: ſolis delectoꝛ ſinceris ⁊ p̄bis ſodalibus intereſſe. Voꝛ eteni mea in canticis eſt Fulcite me floꝛibus: ſtipate me malis: q̄ ſolius conditoꝛis amoꝛe langueo. Talibus incitamētis ex ſpirituſſancti vnctiōe fluentibus confoꝛtať caſtitatis amatoꝛ: ac contra immiſſionē ſathane ⁊ cōcupiſcentie motum fit conſtans bellatoꝛ. Hic nō pugnať armis aut ferro: ſed patientia oꝛone ⁊ humilitate: nam ita ſubiugať facilius oīs motus libidinis. Donū eniz dei eſt ⁊ miſericoꝛdia in electis illius: poſſe coꝛruptibilis carnis cōcupiſcentiā compeſcere: ignem quoq̄ in ſinu p̄pio ferre: nec tñ p̄uaſere aduerſus mentez. Ueriſſime gr̄e dei eſt hoc p̄uilegiū: ⁊ nullius hoīs meritū. Aduerto ergo moyſes famulus dñi miratus eſt q̄/re rubus ardeat ⁊ nō cōburať: atq̄ ait. Vadam. ⁊ videbo viſionē hanc grandē. Quis ex nobis eſt quē ſtupoꝛ nō apꝛehendat: quō in carne fragili ī vaſe fictili fieri poſſit. vt homo carnali grauatus p̄uritu. frequēti vexatus tentationum impulſu. nunq̄ p̄ſtet voluptuoſe cogitationi cōſenſum? O q̄s mirabilis deus in ſanctis ſuis: qui talem virtutem ⁊ foꝛtitudinē cōtulit ſeruis ſuis bñdictus in eternū deus. Opus nanq̄ magne foꝛtitudinis eſt. talem in ſeipſo experiri rebellionē ⁊ cōtinuo p̄ gratiam dei de ſe conari habere victoꝛiā. Et vo certioꝛ ſit hec victoꝛia fuga eſt aſſumenda: his tantū magis qui infirmioꝛes ſe cognoſcunt. Nec imputandū inertie hoīs ⁊ puſillanimitati talis occultatio cū vtiq̄ magnanimus dicēdus ſit qui feſtinus effugerit: ⁊ cautius ignes lubꝛicos declinādo deuicerit. Hoc in ioſeph patriarcha caſtiſſimo adoleſcēte factū legimus: cū impudens femina oculos in lucidiſſimū pudicitie ſpeculum iniecíſſet: q̄ fugit ioſeph ⁊ exīt foꝛas. Adultū itaq̄ circūſpectus ⁊ pauidus eſſe debet: qui in carne fragili beatius caſtiuſq̄ viuere diſpoſuit. Paueat ⁊ ſe cuſtodiat oīs iuuenilis animus: qñ magne inſidie et multa pericula conſurgere aduerſus eum cōſueuerunt. Jncerta victoꝛia et moleſtioꝛa p̄bant certamina. Nulla etas nullus quoq̄ ſexus libertatē ſibi caſtitatis audeat polliceri. Cogitandus eſt frequenter ſamſonis ſanctificati hominis lamentabilis laqueus: qui cū funibus ⁊ cathenis vinci nō poſſet: vnius mulieris blandimento ſuperatus eſt ⁊ hoſtibus traditus. Qui ſtatim eruerunt oculos eius et vinctuz p̄duxerunt in ciuitatē ſuam: quia mens carnis diſſoluta blanditijs. poteſtati-

tradit diabolice ad illudendū: ac illi per suggestionē cupiditatū ⁊ voluptatū secularium eius spiritualē euertunt intētionē. cordis sci licet oculum: ⁊ vinctū ad seculū pertrahunt: aut quod desperatius est tartari tandē claustris mācipant. Doleamus ⁊ timore solliciti de nostra infirmitate nūc̄ erigamur: quādo sanctus dauid rex et ꝓpheta dei dilectus est voluptate carnis: ⁊ qui terrena mēte pura sepissime calcabat: flebiliter vt dicimus ad illicita opera q̄c̄ cecidit. Pro qua enormitate crimis aduersa illi mltiplicia suscitauit ops deus: iuste puniens hoc grande facimus ad terrorem cuiuslbet pūaricatoris. Sapientissimi quoc̄ salomonis lapsus ꝓfundiores inueniamur: ampliusq̄ diuinū metuamus iudiciū q̄ talis ac tātus vir de q̄ legit quia dominus dilexit eū ⁊ apellatus sit amabilis domini: ⁊ quia fecit illum excelsum pre oībus regibus israel. ad hanc corruit mentis insaniam vt ydola adoraret: quia mulieres euerterūt sensum eius. Quis igit nō pertimescat de se etiam si fuerit tam castus et sanctus in operibus suis: audiēs viros tam fortes ⁊ illustres cecidisse? Idcirco nemo se fiducia non bona erigat: q̄diu eū grauat corruptibilis huius vite incertitudo: ⁊ tanto magis se humiliet ⁊ deprimat: quia qualis illū tentatio apprehendere possit ignorat: ⁊ quis eius finis sit prescire nō valet. Multi em̄ sunt vocati: pauci vo electi. Adhibenda est ergo cautio magna ꝓ perseuerātia et custodia castitatis: ne vnc̄ callido tēptatori foris aut intus pateat vl'i minimus accessus. Nullus tamē quāuis imbecillis frangat laboribus aliquibus. aut tēptationibus perturbet: ⁊ meminerit: quia tanto illi erit corona preciosior quāto fuerit in resistendo conflictus maior. Necq̄ videri posset cur castitatis victoria haberet meritis maior ⁊ laude sanctoꝝ insignior: si nō grauioribus ac tantis ꝓbaret tentationū incursibus. Letificare ergo nos debet illa btissima felicitatis eterne repromissio: ⁊ erigere ad laborem certaminis spes corone inmersessibilis: qua lauree letant sanctorū anime cum christo sine fine pro leuissimis laboribus. Ad quam nos exules perducere dignet ihesus christus spes ⁊ corona sanctorum omnium: qui cum patre et spiritusancto regnat deus. Per omnia secula seculorum. Amen.

Explicit sermo quintus. Incipit sextus. Contra carnalia tentamenta.

O Re quidem necessaria et vtili sepius tractare nec superfluum putari debet nec infructuosum. Quid ita necessarium quid tā vtile saluti oīm: sicut morituris mederi passionib⁹ animarū. Mīl itaq̄ sic morbidū sic cōtagiosum inuenit in hoīe sicuti cōcupiscentia carnalis et indomita libido: que totā corrumpit anīe pulcritudinē Supra nāq̄ pauca de laudib⁹ castitatis egimus: deinde subsequēti sermōe de eius obseruātia nōnulla remedia ꝓtulim⁹ Restat ergo nūc adhibere aliquod salutifer cauterīū: vt qui necq̄ decore necq̄ amore trahunt castitatis: vel terribili metu iehēne terreant ab estu libidinis. Diuersis diuersa cōueniunt: ⁊ nō oīs vno ordine imbuēdi sunt Aduerte igit detestabilis assensor libidinis ꝓferam contra bestialem vitam tuā celum ⁊ terram: inducam iudices dānationis tue angelos ⁊ archangelos: dabo testes verissimos cōcremationis tue vniuersum cetum sctorū. Nouissime ipse creator ⁊ rector oīm seculoꝝ sententiā inferet incōmutabilem: et armabit vniuersitas creature in vltionē pessime turpitudinis tue. Sed et ipsi maligni et teterrimi spiritus intentores ⁊ fautores tui rugient sup̄ te. ⁊ cruciabunt carnes tuas ignitis fuscinulis suis: ⁊ parabunt focum sulphure ⁊ pice plenū anie tue qui ineternū nō extinguetur.

Reuelabunt celi iniquitatē tuā. quia cum illi legē nature qui sine sensu sunt nūc̄ amiserunt: te qui legem dei trāsgressus es ⁊ ꝓcio sam imaginē ei⁹ maculasti iudicabunt: ⁊ suis cōiungi habitaculis nequaq̄ patient. Itaq̄ celo indignus eris imūdissime peccator Clamabit etiā aduersus te terra inter alia elemēta humilia: quia cū illa fructū suum reddere mortalibus cōsueuit: tu carni obediendo factus es indignior terrā: vtpote qui fetorē libidinis sectatus es ꝓ sanctitate. Nō ergo te terra suscipiet nisi ad operiendū mirabile cōrpus tuū: eritq̄ cibus vermiū: donec in nouissima tuba tremefacta illud eiciat vt in iferno submergat cum anima tua. Ibi erit habitatio tua: ⁊ clauderis velut in puteo ullienti a quo nullo erit redēptio. Ibi cruciaberis die ac nocte ꝓ delectationibus tuis: ⁊ nemo tibi propitiabit: quia corrupisti corpus tuum et confudisti animā tuā. Gloriosos amicos dei ⁊ luminaria celoꝝ angelos videlicet ⁊ archāgelos erubescere fecisti: quia cum illi ꝓpuo puritatis candore fulgescunt: tu omni tabe fetulentior turpissima facie denigrata longe

ab eorꝫ aspectibus detraheris. et flāmigeris demonū fornaculis sociaberis: quorū facies sup nigredinē carbonū ⁊ fauces insatiabiles ⁊ oculi ꝓteruiꝫ horibiles nimis. Propt̄ indomabilē libidinē tuā et abominabilē ꝯcupiscētiam quā voluisti ad tēpus exercere: cogeris sine tpe infernalia tormēta pati. Nam ignis infernalis ardebit in amatores libidinis: ita vt neqꝫ mare neqꝫ oīs aquaꝝ abundātia illā flamā sufficiant extinguere. Quapropter exhorresce peccata carnalia: si vis eterna euadere incendia. Noli perdere p̄ciosam aniam tuā: quā xp̄s redemit sanguine suo. Noli cōtristari angelos sanctos: ⁊ deum inhonorare. Metue dn̄m: et carnē tuam ne ita dilexeris: vt ꝓ illa ꝑpetuā dānationē incurras. Si em̄ s̄m carnē vixeritis: moriemini. Si aūt spiritu facta carnis mortificaueritis: viuetis. O q̄ꝫ cito trāsit delectatio: ⁊ q̄ꝫ lōga īstabit crutiatio. O q̄ꝫ cito peītebit stulte egisse: q̄ꝫ g̃uis remorsus erit ꝓ scelere. Eya quātū letabunt̄ q̄ nō ꝯsenserūt opibus neq̄ꝫ: quāta etiā fiducia expectabunt iudicij diem qui nō inq̄nauerūt vestimēta sua Tūc stabūt iusti qui pie sobrie casteqꝫ vixerūt in magna ꝯstantia aduersus demones q̄ eos tēptabāt ⁊ ad opa nepharia instigabāt: ⁊ aduersus om̄s qui eis occasiones criminū prestruebant. Tunc itē stabunt ad sinistrā iniusti adulteri incestuosi incontinentes: qui delicijs ⁊ comessationibus vacabant: atqꝫ pre nimia cōfusione ꝯtremissent a facie iudicis celi ⁊ terre: ab auditione illa seuerissima: ite maledicti in ignem eternū: qui paratus est dyabolo et angelis ei⁹. Tūc eiulabunt et clamabunt. Ue ve quid vmq̄ꝫ egimus: vt quid nosipsos in tam breui momēto perdidimus? Ach ach dānati sumus Heu ꝙ vmq̄ꝫ natifuimus. Tarde tarde iā penitem⁹ frustra est clamor ⁊ dolor noster: qꝛ sine mutatōne manebit sentētia quā accepim⁹ nulla suffragia sanctoꝝ: nulla nos valebunt adiuuare bn̄ficia amicoꝝ. Ecce eterne nocti ⁊ ꝑpetue obliuiōi traditi sumus. Speculamini igitur vos o filij hominū in dānatoꝝ penis ⁊ opprobrijs: ne forte veniat repētina mors ⁊ calamitas inferni vos opprimat et nō sit qui liberet. Cōuertimini et agite penitentiam: qui cum morte fedus inistis. State innocentes et pungnante iuuenes cōtra libidines: ne dederitis mēbra vestra arma iniquitatis peccato: quia peccatū cum cōsummatū fuerit generat mortē. Eternū ignem cogitate: ⁊ d̄ cordibus vestris concupiscētie ignem ex sufflate. Quis ex vobis habitare poterit cū igne deuorante? Premia sctōꝝ cōsiderate: et eternā gloriā perdere ꝓ immūda delectatione despicite. Sensus ⁊ oculos vestros ab impudico visu claudite: ⁊ deum gemitibus exorate: vt vos intactos custodiat: ⁊ ꝑseuerare vsqꝫ in finem laudabiliter concedat.

Explicit sermo sextus. Incipit septimus. De dono solitudinis exemplo xp̄i ⁊ sanctoꝝ patrum.

Fons et origo profectus spiritualis libenter in cella residere: ⁊ in solitudine sb̄ silētio se tegere: vt possit dei s̄uus seculo mori et xp̄o tm̄ viuere. ⁊ cū apostolo dicere. Mihi mundus crucifixus est: et ego mundo. Et iterū ab eodem audire. Mortui em̄ vos estis: ⁊ vita vestra abscōdita est cum xp̄o in deo. Solitudo corpis ⁊ cordis parit̄ querēda est ⁊ custodiēda. Nā corpis bona ē ⁊ tuta: s̄ cordis melior et tutior. Qui tn̄ primā abicit alterā nō inueniet: qꝛ vna est alteri⁹ custodia ⁊ hec duo confouebūtur mutuo. Hec solitudo ē vere deuotis singulare confugiū. Hec docet vt iā dictū est mori seculo: ⁊ exterioris cure non inq̄nari sorde: atqꝫ scīs inherere meditatōib⁹: etiā celestib⁹ nōnūq̄ꝫ appropinq̄re spiritib⁹. Hāc xp̄s v̄bo et exēplo docuit: qn̄ in nocte sol⁹ in or̄one ꝑnoctauit: ⁊ orantib⁹ cubiculū intrare iussit. Est em̄ nocturnū tp̄s aptū sepe ꝓ deuotione: ⁊ sacra meditatōe nō paruū sb̄sidiū. Maxime āt formā vite solitarie exhibuit: qn̄ quadragīta diebus et quadragīta noctibus ieiunauit et in deserto heremita fuit: ibiqꝫ vt euāgelista refert cū bestijs erat. Quod propter nos agere dignatus est: vt etiaꝫ nosipsi libenter soli simus et quantū in nobis est illi sp̄ vacare velim⁹. Hanc amauit ꝓpha q̄ dicebat. Elongaui fugiens: ⁊ māsi in solitudine. Et ali⁹ quidā sedebat solus ⁊ tacebat ⁊ leuabat se supra se. Uere in solitudine aliquid magni latere videt̄: q̄ a plerisqꝫ sctis tā ardēter est amplexata. Nā ipsa solet incipientib⁹ a multis esse ꝓtectio ꝑiculis: ⁊ a diuersis vmbra tentatiōibus. Perfectis v̄o ⁊ sp̄ualibus quoꝝ ꝯuersatio est in celis: q̄ ⁊ si corpe in terris sunt. in bonis eternis tn̄ mentē ardēter figere cupiunt: solitudo quasi locus ⁊ paradisus voluptatis est et tāq̄ꝫ ortus delitiaꝝ amenissimus. Quodāmodo em̄ serui d̄i seipsos inueniūt: cum incubiculo solitarios se cōcupiscunt. Cunctis igit̄ ꝓficere cupiētib⁹ amor solitudinis videt̄ vtilis et satis necessarius.

In illa sepe dolore cordis tacti ꝑterita mala plãgimus: ꝑntia discernim⁹: ⁊ futura cauti⁹ ꝓuidemus. Itaq; apparet qꝝ in solitudine salubrem aĩe fructũ afferimus: mõ mala nr̃a deplorãdo: nũc cõtra tentatões et vicia nos exercẽdo: modo remedia passionũ exq̃rẽdo: nunc in ꝓfecto virtutũ nos cõsolando. Ibi etiã deuotionẽ cordis leuius accendimus: et ne tepescat vel extinguat melius custodim⁹ Verũtñ ne grauis vel magna videat nobis nostra solitudo: ad sctõꝝ patrũ ꝓgamus interioris solitudinis loca. Queramus paulũ primũ heremitam: queramus anthoniũ vel macharĩũ: si forte occurrat aliquis q̃ hoiem infra annos viginti vel triginta vt amplius nõ viderit: ⁊ tunc q̃ exiguũ sit tẽpus q̃ latere solemus apparebit. Et ſ̃ adhuc plures cernere delectamur: videbimus nõ mõ viros ſ̃ et feminas atq; virgines huius solitudinis cõsortes: et tã ardue vite ⁊ vere spirital̃ milicie seruasse semitas. Ihoꝝ igit̃ oĩm exẽplis edocti amplius nr̃e solitudinis latibula adamemus: ⁊ apparere foris qua possumus diligentia deuitemus. Et erit nob tãto xp̃s familiarior cordibus q̃ nostris ipsius amor suauior: quãto hui⁹ seculi aspectus atq; affectus fuerit rarior. In qua solitudine nos dignet̃ custodire qui solus ĩ corpore potuit sine culpa viuere: ihesus christus dominꝰ noster. Amẽ.

Explicit sermo septimus. Incipit octau⁹ De bono silentij ⁊ fructu eius.

Silenciũ amica solitudinis ẽ: sicut quidã custos eius sapiebat ⁊ dicebat. Sedebit solitarius ⁊ tacebit. Nam caro bene nisi in solitudine custodit̃: ſ̃ et leuius ibidẽ tenet̃: qꝝ absentia occasionis multotiẽs est victoria tẽtationis Istud silentiũ obseruare cupiebat sanct⁹ qui dicebat. Dixi custodiã vias meas. vt nõ delinquã in lingua mea. Et rursus orabat. Pone dñe custodiam ori meo: ⁊ ostiũ circũstãtie labijs meis. Sed ⁊ dñs nr̃ ihesus xp̃s silentiũ nos amare docuit dicẽs. Sit sermo vester ẽ est: nõ nõ. Qđ amplius est a malo est. Quibus x̃bis discrete nos instruit: vt necessaria ñ ⁊ vtilia loq̃ curemus: supflua x̃o ⁊ iutilia declinem⁹. Mõ em̃ suus dei silentiũ ita reputare debet quasi loquẽdũ nũq̃ sit Sz suo tpe et loco x̃ba sua sicut dispẽsator bonus distribuere sciat. Unusq̃sq; perpẽdat quid sibi salubrius existat: qꝝ quibusdaz magis expedit silẽtio intẽdere: alijs ecõtra nõ nimiũ tacitur nitati se dare. Qui aũt silentio vult studere inspiciat xp̃m quomõ ab iniqs accusatus nihil respõdit: ita vt pilatus miraret vehemẽt Unde ⁊ iterũ scriptũ est. Ihesus aũt tacebat Sed ⁊ btissima mat̃ eius x̃go maria paucis vtebat̃ verbis. Et sicut dicit btus bernard⁹ quater eã vt ex euãgelio colligit̃ locutã fuisse legimus. Propt̃ hoc nobis valde expedit quatenus tã exẽplo eius q̃ filij eius obseruemus oĩa verba hec cõferẽtes ea in cordibus nostris. Igit̃ sit ois seruus dei velox ad audiendũ: tardus ad loquendñ: et feruidus ad ꝑficiendũ. Attẽde si nõ silentiũ totius boni interioris custos est et incrementũ. Vide etiã si nõ thezaur⁹ celestiũ bonorũ in his cordibus requiescit. Beatus qui silentiũ diligit ⁊ custodit: nã in custodia illius magne deuotionis fructu sibi accrescere sentiet: dũmodo in alijs sollicitus ⁊ ipe fuerit. Parũ em̃ valet custodia oris absq; custodia cordis: ⁊ diligẽtia cuiuslibet boni opis. Propter hoc qui silentio ⁊ luctu salutari gaudẽt. hi vere sciunt ꝓciũ eius: quia virtus ⁊ sanitas eoꝝ versat̃ in linguis eoꝝ. Et ꝑfectũ quẽ inde sentiũt se pius experiunt̃: qꝝ leuitatib⁹ subdi noluerũt De his aptari põt qđ in psalmo legit̃. Non est ruina macerie scz spũalis edificatiõis: neq; transitus neq; clamor in plateis eoꝝ. Ihoc est. in latitudine cordis eoꝝ nõ est vllus secularĩũ actuũ cõcursus: nec inutiliũ etiã cogitationũ strepitus. Et qꝝ deo intus iuncti sunt: ideoq; a mũdanis desiderijs sepe silescunt. Beatũ ergo dixerũt populũ cui hec sunt: qꝝ dñs deus ꝓtector eius est. Osi dare⁹ famulo dei interdũ experiri silentij ac solitudinis sue spũales delicias: q̃ merito ex abundãtia suauitatis carũ in hec verba prorũperet. Ece q̃ bonũ ⁊ q̃ iocundũ est sedere solum ⁊ tacere: ⁊ leuare se supra se: et aduẽtũ prestolari dilecti amici iesu xp̃i. Quis talẽ dubitet fore felicẽ: optimã cũ maria partẽ elegisse: Qui põt accipe capiat: ſ̃ nõ oms ad hoc tendunt neq; ꝑ sanctũ desideriũ ad intima bona se accendunt. Qui sunt de mũdo ait sctus ioh̃es de mũdo loquunt̃. ⁊ mundus eos audit: ⁊ q̃ est ex deo verba dei audit. Vere ꝓciosuz: verbum nũq̃ ꝓferre ociosum: ⁊ valde iocundũ in cũctis verbis suis fore sollicitũ. Ũñ btus iacobus hũc asserit ꝓfectũ qui x̃bo nõ offendit: quia linguã nemo hoim domare potest. Sed qꝝ apud deuz oĩa possibilia sunt: id qđ ꝓꝓrijs viribus nõ valemus ei⁹ munere fieri põt: qꝝ nõ est impossibile apud deum oẽ verbum. Sed nos miseri nosipsos decipim⁹: qꝝ

remedia cõtra ꝓsuetudines malas nõ querimus. Quis nõ expertus ꝙ graue sit silentij claustrũ intrare post inutiles aut ꝓlixas fabulationes? Beatus qui male cõscientie flagellis ꝓ incõtinentia silentij edoctus: de cetero cautior inuenit: ne inidipsum aut in deterius rursus corruat. Amator vo silentij t custos caste cõscientie bonũ qõ intus sentit non ignorat: qr in pace factus est locus ei⁹. Et si est interdũ cõflict⁹ ei vt se cõprimat succedit tamẽ postea pax magna: qr hostibus restitit t sibipsi vim intulit. Timet etiã frequẽter iste ne inuentũ thezaurũ ꝓ incuriã aut leuitatem amittat. quẽ magis abscõdere ꝙ effundere dñi cõsilio debet. Videte inquit xps ne quis sciat Eũ sicut auarus nũmos ita religiosus verba sua trutinare debet: ne inutiliter aut sine lucro verbũ aliqõ dicat. Religiosor eteni et deotor est vacare silere orare: t ꝓter deũ nil velle scire. Locus eñ in quo religiosus stat sctũs est. Et quid etiã terrã hãc optimã occupat: si fructus bonos nõ germinat? Bonus hõ ait dñs iesus de bono thezauro hoc est de puro corde ꝓfert bona: t malus similiter mala. Loquamur ergo vo deo si tẽpus fuerit: aut differamus ꝓpt deũ: de mũdanis oĩno rebus taceamus. Nec sit tibi graue hõ dei paruo tpe in hoc seculo silere: qr si feceris cũ angelis poteris ineffabilẽ gaudere Hoc igit modo age in terris: qõ sci angeli seruauerũt in celis. Factũ est ait euãgelista iohãnes silẽtium ĩ celo. Hoc lucifer qr nõ tenuit: ꝓpterea cũ oi comitatu suo de celo cecidit. Dixit eñ. In celũ cõscendã: ponã sedem meã ad aqlonem: ascendaz sup altitudinẽ nubiũ: silis ero altissimo. O miser quid loqueris: vt quid cogitatiões iste ascẽdũt in cor tuũ? In illo summo monasterio vbi ꝓpetuũ silentiũ ab oi malo statutũ est ab illo supmo abbate: tu quõ loqui nõ timuisti? An nesciebas qr in his q̃ ꝓcepit tibi deus oportet te esse? Quomõ cecidisti lucifer qui mane oriebaris? Turbasti celum supbia tua. nõ seruasti disciplinã dei patris: ꝙ trãsgressus es statuta summi abbatis. Merito ꝓinde expulsus es nec potuisti stare: qr silentiũ in celesti monasterio cõfregisti. Cauendũ oĩno a tali ꝓsumptione t locutõe: et ad illud ꝓperandũ silentiũ qõ a tãtis casibus põt ꝓseruare animũ. De quo scriptũ est. Prohibe liguã tuã a malo: t labia tua ne loquant dolũ Est tñ quoddã silentiũ quod tã angelis t hoibus nõ cõcedit: imo t nusq̃ admittẽdũ videt: hoc est: silere a laude dei, a deuotione t grãrũactione. De quo ꝓpheta ita meminit. Clos q̃ reminiscimini dñi ne taceatis: et ne detis silentiũ ei. Et ne viderent inobediẽtes: clamabãt voce magna dicẽtes Sanctus sctũs sanctus, dñs deus sabaoth: plena est oĩs terra maiestate eius. Et nos similiter clamem⁹ in celũ et miserebit nr̃i: laudemus etiã eũ in terris: quẽ laudãt oñs angeli in celis. Sed qr longe sumus ab illo loco vbi nemo vbo offendit reuertat vnusq̃sq̃ ad cor suũ: sileat a malo: sileat etiã cũ ꝓphetа qñq̃ a bonis ꝓpter melius. Ad exẽplũ silentij ꝓpone tibi serue dei sepe facta antiq̃ patrũ. Perge si vis perge mente ad tabernacula illor si forte inuenire possis abbatẽ agathonẽ: qui iã tribus annis lapidẽ in ore ꝓ rigore silentij portauit. Et magnũ illũ arseniũ si inueneris: illo tacente loqui forsitan nõ audebis. Et alios ꝙ multos si quesieris in cubiculis t in spelũcis terre solitarios t silẽtio deditos potius reperies ꝙ foris vagantes. Propterea nõ illud segnit debes tenere: vnde taz preciosa religionis studia possunt tibi oriri. Quia ꝓ solitudinẽ t silentiũ multi sanctor ad quietẽ cordis pducti sũt: t inibi multotiens didicerũt q̃d̃ alijs salubriter tandẽ ꝓdicauerũt. Sic anthonius ꝑmo latuit: post vero gloriosus t magnus monachor pater apparuit. Sic bñdictus abbas. sic fecit i monasterio suo sctũs gregorius: ita t ꝓsequẽter deuotissimus bernardus cũ multis alijs viris ꝓfectis. Et hor vitã si inspicis: inuenies quid imitari debeas. Nam viuendi speculũ opere et verbi facti sunt.

Explicit sermo octauus. Incipit nonus. De solitudine cordis qua supra se leuat aia.

D E interiori solitudine iã pauca videamus. Hanc q̃rere t amare debet quisq̃s vniri vo cupit. Hec mẽtis solitudo dicit: t longe dignior et vtilior corpis solitudine esse creditur. Hec eñ nisi menti insederit: corpis etiaz solitudo multitudo fit. Hec est q̃ totũ interiorẽ hoiem ab oi seruat vicio purũ: t cõtra suggestiones sathane reddit corvalde securũ. Nam q̃uis diuerꝙ cogitatõibus mẽs ista cõcutit: intrare tñ hostis aut ꝓualere vltra cõsensum ꝓpt hanc solitudinẽ non pmittit. Laudabilis et predicãda ista solitudo: qr magna mẽtis est fortitudo: q̃ cũcta supant in hoc seculo. Hec est q̃ in multitudine multa nescit: qr alibi occupari se poti⁹ debere dicit: cum cito ptrãsijt q̃d̃ hic stare aut florere videt. Et vbi cũcta

motib⁹ suis inseruiunt: hec vni imobiliter qꝫ tantū necessariū est inherere sūmope querit. Qui hanc intrat solitudinē qꝫuis foris labo rat. ei⁹ tñ mēs intus oꝛare nō cessat. Et si ad horā inde videt distrahi: mox inidipsū redi re festīat: qꝛ int⁹ hz q̄ q̄die clamat. Redi ad coꝛ. ecce assū. ecce veio cito. Et sto añ hostiū t pulso: aperi mihi sororꝛ mea. qꝛ ꝓcupiui spe ciem tuā Beata aīa q̄ ad hāc vocē sp vigilat qꝛ sup oīa bona pñta cōstituet. Idcirco em̄ vox dilecti hanc inuitat ascēdere: ne infimis rebus possit indebito amore retineri. Quia q̄ istis caducis tenet: valde intus distrahit: t ad solitudinē coꝛdis in qua ds hoibus loq tur tardius venit: ideoqꝫ visitatōe ei⁹ multo tiens carebit. Hanc discipuli illi in mōte thabor intrauerāt: q̄ neminē nisi ieſuz tm̄ p⁹ mētis excessum videbāt. In hanc q̄z moises ascēdit qñ solus in mōte cū deo quasi vir cū amico suo loquebat vbi quadragīta dieb⁹ t quadragīta noctib⁹ sine hūano solatio fuit. De qua plura dicere quis poterit nisi vberi⁹ exꝑtus: et ab oī seculari strepitu alien⁹? Mā dulcius est lōgeqꝫ nobili⁹ interioꝛa bona ex perīri q̄ inde quicqꝫ diffinire: vel a quocūqꝫ iusto tm̄ labioꝝ vocib⁹ percipe. Qui tñ hec experiri desiderat. coꝛ a fece secularīū deside rioꝝ emūdet: cōcupiscētias ꝓprias mortifi cet. de terrenis ꝓsolari reb⁹ metuat: s in dño deo cōsolari t gaudere semp querat. Et tūc cognoscere pōt qñ suauis est dñs. btūs vir qui sperat in eo: tūc etiā in solitudine īteriori libens cōmorabit t de bonis sempiternis fre quenter meditabitur.

Incipit ꝓlogus in dyalogum nouitioꝝ.

Dilligite que
c superauerāt fragmēta: ne pe reāt. Verbū xꝑi est ad disci pulos suos. Cū em̄ opꝰ t mi sericoꝛs dñs de q̄nqꝫ panib⁹ t duobus piscib⁹ q̄nqꝫ milia hoīm satiasset: iussit reliq̄as fragmētoꝝ colli gi ne perirent. Mistice aūt loquēdo fragmē ta ciboꝝ sunt ꝛba doctoꝝ t exēpla bonoꝝ: q̄ a studeosis fratrib⁹ frequēter pēsari debēt: t in libris vel ī tabulis tāqꝫ in cophinis ad vti litatem legentiū diligēter inseri t obseruari. Hac ꝓsideratiōe inductus p nouicijs exhoꝛ tandis quoꝛūdā ꝑdecessoꝝ meoꝝ monita et exēpla deo iuuāte huic opusculo inserere cō gitaui: q̄tenus his bonis auditis laudet al tissim⁹ ds: a quo bona cūcta ꝓcedūt: t multi legētes ista ad ꝓpositū mōi ampli⁹ accēdāt.

Explicit ꝓlogus. Incipiunt capitula.

Quod locutio de deo multū ꝓdest nouiter conuersis. Capitulum. I.

Quod melioꝛa sunt in exēplum trahenda. t deterioꝛa vitāda. Ca. II

De laudabili statu religioꝛum si bene ser/uetur. Ca. III

De periculis nouicioꝝ ex consoꝛcio mun danoꝝ. Ca. IIII

De sacerdote tētatioꝛ a ꝺo ꝓsolato. Ca. V

De iuuene clerico qui relicto studio monaste rium intrauit. Ca. VI

De matrona q̄ filiū cōuersuz plāxit. s postea ad deū ꝓuersa grās egit. Ca. VII

Qꝺ poti⁹ ē ꝺo obediēdū q̄ amicj. Ca. VIII

Explicunt Capitula.

Incipit dyalogus nouicioꝝ fratris thome kempis ꝓsbyteri de contemptu mundi.

Nouicius.

Dgo tepa
ter charissime vt amo re ieſu xꝑi diligētē ad
r me respectuz habeas: q̄ salutaria sunt edoce as: excessus meos stri cte coꝛripias: passioni bus meis remedia tē pestiue adhibeas: t si q̄ exēpla bona nosti mi hi etiā imitāda ꝓponas. Idcirco em̄ mūdū et ea q̄ in mūdo sunt relic̄: vt in statu religio nis plenius discā voluntatē dei t faciā: a pe riculis tentationū securi⁹ viuā: t tādē finito hui⁹ vite stadio eterne btītudinis p̄mia cū fi delib⁹ xꝑi merear adipisci. Intendo nāqꝫ de cetero totam vitā meā ad dei seruitiū oꝛdina re: t modicū tpis quod in ꝫemanet in religio ne ꝓsūmare. Quapꝛopter paratus sum oēm subire laboꝛē et tuis āmonitionib⁹ acq̄escere ac senioꝝ obtēperare statutis ꝓ mea salute editis t ꝓfectu: sicut nouiciū decet t status religionis requirit.

Cū mūdo fugiendo.

Quod locutio de deo multum ꝓdest no/uiter conuersis. Capm. I. Senioꝛ.

Ibenter audio qꝺ dicis: et si potero
l ꝓdesse faciā qꝺ hoꝛtaris. Assit nunc spūssancti gratia vt eloquar digna: quaten⁹ deo nr̄a eloq̄a placeāt: t ꝓmis vti lia fiant. Siquidē magna ars docēdi est re/cta debite ꝓferre: t eadem testimonijs sacris cōfirmare. Cupio aūt tecum de deo et seruis dei aliq̄ loq̄: vt tibi ex lectiōe solaciū veniat:

et mihi meritū ex hui⁹ opis editiõe accrescat Cõfido in dño ieſu. q̃ pietas ſua nõ deerit nobis oratibus: q̃ pñtiã ſuã ꝓmiſit de ſe loq̃ntibus affuturã dicens. Vbi duo vel tres cõgregati ſunt in noĩe meo: ibi ſum in medio eor. Hinc eſt q̃ duobus diſcipulis ambulãtib⁹ in via et de ſe loquẽtib⁹ in ſpecie pegrini apparuit: t ait. Qui ſunt hi ſmones q̃s ꝓfertis ad inuicẽ ãbulãtes t eſtis triſtes? Et dixerũt de ieſu nazareno. Ecce q̃lit pius dñs de ſe cõtriſtatis pñtialiter occurrit. Et q: nõ de ſecularib⁹ negocijs ſ de factis nr̃i ſaluatoris loq̃bat idcirco ab eo meruerũt cõſolari. t in diuinis ſcpturis ꝑiter erudiri. Aor q̃ ĩ amore xp̃i tã vehemẽter ſũt accẽſi: vt ex dulci colloq̃o ei⁹ mirabiliẽ illũinati dicerẽt. Nõne cor nr̃m ardens erat in nob: dũ nob loq̃reť ĩ via t aperiret ſcpturas? Sic eĩ bona colloq̃a accẽdũt corda ꝓor in amorẽ celeſtiũ ac germiare faciunt opa virtutũ: ſic vaniloq̃a corrũpũt bonos mores. t gr̃am dei ꝓdunt: deuotionẽ extinguũt. ꝓſciam maculãt: t alios ſcãdalizãt. Orem⁹ ergo ad dñz vt illũinet vultũ ſuũ ſup nos: t cuſtodiat nos ab oi ope malo. t ſmõe otioſo. Sedeamus cũ maria magdalena ad pedes ieſu ad audiendũ ẏbũ illi⁹: q̃ põt ſaluare anias nr̃as: t in oib⁹ actib⁹ nr̃is ad bñplacitũ dei tendamus. Amen.

Cõfortaſti me: t inſtruiſti ẏbis optimis t exẽplis Vtinã cuſtodiã vias meas: vt nõ delinquã in lĩgua mea. Vtinã dirigãť oĩs vie mee in cõſpectu dei mei ſp. Sz nõ pigeat te ad interrogata mihi rñdere. Dic q̃ſo quõ põt q̃s ad pfectũ ſeculi ꝓfectũ venire: et ver⁹ xp̃i diſcipl's effici. Videor nãq̃ multos ſecũm relinq̃re: t poſtea tũ ad ſecularẽ vitam redire. Alios etiã cõſidero habitũ religioſis aſſumẽſ a pñcipio feruore lãguere. Luz alijs eccl̃iam intrãt: ſ deuotõis gr̃az ñ deguſtãt. Quoſdã etiã ĩtuor ad exteriora defluere: t paulatim ad noxiã libertatẽ declinare. Rogo te: nõ me patiaris a via pfectõis exorbitare. Sz q̃d cauendũ ſit q̃d ve tenendũ: doceas euidenter.

Quod meliora ſunt in exẽplũ trahenda, et deteriora vitãda. Caꝑ. II. Senior.

Onus diſcipl's parat⁹ eſt acq̃eſcere mgr̃i ſui ꝓfilio: nec q̃cq̃ temere ꝓ ei⁹ ſniaz agere pſumit. Sic ſuat hũlitatẽ ĩplet obediẽtiã. mereť gr̃az: tenet pacẽ. cuſtodit ꝓſciẽtiã: t auget ſibi gr̃az Qui ei aurẽ ſuã ꝑbet ſapiẽtie t doctrine in p̃ncipio nõ poterit de facili errare: ſ gaudebit de beato fine breui labore trãſacto. Tãtoq̃ plus pficiet in virtutib⁹ t ſapiẽtior erit: quãto hũiliùs ſuperioribus ſe ſbmittit. Mã arbor q̃ in altũ crescere dz: oportet q̃ radices mittat in ymo: ne cadat Nõ ergo paueas repẽtino tiore: ſ in deo ſtatue fiduciã firmã: relinq̃ ꝓpriã volũtatẽ: t ſubice te in vera hũilitate. Dñs erit in latere tuo: q̃ ꝓtegit gradiẽtes ſimpliciter: t hũilib⁹ ſua ſecreta reuelat. Vt aũt meli⁹ pſcueres in bono. a melioꝛib⁹ viuẽdi accipe normã: a doctoꝛib⁹ inueſtiga ſapiam: ab exptis quẽ ꝓfiliũ: t cũ deuotis tracta ſmonẽ. Si aũt videris quoſdã a via vitatis errare t retro poſt ſathanã abire: noli pereũtes imitari: ſ bonos t feruẽtes ſtudeas ſp emulari. Quere cũ paucis ſaluari: q̃ p anguſtã portã intrãt ad vitã. Mã xp̃o teſte lata t ſpacioſa ẽ via q̃ ducit ad pditionẽ: t multi ſũt q̃ intrãt p eã Vle eis q̃ a dño deo recedũt: et redeũt in egyptũ hoc eſt in hũc mũdũ pctis tenebroſũ: vt paſcãt carnẽ ſuã cito moriturã. Btũs aũt hõ q̃ metuit dñm t in lege ei⁹ meditať die ac nocte: vt ambulet in vijs ei⁹. Attñ pius dñs nõ deſerit ſuos. ſ ſic bon⁹ paſtor cõſolať oues ſuas: q̃ voce ei⁹ audiunt t ſequũť eũ vsq̃ ad mortẽ: eligẽtes magis mori ĩ bello tẽptationũ: q̃ pctõ ꝓſentire vel turpit ad ſcĩm radire. Talib⁹ eĩ dicit. Nolite timere puſillus grex: q: placuit pr̃i vr̃o dare vobis regnũ. Quid timẽdũ ſb tali paſtore viuere: ꝑ etno regno militare q̃ ipſe dare ꝓmiſit? Et quidẽ faciet q̃ ꝓmiſit. Nec ſolũ gaudia futura ꝑ ꝓtẽptu mõi ꝓmiſit ſe datur: ſ etiã in pñti dat ſuiẽtib⁹ ſibi ꝓſolationẽ ſpũſſcti: q̃ lõge melior eſt t ſuauior q̃ oĩs leticia mõi. Nam ſepe oratib⁹ deuotõis gr̃am infundit: t in lege dei meditãtib⁹ lumẽ intelligẽtie apit vt guſtata ſuauitate ſpũs caro vileſcat t mõs. Vñ pfecte huic ſcło renũciãtib⁹ dñs ait. Oĩs q̃ reliq̃rit domũ vl̃ frẽs aut ſorores aut pr̃em aut matrẽ aut agros ꝓpter nomẽ meũ cẽtuplũ accipiet et vitã etnã poſſidebit. Sz q: mlti vanas ꝓſolatões q̃rũt t ad exteriora ſe ꝓuertũt: idcirco deuotionis gr̃az nõ ſentiũt: nec celeſtẽ illũinatiõz accipere mereť. Eſt ꝑ tutiſſim⁹ ſtat⁹ placẽdi deo. t meritor⁹ ãpliorꝭ gr̃e t glie fugẽ mõm. amicos relinq̃re. tẽporalia contẽpnere: artiorẽ vitam aſſumere. ꝓprijs renũciare: ſub obediẽtia viuere. laboribus inſiſtere: vigilijs et ieiunijs carnẽ macerare lectiõib⁹ t oronib⁹ incũbere contra tentationes et vicia quotidie certare pñtia faſtidire: etna deſiderare: gratiã dei in ſtant q̃rere inuentã ſolicite cuſtodire: viliter de ſeipſo ſentire: alijs libent obſequi impẽdẽ

ſoli deo optare placere: ſine q̃rela int̃ frēs ni
ti ꝓuerſari: ⁊ in ſctō ꝓpoſito ac ꝓficiēdi deſi
derio firmit̃ pſeuerare. Hec ad vex̄ xp̄i diſci
pulū ptinēt: ꝫ ſeruū dei ad celeſte regnū idu
bitant̃ pducūt. Tū benign⁹ mg̃r electis diſ/
cipul̃ ſuis. Vos eſtis q̃ pmāſiſtis mecū i tēta
tiōb⁹ meis. Et ego diſpono vob̄ ſic diſpoſuit
mihi p̄ me⁹ regnū vt edatis ⁊ bibat̃ ſup mē
ſam meā in regno meo. Nouicius.

Lacēt q̃ dixiſti. Ex his nāq; verb cō
p fortat⁹ ſū i dño: et i ſpem vite etne p
q̃ labor⁹ let⁹ reſpiro. Mō em̄ ſūt ꝓdi
gne paſſiones h⁹ tp̄is: ad futurā gl̄iā q̃ reue
labit̃ in nob. Et vere q̃ deo fidelit̃ ſeruiūt: et
mō bñ hñt ⁊ i futuro maior⁹ pcipiēt. Dia ei
coopant̃ electis i bonū tam p̄ntia q̃ futura.
Quapr̄opt̃ p̄cor tuā clemētiā: vt vacillantē
aiam̄ ſacris eloq̃is cōfirmes: ⁊ ſi q̃ bona exē
pla de alijs noſti mihi etiaz licent̃ exponas.
Quis em̄ mlta p̄clara facta de veterib⁹ ſctis
audiui: opto tū bona noua audire de moder
nis. Verūtū cās a ſpūali ꝓfectu tardātes p̄/
us mihi api: vt inimici fraudes cauere: ⁊ cal
les iuſtorū valeā in offenſo pede tranſire.

De laudabili ſtatu religioſor̄ ſi bñ ſeruet̃
Capitulum. III. Senio⁹.

ſ Tatus religioſor̄ magn⁹ ⁊ ſctūs ē ſi
bñ ſeruet̃: ſi q̃ſq; ſic viuat vt regula
docet ⁊ habit⁹ demōſtrat: ꝫ nō ē ido
frat̃ ſecur⁹ ⁊ ſpūal̃ mor⁹ reputād⁹ q; cū bonis
ambulat ⁊ ſacras lectiōes freq̃nt̃ audit ⁊ bñ
cātat: ꝫ q; toto corde nitit̃ ip̄lere q̃ ꝓmiſit:
⁊ facit q̃ debet. Q̃ ſi ex fragilitate excedit
q̃q;. aut aliq̃ tēptatōe vincit̃ vel paſſiōe mo
uet̃: cito ſe corrigere ſtudeat. ⁊ multū doleat
reū ſe cognoſcat. nec excuſando culpā auge
at: ꝫ ad petendā veniā ſpōte ſe hūilietvt de⁹
ei ignoſcat. Pius em̄ dñs q̃uis offenſus ſit
⁊ p̄tēptus: cū fletibus ⁊ p̄cibus p̄ſitentiū cito
placat̃: ſicut dauid ſctūs penitēdo teſtatur.
Cor ꝓtritū ⁊ hūiliatū de⁹ nō deſpicies. Igit̃
magno conamine ad anteriora te extende: q̃
retro ſūt ⁊ hui⁹ mundi obliuiſcere: nec ad re:
miſſos ⁊ infirmiores reſpice: ꝫ ad q̃d veniſti
⁊ q̃d te agere oportet attende. Nā q̃ ꝓficere
vult oī die incipe debet: nec vllū laborem ab
horrere: nec aliq̃ tp̄s occioſe p̄terire. Nō igi
tur lōgos dies nec annos p̄les i religione cō
putes: nec de dignitate ordis gl̄ieris. nec lo/
ci amenitate delecteris: ꝫ q̃ lōge adhuc a ve
ris virtutib⁹ diſtas pēſa: ⁊ in quātis vicior̄
ſordib⁹ iaceas diligent̃ ptracta. Nā q̃ ſe ali/
q̃d eē putat: ipſe ſe ſeducit. Per elationē q̃p
pe gr̄a xp̄i p̄dit̃: ⁊ bona diu q̃ſita cit⁹ euellūt̃
Igit̃ occulta ſup te iudicia dei metue: oīa
opa tua diſtricte diſcute: altiora noli querere
nec curioſa rimari: ꝫ q̃ tibi p̄cepit de⁹ cogita
ſp. Et q̃diu i corpe pcti manes non ſecurita
tē a tētationib⁹ nō req̃ē a laborib⁹ tibi aude
as polliceri: ꝫ ſic ſtrēnu⁹ miles certa ꝺ vicia:
⁊ donec accipias coronā gl̄ie ſcutū patie i oī
tētatōe ⁊ anguſtia corde firmiſſime tene. Et
cū ap̄lo paulo dicas: mortis artic̄lo imīnēte
Bonū certamē certaui: curſū ꝓſumaui: fidē
ſeruaui: ō reliq̃ reposita ē mihi corona iuſticie
quā reddet mihi iuſt⁹ iudex. Et q̃dē dñs nr̄
ihs xp̄s nō miſit ap̄los ſuos ad q̃rēdū hono
res tp̄ales ⁊ ꝓmoda carnis: ꝫ ad crucē portā
dā ⁊ ꝓpr̄ie volūtatis libertatē abnegādam.
Vū ſeq̃ces ſuos hortat̃ dicēs. Si q̃s vult ve
nire p⁹ me abneget ſemetip̄m: ⁊ tollat crucē
ſuā ⁊ ſeq̃t̃ me. Indue g armaturā dei. ⁊ ſta i
p̄paratōe pugne: q̃m mlti bellātes aduerſuz
te: caro mūdus ⁊ diabolus: q̃ nō ceſſant ip̄u
gnare die ac nocte inocētes ⁊ xp̄o fuire volē
tes. Sed ne timeas eos nec audias neq; cre:
das eis nec ꝓſentias ſuggeſtionib⁹ eor̄ pul:
cris ⁊ fictis: q̃m i dolo tecū loquūt̃ vt capiāt
⁊ decipiāt atq; a deo elōgēt: ⁊ ad oē malū fi/
nalit̃ pducāt. Quapr̄opt̃ vigila i oronib⁹: ⁊
aduerſus inſidias diaboli dinū flagita hūilit̃
q̃tidie auxiliū: ⁊ fratrū exptor̄ acq̃eſce conſi
lio net̃ tratio tibi dñet̃ mūd⁹ rurſū te illiciat
⁊ iuoluat. Habeto igit̃ i mēte q̃ i apocalip:
ſi ad ꝓſolationē militū xp̄i i ſeculo pugnātiū
legit̃. Qui vicerit faciā illū colūnā in tēplo
meo: ⁊ dabo ei edere de ligno vite q̃ eſt i pa
radiſo dei mei. Nouicius.

ſ Icut iā ſupra ad emēdatiōis ſtudiū
⁊ pfecte mortificatōis agone me aia
ſti: ita nūc picula a bono icepto retrahētia ⁊
ad ſecl̃aria deſideria iuitātia ad cautelā mi
hi plani⁹ deſcribe. Dolēdū em̄ vehement̃ cū
q̃s labit̃ i tepor̄ refugiēdo qui tp̄is labor̄.
ꝫ magi deflēdū cū aliq̃s relicto dei tior̄ reū
tit̃ ad ſeculū diaboli ſeq̃ndo inſtinctū: ſic ife
lix iudas fec̄: q̃ ꝓpt̃ pecunie q̃ſtū reliq̃t xp̄m
et cū phariſeis inijt ꝓſiliū: ac tādē puenit ad
laqueū miſerabiliter finiēdo vitam p̄ſtem ⁊
mortē incurrēdo ſempit̃nā. Api g os tuū: et
denuda dolos ſerpētis antiqui: q̃ ſub ſpecie
boni decipit multos vt ſepe ꝓbaſti.

De piculis nouicior̄ ex ꝓſortia mūdano
rum. Capl̃m. IIII. Senio⁹.

Unt multa q̃ impediūt incipientes:
ſ ſūt p̄la q̃ retrahūt ꝓficiētes ſunt ⁊o
valde pauci q̃ ad pfectionē pueniūt

ꝛ oēm difficultatē ꝑ vite meritū trāscendūt. Quidā nāq; feruēt incipiūt: ꝙ orta tētatōe a ꝓposito sctō desiliūt: ꝛ ad ꝑstina vicia rela bunt. Et q; deū pure nō q̄rūt. nec integre se resignāt: tot obstacula inueniūt q̄t tentamē ta eis occurrūt. Hi em̄ ignorāt aut obliti sūt qō elegerūt: q; ꝑ deo ꝛ ꝑ aīa sua certare atq; pati aduersa venerūt sicut dñs aptissime dic Jn mūdo pressurā habebitis: ꝙ confidite ego vi ci mūdū. Quō? Per tolerātiā videlicet: alie ne malicie: ꝛ pseuerantiā in statu bone vite. Multi em̄ sic deo fuire volūt tāq; nihil gra uitat' passuri: ꝙ cū oi iocūditate sint h victu ri. Sz q̄ talia q̄rūt terrena adhuc sapiūt: ꝛ re ligiosoꝝ certamina nō nouerūt. Utinā reca lescāt. ꝛ ꝑ fructū boni opis se exerceant: ne ꝑ ꝓpriū ꝓmodū decepti etna p̄mia pdāt. Stu deas g̃ ad sufferētiā laboꝝ ꝛ doloꝝ te ꝑpara re: q̄ten⁹ in futuro cū xp̄o eternal'r gauderes ꝛ cū triūphatorib⁹ mūdi i celo coronari mere aris. ad cautionē igit̄ tuā aīaduerte q̄ dico. Si nō vis decipi i via dñi: si intēdis ꝓficere ꝛ i bono pseuerare: fuge ꝓsortia hoīm secula riū: caue occasiones tētationū vt nō videas nec audias q̄ mūdi sūt: né corpe associat⁹ eis etiā mēte inqueris. Vilipēde honores diui tias ꝛ voluptates: q̄ seducūt amatores suos nec vnq̄ satiāt possidētes. Qui em̄ volūt di uites fieri in h̄ seculo incidūt i laqueū diabo li ꝛ i desideria multa: de q̄bus nō poterunt si ne magna gr̃a dei liberari. Hec aūt tria vicia p̄dicta fouee sūt ꝛ radices oīm pctōꝝ. Ut g̃ melⁱ⁹ vincas ꝛ tutius viuas nec venenosi ser pentis morsibus intereas: q̄ mille modis in sidiat aīaꝝ saluti: fuge tace q̄esce. abscōdere elōgare. Ama nesciri. disce mori: luge p̄terita sperne p̄ntia: meditare futura. Hec breuis re gula maneat in mēoria tua: ꝛ docebit te vin cere oia terrena. Relinque etiā notos ꝛ ami cos. p̃tes atq; vicinos: vt xp̄m inuenias: et angeloꝝ soci⁹ postmodū fias. Beati⁹ est ti bi ad elongat⁹ innocēter viuas ꝛ solus salue ris:: q̄q; cū multis lupis ꝛ draconib⁹ discūbē do ꝛ canēdo picliteris. Nā raro diu bon⁹ p manebit: q̄ secularib⁹ ꝓfanis libēter se immi scet. Cito q̄q; deuotionē suā pdet q̄ solicite eā nō custodit: ꝙ varia amicoꝝ solatia petit. Lu men i lucerna clausum fulgorē suū retinet et ardorē: extra vō positū ꝛ electū leui flatu ex tinguit̄ ꝛ tenebr̄escit. Qō si oē raꝝ ratū cen seā: tāto erit q̄s deo carior ꝛ hoīb⁹ reuerētior q̄to rari⁹ foris videā. Et si oībus religiosis ꝛ deuotis excursus nouiti⁹ est ꝛ occupatio in terdicit̄ secularis: p̄cipue tñ iuuenib⁹ ꝛ nouel lis nocet visitare amicos secꝛares ad patriā reqrere natiuā quā reliquerūt. Moli ergo af fectare familiaritatē extraneoꝝ q̄ habitū ge ris deuotoꝝ: ꝙ ꝓtēptū mūdanoꝝ discere scā dere ad societatē ciuū supnoꝝ. Quid ad te de statu mūdi scire nouos rumores inqrere ꝛ talia friuola audire. vñ postea cogaris fan tasticari: ꝛ vix queas oratione ac gemēdo ꝛ le gēdo expellere ea de corde? Quidā sub spe cie pietatis inducti sunt ad ꝙuertendū ami cos ꝛ cognatos: ꝛ dum inē illos morari nō ti muerūt inimici fraude circūuenti suū ꝓpo sitū infregerūt. Oportet nāq; q̄ valde fortis sit ꝛ bñ fundat⁹ in virtutib⁹ atq; in oi actiōe ꝛ locutiōe incedat circūspect⁹: q̄ fructificare debet in ꝑfo ꝛ absq; piculo ꝓscie cōuersari i seculo. Et zelus quidē aīaꝝ laudādus ē si sit discret⁹ rectus purus nullaq; vanitate infe cius: q̄ raro inuenit̄ in nouellis ꝛ nondū ple ne mortificatis. Quid em̄ ꝓderit hoi si totū mūm lucret̄: et semꝑm ꝓdiderit. Dilige alioꝝ salutē. ꝙ tuū caueto piculū. Nō est p̄bēdā p dere aut corrigiū amittē aīam piculo exp̃oe re: aut votū frāgere: vel a sctō ꝓposito resile re. Tutiora loca inermis ꝛ infirmis sūt q̄ren da. Arduū em̄ nimis i seculo ꝓtinēter viuere ꝛ imunē se a pctō ꝓseruare. Dauid vir sctūs fortis ꝛ armat⁹ cū psecutionē a saul rege pa teret̄: ad tutiora loca in deserto cū suis mili tibus ascēdit: ibidē latuit donec seuicia ho stis cessaret: ꝛ tu g̃ lōge ab amicis ꝛ secular bus hoībus discede: ne pctis prauoꝝ inuol uaris: ꝛ post casū inopinatū plāgas te erra se ꝛ peniteat bonis ꝓfilijs nō credidisse. Si quidē tenellus flos cito manu capit̄ tactu le dit̄: ꝛ facillime spina pforat̄. Sic ip̄e iuue nis ꝛ nouit̄ ꝙuersus nisi fugiat ꝛ recedat a so cietate mūdana incēdet̄ celerit̄ igne carnal' ꝓcupie: ꝛ inq̄nabil' pice lubricalis vite discur rēdo ꝑ mortifera itinera gule luxurie auari cie supbie ꝛ iuidie: velut equ⁹ effrenis sine ti more. ꝛ tāq; insensat⁹ sine rōne. Si em̄ vir potes tentationib⁹ resistere occasione remo ta: q̄d in medio laqueoꝝ p̄sumis mens infir ma? Ecce alij ꝑcib⁹ alij ꝓmissionib⁹ aggredi unt̄ animū iuuenilē: laudāt corpis formam: suadēt: incolere patriā ꝛ augmētare pgenie nec debere pētes relinq̄re q̄s de⁹ p̄cepit ore tenus honorare. Sicq; verbis pulcris ꝛ hūa ne sapie cātilenis melodizāt auri⁹ pudicis: donec moueāt arbustulā deo adhereꝛe cupien tē: si forte audiat ꝛ q̄escat amicoꝝ ꝓfilijs: ꝛ se

cū abducāt incautū ad seculū: q iā mētis pe-
dē leuauit ad celū: t ꝓposuit incūctanter in-
trare monasteriū ac dei se facere seruū ꝓpter
sūme btitudinis ꝓmissum. Alij etiā viceuer-
sa duris increpatiōib⁹ crebris irrisionibus t
mordacis lingue stimulis ꝓuocāt innocētē:
ac hūiliter incedentē noiant ypocritā amētē
Quid tu inquiūt infatuate ptēdis: q ami-
cos deser̄s bonos dies cōtēnis? An tu solus
sctūs eris: t sol⁹ regnū dei intrabis? Putas
nemobon⁹ erit t deo placebit: nisi ita fecerit
t ierit sicut tu facis t trāsis? An soli mōachi
t tui silēs saluabūt? Desine desine miser: qa
nō vales pficere qs cepisti. Nonne vides q̄
multi a religiositate ista recesserūt: t q̄ pauci
ibidē ꝓdurarūt? Mane nobiscum: reuertere
ad amicos: esto letus soci⁹: fruere bonis ꝓces
sis: deus erit ꝓpici⁹. Hec t his multa silia di
cere ꝓsueuerūt sapiētes mūdi inimici crucis
xpi: vt decipiāt simplices t puertāt a via iu-
sta xpm sequi volētes. Cōtra qs dicēdū est
cū ppha in psalmo. Mihi aūt adherere deo
bonū ē: ponere i dño spem meā. Et itē. Nar
rauerūt mihi iniq̄ fabulatōes: s nō vt lex tua.
Caueas g̃ tibi a sibilis serpentū: qm̄ subuer-
sores sūt tecū: t diabolus est ꝓnceps eorum.
Quē em̄ diabolus ꝑse vincere non pōt nec
defraudare: illū ꝑ satellites suos puertere q̄-
rit aut blādicijs irretire ne seculū relinquat.
Nā mūdus scit tot dolos t negcias. tot inuē
tiones ꝓfingit t rixas hz: vt nemini pax tuta
sit nec firma fides: t vix aliqs euadē pt inno
cuus nisi segreget se ab hoim turbis. t iesuz
q̄rat vt euāgeliū docet in locis desertis. Exi
g̃ cito cū abrahā pfiarcha de tra tua t ō cog
natiōe tua t de domo pris tui: t veni in terrā
sanctā id ē monasticū vitā t laudabilē i xpo
cōgregationē: vt audias legē vite t discipli
ne: t seruias dño deo tuo fidelit oibus diēb⁹
vite tue: donec finito laboris tui certamie et-
nū regnū accipias. vbi in ꝓspectu dei t sctōꝝ
cū angelis sctis sp exultes. Moli retro respi-
cere cuz vxore loth neq̄ maneas in sodoma
carni seruiēdo: s salua te in mōtibus supna
querēdo et angelicū ducatū p obediētie viā
hūliter seqre: vniuersas ꝓprie volūtatis af
fectōes ꝑ deo mortificādo. Fuge cū sctō he-
lya a facie yezabelis pessime mulieris: t ꝑge
in solitudinis secretū ꝓpetue ꝓtinētie seruan
do ꝓpositū donec in curru igneo post turbi-
nē seculi leueris i celū. Perseuera etiā cū be
ato samuele in tabernaculo federis coraz ar-
cha dei in habitu religioso doctore ac reuerē
ter dño ministrādo: vt audias vocem dei lo
quētis de excelso: celestiū ꝓsolationū libamē
ta ꝑgustādo: ac tandē plenissime his dñi ver
bis ꝓsoleris i morte. Euge serue bone t fide
lis: qr i pauca fuisti fidelis supra multa te cō
stituā: intra in gaudiū dñi tui. Esto igit fide
lis vsq̄ ad mortem: t dabit tibi corona vite
Quā nemo merebit digne accipe nisi q̄ legiti-
me certauerit: t vsq̄ in finez pseuerauerit in
virtute. Sed vt iā dicta factis cōprobē: etiā
exempla pseuerandi tibi describam.

De sacerdote tētato t a deo ꝓsolato. Ca. V.

Exam.

Rat apud nos sacerdos quidā alar
e dus noie cupiēs seculo renūciare: et
canonice religionis habitū accepta
re. Sed anteq̄ inuestit⁹ esset tentato: affuit
ad memoriā ei ꝓpres seculi delicias reducēs
q̄bus diu ꝓdigevrebat: cepit q̄ tristari vehe
mēter qr parētes t amicos reliq̄sset t iā intra
alienos tanq̄ exul a patria sua viuere debe
ret desolat⁹. Tristicia igit suborta secuta sūt
et alia nō pauca grauamina veluti tonitrua
dura. Nam tediū loci et difficultatē ordinis
hostis ei incussit malign⁹: t q̄ bñ posset viue
re in partib⁹ suis t multis eque ꝓdesse ami-
cis. Hec em̄ sūt fraudulēti serpētis iacula. q̄
bus sepe nouicioꝝ corda nitit vulnerare: t a
sctō ꝓposito eos resilere ꝓpellat. Sz deo mi
serāte dū adhuc sacerdos staret in acie certa
minis lux celestis ꝓsolatōis emicuit: t totam
nebulam mūdane tristicie dissipauit. Jta q̄
spū dei ꝫ diabolicas immissiones reaccēsus
t ꝓfortatus cepit intra se cogitare ad q̄d ve-
nisset: t solerti rōne in ꝓpositū iā arreptū ꝓ-
pendēs virili anio seipm erigebat dicēs. Ec
ce deo ꝓuidēte hūc locū emēdatōis gr̄a spō
te suplex q̄ intrasti: nūc multo plura ꝓ tuis
necessarijs inueniſti q̄ prīdē i seculo reliq̄sti:
paucos amicos ꝓpt xpm postergasti: s iam
plēs spūales frēs maiori charitate tibi ꝓiun
ctos ꝑ carnalib⁹ recepisti. Cūcta q̄ ad vsuz
hui⁹ monasterij ptinent tua sūt: ac tecū diui
dunt in charitate. Alij ꝑ te laborāt. alij ꝑ te
orant: alij ꝑ te legunt: alij scribūt: nemo hic
ociat. nemo ꝓpria possidet: oia i cōe ꝓferūt
En tot habes hic seruitia: q̄t sūt claustri offi
cia cū vniuersa familia. Quid g̃ habes con-
queri aut q̄d times deo libere corde sentire?
Subdūce te incūctanter suauissimo iugo xpi:
tolle super te onus dñi leue. obliuiscere ꝓpm
tuū t donū pris tui: vt ꝑ paruis magna reci
pias ꝑ tpalibus etna. ꝑ vanitatib⁹ huius se
culi glorioſissimū regnū dei: q̄tenus cū pau-

lo apl̃o veraciter ploq̃ris. Tanq̃ nihil ꝓpri etatis hñtes: ⁊ oĩa in cõitate possidẽtes Hec ⁊ sĩlia eo cogitãte. ⁊ sct̃oꝝ patrũ vestigia per singulos dies ꝓsiderãte: ꝓfectus ẽ in meli⁹ anim⁹ sacerdotis. Et post ꝓbatõis tp̃s habi tu regulari indut⁹ est: atq; anno ꝓpleto solẽ ni voto ꝓfessus. Qui postmoduz in ordine annis triginta laudabiliter viuẽs: in bona se nectute obdormiuit in pace.

De iuuene clerico q̃ relicto studio mona/ sterium intrauit. Cap̃m. VI.

f Uid quidã iuuenis scolaris ꝑmeue etatis flore vigescens: q̃ studio lr̃aꝝ dedit⁹ dauẽtrie: nõnũq; a ꝓstudenti bus socijs ⁊ ꝓmotis ad studiũ parisiẽse inui tabat ꝓmissis ⁊ donis. Sed quoꝝũdã deuo torũ ꝓsilio ab hac intentõe reuocatus ⁊ infor mat⁹ ne se ꝑiculo daret desiderio altioris do ctrine. Interea accidit vt duo germani frẽs ꝓsodales sui corꝑe ⁊ ingenio habiles de sco/ la dauẽtriẽsi versus parisi⁹ se trãsferrẽt. Cũ q; paruo tpe ibidẽ i studio stetissent: vno die ambo defuncti sunt. Sed ⁊ alij q̃dã ex studẽ tibus ad magisteriũ ꝓmoti: post multas ex/ pẽsas ⁊ diuturnos labores cũ cepissent scia ⁊ fama clarere ex hac luce repẽte sũt subtracti Audiẽs ꝫ ꝑfatus iuuenis de suis coetaneis studẽtib⁹ cõpũctus ẽ ampli⁹ atq; i breui va ledicẽs scolasticis reb⁹: discipulus xp̃i int̃ re gulares effectus est.

De matrona q̃ filiũ ꝓuersum planxit: sed postea ad deũ cõuersa gr̃as egit. Cap̃. VII.

m Atrona quedã diues ⁊ seclaris filiũ vnicũ habuit tenere dilectũ: etate et scia ac moribus adornatũ. Hic cele/ sti inspiratõe afflatus elegit deo poti⁹ hũili/ ter seruire: q̃ in seculo p̃nis bonis trãsitorie frui ⁊ mercari. Recessit ꝫ ab aspectib⁹ amico rũ longi⁹: petijtq; monasteriũ regulariũ ad famulandũ dño secreti⁹ ⁊ pfecti⁹ cũctis mũ/ di retinaculis abdicatis. Quẽ mr̃ vidua sb̃/ secuta p̃cibus ac lamẽtis studuit reuocare: ꝫ minime valuit. Illa igit̃ ad sua abeũte et in merore graui existẽte: ꝓtigit in eadẽ ciuitate casus infaustus. vt cuiusdã potẽtis diuitis filius ab altero sediciose ꝑcussus plangeret extinct⁹ Quo audito matrona rem gestã ex horruit: ⁊ ad se tandẽ reuersa alienis ꝑiculis docta ꝓꝑiã tristiciã tẽpauit: atq; semetipsã redarguit dicẽs. Qbñ tibi accidit: vt ꝫ de fi lio tuo non audias: nec de cetero formides. Mõne tuti⁹ in monasterio deo seruit: q̃ apõ te in seculo ꝑiret: Ex illa demũ die ad boni/ tatẽ dei ꝓuersa gr̃as maximas egit: nec vltra filiũ q̃si amissum planxit: ꝫ de ei⁹ cõuersione summope gaudebat: frẽs regulares spãliter dilexit: hospicio sepius recepit. Et ꝫ mihi in mẽsa sua recitauit. Rouicius.

Ratanter audio qõ dicis: ⁊ spero q; g mihi ꝓficiet ⁊ multis. Satis dolẽdi q; mlti parẽtes ita inordinate filios suos diligũt: q; magis eos seculo nutriũt q̃ deo: q; plus cupiunt illos diuitijs ac honori bus sublimari: q̃ virtutib⁹ ⁊ bonis moribus pollere. Heu q; nõ recogitãt q̃ subito mors filios a pentib⁹ sepat: nec vllus hoim q̃tũcũ q̃ diues vel nobilis fuerit poterit semetipm aut aliquẽ amicorũ a mortis lege liberare: ꝫ oportet nos oẽs añ districti iudicis tribunal pñtari: vt referat vnusq̃sq; put gessit in vita ⁊ recipiat ꝓ q̃litate meritorũ suorũ irreuoca bilẽ sniam eternã scz gloriã vel penam.

Quod potius ẽ deo obediendum q̃ ami cis. Senior. Capitulum. VIII.

r Ecte sentis ꝓ tua salute. Naz q̃ deo seruire statuit: debet ei poti⁹ q̃ pare/ tibus obedire. Hinc est q; veritas se quẽtib⁹ se discipulis ait. Qui amat patrem vel matrẽ plus q̃ me: nõ est me dign⁹. Non ergo audiẽdi sũt q̃ ꝓpt̃ solaciũ amicoꝝ sua/ dẽt in seculo manẽdi: ꝫ illi potissime imitãdi sũt: qui ꝓpter amorẽ xp̃i elegerũt ab amicis elongari: q̃tenus deo liberius seruiãt. deuo tius ei inhereãt ⁊ frequẽtius ꝓ amicis exorẽt Uñ si in via dei voluerint aduersari ⁊ ingres sũ religionis impedire: vitãdi sũt ⁊ relinquẽ di. Nã ⁊ oĩz religiosoꝝ legifer ⁊ mgr̃ ihs xp̃s dñs nr̃ formã pfecte abrenũciatõis oñdit cũ dicit. Si q̃s venit ad me ⁊ nõ odit patrẽ suũ ⁊ matrẽ: adhuc aũt ⁊ aiam suam: nõ põt esse meus discipulus. Attẽde q; nõ dixit dñs q̃re p̃imũ an placeat pentibus vel amicis: sed ꝫ satage facere qõ mihi noueris maxime pla/ cere. Dimitte ergo mortuos sepelire mortu/ os suos: tu aũt sequere me ⁊ quere p̃imũ re/ gnũ dei ⁊ iusticiã eius. Habebis em̃ thezau/ rum in celis: si renũciaueris oĩbus terrenis. O q̃ stolidi sunt ⁊ ceci: qui ꝓ vili ⁊ breuissi/ mo delectamẽto carnis negligũt querere ẽ/ terna gaudia celi: q̃ nunc formidãt subire sacri ordinis disciplinã: ⁊ nõ põderãt inextingui/ bilis ignis ppeti flamam. Ach nimiũ differt hũilis habitus monachorũ: ⁊ larualis aspe/ ctus demoniorũ. Valde dissonãt inter se de/ uotus cantus religiosorũ: ⁊ intolerabilis plã ctus dãnatorũ. O si scirẽt donũ dei ⁊ gustaſ

sent q̃ suauis est dñs ⁊ q̃ iocundũ est celesti dño seruire: libẽter terrena cũcta relinq̃rẽt q̃ nec diu tenere valent: ⁊ ad religionis statuꝫ cõuolarẽt. ꝑ quẽ recto itinere ad celũ ꝯcederent. Vñ pius dñs pusillos corde cohortat. ne p̃cepta salutaria in ordine ꝑhorrescãt: sed potius cũ oĩ hũilitate obediẽtie iugũ suscipiant: dicẽs. Tollite iugũ meũ sup vos ⁊ discite a me qꝛ mitis sum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiẽ aĩabus vr̃is. Quã nobis p̃stare dignet̃ iesus xp̃s Marie filius qui regnat deus Per oĩa secula seculorũ Amen.

Canticũ de laudibus sanctarũ virginũ.

a Ma iesum cũ agnete magdalenam lauda lete
In hymnis ⁊ canticis.
Agatham sanctã venerare: luciã passam imitare quantũ digne sufficis.
Barbaram ora cũ balbina ceciliam roga cũ christina totis ex p̃cordijs.
Katherinã cum sabina margarethã cũ martina lauda magnis gaudijs.
Julianam cum iustina cunerã cum eufrosina iubila in organis.
Dorotheam cum eugenia petronillam cum eufemia honora cum tympanis.
Sophiam cum eulalia gheertrudẽ cũ pelagia exalta letis vocibus.
Priscam dariam cum heleua appolloniã cũ serena magnifica honoribus.
Scolasticam cum susanna teclam clarã cuꝫ iohanna letifica celi p̃mijs.
Vrsulam cũ sodalibus cordulam cũ equalibus adorna rosis ⁊ lilijs.
Oẽs sctẽ virgines cũ virginib⁹ o sctẽ vidue cũ ꝯcinẽtibus orate deũ ꝓ nostris excessib⁹
Sit laus deo honor ⁊ gloria de virginũ magna victoria ⁊ dulcis hymn⁹ sctis ei⁹ oĩb⁹.
Qui nos sua gr̃a ad se ducat cũ leticia: sanctorum suorum meritis.
Post huius vite ꝑicula in eterna tabernacula laxis peccatorũ debitis.
Amen amẽt dicãt oĩa celestia ⁊ terrestria.
Angeli cũ hoĩbus ⁊ creaturis oĩbus.
Deo semper gratias.

Canticum de gaudijs celestibus ⁊ nouez choris angelorum.

o Qualis quantaq̃ leticia resonat in celesti patria.
Vbi iesus gaudet cũ maria leto vultu dulci melodia.
Astãt angelorũ chori: laudes cãtãt creatori.
Regẽ cernũt ĩ decore amãt corde laudãt ore
Tympanizant: cytharisant.
Volant alis stant in scalis.
Pulsant nolis fulgent stolis coram summa trinitate.
Clamant sctũs sctũs sctũs fugit dolor cessat planctus in supna ciuitate.
Concors vox est oĩm deũ collaudantiũ feruet amor mentiũ clare speculantiũ beatam trinitatem in vna deitate.
Quã adorãt seraphin feruẽti cum amore
Venerant̃ cherubin ingenti cum honore.
Mirant̃ nimis throni de tanta maiestate.
Dñatões hos sequũt̃ sũmo bono plene perfruunt̃ quibus principatus cõiungunt̃ letabunda semꝑ charitate.
Ptãtes cũ v̄tutib⁹ micãt signis tonãt nubib⁹
Malos arcẽt bonis ꝑcẽt ãmirãda sꝑ pietate
Archangeli cũ angelis: alte iubilãt in celis.
Vigilant custodiũt visitant erudiunt pusillos cum maioribus.
Preces deo offerunt dona eis referunt.
Defendunt humiles confortant debiles exultant cum cantoribus.
Hos ergo honorare nos decet ⁊ amare.
Sinceris mentibus: votis feruentibus: lingua doctrina moribus.

o Q̃ p̃clara regio et q̃ decora legi ex angelis ⁊ hominibus.
O gloriosa ciuitas: in qua sũma trãquilitas lux ⁊ pax in cunctis finibus.
Ciues huius ciuitatis: veste nitẽt castitatis legẽ tenẽt charitatis firmũ pactũ vnitatis
Non laborant nil ignorant.
Non tentant̃ nec vexant̃.
Semꝑ sani sꝑ leti cũctis bonis sunt repleti.
O q̃ beata societas vbi regnat de⁹ trinitas abũdat ibi pietas: cũctos illustrat veritas.
Laudẽ ergo dicite: oẽs scti sil̃ psallite: q̃ vos ꝑ suã gratiã ad tantã duxit gloriam.
Benedictus deus Amen.

Hymnus ad angelos ⁊ sanctos in celo.

c Eli ciues attẽdite ⁊ angeli ꝑcipite: ĩ hac valle miserie: exultãti succurrite
Vos in ꝑhẽni gaudio ⁊ ego ĩ exilio pensate q̃d gemẽs dico an miꝝ fit q̃d lugeo.
In terris diu viuere ⁊ xp̃m nondũ cernere: graue nimis est aĩe languẽtis eius amore.
Hinc spõsa in meridie sponsum requirit anxie quẽ mistica sb̃ spẽ absens colit vera fide
Fides spes mera charitas clamãt iesu q̃ ꝓperas raboni vbi hĩtas cur ire lõge simlas
De mea nũc absentia noli flere o aĩa ibi fige suspiria quo p̃cede in patria.

Cōsolet exiliū gre stillicidiū fratrū q̄z subsi/
dium ac luctus tui p̄mium.
Ad patrē sursum transeo vt emissio paracli-
to exultes ⁊ in filio q̄dīu es in seculo.

Canticum de virtute patiētie.

Duersa mundi tollera ꝓ xp̄i nomīe.
a plus nocent sepe prospera cum leui
flamine.
Cū a malis molestaris nihil ꝑdis ꝫ lucraris
Patiēdo ꝓmereris multa bona cōsequeris.
Nam deum honorificas ⁊ angelns letificas
coronā tuā duplicas ⁊ ꝓximos edificas.
Labor paruus est atq̄z breuis vita merces
grandis est quies infinita.
Totiens martir dei efficeris quotiēs ꝓ deo
penam pateris.
Patiēdo fit homo melior auro pulchrior vi
tro clarior laude dignior gradu altior.
A vicijs purgatior virtutibus ꝑfectior.
Jesu xp̄e acceptior sctis q̄z similior.
Hostibus suis fortior amicis amabilior.

Incipiunt tituli epl'arū sequentium.

Epl'a incitatiua ad spūalē ꝓfectū. Hec inci-
pit. Kr̄me frater libenter tecū diuido.
Epl'a de custodia hn̄da ad seip̄m. Hec inci/
pit. Frater mi in xp̄o dilecte.
Epl'a ꝓ cōfortatōne cuiusdā deuoti. Hec ici
pit. Suscipiamus charissime de manu dei.
Epl'a de cōuersione ⁊ ꝑseuerātia in bono ꝓ-
posito. Hec incipit. Dilecte frat' intime cō/
gaudeo.
Epl'a de pia memoria defunctorū. Hec inci-
pit. Multū iam tp̄is p̄terijt.
Epl'a deuota ad quendā regularē. Hec inci-
pit. Ista sunt p̄cipue necessaria.
Epl'a de instituto marthe et cuiuslibet fide/
lis dispēsatoris. ꝑ tria capl'a distincta. Hec
incipit. Quia igit' charissime.
Epl'a duobus capl'is distincta. De recōmē-
datione solitudinis ⁊ custodia silentij. Hec
incipit. Kr̄me cū esses in occupationibus.

Expliciunt tituli.

Incipit epl'a incitatiua ad spūalē ꝓfectū

Harissime
frater libēter tecū diui-
do si q̄d boni dn̄s pau-
peri seruo suo suggesse
rit. Ego sū paup ⁊ mē
dicus sed spero q̄ dn̄s
solicitus erit mei et tui
sil'r. Unde oro eius cle
mentiaz: vt elemosina
cōis sit nobis de largitate mense eius. Oc/
currit hodie dn̄s mēdico suo cū suauissimo
pane de celo. Dulcis admoduz et gratiosus
sermo infusus est in aurib⁹ meis. Sonuit em̄
lectio apocalipsis: ⁊ de multitudine tantorū
misteriorū retentus est apud me breuis ver-
siculus. Plura cape nō sufficio: sed nec pau-
ca q̄ obscuri⁹ sonāt. Dedit dn̄s vt aliq̄d bre-
uiter ⁊ dulciter sonaret vnde traheretur affe
ctus. vtinā donet etiā vt hocip̄m apiat' intel
lectui: q̄z si spūalibus videt' liquiduz: manet
tn̄ carnalibus occultū. Uolo ergo te partici-
pem fieri huius muneris. Nam tūc vere co-
mites indiuidui sumus cū in xp̄o vnū sapi/
mus: vnū querimus ⁊ ad vnū tendim⁹. Ap-
pone aurē ⁊ ausculta diligēter q̄d sonat val
de dulciter. Qui habet inq̄t aurē audiat q̄d
spūs dicat ecclesijs. Uincēti dabo māna ab
scōditū. Et dabo illi calculū cādidū: ⁊ in cal
culo nomen nouū q̄d nemo scit nisi q̄ accipit
Audis iā frater celestē vocē: Utinā ⁊ interi
orē cordiū nr̄oꝝ auditū tangat: vt vim virtu
tis illius sentiam⁹. Sermo viuus est ⁊ oī ac
ceptōe dign⁹. O q̄z celestis vox: q̄ nil terrenū
fatur. Q̄d si caro non capit capiat spūs: q̄ ni
mirū totus hic sermo plen⁹ est. Uerba inq̄t
q̄ ego loq̄r: spūs ⁊ vita sūt. Spūs est q̄ viui
ficat: caro nō ꝓdest quicq̄z. Non ḡ sentit ar/
chana supne reuelatōis hō extern⁹ carnalis
vagus ⁊ elatus: paulo attestāte q̄ ait. Aīalis
hō nō ꝑcipit ea q̄ sūt spūs dei: stulticia em̄ ē
illi: ⁊ nō p̄t intelligere: q̄z spūaliter examinat'
Spūalibus ergo loquit' q̄ spū facta carnis
mortificāt ⁊ mūdū odio hn̄t. ⁊ maligna dya
boli ꝯsilia respuūt: hi em̄ primitias spūs ha/
bētes q̄d sit h̄ abscōditū manna ignorare nō
pn̄t; q̄z h̄ gustādo potius q̄z legēdo vel audi
endo didicerūt Dat' aūt māna dilectis filijs
ex amore deo pr̄i seruiētibus: q̄ eius volūta
ti sp placere: ei⁹ gloriā studēt q̄rere. Et si nō
horres accipe: māna interiorē mētis exp̄mit
dulcedinē siue ꝯsolationē sctōꝝ in hac vita.

Est igitur congruus sensus. Vincenti dabo mãna absc̃ditũ. contẽpnẽti carnalẽ cõsolationẽ dabo spiritalẽ: respuẽti terrena ꝛ exterioꝛa bona ostendã celestia et interioꝛa carismata: quẽ merito sui excedunt oĩa alia delectamenta. Talia ac tantã etiã existunt vt dignus nemo sit cognoscere: nisi ꝑus discat vana et vilia solatia cõtẽpnere. Scriptũ est em̃ Vir insipiens nõ cognoscet: ꝛ stult⁹ nõ intelliget hec. Libet aũt ꝑ expugnãdis vicijs et malis cõsuetudinibus vincendis, aliqua latius hic introducere. Sicut quondã filijs israel in deserto habitantib⁹ deus mãna pluit: ita et modo spiritalibus filijs suis: gratiã interne ꝯsolationis cõtra tẽptamẽta tribuit. Tam diu filij israel cibo illo aliti sunt donec terram ꝓmissionis attingerẽt: ꝛ ꝙdiu electi in mũdo peregrinant pane vite et intellect⁹ fouent: donec depositõ coꝛpe terrã viuentiũ intrẽt. Dum aũt de frugibus illius terre mãducare cepissent statim manna desijt: ꝛ dum sancti assumpti fuerint in btitudinis gloꝛia. ammodo nõ indigent recreari nr̃o moꝛe spiritali alimonia. Vnus tamen panis est q̃ angelos pascit ꝛ homiẽs: aĩas in gloꝛia. ꝛ viatoꝛes in gratia. Sed est quod me multũ mouet: qꝛ plures sibi deesse mãna causant: pluꝛes etiã q̃ illo refici cõsueuerant gustum iam perdiderũt. Que est alia causa huius ariditatis ꝛ insipidi oꝛis vestri: nisi quia ad egena et infirma mũdi solatia reuersi estis? Adhemẽ tote egressionis vr̃e de egypto. Dies ille memoꝛiale nr̃is dñi in sempiteꝛnũ recoꝛdet. Nulli dubiũ quin manus dñi vobiscũ erat: alioquin in seculo remãsissetis. Vbi est ergo ille spũs ille primicialis feruoꝛ: intẽtio firma propositũ ĩmobile. foꝛtis vt moꝛs dilectio? Quod ãmodo armati egressi estis mũdum: dum cõstanti animo oĩa perferre aduersa vilia et aspera assensi estis. Insuper ꝛ cũ gaudio venistis ad montẽ dei oꝛeb. ad audiẽdã legem vite et disciplinẽ: dum monita senioꝛ libẽter audire ꝛ ꝑfm ea religiose viuere respõdistis. Cur ergo nunc vos itineris tedet: cur ad sarcinas sedetis et grauati ingemiscitis? Jam ꝑpẽ tps ꝛ annos de fructibus terre proꝛe ꝛ ppinare deberetis: ꝛ ecce vobis etiã mãna deest. Cõuertimini filij reuertẽtes: qꝛ si coꝛpoꝛe nõ estis reuersi ad seculum: tñ coꝛde ad huc tenemini in varijs desideꝛijs terrenoꝛũ. Proch dolor multi spiritaliter exeũt egiptũ: trãseunt mare rubrũ: ambulãt ꝑ desertũ: poꝛtant tabernacula et vasa ei⁹: ꝙ nõ intrant terram ꝓmissionis. Pene oĩa accidunt eis que cõtigerunt filijs israel. q̃ murmurãtes cõtra moysen penituerũt qꝛ educti sunt de egypto Sic sic ꝯplures hodie reperiunt q̃ mũdũ relinquũt, parẽtes ꝛ amicos deserũt: pctã ꝛ vicia plangunt ꝑterita carnalia desideria abominant: ignotã iusticie noꝛmã ad manũ magistroꝛ ducti seqũtur: vitã xpi crucifixi aspiciunt: ꝛ iugũ dñi suaue ĩ obediẽtia ꝛ abnegatione ꝓpꝛia ferunt: ita vt oĩs parati ꝛ feruẽtes sint ad laboꝛes ad abstinẽtias: mites ad increpatiões. hũiles adobiectiões: patiẽtes ad coꝛrectiões. ꝛ ad aduersa quelibet ꝛ indigna cõstãtissimi: ꝙ nõ in tali feruoꝛe oẽs pdurant. Nam aliqñ tpe egressiones id est cõuersionis sue pacto: min⁹ cauti ꝛ solliciti de ꝓfectu suo incidunt in varias tẽtationes ꝛ egritudines passionũ: ita vt nõnulli se incepisse cõtristent: quidã xo deliberãt ꝛ modũ excogitant redeũdi. Alij aũt et si mãserint cũ tpe quodã et vsu azinariã molã trahunt qꝛ pariuam deuotionẽ ꝛ affectum hñt in his q̃ agẽda didicerunt: laboꝛiosa ꝛ dura oĩa sentiunt: qꝛ mãna nõ habẽt. Celum videt eis eneum ꝛ terra ferrea: qꝛ neq̃ celestia cõtemplari neq̃ agrum coꝛdis xtutibus et deuotis exercitijs excolere sciunt. Dicũt tñ qꝛ libẽter essent deuoti: libẽter haberent virtutes: vellent se vicisse suas passiones. Sed nõ sufficit tm̃ bene velle: si deest manus et opera. Oportet q̃ laboꝛetis q̃ vim nature faciatis: sicut dicit dñs Regnũ celoꝝ vim patit: et violenti rapiũt illud. Violẽtia opus ẽ: ꝛ scitis q̃ sctī nõ ocio ꝛ somno ꝓmeruerũt regnũ dei. Vsq̃quo tardatis et quare nõ armamini cõtra passiones vt obtineatis virtutes: ꝛ diuersas ꝯsolatões suscipe digni inueniamini? Quãto amplius tardaueritis tãto peius semp fiet: ꝛ sine laboꝛe ꝛ doloꝛe optatã requiẽ nõ ꝓcipietis. Pete et accipietis: querite ꝛ inuenietis: pulsate ꝛ aperiet vobis. Pigricia et negligẽtia vos tenent: ꝙ cõtra has ꝓmo accingimini ꝛ bellate p̃elia dñi. Quid negligit⁹ ꝓpꝛiũ ꝓfectum? Certe ꝑ vobis est: ꝛ ꝑ pace vestra erit laboꝛ vester. Dicit scriptura. Modicũ laboꝛaui. et multã requiem inueni. Sed foꝛte respõdetis Aduersus vicia et passiones certare quis sp̃ põt? Multe sunt ꝛ pene insuperabiles vt nõ bis videt. Quis tantã sustinere põt vexationem? Audite increduli ꝛ rebelles delicati milites ꝛ tui pigri: laboꝛẽ attẽditis. pugnã cõsideratis: ꝙ de ꝓmioꝛ victoꝛia cur nõ cogitatis?

Et quid est omnis labor ad eternã requiem: et quid breuis exercitatio ad bone cõscientie cõsolationẽ? O si inciperetis & fortiter ac integre ꝓponeretis vt aut vincere aut mori eligeretis: ꝓfecto leue dño auxiliãte sentiretis quod modo ĩsuperabile putatis. Vix aliqñ ita vicios⁹ quis repertus est: cui diligentia cum ꝑseuerãtia boni virtutes negauit. Videtur vobis laboriosum vincere passiões vestras: & nisi edomite fuerint nunq̃ habebitis verã cordis requiẽ. Quãdo ergo alij sũt cũ deo in deuotione et bona pace: tunc vob erit tristicia grauedo & tediũ foris & intus. Nũq̃ eritis securi & veraciter leti: nisi mortificaueritis carnalitates vestras Et si nõ trahit vos sctõr religiositas & plurimor deuotio: terreat saltem miserabilis inopia vestra et diuine vltionis sentẽtia. Congregabo inquit super eos mala: & sagittas meas complebo in eis. Cõsument⁹ fame: & deuorabũt eos aues mor su amarissimo. Satis dure intonãt versiculi isti & vtinã cõuertant vetustatẽ vestrã: quatenus inouati & feruidi effecti, meliores vos quotidie & alacriores faciãt ꝓmissa spũsscti. Vincenti ait dabo mãna abscõditũ. Si volueritis & audieritis me: bona terre comedetis. Orie⁹ vobis ꝓ spina pulcerrima rosa: et ꝓ tribulo cãdidissimũ liliũ. Magna sũt hec dulcia & ꝓsolatoria cupientibus ꝓficere. Nõ ergo te cõturbet homo dei: nõ te deiciat multitudo vicior. Crede deo & spera in eo: & eris melior victor q̃ fuisti. Dominꝰ pugnabit ꝓ te: & tu tacebis. Intelligis ne hoc? Dñs ipse dabit fortitudinẽ vt resistas ire, pigriciã excutias, & cõcupiscẽti animo nõ cõsentias: et tu tacebis: q; tibi hanc potentiã nõ asscribes, te ꝓpter hoc nõ eleuabis: & deo totum pure tribuas qui astitit a dextris pauperis: etiã quã tũ vales hoĩbus abscõde, & nihil aliud q̃ infirmũ & inopem te ꝓfitere. Si qñ insurrexerit cõtrarius tibi et dixerit qõ nõ libẽter audis: esto patiens et tace: illatis malis dñs respondebit. Justus em dñs inultũ nõ patiet⁹ abire quodcunq̃ nociuũ verbũ. Quid tibi nocere põt alteriꝰ malicia si ꝫ te inflat⁹ si detrahit: si obiurgat? Seipsũ magis pdit: q; bonꝰ nõ ẽ. Mã si tu bonꝰ fueris et in patia manseris: nil mali tibi intulit: sed potius meritũ tuũ auxit Tu clarior ex oꝓprobrio cor̃ sapientibus: tu ꝓbatior ex virtute patie. Nemini nocet prauitas alterius: neminẽ ledit verbũ ꝓtumelios um q̃diu ipse pius & imotus fuerit. Dis hõ qlis interitus est: talis ei exterior aduersitas erit. Quia si tu bonus simplex ac rectus ac deũ timens ꝓbaris: nemo tibi bonitatẽ iusticiam & pacẽ tuã põt auferre: nisi eam volũtarie reliqueris. Nõ est magna patiẽtia: quam parua res ꝑturbat. Discce ad minꝰ tacere ad iniuriã: quia prudẽtis est tacere in tpe malo. Qui vincere desiderat: victũ se tradat. Cogita de corona nõ de iniuria: & quõ possis aliũ sanare: nõ q̃d possis ecõtrario q̃si zelo iusticie motus respõdere. Si ille non ignoscit tu ignosce: q; vt frequẽter maiorẽ habet culpã qui alteri irascit: q̃ qui iratũ patit. Miseror ꝓprie est ꝙqueri: & ipatientiũ citius cõmoueri: et causas alijs imponere. Tu ergo esto libenter reus vt fias ante deũ innocẽs: tu primo a teipso incipere: & sic poteris etiã alium sanare. Audiat tñ qui zelum videtur habere aduersus alior defectus qui indignat⁹ si cõtra iusticiã agit. Q̃ recte & prudenter ageres si zelum tuũ etiã cõtra tuã cõmotionẽ exterreres: & quod in alio reprehendis prius in te emẽdares. Cum ergo alior culpis irascaris quid iuuat de oculo fratris tui festucã tollere: & tue ipatientie motus nõ cohibere? An tibi videt⁹ nõ esse festuca: & potius trabs illius culpa? Vide ne forte ex tuo iudicio trabem suspitiose reputes: quod cor̃ deo vix festucam habeat⁹. Nõ fidas nimis ꝓprio iudicio: q; homo est & nõ deus. Siue tñ magnũ siue paruum fuerit, vtilius semp teipsuz ꝓsideras: q; et tu pctõr es & tutatione indiges. In quo ergo aliũ iudicas: teipsuz cõdempnas cũ eadẽ facis. Quid enĩ mihi ꝓdest si aliquẽ verbis meis sanauero: & in ꝓprijs passionib⁹ mãsero? Bene illi cui malicia mea cedit in bonũ: & ve mihi ꝓprie salutis interemptori. Non est iudiciũ mãsueti cordis incõsiderate aliũ corripere: aut incorreptiõe modũ trãsire: vel nõ posse motũ inuectionis differre: donec ira in mãsuetudinẽ et zelus amarus redeat in dulcedinẽ Forsitan tunc videbis nõ esse tãte culpe reum quẽ repphẽderas: ac etiã magis excusabis sup q̃ prius subito indignabaris. Sed et tue malitie ĩputabis nõ incõgrue q̃ tãtillũ nõ potuisti incurie pferre: lugebis q̃ plus in iustam correptionẽ q̃ illius culpaz. Pudeat igitur te nõdum didicisse, paruos fratris defectus tollerare: qui quotidie infirmitatẽ ꝓpriam ab alijs desideras portari. Cur g̃ eandem miam nõ exhibes alteri: quã optas fieri tibi? Reuertere ad temetipsum & ptimesce: ne grauius delinq̃s indiguãdo & male ferendo q̃ frater tuus peccando. Ille forte casum

sinum mox vt agnouit fleuit ⁊ de cetero caue re ꝓposuit: tu vo ipatiēs ⁊ incōpassiuus pec catū tuū nec īsperisti nec fleuisti. Adhuc ille satis bene ꝑ amorē in corde suo tecū stat ⁊ ni hil mali de te estimat: ꝙ se magis humiliat: et se sup se iustificat. Videas ergo ne ille q̄ vi/ detur peccator in regno dei te p̄cedat: ⁊ tu cū iusticie p̄sumptione similis fias supbo phari zeo: q̄ reprobatus est a dño ꝓpter suam sup/ biā aduersus publicani humilitatē. Ecce iā audisti aliqualiter charissime quomō teipsū debeas vincere: ⁊ zelum cōtra ꝓpria vicia ex ercere. Studeas ergo magis ac magis ꝓfice re: et semp aliq̄d viciose cōsuetudinis ampu tare. Sicut negligentia vicia nutrire solet et virtutes amittere ita diligētia quelibet inue terata mala euertit ⁊ expugnat. Nam et si la bor est in principio pugne: tñ cū videris pau latim hostes ruere cōsolaberis de ꝓspero fi/ ne. Impedit nos valde: q̄ nō audemus vio lentiā inferre nature. O quātos labores faci unt hoīes ꝑ terrenis lucrādis: ⁊ nos ꝑ eter/ nis bonis marcessimus. Nauta petit mare: mercator circuit regiōes: miles fert arma bel lica: rusticus: vomere scindit arua. Et sine la bore nō queunt diuitias ⁊ honores optinere. Et quid ergo nos virtutes sine magna solli citudine adipisci credimus? Hodie aliq̄d in/ choare: ⁊ cras modicū addere: ⁊ sic dieb⁹ sin gulis vtutē virtuti: ꝓpositū ꝓposito iunge/ re: ꝓficit hoiem virtuosum: deuotū puꝛ sctm et religiosum. deo carum ⁊ hoibus gratiosuꝫ Hoc ordine ꝓmeret homo nomē nouum in calculo clausum: quia calcatis vicijs efficit cādidus interius: ⁊ sepius fruit cōsolationi/ bus superne dulcedinis: que igne manēt car nalibus et tepidis. Ruminemus igit sedula mente p̄sentē versiculū aduersus detestabi lem desidiam: ad igniendū nos ⁊ fratres no/ stros in amorem spiritualis ꝓcessus: ⁊ vt vi/ cia nostra curent ⁊ donationes celestiū virtu tum in nobis augeant Nec eñ fraudabit a desiderio suo fideles certatores spūssanctus qui vt viriliter decertarēt hortatoria voce in sonuit dicens. Vincenti dabo mānа absconditum.

Incipit epla de custodia hñda ad seipm.

Frater mi ī christo dilecto videas quō caute ambules: qm̄ dies mali sunt. Magna cautela est seruō di habenda in oibus verbis ⁊ operi/ bus suis. Nā qui nō est pūisus in rebus suis aut cito ledit aut ledit. Et magnū dānū sen/ tiet in fine: q̄ squis in p̄cipio fuerit negligēs aut p̄ceps. Diu perpendendū est an q̄ fiat aliq̄d: et sepius recurrēdū est ad cordis habi taculū: ne homo sit absq̄ consilio: sicut gens prava et ex asperans q̄ nō direxit ad deū cor suū. Igit ꝓcedat oculus tuus oia opa tua: ⁊ oia age cū ꝓuidentia. Nec incedas ꝑ aliena facta te neglecto: q̄ nemo illo sapientior est: cui⁹ aia sua semp in manib⁹ eius est. Nō ha/ bet hō cariorē thezauꝛ nec meliorē substātiā sup terram si bene cogitauerit: q̄ alam suā. Debet igit vigilare et semp esse in custodia aie sue: q̄ nihil cōparari pōt saluti eius. Sa/ lus eñ ꝓsistit in veris virtutibus. Vera aūt virtus abominat et oñe viciū. Quāto quis nitit cōtra vicia tanto magis accedit ad vir tutes. Quāto virtus amplius placet: tanto plus detestat eius ꝓtrariū. Cognitio vicior multū ꝓdest ad superādū vicia. Plures nō cognoscunt in vitate ꝓprios defectus ⁊ qui/ dam quāuis sciunt nō satis pōderant: aut si pōderant cito oculos auertunt ⁊ obliuiscunt quod tollerant. Nō est ita faciendū charissi/ me frater: ꝙ resistendū est semp malicie ⁊ iniq tati: ⁊ remediū inquirēdū ⁊ auxiliū a deo fla gitandū. Maxime aūt est obuiandū motib⁹ passionū in principio pugne: q̄ si pugna cre uerit infirmus hō vbi erit: Ex parua re fit se pe grauis inquietudo: ⁊ ex verbo vno nascunt multa verba: et de modico risu scaturit sepe grandis dissolutio. Parua cōtumelia gene/ rat stultis et incōsideratis hoibus difficilem exitū et profundū vulnus. Bene ergo ⁊ pru denter agit q̄ oibus neglectis se custodit: iu dicat ⁊ ordinat. Tanto minus pōt vnusq̄sq̄ ꝓuidere sibi. quāto promptior est ad cōsideran dum alios. Desideras habere pacem: debet habitare in syon. Hoc est vtile hoī q̄ nō inue nit requiem in hoc seculo vt ꝓfugiat ad dñm ⁊ cupiat cito dissolui ⁊ esse cū xpo: q̄ non est alius q̄ ꝑ nobis pugnet nisi ipse q̄ fecit nos. Si sentis insurgere vicia opone remedia q̄ scis tibi esse vtilia: ⁊ q̄ audisti ab alijs cogita frequēter si tibi defuiūt. Quotidianū bellū gerendū est: qm̄ tēptamur quotidie. Nec est victus: qui viciosam cōsuetudinē sepe rebel lare sentit. Dolere tū debet q̄ adhuc ī eo ma lum viuit: ⁊ nōdū pfecte sibi mortuus est. Ac cipiēda est sp noua fiducia: licet sepe deiciat homo. In speciali ꝓponendū est ⁊ cōtra illa vicia fortius: q̄ magis molestant ⁊ frequēti⁹ adueniūt. Aliq̄n ira aliquādo supbia. aliq̄n cōcupiscētia cor hoīs tribulat ⁊ vehementer

inflamat. Sed scuto oronis aut gemitu cordis aut inuocatione sancti nois iesu est occurrendu: et in celu respiciendu vñ veniet omne auxiliu. Et q̃cq̃ sic oret vel psimiliter. O bone iesu: succurre mihi modo. Eya dñe deus adiuua me. quid ego miser agam sine te. qd incipiã t quo finiã de⁹ meus? Melius nosti quid tibi sit necessariu: q̃t hoc quotidiana docet infestatio t qualiter cuadẽs docet t docebit spũsscti vnctio. Ibi igit q̃re auxiliu et cõsiliu: t ab ea postula cordis tui refrigeriu. Cõsidera teipsum qd queris in operib⁹ tuis quid diligis: t quid nõ diligis. Secundu deideria sua: fit homo stabil aut vagus. Qui multu cõcupiscit t multa habere vult: quo in se manebit? Dispgit in oẽm ventu celi: et capitur laqueo desideriu terreni. Parua res est sepe ppter quã adipiscendã generat hoi plexitas magna. Sed q̃ omnia expellit a se permittẽs vnũquodq̃ stare sicut inuenit: bene in pace erit. Qui vo multis se ingerit ac multa ordinat t regit: iste seipsum ledit t perdit. Et q̃ magister vult esse in rebus alienis: nõ est mirũ si nesciat esse discipulus in suis. O quãta adhuc discere hz q̃ non videt. Quãtu illi adhuc deficit: et o q̃ longe stat. Quid ergo vult se intermittere de alijs: et q̃ emẽdare nõ põt? Aut cur se implicat talibus q̃ ad ipm nõ pertinẽt? Quid ptinet ad me inquis. Ut tm cogites de te: t aliud qõcunq̃ fuerit pcias pcul a te. In ista cogitatione inuenies te t custodies t pficies maxime. Eris sepius liber a suspitatione indignatione. Parũ curab de exterioꝝ occupatione t gubernatione eoꝝ que fiunt in domo. Dilecte frater dñs custodiat te ab omni malo: custodiat animam tuã dominus. Amen.

Incipit epla p ꝓfortatõe cuiusdã deuoti.

Suscipiamus charissime de manu dei quicqd voluerit sup nos venire deus. Nihil em sine iusta t certa causa agit in terris. Et iõ curemus nos deo subicere cor nrm t sensum nrm vt respiciẽs hũlitatẽ t patiẽtiã nostrã bñ disponat desideriu nostrũ. Inclinemus nos sb sancta et gliosa maiestate eius. q̃ pulvis sumus: t cogitemus q̃ magnũ t dignũ sit vt recogitet de nobis aliquãdo deus. Ex hac humili estimatione sensus nostri t accusatõe culparũ nostrarũ: cõfessioneq̃ iusti iudicij dei qõ vt frequẽter occultũ. sp aũt rectũ est: apprehẽdamus spem t cõfidẽtiã ad ipsum t oremus largiter: atq̃ ab alijs etiã intime flagitemus orones: quatenus sua maxima pietas nrã miseriam t tribulationẽ tantarũ tẽptationũ immutare dignet. Nec ideo diffidam⁹ de nobis q: multa cõtraria sentimus t patimur: et sepius q̃ vellem⁹ t grauius q̃ alij tẽptamur vel q̃ incõstates sum⁹ t tã pauꝝ laborare possumus: seu q̃ totiens cadim⁹ t tarde resurgimus. aut q̃ tã in deuoti t aridi inuenimur: et parũ apetitu ad virtutes et ad deũ sentim⁹. Dia ista solẽt bonis accidere: t sepissime deuotissimi talia sunt expti. Cũ ergo talit nos affligi senserim⁹ int̃ tristicias totidẽ: dño humiliter dicam⁹. Dñe ds si dign⁹ nõ sum nec tibi placet vt liberer a pssura cordis mei. saltẽ hoc mihi largiri digneris vt patiẽs sim: t nõ murmurẽ ꝺ virgã tuã q̃ me pcutis. Memor eteni bene sum qd canit in eccl̃ia tua. Tosionibus pssuris expoliti lapides: t qr illic introducit ois qui p xpi noie hic in mũdo ptrit. Propt qõ peto: vt quacũq̃ p culpa ista patior ad meã purgationẽ sp puenire facias: et p signo clemẽtie nõ reprobatõis furore capienda esse doceas. Debem⁹ ergo sic nos dño integro affectu resignare: t plus eius bonitati cõfitere q̃ audemus postulare. Eius creature sum⁹: et ipsi cura est de nobis. Qui vocauit nos ipe adiuuabit nos t custodiet nos a tẽptatione hac ineternũ: vt nõ velim⁹ cum hoc mũdo gaudere: neq̃ latam viã quã multi tenẽt denuo ambulare. Ammoneo te et tende scpturas sanctas. Sequi vis xpm: anmundũ istũ? Credis apl̃o an magis philosopho. Christus dicit. Intrate p angustã portã: qne ducit ad vitã. Et iterũ. Tollite iugũ meũ sup vos: et discite a me q: mitis sum et humilis corde. Dicit apl̃s. Nolite ꝓformari huic seculo: t si fm carnẽ vixeritis morieminl Nemo vos seducat inanibus verbis. Quicũ q̃ sunt xpi: carnẽ suã crucifixerũt cũ vicijs et cõcupiscẽtijs. Ego xpi cõfixus sum cruci. Ego stigmata dñi ihesu in corpe meo porto Michi mũdus crucifixus est: et ego mũdo. Dia arbitror: vt stercora: vt xpm lucrifaciam Ista sũt ẽba apostolica: ꝙ apõ philosophos t seculi prudẽtes talia nõ inuenies. Et q̃uis aliq̃ gentiles cõtẽptũ diuitiaꝝ laudabant et voluptates spernebãt et eoꝝ doctrinã multi hodie cõmẽdãt: de xpo tm nihil sciebant. nec eterne vite amore id agebant ꝙ euanuerũt in cogitatiõib⁹ suis. Et oms in fallor hoies cupiunt esse cũ xpo ad plm ei⁹ ptinere: ꝙ pauci volunt seq̃ vitã xpi. Iterũ dicũt se diabolum odire: t ei⁹ vestigia nolle seq̃: ꝙ vita pau

l

corum cõtinẽtiũ se a secularibus actibus carnalibusq; desideriis ostẽdit qz multi sunt ex parte eius. Opera ꝓbant cuius fuus qs fuerit. Ait ꝙ xps| Qui seqr me nõ ambulat in tenebris: ꝙ habebit lumẽ vite. Jn mũdũ hũc veni vt q nõ vidẽt videãt: zqui vidẽt ceci fiant Ac si diceret. Ego hũilis et paup in hoc mũdo apparui hoibus vt exẽplo meo efficiant simplices z hũiles: z intelligant opa diuina z celestia miracula ad credẽdum mihi. Et qui seipsos peccatores z despectos et quodãmõ cecos z inscios cognouerũt: p gram meã illuminari digni erũt. sicq; capiãt deuota humilitate: qõ supbi et aqud se sapientes nequaq; intelligere queunt: atq; idcirco in cordis cecitate z stulta opinione manẽt: estimãtes suã doctrinã certiorẽ meã aũt dubiosam z mũdo exicialem. Sicut olim iudei xpm pñtẽ in carne contẽpnebant: sic mõ plures carnales eũ contẽpni hũt z in cecitate proch dolor ꝑseuerant. Malũt potius credere sibi q; euãgelio z carni magis seruire q; deo. Atq; ideo lon/gos optant dies z voluptuosos sup terrã: celum aũt respicere negligũt: z q; velociter tollent ex hac vita nõ attẽdunt. Hec si cogitas nimirũ senties melius esse seq hũilẽ deũ crucifixũ z passum ꝓ nobis: z merito nos debere pati cũ illo et relinq a parẽtibus et amicis in hoc mũdo. Mane igit apd deũ q te vocauit z ne discedas ab amore ei⁹: ꝙ ascẽde arborem crucis vt inde videas iesum ambulãtem z viam ad eternã vitam ꝓparantẽ. Hec est via ait ꝓpheta: ambulate in ea. Via crucis vita nostra: via electoꝝ. via paucoꝝ: via amara via vite z salutis: via breuis: via directa. via laboris: via pfectõis. Via inquã crucis est ꝙ ducit ad gliam: ad latitudinẽ. ad regnum celoꝝ: ad multa milia z frequentiã angelorũ. ad dulcedinẽ mirabilẽ z interminabilem: ad longitudinẽ dieꝝ in seculũ seculi. ad desideratũ finẽ oim fruitionũ z appetitũ coroniũ: ad requiẽ z pacem securissimã: ad iocunditatẽ z exultationẽ amenissimã. Que breui quodã versiculo qui cantat in festo sctẽ crucis ꝓpulchre tangunt. Serui crucis crucẽ laudant: q; per crucẽ sibi gaudẽt vite dari munera. Quia ergo vita christi crux fuit: debz vita christiani etiam crux esse. Et multo magis vita monachoꝝ clericorũ: et oim religiosoꝝ in cruce erit. Extra crucẽ nõ est salus preter crucẽ nõ venit ad regnũ xpi. Oportebat pati xpm z resurgere a mortuis: z ita intrare in gloriã suam. Si aliã viam q̃rimus: errabimus z in perditionẽ ducimur. Et qui crucẽ fugere cupimus: in medũ lacus ardẽtis picis z sulphuris incurremus Crux nostra eterno cruciatui cõparata est delectabilissima. Labor noster ꝓpetua requie donãda: leuissimꝰ est. Frãgere voluntatẽ ꝓpriã crux est. z forte qua maior vix est: ꝙ in iferno qs vmq; vel in minimo sua voluntate vtit: cũ semp qđ nolit pati cogat: quod voluerit nũq; accipiat. Et licet recordare q; recepisti bona in vita tua z similiter lazarus mala. Comedisti z bibisti: z saturatus es nimis. Melioraz delicatioraz elegisti tibi vestimenta: et ornatus es. Risisti cantasti saltasti pre leticia: nec ꝓhibuisti corã tuũ a voluptatibus: ꝙ qđcunq; libuit sine cõtradictiõe implesti. Et hec existimasti partẽ tuã et regnũ tuũ z gloriã tuam: nec de lazaro quicq; cogitasti. quãtũ egeret quãtũ pateret quantũ infirmaret. Recordare ergo fili q; recepisti bona in vita tua: z lazarus similit mala. Nũc aũt hic cõsolat: tu xo truciaris. Ille dum viueret crucẽ habuit z ad modicũ spaciũ se sustinuit: tu dũ viueres celum tuũ in terra habuisti z libẽter vitã i delitiis ꝓtraxisses sed nũc ille nec penã corpis nec anie patitur: ꝙ in requie beata letat: tu xo z modo cruciatũ in aia habes. z postea simul in corpe z aia torquẽdus dãnaberis. Hec meditare iter tẽtationes tuas: z dño aspirãte cessabit earũ impetus. Nam solet ardor ardore expelli: et labor labore gratiore minui. Sta ergo in loco isto quẽ elegisti: z eleua patiẽtie clipeũ cõtra ictus tentationũ: mori eligens magis q; cedere antiq hostis vexationib⁹. Qui vicerit ait spũsctũs faciã illũ columnã in paradiso dei mei z scribam sup eũ nomẽ patris mei z nouẽ ciuitatis noue hierusalẽ. Jnsup scoꝝ exẽpla intuere: z eoꝝ suffragia iugiter quere Memẽto quãtũ sancti ꝓ vita eterna laborauerunt: in qua nũc cũ xpo sine fine regnãtes gaudẽt. Quãto in mũdo despectiores z pauperiores fuerũt: tãto nũc glorioſiores z nobiliores in celo refulgẽt. Propter amorẽ igitur xpi z locus z status inferior semp plus placere debet z dulcescere cordi tuo: qz vanitas est in hac vita aliquid apparere. Quãto in inferiori et humiliori statu quis fuerit: tãto veri⁹ sepe bona agit z facilius habita custodit. Si alij nos pcedũt: quid ad nos? Sequamur ie/sum in humilitate z simplicitate: z nõ curem⁹ humanã vanitatẽ. Nos ꝓpter xpm stulti ignobiles z infirmi: nos ꝓpter illum libẽter simus abiecti et nouissimi reputati. Ego inq;

Quarit ingredien dd.

Ψ 21 sum vermis et nō homo: opprobriū hominū
et abiectio plebis. Que maior gloria: q̄ cum
xp̄o gloriari in cruce? Que maior consolatio
cordis: q̄ portare viuētē ymaginē crucifixi?
Cōfortare igit̄ et esto robustus: et ne timeas
q̄ ego tecū sum vt liberē te dicit dñs. Cōpas-
sus tibi locutus sum tā q̄ infirmus infirmio-
ri: vt pariter in dño consolati per ipsum cōua-
lescamus in ipso. Amen.

Incipit epistola de cōuersione et perseue-
rantia in bono p̄posito.

Plecte frater intime cōgaudeo tibi:
D' q̄ inueneristi locum deo seruiēdi. Sit
dñs noster ex hinc bñdictus: q̄ te vo
care dignatus est ad suuz seruitiū. Agnosco
hāc vocationē donū dei esse: qm̄ nō ex meri-
tis tuis ꝑ fm̄ miscōiam suam de seculi vanita
tibus te eripuit. et in electā societatē p̄duxit:
vbi audires atq̄ oculis etiā cerneres qualit̄
illi seruires. Q̄ multi diuites nobiles et po-
tētes q̄ multi sapiētes litterati et famosi ado
lescētes in hoc seculo miserabilit̄ fluctuant et
abicere iugū diaboli a suis ceruicib⁹ nō p̄ua
lent nec illo spū adhuc mouent̄ vt seculo re-
nūcient. O vanitas vanitatū mūdū diligere
et q̄ dei sunt minus curare. Veniet tēpus ve
niet cito tēpus qñ oēs seculares et carnales
delectationes simul finē habebūt: et tūc relin
quent vel inuiti p̄sens seculū: qui mō volun-
tarij nō sunt abrenūciare pōpis eius. Tu āt
dilecte frater maiorē gratiaz a dño accepisti:
q̄ inter tot sodales tuos a mltis piculis cor-
poris et anie a laqueis diaboli es p̄seruatus
et in loco apto ad saluandā animā tuā cōsti-
tutus. O quātas gr̄as deo debes qui regnū
suum p̄merendū obtulit: qō diues pecunia
possidere nō pōt. Et q̄ mirāda dei gratia vt
inualidus et imperitus sanctoꝝ viam fortiter
ambulet: q̄ robustus et doctus sepe subsequi
vix valet. Recogita vbinā sunt olim tecū
studētes vbi illi socij familiares: cū q̄bus vi-
uere et ludere fm̄ carnē dulce erat: cū quibus
peregrini in remotis partibus nō amore xp̄i
ꝑ cupidine tēporalis p̄cessus et lucri iocūdū
tibi videbat̄: q̄ multi iam obierunt q̄ multi
etiā vagi in seculo remāserūt. Bene de ipsis
cū sancto moyse dicere potes: cōsideratis fi-
nibus eoꝝ. Vtinā saperent et intelligerēt: ac
nouissima p̄uiderent. Audisti alios romam
pergere et p̄ bñficijs laborare: alios parisius
residere et ad magisteriū tendere: alios p̄ece
ptis dignitatibus et platuris in medio ꝑli ex
altatos iā esse Tu aūt q̄d? Gratias deo quia
nihil hoꝝ attēptasti: imo et ꝑpt̄ xp̄m iā velu-
ti sterco⁹a ista mūdana culmina et gaudia re
putans: adiecisti etiā teipsum cōtēpnere lo-
quens cum beato dauid. Elegi abiectus esse
in domo dei mei: magis q̄ habitare in taber-
naculis pctoꝝ. Tu vtiq̄ elegisti hodie dñm
deū in patrē cui seruire regnare est: ꝑ quo hu
militari in p̄nti seculo eterne exaltationis tibi
causa erit. P⁹o illo labo⁹ requies, penuria di
uicie, cōtemptus hono⁹, tribulatio cōsolatio
infirmitas robur, mero⁹ gaudium tibi sp̄ sit.
Et quo purius et ardentius eū amaueris: eo
vilio⁹a terrena oia censebis. Caue tñ charissi
me ne aliq̄n p̄mittas maligni spūs p̄siliū in-
trare co⁹ tuū: vt p̄tristeris q⁹ amicos et socios
reliquisti: et q⁹ ipsi iā magni dñi effecti nūcia-
tur: et tu adhuc p̄manes in innocētia tua Ho
li audire eos qui te in aliā viam conant̄ tra-
here: et dicunt. Vsq̄quo sic transies. et quare
ad altio⁹is status gradū nō tēdis: nec aliud
opus inchoas vñ alijs etiā aliquē fructū fe-
ras? Solet eñ dyabolus post aliq̄ tēpo⁹a cō
uersionis tēptare seruū dei de p̄teritis rebus
in seculo: de amico⁹ visitatiōib⁹, de multo⁹
socio⁹ suo⁹ cōuersionibus: q̄tenus talib⁹ co
gitationibus eū retrahere possit ad seculum
aut impedire a p̄fectu et ab obliuione mūda
no⁹. Sed credes exptis. nocet dei seruo me-
moria et retractatio vite secularis: qui mūdo
plene sibi est mortuus. Nocet etiā persuasio
blanda multo⁹ loquētiū de altio⁹i gradu et
melio⁹i loco q̄ veluti sapiētes p̄udēter cōsu-
lere volunt: ꝑ sensum xp̄i in abiectione et hūi-
litate. in fuga mūdi. et teno⁹e artio⁹is vite nō
habent. Mā nudū xp̄m seq̄. aut recusant aut
pigrescūt incipe: ne videant̄ p̄rimis solaciū
subtrahere. Et q⁹ gr̄am nō sentiūt q̄bus de⁹
sibi seruiētes et oia relinquētes imbuit et p̄for
tat: durū fmonē hūc esse dicūt: oibus amicis
et rebus p̄p̄ijs abrenūciare. Et sicut ipsi sa-
piunt: ita et alijs libenter p̄suadent. Sz p⁹a
tales loquit̄ sentētia saluato⁹is. Cauete inq̄t
ab hoibus. Adulti eñ sunt qui pulchris ser-
monibus et aptis vt ipsis videt̄ rationibus:
viam leuem et planā cōmēdare sciunt. et ho-
minē imperitū q̄q̄ iustificāt et laudāt: atq̄
per tales fmones bñ p̄ficientē et firmiter stā-
tem q̄q̄ vacillare faciunt. Verūtñ deus cō
teret dētes co⁹ in o⁹e ipso⁹: q⁹ iusta iter san
cto⁹ nō ambulāt neq̄ loquunt̄. Nō veniat
ania mea in cōsiliū eo⁹: et domus eo⁹ longe
sit a me. Ideoq̄ frater dilecte nunq̄ tibi pla
ceat talia audire: et multo minus credere vel

lis. Siue enī diabolus instigat siue homies fabulenť: quod incepisti in eo pmaneas ob/ secro Recurre ad euāgeliū: ꝛ optimū audies remediū. Quid ꝓdest hoīm si lucretur vniuersum mūdū: seipsuz aūt perdat? Hoc apō te sp retine: ꝛ cuiusuis manº pugnauerit cōtra te: scuto euāgelico vtere. Sed solent qui dam hoīes sine spiritu ꝛ scientia dei obijcere qñq; seculo renūciātibus. Ergo qui in seculo sunt peribunt: et vos soli salui eritis? Aut nō pōt aliquis venire ad celum: nisi ita viuat sicē vos viuitis? Quid fabulamini sic iniuste contra deū ꝛ seruos dei? Neq; hoc xps dixit neq; serui eius ita locuti sunt. Benefacite iuste viuite ꝛ mādata dei custodite: ꝛ nemo vobis salutē negabit. Ad hec illi iterato. Mandata inquiunt vellemº seruare: ſ nō possumº Si debemus lucrari victū et necessaria vite: oportet nos sepe ꝓtraria agere. Qui cū seculo cōuersamur: secularia negocia quō cauebimus? Si ista pfecte cōsideratis ꝛ pericula atq; fallacias mūdi nō ignoratis: quid ergo obloquimini q; serui dei mūdū fugiūt. ꝛ monasteria aut cōgregatiōes deuotoꝝ intrant. vt deo sine tali ipedimēto seruiant? Si imitari nō vultis aut nō valetis: ad minus congaudere ꝛ adiuuare bonos ꝓ vra salute deberetis Sed nō plus frater de istis: quia nec taliter loquētes excusationē hūt de peccatis suis. Cōstanter igiť age xps q; tibi incipe donauit: ipse pficiet cōsolidabitq; in finē ꝓpositum tuū. Ecce tēpus breue moꝛs incerta: oia caduca ꝛ vana in mūdo. Multi iā in sepulchris fetēt q; diu se viuere estimabāt. Recesserunt a memoria hoīm: q; in oꝛe ꝛsabanť oīm Colit mūdus pītes: absentes nescit: deserit morientes. Beatius ergo cōtēpnere fallacem mundū et seq; veritatē: que nobis pariter cōcedat vitam eternam. Amen.

Incipit epistola de pia mēoria defūctoꝝ.

Ultum iā tps preterijt dilecte frater q; decreuerā aliq̄d ꝓ pia mēoria defunctoꝝ caritati tue insinuare: ꝛ maxime parentū nostroꝝ ꝛ amicoꝝ specialiū. oīmq; deuotoꝝ quoꝝ nomina deus in libꝛo vite scribere dignet. ꝛ inter sanctos suos collocare anias eoꝝ: sicut ꝛ coꝛpoꝛa eoꝝ apud nos sepulta sunt in terris Nos debemº libēter ꝓ eis ꝛ ꝓ oībus fidelibus defunctis oꝛare: q; hoc opus est summe caritatis ꝛ mie. Sicut igiť nob desideramº subueniri post mortē: ita et eis quātū melius possumº dño opitulante laboꝛemº subuenire.

Qui enī ꝓ aniaꝝ liberatōe fidelis ꝛ sedulus fuerit: nimirū ꝛ sibipsi plurimū pficit cū ꝓ talibus oꝛās nequaq; se spoliat oꝛonis fructu. ꝛ insup sibi recoꝛdationē mortis adducit: et vix sine cōpūctōis gꝛa ad solita erit. sciēs q; oēs viā vniuerse carnis ingressuri sumº: et q; illi iā expleuerūt certissime sibi cōstat futurū. Oꝛemº igiť ꝓ caris nris. q; post modi cū eos sequemur: ꝛ cū melius habuerīt oīno in eadē necessitate recoꝛdabunť nri. Non sit fides nra oꝛetenº neq; q̄ in facie sunt respiciamus: ſ dilectionē faciamº siue pītes siue absentes coꝛporaliť fuerimº Charitas enī nūq; excidit: ꝛ qui se in veritate diligunt: seipsos obliuisci nō poterūt. In necessitate ꝓbatur amicus fidelis Eteni impiū ꝛ crudelē nimis si videas fratrē tuū aut amicū coꝛdis tui carceri traditū vel flamis iniectū nec moueꝛs ad fletum et cū manū porrige possis nihil agas charitatis. ac etiā si loq̄ aliq̄d ꝓ ei quiueris liberatione clauso ptrāseas oꝛe. O fidelē samaritanū q; viso hoīe vulnerato a latronib et expoliato mia motus est. Heu heu pincerna mgr̄o q; oblitus est ioseph sui interptis: cū de carcere esset eductus Sic timeo q; multotiens cōtigit cū aliq̄d amicoꝝ obierit et ꝓ se instanter oꝛare petierit ac fidei viuentiū se cōmēdauerit: q; nōnūq; obliuionem accipit aut paruā aut tardā sentit adueīre expiationis hostiā. quā speraſſet. Propt q̄ dilectissi me meipsum ꝛ te pariter āmoneo vt pietatis oculū frequēter dirigamº ad memoriā defunctoꝝ: ꝛ quicq̄d ꝓ eoꝝ absolutionē nouerimº ꝓdesse deuota exequamur festinatiōe. pōderātes q; graui tenēť tormēto: ꝛ q; nisi purgati fuerint ad requiē trāsire nō possunt. Eorū ei eteni cōsolatio ꝛ liberatio: maxīe in xpi meritis ꝛ sctoꝝ suffragijs ꝛ fideliū constat oblationibus. Simus ergo feruētes ad soluēda bīficia salutaria: ꝛ deuotę oꝛemº ꝓ eis generaliter ꝛ priuatim. Attēde vigilias legamº libēter ꝛ sepiº ad missaz ministremº: ꝛ cū sacerdote vota labioꝝ nroꝝ i cōspectu sūmi ꝛ veri sacerdotis offeramº: q; est hostia dignissima ad exhauriēda oīm pctā In illa hoꝛa dū xps in altari inter manº sacerdotis deo patri pro salute viuoꝝ et defunctoꝝ offerť: teipm cura cum oībus tibi in oronibº cōmēdatis offerre in acq̄sitionē ꝛ possessionē ppetue salutis: ꝛ vt oēs sint participes huiº pciosissimi sacrificij qd̄ imolatū semel in cruce sufficiēs est pciū ꝓ pctis totiº seculi. habeas tūc specialē memoriā eoꝝ q; tibi sūt cōmēdati: ꝛ recita noia eoꝝ

in pñtia xpi: ꝛ reuerēter ac deuote sepi⁹ flecte genua cordis tui vbi cōsistis añ fontē miserationū dñi. Quotiēscūq; etiā te ad pceptionē corpis xpi ꝓparas ꝛ pceptū tecū habes, esto q̄so memor fideliū defunctor ꝛ implora tāto ardentius miscōiam eius, quāto certius retines in te pignus eterne redēptiōis. Sepe de mane sepe de vespe. ꝑ ꝛ in labore ꝛ tpe scpture charissimor tuor recogita obitū: quō habeant. ꝛ quō aliquid facias ꝓ eis qđ ipsis ꝑt ꝓdesse ꝛ tibi nihil obesse. Añq; comedam suspiro ait sctūs iob. Ex quo verbo pietatis ꝛ cōpassionis tibi innit opus: vt nūq; cibū corporalē sumas nisi ꝓus fidelib⁹ defunctis aliquam spiritalē elemosinā mittas. Ego noui aliquor talē esse ꝓsuetudinē: q̄ signo refectorij facto se expediūt ꝛ vacāt oīes ad refrigerium animarū fidelium quorum elemosinis sustentantur.

Incipit epla deuota ad quēdā regularē.

Sta sunt precipue necessaria ꝛ vtilia ꝓ cōseruatione deuotōis ꝛ pace cordis. ꝓ profectu virtutū ꝛ edificatōe alior: scz solitudo, silentiū, opus manuū. oratio. lectio. meditatio, scptura ꝛ: pauptas, sobrietas. obliuio patrie. fuga seculi. quies claustri. visitatio chori. ꝛ custodia celle. Cū his obstruationib⁹ fit hō cōpunctus intern⁹ ꝛ deuotus. Nimia occupatio in externis magnū impedimētū est interior: et infrigidat a celestib⁹. Duo sunt q̄ valde nocent religiosis q̄ tam parū illūinant: q̄ sunt nimis multiplices in exercitijs corporalibus, nō ꝓsiderātes ad qđ oīa ordita sunt: et q̄ nō examināt solicitē interiora sua q̄bus affectionibus moueāt ad ꝟtutes vel ad vicia. ꝛ quātū distāt ab vnione cū deo hūda. Nā tāto qs deo vnit ꝛ plus illūinat: quāto a mūdi curis magis elongat. Multa nō sunt hoi necessaria scire nec habere: sed curiositas ꝛ auaricia trahunt ad multa añe nociua. Placeat tibi ꝓpter xpm simplex vestitus ꝛ sobria mensa: nec ōras ꝑciosa ornamēta. Xps amat corpu rū. nō capā pulchrā: neq; casulā sericā mira varietate cōtextā. Nō optes vt monasteriū tuū abundet diuitijs ꝛ altis edificijs: ꝑ vt floreāt oīes frēs bonis morib⁹ ꝛ virtutib⁹ sctis Et si alicui pulchra ꝛ sūptuosa videas excusare potes ꝛ tollerare ꝓ honore dei ꝛ reuerētia loci: ꝑ nō debes silia affectare. Q̄ relinq̄s amicos ꝓpt xpm ꝛ nō q̄ris ꝓsolatiōes hoim ꝑ manes in cella faciendo opus tuū: tunc aderit tibi gratia celestis illūinādo cor tuū: ꝛ gaudebūt sup te angeli scti ꝛ custodiēt te ab ipugnatōibus inimici ne dominent⁹ tibi: ꝑ virilit ages et p̄cib⁹ eis resistes. Que ad secularē sciētiā ꝛ reputationē humanā trahunt oīno caueas: ꝑ sp būilia sectare sicut fecerūt ihesus ꝛ beata ꝟgo maria. Attēde q̄s vitā doctrinā ꝛ patiētiā sctor: q̄ habuerūt verā sapiētiā per quā soli deo placere studuerūt. Pius dñs nō derelinquit electos suos in mūdo afflictos: ꝑ tollit q̄q; eos tēpestiue de laqueis supuēturis ne deteriora mala incurrāt q̄ forte tolerare neq̄rēt. Debes sollicite cogitare de defectibus tuis et sepe ingemiscere: ne vincar⁹ vel seducaris. Ora ꝓmo ꝓ ꝓpijs miserijs: deinde ꝓ alijs amicis viuis vel defunctis sicut fratna charitas exigit. Plus tū cōfidere debes de dei gr̄a ꝛ mia ꝛ sctor meritis: q̄q; de tuis p̄cibus ꝛ actibus bonis. Habeas firmū ꝓpositū te emēdādi: ꝛ si centū ānis posses adhuc viuere. cogita q̄ propter nihil aliud velis viuere: nisi vt deo possis pfectius seruire. Cōtra tria vicia oportet q̄tidie certare. q̄ raro plene vincunt: scilicet cōtra superbiā. cōtra gulā ꝛ accidiā. Superbia latet in corde ꝛ multiplicit extollit stultū i ꝓpria estimatione sua: aparet sepe in vestitu. aperit in voce notat in incessu ꝛ leuitate morū. Gula graue est viciū: q̄ si refrenata nō fuerit fac hoiez dissolutū pigrū et ad spūalia ineptū: inducit somnolentiā ꝛ excitat libidinē. Accidia multū retrahit a spūali exercitio ab intēta oratione ꝛ sacre lectōis studio: q̄rit carnis mollicie. fugit laborē. odit cellā. diligit fabulari: delectatur vanis rumoribus. attediat inesse dīnis. Qui nō certat virilit aduersus ista tria vicia pax ꝓficiet in bona vita: ꝛ cito cadet ad alia peiora mala ex istis nascētia. Dilectio dei ꝓbat magis i ꝓtēptu sui ꝛ oīm trenor q̄s i pulchritudie ꝟborum. Plus ds delectat i hūili ꝑce ꝓtriti cordis q̄s i alto clamore curiose vocis. Sp hūil inueit gr̄az: ꝛ q̄ sodat ad hūilē obediētiā: optimā hēbit ꝓsciam ꝛ q̄etissimā vitā Sepe ē occulte supbie signū desiderare hre magnā deuotionē vel reuelationē: potius te iudica dīna ꝓsolatōe indignū. Nā de defectibus tuis atq; excessibus cogitare magis placet deo ꝛ vtilius est tibi: q̄s indagare de celestibus secretis. Q̄diu nō es ver⁹ hūilis: ꝛ tot⁹ ab intra mortificatus, ita q̄ laudibus nō delectaris nec maledictis mouearis: non expedit tibi altiora pscrutari. Xps sepe cōpescuit apl̄os de multis futuris ꝛ subtilib⁹ materijs loq̄. Cur ꝑ tu vis scire q̄ excedūt sciam tuā

abūda ꝓsciam tuā ꝛ caue ꝑsumptionē: ꝛ stu de diuinā discere ꝛ facere volūtatē nō ꝓpriā. Sic enī orat sctūs dauid magn⁹ cognitor ce lestiū secretor. Dñe ad te ꝓfugi: doce me fa cere voluntatē tuā. Quicqd g̃ hūiliorē te non facit ꝛ ad mai⁹ bñplacitū dei nō tēdit noli cu pere nec curare: qr deo obligaris mundā ser uare ꝓsciam ꝛ seculi abūcere vanitatē. Ver ba dñi nr̄i iesu xp̄i cū magna diligētia atten de: dauiticos psalmos sepe rumina: qr̄ i illis ē vera sapia ꝛ salus tua. Passionē xp̄i ꝛ vul nera iesu i corde tuo q̃si i libro scribe: ꝛ totaz spem tuā i meritis xp̄i et sctor̄ pcibus pone. Quid enī nos fragiles agere possum⁹: nisi q̃ multū hūiliemus nos sub potēti manu dei: ꝛ corā ipso ꝓstrati veniā petamus? Resistēdo vicijs ꝛ insistendo bonis exercitijs ꝓcupie et passiones paulatim minuunt in nob: ꝛ vtu tes ampli⁹ roborant. ita vt hō delectet i eis frequēter: ꝛ maxie si honorē dei ꝛ nō suū cō modū vel pacē ꝓpriā q̃rat: qr aliter nō esset purū nec vere vtuosū. Mā q̃ ad deū oīa opa sua pure nō refert: supb⁹ ē et van⁹. Quicqd boni hō facit. cogitare debet qr donū dei ē: ꝛ nō se reputet inde. Mā tenet deo regratiari ꝛ magis se hūiliare: ne imputet sibi ad pctū ꝛ graui⁹ de ingratitudine iudicet. Oīne opus bonū in deo factū gratiā maiorē meret: letifi cat mentē ꝛ delectat opantē: qr deū habet ad iuuantē. Qui desiderat a deo ꝓsolari taceat de mūdanis: oret sepi⁹ ꝛ raro sit foris. Oīne enī pctm̃ generat tristiciā. corrūpit naturā. ꝛ meret penā. Attēde donū dei i alio. ꝛ dilige illud sicut vere est donū dei. Erit autē tuū si diligis illud tāq̃ tuū: sp tū totū ad deū hūili ter referēdo. ne ꝓdas bonū male vtēdo. Tūc male vteris bono: si inde extolleris et vane gl̃aris. Tūc bñ vteris malo si inde hūiliaris ꝛ ꝓtristaris ꝛ p̃ piam emēdas: nec te supbe excusas. Status hui⁹ vite debilis ē ꝛ plen⁹ piculis: iō ad deū sp currēdū ē et orandū vt nos custodiat ꝛ adiuuet in oīni luctamine ꝛ ope bono vsq̃ in finem.

Incipit epla ad quendā cellarium tribus capitulis diuisa.

De instituto marthe ꝛ cuiuslibet dispensa toris.

Capitulum. I.

Q Elia igit̃ charissime nūc officiū su scepisti marthe: nō debes bonū ꝛ sctm̃ ministeriū accidiose pagere: ꝑ fidelit̃ ꝓpt̃ xp̃m q̃ oīa nob⁹ admi nistrat: ꝛ ꝓpt̃ eterna salutē tuā exercere. In q̃ de q̃busdā necessarijs ꝓsideratoīb⁹ ammone dus es. Sic enī btūs paulus dicit. Hic autē q̃rit int̃ dispēsatores vt fidelis q̃s inueniat.

De fideli ꝛ prudenti seruo.

V Ade oportet eū ee fidelē cui ꝓmittit ministeriū tale: ꝑ ꝛ prudētē nihilomi nus ne videat sepi⁹ errare. Fidelem itellige i ꝓmissis: ne res negligat ne male cu stodiat: ꝛ ne quicq̃ q̃ vtilitati aut cōitati ꝓ desse possit ꝓ ipm deprauet: ꝑ magis pia cura emēdet. Prudētē vo i ipsis reb⁹: ꝓ tpe et ꝓ sonis distribuēdis. Vno tpe ꝓuenit dare: q̃ alio tpe licet negare. Quibusdā vtile ē ꝛ pū ꝓdescēdere i petitōib⁹: q̃busdā vo oportet te magis resistere. Quorūdā etiaz necessitates charitatis officio p̃uenīēde sūt. Si g̃ discre te agis ꝛ necessitatē pēsas i hoibus: prudentiā nō abiecisti. Si ꝓpateris infirmis ꝛ misereris egenis q̃pe teip̃m p̃us ꝓsideras q̃liter ꝛ alijs bñficijs: charitatē induisti. Talē te cu pio videlicet fidelē i ope: ꝛ prudētē in ꝓsilio An nō talē seruuz dñs in euāgelio requirit? Quis ē inq̃t fidelis seru⁹ ꝛ prudēs quē cōstituat dñs sup familiā suā: vt det ill̃ cibū i tpe Pro te ē si fidel̃ fueris: q̃uis te min⁹ prudentē estimare debeas: sīc paul⁹ dicit. Nolite ee prudētes apud vosmetipsos. Et iterū. Nō alta sapiētes: ꝑ hūlib⁹ ꝓsentiētes. Sic enī ꝏ seipsis sapiētes efficiunt sapientiores.

Recapitulatio de fideli seruo.

Q Talis ē aūt fidelis seru⁹: nisi q̃ nō q̃rit q̃ sua sūt ꝑ q̃ iesu xp̃i vt quicqd agit ei⁹ amore faciat. ei⁹ gl̃iā tm̃mō desi deret ꝛ expectet: atq̃ ipsi⁹ magis q̃ suā vo lūtatē seq̃t et dicat. Pr̃ fiat voluntas tua: nō mea. E duob⁹ tñ fuis fidel̃ poti⁹ ē q̃ prudēs eligēd⁹ atq̃ istituēd⁹ ad negocia. Sicdē fi deli suo nihil cari⁹ i domo: ꝛ amico fideli nl̃ la pōderatio ē maxie i ꝓsilio. Sz qd aliquē tā fidelē ꝛ vnanimē facit hoiem cū cor dei: cui libere credi possit? Primo vtiq̃ timor dñi de hinc dilectio sine simulatōe: postremo nl̃: li⁹ treni ꝓmodi q̃stus fidelē seruū ꝓstituunt. Talis erat vas electōis paul⁹: cui credita sūt tā mlta p̃ciosa ꝛ magnifica secreta. Et ipse fi delis inuēt⁹ ē i domo dei: ꝛ prudēt̃ se agebat in oīb⁹. Vñ ita dicit. Nō q̃rēs q̃ mihi vtile ꝑ q̃ multis. Itē. Nō q̃roꝝa ꝑ vos: nec q̃ro datū: ꝑ fructū. Quātū ꝛ ofert hoī fidelitas

Jdelitas ergo si fuerit inuēta i hoie F reddit ip̃m supiorib⁹ suis carū ꝛ p cioſū: eq̃libus amabilē. ceteris q̃ so/

dalibus suis valde venerabilē ⁊ gratiosum ita vt nemo iustā aduersus eū habeat q̄relā: ꝙ letent oēs de virtute fidelitatis eⁱ⁹. Hosti aliq̄s int nos ⁊ quāte sint recōmēdatōis: frequēter audis ⁊ gaudenter etiam pertractas Queris imitari vt bonū possideas: qđ in aliis laudas ⁊ bñ facis ꝙ meliⁱ⁹ dū pficis. Si q̄ intelligis te deficere doles impfectionē tuā: ⁊ velles vtiq; talis inueniri vt nemo impo/neret q̄relā seruituti tue. Ministras eīm dei fuis: ⁊ iō formidas ne sis indignⁱ⁹ ⁊ inutilis negligēs aut tardus. pdigus aut nimis parcus. Sed si niteris tū facere fm tuā possibilitatē. respiciēdo sp ꝑmo dei volūtatē atq; deinde ꝓximi necessitatē: erit dñs ꝓpiciⁱ⁹ tue insufficiētie quā debes maiorē q̄ alij putāt in te recognoscere. Nemo securiⁱ⁹ excusat q̄ culpā ꝓpriā agnoscēs se hūiliat. Etiā si alij excusant bonitati eoꝝ plus deputa q̄ tue innocētie.

De ꝓfidētia in deo tpe pauptatis

I Adomo vbi abūdat pauptas ⁊ mlti ꝓmēsales sūt: ibi angustior est via ministrādi. Nec idcirco tū deserēda est cura pietatis: ꝙ de dei miscōia ꝓfidendū. Tū in euangelio habes. Misereor turbe: q; iam triduo sustinēt me nec hūt qđ māducēt. Et ieiunos eos nolo dimittere in domos suas: ne deficiāt in via. Discipuli dicebāt. Dimitte turbā vt eant in castella et emāt cibi: ꝙ ihesus rīdit eis. Date illis vos māducare: vt ꝓbaret eos quāta eēt fides illoꝝ: in tāta mltitudine cū tanta pauptate panū ⁊ pisciū. Illi desperabāt de sufficiētia dicētes. Sed hec qđ inter tantas? Benignissimⁱ⁹ dñs qđ post hec dixerit audi. Facite homines discūbere. Accepit panes: bñdixit: iussitq; discipulis suis vt ponerēt turbis. Et māducauerūt ⁊ saturati sūt: ⁊ supfluit de fragmētis. In hac lectione intuere fidē quantā valeat: quō nō est desperandū ꝙ sustinēdū te nō habēte qđ apponas: da quātū potes. ⁊ dñs puidebit de futuro. Multū valet fides bonoꝝ in necessitate. Nec frāgūt nisi hūana plus q̄ diuina auxilia sperātes. Exēpla fidei audisti ab alīs: ꝙ nunqđ nō etiā exptus es? Dico qđ audiui a fratre ꝓbato: q; i q̄dā domo cū adessent mlti hospites paupes laborātes cū ceteris: ponebat rethe ad capiendū aliq̄s pisces. ⁊ tot capti sūt q̄t hospites aduenerāt. Et ꝓsiderātes bⁿ frēs deo gr̄as egerūt: q; tā clemēter ꝓsiderat dñs.

De libertate dandi.

Quando igit volūtas tua ꝑmpta est
q fm id qđ habes deo accepta ē: non fm id qđ nō habes. Deficiente autē
ſuba excusatio ē facilis: dūmō nō obsistat tenatia aliq̄ aut timor penurie seqntis. Prouidētia tū cū sit bona, pcitas nimia ne insidiet cauēdū ē. Date inqt oīm datori: ⁊ dabit vob Audiu vel vnū panē habueris dimidiabis cū xp̄o: nā retribuet oībus bñfaciētibⁱ⁹ ꝙ ⁊ in futuro. Dispsit dedit pauplb⁹: iusticia eius manet i seculū seculi. In te liberalitas sp agnoscat i timore dei: cū dilectiōe hoīm ⁊ odio vicioꝝ. Amplⁱ⁹ desideres te bñfacere: q̄ tenere aliq̄d i crastinum. Qui hodie dedit: cras etiā dabit. Neq; auaro vt ita dicā dat quod xp̄o dat. aut tenaci aut ingrato aut nescīēti aut obliuiscēti: vt necesse sit de singlis solicitari sumptib⁹ ⁊ dicere. qs nob alias aliq̄d redonabit? Oculi tui sp ad dñm: qm̄ nō est inopia timētib⁹ eū. Diuites eguerūt ⁊ esurierūt inq̄rētes aūt dñm nō minuēt oi bono. Spera i dño ⁊ fac bonitatē ⁊ ne amittas liberalitatē: loq̄re ꝓfident ad dñm cū ꝑpha. Oculi oīm i te sperāt dñe: ⁊ tu das escas illoꝝ i tpe opportuno. Apis tu manū tuā: ⁊ iples oē aial bñdictōne. Unū adhuc scio qđ gue possit esse dāti libēt: si restringit manⁱ⁹ eⁱ⁹ p obediētia supioris. Et ne ꝟtutē obediētie pdas: pēsa. q; melior ē obediētia q̄ victime. Attn bona volūtas tua pfecte pōt implere i paucis: qđ optaueris facere i oīb⁹ diuitijs. Qui paratus ē dare exiguū cū habuerit parū: nō vtiq; tardabit dare maiora cū dño largiēte diti or fuerit. In modico disce: qđ in magno esti mas te factuꝝ. Ihūane fragilitatⁱ ē nimiū somas te factuꝝ. Ihūane fragilitatⁱ ē nimiū somnia licitari de futuris: nec vti liberalit posse ꝓcessis misere mētis. Parco sp ē inopia: fideli totus mūdus diuitiaꝝ ē. Uide ḡ ne detrimētū tpale iferat tibi nocumētū spūale: ꝙ deficiēti bⁱ⁹ opib⁹ frenis nō deficiat fides tua: q̄nimo ꝓfidas magnifice de dei ꝑpuidētia. Qui pmi sit celestia ⁊ frena: nō negabit tpalia. Nō tū sp donat ꝑ nr̄o libitu: ne simⁱ⁹ abūdātes i seculo: ⁊ minⁱ⁹ idcirco desiderē⁹ q̄ sursū sit i celo Jn curis tpalib⁹ ꝓsistēti vix ꝑt deesse talīpsection: q̄n teneat cupiditate sepe rerū videlicet amore possidēdi aut tiore eas omittēdi. Tū estimo q̄ nemo tā plenarie cogīscit q̄l sit affectⁱ⁹ eⁱ⁹: nisi cū res cepit actitare tpales ⁊ curas exteriores. Sz q̄ i his occupāt ⁊ tū amorem creatoris ꝓponūt in corde suo defectuosis creaturis: nō tā facile ruūt in culpā. Et si se delinq̄re aliq̄ in quo deꝑhēderit: festinēt

mūdare ꝓsciaꝫ. De ꝑmeditatōe circa opāda

a De eruditionē tuā habe ꝑmeditatōꝫ aliquā prudentez circa agēda. Aliq̄ sunt tardiores: aliq̄ ꝙdāmodo ꝓcipites in factis suis. Tardi sepe bona omittūt: aut parū opis inchoātes nō pficiūt. Viuatiores ꝺo dū incōsiderate currūt: leuit impingunt. Vñ in medio ſp virtus ꝓsistit. Debes igit seruare mēsurā possibilitatis tue: t cogitare qđ solet dici: multū facit q̄ rē debite t bñ facit.

De prudētia religiosa in oi facto.

u Ecessariū tibi ē hre aliquā prudētiā ſ hūilē religiosam t verecundam: ne videaris supbus austerus et audax ꝙſi cū auēte faciēs vel imperās. Multo melius est vt obsecrādo loq̄ris: q̄ iubēdo ea q̄ oportet fieri. Eris prudēs: si vis videri prudēs. Nā si vis videri prudēs: necesse erit vt hoc alijs foris oñdere velis verbo aut facto. Qđ cū feceris nō pōt ꝓtingere quin excedas aliqñ mēsurā prudētie tue: ita vt dicas magis ad facta tua vel alioꝝ q̄ expediat: vel excuses negligentiā tuā plus q̄ iustū sit: t p hanc ostētationē amittas viā vere prudētie q̄ ꝓsistit in humilitate maxime.

Q̄ prudens sit sibipsi etiā intimus.

e Ris prudēs: si fueris semp ꝓtimus cordi tuo. Ibi disce: qđ iuuet te oi tēpore. Ibi ꝓstitue tibi mansionē: a facie inimici. Inibi ascēde p oronē lacrimantē añ pedes iesu: vt vincas omnē passionē t fugantē delectationē mūdi t carnis aduersum te. Hec est via prudētie amare iusticiā t odire iniqtatē: bñ facere t malū ꝑ veritatē sustinere: exteriora agere t interiora nō obliuisci: curas ad tps hre. alienū tñ esse ab oīm rē blādimēto: nō sequi trahentē ꝓcupiscētiā ſ reluctari p virtutē magnā: nō tu eas seqre ſ ille te sequāt. Tu ꝺo q̄ vadis? Ad eū q̄ misit te vt facias opa tua oīa in charitate: t custodias ea sūma hūilitate: h̄ ē. īter q̄ oñdit salutare dei. Eteni dicit. Venite ad me oēs qui laboratis. Et rursum. Ego sum via veritas t vita. Si hucusq̄ veneris nō ꝓuaberis spūalibus ꝓfectibus: ſ eris sicut liber scriptꝰ foris t intus: siliscq̄ pfamilias ꝓferēti noua et vetera de thezauro suo: dū exteriora agis t apud altissimū sit cogitatio tua. Q̄ sile eti am huic sensui: qđ i psalmo legisti. Os iusti meditabit sapiam: t lingua eiꝰ loq̄t iudiciū. Lex dei eiꝰ in corde ipsius: t nō supplātabūt gressus eiꝰ. Hec tibi signab: q̄tiēscū q̄ tumultus ferre grauaris. Nā actio non est causa p turbatōis nre: sed magis passio.

De passionibus vincendis.

i Sit circa eas vigilādū ē: ne incipiāt surgere et possint ꝓualere. Quid sic turbat oculū prudētis sicut frequēs ira: qđ ita inq̄nat sicut ꝓcupiscētia. qđ ita excecat sicut munera t blādimēta noxia? Inge miscit ꝓpha aduersus passiones istas: t ꝓfitēs deo abscōdita cordis sui sic orat. Dñe ante te oē desiderū meū: t gemitꝰ meus a te nō ē abscōditꝰ. Cor meū ꝓturbatū est ecce ira pcē tollēs: dereliq̄t me virtus mea. ecce ꝓcupiscētia vigorē animi molliēs: t lumē oculorū meoꝝ nō est mecū. ecce auaricia mūera secū portās ſ oculos veritatis et iusticie pleriq̄ eruēs. Nunc ſ vide q̄liter euadas laq̄os venantiū: in q̄bus oēs positi sumꝰ. Nullus alteri obijcere pōt: qđ ꝓcupiscis? Ecce in cōcupiscētia oēs generati sumꝰ. Et q̄ bellū oi exprte instat: cauti simus. Deus adiutor nr̄: t iō intēte oremꝰ. Suauis ē t mitis ideo accedamus. Misericors ē t clemēs: ideo nō desperemus. Potēs ē t diues in mia: ꝓpter h̄ non deficiamus ſ cū apl̄o dicamus. Oia possum in eo qui me confortat.

Q̄ certis quibusdā horis vacādū ē deo.

ſ Ic tpa actiones laboresq̄ externos: vt tū oroni lectioni ac meditatōi scripturaꝝ vaces aliq̄ ex pte diei. Si potes: fiat exēplo ꝓphe i psalmo. Vespe t mane t meridie narrabo t annūciabo: t exaudiet vocē meā. Cōsidera sequētes versus eiusdē psalmi: t docebūt te vacare tibi. t sperare in dño. Naz vltimū sic ꝓcludit. Viri sanguinū t dolosi nō dimidiabūt dies suos: ego autē sperabo in te dñe. Nota in h̄ versu. q̄ carnales t aīales terrena sapientes et interiora dissimulātes nō diuidūt tpa sua vt aliqñ re/tractēt opa sua: t sciāt qđ desit eis. Sed nō est talis actio bonoꝝ: q̄ mensurāt thalamos cordis sui hinc t inde: ne forte in vacuū currant. Q̄ multi p multa currunt: ſ vnus accipit brauiū. Distrahit sepe mēs in labore. iō reuertat post laborē ad vnionez sui: q̄ vnio ista mlta vtilia docet: t h̄ est qđ dr̄ vnꝰ accipit brauiū. Inuenies tps sufficiēs vacādi si nullū indulges ociositati: nō solum opis ſ t sermōis t cogitatōis Btūs hō q̄ in sui ꝓsideratōe sepe vigilat: ne forte ꝓpt̄ curiā ꝺ tenebras ad tenebras vadat. De custodia oris

c Ustodi etiā diligēter verba oris tui vt dixisse aliq̄d postmodū nō penitеat. Qui inter multos ꝓuersat maio-

ri indiget custodia: q; ab oibus ꝓsiderari ꝑt cuius cõuersatõis fuerit. Quis ita simplex: vt nõ discernat qualiter se habeat aliquis in ope ⁊ sermone? Hoc ideo replico vt cogites q; spectaculũ facti sumus angelis ⁊ hoibus: ⁊ vt neminẽ habeas tam socialẽ corã quo minus honeste ⁊ virtuose te geras. Nõ des vn q̃ occasionẽ dissolutõis ꝑ verba rara vel si/gna vana: q; generat hec leuitas duplex malum: in alijs exempli boni: in te etiã scti ꝓpositi dissipatio ẽ. Noli esse fabula hoim: vt aliquis dicat: hec ⁊ hec mihi ille recitauit: volẽs se excusare ꝑ te: quasi ideo accusanda leuia nõ sint: q; tu dixeris qui melior putaris. In hoc multi frequẽter delinquimus q̃ nr̃a erra ta exemplis aut verbis aliorũ iustificamus: tanq̃ nobis idcirco liceat q; idẽ ⁊ alij faciũt. Credo q̃ pluribus sepe displicet: q̃ cito ocio se aut incõsiderate aliq̃d dixerint. Quõ au/det se homo ꝑ alterius negligentiã defendere in malo: qñ nihil minus ꝑ hoc peccat corã deo. Quare cecus cecũ sequeris: vt in foueã pariter cadas? Bonũ emulamini in bono sp ait aplus: ⁊ imitatores mei estote sicut ⁊ ego xp̃i.

De bono exemplo.

Tende tibi vt quantũ vales oibus
a sis causa boni exẽpli: vt in te clarifi/cet nomen ⁊ vita ihesu xp̃i. Nemo ve niat ad pñtiam tuaz: quin edificatus ⁊ letus recedat a te. Tu ꝙ retine apõ te q̃ nõ sis dignus alicuius alloquio: sed magis tibi ꝓficit aliorũ visus sermo oro. Caue tñ familiaritatem eorũ qui imitãdi nõ sunt: q̃uis in xp̃o diligẽdi. Predixi ⁊ iterũ dico vt taliter ambules ne fias ꝓuerbiũ hoim: loquentiũ sibi placita de quocũq; volũt. Non põt q̃s melius tollere fabulationes leuiũ hoim: q̃ vt ipse leuis in verbis ⁊ moribus suis nõ videat. Benignus tñ ⁊ alacer apparere debes: ne honori sis maxie verecũdis ⁊ modestis fratribus

De vitandis occasionibus scandali.

On stes ad loquendum diu in apto
n alijs laborãtibus et occupatis circa iniũcta opa: ne dicat tibi. q̃d h̃ statis tota die ociosi. Nõ des occasionẽ loquendi veniẽtibus ad fenestrã: ꝫ expedias eos ꝙbis benignis ⁊ vtilib⁹: neq; cũ tristicia dimitte illos: ꝫ cũ pace ⁊ gaudio refectos cibo potuq; necessario postea ꝓmẽda te ocõnibus eor: ⁊ dic eis. Jã ite dilecti frẽs ⁊ agite gr̃as deo: et oretis ꝓ me. Si aliq̃d plus addideris ꝑ eorũ ꝓsolatõe: bñ retribuet tibi dñs. Cũ veniũt aliq̃ in occursũ transitus tui: nõ debet te latere quin ꝑcogites si iustã et vtilẽ potuerit hr̃e causam illuc accẽdẽdi: ⁊ penes tuũ scire non des occasionẽ volẽti occasionẽ: vñ si te subtrahis talib⁹ postmodũ nõ lugebis. Semp tñ patus esto ad satisfactionẽ poscẽti te: sed ociari nullũ patere apud te. ꝫ fraẽne animo/ne eos vt trãseãt: q; tibi nõ vacat: xp̃a est q̃ tibi loq̃ desiderat. Hoc mõ te liberas a supflu is: ⁊ illos ad quietẽ suã celleq; custodiam inducis. Nihil tñ temere iudices: ꝫ vide quãta charitas q̃ amica fraẽnitas traxit eos ad te. Discrete ergo age in his vt aliq̃ audias ve niẽtes: aliq̃ sinas trãsire etiã loqui volẽtes

De nõ credẽdis nouitatib⁹ neq; referẽdis

T q; sepe diuersa ꝑcipis ⁊ noua tibi
e plerũq; dicunt nõ facile credas: diffi cili⁹ ea ꝓsequent alijs dicas: ⁊ multo meli⁹ si oino sileas. Quid ad te? Jesũ seq̃re ⁊ sine mortuos sepelire mortuos suos. Huiuscemodi distractionib⁹ ⁊ curiositatib⁹ seruus dei intẽdere nullo modo debz: ꝫ edificatiõi ⁊ custodie cordis sui: orãdo. legẽdo meditãdo. ⁊ alia opa scta in noie dei faciendo. In actib⁹ aplorũ habes q̃ atheniẽses ad nihil aliud vacabãt nisi aut dicere aut audire aliq̃d noui: ꝫ talis vsus nimis dãnabilis sit apud claustrales deũ ꝑ oculis habẽtes.

De vtilibus narrationibus.

Unt tñ quedã si referant ex charita
f te q̃ edificãt etiã audiẽtes: sicut denũciatio alicui⁹ defuncti. petitio suffragij ꝑ tribulato ꝓuerso pctõr. status deuotorũ. ⁊ alia his silia: q̃bus ẽ ꝓdolendũ seu etiã ꝓgaudẽdũ put cause req̃rũt. Cõsiderare silr diuina iudicia sup statũ mũdi. pdest bonis ⁊ electis dei ad ꝓbẽptũ ei⁹: sic̃ sunt pestilẽtie fames incẽdia. ꝑlia q̃ trax ⁊ cetere tribulatões graues: q̃bus gr̃ia mũdi ꝓsterniẽ ⁊ delectatio carnis amaricat. Hec mala sepe boni et spũales ad ꝓfectũ suũ trahũt: ⁊ ꝙ exẽpla talia se ⁊ ceteros ad ꝓunctionẽ cordis. ad luctũ pctõr. ad emẽdationẽ vite. ⁊ ad ꝑpationẽ mortis secũ excitãt: q̃ etiã i sacris codicib⁹ ⁊ eccliasticis hystorijs manifeste legũt Sed hũc salutarẽ ꝓfectũ plres indeuoti ⁊ verbosi aut nesciũt aut nõ intẽdũt: ꝫ q̃si in fabulã deductõis puertũt. Cñ potes elicere q̃ sic̃ boni ⁊ vtuosi ad bonũ oia q̃ audiũt vel vident conãt inducere: ita instabiles ⁊ vagi. tepidi ⁊ dissoluti h̃ eadẽ ad suã maliciã exercendã inflectũt Jõ pspicito q̃d sit q̃ audisti: ⁊ q̃s fructus esse valeat vltra dicendi.

Qui sunt vitandi.

Propterea noli libenter approximare
p secularib⁹ neq; psonis magnis: nec
ibi etiã cõuenias vbi nosti esse multi
tudinẽ pfbyterorũ: qr statui tuo nõ congruit
nec officio.

Cum quibus est cõuersandum.

Cum simplicibus t deuotis t bñ sen
c tientibus de deo t cõsentientibus tibi
ppter deũ i bono: sermocinatio tua
t crebrior sociatio. Et quicũq; nõ pcordant
cũ spũ tuo illis cede ppter pacẽ tuã t ipsor:
qr defensor t iudex nr̃ ihesus xp̃s clare nos in
terius agnoscit ante; quẽ humana iudicia se
pissime errãt. Si desideras aliquẽ edificare
soli melius dicis: qr multis nonnunq; displi
cet qõ vnus vel duo gratanter audiunt.

De quibus materijs est interrogãdum et
colloquendum.

Uestiones in scripturis noli moue/
q re in cõi audiẽtia. neq; õ materijs al
tis t curiosis libẽter loquaris: ꝫ que
cunq; sunt hũilia virtuosa t amabilia deuo/
ta t excitatiua ad amorẽ xp̃i pacifica pudica
t honesta corã deo t hoibus h̃ loquere t ex/
hortare. Si vo audieris aliqua difficilia t ob
scura moueri ab alijs tace primo t cogita q
sis discipulus xp̃i: quẽ nõ oportet docere sed
audire hũiliter verba seniorũ: t cũ verecun=
dia t reuerẽtia vtilia interrogare t discere in
silẽtio. Ulñ paulus dicit. Doceri autẽ mulie
ri nõ pmitto. Id est nõ patiar q insistat alio
rũ doctrine q infirmus est t debilis in virtu/
tibus t qdãmodo adhuc carnalis est: in q se
pe abũdãt passiones supbie ire rixe gule in/
uidie vane glorie t cetere pestes cordis t mo
rũ leuitates: cui neq; est expientia et annosa
exercitatio spũalis vite t discipline: ꝫ vana t
indecuota scia t assueta ad nõ interrogatels
uis rñsio. Istũ em̃ non decet pñtibus alija t
peritioribꝰ quicq; loqui: docẽdi saltẽ modo.
Nõ dicas ergo opinionẽ tuã ne ostẽdere sci
entiã tuã cũ helyu videaris: q beatũ iob me=
liorẽ t sapiẽtiorẽ se ausus ẽ docere et duriter
increpare: ac rõnib⁹ cõpositis ingeniose vin
cere: ꝫ deus spreuit eũ t reprobauit: eo q sup
be t animose iusto t sctõ viro se ptulisset.

De reuelatione scripturarum misticarum
Uando aũt desideras aliqꝫ obscu=
q rũ intelligere t de dubijs certificari: p
mũ a dño pete sensũ t intellectũ illi⁹
reuelari ad pfectũ tuũ t p glia ei⁹. Cõtigit
aliq̃ cuidã in tali forma deũ exorãti cũ se ite
rũ ptuliss̃et lectiõi statim sibi apiri ignorãtiã
suã: qui psolatus in verbo dñi didicit bñ re=
cursum frequentiorẽ ad deũ oia scientẽ. Ñ
rursus hois sensus q̃q; a deo hũiliat̃ ne ca=
piat verbũ tenebrosũ: vt nõ eleuet̃ cor eius t
cadat i laqueũ diaboli estimãs se aliqd scire
cũ nihil sciat. Et nisi de⁹ voluerit nob reuela
re: nõne tenebre vident̃ esse scripture? Ideo
ꝑm psuetudinẽ sctõꝝ patrũ q̃rẽ dũ ẽ hũiliter
a frẽ aliq̃ vt exponat et declaret nob intelle=
ctũ obscurioris lr̃e. Sic em̃ discipuli interro
gabãt dominum dicẽtes Ediscere nobis pa
bolã zizaniorũ. De spũali collatione.

Onfert etiã nõ modicã scie vtilitatẽ
c studiosa t vnanimis duorũ sibi bñ
psentientiũ diuina collatio. Ulñ sal/
uator nr̃ ait. Ubi duo vel tres pgregati fue/
rint in nomine meo: ibi sum in medio eor. Et ali
bi. Dum h̃ aũt adhuc loquerent̃ stetit ih̃s in
medio discipulor suorũ: t ait. Pax vob t ce
tera q̃ de resurrectõe ei⁹ pleni⁹ legũt̃. Amor
ergo in diuinis scripturis pmẽdabilis est: p
quẽ t carnalia t ociosa tanto celeri⁹ vitam⁹
q̃to maior ẽ in nobis. Senties in opibus tu
is effectũ meliorez: si diuine scie fueris specu
lator: t impiger imitator.

De quotidianis operibus quõ fiant.

Um opus tibi videt̃ vt aliq̃ necessa
c ria pcures: vel etiã quedã ad melio=
rẽ durationẽ reformes: fac i dei noie
sine multa questione: et eris liberior a retra=
ctatõe eor q̃ pradicere potuerint. Ex q̃da
leuitate quidã oppositionẽ faciũt: nescio q̃les
pbationẽ i alijs querũt. Qui ergo fillere scit
t facere sapientẽ viã tenet. Hec in q̃tidianis
t leuib⁹ obseruãda puto. Decet tñ fratris ali
cuius verba patiẽter audire: t ppter virtutẽ
hũilitatis discẽdã seq interdũ inferiorẽ: ꝫ nõ
sp cũ putat̃ fieri aliõ mag⁹ icõueniẽs: qõ bo
ne et pure pscie melius relinquo q̃ imperite
consulam.

De cõsilio maiorũ in spũalibus causis.

E spũalib⁹ et maiorib⁹ causis supe
d riorũ pmo ẽ volũtas psiderãda: de=
inde ipsorũ si dubitas req̃rẽda snia:
vt quicq̃d iudicauerit p meliori accipiat̃ cõ
silio. Si nõ acq̃uerint vel satisfecerint intro=
gationi expectãda ẽ rñsio: forte mature se de
liberãt pspiciẽtes alia eque ibidẽ pcurrentia
vel obuiãtia: vt nõ tã facilis t certa possit so
lutio dari. Postq̃ semel aut bis sane intellex
erint negotiũ q̃rẽtis: nõ expedit nimis ĩsiste
re ad informãdũ eos. ne generet̃ aliq̃ gũitas
aut molestia ab vtraq; pte. Quieti⁹ ẽ ꝫ amõ

nacere et aliud cõsiliũ querere: sicut sctũs ait Auxiliũ meũ a dño: qui fecit celum ⁊ terram Cum desunt humana diuina sunt inquirenda suffragia: ut effectũ cõcedat salutarẽ causis necessarijs. Sed ꝑcaue tibi vt quantũ minus vales importune aliqd postules: ⁊ dum sentis parũ ꝓficere petitionẽ tuã, noli vexare te ꝑ aliquã impatientiã: sed recordare. O felix patria sanctorũ replens desideria: ⁊ miserorum nesciens grauamina.

De reuerentia ꝑlatorum.

C Coram senioribus exhibeas te verecundũ ⁊ morigeratũ: et nil temere in verbo aut ope a te ꝓcipiat: sed hũilitas ⁊ simplicitas. Semp senioribus reuerentia deferat ⁊ honor siue dignitate ꝑlatiõis. siue auctoritate officij. siue etate tpis. ⁊ cõuersatione venerabiles fuerint humili corde exigeris reddere debitã subiectionẽ: et beatus si imples eam: et deuote veneraris ꝑlati tui ꝓsentiam.

De cauenda familiaritate cũ ꝑlatis.

Q Horuz tñ societatẽ declinare debes vbicũq; apte ⁊ quotiẽscũq; licite poteris: qz multis fuit nociuũ q̃ paruã reuerentiã corã senibus ⁊ ꝑlatis suis habuerunt: ⁊ seduxit corda paruulorũ ⁊ inexpertorũ talis cõsuetudo. Ideo sapiẽter facit qui magnorũ hoim noticiã et ꝑlatorũ familiaritatẽ deuitat: qz nõ bene decet nec edificat intuentes. Neq; hoc ad subtrahendũ quicq; sctitatĩ illorũ dicit: sed ad cautelã nouitiorũ ⁊ simplicium ꝓponit. Quidã ex familiaritate nimia ⁊ alloquijs magnoz audacius se rebus ⁊ negocijs altioribus immerserũt: qõ forsitã non fecissent si liberiores erga superiores suos nõ fuissent. Etiã aliqñ ceteris fratribus se ꝓferentes putabãt se aliqd esse: sed in fine deceptι sunt: qz hoibus ⁊ nõ deo placere voluerunt. Proinde vtile iuuenib⁹ est ⁊ nouis palmitibus expediẽs ꝓpter futuras occasiones mali. nunq; talia querere q̃ spectant ad superiorũ gratiã ⁊ familiaritatẽ minus castam: ꝫ humiliora ⁊ simpliciora loca ⁊ officia exquirant sibi gaudẽtes in abiectõe oim pompaz mũdi: ⁊ qõ ignoti ⁊ parũ habentur in oculis hoim reputati. Verũ nõ est paruus fructus spũalis gre qñ se hõ ab oi tẽperat ꝓpt xpm amicorũ inclinatõe: ⁊ eius appetit solũmodo gratiã quẽ cõfortat pauperẽ ⁊ exulem consolatur in abscondito.

De periculo pauperũ in officijs.

C Auendũ est paupi ne efficiat ꝓsumptuosus ⁊ audax: ⁊ obliuiscat paupertatis et inopie sue in qua natus est. Melius illi esset vt semp vitã in egestate duceret: q̃ post pauptatẽ in terrenis substãtijs supbiret. Maledictũ sit aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ ois ꝑciosa substãtia desiderabilis visu pereat: q̃ pauperẽ ⁊ simplicẽ ad supbiã ⁊ mẽtis cecitatem ꝓducit. Vere ifelix hõ q̃ in terra sibi nomen inuenit: ⁊ laudẽ finẽ suuz posuit. Quid tam metuẽdũ paupi ⁊ inopi: sicut exaltari ⁊ ꝑdicari: Multi qñ latebãt deo viuebant: qñ nesciebant deus illos visitare dignatus est: ⁊ tãto familiarius quãto minus sociati hoibus. Sed duz ad negocia tpalia puenissent hincinde dissipati nõ potuerũt cogitare qd fuissent: ⁊ aliter his cõtigit q̃ putassent. Ab scõde ergo charissime modicũ te ad momentũ: ⁊ vide quid ꝓdest ois labor hois ⁊ opatio multa sine fructu. Fructus ẽ sctitas ⁊ puritas cordis. plenitudo dilectõis. delectatio in opibus bonis: finis xo vita eterna est.

De vitandis rebus non cõmissis.

O Bserua q̃z cautius vt de ordinatione maiorũ aut fratrũ cõsilio nõ multum adijcias tibi aut de qualibet re que nõ est tibi cõmissa: qz nõ parui periculi ẽ rebus ad te nõ ꝓtinẽtibus aliquo modo cõscientiã occupare Quisquis curis multis se interserit: seipm ledit. Qui xo vnũ qõ superoia est solũmodo querit: in pace multiplici erit cõscientia eius. Potes teipm inquietari talibus: ⁊ ꝓficies nihil. Ad tuũ cõceptũ remqualibet habere: erraticũ videt ⁊ impossibile. Noli igit errare: qz error finem nõ habet: id est ꝓfectã cõsummationẽ. Si vis esse bonus ⁊ ꝓfectus seruus dei: nõ tuã sed dei opta in oibus voluntatẽ: eius sequere aio humili ordinationẽ ⁊ oia tibi parebũt: nil etiam tue discõueniet voluntati sicut scriptũ est. Ordinatõe tua ꝓseuerat dies: qm̃ oia seruiũt tibi. Dies est hõ iustus ꝓpter lucẽ veritatis ⁊ iusticie qua illuminat a sole xpo: scz ad videndũ ordinationẽ ois equitatis eius. Iste g̃ ꝓseuerat ordinatõe dei: hoc est. mente cõstans est ⁊ immobilis sup oibus q̃ ei cõtingere possunt ferẽs cuncta equanimiter: qz ab illo ꝓcedũt cui⁹ nutu oia subsũt ⁊ obediũt. Noli in isto vel in illo tuã velle impleri volũtatẽ vel electionẽ q̃ sepe ꝓprietaria est ⁊ iniusta: ꝫ dic sicut dñs voluerit ita fiat: nã ita fieri meli⁹ ẽ Quicq̃d etiã p seruos suos instituerit ꝓbono fit: ⁊ inde lucet seru⁹ dei bou⁹. qm̃ oia i bonum accipit sciens qz cõsumatio ꝓfectionis

est alienatio oīs ꝓprie volūtatis. Rarius ergo statue tibi cōsiliū tuū: ⁊ firmiter nō ponatur in aīo qd̄ est incertum an fiat vel fieri expedita qꝛ in rebus cūctis finis inspiciendus est. Et q̄ ad bonum finem dirigunt laudem habent nō que in facie apparent: nam ignota sunt plerūq; talia q̄uis ꝓbabilia foris videantur.

De p̄uia cōsideratione.

i Dcirco sapiētes ⁊ eruditi viri res q̄slibet intuent̄ a lōge. ⁊ longanimiter expectant rimantes tacite quis sit finis intenti opis: ne festinātia rem ꝯfundant ⁊ p̄cipitio corruant. Prouidentia nanq; regitur status sapiētis: ⁊ actio eius vniuersa si plena sit oculis erit probatissima et stabilis. Ipsius est rerū causas puta initiū et finē debitum discernere: ⁊ que sint agēda q̄ etiā vitāda semꝑ p̄uidere vt incōfuse fiant. Si q̄s indiget sapientia postulet a deo ⁊ dabit̄ ei si vtilis ei esse possit ⁊ expediēs: alias nō illam desiderare debet qꝛ dānabilē rem exoraret.

Differentia inter sapientiā ⁊ prudentiam

s Apientia tñ celestiū rerū magis videtur esse: prudentia v̄o seu ꝓuidentia ad tꝑalia negocia ꝯgruētius spectat: qꝛ celestia ⁊ eterna sape potiꝰ iubemur: tꝑalia autē oīa in transitu habere docemur. Unde licenter cōcedit̄ vsus necessarius bonis ⁊ sanctis viris ꝓ ponēdo viatico. Sed nō in oībus cernit̄ tantus diuine dilectōnis radius: vt qd̄ dignitate ⁊ elegātia mentis ꝓponunt: hoc exerceāt auidius. Norunt sancti q̄ hec yma p̄ntata supernis sint abiectissima: nec p̄cio laudis alicuius dicenda. Itaq; quodāmodo assimilāt̄ caducis qui caduca petūt: ⁊ priuant̄ gloria celestiū qui satiant̄ tēporaliū. Que oīa prudēs dispensator debet aīaduertere. ⁊ ne terrestriū rerū distributiōe dispergat̄ nimium: bonis sempiternis suū renouare cordis palatū studeat. Tantoq; libētius dum illi vacat immoret̄ superis: quo cōstat qꝛ grauis est et ꝑiculosa oīs cura tꝑalis que diuinis nō reuelat̄ sustētamētis.

Qꝛ necessaria est ꝓuidentia habenti curas temporales.

e Get quippe maiori ꝓuidētie luce qui inter tꝑales curas tanq̄ inter vite tenebras versat̄: ⁊ illi bonum est: si tm̄ modo rebus mutuatus non alligatus corde externa ministret. Laudabile satis: si in negociis sancto nō desit ocio: si cures ad tp̄s ꝓ fraterna causa intētus nihilominꝰ inueniat̄ meditatione eternorū ⁊ ꝯtemplatōe suspensus. Qui em̄ sancte marthe fideliter implere negociū satagit: beatissime marie dignus habebit̄ aliq̄n dulcedine foueri: ⁊ cōsolatōis diuine ⁊ allocutōis silentio immorari. Quo ille recte censet̄ aptus cui iam fraterne necessitati seruire placet: ⁊ xp̄i tantuꝫ dilectio sup oēm tꝑalem curam amabilis ⁊ intentione p̄cipua est. Non sicut is cuius foris videt̄ ministratio: sed ab intus nō ardet vera dilectio ⁊ intentiōis nō lucet pura simplicitas et simplex puritas. Sua em̄ cōmoditate perdit lucrum cōmoditatis: ⁊ libitu ꝓprio destituitur a xp̄i bñplacito. Nam omne qd̄ agit̄ si in veritate ⁊ puritate nō manserit: in interitū vadit ⁊ euanescit. Tegi paululū boni dispēsatoris necessariū institutū q̄liter sibipsi debeat etiā intentus ⁊ p̄sens esse: nec rebus exterioribus varijsq; negocijs totaliter inhiare: quinimo eligat ꝑm affectionē suā cordialem nullis implicari curis: sed insistere quantum opportune cōcessum fuerit studijs theoricis. Ueruntñ quisquis ꝑ diuinā voluntatē tanq̄ seruus a dño fuerit aduocatus ad faciendū opera miscdie impleat mandatū obedientie: ⁊ ne declinet ad ꝓpriā nimis quietē sed magis offerat se ꝑ bonā ⁊ ꝓmptā voluntatem ad seruiendū deo viuenti in secula seculorum Amen.

De ministerio marthe et ocio marie et de ꝯcordi cōueniētia ad inuicē. Capl̄m. II.

q Amuis eligibilior pars marie sit et suauior: tñ beate marthe sororis eiusdem pars laboriosa. laudabilis est ⁊ deo accepta sicut ꝑ seip̄m dñs ait in euangelio. Si quis mihi ministrauerit: honorificabit eū pater meus qui est in celis. Ministrare specialiter spectat ad marthā: sicut vacare ad mariā: non tñ debēt iste due sorores ab inuicē separari: nec dñt de statu suo cōtēdere: sed magis studeāt pariter xp̄m hospitio recipe: vt in oībus possint ꝑfecte stare ⁊ quotidianis ꝓficere virtutum augmentis

Opus marthe.

m Artha seruiat laboret atq; ꝓuideat bona corā deo ⁊ hoībus: vt soror eiꝰ maria liberius vacet diuinis. Nec murmuret contra sororē suā q̄ eā solā reliq̄t ministrare: ꝑ potius adhortet̄ vt in quiete et silētio se teneat: ⁊ nullis se mūdi occupet negocijs: sed iesum semper pre ocnlis habeat: in quem angeli prospicere cōcupiscunt. Audiatq; eum et miretur de verbis gratie que ꝓcedunt de ore eius: atq; talem se exhibeat

vt digna sit auditu diuino: tam purũ ⁊ absq; terrena mole cor suũ ꝑparet vt celestibus desiderijs accensa qñq; mereat̃ introire cũ ipo ad incõsueta dulcedinis eius gaudia.

Opus marie.

m Aria vo sorori sue cõpati debet ⁊ sepi⁹ dñm orare vt digne ⁊ deuote valeat ministrare sibi ⁊ alijs necessaria hui⁹ vite: vt patiẽs sit in aduersis: fidelis ⁊ prudẽs in oĩbus negocijs suis: atq; sic exteriora moderet̃ ⁊ ordinet vt seipsam interius nõ oĩno negligat: sed cum tp̃s occurrerit exẽplo suo ad vacandũ sibi paululũ in secretũ secedat: nec sibi soli ⁊ deo viuere magnũ ⁊ gaudiosã reputet sorore relicta sub sarcina: sed pio consideratõnis oculo eius memor sit apud dilectũ suũ: necnõ cõsolatõis verbo quantũ valet subleuamentũ deferat. Memento maria qr nõ vales libere vacare nisi martha voluerit ꝓ te laborare: ⁊ nisi illa exteriora disponeret tu minus lucide interiora videres Vtilis est tibi sororis tue solicitudo: vt nõ ꝑturbet̃ tua desiderabilis solitudo. Ne ergo velis sororem tuã contemnere aut iudicare minus sanctã. qr occupat̃ rebus transitorijs vilibusq; materijs: magis autẽ hoc cogitat q̃ tam tibi in humilitate seruitutis sue p̃stat cõtemplandi occasionẽ. Que licet exteriora ꝓcuret dispẽset ⁊ custodiat: alia tñ habet in intentiõe cordis q̃ principalius amat. Nam iesus xp̃s vtiq; est finis ꝓ quo intantũ laborat ꝓpter quẽ etiaz sibi parcere a mane vsq; ad ad vesperã nõ refugit: vt alij fructũ spũalez ex hoc maiorẽ cõsequant̃. Dilige ꝓinde sororem tuã: ⁊ defer ei cõpassionẽ: oronẽ reuerentiã ⁊ excusationẽ. Si quid minus põt in spũali cõuersatõe: hoc tu supplere desidera ꝑ sancta ⁊ deuota exercitia tua. Non tñ ex te illud p̃sumas. aut de te plus q̃ oportet sapere velis: si dei gr̃a te exhortãte interius bonum charitatis tue studiũ in hoc cõmenda: qr oĩa bona opa tua ei cõicare debeas: q̃ plura impedimẽta deuotõnis habet q̃ tu. Soror em̃ tua est: ⁊ illi debes quicquid apud deum boni habe vales.

Ammonitio marthe.

a Udi iterum ⁊ tu martha q̃ sollicitaris circa frequẽs ministeriũ Caue ne turberis in opere ⁊ ne deficias in tribulatione: qr satis abũdanter ⁊ causarum tu multus adueniẽt tibi: ⁊ aduersitatũ cõtra te varietas nõ deficiet. Beata eris si omnia patienter accipis ⁊ cum gratiarũactione a deo esse bona ⁊ mala salubriter sentis: Semꝑ igitur tibi opus est patientia atq; prudentia: vt ꝑ pacientiam mala superes: ⁊ ꝑ prudentiam alijs bona misericordit̃ impẽdas: q̃uis sint etiam ingrati. Attende tu quibus seruias: et qua mercede laboras. Nonne xp̃s est cui te totam contulisti? Eius martha es ⁊ eius voluntatem facere debes: ne offendas ⁊ preces Potens est dñs tibi dare gratiam maiorem ⁊ ostendere etiã gloriam suã. vt que tam sedule ⁊ deuote ei ministras in mundo: tandez iuxta eum recumbas in regno suo.

Consolatio marthe.

e Ya martha magna erit merces tua in celo: tm̃ esto fidelis in ministrãdo Propterea serui fer curam: p̃para q̃ opus sunt ad vitam istam siue in coquina siue in braxatorio ⁊ cellario: siue terendo semina siue molendo synapis siue alterius generis grana. Opus si vile est: tñ p̃cium vita et̃na est. Quicquid em̃ expendis in vsum fratrum xp̃i reddet tibi iustus iudex in die iudicij. Qñ omittis ꝓpriam voluntatẽ ⁊ vtilitatem aliquam seu qñ postponis spũalẽ lectionem ꝓpter aliorũ necessitatem: tunc emis a xp̃o hereditatem eterne vite: ⁊ ille fit tibi p̃ciosum ⁊ firmissimũ pignus solutionis eterne glorie. Vnde patri sic dicit. Volo pater vt vbi ego sum: illic sit ⁊ minister meus. O martha multa potes operari opa bona: si sis volũtaria ⁊ parata. Egẽt seruitio tuo serui xp̃i: ⁊ sine tua cura nõ sunt in deo liberi Si tamẽ vis esse meritorum opus tuum: fac ex animo bono ⁊ nõ cum tristicia neq; cuz tedio. Magnam potes exercere charitatem in fratres: magnam etiã generare leticiã dum esuriunt ⁊ sitiunt nec habent qd̃ manducent: ⁊ tu subuenis necessitatibus eorũ opponenda ea que dñs cõcessit infirmitati corpis humani. Attẽde q̃d ysaac patriarcha dixerit esau filio suo Tolle inquit arma tua pharetrã ⁊ arcũ tuũ. Cũq; venatu aliq̃d apprehẽderis fac mihi inde pulmentũ vt comedã: ⁊ bñdicat tibi ania mea. Sil̃r benedicet te o martha quicũq; recreatus fuerit cibo ⁊ potu in nomine xp̃i per misteriũ tuũ: nec erit tm̃ benedictio tna temporalis quedaz retributio: sed potius eterne hereditatis firma ꝑceptio.

Ammonitio Marie.

a Loquenda est iterum soror marthe maria: vt domi sedeat ac meditet̃ vt columba verba celestia. Tanto affectu q̃ eterna sunt cogita felix maria: tam suaui gustu sapiãt sibi interiora bona vt minus

cures exteriorē indigentiā: nimie quoq; con
tristeris si dat̄ qñq; minus. si sapiat minus.
si ꝑparet̄ tardius: si quid aliud defectuosum
fuerit in marthe manibus. Nō em̄ parū ipsa
edificat̄ ꝙ tā sustinēs videaris in necessitate:
nec erit ei alio tēpore onerosum meliorare cū
dñs donauerit. ꝯsiderata patiētia tua in tpe
quo nō pōt. Quāto tu fueris patiētior beni-
gnior et quietior: tāto sorori tue fit oīs labor
leuior et occupatio tollerabilior. Considerat
nāq; fructū spūalis incremēti ex te. ⁊ cōsolat̄
nō modicū in suo ope: qr tu pasceris spū ma
gis q̄ carne. Ipsa etiā gaudet corā deo ꝙ tā
facili cōtentaris ministerio ne grauet̄ supra
modū: ꝫ parcis labori eius ac vacandi orādi
q; indulges largius tēpus. Satis rep̄hēsibi
le esset: vt cuz quietis iter ambulare deberes
molesta fias etiā laboranti.

Increpatio tepide marie.

i Noībus exhibe te mitē patientē de
uotam. terrena nō curantē: ꝫ deo vni
tam ⁊ eius cōtēplationi crebro inten
dentē. Alioquin quomō locū imples marie:
si nō vigilas quieti et custodie tue? Aut non
estimas esse onus g̃uis iudicij: habere tantā
prouidentiā in tēporalibus ⁊ minus vacare
studijs spūalib⁹? Time ne auferat̄ pars tua
a te ꝓpter ingratitudinē tuā: ⁊ det̄ sorori tue
facienti fruct⁹ bonos. Que hmōi est non di-
gne fungit̄ sancto ocio marie: ꝫ expellet̄ ab
omni mox spirituali dulcedine ex iusta rōne
Sed mirum forte videt̄ quō aliquid rep̄hē-
sibile de maria sentiri possit: q̄ a xp̄o laudari
cognoscit̄. Hic sciendū est ꝙ multi in loco
sanctoꝝ stant: qui tamē cōuersatiōe sua mul
tuz a sanctis distāt. Multi etiā nomē religio
nis habent: qui tñ adhuc spūali vita torpēt.
Multi foris quiescunt ab occupatōnibus ex
officio cōmissis: qui necdū tñ cōquiescunt ab
externarū rerū cōcupiscētijs. Ex quadā em̄
infirmitate spūalis feruoris prouenit totū ꝙ
eam plures in quiete vident̄ positi: nec tam
vt dignū est sibi vacare nitunt̄. Jō vt tactū
est in loco marie hmōi sectatores negligētie
redarguunt̄: tāq̄ ab igne diuini amoris aliē
nati ⁊ in deuotione tam remissi. Sed q̄ vera
est maria sectat̄ semꝑ iesu vestigia: ⁊ dicit cū
sponsa. Sub vmbra illius quem desiderauit
sedi: et fructus eius dulcis gutturi meo. Hec
pauca de ministerio marthe et ocio marie si
considerata seruentur sollicite: fiet vt post p̄-
sentes labores reddet̄ nobis fructus dilecti-
onis cum corona iusticie. Amen.

De recōmendatione marthe et fidelis di/
spensatoris. Capitulū. III.

i Nueni adhūc aliquid suaue in scp̄tu
ris sāctis: quod te o martha delectet
in officio tuo Tūc ei opa nr̄a leuiora
fiunt nobis ⁊ dulciora si cōfirmationē trahāt
ex eloquijs sctis: atq; imitationez demōstrēt
iustoꝝ p̄cedentiū exēplis. Vilescere possent
forte opa pietatis apud nō intelligētes virtu
tum merita: nisi forent a beatissimis hoībus
magna cū deuotiōe cōtinuata. Magnus q̄
honor est ⁊ nullius erubescētie locus: qñ pro
celesti regno spōte quis se hūiliat: ⁊ seruū fa-
cit exemplo iesu xp̄i et fctōꝝ suoꝝ incitatus.
Dicit em̄ in canticis sponsa figurate oñdens
per mistica verba: quid bonitatis in hoc xp̄s
velit ꝙ quidā in laborib⁹ sic deſuiunt. Ma-
nus mee inquit distillauerunt mirrā: ⁊ digiti
mei pleni mirra ꝓbatissima. Manus sponse
hi sunt qui amore xp̄i opa charitatis exercēt
in fratres: quoꝝ virtus interior et actio exte
rior sic abundat ex affectu dilectōis ad om̄s
vt amara et despecta oculis humanis tracta
re ad qualēcunq; ꝯsolationē debiliū ⁊ īpotē
tium delectent̄. Sed et digiti mei pleni sunt
mirra ꝓbatissima: dū singula ⁊ distincta offi
cia ex spūsscti ordinatiōe formata sic fiunt in
domo dei: vt om̄s qui ad agendum aliquid
deputati fuerint: non ex ꝓprio cōsensu ꝫ ma
gis trahunt̄ ꝑ salutarē obedientiā: renūcian
tibus ꝓprietatibus oībus: etiā cū grauitate
qñq; cordis ⁊ amaritudine valida. Etenim
sic in v̄itate efficiunt̄ mirra ꝓbatissima: cum
in rebus paruissimis ⁊ ī quibus foret aliqua
nature consolatio: seipsos relinquere ⁊ mor-
tificare laborant. Potest igitur ꝓbata mirra
accipi: dum quis ꝓpter xp̄m carnalem vitā
crucifigit laborib⁹ vigilijs ⁊ ieiunijs: ꝫ fit tūc
mirra ꝓbatissima cum in nullis rebus sibi vi
uit: ꝫ superatis aptis ⁊ grossioribus mortifi-
cationū stimulis: etiam valde subtiles ꝓprie
volūtatis motus immolat. Qd cum fecerit
nimirū cū xp̄o in cruce sitiente potū felle mi-
xtum spūaliter gustat. Cui competit illa cru-
cipendētis responsio. Cōsummatū est.

De abnegatione.

n Am cum aliquis ad tantā ꝑuenerit
abnegationis ꝓfunditatē: vt neq; in
magnis neq; in paruis nec in aduer-
sis nec in ꝓsperis suam exquisierit volūtatē
iure etiā de se dicere potest. Cōsummatū est.
Hoc est. Quicq̄d virtutis. quicq̄d ꝑfectiōis
quicquid spūalis est cōuersatōis: in hoc vno

munere adimpleui. videlicet in plenaria mei abnegatiõe Et hec ẽ mirra ꝓbatissima. Sed añ̃ꝫ huius mirre speciẽ ꝙs agnoscat. in multis sepe grauitatib⁹ seipsum experiñ̃: añ̃ꝫ de facili caro remurmurat. quotiẽs trepidat. quotiens subruit: in quo cõflictu intelligit quãt⁹ sit labor nõ facere qđ cõcupiscit: añ̃ꝫ durũ frãgere ad oẽm nutũ alterius suos ꝯceptus animi. Si ergo hec ꝛ his similia latius excogitata ptransierit tanñ̃ꝫ vere mortificatõis ꝓbamẽta: q̃ oĩa fortes xp̃i amatores ardẽtissimo affectu subire festinant: inueniet ꝓculdubio añ̃ꝫ veraciter dictũ sit ꝛ digiti mei pleni mirra ꝓbatissima. ℞obanñ̃ eñ̃ a minimo vsq̃ ad maximũ eor̃ digiti: ꝛ a summo verticis vsq̃ ad plantã pedis: sine tentatiõe nihil vacat in ipsis. Nam modo iubeñ̃ exteriora. mõ compellunñ̃ ad sui custodiã introire: nunc huc illucq̃ discurrere. nũc etiã quieti insistere: modo pauloplus vigilare. et paulo post vigilias nequaq̃ ꝓtrahere: nunc qđ libet ꝓtinus abicere nũc etiã qđ horrent sine mora ꝓficere. Si est aliq̃ genus supplicij quod martyres facit tunc maxime illi martires fiunt qui totiens ℣bo dei tãñ̃ꝫ gladio submissi plectũñ̃ quotiẽs sibipsis ꝙ obediẽtiã moriunñ̃. ℴ añ̃ꝫ sublimiter de talibus filijs gloriari põt ſponsa xp̃i mater eccl̃ia dicens. ℳan⁹ mee distillauerunt mirrã: ꝛ digiti mei pleni mirra ꝓbatissima.

Declaratio litteralis. Introduxit me rex in cellaria sua.

Cape ꝛ aliq̃ verbũ ex ore ſpõſi aptũ
a ministerio tuo: qđ etiã ꝓius putabã inducere ad ꝓsolationẽ. ℔ ꝓuenit me deus quasi nesciẽter docẽs me ꝓmũ debere mihimetipsi interi⁹ mori añ̃ꝫ digne possem alijs fortis defuire: vtputa si adhuc ipatiens in paruis lesionib⁹ essem. qualiter tunc aliox infirmitates bene sustinerẽ: ꝛ si adhuc superbus esset anim⁹ meus: quõ portarẽ sine murmure murmurationes: sine cõtradictiõe detractiones ꝛ indisciplinatox mores. Cõstat nãq̃ ꝙ patiẽtia ꝛ humilitas summe necessaria sunt ministrãtib⁹. Est aũt intentũ verbũ istud qđ ſponsa cũ multa etiã iocũditate loquitur dicens. Introduxit me rex in cellaria sua. Habeat ipsa intellectũ hui⁹ verbi in ministerio xp̃i abscõditũ: tu estima apud te magnum si inueniaꝫ etiã in te per opus aliq̃ extrinsecũ eq̃ sibi gratũ. Nam si hocipsuz verbum.. Introduxit me ꝛc. traxerit ꝙs ad bonι cellerarij officiũ: inueniet vtiq̃ plenũ sensum et perfectum intus sapiduz et fortis non ociosum.

Qualiter teipsum cõsolaberis in christo.

Ropterea libẽter et pseueranter age
p quod agis: ꝛquodã mentali gaudio vtere in ope tuo: retinẽs apud te verbum suauitate plenũ. Introduxit me rex in cellaria sua. Hec est eñ̃ voluntas patris tui qui in celis est ꝛ eius q̃ in terris: vt ita facias sicut ordinatũ est tibi. Nam põt corã iudicãtibus te cõfidenter ꝓtestari: qz nõ egoipse introduxi me: sed introduxit me rex in cellaria sua. Deus rex celi ꝛ terre maris ꝛ omniũ que in eis sunt: rex magnus sup oñes reges. qui cũcta sapiẽter regit q̃ potẽter creauit: rex potens rex clemens. solus ꝛ singularis rex: regens etiã eos qui reges vocañ̃. rex regum ꝛ dñs dominãtiũ: mecũ disposuit. ꝛ in me fieri voluit: vt aliquo saltẽ tpe vite mee. ego pauper ꝛ indignus homũcio implerẽ ministeriũ istud respiciẽdo ad ea q̃ sub cura cellarij posita sunt. Siue eñ̃ hoc ideo ordinauit. vt q̃ ad maiora ꝛ altiora vite cõtẽplatiue min⁹ valui: in bone saltem actiõis via fructũ haberẽ: siue vt humilitatis ꝛ patiẽtie ꝛ ceterarũ virtutum ꝓfectum ad meaz vtilitatẽ melius sic apprehenderẽ: siue vt eius dumtaxat voluntatem hoc modo plenaria mei abnegatione facerem: siue quocunq̃ alio occulto bñplacito suo. mihi tñ semp placito: nequaq̃ dissentio. nõ cõtradico nõ refugio. ℔ gaudio ꝛ gaudebo de tanto iniuncto seruitio: qz introduxit me in cellaria sua. Hic etiã pater noster vicarius ꝛ amicus dei in me hocipsum adimplere voluit: vt fratribus domus hui⁹ meo pauperculo labore subseruirẽ: et ego paratũ me esse cupio q̃diu valeo vel pedẽ mouere. Si ita incipis sapere ꝛ tam q̃ diuinũ cõsiderare beneplacitũ: tunc ꝛ hilariter ac reuerẽter oĩa ꝓficere delectabit aiam tuã. Sed ad quid introduxit te pensare etiã habeo: nec ignorare causam vtilẽ debes. Nõ eñ̃ ideo introducteꝫ vt tu fruaris bonis illic repositis. ꝛ alij indigentiam sustineãt: ℔ potius intelligas idcirco te vocatũ ꝛ introductũ: vt ꝙ tuũ laborẽ alijs sit requies: per tuã curam ꝛ ꝓuidentiã subleuentur pauperes xp̃i: ita vt necessitate aduenιente tibi interdũ subtrahas vñ pascaꝫ esuriens ꝛ sitiens xp̃s: ꝛ ex bono ope fraterne dilectionis tuipse plus reficiaris in corde q̃ca ro tua cibo aliq̃ corporeo. Tũc ꝓficies magme in tam sctõ officio: si spũalẽ reqs fructũ nõ curãs aliq̃ terrenũ cõmodũ vel incõmo

dum: ꝙ indefessō mētis desiderio ꝓter solum deum nō optas possidere thezauꝝ aliquē in terris: neꝙ aliud qō cunꝙ lucrū expectas de labore tuo qm̄ celestem vitā et gloriā eternā in futuro cū xp̄o. Nam te pseuerante ꝛ oīa perficiente ſm eius bonam voluntatē: faciet ipse tandē tecū hāc gratiā vt mereaꝛis eius intueri faciem perhēnis glorie: ꝛ tāto dulci⁹ et sublimius sentias ꝟba huius amoris cāti/ci verificari in te: quāto gloriosior est illa ce/lestis domus abundās cellarijs optimis di/uersoꝝ meritoꝝ sanctoꝝ: ꝙ hec paupcula et lutea domus paruo contenta cellario in quo abscondūtur victualia ad sustētationē fratꝝ nostroꝝ pauperū ꝛ peregrinoꝝ: ita vt dicas in dulcedine anie tue. Introduxit me rex in cellaria sua.

Due interrogationes.

S Ed iterū video aliud requirēdū ſm grossiorē intellectū respicientē forin/secus atriū: quid in hoc voluit signi ficare verbo cellaria quasi multa essent cū et vnū cellariū videaꝛ sufficere. Quare etiam addidit sua tāꝙ eius esset possessio. ꝛnō nr̄a: vt magis cōmunis esset demōstratio? Intel/lige bonā rōnē harū qstionū. Quia nōnū ꝙ infirmiores cū fortioribus et ideo felicioribꝰ in vna domo simul cōmorant. sepe debiles egēt indulgēti⁹ mīstrari sibi aliq necessaria quibus saniores nō indigēt: ne ergo possent quidā ex hac plenitudine miscōie scādalizari: dicere maluit sponsa benigna mater fortibus adolescentibus ꝓ excusatione debilium filioꝝ se a rege clemētissimo introductā in cellaria. quatenus visa copiosa bñdictione vni cuiq ex eisdem ministraret quātū opus esset ad nature cōgruentiā. Et bñ satis subdidit sua: ꝛ vnusquisq seruoꝝ dei videns se de cellario xp̄i participaꝛe bonū coꝛpoꝛi necessariū sciat esse totū a deo: nec hec parua ꝛ vilia ad iutoria sine gratiarū actōe estimet sibi ꝓcessa imo cū supplici mente ꝓ his minimis vicē de uote ꝓfessionis deo refundat: quē nulla creatura sufficienter ꝓ minimo quātulūcunq bñficio laudare sufficit. Valde em̄ magnuꝝ est ꝙ tam magnificus dñs ꝛ rex oīm regum nos pascere dignaꝛ ō donis suis: cui nihil dignū retribuere possumus. Etiā pulchre spōsa cū dixisset in cellaria addidit sua: vt nemo inde quicq sibi arroget: ꝙ de eiꝰ bonitate sibi poꝛrigi necessaria cōfitcaꝛ: atq cū ꝓpheta cātet dño dicens. Propter nomē tuū deduces me: et enutries me. Ex hinc similiter admonere omnes voluit: ne vlla ꝓprietate adinuicē cō tenderent: vt neq iste inflatus dicat. istō me cum est. nec ille. hoc meū est: taliq iniqua ꝓprietate vnus ꝓtra aliū cōcupiscat. in pditionē salutis sue. Placuit ꝙ dicere cellaria sua. vt audito qoia sint dei tollaꝛ moꝛ oīs ꝓprietas rei: fiantq ꝓ ipsius dispēsationē nob cō/munia: ꝛ eius dignatione nostra q̄ vere dum taxat illius sunt ꝓpria. Sic ergo patet q̄ vtiliter ꝛ cōpatiēter positū sit cellaria ꝛ nō cellarium: q̄ salubriter ꝛ gratanter adiectū sua: q̄ pariter oīa cōsiderata nō modicā cōferent bono et fideli custodi diuine cōsolatiōis gratiam: eo ꝙ tantaꝝ inuenerit in christi seruitio virtutis viam nec non meritoꝛum plurimoꝝ fertilitatem.

De spirituali intellectu sup eodem verbo.

Xpleto ſm pauptatē meam sensu ru/
e dioꝛi: iam ad interioꝛē spūs medullā te trāsmitto: quā tu nō a me audies. sed vt ab introductione sponsi capias verbū illius optime faueo. Nō em̄ paruā credo eū percepisse interne cōsolationis pinguedinē: qui sibi cōscius est de abscōdito et nouo hoc exultatōis fructu: introduxit me rex in cellaria sua. Mihi quidem misero ꝛ sterilitatē coꝛdis sepi⁹ patiēti ꝓciosum nimiū esset si aliq̄n post singultus et pulsationes foꝛtes ad hui⁹ sponsi miserationē ꝓmerēdā de ꝓteritis malis potuero veniā inuenire: si etiā cōtra moꝛbus vicioꝝ et egras affectiones aīi valuero aliquas species medicinales ꝑpetrare. Nec hoc est vtiq qō spōsa q̄ amoꝛe flagrat iebriata ab vbertate domus dei reuertēs auribus nr̄is infudit dicēs: introduxit me rex in cellaria sua. Quid est ergo qō loquiꝛ? Ignoꝛare me fateoꝛ. Tu ꝟo si intelligere potes: sicut dignū est cōgaudeo gfe dīne. Parū tū qō alōge stans sentio ꝓ rimas cellarioꝝ ī q̄bus spōsa iā introducta potiꝛ meliorib⁹ spōsi bonis libens ꝓpono: vt si placuerit coꝛdi tuo acci/pias illud desiderāter. Si qs xp̄m sincere et intime amās huius vite qualiꝛcunq blādiētis gaudia cōtēpserit: illū nō dubito posse experiri qd celestis dulcedinis voꝛ ista cōtineat. itroduxit me rex in cellaria sua. Quicūq aūt in hac valle misera sufficere sibi gratulaꝛ ꝙ tēporalis ꝓsperitas ꝛ rerū affluētia non ei deficiat: hic ꝓfecto alienus ꝛ tamq̄ īmūdus repelliꝛ ab interioribus diuitijs: nec ei cōue/nit gustare dulcissimū verbū introduxit me rex in cellaria sua. Habet em̄ iā hic ꝓmptuaria sua ꝛ hoꝛrea frumēti vini ꝛ olei sui: q̄bus

multiplicatis delectaꝫ et requieſcit: nō in pace xp̄i. ſ̄ in cozde terre. Scis igiꝫ et fidelibus electoꝝ mētibus ſolū hec amicabilis reuelatur intelligētia cui intentā aurē accōmodare te velim: vt merearſ̄ tu particeps eſſe bonoꝝ hoꝝ ſpiritaliūq; gaudioꝝ. Si qñ igiꝫ interius deo p̄ſenſeris te iunctū. ꝛ hunc ſeculum penitus amareſcere: ſi etiā inter ſacras lectiones infundi tibi cōp̄ctionē atq; mētis illuminationē de ſurſum veniētē: ſi etiā poſt deuotā ꝛ p̄ſeuerantē oratiōnē deſideriū eterne vite incaleſcere ꝛ augmētari p̄ceperis: vñ hec bona p̄cedere eſtimas niſi de cellarijs ſupernis? Si inſup alcius te attrahi ad inuiſibilia bona p̄ſpexeris ac oēm cogitatū tuū in dño iactari ita vt ſolius dei memoꝝ ſis. in q̄ vita ſalus ꝛ requies ſumma eſt. petieriſq; vt cū ipſo felici vita viuas. ꝛ amodo non reuertaris ad miſerias iſtas: q̄diu tale aliq̄d tibi ſentire donaꝫ. cur negare potes q̄ introduxit me rex in cellaria ſua? Nec deo difficile ē oī=dere tibi charitatē ſuā vt videas eius archana in altiſſimis cōdita. p̄ cuius amoꝝe libenter exterioꝝa opa miniſtrare nō recuſas quā tumcū q; ſint humilia ꝛ deſpecta.

De aſperatione ad celeſtia.

h Oc tū tuū eſt digne deo p̄uerſari ꝛ in externus negocijs mētē a ſupnis nō auerſari: ſ̄ ad illa guſtāda ſecreta de nouo ſemp aſpirare. q̄ felix eris ſi interne dei vocationi ſine moꝝa gratulāter occurris. Si hoc vel alio etiā modo dixeris. Dñe qui laboꝝē ꝛ doloꝝē p̄ſideras. q̄ libētiſſime ad te venirem optime noſti. Ecce aſſum: fiat mihi ſm verbū tuum qđ olim dixiſti. Et ego manifeſtabo ei meipſum. Sed et hoc erat et ſemp eſt deſideriū meum. Utinā inueniā gr̄am in oculis tuis: et tibi placeat pauperculū ſeruitiū meū. Nil q̄pe ſic carū eſſe poterit ſuulo tuo ſicut habere gr̄am in cōſpectu tuo et agnoſci inter filios tuos: q̄ nec dignus ſum vocari ſeruus tuus. Dñe quicq̄d dico q̄cquid aliud deſidero. ecce totus in manib⁹ tuis ſum: fac mihi ſm verbū tuū. ſm bñplacitū tuum. ſm oꝝdinationē tuam. ꝛ ſm oēm voluntatē tuam.

De ſpirituali eſu et potu de cellarijs xp̄i.

a Dhuc te cū dño ꝑmocinātē ſi dixerit tibi q̄ mihi miniſtrat me ſequatu: ſeq̄re eū quocūq; ierit. Quid ſcis an velis p̄eire ꝛ p̄parare viam: atq; apire ſignacula vt introducaris in cellaria ſua. Seq̄re cū: ꝛ quocunq; dixerit tibi facito. Si dixerit tibi bibe: etiā bibe ō calice eius. Eſt eñ vinū hoc optimū: ꝛ cellaria nr̄a nō habēt ſimile. Charitas eiñ vinū eſt. Dū ergo ipleris illa: optimo vino inebriaris. Ubi inuenies eā: niſi in cellarijs eius? Et qđ eſt p̄ciū eius? Nō cōparabit eā quis nūmis: ſ̄ ſpretis illis ꝛ oībus que ſunt mūdi. Bibe chariſſime et inebriare dulcedine charitatis: ecce ydria coꝝā te eſt et fons vite. Deus eiñ charitas eſt. Si dixerit comede: quodcūq; inueneris comede. Totū bonū eſt: quicq̄d tibi recōditū vides. Mel inueniſti: comede qđ ſatis eſt Si obtulerit etiā partē piſcis aſſi et fauū mellis: ſūme reliq̄as eius. Cūq; liquate fuerint in oꝝe tuo: faciēt te ſentire mirabilē dulcedinē. Aperiat ipſe ſenſum in piſce aſſo ꝛ mellis fauo. Nam ipſe piſcis in paſſione aſſatus: ꝛ fauus mellis in reſurrectione apārēs letus diſcipulis ſuis ꝛ loquēs de regno dei. Si paſſionē deuote recoꝝlis de piſce aſſo comedis: ꝛ ſi de reſurrectiōis eius gl̄ia ꝛ potentia dīnitatis iocūdaris mel in cera inuenſti. Si etiā panē poꝝrexerit et aqua ſapiētie ſalutaris te potauerit: ſurge in moꝝē helie ꝛ comede ꝛ bibe: quia tibi grādis reſtat via donec venias in montem dei oꝝeb Nam tēpus eſt comedēdi: ꝛ tēpus laboꝝādi Deſcēdente te ad nos nihil coctuz inuenies: neq; quid aſſum igni. Banduca ergo ibi et bibe coꝝā dño: erit eiñ neceſſariū tibi. Adhuc eiñ quinq; anni reſtabūt tibi: q̄ erit fames in terra. q̄diu eñ ſumus in coꝝpe quod q̄nq; ſenſibus diſtinctū eſt peregrinamur a dño: ꝛ ideo eſurimus et ſitimus vſq; in hoꝝā hanc donec veniat regnū dei. Nec p̄ōt dicere ſufficit mihi: niſi cum apparuerit gloria dñi ꝛ allata fuerit archa coꝝdis tui in tēplū celeſtis hieruſalem. Bene ꝛ p̄ſpere te agente cū dño: q̄d indifficulter redeas ad ſolita ad tumultuoſa ad laboꝝioſa onera? Si dixeris cum petro bonū eſt mihi hic eſſe: nō āmiroꝝ: quia et ego idipſum vociferarer ſi taꝫ vicinus eſſem. Sꝫ nōdum venit hora tua: forſitan audies. Nec ideo adduxi te vt perpetuo maneas: ſ̄ ſcias quomō oporteat te in domo mea cōuerſari. Propterea ſtabiliui te vino dilectionis: ꝛ ciſtaria dedi tibi in abundātia: ꝛ nolui te fraudari a deſiderio tuo: en vident oculi tui que p̄miſerim ſuiētibus mihi. Reuertere iā in pace. ꝛ viſita frēs tuos: ne forte expectent ꝛ querāt te dicentes. Ubi eſt cellerarius nr̄? Veniēs aūt iterū ad me: cum vacuū tibi fuerit. Caue ne cōtriſtes mendicū in nomīe meo venientē. Et quomō videbis faciē meā: fratre tuo contriſtante et infirmante? Quis eñ

infirmat: et ego nō infirmor? Auditur⁹ es in nouissimo die. Esuriui: et dedisti mihi mādu care: sitiui. et dedisti mihi potū. Infirmus: et visitasti me. Affer mihi adhuc vas aliud et dabo tibi oleū mīe: et effundes illō sup septē opera pietatis. Vade ḡ et fac oīa sicut nosti me velle: et ero tecū. Esto fidelis vsq; ad mor tem: et dabo tibi coronā vite.

De hilaritate vultus et ꝓmptitudine ad externa opera charitatis post gustum diui/ne suauitatis.

i Am vltra quid ego loquar nisi cō gaudendo tibi: si reuersus fueris cū gr̄a celesti ad infirma corꝑis nostri? Splēdida facta erat faciesꝫ moysi ex locutione dñi in mōte synai. Et vñ hoc. nisi qr introduxit eū dñs in cellaria sua? Q̄ splendida et hilaris aparebit etiā nob fa cies tua: ymo placidus et suauis. gressus pul chri et pacifici: et ois deniq; actio ꝓuida et or/dinata. dū veneris visitare egētes et sitiētes egressus a cōspectu dñi: qr sine bñdictiōe ve nire nō potes. Et tuū ē vtiq; dño dicere añq; vadas et descendas de mōte in egyptū: ꝑsen tes scilicet tenebras. Nō dimittā te: nisi bene dixeris mihi. Nobis equidē ꝓficit hec bñdi ctio: ꝙ tibi principalius. Quāto tu paratior ad necessaria nr̄a: tanto nos cogis arcius ad diuina misteria. Quāto q̄z deuotior et affabi lior visus fueris a nobis: tāto fit acceptabili us quicquid hūanitatis impēderis. Acuero cū talē te inuenerim⁹: qd nisi obstupescētes ꝓgratulabimur dicētes: Tū ista copiosa mē tis et corꝑis leticia: Fuit ne hodie dñs apud te. et nesciebamus vsq; mō: Btūs es tu. et btī oēs q̄ seruiūt ei et q̄ nō discedūt ab eo donec reddāt illi anīas suas: q̄s tā frequēter ponūt ꝓ fratrib⁹ suis. Quid respōdebis ad hec col lata bñficia: nisi hūilia et deuota oris et cordis cātica? Quid me intuemini aut qd in me am miramini: dei dona sunt q̄cq̄d vidistis in me vase fictili. in testa arida et in tenui calamo? Et vt gloria dñi mei ihesu xp̄i manifestet: no/ueritis qr non meis meritis ad vos me misit dñs: ꝙ vr̄is bonis operib⁹ participē me fieri. Ecce dico vobis: introduxit me rex in cella ria sua. Ex hinc est oīe qō cernitis. Propter quod rogo: et vos dilectissimi mei vna mecū gratias agite sup inenarrabili dono ei⁹. De/precemur q̄z seduli eius dilectionē: vt q̄diu hic pariter subsistimus: spiritualis gratie cō/solatiōe nos refouere dignet. ac tandē in sua eterna cellaria ꝓducat: vbi oīm elector cor/da referta sunt pace dulcissima: et leticia per/sultant opulētissima. Colligite ex his pre/missis q̄ pium sit seruire fratribus: q̄ placi/tum deo. et angelis quodāmodo equale: qui missi legunt in misteriū ꝓpter eos q̄ heredi/tatē capient eterne salutis: q̄ multiplex etiā virtus que clarior et verior ꝑ actus ꝓbat q̄ cogitatōe imaginaria possidet. O q̄ magnā dat fideli seruo fiduciā nunc in tēpore isto: et dabit maiorē in extremo examine sermo dñi quē locutus est dicens. Euge serue bone et fi delis: qr in modico fuisti fidelis intra in gau/dium dñi tui. Pius dñs qui remunerari sem per assolet famulātes sibi: nō id circo denega bit tibi abscōdita dulcedinis sue: quia te ꝓm ptum externis et seruilib⁹ opibus mācipasti.

Quis sit aptus diuinis colloquijs.

Quat tñ valde ꝓ adipiscēda crebra i ipsius amicitia: familiariter ei colloq̄ per interna mētis verba. Et qui hec sibi cōcedi desiderat. oportet vt ineptas lo/cutiones et occupatiōes caueat: nec human⁹ visus ipm nimis delectet: qr amor xp̄i distra/ctis et extraneis mētibus nescit copulari. Fe lix nimis charissime cui donatū est huiusmo di experiri solacia. Sed nūc ora ꝓ me vt sua intima cōsolatione dignet dñs mentē meam largius illustrare: atq; a cunctis mūdi nego/cijs intactam custodire.

Incipit epistola ad quendā de ministerio suo absolutum. De recōmendatione solitu/dinis. et custodia silentij.

De recōmēdatiōe solitudinis. Ca.I.

Charissime cum esses in occupatio c nibus externis et ꝓ nomine xp̄i la/borem subisses fraterni breui qua/dam ammonitione sicut tūc poscē bat rei vtilitas te iuuare quasi spūali manu volui: qm̄ aliter nō potui: vt dū illā aliq̄n at/tenderes rectius int̄ curas ambulares. Sed iam nūc cum solutus sis ab illo onere et resti tutus ꝑstine quieti: etiā solaciū fraternū tibi nolo subtrahere: sed modicū de amore celle et silentij custodia quia sic ordo postulat vi/uendi dicam.

Consideratio diuine bonitatis.

Debes in hac restitutione tua diuinā d super te bonitatē multiformiter attē/dere: et ei qualibet de causa factū sit multuz regratiari. Estimo q̄ ꝓ tuo profectu erit quicquid exptus es in illo officio: quod añ nesciebas. Spero iterū q̄ non minus tibi prosperabitur ad bonū tuum: quoniam libe

ratus es ⁊ solutus atq; tibi plenius reddit⁹

De humilitate nr̄a ꝑm ordinationem dei.

In oibus deniq; tēporalibus varia/
i tionibus siue ꝑ nos siue ꝑ alios cōti-
gunt supernā ordinationē ꝯsiderare
debemus: ⁊ tali ordinatiōe nos hūiliter deo
ꝓsternere: atq; petere vt ipe nobis donet qd̄
saluti nostre plus viderit ꝓdesse. Sicut lutū
in manu figuli: ita nos in manibus ei⁹. Tm̄
dignet̄ nos facere vas ī honorē: ⁊ nō incōtu-
meliā. Siue fecerit nos paruos et cōtēptibi-
les et extremos int̄ fratres nr̄os: nō h̄ multū
curemus. dūmō eque illi meramur placere.
Et vtiq; credimus et cōfitere debemus vnū
deū patrez nos om̄es habere: quoq̄t siue per
gr̄am siue ꝑ naturā existimus. Et ideo de in-
eq̄litate meritoꝝ ⁊ distributiōe officioꝝ nulli
expedit īiuste cogitare aduersus aliquē quā
tūlibet despectū ⁊ inferiorē ceteris hoībus in
hoc mūdo. Ad ꝓpositū ergo rediēs dico
q̄ ꝓpter dimissam illius officij curam nō es
modo inferior aut inutilior ad pia opa faciē-
da: de quo aliq̄ cōscripsi tibi vt senseras tunc
cōueniētia: ꝑ forte modo talia nō sapiunt. qꝛ
nō cōueniunt. Bene. Sz q̄d in futuꝝ adhuc
valeant nescis: cū possit res ꝯsimilis adueni-
re. Sunt tn̄ ibi si aduertis quedā: que quieti
et proposito presenti deseruiunt.

Vtile est existēti in quiete vt recogitet de
priori labore.

Si ergo ad memoriā tuam redeūt illa
s onera ⁊ occupationes lapse forsitan
vtiliter interdū possunt: tunc credo
clarius senties quātū distat inter tunc ⁊ nūc.
Videbis quoq; q̄ tue virtutis nō fuerat. ani
mū potuisse sub interiori custodia in occupa-
tionibus seruare: qn̄ ⁊ in quiete vix cohibere
se preualet humana infirmitas. Pepcit igit̄
tibi deus: et ideo gaude in adepta simplicita
te: et ꝯuerte sensum tuū liberius iam ad intel
ligentiā spiritualiū rerum. Cito vilescet sapi
entia terrena amanti celestē sapientiā. Raro
diu conueniūt frequens exteriorum occupa-
tio: et diuinorum secretorum noticia.

De amore ad solitudinē ⁊ secretum.

Vge dilecte mi ait sponsa: qꝛ ⁊ spon
f sus ihesus legitur etiam declinasse a
turba constituta in loco. Eris frequē
ter cum ihesu si amaueris secretū: et curaue/
ris custodire paradisi locum: quē beatus hie
ronimus cellā nominat dicens. Qdiu non
es in pr̄ia: cella sit paradisus tu⁹. Inibi gau-
debis in domino: ⁊ cōfabulaberis ei. ⁊ ille re
spondebit tibi. Appropiquabit cordi tuo lux
eius: ⁊ v̄itas manifestabit̄ tibi amplius. So
le orto ⁊ feruēte multiplicabunt̄ radij illius:
et christo veniente illustrabit̄ interior dom⁹
tua. Emūdaberis lumine nouo: et in fulgore
eius persultabūt omnia interiora tua. Et di-
ces. Domine quis similis tibi? Q̄ verus ser
mo quem legi. In lumine tuo videbimus lu
men Et nunc domine deus illuminatio mea
et salus mea. in lumine tuo ambulabo: et in
noīe tuo exultabo tota die. et in iusticia tua
exultabor: quia gloria virtutis mee tu es: et
in beneplacito tuo voluntas mea stabit.

Non est omniū vacare.

Onsidera gratiaz tibi desuꝑ datā: et
c viuere ꝑm eam curato: qm̄ nō oibus
sic vacat solatiari cum christo quem-
admodū oblatum est tibi aptum ⁊ sufficiens
tempus pre ceteris: tantū assit spiritus ihesu
qui docet ⁊ illuminat omnem hominē veniē
tem in hunc mūdum. Cum enim adest spiri/
tus eius. non habes requirere presentiaz ali-
cuius hominis vt consoleris. Quando au/
tem abest: expecta eum quoniā veniet et non
tardabit.

Contēptus consolationū extranearū.

Auere tamen oportet vt deforis sup-
c flua solatia non petantur: sed vel in
terim silētio et luctui insistere: aut cū
amico de negligentia ⁊ angustia sua cōferre
Et ista hominis consolatio satis vtilis et ne
cessaria tempore suo: quia non omniū est di-
cere cum apostolo. quia nō ab homine neq;
per hominem didici sed per reuelationem ie
su christi. Qui humano solatio nō eget: mul
tum super hoc regratiari deo potest.

Consolatio infirmorum.

Et qui adhuc carere nō potest quod
e nisi deuz in seruis suis humiliter au
dire debet: et nō sicut ab homine sed
tamq̄ ab ore dei prolatum sit consolationis
verbum suscipere? Qui etiaz per scripturas
nobis adhuc tāq̄ paruulis loquitur: vt ha-
beamus tamen aliquid vnde consulemur.

Consolatio in scripturis diuinis.

Est em̄ non parua cōsolatio qui nul-
e lam exteriorem habet: q̄ delectatur
in scp̄uris diuinis. Et cū legit euāge
liū aut ꝓpb̄as: nōne videt̄ q̄dāmō colloq̄ū
celebrare cū iesu et ap̄lis suis necnō cū ꝓphe
tis antiquis? Et cū ceteros libros doctoruz
auidissime legit: quid nisi ex bona eorū socie
tate a se omne mētis fastidiū repellit? An nō

sepissime cũ augustinũ vel gregoriũ legis: tã q̃ pñtes eos intueris? Aut minori affectu eorũ dicta cõplecteris q̃ in carne nõ sunt: q̃ si viuerẽt ⁊ ad te sua scripta dixissent.

Spiritualis dilectio ad sanctos.

p Osset forte magis aliq̃d cõferre tibi venerãda ipsorũ pñtia: ꝑ spũalis hõ hanc affectionẽ facile supgredit̃ cui in deo oẽs viuũt ⁊ pñtes sunt. q̃ ⁊ in hoĩbus sctis nõ tm̃ corpalem aspectũ quãtũ diuinã in eis gratiã intuẽs: spũaliter eos vbiq̃ diligit ⁊ venerat̃. Nõne ⁊ p̃dictorũ duorum patrũ snia meminit. q̃ ideo iesus xp̃s suam nobis corpalem subtraxit pñtiam vt fide coleretur potius q̃ oculo: ⁊ spũ ac mente artius diligeret̃ q̃ aspectu: sicut idẽ ipse dñs nr̃ ait Nisi abiero: paraclitus nõ veniet. Expedit em̃ vobis vt ego vadam.

Congratulatio ad pie defunctos.

c Um ergo tollunt̃ a nobis spũales amici: si sequimur xp̃m ad celos ascendentẽ cõgaudendũ erit vtiq̃ eis. q̃ vadunt ad patrẽ: q̃ illã celestẽ mansionẽ accipiũt: ad quã nr̃a pegrinatio ex hac valle lacrimarũ totiẽs suspirat. Si ꝟo aliqui adhuc differunt̃ de regno: ꝓ paruulorũ eos nimirũ cõsolatiõe viuere credẽdũ est: q̃bus lac spiritalis cõsolatiõis opus est.

Consolatio spiritualis hominis.

q Ui aũt ad tantã gratiã ꝑuenire põt vt sine hũano solatio etiã ⁊ solus viuere dulce habeat gaudeat: q̃ quanto exterius nihil querit tanto vberius intus ꝑ spm̃ ꝯsolari merebit̃. Huiusmodi hoĩs est iugi meditatõne diuine legis cuncta terrena obliuisci. ⁊ ardẽti mentis desiderio beatorũ gaudijs interesse: ac oẽm cõsolatõis suauitatem in illa beatitudine ꝯstituere: atq̃ ex hinc frequẽter haurire fluenta deuotarũ lacrimarũ: q̃ sibi etiã q̃ amoris magnitudine dulces sunt: quẽadmoduz sanctus dauid ex desiderio vidẽdi deum loquit̃. Fuerint mihi lacrime mee panes die ac nocte: dum dicit̃ mihi quotidie vbi est deus tuus. Q̃ bonũ est homini sic esse: sed nõ sine labore ⁊ custodia sui poterit diu sic esse. Multa sũt enim: que hominem a suo ꝓposito retrahunt.

Communis vita magna iam apparet si bene seruetur.

s Ed tamen magnum pro nunc videtur si quis cõmunis vite sequens formam nullos superfluos exitus ⁊ circuitus faciat: licet propter grauitatem vite quandoq̃ necessarios egressus deuitare: aliquid magis sit. Qui adhuc largioribus indigent consolationibus non sunt despiciendi nec frangendi: forte expedit aliquibus vt parumper de aere rapiant: quia si omnem ꝑdiderint humanam cõsolationem cum diuinam nondum cum ydonei sint ꝑfecte capere consument̃ tedio ⁊ affligent̃ plusq̃ oportet nescientes viam fortium imitari. Tu autem ascende modicum altius. ⁊ sic cõpatere alijs vt imitari tamen eorum infirma non velis. Strictiora tamen ⁊ grauiora q̃ portare sufficias nõ approbo: sed ꝑm facultatem tuam secretum ⁊ solitudinez prout religiosus vales propono.

Signa deuotorum.

b Onum signum deuotionis est cellã amare. vel alterum locum aptuz ad vacandum deo expetere: ne impediatur spiritus in oratione vel meditatione celesti. Amabilis talis vita: non onerosa. Siq̃dem deuotis mentibus omnis locus secret⁹ aptus ⁊ placidus: ⁊ omne tempus breue ad exercitia spiritualia.

Tentationes deuotorum.

f Orte aliter interdum sepe experiuntur: ⁊ eis q̃libet dulcia ⁊ leuia in amaritudinem ⁊ tedium vertuutur. Cũ ergo talia superueniunt: non idcirco priora bona postponere debent: nec putare q̃ deo displiceat propositum sanctum: sed cogitare q̃ vtile sit: vt quandoq̃ parum tribulent̃ ⁊ probentur a spiritibus malignis: et sic per patientiam fructus bonos afferant. Ammonentur per hec quoq̃ de cetero fieri solititiores ad tolerantiam aduersitatum: quia non tm̃ in quiete. sed etiam in tribulationibus et tentationibus deum diligere ⁊ laudare: gloriosior profecto via perfectionis est ad eternam vitam.

Reprobatio temporalis solatij.

q Uid potest boni cõferre homini breue ⁊ inane foris solatium? Aut quid postposito creatore capietur de creatura iocunditatis. Nisi per creaturam querat ascendere ad conditorem. laborabit nec satiabitur anima eius. De consensu creatoris ad amãdum creaturas exire licet: de sensu ꝟo carnis attrahere delectationem. vetitum est spiritui.

Recommendatio dulcedinis celestis que est in christo iesu.

Gnosce sponsi celestis speciem ⁊ ad
a uerte dignitatē amoris tui: q̄ quic/
quid p̄eter ipsum amaueris non im
plebit te. sed fugit abs te. Fugit omnis glo
ria terrestrium: ⁊ ꝓpinatur amantibus eam
fel ⁊ acetū in nouissimis. Saturitatē non ha
bet mūdus: neq̄ olei suauitatē. Jhesus aūt
dulcedo ineffabilis ⁊ totus desiderabilis. q̄
suos cōsolatōe ineterne pacis in p̄nti frequē
ter visitat. ⁊ in futura vita sacietate mirifica
adimplebit. De familiaritate cum iesu.

Uere igit̄ ipsius ditari cōsolatione:
q ipsius secreta dulcedine refici: ipsi⁹
casta familiaritate in abyssum diui/
nitatis recipi: q̄ vox eius ē. nemo venit ad
patrē nisi p me. Nullus locus tā solitari⁹ sic
quo iesus p̄ozē locū nō habet. Sine ille oē
secretū tumultus: cū illo oīs locus quietus ⁊
delectabilis. Dulcius est esse cū illo in cruce
q̄ sine illo in paradiso. Jpso p̄nte quid iam
deesse poterit: Q̄ō diuersimode nunc
adest iesus dilectis suis.

Unc tū adest ꝑegrinationi nr̄e ꝑgru
n it: postea videbit̄ sicuti ē. Adest q̄dē
semp. ꝫ nō eodē modo: q̄ aliq̄n iudi
ciū suū nobis p tribulationū flagella aperit:
aliq̄n miscōiam suā p ablationē aduersantiū
restitutionem q̄ pacis manifestat. Sic adest
p̄ijs dilectoīb⁹ suis: vt tū sine p̄ssura in hac
vita nō sint. Jn mūdo inquit p̄ssurā habebi
tis: ꝫ cōfidite q̄ ego vici mundū. Sic adest
ipse tanq̄ filijs p̄: vt castigati ⁊ non mortifi
cati: vt destituti ꝫ non derelicti: vt infirmi fa
cti ꝫ fide nō fracti: vt lugētes ⁊ egentes ꝫ spe
gaudētes ⁊ charitate feruentes: melius ⁊ ex
peditius tendāt ad eterna: formidulosius et
despectius teneāt p̄nti a. Rursū adest electis
gratiā infundēdo: interius ꝓsolādo. celestia
reuelando: pacē mētis ⁊ corpis largiēdo. vi
cia ⁊ passiones supp̄imēdo: tentatōes ⁊ gra
uitates ceteras auferendo. Sed nō semp du
rat hec clarior hora: q̄ iterū se subtrahens p
mittit pene oīa ꝓtraria euenire: vt fides illo
rū p̄ciosior sit auro q̄ ꝑ ignem ꝓbat̄. Et tū
tūc adest etiā ⁊ satis vtiliter ⁊ fructuose: licet
sustinēti sit grauius ⁊ indelectabilius.
De laude patiētis aduersa cū iesu ⁊ scādala

Uam laudabilis hic: cui ih̄s placet
q nō minus in aduersis q̄ in ꝓsperis.
Qui cū illo māducat ⁊ bibit: ⁊ iterū
libēter esurit ⁊ sitit. Qui sequit̄ eum vsq̄ in
montē visionis ⁊ glorie: ⁊ cōstanter non for
midat sequi eū in patibulo: cōfiteturq̄ in sin
gulis istis q̄m bonus q̄m dulcis ⁊ amabilis
atq̄ laudabilis valde. Hinc ipse dicit. Bea
tus qui nō fuerit scādalizatus in me. q̄ vide
licet aduersa cōtingūt: q̄ in ꝓsperis scanda
la nō vrūt: nec eo tpe ꝓbatur esse discipulus
iesu. Diuige ergo eum q̄ bona tribuit: dilige
eum q̄ eadem tollit. insup et tribulationem
mittens affligit. Nulla aduersitas nulla ꝓ
sperias cor penitus ab eo separet. Nec mi/
rum si grauāt ⁊ tribulāt ipsa natura cum in
stat passio: dūmodo tū spūs se subdat volū
tati ⁊ ordinationi eius. manet vtiq̄ in patiē
te natura dilectio.

De solatio habēdo cū x̄po iesu.

Jcitaq̄ ꝓ solatio vnico tibi sit vbi/
b cunq̄ fueris: ⁊ qualitercūq̄ tecū trā
sierit ipsius in te mansionē semp sin
as: ⁊ oīa cōsilia tua in eo ꝓmaneant. Gratiā
eius ⁊ p̄sentiā summe caueas violare: q̄ illo
offenso quid pacis habebis: Alta cogitatio
⁊ sensus elatus. amor tpalis ⁊ affectus visi/
bilior ⁊ q̄cunq̄ vile gaudiū de creaturis ob
nubilat cor etiā sanctū ne videat̄ iesus cum
patre in celo. aut sub matre in p̄sepio. Jnsi/
pida fiunt oīa deuota x̄pi misteria: cōuerten
ti se ad exteriora ⁊ inania. Affectus ꝙ affe
ctum vincit: ⁊ qui spūalia sapit oīa inferiora
ꝓpter x̄pm libenter derelinquit.

Uita x̄pi ⁊ sanctorū extra mundū fuit.

Atecessit nos forma filij dei: ⁊ secuti
a sunt eum oēs exercitus sanctorum in
albis. Uilipēsus est a philox̄pis om
nis decor exterior sensibiliū rerum: aurum ⁊
argentū lapides p̄cios: varius ornatus ve/
stium. abūdantia diuitiarū. copiosus appa
ratus epularū. voluptas carnis. frequentia
clientum. effrenatio delitiarum. ⁊ omne dele
ctabile ⁊ cōmodū corporis nō potuit emolli
re corda sanctorū: nec inficere nares eorū ne
q̄ seducere oculos eorū. q̄ florentē mundū
mentis despectu calcarunt: cum scirent ꝓ/
fecto celerem finem habiturum omne gaudi
um p̄sentis vite: ⁊ postea in breui secuturum
p̄mium quod nullo fine claudet̄. His tamen
omnibus irretitus est mundus miserabiliter
his insanit libidinibus: his letatur luti volu
tabris. Tacere melius est de his q̄ immūda
purgamenta reuoluere: ne coinquinationis
sue puluerem etiam ad secretum mentis ho/
stis iactet: ne tumult⁹ inferat. ne meliora di/
rimat: ne occasionez alicuius macule ex hac
recordatione p̄rebeat. et sustinere nō possis.

De quiete cellicule ⁊ a turbine seculi.

q Tam bñ agis cellicola q̄ sp̄retis se/culi tumultib⁹ cōfugisti sub vmbra-culo xp̄i: vbi interiz repauses q̄ete fe-lici. Q̄ sapienter elegisti latere: q̄ p̄ficue co-nans soli deo viuere: t ei⁹ oculis tm̄ō ap/parere. Si xp̄m t matrē xp̄i diligis: si aman-tes ieſū t currētes post eū deuote seq̄ris: non erit i te amor t cura carnis: neq̄ angust⁹ pau-ptatis loc⁹: neq̄ labor tediosus: neq̄ tristis solitudo tua: neq̄ silentiū nō iocundū.

De inclusorio t secreto corde in oi loco.

r Ac tibi q̄dā cordis inclusorium: vt etiā q̄libet in loco p̄stitut⁹ sis. tecū co-miteť tua solitudo. Archā p̄strue ex oi pte firmā t seratā. vt salueris ab aq̄s dilu-uij: graues eñ t indicibiles fluct⁹ magni ma-ris secularis vtiq̄ cohabitatōis. Sup ripā iordanis stabat ioh̄es: t vidit ieſū ad se veni-entē. Stat cū eo sup ripā fluminis: q̄ seorsū ab actibus mūdanis tegit: vt ieſum oculis fi-det alti⁹ p̄tēpleť. Unā tm̄ fenestrā habeat ar-cha tua: vt p eā intret xp̄s: t sit obliq̄: ne ve/niat sathanas: q̄ min⁹ lete amicū suscipit: q̄ inimici fraudes aditūq̄ nō obstruit. Quibus bonis inimicus ē diabolus. insidiator q̄ cōti-nuus: ſ monachis t religiosis ampli⁹. Qui q̄to p̄fectus iter incedūt virtutis: tāto acri⁹ ille nituť eos impedire q̄bus poterit artibus Aduersus quē nos muniat et a cui⁹ fallacia p̄signet t tueat seruulos suos ieſus xp̄s dñs Amen

De custodia silentij. Cap. II.

n On satis debet esse ad p̄fectū tuum vt diligas secretū: nisi diligas religi-onis custodē sacrū scz silentium.

Exemplū silentij in dauid p̄pheta.

b Inc de sctō dauid q̄ tā mīta celestis p̄tēplatōis archana in secreta māsio-ne didicit t cecinit. notāter scribiť: q̄ chusi erat amicus dauid q̄ interp̄tat silentiū Q̄ spālis iste amicus ei⁹ fuerit: in pluribus psalterij locis apit dicēs. Dixi custodiā vias meas vt nō deliquā in lingua mea Et paulo post. Obmutui t hūiliat⁹ sū: t silui a bonis Qui rursus alibi dep̄cat dñm p p̄tinētia lin-gue dicēs. P̄pone dñe custodiā ori meo: t osti-um circūstātie labijs meis. Talis ac tantus vir q̄ q̄tidie magnis p̄lox turbis ambiebat t regali p̄tate etiā multis nationib⁹ dñabiť. silentiū diligebat: lingue sue custodiā pone/bat: t ne supareť aliqua fragilitate aut leui/tate p hac dñm hūiliter exorabat. Ubi statu-tum legerat silentiū religiosorū: vbi disciplī-nā didicerat monasticā: Certe spūssācti gr̄a p̄fluentus t instructus: legez vite t disciplīne suscepit ac tenuit. Que si nūc assit nobis. po-terimus t eandē obseruare silētij formā: q̄ a senioribus nr̄is tradita est. et diligentius ab antiquo cōmendata.

Recōmēdatio silētij p̄m p̄fes religiosos.

o Omnes religiosi p̄fes recōmēdauerť silentiū: t quicūq̄ etiā p̄uatum vixe-runt l̄b tenuerūt t docuerūt. Quidā hūt q̄si q̄tidianū silentiū: quidā aūt sub q̄dā moderamine tēpor locorū t psonarū. Et li-cet nō arteris ad tantā obseruantiā quantā multi ex p̄fessione ordinis tenenť: tm̄ magni meriti apud deū eris: q̄ ex voto t amore silē-tij os tuum custodis. Insup t alijs in hoc p̄-posito bonū et edificabile p̄bes exemplū: cū viderint formā sctē religionis in te flor̄ere.

Virtutes silentij.

s Is igiť solicitus in hac obseruātia: p̄pter multas virtutes in ea latētes. Nā silentiū bñ seruādo obedientiaz etiā p̄uas: hūilitatē retines: verecūdiā ador-nas. senib⁹ reuerētiā exhibes. iuuenib⁹ exē/plū p̄bes. leuib⁹ t dissolutis timorē incutis: extraneis bonā famā: intraneis pacē t cōcor-diā generas. Habeas aūt adhuc talē custo/diā. vt p̄mo serues stricte t p̄fecte q̄d cōis cō-stitutio fixit: debinc vt cuz loqui licet tēpera-te vtilia t necessaria siue tibi seu alijs dicas. Quecunq̄ aūt ex superfluitate aut ociositate aut negligētia coincidūt: citius emēdare fe/stines: atq̄ post lapsum p̄munitior esto de ce-tero.

Remedium contra locutionem.

s Salutare remediū est cōtra excessum locutōis: aliq̄ tpe abstinere a necessa-rijs t licitis etiā si nemo iubeat. Leui-us t suauius onus ferť: q̄d ex affectu volūta-rio t interiori spūssancti correptōe accipiť. P̄-denter quidē se artat sub disciplina discipu/lus agnoscēs recentē culpā: anteq̄ mgr̄ vrga accedat ad feriendū crescentē iam passionē.

Reprehensio loquatium.

s Si assuescit aliq̄s ad singl̄as occasio-nes loq̄: q̄si erit liber t q̄et⁹ i se: Raro deerit loq̄ci occasio: neq̄ vlla ei p̄so-na discōuenit: q̄si oib⁹ not⁹ sit sic affať tacen-tes t ig̃tos. Sapiētib⁹ et ip̄iētib⁹ debitorē se facit: ſ t materia t picia p̄mōis nō desit: ō oib⁹ se istructū putat: tm̄ hora breuis t signū silētij cogit breuiare p̄monē. In h̄ vsus ē ma-lus peior correctiōis negligētia: ſ fragilitas aliq̄ venialis t ad correctionē p̄nior.

Excusatio vtilium doctrinarum.

Nē tñ puteꝫ oīs locutio aut sermo ꝓ-
n lixus reꝓhēsibilis: ex doctrina xꝑi et
apl'oꝝ actibus ꝓbari pōt. Nā xꝑus
ascēdēs in montē doctur⁹ discipulos suos:
vberiori eos sermone ꝓtracto ditauit. Alte-
ra q̄z vice electur⁹ duodecim apl'os ꝓuus sa
piētie sue monitis largi⁹ illos instruēs: ad p̄
dicādū misit. Nouissime ẏo cū iā eēt recessu
rus & in crastino passur⁹: post sacratissimā ce
nā cepit solito dultiorē hr̄e sermonē: sicut tri
stibus & orꝓhanis sua gratissima pñtia orbā
dis necessariū esse p̄cipiebat. Constat de btō
apl'o paulo q̄ aliq̄n edificatōis gr̄a: vsq̄ ad
mediā noctē sermonē ꝓtraxerit. Silia q̄z in
ueniunt gesta ab antiq̄s patrib⁹: quēadmo-
dū btūs anthonius fratrib⁹ collationē vbe-
riorē impartit⁹ est: veluti & btūs bñdict⁹ dño
hoc volēte soꝝi sue de celestib⁹ gaudijs no
cturnū colloquiū p̄ter ꝓsuetudinē solitā ꝓces
sit. Vbi ergo talis interceſſerit vtilitas & gr̄a
acq̄escere alioꝝ postulatōni esset magnū pie
tatis opus. Neq̄z ꝫ facto soluereꝫ spiritalis
aīe intelligētia: cū possit forte maior ꝓpt̄ fra
ternā edificationē hac ipsa hora intellectus
dari. Si q̄s aūt subditus est obediētie nihil
agere pōt sine supioris licētia: nec quidē loq̄
etiā si possit ꝓdesse. Supior vel q̄libet sui ad
huc iuris in hoc maxime deo subiectus erit.
Scōm recte sapiētes sermo longus & vtilis
causari nō debet lōgus & tā q̄z ideo supfluus
q̄ diffuse tractaꝫ: alioq̄n tardiores sensu se/
pe relinquerent. Omne aūt verbū q̄ō graui
tatē aut vtilitatē nō redolet: merito longū a
puris mētibus esse sentiꝫ. Licet igiꝫ custodi
tus esse debeas & tardus ad loquēdū: q̄ten⁹
suo in tp̄e ꝓudētior & vtilior fias ad ꝓferen
dū: sic tñ ama silētiū vt fratri indigēti nō de-
neges verbū. Sic teip̄m tēpera ab oī solatio
alieno: vt si res postulauerit libere conferas
cū amico. eiusq̄ vtaris ꝓsilio. Pone inq̄t ꝓ
pheta ostiū circūstātie labijs meis. Ostiū ad
apiendū & claudēdū aptū est: vt necessarijs
apiaꝫ. vanis claudaꝫ. De cautela ꝓtra ri-
gorē nimium & abstractionē singularem.

Vide cauēdū est ne rigide & indiscre
v te q̄s taceat: p̄cipue is q̄ cū aliꝫs i cō-
gregatōne viuit. Nā q̄ ita singulari
silētio rigescer⁹et: diu stare ꝓcorditer cū aliꝫs
nō posset Aut ipse ꝑ se deficit: aut diabolicis
īstinctib⁹ ad aliq̄ deteriora i fine labiꝫ. Exē
pla plura vidi: & quedā nō lōge audiui: & tu
forte q̄sdā nosti. Qui bñ appetit & ꝓseuerant
ꝓficere: nō solū attēdat q̄z fortiter incipiat: ꝫ
etiā q̄ fine ꝓsumet. Sepe strictiora p̄ncipia q̄
rundā finē fecerūt laxiorē ceteris: & q̄dā ab/
iere retrorsum. Oīno cū videbaꝫ eis impor
tabile iugū dñi. Feruor in p̄ncipio necessariu
us: ꝫ tñ nō sine moderamine. Nō ē sine picu
lo & laqueo: singularis obseruātia in cōi vo-
mo. Illemagis laudabilis feruor. q̄ cōia ꝓ-
ꝓrijs p̄ponēs. in his nunq̄z negligēs ſatagit
inueniri: q̄ cū aliꝫs suscepit ad portandum.

Distinctio diuersorū hoim in silendo.

Quidā magnū estimāt silentiū conti-
q nuū seruare: sicut & ē: ꝫ silere & loq̄ ꝓ
ut oportet maiꝝ est. Qui abstracte &
solitarie viuit: pōt quatū stricti⁹ voluerit si
lentiū custodire. Qui ẏo cū multis viuit: nō
solū satis sibi ꝫ etiā aliꝫs socialis esse debet.
Adhuc q̄ in externis ē & cū diuersis hoibus
sepe ꝓuersaꝫ implere tantā custodiā difficul
ter pōt quin verbo aliq̄n offendat: & vtinā se
ip̄m nō penit⁹ pdat. Ideoq̄z illi bñ cui dona
tū est a dño esse & posse inq̄ete & in cella mo/
rari: q̄ exteriora & secularia vix sine culpa &
spūali detrimēto p̄t tractari. Nā q̄ in multi
tudine ē: sepe tacere ab aliꝫs nō ꝓmittiꝫ. Et
tñ ex necessitate loq̄ tñ appetit: vsu locutōis
ad negligentiā sui ꝓmo labiꝫ: postmodū lin
gua ꝓcliu⁹ ad quecūq̄z libet resoluiꝫ. Vñ cō
sequēter accidit vt q̄ō audire pacifice vix po
tuit ꝓpt̄ corꝺis custodiā: ex mīta negligētia
bip̄m nō pudeat eū publicare. De q̄busdā
specialibus impedimētis in locutione lōga.

Liendū ergo q̄ in locutionib⁹ solēt
s hoi spūali sepe multa ꝓtingere detri
mēta. Propterea vtile ē hr̄e aliquā
ammonitionē & instructionē: ad q̄dā specia
lius cauēda. Vñ frequēter hr̄e lōga colloq̄a
irreligiosum est & suspectū. Nam talia inanē
faciūt hoiem & scti ꝓpositi immemorē: et ad
quietis & celle custodiā pigrum: et ad diuina
cogitāda cecū & insipidū. Raro em̄ edifica/
tio nasciꝫ spūalis hincinde vage cōferētib⁹.
Absq̄z certa spāliq̄z tractādi materia longa
colloq̄a nō expediūt: & his p̄cipue tpibus q̄/
bus deo familiari⁹ vacandū esset. Nā sum/
mope mane & vespe ab oīb⁹ hūanis actib⁹ &
colloq̄s cessandū ē: q̄ hr̄e sūt horę deuotōis.
repatiōis. emēdatōis. & ꝓpositōis. Et q̄ ista
tempora negligēter ducūt. timendū satis q̄
p totū diē distractiones erunt: pluraq̄z offen
dicula incurrēt. Sacra igiꝫ illorū institutio
religiosorū. q̄ artiori silentio post horā cōple
torū vsq̄ post primas insistūt: potius ꝓsidē-
randa esset & imitanda.

Contra nocturna colloquia.

n On est bona aliquātorū cōsuetudo sed excecranda: noctē sacrā turbare fabulis: q̄ electa est ⁊ deputata tā celestibus disciplinis. Nisi em̄ p̄caueat̄ vespertina seu nocturna inutilis fabulatio: sequitur multotiēs de mane longa dormitatio ⁊ alia discōueniētia in reliquis diei opibus: q̄ ꝯm quendā sapientem. vno incōueniēti dato sequunt̄ plurima. Et est deflēda vtiq; trāsgressio digneq; puniēda. diē videlicet laborib⁹ ⁊ distractionibus deducere: ⁊ aduespascēte sole his deteriora addere: nec lapsum diei cursum ꝑ restātia quietis tpa aliq̄tenus reuocare. Incōgruū oīno videt̄ vt alijs deuotioni ⁊ quieti deditis. alij pascant̄ infelicib⁹ fabulis: vñ sibipsis grauē ꝯsciam. reliq̄s aūt scādali occasionem aut aliud puritatis impedimentū ꝯtra deū ⁊ ꝓximū peccātes acq̄rant.

Experimentū male conscientie arguit talia colloquia.

c Onfessi sunt quidā expientia instructi paruā se gratiā. tristiciam v̄o magnā ex nocturnis ꝯtraxisse colloq̄is: q̄ si bona multa interfuerāt atq; prima intētio pura visa est: mala tñ artius p̄mebāt: que q̄licūq; occasione nō defuerūt: nā h̄ multotiens accidit vt aliq̄d indecēs seu seculare aut detractoriū verbū dicat̄ aut audiat̄ qd̄ nō faciliter a corde recedat: et ex illo plus inficiat̄ auditor vel grauius mordeat̄ postea q̄ dixit q̄ de oībus alijs sane ⁊ acceptabilit̄ ꝑtractatis emendet̄. Cū em̄ hoīes valde fragiles simus: paruū ⁊ leue est vñ non parū sepe ledimur aut inficimur.

Remedium contra p̄dicta.

i Deo medicina huius fragilitatis efficatior est p̄cauere tentatōis laqueū fugere occasionē: citi⁹ etiā abrumpe anteq̄ crescat ignis lingue: q̄ ignita tela diaboli exeūt ꝑ linguā immoderatā. quā ille cōmouere tāq; familiare sibi mēbrū nūq̄ cessat

De necessarijs locutionibus.

s Ed cū aliq̄ sint q̄s causa satis necessaria sepe ad loquendū trahit siue d̄ his q̄ ad officiū cure sue spectāt: siue que interi⁹ ex animi ꝑplexitate exurgūt: ita vt ad alioꝝ ꝯsiliū ⁊ solaciū: eorū solaciū aliq̄liter depēdeat: nō videt̄ tam possibile vt moras loquēdi aliqñ nō exagerent.

Consilium istorum.

q Uibus tñ hoc faciendū est ⁊ suggerendū ne hūana solacia vltra necessariū petent: ꝯ potius misericordiam dñi cogitātes in suis dubijs ⁊ ꝑplexitatibus studeant i silētio intētius ad deū ꝯfugere: ⁊ ab eo suffragiū petere: atq; ab alijs etiā frībus manū superni leuaminis hūiliter inq̄rere donec subleuent̄. Quicq̄d aūt hūano metu aut ꝓpria fiducia maculosum ꝯtraxerint statim vt aīaduertere ceperint: eidē supne bonitati sūmeq; ꝓuidentie ei⁹ vniuersaliter cōmittant: qm̄quidē nulla sunt hūana cōsilia inutilisq; mortaliū solertia: nisi ipsius p̄ueniat ⁊ subsequat̄ nos semꝑ clemētia. Sic ergo semetipsos poterūt a nociuis et nō necessarijs verb̄ castificare: alijsq; occasionē labēdi tollere.

Consideratio vtilis prudentibus.

s Imulq; cōsiderēt q̄ nō assuescit hō cauere supflua: nisi a multis licitis libēter abstineat. Sapiētib⁹ em̄ pauca sufficiūt: ⁊ necessarijs acq̄escētes multorū garrulationē nō aduertūt. Insipiētibus v̄o nō sufficit verboꝝ numerus: neq; modū imitari sapientiū norunt: ⁊ tñ scriptū est: stultus si tacuerit sapiens reputabit̄.

De instabilitate leuit̄ ⁊ dissolute loq̄ntiū.

h Anc doctrinā quidā cupiētes seruare nō diu ꝑseuerāt: q̄ aliter cōsuefacti vincere ꝓnitatē verboꝝ leuiū arduū putāt. Cum em̄ ab oi sermone vacuo ꝓlixo ⁊ vario se suspēdere ꝓponūt: qñq; etiā cū multo gemitu rep̄hēdere incipiūt: q̄ hucusq; tam incustoditi vixerūt: ꝯ occurrēte occasione impositū sibi ꝓpter viciosam cōsuetudinem silentium resoluunt.

Qualiter dissuescit homo multiloquiū.

q Uam vtiq; cōsuetudinē si dediscere et amputare voluerint: studeāt sepe innouare ꝓpositū hodie silēdi ꝓpt̄ amorē xp̄i: ⁊ soliciti⁹ occasiones loquēdi declinare: atq; hoīm leuiū libēterq; fabulantiū vitare p̄ntiā. Nec h̄ ꝓpter illos quātuꝫ ꝓpt̄ suā infirmitatē ⁊ insufficiēti ā sibi faciēdū eē sentiāt. Insup ꝓ sua ꝯfortatōe pensent quāta mala ex tali viciosi vsu soleāt sibi accidere: quāta etiā possent adhuc nisi vigilant̄ cōpescāt linguā accumulare: linguā em̄ nullus hoīm domare pōt. Satis grauis ⁊ lamentabilis ista snia. q̄ hūanū gen⁹ in tanta versat̄ debilitate ⁊ insipiētia: q̄ tā paruū mēbrū rōnis impio neq̄t subiugare. Forte lōge facili⁹ esset multis oīno tacere q̄ v̄bo nō iocari: aut qd̄ ad rē nō ꝑtinet aliqñ nō dicere. Qd̄ si tacuerit: certe liberi erint ab offensioue verbi.

De peccato locutionis.

Uis eñ plene iudicet ꝗtiēs peccaꝫ
q ꝛbo? Aut eñ ociosū: aut iocosū: aut
elatū. aut durū: aut indignabūdum
aut dissolutū: aut adulatoꝛiū: aut seductoꝛi/
um: aut vanigloꝛiosum. aut ꝓsumptuosum.
aut defensoꝛiū: aut excusatoꝛiū: aut detracto
riū: aut mēdosū: aut inhonestū. aut nociu.
aut exꝓobꝛatoꝛiū. aut illusoꝛiū: aut supfluū
aut impꝛouisū: aut intēpestiuū. aut illicitum
aut alio ꝗlibet genere vicioſum est verbum
qđ cōmittiꝫ. De vicio detractionis.

Ater q̄ sepissime detractōis vicium
i ꝓncipaꝫ: qꝛ de absentib⁹ loqui nūc
ista nunc illa generalissimū inter ho
mines cōgregatos inueniꝫ. Et vnuſq̄ſq̄ li-
benter qđ sibi i alīs placet aut displicet euo
mit: minus caute attēdens ne forte cuiq̄ de/
roget: q̄ grauiꝫ etiaꝫ t facilit̄ possit verbo
delinq̄re. Sepe dꝫ qđ statim vt dictū est pe/
nitere incipit: t nunq̄ si posset illesum reuo/
cari diceꝛeꝫ. Et vtinā semel cadēdo doceꝛeꝫ
homo damno suo: ne iterum caderet.

Faciliter peccaꝫ in verbo.

Uo facilius delinquiꝫ q̄ ꝛbo? Qui
q eñ verbo nō offendit. hic ꝓfectus ē
vir. Sed tñ cogitatōe multo faciliꝰ:
ac etiā grauiꝰ delinqui pōt. Ex coꝛde eñ vt
dñs ait oriunꝫ blasphemie mēdacia: q̄ coin-
quināt hoīem. Malū igiꝫ ꝓcedit in coꝛ-
de: verbū aūt malum ꝓcedit ex malo coꝛde.
Sed in coꝛde facilius et occultius: in verbo
aūt facilius t manifestius peccaꝫ. Hinc etiā
scriptū est. In multiloquio nō deerit pctm̄.

Qualiter decipiꝫ hō t retrahitur a custo
dia silentij.

Ecipiꝫ hō multotiēs sub pietatis et
o affabilitatis vultu a rigoꝛe suo quez
sibi indixeꝛat: vt q̄z cauere cupiens
nimietatē loquendi timet piculū aliud ne ex
sua taciturnitate quispiā graueꝫ: qꝛ forte nō
satisfacit ei: qꝛ rarius eū alloquiꝫ. qꝛ parū de
ipsius fraternitate curare videꝫ: vñ etiā ali/
q̄ parua charitas. celeꝛioꝛ suspicio: ꝓmotio
et indignatio. ꝓquestio aut etiā detractio in
altero surripe posset. Sed hoc si aliquo indi
cio deꝓhēderet t alterius charitatē sup se vi
olari ꝓsentiret: tunc quantū liceret ei ex obe/
dientia loci t tpis loqui nō loquēs peccaret:
lingua eñ placabilis lignū vite. t verbū bo
num sup omne donū. Sic iterū descēdet hō
ad aperiendū hostiū pulsanti: qui ꝓ sua ꝓso
na claudere semp apeteret os suū: vt tanto
securius custodiret aiam suam. Sed quō
decipiꝫ nondū apꝑet: qꝛ ex forma ꝓdicta
soluere silentiū nō culpa sed virtus videtur
Uerum qꝛ homo ad loquendū seruꝰ t custo
ditus circa ꝓncipiū aliq̄tulū strictioꝛ est: ꝙ
cum iaꝫ lingua ad longioꝛa moueꝫ colloq̄a:
multa etiā negligenter subintrare patiꝫ: que
ex fine sero cōscientia ad se reuertēte clarius
videt: ita qđ inceptū est necessitate t vtilita/
te: alterius finiꝫ sepe lęuitate t ꝓmixtione ex
terne cōsolatiōis: t q̄ ꝓposuit vix admittere
necessaria ne rueret ad ociosa: ex ꝓmissis ne/
cessarijs ducit extra se ad reꝓhensibilia. Se
pe etiā aduertit lapsum suū t tñ labendo nō
tacet: videt se deuiare nec redit: donec foue-
am aptam inueniat aut obstaculū qđ os eiꝰ
obstruat: atq̄ vtinā ꝓfusus t hūiliatus eiu/
lando et dolendo resipiscat: nec amodo sibi
cōfidat. Recognitio erroꝛis post lapsum.

Ui cū plene in se reuersus fuerit fra-
q gilitatē suā multā ꝓsideraꝫ: deceptō
nēq̄ ꝓpendens: merito cuꝫ ꝓpheta
cōqueri pōt. Laqueū parauerūt pedib⁹ me
is: t incuruauerūt animam meam.

De laqueis lingue.

Rimo siquidē hō illaqueaꝫ ad audi
p tum verboꝝ nō sanoꝝ: postea in
curuaꝫ ad cōsensum vt dicat iam ta
lia q̄ audire metuebat. Ualde eñ incuruaꝫ
aīa quando deserto deo et sermonibus eius
ꝓuertiꝫ ad vaniloquia: ꝓ capiēda cōsolatio
ne misera. Uel sic q̄ñq̄ pedib⁹ illaqueaꝫ vt
stet ad loquendū ꝓ aliquas moꝛas: tandem
ex placētia audiēdi vl loquēdi incuruaꝫ ad
sedendū vt sit iocunda t integra fabulatio.
Ecce frater quātus laqueus lingue: q̄ ꝓna
subintrat seductio. Non ergo dissonat a ve-
ro: qꝛ sepe decipiꝫ quis sub pietatis vultu a
sancto rigoꝛe.

Questio oriꝫ ex his t longe ꝑdictis.

Ursum te mouere pōt cum longe su
r perius dictū sit cauendum esse de ni-
mio rigoꝛe qui quosdā de singulari-
tate notat t q̄ñq̄ ꝑdidit: cur hic ostendiꝫ ca-
sus t laqueus si rigoꝛ negligiꝫ? Inter angu
stias cōꝓhēdiꝫ hoc audito animus: t sermo
iste magis ꝓplexū legentē facit. Qui ꝓpter
huiusmodi moueꝫ. cogitet. qꝛ vtrobiq̄ picu
la vbi obstacula plura insunt: siue loquaꝫ si
ue indistricte quis taceat.

Discretio sequenda est et inquirenda ꝓ
omnibus iam dictis.

v Taũt ad aliquã saltem discretionis regulã se aptet et informet cõueniẽs fuit vt hanc ostẽso bono silencij ꝛ vicio loquacitatis cum eorũ laqueis: virtutis amatoꝛ facilius inueniret. Nec ergo simpliciter oportuit cõmẽdari silentiũ quasi semp seruandũ: neq; reprehendi ipsam rursus locutionẽ tãq; semp supfluã: quia in oĩbus discretio pulcerrima ẏtus est: q̃ laqos a dextris ꝛ a sinistris p̃caueẽs viã pfectissimã demõstrat. Deuoti et religiosi plus ceteris silentio insistere debent.

e Sit tñ pluribus magis necessaria custodia silẽtij: qui videlicet in statu religionis ꝛ pposito bono atq; a secularibus hoĩbus remoti ꝛ oĩbus tẽpoꝛalibus curis exuti deo seruire elegerũt. Qui etiam maioꝛẽ rationẽ tenent reddere in die iudicij ꝓ omni verbo ocioso. Nec solum de verbo: sed de qualibet alia negligẽtia ꝛ trãsgressiõe grauius iudicabunt. Cui em̃ plus donatũ ẽ plus ab eo exigit. Si etiã illi plenã excusationem nõ habẽt qui officio pastoralis cure aut fraterne necessitatis cõmissione, quedã ociosa verba vel supflua ꝓ fragilitatẽ cogunt ad mittere: quãto minus q̃ nullo tenent vinculo solicitudinis aliene?

Cõmuniter silere magis indigem⁹ q̃ loq̃.

c Ommunit oẽs pl⁹ idigem⁹ silere q̃ loq̃: ꝛ vere pauci sũt q̃ ad loquẽdũ tardi sunt vt violẽtia indigent. Ecõtra ẋo multa violentia opus habem⁹: vt raro vel pauca loq̃mur. Mã loq̃ et fabulari ẽm naturã est: ꝑ silere cõtra carnẽ. q̃ exterioꝛib⁹ ꝛ secularib⁹ pasci delectat rumoꝛibus. Põt tñ fieri vt hoĩ sepe cõtrariũ sit loq̃ et maxime cũ infirmis visitat ꝛ cõpũgit: atq; amoꝛe aut troꝛe erudit: ne tantã gr̃am ꝓ negligẽtiã amittat.

Defectus ꝯsolationis spũalis vñ veniat.

b Jnc etiaz põt esse signũ q̃ paruã habemus interioꝛẽ cõsolationẽ: q̃ tam facile ꝛ frequẽter querim⁹ exterioꝛẽ. Et ideo nõ meꝛemur diuinã accipe: q̃ libẽter admittim⁹ humanã ꝛ caducã. quã oporteret nos potius fastidire. Quã si pfecte ꝛ pseueranter non valet quis abicere: studeat saltẽ paulatim ad altioꝛa ꝛ melioꝛa trãsire.

Silendũ est magis deuotis tẽpoꝛibus et festiuitatibus.

b Ene deceret religiosum q̃busdaz deuotis tẽpoꝛib⁹ anni sicut in aduentu dñi ꝛ in q̃dragesima et q̃busdã alijs dieb⁹ sez sexti ferijs abstinere se a colloquijs quãto strictius posset. Jnsup arripiẽda esset maioꝛ custodia coꝛdis ꝛ oꝛis parit in vigilijs ꝛ magis festiuitatib⁹ setoꝛ: q̃tenus debita reuerentia ꝛ digna quãtũ status suus ꝓmiserit ꝓparatus ad festa vẽtura: mereret in die sctõ sctissimũ dñici coꝛpis ꝛ sanguinis sacramẽtũ desiderio magno gaudioq; sincero suscipe.

De cõmunione.

c Onuenit em̃ illo ꝑcipue die q̃ xp̃m sacramẽtalit suscepim⁹ ad hospiciũ coꝛdis nr̃i sacratioꝛi nos insistere custodie: ꝛ saltẽ vnũ letũ diẽ cũ ipso ducere: qui multis dieb⁹ ꝛ hoꝛis ab eius amplexu distrahimur. Nõ esset nimis mirũ si tũc ania deuota cũ eo esset tota: q̃ ꝛ ille nõ dimidius ꝑ totus ad eã venire dignatus est christus.

Comparatio dilecti amici ad dilectissimũ amicum christum.

q Lis em̃ veniẽte ad se amico charissimo statim cũ allocut⁹ eũ semel fuerit foꝛis egredi festinat: ipso solo in domo relicto. q̃n poti⁹ ingredit cũ eo etiã si foris fuerit et tãti hospitis curã alacrit excipit: ita vt alijs hinc inde occupatis et ad externa egredientib⁹ hic sõli se ꝯiungit: tãtoq; familiarius alloq̃ter. ꝓpius assidet: ꝛ cũcta dilectiõis signa exhibet quãto securioꝛ est q̃a nemine p̃sente ꝛ aspiciente possit verecũdari vel ꝓhiberi. Hoc mõ susceptõis xp̃i aduẽtus deberet ab oĩbus famulãtib⁹ sibi recoli: et lõge deuotius et reuerẽtius q̃nto maioꝛ est oĩbus amicis ꝛ creaturis desideraãter ab vnoq̃z nostrum recipi. O dulcissimũ amicũ p̃e oĩnib⁹ dilectis gratiosissimo honoꝛe suscipiendum.

Dignitas ꝛ humilitas christi ad nos.

q Li ꝛ tante dignitatis est ꝛ nobilitatis. vt nulla ꝑsona nulla creatura tã valens ꝛ elegans sit q̃ ei p̃ntari debeat vel assimilari: ꝛ itez tãte hũilitatis ꝛ bonitatis existit vt ad hoiem inopem ꝛ infirmũ venire atq; ꝛ tectũ ei⁹ intrare nõ dedigneꝛ. Et qui celũ inhabitat ꝛ oẽm celestẽ curiã sua deifica p̃ntia letificat: adhuc cũ pauperibus hoĩbus esse. eoꝛq; hospicia mẽdicare ꝛ ingredi quotiẽscũq; desideraverint ꝛ sibi apparuerint non despicit. Cui sic ait. Ecce ego sto añ ostiũ ꝛ pulso: si q̃s aperuerit mihi intrabo ad illũ. ꝛ cenabo cũ illo ꝛ ipse mecũ. Fit aũt ista cena quãdocũq; xp̃s spũali mente vel etiam cõmuniõe sacramentali deuote ꝛ digne suscipitur et manducatur.

Quantã habet anima suscepto christo cõsolationem.

Ic ergo cum suscep-
tus fuerit: cui iā
h libet alicui foras exire? habet em̄ fō
tem oim cōsolationū: habet z paradi
sum ois voluptatis. Qui de hoc fonte bibe-
rit: nō sitiet vnq̄. Quia qui corde suauitatē
in xpo absc̄ditā plenius degustat: nūq̄ tem
porale vel carnalem delectationē appetit: et
hoc est non sitiet vnq̄. Bene illi anie q̄ huic
sponso z amico dulcissimo ad se venienti do
mū mentis semp parat: parandoq̄ quotidie
mūdiorē efficere curat. Ipse vtiq̄ libēs hāc
intrabit: qui añq̄ mundari incepisset ad hoc
venit vt eiceret tenebras eius z mundaret eā
sibi. Ueni domine iesu z mūda me laua z ex-
terge me: vt merear puro corde z casto corpe
suscipe te. quia nō est mihi bonū esse sine te.

Cur nō suscipim⁹ fructū ex freq̄nti cōione
Imendū q̄ ideo multi fructū paruū
t accipiunt de mensa xp̄i: q⁹ nec antea
nec postea sunt insufficiēti custodia
sui: nec satis reuerēter p̄cogitāt quis est q̄ vē
turus est: nec postea rumināt q⁹ hodie sctūs
sctō⁹ ingressus est ad eos. Qui aūt solliciti
sunt p̄parare interiorē domū suā: z occur-
rere letāter obuiā xp̄o: ipsi nouerūt quid effi
catie z suauitatis habeat hec sacrosctā cōio.
In h̄ agnoscit vniuscuiusq̄ deuotio z amor
ad xp̄m: sm̄ q̄ ingeniose se aptare curauerit
ad susceptionem eius.

Sepius cōmunicare maxima consolatio
anime religiose.

St nāq̄ vna maxima cōsolatio religi-
e ose anie despiciētis iam cūcta p̄sen
tia: diligentis solitarie z extra hoies
viuere: soli deo z sibi in silentio intētius va-
care: vt xp̄m cōsolatorē aniarū oim sepi⁹ ad
suā sumat cōsolationē z p̄fectū. Non est illi
materia externe leticie: nō egra spes longio-
res vite: non vana occupatio animicitie car-
nalis. nō euagatio ambulatiōis corporalis:
nō implicatio cōmodi tēporalis. nō supflua
sollicitudo reifamiliaris: nō magna fiducia
in p̄speris. nō mētis delectio inaduers: ꝑ ha
bet intus in anīa xp̄m ꝓpter quē oia terrena
solacia estimat detrimenta: loquēs cū btissi-
ma agatha. Mens mea solidata est z in xp̄o
fundata: ideo nō curo hec ymo. Tantū mi-
hi cōsortiū suum xp̄s donec amicabilit̄q̄ cō-
fabulet: z satis dulciter cōsolabor. Excedūt
quipe eius colloquia: oim consolatorū ꝝba.
Diabol⁹ nitit̄ impedire deuotōs hois ad deū.

Ed oim bonorū emulator diabolus
s tantā cōsiderās hois cū deo pactio-
nem: nō patit̄ eus sine molestia tētationis in
sancto ꝓposito cōsistere. Curādū ergo sum-
mope est et vigilandū cōtra nequitias eius.
Nā sepe graui tristicia. sepe tedio affligit be
ne cōuersantē: z cūcta q̄ possunt eū angustia
re ad memoriā ducit. Tota bachatio ei⁹ est:
vt eiciat amatorē quietis z silētij de taberna
culo suo. Istis em̄ specialiter vicijs tristicia
et accidia ex q̄bus quasi sp ortit̄ cordis tediū
psequit̄ solitariū z maxie incipientē z natu-
raliter tristē aut pusillanimē: q⁹ p ista homi
quodāmō vires aufert. Sz q̄sq⁹ firmit̄ i deo
cōfidit eiusq̄ amori nihil añponit: ꝑ mūdū et
oia que mūdi sunt calcare appetit. seipsum q̄
volenti aio ad oīs p̄ferēdas tristicias ama
ritudines z grauitates exponit. nullūq̄ aliō
solaciū siue p hoiem siue p aliquā mūdi crea
turā q̄ xp̄m vnicū oim bonorū solaciū cōcu-
pisc̄t. p̄fecto nō tātū tristicie z accidie ꝑ oim
tentantiū viciorū victor z expulsor erit.

Insidiatur solitarijs maxime diabolus.
Et q⁹ magn⁹ fructus z celestis thesau
c rus q̄rit̄ z inuenit̄ a solitarijs deo de
ditis: sciens h̄ diabolus q̄ adā et euā
tētando blādiendo z falsa ꝓmittēdo seduxit
paradisoq̄ indignos reddidit: ipse nūc vsq̄
nitit̄ seducere z subuertere vnūquēq̄ xp̄i ser
uum mūdi cōtēptorē: si quo mō extra cellam
z sollicitā cordis sui custodiā trahat: z sui ꝓ-
positi faciat obliui sci: aut etiā paululū de ꝓ-
fectu spūali z feruore iminui. Et sicut añ iam
dixi ꝑ tristiciā vel accidiā mētis āplius istud
machinat̄: q⁹ cū mens tristicia vel accidia in
uoluta fuerit: nil est q̄d agere libet: ꝑ vndiq̄
se cōstrictā z desolatā cōspiciēs: in cōsolatōe
ei ab inimico suggerit̄ vt dolori illi externa
recreatione medeat̄. Elegāter ergo psuadet
sanctus anthonius dicens. vnica ratio vin-
cendi inimicum leticia spiritualis.

Virilitas et alacritas contra inimicum.
n Am q̄ virilis est z alacer i dño q̄uis
fuerit impetitus tētationib⁹: potens
erit aduersariū suum expugnare Et
q̄d dicam de fortitudine illi⁹ anī: q̄ nec patit̄
immūdū spīm̄ ad fores intrare? Et cōtra tristi
cie z accidie morbo lāguens: etiā si armamē-
ta resistēdi hz nulla vtit̄ potētia. Deficit em̄
corde z formidine: ac pusillanimitate ꝓpria se
pe añ p̄sternit̄ q̄ labor eū plūj tangat. Qua-
ꝓpter o miles xp̄i indue animā virilē: et ne
paueas ad sonitū folij volantis: ꝑ resumptis
virib⁹ sta cōstant aduersus multiplices dya
boli conat⁹: nec credas mēdatō e⁹. Dñs ops

ipse erit protector tuus ⁊ merces tua magna nimis: cuius potestas sup passiões tuas ita vt subiciant ditioni tue vniuerse iste natiões Et qꝛ excessum loquẽdi feci ad portũ silentij iam remeo: lingua ergo manusq; scribẽtis simul hoc iam sine silescat.

Explicit epistola ad quendã a ministerio suo absolutũ. De recõmendatione solitudinis et custodia silentij.

Incipit deuot⁹ libellus fratris thome kẽpis. De paupertate. humilitate. ⁊ patientia.

De paupertate. Capitulũ. I.

Et scriptũ in ꝓpheta. Patiã pauperũ nõ peribit in finẽ. Magna est dñe ds meus patiẽtia ꝑuoꝝ tuoꝝ. Et hec est victoria eoꝝ q̃ cũcta superãt aduersa in hoc mũdo Dixisti enĩ. In patiẽtia vr̃a possidebitis aĩas vr̃as Tu multipliciter nos ꝓbas ⁊ vndiq; tribulatõnib⁹ nos circũcingis: nũc foris nũc int⁹: nũc aptis. nunc occultis nos ex aĩas tentationib⁹: ita vt in nobis nihil sit qd̃ ꝑ tẽtatõis ignẽ nõ transeat. Vis nos in oĩbus tentare. in multis angustare: vt in oĩbus ꝓbati et ex multis miserijs liberati: gr̃as multas tue referam⁹ mĩe ac bonitati: hoc placitũ ẽ visũq; bonũ in cõspectu tuo. ⁊ vtile ad ꝓfectũ nr̃m. Si tu dñe deus nr̃ ꝓ nobis: q̃s ꝯ nos? Seq̃r ergo te dñe quocũq; ieris: dũmõ mihi dux in via tu fueris Si ãbulauero in medio vmbre mortis: nõ timebo mala qm̃ tu mecũ es. Cõfitebor tñ aduersum me ĩiusticiã meã dño. et infirma mea nõ abscõdã: si forte a bono medico ꝯsolatõis fomẽta ꝑcipiã. Vide dñe paupertatẽ ⁊ infirmitatẽ meã: attẽde q̃ dico. tibi em̃ reuelaui causaꝫ meã. En desidero requiẽ ⁊ tu iniũgis mihi laborẽ. Anhelo ad sblimia tu aũt ꝓponis hũilia. Quero deliciarũ copiã: ꝑ tu suades pauptis inopiã. Est ne dñe ds me⁹ istd̃ ꝯsiliũ ⁊ v̄bũ tuũ? Vtiq;. Et quõ coartor: vt ꝑficiat̃ in me? Dilige inq̃t dñs me ⁊ nõ angustiaber in te. Facile est in igne charitatis ꝯsumi oẽm angustiã pauptatis. Dulce est amãti cõpauperari filio dei: leue est oẽ onus quod charitas tolerare iubet. Nec erit cuiq̃ labor dur⁹: q̃ charitat̃ pane fuerit ꝯfortatus. Bñ locut⁹ es dñe: fiat q̃so sicut dixisti Qui dedisti consiliũ: fer et auxiliũ. Efficiat̃ totũ suaue quicq̃d videt̃ carni graui: ⁊ onus leue: qd̃ iã añ videbat̃ ĩportabile. Exultet caro mea in deo viuo: ⁊ spũs me⁹ in deo salutari suo. Qui bonus israel ds: his q̃ recto sunt corde. Diligã te dñe virt⁹ mea: firmamentũ meũ ⁊ refugiũ meũ. Diligã etiã sanctã pauptatẽ hũilitatẽ at patiẽtiã: sequẽdo viã tuã et sctõꝝ tuoꝝ. Habeã ammõ pauptatẽ ꝓ diuitijs: hũilitatẽ ꝓ gl̃ia: patiaꝫ ꝓ req̃e: sit mihi d̃ his cura. ⁊ placeãt quecũq; spũs req̃rit. qꝛ caro nõ põt quicq̃. Delecter in his sic̃ in oĩb⁹ diuitijs ⁊ pes supboꝝ diuitũ atq; suauit̃ viuẽtiũ nõ moueat me. Cadẽt em̃ ipsi eũ venerit dies illoꝝ: ⁊ finis eoꝝ sine honore. Ego ãt in dño gaudebo: et exultabo in deo iesu meo: q̃ fact⁹ est mihi exẽplũ pauptatis hũilitatis et patiẽtia. Cõsiderãs g̃ ꝑdictas virtutes in te dñe ⁊ in q̃busdaꝫ seruis tuis: ĩuenio te sup oĩa hũilẽ: moisen v̄o ꝑuũ tuũ valde mãsuetũ ⁊ helyã multũ pauperẽ. Recordor q̃ꝫ illos tecũ in mõte aliq̃ñ apparuisse: ⁊ qualit̃ petr⁹ ait Dñe si vis faciam⁹ hic tria tabernacula: tibi vnũ moysi vnũ: ⁊ helye vnũ. Scd̃m quẽ modũ ꝑdictas v̄tutes q̃si tria tabernacula aspicio: in q̃bus hĩtare desidero. Si dixero q̃ dñs me⁹ habitauerit in tab̃naculo hũilitatis q̃d ꝯueniẽtius? Discite inq̃t a me: qꝛ mitis sũ ⁊ hũilis corde. Igit̃ tab̃naculũ tuũ dñe hũilitas est: in q̃ vere spũsctũs req̃escit. Vñ scriptũ ẽ. Sup quẽ req̃escã: nisi sup hũilẽ ⁊ q̃ctũ ⁊ tremẽtẽ ꝑmones meos. Moyses v̄o q̃le tabernaculũ habuit? Si mãsuetudinẽ eius ꝯsiderauero: nõ dubiũ q̃n erit patiẽtia. Erat eĩ scp̃tura testãte moyses vir nitissim⁹ sup oẽs hoĩes q̃ morabant̃ in t̃ra. Hoc tabernaculũ factũ est ꝑm exẽplar qd̃ in mõte mõstratũ est vbi dñs ait. Bti mites: qm̃ ipsi possidebunt terrã. Helyas iã venit: ꝑ eam⁹ et videam⁹ vbi habitet. Qd̃ si pauptatẽ ⁊ abstinẽtiã illius inspexero: pauptas vtiq; rñdebit. qꝛ ego sum. Habitauit in tab̃naculo pauptatis: magnus ille helyas ꝓpheta. Testãt̃ corui q̃ eũ pascebãt: spelũca in q̃ latebat. asperitas vestiũ q̃ eũ tegebat: ⁊ angelus dñi q̃ sb̃cinericiũ panẽ ⁊ aquã illi ministrabat. Qꝛ bonũ ẽ nos hic esse: ⁊ q̃ꝫ iocundũ in his tabernaculis habitare. O si merear inter sctõꝝ tuoꝝ numerũ vnus de minimis ĩueniri: vt locũ inueniã in domo tua: ⁊ cũ defecerit virt⁹ mea illi me recipiãt in tabernacula sua. Qꝛ felix etiã essem si int̃ hec tã ꝑciosissima tab̃nacula vel paruulũ vnũ mihi edificare possez: vt dignaret̃ ad me venire dñs ds me⁹ ⁊ mãsionẽ facere: scio

q̄ libenter habitat in his virtutib⁹ dñis ⁊ rex virtutū. Nunc igit loq̄re dñe ad fuū tuū. q̄ audit seru⁹ tu⁹: ⁊ oñde mihi fm multitudi nē mīe tue sc̄itatē pauptatis: gfaz hūilitat. ⁊ fortitudinē patiēcie. Et dñs. Nōn in vbis meis q̄ris ꝓsolari: ⁊ ī his trib⁹ vtutib⁹ optas erudiri: libēter factā qđ p̄caris. Sz de pauptate q̄ initiū harū videt fmo incipiēdus est. Btissima pauptas q̄ specialē apud me optinet sc̄itatis locū: in tuo corde vtinaz alitius imp̄mat. Audiui ei gemitū tuū quō anxiat⁹ sis in pauptate: ꝑ displicuit mihi. Nō est hec res bona quā audio de te. Nōne ē ista q̄ elegi: ⁊ signata in thezauris meis? Surge ⁊ trā si cū pastorib⁹ vsq̄ bethleē: ⁊ videb vbū qđ caro factū ē. qđ dñs oñdit tibi: ⁊ cognosce an ibi pauptas defuit. Vide pauptatē meā: ⁊ cōperatiōe ei⁹ satis modica tua pauptas aut etiā nulla erit. Magnū vtiq̄ chaos positū ē int meā tuāq̄ pauptatē. Nā ipse cū diues essem nulliusq̄ egerē: paup ⁊ exul in mōo fieri. ⁊ b ꝓpt̄ te nō erubui. Tu vo q̄ paup es ⁊ nudus q̄ nihil in hūc mōm tulisti: nōne istud attēdere debuisti? Jā cessit q̄rela tua. Sufficere credo ad cōsolationē tuā: si mee pauptatis magnitudinē intētius aspexeris. Epulari aūt ⁊ gaudere: nō mō ꝑ ī futuro debes. Jbi ei edēt paupes ⁊ saturabūt: ⁊ laudabūt me oēs qui exq̄sierit me in sc̄tā pauptate. Nō est seruoꝝ dei de p̄ñtib⁹ letari bonis et mūdi cōformari pompis: ꝑ despectis e⁹ delitijs ad pauptatis me delitias cōfugere. Vere pauptas ac hūilitas mea his cordib⁹ delitie sunt: quib⁹ diuitie frene viluerūt. An forte cū diuite vis idui purpura ⁊ byssō: ⁊ q̄tidie splendide epulari? Vide ne cōtingat tibi cū illo in īferno etnaliter crutiari: hoc est aūt iudiciū meū. q̄ opa illoꝝ sequunt illos. Vnū iā supest. vt penuriā patiēter amodo feras: aut de nūero paupeꝝ meoꝝ nō eris. Vtā paupibus speciosā oñdi laborātib⁹ ⁊ pulsantib⁹ portā apui: hūilibus regni ianuā patefeci: ⁊ diues nō trāsibit p eā Vis videre intrātē? Aperi oculos tuos ⁊ vide. Factū est aūt vt moreret̄ mēdic⁹ ⁊ portaret̄ ab angelis in sinū abrahe. Jocūda ne visio. Jocūda vtiq̄ ⁊ oino desiderabil. Et quō huc ascēdere potuit: et qs est q̄ eū seq̄ possit? Memēto fili q̄ lazar⁹ iste fuit vlcerib⁹ ⁊ miserijs plen⁹: q̄ esurīes et sitīes añ ianuas diuit iacuit. Et q̄ tanta ꝑ noīe meo ptulit: nōne intrare ī gaudiū meū dign⁹ fuit? Jmitare cū si vis. Si eñ mihi placita erat aīa illi⁹ ? Vñ b nisi q̄ placuit p̄us pauptas et patiēcia eius? Vade ⁊ tu fac sil'r. Amē dico tibi: nisi ꝓuers⁹ fueris ⁊ fact⁹ sicut lazar⁹ iste. aut vn⁹ de pauperib⁹ meis: nō poter ab āgelis suscipi in celis. Nemo itrabit nisi mūdus fuerit? Et si immūdus fuerit: purgabit eū p̄ me⁹ in camino pauptat: ⁊ aqua tentatiōis expiabit eū: ⁊ sic mūdat⁹ post mortis occasū ad casta sc̄oꝝ reuertet̄ Jntellexisti hec oīa? Etiā dñe. Et nūc q̄d dicā? Venit hora ⁊ nūc est: vt multi banc sanā doctrinā nō suscipiēt ꝑ vnusq̄sq̄ qđ sibi placitū ⁊ delectabile videt̄ hoc magis ipleat Tu vo nō ita didicisti iesuz xp̄m: añ cui⁹ oculos pauptas ei⁹ ꝓscripta est. Audi tñ rursus q̄ loq̄r tibi. Familiaris amica mea pauptas quā in tris mltiplicit dilexi ⁊ astrinxi: meisq̄ cōmēdare amicis disposui: sic a mltis aliena facta est vt vix loc⁹ sit q̄ pes ei⁹ req̄escat. ⁊ si intdū videat apꝰ q̄sdā morari: stati cū grossiora queq̄ ⁊ abiectiora eā viderint diligere: timore q̄dā exterriti. aut desiderio melioris edulij dicūt Recede a nob: viā sc̄ietiaꝝ tuaꝝ nolumus: ꝓua eñ es desideriis nr̄is: vie tue vie difficiles: et calles tui durissimi. Quare veniſti ad nos. an ideo vt occidēs nos. ⁊ pecora nr̄a? Pecora carnē suā vocāt. Ecce paupertas q̄d isti dicūt: ⁊ quātū tibi detrahunt. Sz scio q̄ nihil mali disposuisti ꝓ cos: sed in iussiōe mea ad medēdū vulnera pctoꝝ suoꝝ ad nutriēdū q̄z si q̄s habuerūt virtutes ad illos accessisti. Lōge aliter sentiebat sc̄us ille q̄ dicebat. Parasti in ꝓspectu meo mēsaz: aduersus eos q̄ tribulāt me. Parasti in dulcedine tua pauperi de⁹. Et iteꝝ letus psallebat. Añ inops ⁊ paup suz ego. Et paup ⁊ iops laudabūt nomē tuū. Verūtñ pauptas amica mea noli cōtristari. Nō eñ te abiecerūt. ꝑ me. Qui eñ te spernit me spernit: ⁊ q̄ te recipit me suscepit. Scio q̄ nō ab oībus diligeris taceoq̄ intdū cū indignatōe effugaris. Dia hec faciūt tibi q̄ nō nouerūt te: nec quāñ sis meriti apꝰ me. Tu vo ne timeas: q̄ ego sum q̄ elegi te. Emi te: ⁊ cūctis opib⁹ p̄ciosiorē. cū ctisq̄ delitijs suauiorē existimaui te. Ab infantia mea exq̄siui te: ⁊ vsq̄ ad senectā ⁊ senium nō recessi a te Ovos oēs q̄ trāsitis p viā: attēdite ⁊ videte si ē tal⁹ pauptas sic̄ pauptas mea Filie sīō occurite mō ⁊ videte regē salomonē in diademate q̄ coronauit eū mr̄ sua. quō eū reclinauit in p̄sepio. q̄ sp erat in p̄ris ꝑpio. Quō pānis eū nouluit: q̄ cēlū ⁊ terrā palmo cōcludit. Videte pānos meos et linteolos meos qb⁹ adhuc puer inolut⁹ sū: ⁊ mihi sile. si vidistis venite ⁊ arguite me et paupertatē

meã. Ecce signũ qđ oñdi vob qđ annũciatũ est ab angelis: apparuit in terris: p mariã, virginẽ ipletũ ẽ, vt vidistis. Usqz quo puuli nõ diligitis pauptatẽ: cũ puulus nat⁹ sit vobis. ⁊ paruul⁹ dat⁹ sit vobis. Sz diuitib⁹ videt hec stulticia: et supbis ignominia: mihi tñ et oibus electis meis sapia est atqz glia. Cõsidera q̃so et alia facta mea. Jeunaui q̃draginta dieb⁹ ⁊ q̃dragita noctib⁹ nihil mãducãs in illis dieb⁹: postea xp̃o esurij. vide qđ feci: hoc erat ieuniũ meũ qđ elegi: qđ opere cõpleui. Quis mihi laborẽ hũc recõpẽsaꝛ poterit: Et q̃s est qui modico me imitari gestit: Quisqs ille est dilect⁹ mihi est. Fatigat⁹ ex itinere sup puteũ sedi: ⁊ a mliere samaritana aquã petij. et dixi. Da mihi bibẽ. Ecce aquã ad potandũ petij q̃ hoib⁹ vina dare ꝓsueui. ⁊ aquã in vinũ olim mutaui. Discipli ãt mei abierũt in ciuitatẽ vt cibos emerũt: ⁊ reuertentes dicebãt. Rabbi mãduca. Tãqz necessitatẽ patiẽti hec mihi ministrabãt: vt pauptas ꝓbaret in me. ⁊ multa necessitas quã p salute hoim suscepi. nota fieret. Et nũc si diligis seqre me: qꝛ maiora his tibi demõstrabo En paup ⁊ nud⁹ tandẽ in cruce sũ suspẽsus. In oi etiã vita mea parũ videbar hre: iã cũctis ablatis sol⁹ ⁊ nud⁹ in cruce figor. Quis me paupior: qui oi solacio hũano destituor: Hec in corde tuo scribere debes ⁊ intẽte cogitare: qꝛ ad amorẽ sctẽ pauptatis pñt te accẽdere. Ecce pauptas amica mea q̃bus xp̃is ⁊ exẽplis te magnificaui: ⁊ nũc iterũ cui assimilabo te amica mea. Silis es hoib⁹ gaudẽtibus in spũsctõ ⁊ dicẽtib⁹. Tãqz nihil hñtes ⁊ oia possidẽtes: vt egẽtes. multos ãt locupletantes. Nos ifirmi nos ignobiles ꝓpt xp̃m: oia arbitramur vt stercora vt xp̃m lucrifacimus. Qz apta silitudo: ⁊ vtinã in mltis mihi annũciet talis emulatio. Recordor iam pauperis fui mei frãcisci: q̃ pauptatẽ sũme dilexit. Uere fidelis ⁊ multũ fidelis iste fuus meus: qui sic illã diligebat: vt ex cordis affectu dñaz suã vocaret. Et cũ dilexisset eã: etiã vsqz in finẽ vite sue dilexit. Jõqz i regno meo mecũ tripudiat: qꝛ ꝓus in mõdo cũ sctã pauptate cõmerciũ facies let⁹ erat. Uñ etiã illi occurrẽs dignãter ⁊ dulciter eã in hec vba salutabat Bñueniat dña mea pauptas castitas ⁊ obedietia. Jsta scz pauptas ⁊ due pdicte sorores ei⁹ sunt pcipua vota religionis. Hec de hũili dixi frãcisco. Sz ⁊ alijs sctis vis forsan tibi q̃dã breuit apponi: quoz pauptas toti orbi refulget. Hosti martinũ vir sctissimũ. q̃ ob singularẽ deuotionẽ pauptatis martin⁹ pauper ⁊ modic⁹ meruit apellari. Nec ꝺ videat tibi despectũ: qꝛ in pauptate fuit et est sctorũ gaudiũ: hinc in ei⁹ laude sblimiter decantat. Martin⁹ abrahe sinu let⁹ excipit: martinus hic paup ⁊ modic⁹ celũ diues ingredit: ymnis celestibus honorat. Si tibi amaꝛ videt paup ⁊ modic⁹: dulcescat iterũ celestis regni introitus. Proponã ⁊ alienũ ciuẽ fidelissimi sctẽ pauptatis amatorẽ: hic est btissim⁹ psul augustinus. doctor magnific⁹: de q̃ ita canit clericoꝛ chor⁹. Testamẽtũ nullũ fecit: qꝛ vñ facerit paup xp̃i nõ habuit. Et rursus in ymno. Amatorẽ paupertatis te collaudãt pauperes ⁊c. Hi sũt põtifices almi: paupes spũ. paupes reb⁹: ꝑ meritis locupletes. ⁊ clari virtutib⁹. Plures adhuc potuissem testes pauptatis adducẽ: ꝑ hoc breuit sufficiãt: ne te onerare videar. Et dixi. Cur ita loqꝛ dñs meus nõ ei attedioꝛ audire q̃cũqz dignet magister ⁊ dñs me⁹ suo suo dicẽ. Unde mihi alios et sufficit mihi Qui sunt isti: ⁊ q̃ noiae oꝛ: Jsti inquit dñs sũt electi amici mei in heremo oi cõuersantes pres antiq. paulus. anthonius macharⁱ⁹. pachomi⁹. arseni⁹. ⁊ rome quõdã alexi⁹. atqz iohãnes elemosinari⁹. dilect⁹ frater martyri⁹. ⁊ paup ille suus quoꝛ meminit sctus papa gregoꝛi⁹. Hoꝛ ꝓuersatio cunctis est viuẽdi speculũ: ⁊ elemosinas eoꝛ narrabit ois eccl̃ia sctoꝛ. In his lucebat humilitas: gaudebat pauptas: triũphat patientia. Sz et sctissimã elizabeth viduã quã reticere nolui: in exẽplũ amãde pauptatis tibi cõmẽdo. Cui⁹ vitã ⁊ mores frequenter rogo inspicias: vt amore virtutũ ei⁹ ad verã pfectionẽ accẽdaris: ⁊ tot⁹ in amore celestiũ illi⁹ exẽplo te erige. vt despectis mũdi delectamẽtis verus paup spũ effici possis. Jã ad ꝓpositũ oꝛdinẽ ꝑmo redeat: ⁊ ois paup ꝓ noie xp̃i diligenter auscultet. Multa habeo de vobis diuitibus dicere ⁊ iudicare: ꝑ vos nõ recipitis me. Uob dico paupib⁹: audite me: qm̃ estis ex ouibus meis. Nolite timere pusill⁹ grex: qꝛ placuit pri meo dare vobis regnũ. Pauperẽ quidẽ vitã hic geritis: ꝑ multa bona habebitis: si me in pauptate dilexeritis. Si diligeritis me gauderitis vtiqz. qꝛ ad euãgelizãdũ paupib⁹ missus sũ in mũdũ. Cũ essem in mõdo dilexi pauptatẽ: diuitias xp̃o hre nolui: qꝛ nõ sunt ex pre ꝑ de mũdo. Qui em volũt diuites fieri in hoc seculo incidunt in laqueũ diaboli: ⁊ in varia desideria cordis: ⁊ difficile intrabũt in regnũ celoꝛ. Nõ est aũt regnũ

meū de hoc mōdo: si ex hō mūdo fuisset regnū meū. ministri vtiq; mei defuissent mihi z magno comitatu mihi astitissent. Nūc āt regnū meū nō est hinc: ſ fact⁹ sum fuus z mīster totius mōi. Nō em̄ veni mīstrari ſ mīstrare: et dare aīam meā redeptionē ꝓ mītis. Inclina te ꝯ paupes mei aurē vr̄am in v̄ba oris mei: z discite a me q; in pauptate vos p̄cessi. Sufficiat vobis pauptas vr̄a vt diuitie cōputēt. Gaudete z exultate cū ea. q; merces vr̄a multa est i celo: nō turbet cor vr̄m neq; formidet q; ego sum q̄ loq̄r vob. Viriliter agite z cō/fortami oēs: q̄ amicitiā cū sctā pauptate p̄ūgere statuistis. Permanete cū ea: et ero vo/biscū. Nolite lugere neq; cōtristari q; diuitias nō habetis: ſ letami i dño deo vr̄o: q; eas cōtēpsistis z paupes xp̄i facta estis. O sctā z laudabilis pauptas q̄bus te laudibus p̄ferā quō te apellabo: z q̄bus mōis te amicj meis recōmēdabo? O q̄ mirabile exēplū oīdi cūctis fratrib⁹ egētib⁹ ꝓpt̄ me: q̄ inops z pauper fact⁹ sū ꝓpt̄ illos. Sz timeo adhuc satis q̄ peregrina sis in multoꝝ cordib⁹. Veni ꝓinde: q; mittā te ad quādā famulā mihi nobilissimā. Peregrinare quo tpe penes illā: donec veniat tps visitatiōis tue. In die visitationis eris gloriosa z sblimis: nec vocaberis tūc desolata ſ dilecta mea z eris corona glie z dyadema in manu dei tui. Tūc fulgebis sicut sol in regno p̄ris mei: z pulchra eris vt luna i ꝓspectu meo. Interī tū multa ꝓ noīe meo oportet te pati: z p multas tribulatiōes intrare regnū celoꝝ. Noli tū in hoc deficere: q; tecū sum in tribulatiōe: eripiā te z glorificabo te. Perge ꝓinde fm meū ꝓsiliū ad locum quē mōstrauero tibi. Scio q̄ dña loci illi⁹ te libēter ꝓpt̄ nomē meū gaudēter q; suscipiet. Jā mihi de illa p fuū quēdā famosissimū intimatū est: qm̄ tibi sctā cōuersatio ei⁹ p oīa cōgruit. Ūñ nec ipsa sine te pfecta eē aut diu sola nō pōt consistere. Surge dilecta amica mea pauptas et veni. Sz dicis mihi. Dñe q̄ vadā: z quō possum viā scire? Per me inq; trāsibis: z mox habitationē illi⁹ attinges. Ego em̄ sum via. Et qō inq; nomē est hui⁹ tā sctē famule: de q̄ tanta bona audio dñe? Indica mihi vt audito noīe exurgā: z trāseā cū festinatione. Et cū puenero ad illā: salutabo eā z dicā. Būdicā filia tua dño: gaude z letare filia syon: q; ad te me misit dñs. Quid tu o pauptas introgas de noīe: magnū ē em̄ nomē ei⁹ apō me z apō fuos meos p̄clar̄ valde. Jpa vocat hūilitas. Sā ctitas z v̄tus ei⁹; angelis z hoīb⁹ venerabilis ē. Pro hac sc̄ptū ē de te Bonis mētib⁹ pauptas solet esse custos hūilitat̄. Ecce pauptas. ecce hec ē de q̄ dixi tibi hec est noemi illa: pulchra est z amica mea ē Sicut te ab initio dilexi: ita z hāc diligo. Custodi hanc hūilitatē quā maxīe in sctis meis diligo. Nolo vt derelinq̄s eā: nā si recte ꝓpēdere velis simili⁹ē tui in oī terra nō inuenies apō quā securi⁹ diutiusq; morari possis. Oēs te relinquūt oēs despiciūt: ſ hūilitas vera te in domū suaz introducit. Cognate em̄ estis: idcirco sil̄ habitare debetis. Nō est btificanda illa pauptas q̄ hūilitatez nescit: neq; deo placita hūilitas q̄ pauptatē despicit. Sit igitur vob cor vnū z anīa vna in deo: nec dicatis aliq̄d ꝓpriū ſ sint vobis oīa cōia: victus vestis z oīa q̄ ad hui⁹ vite ptinēt necessaria. Siq̄dē pauptas vest̄ tua intrā hūilitatē videt vilis et inculta: ſ ꝓpt̄ hoc a dña hūilitate nō abici eris. Credo firmit̄ q; his exterioꝝ ⁊ notescens: q̄lis apud me fis int⁹ dūmō nō erubescas De vilib⁹ indumētis erubescere signū est latentis supbie: z de his gl̄iam q̄rere vicīū ypocrisie. Calcei tui veteres sunt. nōnūq; z ꝑfractos vidi ſ hūilitas in his ābulare nō veret̄ q; multi sctoꝝ nudis pedib⁹ trāsierūt. Unde aptissime legit̄ i ysaia ꝓpheta: q; dixit ad eū dñs. Unade z solue saccū de lūbis tuis. z calciamēta tua tolle de pedibus tuis: z fecit sic. vadēs nudus z discalciat⁹. Ecce testis ydoneus ad approbādū v̄itatē rei. Mensa tua o bona pauptas simplicib⁹ cibis tm̄q; necessarijs cōtēta est: hūilitas huic interesse sobrietati cōuiuio vult ꝓ noīe meo libētissime. Scio inquit abundare z penuriā pati vbiq; z in oīb⁹ instructa sum. Oīa possum in eo q̄ me ꝓfortat Scire tū etiā dz q̄sq; hec v̄ba legerit: q; infirmis z debilibus paupertas cōdescēdere misericorditer nouit: ſ fortioribus hec ardua ꝓponit vt habeant semp quo crescāt. Ihinc est q; ipsa laborib⁹ et fatigationib⁹ sepe insistit: nec panē suū ociosa comedit: vt apostoli verba complere possit qui dicit. Nulli oneros⁹ fui: ſ in fatigatione die et nocte. panē ociose nō comedi. z multa ꝓsimilia. Ihumilitas aūt collaborās pauptati de quibus dā per ꝓphetam conquerit: quia in laboribus hominum nō sunt. z cum hominibus non flagellabunt ideo inquit tenuit eos superbia. Et in euangelio dum alios videret in foro stātes ocioſos: increpat illos dicens. Quid hic statis tota die ociosi? Jte et vos in vineā meā: z q̄d̄ justū fuerit dabo vob. Pauptas i stratis in/

dispositis aut interduz in stramētis culcitris aut mattulis requiē sibi ꝗlemcunqz suscipit. Humilitas xo nō in mollibus nec pciosis lectis reqescit: ꝫ nec cū cūctis rebus ꝙ sunt mūdi statuit vel exiguā amicitiā iūgere. Legit em̄ qz ioh̄es indutus erat pilis camelox: t ꝙ mollibus vestiunt in domibus regū sūt. Et audiuit de me. Vulpes foueas habēt t volucres celi nidos: filius aūt hoīs nō habet vbi caput suū reclinet. Pauptas etiā seruos t ancillas pdia t palacia: cūcta ꝺz ꝙ ad honestatem aut cōmodū pūtis vite ptinent nō possidet: alioquin venerabile nomen suū amittet. Dia hec hūilitas nec habet nec hre cupit ꝫ filio dei coequari volēs dicit. Ego suz qui veni ministrare: t nō ministrari. Ancilla xpi sum: dūari mihi nō licet. Sūma ingenuitas mea est: vt seruit⁹ xpi in me reluceat. Ego ꝙ statui soli oīm creatoꝛi defuire: quō vnqz postero his vanis t caducis vel ad horā intēderē? Longe a me t a domo mea sit oīs ꝙ pauptatē t simplicitatē nō ptēderit: ꝓpterea scito pauptas dilectissima q ꝓ voto t cū gaudio a dña hūilitate si tñ ita velit apellari solūmodo suscipieris. Ceteris quidē incognita es: t puto q diu remanebis. nō sit tibi cure. Memēto q t egoipse multis incognitus extiti. Si me pſecuti sunt: t te pſequent̄. Si me oderūt: t te pariter odio habebunt. Memento sermonis mei quē dixi: qz nō est seruus maioꝛ dño suo. In humilitate t patiētia erit foꝛtitudo t cōsolatio tua. Rñdens autem pauptas i pſona pauꝑis ad dñm dixit. Ego ancilla tua: fac mecū ſm voluntatē tuā. Tu locutus es ad familiā tuā: et vnde hoc mihi vt inueniā tātā gratiā coꝛaz oculis tuis? Q clemēs es in mificoꝛdijs tuis vt pegrinā agnoscereꝭ: viduā būdiceres: t desolatā nō relinqueres. Non ꝑ gaudio se capit coꝛ meuz: quō tāta maiestas nō dedignat̄ me infirmā aspicere. tanta celsitudo humiliatā t conculcatā inquirere: tam potētissimus rex t opulētissimus pauꝑculā diligere. Et quid hec aliud: ꝫ diuitie bonitatis eius viscera miseri/coꝛdie eius. t ineffabilis dulcedo charitatis eius. Magnū erat si mei recoꝛdari voluisset t aliquē ad me de minimis seruis suis destinasſz: nūc aūt surrexit de solio suo regali: potentiam regalē pauptate cōmutans. habitu inuētus est vt paup homo: firmam etiā serui induēs: nec tm̄ serui ꝫ etiā mali serui vt ꝓ oībus morti traderet̄ t crucifigeret̄: ꝙ nil moꝛti debebat: in ꝙ nec dolus inuentus est. Per oīa sibi facto⁹ mihi etate habitu t cognatōne: qz puer paruul⁹ t pauꝑculus erat: nō diuites ꝫ pauꝑes etiā parētes elegerat. Magna mihi ꝓinde gliatio t exultatio: multa fiducia t ꝑsolatio in xpō iesu. Cōsolamini ꝑsolamini populeꝰ meus dicit dñs deꝰ vr̄. Quis ꝓꝭ dñi: si nō pauꝑes eius? Non ꝓꝭ dei diuites seculi. Ue em̄ vobis diuitib⁹: ꝙ habetis ꝑsolationē vr̄am. Propterea dixit ih̄s. Bti pauꝑes spū: qm̄ vr̄m est regnū celoꝝ. Siue de coꝛpali siue de spūali pauptate id intelligit̄: in singulis volūtaria paupertas ꝓdicāda et amanda videt̄. Videte ergo ne cōtemnatis vnū ex pusillis istis ꝙ in me credūt: t pauꝑes ꝓpter nomen meū facti sunt. Ego em̄ dicit dñs deus sum pt̄ pauperū. iudex oꝛpha/noꝝ t viduarū. Desideriū pauperū exaudit ui: ꝓparationē t humilitatē coꝛdis eoꝝ audiuit auris mea. Molite tangere eos neqz per vim: neqz ꝑ fraudem nolite nocere eis. Ego vindex sum oīm: ne ergo velitis eos ꝓtristari: mei em̄ sunt oēs pauꝑes. Et nūc vbi estis pauꝑes mei? Munqd nō audistis vocē meā? Ecce quāta ꝓ vobis edidi testimonia: vt vobis grata esset dilecta pauptas amica mea. Hanc dixi amicā: qz ꝓpꝛio actu t habitu feci ꝓciosissimā: vt dicāt oēs reges t pricipes terre nō eam hr̄e ꝓtempni: ꝫ suscipe t venerari sicut vere charissimā: quā celi t terre rex sup oēs reges i sacra sua dedicauit infantia. Si nō creditis verbis meis: opibus credite. Ite ergo t videte locū vbi positus erat dñs: aut in ꝑsepio aut in sepulcro. Mōne egoipse sum xp̄s? Palpate ergo t videte qz diuitias t voluptates nō habeo: ꝫ pannos t sudariū. Iā credite qz diues nō sum: t pauptatē meā diligite. Hec ad laudē pauptatis sufficiāt: ꝙ vere laudabilis est. t ab oībus dei seruis multum amari debet: qz deus illā t oēs sctī cunctis diuitijs mūdi ꝓferebant.

De humilitate. Capm̄. II.

Ed cōsequēter ad virtutē hūilitatis trāseamus. Hūilitas em̄ si pauptati ꝓiuncta nō fuerit: deo placere pauptas non pōt. Sicut igit̄ de pauptate: ita dñe deus meus t de hūilitate loq̄re mihi. Multis modis istā recōmēdare in scripturis tuis audio t miris in te modis emicuisse ꝑ ceteris inuenio. Quis sic verā hūilitatē ostēdere et docere potuit: quēadmodū ꝺs hō fact⁹? Si apte oīb⁹ dicꝭ. Discite a me. qz mitis sū t hūilis coꝛde. Et si aliud exēplū vere hūilitatis nō haberē ꝙ te dñm meū iesū: nec aliā humiliā

di causaz. oīno ipse solus sufficeres. Quē sequar: si te nō seq̄r: Cui credā: si tibi nō credo Quis mihi psuadere poterit q̄ hūilitas est via regni celestis: si ille nō valet q̄ de celo venit: Ascq̄ q̄ insipiēs eris aīa mea ambulās p vias nō rectas: sp errās & ad veritatē nūq̄ peueniēs: Ecce hūilitas via ē: & alia nō ē. Ego inq̄t sum via veritas & vita. Hūilia te inclina te q̄so aīa mea: & erit xp̄s vita tua. Moli attēdere q̄d alij dicāt: ꝙ vide q̄d xp̄s hūilibus dicit. Nolite timere pusillus grex: q̄ cōplacuit p̄ri meo dare vobis regnū. Hinc rursus & in alio loco exultās in spū sctō ad patrē ait. Cōfiteor tibi p̄r dñe celi & terre: q̄ abscōdisti hec a sapiētib⁹ & prudētibus: & reuelasti ea puulis Ita p̄r q̄n sic bn̄placitū est ante te. Quid tibi videt de xp̄o cui⁹ filius est: Vere filij⁹ dei erat hō iste. Si ille in mūdo nihil hūe voluit qui oīa cū p̄re ꝯdidit: q̄d tu adhuc ī illo quer̄is & diligis: Time q̄ dicit. Vos de mūdo estis. Cū iesus eēt adhuc cū discipulis suis & horā appropinq̄ret passionis: volēs illis exēplū dare pfecte hūilitatis ac mutue dilectionis: surgit a cena & ponit vestimēta sua. & mittit aquā in peluim cepitq̄ lauare pedes discipuloz̄ suoz̄ū. Et ait illis. Scitis q̄d feceriz vobis. Vos vocatis me mḡr & dñe: & bñ dicitis. Si ego dñs & mḡr: vr̄os laui pedes: & vos debetis alter alteri⁹ lauare pedes. Exēplum enī dedi vobis: vt & vos ita faciatis. Overe summū hūilitatis exēplū. Deꝰ ecce hoīm seruus fact⁹ est: & hō adhuc hoī aut potuus deo subiect⁹ nō est. Cōfundant & reuereant oēs supbi: q̄ ꝯtēpserūt ꝯsiliū filij dei Vicisti nos dñe ihesu vicisti nos hūilitate tua: ecce ꝯfundimur in supbia nr̄a. Cōfusio operuit faciez nr̄am. Quid inquā facere debui tibi o supbe & nō feci: Cur respicis i me. putas q̄ sis melior me: Si nō h̄ apparet tibi forsitā hūiliasses te. nūc vo supbia tua ascēdit sp. Conuertimini filij hoīm & nolite ascēdere: q̄ non sū vobiscū. Si enī ascēderitis: cadetis coraz inimicis vr̄is. & subsannabūt vos: & cogḡscet⁊ q̄ supbis resisto. Hūiliamini sub potēti manu mea: & exaltabo vos. Omis enī q̄ se hūiliat exaltabit: & q̄ se exaltat hūiliabit. Quāti volebāt ascēdere & ceciderūt q̄si lapis ī pfūdū. Pharao & curr⁹ ei⁹ submersi sūt ī mari rubro Adā & euā expulsi sūt de padiso. Angelus & q̄ cū eo erāt ꝓiecti sūt de celo. Et hi oēs ꝓp̄t ascēsum mōtis supbie corruerūt ī dānationē mortis etne. Heu heu dñe a facie furoris ire tue q̄s sustinebit: Deiecisti eos dū q̄lleuarēt Cecidit cecidit babylon: & facta est ruina ei⁹ magna. Sed q̄d faciā miser vbi fugiā: Treme fact⁹ sū ego & timeo: q̄ deꝰ nec angelis nec hoīb⁹ supbiētib⁹ pepcit: Me mihi si sic ascēdero: & ve iterum mihi si non descēdero.

Quis ostēdit mihi viā p quā possim secure & sine piculo ambulare: Ego inq̄t dñs sum via: p me si introieris saluaberis. Trāsite ad me oēs q̄ ꝯcupiscitis me: & scādalum nō erit vobis quēadmodū cōtigit supbis. Ego lux mūdi: q̄ sequit me nō ambulat in tenebris: ꝙ habebit lumen vite. Ego forma iusticie: ego exēplar hūilitatis Ego pastor bon⁹: q̄ pasco oues meas ꝓ aui eos ī innocētia cordis mei & in vbis oris mei cōfortaui illos. Dñe q̄ pascis me a iuuētute mea: ne derelinquas me. Spūs tu⁹ bonus deducet me in terrā rectā: ꝓpter nomē tuū viuificabis me in hūilitate tua. Ipsa est q̄ saluā faciet aiam meā: & ab ēt nis casibus custodiet eā. Si fuero hūilis: saluus ero. Memēto mei dñe ait hūilis & cōtritus latro: dū veneris in regnū tuū. Et dixit ille iesus. Amē dico tibi: hodie mecuz eris in padiso. O quāta est virt⁹ hūilitatis: q̄ latroni aperuit gaudia paradisi. Adā vbi es: Dñe inq̄t vocē tuā audiui: & timeo eo q̄ nudus essem. Miser q̄s te nudauit: nisi supbia tua: Eritis sicut dij aiebat ꝓnceps vr̄. Hec tita ē iniq̄tas sibi & fact⁹ est ille & ecce filij ei⁹ oēs miseri: & nihil deitatis inuenerūt viri diuitiaruz in manib⁹ suis: ꝙ labores & dolores ꝓphēderūt eos. Melior ē ergo iste hūilis latro: q̄ adā quondā iustus & elat⁹. Per hūilitatē suā iste ascēdit: ꝙ supbiam ille descēdit. Sz q̄d dixi descēdit: Utinā descēdisset: nūc aūt cecidit in latrones: q̄ etiā despoliauerūt eū: q̄ supbia nunq̄ descēdit ꝙ sp cadit. Cecidit in celo. cecidit in padiso. in mari & in oībus abyssis. Xp̄s descēdit. & de celo descēdit & ipe est q̄ etiā ascēdit sup oēs celos vt adimpleret oīa. Bone iesu quō vndicq̄ pugnas p me deponēs supbos & potētes de sede: et exaltās hūiles. Et clamasti. zachee festinās descēde: q̄ hodie ī domo tua oportet me manere. At ille festiās descēdit: & filius abrahe factus est. Dñe descende priusq̄ moriat̄ filius meus: sic orabat quidā regulus. Et dixit illi iesus. Vade filius tuus viuit. Descendens etiam iesus de monte: secute sunt eum turbe multe. Descendisti dñe vt saluum faceres genus humanū: quod perierat ascendēdo. Et quare omnes tam cupidi ad ascendendum: tam tardi ad descēdēdū inuenimur: Magr̄

ãt alius sequor te quocũq; ieris. Bene dixit sequor te: q; sequendo te nemo errat: qm̃ lux es & dies: & q ambulat i die nõ offẽdit. Seq̃r te q̃cũq; ieris siue ascẽdẽdo siue descẽdẽdo: q; bonũ ascẽsum & descẽsuz docuisti me. Bonus ascẽsus de mũdo ad patrẽ: libenter illic ascẽdã: qm̃ ibi est thezaur⁹ me⁹ indeficiẽs: et celebrant ibi nuptie agni: & magn⁹ dies festus oĩm sctõq; mox apꝛopinq̃dit. Ascẽdite ad diẽ festũ hunc. Ite & dicite fratrib⁹ meis: Ascẽdo ad patrẽ meũ & patrẽ vr̃m. deũ meũ & deũ vr̃m. Quis ascẽdit i montem istũ: aut q̃s stabit i loco sctõ ei⁹. Mons dei mõs pinguis ẽ iste: vt q̃d suspicamini mõtes coagulatos: Altus mons huiuscemodi: a iacẽtib⁹ nõ videt. Propterea iobes q̃ pennis ꝓtẽplationis eleuabat: vidit agnũ stantẽ supꝛa mõtẽ syon. Quẽ ꝓpheta sequi cupiens oꝛabat. Quis dabit mihi pẽnas sicut colũbe: & volabo & requiescã. Ascẽdit etiã symon petrus & ait. Dñe bonũ est nos hic esse. Isti viri scti te dñe iesu sunt secuti & odisti eis gloriã sempiternã: quã ꝓmisisti diligẽtib⁹ te. Iã ascẽsuz audiui: q; transit ad regnũ tuũ ois q̃ relinq̃t mũdũ. Sed iterũ descẽdim⁹: qm̃ mõ tps descẽdẽdi aduenit. Dñe inclina celos tuos & descẽde: tange mõtes supbie & fumigabunt. Descẽde ad nos q; ad te ascẽdere nõ valem⁹ si nitimur deficim⁹: & si interdũ ascẽdim⁹ curuũ iter facim⁹: & peius agim⁹: & labimur i lutũ ꝓfundũ. Si quieuerit claudus currere. et ꝓfractus pedib⁹ ambulare: tũc põt etiã supbus ꝓficere. Quãto plus currit tãto magis offendit: & q̃ altius salit eo desperati⁹ in ymaruit. Si posueris in celũ o supbe nidũ tuum inde te detrahã dicit dñs. Audiuim⁹ supbiã moab: supbus ẽ valde. Supbia ei⁹ & arꝛogãtia ei⁹ plusq̃ foꝛtitudo ei⁹. Quid supbis terra & cinis: Terra es & in terrã ibis. Descẽde pꝛius: & tũc ascẽdes. Uanũ est tibi añ lucem surgere: surge postq̃ sederis: qm̃quidem sic sctõs imitares. Sedebat iob insterqlinio: dauid coꝛã dño: ezechiel i medio captiuoꝛ. Sede tu & scribe cito. Memẽto q̃so dñe q̃ sicut lutũ feceris me: & in puluerẽ reduces me. Et oꝛa cũ ꝓpha. Peccaui: & malũ coꝛam te feci. Non ĝ intres i iudiciũ cũ seruo tuo: q; nõ iustificabit in ꝓspectu tuo ois viuẽs. Recoꝛdare & illi⁹ publicani: q̃ stabat alõge & nõ audebat oculos i celuz leuare: & pcutiebat pectus suũ dicẽs. Deꝰ ꝓpicꝰ esto mihi pctoꝛi. Amẽ dico tib i: q; descẽdit h iustificat⁹ ab illo id est ꝓ illo ꝓ hariseo. Quis sicut tu dñe deꝰ nr̃ q̃ in altis habitat & hũilia respicis i celo & in terra: q̃ suscitas a terra inopem: & de stercoꝛe erigis pauperez. Esto i hũilitate nr̃a memoꝛ nr̃i: custodi puulos tuos. & hũilia pctõꝛes vsq; ad terrã. Judicare dñe deꝰ pupillo & hũili vt ñ aponat vltra magnificare se hõ sup trã Ecce ꝓ scripturas sctas trãsiens video sicut vulneratũ supbũ: & ipse de manu tua repulsus est. Sed iã videre libet ecõtrario q̃lis etiã hũilis actu sit & moꝛib⁹: q̃ cogitatio ei⁹: & qõ signũ sctitatis ei⁹. Et dñs. Ecce domi latet: q; humilis locũ sp q̃rit nouissimũ: sicut scriptũ ẽ. Cũ inuitat⁹ fueris ad nuptias vade & recũbe in nouissimo loco. Nõ tñ h fucte: h hũc debere sibi sentit ex digno. Alioq̃n nõ erit illi glia neq; merces apud patrẽ q̃ in celis ẽ: q̃ oĩa videt i abscõso. Si ab alijs obiurgat⁹ et diffamat⁹ fuerit: patiẽter sustinet. & hũiliter tacet. Meditat in coꝛde quãta op ꝓbꝛia sustinuit saluatoꝛ mũdi. Dicebãt eñ iudei de filio dei. Demoniũ habet: & seducit turbas. Uoꝛax ẽ & potatoꝛ vini: amic⁹ publicanoꝝ & pctõꝝ. Cõsolatoꝛ his verbis seꝑm hũilis & dicit. Nõ est seru⁹ maioꝛ dño suo: si patrẽfamilias belzebub vocauerũt: q̃to magis domesticos eius: Seq̃r dñm meũ ieſum q; ipse dixit. Qui vult venire post me abneget semetiꝑm: & tollat crucẽ suã & sequat me Moli ꝓturbari aĩa mea qm̃ digna factis recipis: hs aũt nihil mali gessit. nec quicq; moꝛte dignũ fecit: & tñ vsq; ad moꝛtẽ crucis semetiꝑm hũiliauit. Quia si viridi ligno hec fecerũt: i arido qd tu es q̃d fiet: Et ideo iniuste q̃rulo: iuste aũt potio: q̃tiẽs cũq; & a q̃cũq; vituperoꝛ. Si fuerit hũilis increpat⁹ & accusat⁹: nõ querit excusatiões aut redargutões: h oẽm odit hũiliationẽ: cõfitet culpã: ꝓmittit sanã emẽdationẽ. Cur h: Quia nõ hoibus placere h deo q̃rit satisfacere. Peruipẽdit cõfusionẽ hoĩm: q; timet diuinũ iudicium: vbi occulta erunt manifesta. Quisquis hũiliter modo cõfitet culpã ꝓpriam pcipiet tunc a me peccatoꝝ suoꝝ remissionem. Dicit ergo humilis siue iuste siue iniuste reꝑhensus. Peccaui: & malum coꝛam te feci. Ego in flagella paratus suz: & doloꝛ meus in cõspectu meo semp. Qm̃ iniquitatem meã annũciabo: & cogitabo ꝓ peccato meo. Sentit vulnus peccati interius: et ideo fert leui⁹ quicq̃d cruciat exterius. Hoc ẽ eñ magnũ hũilitatis iudiciũ: ꝓfiteri in redargutione pctm̃ ꝓpriũ. Econtra quedã supbe agũt excusando: & se defẽdẽdo coꝛã alijs Nõ inq̃

ſuperbia eorū hoc feci: aut ſi feci bñ feci: ſi male nō multū male: neq; in tantū ſicut iſti dicūt. Quis eſt ille dō: q talia loquit de me? Et tñ iſtiuſmodi fabulat aliqñ publice de ꝓpetratis malis ſuis: ibi inquiēs fui & talia feci: hec dixi: & ſic rñdi. Quāte miſerie & cecitatis eſt iſtud: ore ꝓuo ꝓnunciare ſe male egiſſe: et pcōē ſe reputari ab alijs ferre nō poſſe. Filij hoim vſq; quo diligitis hanc vanitatē: et quericis mēdaciū? Si interrogat⁹ fuerit hūilis non ꝓmptulus ad rñſa inuenit: ꝑ ſeru⁹ & ꝓuidus. Non eſt etiā ad riſum facilis: ꝑ grauitate tēperatus. Cor eius deuotōe ſpūali citius tangit: q; de tpali gaudio nō conſolat. Cōpūctōi eſt deditus: & ad ꝓſiderādū ſe inuenit ꝓmus. Studet ꝓpria flere mala: alioꝝ bona ꝓſiderare, & infirma eoꝝ portare: et pio modo excuſare. De magnis & ſublimibus pñtis vice rebus: de honoribus & dignitatibus de gradibus & cathedris minime curat: ꝑ oīa pitura & vana eſſe ꝓſiderat. Hō em̄ cū interierit nō ſumet hec oīa ſecū. Et vbi inquit ſūt q in hoc mūdo floruerūt. Tanq; peregrinus & hoſpes vnus noctis ſic ptranſierūt. Contemnut ergo oēs mūdi honores: amplectit opꝓbria & abiectōes. Elegit abiect⁹ eſſe in domo dei: magis q; habitare in tabernaculis pctōꝝ. Suſcepit leue iugū xpi: abiecit laboriоſam ſeruitutē diaboli. Nihil laborioſius q; velle aſcēdere: & ꝝ fruſtra: q; ſuperbus timet ſp ne ſupereſt: et q tidie deijcit ipo etiā ignorāte. Pax autē & gaudiū cū hūili: q; p viam planā ſctōꝝ gradit: & in vallibus cōmorat. Valles em̄ abūdabunt frumēto: hoc eſt ꝓſolatōe ſpūſſancti: clamabunt & hymnū dicēt ꝓ donis q; ꝓceperūt. Propterea nil iaz querit in terrenis: q; ſpes eius tota ſuſpenſa eſt in celeſtib⁹. Orat cū ꝓpha & dicit. Spes mea dñe a iuuētute mea tu es: portio mea in terra viuentiū. Quid em̄ mihi eſt in celo: et a deo meo q; d volui ſup terram? deus cordis mei et pars mea deus ineternū. Subeſſe deſiderat: alijs ſeruire paratus eſt: ꝓpter nomen meū. Recordatur em̄ ſcripture dicētis. Remāſit puer ieſus in hierlm: & nō cognouerūt parētes eius. Vbi mox ſequit. Et deſcēdit cū eis: & erat ſubditus illis. Et iterꝝ. Ego in medio vſm ſicut qui miniſtrat. Dicit ergo ad ſemetipm. Nonne ſubiecta deo eris anima mea: qñ ab ipſo ſalutare meū? Verūtamen ſubiecta deo eſto aīa mea: q; ipſe eſt ſalus tua. Familiaris ē hūilibus amor ſubiectiōīa deſpectōis & nulli⁹ reputatōis. Et vbi poſſunt tales inueniri? Dñe mi tu ſcis. Tibi nota eſt oīs cōgregatio ſanctoꝝ: qm̄ humilium inhabitator eſt mentiū. Non ſum ex illis ſed miſerere mei & parce pctis meis: vt detur mihi locus pnie: illoꝝ ſaltem meritis. Beati/deāt qui hmōi ſunt q; magnā gratiaz apud te inuenerūt Ecce ad memoriā venit illa omniū ſanctoꝝ ſanctiſſima dei genitrix virgo maria: cui ab angelo dr. Ne timeas maria: inueniſti em̄ gratiā apd dñm. Et ego cur nō inuenio gratiā in oculis tuis? Quia inqt dñs necdū paruus factus es ſub oculis tuis Defect⁹ gre eſt ꝓpter aggeres ſuꝑbie. Eijce primū hunc trabē de oculo tuo: et tūc videb quid facturus ſim hūili ſeruo meo. Quā negaui hūili gratiā? Et qñ nō exaudiui oronē pauperis? Audi ꝓphetā. Iſte pauper clamauit ad dñm & dñs exaudiuit eū & ex oīb⁹ tribulationibus eius ſaluauit eū: q; reſpexit deus in oratiōnē humiliū & nō ſpreuit pces eorum Multi elato corde accedūt ad me: & ego non exaudiā eos. Petūt nō vt ſanent a pctis: ſed vt appareāt ſcti hoīb⁹. Q ptant deuotionē pati nolunt mecū cōfuſionē: humilitatez cōcupiſcūt ſed cum humilibus contemni ab hoīb⁹ refugiūt. Sic amare querunt virtutes ſine odio vicioꝝ: & fallunt in deſiderio ſuo. Qui em̄ vult habere dulcedinē virtutis: extirpare debet cor a vicijs & paſſionū tribulis. Hūilis aūt nitit ſp deſtruere oēm elationē cordis: & odit ꝓlationē ſup alios: q; eſt iniqtas maxima. Nā ꝝ angelos fecit demones: & hoies cōſtituit pdores: q; immundus eſt cor az deo oīs qui exaltat cor ſuū. Vos qui magni eſtis in oculis vrīs: & cora vobiſmet/ipſis ꝓrudētes. Vos qui creditis omne altuz ſctm̄: & ad oē ſublime dicitis honor dei eſt et gloria eius. Et q̄re decipitis cor vrm? Adulū erigimini filij leui. Nolite ambulare i magnis & mirabilibus ſup vos: ſi inclinate rebelles ceruicē vram. Q; ſi nō feceritis: ego aſcēdā ꝓtra vos & ꝓuocabo celū & terrā & oīa elemēta aduerſuz vos: & pugnabit mecū orbis terrarū ꝓtra inſenſatos & ſupbos. Et incuruabit altitudo vra: & ſublimis erit in ꝓculcationē: & glorioſus terre in cōfuſionez. Vos q; aſcēditis ad latera aqlonis ſup montē excelſū valde: vt videatis oīa regna mundi. & gliā eoꝝ. Et dicitis. Spes nra turris babilonis illic ſedimus & gaudebim⁹: ꝑ nō erit neq; ſtabit xp̄ū iſtud plāctū iſtū ꝓ cāu audietis Filia babilōis miſa: btūs q; retribuet tibi retributoꝝ tuā quā ꝓmeruiſti. Ecce malle⁹ & in

cūs virga ⁊ baculus: stridor ⁊ fletus sup om nem arrogantē. Casus ⁊ deiectio ignominia ⁊ cōfusio sup oēm psumentē. Nolite ergo in altū extollere cornu vrm, nolite loqui aduer sus deū iniqtatez: q exinanite exinanite vos vsq; ad fundamentū in ea cōgregatōne in q̄ statis. Fundamētū est ipsa hūilitas: ⁊ aliud fundamētū nemo pōt ponere pter id qđ po sitū est, qđ est xps iesus. Hoc fundamentum fundat in mōtibus sctis: diligit eñ dñs por tas syon sup oia tabernacula babilonis. De hūilibus loquendū fuerat: q supbia sathane hoc impediuit. Nam sunt plurimi ad ascen sum tam pmpti: ad descēsum vo pigri: satis parati ad honores: ad gradus et plationes: sentiunt de se magna: psumunt fortia: ⁊ ima ginant his multa silia. Hec mala cauēda sūt ⁊a corde pauperū xpi citius repellēda. Est etiā laudandū in hūili valde. q tam tardus inuenit ad tumultus seculi: ad interiora vo solicitus: qñ apparere foris nimis metuit: ⁊ abscōdi ab hoibus velut mortuus gaudet. Studiū eius circa hūilia exēpla sctōz: circa materiā, ppe fragilitatē ⁊ mēoriā hūit iesu in ter hoies cōuersantis. Multā inuenit seipm hūiliandi causaz: ⁊ siluā magnā querit deuo te meditādi tam diebus q̄ noctibus. Legit ergo in scripturis sctis: ⁊ cōsiderat q̄ longe sit a sctōz virtutibus. Mirat eoz exercitia: labores, tentatōnes, abstinētias: intuet sum mā hūilitatē, fortissimā patientiā: pfectā obe dientiā: ⁊ plenā oīm rerū secularīū mortifica tionē. Deflet ideoq; acriter ⁊ cōtristat vehe mēter: qz nō est in eo talis virtutū feruor: ne q̄ p acquirendis virtutibus consilis labor. Ach puluis inquit quid nos sumus? Caro ⁊ sanguis in qbus nos inuoluti iacemus. Ter ra patria nra, terrena cogitatio nra: aialis cō uersatio nra: lignū ⁊ lapides occupatio nra. Esca ⁊ potus, somnus ⁊ ociū in finibus no stris. O quantū in ymo sumus: qui vix vesti giū pedis de virtutibus sctōz habemus. Et tñ adhuc supbimus: ⁊ viā hūilitatis nō que rimus. Adhuc in bonis tepescimus, in ma lis q̄tidie senescimus: ⁊ putari aut videri ab alīs aliq̄d volum⁹. Hoc est eñ alienū ab hu mili corde: qđ feruet iugiter ppficiēdi desde rio. Considerauit eñ se ⁊ abūt amarus in in dignatiōe spūs sui: ad interius cubiculū suū vt ploret ibi. Deinde surgens legit in apl̄o paulo q̄d de se sentiat. Ego inq̄t sū minim⁹ apl̄oz: qui nō sum dignus vocari apl̄s: qñ psecutus sum ecclesiā dei. Et in euāgelio de beata virgine. Respexit deus humilitatē an cille sue. Et iterū in ppheta. Humiliaui in ie iunio aiam meā: ⁊ posui vestimentū meū cili ciū. Et cū abrahā. Loquor ad dñm meū cuz sim puluis ⁊ cinis. Sia hec operat in electo rum cordibus vera hūilitas: q̄ oīm virtutuz causa est ⁊ custos. Surge nūc atq; occurēs illi: dic ad eam. Bñueniat dña mea hūilitas Ingredere ad me o virtus xpi: inuētrix gre: singularis gloriatio virginis marie. Accede ad me o reparatio lese charitatis: reconcilia tio totius hūane pditiōis. Per te celi aperti sunt: ⁊ p te claustra inferni confracta. Per te erecti sum⁹: ⁊ p te patriā reducti. Tu ō pctō rib⁹ facis iustos: ⁊ iustos angel⁹ associas. Tu xpm ō celo vocasti: ⁊ mariā sup choros ange lorz exaltasti. De⁹ q̄ licet diues ē in gra: nemi ni tñ nisi hūili cōfert gratiā. Et qz hec virtus p oībus in maria abundauit: ideo ⁊ ipsa gra plena fuit. Jam claret qz hūilitas est oīm sā ctorū ⁊ fuit semp virtus maxima. Ipsa me rez qđ meritis nō debet: ipsa percipit qđ lra nō docet. Hec casum nescit: qz nūq; de se ma gna psumit. Qui hanc habet diligit ⁊ custo dit: i pace xpi dormiet ⁊ requiescet. sicut xps hūilib⁹ repromisit. Discite a me qz mitis suz ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiē anima bus vris.

De patientia. Caplm. III.

Postq̄ dñe de sctā pauptate ⁊ hūili p tate quedā eloq̄ dignatus es: restat iam vt fm pmissum tuū de patiētia mirabili virtute seruo tuo aliq̄ insinues. Fa teor hoc nanq; cora te multū me hac virtute egere: ⁊ valde mihi necessariū fore multa pa tientia. Qualis est eñ vita mea nisi quedaz longa miseria a die natiuitatis vsq; in diem sepulture mee: ⁊ nihil inter hec vacat qđ nō laborē ⁊ dolorē mihi multiplicat. Et quō in hanc veni miseriaz deus meus? Tu nosti bñ quāta mala circūdederūt me in corporis car cere positū: ⁊ nemo est qui ita nouit miseriā hoīm, sicut tu dñe deus nr. Elide ergo q̄ ne cessaria mihi sit patiētia. Quid est anima mea q̄ in terra inimicorum es? Nam si in via dei ambulasses: habitasses vtiq; in pace sup terrā. Dereliquisti dñm deum tuū fontē aq̄ rum viuentium: et fodisti tibi cisternas que non poterant aquas continere: ⁊ ideo tradi ta es in manibus odientiū te. Sed reuertere ad me dicit dñs: ⁊ ego suscipiam te. Propter pctā mea dñe hec oia iusto iudicio tuo eue nerūt sup me. Peccaui cum patrib⁹ meis: et

portō graue iugū sup oēs filios adam: qm̄ fi
lij ire oēs filij eius. Ueruntn̄ nisi subuenisset
nobis auxiliū tuū de celo quasi sodoma fuis
semus: t quasi gomorra sīles essemus: q̄ sub
mersi sunt in momento. Ideoq; miscōie tue
multe dñe q̄ cōsumpti nō sumus: t bonitas
magna nimis q̄ adhuc viuimus. Filij mor-
tis eramus oēs: ꝟ p̄uenisti nos in miseratio-
bus tuis: t nō sicut delictū nr̄m sic t iudiciuz
tuū: ꝟ supabūdauit miscōia tua sup oia opa
nr̄a pessima. Recordatus es q̄ puluis sum⁹
t hō sicut fenū t flos agri. Tibi hec dixi de⁹
t p̄ misericordiarū: vt scire miseriā meam t
causam miseriarū oim rectū iudicium tuum

Sed tn̄ adhuc quero ex oibus his: si qua
sit cōsolatio in xp̄o iesu dño nr̄o. Et si nō ad
plenū merear cōsolari: tribue saltem ex par-
te aliqua. Quis ergo cōsolabit aiam meaz:
Adultos inueni desolatores narrātes mihi
iniquas fabulatōes: sed non vt lex tua dñe.
O cōsolator optime dulcis hospes anie dul
ce refrigeriū: qui imples omne aial bñdictōe
aperi manū tuā t effunde bñdictionē desup
sup arentē terrā meā. Expando ad te man⁹
meas: q̄ sum sicut terra sine aqua tibi. Uelo
citer exaudi me domine: defecit enim spirit⁹
meus. Et ego sine te quo ibo. Et ad quē con
fugiam: Tu es domine deus meus: et ideo
suscipe propicius preces meas. Leuaui ad
te aiam meam: tu noli me despicere. Ostēdi
miseriam: tu noli oculos auertere. Peccaui:
noli me cōdemnare. Tibi dixit cor meum ex
quisiuit te, facias mea dñe: noli me derelinq̄
re. Dixisti em̄ p̄ temetip̄m nos cōsolari cupi
ens. Uenite ad me oēs qui laboratis t one-
rati estis: t ego reficiaz vos. Et iterū. Si q̄s
sitit: veniat ad me t bibat. Sitiuit in te ania
mea: q̄ multipliciter tibi caro mea. In terra
deserta inuia t inaquosa: habitatio mea dñe
Terrā arentē dedisti mihi dñe: da t irriguā
superius. Neq; em̄ parua est miseria mea q̄
affligor in hac vita mea. Nam quocūq; me
verto: dolores t labores inuenio. Et ideo q̄:
so ne irascaris mihi: q̄ anxiat⁹ est in me spūs
meus: et verba mea nō murmure sed dolore
plena sunt. Effudi in ꝓspectu tuo oronē mea-
am: t tribulationē meā ante te p̄nuncio. Est
em̄ misero sepe cōsolatio: suam miseriā ami-
co reuelare. Et vulnus tumens dum aperit̄
min⁹ dolet: t citius curat̄. Tibi ergo reuela-
ui causaz meā p̄ misericordiarū. Et ait dñs
Quid vis vt faciā tibi: Animequior esto fili
mi. Uidens vidi afflictionē ppli mei qui est
in egipto: et descēdi liberare eum. Sed cum
etiā bñfecero tibi: memor eris nois mei: quia
saluator t redēptor tuus ego sum. Jam no-
li cō tristari: q̄ egoipse q̄ loquebar ecce assuz
Quare ergo merore cōsumeris: nunq̄d con
siliarius nō est tibi: Recordare sermonis q̄d
p̄miserim in discipulis meis. Non relinquā
vos orphanos: ꝟ mittā p̄missum p̄fis mei in
vos spm̄ veritatis: vt maneat vobiscū ineter
nū. Jlle est em̄: qui in aduersis consolat̄ cor-
da sanctorū. Et dixi hoc de aplis: dñe t disci-
pulis tuis dixisti t implesti in eis p̄missuz
tuū: sed ō me nescio quō fiet istud: qm̄ nō fue
ram ibi. Et dñs. Nōne t tu discipulus ei⁹
vis fieri: Etiam. Q̄ō dixi eis dico oibus: q̄
pusillū t magnum ego suscipio. Rogaui pa
trem meū non tm̄ p̄ his: ꝟ etiā p̄ eis qui cre-
diturī sunt in me p̄ verbū eorū. Q̄is em̄ qui
voluerit esse discipulus xp̄i: pticeps erit bo-
norū oim q̄ p̄misi electis meis. Elegi eos et
posui eos vt eant t fructū afferant m̄ patien
tia: t fruct⁹ eorū maneat in vita eterna. Hoc
loquor tibi vt in me pacē habeas: t in patiē-
tia aiam tuā custodias. Pacē meā relinquo
tibi: pacē meā do tibi: nō quō mūd⁹ dat ego
do tibi. Patiēs esto: t aduersa libēs suscipe.
Ne deficias in tribulatōnibus: q̄ tribulatio
ignis cōsumens est. Purgat pctā: extinguit
p̄sumptionē: fugat dissolutionē: ingerit salu
brem tristiciā: dat odiū mūdanorum, t facit
xp̄i imitatorem. Uelles istis lucris carere:
Nō dñe. Hec tū opat̄ in tribulatōe vera pa-
tientia. Noli p̄inde quere pacē nisi in deo
pacē t gaudiū in spū sancto: quā mūdus nō
pōt dare. Et dixi. O pax et gaudium dñi
mei iesu xp̄i. quales filios tu facere consueui
sti: quibus modis te mentibus electorum de
celo veniēs infudisti: O pax et gaudium in
spū sctō q̄ nō dat̄ impijs: ꝟ manifestat̄ hūi-
libus t oibus deuotis dei seruis. Utinā dis-
rūperes celos t ad me descēderes t infirmā
aiam meā visitares frequētius: t experimē-
to discerē: qm̄ benignus est spūs sapie: t pax
multa diligētibus legē tuā. t gustātib⁹ suā-
uitatē spūscti. Q̄ libēter tunc ista caduca t
terrena oia p̄tenerē: vt ei⁹ dulcedini sp̄ inhe-
rerē. Q̄ patiēter oia aduersantia susciperē:
cū p̄ amore eius graue quicq; nec esse sentirē
Et quid tūc vltra oblectari me posset: qm̄ ille
sic me obsorbuisset: O q̄ suauis est dñe spūs
tuus: q̄ vt dulcedinē tuā in filios gr̄e demō-
strares: pane suauissimo de celo p̄stito esurie
tes aias replesti bonis internis: fastidiosos

NB.

diuites dimittēs inanes: q; ꝓsolatōe ſcti ſpiritus digni nō ſunt. Hec oīa operat vnus et idem ſpūs tuus. diuidēs ſingulis ꝓut vult: adiuuās infirmitatem nr̄am: t cōſolans nos in peregrinatōe nr̄a ingrādi exilio: q̄ relegatu ſumus Sed ſcio dñe q; hec eſt hora dei tercia qñ petrus aperuit os ſuū t loq̄bat verbum tuū cū fiducia magna: qñ replet⁹ eſt vino nouo qđ letificat cor hoīs: qñ vnctus eſt oleo gr̄e et leticie cū cōſortibus ſuis. Hec eſt hora de qua coapoſtolus eius dicit. Charitas dei diffuſa eſt in cordibus noſtris p ſpiritū ſanctū q̄ datus eſt nobis: q; nō accepimus ſpiritū huius mūdi ſ ſpiritū q̄ ex deo eſt. Et ſcripſit dicēs. Gaudete fratres in dño ſemp iterū dico gaudete: dñs em̄ ꝓpe eſt Vere illi ꝓpe erat: q̄ tantā gr̄e copiā a dño ꝓceperat: vt eſſet ipſe plenus t alijs ꝓpinaret exabundātia cordis tā mltiplices ꝓſolatiōes. Si ue inquit mente excedim⁹ deo ſiue ſobrij ſumus vobis: oīa ꝓpter vos chariſſimi. Hec ē hora in qua ꝓpheta letat dicēs. Et immiſit in os meū canticū nouū: carmē deo noſtro. Exultabunt labia mea cū cantauero tibi: t aīa mea quā redemiſti. Cor meū t caro mea: exultauerūt in deū viuū. Et plures fuerūt q̄ de hac multa ꝑcinerūt t guſtauerūt bonum dei domū: virtutē q̄z t gr̄am quā habebāt. Deꝰ meus tu eis hoc dediſti: deus tu ꝓpitius eis fuiſti. t interius p ſpiritū tuū docuiſti. Beati ſunt ſerui illi qui celeſtiū bonoꝝ participes fieri meruerunt: t tam dulci t pio dño ſeruire die ac nocte amauerūt. Non ſunt de terra vita t cōuerſatio eoꝝ: ſ viuūt de memoria eterna cordā illoꝝ. Saturati ſunt de optimis bonis dñi: et vtinā dimittant reliquias ſuas paruulis ſuis: vt edāt paupes t ſaturenī de micis q̄ cadūt de menſa dñoꝝ ſuoꝝ. Sz vbi eſt hora illa de qua rurſus ſcptuz eſt: Hec eſt hora veſtra t poteſtas tenebrarū. Dñe ihesu ſi bene memini: ỹba tua ſunt hec. Et alia q̄ plura ad memoriaz reuocare me delectat: q; ſcio q; ꝓpter me oīa facta ſunt t ſcripta. Vbi eſt ieſu bone verbū ſalutis nr̄e: quod locut⁹ es in triſticia aīe tue: Triſtis eſt aīa mea vſq; ad mortem. Et ſtatim poſtea ad diſcipulos. Venit hora vt tradat filius hoīs in manus peccatoꝝ: t crucifigat t occidatur. Et alibi. Pater ſaluifica me ex hac hora: ſ ꝓptereā veni in hāc horā. vt ſcilicet ieſu bone moriaris ꝓ populo: t nō tota gens pereat. Quia ni ſi granū frumenti quod eſt xp̄s dominus cadens in terrā mortuū fuerit ipſū ſolū manet: ſi aūt mortuū fuerit multū fructū affert O felix t beata hora: qua hō redēptus eſt ab eterna morte. O leta et grata nimis triſticia que ꝓpetuā noſtre perditionis deterſit meſtici/am: reddidit q; mortalib⁹ amiſſa gaudia paradiſi. Hic erat fructus ihesu ſacre paſſionis tue t triſticie multe ꝓ nobis aſſumpte: vt hominē perditū ad vitā phennē reduceres. Ergo illa hora nō erat gaudij ſ merorꝭ: nō ꝓſolationis ſed paſſionis: nō pacis ſed afflictionis. vt diceres ieſu turbis. Tāq̄ ad latronē exiſtis: cum gladijs t fuſtibus cōprehendere me? Hec plane fuit hora turbinis et nebule: qm̄ clamabant vehementer iudei. Crucifige crucifige eū: reus eſt mortis. Jeſus tamē tacebat: t cum accuſaret a ꝓncipibus ſacerdotum nihil reſpondit. Quid nunc conqris anima mea? Dic vbi ſit patiētia tua? Tu rea es: et ieſus ꝓ te in pena eſt. Tu peccaſti: t ille flagellat. Tu feciſti hoc malum grande: quod deleri nō potuit niſi eius innocēti morte. Quid igit̄ retribues ei: ꝓ oībus q̄ retribuit tibi? Et quā cōmutationē dabis ꝓ anīa tua? Ille ꝓ te poſuit animā ſuam. Quid rependes ei? Calicem inq̄z ſalutaris accipiā: et nomē dñi inuocabo. Juſte oīno. Et ſi volueris nō ingrat⁹ eſſe: ſtude et iſtū bibere. Et dñs. Potes calicē bibere quē ego guſtaui: et dixi. Omnia poſſuz in eo qui me cōfortat. At ille. Bibite ex eo oēs. Bibite vinū meū: qđ miſcui vobis. Et iterū dico vobis: niſi mādu caueritis carnē filij hoīs t biberitis eius ſanguinē: non habebitis vitam in vobis. Et ne dixeritis in cordibus veſtris. Durus eſt ſermo iſte: t quis pōt euz audire? Reſpicite ad me t videte: quia ego ſolus portaui pondus diei t eſtus. Et ſi fuerunt quidā qui portauerunt onus graue: ſ quid in cōparatiōe mea? Ego in innocētia mea ingreſſus ſum p foramen acus. Infixus ſum in limo ꝓfundi: t nō fuit in me culpa. Torcular calcaui ſolus: t ō gentibus non erat vir mecū. Supra dorſum meum fabricauerūt pctōres. ꝓlongauerunt iniquitatē ſuam. Videte manus meas t pedes meos: q; crucifixus ſum ꝓ vobis. Mittite manus vr̄as t cognſcite loca clauoꝝ meoꝝ Palpate vulnera mea: t videte quia fluunt ſanguis et aqua de latere meo. Auerte vaſa cordis vr̄i: et ſuſcipite liq̄rem balſami. Oleū mie t gr̄e recōdite in vaſis vr̄is. Sugite mel de petra: oleumq̄z de ſaxo duriſſimo. Apē/rui ianuā cordis mei. ītrate in illud: latus lācea ꝓforare feci, abſcōdite vos in illo. Quid

debui vltra facere ⁊ nō feci? Respōdete mihi manete in me: ⁊ ego in vob. Libēter suffer-
te aliq̄d ꝑ me: ego sustinui tā multa ꝑ vobis
Feci leuez portabile exēplo meo: ne formide
tis crucē quā cernitis. Accedite ad me oēs q̄
in tristicia estis: q̄ angustiamini in viscerib⁹
vr̄is: q̄ cōsolationē nō habetis. Ego eñ sum
cōsolator vr̄. Cur timetis in die mala? Ego
sum ꝓtector vester: adiutor in oportunitati-
bus ī tribulatōe. Dicite mihi qñ nō affui spe-
rātib⁹ in me? Qñ defui clamātib⁹ ad me? In
psalmo q̄d scr̄tū est. et quō legistis? Juxta ē
dñs his q̄ tribulato sunt corde: et hūiles spū
saluabit. Clamauerūt iusti et dñs exaudiuit
eos: ⁊ ex oībus tribulatiōibus eoz liberauit
eos. Ecce q̄bus exhortor vos vbis: vt nō
deficiatis in tribulationib⁹. Magis gaude-
re deberetis q̄ tribulamini in hoc mūdo. Si
gnū dilectōis estimate ⁊ vere signū est electo
rū meoz. Aperite librū signatū foris ⁊ intus
scriptū: vetus dico ⁊ nouū testamētū: legite
⁊ intelligite: qz nemo sctōz fuit qui tentatio-
bus ⁊ passionib⁹ varijs non sit examinat⁹: q̄
nō sit iniuriā passus: q̄ nō fuerit in oībus his
deo acceptior: ⁊ sanctior corā hoibus effect⁹
Sancti mei in aduersis ꝓficiūt: in tribulatio
nibus odorē innocētie sue ꝑ patiētiā oñdūt.
Bonus esse abel rēnuit: quē malicia cayn nō
exercet. Last⁹ quō q̄s putat: nisi quē carnis
lasciuia vicere nō potuit? Pudicitie amator
oñdit: q̄ cū ioseph casto iuuene ꝯ virtus sua-
dentis femine luctat. Obediens ver⁹ etiam
ꝓbat: q̄ ꝓprijs volūtatib⁹ cōtraire nitit. Et
hic cū fideli abrahā ꝑ obediētie virtute lau-
dabit ⁊ bñdictione celesti replebit qz magis
obediuit voci dei. q̄z voci carnis sue q̄ semp
ꝓprijs motib⁹ agitat. De ꝓpa volūtate q̄d
dicā. Ipsa est quā maxīe odit ania mea. Nō
est mihi q̄cq̄ acceptū q̄ volūtate ꝓpria fue
rit viciatū. paruaz magna simul maculat bo
na: quēadmodū vera obediētia cūcta facit ēe
incorrupta. Agat bonū aliq̄s ex ꝓpria volū
tate. ⁊ minus erit: etiā nōnū q̄z culpabile. Di-
mittat ex obediētia bonū: ⁊ fiet maius. Cre-
uit eñ vsq̄ ad cōtēptū sui: ⁊ puenit ad iesum
filiū dei ⁊ exēplū obedientie ei⁹. Q̄z paucos
ego inuenio. q̄ hoc obediētie fulgēt exēplo.
Vnusquisq̄ q̄ sibi bonū videt libēter agit
ꝓpterea sepe errat. Scitote filij obediētie
qz malū agere nūq̄z licet: bonū aūt ꝓpt obe-
dientiā q̄nq̄ intermittere ad pfectū vos ducit.
Sicut eñ pfecta charitas seipsaz nō q̄rit: sic
vera obediētia extra videre ꝓpriū sp tendit.
Mihi obeditis: cū ꝓpositis vr̄is subiacetis.
Mihi viuitis: dū vos īmolatis. Ego vos vi
uificaui. ego ꝑ nobis occisus fui: et vos me-
cum viuetis si cōmortui fueritis. Mortifica-
te filij mei mortificate ꝓprias voluntates: ꝓ-
prīū videre. ꝓprīū cōsiliū: ⁊ oñe prauū ⁊ car
nale desiderīū. Occidite inimicos ilios: alio
quin ipsi occidēt vos. Erūt vob sudes ī ocu
lis: lācea in latere: serpēs in via ⁊ vasa in semi
ta. si nō occideritis eos. Nō sinēt vos dormi
re in lectulo pacifice cōsciētie: ⁊ pacē auferēt
de corde terre vr̄e: qz isti sunt q̄ ꝓturbāt tirā:
hoc est fidelē aīam deū videre cupientē. Am
monui vos. Videte igit quō caute. ābuletis
qñ dies mali sūt: ⁊ abstinete ab oi specie ma
la. Proposui vob ꝓphetas: ⁊ si parū est
adducā ꝓphetas: qñ ipsi tribulationes mul
tas expti sunt in ꝟ secl'o nec̄z. Prim⁹ dicit
Tribulationē ⁊ dolorē inueni: ⁊ nomē dñi in
uocabo. Tribulatio ⁊ angustia inuenerūt me:
mādata tua nō sunz oblit⁹. Adulte tribulatio
nes iustor: ⁊ de oībus his liberauit eos dñs
Cōsiderate tñ vim vboz: qz ꝓpha i seipso sp
inuenit laborē ⁊ dolorē: ꝟ ꝓsiliū euadēdi ha-
buit eū ad deū in oi pssura cordis sui clama-
uit. Hic itez dixit. Ad dñm cū tribularer cla
maui. ⁊ exaudiuit me. Scōs dicit. Ego plo-
rās ⁊ oculus me⁹ deducēs aquā: qz lōge fact⁹
est a me cosolator cōuertēs aīam meā. Fact⁹
sum in derisum oi ꝑplo meo: canticū eoz tota
die. Repleuit me amaritudinib⁹: inebriauit
me ab sinthio. Et fregit ad numez dētes me
os: cibauit me in cinere. Et repulsa ē aīa mea
oblit⁹ sum bonoz. Et dixi. Perit finis meus
⁊ spes mea a dño. Attēde vba ista: qz vba la
mētatōis sunt: ⁊ scr̄sit hec hieremias ꝓphe-
ta. Sed ꝓsolationē suā etiā inuenit: cū iterū
subdit. Pars mea dñs dixit ania mea: ꝓpte
rea expectabo eū. Bon⁹ est dñs sperātib⁹ in
eū: aie q̄rēti illū: qz nō in sempiternū repellit
dñs. Tercius dicit. Ve mihi: qz fact⁹ sum
sicut q̄ colligit in autūpno racemos videmie
nō est botr⁹ ad comedēdū: īmaturas fic⁹ dēsi
derauit aīa mea. Perijt sctūs de terra: ⁊ rect⁹
in hoib⁹ nō est. Cōsolat tñ seipsū dicēs. Ego
aūt ad dñm aspiciā: ⁊ expectabo deū salusto
rē meū. Audiet me ds me⁹. Cū sedero i tene
bris: dñs lux mea ē. Irā dñi portabo: qñ pec
cauī ei. Educet me ī lucē: videbo iusticiā ei⁹
Ecce testionia ꝓphaz: quō sūt cōpūcta cor-
da eoz: ⁊ q̄lit in deo sunt cōsolati spūs ipoz.
Patiētia iob etiā nostis. Magnū vtiq̄ pa
tiētie speculū: datū oib⁹ fuis meis in solaciū

Alias q3 sctoꝝ passiones ꝓsecutiões: ⁊ tēta/
tiões nō ignoratis. Ihi nāq3 oēs ⁊ maxīe scti
martyres grauioꝝ sunt ꝓbati suplicijs: ⁊
ꝑ paciētiā sunt ꝓsecutoꝝ suoꝝ facti victores
Nōne si bñ ꝑditis. nēo dignꝰ erit coronari
q̄ nō legittime videt certare. Eteni in certa/
mine ꝓbat bonꝰ miles. Deponite certamia
tētationū ⁊ cōflictꝰ tribulationū ⁊ nulla erit
victoria: ⁊ si nulla victoria: recte nulli debet
mercedis corona. Dicit g̃ sctūs iacobꝰ aplꝰ
De gaudiū existimate fratres mei: cū in tēta
tiones varias icideretis. Et sctūs petrꝰ. Si
q̄d patimini ꝓpt iusticiā: beati. Et paulus.
Quia vob donatū est i xpo: vt nō solū in eū
credatis ſ et ꝑ illo patiami. Tu q3 hoꝝ āmo
nitꝰ exēplis ⁊ doctrinis oī tpe patiētiā in coꝝ
de tua: ⁊ in oī tribulatõe ⁊ angustia teipsum
mihi resigna. Quis tibi nocere poterit: si bo
nus emulatoꝝ ꝝtutis fuerꝭ? Ecce oēs gemitꝰ
tui nūerati sūt: ⁊ tā puū nihil pateris ꝓ q̄ nō
coronaberis. In tribulatõe positꝰ. memẽ/
to q̄ hec est via scoꝝ: ꝑ quā transiit ad regna
celoꝝ. Cōsolare etiā teipm q̄ in xpo ieſu dño
tuo in ſ assimilaris: ⁊ gras age si modicū illi
retribuere possis Dico tibi qñ maioris meri
ti est aduersa pati: qñ bona opari. Q3 mul/
tos tuos ego videoꝝ hñe: ſ pax possunt susti
nere. Modica tribulatõe frāguntꝰ: pauca cō
tumelia irritantꝰ: leui occasione scādalizāt: ci
to de illata iuria cōq̄runtꝰ: multa argumēta
cogitāt qñ arguūt Nō est ista via bona: ſ mi
hi et oībꝰ sctis dissimilis valde. Quidā etiā
dicūt q̄ paruā pacē hñt: ⁊ ego dico q̄ cō pacē
nō habetis: q̄ patiētiā nō habetis Ideo pacē
nō hētis: q̄ ꝓpetarij estis. q̄ carnales estis
⁊ ſm hoiem ābulatis. Cū bella ⁊ lites in vo
bis: nisi ex ꝓcupiscētijs vris? Pacē in pti vi
ta nō iuenietis: q̄ i patia vra. Quāto q̄s pa
tiētioꝝ fuerit tāto maiori pace pfruet. Pacē
meā do vobis: nō quō mōs dat. Pax mea in
patiētia multa. in maloꝝ tolerātia: in ꝓptu
seculariū gaudioꝝ. Qui eñ voluerit eē ami
cus dei: sic oportet eū facere. Nō veni mitte/
re pacē in trā. ſ gladiū. Pax in terra erit hoī
bus bone volūtatis: q̄ nō est pax ipijs. dicit
dñs. Ihabete pacē in deo ⁊ nō cū mūdo: pacē
nō cū vicijs ⁊ cōcupiscētijs vris: ſ pacē ꝫ vi
cia pugnādo foꝝtit: hec est bona ⁊ sctā pax ⁊
acceptabil mihi. Memēto etiā in tribula/
tiõe tua: q̄ oīs laboꝝ ⁊ doloꝝ finiet breui tpe:
ſ merces erit eterna ⁊ copiosa apō me i celis
Rursū attēde de dānatõe maloꝝ: quāta erūt
cruciamēta eoꝝ. Si tā pax mō vales sustine
re: q̄d fiet de iextinguibili pena ifernali? Ins/
fer digitū tuum in flamā ignis: ⁊ foꝝsitan vix
tolerare sufficis. Quid g̃ erit: si totū coꝝpus
mittat i iehēnā ignis. Noli ꝓpinde timere eū
q̄ occidit carnē: nec indigneris ei q̄ flagellat
miserū coꝝpꝰ: ſ time eū q̄ postq3 occiderit po
testatē habet ⁊ coꝝpꝰ ⁊ aiam ꝑdere in iehēnā
Istud dico time. istō pōdera. istud freq̄nt co
gita: et videb q̄ nihil est oīs tribulatio tua.
In oīb ergo mōi ꝑsuris: his te ꝛbis ꝓsolabe
ris. Patiēs esto vsq3 ad aduētū dñi: q̄ finis
oīm mox apꝝopinq̄bit. Trāsit oīs mōs: ⁊ cō
cupiscētia eiꝰ. Qui etiā nihil amat i mūdo: le/
uius aduersa tolerat. Decipiunt oēs amato
res eiꝰ: in nihili ꝓfitentes. Scti ꝛo hoies ad
eterna ꝑmia anhelāt: ⁊ exire de mūdo citiꝰ cō
cupiscūt. Nil in eo hñe volūt: ſ thezauꝝ in ce
lo sibi recōdūt. Aduersa tñ multa sustinēt: ſ
patiētie armis se defendūt. Sepe carere ad/
uersitatibꝰ ⁊ tribulatōibꝰ mallēt: ſ tñ in oībꝰ
his se manibꝰ meis cōmendāt: dicētes. Pat
fiat volūtas tua. Pat nō sic ego volo: ſ sicut
tu vis. Oia q̄cunq3 voluit dñs fecit in celo ⁊
in tra in mari ⁊ in oībꝰ abissis: ⁊ iō nemi ꝓtin
git aduersitas sine mea ꝑmissiõe ⁊ iusta ordi
natione. Et dixi. Dñe tu oīa nosti: tu scis q̄d
expediat mihi. Ecce fuus tuꝰ sū ego: fiat mi
hi ſm ꝛbū tuū. Oia iudicia tua vera sunt et
recta: hūc hūilias ⁊ hūc exaltas: q̄ in manu
tua sūt oīs fines tre. Justꝰ es dñe: ⁊ rectū iu
diciū tuū. fidel es ⁊ sanctꝰ in oībꝰ opibꝰ tuis
In volūtate tua cūcta sūt posita: ⁊ nō est qui
possit resistere tibi. Tu eñ fecisti celū ⁊ terrā.
mare ⁊ oīa q̄ celi ābitu cōtinentꝰ: dñs vniuer/
soꝝ tu es: ꝓpterea i manꝰ tuas cōmēdo spm
meū. q̄ redēptoꝝ meꝰ tu es. Liberatoꝝ meus
ab inimicis meis iracūdis passionibꝰ ⁊ vicijs
meis: suscepto: i tribulatōibꝰ: ꝓsolatoꝝ in an/
gustijs mltis q̄ circūdederūt me nimis. Dñe
patiētia mihi necessaria ē: patia defensatrix
mea. Dixi patie soꝝoꝝ mea es. paꝰptati amī
ca mea: hūilitati dña mea ⁊ mater mea. Vos
estis oēs dilecte dño: ⁊ ꝛbis ꝛis eiꝰ bñdicte.
Utinā mihi ⁊ oībꝰ suis eiꝰ tā grate ⁊ iocūde
quēadmodū illi accepte. Obsecro semel ⁊ ite
rū: vt ꝑmaneatꝭ nobiscū vsq3 in finē vite nre
quia securi ad dominū veniemus si vobiscū
permanserimus.

Explicit deuotus libellus. De pauperta/
te humilitate ⁊ patientia qui et dicitur de tri/
bus tabernaculis.

Incipit libellus devera cōpūctõe coꝝdis:

Lete mecũ

f

oẽs amici mei: ⁊ videte dolorẽ meũ quia vehemens est. Attẽdite plagam meã: qñ ꝓfunda est. Quid ẽ qđ defleo: Hoc inq̃ est. qr ꝓiect⁹ sum a facie dei celi: a facie oculor⁹ ei⁹. In tenebris ⁊ ī vmbra mortis sedeo: ⁊ lumẽ celi nõ video. Quale igit̃ gaudiũ põt esse mihi: Miser ego homũcio descẽdi ab hierusalẽ in hiericō: ⁊ incidi ī latrones crudelissimos. Qui etiam despoliauerũt me tunica īmortalitatis: ⁊ plagis ꝓpositis abierũt semiuiuo relicto. Inuenerũt me custodes ciuitatis: pcusserũt me ⁊ vulnerauerũt me: tullerũt palliũ meũ custodes muror⁹ Hũc ergo filie hierusalẽ: nũciate dilecto qr dolore repletus suz. Dicite ad illũ dicẽtes. Ecce lazar⁹ quẽ amas infirmat̃ Dñe: puer meus iacet in lecto paraliticus: ⁊ male torq̃tur. Jã multos annos habeo in īfirmitate: claudus sum ego suus tu⁹ ex vtero mr̃is mee: qr graui vinculo originalis pcti obnoxius suz ⁊ ꝓstrict⁹. Fili⁹ adã ꝑuaricatoris ego sum: ⁊ fili⁹ mortis tot⁹ in pctis nat⁹. Miserabilis introit⁹ me⁹: horribilis exit⁹ meus. Et vbi fugiã: Nescio. Si ascẽdero in celũ tu illic es: q peccãtibus non parcis. Et si descẽdero ad infer̃a des: vt punias ꝓuaricãtes. Ubi abscõdã me a vultu ire tue qr peccaui nimis in vita mea: Aspexi sursum in celũ: ⁊ dixit ds. Tollat̃ ipius: ne videat gl̃iaz dei. Respexi iterũ in abissum: ⁊ intonuit vox terribilis. Ligatis manib⁹ ⁊ pedibus ꝓicite eũ ī tenebras exteriores: ibi erit fletus ⁊ stridor dentiũ. Ex hinc ꝓturbat⁹ factus cepi pauere ⁊ multũ mestus esse: ꝑ ⁊ oia ossa mea īmutata sunt a facie ire īdignatõis dñi. Timor ⁊ tremor venerũt sup me: ⁊ cõterr̃erũt me tenebre Et dixi. Quis ꝑ poterit saluus eẽ: Si iniq̃tates obseruauerit: q̃s sustinebit: Terribiler sanctũ nomẽ ei⁹ Sz nũc tacebo aīa mea. Audiui eñ ꝓsolatoriã vocẽ: loquẽtẽ ad eos q̃ in tristicia ⁊ luctu sũt. Scribe: bti q̃ lugent: qñ ipsi cõsolabunt̃. Et iterũ. Penitentiã agite: apropinq̃bit eñ regnũ celorũ. Vor dñi ꝓsolãtis suos suos. Vor dñi post tergũ moyẽtis. Cõuertimini filij hoim ⁊ viuite Cõuertimini ad me: ⁊ ego reuertar ad vos. Venite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiã vos. Et ꝓpheta occurrẽs merẽtib⁹ sic ait. Juxta est dñs his q̃ tribulato sũt corde. Et de semetipso loquit̃ xp̃us ꝓsolatõe plenũ. Audiuit dñs ⁊ miꝑtus est mei: dñs factus est adiutor me⁹: qñ nõ sꝑeuit depcatiõ nẽ paupis. Ecce adhuc loc⁹ est: ⁊ necdũ clausa est ianua Poteris ꝑ p penitẽtiã oia īstaurare: ⁊ mala q̃ fecisti. ⁊ bona q̃ omisisti. Jam noli nimis expaueſcere. Uenit eñ fili⁹ hois q̃rere ⁊ saluũ facere: qđ perierat. Et rursum Nõ veni vocare iustos: ꝑ pctores. Elcua igitur te aīa mea ī ꝓfidẽtiã bonã: qr dñs locut⁹ est. Uita tua iferno apropinq̃uit ⁊ morti tradita eras: ꝑ ds miꝑtus est tui: ⁊ cogitauit tecũ facere miam suã. Timuisti valde a facie dei ⁊ cogitasti vt abscõderes te ab eo sicut pater adã fecit qñ peccauit ꝑ hoc frustra cogitasti. Meditata es q̃z fugã ī aliquã regiõz quẽad modũ ionas fugit a facie dñi in naui: ꝑ ⁊ in vane laborasti. Neq̃ eñ occultando neq̃ fugiendo man⁹ dei euades. Reuertere igit̃ per aliã viã in regionẽ celestẽ: quã oñdit tibi ds vt ãbulares ꝑ eã. Hec est via. Penitẽtiã agite. Optimũ ꝓsiliũ ⁊ forte auxiliũ datũ est tibi de celo. Cõsiliũ tale est vt digne peniteas: ⁊ flendo pctã tua vindices: ⁊ sic recõsiliata pacem habeas ad deũ. Auxiliũ tuũ etiã a dño: q fecit celũ ⁊ terrã. Qui cũ tãtus cẽt: p te oẽ debitũ soluere dignat⁹ ẽ. Tradidit eñ ī mortẽ aiaz suã ⁊ ꝑ trãsgressorib⁹ exorauit vt nõ perirẽt: ⁊ ita morte sua eripuit te a morte eterna. ⁊ auxiliat⁹ est tibi p crucẽ suã. Jstõ q̃z rẽ cõmendãs fidelib⁹ paul⁹ apl's ait. Peccata nr̃a tulit affligẽs illa cruci: cõdonãs nob oia delicta vt viuam⁹ cum illo. Hinc in alio loco idẽ apl's loquit̃. Fidelis ꝟmo ⁊ oi acceptione dign⁹ qr xp̃s iesus venit in hũc mũdũ pctores saluos facere. Ecce q̃lẽ ꝓsolationẽ ⁊ quãtã spem reliqt ds pctorib⁹: ꝑ penitẽtib⁹ ꝑ cõuersis. Mementõ verbi scti sui: in q̃ spem dedit tibi. Et nunc dñe ꝓsterno me in oratione ãte: ⁊ clamo ex toto corde meo.

Oratio.

Omie deus sctẽ pater: peccaui in celũ ⁊ coram te. ⁊ nõ sũ dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹. ꝑ pat̃ mi fac me sicut vnũ ex mercenarijs tuis. Juste agis si picis me a facie tua: ꝑ miscõiter facis indignũ oi bñficio recipiendo. In hac cõfisus mia pcido ad pedes tuos: lacrimas fundo. vestigia tua adoro et osculor: deuote: te depcans hũili ⁊ ꝓtrito corde. Respice misericors deus sup culicẽ viuũ ⁊ canẽ mortuũ: ⁊ reꝓpitiare mihi sicut btissime marie magdalene quõdã peccatrici vel mihi ad pedes tuos tã cito ꝓmerẽti. Pretẽde

miſericordiā tuā ſcientib⁹ te. da dexterā ꝓfugo
ſeruo tuo: ⁊ videant oculi tui pᵹſſimi ꝓtrito-
nē cordis. Ne iraſcat dñs me⁹ iperpetuū ſu
per malignitatē ſerui fui: ꝑ vniuerſe multitu
dinis mie ſue a ſeclo recordet: ⁊ ſit hodie pla
cabilis in ſeruū ſuū. Exaudi dñe hancvnicā
petitionē quā fundit cora te ſeruus tuus: ge
nua flectēs añ oipotētiā tuā: adorās ſup ter-
ram vultū gloꝛie tue: qꝛ ſtulte egit inſipiēter
nimis. multotiēs offendēs māſuetudinē tuā
nō veritus thꝛonū regni tui. Dimitte obſcu/
to oēm noxā ſuo tuo: ⁊ne deleas nomē meū
delibꝛo viuētiū: ꝑ in electoꝛ tuoꝛ nūero me
ſcribere digneris: vt inueniar in laudē ⁊ glo-
riam ſcti nois tui Amen. O quāta eſt mia
tua dñe q̄ vt bonitatē tuā abundātius oſten
deres: voluiſti hoīm dignū morte a mōꝛte li-
berare. Inſup ꝓfugos ⁊ fugitiuus ſuus vo
ce benigniſſima reuocare ſtuduiſti: mittēs fi-
deles ſeruos ⁊ amicos tuos hoꝛa cene dicere
inuitatis: qꝛ parata ſunt oīa venite ad nupti
as. Debueras ex iuſticie oꝛdine miſiſſe expe-
ditos vernaculos poſt inimicos tuos: q̄ no-
luerunt te regnare ſup ſe: ⁊ occidere homici/
das illos qꝛ digni erant: aut in carcerē mitte-
re donec redderēt nouiſſimū quadrantē: aut
deputare cū his qui ī inferno ſūt. Sed nō es
vſus ac poteſtate: ꝑ oēm māſuetudinē tuam
oſtendiſti: patiēter ferens oīa vſq̄ ad tēpus
vt liberētur dilecti tui ⁊ fugiant a facie arcus
hoc eſt vt iudiciū hoꝛrendū cōuerſatione di-
gna ꝓueniāt. Si eī voluiſſes extendere ma
num tuā in impios ⁊ in cūctos q̄ peccauerūt
multos ꝓdidiſſes: q̄ iam amici tui facti ſunt:
et inter primos apud te locū inuenerūt. Nō
haberes tūc petrū qui ter negādo peccauit:
nec paulū qui pſequēdo plaſphemauit: neq̄
matheū publicanū qui terrenis lucris inhia
uit: ꝑ nec vnū quidē de principibus magnis
apoſtolis tuis: quos conſtituiſti iudices ſup
oēm terraꝝ. Nunc quidē chariſſimi tibi facti
ſunt: ⁊ nota feciſti eis oīa quecunq̄ audiſti a
patre: ⁊ clarificatus es in eis: ⁊ ipſi clarifica-
uerunt nomē tuū ſup terrā: hec fecit oipotēs
manus tua ⁊ mia tua. et dextera tua repleta
omni dulcedine. Abſcondēs eī omnē iram
tuam: voluiſti nos facere filios gratie ⁊ ꝓſoꝛ
tes diuine nature et coheredes regni tui. O
fons pietatis ⁊ infinite miſeratōis qui nunq̄
ſupefluere ceſſas: ſed apꝛopinquātibus tibi
ſemp expanſus permanes. Ad te vtinā oīs
ingrediant. ⁊ guſtent de cibis menſe tue qm̄
ſuaues ſunt: ⁊ nō eſt in illis moꝛs neq̄ amari
tudo aliqua. Sed non in oībus beneplacitū
eſt tibi. Multi eī cōuertunt ſe retroꝛſum: di
ligentes hoc ſeculū magis q̄ cetū ſctoꝝ filio
rum tuoꝝ: deſperātes ſemetipſos ⁊ ſeruiētes
immūdicijs ⁊ iniquitatibus: quoꝝ manet iu-
diciū certuꝫ: ⁊ longe a te facti ſub ſentib⁹ eſſe
delicias putant. Dilecti ꝺo filij tui et fideles
ſerui tui odiētes mala: ipſi diligūt te in toto
corde ſuo: meditant die ac nocte in mādatis
tuis: ⁊ hos abſcōdiſti ſub alis tuis ne capiāt
illecebꝛis ſeculi hi plerūq̄ deſiderio magno
vite ꝑpetue flagrāres citius diſſolui cupiūt:
vt tecū multo felicius viuant. Et cum nō ex-
audiunt ad voluntatē ſuā: ſit tñ ad ſalutem
ipſoꝝ et tuam diſpenſationē vt adhuc labo-
ribus exerceant. Nō quod tu domīe minus
illos tūc diligas quia illoꝝ mox preces ⁊ de-
ſideria nō imples: ꝑ differēdo copioſius vis
remunerare quos āplius fatigari in hoc mū
do ꝓmittis Bene illis qui tantā aſſecuti ſunt
a te gratiā: qui iam etne vite deſiderio eſtuāt
et per fructum boni operis manipulos retri-
butionis preſtolant. Ego qui peccatoꝛ ſum
⁊ peccatoꝝ meoꝝ pondere premoꝛ: quō leua
re audeā oculos meos in mōtes iſtos exīmi-
os ſanctos tuos ⁊ perfectos viros: qui terre
nā habitationē tanq̄ vallem lacrimarū alti
tudine cōuerſationis excreuerūt. ⁊ celū iam
contēplationis accumine tangūt. Ue ve vē
inquit iohānes apoſtolus habitātibus in ter-
ra. Ue carnalibus mētibus ⁊ hunc mundū
adhuc per deſideriū inhabitātibus. Ue etiā
his qui paſſionū multarū aculeis circūdant
Et ve longe errantibus a via iuſtoꝝ: qui nō
ſient ꝑ vane rident: et quod grauius eſt cum
in ꝓſentia dei male agunt hocipſum nō metu
unt ſed ſubito paruipēdunt. Quid ergo mi
rum ſi nunc doleo ſi tamē vt dignū eſt ⁊ vere
doleo? Nam doloꝛ internus mutat affectum
hominis: ⁊ nō vult gaudere nec amodo ꝓſo
lari in terrenis. Uide vnde dolere ⁊ flere de-
beas. Satis raro pfecte ſe colligit anim⁹: et
interdū vix lucet deſup veritas: ⁊ modica ex
parte fruit anima ſuo celeſti cibo. Ideo me/
rito gemere ꝓt amoꝛe grauata terreno: quia
deo facta eſt ⁊ ſibipſi tā ignota. Deploꝛet igi
tur quicūq̄ coꝛ intus habet in ſemetipſo ⁊ di
cat. Quia cinerē tāq̄ panē manducabā: et
poculum meū cū fletu miſcebā. Hoc inq̄ eſt
quod intra meipſum percogitās defleo: qꝛ ter
renis prochdoloꝛ ⁊ viſibilibus rebus ſine ne
ceſſitate ſepius implicoꝛ: aliq̄tiens delectoꝛ:
quādoq̄ difficulter quod grauiꝰ eſt auelloꝛ.

Heu me ab his q̄ nocua mihi sint. t que de/
testor sepius: t qō rursuz tñ captiuor ab illis
O lutū lutū vsq̄quo adherebis mihi? O te-
nebre t lubricū: q̄diu inuoluar a vobis? Q̄
diu patiar vos t ąusq̄ ero vobiscum? Ha/
gna infirmitas mea vt stare sit difficile pcliuū
autē vitijs t mētis calamitatibus succūbere.

Sum eteni terrenus de terra formatus: et
ideo naturali fragilitate plus terrenis q̄ ce/
lestibus me sentio cogitationibus cōmoueri
Eterna bona min⁹ auide quero: que sursum
sunt nec sapio: t aresci tāq̄ testa virtus mea
q: oblitus sum comedere panē meū. Heu
inq̄ meū: quē deus pater dederat mihi: ſ iā
mutar⁹ est mihi in terrenū. Et qui celesti fru-
mento saciari potuissem: ecce māduco cinerē
Miser t multū infelix ego sum q̄ ad hanc in-
ediam pueni: vt supna nesciēs t negligēs ad
amandū hec inferiora me verto. Ad edendū
t gustandū delicias ppetuas sup mel t fauū
dulciores creatus eram: ſ peccās in deū meū
excecatus sum. t illas amisi epulas: atq̄ mū
di huius cupiditatib⁹ foueor. Tanto q̄ litēti
us cor meū ad singula terrena solatia effusū
est: quāto longius se ab intimis expulsuz de-
prehēdit. Cōuersus tñ aliq̄n ad meipsum. in
istis terrenis felicē me nō inuenio: nā multis
aduersitatib⁹ multisq̄ doloꝛib⁹ circūdor t re
pleor: t in multa positus angustia sepius cō
tristor: et quid eligā ignoro. Coarctor nimis e
duobus: et quid p̄ponā alteri tarde quidē et
vix discerno. Illa que supra me sunt peto vt
veniant et nō semp p̄sto sunt: hec q̄ infra me
deus posuit opto vt discedāt: t ipsa manere
iuxta me non vocata volunt. Eleniunt cater
uatim ad me t cū eis cogitatōes diuerse que
dam ex seculo: alique ex carne. plures ex dia
bolo: t circūdātes me vndiq̄ dicūt. Os tuū
t caro tua sumus. Habeam⁹ paululū apud
te. Cosentire nobis. Amicus esto noster: t
sede hic etiā apud nos. Blandimētis suis et
ꝓmissiōibus pulchrisa u te mihi insidiant
minis t terroꝛibus varijſq̄ maloꝛ euētibus
animā meā nituntꝰ affligere. Ego aūt quoni-
am mortalis sum homo t inbecillis ad resistē
dum hoꝛ psuasionibus: t iporunitatib⁹ vt
oporet nō satis cōtradico. Et tamē ſi ita vt
psuadent fecero: certū est q̄ fallor: qm̄ in do/
lo mecū loquunt: et non est ex deo ista psua/
sio: sed ex maligno. Qui em̄ ex deo nati sunt
resistunt diabolo: t fugit ab eis. Et qui odio
habent mundū t que in eo sunt: nō est quod
retardat illos. Qui etiā in deo sapiētes sunt
nō credunt omni spiritui: sed ꝓbant oia vtr
ex deo sit spiritus an ex mūdo. Audiunt qui
dem sed non cōsentiunt dicētes. Nescim⁹ vñ
sitis. Discedite qm̄ ex parte dyabolo estis et
veritas in vob nō est. Talis est cōflictus pio-
rum: t quis sit labor tentationū omniū nouit
dominus qui vniuersa respicit. Vita ista
doloꝛibus et pressuris pleua est: sicut optime
norunt qui de amaritudinis eius calice bibe
runt. Querit idcirco hūanus animus vnde
possit recreari: et frustra est ois cōsolatio nisi
assit diuina. Quotidiana. instruit experien-
tia: q: fallax est ois spes terrena: t in amari/
tudinē illi ꝓueniet: q̄quid extra deum in tē
pore huius peregrinationis querit. Heu mi-
hi quia longinqua facta est habitatio mea: t
non est vtiq̄ in hac vita tale quid in quo re-
quiescat tute ania mea. Dicunt mihi singula
mēbra mea: noli ꝓ nihilo fatigari: quia pa⁹
cōsumeris añq̄ poteris satiari i his terrenis
Dicit ꝓinde spiritus meus qui cibū suauem
delitiosuz t optimū semp appetit: reuertar in
domū meam vnde exiui: q: melius mihi erat
tunc q̄ nunc: t iam nauseam. patioꝛ in his q̄
foris oblata sunt. Sed o caro mea vtinā hāc
vocē audires: t postposita tua prudētia spi-
ritū emulari velles: ꝓculdubio vitā inueni/
res t mortē euaderes sempiternā. Tēporale
debitū oportet te psoluere: quia damnata es
in prima ꝓuaricatione Et ideo prudēter age
in prima ꝓuaricatione Et ideo prudēter age
res q̄te oī māsuetudine spiritui subderes. re
bellemq̄ te nō faceres: vt secūda mors te nō
tageret sed in requiē eternā quā maxime dili
gis introires. Seq̄re ergo me t spm̄ tuū: no-
li cōtristari aduersus eum cōcupiscendo: ma
gis vero ad oia que ille p̄cipit paratioꝛ esto.
Dico tibi: si participes fueris tribulationis:
eris t cōsolationis. Induere te cinere t cili-
cio: descende sede in puluere filia syon. Plā
ge mecū: q: non est mihi bene. et doloꝛ meus
nō est modicus neq̄ momētaneus Deus me
us et dns meus iratus est sup seruum suum:
et maledixit opibus eius: t dixit. In sudoꝛe
vultus tui vesceris pane tuo. Et ego ꝓfiteoꝛ
q̄ ideo terrā desiderabilē iuste amisi: q: mā-
datū dei nō custodiui. Cibus meus nō erat
añq̄ huc ceciderā animalis terrenus t coꝛpo/
reus: ſ celicus angelic⁹ t spūalis. Panis tri
ticeus ſbtilis t discussus erat quē parauerat
mihi de⁹: nūc aūt oꝛdeaceus grossus t mul-
sidus fact⁹ est: etiā si dixero q̄ sit subcinerici⁹
q̄ nō est rouersatus verū fateoꝛ. Bñ ergo de
ploꝛo ego doloꝛē meū quē ꝓcepi de exilio in

quo nat⁹ sum: ⁊ dān ū meū qō sustineo in tra aliena. Plāgite sīc filij hoim. ⁊ flete sup vos ipsos filij adā q̄ cinerē tā ꝑ panē māducatis q̄ celestē cibū ꝓ terre nō cōmutastis. Et o īfelices ⁊ ceci filij: quid amisistis? Verū q̄ non agnoscitis: ꝓpterea mīme fletis: ⁊ eo magis deflēdi estis: q̄ tā grandē miseriā vīam nō videtis Intuemini excidiū meū: q̄bus ꝑuatus sum delictis. ⁊ quātis malis circūsept⁹: labo ro iā in pñti vita. ⁊ die ac nocte suspiro ꝓ eterno ꝓfuturo vbi nēo esurit: ꝑ oēs in iocūditate vinū bibūt: vinū letificās ⁊ clarificans sctō ꝓ corda: nō mētes euertēs: nec ē q̄ mihi haustū ex illo ꝑbeat. Vix pugillus aq̄ salutaris q̄ in celestib⁹ regnis exupat dar postulāti. Clausum est celū sup me ⁊ terra nō dat fructū suū ꝑ spinas ⁊ tribulos germinat mihi: ⁊ vos dicitis cur fles quare nō comedis ⁊ bibis? Filij hoim vsq̄quo graui corde? Vsq̄quo talia sapitis: ⁊ q̄re affligitis cor meū loquētes mihi stulticiā? Nō est vobis pars in ꝓmone dñi ⁊ subuertere q̄ritis iustū mendaci ꝓmissione dicētes: pax pax ⁊ nō est pax. Quid vobis ⁊ paci? Nō est pax ipijs dicit dñs. Nec em̄ ꝓpterea fleo q⁹ diues nō sū: q⁹ vino ⁊ pane frumento ⁊ oleo nō abundo sicut vos abūdare q̄ritis: ꝑ q⁹ in mūdo sum: ⁊ illū nōdū video q̄ est vera pax ⁊ sūma btitudo. Intēdite plage mee ⁊ palpate vulnera mea: ⁊ si mecū nō vultis flere: dimittite me vt plangā paululū dolorē meū añq̄ vadā ex hac vita et āplius nō reuertar. Sedebo interim lugens ⁊ ꝓtristat⁹ incedā: foras nō egrediar. ꝑ moriar in nidilo meo: et sepeliar in sepulchro q̄ effodi mihi. Gaudeāt ⁊ exultent oēs q̄ inueni sepulchr̄ vt dormiā in illo: ⁊ nō videam mala sup terrā. Tedet aīam meā vite mee: ⁊ dolor meus renouat q̄tidie. Peto ꝑ mi dñe deus: vt absoluas me ab oi peccator̄ vinculo ⁊ desup terram eripias me: q⁹ melior est mihi mors q̄ vita. Et q̄d hic āplius faciā? Trāseunt dies et dies anni ⁊ anni fluus aūt tuus nō multū ꝓficit. Ne ꝓtrahas indignū fuū tuū: nec patiaris eū diutius vagari post vanitatē hui⁹ vite Errauī sicut ouis q̄ perijt: reqūre fuū tuū dñe q⁹ tps ē. Neq̄ iusticia mea neq̄ bonitas tua dñe: ꝑ mia tua ⁊ māsuetudo q̄ mēsurari nō ꝑt Secūdū hāc fac mihi fuo tuo: ⁊ visita me in saluta rī tuo ad videndū in bonitate elector̄ tuor̄: ad letandū in leticia gentis tue: vt lauderis cū hereditate tua quā acq̄sisti sanguie tuo. Qui cū patre ⁊ spīritusancto manes deus benedittus in secula. Amen.

Explicit libellus devera cōpūctōe cordis

Incipiūt capitula libri sequētis qui dicit Ortulus rosarum.

De bona societate querenda et mala fugienda. Capitulum .j.
De fuga seculi ⁊ laq̄is diaboli. Cap. ij
De vera sapiētia q̄rēda apō deū Cap. iij
De pugna cōtra ꝓpria vicia. Cap. iiij
De deuotionis gra acq̄rēda. Cap. v
De auditiōe ⁊ lectōe dīni ꝑmōis Cap. vj
De dīna ꝓsolatiōe ī tribulatōe Cap. vij
De gaudio bone ꝓscie ī spūsctō. Cap. viij
De bonis morib⁹ hūilis fratris. Cap. ix
De instabilitate hūani cordis. Cap. x
De fiducia ī deo hūda tpe angustie. Ca. xj
De virtute orationis et vtilitate sacre lectionis. Cap. xij
De laude charitat⁹ ⁊ fructib⁹ ei⁹ Cap. xiij
De vigili cura ⁊ labore ꝫ tētatōis Cap. xiiij
De fratno onere iuicē portādo. Cap. xv
De amore xpi ⁊ odio mūdi. Cap. xvj
De imitatiōe sanctissime vite domini nostri ihesu christi. Cap. xvij
De eterna laude dei. Ca. xviij

Expliciunt capitula.

Incipit liber qui dicit Ortulus rosarum.

De bona societate querenda et mala fugienda. Capitulū.I.

Vm sancto

c sctūs eris: ⁊ cū puerso perueteris. Attēde diligēter frater amāde ī xpo: ne seducaris a socijs maliuolis dissolutis ⁊ mendosis. Jūge te virtuoso et disciplinato et erudito: a quo audias sp vbū bonū ꝓsolatorīū. ⁊ imitatione dignū Sīc em̄ carbo frigidus ꝓiūctus igni ardēti fit calidus ⁊ ardēs: sic tepidus sociās se feruido ⁊ deuoto: fit sepe feruid⁹ ⁊ deuot⁹. doct⁹ ⁊ morigerat⁹. Sic apli adherētes xpo: facti sī viri scti repleti spūsctō. Sic marcus adherēs sctō petro fit erudit⁹ ī euāgelio sctō: q̄ audiuit ab ore bti petri cū īgēti gaudio. Sic tymothe⁹ adherēs sctō paulo: fit doct⁹ ī scpturis sctis a iuuētut⁹ sue exordio. A q̄ postmodū ꝓficiēte dei gra ordinabat epūs in epheso: multū ꝑdilect⁹ ab eo sicut filī⁹ vnic⁹ a pre charissimo. Sic sctūs policarp⁹ ꝓiūct⁹ sctō iohāni aplō fit feruid⁹ ꝑdicator fidei in ꝓlo: ⁊ inclit⁹ martir cū sctō ignatio. Sic beatissim⁹ pr̄ nr̄ augustin⁹ īstructus ac baptizat⁹ a scō ambrosio epo: fit tādē glorioſus doctor

ſctē eccl̄ie illuſtriſſime iā noīat⁹ in toto mūdo. Sic ſctūs iuuenis maur⁹ adherēs ſctō būdicto: fit deo iuuāte poſtea abbas ſctūs vtutibus ⁊ miraculis clarus. Sic deo dilect⁹ bernard⁹ adherēs venerabili abbati ſtephano in ciſtercien. mōſterio: fit lumē religiōis in ordine ſuo: ⁊ tāq̄ ſydus claꝝ fulgēs i celo Exē pla ſunt plurima tā noua q̄ vetera: q: ꝓdeſt ſaluti aīe. ſocietas bona: ⁊ nocet q̄uētio p̄ua Prodeſt lectio bōa: nocet auditio mala Prodeſt ſolitudo cū ſilētio: nocet tumult⁹ ⁊ vag⁹ diſcurſus in mūdo. Aut igīt eſto ſol⁹ deo vacādo: aut cū ſocio deuoto de xp̄i vtutib⁹ ꝓferēdo. Caue de altis reb⁹ curioſe q̄rere: ſtude vicia tua cognoſcere: et remedia ſana morū

De fuga ſeculi ⁊ laq̄is diaboli. (adherere.

Eldiēs ſapiēs ſapiēti- Cap̄.II

a or erit. Audi adoleſcētule bone verbū eterne ſapiētie: ſup oīm ſapiētes mūdi tibi magis vtile. Moli fm bti iohānis dictū diligere mūm. ⁊ ea q̄ in mūdo ſunt: ſ re ſpue oīa tāq̄ ſtercora ⁊ venena. Cogita de fine ſine fine: et ceſſabit tētatio. Caue anīe tue piculū: nō ſis alicui ſcādalū: nec loq̄ris indecens verbū. Si te retrahit a deo p̄ carnalis ſide q: patrē habes in celis. Si mr aut ſoror impedit: dic eis. Mortales eſtis et fallaces: qui me creauit ipe me gubernabit. Qui deo ſeruit: oī bono nō deficiet. Cōmēda oēs amicos tuos deo. orās vt ſe emēdēt: ⁊ caueant a pctis ne deū offendāt: ⁊ p terrenis celeſtia pdant. Magna cordis inq̄etudo: amicoꝝ viſitatio frequēs. Mūdus tranſit ⁊ ꝓcupiſcētia ei⁹: ⁊ tu parit trāſib⁹ ⁊ amici tecū oēs Multi laquei dyaboli: ⁊ q̄ vult fieri diues et videri magn⁹: incidit in varias tētatiōes ei⁹. Laq̄i quotidiani ſunt cib⁹ et pot⁹. oculus vagus. ſmo ocioſus. incōſtātia cordis. ⁊ tediū boni opis. Oīnia vanitas: honor diuitie ⁊ ptās. Quid q̄ris q̄d cupis videre in mūdo: vbi nihil eſt mūdū: Totū vanū lubricū ⁊ doloſum: p̄ter amare deū ⁊ facere ſp bonū. Nō pt pfecte amare deū: niſi cōtēpnas teipm ⁊ mūdū ꝓp̄ deū: q̄ reddet tibi cētuplū in p̄ſenti: ⁊ vitā eternā i futuro. O frat̄ pegrine nō ſit tibi graue elōgari ab aīcis ⁊ notis: q̄ ſepe ſūt ipedimētū eterne ſalutis: ⁊ ſubtractio dīne ꝓſolatōis Ubi ſunt ſocij tui cū q̄bus luſiſti ⁊ riſiſti: Me ſcio. Abierūt ⁊ me reliq̄rūt. Ubi ē q̄ bibi vidiſti: Euanuit. Ubi ē q̄ comediſti ⁊ bibiſti: Totū perijt. Quis nocuit q̄ abſtinuiſti: Nihil oīno. Sapiēs g̃ q̄ deo fuit: ⁊ ſcīm cū ſuis delectatiōib⁹ fundit⁹ ſpnit. Vere ita eſt. Ve oīb⁹ mūi illecebris ebrijs: q̄s cito oīs iocūda ſocietas deſeret fugiet atq̄ ſepeliet. Ecce mor tui ſūt oēs. Nō vltra reuertēt̄ ad me: ego magis ſeq̄r eos deo vocāte. Ihoſpites fuer̄t ſup terrā: ⁊ ego. Oīa hic reliq̄rūt: et ego. Tanq̄ vmbra ſubito tranſierunt: ⁊ ego.

De vera ſapia apō deū querēda. Cap̄.III.

Eatus vir q̄ iuenit ſapiam. Que

b re verā ſapiām quā xp̄s docuit: ⁊ exemplo ſuo oñdit. Uer⁹ ſapiens odit iniq̄tatē: loq̄t̄ vitatē: ⁊ opat̄ iuſticiā. Qui ſobrie caſte pie hūlit̄ ⁊ deuote viuit. et picula tētationū cauet: ſapiēs eſt et deo placet. Ihic bonā famā hz: bonā ꝓſciam ſuat: triſticiā fugat. pacē poſſidet: ⁊ cordis leticiā freq̄nter a deo accipit: quā mūs ignorat nec ſapit Sapiētia mūi vanitas ē ⁊ ſtulticia reputat̄ apō deū: decipit ſuos amatores ⁊ i fine torq̄t ouātes. Sapia vo carnis mors aīe eſt q̄ ſbito tollit parit̄ vina bibētes ⁊ delitijs inherētes. Mam luct⁹ ⁊ pena: poſt carnis gaudia feda. Trahit̄ aūt vera ſapia de occultis vbis ⁊ ſacris actib⁹ xp̄i: q̄ ſuadet ſpnere mūdū. fugere delitias: domare carnē pati dolores: ſubire labores. amare virtutes.

De pugna cōtra ꝓpria vicia. Cap̄.IIII.

Egnū celoꝝ vim patit̄. Multoꝝ

r eſt incipe: paucorū ꝓficere: paucior̄ mortū ad pfectionē puenire. Aut em̄ ad carnē nimis labimur: aut inſupbiā erigimur: aut aduerſis frangimur. Heu raro hic inuenit̄ q̄ deū pure q̄rit ⁊ ſeipſum pfecte vincit: ⁊ fundit⁹ relinq̄t. Dixit quidē deuot⁹. Rara auis pfectio: arduū nimis vincere ſeipm. Qui nō laborat p vtute: nō ſaciabit̄ e⁹ dulcedie. Dis virt⁹ bonū hz ſibi annexū: et recreat bene operātē. Qui vicioſe agit generat ſibi malū finē: pdit honorē. deſtruit quietē. inuenit dolorē: auget triſticiaz. tollit boni ſaporē. Qui aūt abſtinet a licitis: ſecurior ē ab illicitis. Qui canis linguā reſtringit: morſum nō timebit: ⁊ q̄ ſilētiū ſtricte ſuat: labijs ſuis nō offendit. Longe ē a mēdatio. a lite. a detractione. a maledictione. ab ira⁊ murmuratione: q̄ libēter latet ⁊ tacet. Qui nō audit mala. nec videt vana. facilius ea vitat: ⁊ negligit ſilia recogitare. Senſum em̄ cuſtodia puritatis eſt cauſa: pacis diſciplina: deuotionis camera. Q̄n ira venit ad mētē ſapia recedit a prudēte Qui iracūde loq̄t̄: latrāti cani aſſimilat̄. Qui aūt māſuete rñdet ire motū frangit: ⁊ p ſpinis roſas p̄bet afflicto. Bene dicta lingua prudētis: q: ſanat vulnera trafcē

tis. Qui resistit vicijs ꝙ cito oriunt ꝛ pua vident: facilꝰ ea expellit anteqū duriora fiant.

Qui innititur deuotis exercitijs oratiõ ꝛ meditatiõ q̄ celestia sunt: assimilat sapiẽti ortulano, plantãti rosas ꝛ lilia i agro suo. Hic valde gaudebit i futuro: cũ sctis angelis i celesti paradiso. Angelis ẽ similis: q̄ puritatẽ custodit mẽtis ꝛ corpis. Demonũ ẽ seruus q̄ psentit vicijs: ꝛ delectat in cogitationibꝰ prauis. Dura ẽ pugna delectatiõi resistere: ꝑ durior erit pena futura: in eternis ignibꝰ cruciari. Ardor ardore vincit: clauꝰ clauo expellit: risus merore fugat. Cũ amor dei intrat: cũcta trãsitoria de corde recedũt. Sapiẽs ẽ ille: q̄ spernit milia mille. Omnia sũt nulla: rex papa plũbea bulla. Cũctoꝝ finis: mors vermis foetida cinis. Quãtũcũq̄ em̄ q̄s se extollit: nil ẽ mors oĩa tollit. Felix pegrinꝰ: qui habet hospitium in celis.

De deuotõis gra acquirẽda. Caplm. V.

E vobis q̄ ridetis: q̄ flebitis. Sicut v ꝛtus non pt stare cũ vicio: sic deuotio nõ põt acq̄ri cũ risu ꝛ iuuenio ꝑ cũ luctu ꝛ in silẽtio. Perfecta aũt ꝛtus non subito acq̄rit: ꝑ paulatim ꝛ cũ multo gemitu ꝛ dolore: cũ firmo ꝓposito ꝓficiẽdi sp in melius: vim sibi faciẽdo sepius: scz ieiunãdo vigilando oratiõ meditatiõ studẽdo scribẽdo laboratiõ a fabulis abstinẽdo ꝛ i secreto libẽter manẽdo. Omne gaudiũ q̄ de deo nõ ẽ cito perit: maculat ꝛ ledit. Bonꝰ sermo suauis est ad audiendũ: durꝰ turbat amicũ: ociosus pdit tpis fructũ. Esto diligẽs in opando bona: patiẽs in tolerãdo mala: ꝛ btũs eris i vita tua, deũ laudãdo oĩ hora. Raro tibi vnũ vel alterũ istoꝝ deerit: tristari aut letari. Felix q̄ oĩa ad bonũ trahit: ꝛ de aduersis lucrũ sibi facẽ. Qui deũ diligit: amara sic dulcia eq̄liter a deo accipit, ꝛ gras agit. Bñ ꝛ firmiter stat: q̄ nõ i se nec i hoĩe ꝑ i deo spem suã ponit.

De auditõe ꝛ lectiõe diuini ꝛmonis. Ca. VI.

Beati q̄ audiũt verbũ dei. Vile est b solaciũ hũanũ: qõ impedit diuinum. Cũ sacra lectio legit de⁹ tibi loquit: ideo cũ hũilitate ꝛbũ dei audi gratant. Veritas nõ ẽ aspernãda: a q̄cũq̄ simplici ꝓfertur. Qui bñ viuit bñ docet: et q̄ bñ legit: dei nũcius est. Fidelis nũcius nociua tacet: vtilia refert: fingere nescit. Pura veritas: iocundus verbũ. Subtilis sermo pauls nocet: blãdus sepe decipit. Falsus narrator pacis turbator: q̄ illũ audit scãdalũ nõ euadit. Judex discretus: oĩ laude dignus. Durus ꝛ ũnmisericors: nõ ẽ miscia dignus. Iracũdus animus torquet seipm grauiꝰ: vexat innocẽtes sepius: maledicit potentibus occulte: ꝛ deridet apte bñ agẽtes. Dolosus in verbis fallit sibi credẽtes: ideo paucos habebit amicos. Bonũ est tacere mala: sctm̄ vera ꝓferre: rõnabile modeste agere. Justũ ẽ nulli nocere: piũ oĩbus ꝓdesse: religiosum verbis ꝛ moribus ꝓximũ edificare. Prudẽtis ẽ agẽda prẽmeditari: ꝛ sine causa nil noui querere: ignota nõ facile enarrare: dubiosa nõ statim ꝓfirmare. Magnũ bonũ ꝓ pace cordis silentiũ oris. nam os fatui q̄si semp aptũ rixisq̄ ꝓximũ. Qui deo placere desiderat cor et os custodiat: ne deuotiõis gratiã ꝓdat ꝛ quietem amãtes offendat. Multa pulcra verba non implent saccũ: nec eloquẽtia verborũ sanctificat ociosum: neq̄ ambiciosum. Qui bñ facit: bene habebit.

De diuina cõsolatõe i tribulatõe. Ca. VII

Curta est dies his q̄ tribulato sũt cor i de. Nemo inuenit tam bonꝰ ꝛ deuotus: cui nõ occurrit aliq̄d oneris ꝛ grauitatis. Cum ergo fueris in tribulatõe ꝛ cordis merore: tunc es cũ iesu in cruce. Cum aũt iterũ cõsolaris in ore ꝓ gratiaꝝ sancti spũs: tunc q̄si ex mortuis cũ xpo resurgis de sepulcro: ꝛ celebras pascha i nouitate vite cũ iesu in corde iubilãdo. Cum ꝛo audieris aliquẽ indigna ꝛ dura verba tibi dicentẽ: tunc dat tibi de calice dñi bibere ꝓ medicina anime tue. Tace ꝛ bibe salutis pocula sine murmure: ꝛ dñs rũdebit ꝓ te in vita ꝛ in morte. Nõ obliuiscet tui deus. Nihil gloriosius: q̄ silẽdo ꝛ patiẽdo obstruere os loquẽtis iniqua: ꝛ sequi exemplũ xpi tacẽtis coram pylato: cui fuere multa falsa obiecta. Non em̄ es melior deo tuo ꝓ te flagellato ac derisso: ꝛ tandem a malignis occiso. Nescit hõ q̄ bonꝰ sit ꝛ ꝛtuosus: nisi cũ vexatꝰ fuerit aduersus. Xpi mꝫ tos hz amatores ꝛ sodales mẽse: ꝑ paucos sectatores abstinẽtie. Verꝰ amator crucifixi nõ refugit pati dolores nec ꝓfũdi a puerꝫ: vt sit xpo ꝓformis in scãdalo crucis. Mã cui xps viuere ẽ: huic pati ꝛ mori ꝓ xpo lucrũ ẽ maximũ. Quanto ardẽtius deum q̄s diligit: tanto minꝰ mortẽ timet: ꝛ eo amplius dissolui ꝛcupiscit vt cũ xpo felicit viuat: ꝛ ippetuũ cũ angelis gaudeat. Felix aĩa q̄ iesũ medullitꝰ amat pũtia bona amore eternoꝝ vilipẽdit: ꝓ noie iesu mala patient tolerat: ꝛ ad pedes iesu hũiliter se ꝓsternit ꝛ orat: vtin virtutibus ꝓficiat ꝛ constans ꝑseueret.

XB: David.

De gaudio bone ꝓscie ꝛ ſpūſctō. Caꝑ. VIII

Audete in dño ſemp. Longaude
g bonis. ſuſtine malos: cōpatere infir
mis. ignoſce delinquētibus: ora pro
oibus. Proīce a te malā triſticiam: q̄ impo
rat accidiā ꝛ rancorē. Aſſume dulcē ꝛ ſanctā
meditationē de vita ꝛ paſſione xp̄i: ꝛ inueni
es verā ꝓſolationē ꝓtra oēm triſticiā ꝛ tenta
tionē. Bona vita merek laudē: tepida uer-
ſatio ſibi ꝛ alīs eſt onerosa. Bona cōſcia pa
rit gaudiū: mala conſcia generat ſibi tormen
tum. Studeas ſemp bñ agere: ꝛ eris ī bona
pace. Non te nocebūt mala prauorū: ſi pmā
ſeris firmus in recta via iuſtorū. Bona con-
uerſatio hoīs fert ſecū leticiā cordis: ꝛ famā
iuſte laudis. Vana exultatio cito pit ab ore
laudātis. Plus nocet blanda laus ſtulti: q̄
dura correptio iuſti. Humilis oño aſcēdit
in celū placat deū: impetrat gratiam: repellit
diaboli fraudē. Humilis cōfeſſio merek veni
am: friuola excuſatio aggrauat culpā. Vera
cōtritio delet maculā: feruēs emendatio mi-
nuit penā. Vana fabulatio ſubtrahit deuo-
tiōis gratiā: bona locutio auget leticiā. Cau
ta cuſtodia ſenſuū vbiq; neceſſaria: vtilis eſt
vaga clauſura. Frequēs oño firma ꝓtectio:
ozus ſilētiū pacis domiciliū. Multi feruēter
incipiūt: ſ ꝓſeuerantia accipit glorie coronā
Jugum xp̄i amātibus eſt ſuaue: tepidis gra
ue: ſuperbis amarū: mitibus leue, humilibus
charū. Dulcis ieſus oīa dulcia ꝛ leuia facit.
Carnalis ſemp mollia querit: ſpūalis talia
fugit ꝛ odit. Maxime iuſtus dolet: q̄ oīes
motus viciorū extinguere nequit. Sed qua
re deus iſta pmittit? Jdeo vt hō ſemp ſe hu-
miliet: ꝛ adiutorīū diuinū ſp implorет. Si
cut ſuperbus honoribus ꝛ diues in diuitijs le-
tak: ſic verus humilis in cōtemptu ſuipſius
et paucitate rerum delectak. Gloria ꝛ diuitie
ſeruorū dei: xp̄s rex celorū. Extra deū oīs de
lectatio prava: oīs leticia vana: oīs copia re
rum inopia eſt. Nil quippe aīe famē ſatiat: ni
ſi ſolus deus qui eam creauit. Magna liber
tas animi: nil cōcupiſcere q̄ ſunt mūdi. Vi
ta iuſti bona agere mala pati: in oībus deuz
laudare: de bonis nunq̄ ſuperbire. Ille deum
veraciter laudat: q̄ viliter de ſe ſentit: ꝛ quic
qd boni cogitat loquik ꝛ facit: h̄ totū deo fi-
deliter aſſcribit. Cū ergo de vana gloria ten
taris nō ꝓſentias: ſ cū ꝓpheta ꝓtinus hūili
ter dicas. Nō nobis dñe nō nobis: ſ noī tuo
da gloriā. Fortiſſimus triūphus hoīs. vin-
cere qd delectat: aggredi qd terret: ſufferre le
uiter qd grauiter dolet.

De bonis moribus hūilis frīs. Caꝑ. IX.

Umilibus aūt deꝰ dat gratiā. Dis
h actio ꝛ locutio religioſi frīs debz hu
mili verecūdia ornari: ꝛ nulla re va-
na occupari. Bonū ſignū future ꝓbitatis in
nouitijs ꝛ iuuenibus: hūiles hre mores: pax
loqui ꝛ p̄cipue inter ſeniores. Qui nō aſſue-
ſcit p̄mo ꝛ audire ꝛ diſcere tacere: raro repu-
tabik inter doctos ꝛ ſapiētes. Jdeo multi iu
dicāk ſtulti: q; moribus ſūt inculti. Lito obe
dire: frequēter orare: deuote meditari, diligē
ter laborare: libēter ſtudere, diſcurſus vita/
re. ſolitudinē diligere: deuotū faciunt mona
chū ꝛ tranquillū animū. Legik in Geneſi q;
deus ad munera abel reſpexit: ad cayn non
aſpexit. Quare? Quia abel inocēs ꝛ hūilis
cayn aūt inuidus ꝛ puerſus. Eſto abel patiē
do tibi moleſtū: non litiges cū cayn ne ꝓdas
pacē ꝛ boni noīs famā. Melius ē tibi rē tuā
ꝓdere: q̄ offendere deū ꝛ ledere fratrē ac frā
gere charitatē. Si vis lucrari theſaurū cele-
ſtē: p̄ice a te terre molē. Si cupis honorē p-
hennē: deſpice gloriā tpalem. Si deſideras
pacē: caue ꝓtentōes locū ꝛ ire radicē. Si vis
magnus eſſe in celo: eſto puulus in mundo.
Non te iuſtifices coram hoībus: q; vana laus
hūana: vbi accuſat mala ꝓſcia. Audax et
verboſus ambo vitupabiles: modū rectū nō
ſeruātes. Multi fortes ceciderunt: q; nimis
de ſeipſis p̄ſumpſerūt. Multi infirmi ꝓualu
erūt: q; in deo ſperauerūt ꝛ eū inuocauerūt.
Hūilis ꝛ māſuetus: amabilem ſe facit oībus
Auſterus ꝛ rigidus: auerti ſibi ap̄roximan
tes. Vincit ſibi ꝓtrarios patiēs ꝛ taciturn⁹.
cū obſeqo charitatis. Multiplicat amicos:
qui libenter ſeruit alīs ꝛ cōpatik tribulatis.
Qui neſcit tacere cū tps eſt: cōfundit ſe coram
multis. Prudēs eſt ꝛ habilis in artibus: q̄
ſcit ſeipm facere bonū ꝛ p̄mēdabilē ī x̄tutib⁹
Jlle fortis eſt virib⁹: q̄ fortik reſiſtit a vicijs.
Magn⁹ ē dñs: q̄ dmak p̄uis deſiderijs ſuis.
Fortis ē miles ꝛ bñ armat⁹ q̄ carnē domat cō
tinētie armis. Dign⁹ ē locari cū angelī ecclē:
q̄ caſte viuit ī trīs. Hō caſt⁹ aīcus dei, ꝛ ange-
loꝝ ſociꝰ: x̄ginū cognat⁹ ꝛ ſctōꝝ ciuis amat⁹
Hūik ꝛ caſt⁹ vincit demōes: ꝛ tret ipudicos.
Magn⁹ ē plat⁹ q̄ x̄tuoſe ſe regit: ꝛ dat bonū
exēplū ſubditis. Jlle dign⁹ ē laude bonoꝝ: q̄
nitik ſeq̄ x̄tutes eoꝝ. Nobik ē et ingenu⁹: que
nobilitat ſua x̄tus. Pulcer h̄ ē hō: q̄ mūdus
ē a pctō. Malus ē ſi ornak foris: niger tñ eſt
intus. Jlle felix eſt ꝛ diues: qui gra dei plen⁹
eſt ꝛ nil cupit honoris. Fatuus eſt ꝛ inſan⁹ q̄
amat ſibi nociua: ꝛ dimittit aīe ſalubria, hec

est sapia diuina querere bona sempiterna: et
despicere oia trāsitoria. Si qs a te apetit do
ceri: via hūilitatis ei oñde & exemplo pcede.
Ver⁹ hūilis nescit inflamari: spernit laudari
ptemptus audet: lesus cito ignoscit.

De instabilitate humani cordis. Cap. X.

Qui manet in me et ego in eo: hic fert
q fructū multū. Cogitatones & affe
ctiones hoim varie sunt & instabiles
& inanes oēs & impure q̄ de deo non sunt. O
cor hūanū cupidū nimis & insatiabile: q̄ ma
lum est tibi & amarū relinquere deū tuū. Cur
multa inania cogitas: q̄ te pfecte ꝓsolari ne
queūt nec plene satiare: Quid igit facies: q̄
te vertes vt bene habeas: Reuertere cito ad
cor tuū: vide in quātis offendisti: cura emen
dare q̄ deliquisti. Prepara deo domū mētis
custodi te ab irruētibus imaginibus & curis
externis: vt replearis consolatione sci spūs
Qui sepius foris euagat: raro inde: meli
orat. Oia ad nihilū tēdūt: q̄ foris nitida ap
parent. Nec videntes satiāt visa. nec audita
implēt corda: & nisi oia referāt ad laudē cre
atoris: inanis est ois visio videtis. Hinc san
ctus dauid cum cithara: laudes canit deo in
ethera. delectasti me dñe in factura tua: et in
opibus manuū tuaꝝ exultabo. Nemo stabi
lit in bono creato: & tm̄ in deo solo sūmo bo
no. Sta in veritate: & veritas liberabit te de
oi mēdatio & iniqtate: de tua ꝓsona fabulata
Oia q̄ de ꝓximo male fingunt: reuertent in
caput obloquētis. Xps veritas ē: & q̄ sequit
xp̄m amator est veritatis. & ois virtus. Qui
deserit veritatē ꝓpter lucrū tpale vel hono
rē: pdit fidē & virtutis decorē. Deus veritas
est: & mēdaces nō sinit diu latere. Malus ad
tpus se fingere pōt: & finaliter veridicus pua
lebit: & fictus cōfundet vbi nō estimat. Moli
aliq̄ cogitare nec desiderare nisi q̄ recta sunt
& deo maxime placēt: hec em̄ sunt virtutes &
bona opa: ad honorē dei facta. Mane in ve
ritate & charitate: & eris acceptus deo & ange
lis & hoibus. Nec timeas. Malus pōt aufer
re aliq̄ transitoria: & deus reddet patiēti mul
to maiora & eterna. Si vis hfe pacē & bonaꝝ
psciam: serua hūilitatē patientiā & obedientiā
Nullus hostis peior tibi: q̄ tuipse tibi graui
ter cōmotus. Si em̄ ꝓprios defectus caute
cōsideras: aliorū facta parū ponderabis.

De fiducia in deo hñda tpe angustie. Ca. XI

Spera in dño: et fac bonitatē. Ne/
f mo vane exultet de bonis tpalibus:
nemo de suis amicis & cognatis ni/
mis cōfidat: q̄ oia incerta sunt & plena peri
culis. Qui aūt cōfidit in dño & in necessita
te ad eū clamauerit: nō deseret ab eo in qua
cunq̄ tribulatōe fuerit. Pax magna bñ agē
ti. bona loquēti. nemini nocēti: ab oi via ma
la & iniqua cogitatōe se custodienti. Claude
ostiū domus tue: & eris in pace. Cadit facili
me qui nō ꝓponit ātidie aliquid boni in cor
de: tanq̄ scutū cōtra ictū sathane. Multi cū
eis nō succedit ꝓspere: desistūt orare & repu
gnare. Attū sine labore & certamine ⁊tus nō
acquirit: nec sine cautōe custodit. Vagus &
leuis moribus horret disciplinā et cellam: si
cut auis capturam. Nō desperes grauiter tē
tatus: aut duriter correptus. aut derisus: aut
cōfessus. aut despectus: & memēto q̄ iniquī
tas tua despici & castigari iuste meret. Susti
ne patiēter: & loquere cōfidēter. Bonū mihi
dñe q̄ humiliasti me: vt discam iustificatōes
tuas. In tentatiōe & tribulatiōe homo ad
discit deum sibi esse magis necessariū: ꝓpter
suam indigentiā & defectuū grauitatē. Fatu
us & infidelis est seruus: qui de bonis dñi sui
vult supbire & alios despicere. Qui conser/
uos suos despicit & se meliorē reputat: deū &
oēs sanctos offendit. Hic error maxime i no
bis orit quia humiles nō sumus: nec ꝓprios
defectus attendimus: quos semp attendere
et deflere debemus. Unusq̄sq̄ sufficiēs on⁹
sibipsi est. Quid ergo pdest q̄ alienis factis
te ingeris: & plus tollis q̄ portare vales: Jō
interdū homo aperte cadit aut errat aut ali/
quid negligit: vt cōfusus coram aliis magis
se humiliet. cōpati discat. erranti subueniat:
& apud se casu ꝓprio doctus dicat. Hic ho
mo est: nō angelus. Sicut mihi accidit: sic &
sibi ꝓtingit. Fratres sumus. Ego male: ipse
forte bñ ꝓtendit. Qui nunq̄ cadit nec errat:
solus deus est. Quare rides de lapsu alteri
us: Qui stas vide ne cadas. Deride lapsuꝝ
tuū. Aperta cōfusio: sepe est extinctio vane
glorie.

De virtute orationis & virtute sacre lectio
nis. Caplm. XII.

Sine intermissione orate. Quare &
f Quia vbiq̄ sunt tribulatiōes & tem
tatiōes: vbiq̄ insidie & immissiones
p angelos malos. Raro audiūt bona noua
vbiq̄ insurgūt plia multa: intus timores. fo
ris pugne: nulla dies sine labore: nulla hora
absq̄ mortis horrore. Fiūt aūt iusto dei iudi
cio bella & incendia ꝓpter hominum pecca/
ta: et vt electi excitentur flagellis ad celestia

querenda. Ideoq; continua oꝛo summe est necessaria contra oia mundi pericula: tanq; fortis lorica cõtra hostiũ iacula. qui nõ oꝛat nõ pugnat: t qui non pugnat et resistit: cito vincit t coꝛonã pdit. Sed quis põt semper oꝛare t pugnare? Omnia põt qui deũ inuocat: t in eo cõfidit. Mã ppe ẽ dñs oĩb⁹ inuocantibus eũ in veritate. Si nõ põt semp oꝛe clamare: oꝛa spũ t mente: oꝛa desiderio t pia intentiõe. Juge sacrificiũ in ara coꝛdis: ẽ bona volũtas semp bene agendi t semper deo seruiẽdi. Semp eñ oꝛat: qui semp bñ facit. Qui de pteritis malis dolet t p futuris bonis gemit: oꝛare nõ desinit. Dic cum sctõ dauid in psalmo. Dñe ante te omne desideriuz meũ: t gemitus me⁹a te nõ est absconditus.

Valde vtilis est sermo dei: et sacra lectio ad recolligendũ animũ p diuersa distractũ: aut aliqua passione grauatũ. Lectio ostẽdit rectã viã viuẽdi: exẽpla puocant ad imitandum. oꝛo impetrat gratiã. ad pficiendũ Bona est lectio de deo: melioꝛ oꝛo ad deum: optima operatio ppter deum. Beatus qui oĩa verba t facta sua oꝛdinat ad laudẽ dei sicut in beatitudinis finẽ: vt sit deus oĩa in oĩbus t sup omnia bñdictus t laudatus in secula.

Quõ põt dici religiosus t efficit deuotus quẽ dilectat magis fabulari q̃ legere t oꝛare? Qui libenter vana audit t leuia pfert: vili pcio animã suam vendit. In omni tribulatione t tentatiõe ad oꝛationem recurre: sicut ad poꝛtũ aĩe tutũ. diuinũ implorãdo auxilium. Quãto citius tanto melius: quanto tardius tanto peius. Quãto sepius tanto vtilius: quãto feruẽtius tãto deo acceptius. Pius t misericoꝛs deus vult rogari: causas dat oꝛãdi: spem ꝓmittit exaudiẽdi dicens. Petite: t dabit vobis. hoꝛtat verbis. puocat exemplis: minat virgis. blãdit donis: castitat aduersis. letificat ꝓsperis: t sic fit vespere t mane dies vnus. Sepe etiã dat deus experimentũ interne suauitatis deuote oꝛantibus secrete manẽtibus t libenter tacentibus: qõ denegat fabulantibus t foris vagantibus.

Qui vult bona noua audire: audiat xp̃m loquentẽ de regno dei. de iudicio futuro: de celesti hierlm: de felicitate ciuiũ supnoꝛũ: de oꝛdinibus t choꝛis angeloꝛũ letantiũ in secula seculoꝛũ. Audiat ppbetas misteria xp̃i nũciãtes: t pcõꝛibus pensa intonãtes. Audiat apostolos t euangelistas: opera t miracula xp̃i aperte narrãtes. Audiat doctoꝛes t alios magistros pulcre sermocinantes clare exponentes: moꝛibus vitam oꝛnantes: hereses t eroꝛes cõfutãtes. Capiat quilibet qõ sibi deseruit t placet: non spernat simplicia: nec reꝑhendat que nõ intelligit alta Stultũ est eñ reprehendere sapientes: iniquũ iudicare diuinos t sanctos. Stude primo humiliter discere t parua implere: t deus dabit tibi maioꝛa si vtile fuerit citius intelligere. Scriptum est eñ. Scienti bonũ t non faciẽti peccatum est illi. Qui multa scit t legit. si non facit que nouit t didicit: vacuus de bona mensa recedit. Qui raro oꝛat t parum laboꝛat: diu frigidus t paup remanebit. Qui contra vicia disputat t vicijs non resistit: bona semina inter spinas iactat. Paruum fructum de multis verbis colligit: qui oꝛando coꝛa prauis cogitationibus nõ ꝓmunit. Felix anima q̃ ab omni impuritate irruente stricte se custodit: nec patit quid moꝛari in abdito coꝛdis quod oculos dei latenter offendat Humilis confessio peccatoꝛum: purgatio est omnium vicioꝛũ in coꝛde humili et contrito ante deum. Deuotus delectat in precib⁹: studiosus in libris: virtuosus in virtutibus: superbus in honoꝛibus. humilis in despectibus. diues in pdijs. auarus in pecunijs: mẽdicus in elemosinis. gulosus in cibis t potibus: ociosus in fabulis. sobꝛius in abstinentia: sapiens in sapiẽtia. bonus monachus in oꝛdinis disciplina: sup omnia autẽ delectat t letificat amoꝛ dei et bona cõscientia. Si vis vincere anime tue nequissimos hostes: fuge tace quiesce: oꝛa ieiuna stude laboꝛa. Sanctus cogitat sancta: loquit vera. operatur recta spernit presentia. contemplatur eterna. Humilis audit consilia. prudens cauet pericula: patiens pie fert sibi molesta: diligens non negligit opera sua. Qui parua non cauet: ad peioꝛa coꝛruet. Tepidus de mane: raro feruescit in vespere. qui cito abijcit a se toꝛporem t arripit laboꝛem: gaudiũ sibi acq̃rit t magnũ honoꝛẽ. Et si nõ ab hoĩb⁹ certe a deo qõ est oĩbus amplio⁹ optãdũ t pferẽdũ Nam ipse merces omniũ bonoꝛũ laboꝛũ. suoꝛum t doloꝛũ: ppesq; coꝛona sanctoꝛum. Ociosus non satiat fabulis: virtuosus etiaz abstinet a licitis. Ille beue stat t recte ambulat: qui in humilitate se fundat t omnes mũdi honoꝛes p nihilo taxat. Ille optime sapit t sapienter agit: qui soli deo placere studet. exterioꝛa fugit: interna querit: celestia appetit. terrena omnia fastidit. se despicit t amoꝛem dei omnibus bonis semp ꝓponit.

De laude charitatis ⁊ fructib⁹ ei⁹. C.XIII

Omnia vr̄a in charitate fiant. Nobilis virtus est charitas: q̄ oībus virtutibus supeminet ⁊ sciētijs ⁊ donis Hec deū amplectit̄. ⁊ angelos sociat hoībus ⁊ de filijs hoīm efficit filios dei ⁊ amicos sanctorū. Hec xp̄m fecit nasci de virgine: ⁊ crucifigi ꝓ humana salute. Hec animā a peccato purificat: ⁊ ad amandū deū toto corde toto affectu toto intellectu sursum trahit: ac mira dulcedine replet ⁊ accēdit. Hec de pctōribus facit iustos. de seruis liberos: de hostib⁹ amicos. de ꝑegrinis ciues. de ignotis familiares. de vagis stabiles: de suꝑbis humiles de ꝑuersis mites: de tepidis feruidos. de tristibus letos: de tenacib⁹ largos. de terrenis celestes: ⁊ de indoctis sapiētes. Hec oīa opatur charitas diffusa in credentiū cordibus: ꝑ sp̄m̄ sanctū datū eis de celis. Hec alas habz latissimas ⁊ longas: volat suꝑ cherubin ⁊ seraphin: ⁊ suꝑ oēs choros angelorū. Coniungit summa infimis: transit ꝑ media. redit ad summa: vnū efficit de multis: letificat oēs et singulos. nō in seipsis vane gloriātes: sed in diuino amore suꝑ se extendentes. Charitas circuit celū ⁊ terrā. mare ⁊ aridā: ⁊ oīa que videt ⁊ audit in creaturis: ad laudem ⁊ gloriā refert creatoris Non em̄ est aliquid tam paruum ⁊ vile in rerū naturis: in quibus non luceat bonitas entis. opus artificis. potentia creantis. sapīa disponētis: ⁊ ꝓuidētia oīa rectissime gubernātis. Hec ꝯsideratio facit animam deuotam deū laudare: omni loco a tꝑe bn̄dicere. exultare ⁊ iubilare. Per hanc animus ardescit intus. ⁊ sicut cera liquescit a facie ignis: nescit modū tenere: sed suꝑ oīa celi luminaria volitat: vt vnicū dilectum suum ⁊ oīm rerum cōditorem oībus p̄sidentez inueniat: quatenus in eo felicissime gaudeat ⁊ secure quiescat. O q̄ iocūde ⁊ ꝑoptime illi est: cui adherere deo ⁊ secrete frui datum est O si parū mihi gustare liceat: qd̄ angelis clare patet. ⁊ finem nō habet Sed ad actiuā vitam redeundū: ⁊ cōtra tentatiōes quotidianas fortiter ꝑ virtutē charitatis p̄liandum Sepe em̄ post magnā cōsolationē sequitur grauis desolatio. aut importuna tentatio vl̄ corporis lesio: aut hominū vexatio. aut amicorum subtractio: aut hostiū inuasio. aut mētis cōturbatio: aut derisio paruulorū. aut increpatio maiorū: aut dura correctio p̄latorū Oīa hec contingunt ad humiliandū cordis nostri suꝑbiam: ad cōpatiendū infirmis tribulatis ⁊ tentatis. Non ergo cōfidamus in nobis. nec alta sapiamus: nec cōmoda nr̄a queramus: sed in om̄ibus humiliemus nos. subiecti deo. ⁊ oī humane creature ꝓpter deum in vera charitate. Per charitatē venit deus in mundū: ꝑ charitatē reduxit hoīem ad celū. Per charitatē xp̄s descēdit ad hoīem peccatorē: ꝑ charitatē ⁊ crucis ignominiam ascēdit ad patris dexteram: et dedit homini maximū honorē Charitas nunq̄ est ociosa: operat̄ em̄ magna et sublimia: inclinat se etiam libenter ad humilia ⁊ abiecta. Ipsa ꝑficit diligenter honesta: delectat̄ viliora sibi iniungi ex obedientia. Non abhorret tangere infirmorum vulnera: lauare pedes. sternere lectulos: purgare vestes. tergere sordes. Ipsa patienter fert aspera: letat̄ inter opprobria. Sicut ignis consumit ligna. sic charitas vicia extinguit. Cor mundat ꝑ contritionem: lauat ꝑ cōfessionem: abstergit ꝑ orationem: illuminat ꝑ sacram lectionem: accendit ꝑ deuotam meditationem: colligit per secretam habitationem. coniungit animā deo ꝑ feruentem amorē. Charitas excitat os hominis ad laudandū deum: manus ad operādum. pedes ad ambulandum. oculos ad cōtemplādum. memoriā ad recordandū. exteriora membra ad seruiendū. interiora dona ad amandū deum suꝑ oīa bona in celo et in terra Ipsa charitas in hūili aīa delet mala p̄terita. munit contra futura: instruit de p̄sentibus. liberat de multis dubijs: ꝓhibet a curiosis. amputat superflua: arguit falsa. odit turpia. mitigat dura: illuminat obscura. aperit oranti celi secreta: ordinat omnia intus ⁊ extra. Charitas est bona volūtas in anima sancta que nō desistit recta operari: q̄uis debilitas vel necessitas quandoq̄ non ꝑmittit agere bonum qd̄ p̄tendit̄. O felix munda anima cui deus est omnia: que p̄ter deum nil sentit iocundū nec p̄ciosum: sed cuncta amara ei vident̄ ⁊ onerosa. Talem deus requirit talem diligit: q̄ se et oīa ꝓpter eius amorem spernit ⁊ relinquit: fortiter certat. ⁊ cor suum in puritate custodit. Cito et libere ad deum aīa pura ꝑgit: ⁊ suꝑ oīa mūdi cōdita euolat: que in terris nil cōmodi nec honoris cōcupiscit. Charitas xp̄i oīa vincula mundi soluit: oīa onera leuia facit: ⁊ quecūq̄ deo placēt fideliter implere satagit. Unde cum xp̄o orat ⁊ dicit. Pater nō mea volūtas: sed tua semꝑ ⁊ vbiq̄ fiat Amen.

De vigili cura ⁊ labore ꝫ tẽtatões. C. XIIII

Esistite dyabolo: et fugiet a vobis.

r Ubicũq; fuerit bon⁹ hõ occupat⁹ cũ deo orãdo meditãdo studẽdo scribẽdo. ibi assunt angeli scti ꝓ gaudẽdo: assunt et demones ipm tentãdo ⁊ distrahẽdo. Cũ incepis orare fugiũt demones q̃si ab igne scti spũs: ⁊ cũ volueris fabulari redeũt oẽs celeriter: ad agẽdũ rumores inanes. Si aũt supuenerit bon⁹ plat⁹ dissipabit mox oẽs fabulantes: ⁊ arguet ocio vacãtes: ⁊ bona opa negligẽtes. Manea ġ i silẽtio ⁊ cogita de deo tuo ꝓ solatio habẽdo: ⁊ liberaberis de tedio boni opis: te pseuerãte i bono incepto. Esto fidelis i modico: ⁊ lucraberis decẽ milia talẽta in regno supno. Nõ sis ociosus in secreto nec ỽbosus i publico: ⁊ fugiet diabol⁹ victo⁹ a taciturno. Odit em̃ laborãtẽ ⁊ tacẽtẽ: orãtẽ ⁊ bona meditãtẽ. Ubicũq; fueris solus vel cũ alijs: oportet te certare vigilare ⁊ orare ꝫ tẽtatões carnis ⁊ spũs. Certa fortiter. ora ferueñt: labora diligẽter: stude frequẽter. tace libenñ: sustine patiẽter. Spera in dño sp: quãtũcũq; fueris tribulat⁹ ⁊ desolatus vehemẽter. Qui seipm in oi loco ⁊ tpe ponit ad patientiã: maiorẽ nũc habebit pacẽ ⁊ de aduersarijs victoriã: ⁊ in futuro cũ electis clariorẽ glorie coronam obtinebit.

De fratno onere inuicẽ portãdo. Ca. XV.

Later alteri⁹ onera portate. Qm̃

a quidẽ oẽs in xpo vnũ sum⁹: ideo fraternã charitatẽ tenere debem⁹ in vinculo pacis: ⁊ i bono sp ꝓcordare. Oẽs xpi mẽbra sum⁹. renati i baptismo p gratiã spũs sancti passione xpi redẽpti: sanguine xpi mũdati: corpe xpi refecti. verbis xpi eruditi: miracul xpi ꝓfirmati. exẽplis xpi edificati. Quid ergo alterutrũ nocetis frẽs mei? Qui aliũ verbo vel facto ledit: xpm offendit. Xp̃s vindicabit: xp̃us puniet: nisi cito se emendauerit. Unũ deũ patrẽ habem⁹ in celis: oẽs xpi frẽs sum⁹. de quacũq; ciuitate vel patria ỽ cõgregati: aut quãtalibet parẽtela nobili vel ignobili generati. Un⁹ de⁹ nos oẽs creauit: vn⁹ pascit ⁊ gubernat: vn⁹ ad vni⁹ btitudis finẽ nos vocauit ⁊ q̃tidie vocat: p voces foris: p ꝓtritionẽ int⁹: q̃ se nob videndũ ꝓmisit in p̃miũ eñnũ i ꝓspectu angelor: cũ vnanimi felicitate oim ciuũ supnor. Si ġ a deo vnanimit vocati sum⁹ vno ꝓcio redẽpti. vno spũ oẽs potati: studeam⁹ inuicẽ diligere ⁊ fuire Si xpo placere cupim⁹ tũc ꝓpt xpm inuicẽ onera nr̃a portem⁹: ⁊ ex charitate p̃ iuicẽ ore mus: q; sic de⁹ i nob ẽ ⁊ nos i deo sum⁹ Quic q̃d imꝑfectõis ⁊ ineptitudinis videmus vel audim⁹: ỽ pie i bonũ inꝭptari debem⁹: sic de nob fieri optam⁹. O frat amãde porta et portaberis: excusa ⁊ excusaberis. Cõpatere peccãti: ⁊ ꝓpatiẽt tibi. Cõsolare lugẽtẽ: ⁊ cõsolaberis a gaudẽte. Erige cadẽtẽ: ⁊ erigẽt dño auxiliãte. Sic feceris alteri sic fiet etiaz tibi: deo iuste iudicãte ⁊ vindicãte. Nõ mireris nec indigneris si cadit hõ fragilis i mõdo: q; angelus cecidit i celo: ⁊ adã i paradiso victo⁹ a modico pomo. Sepe valde pua res est vñ hõ valde grauit tẽtat⁹ i seipso: vl etiã vexat⁹ ab alio. Hoc de⁹ iuste pmittit ꝓtingere: vt veracit cognoscas q; si nõ potes pua vincere: nõ poteñ grauiora superare. Esto benign⁹ in fratrẽ tentatũ: ⁊ ora ꝓ tribulato sicut ꝓ te metipo. Bonũ tuũ bonũ meũ p ꝓgratulatione: ⁊ malũ tuũ malũ meũ p ꝓpassionẽ. Nam oẽs fragiles hoies sum⁹: idcirco p̃ iuicẽ orare ex charitate tenemur Nemo alteri ip̃ropere ꝑt defectũ suũ se neglecto q; si q̃s aliquẽ defectuosũ despicit: q̃si cec⁹ cecũ illudit: ⁊ surdus surdo maledicit: ⁊ stult⁹ stultũ deridit. Tace de alio tibi nõ ꝓmisso male loq: ỽ seipsũ magis respice ⁊ corrige qõ forefecisti. Si recte iudicas ⁊ ꝓximũ emẽdare intẽdis: a te ipso incipe. Et tũc ꝓcede nõ ꝓmote: ỽ modeste ⁊ discrete. Si diligis me sincere ⁊ fratne: ꝓpatere mihi sicut tibi: ⁊ ora p me. Qui aliũ corripit ⁊ ꝓ eo nõ orat nec ꝓdolet: crudelis ẽ hostis nõ medic⁹ pius ỽ onerosus fabulator Qui p alio sic̃ p seipso orat: duplex bonũ facit. Qto q̃s plus habet de bono fratne charitatis: tãto libẽti⁹ p eo orat vt ꝓfecti⁹ se emẽdet ⁊ oculos infirmor nõ offendat. Ideo ampli⁹ cõtristat̃ si audire noluerit: ⁊ ammoneti indignat̃. Quilibet est alteri aut rosa redolens aut spina pungens.

De amore xpi ⁊ odio mũdi. Cap. XVI.

Anete in dilectõne mea. Uox xpi

m vox dulcis ad audiendũ salub: is oibus ad obediendũ. Amor xpi iocunditas mentis. paradisus anie: excludit mundum. vincit diabolum: claudit infernũ: aperit celũ. Amor christi ⁊ mundi contrarij sũt: ⁊ nihil commune habent: nec simul commorari possunt. Amor christi currus helye ascẽdens in celum: amor mũdi quadriga dyaboli trahẽs ad infernum. Amor sui lesio sui: obliuio mundi inuentio celi. Plus nocet blanda locutio ficti amici: q̃ dura correptio hois iusti Cogitatõ dolosi fingit mẽdatia: mẽs iu

sti recte ꝓcedit in causis. Non euadet scãdalum: qui alteri infert scãdalũ. Rector & cognitor oĩm deus nõ diu patiẽ ouiculã suam errare & balare: ꝙ aut baculo timoris feriẽs reuocat: aut amoris oculo intuens ad cõsciam reducit. Ubi pax & concordia: ibi deus et oĩa bona. Ubi lis & discensio: ibi diabolus & oĩa mala. Ubi humilitas: ibi sapiẽtia. Ubi supbia: ibi radix malicie. Uince supbiã: & inuenies pacẽ magnã. Ubi dura verba: ibi lesiones charitatis viscera. Ubi solitudo & silẽtium: ibi quies monachorũ. Ubi labor & disciplina: ibi ꝓfectus religiosorũ. Ubi risus & dissolutio: ibi fugit deuotio. Ociosus & verbosus raro cõpunctus: raro a delicto purus vbi ꝓmpta obediẽtia: ibi leta ꝓsciẽtia. Ubi fabulatio longa: ibi opis negligẽtia. Ubi ꝓprĩa exquisitio: ibi charitatis defectus. Ubi doctrina xpi viget: ibi salus aĩe crescit. Ubi fratrũ cõcordia: ibi dulcis melodia. Ubi mediocritas seruat: ibi virtus cõcordie diutius pseuerat. Ubi discretio ĩ corripiẽdo culpas aliorũ custodit: ibi nemo iuste cõqueri debet nec facile ꝓlato indignari. Uñ quidã. Oĩnibus adde modũ: modus est pulcerrima virtus. Ubi patiẽtia: ibi magna hostis victoria Ubi turbatio intrat: ibi pax cito de domo recedit. Claude oris ostium: & pondera verba tua anteꝙ loquaris. Ubi fides & veritas: ibi pacis securitas. Ubi dolus & neꝙcia: ibi stulta cogitatio et ceca prudẽtia. Ubi charitas: ibi spũs sctũs. Ubi leuis suspitio: ibi frequẽs indignatio. Ubi veritatis cognitio: ibi rectꝫ cordeleticia. Ubi ficta narratio: ibi sepe amici deceptio latet. Ubi hũilis cõfessio: ibi facilis venie impetratio. Ubi terrena sapia deficit: ibi diuina ꝓtectio amplius est inuocãda Quicũqꝫ maliciose iniusta ptẽdit: ipse malũ finẽ cõsequeẽ. Pax multa bñ agẽti: & ad patientiã se ꝓparãti. Ue impio in malo. & ficto in bono: qz nemini plus nocet iniqtas sua ꝙ ipsa sibi. Ubi duplicitas: ibi incõstãtia & mlta nequicia. Bñ simplici & iusto fine dolo: qz deus cũ eo: dirigẽs oĩa opa ei⁹ itinere recto. Qui verbũ suũ male seruat: ꝗs facile ei credet: Qui aũt verbũ suum in melius mutat: verbũ veritatis nõ infringit. Delectabile est bona audire: ꝙ laudabile magis ope exercere. Optima collatio: vite emendatio. Fructus bone collatiõis abstinere a pctis: & proficere in virtutibus. Fructus deuote oronis vnire cor suũ cũ deo in feruore sancti spũs. Ille deuote orat: qui oĩa vana a se excludit. Qui imaginẽ crucifixi sibi ꝓponit: diaboli/ca fantasmata cito repellit. Pulcra aĩe imaginatio. passiõis xpi iugis recordatio. Qui sacra iesu vulnera ꝗtidie pensat: mentis sue vulnera mitigat purgat & curat. Qui oĩa terrena tanꝙ lutũ vilipẽdit nec honores desiderat: cordis mũdiciã acquirit: & ideo libere vacare põt. Ille deũ summe laudat & honorat: ꝗ seipm ꝓfunde hũiliat: & defectus suos caute cõsiderat gemit & plorat. Magnus clamor in auribus dei: vera ꝓtritio cordis ex ore hũilis pctoris. Quicqd boni facis: ad laudẽ dei facias. Qui virtutes suas & alioꝝ qlibet opa bona simplr & integre pure & libere ad laudẽ et honorẽ dei refert: totũ deo ascribẽdo. nil meritis suis nec viribꝰ attribuẽdo: ꝙ ab oibus se spoliat & denudat: supbiaꝫ inuidiã & vanã gloriã fundit⁹ calcat & necat Eterna nanqꝫ gloria & honore se ꝓuat: ꝗ in se & nõ in deo solo sũmo bono gaudet. Ideo qꝫ btã ỽgo maria ꝓ maximis donis sibi collatis in suo deuotissimo cãtico iubilãs dicit. Exultauit spũs meus: in deo salutari meo. Qui se aliqd esse putat cũ nihil sit: seipm seducit ait apls paulus. Qui in terciũ celũ raptus nõ est ex ỽ elatus: ꝙ qcqd boni fecit docuit & dictauit: ỽ totũ fideliter deo attribuit dicẽs. Gra dei sum id qꝺ sum.

De imitatõe sanctissime vite dñi nostri iesu xpi. Capl'm. XVII.

Quod vni de fratribus meis fecistis: q mihi fecistis. Notate ỽba: signate misteria: imitamini exẽpla. Qui fratri indigẽti subuenit: iesũ ꝓ manũ retinet. Qui onꝰ sibi impositũ patiẽter sustinet: iesũ & hũc crucifixũ in humeris suis portat. Qui fratri cõtristato solacioso verbũ rndit: osculum amoroso ori iesu tribuit Qui alterius culpã plangit & ꝓ eo veniã petit: pedes iesu lauat & extergit. Qui irascentẽ ad pacẽ reformat: lectulũ floridũ iesu in aĩa portat Qui fratri in mẽsa meliora qꝫ sibi apponit: iesum charitatis dapibꝰ & fauo mellis pascit. Qui bonas meditatões de deo assumit: iesũ ĩ thalamũ cordis sui introducit. Qui fratri librũ sacre lectõnis porrigit: vinũ optimũ ori iesu ꝓpinat. Qui ociosa ỽba loqꝺ phibet: muscas de mẽsa iesu expellit. Qui detractões audire rẽnuit & loqntes inhoneſta corripit: nigrũ canẽ de domo iesu baculo ferit & fugat. Qui infra refectionẽ bñ & distincte legit: ꝓuidẽs in mẽsa iesu pcko celesti letificat & ĩebriat: si tiẽtes. Qui male legit saporẽ cibi minuit: & q

sepe titubat: maꝑã iesu maculat immũdat. Qui mala alterius audit ꝛ multũ inde dolet ꝛ gemit: sacra iesu vulnera tangit ꝛ pungit. Qui bona exẽpla ꝛ virtutes de ꝓximo suo narrat: pulcros flores oculis iesu repsentat. Qui verba iesu deuote legit ꝛ ꝑdicat: in narib⁹ audientiũ dulcia aromata spergit. Qui defectus alterius pie portat ꝛ excusat: miseri cordiã iesu cito impetrabit. Qui diffamiã alterius ꝛ scandalũ ꝓximi occultat: nuda iesu mẽbra vestibus tegit. Qui diuina miracula ꝛ humilia xꝑi opa sedule cogitat ꝛ suauit ruminat: mel ꝛ lac ex ore iheſu accipit. Sic eñ beatissima agnes dixit ꝛ fecit: q̃ etiã ꝓ amore iheſu sanguinẽ suũ fudit. Qui ꝓ debili ꝛ infirmo fratre legit aut cantat: ante cunabulum iesu cuꝫ angelis iocũde citharizat. Qui deuote orat ꝛ a delicatis cibis abstinet. ꝛ ꝓꝓriis rebus renũciat: cũ sctis magis tria ꝑciosa munera iesu manibus offert. Qui capita fratrũ ac vestes lauat: cũ sctõ iohe baptista iesum baptizat. Qui cellã suã custodit ꝛ tacet: cũ iesu desertũ intrat. Qui vicijs resistit ꝛ corpus castigat: cum iesu iciunat. Qui fratri salutare verbũ dicit: cũ iesu regnũ dei ꝑdicat. Qui ꝓ infirmo ꝛ tentato fidelit orat cũ iesu lazarũ visitat: ꝛ cum maria ꝛ martha plorat. Qui ꝓ fidelibus defũctis missas celebrat ꝛ vigilias legit: cũ iesu ad monumentum lazari transit. orãs vt aĩas a penis misericorditer liberet. Qui cuꝫ fratribus ad cõe refectoriũ vadit vt sacrã lectionẽ audiat: cũ iesu ꝛ discipulis ei⁹ cenat ꝛ bibit. Qui eloqa dei in mensa lecta in corde suo recõdit: cum sctõ iohe apl̃o supra pectus iesu in cena recũbit. Qui in aduersis humiliter ꝛ ꝓmpte obedit: iesum veraciter cũ discipulis in montem oliueti sequitur: vbi traditus et captus fuit. Qui in tribulatõne sua ꝛ tentatõe instanter ꝛ feruẽter orat: cũ iesu in agonia contra diabolũ pugnat. Qui suũ velle ꝛ nolle totaliter relinquit: cũ iesu volũtatẽ ꝓris sui gratãter implet: ꝛ crucẽ in caluariã portat. Qui ꝓ aduersarijs suis orat ꝛ peccãtib⁹ libẽter indulget: cũ iesu ꝓ inimicis rogat ne male pereãt: sed ꝓuertant ad deũ ꝛ viuant. Qui oĩbus q̃ sunt mũdi spõte renũciat et cuncta visibilia obliuioni tradit: cũ iesu in cruce moritur: ꝛ cuꝫ paulo in paradisum rapit. Qui cor suũ mũdum ꝛ quietũ seruat: iesum in syndone munda voluit: ꝛ in corde sepelit. Qui in seruitio iesu vsq; in finẽ ꝑseuerat: cũ iesu in sepulcro suauiter dormiet ꝛ requiescet. Qui beate virgini marie in doloribus suis cõpatit: hic iterũ ab ea ĩ angustijs suis cũ pio filio suo iesu cõsolari merebit. Qui oĩa verba et gesta iesu mente recolit ꝛ dente cõterit dulces aromatũ species illi ꝓparat: q̃ ad solaciũ aie tristis optime valent. Qui de bũficijs sibi collatis hũiliter ꝛ deuote gr̃as agit cũ maria magdalena ad monumentũ iesu cũ aromatibus venit. Qui post cõtritionẽ ꝛ cõfessionẽ ꝑcõrũ firmiter se emẽdare ꝓponit: cuꝫ iesu a morte culpe resurgit. Qui tẽporẽ mentis abijcit ꝛ nouũ feruorẽ arripit: nouũ pasca in spũ cum iesu celebrat: ꝛ alleluia cũ eo in choro iubilãs cantat. Qui oĩa seculi gaudia spernit picula fugit. religiosam vitam querit ꝛ acceptat: cũ iesu ꝛ discipulis eius cenaculũ clausuꝫ intrat: vt in secreto liberius deo seruiat puri⁹ viuat: ꝛ spm̃sctm̃ plenius accipiat. Qui oĩa tpalia negligit ꝛ in meditatione sctã ad celestia totus inardescit: cũ iesu ad celos ꝓgit et ascẽdit. Beata aĩa cui xꝑs viuere est: ꝛ mori cum xꝑo lucrũ. Oportet q̃ sibipsi moriat: q̃ xꝑo viuere desiderat. Oportet q̃ oĩa caduca relinquat: cui xꝑs sape ꝛ dulcescere debet Labor est in relinquẽdo: dolor in moriendo sed eterna salus ꝛ vita cũ xꝑo feliciter regnãdo. O q̃ hoc erit vt solus deus mihi totus sit: ꝛ ego illi totus intentus ꝛ vnitus. O diu eñ aĩa fidelis nõ est deo vnita in gloria: nõ põt plene esse beata. Sequere ergo xꝑm passibus amoris in vita tua ꝓ fidẽ charitate feruentẽ: vt dignus fias videre eũ facie ad faciem angelos beatificantẽ. Ad quã intuendã nos oẽs ꝓducere dignet iesus xꝑs post mortem: qui ꝓ oĩbus nobis amarã ptulit crucẽ.

De eterna laude dei. Capt̃m. XVIII.

Emp laus eius ĩ ore meo. O dulcis vox in auribus deuotor: ꝑ dulcior in p̃ntia dei ꝛ sctõꝝ angelorũ. Si oĩa organa musicorũ canerẽt ꝛ laudẽ dei nõ resonarẽt: in vanũ ꝓcreparẽt: nec aĩam sanctã recreant neq; satiarẽt. Oportet eñ q̃ deus ꝛ honor eius sit causa canẽdi ꝛ oĩs vanitas sit exclusa: si laus debet esse deo grata et accepta. Si intẽtio tua fuerit pura: tũc poteris exultare in vera cordis leticia cũ maria. Dulcis simphonia in celo ꝛ in terra: laudare deũ puro corde ꝛ consona voce cũ oi creatura: ꝓ sua immẽsa bonitate ꝛ excellenti magnificẽtia. Delectabile opus laudare deũ oi tpe diligere creatorem celi ꝛ terre: honorare maxime eterne vite largitorẽ. Siquidẽ sanctoꝝ angelorũ vita honor et gloria laudare

deū totis ꝓcordijs: ⁊ nunq̄ a laude cessare: q̄ nūq̄ pōt fatigari nec inaniter gloriari. Hoc etiā agunt sctōr anie i celesti patria: liberare de vinculis corpis. de laqueis sathane. ab oi tentatione ei⁹ secure: ⁊ iā deo vnite in pfecta charitate ⁊ phenni leticia. ⁊ ineffabili btitudine replete. Recogitāt mō libere cuz maxima dulcedine: in quāta fuerūt tribulatōe ⁊ amaritudine: ⁊ quāta euaserūt pericula ⁊ tētamēta. hui⁹ miseria vite Uersa sunt eis oia lamēta in cātica leticie: et dura verba in augmēta pulchrioris corone. O q̄ beata illa pria vbi pacata sunt oia: tristia nulla. oia iocūda diuina laude et dulci iubilo plena. Benedic ergo ⁊ tu aia fidelis dñm de celis: lauda deū tuū syon grauata pōdere carnis. Jnuoca iesum in loco certaminis: vt assit tibi a dextris tuis ⁊ sinistris cū āgelis sanctis. Ora ne prevaleat ꝓtra te demonū impetus: ne decipiat te mollicies carnis: nec frangat te rigor ordinis. neq̄ labor corpis. Suscipe ꝓ xp̄i amore onus sctē crucis: q̄ aperit tibi portā regni celestis. Quid amplius cupis? Ulia regia vendi ad xp̄m est vincere ꝓpriā volūtatem: sustinere defectū: nō q̄rere carnis cōmodum Habebis certe eternā requiē ꝓ paruo labore eternū honorē ꝓ humili statu ⁊ infimo loco. Sit ergo semp laus dei in ore tuo in ꝓsperis ⁊ aduersis: multū eñ in hoc potes ꝓmereri si plene te resignaueris ad voluntatem dei. Quicquid grauitatis tibi occurrerit interi⁹ aut exterius: hoc accipe pie ⁊ gratiose de manu benignissimi creatoris: q̄ curā gerit de oibus nobis pusillis ⁊ magnis. Qui te fecit ad ymaginē suā: nō relinquet te in necessitatib⁹ tuis ꝓpter imensaz bonitatē suam. Aperi ergo os tuū in laudē dei oipotētis: cui⁹ ꝓuidēcia regunt oia in celo et in terra. in mari ⁊ in oibus abissis. Lauda creatorē tuū q̄ te fecit hoiem ⁊ nō bestiā: ⁊ si te muscā fecisset: ad huc laudādus esset et bñ fecisset. Nō pōt leo gloriari de fortitudine sua ꝓtra muscā ⁊ culicem: q̄ si leo pōt altius clamare: nō tñ pōt tā alte sicut musca volare. Ne ergo sit cōtentio inter magnū ⁊ paruū inter diuitē ⁊ pauperē: inē fortē ⁊ debilē. inter sapiētē ⁊ simplicē. inē regentē ⁊ seruientē: oēs piter laudem⁹ dñm deū nr̄m: qui creauit oēm creaturā mira pulchritudine ⁊ varietate ad laudem nois sui et gl̄iam: ⁊ hoim vtilitatē largiter ⁊ apte demōstrandā. Lauda aia fidelis redēptorē tuū q̄ te redemit de manu eterne mortis ꝓ passionē sue bñdicte crucis. Cui digne regratiari nō poteris: etiā si milles pro ipso mori ⁊ crucifigi posses. Lauda ꝓtectorē tuū: q̄ te a multis ꝓiculis et pctis custodiuit. Lauda bñfactorē tuū: q̄ tanta bñficia tibi tribuit: que vix enūerare sufficis Ecce adhuc quotidie noua dona tibi trāsmittit: ⁊ p se etiā ad te in altari venit: in quo optimū donū qō ipse est ⁊ hz tibi ad cōmunicādū ꝓbet. Nil aliud ꝓ his a te requirit et tā gratū habet: nisi vt ipsum pure ⁊ intime ꝓpt̄ seipsum ames ⁊ laudes. Cū fueris letus ⁊ bñ tibi successerit: lauda ⁊ gras age: q⁹ pius dñs te cōsolari dignatus est ne in via deficias. Nā totiens panē de celo tibi ad refocillandū spūs tuū mittit: quotiēs verbū dei audis ⁊ legis: ac de incarnatōe ⁊ passione xp̄i deuote meditaris. Cū fueris tristis aut debilis: lauda ⁊ gras age: q⁹ deus te visitat ꝓbat ⁊ purgat: ne supbias ⁊ de te ꝑsumas Afflictio enī corpis: sepe est reductio ad compunctionē cordis. Cū fueris sanus et fortis: lauda ⁊ gras age: q⁹ deus dedit tibi vires vt labores ⁊ alijs seruias: ⁊ tēps nūq̄ ociose expēdas. Cū fueris i orto vel i pomerio vidēs diuersas species ⁊ arbores. flores ⁊ rosas. pira poma. herbarū vires ⁊ lilia odorifera: lauda ⁊ gras age: q⁹ oñdit tibi deus multa mirabilia opa sua. in terra germinātia: q̄ oi anno renouat mira potētia ac sapia sua ꝓ magna sua bonitate. ⁊ hoim vtilitate. Jn oi ergo loco ⁊ tpe lauda deū ⁊ gras age: q⁹ plena ē oīs terra maiestate eius. ⁊ sup celos gloria eius. Lauda deū cū oibus sctis in terris: quē laudant oēs angeli in celis. Si laudas angelis assimilaris: si nō laudas ingratus es ⁊ peior bestijs. Ecce volucres celi cantāt. pisces natant. canes latrāt. pecora clamant: et omnia elemēta ad laudem dei se mouent: ⁊ magnificentiam creatoris sui naturalibus motibus demōstrant. Jn cunctis ergo que agis habe deum pre oculis tuis: caue offensas. gratias age ꝓ beneficijs impensis et in fine cuiuslibet operis tui cordetenus regratiādo deo sic cōclude. Deo gratias. deo laus: nunc et in eternum. Omnis spiritus laudet dñm. Amē.

Explicit Ortulus rosarum.

Jncipit prologus in librum qui dicit vallis liliorum.

Iustus germinabit sicut liliũ: ⁊ florebit in eternũ añ dñm. Ille libellus põt nomiari vallis liliorꝝ: ad distinctionẽ alterius p̃cedẽtis: q̃ ortulus rosarũ intitulatur. Quia sicut ille tractat de multis virtutibus tãq̃ de rubeis rosis in ortulo iesu natis: sic iste loq̃tur de multis virtutib⁹ tãq̃ de candidis lilijs in valle hũilitatis a dũo iesu plãtatis: ⁊ spũsscti intima aspsione dulciter irrigatis. Nã testãte beato gregorio q̃ sine hũilitate virtutes cõgregat: in ventũ puluerẽ portat. De his q̃z lilijs loquit̃ etiã spõsa xp̃i humilis ⁊ deuota aĩa ad iesum spõsum suũ in canticis cãticorꝝ: ore cantãs ⁊ corde iubilans de visitatõe sua ⁊ donis ei⁹. Dilectus me⁹ inquit mihi et ego illi: qui pascit̃ inter lilia. Et iterũ. Dilectus me⁹ cãdidus ⁊ rubicũdus: inter vbera mea cõmorabit̃. Cui laus honor ⁊ gloria in secula seculorum. Amen.

Explicit prologus.

Incipiunt Capitula libri sequentis Qui dicitur vallis liliorum.

De triplici statu hũane vite. Cap̃. I.
De laude dei in pauptate. Cap̃. II
De ꝓbatõe deuotorꝝ ꝑ ꝯria. Cap̃. III
De vero amatore dei. Cap̃. IIII
De g̃titudie aĩe ꝓ oĩ bono. Cap̃. V
De conformitate anime deuote cum crucifixo. Cap̃. VI
De ãbulatõe aĩe pure cũ deo. Cap̃. VII
De pace cordis ⁊ q̃ete ĩ deo. Cap̃. VIII
De recollectõe cordis cũ deo. Cap̃. IX
De vigilatõe ⁊ orõne ꝯ tẽtatões Ca. X
De tĩore et̃ne pene ꝯ vicia carnis Ca. XI
De mẽoria dñice passionis. Cap̃. XII
De inuocatione sancti nominis ihesu et beate marie. Cap̃. XIII
De forti certamĩe ꝯ vicia. Ca. XIIII
De stabilitate ĩ loco ⁊ in ordĩe Cap̃. XV
De dĩno solacio in tribulatiõe Cap̃. XVI
De custodia conscientie. Cap̃. XVII
De solitudine ⁊ silentio. Ca. XVIII
De refugio pauperis ad deum adiutorẽ suum. Cap̃. XIX
De paupe ⁊ infirmo lazaro. Cap̃. XX
De claro ĩtellectu sacre scp̃ture Cap̃. XXI
De magnis merit̃ patĩe ꝓ xp̃o Cap̃. XXII
De bõis morib⁹ hũilis mõchi Ca. XXIII
De prouida locutione et fraterna compassione. Ca. XXIIII
De incerta hora mortis. Cap̃. XXV
De eterna laude dei. Ca. XXVI
De laude sanctorꝝ angelorꝝ. Ca. XXVII
Oratio deuoti amatoris dei Ca XXVIII
De vniõe cordis cũ deo hñda Ca. XXIX
De vera pace in solo deo. Cap̃. XXX
De recta intentõe ad deum. Ca. XXXI
Oratio hũililis et ꝯtriti spũs. Ca. XXXII
De bõa societate cũ iesu ⁊ sctis e⁹. Ca. xxxiij
De sũmo bono ⁊ vltio fiñ ĩ soli d̃o Ca. xxxiiij

Expliciunt capitula.

Incipit vallis liliorum. Ad laudem dei. pro solacio tribulatorum.

De triplici statu vite hũane. Cap̃. I

Ego flos cãpi: ⁊ liliũ ꝯualliũ. Hec est vox xp̃i ad sanctã ecclesiam in generali: et ad quãlibet aĩam deuotã in spiritali. Xp̃s em̃ est specios⁹ spõsus sctẽ ecclesie ⁊ caput omniũ fideliũ: flos omniũ virtutũ. et liliũ cõualliũ. amator humilitatis et castitatis. Qui ergo vult xp̃o seruire ⁊ celesti sponso placere: studeat vicia sua vincere. lilia virtutũ colligere ocium vitare: libẽter studere. libros scribere manibus operari q̃d vtile est: frequẽter orare et deo intime vacare: tumultus fugere. secretum diligere: ⁊ de alienis reb⁹ et sibi nociuis tacere. Habitus nanq̃ exterior parum valet sine interiore virtute corã deo. Vas est foris ornatũ: sed intus vacuũ. Sicut ex bono vase vini bonus odor ꝓcedit: sic ex bono corde religiosi bona v̄ba ⁊ sancta opera ꝓcedunt ad laudem dei et vtilitatẽ proximi. Attende ergo frater statum tuũ in q̃ stas et corã hoĩbus ãbulas: vt deo digne placẽ studeas: et alios factis et moribus sanctis edifices. Totũ em̃ in te redundabit quicquid boni feceris: et quicquid mali corã deo cõmiseris. Quãdo ergo comedis et bibis. dormis et quiescis. et vbicunq̃ volueris ꝓ libitu tuo transis: tunc facis opera carnis ⁊ assimilaris bestijs terrenis que discurrunt comedunt et bibunt: ⁊ replent ventre suum donec saturent̃. Et si q̃s eis resistit illum stimulant cornibus ⁊ vngulis terrent vultibus. ⁊ mordent dentibus. et clamant vocibus horrendis. Tales sunt carnales hoĩes. gulosi auari. superbi iracundi ⁊

litigiosi: spm̄ dei nō hn̄tes sed passiōes suas sequētes. Sed quādo vigilas ⁊ oras legis ⁊ cantās psalmos ⁊ hymnos de deo ⁊ sanctis eius: vel qn̄ ieiunas ⁊ abstines a vicijs ⁊ ꝓximo seruis: aut ꝓ peccatis tuis doles gemis et ploras. confiteris ⁊ veniā petis: tunc facis opera spūssancti ⁊ ꝟm spiritū ambulas ⁊ religiose vite ordinē seruas. Tūc etiā sanctis angelis assimilaris in celis: qui semꝑ deum laudant ⁊ cātant ⁊ benedicūt: ⁊ nunq̄ faciē suā ab eo auertūt. Quādo v̄o superbis irasceris detrahis. murmuras. fallis mētiris. alios ꝑturbas. et de malis eorū gaudes et de bonis tristaris: aut quādo proximū despicis. ⁊ cōmodū tuū in oībus queris: tūc diabolū seq̄ris ⁊ demonibus assimilaris per maliciā ⁊ vicia que cōmitis. Nam ipsi passiones suas et nequitias sequunt̄ quantū possunt ⁊ audent facere: ⁊ in malis delectant̄ quia boni nō sūt et alios seducere et peruertere nitunt̄. Vita ergo iustorum angelis similis: vita carnaliū bestijs equalis: vite superboruꝫ demonibus cōparatur. Caue serue dei ne laqueis eoꝝ inuoluaris: ⁊ in iudicio ab eis accuseris et confundaris.

De laude dei in pauꝑtate. Cap̄. II.

Pauper ⁊ inops laudabūt nomē tuū dn̄e. Qn̄ sentis te aridū frigidū ⁊ tristē in orādo meditanda bona de deo nō debes ꝓpterea desperare nec desistere iesum humiliter inuocare: sed in pauꝑtate spiritus tui deū lauda ⁊ gratias age: ⁊ istū versiculū ꝓ consolatione libenter lege. Pauper et inops laudabūt nomē tuū domine. multi enim sancti et deuoti fuerunt etiam quādoq̄ aridi et per longū tempus a deo derelicti: vt discerent patientiam ⁊ alijs cōpati. per doloris ⁊ inopie experientiā: ⁊ nō presumerent nimis de seipsis in tēpore deuotionis ⁊ iubilationis. Lege etiā versum istum sequentē cū propheta in psalmo. Ego aūt mēdicus sum et pauper: et dominus sollicitus est mei. In domino cōfido: quia ipse vritus ⁊ salus mea Verum est: nam om̄e bonū a deo. Noli ergo presumere cū letus fueris: nec te deicere tristicia grauatus: sed sicut domino placuerit in oculis suis: sic esto cōtētus in oībus. Nil em̄ boni habes a teipso sed totū est a deo. Cum gratia deuotōis dat̄: sol de celo lucet. ⁊ anīa illuminat̄ ⁊ quasi in diuitijs exultat. Sed miser deciperis: si presumis ⁊ inflaris. Cum v̄o occulte subtrahit̄ gratia et ab ingrato tollit̄: tunc vero pauꝑ es ⁊ infirmus: et parū potes ustinere. ⁊ tedet orare. Sed hoc pro bn̄ficio accipe. ꝙ deus te pauperē facit et hūiliat cū electis suis: ⁊ percutit dorsum tuū filioꝝ virga pro excessibus tuis occultis ⁊ negligētijs multis quotidianis: vt tibiipsi vilescas ⁊ nūq̄ alte de te sapias: sicut cōsulit sanctus paulus ad romanos. Noli inquit altum sapere: sed time. Magnū lucrum anime. de seviliter sentire: ⁊ de deo omne bonū funditus ascribere.

De ꝓbatōe deuotoꝝ ꝑ ꝯtraria. Ca. III.

Gaudete iusti in dn̄o In celo semꝑ est gaudiū: in īferno semꝑ est luctus in mundo vtrūq̄ ad tēpus: ad ꝓbandum homīes bonos ⁊ malos. In estate sunt dies clariores: et in hyeme obscuriores. Sic est etiā cū anima deuota. quando gratia dei venit et eam illuminat: tūc multa abscōdita cognoscit et intelligit: cantat ⁊ iubilat cū magna deuotione quā sentit. Sed in tēpore tentationis cū subtrahit̄ gratia deuotionis: tūc est in hyeme et frigore: in obscuritate intellectus et in pauore mentis. Tunc patientia est necessaria ⁊ deo magis accepta: ⁊ crescūt virtutes per aduersa: et augent̄ per patientiam eterna premia. Humiliat̄ anīa et purgat̄ per flagella: cōfundit̄ suꝑbia: et euanescit vana gloria. Qdiu viuit anima in corꝑe exercet̄ in vtroq̄: pro ꝓfectu ampliore in xp̄i amore. Magna ergo ars magna v̄tus est: bene vti bonis ⁊ malis. Benedic ergo anīa mea dn̄o in omni tēpore: lauda deū tuum syon die ac nocte: ⁊ erit merces tua magna vtrobiq̄ coram deo in celo ⁊ in terra. ⁊ omnia seruient tibi prospera ⁊ aduersa: bona ⁊ mala leta ⁊ tristia. Unde apostolus paulus ait. Diligentibus deuꝫ omnia cooperant̄ in bonū: et nihil deerit timētibus eum. Beati qui in oībus sequuntur voluntatem dei.

De vero amatore dei. Cap̄. IIII.

Diligite dominū om̄s sancti eius pusilli ⁊ magni: quia pusilluꝫ ⁊ magnū ipe fecit. Verus amator dei amat pure deum. scilicet deū ꝓpter deum ⁊ ꝓpter se solum fruendū: ⁊ nō propter lucrū ab ipso habendū. nec propter aliq̄d ꝓpriū cōmodū nec solaciū aut premiū inde ꝓmerendū: sed totaliter ⁊ finaliter ꝓpter suam infinitā bonitatem ⁊ suꝑexcellentē dignitatē. Ideo in laudē dei psalmista frequēter dicit ⁊ repetit. Cōfitemini dn̄o qm̄ bonus: ⁊ hoc dicere dulce ē amāti. Sꝫ dicere. qm̄ in eternū mīa eius: dulcius sapit penitēti ⁊ dolēti de pctīs suis. Ne

ergo desperet hō fragilis in malis: addit se/
pe qñ ineternū mia ei⁹. Ille aūt āplius pla/
cet deo: q̄ profundius se hūiliat: ⁊ feruēti⁹ ipm
amat. Btūs q̄ se vilioꝛē oībus reputat: ⁊ ca/
uet oñe qđ deo displicere cognoscit. Btūs
qui ꝓpt deū ⁊ bñplacitū eius totū opus suū
facit ex charitate cum pura intētiōe: et q̄cq̄d
boni cogitat: hoc ad dei honoꝛē ⁊ laudē ⁊ glo
riam integre refert. Beatus qui nil sibi reti/
net: ꝫ totū deo libere reddit qđ a deo accepit

De gratitudine aīe ꝓ oī bono. Cap̄. V.

Magnificate dñm mecū: et exaltemus
m nomē eius inidipm. Ille magnifi
ce deū laudat: q̄ de minimis etiā bñ/
ficijs gratias maximas agit: qꝛ ille dat q̄ sup
oīa maxim⁹ ē. Nil tibi paruū nec vile esse de/
bet qđ altissim⁹ tibi ex gra libere ꝓstat. Non
querit de⁹ nec exigit aliq̄d magis q̄ vt grat⁹
amet: ⁊ oīs offensa caueat: atq̄ gratitudo sp
⁊ vbiq̄ ei reddat. Magnus coꝛā deo ē: q̄ se
ex vera hūilitate spernit ⁊ substernit ⁊ oībus
bonis ⁊ bñficijs idignū se iudicat: nec in aliq̄
bono vane exultat: nec laudez concupiscit.
Maioꝛ tñ ille q̄ sicut iob ꝓcussus cōtēpt⁹ cō/
uiciat⁹. depauperat⁹. neglectus. tēptat⁹. af/
flictus deriſus. et cōfusus gras agit. letat et
bñdicit: ⁊ oīa grauamia ⁊ exilia sibi cōtingē/
tia ꝓ maximis lucris cōputat ⁊ ꝓpt deū su/
stinet: ⁊ conq̄ri cessat. Btūs q̄ virgā doloꝛis
sicut iob de manu dei pie accipit: ⁊ totalit⁹ vo
lūtati diuine se offert ⁊ cōmittit. Btūs q̄ hoc
sp q̄rit ⁊ elegit qđ deo magis placet: ⁊ p deli
tijs vilia capit: ⁊ Iesus letioꝛ manet: ⁊ dānū tē
poꝛale anime lucrū reputat. De cōformi/
tate aīe deuote cū crucifixo. Cap̄. VI.

Um ipso fuz in tribulatōe. Quid
c est hoc dñe? Expone mihi vbū istud
qđ dixisti: aperi sensuz hui⁹ vsiculi:
ꝓ solatio fui tui. Audi fili. Qñ es in tribula
tione ⁊ coꝛdis meroꝛe: tūc es cū iesu in cruce
⁊ qñ iterū ꝓsolaris in deuotōe ⁊ delectaris in
hymnis ⁊ cāticis diuinis: tūc resurgis cū iesu
in nouitate spūs: et q̄si a moꝛtuis suscitaris
de sepulchꝛo alleluia lete canendo. Cuz autē
flexis genibus oꝛas pꝛo peccatis tuis et inti/
me doles et ploꝛas: tūc ouris ictib⁹ añ portā
celi pulsas. Cū vo oīa terrena iam negligis
⁊ sola celestia int⁹ meditaris tunc cū iesu ad
celū pergis ⁊ angelis sociaris. Esto ergo mi
tis hūlis ⁊ patiens in oī euētu ⁊ ifirmitate ir/
ruente sup te ꝓpt deū: et porta crucē tuā pa/
tienter cuz iesu moꝛiēdo quotidie in cruce ꝓ
eterna salute tua: qꝛ oīs afflictio carnis patiē
ter tolerata medicina est aīe: ⁊ satisfactio ꝓ
pctis. ⁊ spes future dtitutionis ⁊ glie Amē.

De ābulatōe aīe pure cū deo. Ca. VII.

Mbulate dum lucē habetis. Ille
a ambulat cū deo in luce: qui nil cupit
de hoc mūdo habere: ꝫ habz coꝛ suū
fixū ad deū in celo. Mā ibi est thezaur⁹ aīe
absc̄dit⁹ dñs iesus xp̄s: in quo oīa bona cō
tinent. Semp miser est ⁊ eget q̄cq̄d hz: q̄ deū
amicū nō hz. Ille deū habet q̄ eū amat: ⁊ ser
monē ei⁹ seruat. Ille verbū dei bene seruat:
qui ociosum verbū nūq̄ ꝓfert: qui ope oñdit
qđ oꝛe p̄dicat: qui ꝓpriā gloriā nō querit: sed
oīa bona q̄ facit ⁊ in alijs videt: pure ad glo/
riam dei refert. Qui āt sibi placet stulto pla/
cet: ⁊ deo displicet Jdeo in oībus bonis que
agis ⁊ dicis deo placere studeas: vt amplio
ra bona ab eo recipias. De bonis nature q̄d
gloriaris: cum scis moꝛtalis a vermib⁹ mox
rodēdus? Audi senē iuuenis rebus te distra
hentibus: qꝛ requiem nō inuenies nisi ad coꝛ
tuū redeas: et deum super omnia bona que/
ras et intime diligas.

De pace coꝛdis ⁊ q̄ete in deū. Ca. VIII.

In pace factus est locus eius. Quis
i est in bona pace? Qui mitis est ⁊ hu
milis coꝛde. Quid vis scire de statu
alioꝝ qualiter scit cū eis: ⁊ teipsum negligis
in multis? Ecce qui melius scit se hūiliare et
pati ꝓpter deum: hic meli⁹ est in pace. Huic
oñe onus fit leue: ꝓpter deū quē habet i coꝛ
de. Btūs q̄ loquit cū deo oꝛando meditādo
cātando legēdo: et de alienis tacet q̄ fiunt in
mūdo. Ubicūq̄ es ⁊ trāsis vel fugis: cogita
tio tua tecū transit Bona meditatio letificat
mala contristat: ira pturbat. inuidia excecat:
odiū necat. Deuota lectio instruit: oꝛo accen
dit: opatio verbū implet. Sermo sctūs coꝛ/
da mūdat: van⁹ maculat: ociosus scādalizat
dur⁹ grauat: pius placat: moꝛalis edificat: hi
storialis fidē confirmat: celestis ad ethera le/
uat. Mūda ergo coꝛ tuū ab oī militia: ⁊ eris
in bona pace. Nō ē pax bona nisi in deoꝛ cū
virtuoso: q̄ oīa bñ agit ꝓpter deū quē diligit
Mane in silētio ⁊ sustine modicū ꝓpter deū
⁊ ipse liberabit te ab oī onere et inq̄etudine.
Btā vita et bona conscientia dant fidutiā ad
deū in tribulatione ⁊ in moꝛte: mala aūt con/
scientia semp est in timoꝛe ⁊ in lite. Jracūdus
cito cadit de vno malo in aliud pēius. Pati
ens et mitis de hoste facit amicū: ⁊ deū inue/
niet sibi sp ꝓpitiū ꝓpt pietatē erga peccātē.

De recollectōe coꝛdis cū deo. Cap̄. IX.

De recollectõe cordis cũ deo. Cap̃.IX

Qui nõ colligit mecũ dispgit: ait dñs noster iesus xp̃s. Cũ fueris multũ dispsus ⁊ indeuotus ꝓpter multiplices diaboli fantasias ⁊ amaras passiões cordis ⁊ hoĩm displicẽtias te inq̃etãtes: stude te recolligere in secreto ꝑ orõnẽ dñicã ⁊ angelicam salutationẽ: ⁊ ꝓsterne te soloten⁹ añ sanctam crucẽ vel btẽ virginis marie imaginẽ: aut alicui⁹ sancti deuotã picturã: ad dei honorem sanctorũq; memoriã factam. Inuoca precipue iesum et mariã cum oĩbus angelis et celi ciuibus ꝓ miscdia ⁊ gr̃a diuine ꝯsolatiõis tibi iterꝫ reddẽda: ⁊ dic cũ sctõ dauid in spalmo. Dñe ante te oẽ desideriũ meũ: ⁊ gemitus meus a te nõ est abscõditus Dñe spes mea a iuuẽtute. a te ꝯfugio ĩ tribulatiõ meae O dñe doce me sp seq̃ ⁊ facere volũtatẽ tuã: ⁊ relinq̃re meã. Quia h̃ bñplacitũ est tibi: et vtile in ꝓ salute aĩe mee. Dñe nũq̃ mihi cõtingat aliq̃d cogitare vel desiderare aut operari qd̃ displicet tibi: aut alteri nocet: sicut p̃cepisti mihi ⁊ oĩbus ꝟuiẽtibus tibi. Cũ cõtrariũ ago corrige me in aĩa tua: ⁊ nõ in ira perdes me. Quia deus me⁹ es tu ⁊ ego paup ⁊ fragilis seruus tuus gr̃a et mĩa tua in oĩbus maxime egens. Sit nomẽ sanctũ tuũ nunc ⁊ iueternũ super omnia benedictum.

De vigilatione et oratione contra tentationes. Cap̃.X.

Vigilate ⁊ orate: vt nõ intretis in tẽtationẽ. carnis vel spũs vel dyaboli vl̃ mũdi. Caro suggerit cõcupiscẽtiã: spũs supbiã: dyabolus inuidiã: mũdus vanitatẽ. Xp̃s aũt ecõtrario docet: nam suadet seruare castitatẽ. hũilitatẽ. charitatẽ. ⁊ cõtẽptũ mdi: ad ꝓmerẽdũ regnũ dei ⁊ euadẽdũ penas inferni. Vigilãdũ igit̃ ⁊ orãdũ oĩ tpe et in oĩ loco: qꝛ nullibi securitas ab aduersario maligno: qui nõ dormit nec quiescit a tẽptando: ꝟ circuit ⁊ querit quẽ decipiat ⁊ molestet: ⁊ a bonis exercitijs ĩpediat. ⁊ ab orõne cessare faciat. Iõ dñs nr̃ iesus xp̃s sciens nequitias dyaboli ⁊ vtilitatẽ orõnis. fortitudinẽ hostis ⁊ debilitatẽ hoĩs: ãmonet fortit̃ discipulos suos et oẽs fideles vigilare ⁊ orare: si non velint ab hostibus suis id est vicijs superari. Vigilate igit̃ ⁊ orate vt nõ intretis in tẽtationẽ diaboli: nec ei ꝯsentiatis. Si nõ potes totũ psalteriũ legere. lege vnũ psalmũ vnũ versum. vnũ deuotũ hymnũ de iesu de maria. aut de aliquo sancto ad excitãdũ cor tuũ sursum in deuꝫ: per gemitũ ⁊ viue vocis oraculũ. Prope est em̃ deus oĩbus ĩuocantibus se cum hũilitate. Nã hũilis orõ iusti penetrat celos: dat fiduciam ad deũ: et frangit dyaboli consiliũ ⁊ vires minas ⁊ nugas. Si impediris foris ab hoĩbus: intra cubiculũ tuum ꝟm xp̃i cõsilium: ⁊ clauso ostio ora patrẽ tuũ in adscõdito. Ipse em̃ scit quid cogitas et desideras: et quid opus est tibi. Sic ergo in omni petitione ora. Pater fiat semp volũtas tua nõ mea: fac mecũ sicut placitũ est tibi et vtile mihi. Si fueris cũ alijs in choro: lege et canta cum eis sicut angelus corã deo. Sic canta exterius vt cõpungaris interi⁹: sic placeas hoĩbus: vt nõ displiceas deo ⁊ sctis angelis eius. Deus em̃ magis attendit cõpunctionẽ cordis: q̃ clamorẽ alte vocis. Quia ꝑ humilẽ precẽ deus placat̃: ꝑ vanã gloriã offendit̃. Per meroris fletũ gr̃a acquirit̃ ⁊ virtus auget̃: ꝑ dissolutionis sonũ deuotio ꝑditur: et ꝓ oĩ culpa et negligẽtia pena reddet̃ A quibus malis diuina pietas nos semp custodiat: ⁊ ad celestia regna perducat Amen.

De timore eterne pene contra vicia carnis. Capitulũ.XI.

Confige tĩore tuo carnes meas. Vtilis est hec orõ contra carnis vitia: et ad supbiã mẽtis depmendã. Ista eĩ duo mala quotidie hominẽ ĩpugnãt ⁊ vexãt aut em̃ caro illicita ꝯcupiscit: aut spũs de bono supbit ⁊ laudẽ querit. Vtrũq̃ magnũ malum: vtrobiq; periculũ graue. Cum te tẽptat caro misera cito moritura cogita eterni ignis tormẽta: ⁊ sic ignẽ ꝯcupiscẽtie extĩgues igne iehenne: et motus maiores expellẽt minores vt spũs saluus fiat ꝑ ignẽ. Breuis est oĩs delectatio carnalis: fallax ⁊ vana oĩs mũdi leticia: oĩs decor corpis omnis honor et gloria. Sicut dolor capitis cogit dissolutũ gemere ⁊ flere: sic timor mortis ⁊ ardor inferni faciũt passionatũ ⁊ tẽptatũ a pctis abstinere. Qui sine timore est: cito corruit in malũ: et q̃ se nõ humiliat corã deo et sctis eius: cõfundent̃ in iudicio a demonibus: ⁊ puniet̃ durissime ab eis. Firma ⁊ vera sentẽtia ista stat nec fallit: siue hõ siue angelus sit: deus supbis resistit humilib⁹ aũt dat gr̃am. Miscdia aũt dñi ab eterno cũ sctis et electis suis vsq; ineternũ. Time g̃ supbe iudiciũ dei in oĩbus factis tuis: ⁊ noli gl̃iari in vanis reputatiõibus tuis. Cũ feceris totũ qd̃ poteris ⁊ debes: adhuc deficis in multis: ⁊ vix vnũ ꝓ mille reddere vales. Time v̄gã dei. time baculũ. time iudiciũ futuꝝ: nil trãsibit ĩpunitũ: nil erit in bouis ir-

remuneratū. Si cella tua arderet: nōne timeres ⁊ cito surgeres et fugeres? Ecce quid facit timor et tremor ⁊ cogitatio de penis futuris: q̄ nullis finient tēporib⁹. Expellūt nāq; tēpore et inducūt oronis feruorē: ppt̄ nimiū inferni horrorem.

De memoria dñice passiōis contra dissolutos. Capitulū. XII.

Beati qui lugent: qm̄ ipsi cōsolabunt

b A quo? Certe a xp̄o in secreto corde nō de hoc mūdo in vanis rebus. Levia em̄ ⁊ iocosa verba ⁊ frequēs risus: nō cōgruunt sacre passioni xp̄i ⁊ amarissimis vulneribus ei⁹. Si em̄ haberes vnā acutā spinā de corona ihesu in capite tuo aut in dorso tuo transfixam: nūquid rideris. Minime. Sed p̄ dolore magis flerē et alte clamarē. Si etiā vnū clauū crucis in pede haberes: vbi ires ⁊ curreres? Nusq; vtiq; irem nec currerē: ꝑ magis sederē ⁊ dolerē: et experiētiā dolor̄ meorū xp̄o cōpati discerē. Et vtinā amarissime possem flere: in remissionē oīm pctor̄ meor̄. O q̄ sctūs dolor ⁊ dulcis fletus: ex cōpassiōe sctor̄ vulnerū dñi nr̄i ihesu xp̄i largit effusus. Si ergo grauaris aut tēptaris aut infirmaris: recurre cito ad oronis scutū ⁊ sctē crucis vexillū: ⁊ in sctor̄ vulnerū xp̄i fixuris quere vicior̄ tuor̄ salutiferā medicinā: p deuotam oronē ⁊ seriosam passiōis eius recordationē Pondere sctē crucis magnitudinē lōgitudinē ⁊ altitudinē: in q̄ ihesus xp̄s pepēdit nud⁹ diris clauis ꝑ te cōfixus. Numera attēte q̄s multe acute spine in corona dñi fuerūt: q̄ sanctum verticē capitis filij dei tā acriter pūxerunt ⁊ largissime cruētare fecerūt. Pone hec et cetera arma passionis ihesu xp̄i iuxta te p̄o bona custodia die ac noctis: ne inuidus hostis diabolus iueniat te vacuū a diuinis imaginibus: ⁊ inq̄net cor tuum sordidis picturis et vrticis. Sit tibi ꝓinde lectulus tuus sine pulmis in memoriā sctē natiuitatis dñi nr̄i ihesu xp̄i quasi angustū et paupculū p̄resepe virtutibus plenū: in quo puer ihesus vagiebat in cunabulo pānis involutus: modico feno ꝑ serico pallio tectus. paruoq; lacte matris virginis refectus. Sit duricia et vilitas culcitre tue recordatio q̄dam duri ⁊ lapidei sepulchri dñi nostri ihesu xp̄i ꝑ te crucifixi: ⁊ vere mortui. et in corde terre sepulti ac grandi lapide clausi. Hic ergo in pace xp̄i quiesse oībus oblitis que sunt i mūdo: oīa reputās vilia et ꝓ nihilo q̄ magna vident vt iocūda: ⁊ cū eo resurgas nūc in virtutib⁹ ⁊ gr̄a: ⁊ in nouissimo die cum electis in gloria sempiterna. Amen.

De inuocatione sancti nois ihesu et bt̄e marie virginis matris eius. Cap̄. XIII.

Dirige dñe deus me⁹: in cōspectu tuo

d viam meā. Vie tue dñe ihesu xp̄e vie pulchre vie mūde ⁊ secure: ad ambulādum in eis recte et pfecte. Et oīes semite tue pacifice ⁊ sancte: ad ꝓducendū oēs fideles tuos ⁊ humiles corde i regnū tuū celeste. Ubicūq; ergo pgis ambulas stas ⁊ resides: inuoca ihesum ⁊ mariā piam matrē eius: ⁊ hūc sanctū versiculū libēter ꝑ cōductu vie lege. Dirige dñe de⁹ meus: in ꝓspectu tuo viā meā Deinde cōsimiliter istū adde. Perfice pie iesu gressus meos in semitis tuis: vt nō moueant vestigia mea ad videndū vana: ⁊ loquēdum ociosa anie mee nociua. Post hec etiaz hunc dulcem versiculū ꝑ viatico ciboꝝ assume: et quasi baculū in manu firmiter tene: et sepe orās deuote lege. Jesus ⁊ maria sint mecum semp i via: in oī loco ⁊ in oī tpe ꝑ bona custodia: ne forte per deuia errem: ⁊ dispgar per multa fantasmata intus ⁊ extra. Hec sca oratio ihesus et maria breuis est ad legendū leuis ad portādū. facilis ad tenendū: dulcis ad cogitandū. fortis ad ꝓtegēdū. fidelis ad custodiendū. socialis ad ambulādū: delectabilis ad recreandū. amicabilis ad ꝓsolandū potēs ad adiuuādū: prudens ad producendū recto itinere oēm pauperē peregrinū ⁊ seculi cōtēptorē ad vitā eternā. Hec sctā oro habet secum meliores comites ⁊ potētiores milites ꝓ oībus regibus ⁊ principib⁹ mūdi: ⁊ altiores sctos ꝓ oībus sctis in celo ⁊ in tra. Hec sctā oro trahit ad se i feruore spūs totā celestem curiā: q̄ sequit̄ cuz oī reuerētia dñm suū ihesum xp̄m et dñam suaz sanctā mariā matrē ihesu bñdictā: oī laude dignissimā ab oībus honorādā. Qui istos ꝑ socijs secū hz in via hui⁹ vite: etiā pios patronos iueniet mortis tpe. Noli tā iesum deserere: si cupis cū iesu ⁊ maria sp viuere ⁊ gaudere. Bñ g ⁊ secure ambulat: q̄ ihm et mariā i corde portat: ore sepe nolat labijs bñdicit: manib⁹ plaudit. pedib⁹ tripudiat: voce clamat. corde iubilat: oculis plorat. vultu suspirat: osculis placa. brachijs āplectit: ⁊ flexis genib⁹ adorat. Btūs q̄ iesū ⁊ mariā sedule iuocat. deuote salutat: amore se cōmēorat eximie honorat: letissime collaudat. altissime glificat: ardētissime amat. suauissime eructat: iocūdissime celebrat ⁊ cātat. O q̄ dulcis ē ihs: ⁊ q̄ dulcis sctā maria dilecta mater ei⁹. Btūs pegrinus qui in omni loco et tpe exilij sui in corpe meminit patrie celestis: vbi ihesus et maria gaudent pariter

cū oībus angelis ⁊ sctis suis in maxima leti-
cia ⁊ eterna gloria. Btūs pegrinus q̄ nō que
rit mānionē in mūdo: ꝑ cupit dissoluī ⁊ esse cū
xp̄o in celis. Btūs paup ⁊ mēdicus q̄ q̄tidie
trāsit ꝑ pane celi: ⁊ donec accipiat vnā micā
nō cessat suplicare hūiliter añ dei mēsā. Be
atus q̄ vocat ad cenā agni: ⁊ donec pueniat
ad ꝓuiuiū spnū accipit ei⁹ sackm. Quotiēs
em̄ alicꝫ deuote cōicat, aut sacerdos ad ho/
norē dei reuerent ⁊ deuote celebrat: totiēs cū
bñdicto ihesu ⁊ bñdicta mre sua spūaliter mā-
ducat ⁊ bibit. Iste ē discipulus ihesu capella/
nus btē marie vginis soci⁹ angelor̄. cōciuis
apl'or̄: domesticus dei: cognatus sctor̄: ami
cus celi. Hic turbas fugit. fabulas vitat: ver
ba ihesu cogitat. ⁊ cor suū cū ceteris sensib⁹ su
is solicite custodit: ne ihesū ⁊ mariā ⁊ oēs sctōs
offendat. Hic accipiat bñdictionē ⁊ mīam a
dño ihesu salutari suo: ⁊ q̄ cito ad eum clama
uerit exaudiet eū de celo sctō suo: in q̄cūq̄ lo
co fuerit ⁊ piculo. Nā cū discipuli in mari na
uigarēt ⁊ p timore submergendi ihesū inuoca
rēt: statim ipse ihs affuit ⁊ dixit. Quid timi-
di estis: habete fiduciā: ego suz: nolite time-
re. Vox em̄ ihesu vox dulcis ad ꝓsolandū: for
tis ad ꝓtegēdū: iocūda ad letificandū: beni
gna ad indulgendū: gratiosa ad tribuendū
vitam eternam Amen.

De forti certamine cōtra vicia p exempla
sanctorum. Caplm. XIIII.

Viriliter agite: ⁊ ꝓforte cor vr̄m. Si
cut p passionē ⁊ crucē ihesu ⁊ sctōrum
martirū penas discim⁹ aduersa tole
rare: sic etiā p beatā virginē mariā ⁊ per oēs
sctās virgines viduas ⁊ cōtinētes discimus
carnalia vicia vincere: diuitias ꝓtēnere. hor
nores fugere: ⁊ p ꝓtēptū oīm mūdanor̄ cele
stia q̄rere et amare. O serue dei stude viror̄
fortiū patientiā insupabilē seq̄. diabolo ⁊ cō
silio ei⁹ resistere ⁊ p debilū puellarū ꝓstātiaz
virginalē oīa delectabilia carnis cuz ceteris
vicꝫs longe a te ꝓijcere ⁊ spernere. Si bona
tpalia de⁹ dederit ꝑ sua clementia pauptati
tue noli inde miser extolli: noli stulte cor ap/
ponere: q̄r nescis q̄diu hic eris ⁊ istis frueris
Noli longā optare vitā ꝙ bonā: q̄r melior est
bona ꝓscia: q̄ oēs thesauri mūdi. Quāto ei
plus habueris de rebus terrenis: tāto distri-
ctius inde iudicaberis. Heu fallax gfa ⁊ bre
uis gloria mūdi. ī diuitijs honorib⁹ ꝓlaturis
⁊ delicijs hui⁹ vite gaudere: post q̄ sequunt
maximi dolores ⁊ flet⁹ cū diabolo sp ardere:
vbi nulla ē redēptio a penis eor̄. Sz o q̄ ma
gna iocunditas elector̄ cū angelis sp letari:
vbi sūma felicitas oīz bonor̄ cū deo ⁊ scis ei⁹
sine fine durabit O q̄ felices vir ⁊ prudētes
vgines: q̄ oīa ꝓpter xp̄m reliq̄rūt: ⁊ p artam
viā ad etnā patriā puenire studuerūt Scito
te q̄ oēs fideles ⁊ deuoti serui ihesu xp̄i: quia
oportet vos ꝫ varias tentatiōes carnales et
spūales pugnare. vigilare. orare. ieiunare. ⁊
laborare q̄diu viuitis. O portet carnē casti
gare ne intumescat et ꝓcupiscat ꝫ spm̄: et ne
decipiat ⁊ pualeat ꝫ aīam trahēdo ipsam in
gehennā. Quid ꝓdest hic carnē delicate nu
trire: ⁊ postea ī inferno grauissime torq̄ri: Et
q̄d iuuat hic laudari ⁊ honorari ab hoīb⁹: et
in futuro ꝓfundi ⁊ ꝓdēnari cū impijs ⁊ demo
nibus: In mūdo doctor ⁊ magi⁹ reputari: ⁊
in numero elector̄ nō ꝓputari: maxīa confu
sio ⁊ derisio ē cor̄ deo ⁊ oībus sctis ei⁹ Pro
xp̄o aūt pati ⁊ vilipēdi a maliuolis: maxim⁹
honor laus ⁊ glia apd deū ⁊ oēs sctōs. Hinc
ipse aūt discipulis suis: ⁊ ꝓsolat vbiq̄ oēs fi-
deles ꝑ noie ei⁹ iniurīā ⁊ pssurā patiētes Be
ati eritis cū vos oderint hoīes ⁊ exprobraue
rint ꝓpter nomē meū: gaudete ⁊ exultate: ec
ce em̄ merces vr̄a multa est in celis Amen.

De stabilitate in loco ⁊ ī ordine. Caꝑ. XV

Tabilis estote in oīope dñi sp. Dic
mihi bone frat q̄d vtilitatis ⁊ scitati
ibi ꝓfert hinc inde discurrere et mlta
vbiq̄ videre ⁊ audire: ⁊ ad regnū celor̄ non
posse puenire: Btūs q̄ ab oī euagatione cor
suū et corp⁹ custodit: ⁊ cito ad seipm̄ cū gem̄i
tu redit et veniam petit. Ele tibi q̄ sepe foris
euagaris: et tps infructuose expēdis ⁊ alios
scādalizas. Pax multa libēter ī cella manēti
deo ī secreto vacāti. sepe orāti: sacros libros
scribēti: scpturas studiose legēti: ac sctis me
ditatoīb⁹ affectuose insistēti. Ociosus ⁊ fabu
losus multa correptōe dign⁹ et a cōi colloqo
separandus: ne forte simplices ⁊ pusillos ifici-
at: et vanis verb ac moīb⁹ puersis scādali/
zet ac pturbet. Time dissolute et iocose futu-
ra ignis purgatorij tormēta: vbi p q̄libet le
ui et ocioso v̄bo et cogitatu maligno patiēr̄
a demonib⁹ durissima v̄bera. Multo meli⁹ ē
ꝙ mō timere et cauere penitere et flere: q̄ ī fu
turo cū ipīs sine fine torq̄ri et a demonibus
fustigari. Certe nō ē risus et iocus in inferno
semper ardere: vñ nullo auxilio poteris libe
rari. Si quis ista frequenter pensaret et stri/
cte ponderaret: omnia mundana cito contē-
neret ⁊ oīa deletamēta carnis abhorreret: vt
etnas penas euaderet: et ad celestia gaudia

post mortē pueniret. Sz ve eis mō t ampli⁹ in futuro: q̄ diuina iudicia modicū attēdūt: t fere oīa p leuibus ducūt: q; penas illas in corpore nō sunt experti.

De dīno solatio i tribulatōe p xp̄o. C. XVI

I Mūdo p̄ssurā habebitis: ꝫ confidite ego vici mūdū. Dicit in puerbijs a multis: solatiū est miseris socios habere in penis. Quis est iste socius tā bonus t pius: q̄ scit cōpati miseris t infirmis? Iste est dñs nr̄ iesus xp̄s p nobis passus t crucifixus: q̄ in euāgelio dicit se medicū t pastorez esse aiaꝝ: t p̄solatorē tribulatoꝝ pauerū. et infirmoꝝ lapsorū t vulneratoꝝ. Nō est inq̄t opus sanis medicus: ꝫ male hūtibus Et sīr de eodē loquit̄ sctūs dauid: ita cōsolādo tristes. Juxta est dñs his q̄ tribulato sūt corde Et iteruz in alio psalmo de q̄libet tentato et tribulato ne desperet: ita p seipm loquit̄ de⁹ dicēs. Cū ipso sum in tribulatōe: eripiā eum t glorificabo eū. Est em̄ vere magna cōsolatio tristibus t varijs modis afflictis: q; xp̄s fuit etiā tentatus tristis t in multis dolorib⁹ p nobis afflictus. Nisi em̄ esset vtile t salubre aie nr̄e pati t tribulari in mūdo: nō pmitteret ꝫ deus fieri: q̄ est sūme bon⁹ t iustus in oībus vijs suis. Qui q̄ ꝑpio filio suo nō pepcit a flagellis: tu q̄s es q̄ audes cōtradicere verberib⁹ eius. reus in multis pctis? Justū est em̄ vt seru⁹ mal⁹ t inutilis nō ꝺdicat dño suo pcussus saltē in modico q̄ fili⁹ in oībus dilectus t i nullo culpabilis tātis plagis fuit pcussus. Justū etiā ē vt de eodē calice egrotus sanādus modicū bꝛeuit bibat: de q̄ medicus sanus totū amaritudinis poculū sibi oblatū bibit: vt totū mortis venenū purgaret: t hoiem in aīa t corpe necatū pfecte sanaret t ab eꝛna morte liberaret. Alleuiat̄ igit̄ multū on⁹ seruit: i p̄sideratiōe grauioris pōderis innocētis dñi sui. Mitigat̄ valde dolor languētis. si diligent̄ pēsat q̄m ꝫ afflictio pie tolerata ē purgatio p pctis: t spes eꝛne salutis Magnū nāq; et honorificū ē paupi seruo si ipse fuerit dñi sui pāno eodē vestit⁹. t purpura filij regis insignit⁹: cū q̄ merek ad regis eterni nuptias introire. Panni iesu sūt hūilitas cordis. pauptas i necessarijs. patia in aduersis. pseuerātia in virtutib⁹. Qui virgā dei p mūere accipit: salutē aīe ex verbere reportat t coronā amplioris glie i celo recipiet. Btūs q̄ intelligit sup egenū t pauperē iesū p nob nudū t inopē factū cū esset ditissimus oīm: t sequit̄ eū patiēter ferēdo crucē suā in q̄tidianis laboribus p salute aīe sue vsq; ad mortē

De custodia p̄scie i oī loco t tpe. C. XVII

Anima mea in manib⁹ meis sp. Ni hil vtili⁹ t salubri⁹ cupiēti ad vitā eternā puenire: q̄ sp cogitare de aīe sue salute. Lege t pcurre oīa: nō ē salus aīe nisi in deo t i bona vita. Hinc ait dñs t redēptor aiaꝝ discipulis suis. Quid pdest hoi si mūdū vniuersū lucret: aīe vo sue detrimētū patiat̄. Qui istud frequent cogitat t magis de aīe sue salute curā gerit q̄; de tpali lucro vel corpali cibo: ꝫ vo sapiēs negociator ē: q; etna spūalia oībus pituris pponit t q̄rit. Iste est vn⁹ de bonis t fidelib⁹ xp̄i seruis: q̄ de vno talētis q̄tuor. t de q̄nq; decē facit: t vnū nō abscōdit in tra nec deludit nec a se p̄jcit nec ptēnit: ꝫ paupi potū tribuit vt p se oret: aut ad altare deo offert regratiādo sibi etiaz p minimo dono q̄ accepit. Btūs seru⁹ super pauca fidelis t p̄udēs. q̄ oīa tpa sua vtiliter expēdit: t de extraneis reb⁹ ad se nō ptinētibus tacet: ꝫ tanq; surdus t mut⁹ ꝓpter deū factus pacifice tumultus seculi ptrāsit: t animā suā añ se i manib⁹ suis semp portat. Noli q̄ de statu alioꝝ curiose q̄rere: nisi quantuz charitas di et fraꝛna ꝑassio exigit Noli laudes hoim apetere q̄ vane sunt: nec vitupia expauescere q̄ nō obsunt: ꝫ aiam purgant et hūiliant: t in celo alte coronāt. Nemo dign⁹ est a deo sublimari: nisi q̄ scit p deo vitupia pati. Sicut ei tu dñe de⁹ passus es p me: ita t ego debeo pati p te et sequi p posse. Tu em̄ sctō petro dixisti: seq̄re me. Sz heu mihi dñe q; tam parū possum pati p te. Sepe ppono t de decē vix vnū pficio. Multa sūt verba: ꝫ opa pauca. Totū est culpa mea: t excusatio nulla. Mā desidia t negligētia ꝓpria: augēt pctā mea. Quid ergo restat ad ista dicere t cogitare: nisi veniā petere t orare? Peccaui dñe: miserere mei. Sic em̄ oēs scti ante te fecerūt t docuerūt. t adhuc q̄tidie oēs fideles faciūt. O oēs scti t amici dei orate p me: q̄a infirmus suz t oībus bonis indigeo. t ab oibus iuuari hūiliter peto. Oro pauperis.

O Sancte sanctorū dñe deus meus: inclina aurē tuā ad p̄cez pauperis servi tui. Adiuua me t saluus ero: t meditabor in iustificationibus tuis semper. O vtinā merear vnus de pusillis gregis tui esse in regno tuo quod p̄parasti humilibus et diligentib⁹ te. Diligam q̄; te dñe virtus mea ex toto corde meo: sicut p̄cepisti ore sctō tuo. Tu spes mea t salus mea t totū desiderium

meū. Da mihi intellectū clarū ꝓtra oēm erro
rē: cor mūdū ꝓtra oēm impuritatē: fidē rectā
ꝓtra oēm dubitationē: spem firmā ꝫ oēm dif
fidentiā: charitatē feruentē ꝫ oēm accidiā ⁊
negligentiā: magnā patientiā ꝫ oēm turba/
tionē: sanctā meditationē ꝫ turpē imagina/
tionē: ꝓtinuā oſonē ꝓtra diaboli impugnati
onē: diligentē attentationē ad lectionē ꝫ fre
quentē mētis euagationē: bonam occupati/
onē ꝓtra cordis tediū ⁊ somnolentiā: deuotā
sacre passionis tue recordationē ꝓtra oīm vi
ciorū mortificationē. Adesto mihi in his bo
nis deus meus: ⁊ ꝓfirma me in oībus verbis
sanctis tuis Amen.

De solitudine ⁊ silentio. Caplm. XVIII.

Lce elongaui fugiēs: ⁊ mansi in soli
e tudine. Quare: Propter multa bo
na inde ꝓueniētia: ⁊ ad cauendū di
stractōes cordis mei ī multis rebus visis ⁊
auditis: qꝝ ꝙ oculus nō videt nec auris audit
cor nō dolet nec cito turbat. Igit latere ⁊ ta
cere bonū est ꝓ pace cordis: ⁊ obtentu deuo
te oſonis. Ad ꝟ iuuāt locus secretus: ⁊ recol
sus a turbis vbi nō est strepit⁹. Sicut eī pi
scis extra aquā cito morit: ita monachus extra
tra cellā leuit distrahit ⁊ inānat. Mā prudēs
apes mel ex floribꝰ colligēs statim inde euo
lat ⁊ secretū gaudēs repetit: et ꝟ in alueario
caute abscōdit: vt habeat vñ in hyeme laten
ter viuat. Ideo eī suauitatē odoris abscon
dit: ne foris vagādo fructū laboris sui iterū
pdat. Mā pciosa aromata ī pixide clausa for
tius flagrāt: apta ⁊ ostēsa virtutē odoris ci/
tius amittūt. Flores ꝺz manibꝰ attacti ledūt
intra septa pomerij clausi seruāt: ⁊ muris al
tis firmati tutant. Crescūt rose in ortis clau
se secure: arescūt ⁊ calcant pedibꝰ in vīs p
iecte. Sic vagus ⁊ instabilis monachꝰ vile
scit sepe foris visus: fugiēs aūt turbas ⁊ ma
nēs intꝰ reputat sctūs. Candela ardēs a vē
to cito extinguit in lucerna latēs custoditur
Sic feruor deuotōis ī secretario cubiculi tu
tius seruat: ⁊ in negotijs externis facilꝰ dis
sipat. Igit cellā ⁊ silētiū dilige: si vis deuo/
tus ⁊ pacificꝰ intꝰ ꝑmanere. Oportet ꝙ val
de fortis sit ⁊ custoditꝰ: ꝙ foris int hoīes am
bulat ⁊ interiꝰ nō impediat nociuis. Abane
as ꝑ libēter in solitudine ⁊ in cella deuotōis
causa: sicut btā virgo maria māsit sola in cu
biculo clausa: loquēs cū sctō angelo sibi mis
so a deo de celo: vt etiā ad te veniat sctūs an
gelus dñi nūcius celestis ⁊ custos aie tue fidel
re cedat a te longiꝰ spūs maligꝰ cū oībus
fantasijs suis. Dixit ꝙdā deuotꝰ silētij amā/
tor. Raro loqr diu hoībus: sine aliq̄ lesione
pscie intus. Et aliꝰ ꝙdā. Oportet ꝙ sit valde
edificabile verbū: qđ emēdet silentiū. Et ter
cius ait. Mobile ē verbū: in suo tpe dictum:
Et ꝙrtus adiecit. Qui os suū firmit claudit
nō detrahit nec mētit. O q̄laudabile ⁊ iocū
dū loquētis ꝟbū: nil mali, nil vani, nil doli
falsi hūs admixtū. Multi mlta loquūt: ꝑ nō
sine piculo ligue, pne ad malū ꝓpax igit mul
ta custodiēti os suū, et manēti ī cella, et sepe
orāti. Lauda q̄z taciturnū virtuosū, increpa
vagū verbosū: caue dolosū, fuge tumultū
dilige secretū, seq̄re hūilem ⁊ deuotū: sustine
patiēt tibi molestū: ꝓpt xp̄m ꝙ te crucifixū.
Frater interrogauit senē. Qđ est statutū in
ordine ꝙ pace ⁊ deuotōe magis ꝓficuū? Rīn
dit notabile verbū. Seruare ī pribus silētiū
statutū: vitare tumultꝰ hoīm ⁊ ociū. Hec tria
in ordine valde necessaria: deo ⁊ angelis ac
cepta: scz laborare manu ꝫ ociū: amare lecti
onis studiū ꝓtra cordis tediū: ⁊ ꝓtinuare oſo
nis vsum ꝫ diaboli dolū. Hec laudāt scti pa
tres antiq ⁊ noui: qꝝ frater tacēs ⁊ deo vacās
ab ipso celitus bñdicit. ⁊ ad ꝓtēplanda diui
na secreta aptior inuenit ⁊ altꝰ illustrat. Va
gus ꝟo ⁊ fabulosus ꝙ ociose circuit donis ce
lestibꝰ indignꝰ efficit: ⁊ alijs ē molestus. Ne
scit superbus diu tacere: qꝝ cupit doctꝰ videri ⁊
pre alijs laudari. Qui ꝑsumptuose loquit a
multis vitupat: ꝙ aūt verecūde tacuerit gra
tiā ab astātibꝰ meret. Magna hūilitas cor/
dis sentire de seipso vilia: ⁊ de alijs sp melio
ra. Gradis superbia abūdare ī sensu suo: ⁊ sta
re in ppria volūtate deo ⁊ cōitati fratrū ꝫria
Hec ē lepra pessima quā odit deꝰ: ⁊ pcutit se
pe subitanea morte. Simplex ⁊ inocēs hūili
ter obediēs: vbiq̄ letꝰ ⁊ securꝰ. Laudabilis
fama hꝫ pauca verba: cauere leuia loq vti/
lia: ⁊ oia agere cū modestia. Oīb⁹ adde mo/
dū modus ē pulcerrima ꝟtus. Et ꝟ ē qđ ait
xp̄s. Habete sal ī vob: ⁊ pacē habete int vos
Et paulus apls. Sis sermo vr sale ꝓditꝰ sit
Et sctūs iob. Quō ꝑt comedi: qđ nō est sale
ꝓditū. Castus ⁊ pudicꝰ custodit cor suū. os
suū ⁊ oēs sensus suos ꝓnos sp ī malū: vt nō
peccet ⁊ deū ac primū offēdat. Mō ē corde cō
pūctꝰ: ꝙ vana libēt audit ⁊ recitat cor alijs
Perdit cito ꝓpūctōis gratiā: ꝙ non custodit
cordis ⁊ oris ianuā. Monachꝰ pnꝰ ad loqn
dū: facile excedit loqndi mēsurā. Si hꝫ es ie
sū crucifixū ī corde tuo fixū: nō exiret tā cito
de ore tuo ꝟbū vanū ⁊ ociosuz. Sed qꝝ nō

habes iesum firmiter in corde tuo clausū: iō sepe queris solatiū forinsecū debile ⁊ friuolū parū iuuās mtus a doloribus pmētibus cor tuū. Solus eñ ihs pstat verū aie solaciū: et sanat oēs lāguores vicioꝝ. In breui momēto ⁊ vnico verbo: pōt liberare dolentē ab oi malo. Mā amplior ē gra dei i bono: q̄ culpa in malo. Cur audis vanos rumores seculi: q̄ sepe te cōturbāt ⁊ distrahūt i corde? Quare negligis dulces sermones xpi: qui te ꝓsolari pūt ⁊ ꝓfortare i oi tribulatōe tua die ac nocte

De refugio paupis ad deum adiutorem suum. Capl'm. XIX.

t Ibi derelictus est paup: orphano tu eris adiutor. Btūs ille paup cui deꝰ est adiutor in oi tribulatōe sua: cōsolator i angustia vnica spes ⁊ ꝓfidētia i extremis: corona glorie in regno eterno btī tudis Preciosa virtus volūtaria pauptas assūpta ꝑ xp̄o: cuiꝰ merces etna pmanet cū angelis in celo: vbi fur nō apropiat ad furandū: nec raptor ad p̄dandū: neq̄ latro ad occidendū In multis piculis ⁊ curis q̄tidianis sunt diuites huiꝰ seculi a q̄bus liber ē seruus xp̄i renūciās oibus q̄ sūt mūdi. Magna libertas aie fidelis q̄ nil ꝓpr̄ietatis habet i aliq̄ re mūdi ꝓpt̄ regnū dei ⁊ amorē iesu xp̄i: ꝟ oia possidet in xp̄o ꝑ nob paup ⁊ dolēs facto. Qui pendēs nudus in cruce nō habuit vbi caput suū reclinaret: vel manū aut pedez vsq̄ moueret. Quis huic paupi in oibus indigētijs sīlis? Vere nullus ꝓpt̄ ꝟ exaltatū ē nomen eius soliꝰ sup oia in celo ⁊ in tra: ⁊ sup oia benedictū in secla O bona paupies: nisi te deꝰ ante tulisset: tūc tua miseries: cūctis ingrata fuisset. Felix pauptas rerū q̄ tollit supbiam oculorū: ⁊ occasionē multoꝝ vicioꝝ: vere ille est paup spū q̄ de nullo vbo et facto bono supbit. nec in altiore gradu esse cupit ne grauius cadat. O q̄ magna virtꝰ abdicata pauptas nil hūs in ꝓpr̄io: q̄ aie apit celi portam auget glorie coronā: ⁊ cū martiribꝰ mereť accipe patie palmā post huiꝰ vite angustiā: in xp̄i seruitio ꝓsumatā. Mā ꝟ est veraciter ⁊ fideliter xp̄o seruire: ꝑ eius amore penuriā et alia mlta incōmoda sustinere. Btūs q̄ de necessitate ⁊ infirmitate sua facit virtutē: et deo q̄d patiť sequiť dei voluntatē. Noli ergo paup nimis ꝓtristari cū inopiaz pateris: nec indignari si derideris: aut ab amicis tuis relinqueris. Cōuerte cor tuū ad xp̄m pauperē ꝑ te factū ⁊ infirmū: q̄re solaciū tuū a deo et in deo solo. si optas semp esse i gaudio. Mā oia alia solacia foris q̄sita nulla sunt: nec durant nec sufficiūt q̄tūcunq̄ videnť magna. Elige ita q̄ iesū xp̄m dei filiū in specialē amicū ⁊ cognatū tuū: reliq̄s oēs relinq̄ ꝓpt̄ ipm Caue oēm societū volentez te impedire a sctō seruitio xp̄i: ⁊ trahere ad seculū ⁊ portas infernī. Lata ē eñ via q̄ ducit ad inferos: ⁊ multi sunt q̄ intrāt ꝑ eā ait iesus xp̄s. Solus ipe sufficit ad ꝓfectū solaciū habendū: q̄ pōt dare regnū celoꝝ oibus relinquentibus regnū mūdi ⁊ oēm ornatū eoꝝ. Trāsit eñ mūdus ⁊ ꝓcupiscētia ei⁹: tanq̄ fumꝰ vēti ⁊ flos agri arescēs. Sta ergo frat paupcule firmissime i bono ꝓposito sp seruiēdi deo: ⁊ ymane cum fratribꝰ tuis die ac nocte in laboribꝰ multis in loco isto quē ꝓpter deū primitus elegisti: ⁊ parētes ac cognatos sponte reliq̄sti ⁊ intergre te deo obtulisti: vt etiā cū eis maxime cō gaudeas in regno xp̄i ⁊ oibus sctis. Nam ꝑ paruo labore ⁊ breui dolore i mūdo: reddeť tibi eterna req̄es in celo. Recogita sedule sacra vulnera xp̄i. ⁊ acerba vlcera paupis lazari: ⁊ ꝓderit tibi in agone q̄n debes mori ⁊ de hoc mūdo transire.

De paupe ⁊ infirmo lazaro. Capl'm. XX.

e Go sum paup ⁊ dolens: deꝰ adiuua me. Hec vox paupis ⁊ infirmi: ad deū suspirātis ꝑ regno dei. O paup ⁊ infirme, sustine patienter ꝑ modicū tps dolores corpis. ⁊ penuriā in cibis ⁊ vestibꝰ: q̄a nō diu hic eris ⁊ dolebis. Grās age deo: q̄ leuius ē mō flagellari cū pauperibus ⁊ debilibꝰ q̄ postea cruciari i inferno cū fortibꝰ ⁊ diuitibus. Recordare maloꝝ tuoꝝ p̄teritoꝝ q̄bus deū ⁊ ꝓximū sepe offendisti: ⁊ sustine virgā dñi i remissionē pctōꝝ tuoꝝ: de q̄bus nō plene penituisti nec satisfeciſti. Ademēto etiā ꝑ cōsolatōe tua oīm grauiū doloꝝ ⁊ sctōꝝ vulnerū xp̄i: q̄ multa ⁊ grauiora ipse flagella ꝑ te sustinuit. Ademto q̄z ꝑ alleuatōe tua pauperis ⁊ vlcerosi lazari post mortē i sinū abrahe lete recepti: ⁊ pauesce finē delicati diuitis pcōia sua in infernū sepulti: vñ nūq̄ poterit liberari Vide nūc q̄d potiꝰ eligēdū sit tibi. an pati modicū ⁊ egere cū lazaro infirmo. ⁊ gaudere sp cū xp̄o: an delicari breuiť supflue cū diuite sano ⁊ subito mori ⁊ sepeliri i infernoꝝ ardere iugiť cū diabolo? Intelligēti satis dictū ē pauca vbis Btūs q̄ itelligit ⁊ emēdat se tempestiue de oibus malis suis ne damneť cum impīs: duris verberibus cruciandus. Quē enim modo sacra verba non compungunt nec corrigunt: postea seua verbera sine

structu lacerabūt: nec vnq̄ torquere cessabūt
Ab his malis liber ē lazarus paup ⁊ infirm⁹
ab angelis sctis in sinū abrahe letissime por-
tatus. Audi adhuc multa beneficia dei huic
pauꝑi lazaro miserico:diter ostēsa. Non ha
buit vt estimo amicos diuites se visitantes:
nec aliq̄s seruos aut socios sibi seruientes: ꝫ si
cut dicit iesus canes ad eū veiebāt. ⁊ ligebāt
vlcera eius. Ipse soli in tanta miseria ꝑ sola
tio sunt relicti. Et q̄d miserabilius q̄ hoiem
hūano solatio destitui: ⁊ bestijs ꝓsolandū re
liqui? Nec tñ ex ore paupis impatiētie sonu
it aut vox murmuris: ꝫ potius gr̄aꝝactio et
vox laudis. Sed cui negabat hūana impie-
tas solaciū: bruto⁊ feritas māsuete exhibuit
obsequiū. Tu ergo infirme ne murmuraue/
ris si ad hor̄ā insolat⁹ relinq̄ris ⁊ infirmitatū
stimulis agiteris: ꝫ cogita tibi ex diuina mia
dispēsante id euenire: vt hic sect⁹ hic iust⁹ nō
pereas. Ipse forte in minutissimis pctis: tu
aūt in grauissimis crebrius offendisti. Pati
enter ergo dolores infirmitatum sustine: ⁊ te
derelictū interdū ab hoibus gaude: vt cū la
zaro merearis celestis regni ianuā introire.

De claro intellectu sacre scpture. Ca. XXI

Eclaratio sermonū tuo⁊ illuminat:
⁊ intellectū dat puulis. Quecūq̄ in
lege veteri ⁊ noua scripta sūt ad do-
ctrinā aīe nr̄e scripta sunt: vt deo fidelit̄ ser/
uiamus odiēdo malū ⁊ adherendo de sūmo
bono cor̄de puro integro ⁊ pfecto hic ⁊ in fu
turo. Que igit̄ ignor⁊ hūiliter q̄re: ⁊ q̄ non
bñ intelligis pete ꝛuerenter a doctor⁹ tibi
declarari. Mā declaratio sermonū dei illumi
nat cor̄da puulo⁊. Si nō potes adhuc altio
ra capere: tūc pua cū puulis disce: sicut dñs ie-
sus dicit. Sinite puulos venire ad me: taliū
est em̄ regnū celo⁊ Que ergo intellectū tuū
excedūt noli temere pscrutari: ꝫ oia hec spūi
sctō cōmitte. ⁊ firmit̄ vera esse crede: q⁹ spūs
sctūs doctor̄ est oīs veritatis: ⁊ nō pōt testis
esse falsitatis Q̄ō multi hñt multa dubia nō
est culpa nec vicium sacre scripture: ꝫ cecitas
mētis eo⁊ ⁊ negligētia studij in sacris libris
qui ꝓtinēt eterna salutis necessaria documē-
ta. Igit̄ canonicas scripturas libēter lege: et
expositōes doctor̄ cū diligētia aduerte: ⁊ in
telligere stude. Nec tñ ꝓpter diligētiā studij
est ab oone ⁊ missarū celebratōe cessandum
Sepe em̄ in oone ⁊ ī missa multa secreta de
uotis pandunt̄: q̄ pōpositis ⁊ curiosis scruta-
tor⁹ occultant̄. Prodest aūt valde puulis
⁊ rudib⁹ cū simplicia verba eis ꝓponūt̄: no
cent ꝝo subtilia: attñ iuuant si obscura dicta
explanant̄. Et q̄ diligent̄ ad lectōes ī choro
⁊ refectorio aduertūt: ⁊ cauti⁹ pscrutant̄ q̄d
intrinsec⁹ ꝝba histore cōtinēt: pascūt̄ fauo
mellis ex oī ꝝbo dei q̄ audiūt ⁊ legūt. Cū
q̄dū hō corpe mortali viuit sp magis addi
scere pōt: ⁊ ad altiora capienda ꝓficere: ꝫ ad
clarā intelligētiā angelo⁊ ⁊ beato⁊ visionē
nō attinget: donec ad etne brītudinis gloriā
xp̄o auxiliāte ꝓueniat. Solidus ⁊ fortis cib⁹
nocet puulis ⁊ infirmis: mollis cibus ⁊ tenu
is pōt⁹ nutrit infantes. Simplicia organa ⁊
moderata cātica dulci⁹ sepe resonant ⁊ letifi
cāt: alti clamor̄es q̄si dura tonitrua debiles
animos magis terrēt q̄ recreāt. Crebra fulmi-
na excecāt oculos: lux ī laterna ꝓseruat aciē
visus. Profunda flumina submergūt incau-
te natātes: ꝓ pontē trāseūtes euadūt pricula
aque securi⁹. Sepe ꝓ iter planū agnus liber
trāsit, vbi bos fortis cadit ⁊ rapit̄ ligat̄ ⁊ ma
ctat̄. Sic simplicit̄ credēs ⁊ hūiliter obediēs
gratiā inuenit: ⁊ sibi ꝓfidens pdit q̄ habet.
Alta extollūt leuit̄ superbos: ⁊ in fine ꝓfundūt
gloriātes. Vidi simplices in oone ex deuo-
tiōe flere: ⁊ alte clamātes ⁊ discātantes nil ta
le in cor̄de sentire. Quare ꝫ accidit? Quia
simplex ⁊ hūilis deo placere studet: in oī q̄ agit ⁊ loq̄t̄. Vox simplicis cor̄de ap⁹ deū in
celo: vox vagi cor̄dis ⁊ dissoluti cātoris cor̄ā
hoibus ī vicis ⁊ plateis ciuitat̄. Qui sensū
psalmo⁊ seriose attēdit ⁊ mor̄ose legit ⁊ can
tat: magnā deuotōnis dulcedinē ꝓcipit. Ve
re em̄ suauis ē dñs rectis cor̄de: q̄ gr̄iā ei⁹ q̄/
runt nō ꝓpriā laudē. Būdict⁹ sermo ex ore
loquētis ⁊ cantātis: vñ ꝓpūgit̄ cor̄ audiētis
Gallus añq̄ cātat ꝑus seipm̄ alis suis verbe
rat ⁊ excitat: sic bon⁹ frat̄ ⁊ deuotus or̄ator
se primit⁹ corrigere debet: añq̄ aliū increpet
Ille bñ ⁊ prudent̄ docet: q̄ a seipso incipit et
primo emēdat: q̄ in alijs notat ⁊ reꝑhēdit.
Sic sctūs paulus alios instruēs: hūiliter se
pctōrem p̄ alijs noīat dicēs. Quia iesus xp̄s
venit in hunc mundū pctōres saluos facere
quo⁊ primus ego sum: q̄ nō sum dignus vo
cari apl̄s. Et q̄re o sanctissime paule? Quia
psecut⁹ sum ecclesiaz dei. Cū ḡ sctūs ⁊ vas
electionis vere digne glorificādus? Non ex
meipso. nō ab hoibus: sed ꝓ vocatiōnē ⁊ re-
uelatōnē iesu xp̄i: a q̄ didici mit̄ ⁊ hūilis eē: ⁊
euāgelio ei⁹ obedire. Nihil boni mihi attri
buo: ꝫ q̄cq̄d egi ⁊ docui ꝫ totū ꝓncipal̄r asscri
bo q̄ me vocauit ꝓ gratiā suā ad fidē quā p̄-
dico ⁊ suo vsq̄ ad mortē. Nam sola gr̄a dei

sum id qđ sum: ⁊ gra ei⁹ in me vacua nō fuit: ꝫ sp i me manet ⁊ manebit: donec ꝓueniā ad eum q̄ me ꝑcioso sanguine suo redemit ⁊ saluauit. De magnis meritis patientie ꝓ xpo. Capłm. XXII.

In patiētia vra possidebitis aias vestras. Cū ꝙ aliqs dure tibi loqt aut iniuste te increpauerit: nō statim irascaris nec dure rñdeas: ꝫ tace aut hūiliter loq̄re: ⁊ sustine patient sicut fecit iesus. Maz accusat⁹ a multis tacuit: ⁊ flagellat⁹ nō murmurauit. Aut si opus est loq ⁊ ꝓsit: tūc rñde benigne ⁊ doce prudent: sicut xps dura alapa ꝓcussus rñdit seruo pōtificis verbis rectis ⁊ māsuetis. Sic em̄ alios magis edificas: et teipm a ꝓfusione liberas. In oi euentu rerū ⁊ ꝓtradictōe linguarū p̄uarū tene patiam ⁊ tace pie ad obiecta. Attēde ꝑfectū aie tue in oībus. cui magni meriti sit patie virt⁹: q̄ ornat aiam virtutib⁹: ⁊ ducit ad palmā cū martiribꝰ. Hanc xps docuit: ⁊ factis in passione exēplicauit. Cū em̄ accusaret a ꝓncipib⁹ sacerdotū ⁊ seniorib⁹ ꝓpł: nihil rñdit. Impleuit ope qđ dixit sermone. Discite a me q: mitis sum ⁊ hūilis corde: ⁊ inuenietis requiem aiabus vris. Nō inuenit alicubi reqes vera ⁊ pax secura: nisi in solo deo. in vera hūilitate ⁊ benigna patiētia: in q̄ vincūt oia aduersa. Sit ꝙ in deo tota spes tua: nō in aliq̄ creatura parua vel magna: q: sine deo oia vana. ⁊ cum deo omnia bona.

De bonis moꝛib⁹ hūilis mōachi. C. XXIII

Uge dilecte mi fuge. Quare? Propter multa pricula mundi: q̄ sepe hoi ꝓtingūt q̄ in seculo ꝙuersat. Nā qui deo vacare apetit libent solus est ⁊ orat. studet ⁊ scribit: ⁊ sic ꝑ multa bona exercitia a viciox piculis custodit: ⁊ ꝑs suū fructuose expēdit et alios edificat. Qui aūt libent foris ambulat ⁊ hincinde fabulari desiderat: raro est q̄n cor suū maculat ⁊ indeuotior ad cellā pacis amicā redit. Sermo pius ⁊ modestus cūctis accept⁹: dur⁹ et incōsiderat⁹ offendit amicos. Qui verax ē vera loquit: ⁊ q̄ fictis verbis aliū decipit odiet. Uer⁹ hūilis ꝺ bonis opibus laudes non q̄rit: ꝫ oia bona deo asscribit ⁊ mala sibi. Qui mēdaciū ore pfert xpm a corde fugat: ⁊ q̄ alta q̄rit seipm cōfundit ⁊ iuste decipit. Qui plane ⁊ recte loquit ab oībus honorat ⁊ amat. Oēs frēs sumus ab vno deo creati: oēs pctōres ex parētibus nati ꝫ ꝑ gratiā xpi ad fidē vocati ⁊ baptizati mūdamur ⁊ xpo vnimur. Nemo ꝙ aliū ꝓtēnat. nemo derideat neq̄ in aliq̄ ledat: ꝫ potius ꝓpter deū iuuet ⁊ instruat in quātū valet sicut sibipsi fieri desiderat q̄n indiget. Qui ergo debilē in fide sacris verb⁹ ꝓfortat: panē celi languēti porrigit. Qui tristē ꝓsolat: potū vite sitiēti ꝓpinat. Qui iracūdū sermōe blādo mitigat: fauo mellis linguā canis vngit: ne duris moꝛsib⁹ aliquē ledat. Qui dissolutū tacere facit: magnā pacē int frēs deuotos generat. Qui alīs se pfert: stultū se ostēdit ⁊ ꝓfusione dignū. Qui in oībus se hūiliat: gratiā ampliorē merek et gloriā. Pius et hūilis laqos diaboli oādo frāgit et euadit: q̄s supbus vane gloriādo incurrit ⁊ perit. Aq̄bus pius iesus nos sp custodiat: et ad celi gaudia ꝓducat.

De ꝓuida locutōe ⁊ fraterna compassione. Capłm. XXIIII.

Edice cura teipm. Istud in mēte semp habeas anteq̄ loq̄ris, ⁊ aliquē corripias: ne forte amplⁱ⁹ pecces indiscrete vel iniuste aliquē arguēdo. Os iusti ⁊ prudētis seruat tp̄us ⁊ modū loquēdi: ⁊ ꝑsonā ac naturā hoīs ꝑpus attēdit: ne forte ꝓdat aut ledat quē sanare debuerat. Os bene eruditū ⁊ discretū est q̄si vas solidū auro ornatū, vnguēto plenū: balsamo odoꝛiferū et oī honoꝛe dignū. Ex bonis verbis tuis ⁊ religiosis moꝛibus seculares edificāt: pigri excitant. negligentes arguunt. dissoluti ꝓpunguntꝰ: ignari instruunt. deuoti inflamantur. Magis em̄ ꝑ viuida exēpla hoīes trahunt ad ꝓtemptū seculi, ⁊ emēdationē vite: q̄ per multa verba secularis scie. Nō ē magna ars ⁊ virtus velle alios docere ⁊ corripe: ꝫ seipm in bñ regere ⁊ correptōes pie suscipe ⁊ feruēter se in istis emēdare: ꝫ magna est sapia apud deū ⁊ hoīes. Disce dubiosa ad meliora trahere, ignota nō iudicare: apta mala cauere: ꝓpriū scādalū tegere: moꝛes ⁊ defect⁹ infirmorū supoꝛtare: ⁊ q̄ nō potes emēdare deo cōmitte. Cogita q: de⁹ in multis te poꝛtauit et adhuc q̄tidie poꝛtat: nec tū te emendas sicut sepe dicis ⁊ ꝓponis: ꝫ pie te tolerat ⁊ expectat: vt penitеas ⁊ ifirmitatē tuā magis cognoscas, ⁊ veniā hūiliter petas: ⁊ neminem spernas: nec temere iudices. Porta ꝙ fratrē tuū i paucis: sicut te de⁹ poꝛtat in multis. Paucis verbis deuot⁹ ⁊ hūilis vtk: ne ꝑ excessum intus distrahat. Supbus rigide loquit: iracūdus alios ꝓturbat, ⁊ corrept⁹ turbat. Aditis coꝛreptus patienter sustinet: obsecrat magis q̄ increpat: peccāti ꝓdolet ⁊ amicū factis se ꝓ-

bat. Qui p̄cesse alijs appetit: piculis se expo nit et vilescit. Amator vane glorie nescit diu tacere: ne videat ignar⁹ esse. Erubescit vilia et seruilia opera facere: t post alios stare t in infimo loco sedere. Et tñ honor maxim⁹ ē in oibus hūilitatē oñdere; t alijs iferiorē se sen tire: t oibus libēter velle ꝓpt xp̄m seruire q̄ ait. Ego in medio vr̄m sum: sicut q̄ ministrat. Disce iuuenis ꝑus tacere añ q̄ loq̄ris: ne co/ rā senib⁹ ꝓfundaris. Tutius ē tacere: q̄ insi/ pienť loq̄. Magna ars scire tacere cū fueris corrept⁹; et magna sapia loq̄ modeste in tpe suo, qđ iustū ē t decet corā eruditi. Insipiēs nescit seruare tp̄s t modū t ordinē: ió multa mala sibi occurrūt t iuste reprobāť. Juuenis audax et ad loquēdū velox; insipiēti silis: et casui ꝓximus. Si instruct⁹ audit t corrept⁹ tacet t obedit; spes magni pfect⁹ erit: t in vir tutib⁹ q̄si liliū florebit. Grādis superbia stare in ꝓpria volūtate deo ꝑria: t nolle acq̄escere senior ꝓ illis t vbis. Sz q: difficile est hoi in oibus vbis t factis modū tenere t se custodi re; ideo religiosi eligūt t querūt i secreto ma/ nere t tacere: turbas fugere t ió i oratione vacare.

De incerta hora mortis t clerici fine huius vite. Capitulū. XXV.

Jgilate: q: nescitis diē neq̄ horā Fe lix aia q̄ sepe cogitat de nouissima hora, qñ oia sūt cessatura in hac vita leta t tristia: honores t vituperia. Felix aia paupcula ꝓpt deū peregrina facta; q̄ spernit oia mūdana culmia: quātūcūq̄ sint magna t decora. In illa vltima hora pibūt ab oculis oia castella villar t opida; oia vasa argētea t aurea: oñia fercula lauta t pocula varia cū aromatib⁹ dulcorata. Cessabūt parit̄ lira tu/ ba tibia et cithara, oīs lud⁹ iocus risus, saltus plausus, cātus t dulcēdo: clamor in plateis t in domib⁹: q: ad nihilū redigēť oīm viuētiū corda: t pauebit a facie dei ois terra. O q̄ sa piens; q̄ quotidie hec pēsat: t ad futura bona et eterna gaudia ꝓcipienda cū fletu se ꝓparat. Btūs q̄ spōte deserit q̄cūq̄ carnalit̄ delectāt in terra: vbi oia sunt piculis t laqueis plena. Btūs pegrin⁹ q̄ sepe gemit t dolet i hoc exilio; t cupit dissolui t esse cū xp̄o in celesti regno. Btūs q̄ odit hūc mūdū, t q̄ in mūdo allicere nūt ad peccādū: t fugit cuz helia indeptū ad mōsteriū a facie multor⁹ piculor⁹: q̄ sepe tra/ hunt hoiem in custoditū ad infernū. Btūs q̄ vigilat die ac nocte ꝓ tētatiōes suas: t freq̄n ter orat cū helia dicēs. Sufficit mihi dñe: tol le aiam meā. Quia meli⁹ ē mihi cū bona spe mori t decedere in gra; q̄ videre mala t viue re inter tot picula. Nā q̄diu aia est in corpe t corpus alit̄ cibis terrenis; nō ē hō pūrus a pctis oibus; nec liber a tētationib⁹ suis: neq̄ cert⁹ a casibus futuris. Decipit ergo valde t erat tanq̄ insipiēs corde q̄ hic diu viuere ap petit, t multa agere ꝓponit: t nescit an crasti nū habebit. Memēto hō nobilis et diues in delitijs tuis: q̄lis eris post mortē in terra se/ pult⁹. Et qđ pderūt tūc oñs diuitie? En ho die rex viuit t ip̄erat: t cras non inuenit nec audit. Hodie in alto solio sedet t aureo pal/ lio vesc̄it: t cras sub terra sepelit t āplius nō videt. Hodie a multis honorat: t cras a nul lo curat. Hodie magnificat ab oibus: t cras priuat diuitijs t honorib⁹ villis et castellis. Hodie speciosus ꝑ filijs hoīm t in nūero re/ gum: t cras cibus vermiū t fetor nariū. Sic nudus venit in mūdū: sic quasi paup t exul pgit in sepulchrū. Nā oīm delicia; t pōpa; seculi breuis finis: mors dolor luct⁹ t pauor inuadit oēs. Mort̄ dñs papa t cardinalis: t succedit ali⁹ cito moritur⁹. Nēo q̄pe vni⁹ diei certitudinē viuēdi hz; nec ip̄etrare pōt a papa bullā nūq̄ moriēdi: nec obtinere pecu/ nia ꝓbendā iugit̄ manētē. Sepe em̄ post im/ petratā gr̄am t platurā repētina mors venit: t oia sit̄ tollit. Sicq̄ fit vt tā paup et nudus hō de roma recedit: sicut ꝑus ad curiā venit. Legit̄ de multis antiq̄s pr̄ibus in libris q̄ val de diu vixerunt; q̄ fuit. q̄ fuit. t sic de alijs se/ quētib⁹: t in fine ꝓcludit. t mortu⁹ est. O ēs em̄ morimur: t tanq̄ aq̄ labimur in terrā. vñ facti sum⁹. Quid ē totū tp̄s vite nr̄e nisi nūc breue instans; q̄si vētus volās: t aurora ma/ ne ptrāsiens, t hospes nō reuertens? Quasi fulgur celi in ictu oculi: sic pereūt oia regna t tēpora mūi. Numera oēs dies horas men/ ses t ānos vite tue; dic vbi iā sunt? Trāsiert tāq̄ vmbra solis: t perierūt sic aranea texēs. Flauit vētus t perūt opus ei⁹. Nihil g̃ stabi le t durabile sup terrā: de qua fact⁹ est adam t filij ei⁹. Totū em̄ vanū fragile: q̄q̄d videt in seculo magnū decorū t delectabile. Nō g̃ te decipiāt illecebre: nec frāgant iurie. Qua litercūq̄ sit aliq̄d ornatū colorib⁹, aut auro et argento t gēmis ꝓciosis decoratū: vilescit t arescit mortuū ac sepultū. Jn oī igitur ope q̄ agis t in q̄cūq̄ loco fueris, vbicūq̄ pgis t trāsis: mēor esto finis vite tue et vltime hore quā nescis. Felix q̄ cupit cū paulo dissolui: t esse cū xp̄o. Hoc em̄ multo meli⁹ q̄ in carne diuci⁹ viuere et a deo pegrinari: t in fluctib⁹

seculi quassari ⁊ turbari. Si iesum in mēte sp geris ⁊ vere diligis et ad eū ąt̄idie oras: tūc vtiq; fiduciā habebis ō regno suo q̄ ait. Vbi lo pr̄ vt vbi ego sū: illic sit ⁊ mīster meꝰ. Beatus ille ſuus: q̄ meruerit audire in extremis dulce v̄bū xp̄i. Euge ſue bone ⁊ fidelis q; in pauca fuisti fidelis: intra in gaudiū dñi tui.

De eterna laude dei ⁊ desiderio eterne glorie. Capitulum. XXVI.

1 Auda aīa mea dñm a q̄ oē bonū p̄cedit: ⁊ nunc ⁊ ineteruū p̄manebit. Ad ip̄m g̃ oīa referre debes sīc ad oīs boni p̄incipiū ⁊ finē ⁊ et cū magna gratitudine ip̄m intūme laudare: vt iterū in te fluāt dona celestī gr̃e largiori mūere ⁊ donec p̄enias ad fontē phēnis vite: ⁊ ad patriā claritatis eterne ⁊ visionē dīne p̄nūtie ⁊ gr̃ie. Nil quippe tibi melius. nil salubrius. nil suauius. nil iocūdius. nil dignius. nil alcius. nil felicius. nil pfectius nil beatius: q̄ ardētissime amare ⁊ altissime laudare deū. Hoc centies dico: hoc millesies replico. Nullū studium elegātius nullū opus eminētius ⁊ q̄ amare ⁊ laudare deū creatorē ac redemptorē tuū ex toto corde tuo: ex tota aīa tua: ex tota mēte tua ⁊ ex oībus viribus tuis. Hoc age q̄diu viuis sentis ⁊ intelligis hoc pfice ope ⁊ ꝓmōe: die ac nocte mane meridie ⁊ vespe oī hora oīq; momento. ꝓ posse nosse integre pure adhere sp deo: vt sit deus oīa in oībus. aīa oīa ⁊ sup oīa a te dilectꝰ bñdictus laudatꝰ ⁊ superaltatꝰ in secula: ⁊ tibi bene cū eo sine fine. Exulta g̃ aīa fidelis in dño deo tuo: sicut btā virgo maria exultauit in ihesu salutari suo. Exulta ⁊ lauda deū tuū q̄ te fecit ⁊ redemit q; debitor dei es in valde multis ⁊ magnis bñficijs ⁊ q̄tidianis bonis tibi benigne collatis: ꝓ q̄bus oībus plene et digne deo regratiari nū q̄ sufficis: etiā si angelus sctūs esses. Attamē lauda ⁊ gr̃as age vt hō mortalis: mia dei indigēs ⁊ eā sp q̄rēs ⁊ implorās. Nō cesses orare ⁊ laudare deū licet sepe cadis peccas ⁊ eū offendis: nō tñ inde desperabis: ꝑ magis te hūiliabis ⁊ orabis. Ama et amaberis q; amor oīa mala p̄terita emēdat purgat ⁊ sanat: illuminat ⁊ accēdit: fugat tristiciā ⁊ parit corde gaudiū. q̃le mūdus nō nouit: nec caro ⁊ sanguis sentire valet. Lauda deū ⁊ laudaberis bñdic ⁊ bñdiceris: sctifica ⁊ sctificaberis: magnifica ⁊ magnificaberis: glorifica deū ⁊ glorificaberis ab eo in corpe ⁊ in aīa. Sz q̄ erit h̄ dñe. bñ repleb os meū laude ꝓpetua: ⁊ exultabit cor meū ⁊ aīa mea cū scis tuis in gl̄ia tua? Sustine tp̄s adhuc modicū ⁊ videb mirabilia magna cū sonuerit tuba nouissima. Tūc dabo sctis meis ꝓ oī labore ⁊ dolore requiēt vitā eternā. Quid vis āplius? Prorsus nihil. Tu solus sufficis mihi ō me? q̄ das vitā eternā amatoribus et laudatorib⁹ tuis: ꝓ paruis īmēsa ꝓ īfimis sūma. ꝓ pituris etna. Da teip̄m deo ⁊ totū q̄ habes ⁊ da eis q̄cūd agis scis ⁊ vales: et eris ditior ⁊ carior deo q̃ fuisti. Dic cū sctō paulo. Tanq̃ nihil hūtes ꝓ ꝓprio: ⁊ oīa possidētes i deo. Quasi viles ⁊ paupes ac tristes in hoc mūdo: ꝑ diuites ac hilares sp in dño: certe de futuro p̄mio in celo. O dñe deꝰ salutare vultꝰ mei ⁊ ō me? q̄ letificab me in regno tuo cū clarissimo vultu tuo: O q̄ illūinabis oēs tenebras meas splēdor lucis etne: q̄ auferes oīa obstacula mea de medio cordis mei pax vera btūdo sūma ⁊ felicitas pfecta. O q̄ sine oī ipedimēto p̄riorū seq̄r te secure ⁊ libere q̄cunq; ieris dñe: O q̄ oculis meis clare te videbo sine speculo sine enigmate sine pabolis sine figuris. sine q̄stionib⁹ sine dubijs: sine opinionib⁹ sine interrogatiōib⁹ a magris: O q̄ oīa sciā q̄ credo in scpturis sctis ⁊ lego in libris varijs et audio auribus meis a lectorib⁹ in multis locis. de deo meo. de angelis ⁊ oībus angelor̄ choris de gl̄ia ⁊ btūdine celestis p̄rie. de pace ⁊ ineffabili gaudio ciuiū supnorū? O q̄ ibi ero q̄ veniā ⁊ apparebo in cōspectu tuo: ⁊ cōtēplabor letā faciē tuā ⁊ gl̄iam regni tui cū cherubin ⁊ seraphin ⁊ oībus sctis. Sz nōdū venit hora illa: clausa est adhuc aī me celi porta. Ideo gemo corde ⁊ ore q̄diu hic fuero: donec veniam ad te deus meus.

De laude scōr̄ āgelor̄ i celo. Ca. XXVII

I Mcōspectu āgelor̄ psallā tibi. O 1 rex altissime ōs sūme laudabil̄ creator oīm rex āgelor̄ ⁊ hoīm q̄diu mihi rabor in tris: ⁊ elōgabor a te ⁊ ab oībus sctis angelis tuis in celis. Heu me pauperē ⁊ infelicē q̄diu mādducabo cū hoīb⁹ panē terrenū panē laboris ⁊ doloris ⁊ puabor pane angelor̄ p̄tinēte oīs saporis suauitatē? O dñe q̄n audiā vocē laudis tue ex ore āgelor̄ tuor̄ in celo: sicut btūs iohānes apls religatꝰ i exilio, audiuit vocē multor̄ āgelor̄ psallētiū i vnū. sctūs sctūs sctūs. O vtinā eēm vnꝰ cū ipsis ⁊ talē vocē haberē q̄ libēter vellē te laudare cū eis: ⁊ sup oīa altissima celi cātica cātare ⁊ magnificare nomē sctm̄ tuū ineīnū. O cherubin ⁊ seraphin q̄ dulciter q̄ pulchrit̄ q̄ feruēter et excellēter cātatis ⁊ iubilatis cor̄

deo: sine oi tedio, sine fatigatõe sine cessatõe mẽna felicitate. Jõ ois vox hũana est mihi rauca, ois cãt⁹ disson⁹: ois psalm⁹ aridꝰ: ois musica grauis. ois cithara surda: oẽ organũ mutũ. ois mõi leticia grãdis tristicia: ois lu/dus vlulat⁹. ois cib⁹ z pot⁹ insipidꝰ: ois ca/ro fenũ. oẽ vinũ fel z acetũ: oẽ mel venenũ. oẽ locun dũ asperũ: ois decor fetor. ois ornatus sterc⁹: ois honor z gl̃ia vanitas z fum⁹. oẽ pre cios⁹ z nobile vile z deformẽ: imo oia nulla cõparatõe etne vite etne gl̃ie. etne leticie in cõ/spectu dei z angelor: qui altissime collaudãt scãm z gl̃iosaz trinitatẽ die ac nocte sine fine. Sed q̃ ad ista sblimia celor cãtica ascẽdere neqo nec plene ea cõphendere sufficio, nõ me/ipm plãgo z valde despicio z corã deo z oib⁹ hoib⁹ flecto genua mea: z hũiliter veniã peto. Mã opa mea vere nll̃a sũt sine gr̃a z mia tua dñe: quã maxie oñdis sup oẽm creaturã tuã sine nũero z mẽsura. O altitudo diuitiarꝫ sa/piẽtie z scie dei, q̃ pfunda sunt iudicia tua z vera a seculo vsq; in finẽ seculor. sup bonos z malos, sup gratos z ingtos, sup pios z im pios: ita q̃ nemo possit plene iuestigare opa tua. nec debeat iuste q̃ri in aliq̃ facto iprouiso. Bñdict⁹ g̃ sp deus me⁹. Oratio deuo/ti amatoris z laudatoris dei. Ca.XXVIII.

Drigat dñe oco mea sicut incẽsuz in conspectu tuo. Cupió dñe ds me⁹ cũ oibus sctis tuis z creaturis in oi loco: et tpe deuote te laudare. bñdicere z pdicare. z puro corde sp amare, z sup oia opa tua no mẽ scñ tuũ magnificare z exaltare ippetuũ. Qñ tu es ds me⁹: z ego paup fuus tu⁹. Tu lux mea z spes mea deꝰ meus. Tu fortitudo mea patia mea: laus et gl̃ia mea ds me⁹. Tu sapia mea, z prudẽtia mea: pulchritudo mea z dulcedo mea ds me⁹. Tu musica mea, z cy/thara: organũ meũ z tympanũ meũ ds me⁹. Tu psalm⁹ me⁹ z hymn⁹ me⁹: cãt⁹ me⁹ z iubil⁹ me⁹ ds meus. Tu galea mea, z lorica mea: ar cus me⁹ et gladi⁹ me⁹ ds me⁹. Tu thezaur⁹ meus, aux meũ. argẽtũ meũ. talẽtũ meũ: ad soluẽdũ oẽ debitũ meũ deus me⁹. Tu dom⁹ mea z castruz meũ: z palaciũ meũ ds me⁹. tu scutũ meũ, z vexillũ meũ: turris fortitudinis z defẽsor vite mee ds me⁹, tu portul⁹ me⁹, z po meriũ meũ: viridariũ meũ et refrigeriũ meũ ds me⁹. Tu aula mea z mẽsa mea: cib⁹ me⁹ z pot⁹ me⁹ ds me⁹. Dis cñ cibus, q̃ nõ est a te coact⁹ z potus: insipid⁹ est mihi ds me⁹, tu cy/namonũ meũ, z balsamũ suauitatis mee: nar dus mea z electa mirra mea cũ pcios vnguẽ tis ds me⁹, tu rosa mea z lilium meũ: tu sertum meũ z corona mea ds me⁹. tu thalam⁹ me⁹, z lectul⁹ me⁹ sudariũ meũ ad tergẽdũ: linthe ad iuolendũ ds me⁹ tu lucerna mea, z lãpas mea: cãdelabrũ meũ z syd⁹ meũ ds me⁹ tu li ber me⁹ int⁹ z foris scptus, biblia mea in q̃to tas sacra scptura iacet. magr̃ me⁹ z ds me⁹. tu lector me⁹, z istructor me⁹: medic⁹ me⁹ z apo thecari⁹ me⁹ ds me⁹. In te oia inuenio z ha/beo te donãte z miserãte, z q̃cq̃d extra te q̃ro z desidero: parũ vel nihil mihi pdesse sentio. Api g̃ cor meũ in lege tua sctã, z redde mihi le ticiã salutaris tui: dilata cor meũ ad currẽdã viã tuã, pfirma me in vbis tuis: q̃ nõ ẽ q̃ ad iuuet: nõ est q̃ pter saluũ faciat z ad vitã etnã pducat. Exaudi me ds me⁹ cũ depcor: cũ tri/bulor: cũ letor. cũ sanus sum: in oibus me tibi cõmendo: et te ineternum benedico. Amen.

De vniõe cordis cũ do hũda. Ca.XXIX.

Onuertere aia mea in requiẽ tuã: q̃ dñs bñfecit tibi. Ipse eñ ẽ reqes tua, z pax tua: ipse vita sal⁹ z btitudo tua. Jgit oia opa bona q̃ facis, vides z audis, sp ad laudẽ dei referas: vt pacẽ z bonã pscientiã habeas. Nõ in te nec i alijs stes nec maneas nec exultes, sed i deo solo pure firmit̃ z pfecte: q̃ dat oia z opat̃ oia in oib⁹ p sua magna bo nitate z imẽsa clemẽtia. Quis mihi det talẽ gr̃am, vt oia ad laudẽ et honorẽ dñi dei mei referã, z recte faciã sicut teneor: z possuz facere: z nulla res pua vl̃ magna a deo me retrahat nec inficiat nec cõturbet nec in aliq̃ impediat. Sz forte mihi nõ est possibile: ad hec mõ pos se venire. Est tñ totũ deo possibile: q̃ aiaz de uotã pt sibi p gr̃az in amore cito venire. Hoc eñ pfect⁹ z pur⁹ amor dei i momẽto facere pt, q̃tiẽscũq; voluerit: z oib⁹ oblitis sibi soli sim pfecte vnit⁹, z igne amoris ei⁹ vehemẽter ac cẽsus z liq̃fact⁹. O ds me⁹, amor me⁹ in loco pegrinatõis mee: qñ ero tibi tot⁹ vnit⁹ cũ oi/bus aie mee viribus a te mihi datis z gratiose infusis? Sileat añ te ois creatura tua ds me⁹, tu sol⁹ mihi loq̃ris alis z illũines: q̃ es oia in oib⁹ z sup oia celi lũinaria etnaliter bñdictus. Felix ania in h̃ mõdo desolata, a deo psolata: ab hoib⁹ ignota, a sctis angel̃ nota: a malis neglecta, a bonis req̃sita: a supbis despecta. ab hũilib⁹ dilecta: a secularib⁹ sepata, a spũa lib⁹ cõgregata: a magnatis derisa, a puulis honorata, foris q̃si mortua int⁹ sp viua: carne afflicta, spũ leta, corpe debilis mẽte fortis: vul tu deformis, pscientia pulcra: labore fatigata. ofoe roborata: onere pssa, solatio erecta: car-

ne in mundo tẽta. ſpũ ad celũ rapta ⁊ xpo copulata. Felix q̃ ieſuz ⁊ mariã ⁊ oẽs ãgelos ⁊ ſctos dei hz aĩcos in hac vita. duces ĩ via: cõſules in dubio. doctores in ſtudio: lectores in mẽſa. ſodales ĩ cella: familiares ĩ colloqo. cãtores ĩ choro: cuſtodes ĩ piculis. adiutores ĩ plio: defenſores ꝺ hoſtes. inceſſores ꝑ pcĩos ſubuẽtores ĩ extremis: ꝓfortatores in agone. aduocatos ĩ iudicio. pꝛonos coꝛã deo: ſuſceptores ĩ celo. Sit tibi religioſe ⁊ deuote frat. poſtq̃ reliq̃ſti ſeculũ ꝑ terrenis parẽtib⁹ ꝺs celi pꝛ ieſus frat: ego maria mꝛ angeli amici religioſi cognati ꝯnes fideles ꝑpinq̃: ſenes ꝯuũculi. iuuenes frẽs: ꝯiuges mꝛes. ꝯgines ſoꝛores: pauꝑes nepotes. pegrini cõſob⁹ mites ⁊ hũiles ꝓſodales: ſob⁹ ⁊ caſti cõmẽſales. ĩfirmi ⁊ debiles familiares. afflicti ⁊ oppꝛſſi ꝓtubernales: deriſi ⁊ deſpecti multũ amicabiles. oẽs deuoti honoꝛabiles. ꝯes mõz ſpernẽtes ⁊ xpo ſuiẽtes coheredes regnu celeſtis. Hec ẽ gñatio ſctã nobiliſq̃ ꝑgenies ex deo nata: deo placita fide fundata. ſpe roboꝛata. charitate oꝛnata. ꝑatia armata. igne ꝑbata: cõſtantia firma. De vera pace in ſolo deo querenda. Capitulũ. XXX.

Pax vobis ego ſuꝛ: nolite tiere. In xpo ieſu tota ſal⁹ ⁊ vera pax anie cõſiſtit. Et q̃ xpm diligit hz pacẽ ⁊ in eo q̃eſcit: nec vltra eũ nec ſup eũ q̃d q̃rere plus affectat. Pax aie fidelis ĩ hac vita: ferre multa aduerſa ꝑ amoꝛe dei ⁊ noie xpi. Decipit ⁊ erꝛat q̃ aliꝫ ſentit ⁊ cogitat. In vanũ laboꝛat q̃ deũ ĩ oi facto ſuoꝛ cogitatu nõ ꝓponit: nec ipm pure q̃rit ⁊ cupit. Nõ ẽ pax impijs ꝺicit dñs: ſ pax mꝛta diligẽtib⁹ legẽ tuã dñe. Pax quã xps docuit ⁊ pmiſit ĩ pfunda hũilitate exiſtit: ⁊ in abnegatõe ꝓpꝛie volũtatis. ĩ moꝛtificatiõe oĩs ꝓue delectatiõis ĩ abiectõe oĩs mũdane laudis ⁊ exꝛne ꝯſolatõis ĩ reb⁹ pituris. Cuſtodi g̃ coꝛ tuũ ab intraꝛ ⁊ oẽs ſenſus tuos ab extra: ne capiaris aliq̃ ꝛllecebra ⁊ recreatõe aie tue nociua. Iuuãt ſepe creature ſi ad creatoꝛis laudẽ ⁊ honoꝛẽ dei recte ⁊ pure referãt ⁊ vel ad aliquã vtilitatẽ ſui vel alteri⁹: ꝑfectũ moderate ⁊ diſcrete aſſumãt. Nocẽt aũt ſepe res pulcre ſi curioſe ĩpudice ⁊ male cõcupite aſpicianꝫ ⁊ deſup delectãt: ⁊ ꝺ rõnẽ ⁊ honoꝛẽ dei placẽt ⁊ animũ mouẽt. Naz ſic boni ſe cuſtodiũt ita icauti vicũꝫ vicijs. Tẽptãt diuicie. coꝛrũpũt pecunie: ĩficiũt delicie. necãt epule mꝛte: ĩflãt ſcie. timẽt potẽtie. cleuant honoꝛes. reſpuũt perũſi hũiles moꝛes: vane laudes ſeducũt aios leues. Fatui ſunt oẽs ⁊ vecoꝛdes q̃ iſta trena q̃rũt ⁊ ꝑ magno reputãt: q̃ aiam ſatiare nõ pñt: nec q̃eſcere ꝑmittũt. Oĩa tpalia defectuoſa ⁊ iduꝛabilia ſũt ⁊ ꝑter deũ nil ẽ pfectũ: nec ꝑ ſũmo gaudio ⁊ optio bono hñdũ. Jn nulla g̃ creatura viua vel pulchꝛa pictura. aut nobili genitura. aut alta ſtatura. aut mag̃ platura. pone cogitatũ ⁊ deſideriũ tuũ ſi nõ vis falſi. turbari. ⁊ inq̃nari: qꝛ totũ vanũ lubꝛicũ et noxiũ ẽ niſi oĩa trahas ad deũ a q̃ oẽ bonũ. et in q̃ oĩa viuũt ⁊ ꝓſiſtũt. Nõ g̃ vane glozier ſ hõ fragil⁹ ⁊ moꝛtalis ſ in mꝛtis culpabilis ⁊ ad malũ cito labil⁹. ⁊ ad ſtãdũ ⁊ ꝑmanẽdũ ĩ bono debilis. nec cõfidas tibiꝑi nimis ſ nec ſtes fixe ĩ te nec ĩ alijs alte cogitãdo ⁊ ꝑſumẽdo: ſ q̃cq̃d boni ꝓſideras ⁊ itelligis ĩ te ⁊ ĩ oĩb⁹ creaturis: totũ deo pure ⁊ itegre offer ⁊ aſſcribe. Tũc pacẽ ⁊ q̃tẽ cordis iuenies ĩ xpo ⁊ nõ ĩ aliq̃ bono creato: et iplebiꝫ ĩ te et de tẽ dulce ⁊ ſcñ xbũ xpi ab eo ĩ mõte ꝓdicatũ. Bti mũdo corde q̃m ipſi deũ videbũt. Cui laus honoꝛ et glia ab omni creatura in ſecla ſeculoꝛ. Amẽ. De recta intẽtione ad deũ erigẽda. Capꝫ. XXXI.

Cuſtodi mei ſp ad dñz: qm̃ ipſe euellet ꝺ laqo pedes meos. Jn oi cogitatione ſ locutiõe ⁊ opatiõe tua habeas ſp rectã ⁊ purã intẽtionẽ ad deũ: vt oĩa facias ad laudẽ et glĩaz et honoꝛẽ dei et ꝓximi edificationẽ. Ipſe ẽ cã oĩm bonoꝛ meritoꝛ: atq̃ largitoꝛ et noꝛ ꝑmioꝛ. Jpe ꝓncipiũ et finis oĩm operũ tuoꝛ eẽ ꝺz: ne ꝓdas fructũ laboꝛ tuoꝛũ. Si mẽoꝛ fuer ſ tribiliũ iudicioꝛ dei: nõ vane glĩaberis. Peſſima peſtis vana glia: ⁊ vel le laudari foris ab oĩb⁹. Hoc vtiq̃ vaniſſimũ eſt et ſupbie ſignũ: gre dei ẽ iũ. Quid g̃ facies: et in q̃ ꝓfides et ſpabis? Nõ i te nec i hoiꝫ nec i aliq̃ re mõi: nec i ſtellis celi. ſ i ſolo creatoꝛe deo tuo: q̃ fecit te et hz te ⁊ oĩa creata ſũt i manu et ptãte ſua ſine onere ⁊ adiutoꝛe. Dic g̃ et oꝛa cuz dauid i pſalmo. Oculi mei ſp ad dñz: qm̃ ipſe euellet de laqo pedes meos. Et itez. Dñe añ te oẽ deſideriũ meũ: et gemitus me⁹ a te nõ ẽ abſcõdit⁹. Relictis g̃ vanis rõnib⁹ et ꝓfijs hoĩm̃ cũctſ ncĩtatib⁹ tuis potius cũ ꝑcib⁹ et ſctis deſideꝛijs recurre ꝓfidẽter ad dñm deũ tuũ ſ qm̃ ipſe ẽ q̃ euellet de laqueo pedes tuos. ⁊ vt nõ mouear ſ a recta via xtutis et vera hũilitate: ſ ſtes fix⁹ i deo vſq̃ in finẽ. Oẽ op⁹ bonũ ꝑpt deũ factũ letificat cõſciam illũinat mẽtẽ: et ãplioꝛẽ mereꝫ gꝛaz. Oẽ aũt malũ op⁹ meſtificat agẽtẽ ⁊ maculat famã bonã: ⁊ ipedit ꝺine ꝓſolatiõis ifluẽtiã. Qui aliq̃d ꝑpt vanã glĩaz facit ſ elatõis vẽ-

lo lucernã extinguit̃ q̃ ꝓpt mũdũ agit ⁊ apparere apetit: cito deo irascẽte in lutũ cadit. Nõ ḡ leteris in aliq̃ felicitate hui⁹ mũdi quẽ admodũ stulti⁹ ſta ſp i timore dei: ⁊ cognitõe fragilitatis tue. Frequẽs lapſus ⁊ facilis error tu⁹: docebũt te hũiliter et viriliter de teipſo ſentiẽ. Neminẽ velis i hac vita nimis laudare: q⁹ neſcis ãlis ſit q̃ſq̃ futur⁹. Nec temere iudices cadẽtẽ: q⁹ põt ꝺs cito erigere ſtantẽ. Pro oĩb⁹ ora: ⁊ oẽs deo cõmitte. Eſto vilis i oculis tuis ; vt fias magn⁹ coram oculis dei: q̃ hũiles reſpicit ⁊ altos a lõge cognoſcit ⁊ ſubito ꝓſternit. Si ab hoĩb⁹ deſpiceris ⁊ alij tibi ꝓponũt, ne triſteris nimis: q⁹ meli⁹ ⁊ ſecuri⁹ ẽ hũiliari cũ mitib⁹ ⁊ ſimplicib⁹ ãq̃ a deo reprobari cũ diuitib⁹ et elatis. Laue laudari, time magnificari: erubeſce honorari. fuge reputari, ãre latitare, Eligе ꝺo vacare: ſacris lectionib⁹ ⁊ deuotis p̃cib⁹ ſedule imorari. Nõ ẽ ſine laude ⁊ honorare: q̃ ꝓpt deũ ſpernit laudes ⁊ honores. Nec ẽ ſine ſolacio diuino⁹ q̃ oia h⁹ mũdi gaudia reputat ꝓ nihilo: et oia tibi cõtraria ſuſtinet libenter ꝓ xp̃o ꝛet quotidie anhelat eſſe cum eo in celo.

Oro hũilis et cõtriti ſpũs. Ca. XXXII.

O te dñe leuaui aiaz meã: q̃ habitas in celis. O dñe ꝺs q̃ oia ꝓuide actuſte diſponis i celo et i tra cũ ãgelis ⁊ hoĩb⁹ ⁊ oĩbus creaturis tuis: accipe ꝓ magnis laudib⁹ ⁊ gratificatõib⁹ tibi debitis õnes tribulatiões ⁊ ãguſtias cordis mei i vera cõtritõe pctõz meoz tibi mõ oblatas Cõuerte mihi oẽ malũ in bonũ. ⁊ bonũ ſp i meli⁹: prograt̃ia nois tui ⁊ ante mee etna ſalute. Tu ſcis oẽm ifirmitatẽ meã ⁊ magnã ignorãtiã meã atq̃ q̃tidianã iſtabilitatẽ mẽorie mee: q̃ cito vagor hic inde lõgi⁹ a te ſepiſſime. Parce mihi dñe ſm mlt̃itudinẽ miſerationũ tuaz: ⁊ reduc me citi⁹ a te. Cõſerua cor meũ apõ te i deuota ꝺfone ⁊ ſacra meditatõe die ac nocte: q̃ tũ ih ẽ poſſibile in ꝺ fragili corpe. Cupio placare benigniſſimã faciẽ tuaz munerib⁹ ſacris ⁊ p̃cib⁹: ⁊ p̃cipue trib⁹ pauperz obulis ꝓ tritõe cordis ꝓfeſſionẽ oris. ⁊ ſatiſfactiõe hũil̃ ꝺpis Dñe de⁹ me⁹ ſũme amabil̃. memẽto mei pauperis: q⁹ hõ ſũ fragilis. nõ ãgel⁹ ſctus pctor magn⁹. nõ inocẽs agn⁹. tepid⁹ oratoz. nõ feruid⁹ ꝓtẽplator. Et iõ nec dign⁹ ſeruitor tu⁹: nec int̃ deuotos oratores debeo cõputari nec videri. nec noĩari. Dñe mi cariſſime: accepta ſit tibi obſecro hũilis ꝺro mea et amara ꝓtritio pctõz meoz: p dulci cãtu ⁊ iubilatõe ãgelor: ⁊ p cordi laudatõe oĩm celeſtiũ ciuiũ ſuq̃ noz. Verũtñ nõ deſpero nec deſpabo de venia ⁊ mia tua: cuius ſepi⁹ cado ⁊ grauor i me ipſo ex ifirmitate mea Nõ ceſſo nec ceſſabo a laude tua in via mea: ꝺ laudabo ⁊ magnificabo te. donec ad te pueniat o ꝺs aia mea. Nã te ſp laudare ⁊ ſup oĩa amare: ſũma felicitas angelor et beator in patria. De bona ſocietate cũ ieſu et ſctis ei⁹. Cap. XXXIII.

Veritẽ deũ et viuet ania vra. Nihil q̃ meli⁹: nil aĩe felici⁹. Qui aliõ q̃rit: nihil i ſine obtiebit. Si ḡ vis hꝫ bonũ ſociũ ꝓ ſolacio: tũc q̃re ieſuz cũ paſtorib⁹ i ꝓpio: aut cũ ſcis magis i mris gremio aut cũ ſymeõe ⁊ anna i tẽplo. aut cũ martha i caſtello: aut cũ maria magdalena i ſepulchro: aut cũ aplis i cenaculo: ad accipiẽdũ ſpm̃ſcm̃ cũ magnõ gaudio. Btũs q̃ in his ⁊ ãlis ſctis locis ieſuz deuote q̃rit. nõ corpe: ꝺ ſpũ ⁊ vitate Btũs q̃ in oĩ loco ⁊ oĩ tpe ieſũ intime q̃rit: et magnis deſideriis ad ei⁹ clarã viſionẽ ⁊ ꝓſentiã ãhelat: ⁊ q̃tidie ſe ꝓparat. Btũs q̃ ieſũ in vita ſua p paſſionẽ ⁊ crucẽ ſeq̃t: q⁹ in extremis bñ ſibi cũ ieſu erit: ⁊ ab auditõe mala nõ tiebit. Nõ ſolũ ieſũ q̃re: ꝺ etiã diſcipulos ieſu ⁊ oẽs diligẽtes ieſuz: ⁊ q̃ patiẽter ferũt aduerſa ꝓpt ihm. Amor nãq̃ ieſu ⁊ amicoz ei⁹ mũdũ ſpnit: et oẽ vanũ ⁊ ipuz lõge a ſe repellit. Relinq̃ ḡ amicos et notos ac ſodales extraneos q̃ i ſolitudie ⁊ deuotõe te ipedire p̃ſit: ⁊ q̃re ꝓ ſingulari ſolatio tuo i ſecretario celle familiaritatẽ cũ ſctis aplis ⁊ cognotos ieſũ: vi loquãt tibi ꝺ regno dei ⁊ ſtatu etne btitudis ⁊ quõ p multas tribulatiões poſſis ad eoz ſocietatẽ puenire. Accede ãt añ oẽs ſcos ⁊ ſcas celeſtis curie ciues ad ſecretũ tabnaculũ atz oratoriũ btẽ marie v̊ginis a ſeculi turbis remotũ: ⁊ q̃re ibi ſolatiũ aĩe tue p̃cib⁹ iſiſtẽdo. Audi quõ ãgel⁹ dñi cũ maria loq̃t de icarnatione xp̃i. ⁊ redẽptõe gñis hũani. Felix dies ⁊ btã hora: ſi poteris ibi facere morã cũ ãgelo gabriele ⁊ btã v̊gine maria audiendo ab eis miſteria celeſtia. Crede firmiſſime oĩa eſſe vera ꝓ ãgelũ marie nũciata: ſic maria credidit deo ⁊ ãgelo ei⁹ ſibi miſſo de celo. Deide quẽ diligenter ſctm̃ iohanẽ baptiſtã p̃curſorẽ dñi nri ieſu xp̃i i heremo latẽtẽ: ⁊ flexis genib⁹ ſaluta eũ deuotiſſime ſuplicãdo. Ave ſciſſime ⁊ dilectiſſime amice ieſu xp̃i iohãnes Multa bona ⁊ maĝa mirabilia audiui de te: q̃ ſctẽ ⁊ miraculoſe ſis nat⁹: q̃ ſtricte ⁊ religioſe fuiſti a puero i ſolitudine ꝓuerſat⁹: ne leui ſaltẽ famine aut cogitatiõe peccares. Quere ab eõ q̃diu ibidẽ ſol⁹ mãſerit: ⁊ maneas cũ eo q̃-

ñi placet ⁊ tps ꝓmiserit Disce ab eo q̃d cõme
derit ⁊ biberit: et q̃s ei necessaria mĩstrauerit
vtrũ pater ei⁹ ⁊ mr̃ aliq̃ sibi miserint et q̃ñq̃
ad eũ venerit. vel ipse ad eos vidẽdos exie/
rit: an etiã sctũs angel⁹ gabriel ad eũ q̃ñq̃ de
scenderit ⁊ multa secreta ei reuelauerit: ⁊ an
iesus ei ꝓsonalit apparuerit et man⁹ ei⁹ ꝓfor/
tauerit: sic̃ scptũ est in euãgelio. Etenĩ man⁹
dñi erat cũ eo. Quicq̃d de istis sit totalit spi
rituisctõ comitte: q̃ ipm ipleuit docuit ⁊ ere/
xit: ⁊ totã vitã ei⁹ ỽtutib⁹ ornauit: ⁊ vsq̃ exi
tũ vite i heremo ⁊ int hoies ⁊ in viculis ⁊ in
carcere custodiuit: et tãdẽ cũ martirij palma
aiam ei⁹ suscepit. Deinde ad aplos xpi p/
cede. ⁊ q̃re scm̃ petr̃. ⁊ vade cũ eo in tẽplũ ad
orãdũ vel etiã in cenaculũ ascẽde ad accipiẽ
dũ spm̃sctm̃. Quere etiã paulũ i damasco ⁊
in epheso: ⁊ pgẽ cũ eo vbiq̃ ad p̃dicãdũ euã
geliũ xpi nõ in corpe. ꝫ in spũ Ecce quõ plus
oĩb⁹ laborat. ⁊ q̃ sepe orat: ⁊ q̃ freq̃nt i orã/
do ⁊ ptẽplãdo rapit̃ p excessuz i celũ. Subli
mis volat⁹ iste nõ oĩb⁹ dat⁹: ⁊ tñ ad yma de/
scẽdẽs dicit. Ego nõ arbitror me cõphẽdisse.
Et itez post alta ad istruẽdũ hũiles i vita et
in passione xpi ait. Nihil arbitrat⁹ suz me sci
re int vos: nisi iesuz xpm ⁊ hũc crucifixũ. Se
q̃re sctm̃ paulũ: ⁊ ducet te recta via ad xpm ⁊
p crucẽ ad celũ. Vade vlteri⁹ et q̃re andreã
aplm in achaie ptib⁹ p̃dicãtẽ xpm: ⁊ audi ỽ/
ba pẽdẽtis in cruce ꝓ xpi noie. Signa ea in
corde tuo. ⁊ stude iplere eũ gaudio ispirãte ⁊
iuuãte spũsctõ q̃cũq̃ loq̃t̃ de passioe xpi ⁊ scẽ
crucis laudib⁹. Quẽ cõsequẽter scm̃ iacobũ
maiorẽ passum ⁊ ociosũ ab herode ⁊ bibe cũ
eo calicẽ passiõis hui⁹ miserabil̃ vite. patiẽt
tollerãdo dolores ꝓ amore dei ⁊ aie tue salu
te. Deide ꝓcede ⁊ q̃re iohãnẽ aplm xpo dile
ctũ ⁊ ꝓ noie iesu in exilio religatũ, ãb oĩbus
secularib⁹ curis ⁊ negocijs segregatũ: vbi di
uina reuelatõe alti⁹ illustrat⁹. apocalipsis li
brũ de statu toti⁹ ecclie militãtis ⁊ triũphãtis
figuris ⁊ misticis ỽbis scpsit: ⁊ p⁹ hec etiã ꝓ
oĩm ecclesiaz ⁊ fideliũ eruditiõe et ꝓsolatiõe
sctm̃ euãgeliũ de ỽitate xpi vltim⁹ edidit. Le
ge ⁊ stude i istis et alijs sacre scpture libris ꝓ
captu tuo ⁊ ꝓsolatiõe exilij tui in ꝟ mõ: non
vt doct⁹ ⁊ sapiẽs videaris: ꝫ mitis ⁊ patiẽs.
humilis et obediẽs vsq̃ ad mortẽ efficiaris.
Quere adhuc alios sctõs aplos ꝓ ꝓsolatõs
tua in xpi fuitio occupatos: ꝓ fide et amore
xpi occisos: ỽbo ⁊ exẽplo multos edificãtes.
Vide scm̃ iacobũ fratrẽ dñi epl̃az canonicã
scribẽtẽ: formã xpiane vite ⁊ religiõis ꝓfectio
nẽ ꝓtinẽtẽ. Quere ⁊ scm̃ thomã in idia. q̃ vul
nera xpi reuerent̃ palpauit, firmit̃ credidit: ⁊
cũ feruenti amore apte clamauit dicẽs. Dñs
me⁹ ⁊ ds me⁹. Quere etiã cũ magno deside/
rio sctm̃ ⁊ eruditũ aplm scz matheũ euange/
listã scribẽtẽ hebraicis lr̃is xpi euãgeliũ tott
mõ ꝓ futuz: oĩb⁹ natiõib⁹ ꝓfis ⁊ liguis va
rijs ad salutẽ destinatũ. Sili mõ ⁊ affectu q̃/
re alios scõs aplos ⁊ discipulos iesu xpi i lo/
cis suis ỽbũ vite retinẽtes: ⁊ ꝓfim docẽtes: ⁊
vsq̃ ad ꝛortẽ i vinea dñi laborãtes. Isti sũt
scĩ et amici dei: q̃ sanguie fuso cũ corona mar
tirij meruerũt vitã etnã. Lege ꝫ libẽt vitã et
passiões eoz: ⁊ ꝓsolaberis i laborib⁹ ⁊ dolori
bus tuis: q̃ nihil ẽ q̃d tu facis ⁊ pateri ꝓ xpo
in fuitio dei: ꝓparatõe scõz ⁊ aliorz deuotoz.

De sũmo bono et vltimo fine in solo deo
ponendo. Cap̃. XXXIIII.

Atiaboz cũ apparuerit gl̃ia tua. o dñe
quõ ꝑt hõ ad hãc gl̃iaz pueni⁹: Per
cõtẽptũ sui ⁊ oĩm trenoz: ⁊ p ardẽtẽ
amorẽ oĩm celestiũ bonoz Testes sũt aie scõ
rũ letãtes in regno celoz: ⁊ oẽs fideles certã
tes ⁊ laborãtes ꝫ tẽtatões vicioz. Ab hõ gl̃io
so fine ⁊ sũmo bono etnaliter fruẽdo lõge di
stãt supbi demones. ifideles pagani. puersi
iudei ⁊ heretici idurati. hoies carnales mõm
diligẽtes. deũ negligẽtes. ⁊ i trenis bonis et
bonoz⁹ ac laudib⁹ finẽ suũ et felicitatẽ ꝓsti
tuẽtes. Qui heu ds ꝓpt hõ hñda augenda et
seruãda currũt laborãt studẽt vigilãt. et fere
nũq̃ q̃escũt: nec sollicitare cessant donec ali/
q̃d acq̃rãt. Et cũ acq̃sierit siue rectũ siue idi/
rectũ fuerit adhuc nõ ptẽtãt: ꝫ ad altioza scã
dere ⁊ gl̃iari sup ceteros ꝓcupiscũt ⁊ itumescũt
doctos se iactãt magnos se estimãt: ⁊ ab alijs
honorari affectãt. Et tñ totũ ẽ vanũ lubricũ
et nihilũ: ⁊ finaliter periculosũ ⁊ pditũ q̃ ꝛrunt
et cupiũt. Certe erratis et vosipos decipitis
q̃ mos adhuc dulcis ẽ et iocũda vita pñs:
q̃ nil certi hẽtis de oĩb⁹ bonis vr̃is: ⁊ q̃tidie
morti et iudicio dei futuro ꝓpiquãtis: Nihil
ei est in hac vita ita iocudũ q̃n habeãt aliq̃d
amaritudis ãnexũ: nil in creatur̃ tã ꝑciosũ ⁊
bonũ et delectabile: q̃ possit aiaz hois satis
re et btificare. ab oi malo eripe. ⁊ ab oi bono
replere et sp letificare. nisi sol⁹ ds sũme bon⁹
etn⁹ et imẽs⁹. Hic est creator oĩm rex visibi/
liũ ⁊ iuisibiliũ ãgeloz et hoiz: q̃ ẽ añ oĩa ⁊ sup
oĩa et i oĩb⁹ ds bñdict⁹ i scla. Quid ei digne
de deo dici ꝑt aut cogitari ab aliq̃ creatura i
celo et i tra. Excedit nãq̃ ds oĩa: añ cui⁹ ocu
los oĩa vident̃ vana et nulla. Jõ fatua ẽ oĩs

ania et pmanebit sp egena et misera: q extra deū aliq̄ qrit et diligit q̄ a dilectōe et honore dei mentē separāt. Magna et mirabilia opa tua dñe: t cogitare et pscrutari singula ñ ē ñ nec alicui creature possibile Quid igit faciā qr nō possuz altioza capere nec secreta celestia pene trare: neq̄ cū angelis faciē dei me ptem plari? Indignū me fateoz tātis bonis frui: et cū sctis i celo quersari. Ideo me sp hūiliabo t despiciā coza deo t oīb⁹ hoīb⁹ q̄diu fuero t eris vilis in oculis meis: vt deus misereat mei pctōris nūc t in oībus hozis. Recogitabo oēs annos meos in amaritudine aie mee q̄b⁹ irā merui: t placebo i gemitu t fletu deū quē offendi sepi⁹ verb factis visu auditu et ceteris sensib⁹ meis: q̄s mihi ad seruiendū si bi dedit i toto coꝛde meo q̄diu i coꝛpe viuo. Sed ne desperē t deiciar in malis meis. recoꝛdaboꝛ dñe oīm bonoꝝ tuoꝝ: t oīm miaꝝ tuarū q̄ a seculo sunt. donec ad te auxiliante gra tua merear salu⁹ puenire. Libera me ab oībus malis irruētibus subito in me q̄ retrahūt sepius coꝛ meū a celestibus bonis meditādis. Adesto mihi pie de⁹ et pone me iuxta te: ne incipiā vagari t elōgari a sūmo bono q̄ tu es dñe. Mā in te solo totū bonū meum Da teipm mihi t sufficit aie mee dñe deus salutis mee Amen. Explicit vallis liliozū.

Incipit alphabetū monachi in sola dei ie su xpi studere volentis.

V Jas tuas do
mine demōstra mihi: t semi
tas tuas doce me Obsecto
te deus me⁹: doce me vias
bone vite p salute aie mee.

A Da nesciri: t p nihilo re- Lcō.1.
putari. Hoc tibi salubꝛius est t vtili
us: q̄ laudari ab homibus. Lcō.2.

B Eniuolus esto oībus bonis t malis: et
nulli onerosus. Lectio.3.

C Ustodi coꝛ tuū ab euaginatiōe: os tuū
ab ociosa locutiōe: t ceteros sensus tu/
os sub rigoꝛe disciplīe. Lectio.4.

D Ilige solitudinē t silentiuz: t inuenies
quietē magnā t pſciam bonā. Ubi enī
multitudo ibi frequēter strepitus: et magna
distractio coꝛdis. Lectio.5.

E Lige pauptatē t simplicitatē t cū pau
cis sis ptent⁹: t nō facile murmurabis.

F Ge hoies t seculi rumoꝛes: Lcō.6.
q̄ nō satis potes esse deo t hoībus eter
nis t transitoꝛiis Lectio.7.

G Ratias age deo semp coꝛde t oꝛe: qua:
litercunq̄ tibi succedit in grauamine t
doloꝛe. Nam deus omnia dispēsat puide in
mūdo: vero t recto iudicio ab eterno. L.8.

H Umilia te in oībus t sub oībus: t mere
beꝛs gr̄az ab oīb⁹. Eris q̄z deo accept⁹:
t hoībus dilect⁹: t diabolus fugiet a te citi⁹:
ꝓpter hūilitatis ꝛtutē sibi valde ꝓriā. L.9.

I N oī ope bono habeas intēnonē purā
ad placēdū deo q̄ inspectoꝛ est coꝛdis:
et diligit iustos t puros. Lectio.10.

C haꝛissimos reputa amicos t pfonos:
qui te pmūt t vituperāt. Si enī recte sa
pis t cōsideras: lucruz inde acquires. Nam
pſunt tibi in bono: q̄ obsunt in malo. L.11.

L Aboꝛe t doloꝛe. cū gemitu t fletu acq̄/
rit regnū dei: delitijs t honoꝛibus pdit

M Agnū donū dei ē pau (padisus. L.12.
perē esse in mūdo ꝓpter xp̄m: t infimū
tenere locū. Magna supbia: altū petere gra
dū. Ad alta sp diabol⁹ suadet. honoꝛes am
bire. fugere despectū: vt cadat ascēsoꝛ ei⁹ re/
troꝛsum: cū ad bꝛeue dñatus fuerit pauperū
Minima dona p magno reputa: t eris dig
nus maioꝛa accipe. Lectio.13.

N Eminē spernas. nulli noceas: afflictō
p doleas. egeno subuenias: t nūq̄ te ex

O Mne tp̄s vtilit cū deo (tollas. L.14.
expēdas: nihil enī pciosius tpe: in q̄ p/
mereri potes regnū dei imppetuū. Oīb⁹ q̄z
te amabilē benignū t affabilē: sine dissoluti
one exhibeas. Omia bona ad laudē dei refe
ras t sine ꝓsilio t deliberatione nihil facias.

P Rimo sp q̄re in ope tuo an deo L.15.
placeat vel displiceat: nec tmoꝛe nec a
moꝛe age q̄ pſciam tuā Jn dubijs ad scriptu
rā t obediētiā plati tui recurre: nec tibip si ni
mis ꝓfide. Prius disce tacere q̄ loq̄: poti⁹ q̄
velis instrui q̄ docere: tuti⁹ ē enī velle latere

Q Uecūq̄ ad te nō p (q̄ apparere. L.16.
tinēt de his nō iudices nec te intromit
tas: vt pacē sp habeas. Qui coīa sectat t sin
gularia vitat magis diligēt: t citi⁹ ad bonū
finē pueniet. Qui tēpestiue facit q̄ debet:
letioꝛ postea erit. Lectio.17.

R Euertere cito ad interioꝛa coꝛdis tui: t
claude ostia oꝛis tui: ne vagari incipi/
as p varia desideria mundi cōsilio diaboli:
Nocēt mala audita: tētāt pulcra visa: turbāt
illata vitupia. Recede ḡ ab iracūdo indocto
dissoluto. t mane in silētio cū deo. Lcō.18.

S Obꝛius esto i victu. modestus in vesti
tu: puidus in verb. honestus i moꝛib⁹
matur⁹ in ꝓsilio. fortis i aduersis. hūilis i p

speris: gratus ꝑ bñficijs. hilaris in despectibus. patiens in doloribus: discretus in omnibus agendis. Lectio. 19.

Time deũ offendere ĩ minimis negligẽtijs ⁊ defectib⁹ tuis: noli ꝑsumere ĩ bonis: nec desperare ĩ aduersꝭ. Timor dei facit recedere a pctõ: ⁊ solicitat ĩ bono ope: vt bonũ bñ fiat. Totũ deo ꝯmitte: ⁊ qd̃ tibi est graue fiet cito portabile. Pax tua in patĩa multa: leuis ẽ oĩs tribulatio ꝑ vita eterna. L. 20.

Vende d̃o oĩa ꝯmoda tua: ⁊ dabit tibi solatia meliora: aduenienẽte gr̃a ĩ vna hora Nemo ditior nemo liberior eo. q̃ se ⁊ oĩa deo dedit ⁊ xp̃m amãdo emit q̃ mũdũ cruce redemit. Lcõ. 21.

Pũs sit vita tua. lcõ tua: meditatio tua. locutio tua. Ipse desideriũ tuũ. lucrũ tuũ: tota spes tua ⁊ merces tua Si aliud q̃ris q̃ꝫ pure deũ. dãnũ patieris: laborabis. et req̃ẽ nõ inuenies. Lcõ. 22.

Ymnos ⁊ psalmos canere monachoꝝ op⁹ ẽ ⁊ clericoꝝ: q̃bus ꝯgaudẽt ãgeloꝝ chori: laudãtes deũ iugit̃ ĩ regno celoꝝ. Seruire carni mors aĩe. cib⁹ vermiũ. nidus demonũ vita pecoꝝ: fomes morboꝝ: corruptio corpoꝝ: inq̃natio morũ: ꝑditio bonoꝝ. acq̃sitio multorũ malorũ ⁊ doloꝝ. Seruire deo btĩtudo aĩe. sanitas corꝑis. prudẽtia spũs vita celestis. Dulces hymnos deo canit: q̃ in tribulatõe sua deũ semꝑ laudat. Initiũ ⁊ finis oĩs boni religiosi. deũ corde ãmare ore laudare: et fratrez suũ exemplũ edificare. Lcõ. 23.

Zachee frat̃ descẽde de altitudine secularis scĩe: veni ⁊ disce ĩ scola dei viã humilitatis mãsuetudinis ⁊ patĩe: ꝑ quã possis xp̃o docẽte ad eterne btĩtudĩs gl̃iã secure puenire Amẽ. Cõclusio.

Scribe nouelle monache alphabetũ istud in corde tuo q̃si ĩ libro vite: ⁊ ꝑ singulos dies cartulã tuã inspice: et bonos mores assuesce. Pauca sũt v̄ba: ꝫ magna hñt misteria ⁊ ꝑfectoꝝ opera. Ornãt exteri⁹: ⁊ q̃etãt interi⁹. A ꝯtẽptu mũdi ⁊ suipsi⁹ abnegatõe incipit vita boni religiosi monachi: ⁊ ꝓficit vsq̃ ad ꝯtemplationẽ dei. Bñdictio.

Beatus discipulus ille q̃ seq̃t̃ xp̃m ꝑ iter aspeꝝ: tradẽs ei oẽ velle suũ ⁊ nolle: portans q̃tidie ꝑ xp̃o crucẽ suã: vt habeat gloriã magnaꝫ ⁊ vitam eternam Amen.

Explicit alphabetũ monachi in scola dei iesu xp̃i studere volentis.

Incipit consolatio pauperũ et infirmorũ et his articulis subdiuidit̃.

Pauper Claudus despectus
Debilis Columbanus tacitus
Lazarus infirm⁹ Simplicianus indoctus
Joseph peregrin⁹ Turtur solitarius

Incipit consolatio pauperũ ⁊ infirmorũ.

Consolamini cõsolamini ꝓple me⁹ dicit dñs deus vester. Pauper.

Noli pauper tristari: quia diues non es. Debilis.

Noli murmurare debilis corꝑe: q̃ sepi⁹ infirmaris: nec habes qd̃ delectat.

Gaude ĩ dño frat̃ lazare Lazar⁹ ĩfirm⁹ q̃ multis vulnerib⁹ mõ replerꝭ: q̃ tibi ꝑparat̃ eterna req̃es pro modico vili cibo male ꝑato: ⁊ ꝑ breui dolore ĩ corꝑe sustẽtato. Pro micis tibi negatis habeb̃ splẽdidas epulas in ꝯuiuio celestis regis: ⁊ cõedes sꝑ panẽ celi de mẽsa iesu xp̃i ĩ regno p̃ris sui. Pro vulnerib⁹ tibi inflictis hẽbis coronã mire pulcritudĩs ornatã florib⁹ ĩmense suauitatis. Pro canib⁹ lingẽtib⁹ vulnera tua. habeb̃ angelos tibi ꝓuiẽtes ĩ leticia magna. laudãtes deũ ꝑ tua multiplici inopia ⁊ benigna patiẽtia.

Letare frat̃ ioseph Joseph ꝑegrin⁹. innocẽs ⁊ mãsuete ꝑ lõga ꝑegrinatiõe tua ĩ t̃ra aliena: vbi nõ habes aĩcos te visitãtes ⁊ honorãtes ⁊ munuscl̃a tibi dulcia offerẽtes q̃ mag̃ erit merces tua ĩ celesti p̃ria ⁊ ꝯsolaberꝭ ab angel̃ ĩ ꝑuo latẽs cubiculo: q̃ tibi ꝑparabũt amplã ⁊ splẽdidã mãsionẽ ĩ celo: q̃ hũiliorẽ locũ ⁊ viliorẽ vestẽ elegisti ĩ h̃ mũdo

Exulta frat̃ claudiane q̃ a multis iã despiceris: q̃ nõ vales currere ꝑ vicos ⁊ plateas cũ fortib⁹ ⁊ diuitib⁹: q̃ letãt̃ ĩ varijs delicijs carnis: ⁊ subito descẽdũt ad inferos. Tu v̄o in secreto maneas: ⁊ indesinent̃ ꝑ te ⁊ alijs ora ac xp̃m specialit̃ lauda: q̃ multas occasiones peccãdi tibi abstulit: ⁊ celestis regni portã ꝑ artã viam intrare ostendit. Claudus despect⁹. Colũbanus tacitus.

Tubila frat̃ colũbane hũilis ⁊ taciturne sine dolo sine felle. Esto nũc obediens vsq̃ ad mortẽ: q̃ abnegãdo temetip̃m tollis vere crucẽ tuã eundo post xp̃m. Jõ gaudeb̃ cũ oĩb⁹ sctis ⁊ electis dei ĩꝑpetuũ: nec timeb̃ dãnari cum diabolo in ignẽ eternũ.

Simplicianus indoctus.

Canta ⁊ lauda deũ frat̃ simpliciane: q̃m reliq̃sti prudẽtiã hui⁹ seculi ⁊ fallacias diaboli cũ nundinis suis: ⁊ curas t̃renas suas lõge abiecisti. Gr̃as age q̃ meruisti audire veri salomonis sapĩam dñi nr̃i iesu xp̃i: in sua hũilitate ⁊ mãsuetudine. Disce frãgere ꝑ priã volũtatẽ ⁊ carnis vincere voluptatem

et ꝗtidie certa cõtra diabolũ ipugnatio nẽ t cordis euaginationẽ. Sta firmit. pugna viriliť. noli recedere a certaminis loco t bono ꝓsortio: qꝝ tecũ ẽ dñs deꝰ tuꝰ t angeli eiꝰ: añ ꝗꝝ ꝓspectũ fugiet cito spũs maligꝰ tãꝯ fumus a vento repulsus. Turtur solitarius

a Vidi turť gemebũde: attẽde deside/rator vite solitarie t castitatiꝫ amator eťne. Cũ te subtrahis a tumultibus hoim. orãdo meditãdo studẽdo: tũc aptꝛopiãs celestibꝰ choris angelorꝝ: t recedẽt a te impetꝰ demonũ t imagines turpiũ ydolorꝝ: oiꝫ ꝯ nocẽtiũ mõstra viciorꝝ. Memo tã qete vi/uit ī ꝓgregatõe. tã letanť ex ꝺ mũdo trãsit: sicut verꝰ obediẽs. mitis t hũilis corde. renũciãs pfecte oi ꝓprie volũtati: subditꝰ deo et hoibꝰ ꝓpť deũ ex ꝟtute sine mora. Magna virtus magna gra: vincere seipm t mori oñi hora. Dura pugna: ꝫ gloriosa t eterna pmia reddenť ꝓ victoria cõsumata.

Incipiunt capitula sequentis.

De recta via iustorꝝ ad regnũ celorꝝ Caꝑ. I
De bona custodia cordis t oris. Caꝑ. II
De frequẽti inuocatõe nois iesu t marie III
De certamine cõtra ꝗtidiana vicia. IIII
De optimis bonis aie. Caꝑ. V
De vera t interna cõsolatiõe aie. Caꝑ. VI
De recollectiõe cordis ī sillẽtio oris Ca. VII
De remedijs ꝓ vanã gloriã t laudẽ C. VIII
De mũdicia cordis a vicijs t passiõibꝰ occul
De vera pace cordis in ꝟtutibꝰ. X. (tis. IX

Incipit breue epitaphiũ monachorum.

De recta via iustorũ ad regnũ celorꝝ. C. I.

Ja iustorũ recta facta est: t iter sctõrꝝ ꝑparatũ ẽ. Quõ? ꝑ dolorẽ et laborẽ. Sic eī itur ad regnũ celorꝝ. Nõ ẽ alia via ad vitã eťnã? Nõ Recta sola via crucis. Ita ẽ. Hãc xꝑs ꝟbo docuit: t sctõ exẽplo suo sequẽdã oibꝰ ꝓposuit. Hãc oĩs scti secuti sũt vsqꝫ ad mortẽ: iuxť illã dñi sniam. Intrate ꝑ angustã portã: q̃ ducit ad vitã. O monache. qd facť ī cella? Lego scribo colligo mella: Hec aie mee solacia. Bñ dixisti. Mã cella monachorꝝ ī labore t studio librorꝝ flagrare debet. O clerice qd facis ī choro? Lego cãto crimia plora. Recte ñdisti. Mã chorꝰ clericorũ ī canore et iubilo psalmorꝝ occupari debet: t deũ corde t ore laudare sic̃ angeli in celo. O religiose qd edis in mẽsa? Fel xꝑi vulnera pẽso. Mũero ydoleo: ꝑ singula vulnera ploro. quãtũ potero. Juste t optie pensasti. Mã mẽsa egenorꝝ ī merore t fletu dolorũ xꝑi ꝟsari debet: t deo regari. O deote qd bibisti ī cena? Bona dogmata nectare plena. Recte ñdisti. Mã cena deotorꝝ in sacra lectõe t sensu ꝟborꝝ delectari debet. Nõ nẽ ala plus ẽ ꝯ corꝰ? Si sapit bonꝰ haustꝰ in ore: multo melius sapit bonus intellectus scripture in corde.

De bona custodia cordis t oris. Caꝑ. II.

Jxi custodiã vias meas: vt nõ delin

b quã ī lingua mea. Mũꝯ sis ociosus nec ꝟbosus: nec curiosus nec ridiculosus. Añ laborẽ t ī labore mẽor sis dñi dei tui. vt tẽ custodiat spc. Jnť hostes ꝟsaris t inť pricula maris fluctuas Jõ incessanť orã dũ est ne vincaris a vicijs: t in ꝑfũdo malorũ desperãdo submergaris. Sta firmit t noli deficere ī ꝗtidiano certamine: t a tribꝰ bestijs maxie caue. Mane certa ꝯ accidiã: meridiẽ ꝯ gulã: vespe ꝯ carnis lasciuiaz. Canis vult diu dormire: lupꝰ vult multũ comedere asinꝰ vult ī stratu lasciuire. Canẽ excita ꝟga lupũ pcute baculo: asinũ flagella spinis acutis. Virga ẽ tior mortis: baculꝰ ẽ ardor īferni: spine passio xꝑi t sctorꝝ martirũ cruciatꝰ. Ihis tribus armis vincunť vicia carnis.

De freqñti iuocatõe nois iesu t marie. III

Diuua me et saluus ero. Stude

a deũ inuocare ī oi ope mane meridie t vespe. cũ sctõ daniele: t iuuaberis in oi necessitate corꝑis t aie. Jesũ habe ī corde: t eris mũdus ab oi sorde. Sit aue maria sepe ī ore. t repleberis spũ scti ꝓsolatõe. Solitudo t sillẽtiũ oro t ieiuniũ: arma sũt monachorũ. Laborare in die. vigilare t orare ī nocte: sctorꝝ exercitiũ spãle. Hoc deo et angelis est acceptũ: demonibꝰ ꝯriũ: iuuenibꝰ vtile. senibꝰ delectabile: pigris graue. deuotis leue et suaue. Cũ non potes bñ vigilare studeas iesũ inuocare: t fugiet a te diabolus bonorꝝ inimicꝰ. Si nõ potes dormire ꝑ tristicia: studeas mariã salutare cuꝫ letitia: t aderit tibi angelus sctũs bonorꝝ amicus. Si tedet orare studeas psalmos ruminare: t ꝓfortabit te spũs sctũs ꝓsolatorꝝ optimꝰ: doctor intimus. illustrator cordis maximus.

De certamine ꝯ ꝗtidiana vicia. Caꝑ. IIII

Egnũ celorꝝ vim patiť: t violẽti ra/

r piũt illũ. Idcirco indue arma sctẽ crucis: certa sicut fortis miles: stude vt bonꝰ clericꝰ: ora vt deotꝰ monachꝰ: labora vt fidelis dei seruꝰ: ꝛeris ī celo gloriose coro

natus. Clau⁹ clauo expellit: viciū ꝟtute su/
perat. Ira silētio ꝓpescit: gula ieiunio refre/
nat. Ociū labore fugat: risus dolore cassat.
Odiū amore necat: hostis bñficio placatur.
Pax cordis patla acq̄rit: et q̄ alios leuit ar/
guit: indignationē cito incurrit. Parua eñ rez
iplicatio: mlte pacis ē acq̄sitio. Sepe h̄ dr: t
sepe repetēdū est vt bñ custodiat. Nil dictu
facili⁹: nil facto beati⁹ xp̄o referēte. Si scitis h̄
bti eritis si feceritis ea. Verbosi mlti: tacitur
ni aūt pauci Cupidi mlti: pauci paucis ꝓtēti
Nemo pfecte ꝓtentat: nisi sūmo bono plene
fruat. Inops est ois mēsa pane carēs t sale.
Insipida refectio si desit sacra lectio: t afflu
unt inania ꝟba Optimū ferculū aie: ꝟbū dei
audire t bñ masticare. In dulci cibo pascit:
qui sacris verbis delectat. Diu arid⁹ t inde
uotus erit: q̄ vana libēter audit t querit.

De optimis bonis aie. Cap̄. V.

Jligā te dñe ꝟtus mea. Int nobiles
d nil ꝟtute nobili⁹: int ignobiles nil vi
cio deteri⁹. Int pulcros t honestos
nil castitate pulcri⁹: int scias nil sapia alti⁹.
int deuotos libros nil vita iesu xp̄i salubrius
Int oēs p̄ces t laudes dei nil p̄ nr̄ sanctius
nil aue maria dulci⁹ angelis iocundi⁹. Oia
vota t desideria sctō⁹ oro dñica. excellit oia
dicta ꝓphetar⁹. t melliflua ꝟba psalmor⁹ et
canticor⁹ plenissime t secretissime i se ꝓtinet.
oia necessaria petit: deū summe laudat: deo
aiam ꝓiungit: t de terra ad celū leuat: nubes
penetrat. t angelos transcēdit. Beatus qui
attente singula verba xp̄i pensat.

De vera t interna ꝓsolatōe aie. Cap̄. VI.

Incēti dabo māna abscōditū: t no/
v men nouū. Māna abscōditū est
ꝓsolatio sctispūs de spe venie t cōtri
tione pctō⁹: cū ꝓposito bono t firma inten/
tiōe se sp emēdādi t ꝓficiēdi. Vera ē de⁹: t
oia ꝟba ei⁹ vera sunt t firma. Fidelis t ver⁹
amic⁹ nō mētit: nec agit in dolo cū ꝓxio suo
Qui alīū decipit: nō est veritas i eo Qui de
bono supbit: nō ē grat⁹ nec fidelis deo. Noli
supbire: ne pdas donū q̄ accepisti ō celo si
ne merito tuo. Cura habe de bono noie: sed
noli melior̄ te fingere: nec sanctior̄ alijs cre
dere. Bona vita bonū nomē facit: et q̄ male
se regit: bonū nomē pdit. Nomē nouū iterū
acq̄rit: q̄ malos mores relinq̄t. Ille veraciter
q̄si hodie nat⁹ viuere incipit: q̄ in spū ambu/
lare ꝓponit: t omnia nociua vitat t spernit.
Melior̄ ē bona fama ex sctitate vite: q̄ odor
vnguēti p̄cios⁹ t diuitie multe.

De recollatione cordis in silentio oratio/
nis. Cap'm. VII.

Secretū meū mihi. Cū distractus fue
f ris ex colloq̄is lōgis. recollige te ite/
rū in lōgo si ētio int⁹ manēdo i secre
to solus t gemēdo ꝓ ꝓmissis. Cito fit distra
ctio cordis ex reb⁹ visis t auditis: ꝑ frequēs
oro t interna ꝓpūctio expellit imagines nox/
as t curas superfluas. Qui nil cōmodi q̄rit
nec ꝓcupiscit i terris: t elōgat se a tumultib⁹
cūctis: pōt cito libere volare ad xp̄m i celis:
sicut ait deuotissima mat̄ sct̄i augustini in ex
cessu mētis. Volem⁹ inq̄t ad celū fideles.

De remedijs cōtra vanam gloriam t lau/
dem. Cap'm. VIII.

Vanitas ois hō viuēs. Noli extol
v li de aliq̄ bono cor̄ hoib⁹: q̄ habes
multos defect⁹ int⁹ q̄s nouit de⁹: t tu nō vi/
des nec pōderas sicut debes Qui laudē hu
manā q̄rit de singlari facto: sepe ꝓfusionē in
currit deo ꝓmittēte cor̄ mltis i apto. Vana
glia t amor ꝓprie laudis decipiūt mltos pr̄i
uādo eos bonis etnis: vt patet i ꝟginib⁹ stul
tis. Quid stulti⁹ q̄ vana diligere: t vera re/
spuere? Quid puersius: q̄ deuz negligere t
hoiem attēdere? Quid amētius: q̄ mūdum
aspicere t celū despicere? Cor diuti⁹ in terra
cor paupis in celo. Cor humilis sub deo: cor
supbi contra deum.

De mūdicia cordis a vicijs t passionibus
occultis. Cap'm. IX.

Eati mūdo corde. Mūda cor tuū a
b vicijs: vt vere sis bonus. Quare mi
ser vis laudari de bonis q̄ nō habes
Vere despicabilis es i multis. ꝙ merito eru
bescere possis: q̄uis libent⁹ h̄ nō audis tibi di
ci ab alijs. Qui sunt q̄ vanitatē amāt? Qui
hūanā laudē affectāt. Hūilis t sibipsi vilis i
veritate stat t nūq̄ se de bono eleuat: ꝑ sp se
hūiliat t pctōrē fatet t dolet. Inspice te recte
t intēne: t noli leuit̄ credere lingue aliene t fa
me vētose. Vidi laudātē sociū suū i facie: et
post tergū detrahētē pessime. Cōsideraui ar
guētē amicū in charitate seriose: t excusantē
eū publice ipso nesciēte. Qñ veritas t chari
tas sibi obuiāt: tūc q̄ pacis t salutis fūt parit̄
tractāt. Laua man⁹ tuas ab ope puerso: t p
hibe labia tua a verbo ocioso a visu nociuo
cor a cogitatu maligno: t eris mūdus cor az
deo. Sepe lauas manus t faciem ne diplice
as hominibus: multo magis laua conscīam
tuā a vicijs: vt placeas deo t angelis eius q̄
vident abscōdita cordis.

De vera pace cordis in xtutib⁹. Cap̃.X.

Beati pacifici ꝛc. Cor purũ diligit deus: in pace habitat xps: sup humilẽ & mitẽ requiescit spũs sanctus. In tumultu perdit iesus: in risu offendit: in ira expellit. in mẽdatio cõspuit: in detractiõe spoliat. in dolo pcutit: in odio crucifigit. Quicquid mali ꝑimo ingerit: iesus sibi factũ cõquerit. Caue offendere deũ: caueas scãdalizare ꝑimũ ad imaginẽ dei factum. Reuoca errantẽ instrue ignorantẽ: da bonũ exemplũ tolle omne offendiculũ: sequere iesum patiẽdo opꝛobꝛiũ: ꝑ malo restitue bonũ: & recipies ꝑ oĩ modico hic passo ꝑmiũ eternũ: & gaudiũ cũ angelis sctis in regno celoꝛũ Amen.

Incipiũt capla libelli sequentis.

De renunciatiõe seculi. Cap̃. I
De remedijs vicioꝛuꝫ. Cap̃. II
De exemplis heremitarũ. Cap̃. III
De patientia martirũ. Ca. IIII
De studio doctoꝛum. Cap̃. V
De laboꝛe & ofone cõfessoꝛũ. Cap̃. VI
De extirpatione vicioꝛum. Cap̃. VII
De exercitijs monachoꝛũ. Ca. VIII
De coꝛona & ꝑmia monachoꝛũ. Cap̃. IX

Expliciunt capitula.

Incipit vita boni monachi.

Audi religiose monache: ausculte deuote clerice: attẽde senex et paruule. doctrinam bone vite.

Sequere hũiles moꝛes iesu xꝑi & exempla sctoꝛ: q̃ te ducant ad regnũ celoꝛum.

Relin que curiosa argumẽta verboꝛũ: q̃ impediũt ꝑfectũ deuotois & virtutũ.

De renunciatione seculi. Capl'm.I.

Monache ad q̃d venisti: quare mundum reliquisti? (stodires.

Cur capã istã iduisti & põpã mũdi despexisti

Nonne vt deo seruires: & coꝛ tuũ cu

Cur ergo sic vagaris: & vana meditaris.

Multũ peccas euagando: tps pdis ociãdo

De remedijs vicioꝛum. Capl'm.II.

Pꝛehende arma & scutum: euagare non est tutum.

Ociari grande viciũ: fabulando ꝑdis ꝑmium.

Operando vince tediũ: oraõ q̃re remediũ

De exemplis heremitarũ. Capitulũ.III.

Vane ergo in cenobio? viue caste sine ꝓpꝛio. (machario.

Fuge tace cũ arsenio: sede solus cuz

Sepe oꝛa cũ anthonio: laboꝛa cũ pachomio

Jeiuna cũ euagꝛio: vigila cũ hylario.

De patientia martirum. Capl'm.IIII.

Ustine dolоꝛes cũ laurẽtio: despice honoꝛes cum vincentio.

Dilige iesum cũ ignacio: fer damna rerum cum eustachio.

Confitere xꝑm cum tyburcio: resiste draconi cum geoꝛgio.

Coꝛonaberis cũ martiribus: si resistis malis instinctibus.

De studio doctoꝛum. Capl'm.V.

Lege scribe cum hieronimo: viro sancto & doctissimo.

Canta hymnos cum ambꝛosio: psalmos dauid in psalterio.

Stude doce cũ augustino: de summo bono et diuino. (ecclesia.

Cuius libꝛoꝛum magna copia: illustrat sctã

Disce moꝛi mũdo cũ gregoꝛio: pseuerãdo in monasterio.

Porta iesũ cũ martirio: visita egrũ in exilio.

Letaberis cum doctoꝛibus: si fidem seruas cum moꝛibus.

De laboꝛe & ofone cõfessoꝛũ. Capl'm. VI.

Habitare sanctũ benedictũ: serua omne verbum tibi dictum.

Bonum est laboꝛare manibus: melius oꝛare cũ fletibus. (richardo

Quere iesum cum bernardo: cum hugõne &

In canticis canticoꝛũ: et in choꝛo angeloꝛũ.

In studio clericoꝛũ: & in verbis senioꝛũ.

In cõmẽtis magistroꝛũ: & in libꝛis deuotoꝛ

Premiaberis cum cõfessoꝛibus: si abnegaueris te in omnibus.

De extirpatione vicioꝛũ. Capl'm. VII.

Aue curiosa legere: que possunt mẽtem distrahere.

Stude vicia tua cognoscere: & viriliter eis resistere.

Ambula cũ simplicibus: adhere innocẽtib⁹

Bñfac tibi cõtrario: supplica ꝑ aduersario.

Et eris char⁹ dei filio. ac dign⁹ sctoꝛ ꝓsortio

De exercitijs monachoꝛũ. Capl'm. VIII.

Monachoꝛum est oꝛare: gemiscere et ploꝛare ꝑ suis defectibus.

Carnem suam castigare: vigilare ieiunare: a voluptatibus. (tatibus.

Linguam refrenare: aures obturare: a vani

Oculos custodire: pedes ꝓmunire: ab excursibus.

Manib⁹ laboꝛare: labijs exultare: coꝛde iubilare: in dei laudibus.

Caput denudare: basse inclinare: genua cu-
rare: crucifixi pedibus.
Prōpte obedire: nūq̄ ītire: suis maioribus.
Libēt seruire: cito subuenire: infirmis fribus.
Curas mōi abjcere: celestib⁹ intēdere totis
conatibus.

De corona ꝛ pmio monachorū. Capᵇ. IX.

Evincaris a demonio: oia fac cum
n consilio: ꝛ facile nō errabis.
Nescis enī q̄diu hic eris: certuz istō
est q̄ moreris: nunq̄ tū desperabis.
Esto internus deuotus: deo totus mūdo ig-
notus: ꝛ eris semp letus.
Multum tibi vilis ꝛ despectus: fratri tuo pi
us ꝛ subiectus: maturus ꝛ facetus.
De bonis deo gloriam.
Et de malis pete veniā: oēm remittēs iuriā
Sicq̄ p dei gratiaz: puenies ad patriā: post
huius vite miseriam.
Ubi iesus ꝛ maria: in summa gaudēt gloria
cum tota celi curia.
Ad quā nos post multa pericula: pducat ag
nus sine macula.
Cui laus p eterna secula Amen.
Explicit vita boni monachi.
Rigmus de vita iesu imitanda.

Jtam iesu xpi stude imitari: caste iu-
v ste pie disce conuersari.
De nato iesu cane dulcit: de passo ie
su dole grauiter.
Leta misce tristibus: tuis exercitijs.
Mala terge fletibus: caue a delicijs.
Jesum q̄re diligent: clama pulsa vehemēter
In deuotis hymnis delectare: dulce est de ie
su cogitare. (trare.
Dulci⁹ cū iesu iubilat: dulcissimū celos pene
Jesu ob amorē: oēm fer laborem.
Sustine vim patiēs: tace vt sis sapiens.
Mores rege aures tege: sepe ora sepe lege.
Omni die oi hora: te resigna sine mora.

De inuocatōe nois iesu marie ꝛ sanctorū.

Sſuesce iesū inuocare: mariā sepesa
a lutare. (norare
Cruce sctā te signare oīes sctōs ho
Cōtra demones certare: vigilare ꝛ orare.
Sacra ꝛba ruminare: deo laudes decātare.
Infimis renūciare: ad supna cor leuare.
Extra iesuz nil amare: nihil velle nil optare.
In dño semp spera: age recta pfer vera.
Cora deo te humilia: ꝛ gratiā inuenies.
Ama pauca ꝛ simplicia: ꝛ pacē multā senties
Qui modo est humilios: in celo erit altior.
Et q̄ nūc viuit strictior: in futuro canet letior
Scōm merita singlor: reddent pmia btōr.

Jncipiūt capla libri sequētis qui dr Ma-
nuale paruulorum.

De vocatōe paruulorū ad xpm. Capᵇ. I
De doctrina iesu ꝛ hūilitate eius. Capᵇ. II
De puritate ꝛ sublimitate scti iobis apli. III
De sctitate ꝛ excellētia scti pauli apli. IIII
De magna hūilitate scti fraciſci. Capᵇ. V
De bona imaginatōe cōtra malū. Capᵇ. VI
De breuitate ois rei sub celo. Capᵇ. VII
De deuotōe scti dauid regis i ore. VIII
De pauptate spūs ꝓpter xpm. Capᵇ. IX
De studio simplicis fris in passione xpi. X
De puritate multarū virtutū. Capᵇ. XI
De laude dei ex ore iusti. Capᵇ. XII
De arta custodia cordis ꝛ oris. Ca. XIII
De frequētia orandi. C. XIIII
De eterne vite pmio ꝓmerēdo. Capᵇ. XV

Explicīūt capla libri sequētis.

Jncipit liber qui dr Manuale paruulor
De vocatōe paruulorū ad xpm. Capᵇ. I.

Jnite par
uulos venire ad me:
talium est eī regnū ce-
lorū. Hec sunt verba
iesu xpi summi pasto-
ris ꝛ celestis doctoris
nri in scola dei: q̄ disci
pulis suis ꝛ turbis lo
quebat: cū paruuli si-
bi a parētib⁹ pītarent ad tangendū. Quos
pius mgr ꝛ dulcis dns sicut sctus marc⁹ nar
rat ꝓplexās ꝛ manus suas sup eos imponēs
bñdicebat eos ꝛ ait. Amen dico vobis. quis
q̄s nō recepit regnū dei velut puulus: nō in-
trabit in illud. Et iterū scm matheum ad oēs
maiores ait. Nisi cōuersi fueritis ꝛ efficiami
ni sicut puuli: nō intrabitis in regnū celorū.
O bone pastor ꝛ dulcis mgr q̄ dulciter loq̄
ris ꝛ veraciter doces: ꝛ paucis verbis oīdis
oibus hoibus rectā viā tendēdi p hūilitatē
ad regnū dei. Hec sctā verba ꝓsolant hūiles
ꝛ paupes: arguūt supbos ꝛ diuites: ꝓfortant
simplices ꝛ innocētes. Deus enī supbis resi
stit: hūilibus aūt dat gratiā in pīti: ꝛ gloriaz
in futuro. In oibus ḡ bonis q̄ agis loq̄ris et
cogitas. ab hūilitate noli recedere ne perdas
totū q̄ facis. Nā nulla valēt opa bona nisi
fuerint in hūilitate fundata: ꝛ charitatis mel
le ꝓfusa: ꝛ ad honorē dei pura intentōe facta
Caue supbiā: oīm vicior fouea ꝛ virtutum
ruinā. Esto innocens ꝛ q̄si paruulus sine do

lo.ab oī malicia purus: et eris deo ⁊ hoībus dilectus et in te pacatus.

De doctrina iesu ⁊ hūilitate eī⁹. Ca.II.

Discite a me ait iesus: q⁹ mitis sū ⁊ humilis corde. O hūilitas virt⁹ xpi. quātū cōfundis supbiā vanitat⁹ nre q̄ de paruis bonis cupim⁹ laudari: ⁊ de multis malis nolum⁹ vituperari. O bone iesu tu p̄ nob mlta mala ptulisti q̄ nō feci⁹ti: ⁊ in numera nob bona ptulisti q̄ nō meruim⁹: nec digni sum⁹ habere. Nā totū gr̄e est ⁊ īmēse pietatis q̄cq̄d boni feci⁹ti nob ⁊ adhuc q̄tidie facis: p̄cendo delictis nr̄is ⁊ bñfaciēdo in multis. Gr̄as sp tibi pie ds: ⁊ ve nob ingr̄tis tepidis ⁊ supb: p̄ inūeris bñficijs tuis ⁊ pmissis.

De puritate ⁊ sblimitate sci iohis apli C.III

Ece puer me⁹ elect⁹ quē elegi Quid
e fecit beatū iohānē aplm tā clarū ingenio. ⁊ tā p̄dilectū a dño nro iesu xpo vt tā alta caperet ⁊ scriberet de deo vltra oēs doctores i mūdo? Magna puritas ei⁹ mētis et corpis: pfecta q̄z charitas ardēs erga deū ⁊ p̄ximos suos nō vbo tm̄ ⁊ lingua: ⁊ ope et veritate ⁊ em̄ ipe apte testat⁹ i epla sua de gemina charitate scribēs. Si g̃ non p̄t cū sctō iohe euāgelista altiora p̄tēplari ō sctā trinitate: stude hūilitatē ⁊ patiētiā xpi cū infirmo lazaro cogitare ⁊ sequ. Et si nō vales cū sancto paulo ad tertiū celū euolare: stude cū beata maria magdalena ad pedes ihesu plorare ⁊ veniam petere.

De scitate ⁊ excellētia sci pauli apli C.IIII.

Vas electionis mihi est iste. Quid
v fecit sctm̄ paulū tā magnū ⁊ sublimē apud deū. Cōtēptus mūdi ⁊ oīm terrenor̄ cū abnegatōe suipsius ⁊ mortificatiōe carnis: ⁊ abiectiōe oīm tēporalis honoris. Quid plus sup hec oīa? Perfect⁹ amor dei ⁊ p̄rimi sine aliq̄ lucro terreno ⁊ p̄prio cōmodo xpo seruiēdo in hoc mūdo. Quid int⁹ multas reuelatiōes sibi a deo factas magis docuit ⁊ cōmēdauit fidelib⁹ romanis chorinthijs galathis ⁊ ceteris oīb⁹ in vniuerso orbe p̄stitutis? Jesum xp̄m et hūc p̄ nobis crucifixū. Pro q̄ ipse multa pati optauit. ⁊ mori nō formidauit: q⁹ sacra stigmata passiōis e⁹ q̄tidie i corde ⁊ corpe suo p̄ noīe e⁹ ⁊ amore portauit.

De magna hūilitate sctī frācisci. Ca.V.

Sic est q̄ cōtēpsit vitā mūdi. Quid
h fecit hūilum ⁊ sctm̄ frācisci tā deuotū et deo dilectū in hac vita: ⁊ tā altū in gloria? Vere p̄funda hūilitas sua. Et q⁹ int⁹ oīa bñficia diuina ⁊ exercitia q̄tidiana passionē xpi ⁊ sacra vulnera doloris ei⁹ īmēsi amoris plena in mēte portauit: recoluit cōdoluit grauissime pōderauit. amarissime fleuit. ⁊ ardentissime amauit. Nā magna gr̄a p̄fert humilib⁹: ⁊ passiōz xpi q̄tidie recolētib⁹. Verus em̄ hūilis nō se reputat nec eleuat de bonis q̄ facit: ⁊ oībus viliorē se estimat: ⁊ cūctis inferiorē veraciter cōfitet. Hic p̄pria mala sua inspicit ⁊ plangit: ⁊ alior̄ bona videns congaudet: p̄ quib⁹ deū laudat et bñdicit: orās vt sui misereat et a malis liberet.

De bona ymaginatōe ꝫ malū. Ca. VI.

Vade retro sathanas. O miles xpi
v loqre hec vba p̄tra oīa mala fantasmata dyaboli: nā arma tua sunt sctā verba ⁊ opa xpi. Igit cōtra ignita carnis iacula: pensa amara xpi vulnera. Cōtra tediū cordis: fit sp in ore dulcis iesus. Cōtra oīm malas suspitiōes ⁊ idignatōes tuas de alijs cogita oīes culpas tuas q̄s feci⁹ti ab initio natiuitatis tue vsq̄ mō: ⁊ desiste indignari. Sint oīa bona tua alijs coīa. ⁊ ad laudē dei facta: ⁊ mala tibi soli imputa: ⁊ ad feruētiorē emēdationē p̄uerte. Dū vacat tps ⁊ hora ab externo labore: sit p̄tinus psalm⁹ et laus dei in corde ⁊ in ore. Cor nō p̄t diu quiescere nec lingua tacere: aut em̄ bona aut mala ymaginat⁹: aut tristia pensat. aut leta reuoluit: sicut molendinū q̄ a vēto mouet⁹. Ne ergo mala subito irruāt ⁊ maculēt: sacra vba tanq̄z mūda grana cordi tuo insere: ⁊ ea diligent⁹ reuoluendo in cibū p̄uerte. O vtinā tot bona verba dicas et ores q̄t ociosa dixisti: et tot bona recogites ⁊ rumines: q̄t mala ⁊ noxia cogitasti. Aperi cor tuū xpo ⁊ claude diabolo: vt sit ania tua in celo ⁊ non in seculo. Loquit⁹ tibi xps in oī vbo dei: ⁊ in oī libro scripto digito spūssancti. Quecūq̄z em̄ in scpturis sctis legis scribis ⁊ intelligis: solacia sunt aie fidelis in tribulatiōe: et remedia ꝫ dyaboli venena: et reuocant cor vage mētis ad deū suū in celū.

De breuitate oīs rei sub celo. Cap. VII.

Vanitas oīs hō viuens. Hodie hō
v est: et cras nō inuenit⁹. Perit diues. perit pauper. perit iuuenis. perit senex. Perit pulcher. perit niger. perit doctus perit indoct⁹. Perit magn⁹. perit paru⁹: perit nobilis perit ignobil⁹. Perit dñs perit seruus: perit p̄latus. perit subdit⁹. Perit honoratus. perit refutatus: perit magr̄. perit discipulus. Perit cleric⁹. perit laicus: perit canonic⁹. perit monachus. Perit theolog⁹. perit astrolog⁹: perit medic⁹. perit in oī arte pitus

Ecce oia pereũt: ꝑt amare deũ et iuste viuẽ.

De deuotõe ſcti dauid regis i ofoe. C. VIII

Vis eñ in oib⁹ ſicut dauid fidelis:
q pgẽs ad iperiũ regis celestis: hic
in die fuit miles fortis in bellando ꝫ
hostes suos: ⁊ i nocte deuot⁹ monachus ora
do cũ gemitu ⁊ lacrimis ꝑ pctis suis cõmis/
sis. Maxie aũt regratiabat deo ꝑ innũeris
bñficijs sibi specialit datis. et oib⁹ creaturis
gñalit collatis: ꝙs ad gloriã ſcti nois sui mi
rabiliter creauit ⁊ ornauit. Et ne de bonis ac
ceptis supbiret: ait deũ laudãdo. Mõ nobis
dñe nõ nob. ſ noi tuo da gl̃iaz. Et ne in ad
uersis deficeret ait. Adiutor me⁹ esto dñe ne
dereliq̃s me. Et ne vnq̃ ingtus eẽt ait. Sit
nomẽ dñi bñdictũ ex h̃ nũc ⁊ vsq̃ in seculũ.

De pauptate spũs ꝓpt xp̃m. Ca. IX.

Anq̃ nihil habẽtes in hoc mũdo: et
t oia possidẽtes cũ xp̃o O ſctã pau
ptas spũs sup oñs diuitias mũdi et
hono⁹es amãda: quã xp̃s docuit ⁊ vsq̃ in fi
nẽ vite ſuauit: ⁊ oibus pfectis ꝑ exẽplo reli
quit. Hãc mlti sapiẽtes nobiles diuites ⁊ po
tẽtes xp̃m sequentes: ꝓpt regnũ celoꝝ spõte
elegerũt. O quãta libertas pure anie: q̃ nihil
hfe desiderat de statu ⁊ ornatu secli amore ie
su xp̃i. Vere magna securitas pscie ⁊ iocũdi
tas cordis stare in subiectione ⁊ obediẽtia: et
ꝓpt xp̃m crucifixũ se abnegaſ plene vsq̃ ad
mortẽ. O celeste manna supbis absc̃ditum
hũilib⁹ reuelatũ inocẽtib⁹ ꝓpinatũ. a deuo
tis p⁹egustatũ: q̃ ꝑ speciali solatio recolunt
xp̃m p⁹o se passum ⁊ crucifixũ. De studio
simplicis fratris in passione xp̃i. Caꝑ. X.

Alus tua ego suz: dicit dñs ꝑlus
s ſctitatis ⁊ puritatſ sciẽtie ⁊ prudẽtie
ꝓtra oñs neq̃tias dyaboli ⁊ erro⁹es
mũdi ac sordes viciox inuenit simplex ⁊ ino
cẽs frater in vita ⁊ passiõe dñi: q̃ altus specu
lator ⁊ subtilis disputator in ꝓsideratõe toti⁹
machine mõi. Vitã ⁊ passionẽ xp̃i docemur
imitari: machinã mũdi speculari sine laude ⁊
gl̃ia dei vanitas est ⁊ stulticia. Meli⁹ est ora
re hũiliter deũ: q̃ subtilit pscrutari celũ. Dei
eñ est gubernare oia q̃ creauit oia: hois est
seruare mãdata ei⁹ ⁊ cauere pctã. Oñs ſcti
essem⁹: si ista facerem⁹. Sed q⁹ multi ista nõ
faciunt nec bñ viuũt: iõ multa mala eis iusto
dei iudicio ꝓtingũt. Fuge ergo frater seculũ
intra letus claustrũ: seq̃re san⁹ xp̃m p artã vi
am ad celũ. Bonũ est tibi cũ vno oculo intra
re celũ q̃ cũ duob⁹ in ifernũ: vbi erit fletus ⁊
stridor dẽtiũ ꝑ oib⁹ malis ippetuũ. Ve eis.

De puritate multarũ ꝛtutũ. Caꝑ. XI.

Stote rõnabiles sine dolo O ſctñ
e et suaue ꝛbũ: ex ore ſcti petri apli ꝑ
latũ. Placet nãq̃ maxime deo ⁊ an
gelis ei⁹ castitas cũ hũilitate: scia sine iflatõe
prudẽtia sine pſũptiõe: eloquẽtia sine vana
gl̃ia: leticia sine dissolutõe: tristicia sine ama
ritudine: patiẽtia sine murmure: locutio sine
mẽdatio: rñsio sine fallacia: ꝓmissio sine cra
stino: laudatio sine vituperio: dilectio sine vi
cio: oro sine tedio: gratitudo deo ꝑ oi bono
sine termino: meditatio sine dispsione: cõtẽ/
platio sine obscuratiõe: operatio sine intna
tione: quies sine pigritatiõe: vnio aie cũ deo
sine intermissione. Ecce ver⁹ israbelita: in quo
dolus nõ est. O q̃ bonus ds ist⁹: his q̃ recto
sunt corde. Dic ġ cũ dauid in psalmo: negle
cto oi bono terreno intime orãdo. Mihi aũt
adherere deo bonũ est: ponere in dño spem
meã. Sicut fuerit volũtas i celo: sic fiat. Mil
aliud volo. nil cupio nisi te solũ domine: p⁹o
omni labore meo ⁊ ꝓmio in celo. Amen.

De laude dei ex ore iusti. Caꝑ. XII.

Ectos decet laudatio Btũs q̃ oia
r bona opa sua facit cũ parua intẽtõe
simpliciter ad laudẽ dei. Btũs q̃ oi
tpe cor suũ ad bñplacitũz dei dirigit: ⁊ nullũ
ꝓpriũ cõmodũ finalit q̃rit. Btũs q̃ oia ĩmũ
da ydola antiq̃ hostis a se lõge ꝓicit: ⁊ ad ar
ma xp̃i crucifixi hũiliter in angustijs cõfugit
⁊ orat. Hic bñ ꝓcedit: ⁊ cũ iesu vbiq̃ p mare
⁊ aridã pgit: donec ad patriã cũ eo ꝙeniat.

O iesu dulce nomẽ sup oia noia sctõrũ in
celo ⁊ in tetra: cui oẽ genu flectit celestiũ ter
restriũ et infernox. angeloꝝ ⁊ hoim. Tu via
iustoꝝ. gl̃ia btõꝝ: spes egenoꝝ. salus ifirmo
rũ. amato⁹ deuotoꝝ. ⁊ psolato⁹ oim tribula/
torũ. Esto mihi adiutor ⁊ ꝓtector in oi neces/
sitate: ꝓpt nomẽ sctm tuũ bñdictũ in secula
Cũ paup fuero laudo te: cũ tristis fuero lau
do te. Cũ letus fuero laudo te: vbicunq̃ fue
ro semper laudo te. Amen.

De arta custodia cordis ⁊ oris. Ca. XIII.

Or mũdũ crea in me ds. Hec ofo
c valde vtilis est ⁊ potẽs ꝫ oñe viciũ
dure tẽptãs: et subito cordi irruens.
Mil laboriosius ⁊ vtili⁹ q̃ custodire cor a va
nis fãtasijs: ⁊ os a ꝛbis ociosis. Mil fructuo
sius q̃ spũalib⁹ vacare exercitijs: orãdo me
ditãdo. studẽdo psallendo: ⁊ charitatis opa
libenter faciẽdo. Pauca ꝛba sufficiũt ad ne
cessitatẽ. lõga texunt supfluitatẽ. leuia indu
cunt vanitatẽ: curiosa ipor⁹tãt distractionẽ:

dura excitāt turbationē:alta generāt elationē:simplicia oñdūt hūilitatē: vera parāt iocunditatē: falsa puocāt indignationē:bona merēt laudē:mala penā: sctā vita etnā glīaz Bon⁹ ḡ custos cordis sui sollicite etiā custodit ostiū oris sui:ne pdat gfaz deuotōis interius per incuriam sermonis exterius.

De frequētia orandi. Cap. XIIII

Tlonitā oportet sp orare. Oq̄ dulcis t salubris āmonitio:q̄ pura t scā oro celos tāgēs t terrā deserēs: deo colloquēs t hoib⁹ tacēs. Hoc itaq̄ vbū xp̄s ait ad aplos suos: t ad oñs religiosos. Sicē eñ corp⁹ viuit t nutrit cibis terrenis:ita aia sacris vbis t oronib⁹. t meditatōib⁹ ꝓfortat Dat fiducia orādi ingēs dolor cordis p cōmissis:t hūilis ꝓfessio oris de ppetras:cū intētione se emēdādi in istis. Nil q̄pe bona voluntate diti⁹ t deo accepti⁹:t aie nr̄e salubrius Totiēs nāq̄ deū oras:q̄tiēs p pctis tuis gemis t doles. Et q: q̄tidie peccas:ideo q̄tidie etiā orare t gemere debes:ac veniā petere p offensis. Multū oras si multuz doles: parū oras si parū doles. Parū ipetras si pauz attēdis ad ea q̄ legis t cātas. In multis fit excessus:ꝺ q̄tidiana oro t gemit⁹ cordis cū feruore scīspūs expurgat lāguores hos oēs. Quinō orat t gemit p culpis q̄tidianis:penā sibi auget in penis futuris. Nō ḡ pigeat sp orare et deo deuote gras agere: q: ipse nūq̄ cessat nob bñfacere. Jō null⁹ locus. nullū tps. nullū op⁹. null⁹ labor. null⁹ dolor ab orādo nos ipedire dz: sup os oculos suos aptos hic t vbiq̄ sp hz. Quotiēs eñ dñi dei tui recordaris t gemis:totiēs cum eo secrete loq̄ris t oras. Si nō potes sp voce orare:poteris tñ t debes mēte t desiderio ad deū clamare gemere t plorare. Sp eñ deū orat q̄ sp bona cogitat:bona loq̄t. t bona facit ad honorē dei. ā.

De etne vite p̄mio pmerēdo. Cap. XV.

Lce merces vr̄a multa ē in celo. Oē gaudium pñs breue est t heu multis malis iuolutū: regnū āt dei gaudio sp plenū t eternū: sup oēm sensū t intellectū eleuatū. Hoc null⁹ tibi dare p̄t nec auferre: nisi sol⁹ ds creator oīm. iudex viuor t mortuorū: reddens singulis p meritis operū suorū. Propt̄ h regnū cōsequēdū pmerēdū t etnaliter possidēdū: fortit est certādū. laborādū. alacrit vigilādū. t feruēter orandū: sepe ieiunādū sepe gemēdū. sepe lugēdū. sepe ꝓfitēdū. sepe cōicandū: deuote mīstrādū. deuote celebrādū: deuote psallēdū. diligent studendū stricte sīlēdū. libēter fuiendū. pmpte obediendū: patiēter oē graue ferēdū. oē carnale cito respuēdū. oē seculare vbiq̄ vitādū. oīne turpe fugiēdū. oē honestū sectandū. oē vitiosū odiēdū oē vtuosū amādū: oē curiosū amputādū. oē simplex t purū eligēdū: oē terrenū relinquēdū. oē celeste t diuinū sūme amplectēdū. Hec est via vite celestis t formula renūciatōis secuti in statu religiōis: ducēs puulos mites et castos ad etne vite bītudinē. t gliaz scōr etnalr cū xp̄o pfruēdā Amē.

Explicit libell⁹ q̄ or. Manuale paruulor.

Incipiūt capitula libelluli sequētis q̄ dicitur Doctrinale iuuenum.

De recōmēdatōe sacre scpture.	Cap.	I
De differētia clerici t mōchi.	Cap.	II
De thezauro elocor dinor.	Cap.	III
De bonis scptoribus libror.	Cap.	IIII
De firma custodia libror.	Cap.	V
De ornatu claustri bñ fundati.	Cap.	VI
De īdocto clerico siñ sacr̄ libris	Cap.	VII
De cātu eccīe i hymnis t psalmis	Cap.	VIII
De festis xp̄i t reliqis scōr.	Cap.	IX
De moribus humilis fratris t vicijs superbi et pigri.	Cap.	X
De abnegatiōe sui t oīm rerū.	Cap.	XI
De desiderio celestiū gaudior.	Cap.	XII

Expliciunt capitula.

Incipit libellul⁹ q̄ dicit doctrīale iuuenū

De recōmēdatōe sacre scpture. Cap. I

Jli a iuuē

f tute tua excipe doctrinā: t vsq̄ ad canos inuenies sapiaz. Igitur añ oēs artes disce sacrā scpturā legere et recte intelligere. firmiter credere. bñ ac iuste viuere: vt ad vitā eternā possis xp̄o fauēte feliciter puenire. Nā ignorātia diuine legis mr̄ est erroris t ianua mortis: priuatio honoris. virtutis t salutis. Verbū aūt dei et doctrina xp̄i lumē vite: salus mōi. porta celi. cibus aie iocūditas cordis. deū sup oīa amātis. Dicit metrista deuot⁹ mōchus fact⁹. Hoc ē nescire sine xp̄o plurima scire. Sz si xp̄m bñ scis: satis est si cetera nescis. noxia tibi. Nil ḡ sacre scpture p̄ponēdū nil xp̄o supponēdū: nil sibi coequādū. q̄ dicit. Ego suz ostiū ouiū: p me si q̄s introierit saluabit. Et iterū. Ego sū via vitas t vita. Nemo venit ad patrē: nisi p me Nemo venit ad celū: nisi p me. Nēo liberat

ab iferno nisi p me. Vñ sctūs petr⁹ ꝯ iudeos libera voce clamat ꝛ dicit. Nō est aliō nomē sub celo datū hoīb⁹ in q̄ oportet nos saluos fieri: nisi nomē domini nr̄i ihesu xp̄i filij dei.

De differētia clerici ꝛ mōchi. Cap̄. II.

Oles mee vocē meā audiūt ait dñs.

O Ille vocē iesu audit q̄ mūdū spernit carnē domat. diabolo resistit. ꝛ vicia sua vicit: ꝛ iesuꝫ ex toto corde suo diligit ꝛ p̄posse seq̄t. Est magnū viciū i scolis loq̄ incōgrue latinū: ꝑ mai⁹ ē viciū corā āgelis offendere q̄tidie deū pctis: nec ide dolere. Est etiā magnū viciū apō logicos n escire soluere argumētū. ꝑ mai⁹ ē viciū apō mōchos frāgere ieiuniū ꝛ silentiū. Est magꝫ confusio apō rethores titubare i ligua ꝛ x̄bis: ꝑ maior ē reph̄sio apō deuotos cātores errare i hymnis ꝛ psalmis: nec attēdere ad sensū x̄boꝝ i scpturꝫ. Dicit q̄ sciētia nō hz hostē nisi ignorātē: ꝛ p̄scia nō hz acriorē arguētē: nisi seipam male se rogētē. De nullo magis p̄ri ꝛ idignari hēs q̄ꝫ de teipso o hō iobediēs deo: p̄scia p̄pa te accusāt abscq̄ teste aliq̄ i iudicio. Cū em̄ ꝯ x̄tute ꝛ p̄sciaꝫ agis: teipm̄ ledis ꝛ confundis. Igit̄ in oīb⁹ agēdis: sis custos cordis ꝛ oris ad malū cito p̄n⁹. Ad hec iuuat optīe in sollitudine manere: orare studere scribere operari.

De thezauro eloq̄oꝝ diuinoꝝ. Cap̄. III.

Etabor ego sup eloq̄a tua: sīc q̄ inue

I nit spolia multa Ubi: In libraria nr̄a multi sacris codicib⁹ ornata. Nā libri doctoꝝ: thezauri sūt clericoꝝ. Docēt ei ignaros. arguūt ociosos: excitāt torpētes. stimulāt dormiētes corrigūt errātes. erigūt corruētes. terrēt ridētes. p̄solāt lugētes. laudāt humiles. vituperāt supbiētes. p̄fortāt debiles. repmūt p̄sumētes. cōcordāt rixātes. mitigāt turbatos: letificāt tristes. ꝺsannāt vane gloriātes. iustificāt pios. dānant puersos: sanāt lāguētes. saluāt penitētes: honorāt veraces p̄fundūt fictos. et mēdaces. defendūt iustos et mificordes: vidicāt oēs iniq̄ agētes. sicut scptū ē in psalmo. Odisti oēs q̄ operāt iniq̄tatē: pdes oīs q̄ loquūt mendatiū. A q̄bus mal' nos sp custodiat iesus xp̄s dñs nr̄. Amē.

De bonis scptoꝝ libroꝝ. Cap̄. IIII.

Udi isrl' p̄cepta dñi: et ea i corde tuo

a q̄si in libro scribe. O dulce x̄bū ꝛ vtile p̄siliū cordi firmit' iserēdū: ꝛ pie memorie iugit' cōmēdādū. Sz q̄ cor hoīs ē instabile et mēoria multū vaga ꝛ labil': iō oportet adhibere īfirmo aīo vtile remediū ꝯ obliuionē ꝛ frequētē errorē: vt x̄ba oī scribāt i libro ne pereāt semia scta ex ore plata. Q̄m quidē vox audita cito perit: lra āt scpta diu manet ad legēdū ꝛ p̄dicādū. P̄rodest aūt multū exēplar bonū ꝛ correctū ad bñ scribēdū: et dolectat ad sepe legēdū. Vñ q̄dā amatorꝫ scpture ait sacros libros scribēti. Scribe correcte: distincte protrahe recte Nec nimis festines: ne imperfecta multa reliq̄s. Ille ei rē bñ facit: q̄ nil negligit q̄ stat⁹ ꝛ ordo rei req̄rit. Nō p̄turberis in labore p̄ tedio: naz ōs ē causa ois boni op̄is: qui reddit vnicuiq̄ p̄ p̄ria mercedē p̄ pia intētionē i cel'. Cū mortu⁹ fuer' nō despe rabis: orabūt em̄ p te: q̄ legerit volumīa tua olim a te satis bñ scpta. Dicit dñs i euāgelio Qui dederit potū calicē aq̄ frigide sitiēti: nō pdet mercedē suā. Multomagis q̄ dat aquā viuā sapiētie salutaris legēti in libro digito dei scripto: nō perdet mercedē suam in celo.

De firma custodia libroꝝ. Cap̄. V.

Onite librū istū in latere arche fede-

p ris i testioniū coram dño: vt sit i bona custodia ꝛ magꝫ reuerētia coram sacerdotib⁹ ꝛ oī p̄lo. Hec x̄ba ꝛ multa alia p̄cepta locut⁹ ē moyses famul⁹ dñi añ mortē suā mādās leuitis custodire librū legis in archa dei aurea diligēter obsecrata. Igit̄ cuz magꝫ cautela ꝛ firma clausura fuāda ē libraria sacroꝝ eloq̄oꝝ ab oī putredie puluer': ab incēdio ignis. ꝛ stillicidio hūoris: a raptu furis ꝛ strepitu clamoris: a luto pedū ꝛ morsu x̄miū ab oī macula ꝛ ruptura folioꝝ. Nō em̄ dign⁹ est in sacro libro legere. q̄ nescit bñ custodire. et in apto loco negligit reponere. Sic accipe librū i manib⁹ tuis ad legēdū: sicut symeon iust⁹ puerū iesuꝫ i vlnas suas ad portādū et osculādū Et postq̄ legisti claude librū: ꝛ gratias age ō oī x̄bo ex ore dei: q̄ inuenisti i agro dñico thezaurū occultū. Ab oī igit̄ forde seruādus ē thezaur⁹ ecclie. a sctis doctoꝝib⁹ elaborat⁹ ꝛ edit⁹: a bonis scptoꝝib⁹ scptus ꝛ collectus: p multoꝝ cōsolatione a deo p̄uisus.

De ornatu claustri bñ fundati. Cap̄. VI.

Loriosa dicta sunt de te ciuitas dei.

g Placet nāq̄ deo ꝛ scis ei⁹ claustꝝ bñ fundatū: a tumultu seculi segregatū multis deotis fratrib⁹ ꝛ sacris libris ornatū. Hoc etiā pie credit' placere oīb⁹ deū amantibus ꝛ dīna libēter audiētib⁹ q̄: claustrū sūmi regis est castrū. ꝛ celestis īperatoris palatiū: paratū religiosis p̄sonis ad habitādū ꝛ deo fidelit' seruiēdū. Vere loc⁹ iste sctūs ē deo ꝛ angelis acceptabil': demonib⁹ terribil'. deuotis amabilis ad obsecrādū deū multū optabilis

delectabilis suauis ꝛ honorabilis. Nō ē hic aliud sicut legim⁹ ꝛ canim⁹ nisi dom⁹ dei ad orandū: aula dei ad laudādū: chorus dei ad cātandū: altare dei ad celebrandū: porta dei ad intrādū celos scala dei ad trāscēdēdū nubes: atriū dei ad sepeliendū mortuos: hospitale dei ad recipiēdū pegrinos: cenaculū dei ad reficiendū paupes: mēsa dei ad cōicandū egros. Sicut sancti angeli i celo deū sp laudāt ꝛ stelle in firmamēto celi clare fulgent: sic religiose ꝛ deuoti monachi nocte surgētes hymnos ꝛ psalmos in choro cantant: deo laudes imolāt. angelos letificāt. demones fugāt: et seipsos alacꝛ vocib⁹ excitāt ne dormitēt. Sic nobilis ciuitas muris portis et seris firmat: sic etiā religiosuz monasteriū mltis deuotis fratrib⁹ sacris libris ꝛ doctis viris. tanq̄ gēmis ꝛ p̄ciosis lapidib⁹ decorat. ad laudē dei ꝛ honorē oim scōꝝ suoꝝ: q̄ cū eo gaudēt nūc in cel': q: secuti sūt vestigia passiōis ei⁹ i trīs.

De idocto clerico sine sacris libris Ca. VII.

Eruus tu⁹ ego suz: da mihi itellectū
s dñe. Nā legere ꝛ nō intelligere: negligere est. Et quō possuz itelligere nisi aliq̄s docuerit me: Et q̄s meli⁹ docebit q̄z tu de⁹ in oib⁹. Btūs hō quē tu erudieris dñe: ꝛ de lege tua docueris eū. Melior est audicio ꝛ eruditio doctrine tue: negociatiōe auri ꝛ argenti ꝛ cūctis opib⁹. Igit ad te dñe ꝓfugio: docere me facere volūtatē tuā ꝛ relinq̄re meā In hoc stat totū q̄ sūme ē necessariū: vt oī tpe dicā. Pat fiat volūtas tua: sicut in celo ꝛ in terra. Nihil mihi meli⁹: nil anie mee salubrius. Dñe tu oia bona mea. Tu doctor me⁹ tu liber me⁹: q: sine te idoct⁹ sū: ꝛ ad oia iutilis. Ue clerico indocto ꝛ sine sacris libris: q̄ sibi et alīs sepe est causa erroris. Nā cleric⁹ sine sacris libris q̄si miles sine armis: equ⁹ sine frenis: nauis sine remis: sc̄pto: sine pēnis: auis sine alis: ascēsor sine scalis: suto: sine subulis: tector sine tegulis: faber sine malleis: sartor sine acu ꝛ filis: raso: sine cultris: sagittato: sine iaculis: viator sine baculo: cecus sine ductore. Oēs isti parū vel nihil valēt nec p̄ficiūt: sine instrumētis ꝛ bono instructore. Similit claustrū et cōgregatio clericoꝝ sine sacris libris: q̄si coq̄na sine ollis mēsa sine cibis: puteus sine aquis: riuus sine piscib⁹: saccus sine vestib⁹: ortus sine florib⁹: bursa sine pecunijs: vinea sine botris: turris sine custodibus dom⁹ sine vtēsilib⁹. Ab oibus his malis ꝛ aie dānis custodiat nos pi⁹ dñs nr̄ iesus xp̄s ꝛ sit ip̄e nob oia i oib⁹ nūc ꝛ ip̄petuū. A.

De cātu eccie i hymnis ꝛ psalmis Ca. VIII

Aus eius in eccl̄ia sctōrū. Surge
l frater qui dom⁹: et illūinabit te xp̄s. Surge piger. cāpana pulsat vocat te xp̄s. Surge cito: periculū est i mora. Ecce iesus venit cū maria: et oīs angeloꝝ chorus te expectat cū corona: quā potes ꝑmereri in hac hora. Sz sathan⁹ ecōtrario suggerit. Jace ꝛ dormi adhuc modicū: satis mane est. ad huc tēpestiue venies. Sic suadet et blandit caro fragilis: trahit ꝛ decipit hostis calidus cū ei obedit ꝛ dormit. Nihil em̄ est tā bonū factū ꝛ iocūdū. tā diuinū ꝛ salutiferū: q̄m malignus demon hoc nitit ipedire ꝛ ad malū sp trahere. Dñe nōne bonū semen seminasti in agro tuo: vñ ḡ habet zizaniā: Inimic⁹ hoc fecit. Sz quō hec euellā dñe: Rndet sctūs petrus. Resistite ei fortes in fide. Et btūs iacobus silr. Resistite dyabolo: ꝛ fugiet a vobis. Si malū ingerit: noli cōsentire. Si delectat caro: respue cōtere ꝛ repelle. Igit iuocādus est iesus ꝛ spūsctūs cū oibus donis suis qui hūlib⁹ dat gr̄am: vt det etiā tibi vtutē ꝑ dyaboli maliciā. Spūs em̄ sctūs suggerit menti sp bona: hūilia pudica sobria honesta pacifica: simplicia benigna deuota celestia eterna. Sz heu spūs malign⁹ fallacia plen⁹ aut aspta mala suggerit: aut si bona q̄dā p̄dicat: mala intētione facit vt seducat. Ipse oñis doli artifex mille modis ipugnat: repulsus redit ꝛ tēptat. Cū bona agis dolet: si dimittis gaudet. mala aūt suadere nū q̄z cessat. Sit ḡ crebro deuotus psalm⁹ in ore: dulcis iesus i corde: sctā maria i voce. Nā his auditis noib⁹ fugiet lōge a te hostis imūdus. Q̄ ō em̄ sctā ỽba noias: tot iacula in hostē iactas. Si cessas orare ꝛ legere hostis incipit vicere ꝛ gaudere. Sz si in p̄ce pseueras: fugit supbus ꝛ cōfusus. Añ ofonē oia pūtia exclude: in ofone iesum xp̄m tibi p̄fige: aut in p̄sepe aut in cruce. Post ofonē gr̄as age: ꝛ q̄cunq̄ ierit cū eo vade et pmane. In oibus q̄ agis cogitas et loq̄ris: sit finis. Bñditus de⁹ de omni bono in celo et in terra.

De festis xp̄i. ꝛ reliq̄is sctōꝝ. Cap. IX

Omine dilexi decorē dom⁹ tue: ꝛ lo-
d cum habitatōis glie tue. Hec domus tua ds multiplicit ꝛ sblimit decorat festis tuis ꝛ sctoꝝ tuoꝝ reliquijs venerādis in multis locis: vñ deuotio fideliū maxime excitat ad laudandū. Decorasti dñe celos sctis angelis: firmamētū sole luna stellis aera auib⁹ aq̄s piscib⁹: terrā hoib⁹ et bestijs

cū alijs inūeris bonis p vsib⁹ nr̄is. Et nūc i fine seculoꝝ p speciali munere dedisti teipm nobis in sacro tāq̄ dulce māna i cibū: ne esse mus in h̄ mūdo sine deo ⁊ angeloꝝ cibo. Et ibi oīs locꝰ ⁊ eccīa vbi fuerit hostia cōsecrata in altari vel i archa clausa: dz hr̄i in maxia reuerentia: cū oīb⁹ libris vasis ac vestib⁹ ad cultū dei ptinētib⁹. Vide g̈ ⁊ psidera mira ōi opera in sctā eccīa. Tēpla xp̄i ⁊ sctoꝝ castra sunt xp̄ianoꝝ: vt i eis vigilēt ⁊ orent: ⁊ ꝺ ꝺyabolū pugnet. Festa xp̄i ⁊ sctōrū. desiderāt gaudia celoꝝ: vbi nūc cū xp̄o regnāt. q̄ mūdū cōtēpserūt. Noīa sctoꝝ ⁊ p̄cipue ie sus ⁊ maria sūt plage ⁊ tonitrua demonioꝝ. q̄bus terrent vt fugiāt a facie eoꝝ. Festa sctoꝝ cōfirmāt corda pusilloꝝ: vt cōstantes sint. ⁊ p artā viā eos seq̄nt. Scripta sctoꝝ lucerne sunt viatoꝝ: ne in fide errent ꝑ sctoꝝ dictis firmit credāt Signa sctoꝝ p̄fundūt facta maloꝝ: ne bonos op̄imāt. ⁊ i suis malicijs glorient Ossa sctoꝝ roborāt fidē populoꝝ ne mori timeāt: ꝑ cuꝝ electis resurgere cōfidāt Ymagines sctoꝝ excitāt mētes deuotoꝝ: ad amorē ⁊ veneratiōnē eoꝝ vt p nobis orēt. Picture sctoꝝ scp̄ture sūt laicoꝝ. vt videāt q̄d agere ⁊ q̄ tēdere debēt. Organa musicoꝝ i eccīa mouēt corda tepidoꝝ. ad optāda eterna p̄mia btōꝝ. Cātica psalmoꝝ accēdūt aīas aridoꝝ: ad p̄stinū feruorē p oza mr̄toꝝ Carmina hymnoꝝ recreāt aures clericoꝝ vt cātēt ⁊ exultēt in cōspectu dei ⁊ angeloꝝ. Sic fistule mr̄te in organo dulcē sonū reddūt audiētib⁹: sic multi fratres p̄coꝛ diter psallētes valde placēt deo: ⁊ oīb⁹ celi ciuib⁹. Oēs g̈ fil' ozem⁹: ⁊ xp̄m iuocem⁹ Ad societatē ciuiū supnoꝝ: p̄ducat nos rex āgeloꝝ

De moꝛibus humilis fratris. ⁊ vicijs sup b et pigri. Cap̄. X.

Especit ōs i ofonē hūiliū: ⁊ nō sprer uit p̄ces eoꝝ. Optima doctrina docēs nos hūilit ozare: ⁊ de mia dei nō desperare. Vide g̈ dñe hūilitatē meā. vilitatē meā. ifirmitatē meam. ⁊ q̄tidianū defectū meū: ⁊ dimitte mihi oīa pcta mea p̄pt nomē sctm̄ tuū: ⁊ merita scoꝝ tuoꝝ in celo ⁊ bonoꝝ in tra. Nō veniat mihi pes supbie. nec vana gloria decipiat me: nec mala tristicia deiciat me. Nulla q̄z despectio p̄turbet me: nec forte pecc̄ tibi p̄ i patiētiā meā Esto mihi adiutoꝛ in bonis: ⁊ p̄tector a malis ōs me⁹ mia mea. Tu spes mea a iuuētute mea: p̄solatoꝛ meus in oī tribulatōe mea. Tu salutare vult⁹ mei d e⁹ me⁹ ⁊ nemo alī⁹. In te tota salus virt⁹ ⁊ gloria mea. Dehumili fratre.

Rater hūilis ⁊ deuot⁹: pauptat⁊ ama
f toꝛ. simplicitat⁊ sectatoꝛ: patīe fuus obēdiētie fili⁹: castitatis custos. inocētie testis: p̄coꝛdie soci⁹. discipline discipulus. pacis amic⁹: sibi rigid⁹. alijs benignus. hic secretū q̄rit. tumultū fugit: silētiū amat. longa colloq̄a vitat: soli deo vacare appetit. oīa trena despicit: oī tpe cū xp̄o eē desiderat.

De supbo fratre.

Rater supb⁹ heu hūili ꝑrius: audax ⁊ auster⁹: vagus ⁊ ꝛbosus. multis tedios⁹. ⁊ onerosus: facilis ad irā. difficilis ad veniā petēdā: ꝑpriā q̄rit. cōia negligit: caro bene contētus: nunq̄z in se pacatus.

De pigro fratre.

Rater accidios⁹ q̄si sp ifirm⁹: vltimus fere i oī loco ⁊ horis: ocioꝛ somno dedit⁹. Tarde ad opus venit. cito inde recedit: p̄nus ad exitū. segnis ad reditū: letus ad p̄ādiū. tristis ad ieiunādū: velox ad dormiēdū. piger ad surgēdū: raucos ad cātādū sonoꝛus ad fabulādū: surdus ad obediēdū: claudus ad laboꝛādū. Tepoꝛ coꝛdis grauis anīę moꝛb⁹ generat. tediū opis: ⁊ q̄rit solaciū foris parui valoris. Non vincit meli⁹ nisi diligētia boni opis. studio sacre lectionis: et vsu frequētis oꝛonis cū memoꝛia dñice passiōis. Qui vult vicia vincere opoꝛtet eū sepi⁹ violētiā facere nature: ⁊ xp̄i gr̄az humiliter implorare et patienter expectare.

De abnegatōe sui ⁊ ym rex. Cap̄. XI

Qui nō renūciauerit oīb⁹ q̄ possidet:
q nō p̄t me⁹ eē discipul⁹. Dñe ꝺs our videt hic ꝺmo tu⁹: ⁊ q̄s p̄t eū iplere? Audi fili mi ⁊ docebo te: ⁊ nō erit tibi graue ⁊ impossibile facere q̄ dixi. Dilige me ⁊ relinq̄ te: et inuenies me in oī loco ⁊ tpe. Ego sūmū bonū et sūme desiderabile aīe tue. Ecce sto ad ostiū coꝛdis tui ⁊ pulso: api mihi et introibo ad te: q̄z ego sal⁹ ⁊ vita tua. Ego oīa i oīb⁹ et sup oīa amādus ⁊ laudād⁹. Ego tot⁹ tu⁹ hic et vbiq̄ p̄sis: ꝑ cecus me nō videt. ⁊ surd⁹ nō audit: et stult⁹ nō itelliget hec. Tu g̈ esto totus me⁹ et i nullo te q̄rēs: et sapiet tibi suauissime p oīb⁹ de⁹ tu⁹. Dñe verū ē q̄ loq̄ris placet mihi oē q̄ dicis. Igit relinquā me cito p̄pt te: ne tarde iueniā te. Tu in me et ego in te p amoꝛē: quē accēdis in me. Oꝛo te dñe mane apō me liberē: ne deficiā relict⁹ a te tāq̄z exul in carcere. et pegrīnus in itinere. Ad iuua me et salu⁹ ero: et meditabor i oīb⁹ vijs ꝛbis ⁊ factis tuis die ac nocte. Diligā te dñe

virtus mea pure ꝛ perfecte ꝓpter te et omnia a te facta ꝓpter te Nec me nisi ꝓpter te: ꝛ semper plus q̄ me. Omnia autem infra te: et te solum super omnia bona in celo et in terra. Tu solus mihi sufficis plene ꝛ perfecte ideo nil volo nec cupio nisi te quies ante omnia et super omnia et in omnibus deus bene dictus in secula. Amen.

De desiderio celestium gaudiorum.
Capitulum. XII.

b Lati qui habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabũt te. O dulce ꝛ celeste verbum: laudabunt te. Non se sed te: omnia bona tibi asscribendo. nil sibi vane attribuendo. Sed quomodo laudabunt te? Altissime. deuotissime purissime suauissime. feruẽtissime. clarissime securissime. felicissime. Quid plura? Noli q̄rere vltra ampliora et meliora: vbi deus est omnia. totus ꝓsens ꝓstans et illustrans omnia: et beatificans omnes et singulos in gloria. O vera vita beata. digne laudanda. summe amanda. maxime desideranda: vbi omnia bona simul perfecte cum deo ꝛ in deo vnita: iocundissime sine amissione et aliqua minoratione perpetue firmissimeq; durabũt Beati ergo omnes qui habitãt in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te. Inter hec sepe suspiro exul in mũdo elongatus a regno dei: ꝛ cum sancto in psalterio intime oro. O quando consolaberis me quãdo letificabis me cũ vultu tuo in regno tuo? Educ de carrere animam meaz vt confitear nomini sancto tuo et laudem te cum omnib⁹ sanctis tuis per eterna secula seculoꝝ. Amẽ.

Explicit libellulus qui dicitur Doctinale iuuenum.

Incipiunt capitula tractatuli dicti hospitale pauperum.

De cõtẽptu oiz mũdanoꝝ bonoꝝ. Capũ. I.
De q̃nq; panib⁹ indefto h⁹ vite. Capũ. II.
De duplici pugna carnis ac spũs Ca. III.
De instabilitate hũani cordis. Ca. IIII
De obediẽtia simplici ac hũili fris Capũ. V.
De triplici signaculo scẽ crucis Ca. VI.
De pia cõpassiõe cũ infirmis. Ca. VII
De pseuerãtia in bonis ceptis C. VIII
De varijs antiq̃ hostis insidijs. Capũ. IX
De scuto bone volũtatis ꝫ hostes Capũ. X
De laude dei in oi ope bono. Capũ. XI
De vicio vane gl'ie ꝛ ꝑpe ꝓplacẽtie Ca. XII
De varijs bell'ipioꝝ. ꝛ patia pioꝝ C. XIII
De malicia prauoꝝ ꝫ inocẽtes. C. XIIII
De ĩuidia diaboli ꝫ salutẽ hoĩm. Ca. XV
De armatura xp̃i ꝛ scoꝝ ꝫ vicia. C. XVI
De vtilitate frequẽtis oronis. C. XVII
De priuatis orationibus quasi iaculis acutis in hostes. C. XVIII
De ꝟsiculis aũ initiũ opis legẽdis Ca. XIX
De septem virtutum gẽmis bone congregationis. XX.

Incipit tractatulus dictus Hospitale pauperum.

De contẽptu omnium bonorum mundanorum.
Capitulum. .I.

o Dominus regit me ꝛ nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit Quid habz homo amplius de omnibus bonis suis et diuitijs terrenis: nisi victum ꝛ vestitum? Unde ergo superabit? Et cum obierit omnia hic dimittet ꝛ nihil secum sumet. nisi modicum operculũ ad tegendum corpusculũ suum sepeliẽdum postea a vermibus corrodendum. Qui de omnibus ꝑteritis reddet rationem deo quibus vsus est siue paucis siue multis: tanq; ꝺ expensis ꝓ viatico sibi concessis: que cum vsura stricte requirentur. Quantũcunq; aliquis magnus fuerit diuitijs vel honoribus subleuatus: non est ex hoc sanctior. nec perpetuus bonorum suorum dominus. sed tantum seruus conductus ad tempus sub potestate superioris domini sui celestis regis ꝛ eterni imperatoris ac iudicis: qui omnia tribuit ad lucrum bene agendi. non ad spacium et causam peccandi Reddet autem pius domi

nus mercedem congruam imo vltra condignum bonis seruis suis. p paruo labore eternam requiem: pro breui tristicia eterna gaudia: p omni contumelia et iniuria pro se passa eternam gloriam et coronam. Dat etiam nunc vnicuiq; dona sua quãtum sibi placuerit: secundum occulta iudicia sua iusta et recta: in omni loco: tempore sine errore. Nam bonis omnia ad bonum ordinat: et malis ad penam conuertit: ita vt nemo de iudicijs dei iuste conqueri possit. nisi de seipso indignor ingrato meliora ꝺ̃ ꝓximo optima sp de deo.

Quidã honorabilis vite sacerdos in partibus hollandie post mortem illustris domini sui predicauit sermonem in populo dicẽs Dominus noster comes hollandie mortuus est: charissimi oretis pro eo. Fuit hic paruo et breuissimo tempore: habens aliquos vsufructus et redditus annales: quos iam amisit et secum sumere non potuit. Si mõ haberet aliqua hereditaria manentia bona. maxime sibi cõuenirent. Cum quidam nobilis princeps mori deberet. ait coram multis sibi astantibus ministris. O qui semper pauper custos ouium fuisset securius mori posset q̃z ego. Alius quidam magnus dominus cũ egrotaret: venerunt multi postulantes aliquid pro memoriali et seruitijs impensis. O domine domine quid ego habebo: et quid dabitis mihi modo? Tunc ille ait. Ecce omnes isti que sua sunt querunt: et nemo de anima mea cogitat: et ego ignoro vbi hac nocte hospitabor et manebo. Et sic mortuus est et sero penitens cognouit omnia mundana esse vana et deceptoria q̃ quasi in momẽto et tanq̃ fumus euanescunt Felix ergo pauper rebus et in virtutibus diues: qui cum prophetа in fine vite sue dicere potest confidenter. Dominus regit me et nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit ꝓpt nomẽ scm̃ tuũ.

De quinq; panibus in deserto huius vite. Capitulum. II.

Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo dei. Deus dominus saluator noster locutus est olim antiquis sanctis per legem et ꝓphetas: et nũc ad huc nobis quotidie loquit in scripturis sctis per sctõs doctores veteris ac noui testamẽti expositores: quid credere et qualiter viuere et deo seruire debeamus. Libẽter ergo lege et scribe ꝺ̃ba sctoꝝ ex ore dei: pro salute multorum Dixit deuotus sacerdos dominus florẽtius dauẽtriensis vni de fratribus suis. Indifferẽs mihi est nec multũ refert. vtrum in antiq̃ vel in nouo testamento lego: vtrũq; enim deus fecit. Cum venerabilis magister gerhardus groot horas legeret cũ discipulo suo: postea ab eo quesiuit. Intelligis bene iohãnes que legis? Qui respõdit. Non oĩa. Dixit ergo sibi secrete. In singulis versibus et verbis spalmi varius et misticus sensus mihi occurrit. Gratias deo et sanctis doctorib9 qui me fideliter varijs sensibus instruxerunt Igit̃ de miscõia et gratia dei accipe quinq; panes in deserto huius vite: ad virtuose viuendum vtiles et efficaces. Primus panis ẽ dolor cordis de oĩbus malis preteritis in seculo gestis. Secũdus est ꝓfessio oris de quotidianis defectibus in ordine cõmissis: et de magna negligẽtia multi boni opis. Tercius est panis diuine ꝓsolationis in oratione: de spe venie et de remissione peccatoꝝ. Quartus ẽ panis gratificatõis p beneficijs a deo acceptis tã in ꝓsperis q̃ in aduersis. Pro quibus oĩbus deus sit iugiter benedictus cuius misericordie nõ est numerus: qui vsq; modo nõ desinit benefacere nobis. Quintus ẽ panis interne iubilatiõis et contẽplationis: de spe eterne beatitudinis, et magnitudine future glorie cum deo: et omnibus sanctis eius. Lauda ergo deuz pro quinq; panibus istis et multis alijs beneficijs suis in his tribus signatis scilicet bonis nature gratie et perhennis glorie.

De duplici pugna carnis et spiritus. Capitulum. III

Arrauerunt mihi iniqui fabulatõnes sed nõ vt lex tua. Custodi ergo omnes sensus tuos: ne seducaris a vanis et illecebrosis demonum figmentis. Quãdiu homo viuit pugnare oportet ne vincatur: sed nõ semp eque fortiter tentat̃. Igitur in hoc bello positus clama pcibus et sedulis cordis gemitibus ad dñm in celis. Caro trahit deorsum: spũs trahit sursuz. Caro querit mollia et blanda: spũs sanctus econtra suadet dura et aspera. Si sequeris carnem decipieris: si sequeris spm̃ coronaberis. Attẽde diligenter et caue te ab omni parte: quia non es securus ab hostium iaculis: vbicunq; fue

ris intus vel foris. Sint vulnera xpi cordi tuo firmiter infixa: ihesus t maria custodes in omni via. Istos p armis indue: t p gladio et baculo in manu retine. Cum indoctis inexpertis t indiscretis: cum importunis t audacibus noli multum loqui: ne leuiter offendaris. Cum humilibus t simplicibus deum diligentibus libenter loquere t conside. Juuat bona societas colloquens de deo: nocet mala societas: fabulās de mūdo. Caue obloquentes: sequere simplices t tacentes.

De instabilitate hūani cordis. Cap. IIII.

Edet animā meā vite mee. Quare: t ppter laborem t dolorē t multa aduersa que mihi occurrūt: t a deo me separant Quid igitur faciam et quo me vertam: vt melius habeam. Sustine patienter t expecta dominū confidēter: quia iuxta est dñs his qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu saluabit. Nam ppter superbiā t mētis elationem curuandam: iuste patimur affligimur deprimimur et despicimur. Reduc ergo ad mentem vicia t peccata tua cum foris despiceris: t tacebit querela t indignatio tua de obiectis. Nemo purus a peccato: nemo liber a sorde: nemo innocēs a culpa t pena: omnes enī peccauimus. Solus deus purus sanctus t immortalis: eternus immēsus inuiolabilis et super omnia laudabilis in secula. Sit ergo tota spes et leticia tua in deo: et bona voluntas etiam parata pati penam ordpter deum. Omne gaudium mundi cito transit: et omnis laus eius plena ira et dolo. Omnis etiam delectatio carnis penam habet sibi annexam: et meretur confussionem et despectum. Qui multa habet: multam curam ex eis patietur. Qui modicis scit contentari: pacatior erit. Infelix est et miser: qui deo non seruit. Perdit totum quod habet: qui deum non amat. Vanus est t instabilis qui in creaturis spem ponit t deum negligit Beatus cui deus est omnia in omnibus: et cum paulo apostolo letus dicit. Mihi autē absit gloriari: nisi in cruce domini mei ihesu christi. Per quem mundus mihi crucifixus est: t ego mundo. Legitur in prouerbijs de pigro t instabili corde in dei seruitio: vult piger t non vult. Hoc est. Vult bene comedere t bibere: t non vult laborare t ieiunare Vult diu dormire. et non vult cito surgere. Vult fabulari: t non vult vigilare et orare. Vult alios dure corripere: t non vult modicum sustinere. Vult alios docere: et seipsum negligit emendare. Huic debet virga et baculus: nisi se emendauerit in predictis defectibus. Qui autem permanserit stabilis in virtutibus: erit hic et ineternum benedictus Amen.

De obedientia simplicis et humilis fris Capitulum. V

Ir obediens loquitur victorias: ait v sapiens. Quomodo? Quia qui simpliciter obedit. vincit seipsum propriam voluntatem relinquendo: et alterius voluntatem humiliter sequendo. Inde magna pax t concordia oritur: bona conscientia acquiritur: t cordis leticia augetur. Iste cō fidentiam ad deum obtinet t mori nō timet: quia deus est spes eius: cui vsq; ad mortem perfecte obedire paratus fuit. Nam opera bona in obedientia simpliciter facta: deo sūt gratissima t maxime meritoria. Qui superiori vel equali aut minori se subdit et obedit: dyabolum vincit et prosternit: qui instigare solet ne quis alteri humiliter cedat: sed duriter resistat. Ex quibus ire rixe et alia multa mala inter fratres et paratos sepe nascunt. Hec humilis ihesus christus non docet: sed potius ad simplicē obedientiam omnes reuocat dicens. Discite a me: quia mitis sum t humilis corde. Homo obediens homini ppter deum: maximum honorem deo facit. et ei placet. Sine obedientia aut parua aut nulla sunt opera nostra estimanda aut ponderanda. Cum humili t prompta obedientia etiam complacent deo valde parua et vilia seruitia ex charitate pro vtilitate communi facta. Verus obediens non est tardus nec negligens nec querulosus: sed pro posse paratus ad omnia deo placita. Siue ergo obediens orat: siue laborat: siue vigilat siue dormit: siue loquit aut tacet. siue stat aut ambulat: siue scribit aut legit: siue intrat aut exit: siue comedit aut ieiunat: omnia ex virtute obedientie in bonum t ad meritum sibi conuertuntur. Igitur semper in gaudio est t pace q seipm vincit abnegat spoliat t vilificat: t ad obediendū ppter deū deo t ei° vicario

corde ⁊ animo omni hora sponte se resignat Aperite huic celum sancti angeli: fugite demones superbi: occurrite patriarche et prophete: succurrite apostoli ⁊ euangeliste: intercedite martyres ⁊ confessores: supplicate sacerdotes ⁊ dyacones: implorate virgines vidue et continentes: subuenite omnes christi fideles fratres et sorores: suscipite animam pauperis humilis simplicis ⁊ obediẽtis fratris vobiscum de ergastulo corporis: ⁊ in sinum abrahe cum paupere quondam lazaro collocate: vt requiescat ĩ pace christi dulciter et sine timore confidenter: donec in nouissimo die resurgat cuꝫ omnibus sanctis in eterna gloria feliciter Amen.

De triplici signaculo sctẽ crucis. Cap̃. VI

Pone me vt signaculum diuine amoris super cor tuum ad amanduꝫ me super omnia. ⁊ scribe sancte crucis signum in pectore tuo: et omnia sacre passionis mee vulnera contra maligni spiritus iacula. Crux etenim mea salutis via. triũphale signum. ⁊ inexpugnabile scutũ: fugat corporis ⁊ anime pericula. Igitur in tribus locis precipue statue sancte crucis signum: super cor. super os. ⁊ super brachium tuum cõtra omne vicium. Signa cor tum ne cogites mala: sed semꝑ bona de deo ⁊ beneficijs eius vt habeas cor custoditum ab omni malicia tutum: cum deo ⁊ omnibus sanctis vnitum. Signa os tuum. vt non loquaris mala nec leuia: nec proteruia. sed bona sancta ⁊ vtilia et eris deo charus ⁊ acceptus: ⁊ ab hominibus iuste laudatus. Signa brachium tuum manus tuas ⁊ digitos tuos ne facias aliqua illicita: sed pietatis opera proximo pro futura: ⁊ de omnibus istis deum benedic et lauda. Cogita ergo semper ⁊ vbiqꝫ bona: loquere semper bona. age semper bona: ⁊ erit passioni christi cõformis vita tua: triplici signaculo sancte crucis premunita. Per crucem christi superabis omnia tentamenta leta tristia dulcia ⁊ amara: que subito irruũt ad cordis tui secreta. Vix enim est aliquid tam bonum quod proponis facere quin dyabolus nititur te impedire: ⁊ ad malum semper trahere ⁊ maculare. Noli ea attendere noli reputare: sed omnia tanq̃ stercora respue. Iesum inuoca. cruce te cõsigna. ad mariam iuxta crucem fuge: geme plange cõdole. a cruce noli recedere: sed cum ihesu ⁊ maria opta viuere ⁊ mori in hac vita: vt intres cum eis in tabernacula eterna Amen.

De pia cõpassione cũ infirmis. Cap̃. VII.

Supportate inuicem in charitate: q̃a charitas operit multitudinez peccatorum. Nemo de se presumat nec infirmos despiciat: q̃a nullus scit quid adhuc de se fiet. ⁊ an ꝑseueret. Omnes fragiles sumus. omnes adiuuare indigemus: om̃es bonum cupimus ⁊ malum abhorremus. Estote ergo misericordes ait dominus. sicut ⁊ pater vester celestis misericors est. Noli nimis esse iustus ne obstupescas ⁊ indurescas: et ꝑdas aut ledas egrum quem sanare et consolari debueras. Superexaltet ergo misericordia iudicium: iuxta beati iacobi apostoli sententiam. Q̃ benignus sacerdos dominus florẽtius secutus dixit. Semper plus lucratus sum pietate: q̃ rigore et terrore. Verum est: sic christus docet. Qualem te facis erga fratrem ꝓximum: talem inuenies alium postea recto iudicio ad teipsum. Quecũqꝫ em̃ bona agis in fratrem debilem tristem. ac lesum: christo facis tanq̃ angelus reuerenter domino deo ministrãdo. Igitur cautus sis et solicitus vt tempus tuum vtiliter expendas: ⁊ omnia bona ad laudem dei referas: ⁊ nihil tibi vane atribuas. Nam dei dona sũt omnia que habes: scilicet esse viuere intelligere cogitare loqui ⁊ operari. Quando laudem et gloriam dei in his queris sursum ad deum cum angelis in celum pergis: sed quãdo inanem gloriam queris ⁊ gaudes et tibi ipsi places ⁊ super alios te eleuas: tunc deorsum cadis ⁊ celum perdis: gratiam amittis ⁊ penam incurris: ob superbiam ⁊ mẽtis elationem quam diabolo instigante concipis ⁊ a te non abijcis ⁊ despicis. Fetet enim ⁊ immundus est ante deum ⁊ coram angelis eiꝰ. omnis qui exaltat cor suum et in seipso gloriatur. Qui autem vere humilis est et sibi vilis omnibus benignus pauperi misericors: infirmo compassiuus: tribulato consolatiuꝰ erranti instructiuus. cadenti erectiuus. dubitanti conformatiuus: hic accipiet benedictionem ⁊ misericordiam a deo in hoc exilio et vitam eternam in celo Amen.

De perseuerantia in bonis inceptis. Capitulum. VIII.

Sustinete hic ⁊ vigilate mecū. Hec locut⁹ est ihs discipulis suis: cuz iret ad locū passionis sue passur⁹ mor⁊ē p nob. Hec cogitare ⁊ ad se trahere debet q̄ cūq; monasteriū vel deuotā ꝓgregationē intrat: q̄si xps sibi ore dicat. Sustine h̄ ⁊ vigila mecū: ora ⁊ ꝓpara te ad tentatiōes futuras. Exēplū em̄ vigilādi ⁊ orādi ondi tibi ⁊ alijs vt ita facias: ⁊ in bonis inceptis perseueres. Qui em̄ pseuerauerit vsq; in finē: h̄ salu⁹ erit. Multe tentatiōes bonor⁊: multe ⁊ ꝑsolatiōes eor⁊. Nō sūt tū ꝓdigne oēs passiones iustor⁊ ad futura p̄mia ekn or⁊ gaudior⁊ū. Cū venerit tentatio: mor⁊ assit oro. Non desperes nec recedas a loco: ꝓstans esto ⁊ pmēda te deo. Felix quē faciūt aliena ⁊ ꝓpria picula cautū humilē ⁊ māsuetū: misericordē ꝓpatientē. obsequiosū. affabilē. ⁊ neminē spernentē. Btā cōgregatio vbi ihs ē in medio eor⁊: vita virtus pax ⁊ pcordia morū. Nō aūt mireris nec scādalizeris. nec turberis. neq; formides et desperes: si interdū cōtingūt aliq̄ defectuosa in ꝓgregatōe bonor⁊ fratrū aut sor⁊or⁊ ⁊ in religiosis locis ⁊ psonis: aut si aliq̄ recedūt a bonis inceptis: aut quidā murmurāt ī abstinentijs: aut tepescūt ī virtutib⁹ ⁊ deuotis exercitijs a deo ⁊ sctis institutis. Nā fragiles sum⁹ ⁊ instabiles: ad malū ꝓni ⁊ ad surgēdū pigri. Et nisi deus gr̄a sua nos sp adiuuet: stare et pseuerare nō valem⁹: nec hostib⁹ nec vicijs resistere. Deo aūt iuuāte oia possum⁹: ⁊ incipere ⁊ pficere ⁊ ꝑsumare. Igit̄ ad cautelam attēde. q⁊ ī angelis suis de⁹ reperit prauitatē: ⁊ ꝓmus hō cecidit in paradiso victꝰ a pomo. Et multitudo filior⁊ isr̄l perit ī deserto: murmurādo inobediēdo carnes concupiscēdo. Etiā xp̄o p̄sūte ⁊ pdicāte ꝓtigerunt aliq̄ defectuosa ⁊ ipfecta int̄ apl̄os et seq̄ces suos. q̄s d⁊ int̄ eos erāt ꝓmus ⁊ maior ī regno celor⁊. Quos ipse pia redargutōe ꝓpescuit. ⁊ exemplo suo ac verbo docuit nō alta q̄rere: s̄ hūilit inuicē seruire ⁊ inuicē ex charitate pure diligere. Qđ nobis facere ⁊ implere ꝓcedat ihs xp̄s dn̄s noster Amen.

De varijs antiqui hostis insidijs. Ca. IX.

Resistite dyabolo: et fugiet a vobis.

Quō? Per fidē et crucē ieſu christi.

Quib⁹ armis? In vigilijs ⁊ ieiunijs in laborib⁹ diurnis ⁊ oronib⁹ nocturnis: i sacris lectionib⁹ ⁊ deuotis meditatiōib⁹: ī paupt⁊ castitat⁊: in hūilitat⁊ simplicitat⁊: in silentio a vaniloqijs: in solitudine a seculi tumultibus: in ꝓpassione cū afflictis: ī suplicatione ꝓ aduersarijs: ī pfecta obediētia. ⁊ multa patiētia. ī forte certamine ꝑ vicia: in pseuerātia oīm virtutū. ī abnegatōe ꝓpriet⁊: ⁊ ꝓtemptu altitudinis laudis ⁊ honor⁊. Qui em̄ in his ⁊ alijs pijs actib⁹ ⁊ exercitijs sedulus ⁊ firm⁹ pmanserit: vere deo placet. ⁊ dia bolo resistit. Nā varijs modis ⁊ dolis religiosos magis q̄ alios tentat odit terret ⁊ inq̄etat: ita q̄ nemo liber ab ei⁹ laqueis exist̄it: in q̄cūq; loco ⁊ statu aut ī q̄licūq; ordine ⁊ clausura fuerit. Quid igit̄ restat facere? Ad dn̄m pfugere. ad iesum clamare gemere ⁊ plorare vt ipse te sp adiuuet ꝓfortet ⁊ custodiat: ⁊ p⁹ multa picula ad se vbi vera ⁊ ekna pax ē benigne cū gr̄a pducat. O q̄ bn̄ ⁊ prudēt facit q̄ oia frena relinq̄t: ⁊ oēs vias peccādi vitat ⁊ ī secreto a negocijs seculi se abscōdit. O q̄ vtilit ⁊ fructuose studet: q̄ in vita et passione xp̄i q̄tidie se exercitat: ⁊ oia curiosa ⁊ alta q̄ a deo ⁊ intrnis retrahūt dimittit: ⁊ de vltimo fine ⁊ iudicio sepissime pēsat. Fidelis ⁊ prudēs seru⁹ q̄ hūilia exēpla xp̄i ⁊ sctor⁊ eius deuote sequit̄: ⁊ latas vias magnor⁊ cauet ⁊ fugit. Nā diuitib⁹ ⁊ magnatis maxie insidiat diabolus: ⁊ p honores ⁊ delicias decipit ⁊ p dit. A q̄bus paupes ⁊ simplices sūt sepe magis liberi: s̄ nō penit⁹ securi. Nā videtes mltos doctos in h̄ mūdo florere et socios suos ad altiora pscēdere: tentant̄ silia hr̄e et licite possidere. Sed xp̄s ꝑ dicit: ⁊ meli⁹ suadet dicēs. Vendite q̄ possidetis: et a vob nō habetis nec fecistis nec creastis. et date paupib⁹. Nolite thesaurizare vob sup trā: vbi oia pereūt. Thesaurisate vob thesauros in cel̄: vbi oia bōa inethū manēt. Fuge g̃ mūdū ⁊ seq̄re xp̄m: vt euadas infernū et intres cū eo celū.

De scuto bone volūtatis ꝑ hostes. Ca. X.

Scuto circūdabit te veritas ei⁹: nō timebis a timore nocturno in lōgis matutinis: nec in die a demonio meridiano ī laborib⁹ multis et ieiunijs strictis. Jhs xp̄s via veritas et vita salus x̄tus sapiā aderit tibi a dextris tuis ⁊ sinistris in oībus q̄ legis cātas ⁊ agis: vt pseueres let⁹ ī dei sp laudib⁹. Ipse adiutor tu⁹ custos ⁊ ptector fortis: ab oīb⁹ hostis malignis. Si deus ꝓ nob ait paul⁹: q̄s ꝑ nos? Vis nō timere hostē? Ama xp̄m. Qnto em̄ plus in te crescit amor dei: tāto plus vilescit amor mūdi: ⁊ perit timor mali. Amor dei mortem non timet. nec diabolū nec infernum. Tene ergo fortiter scutum bone volūtatis in amore dei: et pibit oīs timor ⁊ fraus inimici. Bona volūtas odit oē malū

cauet ꝓ posse oē pctm̄:respuit fictum.negat falsū.fugat mēdaciū:detestaꝫ oē vanū ⁊ iho nestū.Bona voluntas bñplacet deo:diligit oē bonū oē verū.iustū ⁊ sctm̄:q̄rit pure vbiq; honorē dei in oi ope et sermōe bono:in oi loco ⁊ tpe q̄diu vixerit i mūdo.Bona volū tas ꝓgaudet ꝓxio i bono.cōtristaꝫ de malo: subuenit i necessarijs:orat ꝓ delictis.indul/get offensis:miserē infirmis: ꝓsulit melio:a errātibus.Bona ⁊ pfecta volūtas hz deum sp̄ p̄ oculis:⁊ cupit soli deo placere in bonis opibus ⁊ cogitatōib⁹ suis:alioꝙ ꝓfectū cor/de ⁊ ore amat.⁊ suū reputat:ꝓpriā volūtatē cito abijcit.laudez spernit.reputari subterit. oia em̄ vana reputat q̄ a deo retrahūt.⁊ i fimis delectāt.O ff̄ paupcule infirme ⁊ despe cte:noli deficere i tribulatōe ⁊ dolore:q; ꝓba ris cū xp̄o i cruce:⁊ cū martirib⁹ i clausura ⁊ carcere.Sustine ꝯ modicū patiēt ⁊ libent:q̄ non potes multa ferre gaudent sic̄ multi scti fecer̄t.Fer saltē pauca leuia ⁊ba q̄ nō vales pati dura ⁊bera.Sustine tu ꝓ xp̄o aliq̄ tibi grauia:qñ tā multi seculares sustinēt ꝓ mun do grauiora sine nūero.Noli pdere merituz tuū p impatiētiā:q̄ oi die ⁊ hora potes ꝓme reri p piā sufferētiā regnū dei ⁊ etnā gloriaz In tribulatiōe ⁊ dolore statue añ te passionē ihesu xp̄i:⁊ feres leuius oē graue qđ te p̄mit. Nemo ē i mūdo: cui nō occurrit aliq̄d ꝟriū i cor:pe vel i aīo Null⁹ sine labore ⁊ dolore sb celo:vnusq̄sq; sibipsi on⁹ ē ⁊ passio:siue sol⁹ sit siue cū alio i ocio vel negocio.Necessaria ꝯ gr̄a dei ⁊ magna patia int⁹ ⁊ extra:tā q; scu tū bone volūtatis ꝟ inimici iacula:et carnis vicia ⁊ mūdi blādimenta.Jndue armaturā xp̄i serue dei:⁊ certa vt bon⁹ ⁊ fidelis miles crucifixo firmiter adherēdo.Tota vita xp̄i crux fuit:sic ⁊ tua erit.Jpse em̄ dicit.Qui vult venire post me tollat crucē suā ⁊ sequaꝫ me in regnum meū.

De laude dei in oi ope bono. Cap̄.XI.

Auda aīa mea dñm. Oia bona l fac ad laudē dei:⁊ qñcūq; aliq̄ bona cogitas loq̄ris et oparis:dic in fine. deo laus deo gr̄as.Quia sine deo et gr̄a ei⁹ nil boni potes pficere nec īcipe.nec bñ recte ⁊ virtuose ꝓsumare.De⁹ oīs boni initiū ⁊ fi/nis:dat ⁊ repetit qđ dedit.Recedat ꝯ supbia iactātia ⁊ vana glia veniet ⁊ ītret hūilis ofo deuota meditatio.gr̄arūactio.⁊ vox laudis oī tpe. Quō pōt aliqs venire ad puritatē et pacē cordis.Audi breuit.⁊ tua versū istū in psalmo.Declina a malo:⁊ fac bonū. Cu/stodi cor tuū a malis fantasijs:os tuū a verb̄ nociuis: man⁹ tuas ab actib⁹ illicitis. Ecce hic hō accipiet bñdictionez a dño: ⁊ miam a deo salutari suo.Cogita ꝯ sp bona:loq̄re sp bona:age sp bona:⁊ erit i pace vita tua cum ꝓscia bona.Pax oī bono hūili mānsueto sim plici oībus renūciāti:⁊ vsq; ad mortē obedi enti.De oī malo iniq̄ ⁊ dolosso puerso supbo inobediēti nemini plusq; sibi nocenti.

De vicio vane glie ⁊ ꝓpe ꝓplacētie.C.XII.

Olite in sublime tolli:ait hūilis ihs. n Non ꝯ vane glieris tra vilis ⁊ cinis in teipso cū bñ tibi fuerit:nescis ei qđ futura pariet dies:si stabis an corues. Dic̄ btūs paulus ad romanos. Noli altū sape:ꝫ time. Nolo supbire i bono:ne cadas i malo. Deus em̄ supbis resistit tā angel⁹ q; hoīb⁹ su pbiētib⁹:⁊ de seipsis psumētib⁹ ⁊ sibi ꝓplacē tib⁹.Heu supbia insidiaꝫ oīb⁹ plantis ⁊ subdi tis.secularib⁹ ⁊ religiosis. Supbia morbus valde ꝓtagiosus cito ificit cor hoīs:tētat ca/stos ⁊ deuotos iustos ⁊ innocētes:doctos et potētes.Quis ꝯ gliabit castū se esse cor int hoīes: vt viuat ab oi malicia purus: Vere nullus.O de⁹ ju solus sctūs.th sol⁹ dñs. tu solus altissim⁹ iesu xp̄e:tu añ oēs. ⁊ int oēs. tu sup oēs angelos ⁊ sctūs bñdict⁹ es i secla O za ita q; dñe de⁹ sana aīaz meā:q; peccaui tibi.Cor mūdū crea i me.oēs iniq̄tates me as dele:vt sim tot⁹ pur⁹.totus tu⁹:tibi placi tus ⁊ accept⁹.Mihi añt vilis ⁊ abiect⁹ i ocu lis meis:vt īueniā gr̄am ⁊ miam cor̄ tem oī bus sctis tuis.nunc ⁊ semp pie iesu xp̄e.

De varijs bellis impiorum ⁊ patiētia pio rum. Capm.XIII.

Xpugna impugnātes me:qm̄ multi e bellātes aduersū me. Patia ꝯ est ti/bi necessaria:⁊ pcipue gr̄a dei cōfor/tās te int⁹ ⁊ extra in oi loco ⁊ tpe. Multa ñt bella i mūdo:mult⁹ labor ⁊ dolor sub celo: ꝫ nō i celo.Et qs enumeret oia mala mūdi: et occulta iudicia dei:Quis nisi de⁹ sol⁹ iudex iust⁹ fortis ⁊ patiēs:hoīm malicia vincēs lu cēs ⁊ plucēs sup bonos ⁊ malos: Nō est q̄ se abscōdit a calore ⁊ noticia ei⁹:⁊ possit ptenre iudiciū ei⁹ ⁊ effugere man⁹ ei⁹.Jn oi em̄ loco oculi dñi cōtēplaꝫ bonos ⁊ malos. Dic ꝯ cū dauid i psalmo.Ocli mei sp ad dñm:qm̄ ip/se euellet ꝺ laqo pedes meos.Et nisi q; dñs adiuuit me paulomin⁹ habitasset in inferno aīa mea.Nō ponas spem tuā ⁊ pacē i hoīe: nec i aliq̄ creatura celi ⁊ tre: si nō vis errare falli ⁊ turbari. Salus in solo deo viuo vero

eterno ꝛ summe bono: qui oīa creauit ex nihilo: ꝛ regit recto iudicio. De malicia prauoꝝ contra innocentes Capl'm.XIIII

b Ene fac dñe bonis ꝛ rectis corde. Beati q̄ ambulāt i innocētia sua corā te dñe. ꝛ sine dolo i bona simplicitate q̄rūt te. Bti oēs q̄ añ oīa ꝛ i oīb⁹ verb ꝛ factis suis laudē tuā glām tuā. honorē tuū ꝛ amorē tuū fm oēm volūtatē tuā ꝓtēdūt: ꝛ nil ꝑprietatis i oī ope suo hūt nec hre cupiūt. Sit ihs in corde tuo in oī loco ꝛ tpe: i labore ꝛ qete: sine fictōe sine murmure. sīc decet hūilē seruū dei: ad oīa bona ꝓnū die ac nocte. Nō sic impij nō sic: ꝙ tā q̄ puluis quē ꝓjcit vētus a facie tre: ꝛ i q̄bus nō ē timor dei añ ocłos eoꝝ: nec amor dei i cordib⁹ eoꝝ. Quid g̃ in eis et int eos regnat? Dis iniusticia lis ꝛ discordia supbia inuidia auaricia fraus ꝛ nequcia. Hec vita ꝑuoꝝ. q̄ nō cessant malignari: ꝛ bonos ac simplices inq̄etare. Sz bonis ad merituz ipsis malis ad supplicīū: bonis ad virtutū ꝓfectū: impijs ad malorū cumulū. Da nobis dñe cū bonis in virtutibus ꝑseuerare Amē.

De inuidia diaboli ꝙ salutē hoīm. Ca.XV

I Nuidia diaboli mors intrauit i orbē trarū: ꝛ inde lis ꝛ discordia mlta int hoīes ē exorta. Heu diabolus pessimus hostis generis hūani. ꝓnceps tenebrā/rū. ꝛ rex sup oēs filios supbie: non cessat adhuc tētare ꝛ inq̄etare fideles deo suiētes. Fecit discordiā i celo int angelos: ltē i paradiso int deū ꝛ hoīem: int adā ꝛ vxorē eiꝰ trahens eos ad peccādū: int abel et cayn ad litigādū ꝛ occidēdū: int iacob ꝛ esau ad odiēdū. Circuit q̄tidie ꝑ mūdū ad puertēdū: int seculares ꝛ religiosū ad deridēdū: inter laicū ꝛ clericū ad detrahēdū: int doctū et ignarū: int stultū et sapiētē. Fremit int supbū ꝛ hūilē: inter fortē ꝛ [illegible]: int magnū ꝛ puū: int pulcrū ꝛ deformē: nobilē ꝛ degenerē: int senē ꝛ iuuenē: iuē platū ꝛ subditū: int stabilē ꝛ vagabūdū: int deuotū ꝛ dissolutū: int taciturnū et loquacē: int simplicē ꝛ astutū: int veracē ꝛ mēdacē. Int hos ꝛ alios multos bonos ꝛ malos sathan discurrit: nitēs ad malū trahere: et a bono ipedire. A q̄ nos custodire ꝛ ptegere dignet ihs xp̃s dñs nr̄: q̄ ꝑ crucē suā ꝓncipē mūdi vicit: ꝛ pcioso sanguine suo de manu eius nos redemit. Qui cū ꝛc.

De armatura xp̃i ꝛ sctoꝝ ꝙ vicia. Caꝑ.XVI

C Apite ꝛ induite armaturam dei: vt

a possitis resistere i die malo: ꝛ i oībus pfecte stare. Qui em̄ perseueraverit vsq̄ i finē: ꝫ salus erit. Et si q̄s aliq̄n ceciderit ꝛ i aliq̄ offenderit: nō tñ desperet: ꝫ cito pniteat ꝛ resurgat: cauti⁹ se custodiat ꝛ emendet. O q̄ bonū ꝓsiliū ꝛ salutare remediū certans ꝙ oē malū dictū vel factū: ꝓmittēs certanti ꝛ penitēti magnū meritū: ꝛ vincēti ac ꝑseuerāti eternū gaudiū post ꝫ exiliū possidē dū. Añ saluator ꝓdicās regnū dei et ꝓpheticū mūdi ait. Penitētiā agite ꝛ appropinquabit regnū celoꝝ. Et iterū. Mensurā bonā ꝛ confertā ꝛ coagitatā ꝛ supefluētē dabūt in sinū vr̄m. Arma militie nr̄e nō carnalia ab extra: ꝫ spūalia dona ab intra: charitatis opa hūilia seruitia: oīones fletus ꝛ ieiunia. Arma aurea sunt sctissima noīa iesus ꝛ maria: ꝛ oīm sctoꝝ noīa deuote inuocata. Arma paupis ꝛ hūilis serui dei sunt crux clauī lancea. ꝓciosa quinq̄ vulnera et oīa passionis xp̃i stigmata i memoria scripta. Arma aregētea sūt sacre scripture eloqa: doctoꝝ volumina. clericoꝝ iura. canonicoꝝ decreta. monachoꝝ statuta: deuotoꝝ ꝓces. hūilū mores obediētiū exēpla. Arma enea ꝛ candida: sunt sctoꝝ martirū plia. ꝛ grauia coꝝ tormēta ꝑ fide catholica: ad ōstruēdū ydola vana ad exaltādū nomē iesu xp̃i crucifixi sup oīa regna ꝛ culmina mūdi ꝛ lumināria celi. Arma ferrea sunt cilicia ꝛ ieiunia et penitētium dura opa carni onerosa: longe vigilie. ꝓces multe. lacrime amare ꝑ aie salute: calores in estate. labores in messe. frigora in hyeme: dolores i capite. in dente. in crure. in pede. ꝛ in alijs mēbris corpis: ad domādū vicia carnis ꝛ ad resistēdū diaboli sagittis. Arma ꝙgiū viduaꝝ ꝛ matronaꝝ sūt castitas verecundia taciturnitas hūilitas. modestia honestas sobrietas. abstinētia a delicijs et ornamētis noxijs: māsio i domib⁹. cautio a vijs publicis ꝛ firma custodia cordis ꝛ oris i oībus opib⁹ tpib⁹ ꝛ locis. His armis nos indue iesu pīssime: ꝛ ab hostiū defēde piculis: vt a te secure ꝑuenire mereamur. intercedētibus sctis tuis ꝑ nobis. Amen.

De vtilitate freq̄ntis oīonis. Caꝑ.XVII

P Ud me oro deovite mee: i oī loco ꝛ

a tpe. Vbicūq̄ g̃ fueris assit tecū scta oro ꝑ socio ꝛ solatio: siue breuis siue longa ꝑ tpis ꝙgruētia. Deuoto fuo dei oīs locꝰ aptꝰ ad orādū: oē tps breue ad bona meditādū. Scriptū em̄ ē: et q̄tidie i missa legit pleni sūt celi ꝛ tra glia tua. osanna i excelsis. His fructuose ꝛ breuiter orare: tūc offer deo cor tuū plene ꝛ ora. O bsecro saluifica bene/

dic ꝛ sctifica me dñe q̄ hītas ī celis: fiat volū tas tua ī me oī tpe. Et si recte sapis ꝛ bñ ītel ligis ac ꝓuide ꝓspicis: tūc ois bona actio lo cutio ꝛ cogitatio ō deo de vtutib⁹ ꝛ sctis scri pturis ē suplex oro. Hec ad celū pulsat. ve/ niā petit: gratiā ꝛ glīā ipetrat. Et q̄n̄ b facis ad laudē dei ꝓgaudēt scti angeli: turbāt de/ mones. edificant ꝓmi frēs ꝛ sorores: q̄ ad orādū excitāt ore frequēti. Nō ḡ cesset os ab ore: nec man⁹ ab ope: nec cor a medita tiōe: nec pes tardet a diuino ꝯuitio. Surgat tecū ore nocte de lectulo: vigilet ꝛ cātet tecū hymnos ꝛ psalmos ī psalterio: q̄escat tecū ī dormitorio: p̄cedat ꝛ seq̄t tecū in choro: sedeat tecū ī refectorio: doceat te in locutorio: fol uat tecū gras cibo sobrie sūpto: trāseat tecū ī agro: plātet tecū spēs ī orto: redeat tecū ī cu/ biculo: mūdet tecū pedes a luto vbor: lauet tecū man⁹ a sorde operū: comitet tecū ī oī lo co ꝓuato ꝛ aptō: habitet tecū in silentio: sit tecū in ꝓncipio laboris ī medio ꝛ in fine ei⁹ Ad laudē ꝛ gloriā sctē trinitatis.

De ꝓuatis oronibus quasi iaculis acu/ tis in hostes. Cap'm. XVIII.

Verbo dñi celi firmati sūt: et spū oris ei⁹ ois virt⁹ eor. Verbū dei scutum aie fidelis ad ꝓtegēdū: ꝛ iaculū acu tū ꝯ inimicuz. Multe fraudes antiq̄ hostis: mīte vane imissiōes ei⁹ ꝯ deuotos simplices ꝛ hūiles. Sz xps dei vtus ꝛ sapia oīm potē tior ē in celo ꝛ ī tra: q̄ vno solo vbo p̄t satha/ nā vincere ꝛ ꝓterere sub pedib⁹ suoꝝ. Jgit si repētin⁹ timor irruit sup te. ora ꝛ lege. Esto nob dñe turris fortitudis: a facie inimici. Si ca.o putrida stimulat: ora ꝛ lege. Confige ti more tuo carnes meas: a iudicijs enī tuis ti/ mui. Si ꝓrana suspicio īfluit: ora ꝛ lege. Cor mūdū crea ī me de⁹: ꝛ spm̄ rectū īnoua in vi/ scerib⁹ meis. Si mala trīsticia te p̄mit: ora et lege. Redde mihi leticiā salutaris tui: et spū p̄ncipali ꝓfirma me. Si vana glīa inflat: ora et lege. Nō nob dñe nō nob: s noī tuo glorią Si desp̄atio molestat: ora ꝛ lege. Spes mea dñe a iuuētute mea: de vētre mris mee tu es ꝓtector me⁹. Si tediū mentē occupat: ora et lege. Adiuua me ꝛ salu⁹ ero: ꝛ meditabor in iustificatōib⁹ tuis sp. Si somn⁹ oꝑimit: ora et lege. Jllumīa oculos tuos ne obdormiā ī morte. ꝛ q̄n̄ dicat īmic⁹ me⁹ p̄ualui aduersus eū. Si accidia impugnat: ora ꝛ lege. Excita dñe potētiā tuā ꝛ veni. Cōfirma me in verb tuis: ne deficiā ī via. Si labor aggrauat: ora et lege. Vide hūilitatē meā ꝛ laborē meū: et dimitte vniuersa delicta mea. Si īracundia ꝓturbat: ora ꝛ lege. Da patiam dñe ꝛ pacem suo tuo: ne p̄dā corōnā aie mee ī celo. Tu ei dixisti. Jn patia vra: possidebitis aias vras Si appetit⁹ honoris ꝛ altior⁹ stat⁹ te allicit ꝛ ī plicat: ora ꝛ lege. Jnclina cor meū de⁹ ī testi monia tua: ꝛ nō ī auariciā. Auerte oculos me os ne videāt vanitatē: ī via tua viuifica me Si ab⁹ ꝛ por⁹ īmoderat⁹ te tentat: ora ꝛ lege Regnū dei nō ē esca ꝛ por⁹: s pax ꝛ gaudiū ī spū sctō. Spūs ē q̄ viuificat: caro nō ꝓdest q̄cq̄. Si curiositas audiēdi noua aut viden di pulcra te mouet: ora ꝛ lege. Dis glīa filie regis ab int⁹. Dia eñ īimo caduca: oia mū/ dana vana: q̄tūcūq̄ sint decora. Jn solo ō oia bona plena sine fine. Si iesū seq̄ris: ꝛ oi bus renūciauer ſ: oia ī eo possideb. Post mł/ ta sacra vba b vnū retine: sepe ora sepe lege Mihi adherere deo bonū est: ponere in dño totam spem meā. De versiculis ante initi um opis legendis. Cap'm. XIX

A corde meo absc̄di eloq̄a tua: vt ī nō pecc ē tibi Mā cito corruit hō ī ma lū: si nō habuerit aliq̄d boni ī corde suo de deo iesu salutari suo. Vt ḡ ꝓmpte ha beas deū ī mēte: oia q̄ audis ꝛ vides legis ꝛ pēsas trahe ad deū. Adeor esto nois dñi dei tui die ac nocte: vt bñ sit tibi cū eo: q̄ sine eo sp male tibi erit vbicūq̄ fueris ꝛ q̄cq̄d habu eris. Q̄n̄ suscitaris ī nocte: api ocłos tuos ꝛ lege vsiculū istū. ꝛ dic ad teipm. Surge sur/ ge q̄ dormis. ꝛ illūinabit te xps: q̄ ꝓmisit co ronā vigilātib⁹ ꝛ orāt⁹ Cū pulsat ite ꝛ mox lege. Ecce spōsus ihs venit. exite obuiam ei Qui tarde venit ꝓfūdet. ꝛ bñdictōe carebit Cū vocat⁹ fuer ſ ad laborē lege. Jn noīe iesu xp̄i nazareni surge ꝛ ambula: ꝛ fac opa tibi iniū cta: q̄ melior est obia. q̄ victima ꝓpa. Jnfra laborē sepe ora. psalmos deuote ꝛ [illegible] a/ bulas caue. iesū īuoca. ꝛ genua fl[illegible] so nū cāpane lege aue maria: ꝛ ei te[illegible] ad pulsū chori lege. Hoc signū magni regis est eam⁹ ꝛ offeram⁹ ei mūera aurū thus ꝛ mirr Q̄n̄ chor ītras lege. Introibo ī domū tuaz dñe: adorabo ad tēpl[illegible] ꝛm tuū in tiore tuo: Q̄n̄ cū alijs stas in choro lege. Jn cōspectu angelor psallā tibi: adorabo ad tēpluz sc̄m tuū ꝛ ꝓfitebor noī tuo. Q̄ exis de choro le/ ge. Deduc me dñe ī semita mādator tuor: q̄ ipsaz volui. Q̄n̄ intras sacristiā lege. Ve re locus iste sctūs: in q̄ sacerdotes ꝛ ministri se ꝓparāt ad dīna celebrāda Q̄n̄ gradū dor mitorij ascēdis. lege. Ascēdo ad patrē meū ꝛ

:deū n. ..fm alla. Qñ de-
ge. Zache.. nās descēde: q; ho-
die ..omo tua oportet me manere. Qñ in-
tras ..llā lege. Apite mihi portas iusticie, in
gred..as ī eas confitebor dño. Hec reqes mea in
seculū ī seculi: hic habitabo qm elegi eaz. Qñ
exis foras lege, Dirige dñe de⁹ meus: ī cōspec-
tu tuo viā meā. Dñe seq; te q̄cūq; ieris: qa
vba vite etne habes. Cū redieris lege. Bo-
nū est nos h̄ esse, faciam⁹ hic tria tabernacla
cū iesu ⁊ maria ⁊ tota celi curia: q; meli⁹ h̄ q̄z
in platea. Cū pulsat ad prādiū lege Btūs q̄
mā ducabit panē in regno dei. Ab⁹cibus ē:
vt faciā volūtatē pris mei q̄ ē in celis. Ante
gustū cibi lege. Cibabis nos pane lacrimaz
⁊ potū dabis nob in lacrimis in mēsura. Si
mage sapit cib⁹ lege. Dederūt ī escā meā fel: ⁊
in siti mea potauerūt me aceto. Cū g̃ ihs ac-
cepisset acetū dixit pri. Consumatū ē: ⁊ mox
inclinato capite emisit spm̄. Felix q̄ cū iesu ī
uce mouit: vt cū eo resurgere mereat. Si ci
us bn̄ sapit ⁊ pot⁹ p cōi patus lege. Qdul
cib⁹ m..is eloqa tua: sup mel ⁊ fauum
..eo. O q̄z suauis ē dñe spūs tu⁹: ⁊ q̄z ma
gna multitudo dulcedinis tue quā abscōdi-
sti timētib⁹ te. Ante inicīū opis lege. Adiuto
riū nr̄m in nōe dñi: q̄ fecit celū ⁊ terrā. Qa
ad laudē dei. Lege. Adesto ops de⁹ pr̄ ⁊ fili
us ⁊ spūsctūs. Lege assiste mihi o pia virgo
maria: cū iesu dilecto filio tuo saluatore meo
Jn fine ois labor̄ lege. Deo gras. deo laus
p̄ ois bono. Ante lectionē ī libro l..ge O etna
sapia revela oculo..eos: ⁊ psiderabo mira
bilia de lege tua..te spīm tuū ⁊ creabū
in me vtutes et dona gre: cū spe future glie.
Post stu diū pone libr̄ ad locū suū: ⁊ recogi
ta..ki: meōras vbū dñi qō ī cena dixit.
..bti eritis si feceritis ea. Jn oi ver
..nies māna celi: si recte intelligis ⁊
..i maleviuis: lapis ē nō panis su
au.. ..e cor tuū ad hūilez piū iesū ⁊ in
uenies au..tue solatiū: ⁊ oia aduersa quertēt
..ibi in bonū ⁊ ..ū gaudiū.

De se.. ..mr..is boni congrega
tionis. Caplm. XX.

E.. ..ctorū bn̄dicet: ⁊ iter im-
g piorū pibit. Bn̄dictio dñi sup caput
iusti: maledict⁹ vo q̄ declinat a man
datis dñi. Jn oi bona ⁊ deuota congregatōne
fulgēt pcipue septē pmēdabiles vtutū gēme
tāq; deuotōis signa deo ⁊ angelis placita: q̄
de oibus ꝑria. Prima gēma est obediētia in
subditis: vt oēs superiori suo sponte pmpte ⁊
hūiliter obediāt: ⁊ vnusq̄sq; ppriā volūtatē
suā relinq̄t. ⁊ cū xpo oi hora dicat, Pat nō sic
ego volo: sed sic tu vis. Pat fiat voluntas
tua bona: ⁊ nō mea mala. Sic vincit diabo-
lus ⁊ pfiliū ei⁹ annullat: crescit obediētie me
ritū: ⁊ auget celeste pmiū. Scda gēma est
pcordia ī bonis moub⁹: vt sil laborēt vigilēt
orēt ieunēt edāt ⁊ inuicē se pfortēt: iuxta ver
bū iacobi apli. Orate p inuicē vt saluemini
Tercia gēma ē pstātia ī locis: ne locū suū
leuit deserāt: nec p cōmodis ppriis mutent:
sed pro christo firmiter se sustineāt vt a chri-
sto audiāt. Vos estis q̄ permansistis mecū in
tentatiōib⁹ meis. Quarta gēma ē patien
tia ī aduersis: vt pati sint dura ⁊ aspa p vita
etna sufferre q̄ sibi pnt pingere siue a seipsis
siue ab alijs deo iusto pmittente. Jn loco ei
vbi mlti congregāt ex diuersis etatib⁹ ⁊ natio
nib⁹: raro ē q̄n ibi pingat aliq̄ turbatio ī ver
bis vel factis. Jō nctna ē patiētia optia me
dicina ꝯ oēm turbationem: iux̄ scti pauli do
ctrinā. Alt alteri⁹ onera portate ⁊ sic adiple-
bitis legē xpi. Que aūt ista sūt onera q̄tidia
na experiētia docet: scz infirmitas corpor. ⁊
ipfectōis aior ⁊ vtutū defect⁹ in oibus nob
q; nemo pfect⁹ ī oibus nisi sol⁹ de⁹. Qui-
ta gēma ē māsuetudo sermōis ad psodales:
nutriēs charitatē: delēs irā ⁊ faciēs pacē int
frēs: vt nemo aliū vbo signo facto risu ioco
serio turbet ledat aut offendat: sed sic seipm at
tēdat diligat ⁊ xpm̄ p oculis sp habeat q̄ dic
Discite a me q; mitis sū ⁊ hūilis corde: ⁊ iue
nietis reqē aiabus vris ī mudo: et vitā eternā
in celo. Sexta gēma ē gratitudo p b..ficiis
dei. laudās ⁊ bn̄dicēs deū p oibus bonis
ab initio mūdi: vsq; ad finē ⁊ psumationē se
culi. Tāta em̄ sūt bn̄ficia dei ī celo ⁊ in terra:
vt nemo explicare nec numerare ea sufficiat
Jō oia deo retribuēda sunt: ⁊ ab oibus laus
sp soluēda Septima gēma est pseuerātia
nalis in oibus vtutibus pdictis: cū multis
alijs donis istis annexis. Hec ducit prudētē
⁊ fidelē seruū in paucis p quinq; talentis lu
cratis in gaudiū dñi sui eterne pacis requiē:
vbi cū iesu ⁊ oibus sctis gaudebit semper in
gloria Amen.

Opera et libri vite Thome ō Kemps hac
charta q̄z salutari fine claudūt in vigilia An
dree apli Anno xpi. 1494. Nurembergę per
Caspar Hochfeder opifice accuratissime im
pressi.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
Poznań

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 250.
INKUNABUŁY